3 1761 09616127 8

COL·LECCIÓ

DE

DOCUMENTS HISTÒRICS INÈDITS

DE L'ARXIU MUNICIPAL DE LA CIUTAT DE BARCELONA

Barcelona. Consell de Cent. Jurats

MANUAL DE NOVELLS ARDITS

VULGARMENT APEL·LAT

DIETARI

DE

l'Antich Consell Barceloní

VOLUM QUINZÈ

QUE COMPRÈN EL VOLUM ORIGINAL XXXè

ANYS 1649 (DESEMBRE) - 1652 (OCTUBRE)

PUBLICAT PER ACORD I A DESPESES DE L'EXCM. AJUNTAMENT CONSTITUCIONAL
I INICIAT PELS IL·LUSTRES SENYORS REGIDORS
D. FREDERIC SCHWARTZ I LUNA I D. FRANCESC CARRERAS I CANDI
EN COMISSIÓ
DEL MATEIX EXCEL·LENTÍSSIM AJUNTAMENT

BARCELONA. — 1916

IMPREMTA D'HENRICH I COMPANYÍA, EN COMANDITA

Carrer de Còrcega, 348

DP
402
B3A2
v.15

Tassa

del present volum a la raó dels anteriors, amb sos Indexs: 7 pessetes.

LIBRARY
JAN 3 1962
UNIVERSITY OF TORONTO
779507

(DIETARI TRENTA)

✠

JHS. M.ª CUM BEATO JOSEPHO PATRONO MEO AMEN.

LLIBRA DIETARI TRENTA Y DOS (*) COMENSAT PER MI JOSEPH SOLDEUILA NOT[ARI] PUB[LICH]. DE BAR[CELON].ª Y SCRIUA RACIONAL DE LES COSES DEL HONORABLE CONCELL DE LA PRESENT CIUTAT DE BAR[CELON].ª COMENSANT AL PRIMER DE

DESEMBRA DEL ANY M DC XXXXVIIIJ

Jurament dels s.rs concallers nous.

DIMECRAS al primer de desembre MDCXXXXVIIIJ. — En aquest die los s.rs Consellers nous anaren lo demati a les nou ores en casa la ciutat essent absent lo s.r Conseller quint qui estaua malalt acompanyats quiscu ab son prom al costat del conseller uell anant lo conseller nou a la ma dreta y lo uell a la ma esquerra y en casa la Ciutat se assentaren los s.rs Consellers nous en son orde acostumat y los consellers uells en lo mig de quiscun conseller com a, promens y los s.rs obrers noy anaren per ser exit obrer lo s.r conseller en cap nou y lo s.r Conseller quint vell y apres anaren a la Seu a, oir missa en la Capella de s.ta Eularia anant en esta forma de dos en dos ço es lo s.r Conseller en cap nou a ma dreta y lo uell a la ma esquerra y axi quiscun ab dit orde. E quant foren a la seu baxaren baix a la capella de s.ta Eularia y apres de hauer feta oratio se assentaren ens uns scons ço es los s.rs Consellers nous a la part del

(*) En la tarja del llom s'hi consigna'l nombre 30, que es lo que en realitat l'hi correspòn, dins l'orde correlatiu dels volums que constitueixen la col·lecció existent.

euangeli y los uells a la part de la epistola y en esta forma oiren missa del sperit s.[t] y al offertori anaren a offerir lo hu apres del altre ço es lo s.[r] Conseller en cap nou y despres lo s.[r] Conseller en cap uell y axi los demes per son orde fahent quiscu las degudas tres reuerenties com es costum y apres ab lo mateix orde sen tornaren acabada la missa en casa la ciutat y a la que foren alli prestaren los s.[rs] Consellers nous lo solit jurament ço es lo s.[r] conseller en cap nou en ma y poder del s.[r] Conseller en cap uell y los demes s.[rs] Consellers nous en ma y poder del s.[r] Conseller en cap nou. E apres de prestat lo jurament arriba lo s.[r] Canonje Boldo viccari General del R.[dim] Bisbe de Bar[celon].[a] y se assenta entre los s.[rs] Consellers uells y nous y publica sententia de excomunicatio als s.[rs] consellers nous y absolgue als uells de totes y qualseuol censures haguessen incorregut, E apres feren exir a totom de la istantia y tancaren les portes y restaren sols los s.[rs] Consellers nous y uells tractant alli de les coses de la ciutat y en lo entretant los s.[rs] Consellers enuiaren un uerguer en casa lo s.[r] Gouernador pera pendrer ora per anar a besarli las mans y despedits los s.[rs] Consellers uells dits s.[rs] Consellers nous sen anaren a dinar ab la forma acostumada.

Visita al S.[r] Gouernador per anar la vice regia.

Dit die a la tarda los s.[rs] Consellers ab ses insignies consulars anaren a fer uisita al s.[r] Gouernador per anar viceregia y esser lo s.[r] virrey fora Cathalunya, E arribats en las Casas de dit s.[r] Gouernador isque dit s.[r] Gouernador a rebrels al cap de la escala y de aqui sen entraren a ma dreta en una cambra pintada haont segueren tots en sas cadires a modo de cor y lo s.[r] Gouernador en lo mig haont axi assentats dit s.[r] Conseller en cap feu sa relatio ordinaria que per semblant die se acostuma encomanant a dit s.[r] Gouernador la bona ad[ministra].[tio] de la present Ciutat y principat de Cathalunya y despeditio de les causes lo que dit s.[r] Gouernador estima molt y promete de ajudar en tot y per tot a la bona ad[ministra].[tio] y gouern del present Principat de Cathalunya y present ciutat de Bar[celon].[a] y acabat dit Rahonament dits s.[rs] consellers sen anaren acompanyantlos dit s.[r] Gouernador fins al cap de la escala haont se despediren.

Visitar los drets y portal de mar.

DIJOUS a IJ de dit a la matinada los s.[rs] consellers anaren a fer les visites ordinaries que acostuman a fer quant son exits, del dret nou portal de mar dret de peix y als pallols ab la qual visita anaren ab cotxos ab la forma acostumada.

Visita al s.[r] cançaller.

Dit die a la tarda anaren a visitar lo s.[r] canseller acompa-

nyats de molts officials y a la que dits s.[rs] consellers foren en sa casa los isque a rebrer dit s.[r] Canceller al cap de la escala fentlos las degudes cortesies los entra en una istantia petita passada la llibreria y dits s.[rs] Consellers se assentaren en forma de cor y dit s.[r] Canceller en lo mig y axi assentats dit s.[r] Conseller en cap li dona la deguda embaxada encomanantli molt la bona ad[minis-tra].[tio] de Justitia y la expeditio de les causes de pubills y viudes y de les confraries e, despres de hauer dit s.[r] Canceller oida la embaxada dits s.[rs] Consellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts acompanyantlos dit s.[r] Canceller fins al cap de la escala haont los hauia exit a rebrer de hont se despediren y sen anaren.

Visita que feu lo s.[r] de Marcha als s.[rs] Conçallers.

DIUENDRES a IIJ de dit.—En aquest die a la matinada vingue lo s.[r] de Marca a visitar los s.[rs] Consellers quint absent per no hauer jurat a causa de sa malaltia y a la que arriba en dita casa fonch exit a rebrer per dits s.[rs] Consellers anant vestits ab ses insignies consulars a la porta del trentenari uella junt al pati y despres sen anaren enues consistori anant dits s.[rs] Consellers deuant y lo cap darrera a ma esquerra de dit s.[r] de Marca e, entrats dintre se assenta dit s.[r] de Marca entre lo s.[r] Conseller cap y segon y axi assentats dit s.[r] de Marca los dona la norabona de ser extrets en consellers nous per lo any present y despres parlaren altres materies secretes conuenients a la present Ciutat les quals acabades dit s.[r] de Marca sen ana acompanyantlo dits s.[rs] consellers fins alla haont lo hauian exit a rebrer.

Concell de cent.

DISSAPTE a IIIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual en primer [lloch] per ser lo primer consell del any se prengue lo jurament a tots los de dit Consell ab la forma acostumada y despres se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

(*) En ell se donà compte d'una suplicació de l'Abat y Convent de Montserrat, exposant que—«Per ocasio de la entrada del exersit del Enemich se aporta a la present Ciutat la plata y cosas de or de n.[a] s.[a] de Montserrat pera lleuarlas del Perill del enemich y com ja lo Enemich sen haja tornat y lo dit perill cesse y desitjen lo R.[nt] Abat y Conuent de Montserrat tenir la Iglesia adornada ab las llantias y ab las demes prendas y cosas de or majorment en les festes de la natiuitat del senyor Perço a V. S.[a] Suppliquen sie seruit tenir a be de que sen tornen a dita Casa de Montserrat les dites coses de or y plata com sens ellas estiga la Sanctissima Imatge y dita Iglesia sens la decentia deguda...» — L'Assamblea, atès que — «...lo permis de aportar aquellas *ha* esta Ciutat corr*ag*ue per lo Consell real senyors Deputats y senyors Consellers...» —resolgué:—«Que Perço tenint conferencia sa s.[a] ab los senyors Deputats y venint be dits Senyors y Consell real a la restitutio de ditas joyas y plata tinguen facultat y potestat los senyors Consellers com lo present consell lels dona de entregar aquelles *ha* dit s.[r] Abat *ho* a la persona que ell elegira com lo present Consell axi ho delibera.» — *(Deliberacions* de 1650, fol. 18.[v] y 19.)

Offici de gratias ques feu en la Isglesia de nostra S.ra del pi.

DIUMENGE a V. de dit.—En aquest dia los s.rs Consellers quint absent per no hauer jurat ab ses insignies consulars y uerguers deuant ab masses altes anaren a la Iglesia parrochial de nra. S.ra del Pi de la present Ciutat hont se feya un solempne offici de Graties y te Deum per serse retirat lo enemich de Vilafranca del Penades enues Tarragona y a la que foren en dita Iglesia los isqueren a rebrer los obrers ab alguns s.rs Capellans al portal major acompanyant a dits s.rs Consellers fins al presbiteri haont se assentaren ab ses cadires de vellut carmesi sens cuxins per haueri de esser lo s.r Gouernador y al cap de una estona vingueren los s.rs Deputats los quals pujats en dit presbiteri despres de hauer feta oratio y saludat a dits s.rs consellers se assentaren en altres cadires tenian aparellades al altar major a la part de la epistola sens cuxins o, almoadas y al cap de una stona tenint entes dits s.rs Consellers que lo s.r Gouernador arribaue en dita Iglesia lo isqueren a rebrer al portal del cor haont despres de hauerli donada la benvinguda se posaren los s.rs Consellers deuant romanent darrera dit s.r Gouernador y a sa ma esquerra lo s.r Conseller en cap y arribats al presbiteri dit s.r Gouernador se assenta en una cadira de vallut a ma dreta del s.r Conseller en cap y un criat li posa als peus una almoadilla petita de de vellut si be dit s.r Gouernador no sen serui molt a be que la tenia prop: digues lo offici ab molta solempnitat axi de cantoria com altres y predica un s.r vicari de dita Iglesia y a la que foren a donar la pau lo s.r diaca la dona al s.r Gouernador qui la dona al s.r Conseller en cap y ell a sos companys y despres lo s.r deputat ecclesiastich al altra part qui la dona a sos companys y lo subdiaca la dona al cor: y acab[at] lo offici lo s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs Consellers fins alla haont lo hauian rebut y despres sen tornaren al presbiteri haont se tornaren a essentar y al cap de una stona sen anaren los s.rs deputats y despres los s.rs Consellers.

Festa de S.t Nicolau en S.t Francesch.

DILLUNS a VJ dia del Glorios s.t Nicolau los s.rs Consellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren al monestir del Glorios pare s.t Fran.h lo s.r Conseller quint absent per no hauer jurat y a la que foren al portal major de dit monestir los isqueren a rebrer los pares acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren ab ses cadires y cuxins de vallut carmesi a la part del euangeli y despres se digue lo offici aportant lo diaca la pau a dits s.rs Consellers lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Has de aduertir que a be que lo present die es la primera jornada que los s.^{rs} Consellers acostuman exir en publich en forma de ciutat isqueren lo die de air com dit es en la Iglesia de nostra s.^{ra} del Pi per lo offici de Graties, y asso fou donantne raho primer al Saui consell de cent lo die de quatre del present lo qual los dona llicentia per exir no obstant no se acostumas per ser la causa tant justa y tant gran benefici de serse retirat lo enemich a Terragona del qual se hauian de donar las gratias a Deu nostre s.^{r}

Festa de la Concepció.

DIMECRAS a VIIJ de dit anaren los s.^{rs} consellers ab sos Proms lo quint absent a la seu per ser dia de la festa de la conceptio SS.^{ma} com acostumen.

Festa de nostra s.^{ra} de la Conceptio en la Isglesia y monestir de Ballem.

DIUMENGE a XIJ de dit los s.^{rs} Consellers ab ses insignies consulars anaren en la Iglesia de Bellem pera assistir en la festa que en dita Iglesia se feya de nostra S.^{ra} de la conseptio: segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut carmesi haont oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren en sa casa en la forma acostumada.

Jurament del s.^{r} Consaller quint.

DILLUNS a XIIJ de dit.—En aquest die lo Ill.^{e} s.^{r} Joseph Serra conseller quint ana a casa la ciutat pera jurar ab son uerguer deuant y molts cauallers al costat en forma de bordo y molts altres darrera qui lo acompanyauen lo qual no hauia jurat encara per estar malalt quant juraren los demes y arribat en dita casa oiren missa en la capella la qual acabada sen entra a consistori ab los s.^{rs} Consellers y alla presta lo solit jurament.

Concell de cent.

Dit die a la tarde dia de s.^{ta} Llutia se tingue Consell de Cent ordinari en lo qual entre altres coses se feu extractio de Mostasaf ad[ministrad].^{ors} de Plases y altres officis que quiscun any per semblant die se acostuman traurer (*).

Confarentia que tingueran los s.^{rs} deputats ab los s.^{rs} consallers en Casa la ciutat.

DIMECRAS a XV de dit los s.^{rs} Deputats vingueren a casa la Ciutat a tenir conferentia ab los s.^{rs} Consellers y en ser dits s.^{rs} deputats dins del pati de Casa la ciutat los s.^{rs} Consellers los

(*) Les persones extretes per a dits càrrecs foren les següents: en terna de *Mostaçaf,* micer Simon Campana, mossen Jerònim Caldes, micer Francesc Clarís.—*Pesadors de Mostaçaf:* Joseph Soler, capser, Ramon Peó, calçater, Jaume Casamitjana, perayre y baixador, Miquel Piera, vidrier.—*Parella d'Administradors de Places:* Jaume Monpeó, mercader, Pacià Amargós, idem.—*Sota-Administrador de Places:* Joseph Falguera, passamaner.—*Regoneixedors de monedes:* Dimas Çafont y Malla, ciutadà, Onofre Massanès. — *Romaner del dret del peix:* Joan Albanell: apothecari.—*Receptor del dret del ví:* Lluís Calmells, mestre de cases.—*Receptor del dret del peix:* Jaume Roig, argenter.—*Cauquillador:* Jaume Pau Coll, sastre.—*Readora de la Plaça del Blat:* Joseph Planes, esparter.—*Mestre Portolà:* D. Joan Jerònim Alemany.—*Administrador del Banc:* micer Francesc Soler, militar.—(*Deliberacions* de 1650, fol. 33.^{v} a 34.^{v}).

isqueren a, rebrer fins a la porta de Consistori uella y (¿que?) ix en dit pati y posantse a la ma esquerra de dits s.^{rs} Deputats de dos en dos anant lo s.^{r} Conseller sise deuant los acompanyaren fins a, consistori haont se assentaren los s.^{rs} deputats a ma dreta per filera y los s.^{rs} Consellers a, ma esquerra estant lo s.^{r} deputat ecclesiastich y lo s.^{r} Conseller en cap en lo mig y axi assentats tingueren conferentia tractant materias conuenients a la present Ciutat y despres sen anaren acompanyantlos dits s.^{rs} Consellers fins alla haont los hauian rebuts.

Visita al studi.

Dit die a la tarda los s.^{rs} Consellers anaren al studi a fer la visita ordinaria dels catredatichs que cada any se acostuma fer dos o, tres vegades.

LO DR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

Confarentia que tingueran los Srs Consallers ab los S.^{rs} deputats en casa la deputatio.

DIUENDRES a XVIJ de dit los s.^{rs} Consellers anaren a la Deputatio a tenir conferentia ab los s.^{rs} Deputats los quals isqueren a rebrer dits s.^{rs} Consellers al cap de la escala acompanyantlos fins a la sala dels Reys haont los isqueren a, rebrer dos s.^{rs} deputats eran romasos y posantse tots a la ma esquerra de dits s.^{rs} Consellers entraren al consistori haont segueren ab cadires per filera estant los s.^{rs} Consellers a, ma dreta y despres al tornarsen dits s.^{rs} Deputats los acompanyaren fins alla haont los hauian rebuts.

Festa de nostra S.^{ra} desperansa en S.^{t}Agusti.

DISSAPTE a XVIIJ de dit.—En aquest die los s.^{rs} Consellers a les nou ores de matinada anaren a la Iglesia del monestir de s.^{t} Agusti haont se feya la festa de nostra S.^{ra} de Esperança que quiscun any en dita Iglesia acostuman de fer los corredors de orella e, alli oiren lo offici y sermo sentats ab les cadires altes del cor deuant la Trona a la part de la segrestia com es costum.

Confarentia que tingueran los s.^{rs} consallers y deputats ab lo s.^{r} gouernador en casa de dit s.^{r} gouernador.

Dit die a la tarda los s.^{rs} Consellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren a casa lo s.^{r} Gouernador lo qual los isque a rebrer al cap de la escala y encontinent se posaren los s.^{rs} Consellers deuant romanent darrera lo s.^{r} Conseller en cap a ma esquerra de dit s.^{r} Gouernador y despres sen entraren en uns aposentos endintre y al cap de una stona vingueren los s.^{rs} deputats als quals dit s.^{r} Gouernador isque a rebrer axi mateix restantse dits s.^{rs} Consellers en lo aposento y tornats dit s.^{r} Gouernador y deputats en dit aposento se assentaren ab cadires ço es los s.^{rs} Consellers ab una filera a, ma dreta los s.^{rs} deputats ab altra filera a, ma esquerra y lo s.^{r} Gouernador en lo mig tenint lo

s.r Conseller en cap á ma dreta y lo s.r deputat ecclesiastich a ma esquerra y axi assentats tractaren materias secretas conuenients al present principat y en auent acabat sen anaren anantsen primer los s.rs Consellers acompanyantlos dit s.r Gouernador al lloch haont los hauia rebuts.

Dit die y en exir de dita Conferentia se tingue Consell de cent en lo qual se tractaren materias acerca de enuiar un embaxador en la Cort de Paris pera suplicar al Rey nostre s.r (que Deu G.de) se diligentie la vinguda del s.r duch de Mercuri elet per virrey del present principat de Cathalunya en lo qual consell se prengue la deliberatio y conclusio que llargament es de ueurer (*). Concell de cent.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit se torna a tenir Consell en lo qual se proposa acerca de la electio feta de embaxador pera Paris de la persona del s.r don Hiecinto Vilanoua lo qual digue que no podia anar en dita cort per trobarse actualment ab algunes desganes patia que no li permetian anar a cauall ni dexar sa casa sens molt perill de sa vida y perço suplica als s.rs Consellers tinguessen a be de elegirne altre en son lloch en lo qual consell se resolgue que fos extret un embaxador de la bossa de conseller en cap ab la forma acostumada y extret fos votat ab capses y botons y lo que tindria compliment de ueus anas en dita cort de Paris per embaxador com dites coses estan en dit consell mes llargament contengudes. Concell de cent.

Feta la qual deliberatio foren extretes algunes persones de dita bossa les quals no foren habilitades ja per trobarse ab differents desganes com tambe per ser fora ciutat fins que fonch extret Fran.h Sangenís Ciuteda lo qual votat per dit Consell tingue compliment de ueus y per conseguent fonch anomenat per embaxador de París.

DIMECRAS a XXIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de ueurer. Concell de cent.

DISSAPTE a XXV de dit festa de la natiuitat de nostre s.r los s.rs Consellers demati a les uuit ores se ajuntaren ab sos promens en lo porxo de s.t Jaume e, de alli ab la musica deuant anaren a la seu e, alli oiren lo offici assentats al altar major a la part del euangeli ab los banchs de vallut carmesi essent lo s.r Conseller Promania en S.t Jauma.

(*). V. l'*Apèndix I.*

quint absent e, acabat dit offici axi mateix ab sos promens y acompanyament de musica sen tornaren per los llochs acostumats al porxo de s.t Jau[m].e e, de alli quiscu sen ana en sa casa.

Dia de S.t Esteua los S.rs Consallers anaren en S.ta Catarina.

DIUMENGE a XXVJ de dit die del Glorios protomartir s.t Esteue los s.rs Consellers anaren a oir lo offici al monestir de s.ta Catharina del orde de predicadors com es costum quiscun any.

Concell de cent.

Dit die a la tarda hi hague consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

Die de S.t Joan en S.t Francesch.

DILLUNS a XXVIJ de dit die del Glorios Apostol y euangelista s.t Joan los s.rs Consellers anaren al monestir y conuent de s.t Fran.h com es costum y alli hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Los S.rs Consellers anaren a la seu.

DIMARS a XXVIIJ de dit die dels s.ts Ignoscents los s.rs consellers se ajuntaren en casa la ciutat y de alli acompanyats dels officials anaren a la seu e, oiren missa baxa a la Capella dels s.ts Ignoscents y tocaren lo s.t Ignoscent con es costum y acabada la missa sen anaren.

Confarentia que tingueran los S.rs Consallers ab los S.rs deputats en casa la ciutat.

DIJOUS a XXX de dit.—En aquest die los s.rs deputats vingueren a, casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs Consellers.

DIUENDRES a XXXJ de dit.

LO D.R PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

JANER MDCL.

Die de cap de Any los S.rs Consallers anaren en casa la ciutat (sic).

DISSAPTE al primer de Janer MDCL.—En aquest die los s.rs consellers anaren a la Iglesia parrochial de s.ta Maria de la mar haont se celebraua com es costum la festa de la circunsisio de nostre S.r y a la que foren al presbiteri despres de hauer fet oratio al altar major se assentaren en los banchs de vallut carmesi estauen a la part del euangeli per hauer de anari lo s.r Gouernador lo qual al cap de una stona arriba en dita Iglesia y los S.rs Consellers lo isqueren a, rebrer en lo portal del cor y po-

(*) En ell se tornà a proposar la suplicació de mossèn Francesc Sant-Genís, extret en Embaixador extraordinari de la ciutat per a la Cort de París—de la que s'havía donat compte al mateix Concell en 22 d'igual mes,—demanant li fos satisfeta en dobles d'or «la quantitat li ha de pagar la present Ciutat per lo vestuari y abillament de sa persona y criats...» — S'acordà pagar-li per dit concepte «Quatrecentes lliures ab moneda corrent.»—*(Deliberacions* de 1650, fol. 47.v)

santse deuant lo s.^{r} Conseller sise y despres lo quint y axi los demes lo s.^{r} Conseller en cap se resta darrera al costat y a ma esquerra de dit s.^{r} Gouernador lo qual pujat en dit presbiteri se assenta ab dits banchs a, ma dreta del s.^{r} Conseller en cap y axi assentats digueren lo offici y sermo: lo diaca dona la pau a dit s.^{r} Gouernador qui la dona als Srs Consellers y lo subdiaca la porta al cor E, en ser acabat dit offici dit s.^{r} Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.^{rs} Consellers fins a la porta del cor y despres sen pujaren al altar major de hont sen anaren.

DIJOUS a VJ de dit die dels Reys los s.^{rs} Consellers anaren a la Iglesia parrochial de nostra S.^{ra} del Pi per assistir en la festiuitat se feia com quiscun any se acostuma: assisti en dita festa lo s.^{r} Gouernador ys feu en tot y per tot com lo primer del present mes en s.^{ta} Maria de la mar per no ser lo s.^{r} virey en Cathalunya.

Dia dels Reys los Srs Consallers anaren en la Iglesia del Pi.

DIUENDRES a VIJ de dit die del Glorios s.^{t} Ramon de Penyafort al demati a les nou ores los s.^{rs} consellers ab sos promens se ajuntaren en lo porxo de s.^{t} Jau[m].^{e} y junts que foren arriba lo scriua rational de casa la ciutat aportant lo pando de dit Glorios s.^{t} ab tota la musica deuant y encontinent dits Srs Consellers y promens se axecaren y posantse darrera dit pando anaren ab dita musica a la seu haont se comensa a fer la professo quiscun any se acostuma en la qual aportauen dits s.^{rs} Consellers las varas del talem y lo pro[m] mes antich aportaue lo standart o, pendo de dit Glorios s.^{t} deuant la custodia: arribaren a la Iglesia de s.^{ta} Catharina martir haont se feya la festa de la ciutat qui paga aquella y se assentaren ço es los s.^{rs} Consellers ab ses cadires y cuxins de vallut carmesi a la part del euangeli los s.^{rs} promens en uns banchs de vallut carmesi al costat de dits s.^{rs} Consellers enues lo altar major y los s.^{rs} Canonges del Gramial de dita professo se assentaren ab ses cadires sens cuxins a la part de la epistola y axi assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dita professo torna a posarse en orde tornantsen a la seu de hont dits s.^{rs} Consellers y promens ab dit scriua rational qui prengue dit pendo sentornaren a s.^{t} Jaume haont se disgregaren y dit scriua rational sen ana enues casa la ciutat ab la musica deuant.

Dia de St Ramon promania en St Jauma anaran a la seu y de la seu en Sta Catarina.

DISSAPTE a VIIJ de dit.—En aquest die jura lo s.^{r} m.^{r} Simon Campana mostasaf extret lo die de s.^{ta} Llutia lo qual jurament se feu de la manera que en lo llibre de serimonies te lo scriua

Jurament del mostasaf.

rational y los s.[rs] Consellers llargament es de ueurer y en aquell y hague agraduatio com en lo llibre de agraduations qui aporta lo scriua de les obres llargament es de ueurer.

Visita en S.[t] Agosti.

DIUMENGE a VIIIJ de dit a la matinada los s.[rs] Consellers ab ses insignies consulars anaren al monestir de s.[t] Agusti pera fer la visita ordinaria que quiscun any acostuman a les quatre ordens mendicants: segueren al presbiteri a la part del euangeli y axi assentats ab les cadires y cuxins de uallut carmesi oiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Professo del *ninyo perdido.*

Dit die a la tarda dits s.[rs] Consellers anaren al monestir de les monjes de nostra s.[ra] dels Angels y Peu de la creu segon y quart absents per assistir a la professo que quiscun any se acostuma fer del *ninyo perdido* y arribats en dita Iglesia pujaren al presbiteri haont se assentaren ab les cadires y cuxins de vallut carmesi fins ques comensa la professo a la qual aportaren dits s.[rs] Consellers las varas del talem ab dos Cauallers E, tornada dita professo en dita Igl[e]sia dits s.[rs] Consellers feren oratio al altar major y sen anaren.

Juy de promens.

DIUENDRES a XIIIJ de dit.—En aquest die a la tarda hi hague Juy de promens lo qual se feu de la matexa manera que en los llibres de serimonias tenen los s.[rs] Consellers y scriua rational es de ueurer e, fonch tret en dit Juy Miquel Bernada de Anglasola inculpat de hauer fet moltas moatras y stafas a differents persones de la present Ciutat lo qual fonch condempnat a que se li fossen donats cent assots per los llochs acostumats que fos marcat ab la marca de Barcelona y ... (*) anys de Galera per scarment dels altres.

DISSAPTE a XV de dit.

LO DR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

Visita al monestir del Carma.

DIUMENGE a XVJ de dit los s.[rs] Consellers a la matinada anaren a la Iglesia y monestir de nostra S.[ra] del Carme com quiscun any se acostuma de anar a les quatre ordens mendicants y perço pujaren al presbiteri y se assentaren en las cadires de uallut carmesi ab sos cuxins a la part del euangeli: oiren lo offici y sermo y lo diaca dona la pau a dits s.[rs] Consellers y lo subdiaca la porta al cor e, acabat que fonch dit offici dits s.[rs] Consellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

(*) En blanc.

DIMARS a XVIIJ de dit a la matinada vingue en casa la present Ciutat lo s.[r] m.[r] Franse[s]ch Soler extret ad[ministrad].[or] del banch acompanyat de molts cauallers y altres persones pera prestar lo solit jurament y arribat en dita Casa y entrat en custistori (sic) se assenta a la part del s.[r] Conseller quint y despres dels s.[rs] Consellers y los demes cauallers a una part y altra y despres lo scriua major llegi lo Jurament prenentli aquell lo s.[r] Conseller en cap ab lo llibre uert y encontinent se feu la agraduatio la qual te continuada lo scriua de les obres en lo llibre que per dit effecte aporta y despres ab dita agraduatio sen anaren a la Llotja de la mar ab los uerguers deuant haont estaua dit banch parat ab los officials y alla se assentaren ço es los s.[rs] Consellers en un Banch al costat de un portal que ix a la muralla de mar y al cap del taulell haont eran los llibres y los demes cauallers se assentaren en altres banchs estauen deuant dit taulell e, dit s.[r] ad[ministrad].[or] se assenta entre los officials pera posar en datas las personas rebian diners: donaren ramallets y bandaretas de or barbari com es costum y en hauer acabat se disgregaren y sen anaren.

Jurament del S.[r] Administrador del Banch.

Dit die y a la tarda se tingue Juy de promens lo qual se feu de la matexa manera que en los llibres de seremonias es de ueurer y a la que foren a la preso ab lo s.[r] Gouernador y Acessor encontinent tragueren Jau[m].[e] Figueres inculpat de hauer fet alguns robos lo qual despres de hauer llegit son proces fonch condempnat a que se li fossen donats cent assots per los llochs acostumats y que seruis sinch anys remant en las galeras de sa mag.[t] xpa. (que Deu Guarde) E, despres foren trets en dit Juy de promens Joan Iganill y Bernat Monti inculpats de hauer robat una capa en cami real los quals foren condempnats ço es dit Iguanill a cent assots y sinch anys de Galera y dit Monti a ser desterrat de la present Ciutat per temps de ... (*) anys. E fet dit Juy de Promens y despres de sersen anat lo Sr Gouernador dits Srs Consellers y personas de dit Juy sen anaren a, casa la ciutat haont se disgregaren.

Jui de proms.

DIJOUS a XX de dit die de s.[t] Sebastia se feu professo per lo clero de la seu lo qual ana a dir lo offici a s.[t] Sebastia y en ella aportaren lo talem los s.[rs] Consellers y arribats alla al temps del offici los s.[rs] Consellers estigueren assentats deuant lo altar ma-

Festa del glorios s.[t] Sebastia.

(*) En blanc.

jor ab ses cadires de vallut carmesi y coxins a la part del euangeli y la professo feu la ronda acostumada dels altres anys e, acabat dit offici sen torna la professo a la seu acompanyantla los s.rs Concellers axi mateix y de alli sen ana quiscu en sa casa.

Conferencia en la Diputació.

DISSAPTE a XXIJ de dit los s.rs Consellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.rs deputats.

Proffaso pera tornar s.ta Madrona en son monestir.

DISSAPTE a XXVIIIJ de dit los s.rs Consellers a la matinada anaren ab ses insignies consulars en la seu per assistir a la professo que a petitio de dits s.rs Consellers se feya pera tornar lo cos de la Gloriosa s.ta Madrona en lo monestir de dita Gloriosa s.ta en la montanya de Monjuich lo qual se era aportat en la present Ciutat per causa de la vinguda del enemich per voler sitiar la present ciutat en la qual professo dits s.rs Consellers aportaren las varas del talem fins al portal de s.t Anthoni haont dexant dit talem se posaren darrera lo gramial de dos en dos ab la forma acostumada fins arribar en dita Iglesia: se segueren dits s.rs Concellers al presbiteri y a la part del euangeli ab las cadires y cuxins de vallut carmesi y los s.rs Canonjes del Gramial se assentaren a la part de la epistola ab cadires sens cuxins: oiren lo offici y acabat sen torna dita professo anant dits s.rs Consellers darrera dit gramial fins a la seu de hont se disgregaren y quiscu sen ana en sa casa.

Confarentia que tingueran los S.rs deputats ab los S.rs consallers en casa la ciutat.

Dit die a la tarda se tingue Conferentia per los s.rs deputats qui vingueren als quals isqueren a rebrer dits s.rs Consellers com es costum a la porta del consistori uella y despres al cap de una stona vingue lo s.r bisbe de Marca y lo s.r Gouernador als quals axi mateix isqueren a rebrer: entraren dintre consistori y alla tingueren differents colloquis de cosas conuenients al present principat y despres sen anaren acompanyantlos dits s.rs Consellers fins alla haont los hauian rebuts.

DILLUNS a XXXJ de dit.

LO D.R PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

[FEBRER.]

Jurament del S.r clauari.

DIMARS al primer de fabrer del any de nostre S.r MDCL.— En aquest die fonch lo Jurament del s.r Joan Carreres clauari nouament extret de la present Ciutat lo qual se feu ab la forma seguent Ço es que al demati a les nou ores sen ana en casa de dit

s.r Carreres lo molt Ill.e s.r Fran.h Puigjaner conseller segon seruint lo offici de clauari en lloch de m.r Diego Cisteller absent de la present Ciutat. E arribat dit s.r Conseller en casa de dit Carreres Clauari tots dos acompanyats de molts cauallers y altres persones anaren en casa la ciutat haont se assentaren ço es lo s.r Conseller entre los demes sos companys ab la forma acostumada y dit s.r Carreres despres dels s.rs Consellers E axi assentats dit s.r Clauari nou presta son solit y acostumat Jurament lo qual prestat sen ana ab dit s.r Conseller segon anant ab cotxes y sens agraduatio per los portals a pendrer pocessio de aquells conforme se acostuma.

DIMECRAS a IJ de dit die de nostra S.ra Candalera.—En aquest die los s.rs consellers no anaren a la seu perque noy hauia bisbe E, quant ni ha hi acostuman anar fent les cerimonies que en lo cerimonial es de ueurer.

Dia de nostra S.ra Candalera.

Dit die a la tarda los s.rs Consellers ters absent anaren a la Iglesia del collegi de Bellem de la companya de Jhs. pera assistir a unes conclusions que en dita Iglesia se tenian: estigueren assentats serca de la taula del qui sustentaua dites conclusions a la part del euangeli ab ses cadires y cuxins de vallut carmesi y acabades dites conclusions sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Dia que los s.rs consallers anaren a unas conclusions a Ballem.

DIJOUS a IIJ de dit los s.rs Consellers anaren a la Deputatio a, tenir conferentia ab los s.rs Deputats: feuse com altres vegades se acostuma.

Confarentia en casa la deputatio.

Dit dia se parti de la present Ciutat de Bar[celon].a lo molt Ill.e S.r Don Joseph de Margarit gouernador del present principat de Cathalunya acompanyat de molts Cauallers ab sos caualls y molts soldats de son tertio lo qual acompanyaue lo s.r de Marsin qui anaue pres al castell de Perpinya al qual s.r de Marsin dit s.r Gouernador hauia pres en la present Ciutat de orde del Rey christianissim (que Deu G.de)

Lo S.r Gouernador mana pres lo S.r de Marsin al castell de Parpinya.

DISSAPTE a V. de dit los molt Ill.es s.rs Deputats vingueren a, casa la Ciutat a tenir conferentia ab los s.rs Consellers la qual se tingue de la matexa manera que altres vegades es de ueurer.

Los S.rs deputats anaren en casa la ciutat a tanir confarentia.

DIUMENGE a VJ de dit los s.rs Consellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren a la Iglesia de la seu de Bar[celon].a per assistir al te Deum laudamus que en dita Iglesia se feya de hauernos fet gratia nostre S.r de hauernos donat compliment de aygua per los explets y a la que arribaren en dita Igle-

Pragarias de Aigua.

sia se assentaren al presbiteri ab los banchs a la part del euangeli y a la que comensaren dit te Deum los s.[rs] Consellers anaren darrera lo gramial y en ser acabat feren oratio al altar major y despres sen anaren.

Concell de cent.

DIMECRAS a VIIIJ de dit se tingue consell de cent a la matinada en lo qual se feren les propositions y deliberations que en aquell son de ueurer (1).

Los S.[rs] Consallers anaren a uisitar las presons.

DIUENDRES a XJ de dit tenint entes los molt Ill.[es] s.[rs] consellers que lo molt Ill.[e] s.[r] don Joseph de Biure y de Margarit gouernador del present principat de Cath[aluny].[a] era fora de la present Ciutat y del principat de Catth[aluny].[a] per lo qual lo mag.[h] R[ege].[nt] la vegueria de Bar[celon].[a] y per no haueri virrey administraua la Justitia los aparague que deuian y eran obligats en anar a las carcers reals pera fer la visita que per semblants occasions se acostuma fer y hauent consultat dit fet ab los mag.[hs] aduocats de la present Casa los quals despres de hauer vistos los priuilegis ordinations y exemplars de la present Casa aconcellaren y foren de vot y parer que deuian y eran tinguts y obligats en anar a fer dita visita conforme consta ab lo vot per dits mag.[hs] assesors fet y en lo present llibre cusit (2) Anaren perço a la matinada ab sos uerguers y masses altes en ditas presons y pujats dalt per la obra noua sen entraren en una istantia dita lo deposador que trau finestras a la plassa del Rey y deuallada de la preso y alla se assentaren en un banch posats de squena a la finestra de la plassa del Rey de la matexa manera que seuen en casa la ciutat ço es cap al mig segon a ma dreta ters a ma squerra quart a ma dreta quint a, ma squerra y sise a ma dreta y despres vingue lo mag.[h] s.[r] Hieronim Romeu ciuteda honrrat y Regent la vegueria de Bar[celon].[a] lo qual fonch assentat entre los s.[rs] consellers cap y segon e, en altre banch arrimat a la paret deuant las finestras de la deuallada de la preso se assenta a ma dreta lo mag.[h] m.[r] Joseph Piella doctor en drets ciuteda honrrat de Bar[celon].[a] llochtinent de Prior de Juristas de dita cort del mag.[h] veguer y a son costat y part squerra los mag.[hs] m.[r] Narcís Mir en quiscun dret d.[or] aduocat ordinari de la present Casa y m.[r] Rafel Boffill qui seruia en lloch del mag.[h] m.[r] Miquel Cellers aduocat de dita casa indispost per malaltia e, axi assentats dit mag.[h] R[ege].[nt] la vegueria de Bar[celon].[a] eo per ell dit

---

(1) V. l'*Apèndix II.*

(2) V. l'*Apèndix III,* document A.

mag.[h] m.[r] Joseph Piella son acessor feu relatio a dits s.[rs] Consellers dels presos estauen detinguts en dites carcers per compte de dit s.[r] veguer y de les causes per les quals estauen presos y encontinent feren deuallar per lo scarsaller deuant dits s.[rs] Isidro Aldabo joue fuster al qual li digueren si tenia ninguna cosa que dirlos lo qual despres de hauer dit lo que li aparague fou tornat a tencar a la istantia haont estaue y despres fonch treta una dona dita Maria Rosa la qual fonch presa en companya de dit Isidro Aldabo la qual dona axi mateix digue a dits s.[rs] Consellers lo que li aparague y sen ana e, anada que sen fonch dit mag.[h] m.[r] Joseph Piella referi la causa per la qual estaua presa y aparexent que no era delicte de molta pena y que bastaua lo que hauia estat presa fonch resolt per dits s.[rs] ueguer y concellers ab parer de dits mag.[hs] acessors que fos relexada de dites carcers per lo qual la tornaren a, enuiar a, sercar y estant en presentia de tots dits s.[rs] vaguer y Conseller en cap li donaren una molt bona correctio dientli que visques be y no fes coses per les quals hagues de ser castigada tant per la Justitia temporal com per lo tribunal de Deu nostre S.[r] lo que ella promete de fer y encontinent se li digue sen podia anar tocantlo fora en lo llibre de la mesa del scarsaller Fran.[h] Poll nott[ari] y scriua de dit mag.[h] veguer y lleuant de dites coses acte lo qual esta assi cusit (*) E despres de orde de dits s.[rs] ueguer y concellers fonch tret lo abat de la cambra de la Almoyna de dites presons ab lo qual dits s.[rs] se entremeteren si los presos de dita almoyna tenian lo sustento necessari si los ad[ministrad].[ors] cuydauen de donar tot lo recapte era menester y hauentlos fet relatio de que tot anaue del modo que hauia de anar lo scarsaller lo torna a tencar y encontinent dit s.[r] veguer se despedi de dits s.[rs] Consellers y, sen ana y despres dits s.[rs] Consellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts a, casa la ciutat haont se disgregaren.

Vigilia de S.[ta] Eularia matinas a la Seu.

Dit die a la tarda vigilia de la gloriosa uerge y martir s.[ta] Eularia patrona de la present Ciutat los s.[rs] Consellers anaren a la seu per assistir a las matinas que en dita seu se deyan per la festiuitat de dita gloriosa Sta conforme quiscun any se acostuma.

Dia de Sta Eularia promania anaren a la Seu.

DISSAPTE a XIJ de dit dia de la gloriosa s.[ta] Eularia a la matinada los s.[rs] Consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] y junts que foren sen anaren en forma de promenia

(*) V. l'*Apèndix III*, document B.

ab la musica deuant per la Llibreteria plassa del Rey deuant lo palau del Rey darrera la seu entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli haont se assentaren y alla oiren lo offici y sermo lo qual lo s.r subdiaca dona la pau als s.rs Consellers y lo s.r diaca la porta al cor y acabat dit offici dits s.rs Consellers y promens ab la musica deuant sen tornaren a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Promania en s.t Jauma a la tarda.

Dit die a la tarda a les tres ores dits s.rs Consellers ab sos promens sen tornaren a, ajuntar en forma de promenia al porxo de s.t Jau[m].e y a la que foren junts arriba Joseph Soldeuila scriua rational de la present Casa aportant lo pando de dita Gloriosa s.ta ab tota la musica de tabalicos trompetas y menestrils deuant y encontinent dits s.rs Consellers y promens se alsaren y posantse darrera dit pando sen anaren a la seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo mig del cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la part del euangeli haont se assentaren dexant dit scriua rational lo pando de s.ta Eularia acerca dit s.r Conseller en cap y al cap de una stona vingueren los molt Ill.es S.rs deputats los quals despres de hauer feta oratio al altar major se assentaren a la part de la epistola y axi assentats se comensa la professo y arribada la aguila la qual feu una dansa al altar major com es costum e, a la que comensa a partir la custodia lo s.r prom mes antich prengue lo pando y los demes varas doradas ys posaren deuant dita custodia e, los s.rs Consellers ab dits s.rs Deputats anaren del presbiteri fins a la porta del cor darrera lo gramial haont los s.rs Consellers prengueren les vares del talem com es costum y dits s.rs deputats se romangueren darrera lo gramial ab unes atxetes ensesas en les mans darrera dels quals anauen les donzelles filles dels qui moriren en la palea de Monjuich a les quals la ciutat ajuda per collocatio de son matrimoni acompanyades de dos manestrals onrrats quiscuna delles y despres uenian las dels hospitals. E dita professo se feu ab molta solempnitat per los llochs acostumats fins que torna en dita seu haont despres de hauer dites las orations los s.rs deputats feren oratio y saludant a dits s.rs Consellers sen anaren. Y despres dit Joseph Soldeuila scriua rational torna a pendrer dit pando y posantse deuant dits s.rs consellers y promens sen anaren ab la mu-

sica deuant y atxes enseses per ser uespre a s.t Jau[m].e haont dita promenia se disgrega y dit scriua rational sen ana a casa la ciutat ab dita musica y pando de hont totom sen ana en sa casa.

Fas nota com dits s.rs Consellers arribaren en casa la ciutat no obstant que era molt de nit y ajuntaren la Junta de morbo pera tractar lo que se hauia de fer acerca de las nouas tenian de que en Tortosa hi hauia mal contagios y perço se donaren los ordens necessaris: nostre s.r nos uulle deslliurar de semblant mal per sa infinita misericordia.

Mal contagios en Tortosa.

DIUMENGE a XIIJ de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent a la matinada en lo qual se dona raho de las intelligentias se tenian de hauer mal contigios en la ciutat de Tortosa y de algunes medicines y diners que los s.rs procuradors de dita ciutat de Tortosa demanauen a dits s.rs Consellers. Tot lo qual fonch comes per dit Consell als s.rs Consellers y Junta de morbo perque en orde a dites coses uessen lo que aparegues conuenir y enuiassen les medicines fossen menester com llargament en dit Consell es de ueurer.

Concell de cent per lo mal hauia en Tortosa.

Dit dia a la tarda se ajunta dita Junta de morbo en la qual se resolgue lo que acerca a dites coses alt referides se deuia fer manant despedir differents correus per tota Cathalunya donant auis de ditas nouas a las vilas y Ciutats pera que anassen cuydadosos en fer les guardes que per semblants ocasions se acostuman pera guardarse de semblants mals dels quals nostre S.r nos uulle guardar.

Junta de morbo.

DILLUNS a XIIIJ de dit.—En aquest die sen anaren las monjas del monestir de Pedralbes de la present Ciutat haont eran vingudes y retirades en lo mes de setembre quant lo exercit enemich volia uenir a la present Ciutat y perço los s.rs Consellers enuiaren a la R.nt Abadessa per part de la ciutat dos cauallers lo hu dels quals era lo s.r Phelip de Boxadors y laltro lo s.r Ramon Castello acompanyats del correu de la ciutat ab son postillo per acompanyar ditas s.ras monjas fins al monestir y despres a les deu ores los s.rs Consellers ters y quint absents anaren al monestir del Glorios pare s.t Fran.h haont ditas s.ras monjas hauian de anar a oir missa y a la que foren al portal de la Iglesia los isquequeren a rebrer alguns pares de dit monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren a la part del euangeli ab los banch[s] de vallut de la ciutat y despres tenint entes dits

Las monjas de Pedralbes sen tornaren en son monestir.

s.[rs] Consellers que ditas s.[ras] monjas ja arribauen ab differents cotxos de s.[ras] damas qui las aportauan y acompanyauen sen anaren fins al cap del cor haont entenent que la s.[ra] badessa encara no era vinguda per hauer de ser la darrera se assentaren a dites cadires del cor fins que tingueren auis que dita s.[ra] badessa ja desembarcaua del cotxo que encontinent la isqueren a rebrer fins al portal es al cap de dit cor haont despres de hauerli fetes les degudes cortesies lo s.[r] Conseller cap y segon la posaren en lo mig donantli lo s.[r] Conseller en cap lo bras pera sustentarse y lo senyor Conseller quart y sise portauen deuant altra senyora monja en lo mig y las demes anauen deuant de dits s.[rs] Consellers pujaren al presbiteri haont dits s.[rs] Consellers se assentaren ab los banchs a la part del euangeli y dita s.[ta] s.[ra] Badessa se agenolla al costat del s.[r] conseller en cap y les demes monjes estauen en dit presbiteri ab moltes senyores dames quils assistien feren oratio y al cap de una stona sen anaren ab dits s.[rs] Consellers a la capella del perdo del pare S.[t] Fran.[h] haont oiren missa y per ser tantes les senyores monjes y dames qui las acompanyauen ne hagueren de dir dues la darrera de les quals oiren dits S.[rs] Concellers y senyora badessa y despres sen anaren a, sercar tot lo monestir ab lo pare guardia qui las acompanyaue y despres sen tornaren a la Iglesia y al mateix portal per haont eran entrades haont se encotxaren ab differents cotxes essent la ultima dita s.[ra] badessa de la qual se despediren dits s.[rs] Consellers al anarsen y despres sen anaren a llurs cases.

Has de aduertir que dits s.[rs] Consellers feren axir alguns soldats de les companyes de la present Ciutat los quals acompanyaren dites s.[res] monjes tot lo cami pera que estiguessen guardades y anassen sens ningun perill.

DIMARS a XV. de dit.

LO DR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

Concell de cent.

DIUMENGE à XX de dit.—En aquest die se tingue concell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberacions que en dit concell llargament son de veurer (*).

(*) Els Consellers, i en representació de tots, l'en *cap*, exposà al Consistori — «...com sas senyorías attenent al major benefici de la present Ciutat representan a V. S.[a] com lo fortin de Monjoich en dos *bo* tres parts se es enderrocat per ser fabricat aquell sobre fonament fals y entenen dits senyors Consellers de que se anira enderrocant lo demes per dita causa y com fins vuy coste la fortificatio passades de vint y vuyt milia lliures his veja lo

Vinguda del seranisim S.r duch de Mercuri Virey y capita general.

DIMARS à XXIJ de dit.—En aquell die tenint entes los molt Ill.res Sors. Concellers que lo Serenissim Senyor Duch de Mercuri virrey y capita general en lo present Principat de Cathalunya venia en la present Ciutat y dit dia entraua conuidaren perço molts Caualiers y personas titulars y a les dues ores de la tarda se ajuntaren en la plassa de la Casa de la Ciutat anant dits Senyors Concellers a Cauall ab sos Caualls enjehesats dels adresos y goldrapas que per dit effecte la Ciutat te fetes y acompanyats de molts Cauallers que per dit effecte com es dit foren conuidats E, juncts que foren deuant dita Casa de la Ciutat lo S.r Conceller segon deuallada (sic) de Cauall y assistit de dos s.rs Cauallers ço es un Ciuteda y un militar sen entra dins dita casa ahont eran los Senyors obrers y Scriuà de las obras y alla feren la graduacio per bordons ab la forma acostumada despres de ser vinguts los S.rs Consols de la lotja en forma de Magistrat com en dita agraduatio posada en lo llibre que per dit effecte aporta lo scriua de les obres llargament es de veurer E, despres dits S.rs Conceller y promens tornaren à pujar à Cauall y començaren a partir anant deuant los verguers y massers de la Ciutat y de la Lotja y despres lo S.r Conceller en cap ab sa filera y despres lo Senyor Conceller segon, Conceller terç, y aixi los demes anaren per la plassa de S.t Jaume, llibreteria, deuallada de la preso, boria, plassa de la llana, Capella den Marcus, Carders, deuant S.t Agusti y isqueren per lo portal nou ahont estauen las trompetas, tabals y menestrils de la Ciutat sempre sonant e, a la que foran fora prengueren vers lo cami del Clot y en arribar passada la creu de S.t Fran.co de Paula vingue a la posta lo Correu de la Ciutat lo qual dona auis que sa Altesa era ja serca y caminant dits S.rs Concellers al cap de una estona veren venir lo S.r Gouerna-

quant mes ha de costar si se acabe y lo que pijor es que lo fet se vaje enderrocant los s.rs Consellers proposaren lo dit fet a la 24.a de Guerra y vist per dita junta ser cosa de tant gran pes resolgue que los s.rs Consellers lo proposaren en lo present Consell.» — Aquest acordà: «Que per ara paren totas las obras del fortin de Monjoich excepto las Barracas que resten per alquitranar y acabar a les quals cuyden lós senyors Consellers y 24.a de Guerra se acaben Cometent lo present Consell *ha* dita Junta que procure tenir les intelligençias possibles de persones practiques en materia de guerra que es lo que la Ciutat porie fer per reparo de dit fortin considerades unas y altres rahons de conuenientia *ho* inconuenientia ab refferiment al saui Consell de cent del que hauran entes manantlo tenir sa s.a la primera o, segona semmana de quoresma en lo qual se pendra la resolutio que mes conuindra en benefici de la present Ciutat.»

Dita Assamblea deliberà cometre als Consellers y 12.a o Junta de carns, l'estudi del concert per a l'abastament de la de moltó, i finalment provehí, a la sort, l'ofici de *Campaneta de les Animes*, vagant per mort de Pau Julià, ferrer, essent extret per a excercir-lo Miquel Sabado, candeler de cera.—(*Deliberacions* 1650, fols. 111 a 112.v).

dor assistit de molts Cauallers qui venia de donar la ben vinguda a sa Altesa y saludant a dits Srs Concellers continua son cami a la volta de Bar[celon].^{a} E, dits Srs Concellers se anaren auansant y vehent que dit S.^{r} virrey venia acompanyat de'[s] molt Ill.^{res} Srs Diputats Los quals en veurer dits Senyors Concellers se despediren de sa Altesa y sen tornaren a Bar[celon].^{a} dits Srs Concellers arribaren à dit S.^{r} virrey y encontinent lo Sr Conceller en cap y los demes lo saludaren y despres dit Sr Conceller en cap li dona la ben vinguda ab nom de la Ciutat explicantli ab paraules molt elegants lo quant estimauen dits Senyors Concellers que sa Altesa ab sa real presentia onrras lo present Principat de Cathalunya y en particular la Ciutat de Bar[celon].^{a} prometentse tot felis succes en los negocis y occasions se offerissen E, dit S.^{r} virrey tornant la salut a dits Srs Consellers y ab demonstracions de molta alegria torna resposta a dit Sr Conceller en cap en llengua francesa que segons se entengue era estimar a la Ciutat lo fauor li feiya y offerirse en assistir y obrar en benefici de la dita Ciutat y Principat de Cathalunya tot lo que sa Altesa pogues obrar estant sempre molt attent al benefici publich y particular quietut y repos del dit Principat E, fet dit rahonament dit Sr Conceller en cap se li posa à ma esquerra anant tot sol ab dit S.^{r} virrey y los Senyors Cauallers qui anauen a la filera del Senyor Conceller en cap sen passaren a la filera del Sr Conceller segon qui ere deuant e, los verguers se posaren deuant tothom ab lo Correu despres venien lo Sr Conceller sise ab sa filera lo Sr Conceller quint ab sa filera lo Sr Conceller quart ab sa filera lo Sr Conceller terç ab sa filera lo Sr Conceller segon ab sa filera lo Sr Conceller en cap aportant a ma dreta lo S.^{r} virrey darrera del qual anauen los Senyors de[l] Concell real y has de aduertir que deuant de dits verguers anauen los officials de la Ciutat qui a la anada a[na]uen darrera dels Senyors Concellers E, aixi anants arribaren prop lo portal nou ahont se tira tota la artilleria desdel baluart de lleuant fins la torra del portal dels tallers entraren per dit portal nou ahont sonaua la dita musica de la Ciutat passaren per deuant St Agusti, per los Carders, Capella den Marcus, Carrer de Moncada, Born, Canuis, Carrer ampla, Regomir, y deuant Casa la Ciutat ahont sonaua la musica de tabals trompetas y menestrils, deuant la diputacio ahont aixi mateix y hauia musica y arribaren a la Seu ahont deuallaren de Cauall y dit S.^{r} virrey acompanyat de dits Srs Concellers entra-

ren a la Seu ahont al portal isqueren a rebrer a dit S.r virrey los Senyors Canonjes donantli aygua beneyta y acompanyantlo fins al altar major ahont dit S.r virrey se agenolla en lo strado que auiant fet deuant dit altar y los Senyors Concellers se posaren a la part del Euangeli tots drets de filera y los Senyors del Concell real de una part y altra tambe drets E, dit S.r virrey feu lo solit y acostumat jurament que los demes acostumen fent los sindichs de la Ciutat y Diputacio las protestas ordinarias E, acabat dit jurament deuallaran a fer oracio a la gloriosa S.ta Eularia y despres sen tornaren al portal de dita iglesia ahont pujaren à Cauall y ab la matexa forma alt dita sen anaren per la plassa noua, Carrer dels boters, carrer de las Casas de Montserrat per la rambla ahont per ser un poch de nits ysqueren á acompanyar a dits S.rs cent homens ab tantes atxes de cera blanca que per dit effecte la dita Ciutat tenia preuingudes anaren rambla auall fins al portal de la Dressana ahont en ser arribats se tira molta artilleria y mascles a la muralla de mar passaren per lo dormidor de S.t Francesch y arribaren à Palacio ahont dits Senyors Con[c]ellers de Cauall enfora se despediren de dit S.r virrey y sen tornaren à Casa la Ciutat ab la matexa forma y acompanyament que eren partits y en ser à dita Casa quiscu sen ana disgregantse tots de la matexa manera eran vinguts.

Has de aduertir que dit dia a la matinada los S.rs Concellers enuiaren lo S.r Joseph Jouer militar y lo S.r Jaume Llobregat y Amell Ciuteda embaxadors per part de la Ciutat a S.t Andreu los quals donaren la ben vinguda a dit S.r virrey conforme se acostuma.

Visita que los S.rs Concellers feran al S.r Virey.

DIMECRES a XXIIJ de dit.—En aquest dia auent dits S.rs Conçallers presa ora de sa altesa per anar a uisitarlo y donarli la benvinguda a las tres oras a la tarda partiren de casa la Ciutat ab sas insignias consolars y massas altas y enaren a palacio y a la que foren a la Sala del S.r Virei passada la galaria que trau finestra al pla de S.t Francesch dit S.r Virei estaua assentat ab sa cadira a çota del docer acistit de molts S.rs Jutges de la Audientia y altres Cauallers axi catalans com francesos tots danpeus e a la que dit S.r Virei veu a dits S.rs Conçallers se alça y fentlos moltas cortasias feu assentar dits S.rs Concellers en unas cadiras que estauen ço es tres de cada part a modo de cor E axi assentats lo S.r Conçaller en cap en paraula de tots des-

pres de auer feta la deguda cortasia y estar tots cuberts digue y explica lo contento gran que tota esta ciutat tenia de la vinguda de sa altesa y lo quant estimauen que onras est principat ab sa real prasentia per lo qual dits Srs Conçallers en nom de la Ciutat de Bar[celon].[a] venian a donarli la benvinguda offerintse per part de dita Ciutat y en nom propri a seruir a sa altesa en tot lo que los fos posible suplicantlo encaridament tingues a be de cuidar del bon gouern y administratio de Justitia del present principat com de sa real persona se speraua que dits S.[rs] consallers cuidarian de pregar a Deu nostre S.[r] lo mantingues ab aquella entera salut que a tots conuenia E dit Sr Virei respongue a dits Srs Conçallers ab paraulas francesas y demostratio de molta alagria que ell estaue molt content de las ofertas de dits Srs Conçallers y que estiguessen certs que ell en tot y per tot cuidaria del bon gouern y aument del present principat de Cathalunya y en particular de la Ciutat de Bar[celon].[a] estant sempra cuidados pera obrar tot lo que conuingues y que aximateix sempra y quant a dits s.[rs] conçallers los aparagues que sa persona fos de utilitat en negocis de dita ciutat lo auisasen que ell acudiria ab tota solicitut y cuidado E fet dit Rahonament dits Srs Conçallers se alsaren y despadintse de sa altesa sen anaren de la matexa manera eran vinguts fins en casa de la Ciutat ahont se desgragaren.

Dia del glorios St Mathias anaran al hospital de misericordia.

DIJOUS a XXIIIJ de dit die del Glorios St Mathias.—En aquest dia los Srs Conçallers ab sas insignias consolars y massas altas anaren a la Capella del hospital de la misericordia pera treurar la donzella que quiscun Any se acostuma y de aqui sen anaren a la Isglesia dels Pares de St Matias per oir lo offici y cermo: feuse en tot y per tot com altros anys es de ueurer.

[A]niuarsari a la Seu.

DISAPTE a XXVJ de dit.—En aquest dia los S.[rs] conçallers ab las gramallas de dol anaran a la ceu per acistir al aniuersari que quiscun Any se diu en los dias de Carnastoltas per orde de la Ciutat.

Aniuersari a la Seu.

DILLUNS a XXVIIJ de dit dits Srs Conçallers ab las gramallas de dol tornaren a la ceu per acistir a altre aniuersari per las Baneitas animas de purgatori.

Presa dels Doctor y silurgia anaren a Tortosa.

Dit dia se tingue auis que los micalets dels anamichs en lo riu de Ebro sercha de Tortosa auian pres la persona del doctor Joan Pau March Gelpi doctor en madacina y Joan Matas silurgia los quals eran anats a la ciutat de Tortosa per*a* orde de la pre-

sent ciutat pera regonexar si en dita Ciutat de Tortosa y auia mal contagios.

LO D.R P.E PAU MIQUEL
CONSELLER EN CAP.

MARS M.CDL.

DIMARS al primer del mes de mars del corrent Any mil siscents sinquanta dits S rs Conçallers ab sas gramallas de dol anaran en dita Isglesia de la ceu per acistir al aniuersari se deia per las Baneitas animas de purgatori per ser lo darrer dia de carnastoltas. Aniuersari a la seu per ser dia de Carnastoltas.

DIMECRAS a IJ de dit primer dia de Coresma.—En aquest dia acostuman los S.rs Conçallers quiscun Any de anar a las absolutions se donan en las Isglesias de la Santissima Trinitat y nostra S.ra de la Marce y lo present any noi anaren per ser any Sant y no ferce ditas absolutions. Primer dia de Coresma.

Dit dia a la tarda se tingue Concell de cent en lo qual se preposaren materias de prouisions de carns y altres cosas que en dit concell son de ueurar y tambe arriba en dit concell lo S.r Abat Monpalau qui venia de Paris enbaxador per part dels S.rs Deputats lo qual dona raho de sa enbaxada de Paris en virtut de una lletra de creensa portaua de sa magestat christianissima que Deu guarde com en dit concell llargament es de ueurar (*). Concell de cent.

DIUENRAS a IIIJ de dit primer diuendras de quoresma los S.rs Conçallers anaren en lo spital general de S.ta Creu a oir lo sermo y misarere que quiscun diuenras de Coresma se acostuma dir lo qual acabat seguiran totas las cambradas en companya dels S.rs Administradors y despres sen anaren a uisitar lo monestir de las repanadidas fentse en tot y per tot com altras anys se acostuma. Lo primer diuendras de quoresma.

DIUMENGE a VJ de dit a la matinada los S.rs consallers ab sas Insignies Conçolars anaren a palatio per a parlar ab lo S.r Virei y a la que foren a la sala gran que trau finestras al ort de las casas que foran del duch de Cardona dit S.r Virei los rebe sota son doser fentlos assentar en una rengla de cadiras tenia a la ma dreta posadas a modo de cor y encontinent arribaren los molt Los S.rs Consallers anaren a palatio a parlar ab lo S.r Virey.

(*) V. l'*Apèndix IV.*

Ill.^{cs} Srs Deputats los quals despres de auer fetas las degudas cortasias a dit Sr Virei se assentaren en altra filera de cadiras tenia dit S.^{r} a sa ma squerra estant dit Sr Virei en lo mitg y axi assentats tancaren las portas per tractar materias sacietas E an auer acabat dits S.^{rs} conçallers se daspadiran de sa altesa y sen anaren y despres los S.^{rs} deputats.

Dia del glorios s.^{t} Tomas de Aquino anaren al monestir de Sta Catarina.

DILLUNS a VIJ de dit die del glorios S ^{t} Thomas de Aquino.—En aquest dia los Srs Conçallers ab sas Insignias conçolars anaren en la Isglesia del monestir de Sta Chatarina martir ahont se feia la festa de dit Glorios Sant y arribats en la porta de dita Isglesia los isqueran a rebrar alsguns pares de dit monastir acompanyant a dits Srs Conçallers fins al presbiteri ahont despres de auer feta oratio al altar maior se assentaren ab los banchs de vallut carmasi a la part del auangeli per estar nostra S.^{r} patent e axi assentats oiren lo offici y cermo y lo diacha dona pau als Srs Conçallers y lo subdiacha la porta al cor e acabat dit offici los dits S.^{rs} consallers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Die del glorios s.^{t} Patia anaran a la Isglesia de St Just.

DIMECRES a VIIIJ de dit die del glorios St Patia los Srs Concellers ab sas Insignias conçolars anaran a la Isglesia parroquial de St Just y St Pastor y a la que foran al portal major los isqueran a rebrar los s.^{rs} obres de dita Isglesia companyant a dits S.^{rs} conçallers fins al presbiteri ahont despres de auer feta oratio en lo altar major se assentaren en los banchs de vallut en la part de la pistola per estar en laltra par lo strado del S ^{r} Virei qui auia de vanir y al cap de un poquet entanent dits Srs Conçallers que dit Sr Virrei arribaua lo isqueran a rebrar al portal major de dita Isglesia ahont despres de auerli fet las cortasias dagudas passaran deuant los demes S.^{rs} conçallers restant darrera lo s.^{r} consaller en cap a la ma squerra de sa altesa y axi anant lo companyaren a dit presbiteri ahont dit Sr Virei se assenta en son strado a la part del auangeli y los S.^{rs} conçallers ab sos banchs a la part de la pistola E axi assentats oiren lo offici y cermo y al donar la pau lo diacha la dona al Sr Virei y lo subdiacha als S.^{rs} conçallers E acabat dit offici dit Sr Virei sen ana acompanyantlo dits Srs Conçallers fins a la porta ahont se despadiren de sa altesa tornantselnana (sic) fins lo altar major a fer oracio la qual acabada sen anaren de la matexa manera eran vinguts.

Concell de cent.

DIJOUS a X de dit se tingue concell de cent en lo qual se tracta materias del arrendament de las carns com en dit concell llargament es de veurar.

DIUENDRAS a XJ de dit a la tarda los S.rs Conçallers anaral (sic) al hospital per oir lo sermo y misarere que quiscun diuendras se acostuma dir conforma altras dias es de veurar.

Al hospital hoir sarmo y misarere.

DIMARS a XV de dit dia de la gloriosa S.ta Madrona los S.rs Conçallers a la matinada anaren a la Isglesia de la ceu per acistir a la profeço que quiscun any se acostuma fer de dita Gloriosa S.ta puiant a la montanya de Monjoich en la qual profaso los dits S.rs conçallers aportaren las varas del talam fins al portal de S.t Antoni ahont se posaren darrera lo gramial y pujaren fins lo monastir de dita Gloriosa S.ta ahont ohiren lo offici assentats ab sas cadiras y sos coxins de vallut a la part del auangeli y los S.rs del gramial estauan assentats ab sas cadiras à la part de la pistola e, al donar la pau lo S.r subdiaca la dona als S.rs Concellers y lo S.r diacha als S.rs del gramial hi acabat dit offici sen tornaren ab dita professo fins a la ceu ahont se acaba y dits S.rs concellers sen anaran en sas casas.

Dia de la gloriosa s.ta Madrona los S.rs Consallers anaren ab professo al monestir de dita gloriosa S.ta

LO D.R PERE PAU MIQUEL
CONSELLER EN CAP.

DIUENDRAS a XVIIJ de dit a la matinada los S.rs conçallers anaren a la ceu per acistir en una profeço se feia de pragarias per las intelligentias se tanian de que en las parts de Tortosa y auia alguna suspita de mal contigios del qual nostre S.r nos vulga deslliurar per sa infinita bondat y misericordia y a la tarda al hospital general.

Professo de pragarias de mal contagios.

Al Hospital.

DISAPTE a XVIIIJ de dit los S.rs Conçallers a la matinada anaren al monestir del glorios pare S.t Joseph per acistir a la festiuitat que de dit glorios S.t se feia y arribats en lo portal de dita Isglesia los isqueran a rebrar los pares de dit monestir acompanyant a dits S.rs concelles fins al presbiteri ahont despres de auer feta oratio al Santisim Sagrament qui estaua patent se assentaren en los banchs de vallut a la part del auangeli y al cap de una stona entenent que lo S.r Virei venia lo isqueran a rebrar al portal de dita Isglesia acompanyantlo fins al presbiteri ahont dit S.r Virei se assenta ab sa cadira y strado a la part del auangeli y los S.rs Conçallers sèn pasaren a la part de la pistola assentantse ab los banchs de vallut E axi assentats oiren lo offici y en donar la pau lo diacha la dona al S.r Virei y lo subdiacha als S.rs Conçallers E dit offici acabat dit S.r Virei sen ana acompanyantlo dits S.rs conçallers fins a la porta de la Isglesia ahont se

Dia del glorios s.t Joseph anaren al monestir de dit glorios S.t

daspadiren de sa altesa y despres sen tornaren al presbiteri a fer oratio la qual acabada sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

En aquest dia se tingue lo Santissim Sagrament patent en la seu.

DIUMENGE a XX de dit se tingue lo Santissim Sagrament patent en la Isglesia de la ceu peraque nostra S.^{r} nos deslliuras de las nouas del mal contagios se tania de la ciutat de Tortosa los Srs Conçallers anaren en dita Isglesia y feran oratio ab molt gran deuotio y despres que fou reseruat sen anaren.

Concell de cent.

DIJOUS a XXIIIJ de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual se feran las deliberations [y] prepositions que en dit concell llargament son de veurar (*).

En aquest dia partiren de la present ciutat un doctor en madacina y un silurgia frances.

Dit dia sen a[na] de la present ciutat de Bar[celon].^{a} lo doctor Dimas Vileta doctor en madacina juntament ab un cilurgia frances los quals anauen ço es lo doctor Dimas Vileta per part de la ciutat y en virtut de deliberatio per la Junta de morbo feta a dit dia del present y lo dit frances anaua per orde del Sr Virey a la ciutat de Tortosa pera ueurar y regonexar si en dita ciutat y auia mal contagios per quant uns deian que eran malaltias y altras que era pesta declarada: nostra S.^{r} nos fassa gratia quens deslliura de semblant mal.

Los Srs Consallers anaren al hospital de misericordia.

DIUENDRAS XXV de dit dia a la matinada los Srs Conçallers anaran a la capella del hospital de la misericordia per acistir a la festa que en dita capella se feia de nostra S.^{ra} Santissima.

Los Srs Consallers anaren al hospital general.

Dit dia a la tarda dits S.^{rs} conçallers anaran al Hospital per acistir al misarera y cermo que quiscun diuenras de coresma se fa en dita Isglesia.

Los s.^{rs} deputats anaren a tanir confarentia en casa la ciutat.

DILLUNS a XXVIIJ de dit los molt Ill.^{es} Srs Deputats vingueren en casa de la ciutat a tanir confarença ab los Srs Conçallers conforme altras vegadas acostuman.

Prouisio de cadira.

DIMECRAS a XXX de dit los Srs Conçallers anaren ab sas

(*) En ell fou proposada una suplicació dels Administradors de l'Hospital de Santa Creu, exposant i sotsmetent a son acord les dificultats i el dualisme administratiu que s'originaven de la forma autònoma amb que disposà fós regida la Casa de Convalescencia, son fundador mossèn Pau Ferràn — V. l'*Apèndix V.* (I)

A instancies de la Junta del Batalló provincial i ateses ses urgents necessitats, deliberà donar-li íntegrament, des d'Abril a Novembre, inclusiu, les pagues mensuals de 6,000 ₶ que li tenía assignades la ciutat, sens deduhir-n'hi les 2,000 ₶ que aquesta's retenía per a reintegrar-se de les bestretes que acreditava de dita Junta.—*(Deliberacions,* 1650, fol. 160 y 161.)

Finalment, autoritzà als Consellers per a fer adobar e's corrals del bestiar—situats fòra'l Portal de l'Angel—que eren estats enderrocats l'any abans «per temor del siti del Enemich» — i acordà que dits Consellers i la Junta de carns ordenassen formular activament el balanç de l'administració d'aquest servei. *(Ibidem,* fol. 161).

gramallas anaran (sic) al studi general pera proueir una cadira de lleis major que vagaua.

DIJOUS a XXXJ de dit.

LO D.R PERE PAU MIQUEL
CONSELLER EN CAP.

[ABRIL]

DIUENRAS al Primer de Abril del Any mil siscents y sinquanta a la tarda los S.rs conçallers anaren en lo Hospital per acistir al cermo y miserera que quiscun diuenras de coresma acostuman de dir. Los S.rs consallers anaren al hospital.

DISAPTA a IJ de dit dia del glorios S.t Francisco de Paula los S.rs conçallers ab sas Insignias conçolars anaran al monestir de dit Glorios S.t per acistir a la festa que dit dia se feia y a la que foren al portal major de dita Isglesia los pares de dit monestir isqueran a rebrar a dits S.rs Concellers acompanyant los fins al presbiteri ahont despres de auer feta oratio al Altar major se assentaren ab los banchs de vallut a la part de la pistola per estar patent lo Santissim Sagrament y tanir parat lo strado lo S.r Virei qui auia de vanir y al cap de una stona arribant dit S.r Virey los S.rs Conçallers lo isqueran a rebre a la porta major de dita Iglesia acompanyantlo fins al presbiteri ahont despres de auer feta oratio se assenta en son strado a la part del avengeli y dits S.rs concellers ab los banchs a la part de la pistola E axi assentats hoiren lo offici y çermo y al donar la pau lo diacha la dona al S r Virei y lo subdiacha als S.rs concellers y acabat dit offici dit S.r Virey sen ana acompanyantlo dits S.rs Conçellers fins al portal de dita Isglesia ahont lo auian rebut y despadintse de sa altesa sentornaren al altar major ahont feren oratio y despres sen anaren. Dia del glorios s.t Francisco de Paula los S.rs consallers anaren al monestir de dit glorios S.t

DIMECRAS a VJ de dit los S.rs Don Onofre Alantorn y Joseph Ximenis y de Monrodon ciutada anaren ab enbaxada de part dels S.rs concellers al serenissim S.r Virey llochtinent y capita general del present principat de Catalunya asercha de la captura feta per los enamichs de la persona del S.r doctor Joan Pau March Gelpi que encara estaua en poder de dits enamichs pera que sa altesa fos seruit de ser medi pera reschatarse y tambe per altres cosas de inportantia a tot lo qual dit S.r Virei promete acodir ab molt gran voluntat. Enbaxada al S.r Virey.

Se feran marcaders en casa la ciutat.

DIJOUS a set de dit.—En aquest dia se feran marcaders en casa la ciutat conforma quiscun Any se acostuma y en la ma corrent en dita jornada es de veura (1).

Anaren a la ceu a fer pregarias de las nouas tanian del mal contagios en la ciutat [de] Tortosa.

DIUENRAS a VIIJ de dit a la matinada conciderant los S.rs conçellers que las nouas del mal contagios en la ciutat de Tortosa y altres llochs sircunueins anauen aumentant ajustantse anaquellas auerhi mal tambe en la ciutat de Tarragona y vilas sircunueinas y despres de auer fetas moltas diligentias ab concell de la Junta de morbo axi en tancar alguns portals de la present ciutat com altrament posant guardas als que romanian uberts y enuiant difarents madacinas y altras cosas necessarias a la dita ciutat de Tortosa com en difarents deliberations per la Junta de morbo fetas es de veurar acodiren perço en la Isglesia de la ceu ahont se feran pregarias a Deu nostre S.r peraque volgues tanir misericordia de nosaltres remadiantnos de un tant gran mal sens amanaçaua E dit dia los S.rs conçallers anaren al hospital.

Concell de cent.

DISAPTA a nou de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual se feran difarents prepositions [y] deliberations com en dit concell llargament son de veurar (2).

---

(1) Heus aquí la llista dels matriculats: Rafel Sidós, Gaspar Colom i Cròs, Francesc Corts, Rafel Mestre, Pere Buffurull i Pere Pont. (*Deliberacions* de 1650, fol. 174.)

(2) En primer lloc, m.º Joan B.ta Monfar i Sorts i m.º Francesc Sant-Genís, embaixadors ordinari i extraordinari de la ciutat a París, donaren verbal i llarga rao de llur legacia, lliurant després, al Conseller en cap, les respectives cartes credencials del Rei, del Cardenal Mazarini i de Mr. Le Tellier, lloant la bona negociació d'aquells.

Segonament se tractà de l'afer relatiu a l'administració de la Casa de la Convalescencia de l'Hospital general. — V. l'*Apèndix V*, (II).

Després s'acordà:—«Que del die de Pasqua de Resurectio primer vinent en auant talle la present Ciutat la carn de molto a r[ah].º 8 ꝑ la lliura Carnissera y tot lo demes que se haura [de fer] en raho de posar preu a les robes [menudes dels moltons] arrendantho o, de la millor manera los aparexera en benefici de la present Ciutat sie comes com lo present Consell ho comet als s.rs Consellers y 12.a de carns ja anomenada ab plenitut de poder y sens referiment algu al present Consell.»

Aiximateix se resolgué, que per forniment del Compte de carns, que estava agotat, fossen girades del de Pèrdua de monedes, 50 mil ₶ al Clavari, i «que sempre que los s.rs Consellers troben lletres de cambi pera pagar los preus de les carns dels moltons pera Fransa com ja han refferit dits s.rs Consellers queu han trobat tinguen facultat de pendrer dites lletres de cambi y pagar per la taula ab moneda corrent arrisch y perill de la present Ciutat ab lo major benefisi y auentatge se puga per la present Ciutat.»

Seguidament fou llegida una carta tramesa per lo Governador de Fraga al Virrei (a) en resposta a la que aquest li escrigué a precs de la ciutat, demanant la llibertat del D.or Joan Pau March y Jalpí, i del cirurgià Joan Mates, los qui, al tornar de Tortosa—on eren estats enviats per los Consellers i dotzena del morbo, «pera aueriguar ab certesa si les malalties quey hauia en dita Ciutat eran de mal contagios de Peste»—foren presos per un capità de Miquelets i conduits a la vila de Beseyt—regne d'Aragó.—en la que encara estava pres lo Doctor March y Jalpi. El Consell deliberà cometre'l fet proposat, ab tots sos dependents i emergents, als Consellers i Junta de morbo, amb plenitut de poder i sens referiment algú.

(a) El contingut de la lletra és com segueix:—«Ex.mo S.r He visto lo que V. Ex.a se sirue decirme en su Carta de 17 del corriente acerca del Doctor Joan March y Jalpi y Juan Mates chirurgiano los quales fueron hechos prisioneros junto ha Tortosa sobre que podre responder

Prouisio de una cadira.

DILLUNS a XJ de dit los S.rs conçallers anaren en lo studi general pera prouehir una cadira de lleis que vagaua.

Dia del dijous S.t anaran a la ceu a la tarda anaran a visitar alguns moniments.

DIJOUS a XIIIJ de dit die del dijous sant los S.rs conçallers a la matinada ab sas Insignias conçolars y verguers anaren a la Isglesia de la ceu pera acistir al offici y posar nostra S.r al Moniment conforma quiscun Any se acostuma: entraren per lo portal de las claustras deuant la carniceria y puiaren al presbiteri y despres de feta oratio se assentaran a la part del avangeli y al cap de una stona vingue lo S.r Bisba de Orange en companya de molts S.rs canonges y molts criats y despres de puiat en lo presbiteri feu oratio al altar major y seluda los S.rs Conçallers y se assanta a la part de la pistola ab una cadira de vallut y un coxi deuant dita cadira y los S.rs canonges al costat de dit S r Bisbe ço es hu a cada part ab taborets rasos E axi assentat comensa a vestirsa ab totas aquellas cerimonias que acostuman ferce per dir de pontifical y acabat de vestirse ab sa mitra y croça comença lo offici lo qual se digue ab totas las cerimonias que per semblant dia se acostuman fer y al donar la comunio conbragaren primer tots los S.rs Canonges capallans scolans y officials de dita Isglesia de ma de dit S.r Bisbe y despres los S.rs Concellers verguers y scriua racional de dos en dos ab molt bon orde y acabada dita Comunio se passa auant en las demes cerimonias del offici fins al ferse la profeço per posar nostre S.r al moniment en la qual profeço aportauen los S.rs Conçallers las varas del talam que quiscun any se acostuma E posat nostre S.r en lo dit moniment dits S.rs concellers sen anaren.

Dit dia a la tarda dits S.rs Concellers ab las gramallas de dol acompanyats dels officials de la present casa anaren a fer oratio y a vasitar diffarents moniments conforme se acostuma.

Los S.rs Consallers anaren a la ceu pera traure nostra S.r del moniment.

DIUENRAS a XV de dit dits S.rs consallers ab las gramallas de dol tornaren en dita Isglesia de la ceu pera treura nostra S.r del

a V. Ex.a que las personas que los hizieron prisioneros son del Reyno de Aragon, y gente suelta que no tienen plassa de soldados, y no son de mi jurisdiction ademas que entiendo que dicho Doctor y chirurgiano an ajustado su rançon con los que los prendieron, y estos rescates de Paysancs, es cosa que lo han introducido y establecido los senyores franseses y en particular el s.r Gouernador de Flix que hauiendo cogido prisioneros algunos naturales del Reyno de Aragon, siendo pobre gente los ha composado en grandes sumas de dinero que no tiniendo pusibilidad de poderlo pagar se han empenyado de sus parientes, y los lugares para poderlo satisfacer y algunas veces se ha buscado de limosna por tener liuertad con breuedat por los malos tratamientos se les hazien, con todo esso procurare seruir a V. Ex.a en que se les haga buen tratamiento y en todo lo demas le seruire con toda voluntad. Nuestro S r g.de a V. Ex.a Fraga 24 de Março *1650.*=Su Major y mas obligado ser- ‖ uidor de V. Ex.a que sus manos besa=Fran.co Totauilla Duque de ‖ Sosoy.»—*(Deliberacions* de 1650, fols. 182.v i 183.)

moniment puiaren dalt en lo presbiteri y se assentaren ab los banchs a la part del auangeli y encontinent arriba lo S.r bisbe de Orange lo qual se vesti de puntifical ab la forma acostumada | *despres comensa lo offici ab la benedictio dels olis y crismes ab las serimonias que se acostuman fer per semblant dia* | despres se feu la adoratio de la S.ta creu comensant tots los S.rs canonjes capellans y officials del capitol y despres los S.rs Concellers y vargues anant de dos en dos fent tres reuarentias al anar y tres al tornar ço es la primera al s.t moniment y las demes duas a la S.ta creu qui era al altar major E fet tot lo demunt dit anaren a traurer nostre S.r del moniment ab forma de profeço sens talam aportant lo S.r Bisbe lo cap del gramial y los S.rs conçallers anauan darrera dit gramial de dos en dos en forma de ciutat E tret que fonch nostre S.r del moniment los S.rs conçallers prengueran las varas del talam fins al altar maior ahont puiats se acaba lo offici ab las serimonias acostumadas lo qual acabat dits s.rs Concellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Nota que lo rellat se feu en lo dijous S.t al offici.—

Dit dia a la tarda dits S.rs concellers ab las gramallas de dol tornaren a la Isglesia de la ceu pera asistir a la profeço que per semblant dia se acostuma fer de la S.ta spina dintra dita Isglesia en la qual profeço aportaren los S.rs conçallers las varas del talam conforma quiscun Any acostuman E acabada que fonch sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts despedintse al dexar lo talem a la porta de la secrestia.

Lo d.r Pere Pau Miquel
Conseller en Cap.

Los S.rs consellers anaren à la ceu à la benedictio de las fonts.

Disapte a XVJ de dit a la matinada los S.rs Concellers tornaren en dita Isglesia de la ceu per acistir al offici y benedictio de las fonts y demes ceremonies que per quiscun dia se acostuman de fer en dita Isglesia y acabat que fou dit offici dits S.rs conçallers sen tornaren.

Los S.rs Consallers anaren al palau del s.r Virey.

Dit dia a la tarda dits S.rs Conçallers ab sas Insignias conçolars verguers y massas altas anaren a palatio pera parlar ab lo S.r Virei: a la que foren dalt en la sala pintada de las casas que foren del Duch de Cardona que trauan finestras al ort sa altesa isque y fent cortasia als S.rs Concellers se assenta sota son docer ab sa cadira y los S.rs conçallers se assentaran tambe ab cadiras tres a cada part y axi assentats mana sa altesa que totom isques fora de dita instantia restant sola ab dits S.rs conçallers tractant

materias sacretas y de conuenientia per lo present principat y ciutat de Bar[celon].[a] y despres dits S.[rs] concellers se depediran de sa altesa y sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

DIUMENGE a XVIJ de dit die de pasqua de resurectio los S.[rs] concellers ab sos prómens se aiuntaren al porxo de St Jaume en forma de promania y de aqui anaren ab la musica deuant per la llibretaria, deuallada de la preso, plaça del rey, darrera la ceu y entraren per lo portal Major passaren per lo mitg del cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la del avengeli ahont se assentaren y encontinent se comença lo offici a cant de orga e a la que dit offici se estaua celebrant dits S.[rs] concellers entangueran que lo Sr Virei arribaua en dita Isglesia y perço lo isqueran a rebrar trobantlo al axir del cor al qual donaren la benvinguda y encontinent los S.[rs] concellers y promens se posaren deuant restant darrera lo S.[r] conçaller en cap a ma squerra de dit Sr Virey pujaren al presbiteri ahont sa altesa sague a la part del auangeli ab sa cadira y strado ab la forma acostumada y los Srs Conçallers y promens a la part de la apistola ab son banch y axi assentats acabaren de oir lo offici y cermo lo qual acabat dit Sr Virei sen torna acompanyantlo los Srs Conçallers y promens fins a la porta de dita Isglesia ahont se daspadiran de sa altesa y despres sen tornaren al altar major a fer oratio la qual acabada sen anaren ab la matexa forma eran vinguts fins a St Jaume ahont se disgregaren anantsen cada hu en sas casas.

Dia de pasqua de resurectio los Srs Consallers anaren a la ceu y se tingue promania en St Jauma.

DIMECRAS a XX de dit se anauan continuant las nouas del mal contagios y auia en la Ciutat de Tortosa y algunas vilas sircunueinas y en la ciutat de Tarragona y perço los Srs Concellers ab vot y parer de la Junta de morbo feren moltas y diffarents diligentias axi en anuiar a dita ciutat de Tortosa molts draps medicines y doctors com altrament en donar difarents avisos a las vilas y llochs de Catalunya pera que se guardassen y en guardar la present ciutat com ditas cosas mes llargament se vauran ab moltas diffarents delliberations per dits S.[rs] conçallers y Junta de morbo fetas en difarents dias.

En aquest dia se tingue noua del mal contagios de Tortosa que anaua pijorant.

DIUENDRAS a XXIJ de dit los S.[rs] conçallers anaren a la ceu per acistir en la profeço que per dins dita Isglesia se feu per rogatiuas de Aigua suplicant a nostre Sr Deu Jesucrist nos volgues concedir gratia de donarnos pluia conuenient per auerhi molta sequedat en la terra.

Pregarias de Aigua.

Profasso a la ceu per essar lo dia de S.t March.

DILLUNS a XXV de dit die del glorios S.t March los S.rs concellers anaren a la ceu pera acistir a la profaço que cada any se acostuma de fer per semblant jornada la qual va al hospital en la qual profeço dits S.rs conçallers aportauan las varas del talam conforme altros anys se acostuma.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue concell de cent en lo qual se feran las propositions y deliberations com en dit concell es de veurar (*).

Pregarias per necessitat de Aigua.

DIMECRAS a vint y set de dit los S.rs Conçallers anaren a la ceu per acistir a la professo ques feu de pragarias per necessitat de aigua la qual ana a Natzaret en la qual professo los S.rs concellers anauan darrera del gramial: en ser en dita Isglesia de Natzaret los S.rs Conçallers se assentaren a las cadiras y coxins de vallut carmasi a la part del auengeli y los S.rs del gramial ab sas cadiras sens coxins a la part de la pistola y axi assentats oiren lo offici lo qual acabat sen tornaren ab dita profeço a la ceu de hont dits S.rs Conçallers sen anaren.

En aquest dia se porta S.ta Madrona a la Ceu.

DIJOUS a XXVIIJ de dit los S.rs Conçallers anaren a la Isglesia de la ceu puiaran al presbiteri y se assentaren ab los banchs a la part del auangeli y al cap de una stona se comença la profeço per anar a sercar la gloriosa S.ta Madrona a la montanya per nacessitat de aigues en la qual professo los S.rs conçallers anaran darrera lo gramial y a la que foren en dit monastir los S.rs conçallers se assentaren a la part del auangeli ab sas cadiras y coxins de vallut y los S.rs del gramial a la part de la pistola ab sas cadiras: digueran lo offici lo qual acabat prengueran lo cos de la gloriosa S.ta ab la ciuera quatra capallans y començaren la profeço anant dits S.rs concellers darrera lo gramial fins al portal de S.t Antoni ahont prengueren lo talam aportant los dits S.rs conçallers las varas arribaran a la ceu ahont posaren dita gloriosa S.ta al altar maior y los S.rs conçallers feran oratio y despres sen anaren.

(*) Dit Consistori deliberà:—1.er Socórrer a l'Hospital general de Santa Creu amb 800 quarteres de blat, i a l'Hospital de Misericordia ab 2,000 ℔, per a subvenir a les necessitats exposades per llurs respectius Administradors.

2.on Que la ciutat s'assumís el tall de les carns grosses, ordenant al comprador d'elles, Didac Ariés, anàs a fer-ne provisió a les parts de França, girant-li les quantitats a dit efecte convenients.

3.er Arrendar els drets de la Ciutat, exceptat el del vi.

Després se feren les extraccions dels següents oficis: *Cònsol de Llotja*, ciutadà, Joseph d'Urrea —*Id. id.*, mercader, Miquel Ferràn —*Jutge d'Apells*, Pau Rossell, mercader.—*Cònsol del Pont*, Miquel García, mercader.—*Escarceller major*, Pau Amat, menor, militar.—*Credencer del dret nou*, Antoni Anglès, sastre.—*Receptor del dret del Cabessatge*, Jaume Nogués, assahonador. (*Deliberacions* de 1650 fols. 186.v a 190.v)

Visita al S.r Virey.

Dit dia los S.rs don Pedro Aimarich y Cruilles en Bar[celon].a populat y m.r Miquel Carreras ciutada honrat anaren al Serenissim S.r Virei de part dels molt Illustres S.rs concellers lo qual trobaren en lo palacio al pla de S.t Francesch y de part de sas Senyorias li donaren la embaxada seguent

«Serenissim S.r

Desijant los concellers y concell de cent desta ciutat asertar al major seruei de sa magestat (Deu lo guarde) y al benefici uniuerçal de aquestos Principat y comptats eu lleuar la causa per la qual se venen a acabar los comuns y extinguirse las haziendas dels particulars de las robas forasteras perque pera comprarlas hix la major part de la moneda de or y plata de dits principat y comptats en los quals es facil la fabrica dellas; batuda diligentment y considerada la materia fou deliberat per dit concell en lo any *1649* que permatentho axi lo S.r loctinent del Rey nostre S.r se prohibis [la] entrada de las ditas robas forasteras continuades en un memorial que apar se done a V.a A a a qui humilment suplica esta ciutat ho mane axi disposar com ho spera de la altitut de animo christiandat y parts que residexen a V.a A.a»

A la qual embaxada dit S.m S.r Virey feu de resposta que ell procuraria ab tot effecte en diligenciar la efectuatio de ditas cosas pera tota utilitat y profit del present principat de Catalunya y present ciutat de Bar[celon].a

Los S.rs Consallers enviaren lo sindich al S.r Virey.

DISAPTE a XXX de dit los molt Illustres S.rs concellers ordenaren a Diego Vilasecha sindich que de part de dits S.rs concellers anas com ana a suplicar al s.r Virei fos de son real seruei manar als balla y Jurats de la vila de Mataro obseruassen y guardassen un priuilegi real y en conformitat de asso no alotjassen soldats en casa de Francesch Sagui y (qui) en dita vila regeix y gouerna los bens que Antoni Sagui y de Capella lloctinent de Balle general de Catalunya te en dita vila y dit S.r Virey fonch seruit lo mateix dia ab son real despatx lloar y aprouar dit priuilegi y manar a dits balla y Jurats y a tots altres officials no alotjassen ni alotjar permetesen en casa de dit Francesch Sagui soldats alguns y si alotiats ni agues en continent los ne traguessen sots pena de sinch centas lliuras y de incorrer en desgratia de sa magestat lo qual despatx es registrat in diuer. locumt. 13 fol. 90.

Confarentia en casa la deputatio.

Dit dia a la tarda los S.rs conçallers anaren a la deputatio a

tenir confarencia ab los Ill.es S.rs deputats y Junta de Batallo pera proueir alsguns capitans faltauen en lo Batallo.

Lo d.r Pere Pau Miquel
Conseller en Cap.

[MAIG]

Promania en S.t Jauma de alli sen anaren a la ceu.

Dimars a IIJ de dit dia de S ta creu los S.rs conçallers ab sos promens se aiuntaren al porxo de S.t Jauma ab forma de promania y de alli sen anaren a la ceu per los llochs acostumats ab la musicha dauant y entrant per lo portal maior passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la pistola y fent los deguts acataments en lo altar maior sen passaren a la de la vengeli ahont se assentaren ab los banchs de vallut y axis assentats hoiren lo offici y cermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts fins a S.t Jaume ahont se disgregaran.

Los S.rs Consallers anaren a palatio.

`Dimecras a quatra de dit dits S.rs Concellers anaran a palacio y arribats que foren trobaren al S.r Virey en la quadra pintada que trau finestras al ort y encontinent di[t]s S.rs concellers li feran las degudas cortasias y dit S.r Virey y concellers se assentaren y cobriren ab la forma acostumada romanent sols parlant materias secretas conuenients al present principat lo qual acabat dits Senyors concellers se daspadiren de sa altesa y sen anaran ab la forma eran vinguts.

Professo per necessitat de Aigua.

Dijous a V. de dit se continuaren las profeçons de las cambras per necessitat de aigues y perço anaren a la Isglesia de la ceu ahont se comença la profaço derrogatiues anant los S.rs concellers darrera del gramial: anaran al monestir del para S.t Agusti ahont oiren lo offici estant acentats dits S.rs concellers ab sas cadiras y cuxins a la part del auangeli y los S.rs del gramial a la part de la apistola ab cadiras e acabat dit offici dita profeço sen torna ab la matexa forma eran vinguts a la ceu de hont dits S.rs concellers despres de auer feta otatio sen anaran ab la forma eran vinguts.

En aquest dia se prang[u]e lo jurament als Consols de la llotja.

Dit dia se feu lo Jurament del S.r Joseph de Orrea y t.. Ferran mercaders conçols de la llotja lo qual Jurament se feu en tot y per tot com en lo llibre de las Serimonias llargament es de veura.

Professo per Aigua.

Diuendras a VJ de dit se continuaren en fer ditas profeçons

derrogatiues la qual ana a la Isglesia parroquial de nostra S.ra del pi y se feu en tot y per tot com desobre se conte.

Professo.

DISAPTE a set de dit se feu tambe profeço la qual ana a la Isglesia de nostra S.ra del Carma.

Festa en lo espital en la qual los S.rs consallers y anaren.

DIUMENGE a VIIJ de dit los S.rs concellers anaren a la Isglesia del hospital per acistir a la festa se feia en dita Isgle[sia] de nostra S.ra y assentats al presbiteri y a la part del auengeli ab sas cadiras de vallut hoiren lo offici y cermo lo qual acabat sen tornaren.

Professo per aigua.

DILLUNS a VIIIJ de dit se continuaren ditas profeçons per pregarias de aigues y ana a la Isglesia dels paras de la Marce fentse de la matexa manera que desobra es de veura.

En aquest dia se tingue nostre S.r patent en la Ceu.

Dit dia estigue nostre S.r patent en la dita Isglesia de la ceu peraque tingues misericordia de nosaltros yns volgues socorrer en la necessitat taniam tant gran de Aigua y preseruarnos de las continuadas nouas teniam del mal contagios y perço a la tarda al reseruar lo[s] dits S.rs concellers foren a la ceu ahont feren oratio ab molt gran deuotio y despres de reseruat nostre S.r sen anaren.

Dit dia se tingue patent al monestir de las caputxines.

Dit dia se trague patent aximateix lo Santissim Sagrament en la Isglesia o, monestir de las maras caputxines per la necessitat tant gran y auia daiguas y malas nouas de mal contagios: estigue patent quoranta oras continuas en las quals se praga a Deu nostre S.r aplacas la ira tenia contra de nosaltros per sa infinita bondat y misericordia.

Professo per Aigua.

DIMARS a X de dit se continuaren ditas profeçons de pregaries de aigues y ana al monestir de Jonqueras ahont se celabra lo offici ab la forma acostumada y que desobra se conte.

Los S.rs Consallers anaren al monestir de las caputxinas.

Dit dia a la tarda los S.rs concellers ab sas gramallas anaran al monestir de las maras caputxines ahont estaua patent lo Santissim Sagrament per pragarias com desobre se conte: estigueren alla mes de dos oras passadas hoint completas y fent oratio ab molt gran deuotio fins que agueran reseruat E an auer reseruat sen anaren.

Professo per Aigua.

DIMECRAS a XJ de dit se feu tambe professo a la ceu la qual ana a S.ta Maria de la mar de la matexa manera y ab acistentia dels S.rs Concellers com desobra se conte.

Dit dia y en los altres anteçadents se feran moltissimes profeçons de pregaries axi dins la present ciutat com fora della aportant sants cristos molt deuots y altres images ab gran copia

de palagrins y palagrinas cridant ab grans crits misericordia al Senyor que era gran compacio sentirho: nostre S.r nos vulla auer misericordia per sa infinita Bondat.

Profasso de las plagas.

DIJOUS a XII de dit continuantse ditas pregarias se comensaran a fer las profeçons de las plagas la qual ana en la Isglesia del hospital general y alla hoiren lo offici y cermo estant acentats los S.rs Conçallers a la part del auangeli ab las cadiras y coxins y los s.rs del gramial a la part de la pistola ab cadiras e acabat dit offici sen torna dita profeço fins a la ceu de hont dits S.rs Concellers sen anaren.

Proffesso.

DIUENDRAS a XIIJ de dit se continuaren ditas profeçons de las plagas y la qual ana a la Isglesia del pare S.t Francesch fentse com en las demes.

Profasso a la qual aportaren nostra S.ra del roser.

Dit dia se feu una molt deuota profeço dels confrares de nostra S.ra del Roser ab molts palagrins y atxas ansesas aportant nostra S.ra Sentissima: anaren a la ceu y a moltas y altres parts.

Professo que feran los pares del Carme.

Dit dia los pares del Carma anaren ab un S.t cristo a la capella de nostra S.ra del port a peu dascals.

Proffesso ana a Gerusalem.

DISAPTE a XIIIJ de dit continuantse ditas profeçons de pregaries ana a Hierusalem ab acistentia de dits S.rs concellers ahont se digue lo offici acostumat.

Los S.rs Consallers anaren a S.ta Maria [de] la mar per la festa de S.t Isidro.

DIUMENGE a XV de dit los S.rs Concellers, ters absent, anaren a la Isglesia de S.ta Maria de la mar per acistir a la festa del glorios S.t Isidro y puiats en lo presbiteri se assentaren a la part del auangeli ab los banchs de vallut per estar lo S.tim Sagrament patent hoiren lo offici y cermo y al donar la pau lo s.r diacha la porta als S.rs concellers y lo s.r subdiacha al cor e acabat dit offici se comença la profeço dins dita Isglesia de la S.ta spina per ser ters diumenge en la qual profeço los S.rs Conçallers aportaren las varas del talam juntament ab lo egregi S.r Don Joseph de Ardena conpta de Illa per faltar lo S.r conçaller terç lo qual S.r compta aportaue la vara de darrera a ma squerra del S.r conçaller sise e acabada dita profeço dits S.rs consallers sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

LO D.R P.E PAU MIQUEL
CONSELLER EN CAP.

Professo la qual ana en S.ta Catarina.

DILLUNS a XVJ de dit se continuaren ditas profeçons de pregarias per aigua ab acistentia de dits S.rs concellers y dit dia ana dita profeço a S.ta Catarina ahont se digue lo ordinari offici

y acabat sen torna a la ceu dita profeço de hont dits S.rs concellers sen anaren.

Dit dia los S.rs conçallers puiaren ab cotxos al monestir de Pedralbes per a fer la visita ordinaria que quiscun Any acostuman en dit monestir per ser patrons de dita S.ta casa. Visita al monestir de Pedralbes.

DIMARS a XVIJ de dit continuantse ditas profeçons de pregaries ab acistentia dels S.rs Concellers ters absent anaren al monestir de Montacion ahont digueren lo offici acostumat y despres dita profeço sen torna a la ceu de hont los S.rs Conçallers sen anaren. Professo al monestir de Montation.

DIMECRAS a XVIIJ de dit se començaren las profeçons de pregaries ditas las armitas y perço los S.rs concellers anaran a la ceu ahont en començarse dita profeço prangueran las varas del talam per auerhi custodia en la qual anaua la S.ta Baronica de nostra S.ra Santissima y tambe en dita profeço aportaren lo S.t Cristo gran del Pi: anaran a la Isglesia de S.t Pera ahont se digue lo offici de la matexa manera que altras dias es de ueurar y acabat dit offici dita profeço sen torna a la ceu de hont dits S.rs concellers sen anaren. Professo la qual ana a S.t Pera.

DIJOUS a XVIIIJ de dit continuantse ditas profeçons de las armitas ab siuera y talam aportant los S.rs conçallers las varas anaran a la Isglesia de S.t Pau ahont se digue lo offici de pragarias y despres dita profeço sen torna a la ceu de hont los S.rs conçallers sen anaren. Professo en la Isglesia de S.t Pau.

Dit dia se tingue concell de cent en lo qual se feran las deliberations y propositions que en dit concell son de veurar (*). Concell de Cent.

(*) En dit Concell fou donada una embaixada per part del Capítol de la Sèu, proposant les bases de concordia en l'afer de la Convalescencia de l'Hospital general.—V. l'*Apèndix V* (III).

Després s'acordà: 1.er Confirmar i donar possessió a Francesc Cathà, de l'ofici d'Ajudant de Mercader racional,—que'l propri Concell deliberà concedir-li en 5 de Novembre de 1635, per a quan vagàs per mort del seu pare, que l'exercía,—i pagar-li'ls salaris que li corresponíen des del temps que, per sa menor edat, regentaren el càrrec sos curadors.

2.ón Prorrogar per a primers d'Agost la deliberació sobre l'arrendament dels drets de la ciutat.

3.erç Girar, de Compte extraordinari, a Francesc Llentiscla, Escrivà de les Obres, 3,000 ℔ «pera conuertirles en lo gasto del moll».

Darrerament feu les extraccions que segueixen:

Sotsíndich de la Ciutat: per mort de Josep Galsem, notari, Francesc Fitor, notari de Barcelona, al qui encontinent els Consellers i el Consell firmaren Sindicat «pera tots plets» amb autoritat i decret del Veguer, acceptant-li a la vegada la renunciació del càrrec d'Obrer que obtenía.

Jutge d'Apells: per renunciació de Jaume Pi, mercader, Damià Vilardaga.

Obrer: Joan Mates, cirurgià.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 208.v a 216.)

En aquest dia se trague lo cos de S.t Sauer y se feu professo.

Diuendras a XX de dit.—En aquest dia continuantse ditas profeçons de las armitas se trague lo cos del glorios S.t Sauer Bisbe y martir patro de la present Ciutat y perço a la matinada los S.rs conçallers ab sas gramallas anaran a la ceu ahont sen puiaren al presbiteri ahont se assentaran en los banchs a la part del auengeli y al cap de una stona volent començar dita profeço arribaren en dita Isglesia tots los confrares de la confraria dels taxidors de llana de la present ciutat los quals venian de la Isglesia de S.t Agusti ahont tenan sa confraria y seran aiuntats y auian confeçat y conbregat anauen dits taxidors ço es tots deuant molts minyons y minyonas axi palagrins com altros ab cristos y diferents donas mollers de dits confrares y altros tots ab molt gran deuotio y despres venian dits taxidors de llana que deuian ser en numero de quoranta o, mes de dos en dos vestits com a palagrins ab sas camisas a peu dascals ab unas touallolas sanydas y alguns ab tocados al cap ab los rosaris a la una ma y en laltra una atxa de sera blancha quischu y ab molt grandissima deuocio dits taxidors puiaren en lo presbiteri del altar major y alla aionollats feran oratio al glorios S.t Sauer volgues pregar a Deu nostre S.r tingues compatio de nostras traballs: començaran la profeço ahont anaue lo S.t Cristo del Pi y despres tot lo clero de la ceu y S.rs Canonjes y despres venian la maitat de dits taxidors de lli (sic) deuant la custodia de dit glorios S.t y despres los verguers dels S.rs Concellers y dits S.rs concellers qui portauan las varas del talam E darrera la dita custodia anaua lo gramial darrera del qual anauan laltra maitat dels taxidors ab las atxas a las mans com a palagrins E acabada dita profeço seguintse despres lo poble e ab dita profaço anaren a la Isglesia del monestir de la gloriosa S.ta Clara ahont posaren la costodia sercha del altar major y encontinent començaran lo offici de pragarias estant dits S.rs concellers assentats a la part del auengeli ab sas cadiras y coxins de vallut los S.rs del gramial a la part de la pistola e axi assentats oiren lo offici y cermo lo qual acabat dita profeço sen torna a la ceu ahont se acaba anantsen dits S.rs concellers quiscu en sas casas.

Aniuersari per las baneitas animas de purgatori.

Disapte a vintyhu de dit los S.rs Concellers ab sas gramallas de dol anaran a la ceu per acistir al aniuersari ques diguc a las beneitas animas de purgatori per compta de la ciutat y acabat dit aniuersari tot lo clero anaran per las clastas (sic) fent absoltas anant los S.rs Conçallers darrera lo gramial y se a de ad-

uertir que tant quant se digue dit aniuersari y feran ditas absoltas plogue una pluia molt ben continuada: nostra S.r nos fassa gratia que sia duradora si acas es que sia conuenient. Pluja.

DILLUNS a XXIIJ de dit se començaren las profeçons de las lledanias que quiscun any se acostuman fer la qual profaço ana a la Isglesia de S.t Pau a dir lo offici acostumat en la qual acistiren los S.rs concellers ters y quint absents: feuse en tot com altros anys es de ueura. Professo de las lledanias.

Dit dia los S.rs conçallers ters absent anaran al studi per acistir en un maig quels studians feian. En aquest dia anaren al studi.

DIMARS a vintyquatra de dit se feu altre profeço de lledanias en la qual acistiren dits S.rs concellers y anaran a celebrar lo offici en la Isglesia de S.t Pera com quiscun any se acostuma. Professo de lladanias.

DIMECRAS a XXV de dit se feu altre professo de lladanias acistinty dits S.rs conçallers anant a S.t Miquel ahont selebraren dit offici. Professo de lledanias.

DIJOUS a XXVJ de dit dia de la Scentio (sic) de nostre S.r Deu Jesucrist a la matinada los S.rs concellers ab sos promens ters absent se aiuntaren al porxo de S.t Jauma en forma de promania y de alli anaren ab la musicha deuant per los llochs acostumats a la ceu entraren per lo portal major passaren per dintra al cor y puiaran al presbiteri per la part de la apistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaran a la del auang[e]li ahont se assentaren ab los banchs de vallut y axi assentats hoiren lo offici y cermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa promania ahont se disgregaren. Promania a S.t Jauma anaren a la ceu.

DIUENDRES a XXVIJ de dit tenint entes los S.rs Concellers que lo s.r Gouernador era fora la vegaria de Ba[rcelona]. y encara que lo S.r gouernador fos en la present ciutat deuian anar a fer visita a la preso en virtut de priuilegis per diffarents reis a la ciutat concedits y tenint concell de ditas cosas dels mag.chs aduocats de la present casa com consta en lo vot per dits aduocats fet y en lo present diatari cosit (*) anaren perço en forma de ciutat a la preso y puiaren per la obra noua entrantsen a la instantia dita lo deposedor que trau finèstras a la plaça del rei y deuallada de la preso y alla trobaren lo S.r Vaguer y tots junts se assentaran en un Banch arrimat de squena a las finestras de la plaça del Rey ço es lo s.r Vaguer en lo mitg cap a ma dreta Visita a la praso.

(*) V. el document A de l'*Apèndix III*, del que ja s'és feta referencia en la jornada del divendres 11 de Febrer del mateix any.

segon a ma squerra ters a ma dreta quart a ma squerra quint a ma dreta y sise a ma squerra E lo mag.ch m.r Narcis Mir altre dels acessors de la ciutat y lo mag.ch m.r Joseph Piella acessor del S.r Gouernador segueren en altre Banch arrimat a la paret de front las finestras de la deuallada de la preso y axi assentats dits S.rs vaguer y conçallers cridaren lo· scarceller y en aquell digueren si los presos se quexauen de que no sels fes Justitia o, altrament de sos aliments necessaris y axi mateix quins presos auian aportats des que lo S.r Virey era fora y auent entes dits S.rs concellers que auian portats alguns presos nous feran axir un oma y una dona al quals digueran si sabian la causa de que estassen presos al qual ells respongueran que no la sabian y encontinent dits S.rs ordenaren quels tornassen a tanchar que ells procurarian ab tot effecte se diligensiassen llurs causes E daspres feran axir lo abat de la almoina al qual digueran si los demes presos tenian lo recapta auian de manaster de sos aliments lo qual digue que si y en continent dits S.rs concellers manaren que sen tornas y sas senyorias sen anaran ab la matexa forma eran vinguts: de las quals cosas lleua acta Francesch Poll notari de dit S.r Vaguer lo qual es cosit assi en lo present diatari (1).

Concell de cent.

DILLUNS a XXX de dit se tingue concell de cent en lo qual se feren las prepositions y detarminations que en dit concell es de veura (2).

DIMARS a XXXJ de dit.

LO D.R PERE PAU MIQUEL
CONSELLER EN CAP.

[JUNY]

Fortificacions de la ciutat: regoneixement per lo S.r Virrey.

DIJOUS a IJ de dit.—En aquest dia lo S.m S.r Virrey duch de Mercuri volgue sercar totas las fortifications de la present Ciutat per a ueurar y regonexar aquellas y perço auisa al molt

(1) No hi és.

(2) En dit Consistori s'acordà: 1.er Continuar les obres de fortificació i proveiment de Barcelona, per a prevenir-se contra'l probable atac de l'armada que'l Rei de Castella estava organitzant en Nàpols, amb designe de venir a les costes de Catalunya.—(V. l'*Apèndix VI.*)

2.ón Vendre la carn de bou i vaca a 5 sous, 6 diners la ℔ carnicera; continuar el rastre, «y sempre y quant los s.rs Consellers tindran persona que vulla aportar a tall cabrits ho altre genero de carns y lo rastre impedira lo hauer de consertar dit tracte de tall les hores los senyors Consellers sien seruits proposaro al present Consell peraque hi puga deliberar lo fahedor.»—(*Deliberacions* de 1650, fol. 233.v)

Ill.e S.r Conceller en cap lo qual dintre de un quotxo ab alguns caualiers catalans sen ana a palatio per guardar sa altesa y lo trobaren en lo baluart de lleva[n]t ab lo G[overna].dor y altres cauallers francesos y al anarsen del baluart dit s.r virey digue a dit S.r conceller se posas a son cotxo o, carrossa y dit S.r Conceller escusantho li fou ordenat entras en dita carrosa y axi al costat del s.r virey ana fins al baluart de mitxjorn desembarcantse y apres ana fins al baluart de s.ta Eularia y dit dia se regonegueren dits baluarts y no mes dexantho per altre dia.

Idem id.; obres: acort del Consell de Cent.

DIUENDRAS a IIJ de dit se tingue concell de cent en lo qual entre altres cosas se feren fonch llegir un paper de las fortifications se auian de fer en la present ciutat y los reparos que aquella necessitaua sobre tot lo qual se prengue la deliberatio que en dit concell llargament es de ueurar (*).

Idem: lo S.r Virrey prossegueix llur regoneixement.

DISSAPTA a IIIJ de dit torna lo s.r virey a continuar lo veurer dels baluarts de s.ta Madrona aont lo aguardaue ya lo dit s.r conseller en cap y vist dit baluart volgue rodar tot lo de demes de las murallas fins a la torra de S.t Joan anant dit s.r Conseller al costat del s.r virey dins sa carrosa ab companya del s.r gouernador de Cath[aluny].a y dos cauallers fransesos fins a son palacio aont dit s.r conseller se despedi ab la deguda cortezia y se posa en son cotxo aont anauen los cauallers catalans quel hauian en lo primer dia acompanyat.

Pasqua del Esperit Sant: ofici en la Seu.

DIUMENGE a V de dit die de pasqua del Sperit Sant.—En aquest dia los S.rs Conçallers ab sos promens se aiuntaren en lo porxo de S.t Jaume en forma de promania y de alli sen anaren ab la musicha dauant, a la ceu, entraren per lo portal maior passaren per lo cor y puiaren al presbiteri per la part de la pistola y fent los deguts acataments en lo altar major sen passaren a la del auangeli ahont se assentaren ab los banchs de vallut y axi assentats hoiren lo offici y cermo lo qual acabat sen tornaren ab la matexa promania fins a S.t Jaume ahont se disgregaren.

Nouas del mal contagios de Tortosa.

DIUENDRAS a X de dit se continuaren las malas nouas del mal en la ciutat de Tortosa y difarents vilas en la ribera debro al camp de Tarragona y tambe en la ciutat de Girona y molts altres llochs veins a dita ciutat per lo qual se es aiuntat ab molts dias la Junta de morbo: dits S.rs Concellers ab vot y parer de aquella an fet y obrat moltas y grans diligentias axi en guardar

(*) V. l'*Apèndix VI* (A).

la present ciutat com encara en altres cosas difarents consta de tot ab las deliberations per dits S.rs conçallers y Junta de morbo fetas fins lo die present.

Ensatg de la musica de corpos.

DILLUNS a XIIJ de dit se feu lo ensatx de la musica de corda y de laliga a la casa de la present Ciutat que quiscun any se acostuma de fer lo dilluns antas del dia de corpos.

Vigilia de corpos promania en S.t Jauma.

DIMECRAS a XV de dit vigilia de la festiuitat de corpos a la tarda los S.rs Concellers per son orde ço es primer lo sise y despres lo quint y axis consequatiuament vingueran a la plaça de S.t Jauma acompanyats quiscu dells ab molts de cauallers titulars axi aclesiastichs com seculars y sen puiaren alt al porxo de dita plaça asentantse quiscu ab son prom als padriços deues la font ab la forma acostumada y a la que casi tots y foren, ar[r]iba lo S.r Conçaller en cap aportant entre altres en son Bordo lo S.r Abat Alantorn lo qual trobant los S.rs Concellers qui seian interpolladament ab lo S.r prior de Catalunya lo s.r Abat Monpalau lo S.r Abad Sala lo S.r Don Pau de Ager comanador del Abit de S.t Joan y lo S.r .... (*) tambe comanador de S.t Joan pretengue dit S.r Abat Alantorn precehir a dits dos S.rs Comanadors de S.t Joan posantse en millor puesto que sas marces per quant los abats precehian als comanadors e dits S.rs comanadors no volgueren en ninguna manera donar la precedentia per quant dit S.r Abat Alantorn no era sino elet Abat faltantli las Bullas de son Abadiat per las quals causas entanian no donarlai vehent lo qual dit S.r Abat Alantorn y pretenent que se li dauia donar encara que no tingues las Bullas y per auitar contentio sen ana assentantse dits S.rs concellers y demes ab la forma alt dita E los demes S.rs cauallers venian ab dit acompanyament se assentaren en los padrissos y banchs al costat dels dits S.rs conçallers y despres arriba en dita plaça lo S.r Cançaller de Catalunya ab sas massas altas al qual los S.rs concellers reberan ab molt gran compliment assentantlo entre los S.rs consallers cap y segon y lo S.r Prior de Catalunya qui estaua en dit puesto li dexa la precedentia y sen pasa entre cap y ters lo S.r Abat Monpapalau entre segon y quart lo S.r Abat Sala entre ters y quint lo s.r don Pau de Ajar entre quart y sise y lo S.r .... (*) despres del S.r consaller quint y despres com dit es los demes cauallers se assentaren en una part y altre E assentats ab la forma

(*) En blanc.

alt dita arribaren al cap de un poch los S.rs conçols de la llotja en forma de conçulat acistits de molts S.rs marcaders y se assentaren en uns banchs deuant dits S.rs Conçallers conforma se acostuma y al cap de una stona començaren las tres embaxadas que se acostuman fer per lo mestra de sarimonias de la ceu ab dos altres S.rs capallans ab sobrapallissos donant raho del estat en que stauen las matinas se deian y en ser a la ultima enbaxada lo senyor conçaller segon acistit de dos S.rs cauallers ço es un ciutada y un militar sen entra dins la Isglesia de S.t Jauma y a la taula de lobra ahont eran los S.rs obres y scriua de las obras y alla feran la graduatio de las personas axi cauallers com titulars auian de anar ab dits S.rs concellers la qual agraduatio esta llargament continuada en lo llibre de agraduacions que per dit effecte lo dit scriua de las obras aporta feta la qual agraduatio dit S.r Conceller segon sen torna axir defora alçantse los demes per anarsen a la ceu los quals partiren ab la musica deuant verguers y macers del[s] S.rs concellers y despres dits S.rs concellers ab sos bordons de cauallers y personas titulars anant tots a ma squerra de dits S.rs conçallers excepto lo s.r cançaller qui anaua a ma dreta del S.r conçaller en cap y dit S.r conceller al extrem del Bordo y a ma squerra per ser lo millor puesto despres del de dit S.r ragent e axi anaran per los llochs acostumats a la ceu entraren per lo portal major passaran per dintra al cor y puiaren al presbiteri per la part de la pistola y fent los deguts acataments sen passaren a la del avengeli ahont se assentaren ab los banchs ço es primer lo S.r cançaller despres lo S.r conçaller en cap despres lo S.r prior de Catalunya lo S.r conçaller segon y axi interpolladament dits S.rs conçallers ab los extrems dels bordons y los demes S.rs Cauallers anauan en los mitgs se assentaren despres dels S.rs Concellers y axi assentats acabaren matinas las quals en ser acabadas sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts anantsen primer a fer oratio al claustro a la capella del cos precios y de aqui a S.t Jaume ahont se assentaren en la troneta del fosar de dita Isglesia interpoladament en los caps dels bordons y los demes S.rs concellers alla ahont trobaren lloch per auerhi molt concurs de gent y despres arriba lo Scriua rational ab laliga la qual feu tres dansas conforma se acostuma y despres arribaren los S.rs obres ab la musicha deuant qui vanian de la part de la llibrataria ab molts manastrals ben posats que aportauen difarents bassinas de plata plenas de rams de or barbari y

bandaretas del mateix y molts rams de flos ab gran copia de aigua almascada puiaren a dits S.^rs^ conçallers pera donarlos ditas bassinas si be es la veritat que no ni arribaren sino es duas o, tres per que lo pobla se agafa ab totas las demes conforma se acostuma en alagria de tanta festa E donada dita collacio dit s.^r^ cançaller se daspadi de dits S.^rs^ conçallers y sen ana y despres los dits S.^rs^ conçallers ab la matexa forma eran vinguts.

LO DR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

Promania en St Jauma y de aqui sen anaren a la ceu.

DIJOUS a XVJ de dit die de corpos.—En aqueix dia los S.^rs^ consallers ab sos promens se aiuntaren al porxo de St Jauma ab forma de promania y de alli anaren ab la musicha deuant a la seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major pasaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de lapistola y fent los deguts acataments en lo altar major sen passaren a la part del Euangeli ahont se assentaran y entenent que lo Sr Virey venia lo isqueran a rebra passat lo cor y despres lo acompanyaran al altar mayor ahont sa altesa se assenta a la part del Euangeli ab sa cadira y strado y los S.^rs^ conçallers y promens a la part de la pistola E axi assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat dit Sr Virey sen ana aconpanyantlo dits Srs Conçallers y promens fins a la porta los quals despadinse de sa altesa sen tornaran al altar major a fer oratio y despres sen anaran ab la matexa forma de promania fins a St Jaume ahont se disgragaran.

Proffesso de corpos.

Dit dia a las tres oras de la tarda dits S.^rs^ concellers ab sos promens se tornaren aiontar en la plaça de St Jauma y de alli ab la musicha dauant anaran a la seu per los llochs acostumats y pujats al presbiteri se assentaren a la part del Euangeli y al cap de una stona arriba lo Sr Virey al qual dits S.^rs^ conçallers isqueren a rebrar entre lo portal major y la porta del cor aconpanyant a dit Sr Virey fins al presbiteri ahont se assenta a la part del Euangeli ab sa cadira y strado y los Srs Conçallers y promens a la part de la Epistola ab sos banchs E axi assentats al cap de una stona arriba la Aliga la qual feu tres danças en dit presbiteri conforma per semblant jornada se acostuma y despres se comença dita profeçо de corpus ab la forma acostumada y a la que isque la costodia ab lo Santissim Sagrament y al anar del presbiteri al cor los S.^rs^ conçallers ab sos promens se posaren darrera del gramial aportant lo s.^r^ conçaller en cap lo s.^r^ Virey

a ma dreta y a la que foran al cor dit S.r Virey se romangue darrera del gramial ab una atxeta blancha en las mans y los S.rs conçallers prengueran las varas del talam y los S.rs promens passaren deuant la custodia conforma acostuman: feusa dita profeso per los llochs acostumats fins a tornar a dita Isglesia de la Seu ahont se acaba anantsen lo S.r Virey al qual dits S.rs conçallers y promens lo acompanyaren fins al portal major de dita Isglesia y despres sen tornaren al Altar major ahont feran oratio y de alli sen anaren ab la matexa forma de promania a S.t Jaume ahont se disgregaren.

DIUENDRAS a diset de dit se feu la profeço de corpos en la Isglesia parroquial del glorios S.t Jaume ahont acistiren los S.rs Concellers aportaren las varas del talam conforma quiscun Any acostuman. Professo de Corpos en S.t Jauma.

DISAPTE a XVIIJ de dit se feu dita profeço de corpus en la Isglesia de S.t Miquel ahont dits S.rs conçallers terç absent acistiren aportant las varas del talam a dita profeço. Professo de Corpos a la Isglesia de S.t Miquel.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit se feu la profeço en la Isglesia parroquial de nostra S.ra del Pi ahont acistiren los S.rs concellers excepto segon y quart que eran a la Isglesia de S.ta Maria ahont se feia semblant profeço y dits S.rs quatra conçallers aportaren en dita profeço del Pi las varas del talam juntament ab dos S.rs Cauallers qui per dit effecte auian conuidats. Professo de corpos al Pi [y S.ta Maria].

DILLUNS a XX de dit los S.rs conçallers sen anaren a la Isglesia del monestir de las maras Caputxinas ahont estaua patent lo Santissim Sagrament per la octaua de corpos y alla tingueran serca de una ora oratio perque nostre S.r nos deslliuras de las tres plagas sens amanaçauan com son guerra fam y pesta y feta dita oratio sen anaren a la Isglesia del glorios S.t Sebastia capella de la ciutat ahont se feu la profeço de corpus que quisqun Any se acostuma en la qual los dits S.rs conçallers aportaran las varas del talam. Nostra S.r esta patent a las caputxinas. Professó de Corpus en S.t Sebastià.

DIMARS a XXJ de dit dits S.rs Conçallers anaren a la Isglesia dels pares de S.t Francisco de Paula ahont se feu senblant profeço de corpos en la qual dits S.rs conçallers aportaren las varas del talam. Professo de corpos al monestir de S.t Francisco de Paula.

DIMECRAS a XXIJ de dit dits S.rs conçallers anaran a la Isglesia parroquial de S.t Just y S.t Pastor ahont se feu senblant profeço de corpos y dits S.rs conçallers aportaren las varas del talam. Professo en S.t Just.

Promania en S.t Jauma y anaren à la Ceu.

DIJOUS a XXIIJ de dit die de cap de Octaua a la tarda a las tres oras los S.rs Conçallers ab sos promens se aiuntaren en lo porxo de S.t Jauma en forma de promania y de alli anaren a la Isglesia de la seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y puiaren al presbiteri per la part de la pistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la del Evangeli ahont se assentaren y al cap de una stona arriba lo S.r Virey al qual isqueran a rebrar passada la porta del cor y fentli las degudas cortasias lo acompanyaren fins a dit presbiteri ahont se assenta a la part del auangeli ab sa cadira y strado y al cap de una stona ariba laliga la qual feu dos danças y despres se comença la profeço que per semblant dia de cap de octaua quiscun any se costuma fer en la qual dit S.r Virey anaua darrera del gramial ab una atxeta ançesa a las mans los S.rs Conçallers aportaren las varas del talam y los S.rs promens anauan deuant la custodia E acabada dita profeço dit S.r Virey sen ana acompanyantlo dits S.rs Conçallers y promens fins al portal de dita Isglesia conforma se acostuma ahont se despadiren de sa altesa tornantsen al altar major ahont feran oratio y despres sen anaren de la matexa manera eran vinguts a S.t Jaume ahont se disgregaren en Casa la ciutat.

Cridas reals.

Dit dia se feran cridas reals per los llochs acostumats de la present ciutat de Ba[rcelon].a ab las quals se prohibiren la entrada de tota roba forestera per lo gran dany se ocasionaua per causa de axir la moneda de or, o, plata de Catalunya las quals cridas estan cusidas en la ma corrent del present any y en la present jornada (*).

Lo S.r Virey sen ana de la present ciutat.

DISAPTE a XXV de dit sen ana lo s.r Virei de la present ciutat.

Lo S.r Virey torna.

DIUMENGE a XXVJ de dit.—Dit S.r Virey torna a las deu oras de la tarda.

Los S.rs Consallers anaren a palatio.

DILLUNS a XXVIJ de dit a la tarda los S.rs conçallers ab sas Insignias conçolars quint absent anaren a palatio pera parlar ab lo seranissim S.r Virey y puiats dalt a la sala p[i]ntada que trau finestras al ort de dit palatio que fou del Duch de Cardona trobaren a dit S.r virey sota son doçer al qual feran las degudas cortasias y despres dits S.rs concellers se assentaren en unas cadiras a ma dreta de dit S.r Virey y venint los S.rs Deputats se

(*) V. l'*Apèndix VII.*

assentaren en altras cadiras a ma squerra de dit S.r Virey y despres totom isque fora restant dits S.rs Virey conçallers y diputats pera tractar materias del gouern de la present ciutat y Prouincia y en auer acabat dits S.rs conçallers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

DIJOUS a XXX de dit.

LO D.R PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

[JULIOL]

DIUMENGE a IIJ de dit se tingue concell de cent en lo qual se tractaran materias del tall de bou y del estat ques trobaue la plaça del blat per no auerhi quin venga y tambe de fabricar moneda de plata com llargament en dit concell se conte (1). Concell de cent.

DIUENDRAS a VIIJ de dit.—En aquest dia lo s.r Virey y concell real condemnaren al S.r Domingo Nagrell hoidor del general de Catalunya per mal efecta al rey nostre S.r (que Deu guarde) y auer conspirat contra la present ciutat y Prouincia a que se li fos donat un garrot a la plaça dels traidors y que fos tur[t]urat en cap de sos çoscis y lo mateix dia fonch aturturat en las carces reals ab la forma acostumada. En aquest dia condemnaren lo hoidor Nagrell.

DILLUNS a XJ de dit.— En aquest dia se tingue notitia que dit S.r oidor Nagrell sera asegurat y lo s.r Virey y concell real li auian admesa la seguretat ab que descrubris y digues tot lo que sabes en orde a la conspiratio contra la present ciutat y Prouincia: nostre S.r nos fassa gratia que ditas cosas se descobren ab tota claradat peraque sian castigats los malfactors ab la pena que marexan y sia exemplar per los demes. En aquest dia se tingue notitia que lo S.r Virey (2) se era assegurat.

DIMARS a XIJ de dit se tingue concell de cent per materia de fabricar moneda de plata en lo qual se preposa y dellibera com en dit concell es de ueura (3). Concell de cent.

---

(1) Aximateix foren fetes les extraccions dels següents oficis:
Romaner del pès de la farina: per mort de Joan Campins, assaonador, Joseph Casademunt, boiguer de teles.
Portalers: per mort de Fran.c Balell, sastre, Joseph Oliver, assaonador.
íd. íd. íd. Pau Sunyer, hortolà, Pau Nonell, passamaner.
íd. íd. íd. Pere Roca, sastre, Narcís Torres, sabater.
(Deliberacions de 1650, fol. 262.v)

(2) Error del dietarista, car l'assegurat fou l'Oidor de la Generalitat, Domènec Negrell.

(3) Al mateix temps fou deliberat: «Que del compte de perduas de monedas sien girades al compte de Guerra y fortifications trenta milia lliures.»—*(Deliberacions* de 1650, fol. 289)

Visita al S.r Virey.

Dijous a XIIIJ de dit los S.rs conçallers anaran a palatio a parlar ab lo S.r Virey lo qual trobaren a la instantia noua pintada y alla arribats feran a sa altesa las degudas cortasias y despres se assentaren ab la forma acostumada com dasobra se conte y despres totom isque fora restant ab sa altesa pera parlar materias secretas y en auer acabat sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

Diuendras a XV de dit.

Lo d.r Pere Pau Miquel conseller en Cap.

Concell de cent.

Diumenge a XVIJ de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual se feran las prepositions y delliberati[o]ns que en dit concell llargament son de ueurar.

Habilitatio en casa la deputatio.

Dit dia a la tarda auent tret en la casa de la deputatio habilitadors per habilitar las personas auian de concorrer diputats y oidors del present principat de Catalunya lo trienni corrent entre altres isque lo molt Ill.e S.r Lluis Bataller de present conceller ters de la present ciutat de Ba[rcelon].a lo qual ab sa gramalla y verguer ab la massa alta ana a la deputatio ahont troba entre altres sos companys qui eran axits habilitadors lo noble S.r Don Joseph de Ardena compta Dilla lo qual pretania per son titol de compta preçahir a dit S.r conçaller ters per lo qual se tingueran algunas difarentias y rahons y despres de batudas molt exactament las materias dita materia (sic) dit S.r Compta Dilla dona la precedentia a dit S.r conceller terç lo qual precehi a tots los demes habilitadors conforme es costum y despres estaua acentat dit S.r Compta Dilla en segon lloch seguintse los demes conforme se acostuma en la diputatio: llargament ditas cosas ab lo diatari de dita casa son de ueurar.

Lo s.r Conceller segon ana a Moncada.

Dimecras a XX de dit die de la gloriosa S.ta Margarida lo s.r Conceller segon ana a Moncada per acistir a la fira que per semblant dia se fa per ser dit lloch de la ciutat.

Mal contagiós en Girona: mides preventives.

Dit dia se feran cridas per los llochs acostumats de la present ciutat de Ba[rcelon].a ab las quals se lleua lo comers de la ciutat de Gerona no obstant que pochs dias auia a petitio de la ciutat sera tornat per quant se tenia per cosa certa que en dita ciutat de Gerona y auia mal contagios del qual nostre S.r nos vulla deslliurar per sa infinita bondat y misericordia y axi mateix tots los dias proxims passats foran fetas difarents diligentias per los S.rs Concellers y Junta de morbo com en

difarents deliberations fins lo die present fetas llargament es de veura.

Extractio de deputats y oidors.

DIUENDRAS a XXIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Madalena. —En aquest dia se tragueran deputats en la casa de la deputatio y oidors de comptas del general de Catalunya per lo trienni corrent y perço isqueran los S.rs deuall escrits y seguents

Lo dega Pau del Rosso canonje de la Seu Joan Pau Llosellas donsell Bernat Farrer y Viladomar burges de Perpinya	Deputats
Lo d.r .... (*) Sansa canonje de la Seu de Urgell m.r Lluis Valencia donsell Vicent Farriol ciutat (sic)	oidors

Dia del glorios S.t Jauma.

DILLUNS a XXV de dit dia del glorios S.t Jaume los S.rs concellers ab sas Insignias conçolars anaran en la Isglesia de dit glorios S.t ahont acistiren al offici y cermo lo qual acabat sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

Los S.rs Consallers anaren al hospital den Pera del Vilar per la festa de S.ta Martra.

DIUENDRAS a XXVIIIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Marta los S.rs Concellers anaren al hospital den Pera del Vilar prop S.ta Clara lo qual hospital esta deuall administratio de la present Ciutat y alla acentats en la isglesia y presbiteri ab sas cadiras hoiren lo offici y cermo lo qual acabat sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

Festa de la fundatio del monastir de la Marce.

DIUMENGE a XXXJ de dit los S.rs concellers ab sas Insignies conçolars anaran al monestir dels pares de la Marce ahont se feia la festa de la fundatio de dit monestir a Maria Santissima y arribats al portal major de dita Isglesia los isqueran a rebrar alsguns pares acompanyant a dits S.rs concellers fins al presbiteri ahont se assentaren a la part del auengeli ab los banchs de uallut per estar patent lo Santissim Sagrament y axi assentats hoiren lo offici y cermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

LO D.OR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

[AGOST]

Lo S.r gouernador ana en casa la Ciutat.

DILLUNS al Primer de Agost del Any mil siscents y sinquanta.—En aquest dia arriba en las Casas de la present ciutat lo egregi S.r Don Joseph de Biura y de Margarit gouernador del

(*) En blanc.

present principat de Catalunya al qual isqueran a rebra los S.rs conçallers a la porta del trentanari vella y despres sen entraren a concistori ahont dit S.r gouernador se assenta entre Cap y segon y axi assentat tractaren entre ells materias secretas.

Tornada del Virrey.

Dit dia a la tarda arriba a la present Ciutat lo serenissim S.r Virey lo qual venia de las parts de Saruera Tortosa Mora y ribera debro ahont y auia algun avalot entre los catalans que alguns poch temorosos de Deu y de la Justitia se eran alçats robant y deuastant a las vilas que podian entrar.

Los S.rs Consallers anaren a palatio.

DIMARS a IJ de dit los S.rs concellers anaran a palatio pera fer vasita y donar la ben vinguda a dit S.r Virey lo qual trobaren a la sala noua pintada sota son doser y alla arribats feran las degudas cortasias a dit S.r Virey y despres se assentaren ab la forma acostumada y despres totom isque fora restaren dit[s] S.rs Virey y conçallers sols tractant materias secretas y en auer acabat sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

Conferencia en la Diputació.

DIMECRAS a IIJ de dit los S.rs Conçallers anaran a la casa de la deputatio pera tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs deputats.

Los S.rs Consallers anaren a S.ta Catarina.

DIJOUS a IIIJ de dit die del glorios S.t Domingo.—En aquest dia los S.rs Conçallers anaran a la Isglesia de S.ta Catarina martir del orde de pradicadors per acistir a la festa ques feia de dit Glorios S.t y arribats en lo portal de dita Isglesia los isqueran a rebrar alguns pares de dit monestir los quals acompanyaren a dits S.rs Concellers fins al presbiteri ahont se assentaren a la part del auengeli ab sas cadiras y coxins de vallut y axi assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat dits S.rs concellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue Concell de cent en lo qual entre altres cosas se tractaren fonch acer[c]ha dels alotjaments que fan dels soldats catalans y francesos en lo present principat de Cathalunya y del que per raho de ditas cosas estan cançats y amolestats los prouincials per quant dits soldats no tenan diners y los prouincials los han de sustentar sens tanir posibilitat a tot lo qual se prengue la deliberatio que en dit concell llargament es de ueura y en particular que se anuie un ambaxador a sa magestat christianissima (que Deu guarde) peraque mane fer vanir diner per a pagar dits soldats y viures peraque aquells se pugan sustentar en lo present principat com en dit concell llargament se conte.

DIUENDRAS a V de dit los molt Illustres S.rs deputats vingueran en casa la Ciutat a tenir confarencia ab los Ill.es S.rs Concellers per la electio de embaxador per sa magestat (que Deu guarde) en uirtut de la deliberatio del çaui concell de cent lo die de air.

Confarentia en casa la Ciutat.

DISAPTE a VJ de dit die del glorios S.t Just y S.t Pastor a la matinada los S.rs Conçallers anaran a la Isglesia parroquial de dits gloriosos Sants per acistir a la festa que dit dia se feia y a la que foran al portal de dita Isglesia los isqueran a rebrar los S.rs obrers acompanyant a dits S.rs Conçallers fins al presbiteri ahont despres de auer fet los deguts acataments al altar major sen passaran a la part del Auangeli y alla se assentaren ab las cadiras y coxins de vallut y axi assentats hoiren lo offici y cermo y al donar la pau lo S.r diacha la dona als S.rs concellers y lo subdiacha la porta al cor E acabat que fonch dit offici dits S.rs Conçallers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Dia dels gloriosos S.ts Just y Pastor los S.rs consallers anaran a la sua Isglesia.

Dit dia a la tarda se dona garrot a la plaça de llotja dita dels traidors a Pera Martir Costa nott[ari] de la vila de Puigcerda inculpat de auer conspirat contra sa magestat christianissima (que Deu g.e) nostre S.r li haja trobat lanima en bon estament de gratia.

En aquest dia se dona garrot a Pera Martir Çosta.

DIUMENGE a VIJ de dit a la matinada los S.rs Conçallers anaren al monestir de nostra S.ra dels Angels y Peu de la creu ahont feran la festa del glorios pare S.t Domingo: estigueran assentats al presbiteri a la part del auengeli ab los banchs de vallut per estar lo santissim Sagrament patent E alla hoiren lo offici y cermo y lo S.r diacha los dona la pau e en auer acabat sen anaran ab la matexa forma eran vinguts.

Los S.rs consallers anaren al monestir dels angels.

Dit dia los S.rs Conçallers anaran a la Deputatio a tanir confarentia ab los S.rs Deputats.

Confarentia en casa la deputatio.

DIMECRAS X de dit a la matinada la atalaia de Munjuich assenyala galeras y venian de la part de llauant las quals passaran alt a mar y segons se judica eran sis galeras del anamich que passaren de llauant a ponent.

Munjuich assenyala galeras.

DIJOUS a XJ de dit.—Dit dia los S.rs deputats vingueran a casa la ciutat a tanir confarentia ab los Ill.es S.rs concellers.

Confarentia en casa la Ciutat.

Dit dia dits S.rs Conçallers reberen cartas del doctor Phalip Joan Argila doctor en madacina y Jauma Taxidor silurgia los quals de orde de dits S.rs conçallers y Junta del morbo eran anats a la ciutat de Gerona pera veurar si las malaltias quei hauia en

Los S.rs Consallers reberan cartas de Gerona.

dita ciutat eran de mal contagios y ab ditas cartas resolgueran que ditas malaltias eran contagiosas y se estanian molt per la dita ciutat. Nostra S.r per sa infinita bondat y clamentia nos vulga preseruar de tals mals y axi per guardarnos de dita Ciutat y moltas altras parts que dit mal era dits S.rs conçallers y Junta de morbo feran difarents deliberations com en la ma corrent llargament son de veurar.

Festa de S.ta Clara.

DIUENDRAS a XIJ de dit dia de la gloriosa S.ta Clara los S.rs conçallers ters absent per malaltia anaran en lo monestir de las monjas de S.ta Clara y a la que foran al portal de dita Isglesia los isqueran a rebra alguns S.rs Caualllers obrers de dita Isglesia acompanyant a dits S.rs conçallers fins a la rexa deuant lo altar major ahont feran oratio en filera y despres sen anaran de dita Isglesia y sen puiaran al monestir ahont sen antraren dits S.rs conçallers verguers y scriua rational tots sols ysque la S.ra Abadessa y dit S.r conçaller en cap li feu molts compliments posantse a la ma dreta com se acostuma per ser dona E despres sen anaren en lo cor ahont se assentaren en las cadiras del cor altas a la par de la pistola ço es primer la S.ra Abadessa despres lo s.r conçaller en cap segon y axi los dames: hoiren lo offici y çermo y en ser acabat sercaren lo monestir y despres sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Pregarias de Aigua.

DISAPTA a XIIJ de dit a la matinada los S.rs Conçallers anaran a la ceu y alla acistiren a las pregarias se feran per nacessitats de aigues y malas nouas de mal contagios de las quals nostre S.r nos vulla deslliurar.

Concell de de cent.

DIUMENGE a XIIIJ de dit se tingue Concell de cent en lo qual se feran las prepositions y deliberations que en dit concell llargament es de ueurar (*).

(*) Se tractà de la situació aflictiva en que's trobava l'erari municipal, per fretura de moneda d'or i plata dobla amb que poder atendre als pagaments de les carns i a les compres dels blats fòra regne.

En segón lloc, —«...attes que los flaquers no acudan a sa obligatio conforme a lo que estauen obligats ab lo arrendam[en].t del pastrim...» — s'acordà que la ciutat s'assumís aquest servei.

Després fou resolt, que a l'embaixador que en virtut de la deliberació del 4 del mateix mes d'Agost havía d'anar a la Cort, en consideració a que «...va per compte de la Ciutat y Deputatio y a comuns gastos de les dos Cases» — «...se li done lo mateix salari y vestuari ques donà a m.r Joan Batista Monfar y Sorts quant ana per embaxador desta Ciutat en Paris...»

Finalment deliberà'l Concell facultar als Consellers per a «traurer del Erari ab moneda de or, o, plata fins al valor de dos milia dobles pera conuertir aquellas en les pagues de les carns de molto».

(*Deliberacions* de 1650, fols. 306 a 308.)

Promania en St Jauma y de alli anaren a la ceu.

DILLUNS a XV de dit die de nostra S.^ra^ Santissima los S.^rs^ conçallers ab sos promens se aiuntaren al porxo de St Jauma en forma de promania y de alli ab la musicha dauant anaren a la ceu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y puiaran al presbiteri per la part de la pistola y feran los deguts acataments al altar major sen passaren al avangeli ahont oiren lo offici y cermo y despres en ser acabat se feu la profeço que per quiscun dia se acostuma fer en la qual dits S.^rs^ conçallers y un prom per estar dit Sr Conçaller ters malalt aportaren las varas del talam y los demes S.^rs^ promens anaren deuant la custodia ab varas e, acabada dita profeço dits Srs Conçallers y promens sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts fins a St Jaume.

LO DR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

Promania en St Jaume anaren en St Roch.

DIMARS a XVJ de dit dia del glorios St Roch a la matinada los Srs Concellers ters absent ab sos promens se aiuntaren en St Jauma en forma de promania y de aqui sen anaren ab la misicha (sic) deuant per la llibretaria deuallada de la preso boria capella den Marcus cardes per deuant St Agusti y carrer del portal nou exint per dit portal arribaren a la capella del Glorios s.^t^ Roch ahont hoiren lo offici estant assentats en lo altar major a la part de la vengeli ab los banchs de la ciutat interpolladament dits Srs Concellers ab los S.^rs^ promens lo qual offici acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts fins a St Jauma ahont se disgregaren.

Nota que per las materias corrents de la guarda de morbo lo portal nou estaua tancat empero per anar a dit offici del glorios St Roch patro y aduocat de la pesta los Srs Concellers [ab] vot y parer de la Junta de morbo deliberaren que dit portal fos obert pera pessar dita promenia no dexant passar ninguna persona y perço dits Srs de la Junta de morbo estigueran guardant dits portals fins los S.^rs^ concellers y promens foren tornats y encontinent lo tancaren.

En aquest die combregaren lo Sr Consaller ters.

DIJOUS a XVIIJ de dit.—En aquest dia combregaren lo Ill.^e^ Sr Lluis Bataller conceller ters que estaua malalt en lo llit y perço se aporta lo talem de la ciutat a la Isglesia parroquial de nostra S.^ra^ del Pi de hont auia de axir dit combregar juntament ab vuit atxas de sera blanca per anar deuant lo Santissim Sagra-

ment y dits S.rs Concellers sen anaren ab ses gramalles y vergues ab massas altas en la casa de dit S.r Conceller ters la qual es en lo carrer del hospital y alla [ar]ribats sen antraren a la cambra de dit S.r Conceller ahont se assentaren junt al capsal del llit per filera estant lo S.r Conceller en cap mes prop de dit malalt y al cap de una stona tenint notitia que nostra S.r arribaue deuallaren a la porta per acompanyarlo y posats darrera del S.r Vicari sen tornaren en dita cambra posantse dits S.rs concellers ahont de bans estauen ajenollats ab un siri quiscu en las mans combregaren dit S.r Conceller y en auerlo combregat los demes S.rs Concellers sos companys acompenyaren a Jesucrist anant darrera lo talam ab sos vergues ab las massas baxas fins a dita Isglesia del pi de hont despres de ser reseruat sen anaren.

Lo s.r de Marcha ariba en casa la ciutat.

Dit dia y a la tarda arriba en la Casa de la present Ciutat lo S.r Bisba de Marcha al qual isqueran a rebrar los S.rs Concellers a la porta de la instantia de la Capella y entrat dintra se assenta entra lo S.r conceller en cap y segon y alla tractaren materias sacretas y al tornarsen lacompanyaren en lo mateix lloch ahont lo auian rebut.

Concell de cent.

Dit dia se tingue Concell de Cent en lo qual se feren las prepositions y deliberations que en dit concell son de veurar (*).

En aquest dia se tingue lo S.m Sagrament patent en la ceu.

DIUMENGE a XXJ de dit.—En aquest dia se tingue patent lo Santissim Sagrament en la seu per pragarias de las necessitats ocorrents tant de la necessitat de aigues com de las nouas del mal contagios y successos de la guerra que nostra S.r per sa infinita Bondat y misericordia nos vulga deslliurar y perço los s.rs Concellers ab sas insignias consolars a la matinada anaran en dita Isglesia de la Seu y pujats al presbiteri despres de auer feta oratio se assentaren ab los banchs a la part del auangeli y al cap de una stona arribaren los molt Ill.es S.rs diputats los quals despres de auer feta oratio y saludat a dits S.rs Conçallers se assentaren a la part de la pistola y al cap de una stona arriba lo Illustre S.r don Joseph de Biure Gouernador del present principat de Catalunya al qual dits S.rs Concellers isqueran a rebrar a la porta del presbiteri per ser lo s.r Virey fora la present Ciutat y despres

---

(*) Se prengué un sol acort, consistent en manllevar a censal 20 mil dobles en or, destinades a les provisions de blats y pagues dels arrendataris de les carns de moltó, a qual efecte'ls Consellers y'l savi Concell de Cent fermaren l'oportú acte de sindicat al magnífic Clavari, amb autoritat y decret del magnífic Regent la Veguería de Barcelona.—*(Deliberacions de 1650, fol. 310 y 311.)*

dit S.r Gouernador se assenta a ma dreta del S.r Conceller en cap e axi assentats hoiren lo offici y sermo y al donar la pau lo S.r diacha la porta al cor y lo s.r soubdiacha la dona al S.r Gouernador qui la dona als S.rs Concellers y despres la dona a dit subdiacha al S.r deputat Eclesiastich qui la dona a sos companys E acabat dit offici y despres de auer feta oratio dit S.r Gouernador sen ana al qual dits S.rs Consallers acompanyaren fins al portal del presbiteri ahont lo auian rebut y despres sen anaren dits S.rs Deputats y despres los S.rs Concellers ab la matexa forma eran vinguts.

Dit dia a la tarda dits S.rs Concellers tornaren a la dita Isglesia de la Ceu ahont acistiren al reseruar lo Santissim Sagrament y despres sen anaren.

Asistiren a Reserval (sic) nostre S.r

DILLUNS a XXIJ de dit se tingue noua que lo seranissim S.r Lluis de Bandosme Duch de Mercuri y virei en lo present principat de Catalunya tenia acitiada la vila de Falset en la qual se eran rellauats los habitants de dita vila y auian entrat de gornitio algun numaro de castallans pera defansar dita vila: nostre S.r nos fassa gratia que tingan bon succes las armas de nostron Rey en lo present principat.

Siti de Falcet.

DIMARS a XXIIJ de dit los S.rs Concellers ters absent per malaltia anaren en la ceu ahont se feren pregarias per la necessitat de Aigues y perque nostre S.r nos preseruas de las malas nouas de la pesta y auia en difarents parts.

Pregarias de Aigua.

Dit dia los S.rs Concellers reberen una carta del noble S.r Don Joseph de Fontanella regent ab la qual nos donaue llarga relatio de tot lo que lo S.r Virey auia hobrat en orde a la commocio delsguns pobles y particulars de la ribera debro y del citi de Falset la qual carta esta cusida en lo present diatari (*).

En aquest dia se rebe una carta del S.r ragent.

DIMECRAS a XXIIIJ de dit los S.rs Concellers ters absent per malaltia anaren a la Iglesia dels pares de S.t Agusti ahont feran festa en la Confraria dels pallicers del glorios S.t Bartomeu y arribats en dita Isglesià sen anaren a la capella de dits pallicers que es prop lo cor a ma esquerra qui va al altar major y alla se assentaren ab sas cadiras y coxins de vallut a la part del Auengeli y fora dita capella per auerhi poch lloch dintre y axi assentats hoiren lo offici y sermo y al donar la pau lo S.r diacha la

En aquest dia anaren en S.t Agusti per la festa de dit S.t (sic).

(*) No hi és.

dona al S.r Conceller en cap acabat lo qua[l] dit offici dits S.rs Concellers sen anaren.

Randiment de la plaça de Falcet.

Dit dia se tingue noua que lo S.r Virey auia rendida la vila de Falcet entrant en dita vila ahont pardona a tots lo auer pres las armas contra lo rey nostre S.r que Deu Guarde y lo present principat ab que en lo esdauanidor no fessen semblants cosas sots pena de ser cruelment castigats.

Professo general de pregarias.

Dit dia a la tarda los S.rs Concellers ters absent ab sas insignias consolars anaren a la Isglesia de la Ceu ahont se feu una professo general de pragarias per a suplicar a Deu nostre S.r nos fes merce de donarnos pluja conuenient y de preseruarnos del mal contagios y a la que foran en dita Iglesia se assentaren en los banchs a la part del Auengeli y al cap de un poquet arribaren los molt Ill.es S.rs Diputats los quals despres de auer feta oratio al altar major y saludat a dits S.rs Concellers se assentaren a la part de la pistola y al cap de un poquet arriba lo Ill.e S.r Gouernador al qual dits S.rs Concellers isqueran a rebrar al portal del presbiteri acompanyant dit S.r Gouernador fins al Banch ahont se assenta a ma dreta del S.r Conceller en cap y despres se comensa la professo en la qual darrera del gramial anaren dits S.rs Gouernador concellers y deputats en esta forma ço es lo S.r Gouernador a ma dreta lo s.r Conceller en cap a ma esquerra y lo S.r deputat eclesiastich al mitg y despres lo S.r Conceller segon a ma dreta ab lo S.r Deputat militar a ma esquerra y axi consequatiuament los demes S.rs Concellers ab dits S.rs Deputats y hoidors a ma esquerra la qual professo feu lo cami de la professo de Corpos y en ser tornada [a] la seu dit S.r Gouernador sen ana companyant[lo] los dits S.rs Concellers fins alla ahont lo auian rebut y despres sen anaren dits S.rs Deputats y despres los S.rs Concellers.

Promania en S.t Jauma y de alli anaren a la ceu.

DIJOUS a XXV de dit dia del Glorios S.t Lluis a la matinada los S.rs Concellers ters absent, ab sos promens se ajuntaren al porxo de S.t Jaume en forma de promania y de aqui anaren ab la musicha deuant a la Isglesia de la Ceu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la pistola y fent los deguts acataments al Altar major sen passaren a la del auangeli ahont se asentaren y axi assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren anar ab la matexa forma de promania eran vinguts.

DISAPTE a XXVIJ de dit dits S.rs Concellers ters absent per malaltia tornaren en dita Isglesia de la ceu ahont acistiren a las deprecations y pregaries que se anauen continuant perque nostre S.r fos seruit de donarnos Aigua. Pregarias de Aigua.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit a la matinada dits S.rs Concellers ters absent per malaltia anaren a la Isglesia del glorios pare S.t Agusti per acistir a la festiuitat se fe[y]a de dit glorios S.t y pujats al presbiteri se asentaren a la part del auangeli ab las cadiras y coxins de vallut carmasi ahont hoit lo offici y cermo lo qual acabat sen anaren. Dit dia anaren en S.t Agusti.

Dit dia arriba en la present ciutat lo Serenissim S.r Lluis de Bandosme Duch de Mercuri y Virey del present principat de Catalunya lo qual venia de las parts de Lleyda Tortosa y Tarragona de regonexar las plaças frontarissas del anamich y del citi de la vila de Falcet. En aquest dia arriba lo S.r Virey en la present Ciutat.

Dit dia a la tarda sabent los S.rs Concellers que sa altesa era arribat en la present Ciutat anaren a visitarlo y perço partiren de casa la Ciutat lo ters absent per malaltia y anaren a palatio ahont trobaren dit S.r Virey en la quadra pintada que trau Balcons al ort que fou del Duch de Cardona y arribats dits S.rs Concellers alla dit S.r Virey los rebe ab molt gran compliment y se assenta sote son docer en una cadira y los S.rs Concellers se assentaren ab sas cadiras tres a cada part y axis assentats dits S.rs Concellers donaren a dit S.r Virey la ben vinguda y despres se posaren a tractar materias de gouern per lo qual totom se isque de dita quadra e, en auer acabat dits S.rs Consellers se alçaren y sen anaren despadintse de dit S.r Virey. Visita al S.r Virey.

DIMARS a XXX de dit los S.rs Concellers ters y sise absents anaren a la Isglesia de la Ceu per acistir a las pregarias se anauen continuant perque Deu nostre S.r sie seruit en donarnos Aigue que tant de temps ha ne nacessita la terra. Pregarias de Aigua.

Dit dia a la tarda dits S.rs Concellers ters absent per malaltia anaren a palatio per a parlar ab lo S.r Virey lo qual trobaren en la instantia noua pintada que trau finestras al hort que fou del duch de Cardona y despres de auerli fetas las degudas cortasias se assenta dit S.r Virey ab sa cadira sota son docer y los S.rs Concellers ab sas cadiras tres a cada part y axi assentats se mana que totom isques de dita quadra restant a soles dit[s] S.rs Virey y Concellers per a tractar materias secretas conuenients al present principat y al cap de una grossa hora dits S.rs Conce- En aquest dia anaren a palatio.

llers se alsaren y despadintsa de sa altesa sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

DIMECRAS a XXXJ de dit.

LO D.R PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

[SETEMBRE]

La atalaja de Moniuich assenyala galeras.

DIJOUS al primer de satembra dia del glorios S.t Llop.—En aquest dia a la matinada la atalaja de Monjuich assanyala galeras que passauan de llauant a ponent las quals segons se deia eran del anamich que vanian del citi y rendiment de la plaça de Portolongon que los anamichs auian rendida.

La atalaja de Moniuich assenyala vaxells de palea.

DIUENRAS a IJ de dit la dita atalaia de Monjuich assenyala vaxells de palea que aximateix eran del anamich los quals en ser deuant del cap del moll llançaran los ferros en mar y amainaran las velas.

En aquest dia anaren a palatio a parlar ab lo S.r Virey.

Dit dia los S.rs Concellers ab sas insignias consulars anaren a palatio per a parlar ab lo S.r Virey lo qual sen volia anar a las parts de Flix perque se deia que lo enamich passaua lo Riu ab exercit per acitiar dita vila de Flix y arribats en dit palatio pujaren dalt y entraren en una quadra noua pintada que trau finestras o, balcons al hort que fou del duch de Cardona y alla arribats dit S.r Virey los rebe sota son docer y se assentaren los S rs Concellers tres a cada part y despres totom se isque de dit aposento ahont restaren dits S.rs Virey y concellers sols tractant del gouern del principat de Catalunya y Ciutat de Bar[celon] a y en auer acabat dits S.rs Concellers se despadiren de saltesa y sen anaren.

Concell de cent.

DISAPTA a IIJ de dit.—En aquest dia se tingue Concell de cent en lo qual entre altres cosas se tractaren fou deslliberar que los S.rs Concellers fessan una Junta de las personas los aparexaria per a ueurar y mirar los medis y camins mes conuenients se porian trobar per a extirpar los vicis y pacats se fan en la present Ciutat peraque dexa manera Deu nostre S.r per sa infinita bondat y misericordia volgues preseruarnos de las desditxas sens amanassan tant per raho de la pesta quei ha en la Ciutat de Girona y vilas sircunueinas com encara per la mala anyada del blat que prenosticha gran penuria de mantaniments y tambe per las malas nouas se tanian de que lo enamich era entrat en Catalunya

per la part de Flix: Deu nostre S.[r] nos deslliure de tant[s] traballs nos amanassen ab estas tres dasditxas.

DIUMENGE a IIIJ de dit lo molt Ill.[e] S.[r] Pera Pau Miquel conceller en Cap y Coronell de la present Ciutat de Bar[celon].[a] tenint notitia que lo Serenissim Sr Virey desijaua rondar per a ueurar si las fortifications de la present Ciutat Baluarts y demes puestos estauen ab la forma deuian estar y si dita ciutat tenia las monitions conuenients ana perço en un cotxe a palatio ahont troba dit Sr Virey lo qual li feu molts grans compliments yl rebe ab molta alegria y despres dit Sr Virey se posa en son Cotxe de sis caualls y volgue en tota manera que dit Sr Conceller en cap entras en aquell y anas a son costat cosa molt honrosa y digna de memoria y axi dit S.[r] Conceller en cap hobei y en dita forma rondaren per tots los puestos de la present Ciutat. Ronda ab lo S.[r] Virey.

DILLUNS a V. de dit los S.[rs] Concellers ters absent per maltaltia anaren a la Ceu ahont acistiren a las pregarias que se anauan continuant tant per la sequedat hi auia com encara per lo mal de la pesta hera en Girona y altres parts per los traballs del anamich que hera entrat per la part de Flix. Pregarias de pluja.

DIMARS a VJ de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual se feren les prepositions y deliberations que en dit concell son de veurar y assenyaladament en pendrar a sensal dobles o, or y plata a la Balansa per trobarse la ciutat exausta per las grans summas de diners auia gastat (*). Concell de cent.

(*) Deliberà també'l Concell, a suplicació del Mestre de les Fonts, Francesc Socies, pagar-li'l jornal de mestre de cases,—a raó de set rals,—«quiscun die de treball tant quant viura aquell traballant, o no traballant...», en premi als meritoris serveis prestats durant més de trenta anys en l'exercici de dit càrrec, i en particular per haver compost—en cumpliment de lo acordat per el mateix Concell a 8 de Juliol de 1648,—«un llibre de dites fons que perpetuament stigues en la Casa de la present Ciutat (*a*) pera claritia de sos successors en dit offici lo qual auia de redundar en gran benefici de ditas fons y lleuaria que nos gastas tant en aquellas per que ab dit llibre ab facilitat se trobaria lo dany ques succeheix en aquellas y ab poch gasto se remediaria...»

En la propria sessió foren acordades pagar les quatre partides que segueixen, relatives a obres efectuades en l'edifici consistorial:

A l'Escrivà racional Josep Soldevila, 568 ℔, 10 ₰, «per lo que a pagat mes del rebut per les obras se son fetas en la Casa de la present Ciutat fins a 25 de Agost *1650*...»

A Fran.[c] Aymeric, fuster, 200 ℔ «per lo compliment de 500 ℔ ₰ per lo preu fet de las portas de la Sala del Concell de Cent...»

A Pere Badía, manyà, 695 ℔, 13 ₰, «per tota farramenta per ell feta y presa de sa botiga per seruei de las obras de la Casa de la Ciutat y portas de la Sala del concell de cent...»

A Jacinto Barnada, esparter, 107 ℔, 8 ₰, 4 diners, «per tots los claus llibentons cabasas y altras cosas presas de sa botiga per seruei de las obras de la casa de la Ciutat y Sala del Concell de cent...»

(*Deliberacions* de 1650, fols. 325.[v] a 327.)

(*a*) Se conserva encara, en perfecte estat, a l'Arxiu Municipal.

Los Srs Consallers anaren a la llotja per acistir a la festa de nostra S.^{ra}

DIMECRAS a VIJ de dit vigilia de nostra S.^{ra} Santissima a la tarda los Srs Concellers ters absent anaren a la llotja de la mar per hoir las completas que deian de nostra S.^{ra} per la festiuitat fan quiscun Any los Srs Mercaders y arribats a las rexas de ferro de alla ahont fan dita festa los Srs Consols los isqueran a rebrar ys posaren ço es lo Sr Consol ciutada a ma esquerra del Sr Conceller quint y lo Sr Consol mercader a ma esquerra del Sr Conceller sise anant deuant lo Sr Conceller en cap segon y quart y arribats a las gradas del presbiteri los Srs Consols dels marcaders se despadiren dels Srs Concellers y se assentaren en uns banchs baix ditas gradas y los Srs Concellers pujaren al presbiteri ahont se assentaren a la part del auangeli ab sas cadiras y coxins de vallut y axi assentats hoiren ditas completas ab molt gran solemnitat de canturia y musicha com quiscun Any per senblant jornada se acostuma.

Dits Srs Consallers tornaren a la llotja.

DIJOUS a VIIJ de dit die de nostra S.^{ra} Santissima dits S.^{rs} concellers tornaren en dita llotja per hoir lo hofici y foren rebuts de la matexa manera que lo die de air y al cap de una stona arriba lo Sr Don Joseph de Biure y de Margarit Gouernador al qual los Srs Conçols de la llotja isqueran a rebrar al portal de dita capella acompanyantlo fins al presbiteri ahont eran los Srs Concellers los quals feran la deguda cortasia a dit Sr Gouernador y se assentaren a la part del auengeli ab las cadiras sens coxins per ser lo Sr Virey fora la present Ciutat E axi assentats hoiren lo offici y sarmo y al donar la pau lo S.^{r} diacha la dona al Sr Gouernador qui la dona als Srs Concellers E los S.^{rs} qui selebrauen lo offici que eran Canonges de la ceu de Bar[celon].^{a} segueran a la part de la pistola ab cadiras sens coxins conforma acostuman: acabat lo qual offici dit Sr Gouernador se despadi dels Srs Concellers acompanyantlo dits Srs Consols fins alla ahont lo auian rebut y despres dits Srs Concellers sen anaren acompanyats de dits Srs Consols fins a la porta ahont se despadiren.

En aquest dia se continuaren las malas nouas del mal contagios en la ciutat de Gerona.

DISAPTE a X de dit se continuaren las malas nouas del mal contagios y hauia molts dias hauia en la Ciutat de Girona y altres parts per lo qual la present Ciutat hauia fet moltas y diffarents diligentias axi en anuiar a dita Ciutat de Girona doctors y silurgians com en tanir cuidado que tinguessen los recaptas y madecinas conuenients com tambe en tanir compte als portals de la present ciutat pera ser preseruats de tal mal que Deu nos

deslliure tot lo qual se trobara llargament continuat en diuersas deliberations fins lo die present fetas per la Junta de morbo y posadas en la ma corrent de la Scriuania major y assenyaladament lo dia de auui que foren pagadas vuit centas lliuras al Doctor Joan Argila Doctor en madecina y Jauma Taxidor silurgia per los treballs per ells presos de ser anats a Gerona per asaber lo estat de las malaltias de las quals donaren molt malas nouas declarant com era mal contagios del que Deu per sa infinita bondat y misericordia nos vulla remadiar y deslliurar la dita ciutat y las demes parts ahont ni age.

DIUMENGE a XJ de dit los S.rs Concellers ters y quart absents anaran a la Isglesia dels pares de la Companya ahont se selabraua la festa de Maria Santissima y alla arribats puiaren al presbiteri ahont despres de auer feta deuotio se assentaren a la part del auangeli prop los banchs de vallut per estar patent lo santissim Sagrament hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren. En aquest dia anaren a la Companya.

DILLUNS a XIJ de dit dits S.rs concellers ters absent per maltia anaren a la Isglesia de la Ceu ahont se continuauen las pregaries per la falta de plujas nouas del mal contagios y per lo siti de la vila de Flix que lo enamich tania acitiada. Pregarias de Aigua.

DIMARS a XIIJ de dit dits S.rs Consellers ters y quint absents tornaren en dita Isglesia de la ceu per acistir a las ditas pregarias. Pregarias de Aigua.

DIMECRAS a XIIIJ de dit die de S.ta Creu.—En aquest dia se tingue lo Santissim Sagrament patent en la Isglesia de la Ceu peraque Deu nostre S.r fos seruit de remadiarnos dels traballs de guerra fam y Pesta teniam en lo present principat y perço los S.rs Concellers hauian de anar en dita Isglesia per acistir al hofici y sermo emparo no pogueran anarhi per causa de que a la matinada la talaja de Monjuich descobri sis galeras del anamich que dias auia anauan costajant las quals dauan cassa a dos Barchas eran axidas del port de la present Ciutat la nit antas las quals barchas fugian de ditas galeras a la volta de Badalona per a pendrar terra y escapar dels anamichs y per dit effecta dits S.rs Concellers sent auisats anaren a tota diligentia al baluart de mitgjorn ahont los acisti la vintyquatrena de guerra los quals ordenaren que a tota diligentia anassen com de fet anaren dos cents soldats dels tertios de la present Ciutat ab lo S.r Don Pedro Soler Sargento major dos pessas de artillaria monitions y viures a la volta de Badalona ahont ditas Barchas prenian terra peraque En aquest dia los S.rs Consallers anaren a la Ceu.

los enamichs no desanbarcassen ni fessan mal a las vilas maritimas emparo de ditas dos barchas ne prengueran una que no tingue temps de pendrar terra y laltra se salua y dits soldats estigueran a la vora de la mar fins al tart que ditas galeras foran passadas y despres tornaren a la present Ciutat.

En aquest dia tornaren a la ceu.

Dit dia a la tarda essent ja dits S.rs Concellers exits del baluart de mitgjorn per ser ja passadas las galeras y hauer disposat tot lo que se auia de disposar en orde del gouern de guerra sen anaren a dita Isglesia de la ceu haont acistiren al reseruar lo Santissim Sagrament lo qual reseruat sen anaren.

La talaja de Moniuich assenyala galeras.

DIJOUS a XV de dit dita atalaja de Monjuich torna assenyalar ditas Galeras que passauen en ves la part de ponent y aportauen un vaxell gros que auian pres y la barcha que lo die de hair prengueran.

LO D.OR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

Pregarias per aigua.

DISAPTE a XVIJ de dit los S.rs Concellers ters absent per malaltia anaren en dita Isglesia de la Ceu per acistir a las pregarias que se anauan continuant.

Jubileu de la missió en S.ta Maria de la Mar, per los PP. de la Companya.

DIUMENGE a XVIIJ de dit los S.rs Concellers ters absent anaren a la Isglesia de S.ta Maria de la mar ahont al presbiteri assentats ab las cadiras y coxins a la part del auangeli hoiren lo offici y lo sermo que pradica lo pare Pere Lasus de la companya que hera lo primer sermo que comensaue de vuit dias de sermons auia de pradicar en dita Isglesia per un Jubileu que los pares de la Companya tenan dit la missio la qual se comensaue a petitio de dits S.rs Concellers peraque tot cristia fes esmena de sas culpas y pecats confessats y combregats peraque Deu nostre S.r fos seruit de aplacar sa ira y no permetes fossen castigats ab los castichs sens amanasauen: fou grandissim lo concurs de la gent que acudi en dita Iglesia per hoir dit sermo acabat lo qual y lo offici dits S.rs Consellers sen tornaren.

Tornaren a la ceu.

DIMARS a XX de dit dits S.rs Concellers ters absent anaren a la Isglesia de la ceu per acistir a las rogatiuas que quiscun dia se anauan continuant per los treballs tenian.

En aquest dia se tingue notitia del mal de Girona.

DIUENDRAS a XXIIJ de dit se continuaren las malas nouas del mal contagios de Gerona y parts sircunueinas y dits S.rs Concellers y Junta de morbo continuaren en la custodia de la present Ciutat com en moltas deliberations fins lo die present fetas y posades en la ma corrent es de veurar.

DISAPTE a XXIIIJ de dit se feu en la Casa de la present Ciutat lo examen publich de Jauma Sants silurgia al qual examen acistiren los S.rs Concellers y lo S.r Vaguer com se acostuma y lo S.r Conceller quint acompanya lo examinant en sa casa.

En aquest dia se feu lo examen publich de Jauma Sants.

DIUMENGE a XXV de dit los S.rs Concellers anaren ters absent en la Isglesia del Pi per acistir als sermons de la missio se comensauen en la dita Iglesia com lo diumenge passat en S.ta Maria: pujaren al presbiteri ahont segueran a la part del auangeli ab las cadiras y coxins de vallut hoiren lo offici y sermo lo qual acabat per ser quart diumenga y acostumarse en dita Isglesia cada quart diumenge fer professo per dintra dita Isglesia ab la qual aporten la S.ta espina dits S.rs Concellers acistiren en dita professo aportant las varas del talam acabada la qual sen anaren y axi mateix fou grandissim lo concurs de la gent acisti en dita Isglesia que apenas podia estarhi y tota la setmana passada en S.ta Maria acodi moltissima gent cada dia ys feran moltas confecions y comunions: que nostre S.r los fasse gratia sia pera mes be.

Missio en la Isglesia del Pi.

DILLUNS a XXVJ de dit.—En aquest dia se tingue una noua de molt gran pesar per la present Ciutat y fou que lo enamich qui auia dias que tania sitiada la plaça de Flix ahont los de dintra se tornauen valentissimament emparo nols fou possible tenirse mes y axi la rendi a pactes a la qual plaça lo S.r Virey no pogue donar socorro per no trobarse ab la gent monicions y viures eran manester sino que sa altesa ab la gent tenia se retira en la plana de Tarragona pera ueura lo designa del Anemich.

Randiment de Flix.

Dit dia lo S.r de Marca Bisba de Cosarans vingue en las casas de la present ciutat ahont los S.rs Concellers lo isqueran a rebra a la porta del pati y entrats dintra se assenta entre lo S.r Conceller Cap y segon y tractaran materias sacretas y despres sen ana acompanyantlo dits S.rs Concellers fins alla ahont lo auian rebut.

En aquest dia lo S.r de Marca ana en casa la ciutat.

Dit dia se tingue Concell de cent en lo qual entre altres cosas se tractaren fou ques manlleuassen doscentas milia lliuras a sensal per a poder acodir la present Ciutat als gastos que continuament tenia.

Concell de cent.

DIMECRAS a XXVIIJ de dit.—En aquest dia se enuia per part dels molt Ill.es S.rs Concellers y deputats un correu a la posta a la Ciutat de Bordeus ahont se trobaue sa magestat cristianissima que Deu guarde y la reina sa mare per causa de tanir dita

En aquest dia se envia un correu a Bordeus.

Ciutat acitiada per algunas commossions y auia agut en França lo qual Correu anaue a effecta de representar lo rendiment de la plasa de Flix y las victorias que lo enamich anaua continuant suspitantse no fos la causa a mes de la falta de gent que lo Sr Virey tenia alsguns mals tractas fets per los soldats nostres als paisans de la ribera debro: nostre S.^r^ nos vulla remadiar de tants treballs.

En aquest dia los Srs Consallers anaren en St Miquel.

DIJOUS a XXVIIIJ de dit dia del glorios St Miquel los Srs Concellers ters absent anaren a la Isglesia parrochial de dit glorios S.^t^ y alla se posaren a las cadiras del cor a la part del auangeli ahont hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

En aquest dia anaren a las Geronimas.

DIUENDRAS a XXX de dit die del glorios St Hieroni los Srs Concellers anaren al monestir de las monjas de las Geronimas per acistir en lo offici y sermo de dita festiuitat.

LO DR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

[OCTUBRE]

Promania en St Jauma y de alli anaren a la ceu.

DISAPTE al Primer del mes de octubre die del Angel custodi.—En aquest dia los Srs Concellers ters absent a la matinada ab sos promens se ajuntaren en forma de promania a la plaça de St Jauma y de alli sen anaren ab la musicha deuant a la ceu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la pistola y fent lo degut acatament al altar major se assentaren ab los banchs a la part del auangeli ahont hoiren lo offici y sermo lo qual acabat se comensa la professo que quiscun Any per semblant jornada se acostuma fer en la qual dits Srs Concellers aportaren las varas del talam y los Srs Promens anaren deuant la custodia: acabada la qual professo dits Srs Concellers y promens sen tornaren a St Jaume ahont se disgregaren.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue concell de cent en lo qual vingue lo noble Sr Don Joseph de Ardena Compte Dilla venint per part del Sr Virey al qual isqueran a rebrar los S.^rs^ de concell de cent fora la porta de la instantia acompanyantlo dintra ahont fon accentat (sic) al costat del S.^r^ don Geronim de Gauer prom mes Antich y a sa ma esquerra lo qual Sr Compta dilla despres se alsa y refari lo rendiment de la vila de Flix y lo designe que lo

S.[r] Virey hauia fet de sas tropas precehint emparo primer una carta de dit S.[r] Virey la qual se llegi en dit concell y en aquell esta continuada (*) y axi mateix digue y refari lo quant desconsolats estauen los paisants de las parts de la ribera debro per estar del tot imposibilitats de poder viurar en sas casas per no tanir [ab] que sostentarse a causa de hauer tinguts en sa casa allotgats soldats los quals auian gastats lo poch que dits paisants tenian sens pagarlos lo que valia per no tanir diner per lo qual dit S.[r] Virey suplicaua al saui Concell tingues a be de emprestarli sinquanta milia lliures peraque de aquellas pogues pagar part del ques deuia a dits paisants peraque dexa manera fossen subuinguts en sas necessitats: fet lo qual rehonament lo S.[r] Conceller en cap digue a dit S.[r] Compta de Hilla que dits S.[rs] Concellers ho preposarian al saui Concell de cent y del que se deliberaria ne farian sabidor a sa senyoria y encontinent dit Sr Compte dilla sen ana acompanyantlo los S.[rs] de concell de cent fins a la porta del cap de la schala y tornats asercha de ditas cosas se prengue la deliberatio seguent

Que per los effectas alt mentionats se dexassen a dit Sr Virey ditas sinquanta milia lliuras ço es deu mil per tot lo mes de octubre deu mil per tot lo mes de noembra y vint mil per tot lo mes de dazembra y que perço se anomenen per los Srs Concellers vuit personas pera ueurar de quina manera la present Ciutat aura de complir a dit emprestich y lo modo se pora tenir en distribuir dit diner peraque ab tota seguretat entre en ma dels Sindichs de las uniuersitats per a pagar als paisants lo que sels deu com ditas y altres cosas en dit concell llargament estan contengudas.

(*) Dita lletra se troba transcrita a fols. *343.*[v] i 344 del registre de *Deliberacions* de 1650, i son text literal es com segueix:

«A muesurs les Concellers de la Ciutat de B[arcelon].[a]

Hauent judicat a proposit per lo be y socorro de aquesta prouintia de enuiar lo Musur lo Compte de Illa a la Cort li he pregat y encarregat de veureruos tant per estimaruos y feruos noues graties de ma part de vostros cuydados ordinaris com per demanarvos la continuatio de ells ab alguna asistentia en esta present occasio en ques absolutament necessari de acontentar de alguna manera comunes de Cathalunya la Ermada al que jo traballo de mon costat tant que puch no per tantes proues de vostron sel pero encara mes auansos de vostra part y particularment en la present occasio haont importa fer un notable seruey al Rey y a la Prouincia. Vosaltres me obligareu de donar tota craensa al dit Musur Compte de Illa a tot lo que ell vos dira y proposara sobre lo present subjecta y de continuar tots dies de vostres bons consells vosaltres sabeu molt be quant be los estimo y aquells segueix de bona voluntat. De Martorell 29. de Setembre 1650.

Vostre tres omble seruitor

LUIS DE BONDOSME.»

En aquest dia anaren a S.t Pera al sermo de la missio.

DIUMENGE a IJ de dit los S.rs Concellers anaren a la Isglesia parrochial de S.t Pera de la present Ciutat per acistir al hofici y sermons se comensauen de la missio com desobra se conte.

En aquest dia anaren a S.t Francesch per la festa del glorios S.t

DIMARS a IIIJ de dit dia del glorios S.t Francesch los S.rs Concellers ters absent anaren a la Iglesia y monestir de dit glorios pare ahont acistiren al offici y sermo com quiscun Any se acostuma.

Concell de cent.

DISAPTE a VIIJ de dit se tingue Concell de cent en lo qual entre altres cosas se tractaren fou llegir lo paper fet per la Junta del modo se auia de tanir en distribuir las sinquanta milia lliuras se dexauen al S.r Virey per pagar los paisants (*).

En aquest dia anaren a s.t Just al sermo de la missio.

DIUMENGE a VIIIJ de dit los S.rs Concellers anaran a la Isglesia parrochial de S.t Just y S.t Pastor per acistir al offici y sermons se comensauen de la missio com de sobre se conte.

Professo per aigua.

DIMARS a XJ de dit los S.rs Concellers ters absent anaren a la Isglesia de la Ceu per acistir a las proffessons se feian ditas de las plagas per la gran necessitat hi hauia de aigua a causa de auer molt temps no auia plogut per lo qual la anyada dels grans sera perduda y ara de nou nos podria sembrar y perço asistiren a dita professo anant darrera lo gramial ab ses gramalles y varguers deuant la qual profeso ana a la Isglesia del hospital hahon selabraren un offici lo qual dits S.rs Concellers hoiren assentats al presbiteri a la part del auangeli ab sas cadiras y coxins de vallut y los S.rs del gramial estauan a la part de la pistola ab cadiras solas sens coxins: acabat lo qual offici dita professo sen torna a la Ceu de hont dits S.rs Concellers sen anaren a casa la Ciutat.

Professo per aigua.

DIMECRAS a XIJ de dit dits S.rs Concellers tornaren a la ceu y acistiren a la professo de las plagas que ana a S.t Francesch en la qual se feu com de sobra se conte.

En aquest dia donaren punts de una cadira.

Dit dia a la tarda los S.rs Concellers anaren al Studi a donar punts de una cadira vagaua.

(*) V. l'*Apèndix VIII*.—A la vegada foren adoptades les resolucions següents:

1.a No arrendar el pastim, seguint aquest municipalitzat.

2.a Que'ls Consellers i la Junta de morbo estudiassen la forma amb que podría practicar-se la reobertura dels Portals Nou i de Sant Antoni, demanada pels hortolans i veins de dits llocs, als qui—singularment als primers—causava «molt dany y descomoditat que los dits Portals stigan tancats perque per sembrar y cultiuar y conrrear las terras tenen fora dits portals an de anar y rodar y exir al Portal del Angel...»

Seguidament foren fetes les extraccions que segueixen:

Portant lo llibre manual 1.er del Banc: per mort d'Enric Coll, notari, Francesc Llentisclas, notari.

Credencer de les carns salades: per mort de Melcior Valat, tintorer, Antoni Casquer, sastre.

Iurat notari del Concell de Cent: per mort de dit Enric Coll, Jaume Torras.

(Deliberacions de 1650, fols. 351 a 358.v)

DIJOUS a XIIJ de dit dits S.rs Concellers anaren a la ceu per acistir a altre profasso de las plagas la qual ana a la Iglesia de Monticion fentse en tot com de sobre se conte. Professo de aigua.

DISAPTE a XV. de dit.

LO D.OR PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

DIUMENGE a XVJ de dit.—En aquest dia se auia de fer una solemna professo general per pragarias de aigua la qual professo nos feu per causa de que nostre S.r fou seruit per sa infinita Bondat y misericordia de que tot lo dia plogue. En aquest dia se auia de fer professo.

Dit dia arriba en la present Ciutat Joseph Compinsa correu venint de la ciutat de Bordeus de aportar cartas per part dels S.rs Concellers y deputats al Rey nostre S.r y Reina regenta sa mara que Deu guarde lo qual fou despadit a vint y vuit del mes passat y aporta nouas com las guerras siuils tenia lo rey nostre S.r ab la ciutat de Bordeus estauen ajustades y lo rey era entrat en dita Ciutat ab molt gran alagria y contento de tots. Nostre S.r nos fasse gratia estiga ab tota quiatut peraque nos puga ajudar a treura lo enamich de Catalunya. En aquest dia arriba Joseph Compinsa Correu.

DIMARS XVIIJ de dit los S.rs Concellers anaren al studi per acistir a la prouisio de una cadira vagaua. Prouisio de una cadira.

DIUENDRAS a XXJ de dit se tingue noua que lo anamich sen era pujat per la riera debro deues Mirauet al qual auia rendit per ser plaça de pocha resistentia y era arribat a la Ciutat de Tortosa la qual volia acitiar o, tenia acitiada: nostre S.r nos fassa gratia ques mallogren sos designas. Nouas del anamich.

DIUMENGE a XXIIJ de dit die de la traslladatio de la gloriosa S.ta Eularia.—En aquest dia se feu una solemna professo general com la de corpos de gratias per ser estat nostre S.r seruit de darnos compliment de Aigua y perço los S.rs Concellers anaren en dita Isglesia ahont tambe y arribaren los S.rs Diputats y al comensar la professo los S.rs Conçallers aportaren las varas del talam y los S.rs deputats anaren darrera del gramial ab sas atxas ansesas. Professo general.

DILLUNS a XXIIIJ de dit los S.rs deputats vingueran en Casa la Ciutat a tanir confarentia ab los S.rs concellers. Confarentia en casa la ciutat.

DIMARS a XXV. de dit se tingue consell de cent en lo qual arriba lo S.r Narcis Ramon March qui vania per enbaxador del Rey nostre S.r per part dels molt Ill.es S.rs deputats y dels S.rs Concellers lo qual se assenta despres del primer prom y des- Concell de cent.

pres se alsa y alt y cubert digue y refari tota la embaxada auia feta al Rey nostre S.^{r} que auia trobat al citi de Bordeus y del ajustament de las cosas de dita ciutat ab lo Rey y despres se llegiran una carta del Rey nostre S.^{r} y altre del eminentissim Sr Cardenal Maserin las quals cartas en dit concell estan mes llargament continuadas (1).

En aquest dia se torna Sta Madrona en lo seu monestir.

DISAPTE a XXVIIIJ de dit a la matinada los Srs Concellers ters absent per malaltia anaren a la ceu per acistir a la professo se feia de tornar la gloriosa Sta Madrona a la montanya per tanir ja compliment de aigua a la qual professo dits Srs Concellers aportaren las varas del talam fins al portal de St Antoni ahont lo dexaren y despres se posaren darrera lo gramial pujant ab dita professo fins al monestir de dita gloriosa Sta ahont digueran hofici de gratias estant los Srs Concellers assentats ab sas cadiras y coxins a la part del auangeli y los S.^{rs} que portauen lo gramial estauen a la part de la pistola assentats ab cadira sens coxins: acabat lo qual offici dita professo sen torna anant los Srs Concellers darrera lo gramial fins a la seu de hont sen anaren.

Concell de cent.

DIUMENGE a XXX de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual entre altres cosas se llagi una carta del Rey nostra s.^{r} dirigida a monsiur Balibau comendant las galeras de sa real armada peraque envias dos de ditas galeras pera guardar las costas del present principat peraque lo enamich no dexaua venir las barchas en la present Ciutat (2).

DILLUNS a XXXJ de dit.

LO D.^{OR} PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

---

(1) V. l'*Apèndix IX.*—Al propri temps, dita Assamblea acordà:

1.er Pagar 200 ₶ a la Priora i Convent de Jonqueres, en satisfacció i esmena del «dany tant gran causa la Plataforma y lo auer tarraplanat las murallas deuant las casas de dit conuent...»

2.^{ón} Ratificar el privilegi concedit pel Virrei Duc de Mercœur a l'Hospital general de Santa Creu, eximint-lo del lluisme a que venía obligat per haver adquirit per títol de llegat la Baronía de la Batlloria, i autoritzant-lo per a retenir aquesta sens haver d'amortitzarla.

3.er Aprovar els capítols que, en compliment de lo deliberat pel Concell a 8 del mateix mes, foren redactats pels Consellers i Junta de morbo per a reglamentar la guarda sanitaria dels Portals de la ciutat i reobertura dels de Sant Antoni i Nou. (V. l'*Apèndix X.)*

Darrerament, per renuncia de Francesc Llentiscla, fou extret Josep Pahissa, notari reial, per a l'ofici de portant el manual primer del Banc.

(Deliberacions de 1650, fols. 371.^{v} a 378.)

(2) V. l'*Apèndix XI.*—En dit Consistori se prengueren també les deliberacions que segueixen:

1.ª Aprovar un vot emès pels advocats ordinaris de Casa la Ciutat, micers Miquel Cellers y Narcís Mir, declarant: *a)* Que un depòsit de 5,000 dobles, que'ls Administradors de la Taula havíen acceptat sens orde dels Consellers, «es estat be y legittimament admes»; però que en lo successiu no rebessen «alguna partida tant de or plata com altra spetie de moneda»

[NOVEMBRE]

DIMARS al Primer de Noembra mil sis cents sinquanta die de tots S.ts a la matinada los S.rs Concellers ab sos promens ters absent se ajuntaren en forma de promania a la plaça de S.t Jauma y de alli anaren ab la musicha deuant per los llochs acostumats a la ceu entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren a la del auangeli ahont se assentaren y alla hoiren lo offici y sermo y al donar la pau lo s.r diacha la porta al cor y lo S.r subdiacha als S.rs Concellers acabat lo qual offici dits S.rs Concellers y promens sen tornaren a S.t Jaume ab la matexa forma heran vinguts de hont sen anaren quiscu a sas casas. Promanía en S.t Jauma y de alli anaren a la ceu.

DIMECRAS a IJ de dit.—En aquest dia arriba en la present Ciutat lo Seranissim S.r Lluis de Vandosme Duch de Mercuri Virey llochtinent y Capita general en lo present principat de Catalunya lo qual vania de las parts de la ribera debro y part de la ciutat de Tortosa la qual tenia lo enamich acitiada pera fer las preuentions posibles de lleuas de gent y altres cosas necessarias per a tornarsen a donar socorro a dita Ciutat de Tortosa que nostre S.r nos fasse gratia que axi sia. En aquest dia arriba en la present Ciutat lo S.r Virey.

Dit dia arriba en la Casa de la present Ciutat lo S.r Don Joseph de Biure Gouernador al qual los S.rs Concellers lo isqueran a rebrar com es costum y entrat dintra se assenta entre lo En aquest dia lo S.r gouernador ana en casa la Ciutat.

---

sinó «seguint y seruant lorde y mandato de dits S.rs Consellers».—*b)* Respecte a la competencia suscitada entre'ls mateixos Magistrats municipals i els referits Administradors, «Que los molt Ill.res S.rs consellers tenen poder y jurisdictio sobre los taulers y offitials de la taula»—tocant a aquells «manar y ordenar a dits Taulers y offitials de la taula tot allo que apar conuenir a la bona directio y administratio de dita taula y pecunias de aquella ab tal empero que en tot y per tot se seruan y guarden les ordinations de dita Taula» jurades per uns i altres.—*c)* Que fos remesa a justicia la petició formulada per Balthasar Riba, mestre de la Seca, relativa a que la ciutat li fes esmena d'unes partides de plata i moneda falsa.

2.a Admetre per a pendre part en les oposicions a una cadira major de Teología, vagant en l'Estudi general, per mort del D.or Joan Ferràn, canonge de Girona, al P. Guerau Pinquer, Provincial de l'Orde de N.ra S.ra del Carme, al D.or Miquel Bonet, catedràtic de Teología i a Magí Alemany, i excloure'n al P. fr. Josep Arnet, dominic, per obstar-hi les lletres patents dades a 24 del propri mes i any pel R.t P. fra Tomàs Vilar, Vicari provincial de l'Orde de S.t Domingo en Catalunya, en les que constava «hauer reuocades totes qualseuol llicentias per sos prædecessors donades a qualseuol religios son inferior de poderse opposar a la vacant o vacants de qualseuol cadiras...»

3.a Autoritzar als Consellers per a traure de l'Erari de la Taula de la ciutat, 2,000 dobles «ab dobles o trentins o moneda de plata a la balansa equiualent la quantitat de dites dos milia dobles»—destinades «a pagar los assentistes de la carn de molto».

(*Deliberacions* de 1650, fols. 579 a 384.v)

S.r Conceller cap y segon ahont tractaren materias secretas acabadas las quals dit S.r Gouernador sen ana.

Concell de cent.

DIJOUS a IIJ de dit.—En aquest dia a la matinada se tingue concell de cent en lo qual se desllibera fer lleua de mil soldats per compta de la present Ciutat y per lo socorro de la plaça de Tortosa duradora dita lleua per temps de dos mesos pera pagar los quals soldats se comete a la Junta de guerra lo veurar y mirar de la millor manera se poria fer diner que dita ciutat no agues de suportar dit gasto y axi mateix se dexaren al S.r Virey alguns pertrets de guerra com son canons plom padrers metja y altres cosas pera poder acodir al socorro de la dita ciutat de Tortosa com ditas y altres cosas en dit concell son de veurar (*).

Visita al S.r Virey.

Dit dia a la tarda los S.rs Concellers ters absent per malaltia anaren a palatio pera donar la benvinguda al S.r Virey y aximateix tractar ab sa eltesa algunas cosas se auian de tractar y arribats en dit palatio sen antraran y puiaren dalt fins a la Sala noua pintada trau Balcons al ort que fou del duch de Cardona ahont acostuma dit S.r Virey de rebra las visitas lo qual nol trobaren en dita Sala lo que fou causa que se agueran de datanir un poch fins que arriba que en veurar dits S.rs Concellers los digue en frances «mosurs jo vos demandi pardo» dihento del que los auia fet sperar cosa de molta honor per dits S.rs Concellers e daspres dit S.r Virey se assenta sota son doser ab sa cadira y dits S.rs Concellers tres a la una part y dos a laltra y axi assentats y cuberts feran axir totom de la Sala restant dit S.r Virey y Concellers assoles tractant cosas del gouern y en auer acabat dits S.rs Concellers se alsaran y despadinse del S.r Virey sen anaren.

Concell de cent.

DIUENDRAS a IIIJ de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual se llegi lo paper fet per la vintiquatrena de guerra en exequtio de la deslliberatio feta per lo saui concell de cent lo die hair en orde a veurar de hon axiria lo diner pera pagar la lleua de mil soldats se auia deliberat fer per lo socorro de la Ciutat de Tortosa y perço dellibera lo concell que los S.rs Concellers fessan asaber al bras militar magistrat de llotja y tots los demes comuns Collegis Confrarias y particulars la lleua de mil homens que se auia deliberat fer representant lo quant exhausta estaua la Ciutat pera poder acodir a la paga de dits soldats peraque cada qual particularment y de sa voluntat donas allo que

(*) V. l'*Apèndix XII.*

li aparagues per ajuda de dita lleua que dita Ciutat ho hestimaria y que totas las personas ajudarian a dita lleua se fessan memorials ab las quantitats que donarian los quals fossen llegits en altre concell y que axi mateix encontinent erbolasen banderas y fessan cridas acostumadas peraque totom que volgues assentar plaça de soldats se posas bax las banderas de la ciutat (1).

En aquest dia se arbolaren banderas en casa la ciutat.

Dit dia inseguint dita deliberatio se arbolaren las banderas a la finestra de la casa de la present Ciutat ab la forma acostumada ys feu crida pera que se assentas a soldat qui volgues offerint de donar a quiscu quoranta rals dentrada ço es vint rals lo die assentarian plaça y vint rals en campanya y vuit sous de socorro cadaldia.

Vintyquatrena.

Dit dia a la tarda se tingue vintiquatrena de guerra pera disposar lo modo de fer dita lleua y tractar dels officials se auian de fer (2).

Concell de cent.

DIMARS a VIIJ de dit se tingue Concell de cent en lo qual entre altres cosas se refari com lo S.r regent Fontanella sen anaua a Paris cort de sa magestat cristianissima que Deu guarde segons se deia per tractar materias de las paus per lo qual dit saui Con-

---

(1) V. l'*Apèndix XII* (A).

(2) Heus aquí l'acord de dita Junta, continuat a fol. 14.v del registre *Deliberations de Guerra, 1650-1651:*

«Die iiij mensis Nouembris || Anno M.D.C.L.

Los s.rs consellers ters y quint absents aiuntats &c. ab vot y parer de la vint y quatrena de guerra deliberen Que en primer lloch sien seruits los s.rs consellers fer nominatio de un sargento maior y de dos capitans per la guia dels soldats de esta occorrent lleua y que per la prouisio del pa de munitio anomenen quatre personas de la present junta una de cada stament peraque cuiden en dit fet y diligentiar lo que mes conuindra al maior benefici de la present ciutat y ques crie un compte en la taula per lo diner entrara y exira per esta occorrent lleua.»

L'endemà, dia 5, la mateixa Junta nomenà per *Sargent major* a Francesc Granollachs, donzell, i per *Capitans* a Francesc Romanyà i Francesc Marí, ciutadà honrat; i per deliberació del dia 7, els assignà de sou mensual, al primer, 150 ℔ i a cascún dels dos darrers, 80 ℔. — *(Ibidem,* fols. 14.v i 15.)

Posteriorment, en diverses jornades del mes de Novembre, la Vintiquatrena de Guerra, amb referencia a la lleva, adoptà aquestes resolucions:

Dia 8. — Nomenar altres dos *Capitans,* qui foren D. Josep Planella i t. Xammar, donzell.

Dia 9. — Donar, per bagatge, «una vegada tant solament», al sargent major: 200 ℔; a cascún capità: 75 ℔; al capellà, alfèreç coronel i ferruel: 15 ℔.

Dia 11. — Nomenar per *Pagador* a Jaume Biscompte, pintor, amb 60 ℔ al mes de salari, i assignar-ne als següents càrrecs:

Ajudants (dos): 30 ℔, i altres 40 ℔ «una vegada tant solament per comprar una aca»; *Alfèreç coronel:* 25 ℔, i als altres *Alfèreç de les companyes:* 20 ℔; *Capellà major:* 20 ℔; *Jove chirurgià:* 25 ℔; *Ferruel:* 25 ℔.

Dia 12. — Senyalar de sou als *Sargents:* 18 ℔. Nomenar per *Monicioner* a Pere Pau Ferrer, amb el salari de 50 ℔ mensuals i ademés 20 ℔ per son bagatge, facultant-lo per a nomenar ajudant, al qui's consignaven 20 ℔ de salari i 15 ℔ per bagatge.

Dia 14. — Assignar els salaris que segueixen: *Veedor* (Aloy Planes, mercader racional): 80 ℔ i 50 ℔ per son bagatge; *Ajudant* de ídem: 30 ℔ i 15 ℔ per son bagatge; *Armer:* 15 ℔. *(Ibidem,* fols. 16 a 19.v)

cell de cent comete als Srs Concellers y vuit personas lo fer las cartas y mirar tots los papers axi de instructions com altres en materia de pau peraque dit s.[r] regent Fontanella se instruis de nou en dita materia.

Concell de cent.

DIJOUS a X de dit se tingue concell de cent en lo qual se emprasta al Sr Virey setanta quintars de metja sis spingarts y sent Balas pera monicionar quatra vaxells quei auia al moll los quals carragauan de monicions y partrets de guerra pera portar socorro a la plaça de Tortosa que lo anamich tenia acitiada.

En aquest dia se parti lo tertio de Bar[celon].[a]

DIUMENGE a XIIJ de dit.—En aquest dia parti de la present Ciutat de Bar[celon].[a] lo tertio dels mil omens que de dita ciutat auia fet lleua per anar al socorro de la ciutat de Tortosa del qual tertio era sargento major lo S.[r] Franscsch Granollachs caualler y auia quatra capitans los quals heran los S.[rs] Francisco Mari, ... (*) Xammar, Don Joseph Planella y Fransesch Romanya lo qual tertio en forma de marxa y ab tots sos officials y carragas passa per dauant casa la Ciutat y sen isque a dormir al Hospitalet pera poder pendrar lo endama la marxa deues lo Camp de Tarragona.

Examen de not[aris]. de Bar[celon].[a]

DIMARS a XV de dit en aquest dia se feran los examens publichs de notaris de Bar[celon].[a] en la Casa de la present Ciutat deuant dels S.[rs] Concellers y ab acistentia del S.[r] Vaguer conforma quiscun Any se acostuma.

LO D.[OR] PERE PAU MIQUEL CONSELLER EN CAP.

En aquest dia se tingue trentanari.

DIUMENGE a XX de dit.—En aquest dia se tingue trentanari en lo qual se feu extractio de dotza abilitadors per abilitar las personas que los S.[rs] Concellers anomenarian per a ser insiculadas a las bossas dels officis de la present Ciutat.

Habilitadors: jurament.

DILLUNS a XXJ de dit juraren dits S.[rs] Abilitadors y comensaren a fer la abilitatio conforma quiscun Any se acostuma.

Rendiment dels vaxells.

DIUMENGE a XXVIJ de dit.—En aquest dia se tingue noua com los quatra vaxells carregats de monicions per lo socorro de Tortosa que heran partits pochs dias auia del moll de la present Ciutat a la volta de Tarragona auian encontrat sis galeras del anamich las quals abordaren ab dits vaxells y per no tanir aquells vent y estar la mar en calma no pogueran velajar ni fer resistentia a ditas galeras y axi los prengueran, noua que causa

---

(*) En blanc.

molt gran pasar a la present ciutat per judicarse que sent presos dits vaxells casi se veia imposibilitat lo poder lo S.r Virey donar socorro a dita Ciutat de Tortosa.

Concell de cent.

DIMARS a XXVIIIJ de dit.—En aquest dia se tingue concell de cent en lo qual entre altres cosas se delibera ques fes expurgatio de las bossas de Concellers de aquellas personas que aparexaria ser mal effectas per la extractio que lo dia de dama se a de fer com en dit concell llargament se conte (*).

LO D.OR PERE PAU MIQUEL
CONSELLER EN CAP.

DIMECRES à XXX de dit die del glorios Sanct Andreu.—En aquest die se tocà à cōnsell de cent en la forma acostumada y à la que dit consell se juntaua los senyors Consellers ab sos Caualers al costat à modo de promens anaren à la seu y à la Capella de la gloriosissima Verge y martir sancta Eularia, ahont feren oratio y ohiren missa à la part del euangeli fent al offertori las ayas acostumadas, acabada la qual missa dits senyors Consellers sen tornaren à casa la Ciutat ahont se juntà dit Consell, y aquell junt en primer lloch se llegi una carta per mossur de Beu-

(*) Dita expurgació l'interessà'l Canceller i R.l Concell de Catalunya, en nom del Virrei, del qui n'havien rebuda l'orde oportuna, amb inclusió del memorial o llista «de les persones que apar que lo die de S.t Andreu proxim no deuhen correr sort en la extractio de Concellers».

El Consistori de Cent Jurats, considerant que aital eliminació «seria cosa conuenient al seruey de sa Magestat (que Deu g.de) y benefici publich», resolgué: «que los S.rs Concellers anomenen setse persones del present Concell ab igual numero de staments que no sien insiculats a Concellers y un notari votats aquells per Scrutini ab capses y botons y forma acostumada les quals fassen regonexensa de ditas bossas trahent de aquelles les persones que segons sas concienties los aparexera esser mal effectes y que si per part de sa Altesa per persona legittima sels enuiaue un memorial o, paper vegen aquell dites setse persones y que a dites setse persones y notari sels done à cadahu de ells Sinquanta Reals y no sels puga donar altra cosa mes ni la present Ciutat puga gastar per dit effecte res mes prenent los a tots de jurament oint aquells sententia de excomunicatio y aço sie per aquesta vegada tant solament y que per dit effecte sien girades a Joseph Soldeuila scriua racional de la present casa de compte ordinari vuytanta sinch lliures».

En execució de l'acord precedent, els Consellers nomenaren per a constituir dita 16.a, a

Mossèn Francesc Fons, ciutadà.	Antoni Joan Braçó, apotecari.
Micer Aleix Tristany.	Tomàs Olles, droguer.
Mossèn Josep de Serrauta, militar.	Salvador Riambau, notari reial.
Don Onofre d'Alentorn.	Joan B.ta Vidal, notari de Barcelona.
Miquel Puigventós, mercaders.	Vicens Llampilles, oller.
Jaume Josep Fontanilles, mercaders.	Josep Darder, fuster.
Pau Serrat, mercaders.	Jacinto Vila, corder.
Jerònim Feu, mercaders.	Josep Serra, sastre.

I per notari de la mateixa Junta, a Miquel Domingo Castells, notari reial.
(Deliberacions de 1650, fols. 411.v a 412.v)

fort, als senyors Consellers aportada, del serenissim Sen[y]or Luis de Vandosme Duch de Mercur scrita en Cambrils a XXV de Nohembre M.D.C.L. ab la qual demanaua à esta ciutat deu mil quarteras de blat pera posar dins las plaças de Ceruera, Ager, Arbeca, y Balaguer, la qual carta en dit Consell llargament esta continuada ab la deliberatio que cerca della se feu (*).

Y despres fonch procehit en fer extractio de nous Consellers per lo vinent any de M.D.C.Lj. que foren los deualls scrits y seguents.

Misser Hiacinto Fabregas Lo d.r Fransesch Matheu Mossen Joan Carreras militar Joseph Rubió mercader Joseph Pahissa not[ari] real Miquel Llargues argenter	Consellers per lo any M.D.C.Lj.
Misser Joan Batista Monfar y Sorts Ciu[tad].a Raphel Riera, Candeler de cera	obrers

(*) Lo contengut d'una i altra es com segueix:

«Musurs trobantme ab les extremas necessitats me obliga hauer de recorrer al zel y affictio dels bons seruidors del Rey no sols per tenir consolacio a dites afflictions pero encara per ser asistit al que mes conue.

Jous he conegut sempre molt puntuals al seruey de sa Magestat y plens de una bona voluntat; Per tot lo conuenient a mon particular, jo no tinch pas ningun dubte que lo seruey del Rey y ma satisfactio particular vosaltres ho teniu ben recomanat per poderuos ajustar al que ab aquesta jous prego de emprestarme deu mil quarteras de blat per posar dins les plasses de Ceruera y Ager, Arbeca y Balaguer ques forços prouehirlas a effecte que si los enemichs venen a esser S.rs de Tortosa estiguen ben abastidas suposat la perdua que Jo he feta de totas nostras monicions de guerra y de viures que estauen posades ab tres de nostres quatre vexells partits del port de Bar[celon].a conduits a les parts de Tarragona sobre del combatrer per spay de vuyt hores y per la falta de vent pogueren les galeres contra dits vaxells combatre nosaltres no poguerem oposarnos a ses forces y designes.

Jous promet ab Paraula de Princep y de vostre virrey que lo mes de gener no passara pas que jo nous fassa tornat (sic) dit blat per lo que tinch despatxat un correu als stats del Llenguadoch perque me enuien promptament les coranta mil quarteras que sem tenen promeses per la Cathalunya y per satisferuos lo dit emprestich aço me a obligat de vos importunar que Jo so ben aduertit que los Enemichs volen fer un sforç considerable per recobrar Ceruera y Balaguer y si acas ells se veuen s.rs de Tortosa y sens lo dit socorro de dit blat Jo no puch pas remediar lo impedirlos quant vullan intentar anar sobre ditas plassas y axi Jous prego me fassau dita gracia y me tingau per vostre tres vegades seruidor De Cambrils a 25 de noembre 1650.

Luis de Vandosme »

«La qual Carta llegida dits Senyors Concellers donaren al present Concell per propositio peraque delibere lo fahedor

E lo dit Concell feu la deliberatio seguent que los S.rs Concellers que nouament seran extrets ab la prestesa possible anomenen quatre, o, sis persones las que a sas S.as aparexera conuenir encara que no sien del saui concell de cent los quals ab consemblant numero de ministres Reals tracten y conferescan lo negoci proposat y les difficultats y inconuenients que aserca de ell se offeriran ab refferiment al saui concell de cent en lo quel se pendra la deliberatio que mes conuindra al major seruey de sa Mag.t y de sa Altesa y benefici de la present Ciutat y que los S.rs Concellers nouament extrets scriguen a sa Altesa donantli noticia de la present deliberacio.»

(*Deliberacions* de 1651, fol. 2.)

Feta la qual extractio y disgregat dit Consell los senyors consellers vells se lleuaren las gramallas y posantse las llobas negras anaren à donar lo perabe à dits senyors Consellers nou extrets de sa noua Extractio.

[DESEMBRE]

Jurament del Srs Consallers nou extrets.

DIJOUS al Primer de Dasembra MDCL.—En aquest dia los Srs Concellers nous anaren al damati a las nou oras en casa la ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del Sr Conseller vell anant lo S.[r] Conceller nou a ma dreta y lo S.[r] Conceller vell a ma esquerra excepto lo S.[r] Conceller en cap que no vingue per no trobarse en Bar[celon].[a] per ser en campanya com a pagador general del Batallo y a la que foren los demes junts entraren en concistori y se assentaren dits Srs Concellers nous concistorialment en forma de Ciutat conforma acostuman destar y los Srs Concellers vells entremig de dits S.[rs] nouament extrets y despres vingue lo S.[r] obrer artista nouament extret ab lo vell qui acabaua lo qual se assenta ço es lo vell a la part dreta y lo S.[r] obrer nou juntament ab lo s.[r] obrer siutada qui vingue a casa la Ciutat tot sol per trobarse obrer lo Sr Conceller en cap vell segueran a la part esquerra y despres de dits Srs Concellers E despres sen anaren a la ceu ab sos varguers y massas altas anant deuant lo S.[r] Conceller segon nou extret aportant a sa ma esquerra lo qui acabaue y despres lo S.[r] Conceller ters nou y vell ab la matexa forma y despres los dames ab lo mateix orde darrera dels quals anauen lo S.[r] obrer artista vell y nou anant lo nou a ma esquerra per no auer encara jurat E a la que foren en dita Isglesia de la Ceu feran oratio al altar major ajonollantse a las gradas del presbiteri de la part de la pistola y despres sen dauallaren a la Capella de la gloriosa Sta Eularia patrona y aduocada de la present Ciutat ahont se assentaren ço es los Srs Concellers nous en uns Banchs a la part del Auangeli estant lo S.[r] obrer vell al costat del s.[r] Consaller sise y mes prop del altar y los Srs Concellers vells estauen a laltra part de la pistola assentats en altre Banch estant lo S.[r] obrer nou extret al costat del Sr Conceller sise vell y a la que comensa la missa la qual digue un S.[r] canonge dits S.[rs] Concellers nous y vells se ajonollaren y la hoiren y a la que foren al ofertori lo S.[r] Canonge se

gira ab una vera creu y dits S.rs Concellers anaren adorar comensant primer lo s.r conceller nou fent tres genuflections al anar y tres al tornar y despres lo S.r Conceller segon vell despres del qual ana lo S.r Conseller ters nou y despres los dames consequatiuament fins dits S.rs concellers nous y vell y obrers agueran acabat que despres se ajonollaren y acabaren de hoir la missa y al donar la pau un sanyor Capalla la aporta al S.r Conceller segon nou y al S.r Consaller segon vell los quals la donaren ab los brassos quiscu a sos companys E acabada dita missa y feta Oratio sen tornaren a casa la Ciutat ab la matexa forma eran vinguts assentantse com dalt esta dit accepto que si ajusta lo S.r Consaller en cap vell y obrer ciutada nou que no eran anats a la ceu per no tanir company E axi assentats lo scriua major llegi lo Jurament de dits S.rs Concellers nous y obrers llegit lo quall lo S.r Consaller segon nou jura en ma y poder del S.r Conceller en cap vell y los dames S.rs Consallers nous en ma y poder del S.r Consaller segon nou y despres los S.rs obrers los quals despres de auer lliurat se mudaren de lloch posantse a la part dreta y lo S.r obrer vell sen ana a la part esquerra E daspres dits S.rs Concellers nous y vells se mudaren de lloch posantse de filera estant los S.rs Consallers nous a ma dreta y los vells a ma esquerra Estant lo S.r Conceller en Cap vell y nou al recho y despres vingue lo S.r Vicari general lo qual se assenta entre lo S.r Consaller en cap vell y nou y axi assentat publica sententia de scomunicatio als S.rs Concellers nous y absolgue los vells fet lo qual dit S.r Vicari general sen ana y tots los dames restant sols los S.rs Concellers nous y vells dintra la instantia tractant los nagocis de la Ciutat ahont estigueran per espai de mitja hora y mes y despres los S.rs Concellers vells sen anaren a despollarse las Insignias consolars y los S.rs Consallers nous restaren dintra tractant nagocis de la Ciutat y enuiaren un varguer al S.r Cançaller peraque fos seruit de donar ora per anarhi a Besar las mans conforma quiscun Any se acostuma lo qual verguer aporta hora per las dos de la tarda y axi los S.rs Concellers nous sen anaren a dinar.

Visita al S.r Cansaller.

Dit dia a la tarda dits S.rs Consellers ab las Insignias Consolars anaren a fer visita al S.r Cansaller a la hora assenyalada y arribats a palatio a la porta los isqueran a rebra dos S.rs Capallans acompanyant a dits S.rs Consallers fins dalt al cap de la schala ahont era lo S.r Cansaller acistit de alguns officials de sa

Casa y despres de auerli fet las degudas cortasias lo S.r Consaller sise sen passa deuant y despres lo quint y axis los dames restant darrera lo S.r Consaller segon per no auer jurat lo cap y a ma esquerra de dit S.r Cansaller y axi sen antraran en un aposento petito que trau finestras al carrer Ampla ahont se assentaren ab sas cadiras ço es lo S.r Cansaller en lo mitg lo S.r Consaller segon a ma dreta ters a ma esquerra quart a ma dreta quint a ma esquerra y sise a ma dreta y axi assentats y cuberts lo S.r Consaller segon li digue y explica com vanian aqui a fer la deguda obligatio de la visita ordinaria que quiscun Any los Nouells Conçallers li acostuman fer per oferirse de part de la Ciutat y com a particulars en acudir molt promptament a tot lo que aparexeria a sa senyoria conuingues en orde del bon gouern encomanant axi mateix a dit S.r Cansaller fos seruit en continuar la bona vigilantia a tingut en cuidar de la Administratio de la Justitia y expaditio de las causas de pouills y viudas com de sa senyoria ho esparauan a tot lo qual dit S.r Cançaller respongue que acudiria ab molt gran vigilantia estimant molt a dits S.rs Consallers la marce li feian: acabat lo qual rahonament dits S.rs Consallers sen anaren acompanyantlos dit S.r Cansaller fins al cap de la eschala ahont se despadi de sas sanyorias.

En aquest dia se feran las visitas ordinarias.

DIUENDRAS a IJ de dit dits S.rs Consallers cap absent per no auer jurat ab sas Insignias consolars anaren a fer las visitas ordinarias al dret nou portal de mar dret de peix a la duana y pallols per a instruirse dels officials si ditas administrations anauan ab la forma deguda.

Jurament del s.r Consaller en cap.

DISAPTA a IIJ de dit arriba en la Casa de la present Ciutat lo Ill.e S.r Hiacinto Fabregas Consaller en Cap nouament extret lo qual encara no auia jurat per trobarse fora la present Ciutat y axi venia acompanyat de molts cauallers y personas titulars y despres de auer feta oratio en la Capella sen antra a concistori ahont troba los dames S.rs Consallers sos companys y se assenta en lo mitg dells tenint lo S.r Consaller segon a ma dreta ters a ma esquerra quart a ma dreta quint a ma esquerra sise a ma dreta y axi assentats se llegi lo jurament de dit S.r Consaller en Cap y despres de llegit jura en ma y poder del S.r Consaller segon son company y despres vingue lo S.r Vicari general lo qual se assenta entre lo S.r Consaller cap y ters y assentat publica sententia de escomunicatio a dit S.r Consaller en Cap y fet lo demunt dit sen ana restaren dits S.rs Consallers fent nagoci.

Lós S.rs Consallers anaren a la deputatio.

Diumenge a IIIJ de dit.—En aquest die los s.rs Concellers ab sas Insignies consulars verguers y masses altes anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.es S.rs Deputats.

Los s.rs Deputats anaren en Casa la ciutat.

Dilluns a V de dit.—En aquest die los molt Ill.es S.rs Deputats vingueren a casa la ciutat a tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs Concellers per las corrents materia[s] dels treballs de la prouincia y Ciutat de Ba[rcelon].a

Rendiment de la Ciutat de Tortosa.

Dit dia se tingue noua certa com la ciutat de Tortosa se era rendida en mans del enemich que la tenia sitiada per causa de no seri pogut entrar lo socorro.

Concell de cent.

Dit dia se tingue consell de Cent en lo qual per lo S.r Conceller en cap fonch dit y referit las conferentias se hauien tingudas ab los molt Ill.es s.rs Deputats pera tractar del reparo del miserable stat en que estaue la present Prouincia y Ciutat de B[arcelon].a per lo qual en dita conferentia se feu un paper del que se hauie de suplicar a sa Mag.t Que Deu Guarde lo qual se llegi en lo present Consell y es del thenor seguent— «Molt Ill.e s.r Considerant los concellers de esta ciutat nouament extrets lo estat infelis y miserable en ques troba esta ciutat y Prouincia occasionat tot dels alotjaments tant pesats que de anys a esta part ha que pateix y que una de las causas y no de las menors es estada la falta de la assistentia de las pagas han tingut las tropas de sa Mag.t que Deu G.de tant las de Peu com las de cauall y que la occasio present han de tenir dits alotjaments per mes pesats los peysans y naturals de esta prouincia ab lo desconsuelo han de tenir ab lo rendiment de las plassas de Flix, Mirauet, y de la ciutat de Tortosa majorment no essentse socorreguda alguna de ellas hauent fet la prouincia y esta ciutat lo esfors que a V. S.a es notori y per la comminatio que fa lo enemich de voler inuadir las plassas de Balaguer y Ager y altres a, occasionat als concellers de esta Ciutat conferir ab los molt Ill.es s.rs Deputats lo sobredit y altres concernents a la conseruatio y augment de esta Ciutat y prouincia en la qual conferentia ha aparegut a dits molt Ill.es s.rs Deputats se hauie de fer un paper pera sa Mag.t que Deu G.de representantli tot lo sobredit y ab la claredat que si V. S.a gusta ques lligia ueurer ab lo dit paper que per dits s.rs Deputats nos es estat entregat y com la materia que conte dit paper y anant proposant V. S.a sie de la grauedat ques dexa conciderar ha aparegut als s.rs Concellers no pendrerhi resolutio que primer no fos precehit esta diligentia y axi proposam a

V. S.ª que en est saui consell lo estat de esta ciutat y prouincia y lo demes que esta referit peraque V. S.ª delibere que es lo que los s.rs Concellers han de obrar y se haura de scriurer a sa Mag.t que Deu G.de y la claredat ab que gustara que se scriga y lo modo y forma gustara V. S.ª arribe dit paper a las reals mans de sa mag.t y tot lo demes que conuindra en benefici de esta ciutat y prouincia que los s.rs Concellers ho posaran ab tota puntualitat en deguda exequutio.» Lo qual paper legit dits s.rs Concellers donaren per propositio al present Consell peraque sobre lo dit fet delibere lo fahedor

Legit lo qual paper se tingue noua com eran arribats en la present Casa lo noble s.r don Pere Joan Rossell y lo mag.h s.r m.r Narcis Peralta Doctors del Real Consell venint per part del Ill.e y R.nt s.r Canceller y real Consell y entrats segueren ço es dit s.r Don Pere Joan Rosell despres del p[rime].r Prom y dit s.r m.r Narcis Peralta despres del segon Prom y alli do[na]ren sa embaxada contenint que dit Real Consell hauie deliberat scriurer a sa Mag.t Deu lo g.de acerca del miserable estat de esta Prouincia offerint dit consell a la present Ciutat tot fauor y ajuda en lo que los volgues enplear.

E, despres sen anaren y dit consell acerca dites coses prengue la deliberatio seguent

Que los s.rs Concellers continuen la conferentia ab los molt Ill.es s.rs Deputats anyadint vuyt personas per part de la present Ciutat ab igual numero de estaments fent y firmantlos sindicat ab la forma acostumada y que supliquen als molt Ill.es s.rs Deputats que igualment sien seruits anomenar altres vuyt persones les quals ab los dits molt Ill.es s.rs Consistorials dels dos consistoris junctament ab lo molt Ill.e y molt R.nt s.r Canceller y s.rs doctors del Real consell que aparexera a sa senyoria del s.r Canceller y real concell tracten lo que promptament se deu scriurer a sa Mag.t (Que Deu Guarde) axi en raho del estat de la prouincia com de tot lo conuenient en dit effecte y presa dita resolutio promptament sie scrit à sa Mag.t s.r Cardenal Maserin Duch de Orlians s.r de la Motte Musur Le Tillier y demes s.rs conuindra enuiant per lo correu que es costum despatxarse en la cort pera fer entendrer a sa Mag.t la extractio dels nous concellers remetent los despaigs al s.r vescompte y regent Fontanella y en sa absentia al agent de la ciutat peraque done a sa Mag.t y demes s.rs los despaigs que se enuiaran y que los s.rs Concellers y

s.[rs] deputats s.[r] canceller y demes d.[ors] del Real consell y demes persones de las dos casas vajen continuant las conferentias tractant tot allo que aparexera esser conuenient pera subsistir a la defensa de Catt[aluny].[a] y desta ciutat per tots los medis que a ells aparexera esser possibles y conuenients reportant al present consell la resolutio pendran en est ultim cap peraque se puga pendrer la resolutio que aparexera mes conuenir y que los dits molt Ill.[es] s.[rs] Deputats concellers y demes personas per sa senyoria anomenadoras tracten y conferescan ab dits s.[rs] Canceller y doctors del Real Consell lo que a ells los aparexera tractar y conferir en raho de las materias corrents y no mes y que la present deliberatio sie feta a saber per un ciuteda y un militar del present Concell axi als s.[rs] deputats com tambe al s.[r] canceller y real consell.

Die de S.[t] Nicolau.

DIMARS a VJ de dit die del Glorios s.[t] Nicolau los s.[rs] Concellers ab ses Insignies consulars y masses altes anaren al monestir del Glorios Pare s.[t] Fran.[h] y a la que foren en lo portal de dita Isglesia los isqueren a rebrer los pares de dit Monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren ab ses cadires y cuxins de vallut E axi assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren acompanyantlos los pares de dit monestir fins alla haont los hauien rebuts.

Los S.[rs] Consallers anaren a la deputatio.

DIMECRAS a VIJ de dit a la matinada los s.[rs] Concellers ab ses Insignies consulars y masses altes anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.[es] s.[rs] deputats.

Los S.[rs] Consallers anaren en Casa lo S.[r] Cansaller.

Dit dia a la tarda dits s.[rs] Concellers anaren a casa del Ill.[e] y R.[nt] S.[r] Canceller en lo carrer ample haont arribats dits s.[rs] Concellers a la que foren al cap de la escala dit s.[r] Canceller los isque a rebrer acompanyantlos fins a una sala gran que trau finestras al carrer ample haont despres arribaren los molt Ill.[es] s.[rs] deputats los s.[rs] del Consell real y persones eletas de la junta per part de la ciutat y Deputatio inseguint la deliberatio del saui concell de cent feta a sinch del present y a la que tots foren junts dit s.[r] Canceller se assenta en uns banchs de front de la porta arrimats de espallas a la finestra los s.[rs] concellers a sa ma dreta per filera los Srs Deputats a sa ma esquerra tambe per filera y despres los s.[rs] del consell real a una part y altra y despres los s.[rs] de la junta ço es los de la ciutat a ma dreta y a la part que estauen los s.[rs] Concellers y los s.[rs] de la deputatio a la ma esquerra y a la part haont estauen los s.[rs] deputats y axi ajuntats

tractaren y debateren lo conuenient per remediar lo miserable stat en ques trobaue la present Prouincia y present Ciutat de Bar[celon].[a] tenint molt llarch parlament acabat lo qual dits s.[rs] concellers sen anaren acompanyantlos dit s.[r] Canceller fins al cap de la escala y despres los s.[rs] deputats y demes de la junta.

Die de Nostra S.[ra] de la conceptio.

DIJOUS a VIIJ de dit die de nostra S.[ra] de la conceptio a la matinada los s.[rs] Concellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] en forma de promenia y de alli sen anaren ab la musica y trompetas deuant per los llochs acostumats a la Iglesia de la seu y arribats alli entraren per lo portal major de dita Iglesia passaren per lo cor y sen pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del Euangeli y alli se assentaren ab los banchs de vallut carmesi de la ciutat y axi assentats oiren lo offici y sermo lo qual acabat dits s.[rs] concellers asistiren a la professo ques feya de Maria Santissima aportant las varas del talam y los s.[rs] proms anauen deuant la custodia ab sas varas doradas E acabada dita professo dits s.[rs] consellers ab sos promens sen tornaren en dita plassa de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren.

Los S.[rs] deputats vingueren en casa la ciutat.

DIUENDRES a VIIIJ de dit los molt Ill.[es] s.[rs] Deputats vingueren en la casa de la present Ciutat als quals isqueren a rebrer los s.[rs] Concellers a la porta del cancell nou deuant de la porta de la sala de consell de cent y acompanyantlos fins dins dita instantia y despres arriba lo Ill.[e] y R.[nt] s.[r] Canceller acompanyat dels s.[rs] del consell real que axi mateix los s.[rs] concellers isqueren a, rebrer fora dita porta acompanyantlos dins dita instantia y a la que foren dintra se assentaren als primers banchs del raco de la finestra qui mira al ort ço es lo s.[r] canceller en lo mig los s.[rs] deputats a sa ma dreta per filera los s.[rs] concellers a sa ma esquerra y despres los s.[rs] del consell real y despres los s.[rs] de las Juntas ço es los elets per la deputatio a ma dreta y los elets per part de la ciutat a ma esquerra y axi assentats tancaren les portes tractant y conferint dintre entre ells les materies conuenients pera la conceruatio de la present Ciutat y Principat y en hauer acabat sen anaren acompanyantlos dits s.[rs] concellers fins alla haont los hauien rebuts.

Los Srs Consallers anaren [a la Diputació.]

DIUMENGE a XJ de dit dits s.[rs] concellers anaren a la deputatio haont se torna a ajuntar la junta grossa com altres dies en la qual Junta dits s.[rs] Concellers segueren a, ma dreta.

Entrada del Virey venint de Tortosa.

DILLUNS a XIJ de dit a la matinada arriba en la present ciutat lo Serenissim s.r Duch de Mercuri virrey y capita general en lo present principat de Cat[aluny].a venint de las parts de Tortosa.

Visita al s.r Virey.

Dit dia a la tarda los s.rs Concellers ab ses Insignies consulars anaren a visitar a dit S.r Virrey lo qual trobaren en son palatio al carrer ample en las casas del duch de Cardona y arribats a la istantia haont dit s.r Virrey estaue dits s.rs concellers se assentaren ab ses cadires tres a, cada part estant dit s.r Virrey en lo mig y axi assentats li donaren lo pesame de la perdua de la Vila de Flix y Ciutat de Tortosa aconsolantlo molt del disgust y sentiment que de dites coses hauie fet offerintse per part de la ciutat en obrar tot lo que per part de sa Alteza los fos manat suplicantli axi mateix fos seruit aconsolar esta prouincia en lo que a sa Alteza fos possible dels treballs y molesties patie y despres de hauer dit algunes paraules particulars de secret a dit S.r Virrey se despediren de sa Alteza y sen anaren.

Concell de Cent.

DIMARS a XIIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se llegi un paper contenint tot lo que se hauie tractat y conferit ab las Juntas tingudas ab lo molt Ill.e y R.nt S.r Canceller y ministres reals s.rs deputats concellers persones eletes per part de la ciutat y deputatio inseguint la deliberatio per lo saui consell de cent feta a, 5. del present tant en respecte de scriurer a sas mag.ts del Rey o, reyna ab tota claredat lo infelis y miserable stat ab ques troba aquesta ciutat y Prouincia y la occasio que ha originat com tambe en fer les prouisions necessarias per poder subsistir esta Prouincia y resistir al enemich y axi mateix les cartes que hauien resolt anassen per un correu a ses Mag.ts del Rey y Reyna regenta s.r cardenal y altres grandes y ministres les quals son buydades en lo llibre de registre de cartes que aporta lo scriua de registra junctament ab un memorial per caps y per extens que se hauie de donar donant las causas y rahons del estat miserable que te esta Prouincia y de que era causat lo qual memorial se hauie de enuiar per la persona aparexeria als dits dos consistoris al Rey nostre s.r com dites y altres coses en dit consell mes llargament estan contengudes (*).

(*) En l'acta corresponent al referit Consistori's consigna: «...sobre lo qual fet lo dit consell no prengue deliberacio alguna».—(*Deliberacions* de 1651, foli 20.v)—Vegin-se les jornades de 19 i 24 del propri Desembre, en quals dates la savia Assamblea de Cent Jurats adoptà les resolucions oportunes sobre aquest important afer.

En lo dit consell se feu extractio de Mostasaf y altres officials que quiscun any per semblant die de s.ta Llucia se acostuman de extraurer (*).

Extracció de Mostaçaf y altres oficials.

DIMECRAS a XIIIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual arriba lo mag.h s.r m.r Narcis Peralta d.or del Real consell lo qual segue despres del p[rime].r Prom y despres [se] alsa y dret y cubert dona sa embaxada de part del serenissim s.r Lluis de Vandosme nostron Virrey y capita General la qual es cusida en lo dit consell firmada de sa ma que es del thenor seguent: «Molt Ill.e S.r Per [tenir] notitia sa Alteza que la Ciutat de B[arcelon].a no te la prouisio dels blats que ha de menester per lo sustento de sos ciutedans y axi be impossibilitada de poder prestar quantitat de blats que de present son menester pera prouehir algunes plasses de la frontera y los assentistas de sa Mag.t no trobarse en lo estat present ab credit ni diner pera poder fer la prouisio en dites plassas se representa perço a la dita Ciutat de B[arcelon].a la sobredita necessitat esperant tindra a be entrar fiador per la quantitat del blat sera menester per furnir ditas plassas prometent dits assentistas que dins dos mesos restituhiran o, pagaran lo que tindra lo blat per lo furniment de dites plasses ab que no excedesca la quantitat de quatre Mil quarteres prometent Sa Alteza que si dins dos mesos no sera pagat lo blat que hauran pres los assentistas y axi be hauer la ciutat de B[arcelon].a a pagar per raho de la fermansa promet sa Alteza que li fara entregar lo diner o lo blat en especie fins a la quantitat que haura hagut de pagar.

Louis de Vandosme»

Concell de cent.

Sobre la qual embaxada se feu la deliberatio seguent «Que los s.rs concellers y les vuyt persones per sa senyoria nomenades per les materias corrents vejen miren y censuren y premediten

---

(*) Les extraccions de referencia son aquestes:

Terna de Mostaçaf: Miquel Jerònim Teixidor, ciutadà; micer Gaspar Jorba i Gaspar Sabater, mercader.

Pesadors de Mostaçaf: Josep Bartra, corredor de coll; Miquel Bonora, escudeller; Felip Gostenchs, boter, y Antic Clascar, teixidor de llana.

Parella d'Administradors de Places: Antoni Llopart, droguer, i Fran.c Aravitg, notari.

Sota-Administrador de id.: Bartomeu Poal, sabater.

Regoneixedors de monedes: D.or Francesc Matheu i Bernat Corts, mercader.

Terna de Mestre Portolà: Fran.c Sant-Genís, ciutadà; Pere Joan de Puigvert i Manresa i el D or Bernat Boria.

Credencer del dret del peix: Joan Rossell, flaquer.

Id. id. del cabeçatge: Jerònim Gregori, botiguer de teles.

Id. del dret nou: Fran.c A·lòs, botiguer de teles.

Prior vell de notaris: Joan Jerònim Thalavera.

Jurat de Concell de Cent, notari: Joan B.ta Gracia.

(*Deliberacions* de 1651, folis 22 i 23.)

lo sustential del paper que sa alteza es estat seruit enuiar als s.[rs] consellers y consell per medi del mag.[h] m.[r] Narcis Peralta y tambe uejen quina seguretat donaran los assentistas del Rey nostre s.[r] a la present Ciutat de la fiansa que sa Alteza demana ab dit paper fasse la present Ciutat per lo valor de les quatre milia corteres de blat en cars que dita ciutat fasse dita fiansa y tot lo demes que en raho de dit fet se haura de fer tractar y disposar y lo que la ciutat pora fer y de tot fassen un paper lo qual los s.[rs] concellers se seruiran representarlo y proposarlo en lo saui consell de cent quant los aparexera conuenir perque dit consell oit aquell puga deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu del Rey nostre s.[r] de sa alteza y de esta ciutat y prouincia y que la present deliberatio sie feta a saber a sa alteza per medi de un ciuteda y un militar del present Consell dientli que per esser lo negoci tant graue lo consell per ara no ha pogut pendrer altra deliberatio que quant se haura deliberat en raho del que sa Alteza demana ab dit paper se donara notitia a sa Alteza.»

Concell de cent.

DIUENDRES a XVJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se delibera que fos suplicat al Senyor Virrey concedis llicencia peraque lo tercio que la present ciutat tenia à la volta de Ceruera pogues tornar a la present ciutat ates no era menester per lo present y feya gran gasto.

Junta.

Dit die a la tarda se tingue la junta grossa dels Senyors Consellers, Deputats, Consell real y personas eletas per las dos casas en casa del Senyor Canceller conforme y de la manera que altres dies es de veurer.

Los Srs Consallers anaren a palatio.

DISSAPTE à XVIJ de dit.—En aquest die los Senyors Consellers ab sas insignias consulars verguers y massas altas anaren à casa del Serenissim Senyor Virrey ahont arribats parlaren molt ab sa altesa à cerca dels negocis corrents de Catalunya despedintse de sa Altesa per quant tenian entes que sen anaua deues la Cort de sa Mag.[t] Christianissima que Deu guarde encomanantli molt fos seruit de suplicar à dita sa Mag.[t] fos de son real seruey manar remediar los treballs que lo present Principat patia en orde als alotjaments y altres cosas y treballs corrents.

Lo Sr Virey sen ana de la present Ciutat.

Dit die dit senyor Virrey sen anà de la present Ciutat à caual assistit de molts cauallers fransesos y Catalans, lo dit Sr Virrey.

Los Srs Consallers anaren a St Agus[ti.]

DIUMENGE à XVIIJ de dit die de nostra Senyora de Sperança.—En aquest die à la matinada los Senyors Consellers anaren

al monastir de Sanct Agusti conforme acostuman quiscun any per semblant die en lo qual fan dita festiuitat los corredors de orella, y arribats en dit monastir se asentaren à las cadiras del cor defront de dita Capella y allà ohiren lo ofici en la forma acostumada, acabat lo qual sen anaren.

Concell de Cent.

DILLUNS à XVIIIJ de dit.—En aquest die à la matinada se tingue consell de cent en lo qual se llegiren uns apuntaments fets en las juntas tingudas fins lo present die per los senyors Ill.e y Reuerendissim Canceller y Consell real, Deputats, Consellers y personas eletas à cerca del que se hauia de obrar en orde als treballs se patian en la present ciutat y Principat de Catalunya tant en raho dels alotjaments com altres, lo qual paper esta en dit consell cusit, y sobre de aquell se prengueren differents deliberations, y entre altres que se enuie promptament un embaxador anomenador per los dos consistoris a la cort de sa Mag.t Christianissima que Deu g.de com ditas y altras cosas en dit consell llargament estan contengudas (*).

Junta grossa.

Dit die à la tarda y despres de dit Consell se torna à juntar la dita junta grossa en casa de la present Ciutat pera disposar lo que se hauia de fer en orde à despedir lo Embaixador à la cort de sa Mag.t que Deu guarde.

Jurament de mostesaf.

DIMARS à XX de dit.—En aquest die jurà lo carrech de mostasaf per temps de un any lo senyor Miquel Hieronym Teixidor ciutada honrat de Bar[celon].a lo qual jurament se feu ab la forma acostumada y com altras anys es de veurer.

Visita del S.r Tinent General de las armadas de sa Magestat feu als S.rs Consallers en casa la Ciutat.

Dit die arribà en la casa de la present Ciutat lo Excellentissim senyor mossur de San Magrin Tinent general de las armadas de sa Magestat en Catalunya al qual los Senyors Consellers hisqueren à rebrer a la porta de la istancia de Trentenari y entrat dintre segue entre lo senyor Conseller en cap y segon, y alla estigue parlant ab dits senyors Consellers spay de alguna mitja hora y despres se despedi de sa senyoria y sen anà acompanyantlo dits senyors Consellers fins alla ahont lo hauian rebut.

Los S.rs Consallers anaren a la deputatio.

Dit die à la tarde los Senyors Consellers anaren a la Deputatio à tenir conferencia ab los molt Ill.es Senyors Diputats en la qual conferencia se feu electio de embaxador per anar à la Cort de sa Mag.t Christianissima que Deu guarde en virtut de deli-

(*) V. l'Apèndix XIII.

beratio per lo saui consell feta lo die de ahir de la persona del noble senyor don Joseph Galceran de Pinos.

Concell de Cent.

Dit die a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer (1).

Die de S.t Tomas.

DIMECRES à XXJ de dit, die del glorios Sanct Thomas.

Junta Grossa.

DIUENDRES à XXIIJ de dit se tingue junta grossa del Ill.e y Reuerendissim senyor Canceller y Consell real Deputats Consellers y personas eletas pera ordenar y despatxar los papers necessaris al noble senyor don Joseph de Pinos per anar à Paris.

Concell de Cent.

DISSAPTE à XXIIIJ de dit.—En aquest die hi hague Consell de cent en lo qual foren llegits los papers despedits per aportarsen lo noble senyor don Joseph Galseran de Pinos embaxador per la cort de sa Mag.t Christianissima que Deu guarde conforme en dit Consell llargament son de veurer (2).

Die de Nadal.

DIUMENGE a XXV. de dit die de Nadal los senyors Consellers demati a las vuyt horas se juntaren ab sos prohomens en la plaça de Sanct Jaume e de alli ab la musica sen anaren à la seu è alli ohiren lo offici assentats al altar major à la part del euangeli ab los banchs de vellut carmesi essent lo Senyor Conseller quint absent è acabat dit offici aixi mateix ab sos prohomens y acompanyament de musica sen tornaren per los llochs acostumats al porxo de sanct Jaume, è de alli quiscu sen ana en sa casa.

Die del Glorios S.t Steüa.

DILLUNS a XXVJ. die del glorios Sanct Steue los Senyors Consellers anaren à ohir lo offici al monastir de Sancta Catherina del orde de predicadors com es quiscun any costum.

Die del Glorios S.t Joan.

DIMARS à XXVIJ die del glorios apostol y euangelista Sanct Joan los Senyors Consellers, essent los Senyors Consellers quart y quint absents anaren al monastir y conuent de S.t Fransesch com es costum y alli ohiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Die de S.ta Agata.

Dit die lo senyor Joseph Pahissa Conseller quint lo present any ana en la Iglesia del monastir de Sancta Agata de la present Ciutat per assistir à la festa que feyan los Collegiats del collegi dels not[aris] de la Sala per ser collegiat de dit collegi en la qual festa assisti al offici estant al presbiteri assentat ab sa cadira y cuixi a la part del euangeli conforme se acostuma.

---

(1) V. l'*Apèndix XIV*.
(2) V. l'*Apèndix XIII*, lletra A.

DIMECRES à XXVIIJ die dels Sancts Innocents los senyors Concellers se ajuntaren en casa la ciutat y de alli acompanyats dels officials anaren à la seu è ohiren missa baixa a la capella dels Sancts Innocents y tocaren lo sanct innocent com es costum y acabada la missa sen anaren. Die dels S.ts Innocents.

DISSAPTE à XXVJ de dit.—En aquest die se comensaren pregaries per aygua de las professons ditas las cambras y perço a la matinada los s.rs Concellers anaren a la Iglesia de la Seu y al cap de una stona quey foren comensaren la professo ab la forma acostumada anant darrera lo gramial fins a la Iglesia de Natzaret haont se assentaren al presbiteri a la part del Euangeli ab ses cadires y coxins de vallut y los s.rs Canonges que aportauen lo gramial se assentaren ab cadires tant solament y axi assentats hoiren lo offici acabat lo qual dita professo se torna a posar en orde tornantsen a la seu de hont dits s.rs Concellers sen anaren despres de hauer feta oratio. Pregarias de laigua.

[M.DC.LI]

[JANER]

Die de Cap de Any.

DIUMENGE al primer de Janer MDCLJ die de cap de any.—En aquest die a la matinada los s.rs Concellers anaren a s.ta Maria de la mar a oir lo offici conforme quiscun any acostuman y en altres anys llargament es de ueurer.

Lo[s] S.rs Consallers anaren a la Ceu.

DILLUNS a IJ de dit dits s.rs Concellers tornaren en la Iglesia de la Seu pera continuar ditas professons de las cambras anant dita professo a, celebrar lo offici en la Iglesia de s.t Agusti y despres sen tornaren a la seu ab la forma acostumada.

Pluja.

DIMARS a IIJ de dit. — En aquest die se hauie disposat de anar a sercar lo cos de la gloriosa s.ta Madrona en la montanya de Monjuich y portarlo a la present Ciutat conforme se acostume fer per necessitat de aygua y dita s.ta fou seruida intercedir ab Deu nostre s.r donas molt bona pluja per occasio de la qual nos pogue fer dita professo.

Lo terci de la Ciutat torna de Tortosa.

DIJOUS a V. de dit.—En aquest die entra en la present Ciutat lo tercio que la dita ciutat hauie fet per lo socorro de Tortosa que marxa de la present Ciutat a 13 de noembre prop passat del qual tercio era sargento mayor lo s.r Fran.co Granollachs y de Millas.

Vintiquatrenadeguerra per les pagues dels soldats.

DIUENDRES a VJ de dit die dels Reys. — En aquest die los s.rs Concellers hauien de anar en la Iglesia parrochial de nostra S.ra del Pi haont acostuman de anar per semblant festa y noy anaren per hauer de tenir 24.a de guerra a causa dels soldats que vingueren ab lo tercio lo die de air que estauen en la sala de las armas y no volian dexar ditas armas per tenir algunas pretentions en raho de ses pagas lo que hauie de allanar dita 24.a de guerra.

Festa de St Ramon de Penyafort.

DISSAPTE a VIJ de dit die del Glorios s.^{t} Ramon. — En aquest die a la matinada a les vuyt ores los s.^{rs} Concellers ab sos promens se ajuntaren en la plassa de St Jau[m].^{e} haont a la que volian partir arriba lo scriua rational de la present Casa aportant lo pando de dit Glorios s.^{t} Ramon ab dos companyons de bandera y despres sen anaren ab la musica deuant despres los uerguers despres dit pando seguintse despres los masses darrera los quals anauen los s.^{rs} Concellers ab sos promens per la llibreteria deuallada de la preso plassa del Rey darrera la Seu entrant en dita Iglesia per lo portal major y despres dits s.^{rs} Concellers ab dit scriua rational ab lo pendo y promens pujaren en lo presbiteri haont dits s.^{rs} Concellers y promens foren assentats a la part del euangeli dexant dit pendo cerca del s.^{r} conceller en cap y despres se comensa la professo en la qual aportaren dits s.^{rs} Concellers las varas del talam y los s.^{rs} proms anauen deuant la custodia aportant ço es lo mes antich lo pendo de dit glorios s.^{t} y los demes varas: arriba dita professo a s.^{ta} Catharina haont se assentaren ço es los s.^{rs} Concellers de filera a la part del Euangeli ab ses cadires y cuxins de vallut los s.^{rs} promens despres de filera ab banchs de vallut y a la part de la Epistola los s.^{rs} Canonges del gramial ab cadires tant solament y axi assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat dita professo se torna a posar en orde tornantsen a la seu y despres dita promenia sen torna ab la matexa forma eran vinguts fins a s.^{t} Jau[m].^{e} haont se disgregaren.

Consell de Cent. — Nova de la victoria del mariscal Plessis-Perlin en la vila de Rethel.

Dit dia y a la tarda se tingue consell de cent en lo qual arriba lo s.^{r} de Marca bisbe de Coserans al qual reberen los s.^{rs} Concellers a la porta del cap de la escala y entrat dintre fonch assentat al mateix banch dels Srs Concellers y en lo puesto haont seu lo s.^{r} conceller en cap y despres de peus y cubert ab la forma acostumada digue y referi la victoria que lo s.^{r} compte de Plesis Perlin mariscal de França hauie alcansada sobre la vila y castell de Ratel enquantra lo viscompte de Torena ab sa armada de Espanya y de Lorena per lo qual se llegiren cartas que dit s.^{r} bisbe aporta del Rey nostre s.^{r} (*) y altres sobre lo qual lo dit consell

---

(*) Apareix transcrita a fol. 58 del registre de *Deliberacions* de 1651, i son tenor literal és com segueix: — «De part del Rey. Charissims y ben amats: hauent estat obligats en nostre retorn de nostra Prouincia de Guiena de emplear nostras forças pera repellir las dels Enemichs declarats de aquesta corona qui eran entrats dins nostras Prouincias de dessa ab lo fauor y a persuasio de aquells de nostres subdits que han presas las armas contra de nos Ellas son estades empleades tant dichosament per la assistencia diuina peral effecte de nos-

delibera que en demostratio de alegria y en actio de gratias de dita victoria los s.[rs] Concellers anassen a la seu haont se cantas un te Deum laudamus tirant tota la artilleria com dites y altres coses en dit consell llargament son de ueurer (*).

---

tres designes que nostre charissim y ben amat cusi lo comte de Plesis Praslin Mariscal de França en exequutio dels ordes que nos li hauiam donats de perseguir als Enemichs pera forsarlos a exir fora del Realme apres que la vila y Castell de Rethel son estats recobrats, ha guanyada ab nostra armada destinada contra las de Flandes, una victoria senyaladissima sobra de la que era commandada per lo vescomte de Turena composta de las tropas de Espanya y de Lorrena y de aquells de nostres subdits qui se son rebellats contra nos hauentlos enuestit a quinse de aquest mes dins las planas que son entre los llochs de Sanct Steue y de Semide en nostra Prouincia de Champanye ont nos hauem sabut que tota llur infanteria es restada en lo camp que tota llur caualleria es estada casi tota tallada en pessas y lo restant es estat derrotat, tota llur artilleria constant de vuyt pessas de cano y lo bagatge ab llurs Estandarts y tres mil homens dels llurs son estats presos y entre los Principals don Steua de Gamarra lo qual commandaua las tropas de Espanya, y lo General Fauge qui commandaua las de Lorrenna y molts altres caps y officials de concideracio lo que nos obliga à donaruosne part y singularment de ferne y ferne fer gracias a Deu en tots los llochs de nostra obediencia. Perço es que nos vos fem aquesta lletra pera diruos de parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y mare que nos desitjam que vosaltres assistiau al Te Deum que sera per aquest effecte celebrat en la iglesia de Barcelona pera juntar vostras actions de gracias à las nostras, dels cuydados que Deu pren de protectionarnos y assistirnos en las ocasions mes importants a la conseruacio de nostres Estats y pera exortaruos com nos fem de ajudar tot lo que depenjara de vosaltres pera donar en aquesta occurrencia las demostracions que se deuen de un regosijo publich. sobre del qual remetentnos al que nostre charissim y amantissim cusi lo duch de Mercoeur virrey y nostre Lloctinent general en nostras Prouincia y armada de Cathalunya vos podra dir mes particularment de nostra part Nos vos farem la present mes llarga ni mes expressa. Pregant Deu que ell vos tinga charissims y ben Amats en sa Sancta guarda. Escrit en Paris a vint de dezembre 1650. = Louis = Le Tellier.»

(*) Aiximateix foren llegides en Concell les dues cartes que's transcriuen a continuació, adreçades als Consellers per D. Josep Fontanella, vescomte de Canet, i per D. Josep d'Ardena i de Darnius, comte d'Illa, continuades a fols. 59 i 59.[v] de l'esmentat registre de *Deliberacions* de 1651:

«Molt Ill.[es] Srs Quant parti de aquesta ciutat ya vaig preueurer las desdichas que despres han sobreuingut, y arribat a esta cort ho digui a sa Eminentia y despres als demes Senyors ministres. Quant arriba lo correu de V. S. doni encontinent las cartas de sa Magestat Senyor Le Tellier y Senyor Marischal de Schomberg, las de la Reyna nostra S.[ra], per ocasio de sa desgana, no fou possible, ni las del S.[r] compte de Harcourt, Marischal de Agramunt, y Marischal de la Motte per no trobarse en esta vila si be apres lo d.[r] Çiuilla remete las del Sr Marischal de la Motte. He mirat en companya del S.[r] compte de Illa lo remey a nostras desdichas ab totas veras, y he alcançat que dema se tindra un concell extraordinari per las cosas de Cathalunya, ahont hauem de acudir lo S.[r] compte, y Jo, veig que tots estos Senyors ministres se condolan de nostres treballs, y espero se pendra la resolucio que conue, y si es menester donarne part a sa Em[inenci].[a] si acas no arriba dema, lo s.[r] compte anira a trobarlo, y Jo restare assi continuant las diligencias sens perdonar a treball per sentirmi obligat per vassall y ministre de sa Mag.[t] per Catala y fill de aqueixa Ciutat, y encontinent que la resolucio sera presa, y exequutada despachare lo correu de V. S.: vulla nostre Senyor donarme en est negoci la dicha igual a la voluntat y desig que tinch de seruir a V. S. que ab axo sera de la manera quens conue a tots. Per la Campanya vinent tambe oferexen estos Senyors grans esforços y jo crech hi donara cami la victoria que ha pochs dias han alcançat en Flandes las armas de sa Mag.[t] de que enuio a V. S. la relacio, Lo temps que estare en esta cort no perdre punt en solicitareho y seruir a V. S. en lo quem voldran fer merce de manarme: g.[de] n.[e] S.[r] a V. S. Paris y dezembre 23 de *1650*. de v. Senyoria obedientissim y obligadissim seruidor don Joseph Fontanella.»

«Molt Ill.[e] S.[r] Dende que per orde del S.[r] Duch de Mercour arribi a la cort he procurat sempre aduertir a estos S.[rs] y solicitarlos les coses que sem tenian recomanadas y conexia jo esser necessarias para eix pays ahont vol nostra sort quey aja tot reyxit tant mal del que pot V. S. assegurarse tinch gran part de sa pena y que tant per las obligacions y amor de la nacio com per la honrra es estat V. S. seruit ferme ab sa carta he procurat seguint lo S.[r] Regent

DIUMENGE a VIIJ de dit dits s.[rs] concellers inseguint la deliberatio per lo saui concell de cent feta lo die de air anaren en la Iglesia de la Seu haont se asentaren en los banchs de vallut a la part del Euangeli y al cap de una stona arriba lo s.[r] Gouernador al qual los s.[rs] Concellers isqueren a rebrer a la porta del cor per anar viceregia y arribats en lo altar major fonch assentat a ma dreta del s.[r] conceller en cap haont oiren lo offici y sermo y al lleuar nostre s.[r] se tira tota la artilleria conforme estaua ordenat acabat lo qual offici se comensa la professo del tedeum laudamus anant lo s.[r] Gouernador darrera lo gramial a ma dreta del s.[r] conceller en cap y despres se seguian los demes s.[rs] concellers acabat lo qual dit s.[r] gouernador sen ana acompanyantlo dits s.[rs] concellers fins alla haont lo hauian rebut y despres sen tornaren.

Te Deum per dita victoria.

DILLUNS a VIIIJ de dit. — En aquest die vingue en la casa de la present Ciutat lo s.[r] Bisbe de Orange al qual los s.[rs] concellers isqueren a rebrer a la porta del trentenari vella y entrat dintre dit s.[r] bisbe segue entre lo s.[r] conceller cap y segon essent lo ters absent y axi assentat dona gratias a dits s.[rs] concellers de la merce li hauien feta de intercedir ab sa santedat fos seruit enuiarli com de ſet li enuià lo territori pera que en lo present Bisbat pogues donar ordes confirmar y fer los demes actes de la s.[ta] mare Iglesia y despres dit s.[r] Bisbe sen ana acompanyantlo fins alla haont lo hauien rebut.

Visita del Bisbe d'Orange als Consellers.

DIMARS a X de dit.—En aquest die se sabe com la nit passada del dilluns foren trets de unes cases del carrer nou en les quals estauen Martin de Langa ciego ab sa muller y familia, t. Bonora ab dita sa muller y familia y altres los quals aportaren als angels vells per causa de que en dita casa se hauie morta una minyona de la qual se sospita no fos mal de contagi (del qual

Cas sospitós de peste en lo carrer Nou: incomunicació dels estadants als Angels Vells.

---

obrar lo possible peral reparo deixos mals y seruey de V. S. per lo que sempre sens reserua exposare ma vida y llibertat. Y a be que sempre he conegut en estos Senyors ministres que volan nostra conseruacio y defença regonech ara en ells mes vius los desigs y tinch per cert que en lo gran concell se tindra dema pera oyrnos y resoldre lo possible per ara y apres per la vinent Campanya restarem en estat de repusar los Enemichs y mortificarlos recompençant la mala sort que ..... ([a]) de tenir ocasionam lo creurero mes los bons y grans successos que auem ara tingut en estas fronteras com veura V. S. de la relacio estampada effectes deguts als desuelos y asserts de sa Eminentia a qui tant deuem nosaltres particularment y pus ja lo Sr Regent auisa de tot llargament a V. S. nol cansare repetinto pero si li recordare que ningu ab lo effecte que yo es Molt Ill.[e] Sr de V. S. a qui ses mans besa lo major y mes aficionat seruidor. DON JOSEPH DE ARDENA Y DERNIUS. Paris y dezembre vint y tres de *1650*.»

([a]) Espai en blanc corresponent a la paraula *venim*, segons pot veure's en son original-autògraf, obrant a fol. 404 del registre *Cartes Comunes Originals.=1650*.

Deu nostre s.r nos preserue) y los dits estauen ab alguna desgana que donaue cuydado y axi per dit effecte y per lleuar la comunicatio foren trets y aportats a dit puesto cremant alguna roba suspitosa y posant lo demes en part tuta y segura.

Concell de Cent per materia de morbo.

DIJOUS a XIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual dits s.rs Concellers donaren raho de tot lo que se hauie fet en orde a la precautio del morbo lo die de air y altres y tambe de com algunes persones habitants en la present Ciutat damanauen llicentia a dits s.rs concellers per anarsen y treurer alguns mobles sobre tot lo qual se feu la deliberatio que en dit consell llargament es [de] ueurer axi en orde a fer algunes deuocions pera suplicar a Deu nostre s.r nos vulle preseruar de semblant mal com altrament en la ad[ministra].tio y bon gouern de ditas cosas (*).

Juhí de Prohomens.

Dit dia a la tarda fonch extret juy de promens a petitio del s.r Gouernador y ajuntat en las casas de la present Ciutat haont isque ab la forma acostumada anant a la preso haont se assentaren los s.rs concellers en un banch arrimat a la paret de front de la porta y los s.rs del Juy de promens per lo rededor ab sos banchs y despres arriba lo s.r Gouernador lo qual fonch assentat entre lo s.r Conceller cap y segon y lo s.r acessor a ma dreta del prom mes antich y encontinent tragueren Fran.h del Albi alias lo manxol adelat y inculpat de lladre de pas al qual se li fonch llegit son proces y despres de votat sobre aquell fonch condempnat en ser penjat per lo coll y torturat en cap de sos socis.

Forasters importadors de queviures: llicencia pera extraure de Barcelona bacallar y altra pesca.

DISSAPTE a XIIIJ de dit.—En aquest die y hague consell de cent en lo qual en primer lloch fonch tractat acerca de algunas mercaderias de uiurers que los de fora volian treurer de la present ciutat als quals no sels daue llicentia per estar priuat per lo saui consell de cent per no faltar aliments a la present Ciutat sobre lo qual fonch resolt que los s.rs concellers tinguessen facultat y potestat de poder donar llicentia a les personas que aportarian manteniments a la present Ciutat per poder treurer de ella per son retorn bacallar y altra pesca per prouisio del lloch de hont son ab que no falte per la prouisio de la present Ciutat.

Peste: revocació de l'acort prohibitiu d'eixir de la ciutat.

E, en segon lloch fonch proposat acerca a que algunas personas de la present Ciutat sen volian anar de la present Ciutat

(*) V. l'*Apèndix XV*.

per lo temor de las occurrents malaltias a les quals no dexauen exir per estar priuat per dit consell de cent lo que causaue gran inquietut a dits s.[rs] consellers sobre lo qual dit consell delibera que totes les persones axi homens com dones minyons y altres que sen voldran anar de la present Ciutat tingan facultat de anarsen sempre que vullan y que sen pugan aportar las robas y moblas quels aparexera y hauran menester ab que no sen pugan aportar prouisions de boca com dites y altres coses en dit concell llargament son de ueurer.

Visita anyal ordinaria a Sant Agustí.

DIUMENGE a XV. de dit.—En aquest die a la matinada los s.[rs] Concellers anaren a la Iglesia de s.[t] Agusti pera fer la visita ordinaria que quiscun any acostumen a las quatre ordes mendicants y arribats en dita Iglesia segueren a la part del euangeli ab les cadires y cuxins de vallut haont oiren lo offici acabat lo qual sen anaren a nostra s.[ra] Santissima de la pietat haont se digue una salue a cant de orga acabada la qual sen anaren.

Juhí de Prohomens.

DILLUNS a XVJ de dit. — En aquest die se trague Juy de promens en la casa de la present Ciutat per orde del s.[r] Gouernador enuiant primerament lo proces a dits s.[rs] concellers pera que los mag.[hs] aduocats vessen ab la forma deuia estar y tret y ajuntat anaren a la preso ab la forma acostumada haont fou tret Pere Dalmau estudiant inculpat de hauer robada plata de la Iglesia de la seu de Vich deuant del qual se llegi dit proces axi las ofensas com defensas y despres de votat fonch *d*ondempnat a penjar per lo coll *anima ejus requiescat in pace Amen.*

Peste: embaixada dels Consellers al Capítol, agrahint sos oferiments.

Dit die lo s.[r] don Bernat Tarrer militar y Fran.[co] Vila ciuteda per part dels molt Ill.[es] s.[rs] concellers y en nom de la present Ciutat anaren al molt Ill.[e] capitol pera fer gratias y estimatio de la merce que dit capitol hauie feta a la present Ciutat en offerirse en lo que fos menester en les corrents desganas axi per guarda de la present Ciutat com altrament.

Concell de Cent.

DIMARS a XVIJ de dit die de s.[t] Anthoni. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch se tractà en orde à un monastir de monjas Jesuitas se volia fundar en la present Ciutat y en las Casas del Palau del Reuerendissim Senyor Archebisbe de Bar[celon].[a] llegintse alguns papers à dita materia tocants (*), y tambe se tractà en orde [a] posar en bona forma lo gouern politich de la present Ciutat y recullir los pobres quey

(*) V. l'*Apèndix XVI.*

hauia en ella per euitar la comunicatio de la gent (1), com ditas y altras cosas en dit consell llargament son de veurer, y tambe fonch feta extractio de tauler y altres oficials que quiscun any se acostuman treurer (2).

Vespres en Sant Sebastià.

DIJOUS à XVIIIJ de dit, en aquest die à la tarda los Senyors Consellers anaren a la Iglesia del Glorios sanct Sebastia pera assistir à las vespras que en dita Iglesia se deyan per ser vigilia de dit glorios Sanct, en la qual Iglesia estigueren assentats dits senyors Consellers a la part del euangeli ab sas cadiras y cuxins de vellut.

Festa y professó de Sant Sebastià.

DIUENDRES à XX de dit los senyors Consellers anaren à la Iglesia de la seu per assistir à la professo del glorios martir Sanct Sebastia patro y aduocat de la present ciutat en la qual professo dits Senyors Consellers aportaren las varas del talam y arribats

---

(1) Lo proposat i deliberat sobre dit afer és com segueix:—«E Apres en tercer lloch lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes S.rs Concellers sos companys dona al dit concell per propositio un paper lo qual fonch llegit en dit concell del tenor seguent «Molt Ill.e S.r Desijant los S.rs Concellers posar en bona forma lo estat desta Ciutat en lo tocant al gouern politich della una de las cosas quels ha aparegut mes conuenir es estat lo tractar de recollir los pobres necessitats y euitar los vagamundos puix ab los primers fa un gran seruey a Deu n.e S.r per aplacar sa indignacio y ab los altres purgue la Ciutat de vicis y pecats y de gent que poden danyar molt a la quietut publica y bon gouern de esta Ciutat per aconseguir est fi trobantse dits Senyors Concellers ocupats ab tanta diuersitat de negocis an fet nominacio de quatre persones los quals vessen los medis quels aparexerian proporsionats per alcansar est fi y sentse ajuntats differents vegadas los ha aparegut no apartarse un punt de las loables y sanctas ordinacions ques troban ja fetas en esta casa y principalment las fetas y publicadas als 25. de 8.bre 1633 en rao de la casa de la misericordia ([a]) y demes coses *h*ordenades en aquella que posant aquellas en exequutio se pot esperar que conseguira V. S. lo fi que desitja ques euitar pecats y escandols y sustentar los pobres necessitats cosa tant al proposit per aplacar la ira a Deu n.e S.r y assegurara la quietut publica desta Ciutat.»

«E lo dit Concell feu la deliberatio y conclusio seguent que tot lo fet proposat ab sos dependents y emergents sie comes com lo present Concell ho comet als S.rs Concellers y trentadotsena anomenadora per sa s.a posant en ex[equti].o tot lo que ab la deliberatio feta per lo concell de cent celebrat als 25 de octubre *1633* esta ordenat y tot lo demes quels aparexera en en dita raho hauerse de fer per la bona politica de la present Ciutat ab plenitut de poder y sens refferiment algu y que dits S.rs Concellers ab vot y parer de dita trentadosena se seruiran de fer algunes obres en la casa de la misericordia per comoditat dels pobres quey aportaran y altrament se aura de gastar per dits pobres tinguen facultat de gastar tot lo que conuindra y que tambe dits Senyors Concellers y trentadosena vegen y miren les ordinacions lo any proppassat en raho de la politica fetes perque se puguen valer de aquell[e]s en tot allo quels aparexera conuenir.—*(Deliberacions* de 1651, fol. 83.)

(2) Les extraccions de referencia foren aquestes:

Tauler ciutadà: micer Onofre Vila.

Id. mercader: Jaume Pi.

Receptor del dret del vi: Pere Pau Vergés, blanquer.

Pesador de Mostaçaf: Antoni Salines, peraire.

Portalers: Montserrat Albià, passamaner.—Jaume Llobera, id.—Jaume Planes, sastre.—Benet Rossell, mestre de cases.—Josep Serra, sastre.—Pere Pau Palau, fuster.—Jerònim Costa, sastre.—Antoni Mataró, fuster.—Fran.c Aymeric, id.—Antoni Banus, adroguer.—Miquel Simó, boter.—Onofre Comes, mestre de cases.—Miquel Scaler, fuster.—Joan Tautalaya, esparter.—Onofre Piquer, mercer.—Gregori Romeu, oller.—Lluis Mora, veler.—Franc.c Pinyol, sabater.—*(Deliberacions* de 1651, fols. 84 i 85.)

([a]) Vegi's sa transcripció en l'*Apèndix VII.è*, plana 629, del volum XI.è, estampat, del *Dietari*.

en dita Iglesia se segueren a la part del euangeli ab sas cadiras y cuixins de vellut, y los Senyors Canonges que portauen lo gremial segueren à la part de la Epistola, y aixi assentat[s] ohiren lo offici no hauenthi sermo per causa de las occurrents malaltias, acabat lo qual offici dita professo sen tornà à la seu de la mateixa manera era vinguda, acabada la qual dits Senyors Consellers sen anaren.

Juhí de prohomens.

DISSAPTE à XXJ de dit de part del molt Ill.e Senyor Gouernador se portà un proces en la casa de la present Ciutat per ser aquell vist per los senyors aduocats en la forma acostumada y despres los Senyors Consellers feren extractio de personas pera juy de promens, y junts que foren anaren a la preso ab la forma ordinaria ahont arribà lo senyor Gouernador ab son assessor y encontinent tragueren ..... (1) dit alias lo barbiton adelat y inculpat de hauer fet una mort proditoriament y algun robo, deuant del qual fonch llegit son proces aixi de offensas com defensas y despres de hauer votat sobre de ell fonch condemnat à esser penjat per lo coll y torturat en cap de sos socis pera castich seu y exemple dels demes.

Festa de Sant Anastasi en la Mercè.

DIUMENGE à 22 de dit los Senyors Consellers ab sas insignias consulars anaren al monastir dels Pares de la Merce pera assistir a la festa que la confraria dels argenters feyan del glorios Sanct Anastasi y arribats en dit monastir pujaren al presbiteri ahont segueren a la part del euangeli ab los banchs de vellut per estar lo sanctissim Sagrament patent y aixi assentats ohiren lo offici lo qual acabat sen anaren ab la mateixa forma eran vinguts.

Concell de Cent.

DILLUNS à XXIIJ de dit. — En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual arribà lo Ill.e Senyor de Marcà bisbe de Cossarans al qual hisqueren à rebrer al portal del cap de la scala y entrat en dit Consell segue alla ahont esta lo senyor Conseller en cap y à sa ma dreta, y despres dret y cubert digue y refferi sa Embaixada à cerca de prouehir las plassas del present Principat de blat socorros y alguns diners per lo qual dona un paper firmat de sa propria ma y del Senyor Marques de Aguilar Gouernador de Catalunya en dit consell cusit y continuat, sobre lo qual se prengue la deliberatio que en dit consell sobre ditas y altras cosas llargament es de veurer (2).

---

(1) En blanc.
(2) V. l'*Apèndix XVII.*

Contagi: increment. — Reunió y prevencions de la Junta de Morbo.

Dimars à XXIIIJ de dit.—En aquestos dies passats las malaltias corrents tingueren algun poch de augment sobreueninthi alguns accidents de malalts y morts que y hague per lo qual los S.rs Consellers y junta de morbo se juntaren differents vegadas pera cuydar en tot lo quens fos possible de la curatio de ditas malaltias. Nostre Senyor non (sic) fassa gracia per sa infinita bondat y misericordia.

Juhí de Prohomens.

Dimecres à XXV. de dit à la matinada lo Ill.e Senyor Gouernador enuia en la casa de la present Ciutat un proces pera que fossen seruits los Senyors Consellers vista la present ferlo mirar per los magnifichs aduocats y ab tota breuedat y secret traurer y juntar lo juy de promens com de fet dits Senyors Consellers ho feren, y juntat que fou anaren à la preso ab la forma acostumada ahont despres arribà lo senyor Gouernador que segue entre lo Senyor Conseller en Cap y segon y son magnifich assessor qui segue à ma dreta del primer prom, y encontinent tragueren à Ramon Pons vidrier, y Saluador Coturas manya inculpats de hauer comes lo delicte seguent, ço es que lo die de Sanct Anthoni proxim passat à la entrada de la nit estant junt lo Consell de cent no duptaren los dits Ramon Pons y Saluador Coturas juntament ab altres complices en dit delicte que entre tots eran sis de posarse a la plaça de Sanct Jau[m].e y prop las scalas del fossar de dita Iglesia de hont lo dit Ramon Pons enuesti un tinent de Caualleria que estaua en ditas escalas fora del dit fossar agafantlo per lo coll pera robarlo, y en lo mateix temps lo dit Coturas enuesti à un genoues que passaua per dita plaça lo qual se deya Leonardo lo qual anaua ab dit tinent pegantli una punyalada de la qual dit Leonardo mori encontinent, y despres lo dit Coturas enuesti ab lo dit Pons qui estaua abrahonat ab lo dit Tinent per a pegarli de punyaladas, y pensant pegar à dit Tinent pega de punyaladas à ..... (*) Xerris Manya company de dits delinquents qui segons se enten tenia abraonat à dit Tinent y sentintse lo aualot acudiren de la casa de la present ciutat y altras parts fugint los dits tals qui hauian fet dit delicte, pero nostre Senyor fonch seruit que aquell se descobri, y los dits foren capturats, y aixi deuant de ells se llegi lo proces tant de offensa com de defensa, llegit lo qual y despres de hauer votat foren condemnats en que fossen penjats per lo coll fins que la

(*) En blanc.

anima fos separada del cos y torturats en cap de sos socis Executant la Sententia en lo lloch ahont hauian comes lo delicte.

Concell de Cent.

Dit die y despres de ser fora de dit Juy de Proms se juntà lo Concell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer (1), y per ser festa del glorios Sanct Pau fou feta extractio de Balle jutge de taula y altres officials com en dit dia se acostuman treurer (2).

Execució de dos sentenciats a mort.

Dit die se plantaren altas forcas en dita plassa de Sanct Jaume prop de las escalas del fossar de dita Iglesia per executar la sententia de dits delinquents, acudint molt gran concurs de gent pera veurer aquella, y à las sis horas de la nit feren entrar de guarda dos companyias de la present Ciutat en lo fossar de dita Iglesia de Sanct Jau[m].[e] posant algunas postas a las bocas dels cantons pera fer apartar la gent, y a la que foren las nou horas de la nit poch mes, ò manco tragueren de la preso à dits Ramon Pons y Saluador Coturas ab lo Cristo de la sanch de Jesuchrist minyons, orfans, y pares de la Companyia ab la forma acostumada aportantlos en dita plaça de Sanct Jaume ahont despres de hauer confessat foren penjats en dita forca ahont foren penjats per lo coll per castich dells y exemple dels demes, que nostre Senyor los aja trobats en stament de gracia.

Ronda del Conseller en cap.

As de aduertir que despres de ser fora lo Consell de cent y antes de la executio de dit delicte lo senyor Conseller en cap ab habits militars y basto de Coronell assistit dels officials de guerra de la present Ciutat caualers y mercaders del Saui Concell de Cent anant ab quatre atxas deuant ronda per tots los puestos circunuehins de dita plaça de Sanct Jaume, peraque com era de nits nos mogues alguna inquietut, y nos trobà persona alguna fora de dita plaça ni en ella que fes actio

(1) Una d'elles era relativa a la petició formulada a 23 del meteix mes pels Srs de Marcà, Saint Megrin i Marquès d'Aguilar.—V. l'*Apèndix XVII*, A.

Així mateix s'acordà girar 11,000 ₰ del Compte de pèrdua de monedes, per a forniment del de la lleva de Tortosa.

(2) L'extracció dalt referida, efectuada en virtut de privilegis reials, fou de les ternes per als oficis següents:

Batlle de Barcelona: mossèn Ramón Roig, ciutadà; D. Aleix Sentmenat i Josep Monclar, mercader.

Jutges de Taula, ciutadans: micer Joan Sabater, Fran.[co] Vila i Jaume Busquets, doctor en medecina.

Id. id., militars: D. Jaume Falcó, Ramón Spuny i Gabriel Antoni Bosser.

Juristes: micers Domingo Osona, Josep Massó i Josep Coll i Puigvert. — *Deliberacions* de 1651, fols. 97.[v] a 98.[v])

mala, sino que tothom aplaudi tant justa sententia, que fentla de aqueixa manera los bons poran estar en sas casas.

Festa de Sant Policarp en lo Pi.

Dijous à XXVJ de dit die del glorios Sanct Policarpo los Senyors Consellers ab sos promens se juntaren al porxo de Sanct Jaume al demati a las vuyt horas, y de aqui anaren à la Iglesia del Pi per assistir à la festa se fa de dit glorios Sanct en commemoratio de la victoria alcansada en semblant die en la montanya de Monjuich lo any mil sis cents y quaranta, y a la que foren al presbiteri se assentaren a la part del euangeli ab los banchs de vellut, y al cap de una stona arribà lo molt Ill.e Senyor Gouernador al qual dits Senyors Consellers y promens hisqueren à rebrer al cor per anar la Viceregia, y pujat dalt segue dit Senyor Gouernador à ma dreta del S.r Conseller en Cap, ahont ohi lo offici que en dita Iglesia se digue acabat lo qual dit senyor Gouernador sen ana acompanyantlo dits senyors consellers y promens fins alla ahont lo hauian rebut y despres sen anaren ab la mateixa promenia a la plaça de Sanct Jau[m].e ahont se disgregaren.

Los dos sentenciats son trets de les forques.

Dit die y despres de ser tornada dita promenia los dits penitents que foren penjats lo die de ahir foren trets de ditas forcas y aquellas foren spalladas ò tretas de dit puesto.

Juhí de Prohomens.

Diuendres à XXVIJ de dit.—En aquest die hi tornà hauer juy de promens en lo qual fou tret Pere Ferrer alias Mixarro inculpat de hauer mort proditoriament juntament ab altres un home en Sanct Andreu de Palomar y altres coses en dit proces contengudas lo qual fonch condemnat à penjar per lo coll.

Visita al Carme.

Diumenge à XXVIIIJ de dit. — En aquest die los Senyors Consellers anaren en la Iglesia del monastir dels pares de nostra senyora del Carme pera fer la visita ordinaria que quiscun any acostuman à las quatre ordes mendicants ahont ohiren lo offici assentats ab sas cadiras y cuixins de vellut a la part del euangeli acabat lo qual sen anaren.

Malalties contagioses: increment; providencies.

Dimars à XXXJ de dit. — Entenent los Senyors Consellers y junta de morbo que las malaltias hi hauia en la present ciutat anauan en augment y que de aquellas se suspitaua tenian specie de contagi si be se judicaua que no eran ocasionadas sino de mals aliments menjauen la gent, y no de altra cosa enuiaren perço y despediren Correus per totas las Ciutats y vilas del present Principat de Catalunya peraque fessen las guardas conue-

nients per la suspita de tal mal y aixi mateix ajudassen à la present Ciutat en portarli los demes viurers y cosas necessarias confiant ab lo fauor de Deu nos preseruaria y curaria de tal mal.

[FEBRER]

DIMECRES al primer de Febrer M.DCLI. — En aquest die fou lo jurament del Balle de Bar[celon].[a] en lo qual offici jura lo senyor Joseph Monclar mercader lo qual se feu sens ninguna serimonia per estar los Senyors Concellers ocupats en cosas tocants a las corrents malaltias.

Batlle de Barcelona: jurament.

DIJOUS à IJ de dit sè juntà la junta de morbo pera tractar differents cosas de gouern y bona administratio en orde à las corrents malaltias y en dita junta se llegi la forma y dispositio que se hauia feta pera que los malalts estauan en lo monastir dels Angels vells fora los murs de la present Ciutat fossen mudats y aportats en lo monastir de Jesus per ser lloch mes capas y conuenient per estar dits malalts, los quals apuntaments estan llargament descrits y continuats en dita junta, resolent aquella que aquells fossen posats en exequutio (1).

Junta d Morbo. — Traslació dels malalts del monastir dels Angels al de Jesús.

DIUENDRES à IIJ de dit. — En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual se llegiren uns papers fets per part del Senyor Gouernador y Consell real ab una Conferencia tinguda per los senyors Concellers y Diputats à cerca de entrar mil y sinch cents soldats per guarda de la present Ciutat per faltar en ella gran numero de sos ciutadans per ocasio de las occurrents malaltias, los quals papers estan en dit consell llargament continuats (2) sobre del qual se prengue la delliberatio seguent.

Terci de 700 soldats per a la guarda de la ciutat.

«E lo dit consell feu la deliberatio seguent que los senyors concellers sien seruits manar allistar set cents soldats dels quatre tercios de la present ciutat à fi y effecte de guardar ordinariament de nit y de die los presidios murallas y altres puestos de la present ciutat donant la present Ciutat à cada hu de dits soldats cada dia un pa de munitio de real dels que fa la ciutat y dos reals en specie tot lo que durara dit tercio y que se suplique al ex.[m] Senyor Marques de Sanct Magrin Tinent general en las ar-

(1) Les resolucions preses per dita Junta estàn transcrites en l'*Apèndix XVIII*.
(2) V. l'*Apèndix XIX*.

madas de sa Mag.[t] en Catalunya y senyor Gouernador que de la gent que han offert entrar en la present Ciutat sien seruits fer entrar tantsolament aquella soldadesca que es menester pera la guardia y custodia de las adrassanas no comunicantse dits soldats ab altres ni anant per ciutat per raho de les malalties corrents y que axi mateix se suplique al s.[r] Gouernador sie seruit ordenar a dos mag.[hs] d.[ors] del Real consell que ordinariament de nit y de dia vajen rondant per la present Ciutat sien alla (1) hi ha gent forastera y aparexentlos que la gent forastera trobaran no es be estiguen dins la present Ciutat promptament los fassen buydar de ella y axi mateix se suplique a dits s.[rs] procuren vinguen sexanta soldats de cauall pera batrer la estrada ço es trenta a la part de lleuant y trenta per la part de ponent conforme y de la manera esta disposat ab los papers *e*legits en lo present Consell y que la present deliberatio sie feta a saber a dits s.[rs] per un ciuteda y un militar del present Consell anomenadors per dits s.[rs] concellers y que los set cents homens que la present Ciutat allistara sien pagats per la present Ciutat per ara dexant y cometent als s.[rs] concellers y vintyquatrena de guerra lo informarse de la gent sen es anada de la present Ciutat y aquells sien tatxats per dits s.[rs] Concellers y dita junta de guerra lo que a sa santedat (2) aparexera la qual tatxa sie y seruesca per lo gasto de dits soldats y altros gastos de guerra y lo tocant a dexar exir prouisions sie comes als s.[rs] concellers dexant a sa senyoria lo arbitre y conexensa del que quiscun ciuteda per traurer de la present Ciutat per lo sustento de la familia traura y en tot lo demes que se haura de fer disposar y ordenar y exequutar ab tots sos dependents y emergents sie comes com lo present Consell ho comet als s.[rs] Concellers y vintyquatrena de guerra ab plenitut de poder y sens referiment algu.»

Completes en la Seu.

DISSAPTE a IIIJ de dit a la tarda los s.[rs] Concellers anaren a la capella de s.[ta] Eularia a la Seu per oir completas en dita capella que quiscun dissapte acostuman dir.

Peste: Traslació dels malalts del monastir dels Angels vells al de Jesús.

DIUMENGE a V. de dit. — En aquest die tragueren los malalts de las malaltias corrents del monestir dels angels vells haont estauen y per ser petit y poch capas per molta gent que

---

(1) *regonexent si en ella* — diu lo text original, obrant a fol. 111 del registre de *Deliberacions* de 1651.

(2) En dit registre de *Deliberacions* diu: *Senyoria*, en la forma abreviada *S.ª*

cada dia aportauen foren mudats en lo monestir dels pares de Jesus de la present Ciutat.

Concell de Cent.

DIMARS a VIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

Junta dels doctors en medecina, per a informar sobre lo caràcter y estat de les malalties regnants.

DIMECRAS a VIIJ de dit en aquest die se tingue una gran junta de tots los doctors en medicina se trobauen en la present Ciutat ajuntantse en forma de collegi pera tractar de la especie de las malaltias y hauie en la present Ciutat per quant lo Ill.e S.r Gouernador y real Consell demanauen sels fes relatio del estat de ditas malaltias.

Parer de dita Junta.

DIJOUS a VIIIJ de dit lo s.r d.or March Anthoni Roig dega del collegi dels d.ors de medicina los d.ors Joan Argila, Pere Pau Miquel, Joan Pau March Jalpi, Bernat Enueja, y Lluis Mora, anaren a casa lo s.r Gouernador haont estaue[n] junt[s] los s.rs del Real consell y per part de dit collegi y de la present Ciutat feren la relatio del estat de ditas malaltias conforme fonch trobada ferse en dit collegi la qual es del thenor seguent — «Ill.im senyor, Per orde dels molt Ill.es s.rs Concellers desta Ciutat ses juntat lo collegi dels d.ors en medicina ab major numero de altres doctors de la facultat que no eran de collegi y tots han tractada y conferida la materia de las malalties que de alguns dies a esta part han aparegut donant a estas personas gran cuy-

---

(*) Els acords presos pel Consistori foren:

1.er Facultar als Consellers per a traure de l'erari de la Taula «la quantitat de trentins dobles reals de vuyt y plata a la balansa» que fos menester, a l'objecte de pagar les compres de 24,000 quarteres de blat que Hipòlit Mestre havía fetes, d'orde d'aquells Magistrats, en les parts de França, per a provisió de la ciutat.

2.ón Que'ls propris Consellers manassen «fer un sobrepany y clau en la istantia del errari de la taula de la present ciutat lo mes prest sie possible la qual clau haja de tenir lo senyor Conceller segon y que en lo dit errari no puga obrir persona alguna que no sie en presentía de dit senyor Conceller segon o, de altre senyor Conceller en cas dit senyor Conceller segon noy puga acistir y que quiscun any lo senyor Conceller segon qui vuy es y per temps sera lo die de Sant Andreu quant entrega les claus al senyor Conceller segon nou extret li entregue tambe dita clau y en lo tocant a les ordinations fetes de la taula attes ha molts anys son fetes los senyors Concellers sien seruits nomenar vuyt persones ab igual numero de staments del present concell [qui] juntament ab los mag.cs aduocats de la present casa vejan miren censuren y regonegan aquellas y sils aparexera ferne de noues lleuant o, ajustant de les velles ho pugan fer reportant los apuntaments que en dita raho hauran fet al present concell quant aparexera als Concellers peraque oyts aquells puga deliberar lo que mes conuindra al benefici de la present ciutat»

3.erç Girar 110 ℔. de Compte extraordinari, al R.nt S.or Ramon de Boixadors i Cornet, canonge de la Seu, protector de l'Abadessa i Convent de MM. Caputxines de Barcelona, per a subvenir les necessitats i pobresa en que's trobaven les 36 religioses d'aquell monastir a consequència de la penuria i del flagell sanitari que patía Barcelona.

Finalment fou llegida una carta del Rei Cristianíssim, que per sa llarga extensió se transcriu en l'*Apèndix XX*.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 114 a 116.)

dado y casi unanimes y conformes han resolt que moltas de ditas malaltias son estadas molt malignas y contagiosas pero no populars y comunes per que apenas han patit sino personas que per la falta de aliments bons los han menjats viciosos y de mal such y encara que esta manera de malaltias sien particulars porien de poch en poch comunicantse de uns a altres ferse comunes y populars lo que en gran manera vuy esta corregit ab lo cuydado que los s.rs Concellers y junta de morbo han tingut lleuant tota comunicatio de tal manera que han ordenat que los doctors que visitan altras malalts no visiten los que visitan malaltias contagiosas puig per visitar los malalts consemblants han anomenat dos doctors aprobats per dit collegi personas doctas de dotze o, catorse anys de pratica y que en tot genero de malaltias han donada molta satisfactio de qui espera que ab molta caritat y diligentia acudiran a las necessitats occurrents.»

«Tambe han ordenat dits s.rs Concellers que los sobredits d.ors aconcellassen a sa s.ia si conuenia acceptar la offerta de certa persona que diu es chirurgia pera desinficionar la ciutat ho casas de aquella y fer altras preuentions conuenients per seguretat del present estat pero com dit subjecte no es conegut de dits d.ors han acordat que sa S.ria junte altre dia lo collegi y que junt ab algunes preguntes alcansaran sens dupte sa sufficientia y de aquella faran relatio assegurant que en asso y en tot lo que sera conuenientia de la ciutat y benefici publich estaran atents en conformitat del que desde principi tenen offert al s.rs Concellers.»

Visita de doctors del Real Consell a la Junta de Morbo.

DIUENDRAS a X. de dit arriba en las casas de la present Ciutat lo s.r don Pere Joan Rossell y m.r Narcis Peralta d.ors del Real Consell los quals entraren en consistori essent junta la junta de Morbo y segueren ço es don Pere Joan Rossell entre lo s.r conceller en cap y ters y lo s.r m.r Narcis Peralta entre s.r conceller segon y quart y axi assentats en primer lloch estimaren molt la merce hauie feta la present Ciutat a tot lo consell real de que anassen alla los doctors pera fer relatio del estat de las malaltias alegrantse molt de la relatio hauien feta y que per la gratia de Deu no passassen auant y axi mateix digueran y referiran a dits s.rs concellers y Junta que la intentio del consell real no era estada may perturbar a la ciutat la perrogatiua de son gouern per enuiar a sercar los d.ors sino que estauen molt contents sino que la ciutat gouernas ab lo madur acert que fins vuy hauie gouernat

empero desitjauen saber lo estat de las desganas pera poder obrar lo que conuingues y ajudar y donar la ma al gouern de la ciutat peraque fent tots un cos se poguessan subuenir las necessitats occurrents y per lo tant considerant que los poblas de Cathalunya o la major part de aquells hauien lleuat lo comers a la ciutat de Bar[celo].^{na} sens causa llegitima sino sols ab lo ramor de las malas nouas y sens aueriguatio de aquellas cosa contra raho essent lo consell real en Bar[celo].^{na} per lo tant conuindria scriurer unas cartas a tota Cathalunya tant per part de la ciutat com del consell real ab les quals auisassen que en la present ciutat noy hauie contagi, La qual Junta delibera fossen scritas ditas cartas com en dita deliberatio es de ueurer dites y altres cosas en aquella contengudes (*).

Vigilia de Sta Eularia: matines en la Seu.

DISSAPTE a XJ de dit Vigilia de la gloriosa s.^{ta} Eularia a la tarda los s.^{rs} Concellers anaren a la seu y en la capella de dita gloriosa s.^{ta} haont hoiren las matinas que en dita capella se digueren estant dits s.^{rs} Concellers assentats a la part del euangeli conforme acostuman.

Festa de Santa Eularia en la Seu.

DIUMENGE a XIJ de dit die de la gloriosa s.^{ta} Eularia a la matinada los s.^{rs} concellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.^{t} Jau[m].^{e} y junts que foren sen anaren en forma de promenia a la seu ab la musica deuant per los llochs acostumats en-

(*) Sobre dit afer, la Junta de Morbo resolgué lo que segueix: — «Item ab dit vot y parer Que per quant per part del Sr Gouernador y Real consell se ha fet entendre a la present Junta per los Doctors don Pere Joan Rossell y m.^{r} Narcis Peralta la resposta de la relatio que per lo dega y personas del collegi dels D.^{rs} en medicina se ha fet al Sr Gouernador y real consell a instantia dels s.^{rs} consellers y Junta de morbo de la salut se gozaua en Bar[celo].^{na} com en lo paper legit en la present Junta se conte ([a]) estimant per part de dit Sr Gouernador y consell real la puntualitat y cuydado de la ciutat resultant tot en seruey de sa Mag.^{t} (que Deu g.^{de}) y conseruatio desta Ciutat y Prouincia offerint tota assistentia y uniformitat y per lo que de la sobre dita relatio se veu la entera salut que en lo present stat se te en B[arcelon].^{a} judican per molt conuenient sie scrit uniformament per lo real consell y ciutat a les ciutats y uniuersitats de dit stat per lo que tenen alçat lo comers dubtant que en esta ciutat hi hauria differents malaltias perillosas de apegarse. E axi deliberen que per part desta ciutat se scriga a las ciutats y demes uniuersitats la salut posseheix vuy esta Ciutat y per conseguent vullan tenir a be no detenir lo libero comers y comunicatio ab esta ciutat asseguarantlos que ningu mes que la present ciutat desitja la salut y conseruatio dels llochs de Cathalunya que en cars Nostre S.^{r} volgues castigar nos en donar nos mal de contagi esta ciutat los ho faria entendrer ab tota certitut, y per lo que los pot donar alguna manera de dificultat estimara la present ciutat enuian personas peritas o de la confiansa los estiga millor pera que informats de tota la veritat los ho pugan refferir y dir fent a saber al Sr Gouernador y Real consell la sobre dita resolutio supplicant vulla scriurer ab la mateixa uniformitat ensenyantlos copia de las cartas que enten scriurer la present ciutat a dites ciutats y uniuersitats y axí mateix sie fet a saber als Srs Deputats, Illtre. capitol y Senyors Inquisidors, y que axi mateix los demes dies los S.^{rs} consellers fassan entendrer al Sr Gouernador lo stat de la salut se goza en esta ciutat y axí mateix ferli entendre qualseuol accident o nouedat hi hagues en raho del fet.» — *(Deliberacions,* 1651, fol. 120.)

([a]) Es el parer donat pel Col·legi de metges, que ja s'ha transcrit en la jornada precedent.

trant per lo portal major passant per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent lo degut acatament al altar major sen passaren a [la] part del euangeli haont despres de hauer feta oratio se assentaren ab los banchs de vallut e, axi assentats al cap de una stona arribaren los molt Ill.es s.rs deputats los quals pujats al presbiteri saludaren lo altar major y despres los s.rs concellers y se assentaren a la part de la epistola y despres entenent los s.rs concellers que lo s.r Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer a la porta del cor per anar viceregia acompanyantlo fins a dit presbiteri haont se assenta a, ma dreta del s.r conceller en cap y axi assentats hoiren lo offici lo qual acabat dit s.r Gouernador sen ana acompanyantlo dits s.rs Concellers y promens fins alla haont lo hauien rebut tornantsen despres a dit altar major de hont sen anaren dits s.rs deputats despedintse de dits s.rs Concellers y promens y despres sen anaren ab la matexa forma eran vinguts fins a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Idem: professó. Dit dia a la tarda dits s.rs concellers ab sos promens se tornaren a ajuntar ab sos promens en forma de promenia y a la que foren junts arriba lo scriua rational aportant lo pando de la gloriosa s.ta Eularia ab la musica de tabalicos trompetas y menestrils y encontinent dits s.rs concellers se alsaren y posantse darrera dit pando sen anaren a la seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la part del euangeli haont se assentaren dexant dit scriua rational dit pando cerca lo s.r conceller en cap y al cap de una stona vingueren los molt Il.es s.rs deputats los quals despres de hauer fet oratio al altar major se assentaren a la part de la Epistola y al cap de una stona arriba lo s.r Gouernador al qual isqueren a rebrer al cor com se acostuma anant la viceregia y sen pujaren al presbiteri assentan[t]se dit s.r Gouernador a ma dreta de dit s.r conceller en cap y axi assentats se comensa la professo y arribada la aguila feu una dansa deuant lo altar major com es costum e, a la que comensa a exir la custodia lo s.r Prom mes antich prengue lo pando y los demes s.rs proms varas doradas posantse deuant dit pendo e, despres dits s.rs concellers prengueren las varas del talam com es costum y lo s.r Gouernador y Deputats se romangueran darrera lo gramial ab unas atxetas en la ma e despres anauen darrera la[s] donzellas que quiscun any acostuman anar acompanyadas de dos

menestrals E dita professo se feu ab molta solempnitat per los llochs acostumats tornant en dita seu haont despres al cap de una stona sen ana lo s.[r] Gouernador acompanyantlo los s.[rs] concellers fins alla haont lo hauien rebut y tornats los s.[rs] concellers al presbiteri sen anaren dits s.[rs] deputats y lo dit scriua rational torna a pendrer lo dit pando y posantse deuant dits s.[rs] concellers y promens sen tornaren a s.[t] Jau[m].[e] ab la musica deuant haont dita promenia se disgrega y dit scriua rational sen ana ab dita musica y pando a, casa la ciutat de hont tot[h]om sen ana en sas casas.

Conferencia del Marquès de Saint Megrin ab los Consellers.

DILLUNS a XIIJ de dit arriba en la casa de la present Ciutat lo Ill.[e] s.[r] marques de s.[t] Magrin lo qual fonch rebut per los s.[rs] concellers a la porta del trentenari en la forma acostumada y entrat dintre segue entre lo s.[r] conceller en cap y segon tractant ab ses senyories algunes coses de conuenientia en orde al benefici de la present Ciutat y principat de Cat[aluny].[a] y despres sen ana acompanyantlo dits s.[rs] concellers fins alla haont lo hauien rebut.

Disculpa de la vila de Mataró, per hauer lleuat lo comerç a la ciutat.

Dit die vingue en la casa de la present Ciutat lo sindich de la vila de Mataro venint per part de dita vila y entrat segue despres dels s.[rs] concellers y al costat del s.[r] conceller quint y alla dona disculpa de hauer lleuat lo comers a la present Ciutat sens tenir plena notitia si en ella hi hauie mal contagios o, no y attes per part del collegi dels d.[ors] en medicina se hauie resolt que per la gratia de Deu lo mal no era contagios se offeri per part de dita Vila en obrar tot lo que conuingues en benefici de la present Ciutat lo que dits s.[rs] Concellers estimaren com es raho.

Junta de Morbo.— Informació mèdica del bon estat sanitari de Girona.

DIMARS a XIIIJ de dit se tingue junta de morbo en la qual attesa la relatio feta en dita junta per lo d.[or] en medicina Miquel Boneu y Lluis Alberich chirurgia tramesos per part de la ciutat a la ciutat de Gerona pera ueurer si aquella estaue neta del mal contagios (que Deu nos preserue) y dient que per la gratia de Deu gosaue dita ciutat de salut entera fonch deliberat se li fos tornat lo comers ab la forma acostumada com dites y altres coses en dita junta estan mes llargament contengudas (*).

(*) Heus aquí'ls acorts presos per dita Junta:

1.er «... que la present ciutat torne lo comers a la dita ciutat de Gerona y done entrada als ciutedans y habitants de aquella ab que se scrigue als jurats de Gerona sien seruits no permetre en que per ara aporten robes algunes de dita ciutat de Gerona ha esta ciutat y ques respongue a la carta de dits senyors jurats de Gerona acerca del deliberat per los senyors Concellers y junta y que antes de posar en executio la present ni scriurer á Gerona lo delibe-

Concell de Cent: — robes forasteres.

DIMECRAS a XV, de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en orde a la prohibitio de uendrer las robas forasteras en lo qual se delibera com en aquell se conte (1).

Junta de Morbo: embaixada al Gouernador.

Dit die per part dels molt Ill.es s.rs Concellers y inseguint la deliberatio per la junta de morbo feta lo die de air se fonch feta una embaxada al molt Ill.e s.r Gouernador per dos caualIers acerca per la relatio feta per lo d.or y chirurgia se era tramen (sic) a la ciutat de Gerona y de la salut que aquella per la gratia de Deu gosaue peraque sa Ex.a fos seruit manar fer las cridas ordinarias peraque per tota Cat[aluny].a se tornas lo comers en dita ciutat de Gerona.

Consell de Cent: soldats pera la custodia de la Ciutat.

DIJOUS a XVJ de dit se tingue consell de cent en orde als soldats per la custodia de la present Ciutat (2).

---

rat los Senyors Concellers sien seruits comunicar lo dit fet ab lo molt Ill.re sor. gouernador y consell real y ab los molt Il.res sors. diputats pera que dit comers se torne en conformitat dels dits Consistoris »

2.ón «Item dita junta lohe y aproua tots los pagaments per los senyors Concellers fins assi fets en lo tocant a materia de morbo sens deliberatio de dita junta tenint aquells per ben fets.»

3.erç «... ques done licentia y facultat a qualseuol persones de poder traurer y scurar les necessaries de les cases dels ciutedans y habitants de la present ciutat ab carretas o, ab carregas de matxos attes la necesitat te esta ciutat en lo temps present de traurer y scurar aquelles per hauer dos anys que no se son tretes ni scurades sens que per dita raho agen de pagar les tals personas qui trauran aquelles de pagar cosa alguna als obrers desta ciutat y que la present licentia y facultat sie per esta vegada tantsolament.»

4.rt Girar, de compte extraordinari, «á Joseph Soldeuila Scriua rational de la present casa 2000 ₶ pera conuertir aquellas en los gastos de morbo...»

(Deliberacions de 1651, fol. 123.)

(1) V. document A de l'*Apèndix VII.*

Aiximateix s'acordà: — «Que en la taula de la present Ciutat se forme un compte particular de la lleua dels set cents homens que en dies passats lo saui concell de cent delibera se allistassen dels quatre tercios de la present Ciutat per guarda y custodia dels presidios muralles y altres puestos de la present Ciutat y que de compte de perdua de monedas sien girades a dit compte que de nou se formara deu milia lliures per forniment de dit compte pera que de aquell[e]s los s.rs Concellers ab vot y parer de la vinty quatrena de guerra puguen y degan pagar a dits soldats son sou y per dit effecte sie despedida la cautela oportuna.»

(Deliberacions de 1651, fol. 126.)

(2) Lo deliberat per dit Consistori fou : — « ... Que per medi de un ciuteda y un militar del present concell anomenadors per sa s.a se fasse una embaxada al S.r Gouernador responent al paper que sa s.a es estat seruit enuiar als s.rs concellers llegit en lo present concell y incertat en la propositio dient a sa s.a que la present Ciutat may ha entes que los sexanta soldats de cauall haguessen de entrar y estar dins la present Ciutat perque es impossible poder estar aquells dins della y que aixi sa s.a disponga de ells de la manera a sa s.a li aparexera y en lo que te respecte a les palles que ab dit paper demana per lo sustento de dits caualls la present Ciutat ne te molt pocas y las que te las te custodidas y reseruadas per altra necessitat mes apretada de la que vuy hi es.»

Després se feren les extraccions que segueixen:

Advocat fiscal de la visita: per renunciació de micer Aleix Tristany, micer Simón Campana.

Jurat del Concell de Cent (especiers, droguers): per mort d'Amador Vilar, droguer, Joan Vilarubia, apotecari.

Id., id., id. (sabaters): per mort de Gabriel Remisses, Bartomeu Ros.

(Deliberacions de 1651, fols. 127.v i 128.)

DISSAPTE a XVIIJ de dit los s.[rs] Concellers ab les gramalles de dol anaren a la seu per assistir al aniuersari que quiscun any se acostuma celebrar en lo dissapte de carnastoltas. Dissapte de Carnestoltes: aniuersari en la Seu.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit. — En aquest die los senyors Consellers anaren à la Iglesia del Collegi de nostra Senyora de Betlem ahont se feya la festa de Maria Sanctissima en la qual festa assistiren los Senyors Consellers al presbiteri assentats ab los banchs à la part del euangeli per estar patent lo Sanctissim Sagrament. Festa de María Santíssima en Bethlem.

Dit die à la tarde los Senyors Consellers quart absent anaren al monastir de la Iglesia de sancta Catherina martir ahont se feya la festa del Sanct rosari de Maria Sanctissima y arribats en dita Iglesia los hisqueren à rebrer al portal major los Pares de dit monastir acompanyant à dits Senyors Consellers fins al presbiteri ahont segueren a la part del euangeli ab los banchs de vellut per estar patent lo sanctissim Sagrament, y aixi assentats digueren lo rosari general que quiscun any per semblant die se acostuma, acabat lo qual dits senyors Consellers sen anaren. Festa del Rosari en Santa Catherina.

DILLUNS à XX de dit.—En aquest die a la matinada los Senyors Consellers anaren ab las gramallas de dol à la Iglesia de la seu per ohir lo aniuersari per las animas de purgatori que quiscun any en semblant die se acostuma de celebrar. Aniuersari per les ànimes del Purgatori en la Seu.

DIMARS à XXJ de dit, dits senyors Consellers tornaren en dita Iglesia de la seu per ohir lo aniuersari ques digue en dita Iglesia per ser lo ultim die de carnestoltas. Id. id.

DIMECRES à XXIJ de dit, primer die de quaresma los senyors Consellers anaren en los monestirs de la Trinitat y de la Merce per ohir la absolutio que en semblant die se acostuma de dir en ditas Iglesias. Primer dia de Quaresma.

DIJOUS à XXIIJ de dit, se tingue Consell de cent en lo qual entre altras cosas se pujà la carn del molto à raho nou sous la lliura com ditas y altras cosas en dit consell llargament son de veurer (*). Concell de Cent: puja de la carn de moltó.

(*) Foren també sotsmeses a la deliberació del Concell, les proposicions i acorts adoptats per el mateix Consistori a 24 de Maig i 10 de Novembre de 1650, relatius a l'arrendament de la neu, i una suplicació dels arrendataris de dit article, sobre lo qual se resolgué: «Que del fet proposat fins y a tant que dit arrendament sera finit no sen parle.»

Seguidament s'acordà satisfer a Pere Petit, mestre d'ensenyança de les armes en l'Escola militar, el salari per ell devengat des del 4 d'Octubre de l'any abans, en que cobrà la derrera paga — la qual s'efectuava per mitges anyades,—i que, accedint a lo per ell demanat, «de auuy en auant se li done per dit son treball deu lliures cada mes de la manera y en la forma se paga als ajudants de sargentos majors dels tercios de la present Ciutat y que de sis en sis

Visita al Hospital general y a les Repenedides.

DIUENDRES à XXIIIJ de dit primer Diuendres de quaresma los Senyors Consellers anaren à la Iglesia del hospital general de la present ciutat ahont arribats en ser al pati los hisqueren à rebrer los senyors administradors y posantse entre mitg de dits Senyors Consellers foren aportats al presbiteri de dita Iglesia ahont segueren a la part del euangeli ab las cadiras y cuixins de vellut, y los senyors administradors à la part de la Epistola ab cadiras y aixi assentats ohiren lo sermo y miserere lo qual acabat dits Senyors Consellers acompanyats de dits Senyors administradors anaren à seguir las Cambradas y despres sen anaren per lo portal deuant de la Iglesia del Carme ahont los Senyors administradors se despediren de sa Senyoria y dits Senyors Consellers sen anaren al Monastir de las Repenedidas à fer la visita ordinaria entrant en dit monastir y despres sen anaren en sas casas.

Juhi de Prohomens.

DISSAPTE à XXV. de dit, per part del senyor Gouernador fonch aportat en la present casa lo proces de Steue Sitjas y Cabirol lo qual miraren los senyors aduocats y despres dits Senyors Consellers tragueren personas de juy de promens y en ser junts anaren à la preso en la forma acostumada ahont fonch tret lo dit Steue Sitjes y Cabirol del lloch de Montmajor bisbat de Solsona inculpat de hauer robat una fadrina y una dona casada, y hauer feta una resistentia al nom del Rey lo qual fonch condemnat à deu anys de galera.

Fretura de blats pera'l manteniment de les tropes y places de guerra: préstech demanat per los Senyors Saint Megrin y Marcà.

DIUMENGE à XXVJ de dit a la tarde arribà en la casa de la present Ciutat lo Ex.m Senyor Marques de Sanct Magrin al qual dits senyors Consellers hisqueren à rebrer a la porta de la istancia de la Capella y entrats en consistori segue entre Cap y ters ahont dit senyor Marques dona un paper al Senyor Conseller en Cap del tenor seguent.

«El Ex.mo Señor Marques de Sanct Maigrin tiniente general del Rey nostre Señor que Dios guarde en su exercito de Catalunya y el Ill.mo y Reuerendissimo señor de Marcà obispo de Couserans visitador general deste Principado y condados no cumplirian con las obligationes de sus puestos si no representauan à los muy Ill.es Conselleres de Barcelona pues son consejeros de Stado de su Mag.d el aprieto extremo en que se hallan las tropas y las

---

mesos se li pague de mes a mes les deu lliures que se li acostuman de pagar per adobs de les armes y florets...»—«... y que açò sie durador durant lo beneplacit del present Concell.»

Després foren nomenats i habilitats per a omplir vacants en la Junta del Batalló: mossèn Dimas Pobla, militar; Pau Ferrer, mercader, i Francesc Soler, pellicer. — (*Deliberacions* de 1651, fols. 131 a 132.v)

plaças por falta de municiones de boca para que con el consejo de V. S. se pueda proueher de remedio conueniente à tal necessidad. Los assentistas de la munition aunque pagados adelantadamente por su Magestad se han abatido desde el Veinte del mes de Enero; para sustentar el exercito los dichos señores con el muy Ill.e Marques de Aguilar Gouernador de Catalunya han tomado emprestito Primeramente quatrocientas quarteras de trigo; y despues trenyta mil libras empenyando su vaxilla de plata con la del señor de Cleri (*) intendente de los viueres, y del Señor Francisco Sangenis, y el señor Marques de Marcilli ha prestado Duscientas y trenyta quarteras de trigo.

Entretanto su Mag.d auisado del abatimiento de los assentistas ha embiado letras de cambio de trenyta mil libras, todas essas quantidades y trigos han sido empleados para el sustento de las tropas y plaças hasta el ultimo deste mes de febrero; passado el qual falta pan, por todos los quarteles y guarniciones.

El assiento del anyo corriente que empieça el primero de março esta hecho y se aguardan por momentos la presencia del assentista y las prouisiones de trigos comprados en Lenguado- que para este effeto, y à demas desto se tiene nueua cierta que se ajuntan en Narbona y deuen llegar aqui dentro quince dias à lo mas largo Duscientas mil libras por las necessidades presentes del exercito y por los pagamentos de algunas deudas; pero la extremidad presente no admite la dilation de quinse dias y assi es forçoso se busque otro remedio para la munition que empieça el primero de Março a la qual si no se acude precisamente el dia senyalado las tropas y las plaças son perdidas, y con ellas se pierden las speransas de los grandes esfuersos que su Magestad ha prometido à V. S.a con sus cartas por la restauration de los negocios desta Prouincia.

Para euitar un danyo tan prejudicial y irreparable V. S.a se seruira mirar los medios para alcansar el remedio que no seran muy difficiles al zelo acostumbrado de V. S.a si se considera lo siguiente. El assiento por março es echo, los dineros y trigos consignados por su Magestad, falta la presentia del assentista para la execution, parece se podrian buscar tres ò quatro personas que se encargassen de proueher la municion de Março (à que se acudiría con tres mil y quinientas quarteras de trigo) los quales

(*) *le Clert*, diu lo document original, insertat a fol. 141 del registre de *Deliberacions* de 1651.

no solo serian pagados de sus bistretas y interesses, mas aun se les daria todo el prouecho que su Mag.[d] concede al assentista por el dicho mes de Março de que los infrascritos los darian la subrogation segun el poder que tienen por razon de sus Cargos.

Tales personas se empenyaran mas facilmente à hazer estas bistretas si son rogados por V. S.[a] si à demás algunos particulares desta ciudad les hazen fiansa, y estos fiadores tendrian tambien su indemnidad sobre el fondo del assiento de dicho mes de Março.

Los dichos señores de Sanct Maigrin y de Marcà offrecen sus personas y haziendas por el mismo empenyo, pero como su credito es ja exausto y su plata empenyada parece que no bastaria solo, y assi es necessaria la interuention de los otros seruidores de su Mag.[d] que no son ni menos afficionados ni menos interessados: los quales juzgaran con los politicos quanto es inutil pensar à conseruar su hazienda particular quando el publico se pierde.

V. S.[a] sin duda prouehera el remedio necessario con este aluidrio ò con otros mejores: bastando a los infrascritos hauer significado el peligro imminente pues son ciertos de la fidelidad y affìcion de V. S.[a] para preuenirle à tiempo.

Se anyade que la desdicha es tan grande que no falta el pan solo para los hombres, sino tambien la ceuada para los Cauallos desde los 19 deste mes de Febrero à que se deue proueher y el dinero destinado por el exercito sera empleado por el pagamento.

S.[T] MEGRIN. — MARCA E. de Couserans.

Par son Excellense — Par comandamant
MATERRE — de Monsigneur
LARTET»

Donat lo qual paper dit senyor Conseller en cap feu de resposta à dit senyor Marques que los senyors Consellers mirarian aquell y veurian tot lo que se poria fer y obrar en seruey de sa Mag.[t] que Deu g.[de] y benefici de la present Ciutat y Principat de Catalunya, y de tot lo que se resoldria ne donarían avís à Sa Ex.[a] ab la breuedat possible, y encontinent dit s.[r] Marques se despedi de dits senyors Consellers y sen anà acompanyantlo fins alla ahont lo hauian rebut.

Junta de Morbo: satisfaccions de la ciutat de Vich y tramesa d'un metge pera informarse de l'estat sanitari.

Dit die se junta la junta de morbo en la casa de la present Ciutat en la qual junta arribaren Fransesch Berga menor mercader sindich de la Ciutat de Vich y lo D.r en Medicina t. Camps de dita Ciutat los quals venian per part de dita ciutat de Vich y ab lletra de crehensa per los Senyors Consellers pera donar satisfaccio à la present ciutat de hauer lleuat lo comers per causa y ocasio de la suspita se tenia del mal contagios del que Deu nos preserue, y perço estant dits Senyors Sindich y Doctor Camps assentats entre los Senyors de la junta y altres Doctors en medi[ci]na se hauian cridats de la present Ciutat feren una llarga relatio dels procehiments hauian fets, las causas hauia[n] obligat à dita ciutat de Vich pera lleuar lo comers y tot lo que en orde de ditas cosas hauian obrat ab aquella maduresa los era estat possible, y aixi com dit Doctor Camps era vingut en la present Ciutat pera fer aueriguacio de ditas malaltias y censurar sobre dellas suplicant als molt Ill.es senyors Consellers y junta de morbo fossen seruits donar llicencia se tingues una junta de Doctors en medicina pera censurar y veurer quina specie de malaltias eran las corrents, ò quant no fossen seruits deixarli veurer los malalts se trobauan en la present Ciutat, peraque segons lo que trobaria pogues fer la censura conuenient y ab ella tornar en dita Ciutat de Vich ab la resposta del effecte per lo qual era enuiat. à tot lo qual dits Senyors Consellers respongueren à dits senyors que fossen seruits de eixir un poquet fora perque la junta pogues deliberar en orde al que demanauan, y despres de essersen anats y serse debatuda dita materia en la junta se resolgue que dits Senyors Sindich y Doctor Camps tornassen a entrar dintre pera tractar dita materia, com de fet entraren y despres de hauer tingut algun rahonament sobre del dit fet, lo senyor Conseller en Cap de voluntat dels demes y ab deliberatio de dita junta digue y refferi à dit Doctor Camps, que la present ciutat en ninguna manera entenia donar causa alguna peraque las demes ciutats y vilas del present Principat prenguessen ni tinguessen ningun mal exit per ocasio de la present Ciutat, ans be sempre aquella cuydadosa auisaua de totas las nouedats se succehian com ho hauian experimentat ab diuersas cartas scritas à dita Ciutat de Vich donantlos raho del stat de las malaltias, podent estar certs que si cosa perillosa hi hagues hagut de prompte haurian auisat, y en lo que demanauan per part de dita Ciutat de Vich de la junta de Doctors, ò visura de malalts la present Ciutat estaua prompte en do-

nar satisfactio deixant à electio de dit senyor Doctor Camps tot lo que li aparegues tant en raho de juntar dita junta de doctors com encara de visurar los malalts, no sols los ques trobauan en la present Ciutat com encara los que estauan en lo monastir de Jesus deixantho tot à son arbitre y voluntat, A tot lo qual dit Senyor D.r Camps respongue en nom de dita Ciutat de Vich que restaua contentissim de la merçe que dits senyors Consellers y junta de morbo li feyan y aixi pera aportarsen una bona resolutio se acontentaua en que dits senyors Consellers fossen seruits ajuntar lo Collegi dels Doctors en medicina de la present ciutat peraque ab la bona resolutio de dit Collegi sen pogues tornar à dita Ciutat de Vich à donar satisfactio del que per dita Ciutat se li era encomanat. E encontinent dits senyors consellers ordenaren als verguers de la present Casa anassen al senyor rector de la Uniuersitat peraque ajuntàs dema à les nou horas dit collegi de doctors en medicina, en lo qual dit senyor D.r Camps en nom de dita Ciutat de Vich assistiria y encontinent dits Senyor[s] Sindich y D.r Camps sen anaren de la present junta.

Idem: la vila de Perpinyà lleva'l comerç a Barcelona.

E despres se llegi una carta de la vila de Perpinya scrita à la present Ciutat ab la qual donauan raho com hauian lleuat lo comers, y que procurarian enuiar un Doctor y Cirurgia pera que se entremetessen del stat de las malaltias, a la qual carta fonch resolt se respongues ab lo mateix tenor y sequedat que scriuian.

Conferencia sobre'ls manteniments de les tropes: resposta als Srs. Saint Megrin y Marcà.

Dilluns à XXVIJ de dit. Los molt Ill.es Senyors Diputats vingueren en la Casa de la present Ciutat à tenir conferencias ab los senyors Consellers à cerca del paper que en lo die de ahir fonch donat als senyors Consellers per part del senyor de Sanct Maigrin en la qual conferencia se feu y ordenà la resposta en scrits sobre dit paper y en ser disgregats lo senyor Phelip de Boixadors, y Joseph Ximenis y de Monrodon anaren per part dels dos consistoris à dit senyor de Sanct Maigrin al qual donaren la resposta del dit paper que es del tenor seguent.

«Los molt Ill.es Senyors Consellers de la Ciutat de Barcelona tenen viu sentiment de la necessitat y extrem apreto en que se troba la gent de guerra que à compte de sa Mag.t que Deu guarde es en lo present Principat y aixi mateix las plaças situadas dins aquells per la falta de municions de boca que ab un paper donat à 26 del mes de febrer lo Excellentissim senyor Marques de Sanct Magrin tinent general del Rey nostre Senyor en lo

exercit de Catalunya y lo Ill.m y Reuerendissim senyor de Marca bisbe de Couserans visitador general en lo present Principat de Catalunya los han representat y aixi mateix han ponderat los medis pera alcansar lo remey que se poria aplicar pera reparar los inconuenients que de no ocorrer à dita necessitat ne podrian resultar.

Particularment consideran difficultat en que se troben personas en la present ciutat que per prechs de sa S.a se encarreguen prouehir la municio de boca necessaria durant lo mes de Mars que nols fassa major effecte la que dits S.rs de Sanct Magri y de Marca junt ab la assistentia del spectable Gouernador de Catalunya y consell real faran, no obstant que quant la interuentio de dits molt Ill.es senyors Consellers si judique necessaria no deixaran de prouarho y esforsarho ab lo effecte y vigilancia que tant lleals vassalls de sa Magestat acostuman tractar los negocis de son seruey, quant mes que supposat per V. Ex.a y V. S.a sels demana arbitre pera subuenir à la necessitat representada ab lo mateix zel diuhen quels apareixeria unich y prompte remey pera la subsistentia de las tropas que se manassen ajuntar tots los que tenen merces y gracias de haziendas confiscadas y altrament als quals se repartis lo cost de las tres mil y sinch centas quarteras de blat que son menester, segons lo que importa la merce y gracia que sels ha fet per esser ajustat à raho que quant la necessitat es comuna y los que han de acudir à ella estigan menesterosos subuinguen primer aquells qui per raho de ditas [mercès o gracies] tenen los patrimonis mes pingues.

Certificant aixi mateix à V. Ex.a y V. S.a Ill.ma que quant lo patrimoni de la present Ciutat no estigues tant exaust com esta sobraría representar la necessitat peraque los senyors Consellers la proposassen al consell de cent y ell deliberas subuenir conforme en altras ocasions ha fet.

Assegurant à V. Ex.a y V. S.a Ill.ma que ab lo seruey de sa Mag.t que Deu guarde y benefici del Principat no faltaran conforme en altras ocasions han experimentat, y que no deixaran à tota diligencia representar à sa Mag.t per medi de son Embaxador lo apuro en que esta lo Principat y regiments que son dins ell ab lo paper per V. Ex.a y V. S.a Ill.ma donat peraque tant mes prest mane subuenir a ell conforme de sa real clemencia se spera peraque dit consell delibere lo fahedor al major benefici de la present Ciutat.»

Conferencia en casa del Gouernador.

Dit die à la tarda los Senyors Consellers anaren à casa del Senyor Gouernador pera tenir conferencia ab dit senyor y ab los molt Ill.es Senyors Deputats que tambe foren en dita casa.

Concell de Cent.

DIMARS à XXVIIJ de dit se tingue Consell de cent en lo qual se llegi lo paper per dit Senyor de Sanct Magri donat à XXVJ del present y la resposta de aquell juntament ab un offeriment fet per los Senyors del Consell real a la present Ciutat (1) y altras cosas com en dit consell son de veurer (2).

[MARS]

Idem.

DIJOUS à IJ de dit se tingue consell de cent ab lo qual entre altras cosas fonch deliberat ques seruís al Rey nostre Senyor per socorro de las necessitats presents en lo Consell representadas per los mag.cs m.rs Narcis Peralta y Batista Ramon de Monjo, Deu milia lliuras moneda Barcelonesa (3).

Prèdica y miserere en l'Hospital general.

DIUENDRES à IIJ de dit.—En aquest die à la tarda los molt Ill.es Senyors Consellers anaren al hospital per ohir la predica y miserere que quiscun diuendres de quaresma acostuman de ohir.

Concell de Cent.

DISSAPTE à IIIJ de dit à la tarde se tingue Consell de cent en lo qual se feu la propositio y deliberatio que en dit Consell es de veurer (4).

---

(1) V. document B de l'*Apèndix XVII.*

(2) El Conseller en cap proposà a l'Assamblea de Cent Jurats: — «... la necessitat que de present tenia la present Ciutat de Aygues per les fonts y que los s.rs Concellers tenian noticia de que sen perdia molta del monastir de Jesus a la present Ciutat y que si aparexia al present concell deliberar se fessen algunes crides offerint donar algun premi a la persona o, personas que descubrira qui ha lleuada la aygua de la present Ciutat que quisá desta manera se pora facilment saber ahont se pert dita Aygua perque ha hauer la ciutat de descubrir les canonades per alla hont passa la aygua seria un gran gasto per la present Ciutat...» — I el Consistori deliberà: — «Que tot lo fet proposat ab tots sos depen dents y emergents sie comes com lo present concell ho comet als s.rs Concellers vuytena de fonts anomenada y magnifichs obrers ab plenitut de poder y sens refferiment algu.» —(*Deliberacions* de 1651, fol. 137.v i 139)

(3) V. document C de l'*Apèndix XVII.*

En el mateix Concell, atès que «... los soldats del batallo se hajan de socorrer de diner y nos pugan aquells socorrer sino es que la present Ciutat dexe de retenirse per alguns mesos al saui concell ben vists les dos milia lliures de les sis milia lliures que quiscun mes paga al batallo...» — fou acordat: «... ques pague a la Junta del batallo les sis milia lliures que la Ciutat a dita junta cada mes acostuma a pagar ço es los mesos de Març Abril Maig y Juny proxim vinents sens retenirse la present Ciutat en los dits quatre mesos les dos milia lliures que quiscun mes per deliberacio del present concell se hauia de retenir restant passat dit termini la dita deliberacio sobre aço feta en sa força y valer » — (*Deliberacions* de 1651, fol. 145.v)

(4) En primer lloc se prengué resolució sobre la fiança que devíen p estar els ministres reials, en garantía del préstec acordat fer, el dia 2, al Rei. (V. document D de l'*Apèndix XVII.*) Després foren fetes les extraccions que segueixen:

Regint el llibre major, segón, del Banc: Jerònim Resplans.

Id. id. id. tercer, id. Onofre Massanès.

Jurat del Concell de Cent, mercader: Josep Boffurull —(*Deliberacions* de 1651, fol. 149.)

Dit die los Senyors Consellers anaren à la seu à la Capella de la beneyta Sancta Eularia ahont ohiren las Completas que quiscun dissapte à dita beneyta Sancta acostuman dir y celebrar.

Completes en la Seu.

Dit die se juntà la dotzena de morbo en la qual ates y considerat que nostre Senyor era seruit que las malaltias corrents condissen y anassen en augment assenyalaren dos Doctors en medicina que foren lo Doctor Ferrer y t. Gibert cirurgià per los effectes en dita deliberatio contenguts en la qual junta estan llargament continuadas las obligations que los dits hauian de fer y tambe las que tocauan al pare confessor (*).

Junta de Morbo: increment del contagi.

DILLUNS à VJ de dit.—En aquest die a la matinada los senyors Consellers anaren à la seu ab sas insignias Consulars per assistir à la professo se hauia de fer de anar à sercar la gloriosa Sancta Madrona per necessitat de ayguas en la qual professo dits Senyors Consellers anaren derrera del gremial fins à arribar al monastir de dita gloriosa Sancta ahont ohiren lo offici estant assentats a la part del euangeli ab las cadiras y cuixins de vellut, y los senyors canonges del gremial segueren à la part de la Epistola ab cadiras, açabat lo qual offici tornà la professo à deuallarsen deues ciutat, deuallant dita gloriosa Sancta ab sa ciuera, y los Senyors Consellers anant derrera del gremial fins al portal de sanct Anthoni ahont prengueren las varas del talam fins à la seu de hont en hauer acabat sen anaren.

Baxaren lo Cos de la gloriosa S.ta Madrona.

DIMARS à VIJ de dit.—En aquest die deues mitg die de part del Ex.m Senyor Gouernador se porta un proces en la Casa de la present Ciutat de Joseph Badia hortola inculpat de hauer mort proditoriament ab un tir de pistola à t. Poy somb[r]arer, estant dit Poy en sa propria casa ahont lo dit Badia lo anà à demanar, la qual mort feya per la paga que per ditas cosas alguna persona deixada de la ma de Deu li donaua, lo qual proces dits Senyors Consellers feren veurer per los aduocats de la present Casa, y despres tragueren juy de Promens y en ser ajuntat anaren à la preso en la forma acostumada ahont arriba lo senyor Gouernador que segue entre los Senyors Consellers en Cap y segon, y son magnifich assessor que segue à ma dreta del primer prom, y despres tragueren lo pacient deuant del qual se llegi son proces aixi de offensa com de defensa y despres de hauer votat se li fonch donada sententia que fos condemnat à fer quatre quar-

Juhi de Prohomens.

(*) V. l'*Apèndix XXI*.

tos y que se li fos lleuat lo puny deuant de la casa ahont hauia perpetrat lo deliçte que era al carrer dels Sombrerers y deuant lo portal de Sancta Maria, y que fos torturat en cap de sos socis.

Festa de Sant Thomàs en Santa Catherina.

Dit die, despres de ser fora del dit juy de promens dits Sen[y]ors Consellers, quart absent, anaren en lo monastir de Sancta Caterina martir de la present ciutat ahont se feya la festa del glorios Sanct Thomas, y arribats en dita Iglesia se sentaren en las cadiras del cor ahont feren oratio al Sanctissim Sagrament que per dita festiuitat estaua patent y despres sen anaren.

DIJOUS à VIIIJ de dit à la matinada los senyors Consellers anaren à la Iglesia Parochial de Sanct Just y Sanct Pastor ahont se celebraua la festa del glorios Sanct Pacia, y arribats en dita Iglesia pujaren al presbiteri ahont se sentaren à la part del euangeli ab los banchs de vellut, y al cap de una stona tenint entes que lo senyor Gouernador arribaua en dita Iglesia lo hisqueren à rebrer al cor per anar la Viceregia, y pujat al presbiteri segue à ma dreta del senyor Conseller en Cap, ohiren lo offici y sermo, lo qual acabat dit senyor Gouernador sen anà acompanyantlo los Senyors Consellers fins alla ahont lo hauian rebut, y despres sen tornaren al altar major à fer oratio, de hont sen anaren.

Sermó y miserere en l'Hospital general.

DIUENDRES à X de dit à la tarda los senyors Consellers anaren al hospital per ohir lo sermo y miserere que quiscun diuendres de quaresma acostuman.

Ofici en la Seu.

DISSAPTE a XJ. de dit a la matinada los molt Ill.es Senyors consellers anaren à la Iglesia de la seu ahont ohiren un offici que en la capella de la gloriosa Sancta Eularia se celebrà peraque dita gloriosa sancta fos seruida intercedir ab Deu nostre Senyor alças la ma del castich tant gran nos amenassaua ab las malaltias del contagi.

Festa de S.t Gregori.

DILLUNS à XIIJ de dit, festa del glorios Sanct Gregori los senyors Consellers Cap absent anaren à la Iglesia Parochial de nostra Senyora del Pi per assistir à la festa del dit glorios S.t y arribats en dita Iglesia segueren al altar major ahont ohiren lo offici y sermo, y en ser acabat dits Senyors Consellers assistiren à la professo se feu per dins dita Iglesia.

Junta de Morbo.

DIMARS à XIIIJ de dit se tingue junta de morbo en la qual se conduhi un altre aguasil de morbo à mes del quey hauia y foren llegidas las obligacions de un fadri cirurgia conduhian per

ajudar al cirurgia, las del Balle de morbo y ajudant de Balle de morbo com en dita junta llargament estan continuadas (*).

Dit die à la tarda los Senyors Consellers anaren à la Iglesia de la seu per assistir à las completas se feyan de la gloriosa sancta Madrona per ser vigilia de dita gloriosa Sancta. Vigilia de Santa Madrona: completes en la Seu.

DIUMENGE a XV de dit festa de la gloriosa Verge y martir Sancta Madrona, dit die per trobarse lo Cos de dita gloriosa Sancta dins la present Ciutat y en la Iglesia de la seu no obstant que nostre Senyor es estat seruit ja donarnos pluja pero encara no se era tornada, se feu perço molt gran festa en dita seu ab solemne offici y sermo ab cantoria, enuiant la present Ciutat per dita festa Cent y vuyt ciris per los rollos de pes mitja lliura quiscu, y dotse atxas per anar à la professo, Dits senyors Consellers anaren en dita Iglesia ahont se assentaren à la part del euangeli, y al cap de una stona arriba lo senyor Gouernador al qual hisqueren à rebrer al portal del cor per anar la Vice regia, y despres de celebrat lo offici hi hague professo per derrera dita Iglesia de la seu inseguint los exemplars de anys *1628* y *1631* que dita gloriosa sancta se trobaua en Bar[celon].ª en la qual professo dits senyors Consellers aportaren las varas del talam y lo senyor Gouernador anaua derrera la custodia ab una atxeta acabada la qual professo dit senyor Gouernador sen anà acompanyantlo dits senyors Consellers fins ahont lo hauian rebut, y despres feren oratio al altar major y sen anaren. Festa de Santa Madrona en la Seu.

DIJOUS à XVJ. de dit a la matinada los senyors Consellers ab sas insignias consulars anaren à la Iglesia de la seu per assistir a la professo se feya de tornar la gloriosa Sancta Madrona, y al cap de una estona se comensa la professo en la qual los senyors Consellers aportaren las varas del talam fins al portal de Sanct Anthoni y de aqui pujaren derrera del gremial fins à dit monastir ahont se digue lo offici ab la forma acostumada y despres sen torna dita professo à la seu de hont los senyors Consellers sen anaren. Proffesso de tornar s.ta Madrona.

DIUENDRES à XVIJ de dit a la tarda dits senyors Consellers anaren al hospital per assistir al miserere y sermo que quiscun diuendres se acostuma dir en dit hospital. Miserere y sermó en l'Hospital general.

DISSAPTE à XVIIJ de dit.—En aquest die se tingue junta de Junta de Morbo.

(*) V. l'*Apèndix XXII.*

morbo en la qual se assenyalaren salaris al Doctor y Cirurgia curauan per orde de la present ciutat (1).

Completes en la Seu.

Dit die y à la tarda los senyors Consellers anaren à la Iglesia de la seu y a la Capella de la gloriosa Sancta Eularia ahont ohiren las Completas que quiscun dissapte se acostuman dir y celebrar à dita gloriosa Sancta.

Junta de Morbo.

DILLUNS à XX. de dit.—En aquest die se juntà la junta de morbo en la qual se llegi la relatio de la anotomia feta per orde dels senyors Consellers y dita junta ab assistentia del Doctor March Jalpi y Bernat Mas de dos cadauers ço es lo hu à 19, y lo altre à 20 del present morts de las malaltias presents, las quals relations estan cusidas en la dita deliberatio (2).

Concell de Cent.

Dit die y hague Consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell son de veurer (3).

---

(1) Eren els qui prestaven servei a l'hospital de contagiats, establert en el convent de Jesús, als qui foren assignades 300 ₶ barceloneses, resolent-se també, que «als dos Jouens chirurgians qui estan a dit conuent y als fadrins chirurgians qui estan en Jesus sels done lo que lo s.r Conseller segon se pora concertar ab ells.»

Aximateix s'acordà: 1.er «... que los s.rs Concellers anomenen per les parts de la present Ciutat persones caritatiues y ben intencionades...» que «... tinguen cuydado de veurer y regonexer les cases se son mortes persones de les quals se ha tingut alguna suspita fent netejar aquellas y aixi mateix tingan cuydado les tals persones de veurer y mirar en los carrers de la present Ciutat si acas hi ha algunes persones malaltes tenint cuydado que aquelles tals persones tinguen lo recapte conuenient essent assistits dits malalts de metges y medicines.»

2.on Pagar a «Jaume Gibern, qui va exercint lo art de chirurgia en lo tocant a las malaltias del morbo», 70 ₶ a compte de 100 ₶, de les que ja'n tenía rebudes 30.

3.er Girar, de compte extraordinari, 2,000 ₶ a l'Escrivà racional Josep Soldevila, «pera conuertir aquellas en lo gasto del morbo.»—*(Deliberacions* de 1651, fol. 159.)

(2) V. l'*Apèndix XXIII.*—Acordà, ademés, dita Junta, satisfer 200 ₶ al D.or en medecina Bernat Màs, pels treballs extraordinaris de visitar els malalts en l'Hospital i altres parts i fer dites «anathomias en lo hospital general...», i pagar per aquest derrer concepte 100 ₶ al D.or en medecina Joan Pau March Jalpí, i 10 ₶ «a un fadri qui ha assistit en la dissecatio dels cossos.»—*(Deliberacions* de 1651, fols. 159.v i 163.)

(3) A suplicació dels Administradors de l'Hospital general i per a subvenir les necessitats anguniioses i apremiants que aquest sentía, agreujades amb els flagells de fam, guerra i peste, que afligíen al Principat, dit Consistori deliberà fer-los préstec de 500 quarteres de blat.

En segón lloc, resolgué cometre al Consellers i Dotzena de carns, l'estudi del contracte per al provehiment de la de moltó.

En consideració a la extrema penuria que també atravessava l'Hospital de Misericordia, en el qual s'hi recollíen més de 500 albergats, s'acordà socorre'l, «per via de emprestich», amb 300 quarteres de blat i mil lliures en diner. Al mateix temps, «per quant es molt conuenient que las personas malaltas de dit hospital no estiguen mesclats ab los sans», decidí 'l Concell llogar la casa dels hereus i successors de D. Jaume de Llordat, «la qual esta junt dit hospital y unirla en aquell afi y effecte de posar en ella los malalts de dit hospital peraque alli sien regoneguts per los d.rs y chirurgians que la present Ciutat te conduits y segons lo mal que trobaran aquells tindran se dispose ys fasse en ells lo que los dits d.rs y chirurgians ordenaran...»

A l'objecte de retrinxar i alleugerir les excessives despeses que's feyen en la Casa de les Repenedides, donà plè poder als Consellers «peraque fassen tot allo quels aparexera que conuingue al benefici de la present Ciutat posantho en ex[ecuci].o sens refferiment algu: per lo tocant a traurer donas de dita casa de les repenedides no puguen traurer aquelles que per ordinacions de dita casa esta ordenat pugan entrar.»

DIMECRES à XXIJ. — En aquest die se juntà la junta de morbo en la qual per anar las malaltias corrents en algun augment considerable fonch deliberat conduhir un altre Doctor, cirurgia, y un joue cirurgia per ajudar al dits (1).

Junta de morbo: increment del contagi.

Dit die los Senyors Consellers anaren a la diputatio à tenir conferencia ab los molt Ill.es Senyors Diputats.

Conferencia en la Diputació.

Dit die se tingue Consell de cent en lo qual dit consell entre altras cosas feu la delliberatio seguent

Concell de Cent.

«Que per medi de un ciutada y un militar del present Consell se fassa una Embaixada al molt Ill.e Capitol de la present ciutat dientlos que la present Ciutat peraque Deu nostre Senyor sie seruit per sa infinita misericordia y bondat preseruar esta Ciutat del mal contagios quens amenassa desijaria à demes dels Sancts protectors te pendrer per protector y aduocat Sanct Fransisco de Paula y ana ab professo ab lo molt Ill.e Capitol y clero de dita Seu à la Iglesia del monastir de Sanct Fransisco de Paula quiscun any lo die que se celebra la sua festa, y desijaria esta Ciutat en conformitat del dit molt Ill.e Capitol fer dita professo y festa y pendrer dit Sanct per protector y aduocat y aixi mateix dit molt Ill.e Capitol vulla tenir à be se fassa dita professo ab lo modo forma y manera ques fa lo die de Sanct Sebastia, y del que dit molt Ill.e Capitol tractaran y ajustaran ab ditas personas, al que la present ciutat desija se fassa tingan facultat y potestat dits Senyors Consellers posar en executio, gastant per dit effecte dits Senyors Consellers lo que conuindra y menester sera.» (2)

DIJOUS à XXIIJ de dit, los molt Ill.es Senyors Consellers tingueren Conferencia ab los senyors diputats.

Conferencia ab los Diputats.

DIUENDRES à XXIIIJ de dit los molt Ill.es Senyors Consellers anaren à casa lo senyor Gouernador à la matinada ahont se trobaren los Senyors deputats y Doctors del real consell los quals

Conferencia en casa del Gouernador.

De compte de pèrdua de monedes, foren girades 1,200 ℔ al Clavari, destinades a pagar els socors deguts a la lleva de 700 soldats allistada per a la guarda i custodia de Barcelona.

Derrerament, s'efectuà l'extracció de Pere Joan Xirau, per al càrrec de *Tauler mercader*. — (*Deliberacions* de 1651, fols. 163 a 166.)

(1) A la vegada, deliberà la Junta: «... que en lloch de m.º Gibern chirurgia sie anomenat altre chirurgia pratich attes dit Gibern se ha de emplear en netejar les cases conuindra netejar »—(*Deliberacions* de 1651, fol. 166.v)

(2) Abans tractà dit Concell de l'afer del proveiment de la carn de moltó, i acordà facultar als Consellers per a treura de l'erari de la Taula la suma de «vint a vint y dos mil pesses de vuyt o lo que sera menester pera pagar al capita Llorens Dardanya lo que se li resta deuent del blat ha aportat y tambe una partida de blat que dit Capita Dardanya concerta en Liorna per compta de la present Ciutat.»—(*Deliberacions* de 1651, fol. 166.v a 168.)

segueren ço es lo senyor Gouernador en lo mitg Consellers à ma dreta per filera, Diputats à ma squerra y los Senyors del consell real despres à una part y altra y aixi assentats tractaren differents materias tocants à la conseruatio de la present Ciutat per causa de las presents malaltias y altras.

Sermó y miserere en l'Hospital general.

Dit die a la tarda los Senyors Consellers anaren al hospital per assistir al sermo y miserere que quiscun diuendres se acostuma.

Concell de Cent.

DISSAPTE à XXV. de dit die de nostra Senyora Sanctissima.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual los Senyors Consellers donaren raho del que hauian tractat en las Conferencias passadas que era que los senyors deputats desijauan ausentarse de la present ciutat per ocasio de las malaltias corrents donant raho à dit Consell de tot lo que en orde à ditas cosas hauían tractat, à tot lo qual lo dit Consell feu deliberatio que se scrigues al Rey nostre Senyor las diligencias que los Senyors Consellers feyan ab los Senyors Gouernador, Consell Real, y diputats per que no sen anassen de la present ciutat, y aixi mateix fos seruit enuiar Virrey diner gent blats y tot lo demes necessari pera passar los corrents treballs, y aixi mateix se delibera que lo saui Consell de Cent en forma de ciutat anas à la Iglesia de Sanct Fransisco de Paula pera ohir un offici supplicant à dit glorios Sanct vulla acceptar la deliberatio de esser protector desta Ciutat, y ques fessan totas las rogatiuas publicas y secretas apareixeria peraque Deu sie seruit apiadarse de semblants treballs, y aixi mateix un aniuersari y sinch centas missas a las animas beneytas de purgatori, y aixi mateix se fos suplicat al Ill.e Capitol sie seruit assenyalar jornada pera fer las festas del patrocini de Maria Sanctissima de la Conceptio en virtut del bulleto que sa sanctedat hauia enuiat a la present Ciutat com ditas cosas en dit consell mes llargament son de veurer (*).

(*) S'acordà: 1.er Despatxar cartes a les ciutats, viles i llocs de Catalunya, notificant-los l'estat «de les malalties corrents en Bar[celon].a».

2.on Passar a estudi dels Consellers i Vintiquatrena de Guerra, lo relatiu a provisió «de cauachs magalls palas y altres perterts (sic) de guerra com tot lo demes que conuindra y se aura de fer per la custodia guarda y deffensa de la present Ciutat.»

3.er Enviar, de part del Consistori, una embaixadá al Governador de Catalunya, Consell Reial i als Diputats i Oidors de la Generalitat, «estimant molt a sas senyorias la bona determinacio han presa en suspendrer lo anarsen desta Ciutat per ocasio de las malalties corrents son en ella y que no se esperaua menos de sas senyorias.»

4.rt Que'ls Consellers, per los medis que ells i la Junta de carns creguessen convenients, «fassen fer les compres de carns aixi de moltons com altres que la Ciutat aura menester per sa prouisio per temps de dos mesos comptadors del die de Pasqua en auant.» —*(Deliberacions* de 1651, fol. 171.v a 172.v)

Pregaries per la peste: ofici en Sant Francisco de Paula.

DILLUNS à XXVIJ de dit. — En aquest die per orde de la present ciutat se para sumptuosissimament lo altar del glorios Sanct Fransisco de Paula ab seixanta ciris y dos atxas que per dit effecte foren enuiadas per tenir lo Sanctissim Sagrament patent, y a la que foren vuyt horas de la matinada toca la Campana del Consell peraque tots los de Consell acudissen en las Casas de la present Ciutat, y à la que foren tots junts partiren per anar à dita Iglesia de Sanct Fransisco de Paula anant primerament los Verguers y acompanyadors y despres los Senyors Consellers Cap, Ters, y quint anant ço es lo s.r Conseller en Cap a ma dreta, lo ters à ma squerra, y lo quint en lo mitg, y despres anauen los senyors del Consell ço es los militars y ciutadans à ma dreta per antiguitat y à ma squerra los senyors mercaders anant de dos en dos, y despres los artistas à ma dreta, y los manestrals à ma squerra per antiguitat anant tots de dos en dos y derrera de tots anauen los senyors Consellers segon, quart y sise, ço es lo segon à ma dreta, quart à ma squerra y sise en lo mitg, y aixi anants arribaren en dita Iglesia de dit monestir del glorios pare Sanct Fransisco de Paula ahont se assentaren, ço es los senyors Consellers al presbiteri a la part del euangeli ab los banchs de vellut, y los senyors del Consell de cent baix dit presbiteri, ço es los ciutadans, militars, y menestrals a la part del euangeli per antiguitat, y a la part de la Epistola los senyors mercaders y artistas, e aixi assentats se trague patent lo sanctissim Sagrament ab molt gran deuocio, y despres se digue lo offici y sermo, y a la que foren al donar la pau, lo diaca la porta al senyor Conseller en Cap, qui la dona al Senyor prom mes antich, y despres al Senyor Conseller segon, y los dits la donaren de hu en altre, y lo Subdiaca la dona al senyor prom dels mercaders mes antich qui la dona à son Company y aixi mateix de hu en altra, y despres se acaba lo offici ab molt gran concurs de poble aixi homens com dones, acabat lo qual dits senyors consellers y saui Consell de cent sen anaren ab la mateixa forma eran vinguts tocant sempre la Campana del Concell de cent fins à arribar à dita Casa ahont se disgregaren.

Conferencia del marquès de Saint Megrin ab los Consellers.

DIMARS à XXVIIJ de dit a la matinada arriba en la casa de la present Ciutat lo senyor Marques de Sanct Magrin al qual los Senyors Consellers hisqueren à rebrer à la porta de la stancia de la Capella, y entrat dintre segue entre lo senyor Conseller en cap y segon ahont tractaren differents materias y en hauer acabat sen ana.

Concell de Cent.

Dimecres à XXVIIIJ de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual se tractà de com hauia de restar la present Ciutat guarnida en cas lo senyor Gouernador, Consell real, deputats, y demes ciutadans sen anassen de la present Ciutat peraque lo enemich no fes alguna suppresa venint per ocasio de saber hi hauia poca gent en la present Ciutat per causa de las malaltias com en dit Consell ditas cosas llargament son de veurer (1).

Concell de Cent.

Diuendres à XXXJ. de dit se tornà à tenir Consell de cent pera tractar de la guarda de la present Ciutat com en dit Consell llargament se conte (2).

Don Fran.co Vila
Conseller en Cap.

[ABRIL]

Desgana del Conseller en Cap.

Dissapte al primer de Abril M.DC.LJ. los senyors Consellers enuiaren lo sindich à casa del senyor Conseller en Cap per ocasio de trobarse dit senyor desganat y per saber del stat de sa desgana de la qual tingueren auis que per lo present no era cosa de cuydado gracias al Senyor, y en particular que no era de las malaltias corrents.

Diumenge de Rams y festa de Sant Francisco de Paula.

Diumenge à IJ de Abril die del Diumenge de rams. — En aquest die se troba la festa del glorios Sanct Fransisco de Paula y per ser die ocupat en la Isglesia nos pogue fer la festa de dit glorios Sanct.

Desgana del Conseller en Cap: pitjora.

Dimars à IIIJ de dit los senyors Consellers tornaren à enuiar lo Sindich à casa del senyor Conseller en Cap, lo qual feu relatio que sa desgana anaua continuant en pijora.

Concell de Cent.

Dit dia hi hague Consell de Cent en lo qual se feren las proposicions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer (3).

---

(1) V. l'*Apèndix XXIV*.

(2) V. *id.* *id.*, document A.—Dit Concell cometé als Consellers i a una ponencia a dit efecte nomenada, les gestions oportunes per al provehiment de la neu, i aiximateix conferí amples poders als propris Magistrats i a la Vuytena de forments, per a tractar i posar en execució, amb el major benefici i comoditat dels interessos comunals, el noliejament que aquells havíen fet, per segona vegada, del vaixell del capità Llorenç Dardenya, «pera fer altre viatge en Liorna per carregar de blats...»—*(Deliberacions* de 1651, fols. 181, 185 i 186.)

(3) Foren aquestes:—1.ª Acceptar la proposta formulada pels arrendataris de la neu, de provehir la ciutat d'aquest article, venent-lo a 4 diners la lliura i eximint-los de pagar el

DIMECRES à V. de dit.—En aquest die se acostumaua de fer la professo dita dels tercerols la qual nos feu per ocasio de las corrents malaltias.

Professó dels Tercerols: no's fa per causa del contagi.

DIJOUS à VJ de dit a la matinada los Senyors Consellers anaren a la seu pera ohir lo offici y posar nostre Senyor al muniment conforme altros anys se acostuma.

Dijous Sant.

Dit die a la tarda se acostumaua de fer la professo de la sanch de Jesuchrist en la Iglesia del Pi, y nos feu per ocasio de las corrents malaltias.

Professó de la Sanch de Jesucrist: no's fa, per igual causa.

E tambe per part del Ill.e y Reuerent s.r Vicari general y à petitio de la present Ciutat fonch prohibit que en los muniments no hi hagues adoratio, y que à les deu horas de la nit ditas Iglesias se tancassen fins à las sinch oras de la matinada tant per raho de las ditas malaltias com tambe per alguns abusos que alguns particulars feyan en ditas Iglesias.

Prohibicions en les iglesies.

Dit die à la tarda los senyors Consellers anaren à seguir los muniments en la forma acostumada.

Visita als monuments.

DIUENDRES à VIJ de dit die del diuendres sanct dits senyors Consellers tornaren à la Iglesia de la seu pera assistir al traurer Nostre Senyor del muniment conforme se acostuma.

Divendres Sant.

---

preu de l'arrendament i els drets d'entrada d'aquella, durant la temporada epidèmica, firmant-se a dit efecte'ls actes convenients; i que al normalisar-se la situacó sanitaria, se restablís la vigencia dels pactes de l'arrendament.

2.a Fixar a 9 ₰, el preu de venda de la lliura carnicera de la carn de moltó, i dictar mides per a la provisió de la mateixa.

3.a Enviar amb urgencia, pels medis ben vists als Consellers, a D. Josep Galceràn de Pinós, embaixador de la ciutat en París, les cartes que havía d'entregar al Rei.

4.a Facultar als Consellers i Vuitena de Forments, per a formalisar la seguretat del diner conduhidor des de Marsella a Liorna per la nau del capità Dardenya i la seguretat del blat que dit vaixell havía d'importar de Liorna a Barcelona.

5.a Girar, de compte de pèrdua de monedes, 5,000 ℔ al Clavari, per forniment del de la lleva de 700 places que'l Concell allistà per la guarda i custodia de la ciutat; convocar de nou dit Consistori per a deliberar la forma en que's devía prestar aquest servei; i que'ls Consellers ordenassen urgentment la reducció de la lleva a 400 soldats, devent aquests esser «amos de sas casas y no fadrins ni aprenents.»

6.a Trametre una embaixada al Governador de Catalunya, representant-li «lo gran dany causan los soldats als Ciutadans y habitants de la present Ciutat en lo gran acces fan en les plasses comprant lo pa que la present Ciutat pasta per sos Ciutadans y habitants y que aixi sie seruit manar dits soldats estiguen reclosos a las drassanas no permetent hiscan de aquellas...»; pregant-li, també, manàs donar als soldats el pa de munició de que havíen menester, car la ciutat no'ls ne podía suministrar «attes per sos Ciutadans y habitants no esta prouehida ab les prouisions necessaries.»

Després fou feta extracció dels càrrecs següents:

Jurats de Concell de Cent, ciutadans: Antoni Seguí i de Capella, D.or Lluc Cabessa, D.or micer Francesc Martí i Viladamor.

Id. id. id., militar: Nicolau de Melgar.

Id. id. id., mercaders: Jaume Cortada, Miquel Joan Massana.—*(Deliberacions,* any 1651, folis 188.v a 191.)

Professons dels estudiants y de la Soletat: suprimides per rahons sanitaries.

Dit die se acostumauan de fer dos professons ço es una al mati dels studiants, y altra à la tarda de la Soledat y tambe se deixaren de fer per las rahons y causas dalt ditas.

Professó de la Santa Espina.

Dit die à la tarda los Senyors Consellers tornaren à la seu pera assistir a la professo que quiscun any se fa en semblant die de la Sancta Spina per dintre dita Iglesia en la qual dits Senyors Consellers aportaren las varas del talam.

Ofici y benedicció de les Fonts.

DISSAPTE à VIIJ de dit los Senyors Consellers tornaren en dita Iglesia de la seu pera assistir al offici y benedictio de fonts que en semblant die se acostuma.

Pasqua de Resurrecció.

DIUMENGE à VIIIJ de dit die de Pasqua à la matinada à las vuyt horas los Senyors Consellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de Sanct Jaume en forma de promenia y de aqui anaren à la Iglesia de la seu ahont assistiren al offici y sermo que quiscun any en semblant festa y die se acostuma.

Malaltia del Conseller en Cap: pitjora.

Dit die los senyors consellers tornaren à enuiar lo sindich à la casa del senyor Conseller en cap pera saber lo stat de sa malaltia, y arribat feu relatio que dit senyor estaua molt malalt y en gran perill de sa vida.

Escrivà Racional, Soldevila: surt de Barcelona.

DILLUNS à X de dit sen ana de la present Ciutat Joseph Soldeuila scriua rational de la present casa deixant en la seruitut de dit son offici Joan Salines not[ari] pub[lich] de Barcelona, lo qual continuà lo present dietari com auall se dirà.

Mort del Conseller en Cap.

Dit die entre las onse y dotze horas del mitg die vingue noua als senyors Consellers qui eran en casa de la present Ciutat com era mort lo Ill.e Senyor Hiacinto Fabregas ciutada honrat Conseller en cap de la present ciutat lo qual no mori de las malaltias del contagi corrent, anima cuius requiescat in pace amen.

Enterrament de dit Conseller.

DIMARS à XJ de dit entre las deu y las onse horas antes del mitg die fonch enterrat lo cadauer de dit senyor Conseller en cap en lo monastir y Conuent de Sancta Catherina martir de la present Ciutat en lo qual enterro assisti lo Clero de la Parochia de nostra Senyora del Pi, y los religiosos de dit conuent en professo, y los senyors Consellers no assistiren en lo dol de dit senyor Conseller per trobarse dit dia tres Senyors Consellers fora de la present Ciutat ocupats per negocis de morbo, y los restants dos senyors Consellers restaren en casa de la present Ciutat pera ajuntar una promenia de personas de Consell de cent de tots staments la qual tingueren dit die al mati pera tractar y conferir ab

dita promenia certas cosas concernents y tocants al benefici de la present Ciutat.

DIMECRES à XIJ de dit à las dos horas passat mitg die trobantse lo senyor Conseller sise à solas en casa la present Ciutat dins la istancia noua del Consell de 36. succehi que mori subitament en casa de la present Ciutat, Joseph Llor hu dels aguasils del morbo de la present Ciutat, lo qual aportaua un recado à dit senyor Conseller sise per lo qual dit senyor conseller lo hauia trames, y antes de tornarli resposta de dit recado caygue mort al entrar de la primera istantia del Consell de 36. y vist per dit senyor Conseller sise y per los demes senyors Consellers que apres vingueren tal spectacula cridaren lo Doctor en medicina y Cirurgia de hu dels quartos de la present Ciutat pera visurar lo cadauer de dit Joseph Llor, y veurer y aueriguar si aquell era mort de las malaltias corrents fent despullar dit cadauer per un fosser, y regonegut aquell per dits Doctor y Cirurgia feren relatio à dits Senyors Consellers que en tota la persona de dit Joseph Llor no li hauian trobat senyal algu per lo qual poguessen judicar aquell fos mort de las malaltias corrents sino que aquell era mort ferit, y que dits se.rs Consellers podian donar orde de ferlo aportar en sa casa pera ferlo enterrar publicament. Mort sobtada d'un Algutzir del Morbo.

Dit die à las tres horas despres de passat mitg die los se.rs Consellers vestits ab gramallas de dol anaren en casa del Senyor Gouernador pera tenir una conferencia ab sa senyoria y consell real à cerca de conferir certas cosas tocants a la materia de las malaltias corrents y al seruey de sa Mag.t y conseruatio de la Ciutat y prouincia. Conferencia ab lo Governador.

DIJOUS à XIIJ de dit se tingue consell de cent pera tractar de las materias conferides ab lo senyor Gouernador y consell real, y aixi mateix pera reduhir à menor numero las personas de Consell de cent per la difficultat tenen de ajuntarlo los senyors Consellers, y en aquest cap de reduhir à menor numero lo Consell prengue resolutio que per ara encara per la misericordia de Deu no era vingut lo cas. Concell de Cent.

Dit dia en dit Consell se proposa si antes de fer extractio de Conseller en cap se faria expurgatio de dita bossa per lo que lo senyor Gouernador y consell real hauian enuiat un memorial clos à dits senyors Consellers de las personas los apareixia se hauian de expurgar si al saui Consell de cent los apareixia. Extracció de nou Conseller en Cap.

Y votant dit Consell sobre dit fet proposat deliberà per lleuar

contrafactio de reals priuilegis nos fes tal expurgatio antes be se fes dita Extractio ab la forma que disposan los reals priuilegis, a la present Ciutat en dita raho concedits, y que la dita sort se deixas en ma de Deu nostre Senyor y de sa mare Sanctissima y que antes de ferse dita extractio los Senyors Concellers y personas de dit consell diguessen una Salue Regina deuant la imatge de nostra Senyora Sanctissima de Montserrat peraque fos medi ab Deu nostre Senyor fes gracia y merce de donar sort à la persona que à sa Diuina Magestat apareixera conuenir en dit carrech consular al seu sanct seruey y en benefici de la present Ciutat.

En executio de la qual deliberatio los senyors Consellers y personas de dit Consell agenollats deuant de dita imatge de nostra Senyora Sanctissima de Montserrat digueren la Salue Regina y acabada de dir aquella se alsaren y encontinent fonch procehit en fer dita extractio, y fonch extret à sort de dita Bossa en Conseller en Cap,

Mossen Fransisco Vila ciutada honrat de la qual sort los senyors Consellers y personas de dit consell ne donaren moltas gracias à Deu nostre Senyor y à Maria Sanctissima de Montserrat mare sua.

E en dit Consell se tractà y representà algunas materias tocants en orde als tercios y numero de soldats ques tenen per la guarda de la present Ciutat fent llarga relatio de algunas cosas tractadas ab differents juntas y conferencias aixi per los senyors Mestres de Camp, Sargentos majors, y demes officials de guerra com altres, com tot llargament en dit Consell es de veurer (*).

Conseller en Cap: jurament.

DIUENDRES à XIIIJ de dit lo Molt Ill.e S.r Fransisco Vila ciutada honrat de Barcelona conseller en cap de dita Ciutat vingue ab un numero gran de personas de tots staments acompanyat en casa de la Ciutat, y apres de hauer ohida la missa del Sanct Sperit en companyia dels demes Senyors Consellers junts sen pujaren alt en la sala del consell de cent ahont en presentia de moltas personas de tots staments, entre las quals se trobaren presents los mestres de camp, Sargentos majors dels tercios de la present

(*) V. l'*Apèndix XXV.* — Altrament, en dit Concell foren fetes les dues extraccions que segueixen:

Receptor de la Batllía general: per mort de micer Jacinto Fàbregues, Jerònim Pastor, ciutadà honrat.

Rasora de la plaça del blat: Joan Pau Rosés, passamaner, en lloc de Sor Prexedis Valls, monja del Monastir de Pedralbes, «qui per Priuilegis reals la tenia, offici triennal.» — (*Deliberacions* de 1651, fol. 200.v)

Ciutat, Alferes y sargentos de las Companyias de la gent de guerra te allistada la present ciutat per sa custodia y guarda, llegits primer los priuilegis y ordinations per lo Secretari del Concell deuhen los Senyors Consellers obseruar, y ohida sententia de excomunicatio à ell promulgada per lo Reuerent Senyor Fransesch Valleri preuere y Canonge de la seu de Bar[celon].[a] official del molt Reuerendissim Bisbe de Bar[celon].[a] prestà son solit jurament en ma y poder del molt Ill.[e] Senyor Fransesch Matheu Doctor en medicina Conseller segon de la present Ciutat de seruar y guardar los priuilegis y ordinations de la present Ciutat.

Dit dia se publicaren cridas de part dels molt Ill.[es] senyors Consellers per los llochs acostumats de la present Ciutat per raho de la festiuitat del glorios Pare Sanct Francisco de Paula se ha de fer y celebrar Dilluns à XVIJ del corrent mes de Abril per ocasio de hauer deliberat esta Ciutat pendrer per protector y aduocat dit glorios Sanct per ocasio de las malaltias corrents exortant à tots los Ciutadans y habitants desta Ciutat que se esforcen en dejunar la vigilia de dit glorios Sanct, y lo die de la sua festiuitat acudan à la sua sancta casa suplicant à Deu nostre Senyor que per intercessio de dit glorios Sanct vulla fer gracia y merçe de remediar las malaltias corrents son en esta Ciutat.

Crides per la festiuitat de St Francisco de Paula.

DISSAPTE à XV. de dit. — En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual se tractà diuersas materias tant à cerca del augment hauian pres les malaltias corrents com encara de la guarda y custodia de la present Ciutat per serse absentadas moltas personas, y tambe de fer tornar los Doctors en medicina se eran absentats de la present Ciutat y los officials de la casa de aquella, com mes llargament en dit consell se conte (*).

Concell de Cent: afers del morbo.

DIUMENGE à XVJ de dit lo senyor Gouernador de Cathalunya enuia un recado al senyor conseller en cap per lo mag.[ch] m.[r] Fransesch Sagarra Doctor de la real audiencia y per m.[o] Joseph de Regas ciutada honrrat veguer de Bar[celon].[a] dient que al s.[r] Gouernador y real consell per la bona administratio de la Justitia desta ciutat conuenia fer una regoneixensa en los baluarts de Mitjorn y de Lleuant, à fi de mirar si en ells se trobaria certa persona delinquent lo qual entenian se era retirat en hu dels dos baluarts, al qual recado dit senyor Conseller en cap respongue de que no podia donar lloch à ferse tal regoneixensa que primer

Lo Gouernador demana la venia del Conseller en Cap per cercar un delinqüent en los baluarts.

(*) V. l'*Apèndix XXVI.*

no hagues consultat dit fet ab los demes Senyors Consellers sos companys y ab los magnifichs assesors de la present Casa y que donaria resposta à dit senyor Gouernador de la resolutio pendrian en dit fet, y consultat aquell ab los demes senyors Consellers, y magnifichs assesors de la ciutat fonch deliberat de que dit senyor Conseller en cap com à Coronell assistís, à dit senyor Gouernador en persona, y à dits Doctor Sagarra y veguer de Barcelona en la regoneixensa de dits dos baluarts, com en effecte hi assisti, y regoneguts aquells no trobaren la tal persona delinquent.

Festa votiva de Sant Francisco de Paula.

DILLUNS à XVIJ de dit se feu y celebrà la festa del glorios pare Sanct Fransisco de Paula en son conuent, y per cumplir los Senyors consellers el vot fet per lo saui consell de Cent de pendrer per protector y aduocat de las malaltias corrents contagiosas, à les nou horas de la matinada ab promenia sen anaren del porxo de Sanct Jaume los Senyors Consellers en la seu de Barcelona y de alli entre las nou y las deu se feu una professo solemne en la qual anaua lo clero de dita seu y senyors canonges ab grandissim numero de peregrins deuant y ab grandissim concurs de gent desta ciutat que seguia derrera hisque per lo portal major de la seu passant deuant lo palau Episcopal, per la plaça noua plaça de Sancta Anna, carrer Condal voltas de Junqueras, à dita Iglesia de dit glorios Sanct Francisco de Paula, y alli apres se digue un solemne offici à cant de orga per lo clero y cantoria de la seu, y predica lo pare Emanuel Cabrera de la Companyia de Jesus, y apres de acabat lo offici sen tornà dita professo per la plaça de las Madalenas, riera de Sanct Joan, plaça del oli, aixint à la boria, passant deuant la casa de Fransesch Sala droguer, pujant per la pujada de la preso, llibreteria, plaça de Sanct Jau[m].[e] deuant la diputatio y palau Episcopal fins à tornar en dita seu, y se aduerteix que al anar fonch professo de pregarias cantant lo clero la lletania dels sancts, y los musichs de corda no sonaren fins al tornar dita professo, que apres de hauer pregat à Deu nostre Senyor que per medi de dit glorios Sanct nos volgues fer gracia de remediar ditas malaltias sen tornà dita professo a la seu per los llochs sobredits, entonant *Regina Cœli letare*, sie tot per mes gloria de Deu y del glorios Sanct.

Concell de Cent: metges y oficials de la Ciutat absents.

DIMECRES à XVIIIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se deliberà se posas en deguda executio lo vot fet per los magnifichs assesors de la present casa y altre aplicat, llegit en

dit Consell, cusit en la ma de deliberations, en orde à compellir als Doctors en medicina y Cirurgians que per ocasio de las malaltias corrents contagiosas se eran ausentats de la present ciutat, en que tornen à ella, à effecte de visitar y curar los malalts per la gran necessitat ne te esta Ciutat sots pena de ser desinsiculats de las bossas, en que se trobaran ser insiculats, y los que no seran insiculats de no poder ser insiculats en ellas en ningun temps, y aixi mateix fer tornar tots los officials de la present ciutat aixi dins casa com fora della, y aixi de vida com temporals, com tambe los de la ballía general que tambe se son absentats de la present Ciutat dins lo termini de sis dies apres de la monitio, à effecte de exercir quiscu de ells sos officis respectiue per la gran falta fan en ells sots pena de priuacio de dits sos officis y de ser desinsiculats de las bossas en las quals se trobaran ser insiculats, y per dit effecte à mes dels manaments se despediren en las Casas de aquells, als XXIJ de dit se feren y publicaren cridas publicas per dita Ciutat tant en orde à tornar dits officials y Doctors, com encara à moltas altras cosas tocants à politica y bon gouern del morbo com ditas y altras cosas en dit consell llargament estan contengudas (*).

Juhí dels Consellers y Dotzena de Morbo per un lladrocini.

DIJOUS à XX de dit los Senyors Consellers y dotzena de morbo ajuntats en la Iglesia (sic) noua del consell de .36. de las Casas de la present ciutat usant de la facultat à dits Senyors Consellers y junta de morbo concedida en virtut de reals priuilegis à la present ciutat atorgats en materia de morbo, tingueren juy en lo qual judicaren à Joan Pau Phelip Costans studiant natural de Puigcerda, per ser aquell entrat en casa del fosser de la Iglesia de St Pere, ahont se era mort de contagi dit fosser, y hauersen aportat de sa casa dos camisas, uns calsotets, una touallola, y unas sabatas, à pena de Cent assots y de desterrar del territorj de Bar[celon].[a] per temps de tres anys, en lo qual juy se obseruà la forma seguent, es à saber feta en primer lloch relatio que lo mag.[ch] misser Narcis Mir altre dels assessors ordinaris de la Ciutat relador de dita causa, à dits senyors consellers y junta de morbo de las delaturas de dit reho y de la pena que aquell

(*) V. document A de l'*Apèndix XXVI*.
Fou aiximateix acordat per l'Assamblea de Cent Jurats, subvenir diariament, durant la temporada epidèmica, amb set lliures de carn i pa a abastament per a 37 persones, a les religioses Caputxines, i amb carn, sucre, mel, oli, vi i pa als Caputxins de Mont-Calvari, per als frares vells i la Comunitat; i socórrer amb 50 quarteres de blat a l'Hospital dels Infants òrfens.—(*Deliberacions* de 1651, fols. 219 i 220.)

mereixia per lo not[ari] y scriua de dita causa y present Casa fonch continuat lo vot del relador, y apres se alsa lo senyor Conseller en Cap, y lo prom mes antich dels ciutadans ò militars, y se assentaren cada hu de ells al costat de dit notari, ço es lo senyor Conseller en Cap à ma dreta, y lo Senyor Prom à ma squerra, comensant à votar lo senyor conseller en cap, y apres dit prom, y consequutiuament tots los demes senyors Consellers per son orde, y apres las demes personas de dita junta de mo[r]bo alternatiuè despres de un ciutada, ò militar, un mercader, y apres ab lo mateix orde un artista ò menestral tots *ad aurem scribæ*, y acabat que hagueren de votar, per lo dit scriua fonch en presencia de dits Senyors Consellers y junta publicat lo vot que preualgue, de que al dit Joan Pau Phelip Costans li fossen donats Cent assots, y fos desterrat del territori de Barcelona per temps de tres anys.

Concell de Cent.

DIUENDRES à XXJ de dit se tingue Consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de veurer (*).

Execució de sentencia d'açots.

DISSAPTE à XXIJ de dit à la matinada estant los senyors Consellers y junta de morbo junts en la sala del Consell de Cent, essent present dit mag.[ch] m.[r] Narcis Mir, y à instantia de Diego Vilaseca not[ari] de Bar[celon].[a] y sindich de dita Ciutat per lo dit Scriua de la causa fonch publicada la sententia de dit Costans, y lo mateix dia à las onse horas de mitg dia fonch executada ab la forma seguent: ço es que muntà dit Costans à cauall sobre de un junt (¿jument?) lo merè executor de las sententias de sa Mag.[t], ò, butxi y li donà los cent assots per los llochs acostumats de la present Ciutat, partint de las Casas de aquella, y assistint en dit acte alguns porters reals, la trompeta ò corredor

---

(*) Heus aquí, per extret, les més remarcables:

1.ª Facultar amplament als Consellers i Dotzena de Morbo, per a senyalar els llocs «per poder aportar tant la neu com los demes viures y manteniments te necessitat esta Ciutat per prouisio de sos Ciutadans...»

2.ª Confirmar l'acort que, en virtut d'especial comissió del Concell de Cent, prengueren a 18 del propri Abril dits Consellers i la 24.ª de Guerra, referent a que «nos deu reformar lo numero dels set cents soldats te allistats la present Ciutat per sa custodia y guarda antes be aquells resten ab lo mateix sou y aquells estigan abarracats.»

3.ª Girar, de compte de pèrdua de monedes, 8,000 ₰ al de dita lleva.

4.ª Procurar fer la seguretat «del diner y blat ha de aportar lo vaxell del Capita Llorens Dardenya per compte de la present Ciutat», donant de preu 6 ducats per cent; i en cas de no poder cubrir-la tota, que la restant anés a compte i risc de la ciutat, «encomanant los s.[rs] Concellers a la gloriosa s.[ta] Eularia per sa s.[ta] intercessio vulla suplicar a Deu n.[e] s.[r] aporte dita nau a bon saluament...» — (*Deliberacions* de 1651, fols. 221.[v] a 223.)

que anauan deuant, y dos aguasils del morbo de la present Ciutat que anauan derrera dit pacient.

Nota que en lo temps se feu dita sententia y proces de dit delinquent se trobauan en la present Ciutat lo Excellentissim Senyor Gouernador de Catalunya, y alguns Doctors del real consell, los quals en ninguna manera se entremeteran dels merits de la causa de dit delinquent.

Festa de Sant Jordi: no's celebra, per absencia dels Diputats.

DIUMENGE à XXIIJ de dit, die del glorios Sanct Jordi nos feu la festa de dit glorios Sanct en la Deputatio per ocasio de sersen anat lo Consistori dels Senyors deputats de la present Ciutat à la vila de Tarrassa per ocasio de las malaltias de contagi se trobàuan en la present ciutat.

Professó per a aportar lo còs de Santa Madrona a la Seu per pregaries de sanitat.

DILLUNS à XXIIIJ de dit se feu professo per lo Ill.e Capitol y clero de la Seu, à la qual assistiren los Senyors Consellers per aportar lo Cos de la gloriosa Verge y martir sancta Madrona pujà dita professo fins à la casa de dita gloriosa Sancta, ahont se digue solemne offici, ab la forma acostumada y apres portaren lo cos sanct en la present Ciutat, y en la Catredal pera que los faels desta ciutat vajan à suplicar à dita Sancta sie intercessora ab Deu nostre Senyor sie seruit per sa Sancta intercessio y medi remediar las malaltias corrents son en esta ciutat de contagi, aixi com dita gloriosa Sancta es estada intercessora fins assi en las demes necessitats de pluja y guerra se han offert, y se aduerteix que en esta ocasio nos publicaren cridas com acostuma esta Ciutat fer publicar en las ocasions se delibera aportar dita gloriosa Sancta per necessitat de aygua y guerra, per lleuar lo concurs del poble acostuma pujar a dita Sancta Casa, en totas las ocasions se offereixen hauer de anar, y baixar dit cos sanct à esta ciutat.

Dia de Sant March: professo de les lledanies majors.

DIMARS à XXV. de dit, die del glorios Sanct March Euangelista, anaren los senyors Consellers à nou horas antes del mitg die en forma de ciutat à la Iglesia de la Seu pera acompanyar la professo de las lledanias majors que quiscun any se acostuma fer anant à celebrar lo offici en la Iglesia del hospital general ab la forma acostumada.

Concell de Cent.

Dit die se tingue Consell de cent en lo qual se feu extractio de consol[s] de Llotja, y altres officis que per semblants dies se acostuman (*).

(*) Les extraccions foren aquestes:
Cònsol de Llotja, ciutadà: m.r Joan Pau Xammar, militar.
Id. id., mercader: Joan Francesc Gualdo.

Mal contagiós: ofici de pregaries en S.t Miquel Arcàngel.

DIJOUS à XXVIJ de dit los Senyors Consellers a la matinada anaren en la Iglesia del Arcangel Sanct Miquel de la present ciutat, y alli feren dir un offici solemne de Angels à cant de orga pera que dit glorios Sanct sie seruit intercedir ab Deu nostre Senyor vulla remediar las malaltias corrents de contagi son en esta Ciutat.

Id., guerra y fam: ofici de pregaries en S.t Agustí.

DIUENDRES à XXVIIJ de dit à les deu hores antes del mitg die dits senyors Consellers anaren en forma de Ciutat à la Capella de nostra Senyora Sanctissima de la Pietat en lo monastir de Sanct Agusti ahont se celebra un solemne offici à cant de orga, suplicant à Maria Sanctissima de la Pietat intercedesca ab son preciosissim fill, se vulla apiadar desta Ciutat y remediar las malaltias corrents son en ella, y la guerra y fam tenen affligits dita ciutat y Principat, com aixi en altres semblants necessitats per medi è intercessio sua, ha esta Ciutat alcansat de Deu nostre Senyor lo remey y fauor ha implorat.

Embaixada al Gouernador y al Consell real demanant permetan la tornada de persones exilades.

Dit die se feu una embaixada en scrits de part dels senyors consellers al senyor Gouernador y Consell real de Catalunya la qual fonch reportada per don Honofre de Alentorn, y m.r Miquel Carreras ciutada, cusida en lo present dietari juntament ab la resposta per dits senyor Gouernador y Consell real feta (*) que es del tenor seguent.

«Molt Ill.es Senyors Gouernador y Consell real.

Los consellers de la Ciutat de Bar[celon].a desitjosos com deuhen de cercar los camins y expedients possibles per aplacar la ira de Deu nostre Senyor en ocasio que demostra estar tant indignat contra esta Ciutat puix la castiga ab las tres majors plagas de fam pesta y guerra representan à V. S.a instats de moltas personas de virtut religio y bon zel que seria de gran conuenientia fos V. S.a seruit donar llicencia y permissio pera que totas las personas aixi eclesiasticas com seculars que per orde ò

Jutge d'Apells: Josep Pinyana, mercader.
Cònsol del Pont: Jerònim Matalí, id.
Credencer dels forments: Fran.c Aravitx, notari.
Id. i receptor del dret nou: Antoni Pau Duràn, adroguer.
Palloler: Jaume Rohigues, boter.
Receptor del pès de la farina: Salvador Riambau, notari reial.
Id. del dret del vi: Francesc Melchior, velluter.
Bastaix del dret nou: Antoni Thomàs, macip de ribera.
Jurat de Concell de Cent, pera're: Jaume Balle.
(*Deliberacions* de 1651, fols. 224.v i 225.)

(*) Abdós documents venen transcrits a ratlla seguida en el còs del *Dietari*, i no en inserta apart.

manament de V. S.ª y real consell, ò dels lloct[inents]. de sa Mag.ᵗ que Deu guarde per cosas conuenients segons en ell se diu à sa Magestat estan fora de sas casas en notable dany de sa reputatio y azienda pugan liberament tornar à ellas. Per lo que Suplica à V. S.ª sie seruit concedir dita llicencia y permissio ab lo modo y forma que à V. S.ª apareixera millor conuenir, que per medi della y de las altras diligencias y deuocions que han fetas y deliberan fer speran de sa Diuina Mag.ᵗ tota pietat y clemencia, y de V. S.ª esta merce y fauor.»

A la qual embaixada dit S.ʳ Gouernador fonch seruit respondrer las paraulas seguents, Que desija donar gust à esta Ciutat en tot lo que li sie possible, y que en lo cap tocant als eclesiastichs resta allanat en que qualseuol de aquells puga tornar à esta Ciutat liberament, y en quant als seculars attes que lo animo dels senyors concellers no es parlar de aquells que estan fora en virtut de sententia feta per lo real Consell sien los senyors Consellers seruits posar en un memorial las personas seculars que instan tornen à esta ciutat que lin enuie una copia que vista aquella puga respondrer si acas hi ha inconuenient algu, ò no.

Resposta del Gouernador.

DISSAPTE à XXVIIIJ de dit anaren los senyors Consellers en forma de ciutat en la Catredal de Bar[celon].ª à las onse horas antes del mitg die pera fer dir y celebrar un offici à la gloriosa Verge y protomartir Sancta Eularia lo qual se digue y celebra a cant de orga en dita Capella pera suplicarli sie seruida intercedir à sa diuina Mag.ᵗ aporte à bon saluament lo Veixell del Capita Llorens Dardanya catala, lo qual es estat trames per esta ciutat à la Ciutat de Liorna, pera carregar de blat per la prouisio de dita ciutat.

Vaixell a Liorna per a carregar de blat: ofici a Santa Eularia, demanant lo aporte a bon salvament.

Dit die à las quatre horas de la tarda dits Senyors Consellers anaren à casa lo senyor Gouernador per tractar ab dit senyor y consell real las materias contengudas en la Embaxada à ell feta per part de esta Ciutat à XXVIIJ del corrent.

Conferencia dels Consellers ab lo Governador, sobre la tornada dels exilats.

DIUMENGE à XXX de dit à las nou horas de la matinada essent los senyors consellers conuidats per part del Ill.ᵉ Capitol anaren à la Iglesia de la Seu, ahont ohiren lo offici diuinal se digue dit die per part de dit capitol per las occurrents necessitats que oprimeixen à esta Ciutat, en lo qual assisti dit Senyor Gouernador ab las mateixas serimonias que atras son de veurer.

Ofici en la la Seu per les necessitats de la Ciutat.

Dit die à las quatre horas de la tarda dits Senyors Consellers tornaren en dita Iglesia de la Seu assentantse en los banchs del

Professó ab lo còs de Sant Sever.

presbiteri à la part del euangeli, y al cap de una stona arribat lo senyor Gouernador al qual dits senyors Consellers hisqueren à rebrer à la porta del cor per anar la Vice regia, y despres se començà una professo que lo molt Ill.ᵉ Capitol tenia disposat fer per las necessitats corrent[s], en la qual aportaren lo cos del glorios bisbe y martir Sanct Seuer, fent la mateixa ronda que la del Corpus Christi, y dits senyors Consellers aportaren las varas del talam ab dit senyor Gouernador per faltar lo senyor Conseller quint, y tambe anauan en dita proffesso los confrares dels teixidors de llana ab sas atxas y ciris vestits ab camisas blancas à modo de pelegrins, y noy assisti sino lo clero de dita seu y Parochias dels pochs se trobauan y no religiosos ni confrarias per lleuar tot concurs per las corrents desditxas.

DON FR.ᶜᵒ VILA CONSELLER EN CAP.

[MAIG]

Matrícula de ciutadans honrats: suspesa a causa del contagi.

DILLUNS al primer de Maig M.DC.LJ. die dels gloriosos apostols sanct Phelip y sanct Jaume acostuman los senyors Consellers al despres dinar ajuntarse en Casa de la present Ciutat pera fer matricula de ciutadans, la qual nos feu per causa del contagi.

Embaixada al Gouernador y Consell real sobre materies eclesiàstiques y servey mèdich per als malalts de contagi.

DIMARS à IJ de dit, se tingue Consell de cent del qual resultà fer una embaixada al Senyor Gouernador y Consell real en scrits la qual aportaren mossen Fran.ᶜ Puigjener militar y m.ᵒ Joseph Ximenis y de Monrodon ciutada, y es del tenor seguent.

«Molt Ill.ᵉ S.ʳ Gouer.ʳ y Consell real.

Ab lo Consell de cent tingut y celebrat lo die de ahir es estat deliberat scriurer à sa Sanctedat sie seruit manar despedir bullas y demes prebendas eclesiasticas de aquest Principat y Comtats, que de no hauerlas fins vuy obtingudas restan las Iglesias sens pastor en gran dany y detriment de ditas Iglesias, y aixi mateix sie seruit sa Sanctedat anomenar jutge de breus que sie catala per poder coneixer las causas dels eclesiastichs, donant facultat als senyors Consellers de enuiar una persona à la cort romana obtinguda primer llicencia del Rey nostre senyor en conformitat dels senyors deputats y à gastos comuns de las dos casas, y aixi mateix se deliberà se scrigues à sa Mag.ᵗ sie seruit tenir à be pugan liberament tornar tots los prælats y altras per-

sonas eclesiasticas quiscu dells en sas residencias y habitations de esta Ciutat Principat y Comptats, no obstant que la present Ciutat ha fet entendrer al Ill.e Capitol desta Ciutat la resposta que V. S.a y Consell real son estats seruits donar en raho de retornar los eclesiastichs en sas residencias y habitations, y lo mateix pensan donar a las demes Comunitats y prelats dels monastirs desta Ciutat, y aixi mateix ha deliberat dit Consell, lo die de ahir suplicar à V. S.a y Consell real attesa la necessitat té esta ciutat de Doctors en medicina y cirurgians precisament mane per los camins mes breus, y ab las penas que millor apareixera à V. S.a y Consell real fer tornar aquells en la present Ciutat promptament, y no podent per los Doctors y Cirurgians sobre dits donar tota satisfactio als malalts, sie seruit manar ferne venir de altros, que tenen llur residencia en altres llochs y puestos de Catalunya, y que de dita deliberatio sen donas notitia à V. S.a y consell real per medi desta embaixada, suplicantlos sien seruits en la mateixa conformitat de las casas de la diputatio y Ciutat, scriurer à sa Sanctedat y à sa magestat per los fins y effectes demunt dits, y en lo demes se suplica à V. S.a y Consell real, que los senyors Consellers y Concell de cent ho rebran à singular gracia y merçe de V. S.a y Consell real.»

DIMECRES à IIJ de dit, die de Sancta Creu, los senyors Consellers ab promens se juntaren al porxo de Sanct Jau[m].e com es costum, y de alli anaren à la catredal de la present ciutat, y se assentaren ab los bancs cuberts de vellut à la part del euangeli, ahont ohiren lo offici diuinal, y noy hague sermo per causa de las malaltias del contagi. Ofici a la seu.

Dit die entre las tres y quatre horas de la tarda, los Senyors Consellers manaren donar cent assots à Guillem Marti de nacio frances alias dit Laucata per los llochs acostumats de la present Ciutat assistint en dit acte un aguasil del morbo à cauall, lo qual Marti era inculpat de ser entrat en casa de Joseph Naluis flaquer desta ciutat, situada cerca del forn del vidre en la Vilanova de la Fusina, sent dita casa tancada y barrada per ocasio de essersi encontrada una dona del mal contagios, y apres de hauerli donats dits cent assots fonch aportat en la torre de la muralla dels Tallers, pera saber y aueriguar si dit delinquent era complice en lo robo se hauia fet en dita casa, la qual sententia se executa essent present en Bar[celon].a lo senyor Gouernador. Sentencia d'açots.

Dit die à la tarda vingue en casa de la ciutat lo senyor Go- Conferencia del Go-

vernador ab los Consellers.

uernador pera tractar algunas cosas ab los senyors Consellers del seruey de sa Mag.t y benefici desta ciutat y Prouincia, y perço dit senyor Gouernador sen pujà a la istantia del consell de cent aixintlo à rebrer los Senyors Consellers en lo cap de la escala.

Fam, peste y guerra: ofici de pregaries en la Seu.

DIJOUS à IIIJ de dit al mati antes de las onse horas los Senyors Consellers en forma de ciutat anaren à la seu de Barcelona pera fer dir y celebrar un offici de rogatiuas en la Capella de la immaculada Conceptio de Maria Sanctissima patrona de aquesta ciutat per las necessitats presents se troban en esta Ciutat de fam pesta y guerra, lo qual offici se celebrà à cant de orga assistint la musica de menestrils de dita Ciutat.

Mal-afectes: súplica de un perdó general, al Rey.

DIUENDRES à V. de dit se tingue Consell de cent à cerca de demanar per part desta ciutat en conformitat dels molt Ill.es S.rs Deputats al Rey nostre senyor un perdo general per tots los seculars que en raho, ò sots titol de mal affecte poden hauer delinquit com en dita deliberatio llargament es de veurer.

Sous dels oficials majors dels terços.

E dit die fonch deliberat donar als officials majors dels tercios que la present ciutat te fets per guarda de aquella, com son als mestres de Camp y Sargentos majors, ço es als mestres de Camp vuytanta lliuras quiscun mes à quiscu dells, y als sargentos majors setanta lliuras quiscun mes à quiscu dells.

Visita als carcers reyals.

DISSAPTE à VJ de dit tenint entes los Senyors Consellers que los doctors del real consell tant ciuil com criminal se eran absentats de la present Ciutat per ocasio de las corrents malaltias de contagi, y que sols se trobaua en dita ciutat lo senyor don Joseph de Biure y de Margarit Gouernador de Catalunya sens assessor, per lo qual lo mag.ch Regent la Vegueria de Bar[celon].a administraua la justitia, los aparegué que eran tinguts y obligats en anar als Carcers reals per fer la visita que per semblants ocasions se acostuma fer; y hauent consultat dit fet ab lo mag.h m.r Narcis Mir altre dels aduocats de la present Casa qui inseguint les exemplars de la present casa, y dispositio de reals priuilegis de aquella, aconsellà, que deuian dits Senyors Consellers y eran tinguts y obligats en anar à fer dita visita, Anaren perço a la matinada ab sos verguers y massas altas en ditas presons, y pujats dalt per la obra noua sen entraren à la istantia dita lo deposador que trau finestras a la plaça del Rey y deuallada de la preso, y alla se assentaren en un banch posat de esquena a las finestras de la plaça del Rey de la mateixa manera que seuhen a casa de la Ciutat, y apres vingue lo magnifich Joseph de Ragas

ciutada honrat y regent la vegueria de Bar[celon].[a] lo qual fonch assentat entre lo senyor Conseller en cap y ters per ser lo segon absent è en altre banch arrimat a la paret deuant las finestras de la deuallada de la preso se assentà à ma dreta lo mag.[h] misser Joseph Piella Doctor en drets ciutada honrat de Barcelona Prior de Juristas de dita Cort del mag.[h] veguer y à son costat y part squerra lo mag.[h] misser Narcis Mir altre dels aduocats ordinaris de la present Casa, y aixi assentats ohiren algunas petitions que per part dels pobres presos à dits Senyors Consellers foren fetas procurant dits Senyors Consellers que dits presos tinguessen tot lo necessari, y aixi mateix foren trets deuant de dits senyors Onofre Reixach beneficiat, Miquel Giruent de Moya, Francesch Vila, y Hieronym Sala argenter als quals demanaren dels delictes per los quals estauan presos, y tenint plena notitia dits Senyors Veguer y Consellers que la causa per la qual estaua pres dit Hieronym Sala argenter era de poca consideracio determinaren perço que fos tret y relaxat de dits Carcers com de fet lo tragueren ab una cautio juratoria y no mes, fet lo qual dit senyor veguer se despedi de dits Senyors Consellers y sen ana, y despres dits Senyors consellers sen anaren.

Sentencia d'açots.

DIUMENGE à VIJ de dit entre las tres y quatre horas de la tarda se donaren cent assots per los llochs acostumats de la present Ciutat per orde dels senyors consellers y junta de morbo à Magdalena T. per lo que hauent estada encontrada del mal contagios en la morberia de Jesus apres de ser estada curada anaua y venia de Jesus à la present Ciutat, y apres de dits assots fonch aquella tornada à dita morberia pera fer la purga trobantse lo senyor Gouernador present en B[arcelon].[a] y lo mag.[h] Regent la Vegueria de Barc[elon].[a]

Festa del Arcàngel Sant Miquel.

DILLUNS à VIIJ de dit die del glorios arcangel sanct Miquel à la matinada anaren los senyors Consellers en forma de ciutat en la Iglesia Parochial de dit glorios Sanct, los quals foren conuidats per part dels obrers de dita Iglesia en la qual assentats a las cadiras de ma dreta del cor ohiren lo offici y sermo Diuinal se celebra dit dia en dita Iglesia.

Metges y cirurgians absentats ab motiu del contagi: desinsaculats y inhabilitats per als oficis municipals.

Dit die à la tarda se tingue consell de cent pera posar en executio la deliberatio feta per dit consell als XVIIIJ de abril proppassat contra dels doctors en medicina y cirurgians que en la ocasio present de contagi se son absentats de la present Ciutat, los quals foren desinsiculats de las bossas se trobaren ser insicu-

lats en la present casa y priuats de tots officis y beneficis de aquella com en dita deliberatio mes llargament se conte.

Sentencia d'açots.

Dit die à la tarda se donaren cent assots à ..... (*) per orde dels senyors Consellers y junta de morbo per hauer robat certas cosas de la morberia de Jesus y per hauerho dit delinquent confessat.

Morbo: junta en casa del Gouernador.

DIJOUS à XJ de dit à les nou horas de la matinada anaren los senyors Consellers en forma de ciutat en casa del Senyor don Joseph de Biure y de Margarit Gouernador de Catalunya que antes era la casa del marques de Aytona, en lo carrer dit de las Casas de nostra Senyora de Montserrat, y arribats que foren alli, dit senyor Gouernador hisque à rebrer dits Senyors Concellers al cap de la scala de sa casa, y apres passant deuant los senyors Consellers, y restant lo senyor Conseller en cap derrera y à son costat dret lo senyor Gouernador sen entraren en una istantia que dona à la eixida del hort de ditas casas, y assentats dits Senyors Gouernador y Consellers ab sas cadiras, ab esta forma, ço es lo senyor Gouernador en lo mitg dels Senyors Consellers cap y ters, y los demes senyors Consellers quart y sise per son orde à cada costat, y apres consequutiuament las personas de la junta de morbo assentats ab sas cadiras per son orde de una part y altra, conforme seuhen en casa de la ciutat y alli tractaren y conferiren moltas cosas tocant à la bona politica y gouern de la present [ciutat] concernents en la materia de morbo, en la qual junta estigueren desde las nou horas fins à las onse antes del mitg die, y apres se disgregaren y dit senyor Gouernador acompanya à dits Senyors Consellers fins al cap de la scala de dita sa casa, y de alli sen anaren en la Iglesia catredal de la present Ciutat ahont

Idem: ofici de pregaries en la Seu.

feren dir y celebrar un offici diuinal à cant de orga y musica de la Ciutat en la Capella de la gloriosa Sancta Eularia patrona nostra peraque per sa intercessio alcance de sa diuina Mag.t lo remey de las malaltias de contagi son en la present Ciutat.

Idem: visita al còs de Sant Ramon y ofici de pregaries en Santa Catherina.

DISSAPTE, à XIIJ. de dit anaren los Senyors Consellers en forma de ciutat en la Iglesia de sancta Catherina martir de la present ciutat per ocasio de las ocurrents necessitats de las malaltias del contagi pera visitar lo cos del glorios sanct Ramon de Penyafort patro desta Ciutat en la Capella del qual se digue y celebra un offici solemne à cant de orga ab la cantoria de la

---

(*) En blanc.

Seu y musica de la present ciutat ahont dits senyors Consellers estant assentats ab sas cadiras de vellut à la part del euangeli ohiren dit offici, y acabat aquell sen anaren cada hu de ells en sas casas.

Festa de Sant Nicolau en Sant Agustí. — Pregaries per lo mal contagiós.

DIUMENGE à XIIIJ de dit, conuidats los senyors consellers per part del Reuerent prior y Conuent de Sanct Agusti de la present ciutat anaren dits senyors consellers y assistiren à la festa que dit conuent feya à honor del glorios pare Sanct Nicolau de Tolenti y alli ohiren lo offici y sermo se digue y celebrà en dita Iglesia en lo altar major assentats a la part del euangeli ab sas cadiras, y acabat de dir dit offici dits senyors Consellers anaren a la Capella de dit glorios Sanct ahont agenollats deuant dita capella ohiren la lletania de nostra Senyora, y despres se alsaren y sen anaren per la porta del claustro en la Capella de nostra Senyora Sanctissima de la Pietat en la qual agenollats feren un rato de oracio suplicant ą Maria Sanctissima que per son medi y de dit glorios sanct Nicolau vulla remediar las malaltias del contagi son en esta Ciutat.

Nota que per intercessio del glorios Pare Sanct Nicolau de Tolenti moltas personas foren deslliuradas de dit mal despres de ser encontradas, y obra dit Sanct glorios molts y diuersos miracles ab diuersas personas.

Professó de de les lledanies.—Pluja.

DILLUNS à XV. de dit, se feu professo de las lletanias, ò lledanias per dins la Seu tantsolament per causa de las malaltias del contagi, a la qual foren conuidats los Senyors Consellers per part del Ill.e Capitol, y dits Senyors Consellers noy anaren per causa de la pluja feu dit die.

Concell de Cent per materia de metges, chirurgians y apotecaris absentats.

DIMARS à XVJ de dit se tingue consell de cent à la matinada à cerca de fer venir doctors en medicina y cirurgians de las parts de Catalunya pera visitar los malalts de contagi y curar aquells per la falta ni ha en la present Ciutat y en la morberia de Jesus per causa de serse absentats los metges y cirurgians de la present ciutat, y aixi mateix à cerca de procehir contra dels apotecaris de Barcelona que se absentauan desta ciutat tancant sas portas, com tambe altras cosas tocants en raho de ditas materias, com en dita deliberatio mes llargament se conte (*), y per causa del Concell dits senyors Consellers aquell die no anaren a la professo de las lletanias, ò lledanias.

(*) V. l'*Apèndix XXVII.*

Conferencia secreta del Gouernador ab los Consellers, sobre afers de la ciutat y del Principat.

Dit die a la tarda vingue en casa de la present Ciutat lo senyor don Joseph de Biure y de Margarit Gouernador de Catalunya al qual hisqueren los Senyors Consellers à rebrer a la porta del cap de la scala de Consell de cent, y de alli lo senyor Conseller en cap portant à ma dreta dit senyor Gouernador y los demes senyors Consellers deuant sen entraren en la sala de consell de cent, y assentat dit senyor Gouernador en lo banch de ciutadans y militars de Consell al mitg de dits Senyors Consellers tractaren certs negocis y materias tocants al seruey del Rey nostre Senyor y benefici de la present Ciutat y Prouincia secretas, y apres anantsen dit Senyor Gouernador ab la mateixa forma lo acompanyaren dits senyors Consellers fins al cap de dita scala ahont se despediren.

Contagi: ofici de pregaries a Sant Nicasi, en Mont-Sión.

DIMECRES à XVIJ de dit los Senyors Consellers à les onse horas de la matinada anaren en forma de ciutat al monestir de las monjas de Montesion ahont per las necessitats de las malaltias corrents desta ciutat feren dir y celebrar un offici solemne à cant de orga per la Capella de la Seu y ab la musica de la Ciutat en lo altar major de dita Iglesia à honor del glorios bisbe y martir sanct Nicasi per intercessio del qual vulla Deu nostre Senyor remediar las malaltias corrents del contagi.

Festa de la Ascensió. — Professó de gracies per pluja.

DIJOUS à XVIIJ de dit, die de la ascensio hi hague promenia juntantse los Senyors Consellers y promens en lo porxo de Sanct Jaume, y de alli ab la musica de menestrils deuant sen anaren à la Seu ahont ohiren lo offici diuinal assentats al presbiteri à la part del euangeli y noy hague sermo per ocasio de la ocurrentia del mal y en ser acabat dit offici se feu una professo per lo clero de dita seu dins dita Iglesia en agrahiment de gracias de la merce es estat seruit nostre Senyor fernos en donarnos plujas per medi y intercessio de la gloriosa verge y martir Sancta Madrona.

Contagi: ofici de pregaries en lo monastir de Jerusalèm.

DIUENDRES à XVIIIJ de dit anaren los Senyors Consellers ab las insignias consulars demati à las deu horas y mitja al monestir de Hierusalem de la present Ciutat ahont feren dir y celebrar un offici solemne à cant de orga y musica de menestrils de la Ciutat, lo qual offici se celebra en lo altar major de dit monastir à honor y gloria de Deu nostre Senyor y de Maria Sanctissima del Cor per las occurrents necessitats, y peraque Deu nostre Senyor per intercessio de Maria Sanctissima del cor vulla ser seruit remediar las malaltias de contagi son en esta Ciutat, y

apres de dit offici se cantà la lletania de Nostra Senyora Sanctissima y apres de acabada dita lletania se alsaren dits Senyors Consellers y sen anaren a la reixa que es à ma squerra dins dita Iglesia entrant per lo portal, de hont se veya nostra Senyora Sanctissima del Cor ab un altar parat y llums encesos, y agenollats deuant dita Sancta imatge ohiren los goigs de Maria Sanctissima del cor los quals las mares religiosas de dit conuent cantaren y acabats dits goigs se alsaren, ys despediren de la Reuerent Priora, y demes religiosas à las quals encomanaren molt que ab sas oracions se recordasen de encomanar à Deu nostre Senyor y à Maria Sanctissima del cor las necessitats son en esta Ciutat.

Idem: id. id. en la capella de Nostra Senyora de Montserrat.

DISSAPTE à XX. de dit los senyors Consellers se ajuntaren en casa del senyor Conseller quart à les deu horas de la matinada, y apres à las deu horas anaren vestits ab las insignias consulars à la Capella de nostra Senyora Sanctissima de Montserrat en la marina desta Ciutat ahont feren dir y celebrar un offici Diuinal de pregarias à cant de orga per las necessitats en ques troba esta ciutat affligida de las malaltias del contagi, lo qual oiren dits Senyors Consellers assentats ab las cadiras de vellut fora de la reixa a la ma dreta del euangeli per no poder estar aquellas dins lo presbiteri de dita Capella per falta de lloch y apres de acabat dit offici se canta la lletania de nostra Senyora, y de alli sen anaren en lo baluart de mitg jorn y de dit baluart sen anaren cada hu en sas casas.

Contagi: escriptura y memorial en dret, sobre'ls metges, chirurgians, apotecaris y oficials absentats.

Dit die à instantia de Diego Vilaseca not[ari] de Bar[celon].ª sindich de la present Ciutat se presenta als Doctors del real consell residints en la torra pallaresa una scriptura juntament ab un memorial en dret stampat fets per los magnifichs assessors de la present casa, la qual scriptura y memorial estan cusits en lo present Dietari y son del tenor seg[uen].ᵗ

✠

«Molt Ill.re S.r

Lo Saui Concell de Cent pera subuenir a la necessitat extrema en la qual aquella y sos Ciutedans de present estan per ocasio del contagi pestifero (de quens deslliure Deu per sa clementia) gran part de la qual proceheix de la falta dels metjes Chirurgians y apothecaris que ab tants grans treballs se son absentats de la d[it].ª Ciutat y an dexat sos Ciutedans sens remey en tant que ha molts dias que en la morbaria auenthi mes de dos mil empestats sols ha restat un metje joue y dos joues Cirurgians per esser morts los altres de manera que lo major dany

es no hauerhi qui cure als dits empestats ab deliberations fetas a vuyt y a setse del corrent mes de Maig auent ja fetes antecedenment cridas y altres diligenties pera compellir als dits metjes y Cirurgians que tornasen en la present Ciutat pera curar los malalts no han pogut obtenir ans be aquells son estats y son contumaces axi que es necessari valerse de majors forsas. Perço ha deliberat que fos sup[lica].t a V. S.a fos seruit manar compellir ab los remeys mes breus y efficasses que tant gran necessitat demana compellir als dits metjes y Cirurgians que son absentats los noms dels quals son estats ja donats a V. S.a y quant speraua ser socorreguts ab promtitut ha entes que V. S.a ha respost que hauia de juntar lo Collegi dels metjes y que per asso eran menester vuyt dies (dilatio gran en tant gran extrema necessitat per lo perill en la tardansa per anarse morint moltas personas cadaldia sens remey) essent de dret y conuenientia publica la d[it].a compulsio de promta y sens dilatio segons la qualitat del fet com llargament esta contengut en un memorial en dret ques presenta a V. S.a Perço y altrament lo Syndich de la d[it].a Ciutat en ex[ecuci].o de las d[it].as deliberations ab grandissima instantia sup[li].ca que sia del seruey de V. S.a de promte y sens dilatio alguna compellir ab penas legals y forsar als dits metjes y Cirurgians que son absentats a tornar a la d[it].a Ciutat pera curar los dits malalts y socorrer la necessitat publica y urgent com fa dit Syndich instantia y part formada contra dels predits demanant que lo procurador fiscal en tot interpose sas veus y actions y justitia ab compliment esserli ministrada omni meliori modo &c. Lo offici &c. et licet &c.

Altissimus etc.
Cellers Ad.tus Ciuitatis
Mir Ad.tus Ciuitatis.»

✠

«Jesus cum Maria sine macula peccati concepta.

Die 19. Maij 1651 en lo fet consultat per los molts Ill.es S.rs Concellers resultant de la deliberatio en lo saui concell de cent feta a 8. de dit mes en la qual se diu que los Asessors de la present Ciutat uejan y exeminen las supplications presentades per alguns officials de dita Ciutat absens y sia feta relatio de las exceptions que seran justas y se auran de admetrer y de las que se auran de repellir com mes extensament en la dita deliberatio es de ueurer: Vista la conclusio en dit saui concell de cent feta dit dia de 8. de Maig: Vistas diuersas supplications per part de diferents officials absents a dits molt Ill.es S.rs Concellers presentades de las quals baix diuisament se fara mencio: Vist lo que se auia de ueurer y attes lo que se auia de attendrer y particularment attes y conciderat que los officials de la dita Ciutat que son necessaris no sen poden anar de la Ciutat en temps de Pesta per que las obras de aquells son necessarias a la Ciutat y administratio de aquella cada un en son offici respectiue y en cas sen uajen de la Ciutat son compellits en tornar en ella pera seruir sos officis y en renitentia y contumacia de aquells los dits officials contumases son priuats de sos officis conforme tambe se pro-

ueheix en la dita deliberatio de 8. del corrent y attes y conciderat que los dits officials son stats citats ab ueu de publica crida pera que comparaguesen a seruir sos officis respectiuament y alguns dels dits officials son stats contumases contra los quals si son necessaris te lloch la dita peña de priuatio del offici y altres dels dits officials per si ,o, per interposades personas an comparegut et signanter auem vist una sup[licaci].º a dits S.rs Concellers donada per part de Joseph Soldeuila nott[ari]. seruint lo offici de mestre resional ab la qual representa molts serueys que ha fets en la Ciutat y las rahons que ha tingudas per absentarse signanter per auerseli ancontrada una filla y perço ague de traurer promptament de la Ciutat sa muller familia y la dita filla y vuy sta en un bosch de Tagamanent fent la quarantena ab guardas de vista y que aquella no sia acabada sta impedit de tornar a la Ciutat tant per no poder dexar ab un desert sa muller filla y familia com tambe auent comunicat a dita filla empestada no pot ni es just uenir a trectar y mesclarse ab los qui stan sans als quals poria apegar lo contagi las quals rahons ponderadas los DD. baix firmats son de uot y parer que las exceptions per dit Soldeuila ab dita sup[licaci].º son justas y tenen lloch y per ara deuen ser admesas ab tal empero que relleuat dit impediment torne sens dilatio dit Soldeuila a seruir son offici y lo mateix diem de Jaume Rondo qui te lo offici de fer vera en las apocas lo qual esta fora purgant ab muller y familia, y acabada la purga ofereix tornar.

2.º auem vista altra sup[licaci].º als dits molt Ill.es S.rs concellers presentada per Christofol Santjanis procurador de Joseph Borrell mercader Ciutada de Bar[celo].na, lo qual obte lo offici de Cradenser de la taula lo qual oposa exceptio de infirmitat per ocasio de star apretat de la puagra y chiragra y per dita maleltia impedit de exercir y regir dit offici: Vista la potestat y procura del dit Santjanis y una fe autentica que fa Bartomeu Canyado D.r en medecina de la vila de Granolles de la dita infirmitat com consta de dita relatio ab acte rebut en poder de Joseph Boleda nott[ari]. de Bar[celo].na a 25. de Abril del corrent any, la qual exceptio justificada ab la dita relatio tenim per justa y llegitima y que hay deu esser admesa, durant empero lo dit impediment y no mes.

3.º auem vista una sup[licaci].º donada per part de Joan Babtista Monfar ciutada honrat de Bar[celo].na D.r en drets y Asessor ordinari de la Batlia General ab la qual diu que sa absentia es stada ocasionada per lo contagi per ocasio del qual sta porrogada ,o, suspesa la real Audiencia y per conseguent ha cessat tambe y sta suspes lo concistori de la Batlia General y exercici dels officials de dita Batlia y axi dit Monfar no es official necessari pus no pot obrar res en son offici y sa vinguda no seria de utilitat ni effecte y sa absentia no es denyosa a la Ciutat ni al dit Concistori per las qual rahons y altres tenim la exceptio per justa y llegitima y que per ara deu esser admesa durant la dita suspensio y no mes ni en altra manera.

Finalment auem vista altra sup[licaci].º donada per Joseph Prats nott[ari]. de la visita ab la qual diu que ell sta y habita ab sa muller y familia en lo suburbis de la present Ciutat en una casa sua propria situada en la parrochia de S.t Just y S.t Pastor de la present Ciutat y en

consequencia que ell nos pot dit ser absent de la present Ciutat y que no sta compres en lo edicte y ajusta en asso que lo offici de scriua de la visita sta en stat que sols se ha publicada una querela y fet lo proces de la offensa y defensa que son offici sols consisteix en rebrer la lata de la sententia fehedora y offer que la dita sententia se publicara acudira de prompte a tocar la lata de dita sententia y ab asso aura cumplert y finit son offici, las quals causas y rahons son llegitimas pera que dit Prats no stiga compres ab la deliberatio y edictes publicats y ditas rahons pro nunc sian y deuen esser admesas attesa la dita offerta saluat en tot y per tot la censura del saui Concell de cent et hæc saluo semper etc.

Cellers ad.[tus] *ciuitatis.*
Mir Ad.[tus] *Ciuitatis.*»

✠

«Jesus cum Maria sine macula peccati concepta.

Die 20 Maij 1651 en lo fet consultat per los molt Ill.[es] Srs Concellers als Aduocats ordinaris de casa la Ciutat y altres baix firmats resultant de la deliberatio en lo saui concell de cent feta a 16. de Maig 1651 sobre ques pot y deu fer contra los Apotecaris que son absentats en aquest temps de contagi y an dexada la Ciutat: Vista la dita deliberatio feta dit dia de 16. de maig: Vista altra deliberatio del mateix saui concell contra los metjes y Chirurgians que en lo mateix temps an dexada la Ciutat: Vist lo vot fet per los Aduocats de la casa y altres aplicats contra los dits metjes y Chirurgians: Vist un memorial en dret per los dits Aduocats fet en respecte dels dits Metjes y Chirurgians: Vist lo que se auia de ueurer y attes lo que se auia de attendrer, y particularment attes y conciderat que lo que sta dit y discorregut en lo dit memorial contra dels dits metjes, y Chirurgians, milita tambe en los Apotecaris particularment per lo ques diu en dit memorial versiculo *Extende idem esse dicendum* etc. y en lo vers. *Et inde certum est circa finem* y la raho es igual en uns y en altres es aseber *que opera illorum est necessaria* per que poch importaria tenir Metjes y Chirurgians si faltan los medicaments ab que an de curar y los officials qui fan y acustuman de fer la compositio de las medecinas necessarias per la curatio. De hont y altrament los DD. baix firmats son de uot y parer que los molt Ill.[es] S.[rs] Concellers y sauī Concell de cent poden y deuen usar ab los Apotecaris lo mateix remey, y prosehiments que an usats ab los metjes y Chirurgians citant aquells pera que tornen en la Ciutat y obren sas botigas en la matexa forma que las tenian abans de absentarse, y dexar la Ciutat ab cominatio que altrament seran priuats dels officis, y beneficis de la Ciutat y declerats inabils de poder obtenir aquells en ningun temps y los qui stan inciculats seran trets de las bossas y aborrats del llibre de la Anima y publicadas las ditas Cridas executada la dita pena y cominatio contra aquells qui no auran comparegut dins lo termini a ells prefigit en ditas cridas et hæc saluo semper etc.

Cellers ad.[tus] *ciuitatis*
Mir ad.[tus] *Ciuitatis*»

RESPONSVM IVRIS,

IN FAVOREM INCLITÆ CIVITATIS BARCINONE, ADVERSVS MEDICOS, ET CHIRVRGOS, QVI CIVITATEM TEMPORE PESTIS DESERVERVNT.

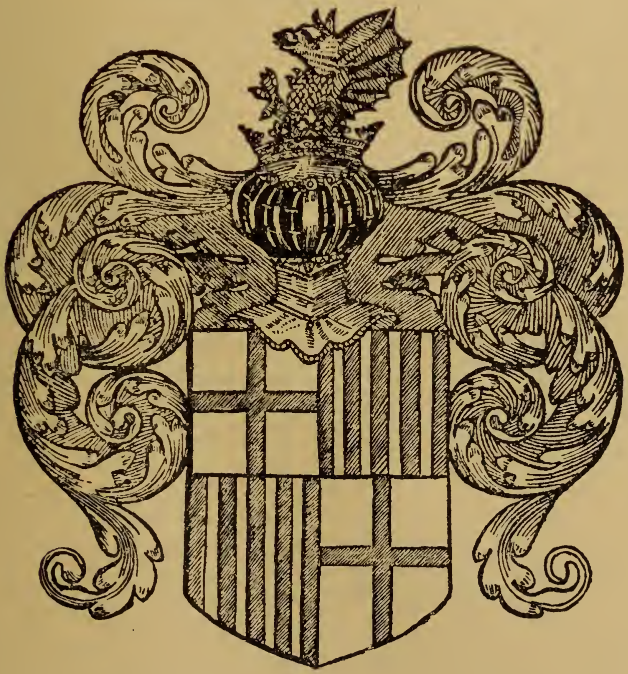

Barcinone: Apud Iosephum Forcada, iuxta domum Regiam, 1651.

Iesus, Maria, sine labe originalis culpæ concepta.

DVBITATUR vtrum tempore pestis, Medici, & Chirurgi possint cogi, ac compelli à Præside Prouinciæ ad redeundum ad Ciuitatem pro curatione infirmorum morbo epidemiæ laborantium omissis longioribus ratiotinijs. Respondetur affirmatiuè pluribus de causis, & rationibus. In primis, quia ciuis tenetur adiuuare Ciuitatem periclitantem & tempore necessitatis potest compelli ne deserat eam alioquin, potest puniri tanquam desertor Ciuitatis, ex tex. *in l. defunctorum 3. C. de re milita. l. 2.* vbi Lucas de Penna, & Ioannes de Platea, & ciuis non succurrens Ciuitati suæ perdit ciuilitatem, & priuilegia Ciuitatis, ac desinit esse ciuis, Bal. *in l. vnus quisque, C. de infant. expositis, & in l. 2. C. de capti. & postli. reuersis,* Alexan. *in l. xeluti, de iure iuran.* Surd. *cons. 427. num. 12. pag. 5. & 36.* Gerard. *singulari 2. num. 10.* Nauisan. *cons. 12. num. 2.* inter consilia Bruni Roland. à Valle *cons. 79. num. 23. tom. 3.* Cephal. *cons. 451. num. 94. & 149.* Boher. *decis. 260. in fine,* Afflict. *decis. 384. per totum,* tenet Gail. *obseruan. 36.* prædictorum ratio esse potest, quia ciuis est in potestate Ciuitatis, Speculator *lib. 4. particu. 3. de statu Monachorum, vers. 12. quæritur pag. 157.* vbi dicit Monachum esse in potestate Abbatis, provt ciuis est in potestate Ciuitatis, & Ciuitas habet ciues in potestate, quemadmodum pater filium habet in potestate, *l. ordine,* §. *fin. ff. ad municipal.* Lucas de Penna *in l. in filijs, C. de decur. lib. 10, & in can. de forma 22. quæst. 5. notatur.* Et ideò Ciuitas agit pro iniuria illata ciui in contumeliam Ciuitatis, vt docet Bart. *in l. 1.* §. *fin. ff. de iniurijs,* potesteque suum ciuem vendicare existentem in alia Ciuitate, Glos. *in auth. de mandat. Princip.* §. *oportet. verb. ægricolas, col. 3.* Bart. *in l. 1.* §. *per hanc 1. circa fin. ff. de rei vendicatione,* & sic grauiter delinquit qui Ciuitatem in necessitate positam derelinquit, & optimè docuit Fabius ad filium apud Silium Italicum, his versibus.

Iamque hoc nec dubites longæui natæ parentis
Accipe, & æterno fixum sub pectore serua
Succensere nefas Patriæ, nec fedior vlla
Culpa sub extrema fertur mortalibus vmbras.

Et Cicero *lib. 1. de orat.* inquit, quoniam sunt omnia commoda à Patria accepta nullum incommodum pro Patria, graue reputandum est, & sic Patria nil dulcius, nil charius in vita esse debet, nullus locus

est domestica sede iucundior, char sunt liberi, propinqui, familiares: sed omnes omnium charitates Patria vna complexa est, pro qua quis bonus dubitat mortem oppetere, si ei sit pro futurus: ideoque nullus est casus pro dignitate, & salute Patriæ non ferendus, vnde dicit Oratius *in oda. 2. lib. 3.* ad amicos dulce, & decorum est pro Patria mori; plura de obligatione ciuis extra Patriam adducit nostras Ioan. Paul. Xamm. litterarum, & sanguinis splendore prœclarus in epistola de Patria ad Lectorem *in suo tractatu de antiq. & regim. Ciuita. Barc.* & propter hanc obligationem ciuis dicuntur esse debitores Ciuitatis, Larrea *in allegat. fiscali 114. nu. 16. tom. 2.* & crimine læsæ Maiestatis puniri possunt deserentes Ciuitatem in discrimine, & necessitate positam, non enim debent viri fortes, & ciues deserere Ciuitatem, vt inquit Regens del Vilar *in lib. 3. epigrammat. fol. 226. & 227.* & sic debent puniri, provt puniuntur desertores Exercitus Principis; hi enim desertores crimen læsæ Maiestatis committere dicuntur tradit Prosper. Farin. *de crimine læsæ Maiest. q. 113. inspect. 2. num. 7.*

Cum igitur non minus sint necessarij Medici, ac Chirurgi tempore belli diuini quippe tempore pestis pro succurrendis necessitatibus publicis, & curandis infirmis peste infectis, quam sunt necessarij ciues fortis, & strenui ad defendendam Ciuitatem tempore belli humani, valeatque, & de iure procedat argumentum de bello humano ad bellum diuinum, ex traditis eleganter per Gasparem Anton. Thesaur. *quæst. forens. 73. per totum, lib. 1.* & signanter *num. 6.* imò est argumentum à minori ad maius fortius, & periculosius sit bellum diuinum quam humanum, adeò vt Dauid Rex 1. *Regum,* pestem trium dierum tantum equiparauerit percussioni hostili trium mensium, & fami septem annorum, vt latè tradit Petrus Gregor. *Syntagmaton iuris vniuersi, tom. 2. lib. 31. cap. 21. de peste, in fine,* & nihil mirum cum pestis sit omnium ægritudinum Regina, & morbus acutissimus contagiosus, qui omnia superat Dei flagella, vt refert Hyppol. de Maya *consult. 35. à num. 15.* à Peguer. *decis. 8. num. 3. & 4.* ac proptereà causa pestis dicitur maior quam belli, quia maior est hostilitas Dei, quam hominum, Ripa *de peste, in princ. num. 9.* Xamm. *de priuil. ciuit. Barcinone,* §. *8. num. 44.* Hyppol. Riminald. *cons. 282. num. 41.* Sequitur inde, ac in consequentiam necessariam dicendum est Medicos, & Chirurgos, quorum opera est simpliciter necessaria tempore pestis ad liberandam Ciuitatem, eiusque ciues curandos ab hac lue dicti morbi contagiosi cogi, & compelli posse, & deberi ad redeundum in Ciuitatem, quam vti ingrati deseruerunt tempore maioris necessitatis, quando ei obsequium necessarium præstare debebant; ingratus enim dicitur, qui non præstat obsequium necessarium, vt tradit Petrus de Rauena *singulari 404. fol. 515,* & hoc ingratitudinis vitium est valde detestabile, fontes pietatis desicans, plures effectus producens, de quibus Hyppolit. de Masilijs *singulari 413. num. 1. fol. 739.* vbi *num. 2.* dicit, propter hoc licere patri qui filium legitimauit ad priorem statum illegitimitatis eum reddere, nec mirum; quia ingratus potest priuari beneficio, quod habuit, ab eo contra quem fuit ingratus, per tex. *in cap. 3. extra de postula.* vnde meritò, ac optimo iure præcedente legitima monitione, seu citatione, fuerunt isti

Medici, & Chirurgi qui Ciuitatem deseruerunt hoc tempore pestis exbursati, & priuati honoribus Ciuitatis cum deliberatione à centum virili Consilio facta die 8. Maij 1651. provt hoc factum fuerat annis 1558. & 1589. contra Medicos, & Chirurgos qui tempore pestis hanc Ciuitatem similiter deseruerunt, iuxta tradita per Xamm. *de antiquitate Barcinone*, §. *23. num. 18. pag. 246.* Et tot fuerunt nunc qui eam derelique-runt in tanta necessitate positam, & tanto periculo constitutam, vt infirmi quam plurimi morbo isto epidemiæ occubuerint, absque vllo iuuamine temporali propter deficientiam Medicorum, & Chirurgorum absentium: adeò vt in fine mensis Aprilis, & vsque ad dimidiatum mensem Maij huius anni 1651. plusquam bis mille infirmi extiterint in Nosodochio, vulgo *Morberia,* cum vnico Medico iuuene, & duobus iunioribus Chirurgis; & ideò necessum fuit Ciuitati conducere Medicos, & Chirurgos exteros, qui è Gallia venerunt ad curandos infirmos, & hoc non puduit fugitiuos, quorum nullus adhuc redijt (vno excepto Medico Marti) Proh dolor! Heu impietas!

Hac retenta æquiparatione pestis, & belli, cum æquiparatorum idem sit iudicium, hac vtimur argumentatione Rex, & Baro possunt compellere vassallos ad eos respectiuè iuuandum in guerra, Regis, aut Baronis expensis, vt ex tex. *in cap. si quis Baro,* & ibi Socarr. *num. 6. & cap. si quis dominus,* & ibi Socarr. *num. 1.* à Peguer. *decis. 57. num. 9.* Oliba *in vsatico alium namque, cap. 3. num. 57.* Canc. *variar. resol. par. 3. cap. 5. num. 69.* Fontan. *de pact. nupt. claus. 4. glos. 6. per totum,* Rossental. *de feudis, lib. 4. quæst. 25.* Albert. Brun. *cons. 31. num. 4.* Cauedo *par. 2. decis. 44. num. 3. & 10.* vbi dicit cogere vassallos ad bellum esse ius Regale, & soli Regi comptere, *l. vnica, C. vt armo. vsus, lib. 11.* Rolandus à Valle *tom. 2. cons. 1. num. 80.* Et quod Rex possit cogere omnes vassallos vt in bello, periculo mortis se exponant pro defensione Patriæ, est tex. *in l. nullus, C. de cursu publico, lib. 12.* plures allegans Larrea *alleg. fisc. par. 2. alleg. 114. num. 10.* Si igitur dominus Rex, & suo casu Baro possunt compellere vassallos ad eum iuuandum in guerra, quod locus belli est periculosus, & vulgo dicitur, quod homines non nascuntur, sed moriuntur, Hieron. Magon. *decis. Lucen. 44. num. 4. & 5.* multo fortius dominus Rex potest compellere vassallum suum Medicum, & alios in arte peritos ad iuuandum suam Ciuitatem periclitantem de peste infectam, pro curandis infirmis, soluto ei stipendio.

Præstereà conferunt, quod Medicus potest cogi inuitus mederi, aliàs mortaliter peccat, & secundum legem Dei est reus homicidij si infirmi moriantur, *cap. 1. 83. distinct.* potest ergo compelli vt à peccato desistat, *cap. nouit, de iudicijs,* & quod officio Iudicis cogi possit mederi, & ægroto consulere, quemadmodum Aduocatus compelli potest consulere litigantibus, secundum Glos. *in l. 2. C. de proxi. sacro scrinij,* & probatur *in l. sancimus, C. de Aduoc. diuers. iudi.* Capella Tolosana *quæst. 482. per totum.* Bouad. *in polit. lib. 3. c. 15. de la visita de la carcel, nu. 64.* Postquam enim Medicus officium medicandi, & Aduocatus officium consulendi assumpserunt possunt compelli, vt operas prestent, quod est munus publicum quod quilibet inuitus subire tene-

tur, *l. munerum,* §. *iudicandi, ff. de muner. & honor. & l. penult.* §. *duo genera, ff. de vaca. muner.* possunt igitur hoc tempore necessitatis Medici ciues qui Ciuitatem deseruerunt compelli ad redeundum pro curandis infirmis conciuibus, & quælibet Ciuitas debet habere decem Medicos, vel duodecim, videlicet septem maiores, & quinque inferiores, vt tradit Boer. *decis. 323. num. 24.* quibus caret ciuitas Barcinone in hac tempestate propter absentiam eorum qui recesserunt vnde est euidens necessitas, quæ certè reparari non potest; nisi Medici, & Chirurgi qui effugerunt cogantur redire ad præsentem Ciuitatem ad curandos infirmos, provt antea solebant, & ad hoc potest Ciuitas suos ciues Medicos, & Chirurgos cogere ad redeundum, vt tradit Larrea *allegat. fiscal. par. 2. allegat. 114. nu. 16.* sub his verbis. *Octavo adeò Reipublicæ debitores esse ciues, vt pro communi bono Patriæ ad fœdera sancienda, aut aliud quod omnium incolumitatem respiciat, Princeps, vel Republica, qui in ipsos potestatem habent, aliquos ciues tradere posset, & periculo vitæ exponere pro tutamine aliorum, & huius periculi subeundi pro Patria ciues debitores sunt, vt tradit Diuus Thomas 2. 2. quæst. 70. art. 3. quod ex Tannero Bannez, & Filiucio comprobat doctissimus Pater Diana tom. 5. resol. moral. tractat. 4. resol. 23. statuens non solum posse hoc à Principe, vel Respublica vassallo, aut ciui præcipi; sed etiam illum cogere adeò vt si ciuis obtemperare recuset, poterit vt nocens puniri, & occidi; quia Respublica ad quoduis debitum, & virtutis officium potest subditum ciuem cogere, & ante Dianam tradiderat Laym 1. tom. Theolog. moral. 3. par. tract. 3. de inuest. læsio. corp. cap. 1. num. 4. &c.* possunt igitur, & debent compelli Medici, & alij in arte periti ad redeundum pro curandis infirmis.

Sed cur longius immoramur? cum ad propositum habemus modernum, Philiber. Marchi. *in tract. de bello diuino, par. 1. de onere residendi tempore pestis, cap. 8. an Medici possint cogi ad residendum, pag. 25. num. 6.* cuius verba formalia libuit hic insere. *Potest tamen adhuc cogi à Prætore, aut à Magistratu sanitatis ad residendum, & ad curandos peste aflictos, aucto, vel assignato congruo stipendio pro tanto vitæ suæ periculo. Ratio est, quia ad obuiandum communi damno potest Legislator si velit, legem ferre, obligantem aliquos, etiam cum patenti vitæ periculo. Hæc enim lex est iustissima cum respiciat bonum commune, quod priuato præferendum esse lex ipsa naturalis docet. Atque sic tradunt post alios multos Suarez lib. 3. de leg. cap. 30. num. 4. Sanchez tom. 1. summ. lib. 1. cap. 18. num. 4. Ioan de Salas, de legib. disput. 12. sect. 1. Bonacin. de legib. disp. 2. quæst. 8. puncto 2. num. 6. & 11. loquens in specie de Medico cui potest fieri præceptum ne tempore pestis ab Vrbe, vel loco discedat consentit. Hombon. de exami. Ecclesias. tract. 15. cap. 8. q. 25. vers. ad secundam quæs. par. 3.*

Extende idem esse dicendum de Chirurgis, & Pharmacopolis, quos non debere fugere tempore pestis tradunt Claud. Expenceuus super 1. ad Thimoteum, lib. 3. digressionum. cap. 19. Rutil. Benzon. lib. 1. disp. 1. quæst. 1. vers. 2. sententia in fin. & clarius circa finem totius quæstionis vers. Medico autem à communitate conducto, fol. mihi 18. Ratio est, quia istorum opera ita necessaria est hoc tempore, sicut illa Medicorum. Quod

si fugam tenent post Legislatoris præceptum, possunt etiam morte puniri, ad aliorum exemplum, hactenus Marchin. qui in cap. subsequenti, num. 12. tradit, posse Prælatum præcipere secularibus & Regularibus præsbyteris, vt peste laborantibus Sacramenta ministrent, quod latius tradit pluribus citatis in par. 5. cap. 1. num. 10. cum sequentibus, eos cogendo, & compellendo censuris Ecclesiasticis, quando pro præsentibus necessitatibus non adest sufficiens Sacerdotum copia, aut multi iam Parochi peste extincti fuerunt: provt contigit in hac Ciuitate Barcinone, vbi propter deffectum Parochorum Religiosi ministrant Sacramenta infirmis hac lue infectis, tradunt etiam Butil. Benzon. *quæst, 1.* Thoma Sanchez *in præcepta decalogi, lib. 6. cap. 2. num. 60. concl. vlt.* Reginald. *lib. 30. tract. 3. num. 7. & 9.* Homobon. Bannez, Rodrig. & Chacta. ibi citatus per dictum Marchin. Et ita quemadmodum Ecclesia compellit suos subditos Medicos spirituales ad præstandas medicinas spirituales, hoc tempore pestis; hoc idem dicendum est de potestate seculari, vt cogere valeat, & debeat Medicos corporales, & Chirurgos ad medendum, & curandum in his necessitatibus vrgentissimis.

Non sunt prætermittenda elegantia verba Martini Bonacin. *tom. 2. disp. 2. quæst. 8. punct. 2. pag. 138. num. 11.* vbi sic ait. *Quinto Superiorem obligare, si tempore pestis legem ferat qua præcipiat Parochos assistere infectis peste administranda Sacramenta: Superior enim potest obligare cum periculo vitæ, & potest partem exponere periculo vitæ propter commune bonum, sicut etiam Princeps potest instante mortis periculo præcipere militibus tempore belli ne à propria statione discedant;* bonum enim commune præponderat priuato, vt patet ex dictis in præcedenti quæstione, & in obiectionibus.

Ex quo infertur milites grauiter peccare in tali euentu fugiendo, non solum contra pactum, verum etiam contra præceptum Principis, seu Ducis, si Dux instante periculo Exercitus præcipiat, ne ab statione discedant, vel vt hostes inuadant, vel vt pugnent, ita Suar. *loc. cit. num.* 3. *& 4.* Vazq. *loc. cit. cap. 3.* Salas *loc. cit. num. 11.* Becanus *loc. cit. num. 10.* Sanchez *loc. cit. num. 2.* Lesius, & alij, quos in simili retuli *de homicid.*

Sexto, seruandam esse legem etiam humanam cum periculo vitæ, quando quis alteri minatur mortem, nisi legem humanam violet in contemptum legis, vel in odium Religionis, &c. nam lex humana in tali euentu obligat cum tanto periculo ad tuendam religionem, vel auctoritatem legis publicæ, quæ præponderat bono vitæ priuati, ita Suarez *loc. cit. de leg. cap. 30. num. 16.* Vazq. *loc. cit. cap. 4.* Becanus *num. 11.* Sanchez *loc. cit.* Layman. *num. 6.* & alij, quos in simili retuli *de censuris.* Hæc Bonacin.

Ecce qualiter hoc negotium fundetur principaliter in bono publico, & communi, & necessitate, quæ præponderat vtilitati, & priuate, *l. 3. C. de princip. lib. 12. cum similibus;* ideoque publica vtilitate, & necessitate, concurrente istius Ciuitatis operationes iustificatæ manent, cum in hac occasione de salute populi in magno posita discrimine Ciuitas tractet, & cum salus populi suprema lex debeat esse, vt ait Tullius *lib. 3. de leg.* quem citat Ioan. Bapt. Valens. Velasq. *cons. 99. num. 15.*&

nobilis Ioan. del Castillo Sotomayor, *lib. 7. de tertijs, cap. 9. num. 24. prope finem,* ideoque quidquid pro salute populi consequenda, & conseruanda fit pro lege debet haberi, ac obseruari alijs quibuscunque priuatis interessibus, seu commoditatibus postpositis, quia commune bonum semper est priuato præferendum, vt dicit Calixtus Ramir. *in l. Regni,* §. *31. num. 13.* nam conseruatio Reipublicæ legem continet necessitatis, quæ expressè præcipit, & ordinat quod non seruetur, nec adimpleatur altera, sed illa exequatur, & non habeatur alius respectus, aut consideratio in eo omni quod visum fuerit conueniens conseruationi salutis totius populi, & ciuium, ac sustentatione Reipublicæ, & ita necessitas tanquam lex præcissa, & superior, quæ alias abrogat, & annullat omnia, quæ sibi opus sunt, & oportuna apparent ad finem conseruationis consequendum pro lege seruari iubet eaque pro bono publico, & salute totius populi à Ciuitate ordinantur, & à Præside præcipiuntur, provt ex Diuo Thoma, Simancas, & Osasco *decis. Pedemontana 17.* tradit optimè Valençuel. *dict. cons. 99. num. 15.*

His additur vti valde conferens ad propositum elegans doctrina nobilis Ioan. Baptist. de Larrea *d. tom. 2. alleg. fiscal. d. alleg. 114. num.* 20. cuius verba formalia sunt hæc. *Vndecimo, idem confirmat, quod de coactione Medici spiritualis, & corporalis tradunt Doctores, tempore pestis posse Rempublicam cogere illos, & Magistratus, ne recedant à loco, vbi resident, imò potius, vt assistant ibidem curationi ægretantium, Sacramentorum, & iustitiæ administrationi diligenter incumbant, etiam si verosimiliter contagionis periculum eis immineat; Ripa de peste, cap. 7. num. 26. Nauar. Emanuel Rodrig. Rutil. Benzon. & Amescua, quos pro hac sententia refert D. Solorz. 2. tom. de Indiar. gubern. lib. 1. cap. 13. num. 67. qui inde tradit per totum caput posse Regem Hispanum cogere Indos ad effossionem, & operationem metallorum, & vt se ad eam conducant, quamuis vitæ periculum, & salutis dispendium ex tali effossione, & operatione proueniat, quia publica vtilitas illarum Prouinciarum in tali operatione metallorum consistit, non minor, quam in agricultura, & totius Monarchiæ Hispaniæ commersium, & vires inde procedunt, cui publice vtilitati cedere priuatorum incolumitatem congruum est.*

Et inde certum est Medicum spiritualem, & corporalem, & Magistratum posse cogi non recedere à loco vbi pestis lues serpit, etiamsi magnum vitæ dispendium immineat, vt quisque muneribus suis fungatur. Nec poterit argumentum elidi ex eo quòd prædicti teneantur ex officio; Medicus spiritualis ad Sacramenta administranda, corporalis ad ægrotantium curationem, & Magistratus ad regimen, & iustitiæ administrationem, quippè et si prædicti teneantur ad quælibet incommoda pro muneris obligatione, & officiorum exercitio; non tamen obligati sunt in euidenti vitæ periculo se constituere, quia non adeò damnosum illis officium suum debet esse, argum. l. sed & si quis, ff. quemadmodum testament. aperiant. l. post legatum, §. *Aduocatum, ff. de his quibus vt indignis, l. videlicet, ff. ex quibus causis maiores, l. inter officium, ff. de rei vindic. ex Surdo, Moneta, Thusco, & alijs probauit Valasco axiomatum iuris, littera O, num. 15. Sed tamen illud quod est muneri connexum & pertinet ad salutem communem, non possunt recusare, de quo vltra prædictos videndus doctissimus*

R. Pater Diana 5. tom. moral. tract. 13. resol. 23. & 24. Hactenus Larrea, cui addendus est Marchinus *in suo tract. de bello diuino, cap. 2. par. 1. pag. 10. num. 20.* ibi: *Declara Decimo, vt eodem onere residendi, quo diximus ligari animarum Pastores teneantur etiam, vrbis Præfecti, Iudices, Magistratus, quibus cura Ciuitatis est commissa, & quorum opera necessaria est, vt Medici, Cherusiti* (sic), *Pharmacopolæ, sic latè D. Carolus Boeromeus in epistola sua Pastorali de anno 1572. Paleottus in simili epistola, Claudius Espencæus super 1. ad Thimotheum, lib. 3. digressionum, cap. 19. Rutil. Benzon. d. lib. 1. disp. 1. in q. 1. ver. 2. sententia in fine, & in comprobationem refert epistolam Diui Augustini scriptam Honorato Episcopo, quæ est epistola 180. vbi pluribus rationibus suadet dicto Honorato Episcopo, ne tempore pestis relinquat oues absque Pastore ob commune bonum, licet immineat periculum mortis.*

Hinc fit, vt possit Abbas obligare Monachum, vt pareat eius præcepto, etiam cum mortis periculo, quando dirigitur præceptum ad commune bonum Religionis; ita Cayeta. 3. tom. opusc. tract. 9. & ex Patre Suarez, & Patre Vazq. probat Tambur. de iure Abbat. tom. 2. disp. 21. q. 8. nu. 2. quasi Superiores, ad quorum curam pertinet bonum commune sustinere, possint ad illud consequendum quemlibet iubere cum periculo vitæ, quæ vt priuati cedere debet utilitati publicæ. Et ideò ibi, num. 3. ex eodem Cayetano, Emanuele Roderico, Sancio, Suarez, Bonac. & alijs tradit posse Abbatem tempore pestis præcipere subditis, & Religiosis contagio ægrotantibus, tam in temporalibus, quàm spiritualibus cum periculo vitæ ministrent, quia id pertinet ad conseruationem status Religiosi, & communis boni.

Ex quibus omnibus concludimus pro bono publico, attenta necessitate prædicta Ciuitate, & eius Syndico reclamante, & instante Medicos, & alios in arte medendi peritos, qui à Ciuitate recesserunt sub iuris corporalibus compellendos fore, & esse ad redeundum ad Ciuitatem causa curandi infirmos, cum debito, & competenti stipendio. Et hæc saluo semper, &c.

Cellers Aduocatus Ciuitatis.
Narcisus Mir Aduocatus Ciuitatis.

Dit die (*) y à instantia de Jau[m].[e] Sayos not[ari] de Ba[rcelon].[a] subrogat en lloc de Fransesch Fitor not[ari] de Bar[celon].[a] subsindich de la present ciutat malalt, se presentà semblant scriptura y memorial al Senyor don Josep de Biure y de Margarit Gouernador de Catalunya.

Contagi: ofici de pregaries en Sant Francesch.

DIUMENGE à XXJ de dit los senyors Consellers se juntaren à las nou horas de la matinada en casa del senyor Conseller quint, y de alli vestits ab las insignias consulars anaren à la Iglesia y monastir dels Pares de Sanct Fransesch ahont assentats en lo

(*) Dissabte 20 de Maig.

presbiteri ab las cadiras de vellut à la part del euangeli ohiren lo offici diuinal de pregarias à cant de orga, lo qual dits Senyors Concellers feren dir y celebrar à honor de Deu nostre Senyor, y del glorios Pare Sanct Fransesch per las necessitats de las malaltias de contagi se troba affligida esta Ciutat.

Concell de Cent: afers de contagi y oficials absentats.

DILLUNS à XXIJ de dit se tingue Consell de cent en lo qual se llegiren los papers presentats als senyors Gouernador y del real Consell lo die de XX del present insertats en dita diada, y continuats en dit Consell juntament ab la resposta per los senyors del real Consell feta (1), y tambe fonch deliberat per dit Consell que attes nos troba ordinatio, ò desliberatio que dispose que los officials ajan de residir en temps de contagi forçosament que perço los Senyors Consellers anomenen altres en lloch dels absents ab tot lo salari de aquells, y que de assi al deuant tots los officials de la present Ciutat y Ballia general ajan y degan jurar en lo introhit de son offici que en temps de contagi no se absentaran de la present Ciutat conforme esta ja deliberat ab altra deliberatio, la qual deliberatio sie posada en lo llibre dels juraments prestan los officials en los introhits de sos officis, y aixi mateix se pose en los llibres de Cerimonials tenen cada hu de dits senyors consellers peraque tingan notitia, la qual degan jurar los senyors Consellers à cetero de fer seruar aquella à tots los officials en lo sdeuenidor. com ditas y altras cosas en dit consell mes llargament estan contengudas (2).

Junta de Morbo: crides.

Dit die se juntà la junta de morbo ab la forma acostumada en la qual se llegiren unas cridas en materia de la politica y bon

(1) Son text literal és com segueix: — «Die vigesima May MDCLJ in turri vulgo dicta la pallaresa sita in territorio Parochiæ Beatæ Mariæ de Bitulona dio[cesis] B[arcinon].e Los s.rs Francesch Vidal, Don Felip Copons y Baptista Ramon de Monjo doctors del Real Concell, lo s.r Joseph Queralt conualescent en lo llit, Responent a la sup[licaci].o y memorial per lo sindich de la present Ciutat a dits s.rs presentat diuhen que la sup[licaci].o sera insertada en lo proces de la euocata causa del morbo y se administrara justicia sobre la materia que conte, que ja ha dies que per dit effecte se ha fet per lo real Concell conuocatio de tots los metges y chirurgians de qui ha donat noticia la Ciutat se eran absentats de aquella perals 25 del corrent mes de Maig en lo lloch de sancta Coloma de Gramanet per prouehir a la necessitat de dita Ciutat, en la qual Juncta judica lo Real Concell seria aproposit se trobas algu o alguns dels senyors Concellers conforme ja se es representat al s.r Gouernador pera que los ne donas auis, assegurant a la Ciutat quels te en viua pena los treballs en que esta posada y que per part del Real Concell se contribuira sempre ab lo zel acostumat al benefici de la dita Ciutat en que tant interessa lo seruey de sa Mag.t (que Deu g.de) y conseruacio de aquesta sa Prouincia de quibus que fuerunt acta &c.=Testimonis en aquestes coses presents son Pere Joan Bertran joue sabater y Carlos Febrer mestre capser Ciutadans de Barcelona y Miquel Oliuer not[ari] pub[lich]. de Bar[celon].a qui en aquestas cosas entreuingue com a substitut del scriua major de la present Casa y Concell.» — (*Deliberacions* de 1651, fol. 257.)

(2) Ademés foren llegides en dit Consistori tres cartes, de data 5 del mateix mes, trameses de París per D. Josep de Pinós, embaixador de la ciutat, pel Regent D. Josep Fontanella i pel D.or Magí Sivilla, Abat elet de Banyoles. — Veja's sa transcripció en l'*Apèndix XXVIII*.

gouern en las cosas tocants à preseruarse del mal contagios, y curatio de aquell, com en ditas cridas que foren deliberades publicar, llargament esta contengut (*).

Mides sanitaries: sentencia d'açots a un contrafactor.

DIMARS à XXIIJ de dit, a las nou horas de matinada de orde dels senyors Consellers y dotsena de morbo se donaren cent assots per los llochs acostumats de la present ciutat à Pau Artes llibrater per ser aquell aixit de la purga de Jesus per dos vegadas, y sersen entrat en la present Ciutat antes de acabar lo temps de dita purga contrafent las Cridas manadas publicar per los Senyors Consellers y junta de morbo, la qual sententia se executa sens fer proces algu, trobantse lo senyor Gouernador present en Barcelona.

Morbo: ofici de pregaries en les Caputxines.

Dit die à las deu horas y mitja de la matinada dits senyors consellers anaren de casa la present Ciutat al monastir de las mares Caputxinas ahont feren dir y celebrar un offici solemne à cant de orga per la Capella de la Seu y ab la musica de la Ciutat lo

---

(*) Són del tenor literal següent:—«Ara ojats tothom generalment queus notifican y fan asaber de part dels molt Ill.es S.rs Concellers y dotsena de morbo que com la experiencia haja mostrat los danys que resultan de comunicarse las personas infectas o, las que seruexen y gouernan y estan en casas ahont y ha alguns malalts de contagi ab las demes personas de Ciutat que estan sanas y que no reparen en anar en llochs publichs com son Iglesias plassas carnicerias y demes parts ahont se ven y compra de hont las personas sanas que acudan alli perillan de inficionarse y de fet se ha experimentat que molts de aquesta manera se son encontrats. Perço desijant sa s.a obuiar à tots los danys sobredits notifican y fan asaber y ordena y mana a totom generalment que ningu de dimecres que comptarem a vinty quatre del corrent inclusiue en auant que estiga malalt gose exir de la casa ahont habitara sens expressa llicentia del Conceller cabo del quarto a effecte que antes ell puga aueriguar que la dita malaltia no sia suspitosa de contagi perque no sento li puga donar llicentia. Y aixi mateix se ordena y mana que ninguna persona de qualseuol estament grau ,o, conditio que sia que tinga en sa casa ,o, habite en casa ahont hi haja malalt algu de contagi o, suspita dell no gose ni presumesca exir de casa sots pena de la vida encaraque despres fes constar que no se communicaua ab lo malalt sino es que tinga llicentia del conceller que es cabo de aquell quarto, y de la mateixa manera se ordena y mana a qualseuol persona de qualseuol grau estament ,o, conditio que sia que haura gouernat malalt algu de contagi ,o, suspita dell que no gose exir de casa sens que tinga llicentia del Conceller cabo del quarto a effecte que lo dit puga assegurarse ans de donarla que haja purgat per temps competent y stiga fora de tota suspita Y perque las personas que estaran reclosas tingan quils proueesca los aliments necessaris sens auerse de exir de casas tindra la Ciutat persona que ab sos diners los prouehira tot lo que hauran menester. Y perque los que contrafaran a la present crida pugan esser castigats se promet a qualseuol persona que denunciara à algu dels s.rs Concellers ,o, cabo dels quartos alguna persona que haja contrafet al capitol de la present Crida donara plena proua del delicte que encontinent se li faran pagar per lo Scriua rational de la casa de la Ciutat del diner tindra de compte de Morbo vinty sinch lliures moneda Barcelonesa per quiscu dels que acusara donant plena proua del delicte.=Item se mana a tothom generalment que per la hora que lo cabo del quarto los assenyalara tingan obligacio de exir a las portas de sas casas a effecte que se puga fer ressenya si estan ab salut ,o, no sots las penas ben vistas als s.rs Concellers y que si estaran malalts ho degan denunciar al cabo a effecte que puga fer aueriguacio si la malaltia es suspitosa de contagi ,o, no.=Item se notifica à tothom generalment que ningu gose entrar en casa alguna ahont y aja senyal de estar infecta lo qual senyal sera una Creu blanca a la porta sots pena perals que contrafaran de cent asots o, altres majors o, menors a arbitre dels s.rs Concellers y Junta de morbo exceptats los metges chirurgians y aguatsils de morbo. E Perque &c.»—(*Deliberacions* de 1651, fols. 260.v i 261.)

qual offici se celebrà de nostra Senyora sots inuocatio de la immaculada Conceptio ab la lletania de nostra Senyora à la fi de dit offici per las necessitats presents.

DIMECRES à XXIIIJ de dit, dits Senyors Consellers anaren à la Catredal de la Seu à fer celebrar altre offici per las necessitats presents en la Capella del glorios bisbe Sanct Olaguer cos sanct de Barcelona, lo qual ohiren assentats en las cadiras de vellut fora dita Capella à la part del euangeli per no poder estar dintre, acabat lo qual offici se digue una lletania de Maria Sanctissima.

Idem id. en la Sèu.

DIJOUS à XXV. de dit dits senyors consellers anaren al monestir de las monjas minimas ahont feren dir y celebrar altre offici diuinal à cant de orga à honor del dulcissim nom de Jesus per las mateixas necessitats, acabat lo qual se cantà la lletania de nostra Senyora à cant de orga, y despres las religiosas de dit conuent cantaren altra lletania del nom de Jesus.

Idem id. en les Mínimes.

DISSAPTE à XXVIJ de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual lo senyor conseller segon feu llarga relatio de las moltas diligencias hauian dits senyors consellers fetas peraque entrasen doctors en la present Ciutat attes la necessitat ni hauia, y aixi mateix com hauia fet capturar la persona del doctor en medicina Anthoni Morell lo qual trobaren en lo lloch dit lo pont de Sanct Marti per dos aguasils del morbo, y aixi mateix com hauian donat orde de agaffar lo Doctor Miquel Delmunt en Sanct Adria de Besos, lo qual tenint notitia de ditas cosas fugi, y aixi mateix se captura lo Doctor Enueja, lo qual sobre paraula despres de ser capturat fugi, sobre las quals cosas dit consell prengue las deliberations en aquell contengudas (*).

Concell de Cent sobre captures de metges.

(*) S'acordà, que'ls advocats de la ciutat minutassen una requesta i que'l Síndich la presentàs al Governador i Doctors del Concell Reial, recordatoria de les peticions a ells formulades en raó de compel·lir i forçar als metges, chirurgians i apotecaris absentats que tornessen a Barcelona «a effecte de visitar y curar los malalts y exercir llurs officis», i que la resposta donadora per dites autoritats fos sotmesa a consulta dels referits assessors, reportant-la deprés a la deguda resolució del Consistori. I al mateix temps determinà aquest que'ls Consellers interessessen del Regent la Veguería de la ciutat «que dins son districte compelesca capturant y altrament als doctors en medicina chirurgians y apothecaris que trobara dins son districte a que vingan à curar los malalts son en la present Ciutat y altrament per exercir sos officis».

Apart de l'afer precedent, s'adoptaren pel Concell les deliberacions que segueixen:

1.ª Facultar als Consellers per a traurer de l'Erari 2,444 peces de vuit i 12 rals de plata per a pagar la partida de moltons que Didac Artés, comprador de la ciutat, havía adquirit a l'Empordà.

2.ª Bestraure als Administradors de l'Hospital general, un crèdit de 4,000 ₶ barceloneses, i altre de 500 ₶ per a subvenir a les necessitats apremiants de l'establiment.

3.ª Que la lleva de 700 soldats que la ciutat reclutà per a sa defensa, continués el servei fins tot el mes de Juny, girant a son compte, del de pèrdua de monedes, la quantitat de 6,000 ₶.—(*Deliberacions* de 1651, fols. 264 a 267.v)

Pasqua del Esperit Sant.

DIUMENGE à XXVIIJ de dit, die de Pasqua del Sperit Sanct hi hague promenia ajuntantse los senyors Consellers ab sos promens en lo porxo de Sanct Jau[m].e y de alli anaren ab las trompetas y menestrils deuant à la seu ahont ohiren lo offici en la forma acostumada, y noy hague sermo per causa de las malaltias del contagi.

Morts y absencia de relligiosos a causa del contagi: llicencia als residents per a celebrar dues misses diaries.

NOTA que en aquest die per causa y ocasio de estar las malaltias en gran augment y serse morts molts frares y Capellans sens molts altres sen eran anats de la present Ciutat, se dona llicencia per part del molt Reuerendissim senyor Vicari general peraque los frares y Capellans se trobauen dins la present Ciutat poguessen dir y celebrar dos missas quiscu cada dia, com de fet lo present die comensaren à celebrarlas.

Concell de Cent per a que tornen los metges y cirurgians absents.

DIMARS à XXX de dit se tingue consell de cent en lo qual se llegiren differents papers à cerca del compellir als Doctors y cirurgians pera que tornen à la present ciutat ab un memorial dels Doctors y Cirurgians hi ha dins de aquella, y las diligencias se fan peraque entren lo[s] que sien menester, offerint entre altras cosas à quiscu dels que entraran nouament una cadena de or de Doscentas lliuras à mes del salari sels assenyala com llargament en dit consell es de veurer (*), y aixi mateix en aquell fonch deliberat attes las personas se eran absentadas de la present Ciutat que perço durant las malaltias corrents dit Consell de cent se pogues ajuntar ab trenta una persona, y lo Consell de trentasis se pogues ajuntar ab numero de dotse personas hauentni empero de tots staments com en dit Consell esta llargament contengut.

DON F.co VILA
CONSELLER EN CAP.

[JUNY]

Morbo: conferencia en casa del Governador.

DIJOUS al primer de Juny M.DCLJ.—Los Senyors Consellers vestits ab las insignias consulars à les nou hores demati anaren à casa del Senyor Gouernador de Catalunya que es en lo Palau del marques de Aytona, y alli ab dit senyor Gouernador y junta

(*) V. l'*Apèndix XXVII*, A.

de morbo tractaren algunas cosas utilosas, y beneficiosas en materia del morbo.

Dit die a la tarda vingue noua als senyors Consellers que los presos de las presons reals fugian, y en lo punt dits senyors Consellers ab las capas y cotas de lleuantar desde casa de la Ciutat acudiren à la deuallada de la preso ahont trobaren lo senyor Gouernador ab molts officials, y li assistiren, y segons la relatio feren à dit senyor Gouernador ne fugiren trenta, y ne agaffaren quatre, y los tornaren à las presons. Presons reyals: fugida dels presos.

Dit die entre les sis y set horas de la tarda los Senyors Consellers y junta de morbo en virtut de sententia feta per lo mag.ch m.r Narcis Mir aduocat ordinari de la present Ciutat condemnaren à cent açots à ser marcat y desterrat de la Ciutat de Barcelona terme y territori de aquella per temps de set anys, à Joan de Casanouas alias dit lo Castellanet per hauer entrat y hauer robat en casa de Isidro Staper tauerner situada al canto del carrer del joch de la pilota y den Caldes, la qual casa estaua barrada per haverhi hagut contagi, y fonch executada dita sententia à la mateixa hora en quant als cent assots, y fonch absolt de la marca y desterro, y li fonch commutada en anar à seruir de fosser en la morberia de Jesus per hauerni falta y dita sententia fonch executada essent present en Barcelona lo senyor Gouernador. Sentencia y execució de pena d'açots a un lladre.

DILLUNS à V. de dit. — En aquest die sera be designar los llamentosos treballs que en aquesta infelis y desdichada ciutat per los pecats de sos ciutadans se patian, ab lo cruel açot del mal de la pesta, la qual estaua en ella tan arraigada y ab tanta pujansa, que fora estat un progres en infinit voler per cada dia continuar las desdichas, treballs, angunias, y desastradas morts se succehian; en tant que de molts dies à esta part continuament anauan per Barcelona vuyt ò deu carretas, estas sols pera poder posar los cadauers se trobauan en las casas, llansant aquells tal vegada per las finestras en lo carrer pera posar en ditas carretas, las quals eran aportadas y comboyadas per differents fossers, qui anauan ab sas guitarras, tamborinos y altras cosas de diuertiment pera poder borrar de la memoria las afflictions grans que sols ellas eran bastants pera acabar la desdichada vida, que pareixia ja no se estimaua en cosa alguna. Los dits fossers se posauan en algun canto dels carrers de la Ciutat ahont se trobauan, fent parar las carretas que aportauan, y cridauan à *Pestilensia.* NOTA.

tots los circunuehins si tenian morts en las casas pera enterrar, y trahentne dos de una casa, quatre de altra, y moltes vegadas sis de altra, umplian la carreta, y en ser aquella plena la aportauan à Jesus en lo lloch ahont enterrauan los morts que era en un camp cerca de dita Iglesia, lo qual camp es anomenat *lo fauar*, y sens las ditas carretas anauan quaranta, ò sinquanta llits de morts, pera aportar los que no cabian en ditas carretas, succehintse moltas vegadas que algunas criaturas mortas de poch pes, y alguns altres ja grans enmortallats, dits fossers sels carregauan al coll y sels ne aportauan, aixi que tota la present Ciutat se troba de present y dies ha en un tant llamentos y desdichat stat, que ni los homens se recordan del ser que tenen ni tenen imaginatio dels treballs que pateixen, recordantse tant solament de ser cristians, y encara quiça per nostres pecats no tots, puix es cert que aquells han ocasionat las desdichas presents, y lo no ferne smena causa que encara Deu nostre senyor no alsa la ma del castich; En casi totas las Iglesias faltauan los rectors ò regints curas de animas, en algunas per ser morts y en altras per no esser en ciutat, aixi que estauan en ditas Iglesias, y en particular en algunas parochials frares que administrauan los sagraments, ques continuauan ab tanta pressa que moltas vegadas axia lo sacerdot ab lo Sanctissim Sagrament que sie alabat de la Iglesia, y quant tornaua hauia combregadas sinquanta y seixanta personas y mes, tenint tant quefer que per no poder un cos huma abastar à tanta feyna lo dit Parocho hauia de pujar à cauall, y anar à cauall per Bar[celon].ª y en conclusio era y es tanta la desdicha se ha patit y pateix en esta ciutat que pera descriurerho y continuarho del modo que succehia sols se pot dir, que una persona ab tot son ingeni se puga imaginar lo ques pot patir en un temps de pesta, y tot lo que anirà discorrent, pot dir que en Bar[celon].ª succehia sens ninguna exageracio, los pares fugian dels fills, los marits de las mullers, y los amichs dels amichs, aixi que en sentirse un home encontrat sols trobaua a Deu nostre Senyor per pare, per amich, y per spos; Y finalment se acabara esta llamentosa diada y la memoria de las passadas en dir qua era una rigurosissima pesta. Deu per sa infinita bondat y misericordia sie seruit deslliurarnos della y aplacar sa justissima ira, y fernos gracia y merce quens smenem de nostras culpas y pecats, que ab dita smena tindrem certa sa diuina misericordia.

Sentencia y execució de

DIMECRES à VIJ de dit. entre las quatre y sinch horas de la

tarda los senyors consellers y junta de morbo condemnaren sens proces algu crim fragant à cent assots per los llochs acostumats de la Ciutat y à seruir apres de fosser en la morberia de Jesus pena de la vida en cas de contrafactio à Pere Colomer, Daguer de la present Ciutat per hauer entrat y robat dins una casa empestiferada contrafent à las cridas manadas publicar per los senyors Consellers y junta de morbo. la qual sententia fonch executada essent lo senyor Gouernador en la present ciutat.

pena d'açots a un lladre.

Dit die a la tarda per ser vigilia de la festiuitat del Sanct die de Corpus se acostumaua altres anys ferse una sumptuosa festa en la plaça de Sanct Jau[m].e assistint en ella los senyors Consellers en forma de promenia, lo magistrat de la llotge, y totas las personas titulars ques trobauan en la present Ciutat la qual festa nos feu per estar dita ciutat en la gran afflictio del mal contagios.

Festa de la vigilia de Corpus, sospesa.

DIJOUS à VIIJ de dit, die de la festiuitat del preciosissim Cos de Jesuchrist a la matinada los senyors Consellers vestits ab sas insignias consulars sens promens, musica, ni tabalicos, ans be sols ab los verguers partiren de casa la Ciutat y anaren à la seu à ohir lo offici assentantse al presbiteri à la part del euangeli com es costum, y al cap de una stona arribà lo Ill.e senyor don Joseph de Biure y de Margarit Gouernador de Catalunya, al qual dits senyors Consellers isqueren à rebrer en la porta del cor per anar la Viceregia, y acompanyantlo dalt segue à ma dreta del senyor Conseller en cap, ohiren lo offici diuinal ab tanta soledat en la Iglesia que era llastimosa cosa veurer en una festiuitat tant gran nos trobauan en ella vint personas entre tot senso; acabat lo qual offici dit senyor Gouernador sen anà acompanyantlo dits senyors Consellers fins alla ahont lo hauian rebut, y despres sen tornaren al presbiteri, de hont despres de hauer feta oratio sen anaren à casa la Ciutat.

Festa de Corpus: soletat de fidels a la Seu a causa de la peste.

NOTA que dit die nos pogueren tocar las campanas de la Seu que per dita festiuitat se acostuman de tocar y en particular la Campana dita la Thomasa que es grossa, per no hauerhi persona en la Ciutat pera tocar aquellas.

No's pogueren tocar les campanes de la Sèu.

Dit die à la tarda nos feu la professo del sanctissim Sagrament que quiscun any se acostuma ans be se porrogà de voluntat y consentiment de voluntat (sic) dels senyors Consellers y Ill.e Capitol per lo die que esta ciutat cantaria lo TE DEUM LAUDAMUS, sent nostre Senyor seruit alsar sa ma poderosa del

Professó de Corpus: prorrogada ab motiu del contagi.

castich de las corrents malaltias contagiosas que affligen esta Ciutat.

Escrivà Racional subrogat.

DIUMENGE à XJ de dit, per trobarse Joan Salines not[ari] publich de Barcelona y regint lo offici de scriua rational de la present casa per absentia de Joseph Soldeuila not[ari] de dita Ciutat ab molts quefers per ser dit Salines ajudant de Scriua major, y seruint lo offici de Scriua major per absentia de Jaume Agramunt not[ari] fonch sorrogat en lloch de dit Joseph Soldeuila Scriua rational, y per la absentia de aquell anomenat per los senyors conseller Diego Vilaseca not[ari] publich de Barcelona, y sindich de la present casa, lo qual del die present en auant continuarà lo present Dietari.

Punició de delictes comesos en la Morbería, convalescencia de S.t Bertran y llatzaret.

DILLUNS à XIJ de dit los senyors Consellers y junta de morbo ajuntats en la istantia de consell de cent condemnaren sens proces algu sino sols ab la relatio feta per lo senyor Doctor Francesch Matheu conseller segon, dels molts y continuats delictes que hauian comesos, à donar garrot à Pau Vila flaquer, Lluis Bordarias fuster, Miquel Cirera abaixador, y Bernat Carreras hortola ciutadans de Barcelona, per hauer com dit es comesos molt exorbitants y continuats delictes en la casa de la morberia, conualescentia de sanct Bertran, y altres llochs ahont estauan recullits los empestats, y que purgauan aixi en robos, strupos (sic), com altres molts delictes contrafent à las cridas manadas publicar per los senyors consellers y junta de morbo, y aixi mateix Joan Amigo socio de dits condemnats, attes tenia menor edat fonch condemnat en donarli cent assots, y sinc anys de galera, y semblantment algunas donas anauan assossiadas ab dits delinquents, foren condemnadas en darlos cent assots à quiscuna dellas, la qual sententia fonc executada fora los murs de la present Ciutat y en lo lloch dit la Creu de Jesus deuant lo portal del angel y à mitg cami de dita morberia de Jesus, essent en Barcelona lo senyor Gouernador de Catalunya.

Execució de sentencia de mort contra un lladre reincident.

DIMARS à XIIJ de dit.—En aquest die fou executada la sententia de mort promulgada per los senyors consellers y junta de morbo à X del corrent en persona de Pere Colomer daguer al qual à VIJ del present se li donaren cent assots per hauer entrat y robat en una casa empestiferada, y condemnat à seruir à Jesus pena de la vida, y per hauer reincidit en altres delictes y assenyaladament la casa en que estaua Joseph Vinyes droguer en la Capella den Marcus fou condemnat à dita pena, y aixi fou penjat

en alta forca deuant dita casa de dit Vinyas al canto de dita plaçeta de la Capella den Marcus, anima eius requiescat in pace, amen.

Conferencia d'autoritats en Santa Coloma de Gramanet.

Dit die se tingue una conferencia en lo terme de Sancta Coloma de Gramanet, y en la heretat del noble senyor don Fran.[co] de Caluo ahont passa una sequia, y en lo puesto hi ha un gran roure, en la qual conferencia assistiren lo senyor Gouernador de Catalunya, y los Senyors Consellers de la present ciutat, excepto lo quart que estaua malalt de contagi, lo Ex.[m] Senyor de Marcà bisbe de Cossarans del Consell de sa mag.[t] que Deu guarde, lo Senyor Dega Pau del Rosso canonge de la seu de Bar[celon].[a] Deputat Eclesiastich, Joan Pau de Llosellas donsell Diputat militar, Lluis Valencia donsell y Doctor en Drets ohidor militar; y Vicens Ferriol ciutada honrat de Bar[celon].[a] ohidor real, juntament ab alguns senyors Doctors del real consell quis trobauan à la torre pallaresa, los quals estigueren assentats sobre unes garbas de blat, ço es lo senyor Gouernador y Consellers à una part de dita sequia enuers la muntanya, y los demes à la altra part de dita sequia enuers lo riu de Besos, estant diuidits y contra vent per guardarse dits Senyors de Marcà deputats y Doctors del Consell, de dits senyors Gouernador y Consellers qui eran eixits de la present ciutat, ahont estaua en tant gran augment lo mal del contagi. E estant assentats en la dita forma y ans de arribar en dit puesto lo senyor de Marcà y deputats arribà en dit puesto ahont eran los senyors Gouernador y Consellers Macia Nogues aguasil major del morbo ab sa vara, y referi à dits senyors Consellers que la sententia per ells y junta de morbo promulgada en persona de Pere Colomer se era executada aquell mati, penjant à dit Colomer en alta forca. E despres dit senyor Conseller en cap feu en dita Conferencia quatre (*) propositions, representant en ellas ço es en la primera la falta que tenia la ciutat de metges y cirurgians, y lo quant ho hauian representat al real consell ab diuersas scripturas presentadas à dits senyors en la torre pallaresa per lo sindich de la present Ciutat, aduertint que dits senyors Concellers no cessarian de proclamarho y scriurerho à sa Mag.[t] fins à tenir lo degut remey. La segona fou representar las pocas forsas de gent tenia la present Ciutat puix en ella nos trobauan sis cents homens de pelea, disminuintse aquells de continuo per las corrents malaltias, pro-

(*) Foren cinc, com se veurà.

testant aixi mateix de las diligencias que la ciutat feya en orde à las ditas cosas. La tercera fou representar que fora de importancia scriurer à sa Mag.t (que Deu guarde) fos seruit enuiar Virrey per conseruatio y reparo de la present ciutat. En la quarta se representa la falta de viures, llenya, carbo y neu tenia la ciutat, per lo que patian molt los malalts, suplicant à dits senyors de Marcà, Deputats y del real consell fossen seruits donar remey à ditas cosas. La quinta fou suplicar a dits Senyors de Marcà, Doctors del real consell, y deputats se seruissen ajustarse al que la ciutat à suplicat y scrit à sa Magestat de que fos seruit concedir un perdo general de las personas desterradas, conforme lo concell de cent ho hauia en dies atras desliberat. Fetas las quals propositions per ser ja dotze horas del mitg die los dits Senyors se retiraren per dinar, ço es lo[s] senyors Gouernador y Consellers à una part deuers Barcelona, y los senyors de Marcà, Diputats y Doctors del real consell de altra part. Y despres de hauer dinat se tornaren à juntar ab la forma dita batent ditas materias molt extensament, restant de acordi del que en orde à ditas cosas se podia fer y obrar, y en hauer acabat que casi ja era tart sen tornaren dits senyors Gouernador y Consellers dins Barcelona, y los demes sen anaren à la torre pallaresa y altras parts ahont habitauan.

Concell de Cent.

DIJOUS à XV. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual assistiren los Senyors Concellers excepto lo quart que estaua encontrat estant dits senyors en son acostumat lloch sens gramallas sino solament ab lo balo y ropilla, balonas planas y spasas senyidas, en lo qual consell se referi llargament tot lo tractat en la conferencia tinguda à XIIJ del present, y lo que en dita conferencia se hauia resolt, y aixi mateix se llegiren cartas del Rey nostre Senyor scritas à la present Ciutat, del Senyor Princep Conde, Senyor de Marcin, le Teiller, y del Senyor don Joseph de Pinos, tractant differents materias, y en particular que venia lo senyor de Marsin per Gouernador general de las armas de Catalunya ab diners y gent pera resistir al enemich si acas era entras en lo present Principat com se deya, com dites y altras cosas en dit Consell molt llargament estan contengudas (*).

Pas de vaixells.

E, estant dit Consell junt, arribà lo Patro Raffols guarda de Monjuich y refferi à dits Senyors Consellers y Consell que hauia

(*) V. l'*Apèndix XXIX.*

vist passar catorse ò quinse vaixells de la part de lleuant à la part de Ponent.

DIUENDRES à XVJ de dit vingue en la casa de la present Ciutat lo Senyor Gouernador assistit de molts Capitans y officials de guerra pera tenir una conferencia ò junta de guerra la qual nos tingue per no poderse juntar. Junta de guerra: suspesa.

DISSAPTE à XVIJ de dit, lo senyor Gouernador arribà en las casas de la present Ciutat y tingue conferencia ab los Senyors Consellers tant en orde del mal del contagi com encara de las nouas se tenian de que lo Enemich volia venir à assitiar la present ciutat, ab las quals nouas comensam ja à sentir dos desdichas de pesta y guerra: sie lo nom de Deu alabat y en tot beneit. Conferencia en Casa de la Ciutat per afers de contagi y guerra.

DON F.co VILA
CONSELLER EN CAP.

DIUMENGE à XVIIJ de dit. — En aquest die per trobarse Diego Vilaseca not[ari] publich de Bar[celon].a y seruint lo offici de Scriua rational per absentia de Joseph Soldeuila not[ari] publich de dita ciutat, encontrat del mal del contagi, fonch perço per los senyors consellers anomenat en dit offici de Scriua rational per la absentia de dit Soldeuila, Jaume Sayos not[ari] publich de Barcelona, lo qual continua lo present dietari com auall se veura. Escrivà Racional: nova subrogació.

DILLUNS à XVIIIJ de dit.—En aquest die à la matinada se tocà à concell de cent lo qual per falta de personas de consell nos pogue juntar, y les hores los senyors Consellers juntaren una promenia de personas de tots staments en la qual fonch deliberat en primer lloch, los senyors consellers fossen seruits demanar una conferencia als Tinents generals de las armadas de sa Magestat qui son los senyors Marques de Aguilar Gouernador de Catalunya, lo senyor Comte de Hilla, y Marques de Marcelin mariscal de Camp donantlos notitia del estat desta Ciutat, y en cas de inuasio de enemichs com ha de restar custodida y guardada, de la qual inuasio se tem, y aixi mateix que ates lo poch numero de soldats se troban de present allistats en los tercios de la present ciutat y ates los pochs se troban per assentar plaça per conseruar aquells que vuy son fou deliberat que à mes dels tres reals de socorro que la ciutat los dona los fos donat de mes à mes quiscun dia à quiscun soldat un pa de munitio, y que ditas cosas deliberadas dit[s] senyors Consellers en lo primer Consell las degan proposar. Prohomenia per coses de guerra.

Conferencia ab lo Governador en Casa de la Ciutat.

DIJOUS à XXIJ de dit vingue lo senyor Gouernador à casa la present Ciutat, al qual hisqueren à rebrer los senyors Concellers a la porta del cap de la scala del Consell, y lo acompanyaren dins dita istantia de Consell de cent, en la qual assentats conferiren certas materias y cosas tocants al seruey del Rey nostre Senyor y benefici y conseruacio de la present ciutat, y conferit que hagueren ditas materias sen ana dit Senyor Gouernador acompanyantlo dits senyors Consellers fins à la porta del cap de la scala ahont eran eixits à rebrerlo.

Concell de Cent.

DIUMENGE à XXV. de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent, en lo qual consell los Senyors Consellers refferiren las cosas tractadas y conferidas en la promenia tinguda als XVIIIJ de Juny, y fonch deliberat ates lo infelis stat en ques troba la present Ciutat de una guerra diuina que la esta affligint y altra guerra humana que li esta amenassant, enuiar un correu à tota diligencia à comuns gastos de la Ciutat y diputatio, remes al noble don Galceran de Pinos Embaxador de ditas casas perque sa Magestat sie seruit valer y ajudar à aquella ab tropas, diners, y prouisions, y juntament enuiar un Virrey lo mes prest se puga, y aixi mateix se deliberà en dit consell reduhir lo numero de consell de cent y consell de trenta sis per la falta de personas de consell, y precehint llicencia del Reuerent senyor Fransesch Valleri Canonge de la Seu de Ba[rcelon].[a] y official de monsenyor Reuerendissim Bisbe de Barcelona alsant las censuras y penas atesa la dita necessitat, fonch deliberat per dit Concell, que lo numero de Consell de cent del die present en auant se puga conuocar en numero de vint y hu, y lo Consell de trentasis en numero de nou personas ab que ni aja de tots staments.

Conferencia ab lo Governador en Casa de la Ciutat.

DIMECRES à XXVIIJ de dit.—En aquest die vingue lo senyor Gouernador en casa la Ciutat al qual hisqueren à rebrer los senyors Consellers a la porta del cap de la scala de consell de cent, y entraren en dita istancia de consell de cent en la qual assentats en la forma acostumada conferiren diuerses materias tocants al seruey del Rey nostre Senyor y benefici y conseruatio desta Ciutat, y conferit que hagueren ditas materias los dits senyors concellers acompanyaren dit senyor Gouernador fins alla ahont lo eran eixits à rebrer.

DIUENDRES à XXX de dit.

DON FR.co VILA
CONSELLER EN CAP.

[JULIOL]

DISSAPTE al primer de Juliol M.DC.LJ. anaren los Senyors Consellers sens gramallas ab las solas insignias y spasas al costat ab balonas planas en lo monastir de nostra Senyora de la merce ahont poch apres vingue lo senyor Gouernador de Catalunya y junts assentats en lo presbiteri de dita Iglesia à la part del euangeli precehint dit senyor Gouernador al senyor conceller en cap ohiren lo offici diuinal que dit die se digue y celebrà en dita Iglesia à nostra Senyora Sanctissima de la merce, y acabat que fonch dit offici se feu una solemne professo de pregarias per ocasio del mal contagios de pesta que affligia esta ciutat en la qual professo anaren los pares de dit monastir tot lo cami à peu descals aportant derrera ab una ciuera nostra Senyora sanctissima de la Merçe del cap del altar major, y lo cos sanct de Sancta Maria Socos, y derrera seguian lo senyor Gouernador à ma dreta del Senyor Conseller en Cap y los demes senyors consellers deuant ab sas antorxas de cera, y deuant dells los verguers ab las becas solas y spasas al costat ab balonas planas y derrera tot seguia molta gent del poble de un sexo y altro. Parti dita professo desdel dit monastir de la Merçe aixint per lo portal major prenent per lo carrer ample amunt passant per los Cambis, Born, carrer de Moncada, Boria amunt, Llibrateria passant deuant casa de la present Ciutat, Regomi auall, aixint al Carrer ample, y entrant per lo Carrer de la cantonada de la Casa dels Virreys vells aixint al carrer de la Merçe fins à tornar dins dita Iglesia entrant per lo mateix portal que era eixida, tot à major gloria de Deu nostre Senyor y de Maria sanctissima de la Merce.

Ofici en la Mercè y professó de pregaries.

DIMECRES à V de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent conforme en aquell llargament se conte (*).

Concell de Cent.

(*) Resolgué'l Concell autoritzar als Consellers per a entregar a Didac Artés, comprador de les carns de la ciutat, 12,193 ℔ amb moneda de velló, pel preu de 1,667 moltons que comprà en Rosselló, i aiximateix els donà facultat de poder t aure de l'Erari comunal, en moneda d'or o plata, o plata de la balança, «aixi pera pagar la bestreta de la compra de dotse mil moltons y primera manada de aquells com dels restants dos mil moltons ha fets en França per prouisio de la present Ciutat tenint mira los s.rs Consellers en veurer si dita bestreta y pagaments se porian fer trahent a pagar aquells a Ipolit Mestre ab lletras de cambi à Narbona cometent a dits s.rs Consellers lo veurer y mirar si dit diner se pora assegurar y quant no correga lo arrisch la present Ciutat deixantho a la major censura de sa senyoria com lo present Consell aixi ho delibera».

Seguidament proceí a fer les extraccions que segueixen:

Credencer dels forments: per mort de Fran.c Aravitx, notari, Narcís Torres, sabater.

Faller del pès de la farina: per mort de Cristòfol Parra, apotecari, Ramón Riera, candeler de cera.

Conferencies ab lo Governador en Casa de la Ciutat.

DIJOUS à VJ de dit.—En aquest die vingue en la casa de la present ciutat lo Ill.e senyor Gouernador à tenir conferencia ab los senyors Consellers en lo mati y à la tarda pera disposar lo que se hauia de fer à cerca de la guarda de la present Ciutat per las nouas se tenian que lo Exercit enemich volia venir à sitiar esta Ciutat.

Près relaxat.

E dit dia hauent lo cap de guayta del senyor veguer aportat pres la persona de T. Figueras soldat del tercio del Senyor mestre de camp don Ramon Çalba dels tercios de la present ciutat, lo qual aporta en los Carcers dient que aquell era fugit de la preso estant condemnat à galera per hauer incidit à las cridas manadas publicar per la present ciutat per los senyors Concellers, y attenent lo senyor Conseller en cap y Coronel que de orde dels senyors concellers era estat trames per aportar unas cartas à la vila de sanct Marti de Arenys de la costa de mar per aportar unas cartas al Senyor Regent Fontanella, y tornant de son viatge a esta Ciutat, lo mateix die que arriba fonch capturat y pres; per tant de orde y manament de dit senyor Conseller en cap y Coronel fonch relaxat y manat tornar en son tercio attes lo viatge feu de orde dels Senyors Consellers li serui de guiatge.

Concell de Cent: noves del intent té l'enemich de venir contra esta ciutat.

DISSAPTE à VIIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual fou nostre Senyor seruit que no solament se tractas de las corrents materias de morbo, pero encara se acumularen majors treballs à nostras desdichas, y era de la certesa se tenia que lo Enemich se posaua à punt pera venir à esta Ciutat, aixi que se feu dita propositio de cosas de pesta y de guerra, y tot lo que en dit consell se tractà esta en aquell llargament descrit y continuat (*).

Parella d'Administradors de Places: M.r Miquel Carreras. / el D.r Fran.c Gimbert.

Portaler: per mort d'Antoni Baneya, adroguer. Fran.c Torrents, sastre.

Readora de la plaça: per mort de la muller de Josep Torras, hortolà, Jerònim Rosés, passamaner.

Id. *id.:* per mort de Fran.c Estaper, Josep Darder, fuster.

Jurats de Concell de Cent
- (bossa de ferrers): Joan Manalt.
- (id. de peraires): Bartomeu Armengol.
- (id. d'espasers i llancers). Jerònim Esteva, espaser.
- (id d'adroguers i especiers): Vicens Duràn, adroguer.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 311 i 312)

(*) V. l'*Apèndix XXX,* en el que's continúa tot lo deliberat dit dia amb referencia als afers dels designes de l'enemic i prevencions sanitaries. Altrament, el Consistori, accedint a una suplicació presentada per la Junta del Batalló, acordà pagar íntegrament a la mateixa, des de Juliol a Novembre immediat, les 6.000 ₶ mensuals que la ciutat li donava, sens retenir-se aquesta «les dos milia lliures que quiscun mes per deliberatio del present consell se hauia de retenir restant passat dit termini la dita deliberatio sobre asso feta en sa força y valor».—(*Deliberacions* de 1651, fol. 317.v)

DIUMENGE à VIIIJ de dit.—En aquest die los Senyors Concellers ab capa y spasa y ab las solas insignias ab los verguers de deuant ab los caparons anaren al mati à las nou horas en la Catredal de la Seu de Barcelona à ohir lo offici de la festiuitat de la translatio de la verge y martir Sancta Eularia patrona nostra lo qual sa celebrà dit die, assentats en lo presbiteri a la part del euangeli ab los banchs de vellut, en la forma acostumada.

Festa de la translació de Santa Eularia, en la Sèu.

DILLUNS à X de dit, à las deu horas anaren los senyors Consellers ab los verguers deuant ab las solas insignias y ab sas spasas en la Iglesia de Sancta Maria de la mar per ohir lo offici diuinal se celebrà en dita Iglesia à honor del glorios martir Sanct Christophol, la qual festa acostuma celebrar la Comunitat de dita Iglesia quiscun any, a la qual foren dits Senyors Concellers per part de dita Reuerent comunitat conuidats.

Festa de Sant Cristòfol, en Santa María de la Mar.

DIMARS à XI de dit.—En aquest die vingue lo senyor Gouernador de Catalunya en casa de la present Ciutat, al qual hisqueren à rebrer los Senyors Concellers al cap de la scala de Consell y junts sen entraren en la istantia de dit Consell, y alli tractaren certas materias de guerra per lo que tenia notitia dit senyor Gouernador que lo enemich hauia assitiada la vila de Ceruera y tenia intent de venir à sitiar la present Ciutat.

Conferencia del Governador ab los Consellers, sobre afers de guerra.

Dit die à las onse horas de la matinada baixà la guarda del farell de Monjuich y dona auis y notitia als senyors consellers com hauia descubertas vint y dos galeras del enemich.

Galeres enemigues: passan devant del moll.

E apres al mitg die passaren ditas vint y dos galeras deuant lo moll de la present ciutat y tirauan cap à lleuant.

DISSAPTE à XV. de dit.—Vingue notitia als senyors Consellers com las ditas vint y dos galeras hauian canonejada la vila de Mataro, y que hauian pres lo vaxell del capita Dardanya deuant Mataro.

Id.: canonejan Mataró y prenen lo vaixell del capità Dardenya.

Dit die se tingue Consell de cent en lo qual los Senyors Consellers refferiren com se eran conferits fora los murs de la present Ciutat en lo lloch ahont esta posat lo pal à la part de sanct Marti, y alla hauian parlat ab lo senyor de Marsin à effecte de tractar ab dit Senyor lo stat de la Prouincia en materia de la vinguda del enemich tractant ab ell lo que se hauia de fer, y àixi mateix se llegi una Carta en dit Consell de dit Senyor Marcin offerint perdrer la vida per la Ciutat y Prouincia, y aixi mateix se llegi

Concell de Cent.

altra carta dels Deputats de Catalunya com ditas cosas en dit consell llargament estan contengudas (1).

Peste: millora.

DILLUNS à XVIJ de dit.—En aquest die per la misericordia de Deu nostre Senyor se conegue que hi hauia molta millora en esta Ciutat de las malaltias corrents de contagi comensant ja lo die de ahir que era la festiuitat de Maria Sanctissima del Carme que ab sa sancta intercessio vulga pregar à Deu nostre senyor sie seruit donarnos entera salut.

Vot de N.ra S.ra de la Concepcio, dita la festa de las claus.

Dit die se tingue consell de cent, en lo qual se tractaren differents cosas de guerra (2). E aixi mateix en dit consell se deliberà que per alcansar la misericordia de Deu en los treballs tant grans que tenim, los senyors Consellers Dimecres proxim vinent ajuntassen lo saui consell de cent en la casa de la present Ciutat, y ajuntat dits senyors consellers vestits ab las insignias consulars ab las personas de consell de cent ja confessats anassen en forma de Consell en la Catredal de la seu y en la Capella de nostra senyora Sanctissima de la purissima y immaculada Conceptio patrona desta Ciutat, en la qual Capella fessen celebrar un offici ab Diaca y subdiaca, y en ser al offertori lo senyor Conseller en cap offeris las claus de tots los portals desta Ciutat, las quals fessen aportar dits Senyors Consellers ab una bassina de plata, offerint aquellas peraque sie seruida tenir en bona custodia y guarda esta Ciutat intercedint ab Deu nostre Senyor vulla remediar lo mal de contagi y preseruar dita Ciutat de las inuasions que intenta fer lo enemich, y acabat de dir dit offici dits senyors consellers y personas de Consell combregassen cobrant dits senyors Consellers à la fi de dit offici ditas claus en recompensa de las quals fessen fer y fabricar un palit de spolin de or ab las armas de la ciutat, y de altra part quatre claus de plata de la echura apareixera à dits senyors consellers, y dit palit y claus donen y entre-

---

(1) V. dites cartes i la resolució del Concell, en l'*Apèndix XXXI.* — A la vegada feu aquell, per extracció, les següents nominacions:

Mercader racional: per mort d'Aleix Planes, Sebastià Cormellas.

Credencer del pès de la farina: id. de Miquel Oliveres, argenter, Joan Pons, pellicer.

Id. de les cansalades: id. d'Antoni Casquer, sastre, Josep Borràs, argenter.

Verguer dels Consellers: id de Gabriel Casquer, sastre, Jerònim Porcia, escudeller.

Jurat de Concell de Cent (bossa de notaris): per mort de Jaume Torras, Joan Serra.

Pesador de Mostaçaf: per mort de Felip Costeny, boter, Joan Roset, mercer.

Vocals de la 24.ª de Guerra: { id. de Jaume Torras, notari, Andreu Vilar, notari reial col·legiat. id. de Josep Serra, cirurgià, Joan Preve, notari reial col·legiat. }

(*Deliberacions* de 1651, fols. 321.v i 322.)

(2) V. l'*Apèndix XXXII.*

guen als majorals de la Capella de nostra Senyora, ço es lo palit en seruey de dita Capella, y las claus a effecte que sien aquellas posadas en las mans de la imatge de Maria Sanctissima, en memoria y recordatio de la deliberatio feta per lo saui Consell de cent lo die present, y aixi mateix quiscun any perpetuament los senyors consellers sdeuenidors hajan y degan anar vestits ab las insignias consulars à XVIIIJ de Juliol à fer dir y celebrar un offici solemne en dita Capella, suplicant al Ill.e Capitol sie seruit tenir à be dita deliberatio la qual per medi de una embaxada sie feta à saber al Ill.e Senyor Gouernador.

Execució del vot.

DIMECRES à XVIIIJ de dit inseguint la deliberatio per lo saui Consell de cent feta à XVIJ del present se tocà la campana de Consell de cent pera conuocar las personas de dit Consell en la casa de la present ciutat, de hont conuocats hisqueren en forma de ciutat de la manera seguent, ço es Primerament lo Capdeguayta de la present ciutat ab sa vara en la una ma y en la altra una bacina de plata dins la qual estauan las claus dels portals de la present ciutat, y despres anauan los verguers y massers derrera los quals anauan los Senyors Consellers ab sas insignias Consulars ço es Cap à ma dreta, ters à ma squerra, quint en lo mitg, y despres se seguian los de consell de cent agraduats de dos en dos en forma de ciutat, ço es los senyors ciutadans y militars à ma dreta, y los mercaders à ma squerra aportant quiscun ciutada ò militar son mercader à ma squerra, y despres los artistas à ma dreta, y menestrals à ma squerra despres dels quals anauan los Senyors Consellers segon à ma dreta, sise à ma squerra per estar lo quart desganat y agraduats ab la forma alt dita partiren de la sala de consell de cent, aixint de casa la ciutat anant per la plaça de sanct Jaume, Llibreteria, plaça del Rey, deuant la Inquisitio y entraren per lo portal major de la seu fent oratio en lo altar major de dita Iglesia, y despres sen anaren à la Capella de nostra Senyora Sanctissima de la Conceptio, ahont los Senyors Consellers se assentaren ab los banchs de vellut de la Ciutat posats dins dita Capella à la part del euangeli, y las personas de consell de cent ab dos renglas de banchs posats per los Claustros baix las gradas de dita Capella, ço es los ciutadans militars y artistas a la part del euangeli, y los mercaders y menestrals à la part de la Epistola, y despres arribà lo s.r Gouernador, al qual dits Senyors consellers hisqueren à rebrer fora dita Capella, y despres lo assentaren à ma dreta del senyor Conseller en cap, y

aixi tots assentats ohiren un offici solemne se digue en dita Capella à cant de orga, y en ser al offertori, lo senyor Conseller en Cap en nom de dita Ciutat offeri las claus dels portals à Maria Sanctissima de la Conceptio, encomanantli y suplicantla encaridament fos seruida ser la guarda y custodia desta Ciutat, Suplicant à Deu nostre Senyor fos seruit deslliurarnos dels treballs se patian, tant en raho de la pesta com encara en raho de las nouas se tenian venia lo Enimich pera assitiarla, que per sa infinita bondat fos seruit no entras en ella E à la que lo celebrant hague sumit la hostia se gira y ab dos scolans qui tenian una touallola dona à combregar als demunt dits, ço es primer al senyor Gouernador, despres als Senyors Consellers y personas de consell de cent, y ultimament als verguers, y despres se acabà lo offici despedintse encontinent dit senyor Gouernador dels Senyors Consellers, y despres de hauer feta oratio dits Senyors Consellers y Consell sen tornaren ab la mateixa forma eran vinguts, aixint per lo portal de la pietat passant per deuant la deputatio fins à las casas de la present Ciutat ahont se disgregaren.

Ofertori de las claus.

NOTA que tant quant dit Consell de cent tarda à juntarse fins que fou arribat toca sempre la Campana del Consell conforme se acostuma, la qual deuotio se feu com dit es en virtut de deliberatio del saui consell de cent alt calendat, y aixi mateix per semblant jornada quiscun any los Senyors Consellers han de anar à celebrar un offici en dita Capella en memoria y recordatio del present vot, y aflictions del mal contagios.

Concell de Cent.

DISSAPTE à XXIJ de dit se tingue Consell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer (*).

Junta de morbo: incomunicacio dels malalts curables; nominacio de Prebost de la salut.

DIMARS à XXV. de dit se tingue junta de morbo en la qual se tractà de reclourer las personas malaltas tenen possibilitat de curarse en certas parts, peraque nos comuniquen ab las sanas, y aixi mateix se delibera que los senyors Consellers anomenassen una persona ab nom ò títol de Prebost de la salut que vaja continuament rondant per la present Ciutat à effecte de obseruar dita deliberatio y altras.

(*) S'acordà girar, del compte de pèrdua de monedes: 10,000 ₶ al de la lleva de 700 soldats, mantinguda per la ciutat per a sa guarda i custodia; 15,000 ₶ al de la nova lleva de 2,000 homens, deliberada allistar, i 25,000 ₶ a l'extraordinari, per a son forniment.—*(Deliberacions* de 1651, fol. 329.)

DIJOUS à XXVIJ de dit per la gracia de nostre Senyor se conegue hauerhi molta millora en la present ciutat en las malaltias corrents del contagi, si be se tenia noua, que en lo que toca a la guerra, lo Enemich à tota pressa se posaua a punt pera venir à assitiar la present Ciutat.

Minva de la peste.—Noves dels designis del enemich per a assetjar la ciutat.

DISSAPTE à XXVIIIJ de dit, los Senyors Consellers sens gramallas sino sols ab las insignias consulars anaren à la Capella de sancta Martra de la qual la Ciutat es protectora, y dits senyors Consellers acostuman anar quiscun any per ohir un offici en dita Capella, en la qual lo present any no si celebra sino una missa baixa per causa de las corrents malaltias del contagi, y per lo molt quefer que tenian los Senyors Concellers per preuenir las cosas necessarias per la vinguda del enemich.

Festa de Santa Martra.

DIUMENGE à XXX de dit à la matinada los senyors Consellers anaren à casa lo senyor Gouernador perço que foren enuiats à cercar per dit senyor ahont tingueren Conferencia pera tractar del que se hauia de fer per guarda desta ciutat en la vinguda del enemich.

Conferencia en casa del Governador, per la defensa de la ciutat.

Dit die y al mati se tingue Consell de cent en lo qual entre altras cosas se llegiren unas cartas de sa Magestat christianissima que Deu guarde en las quals donà intelligencia com hauia nomenat en virrey de aquest Principat lo senyor Duch del Buf (*), y per lo interim que aquell trigaria à venir à jurar anomenaua per virrey lo senyor de Marcin Capita general de las armas de sa Magestat en lo present principat, y ab altra carta referi y scrigue lo pesar y sentiment tenia de las afflictions que en aquesta desdichada ciutat se patian ab lo cruel assot de la pesta per lo qual enuiaua quinse doctors en medicina y quinse cirurgians francesos, à gastos de sa Mag.[t] y pera curar los malalts, y aixi mateix trenta milia lliuras ab diners per ajuda de costa dels gastos tenia la present Ciutat, y ab altra carta per sa Mag.[t] scrita als Senyors Consellers los enuia sis medallas de or ab las effigies del Rey nostre Senyor y Reyna Regenta sa honorabilissima senyora y Mare, las quals dits senyors Consellers no acceptaren per serlos prohibit sino que proposaren en dit consell la merce que sa Magestat los hauia feta y que si dit consell los daua llicencia acceptarian dita merce altrament estarian à tot lo que dit Consell deliberaria, al que fou deliberat per dit consell que los Senyors Conse-

Concell de Cent: nominació de Virrey y auxilis enviats pêl Rey de França a Barcelona.

(*) En la lletra de Lluis XIV, diu: *Duc D'Elbeuf.* — *(Cartes Reals Originals* de 1647 a 1652, foli 137.[v])

llers acceptassen la merce que sa Magestat los feya scriuintli ab las degudas gracias que à sa Real Magestat se hauian de donar conforme ditas y altras cosas en dit consell llargament estan continuadas (1).

Conceil de Cent. — Imminencia del assetjament de la ciutat: correu extraordinari a la Cort.

DILLUNS à XXXJ de dit. — En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual se tractà las nouas certas se tenian de que lo enemich volia assitiar esta Ciutat per mar y per terra per lo qual se deliberà que à gastos comuns de las dos casas de la ciutat y deputatio se enuias un correu à tota diligencia à la cort de sa Magestat Christianissima (que Deu guarde) donant raho de las desdichas hauia patidas y patia esta ciutat per ocasio del mal del contagi, y de la molta gent se era morta, y de la certitut se tenia venia lo enemich pera assitiarla, Suplicant à sa Mag.t fos seruit acudir al remey y consolacio desta infelis y desdichada ciutat, com ditas y altras cosas en dit consell mes llargament son de veurer (2).

DON FR.co VILA
CONSELLER EN CAP

[AGOST]

Concell de Cent: institució d'ofici y professó anyals a N.ra Sra. de la Concepció, per vot de la ciutat.

DIJOUS à IIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se dona per propositio una carta que à dits senyors Consellers era vinguda en mans sens ferma alguna, la qual entre

---

(1) En ell se donà raó d'una carta adreçada pels Consellers, amb data 22 del mateix mes, al Reial Consell criminal, en queixa d'haver desamparada la ciutat, pregant-li «que sie de son seruey acostarse assi y diligenciar que los paysans entren los grans perque no aprofiten al Enemich y a nosaltres nons fassen falta...» i que a la vegada proveís «se fasse una partida de farina y sens remeta serca desta Ciutat que nosaltres la rebrem y pagarem lo que V. S. ordenara.» — Fou llegida aiximateix l'extensa resposta dada per dit Consell Reial des de Granollers el dia 26, en protesta i exculpació dels càrrecs formulats pels Consellers, sobre la qual deliberà'l Consistori de Cent Jurats que «per ara nos respongue a ella».

Resolgué, ademés, facultar als Consellers i 24.a de Guerra per a augmentar fins al nombre que creguessen necessari, la lleva de 700 soldats feta per defensa i custodia de Barcelona; i havent exposat el Conseller en cap, en nom del seus companys, que trobant-se aquesta «tant falta de gent de armes per raho del contagi que la ha assolada» i estant amenaçada d'invadir-la l'enemic, «seria conuenient entrassen dins la present Ciutat algunas companyas de infanteria francesa fins en numero de dos mil homens a effecte sempre lo Enemich intentas inuadirla se li pogues fer alguna resistencia...» — acordà'l Concell donar plens poders a dits Magistrats i Junta de Guerra, així en proveir l'allotjament d'aquelles tropes «com en lo demes que se sdeuindra y conuindra hauerse de fer y disposar per deffensa desta Ciutat...» — «... ab que lo numero dels soldats en la ocasio necessaria han de entrar sie restret al numero de mil y quatre cents a mil y sinch cents.» — (*Deliberacions* de 1651, fols. 334.v a 337.)

(2) A causa de les baixes i absencia de molts vocals de la 24.a de Guerra, ocasionades per la epidemia, se reduhí a nou el nombre legal d'aquells per a juntar-se i pendre acords. Mes, com així i tot se feia difícil llur convocació, per haver-se en sa majoría absentat, el Concell, dit dia, feu nominació dels qui devían sotstituir-los. — (*Deliberacions* de 1651, fols. 238 i 239.)

altras cosas deya y mensionaua que la present ciutat deuia votar una festiuitat à Maria Sanctissima de la Conceptio per medi de la qual se hauia alcansat la gran millora se tenia del mal contagios, y tambe se hauia de procurar fer una professo solemne com lo die de Corpus quiscun any per dita festiuitat de Maria Sanctissima: sobre lo qual contengut en dita carta lo dit consell feu deliberatio que lloaua y approuaua lo vot fet per la present ciutat à la limpia y immaculada Conceptio de Maria Sanctissima à XVIJ del mes de Juliol proppassat, y que apres de hauer fet cantar lo Te Deum laudamus en la Seu y hauer feta la professo del Sanctissim Sagrament de Corpus immediadament apres de vuyt dies feta dita professo se fassa dir y celebrar un solemne offici de la Concepcio en lo altar de nostra Senyora Sanctissima de la Conceptio, fent lo poble aquell die festa y lo mateix die à la tarda se fassa una professo solemne de Maria Sanctissima de la Conceptio per lo clero de dita Seu, Parochias y monastirs, à gastos de la ciutat, conforme tots anys acostuma fer esta ciutat lo die de la festiuitat de la Verge y martir Sancta Eularia patrona nostra aportant la imatge de Maria Sanctissima de la Concepcio de plata que es en dita Seu, y que esta professo y offici à cetero tots anys perpetuament los Senyors Consellers fassan dir y celebrar lo die de la festiuitat de la immaculada Conceptio de Maria Sanctissima anant dits Senyors Consellers per semblant die en dita seu vestits ab sas insignias Consulars y en forma de promenia, conuidant lo Senyor Virrey, y en sa absentia lo senyor Gouernador de Catalunya y los molt Ill.es Senyors Deputats en memoria y recordatio de dit vot, fent à saber esta deliberatio al molt Ill.e Capitol de la seu de Barcelona suplicantli sie seruit fer merçe à esta Ciutat de commutar la professo acostumaua fer dit Ill.e Capitol quiscun any en semblant die à la tarda, y de ajustarse al vot fet per esta Ciutat com lo present consell aixi ho deliberà y votà, donant facultat als Senyors Consellers de gastar de pecunias de la present ciutat per dit effecte lo que sie necessari.

Guerra: l'enemich acampa a la vora del Llobregat.

DIUENDRES à IIIJ de dit, se tingue notitia que lo Exercit del enemich que venia à esta Ciutat estaue campat de part della lo Riu de Llobregat, y hauia fet un pont à dit Riu de la part de la marina ab dos forts reals à cada cap pera comunicarse y poder passar de la una part de riu à la altra.

Concell de Cent.

DIUMENGE à VJ de dit.—En aquest die se tingue Consell de

cent en lo qual entre altras cosas se deliberà que en actio de gracias de la millora que nostre Senyor es estat seruit donar à esta Ciutat los Senyors Consellers sien seruits anar à la Catredal à effecte que alli se cante un TE DEUM LAUDAMUS en actio de gracias à Deu nostre Senyor y à Maria sanctissima per dita millora com ditas y altras cosas en dit consell mes llargament estan contengudas (*).

Te Deum per la millora sanitaria.

DILLUNS à VIJ de dit los Senyors Consellers quart absent ab sas insignias consulars sens gramallas y ab spasas y balonas planas ab los verguers deuant ab los caparons sols y spasas senyidas anaren à la Iglesia de la Seu ahont pujaren al presbiteri assentats a la part del euangeli ab los banchs de vellut en la forma acostumada, ahont ohiren lo offici, y despres assistiren al TE DEUM LAUDAMUS se feu en dita Seu per la millora del mal contagios, en lo qual assistiren dits Senyors Consellers anant derrera del gremial, y acabada dita professo dits senyors Consellers sen anaren.

Guerra: rendiment de la Torra del cap del riu als castellans.

DIMARS à VIIJ de dit à la una hora de la matinada lo exercit del enemich que estaua campat à la vora del Riu de Llobregat batè a forsa de canons de artilleria la Torre dita del cap del riu, y à las onse horas de dit dia vehent la gent que estaua de guarnitio en dita torre, que lo Enemich se era aprochat y hauia fet fornillos pera volar un tros de aquella, se rendiren perçó à vida salua, deixant dita torre en mans del enemich.

Concell de Cent.—L'enemich vol pujar a Montjuich.

DIUENDRES à XJ de dit, se tingue consell de cent lo qual consell porrogà las materias se hauian de tractar per altra per quant se tocà un arma passant la paraula que lo enemich volia pujar al fort de la montanya de Monjuich.

Voladura de la torra del cap del riu y avençament del enemich vers Sarrià.

DISSAPTE à XIJ de dit, se veu de la present Ciutat com lo exercit del enemich feu volar la torre del cap del riu minant aquella y arrasantla, que no si apareixen sino los vestigis, ò ruhina, y à les nou horas de la matinada, y despres al mitg die totas las campanas de la present Ciutat tocaren à rebato en la

---

(*) El Consistori adoptà les altres resolucions que segueixen:

1.ª Girar 40,000 ₶ del compte de pèrdua de monedes per forniment de l'extraordinari, que estava agotat, «del qual ixen las summas se gastan per lo c[omp].te de morbo...»

2.ª Que'ls Consellers i Junta de Morbo—atesa l'informació facultativa, per aquells rebuda, de la millora sanitaria de Barcelona,—«tingan facultat de despedir los doctors en medicina y chirurgians Aguatsils del morbo y altres officials los aparexera [per a] relleuar a la present Ciutat de tant gran gasto.. »

3.ª Habilitar i que fos donada possessió a Josep Roger, flaçader, extret i degudament examinat per al ofici municipal de credencer dels forments.—(*Deliberacions* de 1651, fol. 343.v a 344.v)

forma acostumada, peraque los habitants en la present ciutat acudissen en sos puestos assenyalats per quant lo enemich anaua auansant son exercit per la falda de las montanyas de Pedralbes y Sarria, fins à la casa dita den Mans de Sarria, no sabentse quin designe prenia arribant en squadro prop los molins de vent sòn à la Creu cuberta de la part de dita Montanya de Pedralbas al qual se tiraren algunas canonades de la torra del portal de Sanct Anthoni, de la ma dreta quj hix de la ciutat que feren algun dany à dit squadro, y dit enemich estigue campat tota la nit en dit puesto.

Fugitius de la peste: tornan per socorre a la ciutat.

NOTA que per causa y ocasio de las malaltias de contagi hi hauia en la present Ciutat los molt Ill.es Senyors deputats y ohidors del general de Catalunya Doctors del real Consell y molts altres Ciutadans sen anaren de dita Ciutat excepto lo senyor misser Narcis Peralta Doctor del Real consell que may se mogue en tot lo dit temps del mal, y ab las nouas se tenian del enemich acudian los dits ciutadans ab la pressa los era possible à valer à la present Ciutat, y en particular eran entrats, lo s.r don Pere Joan Rossell lo D.r misser Francesch Sagarra, lo D.r misser Fransesch Monfort, lo D.r m.r Benet Ginebreda, lo D.r m.r Fransesch Vidal, lo D.r m.r Batista Ramon de Monjo Doctors del Real consell, y lo mag.ch Jau[m].e Bru Regent la real Thesoreria sens altras personas particulars y de compte que fore llarch lo mensionarho.

L'exercit castellà acampa en Sant Martí de Provençals.

DIUMENGE à XIIJ de dit sobre lo mitg die lo dit enemich prengue la marxa à la volta de sanct Marti de Proensals ahont campà son exercit.

Passivitat del enemich.

DILLUNS à XIIIJ de dit, lo dit exercit enemich nos mogue de dita Parochia de Sanct Marti ahont hauia campat lo die antes.

Guerra: conferencia d'autoritats en casa del Governador.

E dit die à la matinada los molt Ill.es Senyors Consellers anaren en forma de ciutat à casa del Senyor Gouernador ahont trobaren lo Ex.m senyor de Marcin Loctinent y Capita general de las armadas de sa Magestat en Catalunya, y lo senyor Marques de Marcelin, y alla estant tots junts tractaren lo que se hauia de fer.

Oferta del Oidor del General, S.or Vicens Ferriol.

È dit die vingue en las casas de la present Ciutat lo molt Ill.e senyor Vicens Ferriol ohidor del general de Catalunya qui hauia pochs dies era entrat en la present ciutat per ocasio de la

vinguda del Enemich, restant defora los demes senyors deputats y ohidors, lo qual Senyor Vicens Ferriol feu à saber à dits Senyors Consellers com ell entenia restarse en la present ciutat no obstant que sos companys noy fossen sino es lo senyor Daga Pau del Rosso Diputat eclesiastich qui tambe era arribat pochs dies hauia, offerintse à seruir à la Ciutat en tot lo que per sa part pogues obrar, lo que dits senyors Consellers li estimaren com es raho.

Se ordena als caps dels miquelets se presenten al Capità general.

Dit die se feren cridas per part de la present Ciutat ab las quals se notifica à tots los cabos dels miquelets se conferissen ab lo Ex.m Senyor de Marcin Loctinent y Capita general de las armadas del Rey nostre senyor en Catalunya, que dit senyor los donaria orde del que haurian de fer.

Gent del Vallès y la Marina en les montanyes de Montgat.

È dit dia tingueren noua los Senyors Consellers que molta gent del Velles y de la marina acudian à las montanyas de Mongat pera romprer los passos y fer oppositio al enemich, perço ordenaren al Senyor Francisco Mari Sargento major de un tercio de la present Ciutat anàs per cabo de dita gent ab los ordes que lo Ex.m Senyor de Marcin li donaria, y aixi mateix lo dit senyor Marçin ab la mateixa conformitat enuià dos cabos francesos pera gouernar dita gent de armes en Mongat.

Moviment de la esquadra enemiga.

E dit die la armada naual del enemich que era deuant la torre del Cap del Riu feu vela à la volta de Tarragona excepto dos veixells que restaren y estauan bordejant deuant la present ciutat.

Festa de la Assumpció.

Dimars à XV. de Agost die de nostra Senyora Sanctissima los Senyors Consellers quart absent sens gramallas sino sols ab las insignias consulars ab spasas y balonas planas y los verguers deuant ab los caparons sols y spasas sens promens per causa de la guerra anaren à la Iglesia de la seu ahont ohiren lo offici se digue en dita Iglesia, acabat lo qual sen tornaren à la Casa de la present ciutat.

Don Fr.co Vila
Conseller en Cap.

Festa de Sant Roch: diferida per altre any a causa del setge.

Dimecres à XVJ de dit die del glorios Sanct Roch los senyors Consellers no pogueren anar en forma de promenia conforme quiscun any acostuman en la Iglesia de Sanct Roch fora lo portal nou per causa que lo Enemich estaua campat en Sanct Marti de Proensals, y la Caualleria feya correrias fins als portals

de la present Ciutat, ni tampoch pogueren anar à la Capella de Sanct Sebastia ahont es la Capella de Sanct Roch per ocasio de ser aquella tancada per causa de las malaltias de contagi, y aixi deixaren dita deuotio per altre any que nostre Senyor fos seruit donarnos quietut.

E dit die vingueren set galeras del enemich de la part de Tarragona, y se posaren à la playa deuant la Parochia de Sanct Marti de Proensals ahont donaren fondo, y alla desembarcaren segons se te notitia pertrets de guerra per dit Exercit enemich. — Galeres enemigues: desembarch de pertrets en S.t Martí de Proençals.

DIJOUS à XVIJ de dit a la matinada arribà lo senyor Gouernador en las casas de la present ciutat, al qual los Senyors Consellers reberen dalt al cap de la Scala y entrats segueren à la sala de consell de cent ahont tractaren differents materias per guarda de la present Ciutat. — Conferencia ab lo Governador sobre defensa de la ciutat.

Dit die se tinguè consell de cent en lo qual se tractà de socorrer ab alguns manteniments al exercit nostre que aporta lo Ex.m Senyor de Marcin, deliberant dit consell que los senyors Consellers y vint y quatrena de guerra tingan facultat de poder acomodar al Exercit del Rey nostre senyor (que Deu guarde) de manteniments de boca y pertrets de guerra que la present Ciutat tindra, ab aquell millor modo y manera que à dits Senyors aparexera conuenir. — Concell de Cent: manteniments de boca y pertrets de guerra al exèrcit de França.

Dit die à la tarda sen tornaren à la volta de Tarragona las set galeras que eran vingudas à XVJ del corrent. — Galeres enemigues: partida.

DISSAPTE à XVIIIJ de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent en lo qual en primer lloch se digue per lo Senyor Conseller en Cap, com lo Ex.m Senyor Marques de Aguilar Gouernador hauia dit als Senyors Consellers fossen seruits donar algunas casas de la present ciutat per abrigo dels senyors Cabos francesos, y per estar aquells abrigats contra las influencias del cel no volent los Prelats dels monastir[s] consentir à la entrada de dits soldats sens orde expres de dits Senyors Consellers, lo que dits Senyors no volgueren consentir per portar en si algunas difficultats lo entrar gent dins la present Ciutat, per lo qual ho proposaren en dit Consell, lo qual à cerca de dit fet deliberà que en raho del dit fet no sen parle cosa alguna. — Concell de Cent: allotjament dels militars francesos: denegació.

È mes fonch proposat que de cada dia dits Senyors Consellers tenian queixas dels grans excessos fan los soldats de robos y altras cosas contra los paysans aixi desta ciutat com fora della lo que se hauia de castigar, y aixi mateix com de part de dit — Excessos dels soldats. — Crides contra'ls oficials del Concell y ciutadans ab-

sentats que no acuden a la defensa de Barcelona.

Queixes per la absencia incuriosa del R.l Consell Criminal.

Consell foren manadas publicar cridas contra los officials de la present Casa y ciutadans desta Ciutat que en la ocasio no vindrian per defensar aquella, si aquellas se posarian en executio contra los renitents, y com se tenian algunas queixas dels Senyors del real Consell Criminal per lo poch cuydado tenian de las conueniencias y profits desta ciutat, estant dits Senyors fora de aquella en una ocasio tant apretada, cosa de reparo al qual dits Senyors Consellers desijauan acudir ab lo remey necessari per lo qual proposauan ditas cosas en dit Consell lo qual feu la deliberatio seguent.

Quant al primer cap dels excessos dels soldats sie comes als Senyors consellers, perque dits Senyors ab llur prudencia com acostuman y per los medis que millor los apareixera manen remediar dits excessos, y en quant al segon cap tocant als officials y ciutadans desta Ciutat, y officials aixi de vida com temporals y aixi de gracia com de extractio, los senyors Consellers sien seruits manar publicar cridas manantlos que dins sis dies tingan de compareixer dins la present ciutat per deffensa de aquella en la ocasio present que lo Enemich es deuant las murallas, y que Dissapte proxim vinent manen los dits senyors Consellers ajuntar lo present Consell y en ella antes de totas cosas se dega llegir un memorial de tots los officials y ciutadans que no hauran obehit à las cridas que se han de publicar, y encontinent en ple Consell se dega posar en executio la deliberatio feta per lo present Consell à XV. del mes de Juliol proxim passat; Y quant al ultim cap tocant als senyors del Consell real que sie comes à vuyt personas del present Consell ço es dos de cada stament ab plenitut de poder perque fassan un paper en lo qual apunten la falta de assistencia que fan y han feta dits Senyors del Consell real criminal en orde à la justitia en la present ciutat, lo qual fet enuien al Rey nostre Senyor acompanyat ab cartas de part dels molts Ill.es Senyors Consellers y saui Consell de Cent, y per quant en lo entretant pateix la present ciutat molts detriments en orde à la justitia sien seruits los dits Senyors Consellers enuiar una Embaixada al senyor Marques de Aguilar suplicantli sie seruit fer totas las diligencias possibles peraque los dits senyors del Consell real en ocasio tant apretada assistescan à la present Ciutat.

Fortificació del enemich en S.t Martí de Pro-

È dit die lo enemich se estigue en lo mateix puesto ahont se anaua fortificant à tota diligencia, y aixi mateix vingueren tres

galeras de la part de ponent, las quals donaren fondo deuant de dit exercit enemich que se estaua fortificant en la Parochia de Sanct Marti de Proensals.

vençals.— Arribada de galeres.

DIUMENGE à XX de dit, los Senyors Consellers sens gramallas sino sols ab insignias consulars, ab spasas y balonas planas anaren à la Iglesia de la Seu ahont estaua patent lo Sanctissim Sagrament per pregarias de la guerra, ohiren lo offici ab molt gran deuocio lo qual acabat sen tornaren de la mateixa manera eran vinguts.

Guerra: ofici de pregaries en la Seu.

È dit die à la tarda la atalaya de Monjuich assenyala quatre galeras del enemich las quals la nit seguent vingueren ajustantse ab las demes que eran deuant lo quartel de Sanct Marti.

Vinguda de noves galeres enemigues.

DILLUNS à XXJ de dit à la matinada vingueren en la Casa de la present ciutat los Ex.^{ms} Senyors de Marsin, y don Joseph Dardena Comte de Hilla y general de la Caualleria Catalana, los quals tingueren conferencia ab los Senyors Consellers à cerca del que se hauia de fer per procurar en traurer lo Enemich de deuant la ciutat de Barcelona.

Conferencia de guerra en Casa de la Ciutat.

Dit die se tingue Consell de cent en lo qual entre altras cosas se deliberà que los Senyors Consellers fossen seruits fer nominatio de un ciutada ò militar ab titol de Embaxador peraque lo dit vaja à la cort de sa Mag.^{t} ab gran prestesa postrat à sos reals peus li represente lo infelis estat en ques troba esta Ciutat tenint lo Enemich à las portas y ab lo poch esfors ques troba lo senyor de Marcin, tant en tropas com en diners, munitions tant de guerra com de boca, y que ja à esta ciutat no li resta altra confiansa sino la que te de sa Mag.^{t} se ha de apiadar della, fentnos merçe de socorrernos ab diners, tropas, y munitions com ditas y altras cosas en dit consell llargament estan continuadas (*).

Concell de Cent. — Embaixador al Rey de França en demanda de socors.

DIMECRES à XXIIJ de dit arribà en la present Ciutat Joseph Soldeuila Scriua rational de la present casa lo qual tornà à la ser-

Tornada del Racional Soldevila.

(*) Els altres acords presos pel Concell, foren:

Emprar 200 quarteres de blat a l'Hospital general, per a subvenir a les necessitats exposades per sos Administradors.

Bestraure al Capità general, Sor de Marchin, 300 quarteres de farina que demanava per servei de les tropes franceses.

Conferir als Consellers i Junta de Guerra l'exacta averiguació de les existencies de blats amb que comptava la ciutat i'l pa que diariament consumía, a fi de calcular per quant temps n'estaría proveída, i que axí mateix diligenciessen l'entrada dels grans i blats forans.

Accedint a la petició dels botiguers de teles, suplicar al Governador els permetés vendre les robes forasteres que en virtut de les crides reials publicades jorns enrera, per no haverles esbaltides dins el termini fixat pel R.^{l} Consell, teníen recondides en la Sala de la Llotja de la Mar; cometent als Consellers i a una junta de dotze persones anomenada a l'efecte, l'aforament d'aquelles.—(*Deliberacions* de 1651, fols. 351 a 353.)

uitut de dit son offici y per los molts quefers se trobauen tant en igualar lo present dietari com encara en aportar molts y differents comptes, tant ordinaris com encara extraordinaris y nous per raho del nou accident de la guerra, deixa à Jaume Sayos notari publich de Bar[celon].ª qui seruia dit offici de Scriua rational peraque aportàs lo compte de morbo y pagas lo que per raho de aquell se hauria de pagar, com de fet dit Sayos prengue dit carrech y obligatio.

Questio de competencia entre lo General Marchin y lo Governador Biure y Margarit.

Dit die à las nou horas de la nit los molt Ill.es Senyors Consellers vingueren en la Casa de la present ciutat, ahont manaren ajuntar las personas de la Vint y quatrena de guerra pera tractar en ella lo modo de ajustar las differencias se tenian entre lo Ex.m senyor de Marcin Tinent general de las armadas de Sa Magestat (que Deu guarde) en Catalunya, y lo Ex.m Senyor don Joseph Biure y Margarit Gouernador del present Principat de Catalunya àcerca de donar lo nom à la gent de guerra dels presidis y murallas de la present Ciutat, en la qual junta ò vint y quatrena de guerra se miraren y cercaren tots los exemplars que en orde a ditas cosas se trobaren, y aixi mateix se veu una carta real per lo Rey Catolich scrita à la present ciutat, continuada en lo Registre de cartas del any mil sinch cents vuytanta nou mirats los quals papers y fetes algunas altras diligencias se resolgueren fer dita junta deliberà se fos suplicat als senyors Doctors del Real Consell se trobauan en la present Ciutar fossen seruits acudir en la present junta peraque ab lo bon medi de sas merces ditas differencias prenguessen bon assiento com de fet dits Senyors foren auisats per mi Joseph Soldeuila Scriua racional de la present Casa, y aixi acudiren en dita junta los Senyors Don Pere Joan Rossell misser Narcis Peralta, m.r Benet Ginebreda, juntament ab lo molt Ill.e Senyor Dega Pau del Rosso deputat Eclesiastich que semblanment de part de dits Senyors consellers li fou suplicat acudis en dita junta, als quals se explicà las pretensions que en orde à ditas cosas tenian, tant lo dit senyor de Marcin, com lo senyor Gouernador prenent acordi que dits senyors don Pere Joan Rossell, m.r Narcis Peralta, m.r Benet Ginebreda se conferissen en casa lo Ex.m Senyor Gouernador, al qual per part de la present Ciutat y junta de guerra fossen seruits representar, los danys porian resultar à esta Ciutat y Prouincia de no ajustarse la materia de la questio que sa Ex.ª y lo senyor de Marsin tenian à cerca de donar lo nom, y que dits senyors Conse-

llers y junta estimarian molt à dit Senyor Gouernador fos seruit ajustarho de la millor manera li fos possible sens que per raho de ditas cosas se hagues de juntar lo saui Consell de Cent al qual era forços que dits Senyors Consellers ne haguessen de donar raho en cas no se ajustas, considerant de ditas cosas las malas consequencias ne podian resultar, y assenyaladament la publicitat que causaria de la qual lo Enemich ne poria tenir algunas intelligencias, y aixi dits senyors Doctors del real consell anaren à casa dit Ex.^m Senyor Gouernador ab lo qual tractaren y conferiren dita materia que deuian ser entre las sinch y sis horas de la matinada, y despres de hauer tingudas moltas rahons à cerca de dit fet dits Senyors del Real consell se despediren de sa Ex.ª tornant en la casa de la present Ciutat y à dita junta de guerra ahont feren llarga relatio de la Embaixada hauian reportada à dit Ex.^m senyor Gouernador, y de tot lo que en orde à ditas cosas hauian tractat y mediat, perque sa Ex.ª se adheris al que per part de la present Ciutat y junta de guerra se li suplicaua que era deixas donar lo nom à dit senyor de Marcin loctinent general de sa Mag.^t (que Deu guarde) Al que dit Senyor Gouernador fou seruit adherirse per esta vegada tant solament, y sens prejudici del dret à dit senyor Gouernador competent en dita raho, y que lo dit exemplar no fos tret en consequentia; com de fet dits senyor Doctors del real consell ne feren llarga relatio à dita junta, la qual posaren en scrits y es del tenor seguent.

«E los dits magnifichs Doctors Don Pere Joan Rossell, Narcis Peralta, y Benet Ginebreda feren relatio als senyors Consellers y Vintyquatrena hauer representat al senyor Gouernador lo que per part de sas Senyorias sels hauia dit representassen à sa Ex.ª sobre la estimacio que farian aconsolas à la ciutat ab lo conflicte se trobaua sobre lo voler lo senyor de Marcin donar lo nom dins la Ciutat com à Capita general en que cedis à sa pretensio; à que respongue dit Gouernador que no obstant tenia justificada sa justitia per ser tambe Capita general com à Gouernador de Catalunya, assenyaladament procehint vice regia, y per conseguent tocarli à ell donar lo nom dins dita ciutat, com hauian fet ell y sos predecessors sempre en ausencia de Virrey y Alter nos; pero que no obstant sa justificada pretensio, com son major gust y intentio fos donarlo en totas cosas als senyors consellers y ciutat, com en totas ocasions hauian pogut experimentar de sas actions y prosehir, exposant sa vida en quant ha con-

uingut à sa conseruatio y consolatio, que desijant continuarho, y attenent lo conflicte li hauian representat, trobarse de present la ciutat per las causas que de paraula li hauian referit en nom de S. S.as los sobredits Doctors Don Pere Joan Rossell, Narcis Peralta y D.r Benet Ginebreda; se adheria ab animo de aconsolar y donar tot gust à dita Ciutat y dits Senyors Consellers, sens prejudici empero de sos drets, ni de perdrer la possessio de donar dit nom dins dita Ciutat, com ha fet ell, y sos predecessors, que per aquesta vegada tantsolament, y que nos pugue traurer en algun temps en consequentia, cedeix y se acontenta que los Senyors Consellers usen ab lo senyor de Marcin la galanteria los demane en que puga donar lo nom dins la present ciutat, com per part de dits Senyors Consellers li es estat suplicat.»

Vist lo qual ajustament per dits Senyors Consellers y junta de guerra feren moltas gracias à dits Senyors Doctors del real Consell de la assenyalada merçe hauian feta à esta Ciutat ab son bon medi, y aixi mateix enuiaren lo senyor Matia de Sanct Joan donzell y m.r Hieronym Talauera ciutada embaixadors per part de la Ciutat à dit Ex.m senyor Gouernador al qual donaren las gracias de la merçe hauia fet à esta ciutat en adherirse al que per part de ella se li hauia suplicat, no sperant menos del bon zel de sa Ex.a y aixi mateix dits Senyors Consellers y junta de guerra trameteren lo Capita Pere Viuer ajudant del senyor Conseller en cap y Coronel al Ex.m Senyor de Marcin pera fer à saber à sa Ex.a com lo Ex.m Senyor Gouernador se era adherit à que dit senyor de Marcin donas lo nom en la present ciutat.

Convit del General Marchin en lo baluart de Llevant.

DIJOUS à XXIIIJ de dit die de sanct Barthomeu lo Ex.m senyor de Marcin Tinent general de las armadas de sa Mag.t (que Deu guarde) en Catalunya, conuida à dinar al Ex.m S.r Gouernador, als Ill.es senyors Consellers, y molts Capitans y altras personas de compte en la guerra, lo qual dinar se feu en lo baluart de lleuant ab molta opulentia y franquesa aixi de diuersitat de plats com de tot lo demes necessari y estant dinant se tiraren moltas canonades ab bala de artilleria enuers lo Campament del enemich qui era en la Parochia de Sanct Marti.

Vigilia de Sant Lluis: saluts d'artilleria y mosqueteria.

Dit die y al toch de oratio se tirà tota la artilleria dels baluarts ab bala y molta mosqueteria aixi en los presidis de la present Ciutat com en lo fort de Monjuich fent tres salues ab molt gran orde y concert pera celebrar la festa del glorios Sanct Lluis Rey de Fransa y patro desta Ciutat, vigilia del qual era dit die.

DIUENDRES à XXV. die de Sanct Lluis los Senyors Consellers sens promenia ni gramallas sino sols ab las insignias consulars spasas y balonas planas per ocasio del continuo quefer tenian de anar à unas parts y altras per la guarda de la present Ciutat y estar lo enemich tant prop della anaren à la Iglesia de la seu ahont se celebraua la festa del glorios sanct Lluis y pujats al altar major y assentats ab los banchs a la part del Euangeli ohiren lo offici se digue en dita Iglesia y quant se lleuà nostre Senyor se tirà tota la artilleria era en los presidis y muralla de la present Ciutat en regosijo de tant gran festa, acabat lo qual offici dits Senyors Consellers anaren à la Capella de nostra Senyora sanctissima de la Conceptio ahont feren cantar una SALUE à cant de orga per hauer aportat dit die à dita Capella de part de dits Senyors Concellers y en virtut de deliberatio per lo saui Concell de cent feta à XVIIIJ de Juliol proppassat sis claus de plata penjants de un cordo de seda blaua y plata molt riquissimament fet ab moltas peras y penjantillos, las quals se donaren en commemoratio de las claus dels portals de la present Ciutat que los Senyors Consellers encomanaren estos dies passats à Maria Sanctissima peraque fos seruida ser la guarda y defensa desta Ciutat, las quals claus posaren à la ma de Maria Sanctissima de la Concepcio, e acabada la dita Salue dits senyors Consellers se alsaren y sen anaren à casa de la Ciutat.

Festa de Sant Lluis en la Sèu.

Entrega de les claus de la ciutat a N.ra S.ra de la Concepció.

DISSAPTE à XXVJ de dit se tocà à rebato comensant à tocar aquell la Campana dita Thomasa de la Seu y aixi mateix totas las demes Parochias y Iglesias peraque tothom acudís à son puesto, per tenirse intelligencia que lo enemich se volia aprochar à las murallas, y vehent que nos mouia de Sanct Marti de Prouensals en lo lloch dit la Granota ahont tenia son Campament parà dit rebato tornantsen quiscu à sa posada pera reposar.

Falsa alarma d'acostarse l'enemich a les muralles.

È dit die a la matinada se tocà à concell de cent, y per causa del rebato nos pogue juntar.

Concell de Cent.

È dit die à la tarda se tornà à tocar à concell de cent lo qual se tingue en executio del consell de cent tingut à XVIIIJ del corrent, y en aquell se llegi per lo Sindich de la present Ciutat un memorial de tots los Ciutadans y officials se trobauan no hauer obehit à las cridas de la present ciutat acudint en aquella pera defensarla, y tambe se digue com alguns officials y ciutadans de la present ciutat absents de aquella y per part de aquells hauian presentats alguns papers ò scripturas per raho de sa absencia,

Idem.—Ciutadans y oficials de la ciutat absents, que no acuden a defensarla: penes.

tot lo qual se donà en propositio à dit Consell per que en ditas cosas deliberas lo que aparegues conuenir.

Lo qual Consell deliberà que sens disgregarse fossen anomenadas per los senyors Consellers dotze personas ab igual numero de staments, los quals juntament ab los magnifichs assessors de la present casa miren totas las suplications memorials y demes papers se son presentats à dits senyors consellers per part dels ciutadans y officials de la present Casa, y aixi mateix prenga dita junta tots los demes papers y suplications que per part de dits officials y ciutadans absents voldran donar, y si alguns voldran informar dita junta lo[s] ojan fent per dit effecte los senyors Consellers aixir un verguer fora de Consell antes de juntarse dita junta, y peraque alta veu publique, que si hi ha personas que vullan informar dita junta à cerca de dit fet los ojan aquellas, y apres ohidas las causas que dedueixen ab sas suplicas y demes papers voten ditas dotse personas, y los magnifichs assessors per scrutini ditas excusations si son justas, ò, no votant cada una de per si, y feta esta diligentia fassan relatio en lo present Consell summariament de la admissio, ò repulsio de aquellas, y feta dita relatio los Senyors Consellers manen traurer las bossas y fer extractio de tots los officis de vida y temporals ques trobaran tenir ditas personas han faltat à obligatio tant justa de la defensa de sa patria y encontinent degan los Senyors Consellers en presentia de dit Consell prouehir los officis de gracia ques trobaran vacar per absencia de las personas quels obtenian, y que las mateixas dotse personas junt ab los Senyors Concellers desinsiculen las tals personas ques trobaran ser insiculadas y las que nou son se fassa ab ellas lo que esta deliberat lo die de XVIIIJ del corrent. Y per quant lo perill del enemich es tant gran com es de veurer no puga anarsen persona dels officials ni ciutadans de ella qui seran tornats sens llicencia dels Senyors Consellers tant quant lo enemich estara ab son exercit deuant la present ciutat sots las mateixas penas, per lo qual effecte demunt dit foren anomenades per los senyors consellers las dotse personas seguents

Lo D.r Fran.ch Gimbert. Lluis Bataller Joseph Jouer	Ciutadans y militar
Sebastia Cormellas Pere Joan Xirau Joan Juliol	Mercaders

Fransesch Joseph Fontana Notari de Bar[celon].[a]
Anthoni Llopart, Droguer.
Saluador Riambau Notari real.
Pere Crusats, Sastre.
Fransesch Soler pellisser.
Joseph Sans, Corder.

Las quals personas anomenadas miraren y molt extensament sensuraren las excusations que per part de las personas absents de la present ciutat se donaren admetent aquellas quels aparegue segons Deu y sas consientas se hauian de admetrer, y deixant de admetrer aquellas que no tenian causa justa, com en dit Consell esta llargament continuat al qual se llegiren ditas personas, y en aquell se tragueren los officis en lloch de aquellas personas quels apareixia no tenian llegitima excusatio, y son los seguents.

Primo en lloch de don Acasi de Ripoll, per receptor de la Ballia general, Nominació d'oficis.

Cebria Costa mercader.

Item per arxiuer mercader en lloch de Raphel Roure absent,

Pau Bertran mercader.

Item en lloch de Honofre Massanes, mercader, regint lo llibre major tercer del banch absent,

Joan Fransesch Ferrer mercader.

Item per absentia de Christophol Sangenis mercader Caxer de la taula absent,

Christophol Mercer mercader.

Item per lo llibre manual segon del banch per absentia de Sebastia Costa notari real,

Fransesch Pastor notari publich de Bar[celon].[a]

Item per absentia de Fransesch Reuerter notari de Bar[celon].[a] regint lo llibre tercer manual del banch,

Fransesch Llunell notari de Barcelona.

Item per absentia de Joan Serra notari publich de B[arcelon].[a] scriua de registre, fonch extret

Joseph Boleda notari publich de Bar[celon].[a]

Item per absentia de Joseph Many argenter faller del pes de la farina

Joseph Lloreda droguer.

Item per absentia de miçer Joan Pau Xammar donzell consol de Llotja

Misser Joseph Masso.

Item per absentia de mossen Fransesch Soler administrador del Banch

Mossen Dimas Çafont ciutada.

Item per absentia de Honofre Piquer mercer portaler,

Hieronym Sala sabater, com ditas y altras cosas en dit Consell mes llargament estan contengudas.

Ajudant de municioner: extracció.

DIMECRES à XXX de dit se tingue consell de cent en lo qual fonch feta electio de ajudant de munitioner en lloch y per absentia de Fransesch Ferrer Caparo perayre de la persona deuall scrita y seguent.

Joseph Borras argenter.

DIJOUS à XXXJ de dit.

DON FR.co VILA
CONSELLER EN CAP.

[SETEMBRE]

Concell de Cent: demana als Diputats absents, vingan a defensar la patria.

DILLUNS à IIIJ de dit. Se tingue consell de cent en lo qual se deliberà de scriurer als molt Ill.es Senyors Deputats junts y à quiscu dells eran fora de la present ciutat peraque fossen seruits venir en aquella pera la defensa de llur patria y pera donar exemple à les demes personas assistescan com tenen obligatio.

Ofertes del Real Consell.

È tambe en dit consell arribà lo mag.ch misser Narcis Peralta doctor del real Consell lo qual fonch assentat despres del primer prom en la forma acostumada, y en nom de tot lo real Consell se offerí en tot lo que fossen de benefici y utilitat per la conuenientia y conseruatio de la present ciutat de Barcelona y Principat de Catalunya.

Favor y ajuda a les monges de Pedralbes.

È tambe fonch comes als Senyors Consellers y vintyquatrena de guerra lo donar tot fauor y ajuda, à las Senyoras monjas de Pedralbes fora los murs de la present Ciutat per lo temor se tenia de que lo Enemich no anas en dit monastir, com ditas y altras cosas en dit Consell estan mes llargament contengudas (*).

(*) Les altres decisions adoptades, que no s'esmenten en *Dietari,* foren:

Transferir, del compte de pèrdua de monedes, 20 mil ℔ al de la lleva de 700 infants dedicats a la guarda de la ciutat, per al pagament de llurs socors.

Donar permís, durador fins tot el mes d'Octubre, als ciutadans i habitants de Barcelona i a les persones forasteres — excepció feta dels taverners, — per a poder entrar, sots forma de manifest, «tots generos de vins y veremas sens pagar dret algu a la present Ciutat», i que passat dit termini fos exigida la cobrança de l'impost corresponent a les partides venudes.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 363.v i 364.)

Concell de Cent. — Absents: escuses y reclamacions.

DIUENDRES à VIIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual foren llegidas differents suplicas, cartas, y fens de doctors per la excusatio de alguns ciutadans se trobauan fora de la present ciutat, y que no hauian acudit à ella per ocasio de la inuasio del enemich; y aixi mateix se llegiren dos memorials, ço es lo hu de las personas eran fora dita Ciutat, y eran vinguts à ella desdel die de XXVJ de Agost prop passat fins lo die present hauent purgada la mora de la pena en que hauian incorregut per lo qual se tenia alguna difficultat en desinsicularlos conforme dit Concell de cent hauia ordenat y disposat; y altre memorial de las personas insiculadas en la present Casa ques trobauen absents de la present ciutat dit die de XXVJ de Agost M.D.C.LJ. molts dels quals fins vuy no hauian comparegut, las quals suplications memorials y altres papers foren llegits en dit Consell, y estan en aquell cusits, donantlos los Senyors Consellers per propositio perque en orde à ditas cosas se deliberas lo que conuingues.

Lo qual Consell feu deliberatio que quant al que te respecte à las personas que fins vuy son tornadas à la present ciutat y han comparegut, y etiam aquellas que en executio de la deliberatio feta per lo present consell à XXVJ de Agost proppassat sels son estats extrets altras personas en sos officis, com tambe las personas que sels son estats prouehits los officis de gracia attes han purgat la mora, no sien desinciculadas de las bossas en ques troban ser insiculats en la present casa, antes aquellas resten insiculadas sens compendrels la dita deliberatio, y en lo que te respecte, à las suplications y papers presentats per las ditas personas quels han trets los officis, y à las demes quels han prouehit los de gracia dit fet sie comes als magnifichs assessors de la present casa, y dos magnifichs aduocats aplicats del present Consell nomenadors per sa Senyoria, los quals de dret vejan los papers y scusas donadas per ditas personas si son relleuants, ò no y relatio fassan del que de dret senten sobre de aquellas à dits senyors consellers y dotsena ja anomenada, y ohits aquells voten tant dits Senyors Consellers com la dita junta per scrutini à cada hu de per sí, y lo que preualdra se pose en executio. Y per quant de present se troban algunas personas de dita junta indispostas, los senyors Consellers sien seruits en lloch de aquellas anomenarne de altras, y ques desinsiculen tots los demes com esta ja deslliberat per lo consell à XXVJ de Agost proppassat, y los que cons-

tara se son absentats de la present ciutat sens llicencia de dits Senyors Consellers, y que nos pugan disgregar dits senyors Consellers y junta que primer no sie posat tot lo sobredit en executio.

Delinqüents trets de sagrat ab sometent.

Dit die los senyors Consellers ab assistentia del senyor veguer, y son assessor se juntaren en la Casa de la present ciutat, y en la sala de Consell de cent juntament ab dotse prohomens y los aduocats de la present casa ahont varen prouehir ser cas acordat la mort que hauian perpetrada Pere Joan Macip joue cirurgia y Raphel Ferran hortola en persona de Jaume Planella moço de mulas al qual hauian mort ab un colp de pistola, y los dits delinquents estauen guardantse en lo monastir dels pares Carmelitas Calsats, de hont fonch prouehit fossen trets ab somatent alsat.

Diputats de Catalunya: cartes sobre llur tornada a Barcelona.

DILLUNS à XJ de dit.—En aquest die se tornà à tenir Consell de cent en lo qual foren llegidas unas cartas tramesas als molt Ill.es Senyors Consellers dels Senyors Deputats del general de Catalunya residints en Manresa en comu y tambe particularment, y en particular una del Senyor ohidor Valentia de la Vila de Mataro, altra dels Senyors Consellers de la ciutat de Manresa, acerca de la resposta del que per los senyors consellers era stat suplicat als s.rs Diputats que vinguessen en la present ciutat, ahont podian tenir son consistori y obrar lo benefici de la Prouincia, las quals cartas foren llegidas en dit Consell, y estan en aquell cusidas donantlas dits Senyors Consellers per propositio, sobre lo qual dit consell prengue la deliberatio que en aquell llargament es de veurer (*).

Malvestats del enemich pèls voltants de Barcelona.—Escaramuça ab la cavallería.

DIJOUS à XIIIJ de dit.—En aquest die la caualleria del exercit enemich feya algunas correrias desde lo quartel de sanct Marti ahont tenia son gros fins à la Vila de Sans per la falda de la montanya, fent presoners tots los paysans trobaua, cremant y derrocant moltas casas, destruhint vinyas y proprietats, conforme y ab lo rigor se acostuma en la guerra. Lo Ex.m Senyor de Marcin estaua dintre la ciutat de Barcelona per gouernar aquella, tenint tota sa caualleria y infanteria aquartelada de la millor manera los era possible en los valls, ò fossos de las murallas de la present ciutat abrigats ab sas barracas que los soldats se hauian fetas, y vehent que alguns squadrons del enemich estauan auansats deues lo lloch de Sans la nostra Caualleria hisque à la

(*) V. l'*Apèndix XXXIII*.

volta de dits squadrons Enemichs ahont se forma y [hagué?] molt gran scaramuça entre la Caualleria enemiga y la nostra que dura per spay de mes de dos horas, en tant que vingueren à mesclarse ab las spasas en las mans, y acudint lo Enemich à donar calor à sa gent aixi ab major numero de squadrons de caualleria com de infanteria, tingueren los nostres de pendrer la retirada, abrigantse de la artilleria desta Ciutat, y segons se digue hi hague molt strago per lo enemich, no hauenthi dels nostres per gracia de Deu ningun mort nafrat ni presoner.

Dit die se tingue consell de cent en lo qual se empresta al S.r de Marcin deu milia lliuras per subuentio de sas tropas. Préstech al Sr. de Marchin.

DIUENDRES à XV. de dit

D.on FRAN.co VILA
CONSELLER EN CAP

DIMARS à XVIIIJ de dit.—En aquest die los Senyors Consellers y personas de la dotsena per lo saui consell de cent anomenada pera desincicular las personas se trobauan absents de la present ciutat acabaren de fer dita desinsiculatio de las bossas en que estauan insiculats, conforme y de la manera es de veurer en lo memorial deuall scrit. Absents de la ciutat: desinsaculació.

MEMORIAL de las personas desinsiculadas de las bossas de la casa de la present ciutat en executio de la deliberatio feta per lo saui Consell de cent celebrat als xj del mes de setembre M.D.C.Lj. per los molt Ill.s senyors Consellers y dotsena per dit effecte anomenada.

Als XIJ de setembre de dit any de la bossa de Conseller en cap militar fonch desinciculat lo seguent.

Don Joan de Argensola }

Als XIIJ de dit mes y any, de la mateixa bossa foren desinciculats los seguents.

Joseph Spuny
Don Pedro Aymerich y Cruillas
M.r Joan Pau Xammar

Dit die de la bossa de Conseller segon ciutada foren desinciculats los seguents.

M.r Fransesch Vidal y Ros
Joseph de Urrea

Dit die de la bossa de Conseller segon militar foren desinsiculats los seguents.

Phelip de Boxadors
Dimas Pobbla
Joseph de Olmera y Altarriba
m.r Fransesch Soler
Fransesch Bonauentura de Gualbes

Dit die de la bossa de Conseller ters militar fonch desinciculat lo auall scrit.

Raphel Bonauentura de Gualbes

Dit die de la bossa de conseller ters ciutada foren desinciculats los seguents.

M.r Hieronym Pastor de Lleyda
Jaume Llobregat y Amell
Gismundo Boffill

Als XV de dits mes y any de la bossa de Conseller segon militar fonch desinciculat lo auall scrit.

Fransesch Descallar y Sorribes.

Dit die de la bossa de Conseller ters militar foren desinciculats los auall scrits.

Don Joseph de Farrera
Miquel Maduxer y Junyent
Pere Joan Puiguert y Manresa

Dit die de la bossa de conseller ters ciutada fonch desinciculat lo auall scrit.

M.r Barthomeu Soler.

Dit die de la bossa de Conseller quart mercader foren desinciculats los auall scrits.

Pau Rossell
Joseph Riba

Dit die de la bossa de conseller quint artista foren desinciculats los auall scrits.

Joan Serra notari de Barcelona
Fransesch Jener adroguer.
Fransesch Pla notari de Barcelona.
Joan Batista Gracia notari de Bar[celon].a
Sebastia Costa notari real collegiat

Dit die de la bossa de Conseller sise menestrals foren desinciculats los auall scrits.

Pere Joan Mas mercer

Joseph Menalt ferrer
Pau Dalmasas perayre
Josep Many argenter.

Dit die de la bossa de clauaris ciutadans y militars foren desinciculats los auall scrits.

Don Anton de Peguera
M.r Diego Cisteller.
Don Joan de Argensola.
Raphel Bonauentura de Gualbes.
Don Joseph de Ferrera.
M.r Joseph Eua.
Pheliph de Boxadors.
M.r Fransesch Soler.

Dit die de la bossa de scriua major foren desinciculats los auall scrits.

Joan Serra notari de Bar[celon].a
Sebastia Costa notari real
Fransesch Pla notari de Bar[celon].a

Dit die de la Bossa de ajudant de Scriua major foren desinciculats los auall scrits.

Joan Serra notari de Bar[celon].a
Fransesch Pla notari de Bar[celon].a
Sebastia Costa notari real collegiat.

Dit die de la Bossa de obrers artistas foren desinciculats los auall scrits.

Sebastia Costa notari real collegiat
Joan Cortes notari real collegiat.
Honofre Raffart candeler de cera
Miquel Sabador candeler de cera.
Joan Pla adroguer.

Dit die de la Bossa de obres mercaders foren desinciculats los auall scrits.

Jaume Falguera
Fransesch Oller
Joseph Llado
Pau Rossell.

Dit die de la bossa de consell de cent notaris reals collegiats fonch desinciculat lo auall scrit.

Sebastia Costa}

Als XVJ de dits mes y any de la dita bossa de

notaris reals collegiats foren desinciculats los auall scrits.

Jaume Bas.
Jaume Vila.

Dit dic de la Bossa de Consols de Llotja Ciutadans y militars foren desinciculats los auall scrits.

M.r Aleix Tristany
Dimas Pobbla.
Raphel Bonauentura de Gualbes
Joan Batista Corbera y S.t Climent
Don Joseph de Ferrera.
Phelip de Boxadors.
Don Henrich Sanmenat
Joseph de Urrea.
M.r Fransesch Llunes.
Joseph de Olmera y Altarriba
Miquel Maduxer y Junyent.
M.r Joan Pau Xammar.
M.r Anthoni Comas.
M.r Fransesch Soler.
Joseph Berart.
M.r Fransesch Vidal y Ros.
Gismundo Boffill.
Don Phelip Roger.
Don Joan Argensola.

Dit die de la bossa de Mostasafs ciutadans y militars, y mercaders foren desinsiculats los seguents.

Jaume Llobregat y Amell
Joseph Damians
Don Joseph Clariana
Fransesch Oller mercader
M.r Fransesch Vidal y Ros
M.r Fransesch Soler.
Don Pedro Aymerich y Cruillas.
M.r Pere Pineda y Reart.
Fransesch de Gualbes fill de Bonauentura.
Joseph Spuny
M.r Joseph Eua.
Joan Batista Sabater mercader
Raphel Bonauentura de Gualbas
Don Henrich Sanmenat

Joseph Ferran mercader
Don Benet Olmera.
Phelip de Boxadors
Don Joan de Argensola
Don Joseph de Ferrera
Galceran Cahors y de Soler.
Dimas Pobbla
M.r Aleix Tristany
Miquel Maduxer y Junyent.
Anton Bru.
Joseph de Olmera y Altarriba
Don Anton de Peguera

Als XVIJ de dit mes y any de la bossa de Jutges de taula militars foren desinciculats los auall scrits.

Don Pedro Aymerich
Fransesch Bonauentura de Gualbas.
Galceran Cahors y de Soler.
Ramon Spuny.
Don Anton de Peguera
M.r Joan Pau Xammar.
Don Joseph de Ferrera
M.r Fransesch Soler
Don Henrich Senmenat y de la Nuça
Hieronym Cornet y Sacirera.
Phelip de Boixadors.
Joseph Berart
Fransesch Gort
Raphel Bonauentura de Gualbes
Joan Batista Corbera y S.t Climent.

Dit die de la Bossa de Jutges de taula ciutadans foren desinciculats los auall scrits

M.r Pere Pineda y Reart.
Joseph Damians.
Joseph de Urrea.
M.r Diego Cisteller.
M.r Fransesch Llunas.
Anton Bru.

Dit die de la bossa de batlles ciutadans y militars foren desinciculats los auall scrits.

Raphel Bonauentura de Gualbas.

M.r Fransesch Llunas.
Joseph de Olmera y Altarriba.
M.r Aleix Tristany.
Pere Joan Puiguert y Manresa
Micer Fransesch Vidal y Ros
Hieronym Cornet y Sacirera.
Miquel Maduxer.
Don Anton de Peguera.
Joan Batista Corbera y S.t Climent
Joseph de Urrea.
Phelip de Boxadors
Don Joseph de Ferrera.
Fransesch Ros
Fransesch Bonauentura de Gualbas.
Anton Bru.
Galceran Cahors
Misser Pere Pineda
M.r Barthomeu Soler.

Dit die de la bossa de obrers ciutadans y militars foren desinciculats los auall scrits

M.r Joseph Eua.
Jaume Llobregat y Amell
M.r Pere Anthoni Serra
Joseph de Urrea
M.r Aleix Tristany
Joseph Spuny
Phelip de Boxadors
Raphel Bonauentura de Gualbes.
Don Henrich Sanmenat.
Fransesch Descallar y Sorribas
Joseph Berart
M.r Fransesch Soler
Fransesch Bonauentura de Gualbes.
Don Joseph de Ferrera.
Don Joan Argensola.
Joan Batista Corbera y S.t Climent.
Ramon Spuny.
Dimas Pobbla.

Dit die de la bossa de administradors de plaças ciutadans y militars, mercaders y artistas foren desinciculats los seguents.

Galceran Cahors y de Soler.
Pau Rossell mercader.
Miquel Maduxer.
Don Anthon de Peguera
M.r Fransesch Llunas
Don Phelip Roger.
Pere Joan Puiguert y Manresa.
Phelip de Boxadors
Joseph Spuny
Fransisco Gort
Misser Fransesch Soler
Dimas Pobbla
Fransesch Descallar
Misser Joseph Eua.
Misser Aleix Tristany.
Misser Joan Pau Xammar.
Gismundo Boffill.
Misser Miquel Grimosachs
Joseph de Urrea.
Misser Diego Cisteller
Mossen Joseph Damians
Raphel Bonauentura de Gualbes
Pere Roca notari real

Dit die de la bossa de Juristas y Jutges de taula foren desinciculats los auall scrits.

Misser Miquel Grimosachs.
Misser Domingo Osona.
Misser Fransesch Llunas
Misser Aleix Tristany.
Misser Joseph Eua.
Misser Fransesch Soler.
Misser Pere Anthoni Serra.

Dit die de la bossa de Consell de Cent ciutadans y militars foren desinciculats los auall scrits.

M.r Fransesch Vidal y Ros.
M.r Domingo Osona.
Don Henrich Sanmenat
Fransesch Bonauentura de Gualbes.
Dimas Pobbla.
Don Pedro Aymerich

Raphel Bonauentura de Gualbes
Joseph de Urrea.
Mossen Benet Olmera
Fransisco Gort.
Don Joan Argensola
Mossen Gismundo Boffill
Jaume Llobregat y Amell
Don Anton de Peguera
M.r Barthomeu Soler
M.r Fransesch Soler
Miquel Maduxer y Junyent
Don Joan Blanas y Centellas.
Mossen Joseph Olmera y Altarriba.
Joseph Berart
Fransesch Fons.
Pere Joan Puiguert y Manresa.
Mosen Fransesch Callar y Sorribes
Phelip de Boxadors
Joseph Spuny
Anton Bru
Misser Aleix Tristany.

Dit die de la bossa de taulers ciutadans y militars foren desinciculats los seguents.

Don Joan Argensola
M.o Anthon Bru
Felip de Boxados
M.r Francesch Soler
M.r Fran.ch Vidal y Ros
Jaume Llobregat y Amell
M.r Joseph Eua.

Dit die de la Bossa de Taulers mercaders foren desinsiculats los auall scrits.

Jaume Falguera
Pau Rossell.

Dit die de la Bossa de receptor de la Ballia General foren desinsiculats los auall scrits.

Francesch Bonauentura de Gualbes
Don Joseph de Ferrera
Fran.ch Fons
M.r Domingo Osona

Joseph de Urrea
M.r Pere Pineda y Reart
M.r Diego Cisteller
Joseph Berart
Joseph Olmera y Altarriba
Felip de Boxados
Joseph Spuny
Don Joan Argensola
M.r Joseph Eua
Don Henrich Semmanat
Pere Joan Puiguert y Manresa
Joseph Damians
M.r Francesch Soler
Ramon Spuny
Don Pedro Aymerich
Fran.ch Descallar y Sorribes. /

Dit die de la Bossa de Consol de Lotya mercader foren desensiculats los auall scrits

Francesch Oller
Pau Rossell
Jaume Falguera
Joseph Llado.

Dit die de la Bossa de Aduocats de la ciutat foren desinsiculats los auall scrits

M.r Francesch Soler
M.r Joseph Coromines
M.r Diego Cisteller
M.r Francesch Llunes
M.r Joan Pau Xammar
M.r Aleix Tristany
M r Joseph Eua.

Dit die de la Bossa de Concell de Cent nottaris de Bar[celo].na foren desinsiculats los auall scrits

Joan Serra
Francesch Pla
Joan Batista Gracia.

Dit die de la Bossa de Consell de Cent mercaders foren desinciculats los auall scrits.

Joseph Ceruero
Joseph Riba

Anthoni Llado
Pere Sanct Marti y Creixell
Pau Rossell
Anthoni Vidal
Joan Llinas
Joan Miquel Pous
Fransesch Oller
Saluador Pico
Joseph Portell
Joseph Ferran.

Als XVIIJ de dit mes y any de la Bossa de Verguer y correu fonch desinciculat lo deuall scrit

Hiacinto Marques, Sastre.

Dit die de la Bossa de Portalers altrament dita xauega foren desinsiculats los auall scrits.

Joan Serra sastre
Joan Rojas sastre
Andreu Roca teixidor de lli
Joan Miquel Pous pellisser
Hieronym Alsina passamaner
Sebastia Macip Argenter
Pau Velles Calsater
Jaume Rossell passamaner
Gaspar Carreras botiguer de telas
Pere Puig rubi perayre
March Mestre veler
Climent Porcia (*) veler
Fransesch Torrents sastre
Joseph Bertran Sastre
Simeon Guri Sombrerer
Miquel Sabador Candeler de cera
Honofre Piquer mercer
Jaume Brauo menor tapiner.

Dit die de la bossa de pesador de mostasaf fonch desinsiculat lo auall scrit

Pau Valles Calsater.

Dit die de la Bossa de receptors y palloler foren desinsiculats los auall scrits.

(*) Té de dir *Perera,* segons consta en el registre de *Deliberacions* y en aquest mateix *Memorial,* en la relació dels desinsaculats, dit dia, de la Bossa de Credencer.

Jaume Rossell passamaner
Honofre Piquer mercer
Joan Cornet ferrer
Andreu Roca teixidor de lli
Raphel Marques y Sorts sastre
Gaspar Carreras mercer
Jaume Brauo tapiner
Joseph Vinyes adroguer.

Dit die de la Bossa de Credencer foren desinciculats los auall scrits.

Fransesch Company passamaner
Honofre Piquer mercer
Hieronym Major botiguer de telas
Andreu Roca teixidor de lli
Magi Matia adroguer
Joan Pla droguer
Fransesch Gener droguer
Benet Saurina velluter
Joseph Many argenter
Fransesch March Candeler de cera
Gaspar Carreras botiguer de telas
Climent Perera veler
Miquel Sabador Candaler de cera.

Dit die de la Bossa de sota administrador y Capdeguaite foren desinciculats los auall scrits.

Joseph Bertran sastre
Pere Puigrubi perayre.

Dit die de la [bossa de] Porter de clauari fonch desinciculat lo auall scrit

Jaume Rossell passamaner.

Als XVIIIJ de dit mes y any de la bossa de consell de cent candeler de cera foren desinciculats los auall scrits.

Honofre Raffart
Fransesch March
Miquel Sabador.

Dit die de la Bossa de Consell de cent, Julians mercers foren desinciculats los auall scrits.

Hieronym Major.
Gaspar Carreras
Pere Joan Mas

Honofre Piquer. }

Dit die de la Bossa de conseller sisę menestral fonch desinsiculat lo auall scrit.

Esteue Bescans perayre }

Ramon Graner Calseter—al qual Ramon Graner fonch per los senyors Consellers y dotsena votat per tres vegadas y sempre los vots vingueren en paritat, la qual paritat se deixa al saui Consell de cent, y no fonch les horas desinsiculat.

Dit die de la Bosa de Verguer y Correu fonch desinsiculat lo auall scrit.

Esteue Bescans perayre. }

Dit die de la Bossa de portalers foren desinsiculats los auall scrits.

Esteue Bescans perayre }

Ramon Graner Calsater—al qual aixi mateix per tres vegades fonc votat, y sempre vingue a paritat, la qual paritat se deixà al saui Consell de cent y no fonch las horas desinciculat.

Dit die de la Bossa de Credenser foren desinciculats los auall scrits.

Esteue Bescans Perayre
Pere Boffurull mercader
Hieronym Feu mercader
Joseph Masdeu y Canyet merçader. }

Dit die de la Bossa de mostasaf foren desinsiculats los auall scrits.

Pere Boffurull mercader
Hieronym Feu mercader. }

Dit die de la Bossa de Balle foren desinsiculats los auall scrits.

Fransesch Oller mercader
Hieronym Feu mercader. }

Dit die de la Bossa de administradors de plasses foren desinsiculats los auall scrits.

Joseph Masdeu y Canyet mercader
Hieronym Feu mercader. }

De la Bossa de Consol de Llotja mercader foren desinsiculats los auall scrits.

Pere Boffurull mercader
Hieronym Feu mercader
Joseph Masdeu y Canyet. }

Dit die de la Bossa de Consell de cent mercaders foren desinsiculats los auall scrits.

Pere Boffurull
Hieronym Feu
Joseph Masdeu y Canyet.

Dit die de la Bossa de receptor y Palloler fonch desinsiculat lo auall scrit

Pere Boffurull mercader.

Dit die de la Bossa de consell de cent argenters foren desinciculats los auall scrits.

Sebastia Macip
Fransesch Buig
Anthoni Canoues.

Dit die de la Bossa de Consell de cent, Perayres foren desinsiculats los auall scrits.

Esteue Bescans
Pau Dalmasas.

Dit die de la Bossa de Consell de cent, ferrers foren desinsiculats los auall scrits.

Joan Cornet ferrer
Fransesch Pages daguer
Joseph Menalt ferrer.

Fortificacions del exercit del Marquès de Mortara en Sant Marti.

DIMECRES à XX. de dit. — En aquest die se veu de la muralla del baluart de Lleuant de la present ciutat, com lo Exercit del enemich, lo qual estaua campat en la Parochia de sanct Marti, y en lo lloch dit La granota del qual es general lo Ex.^{m} senyor Marques de Mortara, estaua fent y alsant grans fortifications en dit puesto ab sos forts reals, trinxeras, y llensos de muralla ab puntas à tall de diamant tot de faixina y terra.

Concell de Cent.

DIUENDRES à XXIJ de dit. — En aquest die se tingue Concell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit Consell llargament son de veurer.

Los Jurats de Mataro acordan sotsmetres al Rey Catòlich. — Guarnició de dita vila ab gent catalana y francesa.

DILLUNS à XXV de dit. — En aquest die se tingue noua certa com à dos del present y corrent mes de Setembre en la vila de Mataro los Jurats de dita vila qui eran Anthoni Arnau, March Rossello, y Joseph Llunell, ajuntaren lo Consell en lo qual prengueren deliberatio y acordi de prestar la obediencia à la Mag.^{t} de[l] Rey Catholich Phelip quart, lo exercit del qual estaua deuant la present Ciutat de Barcelona tenint per son general lo senyor Marques de Mortara, y per dit effecte anomenaren per Sin-

dichs à Anthoni Partella rector, Gaspar Portell preuere, Honofre Arnau, Anthoni Puig major de dies notari, y Nicholau Fornes tots de dita Vila, los quels en forma de embaxada anaren per la mar en lo quartel de Sanct Marti de Proensals ahont donaren notitia à dit senyor Marques de Mortara del que la uniuersitat de dita Vila de Mataro hauia fet, lo que sabut per lo Ill.e Senyor Vicens Ferriol ohidor real del present Principat de Catalunya quis trobaua en la vila de Arenys à effecte de conuocar la gent catalana poria per lo socorro de la present ciutat, y per lo senyor Baro de Ales mariscal de Camp quis trobaua ab son regiment de Caualleria fora de la present Ciutat se dona orde que ab tot effecte anassen com de fet anaren dit senyor Baro de Les y lo senyor Francisco Mari Ciutada honrat de Barcelona ques trobaua fora la present ciutat ab alguns infants pera guardar la montanya de Mongat peraque lo enemich no passas à las vilas de la marina a dita Vila de Mataro à la qual entraren y guarniren de gent Catalana y francesa pera resistir al enemich à cas que intentas anar à dita Vila, que si be los costa alguns treballs y fatigas de poderhi entrar, y ensenyorirse de las parts fortas pera posarhi guarnicio pero ab la ajuda de Deu nostre senyor, y ab lo acertat y madur procehir de dits Senyors se reuenceren totas las dificultats restant mallogradas las intentions danyadas dels malfactors peraque aquells poguessen ser castigats, del que se tingue gran alegria en la present ciutat.

Fi de la peste: disminució de personal en la morbería de Jesús.

DIMECRES à XXVIJ de dit se ajuntà la junta de morbo, en la qual considerant que per la gracia de Deu casi del tot hauia cessat lo mal en la present ciutat, y en la morberia de Jesus se trobauan molt pochs malalts resolgueren que fossen lleuats tots los officials y personas de seruey de dita morberia, restant solament Llorens Puig fadri cirurgia, una dona per seruir las donas, y dos homens per seruir los homens y dos fossers, y que aixi mateix se donas orde en netejar tota la roba, y altras cosas tocants à dita materia, com en dita junta llargament es de veurer.

Juy de Proms.

DISSAPTE à XXX de dit. — En aquest die per part del Senyor Gouernador fonch aportat un proces en la casa de la present ciutat, lo qual dits Senyors consellers manaren mirar per los aduocats de dita casa com es costum, y despres tragueren juy de promens en la forma acostumada, y trets anaren a la preso ahont arriba lo senyor Gouernador al qual los senyors Consellers hisqueren à rebrer fins al cap de la scala de la obra noua y en-

trat segue entre lo[s] senyors Consellers en cap y segon, y los demes senyors de juy de promens à la una part y altra en la forma acostumada, è despres tragueren à dit Juy Barthomeu Matas sabater de la present Ciutat adelat è inculpat de ser estat complice en la conspiracio feta per los de la Vila de Mataro volent prestar la obedientia al Rey Catolich, al qual se li fonch llegit son proces aixi de offensas com de defensas, y despres fou condemnat à que se li fos donat garrot en la plaça publica de Llotja dita dels traydors peraque à ell li seruesca de castich y als demes de scarment, anima eius requiescat in pace Amen.

DON FR.co VILA CONSELLER EN CAP.

[OCTUBRE]

Festa del Angel Custodi.

DIUMENGE al primer del mes de octubre M.D.CLJ. die del Angel custodi. — En aquest die quisqun any los senyors consellers acostuman de anar en la festiuitat se fa en la Iglesia de la Seu y lo present any dits Senyors Consellers noy anaren perço que lo present Die se troba en la festiuitat del diumenge y dita Iglesia no feya dita festa.

Moviment d'avenç del exèrcit castellà a Sans y al Hospitalet.

DIMARS à IIJ de dit, se veu de la present Ciutat que lo exercit enemich que estaua campat en la Parochia de Sanct Marti ahont estaua fent y acabant una gran fortificatio à la vora de la mar, y en lo lloch dit la granota estaua tot posat en arma ço es la Caualleria ab sos batallons y la infanteria ab sos squadrons, y anaua marxant per la vora de la muntanya la major part en forma de exercit ab son tren de artilleria à la volta de la parochia de Sans y lloch del Hospitalet ahont feu alto campant en dits puestos dit son exercit.

Tribulació dels pagesos circunvehins de Barcelona, per la vinguda del exercit castellà.

DIMECRES à IIIJ de dit. — En aquest die sera be tractar de las afflictions y angustias han patit los pagesos forasters circunuehins de la present ciutat de Bar[celon].[a] los quals desdel die que saberen que lo exercit Castellà estaua per passar lo Riu de Llobregat restaren suspensos, atonits y confusos en lo que hauian de fer perque considerauan que si entrauan à la present Ciutat pera que aquella los fos guarda y custodia de las hostilitats que un exercit enemich fa de prompte los venia à la memoria las ruhinas que lo mal del contagi hauia obrat dintre desta Ciutat, y que encara del tot no estaua extinct per lo que sels influhia un te-

mor que atonits y confusos nos sabian resoldrer lo que hauian de fer pero com tant per part del enemich considerauan ruhina en sos bens y eminent perill en sas personas, à molts los aparegue per mes segur disposarse pera morir à les mans del S.[r] dins de la present ciutat que no à tenir deuant dels ulls las hostilitats de un exercit, y aixi desdel primer die del mes de Agost fins al die present de continuo se veyan entrar en la present Ciutat infinits pagesos y altras personas ab sas mullers, fills, y familias, aportant lo poch que ab la pressa del fugir hauian tingut temps de recaptar de sas proprias casas. Los carrers de Barcelona anauan continuament plens de animals carregats, y differents carretas entrauan que aportauan blats, ordis, pallas, mobbles, y lo demes que ditas personas forasteras tenian per lo sustento de llurs vidas. Las senyoras monjas del monastir de Valldonsella fora los murs de Bar[celon].[a] sen anaren de llur monastir deixant aquell, anant à differents parts, posantse debaix de la protectio y amparo de sos parents, peraque en semblant afflictio fossen aconsoladas. Las Senyoras monjas del monastir de Pedralbes cerca de Sarria à be que la present ciutat los offeri son patrocini y amparo disposaren no moures de dit monastir; Y finalment cada hu posaua en executio lo que son pensament los dictaua deuian fer entrantsen uns dins la present Ciutat, y anantsen altros à terras stranyas per no veurer y tenir deuant de sos ulls la ruina del patrimoni que Deu los hauia donat, encara que es la veritat que los que estauan dins la present Ciutat, y tenian sas haziendas fora, de las murallas veyan de sos propris ulls com aquellas se deuastauan cremauan y assolauan per lo Enemich pero com per la gracia de Deu en Cathalunya estiga la fe Catolica arraigada judicant que era voler del Senyor era tant lo consuelo que prenian del voler de Deu que pareixia mirauan alguna festa de regosijo y contento, apareixentlos que sols se conseruas la ciutat lo Senyor los retribuhiria doblada hazienda com feu al pacientissim Job, despres dels treballs plague à sa diuina magestat donarli, y aixi en lo die de vuy aquell poch de consuelo que tenian de aportar alguna cosa del quels restaua, y la verema podian cullir los cessa y se acaba per lo que lo die de ahir lo Enemich campa son exercit en la Parochia de Sans y lloch del Hospitalet per lo qual impossibilità que per una part ni per altra nos podian entrar carregas de viurers ni altras cosas dins de la present Ciutat.

Defensa de la ciutat: DIJOUS à V. de dit. Los Senyors Consellers a la matinada y à

la tarda anaren à casa del Senyor Gouernador ahont tingueren conferencia pera tractar differents materias en orde a la custodia y guarda de la present Ciutat.

conferencia en casa del Governador.

Setge de la ciutat: primera escaramuça.

DIUENDRES à VJ de dit, à la una hora de la matinada la campana de la Seu tocà à rebato pera que tota la gent de armas acudissen cada hu à sos puestos per quant lo enemich de la part de sanct Marti feu surtida de alguns caualls que vingueren prop la Creu de Sanct Fransisco de hont donaren arma tirant alguns colps de canons y algunas bombas deues la present Ciutat.

Id.: conferencia del Governador ab los Consellers.

DISSAPTE à VIJ de dit à la tarda lo senyor Gouernador vingue en la casa de la present Ciutat ahont tingue conferencia ab los Senyors Consellers tractant en ella de la custodia y guarda de la present Ciutat.

Id.: nova escaramuça.

Dit die à la tarda se toca à Consell de cent, y per quant mentres se juntaua, lo enemich de la part de Sans vingue cerca de la present Ciutat ab alguns trenta caualls nos pogue ajuntar pera hauer de acudir tothom à sos puestos y assenyaladament hisqueren fora vint caualls dels nostres qui scaramuçaren ab la caualleria del enemich y per la gracia de Deu los nostres no prengueren ningun dany, fent retirar al enemich à son quartel.

Id.: falsa alarma mantinguda per l'enemich: suspensió dels tochs de campana.

DIUMENGE à VIIJ de dit entre la una y las dos horas de la matinada se torna à tocar à rebato perque los enemichs del quartel de Sanct Marti tragueren alguns Caualls donant aquells à la tenalla del portal nou ahont se tiraren alguns colps de mosquet, y los enemichs colps de scarrabinas cridant los enemichs à larma à larma pera que de continuo estiguessem en perpetua fadiga, per lo qual effecte fonch ordenat per lo senyor Gouernador que nos tocas mes à rebato que no fos necessitat y ell donàs lo orde, sino que los soldats estarian de guarnicio tinguessen vigilancia y cuydado en veurer lo que lo enemich faria.

Defecció del tinent general de Marchin.

Dit die se tingue Consell de cent en lo qual se llegi una carta dels Senyors Diputats del general de Catalunya ab la qual donauan auis com per medi dels senyors consols de la ciutat de Urgell hauian tingut noua com lo senyor de Marcin ab la major part de la Caualleria francesa y alguns infants qui pochs dies ha sen era anat de la present ciutat ab pretext de fer una bona factio sen era passat à Fransa per la vall de Andorra, copia de la qual carta de dits Senyors deputats y Consols de la Ciutat de Urgell estan en

dit consell llargament continuadas (*), tot lo qual donà un gran desconsuelo y afflictio als ciutadans y habitants de la present, y en dit consell se prengue la resolutio y deliberatio que en aquell es de veurer, y assenyaladament que se scrigues à sa mag.^{t} x.^{ma} que Deu guarde los treballs que la present ciutat patia, com de fet se scrigue suplicantli postrats à sos reals peus fos seruit donar algun consuelo y aliuio à estos sos fidelissims vasalls Copia de la qual carta per la present Ciutat scrita es la ques segueix.

Carta al Rey de França.

«Senyor

No obstant las afflictions y treballs que lo any present esta ciutat y los moradors della han patit y suportat (Deu volent) per raho de la fam y malaltias de contagi fins lo die de vuy hauentli sobreuingut lo affany de la guerra, tenint aquella lo enemich sitiada corren ja tres mesos per mar ab galeras y vexells y per la terra vuy de totas dos parts de tal manera que no pot entrar en ella viurer algu sino es per la mar ab molt gran difficultat, hauent de aguardar un temps desfet y romput y no obstant tot lo sobredit y refferit à V. Mag.^{t} lo major sentiment y desconsuelo que te y ha rebut esta Ciutat es lo hauer sabut, que lo senyor de Marcin capita general de las armas de V. Mag.^{t} en aquest Principat ab titol de anar à fer algun progres contra del enemich en las parts de Tarragona, y contra la real paraula que en nom de V. Mag.^{t} nos tenia donada de assistirnos, sen sie retornat en Fransa ab la major part de las tropas de caualleria y part de infanteria de V. Mag.^{t} actio tant contra del seruey de V. Mag.^{t} com tambe de la conseruatio de aquest Principat y Ciutat De hont Senyor lo enemich obra quant vol sens hauer tingut ni tenir fins vuy oppositio alguna pera destorbarli sos designes, no restantnos altra consolatio sino es la confiansa del amor y bene uolencia que V. Mag.^{t} nos mostra del qual nos prometem sera V. Mag.^{t} seruit postrats à sos reals peus fer merce à estos sos

(*) V. l'*Apèndix XXXIV*, on se transcriuen les cartes al-ludides, altres adreçades pel Rei de França als Consellers, i les resolucions preses per dit Concell sobre aquests afers i l'absencia dels Diputats.

El mateix Consistori deliberà girar, del compte de pèrdua de monedes: 50,000 ℔ per fornir el de la lleva de 700 places feta per la ciutat per a sa custodia i guarda; 25,000 ℔ destinades al de l'altra lleva de 2,000 infants, i 10,000 ℔ al compte extraordinari.

Després feu les extraccions següents:

Escrivà de registre de la Batllía general: Francesc Fitor, notari.

Albaraner del dret nou: Josep Borràs, argenter.

Corredor de la ciutat: Miquel Gaudens, corredor de coll.

Jurat de Concell de Cent, notari: Joan Salines.

(Deliberacions de 1651, fols. 442.^{v} i 443.)

fidelissims y affligidissims vassalls, enuiarnos un virrey y alter nos ab la breuedat possible, y que la apretura y necessitat requereix assistit de gent, diner y prouisions de boca y guerra necessaris pera opposarse al enemich, y desalojarlo dels puestos ocupa, y à no ser aquella assistida com esta dit y representat à V. Mag.t se pot temer la total ruyna y desdicha de aquella ventse en mans de sos enemichs y estos sos fidelissims vassalls priuats de sa antiga llibertat y de la obediencia de V. Mag.t que tant nos preciam y estimam, si be pot estar cert V. Mag.t que per no veurens en tan desdichat estat estam resolts primer de perdrer tots nostras vidas y haziendas com ab altras ho tenim ja scrit y representat à V. Magestat.»

Pa per les tropes franceses.

DILLUNS a VIIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se tractà y resolgué, que la present ciutat fes pa de munitio per assistir à las tropas de sa Mag.t x.ma que Deu g.de attes que aquellas no eran assistidas com en dit Concell llargament se conte.

Reposició de persones desinsaculades.

DIUENDRES a XIIJ de dit.—En aquest die se tingue Consell de cent, en lo qual consell entre altras cosas, fonch proposat sis tornarian à insicular algunas personas se eran desinsiculadas de las bossas de la present Casa per no hauer assistit a la present Ciutat de Barcelona, y à la defensa de llur patria, sobre lo qual se prengue la deliberatio que en dit consell llargament es de veurer (*).

Rendició d'un fort de Montjuich.

DISSAPTE à XIIIJ de dit entre la una y las dos horas de la matinada, la Campana dita Tomasa de la seu tocà à rebato pera que los soldats y ciutadans de la present Ciutat acudissen quiscu à sos puestos, com de fet acudiren, essent la causa que la part del exercit dels Castellans qui estauan campats en lo quartel de Sans squadronats y en forma de batalla ab un bon numero de caualleria y infanteria muntaren à la montanya de Monjuich y atacaren un fort que los nostres estauan fent à la Torra dita de misser Llauger cerca del monastir de Sancta Madrona enuers la part de Ponent en lo qual fort estaua de guarnicio lo Capita

---

(*) Se resolgué diferir-ho per a un altre Concell. A la vegada, aquest acordà:

Pagar íntegrament les terces del salari degudes al capità i soldats de la Torre del cap del riu, fins el jorn que fou rendida i enderrocada per les tropes castellanes, «y que fins se prengue resolutio sobre la redificatio de aquella cesse la solutio dels salaris de dits Capita y soldats legittims...»

Subvenir, per vía d'emprèstic, a l'Hospital general, amb cent quarteres de blat i dos mil ₶ en diner, «conuertidoras ab las compras de blats los seran possibles...» — *(Deliberacions* de 1651, fols. 449 i 450.)

Agusti Pradas del Batallo ab alguns soldats, los quals fortament resistiren al enemich donantlos differents carregas, pero com dit combat duras mes de dos horas, y lo enemich carrega en gran numero sobre dit fort, y no hisque socorro de la present Ciutat fou forsos à dit Capita Pradas rendirse com de fet se rendi ab pactes honrosos, que foren eixint ab balas en boca metjas encesas tocant caixas, y anantsen à la Vila de Rosas de hont despres poguessen tornar à la present Ciutat, lo qual rendiment se sabe en esta Ciutat à las sis horas de la matinada, que causà à tothom la afflictio se pot considerar.

Concell de Cent. — Reapertura del Consistori de la Diputació.

E dit die à la matinada se tingue Consell de cent, en lo qual en primer lloch se tractà à cerca del dupte se tenia, si lo Reuerent Senyor Dega Pau del Rosso deputat eclesiastich, Canonge y dega de la seu de Barcelona, y lo Ill.e Senyor Vicens Ferriol ciutada honrat y ohidor real del general de Catalunya presents en esta Ciutat podian obrir consistori per la casa de la diputatio y ab la forma acostumada, encaraque se trobassen absents los demes Senyors Diputats y ohidors per lo qual effecte se llegi un vot fet per los magnifichs aduocats de la present Casa ab quatre Senyors Doctors del real consell, y quatre altres Juristas aplicats, lo qual vot esta continuat llargament en dit consell (*). A tot lo qual lo dit concell feu y prengue la deliberatio seguent Que lo vot mensionat en la propositio y insertat en aquella sie encontinent posat en executio, y donant forma à ella lo sindich ò subsindich de la present Ciutat presente una suplicatio à cada senyor deputat y ohidor que son en la present Ciutat ordenadora per los magnifichs aduocats de la present casa, donantlos copia de dit vot y suplicantlos molt encaridament obran son Consistori y attengan à tot lo que conuinga al be y defensa de aquesta ciutat y Prouincia per ocasio y be de aquellas en esta viua guerra, en raho de la qual aixi per hauer ubert son Consistori y gastos se li offeriran fer per contributio della y en esta raho la present ciutat los estiga de euictio; la qual euictio per dit consell à dits Senyors Diputat y ohidor fonch firmada.

Defensa de la ciutat: constitució d'un Consell de Guerra.

È en segon lloch se donà raho en dit consell del que hauia succehit lo die present en orde de hauer pres lo enemich la torre de misser Llauger perque sobre ditas cosas deliberas dit Consell lo que es de fer, com en dita propositio mes llargament esta contengut, al qual se prengue la deliberatio seguent.

(*) V. l'*Apèndix XXXV*.

Ques forme un Consell de guerra de las personas seguents. Es à saber, del Ex.^{m} Sr Marqués de Aguilar Gouernador del present Principat de Catalunya, del Senyor Conseller en Cap, del Ex.^{m} Senyor Comte de Hilla, Senyor ohidor real, del Senyor Marques de Marcelin, y senyor Baro de Lez, ab la facultat que volenthi aplicar altra persona conuenient, ho puga fer dita junta, à la qual sie comes com lo present consell comet lo poder obrar tot lo que sie concernent per la deffensa custodia y guarda de la present Ciutat, de tal manera que ans de posar en exequutio lo que voldran obrar, sien seruits ferne sabidor a la Vint y quatrena de guerra, per medi de las personas los apareixera, à la qual apareixentli hauerne de donar raho al saui consell de cent ho dega fer, deixant à la mateixa Vint y quatrena la facultat de gastar las quantitats conuindran per dita deffensa del modo y manera que fins lo die de vuy la te, y que dita deliberatio sie feta saber per un correu à tota diligencia per la mar à dit senyor Comte de Hilla, y baro de Lez, donantlos auis del stat apretat de esta ciutat, y que attes aquell acudan à tant justa defensa ab tota la Caualleria y infanteria los sie possible, y que aixi mateix per un ciutada y militar del present consell sie feta saber la present deliberatio al Ex.^{m} Senyor Gouernador ohidor real y Marques de Marcelin, als quals se suplica que encontinent se junten pera veurer ques deu obrar pera opposarse als designes del enemich que va obrant en la montanya de Monjuich, y continuar insessantment lo conuenient à la defensa della.

Dit die y à la tarda, los dits Ex.^{m} Senyor Gouernador, Marques de Marcelin, y ohidor real vingueren en las casas de la present ciutat los quals foren rebuts per los Senyors Consellers en la forma acostumada, y tancats en la Sala del consell de cent tractaren del que se hauia de fer en orde à la conseruatio de la present Ciutat conforme la deliberatio de dit Consell ho hauia ordenat y disposat.

DIUMENGE à XV. de dit.

D.^{on} FR.^{co} VILA
CONSELLER EN CAP

DIMECRES à XVIIJ de dit se veu de la present ciutat com lo enemich se era posat en lo monastir de la gloriosa Sancta Madrona cerca de dita torra de misser Llauger ahont estaua fent un gran fort per a poderse sustentar en dit puesto, per lo qual de

Enderrocament del monastir de Sta Madrona per la artillería de la ciutat.

las murallas desta ciutat se tiraren grans colps de artilleria à dit monastir per la ruhina de aquell posantlo casi tot, à terra que era llastima veurer lo que en altre temps era Sanctuari, y guarda de un cos tan estimat y Sanct com es de la gloriosa Sancta Madrona venerat per esta Ciutat, ara per los mateixos ciutadans sie posat en total ruhina y destructio, pero se ha de aduertir que lo cos de dita gloriosa sancta ja ha temps estaua retirat en la Iglesia de la Seu de la present Ciutat, y los pares de dit monastir sen deuallaren en dita Ciutat, ahont pregauan à dita gloriosa Sancta fos intercessora ab sa Diuina Magestat fos seruit traurens de tants continuats treballs com patiam.

Concell de Cent.

DIJOUS à XVIIIJ de dit se tingue Consell de cent à cerca de fer y donar lo pa de municio à las tropas de sa Mag.t conforme en dit consell llargament es de veurer (*).

Arribada de Don Joan d'Austria ab galeres.

Dit die y à la tarda se veu de la present ciutat, y de la part de la marina que venian de la part de Ponent nou galeras, en las quals segons lo auis se tenia aportauan lo serenissim Senyor don Joan de Austria Princep de Espanya peraque en sa persona assistis al siti de la present ciutat las quals galeras se posaren al quartel que lo Enemich tenia fet en Sanct Marti de Proensals, disparant molts canons de artilleria, y tornant la salua los quartels que lo Enemich tenia fet[s] en Sanct Marti, y en la Parochia de Sans lo que confirmà que la vinguda de dit senyor Princep era certa.

Sobre despendre pecunies del General.

Dit die, per part dels senyors Diputat Eclesiastich y ohidor

(*) En ell el Conseller en cap exposà:

1.er Que en la propria data, 'l Marquès d'Aguilar, Governador de Catalunya, havía representat als Consellers que'l terme de deu dies de la bestreta del pa de munició per a les tropes franceses, acordada pel Concell, finava'l mateix dia, i com no tenien aquelles amb que mantenir-se, ofería pagar les mil quarteres de blat que amb fiança de dit Governador i del Comte de Perelada, Regent de Catalunya, foren al mateix objecte emprestades al Rei de França, girant als Consellers o a qui aquests ordenassen, una lletra de canvi de 1,000 dobles per la vila d'Hostalrich; i a la vegada, per la bestreta que per avant seguís fent-se de l'esmentat pa, 's comprometía a donar nova caució, semblant a la que junt amb el Marquès de Marcelin tenía prestada a la ciutat.

2.on Que D. Josep d'Ardena, Comte d'Illa, havía escrit als Consellers «que anaue ajustant sas tropas pera venir y acudir a la defensa de esta ciutat», representant-los que facilitessen durant un mes el pa de munició a ses tropes de cavallería i procuressen fer provisió d'ordis, civades i palles a elles necessaria.

Sobre dits caps resolguè'l Consistori: — «Ques continue deu dies mes lo donar les ractions que menciona la propositio prestada noua cautio per sa Ex.a y ques supplique al s.r Gouernador que la polissa, o lletra de cambi sia de dos milia dobles mes pera que la present Ciutat se puga alentar en alguna cosa mes y si de auuy à dissapte primer vinent no tindran los s.rs Consellers noticia certa de la vinguda del Ex.im s.r compte de Illa ab sas tropas a la present Ciutat proposen aquest fet los s.rs Consellers diumenge primer vinent al present consell de cent pera que puga deliberar lo mes conuenient.» — *(Deliberacions* de 1651, foli 457.)

real representants lo Consistori dels senyors Diputats, fou lliurat lo paper donat per part dels senyors Consellers, los quals donaren y lliuraren à Jaume Agramunt scriua major de la present casa y a mi Joseph Soldeuila scriua rational, ordenantnos que dit Agramunt continuas dit paper en lo proces de la causa del dupte deuant dits senyors consellers posat per los officials de la taula y banch de la present ciutat, acerca de deixar gastar las pecunias del general, ab albara firmat solament per dits deputat Eclesiastich y ohidor real, y jo dit Soldeuila cusis y continuas en lo present Dietari dit paper ad futuram rei memoriam, per lo qual effecte se cus en lo lloch present (*).

DIMARS à XXIIIJ de dit. — En aquest die lo Enemich que estaua fent la fortificatio en lo monastir de Sancta Madrona descubrí una bateria posada en lo hort de dit monastir à la qual se veren set grossos canons ab los quals comensaren à affligir esta Ciutat tirant à tota ruhina grossissimas balas ja per una part ja per altra que feren alguns enderrochs. Batería de S.ta Madrona contra la ciutat.

Dit die à las vuyt horas de la nit poch mes ò manco se tocà la Campana Tomasa de la Seu à rebato, peraque tots los de la present Ciutat acudissen quiscu à sos puestos, com de fet acudiren, y à la que estauan regoneixent si lo enemich intentaua fer alguna factio se veu molta Caualleria, a las deu horas de la nit venia deuers la present ciutat y era cerca de las murallas, que fou lo Ex.m Senyor don Joseph de Ardena Compte de Hilla, Coronell de la Caualleria Catalana, qui entra en la present ciutat ab quatrecents y sinquanta Caualls bons y ben muntats pera socorrer la present ciutat venint de la part del Velles, per lo que per lo saui Concell de cent se li era suplicat vingues, y al entrar en esta ciutat passà per la montanya de Nostra Senyora de Betlem, torra de Bellsguart, ahont lo Enemich tenia posadas sas postas y entra per lo portal nou ab molt gran aplauso y contento de tots los Ciutadans, y encontinent fonch entrat vingue en la Casa de la present Ciutat juntament ab lo Ex.m Senyor Gouernador y lo senyor Vicens Ferriol ohidor real quil acompanyauan essent rebut per los Senyors consellers ab lo contento y alegria ques pot imaginar. Arribada de D. Joseph de Ardena ab 450 cavalls.

DIMECRES à XXV de dit, continuaren los enemichs à tirar Segueix fent foch la

(*) V. l'*Apèndix XXXVI.*

bateria de S.ta Madrona.

canonadas de la bateria de Sancta Madrona a la present Ciutat que era gran llastima veurer los enderrochs causauan.

Idem.

DIJOUS à XXVJ de dit, continuà dita bateria.

Contenció entre lo Governador de Catalunya y lo tinent General Comte d'Illa.

Dit die los Senyors Consellers ajuntaren la vint y quatrena de guerra en la casa de la present ciutat y ab la forma acostumada ahont estigueren tota la nit junts pera tractar y concordar la contentio se tenia entre lo Ex.m Senyor don Joseph de Biurė y Margarit Gouernador del present Principat de Catt[aluny].a y lo Ex.m S.r don Joseph Dardena y Darnius mariscal de Camp Comte de Hilla y tinent general de las armas de sa Mag.t en Catt[aluny].a à cerca de donar lo nom y comandar la gent de guerra aixi catalana com fransesa se trobaua en la present ciutat, pretenent dit senyor Gouernador que li tocaua comandar dita gent de guerra, ates se trobaua gouernador en la plaça y dit s.r Comte de Hilla semblantment pretenia tocarli à ell per ser Tinent general de las armas de sa Mag.t Sobre lo qual tingueren moltas differencias entre si, à las quals se posaren per medianers dits senyors Consellers y junta de guerra fent moltas embaxadas à dits Senyors peraque se concertassen com de fet se prengue acordi que dits senyors Gouernador y Comte de Hilla scriguessen à sa Mag.t x.ma que Deu guarde las pretensions de quiscuna part peraque sa Magestat fos seruit prouehir lo que li apareixia conuenir, y en lo entretant lo senyor Conseller en cap y Coronell donas lo nom quiscun die à la gent de guerra, y dits s.rs Gouernador y don Joseph Dardena comandassen la gent aixi de guerra com paysans se haurian de comandar per factions ò altrament, ço es una semmana lo hu y altra semmana lo altre, al que dits Senyors se ajustaren fins que sa Mag.t scrigues lo que se hauria de fer en orde à ditas cosas.

Segueix tirant la batería de S.ta Madrona.

DIUMENGE à XXVIIIJ de dit, continua la bateria de S.ta Madrona tirant à la present Ciutat.

DIMARS à XXXJ de dit.

DON FR.co VILA
CONSELLER EN CAP.

[NOVEMBRE]

Festa de Tots Sants: ofici en la Seu.

DIMECRES al primer de Nohembre M.D.C.LJ. à la matinada los Senyors Consellers ab sos promens se ajuntaren en lo porxo

de sanct Jaume en forma de promenía, y de aqui anaren ab la musica de trompetas deuant per serse morts los menestrils en la pesta à la Iglesia de la Seu per celebrarse la festiuitat de tots Sancts ahont pujaren al presbiteri y se assentaren à la part del euangeli ab los banchs cuberts de vellut, y al cap de una stona sabent que lo Ex.m Senyor Gouernador venía lo hisqueren à rebrer a la porta del cor acompanyantlo fins à dit presbiteri ahont se assentà à ma dreta del Senyor Conseller en Cap, y ohiren lo offici ques digue ab la solemnitat acostumada, acabat lo qual dit senyor Gouernador sen anà despedintse de dits senyors Concellers y promens acompanyantlo fins alla ahont lo hauian rebut, y despres tornantsen al altar major feren oratio acabada la qual sen anaren à Sanct Jau[m].e ahont se disgregaren.

DISSAPTE à IIIJ de dit.—En aquest die se tocà à consell de cent y per causa y ocasio de la continuada bateria que de sancta Madrona donauan à esta ciutat, y tambe perque en la montanya de Monjuich hi hauia alguna escaramuça entre los nostres soldats y los enemichs se disgregà dit Consell aixi que nos tingue.

Escaramuça en Montjuhich.

DIUMENGE à V. de dit, se tocà à consell de cent, y nos tingue.

Concell de Cent.

DILLUNS à VJ de dit festa del glorios sanct Seuer los senyors Consellers ab sos promens en forma de promenia anaren à la Iglesia de la Seu ahont ohiren la offici en la forma acostumada, acabat lo qual se feu la professo que quiscun any se acostuma, la qual se feu per dintre dita Iglesia per causa y ocasio de las presents angustias y treballs.

Festa de Sant Sever.

DIMARS à VIJ de dit inseguint la deliberatio per los Senyors consellers feta dit die per un ciutada y un militar fonch feta embaixada al Ex.m Senyor Gouernador contenint en ella que sa Ex.a y lo real consell fossen seruits manar als ordinaris de totas veguerias del present Principat no donen assistencia als senyors consistorials del general de Catalunya absents de la present Ciutat en la exactio dels Drets del dit general, ni en altres affers vullan obrar com à consistori, la qual embaixada esta llargament descrita y continuada en la ma corrent sots dita jornada.

Embaixada al Governador per desautoritzar als Deputats absents.

Dit die se tingue Consell de cent en lo qual en primer lloch se proposà à cerca de las petitions se feyan al senyors Consellers pera que algunas personas que eran estadas desinsiculadas de las bossas de la present Casa per ser absents de la present ciutat fossen seruits proposar al present consell fossen tornadas à insicular

Consell de Cent: reposició de persones desinsaculades.

attes hauian acudit à la deffensa de sa patria venint en la present; a la qual propositio se feu la desliberatio; que usant de benignitat lo present consell ab las personas desinsiculadas specialment ab los doctors en medicina apotecaris y cirurgians sien tornadas à insicular de la manera ho estauan abans, y que los Doctors en medicina apotecaris y cirurgians ajan de jurar en virtut de la deliberatio per lo saui consell de cent feta à VIIJ de Maig proppassat que en temps de pesta no desampararan la present ciutat, y que las personas son vingudas y sen son tornadas sien desinciculadas, y no pugan ser insiculadas en ningun temps, y que si tenen officis sien priuats de aquells, com en dita deliberatio llargament esta contengut.

È tambe en dit Consell se llegi una suplica donada per part dels molt Ill.es Senyors deputats à dits senyors Consellers (1), y una carta per Christophol Sangenis mercader als senyors Consellers y Saui consell de cent enuiada sobre tot lo qual se prengue las deliberations que en dit consell llargament son de veurer (2).

Batería de Santa Madrona.

DIJOUS à VIIIJ de dit, continua à tirar la bateria de sancta Madrona conforme y de la manera ha acostumat y acostuma tots los dies.

Tornada del Correu enviat a París.

DIUENDRES à X de dit, arribà lo correu que la Ciutat hauia enuiat à la vila de Paris Cort de sa Mag.t x.ma que Deu guarde, aportant Cartas de sa Magestat per los Senyors Consellers las quals donà à sa Senyoria.

Batería de Santa Madrona.

DIUMENGE á XIJ de dit, continuà la bateria de Sancta Madrona tirant conforme acostumaua.

---

(1) Amb ella demanaven—com així hi accedí'l Concell,—que trobant-se exausta la Generalitat i no podent recaudar els arrendaments de les bolles, tant per raó del setge de Barcelona «com tambe per exhigir y cobrar los drets del general los consistorials absents de la present Ciutat», els fos permès treure de la Taula «sis milia lliures del compte de la ampra ultimament feta per lo general ab fermança de la present Ciutat.»—*(Deliberacions* de 1651, fol. 469.)

(2) Respecte a la carta de Cristòfol Sangenís (el contingut de la qual no consta en *Deliberacions)*, fou resolt que'ls Consellers «*de ninguna manera*» hi donassen resposta.

Aiximateix foren presos els següents acords:

Ratificar la nominació feta per dits Magistrats, del Sr. Francesc Matheu, Conseller segón, per a l'ofici d'ajudant de Mercader racional de la Casa del Concell, vacant per mort de Francesc Cathà, mercader.

Habilitar a mossèn Baltasar Aguspí, ciutadà, per a obtenir el càrrec de municioner de la ciutat, en lloc i per renunciació del d.or Bernat Enveja.

Proveir, per extracció, 'ls demés oficis que segueixen:

Caixer de la Taula: per renuncia de Sebastià de Cormellas, Narcís Feliu, mercader.

Corredor de coll: en lloc de Miquel Gaudens, absent de Barcelona, Ramón Bagà, qui prestà jurament, després de fer renuncia de la plaça de trompeta major, que exercía.

Trompeta major: Pere Joan Garrigosa.

Receptor de les lliurances de la Seca: per absencia de Josep Boffarull, mercader, el molt Iltre. Sr. Fran.co Vila, ciutadà, Conseller en cap.—*(Deliberacions* de 1651, fols. 469.v a 471.)

Lletres de París oferint auxili.

DILLUNS à XIIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se llegiren cartas del Rey nostre Senyor, de Lomine (1) Brienne secretari de sa Mag.t y del Senyor Compte de Merenvile ab las quals donauan auis del sentiment hauia causat la fuga del S.r de Marcin, prometent à esta ciutat tot fauor y auxili, com en ditas cartas continuadas en dit Consell mes llargament esta contengut, y es de veurer (2).

Nou Virrey: nominació d'En La Motte.

DIMECRES à [X]V de dit. — En aquest die se tingue noua que lo Ex.m Senyor de la Motte Duch de Cardona y Par de Fransa estaua elet per sa Mag.t que Deu guarde en Virrey del present principat de Catalunya que venia ab diner y tropas pera socorrer la present Ciutat del que se rebe molt gran contento y alegria.

D.on FR.co VILA CONSELLER EN CAP.

Habilitadors: extracció.

DIJOUS à XVJ de dit se tingue consell de trentasis en lo qual foren trets abilitadors ab la forma acostumada pera insicular las personas mortas y desinsiculadas lo present any.

Creu forana del Portal de mar, trencada per una bala.

DIUMENGE à XVIIIJ de dit, continuant en tirar lo enemich desde la bateria de S.ta Madrona fou nostre Senyor seruit que una bala tocà à la Creu de pedra era fora lo portal de mar, per lo qual dita Creu caygue rompuda à troços.

Batería de Santa Madrona.

DIUENDRES à XXIIIJ de dit, continuà dita bateria tirant a la present ciutat, com acostumaua.

Nou Virrey: carta avisant sa elecció.

DIUMENGE à XXVJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se llegi una carta del Ex.m Senyor de la Mota ab la qual donaua auís com lo Rey nostre Senyor lo hauia elegit per Virrey y Capita general de Catalunya, com en dita Carta descrita y continuada en dit consell mes llargament se conte (3).

Expurgació de les

DIMECRES à XXVIIIJ de dit.—En aquest die se tingue con-

(1) Lomenie.

(2) V. la transcripció de dites lletres en l'*Apèndix XXXVII.*

(3) Consta transcrita a fol. 495 del registre de *Deliberacions* de l'any 1651, i es del tenor literal següent:

«A Messieurs Messieurs los Consellers de Bar.a = Mossieurs = Lo Rey hauentme elegit pera ser virrey y Gouernar en Catalunya jo no he volgut dexar de donaruosne auis y de asseguraruos ab quanta de alegria jo abrasso aquest empleo pus que es per lo aliuio de la prouintia per la qual jo he sempre tingut desitgs particulars de seruir y jo spero que vosaltres ho conexereu tant mes en aquesta ocasio en la qual jo me exposare de gran cor en donaruos nouas demostracions de ma affitio: sa Mag.t me dona tot lo resfors necessari pera asistiruos lo que fara facilitar nostres designis contra los Enemichs Y quant per mon respecte vosaltres deueu estar persuadits que jo mi empleare ab tot lo zel que vosaltres podeu esperar de una persona que sera sempre vostre humilissim y afficionadissim seruidor Messieurs En Paris a 29 de octubre *1651.*=Lo Mariscal de la Motte.»

bosses de Consellers.

sell de cent en lo qual entre altras cosas fonch deliberat fer expurgatio de las bossas de consellers pera poder traurer lo die de dema que era Sanct Andreu, y per dit effecte foren anomenadas dotse personas de tots staments y un notari pera assistir à dita expurgatio de bossas.

Consellers: extracció.

DIJOUS à XXX de dit die del glorios Sanct Andreu. — En aquest die se tingue Consell de cent ab la forma acostumada, y mentres se tardaua à juntar los Senyors Consellers ab sos promens anaren à la Capella de la gloriosa Sancta Eularia ahont ohiren una missa conforme quiscun any se acostuma fent ayas al offertori, acabada la qual tornaren à casa la Ciutat y en presencia de dit consell feren extractio de Consellers y obrers que foren los deuall scrits.

Don Raphel Casamijana militar.
Mossen Vicens Ferriol ciutada.
Mossen Hieronym Nouell ciutada.
Joseph Borrell mercader.
Fransesch Maurici droguer.
Joseph Garau mariner.
} Consellers per lo any M.D.C.LIJ.

Hieronym de Gauer militar.
Bernat Flaquer apotecari.
} obrers.

Idem: visita dels vells als nous.

E acabat de traurer dits Consellers y disgregat dit consell los Senyors Consellers vells se lleuaren las gramallas y posantse las llobas negras anaren que era ja tart à casa de dits Senyors Consellers nou extrets, als quals donaren lo parabien de sa extractio, ab los deguts cumpliments.

DON FR.co VILA
CONSELLER EN CAP.

[DESEMBRE]

Jurament dels S.rs Concellers nous.

DIUENDRES al primer de dezembre MDCLJ. — En aquest die los s.rs Concellers nous anaren al demati a las nou oras en casa la Ciutat acompanyats quiscu ab son prom al costat del s.r Conceller vell anant lo s.r Conceller nou a ma dreta del s.r Conceller vell y a la que foren en casa la Ciutat entraren en consistori y se assentaren dits s.rs Concellers nous consistorialment en forma de Ciutat conforme acostuman estar y los s.rs consellers vells se assentaren entre mig dels s.rs consellers

nous y despres vingue lo s.r obrer artista nouament extret ab lo vell qui acabaue lo qual se assenta ço es lo vell a la part dreta y lo nou a la part esquerra juntament ab lo s.r obrer ciuteda vell qui vingue en casa la ciutat tot sol per trobarse lo s.r obrer ciuteda nou fora la present Ciutat lo qual tambe segue a la part esquerra y despres dels s.rs Concellers E junts que foren isqueren de casa la Ciutat y sen anaren a la seu ab sos verguers deuant y masses altes anant ab la matexa agraduatio ço es los s.rs concellers nous a ma dreta dels s.rs consellers vells y tambe los s.rs obrers ab la matexa forma E à la que foren en dita Iglesia feren oratio al altar major E despres sen deuallaren a la capella de la gloriosa s.ta Eularia patrona y Aduocada de la present Ciutat e a la que foren en dita capella feren oratio y despres se assentaren ço es los s.rs concellers nous en uns escons a la part del Euangeli y los vells a la part de la Epistola y en esta forma oiren missa del Esperit Sanct y al offertori anaren a offerir ço es lo hu apres del altre es a saber lo s.r conceller en cap nou y despres lo s.r conceller en cap vell y axi los demes per son orde fent quiscu las degudas tres reuerentias com es costum y despres acabada la missa sen tornaren ab lo mateix orde en casa la ciutat y a la que foren alli se assentaren de la matexa manera com dalt es dit accepto que si ajusta lo s.r obrer ciuteda qui no era anat a la Seu per no esseri estat lo s.r obrer ciuteda nouament extret E, axi assentats lo escriua major llegi lo jurament a dits s.rs concellers nous y obrers lo qual llegit lo s.r conceller en cap nou jura en ma y poder del s.r conceller en cap vell y los s.rs concellers nous juraren en ma y poder del s.r conceller en cap nou y despres los s.rs obrers E apres entra lo s.r vicari General Morell y se assenta entre los s.rs concellers vells y nous y publica sententia de excomunicatio als s.rs Concellers nous y absolgue als s.rs concellers vells E apres feren exir tota la gent fora de la instantia y tancaren les portas restant dintre sols los s.rs concellers nous y vells tractant cosas de la Ciutat y en lo entretant los s.rs concellers enuiaren un verguer en casa lo s.r Gouernador pera pendrer ora per anar a besarli las mans y despres se despediren dits s.rs concellers vells y los s.rs concellers nous sen anaren a dinar ab la forma acostumada.

Dit dia a la tarda los s.rs Concellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren a fer la visita ordinaria al s.r Gouernador per esser fora lo s.r Virrey de Catt[aluny].[a] E arribats en

Visita al s.r Gouernador.

las Casas de dit s.[r] Gouernador scituades en lo carrer dit de la porta ferrissa e, arribats en dita Casa dit s.[r] Gouernador los isque a rebrer al cap de la escala y de aquí sen entraren en una instantia haont segueren tots ab sas cadiras a, modo de cor y lo s.[r] Gouernador en lo mig haont axi assentats lo s.[r] Conceller en cap feu sa relatio ordinaria que per semblant die se acostuma encomanant a, dit s.[r] Gouernador lo bon gouern de dita Ciutat y principat de Cat[aluny].[a] y despeditio de les causes lo que dit s.[r] Gouernador promete de ajudar en tot y per tot a la ad[ministra].[tio] y bon gouern de la present Ciutat y Principat y acabat dit rahonament dits s.[rs] concellers sen anaren acompanyantlos dit s.[r] Gouernador fins al cap de la escala haont se despediren.

Visita al Canceller: nó's feu per sa absencia.

Dit dia los s.[rs] Concellers quiscun any acostumauen de fer semblant visita al s.[r] Canceller y per trobarse fora la present Ciutat nos feu dita visita.

Visita dels drets y portal de mar.

DISSAPTE a IJ de dit a la matinada dits s.[rs] Concellers anaren a fer la visita ordinaria que quiscun any se acostuman fer ço es al dret nou, portal de mar, dret de peix y al pallols com quisqun any se acostuma.

Concell de cent.

Dit dia a la tarda se tingue concell de cent en lo qual en primer lloch se feren los juraments que quiscun any se acostuman fer lo primer concell y despres se llegi una carta del Rey nostre s.[r] ab la qual dona auis de la electio hauie feta de virrey del s.[r] mariscal de la Mota Duch de Cardona y que venia ab lo socorro pera treurer lo enemich del siti tenia posat en la present Ciutat y tambe se llegiren dos altres cartes de Paris contenint lo mateix effecte com ditas y altras cosas en dit Concell son de ueurer (*).

Prossecució del setge.

DIUMENGE a IIJ de dit lo enemich continua son siti deuant Bar[celo].[na] conforme y de la manera abans estaue tirant algunas pessas deuant s.[ta] Madrona.

Idem.—Mal contagiós.

DIMARS a V. de dit se continuaren los matexos treballs de la guerra y tambe se innoua alguna cosa acerca del mal contigios: nostre S.[r] nos deslliure de tals treballs en que estam.

Festa de s.[t] Nicolau.

DIMECRAS a VJ de dit los s.[rs] concellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren al monestir del glorios pare s.[t] Fran.[h] lo s.[r] conceller segon absent y a la que foren a la porta major del dit monestir los isqueren a rebrer los pares de dit monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont se assentaren ab ses ca-

(*) V. dites cartes en l'*Apèndix XXXVIII.*

dires y cuxins de vallut carmesi a la part del euangeli y axi assentats ohiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

DIJOUS a VIJ de dit las malaltias del mal contigios se augmentaren algun poch que dona algun tant de cuydado per tenir lo enemich assitiada la present Ciutat si be se tingue noua per carta del s.r de la Mota que se estaue aprestant lo socorro per venir a la present Ciutat lo mes prest fos possible: nostre S.r nos fasse gratia sie auiat.

Mal contagios: increment.- Guerra: noves de socors.

DIUENDRES a VIIJ de dit dia de nostra s.ra de la Conceptio a la matinada los s.rs Concellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de promenia y de alli anaren a la seu ab las trompetas deuant sens menestrils per no hauerni per serse tots morts sino hu en lo mal contigios entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y saludant al altar major sen passaren a la part del Euangeli haont se assentaren y al cap de una stona entenent que lo s.r Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer a la porta del cor per anar la vice regia y pujats al altar major dit s.r Gouernador segue a ma dreta del s.r conceller en cap hoyren lo offici y sermo lo qual acabat assistiren a la professo ques feu per dintre la Iglesia de Maria Santissima mare y Senyora nostra en la qual anaren darrera lo gramial ço es p[rime].r lo s.r Conceller sise ab dos proms al costat despres lo s.r conceller quint ab un prom y ultimadament lo s.r Conceller en cap portant lo s.r Gouernador a ma dreta e, acabada dita professo dit s.r Gouernador concellers y promens sen anaren a fer oratio a, Maria Sanctissima y despres dit s.r Gouernador sen ana y los s.rs concellers sen anaren a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Festa de nostra S.ra de la conceptio.

DISSAPTE a VIIIJ de dit. — En aquest die entraren alguns llauts per la mar aportant viurers a la present Ciutat.

Entrada de llauts ab viures.

Dit dia se tingue concell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit concell son de ueurer (*).

Concell de cent.

(*) Els acords presos foren:

Autoritzar als Consellers per a que, ab vot i parer de la setzena de carns i durant el setge, aforassen el preu de les que's tallarien a compte del Municipi, no podent excedir la de moltó a més de 9 rals la lliura carnicera.

Que dits Magistrats i vuitena de forments tinguessen facultat de treure de l'erari comunal la quantitat de plata i or, «aixi ab moneda monedada com a la balansa», que fos menester per a la compra de 15,000 quarteres de blat, a fi de subvenir a les necessitats angunioses i urgentíssimes de la ciutat, que en sos pallols sols ne tenía 89 quarteres.

Proveir, per extracció, 'ls càrrecs de receptor de la Batllía general, caixer de la Taula i tau-

Mal contagiós: pitjora.

DIUMENGE a X de dit ana pijorant lo mal contigios que dona un tant de cuydado als s.[rs] Concellers: nostre Senyor nos vulle deslliurar de tals treballs.

Concell de Cent.

DIMARS a XIJ de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual se llegi una carta del Rey nostre S.[r] que Deu guarde la qual era en materias de la contentio entre los Ex.[ims] s.[rs] don Joseph Biure y de Margarit Gouernador del present Principat de Catt[aluny].[a] y don Joseph de Ardena y Darnius compte de Hylla pretenent dit s.[r] Gouernador de que per no haueri virrey en lo present Principat de Cat[aluny].[a] jurat y anant la vice-regia li tocaua donar lo nom en las guardas ordinarias de la present Ciutat y dit s.[r] Don Joseph de Ardena pretenia lo mateix per trobarse tinent General de las armadas de sa Mag.[t] (que Deu G.[de]) axi mateix com dit s.[r] Gouernador per lo qual effecte fonch scrit a sa mag.[t] com atras es de ueurer y en dita carta digue y respongue sa Mag.[t] que judicaue al proposit de donar lo comendament al dit s.[r] Gouernador en absentia del s.[r] virrey y lloctinent general de sa Mag.[t] en Cat[aluny].[a] y axi mateix escrigue a dit s.[r] Compte de Hylla que sen tornas a la campanya ab la caualleria o, part de aquella segons serie millor y al proposit per incomodar als enemichs y conceruar la present Ciutat y que si era obligat necessariament de restari per lo perill quey hauria de exirne ell no se entremetes del comendament com dites coses en dita carta llargament son de ueurer.

Per raho de la qual carta dit s.[r] compte de Hylla lo die de ayr sen volgue anar fora de la present Ciutat seguint lo orde del Rey nostre s.[r] y Perço ana a despedirse de dits s.[rs] concellers amostrantlos la carta que dit s.[r] compte tenia de sa mag.[t] y axi mateix al cap de un poch de temps arriba dit s.[r] Gouernador en dita casa de la Ciutat amostrant la carta tenia del Rey nostre s.[r] ab la qual li donaue lo gouern de dita ciutat y digue a dits s.[rs] concellers que dit s.[r] compte de Hylla sen volia anar y que serie be si sen hauie de portar caualleria sen portas la catalana per las quals rahons dits s.[rs] concellers ajuntaren la vintiquatrena de guerra lo die de ayr en la qual proposaren ditas cosas la qual resolgue se tingues concell lo die present llegint en ell la carta alt mentionada y que axi mateix anas un s.[r] conceller al s.[r] Go-

---

ler mercader, i dues vacants de Jurats del Concell de Cent, mercader i artista.—*(Deliberacions de 1652, fols. 12.[v] a 13.[v])*

uernador y altre al s.^{r} compte de Hylla suplicant a sas Ex.^{as} vulguessen tenir a be que de aqui a tant lo saui concell de cent hagues presa resolutio no posasen en ex[ecuci].^{o} lo que sa mag.^{t} ab sas reals cartas te manat.

En ex[ecuci].^{o} de la qual deliberatio de la junta de guerra anaren dos s.^{rs} Concellers al ex.^{im} s.^{r} Marques de Aguilar y li representaren dita deliberatio de la vintyquatrena de guerra y respongue que ell hauie de obeir los ordes del Rey y que en tot faria lo que la Ciutat voldria y axi mateix anaren al s.^{r} compte de Hylla y respongue que tenia orde del Rey y que quant nol obeis podria ser lo Rey li lleuaria lo cap y vehent dits s.^{rs} concellers la caualleria catalana y lo tercio de don Joseph de Pinos estaue a la rambla per anarsen y dit s.^{r} Gouernador hauer enuiades a sercar las claus dels portals no las donaren antes be encara las tenian custodiadas donant tant la sobre incertada carta de sa mag.^{t} com totas las sobreditas cosas per propositio al present consell peraque delibere lo fahedor.

Sobre la qual propositio dit Concell feu la deliberatio seguent

Que per medi de un ciuteda y un militar del present Consell anomenadors per sa senyoria y sens disgregarse lo present Concell se fassa una embaxada als ex.^{ims} Srs Marques de Aguilar Gouernador de Cathalunya y compte de Hylla dient a sas Ex.^{as} sien seruits suspendrer per ara y fins a tant que sa Mag.^{t} (que Deu G.^{de}) haje respost a esta Ciutat a les cartes que en raho de sa pretentio li te enuiades los ordens que sa Mag.^{t} es estat seruit ab sas reals Cartas donarlos continuant lo gouern de esta Ciutat en la forma y de la manera que antes de rebrer ditas cartas se es acostumat per considerari molts inconuenients mudarse per ara la forma de dit Gouern que la ciutat se offereix dar satisfatio a sa mag.^{t} de no hauer sas Ex.^{as} posat en ex[ecuci].^{o} lo que per sa Mag.^{t} los es estat ordenat prenent esta ciutat la satisfatio a son carrech peraque hoyda la resposta faran dits S.^{rs} lo present Consell puga deliberar lo que mes conuindra. En exequutio de la qual deliberatio los s.^{rs} concellers ordenaren se fessan ditas embaxadas y anomenaren pera la embaxada del s.^{r} Compte de Hylla m.^{o} Dimas Çafont y Malla ciuteda y don Francisco Vila qui reportaren aquella sens disgregarse lo present Concell a la qual embaxada dit s.^{r} Compte de Hylla ha fet la resposta com esta continuat al peu de ella la qual embaxada y resposta de aquella es del thenor seguent

«Exelentissim Senyor

Lo saui concell de cent celebrat lo die present ha deliberat se fes a v. ex.ª y s.r Marques de Aguilar una embaxada suplicantlos sien seruits suspendrer per ara y fins a tant que sa Mag.t (Que Deu G.de) haje respost a esta Ciutat a las cartas que en raho de sa pretentio li te enuiades los ordes que sa Mag.t es estat seruit ab sas reals cartas donarlos continuant lo gouern de esta Ciutat en la forma y de la manera que antes de rebrer dites cartes se es acostumat per considerari molts inconuenients mudarse per ara la forma de dit Gouern que la Ciutat se offereix donar satisfatio a sa mag.t de no hauer sas ex.as posat en ex[ecuci].º lo que per sa Mag.t sels ha ordenat prenent esta Ciutat la satisfatio en son carrech y que lo consell nos disgregue que primer no se obtinga la resposta de V. Ex.ª»

«Molt Ill.tre senyor

Continuant al que representi y asseguri ahir a la tarda y anit suplico a V. S.ª trobe a be sie exequutada la voluntat de Sa Mag.t que apres essent gust de V. S.ª tornare jo assi haont acreditare la passio y disgust tinch de seruir a V. S.ª de qui espero fara sabidor a sa Mag.t y S.r Mariscal de la Motta de ma intentio y occasio dest retardament y voldrie jo tenir arbitre pera seguir desde ara lo gest de V. S.ª ab totas veras com fare conexer per mes actions.

De V. S.ª lo major y mes apasionat seruidor qui ses m. b.

Don Joseph de Ardena y Darnius.»

Y pera reportar la embaxada al s.r Marques de Aguilar anomenaren a m.º Joseph Miquel Quintana Ciuteda y m.º Fran.h Puigjaner militar qui reportaren aquella en scrits a dit s.r Gouernador la qual embaxada es del thenor seguent

«Excellentissim Senyor

Lo Saui concell de Cent celebrat lo die present ha deliberat se fes a V. Ex.ª y s.r Compte de Hylla una em[b]axada suplicantlos sien seruits suspendrer per ara y fins y a tant que Sa Mag.t (Que Deu G.de) haje respost a esta ciutat a les cartes que en raho de sa pretentio li te enuiades les ordes que sa Mag.t es estat seruit ab sas reals cartas dona*nt*los continuant lo gouern de esta

Ciutat en la forma y de la manera que antes de rebrer ditas cartas se es acostumat per concidera[r]hi molts incouenients mudarse per ara la forma de dit gouern que la ciutat se offereix donar satisfatio a sa Mag.[t] de no hauer sas ex.[as] posat en exequutio lo que per sa mag.[t] sels ha ordenat prenent esta Ciutat la satisfatio a son carrech y que lo consell nos disgregue que primer no se obtingue la resposta de V. Ex.[a]»

Y apres dits s.[rs] Joseph Miquel Quintana ciuteda y Fran.[h] Puigjaner tornaren en dit Concell y referiren de paraula com dit s.[r] Gouernador respongue que no obstant que tinga los ordens tant apretats de sa Mag.[t] ab sa Real Carta per condecendir a la petitio de la Ciutat se disposara a tot allo que sa Mag.[t] sera seruit encara que sie hauerse de ausentar de Bar[celo].[na] y de Cat[aluny].[a] per lo molt desitja en quant puga seruir a la ciutat.

Totes les quals sobre incertades embaxadas y respostas dits s.[rs] concellers donaren per propositio al present Consell pera que delibere lo fahedor.

E lo dit Concell feu la deliberatio seguent Que per los matexos embaxadors se fassa embaxada al s.[r] Gouernador de Cat[aluny].[a] fentli gratias de la merce y honrra fa a la Ciutat y que no se esperaue menos de sa ex.[a] y que la ciutat scriura a sa mag.[t] y al s.[r] Mariscal de la Motta la interpositio que esta Ciutat ha feta a la exequutio de las cartas de sa Mag.[t] per las moltas conuenientias ha considerades en lo alterarse lo gouern que fins vuy se ha tingut y que axi mateix per los embaxadors qui son anats a reportar la embaxada al s.[r] compte de Hylla se li fasse a saber que esta Ciutat esta serta y se promet que sa Ex.[a] y las tropas de la caualleria no exiran de la present Ciutat per considerar que es fer grandissim seruey a sa Mag.[t] y conceruatio de esta Ciutat y prouincia y que la ciutat ho scriura axi a sa Mag.[t] com al Ex.[im] s.[r] Mariscal de la Motte assumintse dita ciutat uers si tots los inconuenients porian resultar y que obtinguda la resposta de dit s.[r] compte de Hylla en conformitat del que se ha deliberat manen los s.[rs] concellers obrir los portals a las guardas y forma que antes estauen.

E apres de hauer disgregat lo present Concell dit[s] Srs Dimas Çafont y Malla y don Fran.[co] Vila embaxadors reportaren y de paraula digueren a dit s.[r] Compte de Hylla la sobre dita deliberatio presa per dit Concell als quals dit s.[r] Compte de Hylla respongue ques preciaue tant de ser seruidor de la Ciutat que

no obstant los ordens te rebuts de Sa Mag.[t] essent gust y conuenientia de la ciutat promet restarse [ell] y las tropas encara que sie exposantse al disgust que de la cort li podrian donar per no hauerse e[xe]quutat sa voluntat. La qual resposta per dits s.[rs] Dimas Çafont y Malla y don Fran.[co] Vila embaxadors predits per part de dit S.[r] Compte de Hylla reportada a dits s.[rs] concellers consistorialment trobats a las vuyt oras de la nit en casa de la present Ciutat manaren dits s.[rs] concellers per tant fer obrir los portals y dexar exir los portals per las guardas acostumadas.

Dia de s.[ta] Llucia.

DIMECRAS a XIIJ de dit.—En aquest die hi hague concell de cent ordinari en lo qual entre altres cosas se feren, feren extractio de Mostasaf ad[ministrad].[ors] de plassas y altres officis que quiscun any per semblant die se acostuman traurer.

Jurament de tauler.

DIUENDRES a XV. de dit jura lo s.[r] Rubio tauler extret lo qual jurament se feu sens serimonia alguna per causa del siti del enemich.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

Los enemichs donaren arma.

DIUMENGE a XVIJ de dit entre onse y dotze de la nit hi hague un gran rabato en la present Ciutat per causa que los enemichs se acostaren a las fortifications de la present ciutat los quals foren reatxats ab moscatadas [y] algun tret de artillaria.

Festa de nostra Senyora de Esperança.

DILLUNS a XVIIJ de dit dia de nostra Senyora de Esperansa: en aquest die los s.[rs] concellers acostuman donar (sic) en la Iglesia de s.[t] Agusti per la festa que quiscun any fan los corredors de orella y noy anaren per causa de las corrents malaltias y del siti que lo enemich te en la present Ciutat.

Vinguda de un correu de la Cort.

Dit dia Maria Santissima de esperansa fou seruida de alegrarnos ab bonas nouas vingudas per un correu entra en la present Ciutat per mar lo qual aporta cartas del Rey nostre S.[r] Que Deu G.[de] ab las quals dona auis del socorro venia a la present Ciutat y axi mateix se sabe la victoria que lo s.[r] Princep de Haucourt General de las armas de sa Mag.[t] hauie alcansada contra lo exercit del Princep de Conde en las parts de la Roxela y axi mateix digue dit correu com lo s.[r] de la Motta era ja en Perpenya y hauie jurat en virrey del present Principat de Cat[aluny].[a] a quinze del present mes y estaue acordant las tropas pera uenir a socorrer la present Ciutat. Maria Santissima sie seruida siam deslliurats prest dels treballs en que estam.

DIMARS a XVIIIJ de dit entraren algunas barcas de prouisions per la mar.

Barques ab provisions.

DIMECRAS a XX de dit. — En aquest dia juraren en la casa de la ciutat Lluis Bataller ciuteda en mostasaf y Fran.[h] de Puigjaner y Nicolau militar en ad[ministra].[dor] de plassas lo qual jurament se feu sens ninguna serimonia per causa del siti de la present Ciutat.

Jurament de mostasaf y ad.[or] de plassas.

DIUENDRES a XXIJ de dit se continua lo siti ab la matexa forma que antes estaua.

Continua'l setge.

DISSAPTE a XXIIJ de dit fonch assotat per los llochs acostumats de la present Ciutat ..... (*) per orde y manament de la junta de morbo lo qual se troba que estant seruint en Jesus robaue llansols de la morbaria y altres cosas als malalts y ho entraue a uendrer en la present Ciutat la qual sententia feu exequutar lo parbost del Morbo que la Ciutat te elegit y anomenat pera castigar als delinquents en materia tocant de morbo.

Sentencia d'açots a un lladre de la Morberia.

DIUMENGE a XXIIIJ de dit arriba en la present Ciutat per lo mar ab un caro lo noble s.[r] don Carlos Soler qui hauie dies era fora de la present Ciutat y en sa companya vingue un frances ques diu mosur la Serra de la casa y familia del Ex.[im] Sr Mariscal de la Motta virrey del present Principat de Catt[aluny].[a] lo qual aporta cartas de dit s.[r] de Lamotta ab las quals li auisaue com hauie dies que hauie jurat en Perpinya y tambe digue de paraula que entenia que dit Sr de la Motta se sería auansat en Gerona replegant las tropas y Infanteria pera venir a socorrer la present Ciutat dels treballs en que esta posada del qual nostre S.[r] nos fasse gratia.

Nouas del s.[r] de Lamotta.

DILLUNS a XXV de dit die de Nadal. — En aquest die los s.[rs] Concellers ab sos promens a la matinada se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] y de alli ab las trompetas deuant anaren a la Seu entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri haont feren oratio al altar major y despres se assentaren a la part del Euangeli ab los banch[s] de vallut y al cap de un poquet tenint entes que lo s.[r] Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer deuant del cor per hauer ja jurat lo s.[r] Virrey en lo present Principat de Cathalunya pujaren al presbiteri y se assentaren en dita part del euangeli estant asseguts ço es lo s.[r] Gouernador a ma dreta del s.[r] Conceller en cap y los demes

Festa de Nadal.

(*) En blanc.

s.[rs] Concellers y promens per son orde e, axi assentats ohiren lo offici lo qual acabat acompanyaren dit s.[r] Gouernador fins alla haont lo hauien rebut y despres sen tornaren a la plassa de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren.

Festa de s.[t] Esteue. Los s.[rs] concellers anaren a s.[ta] Catharina.

DIMARS a XXVJ de dit die del Glorios protomartir s.[t] Esteue los s.[rs] Concellers anaren a ohir lo offici a s.[ta] Catharina del orde de predicadors com quiscun any se acostuma.

Festa de s.[t] Joan anaren a S.[t] Fran.[h]

DIMECRAS a XXVIJ die del Glorios s.[t] Joan anaren los s.[rs] Concellers en lo monestir de s.[t] Fran.[h] com quiscun any se acostuma.

Festa dels s.[ts] Innocents.

DIJOUS a XXVIIJ de dit die dels s.[t[s]] Innocents los s.[rs] Concellers se ajuntaren en casa la Ciutat y de alli acompanyats dels officials de dita casa anaren a la seu haont oyren missa baxa a la Capella dels s.[ts] Innocents y acabada la missa sen anaren.

Açots a un lladre francès.

Dit dia fonch assotat per los llochs acostumats de la present Ciutat un frances inculpat de hauer robat en casas empestadas la qual sententia feu exequutar lo parbost de orde de la junta de Morbo.

Visita a s.[t] Agusti.

DIUMENGE a XXXJ de dit. — En aquest die los s.[rs] Concellers acostuman de anar quiscun any en lo monestir dels pares de s.[t] Agusti a, hoyr lo offici y axi noy anaren per causa de hauer tinguda junta de morbo y tambe a causa de tenir sitiada lo enemich la present Ciutat.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

[M.DC.LII.]

[JANER]

DILLUNS al primer de Janer MDCLIJ.—En aquest die los s.^{rs} Concellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren en la Iglesia parrochial de s.^{ta} Maria de la mar per assistir en la festa se fa quiscun any de la circuncisio de nostre senyor y a la que foren en dita Iglesia entraren per lo cor y sen pujaren al presbiteri haont despres de hauer feta oratio al altar major segueren ab los banchs de vallut carmesi a la part del Euangeli per haueri de anar lo s.^{r} Gouernador y al cap de una stona tenint entes que dit s.^{r} Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer a las gradas del presbiteri per hauer jurat lo s.^{r} virrey en lo present Principat de Cathalunya y arribat en dit Presbiteri despres de hauer feta oratio al altar major se assenta en dits banchs de vallut y a ma dreta del s.^{r} Conceller en cap y axi assentats oyren lo offici lo qual acabat dits s.^{rs} concellers acompanyaren dit s.^{r} Gouernador fins alla haont lo hauian rebut y despres feren oratio al altar major y sen anaren ab la forma eran arribats en dita Iglesia. Die de cap de any.

DIMARS a IJ de dit.—En aquest die se tingue concell de cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en aquell son de ueurer (*). Concell de cent.

(*) En primer terme, 'l Conseller en cap, en nom dels seus companys, exposà a l'Assamblea «lo estat esta la present Ciutat que cada día gasta doscentes corteres [de] blat que valen tres milia lliures y de siuada y ordis pera la caualleria serca de cent quarteras que valen setcentes lliures y lo hauer de pagar als soldats dels presidis y de Montjuich artillers officials de casa fortifications y gastos del morbo ques judica gastara cada día serca vuyt milia lliures y com sien molestats per uns y altres per voler dites quantitats cada dia y vehent la fabrica de la seca sie tant poca que no abasta a poder pagar un quart de dita quantitat y a la taula vuy noy entren drets per causa del siti ni de carns ni de pastrim sino es molt poch com be se deixa considerar vehentse dits Srs Consellers en est estat hauent trobat la Ciutat exausta

Entrada del mag.h m.r Gabriel Anthoni Bosser.

DIMECRAS a IIJ de dit. — En aquest die en la nit arriba per mar en la present Ciutat lo mag.h m.r Gabriel Anthoni Bosser lo qual era anat per embaxador de la ciutat al ex.im s.r Mariscal de la Motte Duch de Cardona lo qual troba a la vila de Figueres haont li dona la benvinguda per part de la ciutat y de aqui lo acompanya a la Ciutat de Gerona y despres a la vila de Hostalrich de hont se despedi y entra en la present Ciutat juntament ab altres barques que portauen prouisio de menjar y beurer a la present Ciutat.

Barques ab viures.

DIJOUS a IIIJ de dit en la nit entraren algunes barques aportant viurers a la present Ciutat.

Consell de cent.

DIUENDRES a V. de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se llegiren dos cartes del mariscal de la Motte virrey del present Principat de Cathalunya aportades per lo s.r Gabriel Anthoni Bosser lo qual vingue en lo present Consell y alla segue despres del Primer prom haont feu relatio de tot son viatge y de la resposta que dit s.r de la Motte li feu als capitols de las Instructions y petitions li feya la present Ciutat y axi mateix del poder ab que venia a socorrernos y treurernos de las operations quel enemich nos fa ab son siti com ditas cosas estan en dit consell estan (sic) llargament contengudas (*).

---

de totes coses han ajuntat la junta de la seca a la qual han representat dites coses y dita juncta age deliberat la present propositio fos pujada al saui consell de cent...» — Aquest resolgué cometre dit afer als Consellers i Setzena de Seca, amb plenitut de poders, donant-los aiximateix facultat «de traure del erari de la taula de la present Ciutat fins en quantitat de coranta milia lliures ab peses de sinch» a l'exclusiu objecte de «pagar lo ques deu als soldats passant mostra com los pagaran y les quantitats dels blats y demes grans grossos se deuhen y se deuran a les persones qui auran venuts dits blats y grans pera la subuentio de la present Ciutat.»

Se donà compte d'haver rebut el dia abans, dits Consellers, quatre cartes de l'Embaixador de la ciutat en la Cort de París, i altres dues del Mariscal de Schomberg i de l'Intendent de Finances. (V. son trasllat i el de l'acord recaigut sobre elles en l'*Apèndix XXXIX).*

Atesa la suplicació feta verbalment al Consistori pels Administradors de l'Hospital General, implorant-li subvingués al mateix en «la necessitat tant gran que te aquella casa tant de forments carns com de diners per lo sustento dels pobres...», s'acordà socorre'l amb 2,000 ₶, per via d'emprèstic, i que's comuniqués aquesta resolució al M. Illtre. Capítol de la Seu, interessant-li «sie seruit ab la mateixa conformitat allargar les mans a dita subuentio attes dit Molt Ill.e Capitol es tambe protector y Ad[ministrado].r de dita casa.»

S'adoptaren les següents transferencies del compte de pèrdua de monedes: al de la lleva de 700 soldats per la custodia de Barcelona, 20,000 ₶; al de l'altra lleva de 2,000 id., 30,000 ₶; en compte del dret extraordinari, per forniment dels esmentats, 40,000 ₶.

Finalment, foren fetes, per extracció, aquestes nominacions:

Regoncixedor de monedes: Jaume Josep Fontanilles.

Receptor de la Batllía general: el doctor Joan Maresch.

Id. del pès de la farina: Antoni Soler, barreter.

Portalers: Gabriel Marra, boter; Jerònim Thomàs Papiol, matalafer; Pere Joan Vicens, notari reial, i Jaume Arnaudies, mestre de cases.

Jurat del Concell de Cent, ferrer: Francesc Pagas.

(Deliberacions de 1652, fols. 41.v a 52.v)

(*) V. l'*Apèndix XL.*

DISSAPTE a VJ de dit.—En aquest die los s.[rs] Concellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren en la Iglesia parrochial de nostra S.[ra] del Pi pera assistir a la festa que en dita Iglesia se feya dels tres Reys com quiscun any se acostuma y arribats que foren al portal major de dita Iglesia los isqueren a rebrer los s.[rs] obrers y sacerdots de dita Iglesia passant per lo cor y pujant al presbiteri per la part de la epistola passaren a la part del euangeli y arribats alli feren oratio al altar major y despres segueren ab los banchs de vallut per haueri de assistir lo s.[r] Gouernador y al cap de un poquet tenint entes que lo s.[r] Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer a las gradas del Presbiteri per hauer ja jurat lo s.[r] Virrey en lo present Principat de Catt[aluny].[a] y despres sen passaren a la part del euangeli assentantse ab dits banchs sehent dit s.[r] Gouernador a ma dreta del s.[r] Conceller en cap y axi assentats ohiren lo offici que en dita Iglesia se celebra y no hi hague sermo per causa de las malaltias de pesta que corrian en la present [ciutat] y tambe per causa que lo enemich tenia assitia[da] la present Ciutat y axi acabat dit offici dits s.[rs] concellers acompanyaren dit s.[r] Gouernador fins alla haont lo hauian rebut y tornant a fer oratio al altar major sen baxaren del presbiteri acompanyantlos tambe dits s.[rs] obrers y Sacerdots de dita Iglesia y passant per lo cor sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts. *Festa dels tres reys.*

Dit dia a la tarda foren sententiats en la plaja de la vora del mar de la part de lleuant dos Napolatans cosaris los quals juntament ab altres prengueren del enemich uns caros o, barcos longos catalans armats venint de portar prouisions de Mataro a la present Ciutat y foren condempnats jure belli per lo s.[r] Gouernador fentlos jugar la vida a sort y dita sententia se executa ab dits Napolatans per causa que lo enemich ne hauie sen[ten]tiats alguns catalans que durant lo siti aportauen prouisions a esta ciutat. *Sententia de dos Napolitans de la part del enemich.*

DIUMENGE a VIJ die de S.[t] Ramon.—En aquest die se acostumaue quiscun any que los s.[rs] concellers a la matinada anauen a la seu pera asistir a la professo que quiscun any se acostumaue fer en la Iglesia de S.[ta] Catharina martir de orde de predicadors y axi aquest any en la present diada nos feu dita professo per causa de las malaltias corrents de la present Ciutat y tambe per causa del cerco del enemich y axi dits s.[rs] concellers ab la forma acostumada anaren en dit conuent de s.[ta] Catarina per asistir en *Festa de s.t Ramon.*

dita festa se feya de dit Glorios s.^t Ramon y arribats que foren a la porta de dita Iglesia los isqueren a rebrer los pares de dit monestir y arribats que foren al presbiteri segueren a la part del euangeli ab los banchs de vallut carmesi per hauer de estar patent lo Santissim Sagrament y axi assentats hoyren lo offici que en dita Iglesia se celebra haont tampoch noy hague sermo per causa de las corrents malaltias y per causa de tenir assitiada lo enemich la present Ciutat y acabat dit offici dits s.^rs concellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Entrada de una barca francesa en lo moll de la present Ciutat.

Dit die entra en lo moll de la present [ciutat] entre las tres y quatre ores de la tarda una barca francesa carregada de vi la qual entra passant entre los vaxells enemichs que tenen assitiada la Ciutat y anant darrera tres galeras del enemich que uenian de la part de Ponent fou dita barca seguida per un barco longo enemich pero nostre S.^r fou seruit entra en lo port ab saluatat.

Entrada de alguns llauts aportant prouisions a la present ciutat.

Per occasio de la entrada de la qual barca y molts llauts eran entrats los vespres antes per fer la nit fosca a, causa del girant de la lluna se menja algun poch de carn en la present Ciutat y los viurers se acomodaren algun tant si be no molt perque en dita Ciutat a, causa del siti lo vi anaue a sexanta lliures la carrega vi claret y a cent lliures la carrega vi blanch las gallinas a vuyt y a nou lliures lo parell y al respecte tots los demes manteniments: nostre S.^r nos fasse gratia de deslliurarnos de tants treballs com patim.

Los s.^rs concellers anaren a la seu a la capella de nostra s.^ra de la conceptio.

DILLUNS a VIIJ de dit. — En aquest die los s.^rs concellers anaren a la Seu per assistir al offici de gratias que en la capella de nostra S.^ra de la conceptio en les claustres de dita Seu se celebraue y axi arribats en dita capella segueren ab los banchs a la part del euangeli y los s.^rs celebrants dit offici segueren ab un banch a la part de la epistola y axi assentats ohiren dit offici y lletania ques canta en dita capella y acabat sen tornaren quiscu en ses cases.

Conferentia a la Deputatio.

DIMECRAS a X de dit.—En aquest die los s.^rs concellers a la tarda anaren a la Deputatio a tenir conferentia ab los molt Ill.^es S.^rs deputats.

Mostra general de tots los soldats.

DIUMENGE a XIIIJ de dit se feu una mostra general de tots los soldats que la ciutat te pagats pagantlos a tots lo que sels deuia a sos propris quartels assistint a cada hu de ells un s.^r conceller y un s.^r de la vintiquatrena de guerra.

Cartes vingudes del s.r de Lamotta.

DILLUNS a XV. de dit entraren en la present Ciutat per mar nou caros carregats ab differents prouisions y ab ells vingueren cartes del s.r de la Motta portades per un alferes de sa guarda ab las quals deya que anaue a tota pressa posant a punt son exercit per socorrer la present Ciutat y que entenia dins breus dias fer frenta al enemich ab son exercit demanant a la present Ciutat fes exir un s.r Conceller fora de aquella ab tota la gent de peu y de cauall serie possible per lo die del combat ja que dit s.r conceller no podia assistir a son costat per lo perill hauie de poder passar.

Concell de cent.

DIMARS a XVJ de dit se tingue concell de cent en lo qual se llegiren las cartes del s.r de la Motte virrey y capita general en lo present Principat de Cathalunya vingudes lo die de ayr y axi mateix fou deliberat que isques lo s.r conceller en cap fora los murs de la present Ciutat dexantho a coneguda de la vintyquatrena de guerra tot lo que se haurie menester per dita exida (1).

Concell de cent.

DIMECRAS a XVIJ de dit.—En aquest die se tingue concell de cent ordinari en lo qual se feu extractio de clavari y altres officials com en aquell se conte (2).

Vigilia de s.t Sebestia.

DIUENDRES a XVIIIJ de dit.—En aquest [die] a la tarda los s.rs concellers segon y quint absents anaren a la Iglesia del Glorios s.t Sebestia pera assistir en las vespres que en dita Iglesia se celebrauen per ser vigilia de dit Glorios s.t y axi arribats en dita Iglesia pujaren al presbiteri y fent oratio al altar major segueren a la part del Euangeli ab las cadires y cuxins de vallut carmesi y axi assentats oiren ditas vespres les quals acabades sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Festa del Glorios s.t Sebestia.

DISSAPTE a XX de dit.—En aquest die, die del Glorios s.t Sebestia los s.rs Concellers segon y quint absents anaren en la Iglesia de s.t Sebestia per assistir en la festa se feya de dit Glorios s.t y arribats que foren en dita Iglesia pujaren al presbiteri y fent acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli haont segueren ab los banchs de vallut carmesi per estar patent

---

(1) V. l'*Apèndix XLI*.

(2) Els extrets foren: *Clavari*, Josep Miquel Quintana, ciutadà.—*Receptor del pès de la farina*, Joan Deu, notari reial. — *Portaler*, Jaume Vilaseca, argenter.

S'acordà, després, que'ls Consellers anomenassen una comissió consistorial de dotze individuus, amb la que, en execució de lo deliberat pel Concell a 7 de Novembre anterior, desinsaculassen de les bosses de Consellers i d'altres oficis municipals, «les persones sen son anades de la present Ciutat estant lo siti en ella», així com els absents que abans i durant el setge no eren retornats. — (*Deliberacions* de 1652, fols. 72.v a 73.v)

lo Santissim Sagrament y axi assentats hoiren lo offici lo qual acabat sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Id.: professó suspesa.

Has de aduertir que quiscun any per semblant festa los s.rs concellers acostumauen de anar a la Seu per assistir a la professo que de dita Iglesia de la Seu anaue a dita Iglesia de s.t Sebestia y axi lo present any dita professo nos feu per causa dels treballs hi hauie en la present ciutat de pesta y guerra sino que dits s.rs Concellers anaren en dita Iglesia com dalt esta dit.

Los s.rs concellers anaren a la Seu.

DIUMENGE a XXJ. de dit.—En aquest die a la matinada los s.rs concellers segon y quint absents anaren a la seu a ohir lo offici per estar patent lo santissim sagrament per pregarias y arribats que foren en dita Iglesia entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del euangeli haont hoyren lo offici lo qual acabat sen tornaren.

Los s.rs concellers tornaren a la Seu.

Dit dia a la tarda dits s.rs concellers segon y quit absents tornaren en dita Iglesia de la seu y alli arribats se agenollaren a la part del euangeli haont estigueren pregant al santissim sagrament que estaue patent nos tragues dels treballs estam posats y despres de hauer fet cerca de mitja ora de oratio se assentaren fins que reseruaren y digueren la lletania y en hauent reseruat sen tornaren.

Entrada de alguns caros.

DIMARS a XXIIJ de dit. — En aquest die entre las dotze y una de la matinada arribaren en lo port de la present Ciutat sinquanta quatre caros armats carregats de differents prouisions de boca los quals passaren per lo mig de la armada de vaxells y galeras enemigas que estan deuant lo port de la present Ciutat y passaren en temps que feya lluna molt clara y no obstant dita lluna ni ditas galeras ni vaxells no pogueren impedirlos la entrada tornantse los nostres valerosament cosa que ha donat molt gran alegria a tots los ciutedans de la present ciutat estant de bon animo aguardant lo die que nostre S.r sera seruit nos vindra socorro del s.r de Lamotte del qual se tingue nouas certas que era en s.t Cugat ab son exercit molt puxant axi en Infants com en caualleria y que dins breus dias procurarian a ser en vista de la present ciutat.

Festa de s.t Policarpo.

DIUENDRES a XXVJ de dit die del Glorios s.t Policarpo los s.rs Concellers cap y segon absents ab ses insignies consulars y masses altes anaren en la Iglesia de nostra S.ra del Pi pera assis-

tir en la festa que en dita Iglesia se feya de dit Glorios s.[t] y arribats que foren en lo portal major de dita Iglesia los isqueren a rebrer los s.[rs] obrers de dita Iglesia acompanyantlos fins al presbiteri y arribats quey foren feren oratio al altar major y segueren ab los banchs de vallut a la part del euangeli per haueri de assistir lo s.[r] Gouernador y al cap de un poquet tenint entes que dit s.[r] Gouernador arribaue lo isqueren a rebrer a las gradas del presbiteri per hauer ja jurat lo s.[r] Virrey en lo present Principat de Cat[aluny].[a] y pujats que foren al presbiteri dit s.[r] Gouernador segue al costat del s.[r] conceller en cap a ma dreta ab dits banchs y axi assentats ohiren lo offici lo qual acabat dits s.[rs] concellers tornaren a acompanyar dit s.[r] Gouernador fins alla haont lo hauien rebut y despres dits s.[rs] concellers sen anaren tornantlos a, acompanyar dits s.[rs] obrers fins al portal major de dita Iglesia.

Has de notar que quiscun any per semblant jornada en virtut de deliberatio del saui consell de cent se acostuma de fer promenia y anar en dita Iglesia del Pi empero lo present any noy hague promenia per causa de estar la present Ciutat assitiada y los s.[rs] Promens tenir puestos de officials majors que quiscu hauie de assistir a son puesto pera la deffensa de la present Ciutat.

DISSAPTE a XXVIJ de dit. — En aquest die se ueren molts fochs a la montanya de s.[t] Hyeronim a Collcerola y a la montanya de nostra S.[ra] de Bellem ab molta gent a las simas de las montanyas per lo qual se judica que la vanguardia del exelentissim s.[r] Mariscal de la Motte virrey del present Principat qui ve a socorrer esta ciutat estaue en dits puestos y axi totom estigue molt vigilant pera ueurer quant fora menester acudir a dit s.[r] per la enuestida que nostre S.[r] nos fasse gratia sie auiat y ab ella la victoria.

Vista de alguns fochs en la montanya.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit. — En aquest die a la matinada tenint notitia los s.[rs] concellers per medi del ex.[im] S.[r] Don Joseph de Margarit gouernador del present Principat de Catt[aluny].[a] qui vingue lo die de air en la casa de la present Ciutat que lo exelentissim s.[r] Mariscal de la Motte venia ab son exercit y se acostaue pera socorrer a la present Ciutat inseguint en asso la deliberatio feta per lo saui concell de cent anaren en cos sens gramallas sino vestits ab orde militar y ab lindas galas a nostra s.[ra] Santissima de la conceptio absent lo s.[r] conceller segon qui

Los s.[rs] concellers anaren a la seu a la capella de nostra s.[ra] de la Conceptio.

per sa desgana no pogue assistir y dits s.[rs] concellers aportauen los verguers deuant sens gramallas sino sols ab los capirons y ab masses y arribats que foren [a] la Seu entraren per lo portal de las claustres y anaren deuant lo altar major haont feren oratio agenollats a las gradas de la part de la epistola y despres sen deuallaren en la capella de la Gloriosa s.[ta] Eularia uerge y martir patrona de la present Ciutat haont tambe feren oratio y despres sen anaren a la capella de nostra s.[ra] San[tissi].[ma] haont se agenollaren a la part del euangeli y despres de hauer fet oratio se assentaren ab los banchs de vallut de la Ciutat y al cap de una stona vingue lo s.[r] Gouernador al qual dits s.[rs] concellers isqueren a rebrer a la porta de la rexa de dita Capella y despres se assentaren en dits banchs estant lo s.[r] Gouernador a ma dreta del s.[r] Conceller en cap comensaren lo offici lo qual dits s.[rs] oiren ab molta deuocio y despres acabat digueren la llatenia de nostra s.[ra] Santissima acabada la qual dit s.[r] Gouernador sen ana y despres dits s.[rs] concellers.

Los batallons de infanteria y caualleria se formaren en la rambla y exiren fora la present Ciutat.

Dit dia a la tarda tenint entes los s.[rs] concellers que lo s.[r] Gouernador hauie donat orde que a tota pressa se formassen los batallons de la gent de guerra axi catalans com suissos y francesos que estauen destinats pera fer surtida contra los enemichs dits s.[rs] Concellers pujaren a, cauall y quiscu de ells sen ana al puesto que la vintyquatrena de guerra hauie designat que gouernassen per guarda y custodia de la present Ciutat y lo s.[r] Conceller en cap y coronel assistia per tots los puestos y parts necessarias donant orde al que se hauie menester e, a la rambla de la present Ciutat se formaren tres bells squadrons ço es lo hu dels soldats que la Ciutat te pagats que constaue de set cents Infants entre los quals hi hauie de dos cents en numero entre officials y altra gent voluntaria dels quals era gouernador lo s.[r] Fran.[h] de Mostaros y altro squadro de Suissos que constaue de vuyt cents homens e, mes altre squadro de francesos que constaue de sinch cents francesos soldats y officials E, la caualleria gouernada per lo ex.[im] s.[r] don Joseph de Ardena y Darnius tinent general de tota la gent de armes de Sa Mag.[t] en Cat[aluny].[a] estaue ab sos esquadrons formats en la rambla y despres que tots los squadrons foren formats marxaren per lo portal del angel exint primer la caualleria catalana aportant la vanguardia y despres la francesa fent alto deuant los caputxins ab sos squadrons segons orde militar y despres isque la Infanteria aportant la vanguardia

la Infanteria francesa y al cos de la batalla los catalans y los suissos la rataguarda y semblantment exits formaren sos esquadrons als camps deuant lo fortin de Junqueres aportant ab ells dos canons de campanya y alguns carros de monitions E, axida que fonch dita sortida lo s.r Conceller en cap y coronel ordena que tota la gent de armas de la present Ciutat assistissen a sos puestos pera guardar aquells conforme se feu ab molt gran vigilancia y cuydado per los officials majors qui gouernauen qui entre ells resta lo s.r don Fran.co Vila com a, mes vell mestre de camp dels tercios de la present Ciutat y encontinent se tancaren tots los portals tenint las claus de quiscun portal un s.r conceller qui per dit effecte ja estaue destinat E a la que fonch de nits dit s.r Compte de Hylla mana a dita gent de guerra que tornassen a entrar en la present Ciutat retirantse quiscu a sos quartels pera reposar dexant lo enemich en arma que estigue tota la nit.

Dit die y a la que anauen entrant se veren molts fochs en ditas montanyas ques judica que la nostra gent anaue solicitant lo entrar socorro en la present ciutat.

Fochs en les montanyes.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit a punta del alba se tornaren a formar los matexos squadrons de Infanteria en la rambla conforme lo die de ayr esperant lo orde y auis del s.r de la Motte pera poder marxar y fer la surtida que nostre s.r nos fasse gratia sie auiat y ab victoria de nostres armes que segons lo animo y valor ab que nostra gent esta se pot prometrer qualseuol felis succes.

En aquest die se tornaren a formar los squadrons en la rambla.

DIMARS a XXX de dit entraren en lo port de la present Ciutat onze barcas grossas y dos llauts carregats de vi y altres cosas de uiurers les quals passaren per la armada del enemich y a causa de fer los vents lleuants no sels pogue impedir la entrada.

Entrada de barcas en la present ciutat.

Dit die se tingue notitia certa que lo Ex.im s.r Mariscal de la Motte estaue en lo monestir de s.t Hyeronim de la Vall de Ebron tenint tot son exercit baix a Orta y disposada posar aquell en orde per poder socorrer la present Ciutat que nostre S.r nos fasse gratia sie prest.

Nouas del s.r de la Motte.

DIMECRAS a XXXJ de dit.

DON RAPHEL DE CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP

[FEBRER]

Jurament de clauari.

DIJOUS al p[rime].r de Febrer MDCLIJ.—En aquest die fou lo jurament del s.r Joseph Miquel Quintana extret en clauari de la present Ciutat lo qual jurament se feu sens cerimonia ninguna per los cafers tenian los s.rs Concellers a, causa de estar la present Ciutat assitiada y axi dit s.r vingue acompanyat de dos o, tres amichs en casa la ciutat y se assenta al costat dels s.rs concellers haont presta son solit jurament y despres sen ana ab lo s.r clauari vell a pendrer pocessio del dret nou portal de mar y altres parts conforme se acostuma.

Jurament del sota ad.or de Plassas.

Dit die fonch lo jurament del sota ad[ministrad].or de Plassas qui es t. [Francesch] Bosch sabater ab la forma acostumada.

DIUENDRES a IJ de dit die de nra. S.ra

Fonch donat garrot al alferes Pere Sampso.

DISSAPTE a IIJ de dit. — En aquest die fonch donat garrot a Pere Sampso Alferes de las companyas de la present Ciutat del tercio del baluart de lleuant inculpat de voler trayr los que estauen a la torra de Damians peraque lo enemich la prengues y de aqui donar pas pera anar al fortin del fossar dels jueus lo qual garrot se li fou donat deuant de la llotja de la mar a la plassa dita dels traydors y de aqui fonch aportat en dita torra de Damians a la montanya de Monjuich haont fou penjat en unas forcas pera scarment dels demes: anima ejus requiescat in pace amen.

Concell de cent.

DILLUNS a V. de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell son de ueurer (*).

Visita en casa lo s.r Compte de Hylla.

DIMARS a VJ de dit.—En aquest die los s.rs concellers segon absent sens gramalles sino en forma de militia juntament ab lo s.r Deputat ęcclesiastich anaren en casa lo Ex.im s.r Don Joseph

---

(*) Trobant-se agotada la suma de 20,000 peces de cinc rals, que en virtut de la deliberació feta pel Concell a 2 de Janer de dit any, se tragueren de l'Erari, destinades als pagaments dels soldats i blats, i essent ineludiblement precís continuar els mateixos serveis, s'acordà facultar novament als Consellers per a traurer de la Taula de la Ciutat, 30,000 peces de cinc, fent-les picar y marcar amb igual forma que aquelles, o sia, donant-los el valor de vint rals cada una, esmerçant-les en les pagues dels soldats, despeses de guerra, fortificacions, compres de blats, etc., faedores a compte de la ciutat.

Havent l'Embaixador de Barcelona a París, en sa carta de 22 de Desembre anterior, insinuada la «conuenientia y utilitat se reportas à V. S. que ara es temps oportu pera demanar los Priuilegis y gracias que mes conuingan a la present Ciutat», el Concell resolgué cometre l'estudi de dit afer als Consellers i a una Comissió consistorial de setze individuus.

(Deliberacions de 1652, fols. 96.v i 97.)

de Ardena compte de Hylla haont trobaren lo s.[r] Gouernador y alla tancats en un aposiento tractaren materias secretas tocants a la guarda de la present Ciutat contra lo enemich que te sitiada la present ciutat.

DIJOUS a VIIJ de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual se delibera que anas una persona per part dels dos consistoris de la ciutat y diputatio al ex.[im] s.[r] de la Motte virrey del present Principat de Catt[aluny].[a] lo qual estaue aquartelat ab son exercit en s.[t] Boy pera representarli lo estat de la present Ciutat pera que sa Ex.[a] fos seruit procurar ab tot effecte desliurarla de la opressio que lo enemich la te assitiada com en dita deliberatio es de ueurer (*). Concell de Cent.

DIUENDRES a VIIIJ de dit. — En aquest die se feu lo aniuersari a la Seu que quiscun any se acostuma de fer en los dias de carnastoltas en lo qual aniuersari los s.[rs] concellers assistiren sens gramallas lo qual aniuersari se hauie de celebrar lo dilluns vinent per ser dilluns de carnastoltas y per trobarse la festa de s.[ta] Eularia aquell die se celebra dit die de diuendres. Aniuersari a la Seu.

DISSAPTE a X de dit se feu altre aniuersari per les animes en lo qual assistiren dits s.[rs] concellers. Aniuersari.

DILLUNS a XIJ de dit die de la Gloriosa s.[ta] Eularia. — En aquest die los s.[rs] concellers ab sos promens se ajuntaren en forma de promenia en lo porxo de s.[t] Jau[m].[e] y junts que foren anaren en la Seu y arribats que foren entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major passaren a la part del Euangeli haont segueren ab los banchs de vallut de la ciutat y al cap de un poch arriba lo s.[r] Gouernador al qual isqueren a rebrer al portal del presbiteri lo qual segue a ma dreta del s.[r] Conceller en cap y axi assentats oyren lo offici y Sermo lo qual acabat dit s.[r] Gouernador sen ana y despres dits s.[rs] concellers [se'n tornaren] a la plassa de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren. Festa de Santa Eularia: ofici en la Sèu.

Has de aduertir que quiscun any per semblant die se acostumaue fer professo com la del die del corpus y axi lo present any nos feu per causa que lo die del Corpus prop passat nos feu la professo a causa de la pesta y axi lo present die nos feu per dita causa y tambe per estar sitiada la present Ciutat. Id.: profesó suspesa, per causa de peste y guerra.

(*) V. l'*Apèndix XLII.*

Aniuersari.

DIMARS a XIIJ de dit ultim die de carnestoltas hi hague aniuersari en la Seu per les animes de purgatori com quiscun any se acostuma.

P[rime].r die de coresma.

DIMECRAS a XIIIJ de dit pr[ime].r die de coresma los s.rs concellers acostumauen anar a la absolutio en la Trinitat y noy anaren per causa dels caffers tenen los s.rs concellers per causa de la guerra.

Consell de Cent.

DIJOUS a XV de dit. — En aquest die se tingue concell de cent en lo qual entre altres coses se llegi una carta enuiada als s.rs concellers per lo s.r m.r Gabriel Anthoni Bosser embaxador de la present Ciutat y casa de la Deputatio en s.t Boy haont esta ab lo Ex.im s.r Mariscal de la Motte virrey del present principat de Cat[aluny].a juntament ab unes Instructions que dit s.r Bosser sen aporta de la present Ciutat y la resposta de aquelles feta per dit s.r Mariscal a quiscun capitol de elles com en dit consell llargament son de ueurer (*).

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

Mostra de la gent de guerra.

DIUMENGE a XVIIJ de dit.—En aquest die se passa mostra de tota la caualleria catalana y francesa y infanteria francesa y Suissa se trobaue en la present ciutat pera ueurer la gent hi hauie en la qual mostra assistiren los s.rs Concellers cap y ters assistits de quatre persones de la junta de guerra una de cada stament pera ueurer las rections se hauien de donar y passada dita mostra la caualleria isque fora la present Ciutat per lo portal de mar ab sos squadrons formats pera fer frenta al enemich que eren en numero de Nou cents Caualls als quals lo enemich tira algunas pessas de artilleria del fortin te fet en s.t Marti.

(*) V. l'*Apèndix XLII*, document lletra A. — Dit Concell acordà també: «que durant lo present siti no se assegure lo blat ni farina ni altres grans que vuy te comprats la present Ciutat per son comte aixi en la costa de la mar com en altras parts corrent la present Ciutat aqueix arrisch per ara y peraque dits blats, farines y altres grans vinguen ab seguretat a la present Ciutat los s.rs Consellers tingan facultat de fer fer las rogatiuas y deuotions quels aparexera gastant per dit effecte fins a la quantitat de trescentes lliures y que aixi mateix si durant lo present siti la present Ciutat enuiara diner plata or y altres coses aixi en la costa de la mar com en altres parts aixi pera fer compres de farines, blats, grans, carns com altres coses per son comte y qualseuol altra cosa que vindra per comte de la present Ciutat aixi de la costa de la mar com de altres parts a la present Ciutat per comte de ella aixi aram com altres coses de les quals correga tambe la present Ciutat lo arrisch no fent seguretat de ninguna de les demunt dites coses durant lo present siti com es dit y que los s.rs Consellers y vuytena de forments no puguen fer seguretats dels blats ni altres coses que compraran per comte de la present Ciutat que no sie ab deliberatio del saui consell de cent.» — *(Deliberacions de 1652, fol. 105.v)*

Dilluns a XVIIIJ. — En aquest die se tingue auis per medi del s.r m.r Gabriel Anthoni Bosser que hauie entrat caualleria y infanteria francesa de nou al s.r de la Motte y que de cada dia se lin passauen molts rendits de nations del exercit del enemich y lo nostre exercit se anaue engroxint confiant ab lo fauor de Deu que dins breus dies forem sucorreguts nre. S.r nos ne fassa gratia.

Auis del s.r de la Motte.

Diumenge a XXV de dit die del Glorios S.t Mathias. — En aquest die los s.rs concellers ab ses insignies consulars y massas altas anaren a la capella del hospital de misericordia pera fer la extractio que quiscun any se acostuma fer de una donzella de dit hospital y feta que fou dita extractio sen anaren en la Iglesia dels pares de s.t Mathias per hoir lo offici: feu se en en tot y per tot com quiscun any se acostuma.

Die de s.t Mathias anaren al hospital de misericordia.

Dimecras a XXVIIJ de dit. — En aquest die hi hague Consell de Cent en lo qual se feren las propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

Consell de cent.

Dijous a XXVIIIJ de dit.

Bixest.

Don Raphel Casamijana y de Erill conseller en cap.

[MARS]

Diuendres al p[rime].r de Mars MDCLIJ. — En aquest die en la nit tota la gent de guerra tant caualleria com infanteria isqueren ab gran secret de la present Ciutat pujant a la montanya de Monjuich juntament ab lo s.r Compte de Illa y perque se mogue pluja nos pogue fer ninguna factio: nostre S.r nos fasse gratia sie per mes be.

Exida de tota la gent de guerra.

(*). Fou acordat lo que segueix:

Autoritzar als Consellers per a traure de l'erari de la Taula la quantitat de 20,000 peces de cinc amb igual forma i per a esmerçar-les en les despeses militars y de proveiments a que foren destinades les 30,000 que aiximateix se'ls facilitaren per deliberació del dia 5 del propri mes.

Que dits Magistrats «sien seruits de continuar en manar donar las ractions als soldats aixi als de peu com als de cauall conforme y de la manera fins vuy se son continuades donar donant aquellas de assi pera quinse del mes de mars proxim vinent inclusiue.»

Girar al Clavari, de la consignació de pèrdua de monedes, per forniment dels comptes devall dits, les quantitats següents: 50,000 ₶ en compte de guerra i fortificacions; 20,000 ₶ en el de la lleva de 700 soldats, i 10,000 ₶ en el de l'altra lleva de 2,000 soldats.

Que a Pere Màrtir Caseres — jurat del Concell de Cent, qui contra les intimacions que se li eren fetes se negava a exercir el càrrec, — se li aplicàs la sanció a dit efecte acordada anys enrera per dit Consistori.

Finalment, foren nomenats, per extracció: *Palloler*, Montserrat Barceló, sastre; *Receptor del dret del vi*, Jaume Sahones, teixidor de lli. — (*Deliberacions* de 1652, fols. 121.v a 122.v)

Los s.rs concellers anaren en s.t Agusti.

DIUMENGE a IIJ de dit. — En aquest die los senyors concellers sens gramallas ab los verguers deuant y massas altas anaren en lo monestir dels pares de s.t Agusti pera assistir en ohir lo offici com quiscun any se acostuma per ser un dels quatre ordes mendicants: feuse com quiscun any se acostuma.

Barques ab viures, preses per la armada enemiga.

DILLUNS a IIIJ de dit en la nit volent entrar dos caros en la present Ciutat carregats de farina y altres coses a la que foren cerca lo moll de la present ciutat los barcolongos de la armada enemiga los donaren cas[s]a los quals dos caros foren presos per dits barcolongos.

Conferentia a la deputatio.

DIMARS a V de dit. — En aquest die los s.rs concellers sens gramallas ab ses insignies consulars y masses altes anaren en la deputatio pera tenir conferentia ab los molt Ill.es s.rs deputats.

Consell de cent.

DIUENDRES a VIIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en aquell son de ueurer (*).

Los s.rs concellers anaren al Carme.

DIUMENGE a X de dit. — En aquest die los s.rs Concellers ab ses insignies consulars ab los verguers deuant sens gramallas anaren en la Iglesia de nostra S.ra del Carme pera fer la visita ordinaria la qual hauien de fer en lo principi del any no pogueren ferla a causa de las ocupations de la guerra y axi lo die present hi anaren haont hoiren lo offici y se feu com quiscun any se acostuma.

Consell de cent.

DILLUNS a XJ de dit. — En aquest die a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se tracta de alguns arbitres acerca de poder la present Ciutat fornir de or y plata lo Erari per lo qual effecte se llegiren en dit consell alguns arbitres cusits en la ma corrent y los s.rs Concellers y saui Consell per dit effecte firma-

(*) Dos foren els acords presos per dit Consistori:

1.er Que a comunes despeses de les Cases de la Ciutat i Diputació, «per propri ab la major breuedat y comoditat ques puga se scrigue a la Mag.t del Rey nostre senyor (que Deu g.de) fentli asaber ab claredat la extrema necessitat en que esta posada esta Ciutat per hauer consumit ab la guerra totas sas facultats y manteniments de tal manera que moralment parlant es impossible puga subsistir y conseruarse molts mesos y que la carta antes de enuiarse sie llegida al present consell y que sen done auis al s.r Mariscal de la Motte lloctinent suplicant al molt Ill.re consistori dels S.ors diputats vullan acordar ab la present deliberatio».

2.ón Que en vista de lo tractat per la 24.a de Guerra i de l'expedient format per la mateixa, proposant l'encunyació de moneda i'ls arbitres amb que poder atendre a les despeses extraordinaries de proveiment i defensa de Barcelona, «les juntes de 24.a de guerra y setsena de la seca estant plenas del numero integro del qual constan en ditas juntas miren conferesquen y consideren los arbitres mes conuenients y utilosos a la Ciutat pera alcançar lo fi ques desitja per fornir lo arari de bona moneda del qual esta exausta y per remediar la necessitat present encarregantlos que se informen de persones pratiques y reben los papers de arbitres que sels donaran y de tot se seruiran fer una relatio breu en scrits al saui consell de cent peraque oyt aquell puga pendre la deliberatio qual conuindra» — (*Deliberacions* de 1652, folis 130 a 132.)

ren acte de sindicat al mag.[h] Clauari de la present Ciutat pera manlleuar a canbi ab or o, plata fins en quantitat de dos Centes milia lliures conforme en dit consell llargament se conte.

DIMARS a XIJ de dit.—En aquest die a la tarda per orde del s.[r] Gouernador llochtinent fonch sententiat a mort y penjat en alta forca deuant lo portal de mar un patro Cathala de Tarragona lo qual los nostres hauien pres juntament ab altres ab una barca la qual anaue a portar prouisio al enemich y diuse que dit s.[r] Gouernador lo penja per hauer lo enemich penjat en una galera un patro de una barca que portaue prouisio a la present Ciutat la qual sententia fonch exequutada jure belli sens interuentio de ningun ministre real. Fonch sententiat un patro de Tarragona.

DIJOUS a XIIIJ de dit.—En aquest die fonch asotat per los lochs acostumats de la present Ciutat ..... (*) Font soltat per orde dels s.[rs] consellers y junta de morbo per ser estat inculpat de ser entrat en casa de Joan Serra not[ari] de Bar[celo].[na] y hauer robat en ella la qual casa era estada empestada. Fonch asotat Font.

DIUENDRES a XV. de dit die de la Gloriosa s.[ta] Madrona.—En aquest die los s.[rs] concellers juntament ab sos promens se ajuntaren en lo porxo de s.[t] Jaume pera anar a hoir lo offici en la Seu y ajuntats que foren sen anaren en forma de promenia ab las trompetas deuant per los llochs acostumats anaren en dita Iglesia de la seu entraren per lo portal major passant per lo cor y sen pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del Euangeli haont segueren ab los banchs de vallut carmesi y axi assentats hoyren lo offici y no hi hague sermo lo qual acabat se feu professo per la Iglesia y claustres anant los s.[rs] concellers al costat de sos promens darrera lo gramial y acabada dita professo dits s.[rs] Concellers sen tornaren a la plassa de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren. Los s.[rs] concellers anaren en la seu per la festa de s.[ta] Madrona.

Has de aduertir que quiscun any per semblant die los s.[rs] concellers ab professo acostumauen anar en lo monestir de s.[ta] Madrona a la montanya de Monjuich y axi lo present any noy anaren per causa de estar tot dirruit dit monestir y esseri los Castellans y axi dita festa se feu en la Iglesia de la Seu com desobre es de ueurer.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

(*) En blanc.

Visita a la preso.

DISSAPTE a XVJ de dit. — En aquest die los s.[rs] concellers ab gramalles y verguers deuant anaren a la matinada a visitar los presos de la preso com se acostuma quant lo s.[r] virrey no es en la present Ciutat.

Consell de cent.

DIUMENGE a XVIJ de dit.—En aquest die se tingue Concell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (1).

Consell de cent.

DIMECRAS a XX de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses se feren se llegiren algunes cartes del ex.[im] s.[r] mariscal de la Motte virrey del present principat de Cat[aluny].[a] fentlos a saber algunes noues particulars com en dit consell son de ueurer (2).

---

(1) Volent l'Abadessa i Convent de Jerusalem treure de la Taula uns candelers i sis reliquiaris que l'any abans hi constituiren en depòsit — per quals objectes els Consellers «ordenaren sels deixas y emprestas la quantitat de noucentes deuuyt lliures y vuyt sous per subuenir la necessitat de dit conuent...», — i els Taulers recusassen tornar-los aquells sens expressa deliberació del Concell, aquest resolgué: «que si dit monastir te falta de dita plata y la vol cobrar per seruey de dit monastir y de llur iglesia que tornant y restituint a la present Ciutat les noucentes deuuyt lliures y vuyt sous per les quals fonch dita plata empenyada sels restituesca encontinent. pero si acars dit monestir te intent de vendrer aquella sie seruida dita senyora Abadessa ferne venda a la present Ciutat que la present Ciutat la rebra y comprara al preu que compra la demes plata donant y pagant à dita Abadessa y conuent tot allo que dita plata valdra mes de dites noucentes deuuyt lliures vuyt sous y que desta hora en auant tota la plata que se aportara a la taula o, al banch pera vendrer a la present Ciutat encontinent que sera venuda y rebuda aquella los mag.[chs] Ad[ministrado].[rs] de la taula y banch la fassen esclafar peraque aquella no pugue mes seruir.»

Havent finat a 15 del mateix mes, el terme dins el qual se comprometé la ciutat a facilitar les raccions del pa de munició a les tropes reials, s'acordà, que no obstant l'extrema fretura en que's trobava aquella, seguís socorrent-les fins la darrera festa de la propvinenta Pasqua de Resurrecció, «ço es a la Caualleria per quiscun die ab sinquanta quarteras de gra groser, y al respecte al sego, y a la infantería axi Catalana suhisa com francesa ab tres mil y dos centes ractions per quiscun die ...» i que en cas la ciutat fos socorreguda abans de dit termini, els Consellers s'abstinguessen de donar dits socors fins que'l Concell adoptés altra resolució.

Se determinà també, que la moneda de reials nous acordada fabricar per deliberació de 11 del propri Març, «tingue lo valor extrinsech de deu reals no obstant que ab dit consell se delibera tingues valor de vuyt reals attes si consideran moltas conueniencias segons lo estat present en posar dit valor de deu reals a dit real ...»

En darrer lloc fou acordat pel Concell, «que tots los censals que la present Ciutat ha manlleuats durant lo present siti y si manlleuaran de assi als vint de abril primer vinent nols puga lluir la present Ciutat que primer no age lluit los altres censals que fa del mateix for de sinch per cent attes han fet aqueix seruici a la present Ciutat en la ocasio present y tant apretada y que axi mateix los qui han deixat diners à cambi a la present Ciutat durant lo present siti y deixaran a dita Ciutat de assi dit die de vint de abril primer vinent quant sels fara la lluytio dels cambis en qualseuol temps que sie, si voldran apres deixar dit diner à censal à dita present Ciutat lo mag.[c] clauari age y dega firmar als tals venda y creatio de censal al mateix for o, raho de sinch per cent los quals tinguen axi mateix la mateixa perrogatiua ques concedeix als que auran deixat y deixaran à censal a la present Ciutat de assi dit die de vint de Abril proxim vinent en raho de que no sels lluhiran aquells que no sien lluyts los censals vells del mateix for com dalt esta dit.» — (*Deliberacions* de 1652, folis 150.[v] a 152.[v])

(2) De dit Mariscal Lloctinent sols fou llegida una lletra, la traducció de la qual obra a foli 81 del registre de *Cartes Comunes Originals*, corresponent a l'any 1652, y son contengut es com segueix: — «✠ = M.[rs] = Jo remeto al Sr Regent lo scriurervos tot lo que açi se fa per la provisió de vituallas y lo socorro de Bar[celon].[a] Jo hi ajustaré solament que un correu de la Cort me ha arribat, que ha aportat la nova que la armada naval ha de esser presentament

DIJOUS a XXJ de dit. — En aquest die se sabe noua certa com lo s.r de la Motte alguns dies hauie que hauie tingut un combat ab lo enemich ab lo qual prengue passats de cent sinquanta caualls y feu molts presoners y molts altres de morts lo qual combat fou en la part del hospitalet: vulla nostre S.r que tingam major alegria de major victoria.

Noua de una scaramussa tingue lo s.r de la Motta.

DILLUNS a XXV de dit die de nostra s.ra los s.rs concellers a la matinada acostumauen quiscun any anar en la capella del hospital de misericordia per assistir a la festa que en dita Capella se feya de nostra S.ra Santissima com quiscun any se acostuma y lo present die noy anaren per ser lo dilluns sanct.

Dia de nostra S.ra — Los s.rs concellers anauen al hospital de misericordia.

DIJOUS a XXVIIJ de dit die del dijous sanct los s.rs concellers ab ses gramalles de dol y uerguers deuant anaren en la Iglesia de la seu pera assistir a posar nostre s.r al monument y a la que foren en dita Iglesia passant per lo mig del cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y passant a la part del euangeli segueren ab los banchs de vallut y axi assentats hoiren lo offici lo qual celebra lo s.r dega per no haueri bisbe en la present Ciutat y despres al donar la comunio combregaren p[rime].r tot lo clero y despres los s.rs concellers y uerguers y despres se feu la professo de posar nostre s.r al monument a la qual dits s.rs concellers aportauen las varas del talam y acabadas totas las serimonias dits s.rs concellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Dijous s.t

Dit die a la tarda los s.rs concellers acompanyats dels officials de la present Casa anaren a visitar alguns monuments conforme se acostuma.

Visita als monuments.

Has de aduertir que lo present any nos feu ninguna professo ni tampoch se feren los monuments com los demes anys a causa del treballs que la present Ciutat estaua opprimida dels quals nostre s.r sie seruit que prest ne siam deslliurats.

Professons: suprimides ab motiu del setge.

---

a la vela, y que se envia encara per terra — Per esta part jo he donat las ordes per fervos entrar blats, tant del costat de Blanes com del costat de Sitjes — Vosaltres estau assegurats que jo no perdrè un momento de temps per donarvos tot lo socorro que vos es necessari, de hont vosaltres estau segurs que arribarà a vostre satisfactió y a vostra gloria. Yo remeto al portador de dir lo demes — Y jo vos asseguraré que jo so = Messieurs = Vostre humilissim y afficionadissim servidor = Lo Marischal de La Motte = A S.t Boy a 17 = Març 1652. = A Messieurs = Messieurs los Concellers de Bar[celon].a»

També's llegiren una carta de l'Embaixador de la ciutat en la Cort, escrita en Saumur el 29 de Febrer, i la copia d'un memorial donat per ell al rei de França. Vegi's la transcripció d'abdós documents en l'*Apèndix XLIII*.

Diuendres s.t

DIUENDRES a XXVIIIJ diuendres s.t — En aquest die a la matinada los s.rs concellers ab les gramalles de dol tornaren en dita Iglesia de la seu pera assistir a traurer nostre S.r del monument y arribats en dita Iglesia pujaren al presbiteri y se assentaren a la part del euangeli y al cap de un poquet comensaren lo offici si be noy hague benedictio de olis per no haueri bisbe en la present ciutat y despres se feu la adoratio de la creu com se acostuma acabada la qual anaren a lleuar nostre s.r del monument aportant dits s.rs concellers las varas del talam y despres sen tornaren al presbiteri haont acabaren de oir lo offici lo qual acabat sen tornaren.

Professó de la S.ta Espina.

Dit die a la tarda dits s.rs concellers tornaren en la seu pera assistir en la professo de la s.ta spina dintra de dita Iglesia en la qual los s.rs Concellers aportaren las varas del talem com quiscun any se acostuma e, acabada dita professo dits s.rs concellers sen tornaren despedintse a la porta de la sagrastía.

Dissapte s.t

DISSAPTE a XXX de dit a la matinada dits s.rs concellers tornaren en dita Iglesia de la seu pera assistir al offici y benedictio de fons y demes cerimonias que per quiscun die se acostuman fer en dita Iglesia y acabat lo offici sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Concell de cent.

Dit die a la tarda se tingue concell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell son de ueurer (*).

Penjaren un catala y quatre statues de quatre francesos.

Dit die a la tarda se sententia un catala en les forques del portal de mar perque se entenia que seruia de spia anant a portar las nouas al enemich y tambe una pintura de quatre francesos penjats en un quadro que tambe se deya eran quatre officials francesos los quals sen eran passats al enemich la qual sententia fou exequutada per lo perbost del Rey.

(*) Davant les queixes formulades pel Governador de Catalunya i el Comte d'Illa, amb motiu de l'acord que prengué a 20 de Març el Concell de Cent, de disminuir el nombre de les raccions de pa i grans a les tropes de Sa Majestat, i atenent les rahons sobre això exposades pel Lloctinent La Motte als Consellers, amb sa carta de 23 del mateix mes, el Consistori resolgué: «que la present Ciutat del die present en auant socorre aixi als soldats de cauall com de peu de assi als quinse dies del mes de Abril proxim inclusiue ab la forma seguent ço es a la Caualleria ab setanta quatre quarteras de siuada o, ordi y al respecte sego deffalcantne lo die de disapte de quiscuna semmana en lo qual die de disapte la present Ciutat cesse en donar dita ractio de ordi ,o, siuada y al respecte lo sego, y als cabos y officials y soldats sels done cada dia tres mil y noucentes ractions de pa ...» fent a saber la present deliberació al Mariscal de La Motte, al Marquès d'Aguilar, Governador, y al Comte d'Illa.

Donada rahó al Concell de la oferta feta per Domènec Desbeus, de la vila d'Arenys, d'una partida de favolins i altra d'ordi que havía rebudes de Tuniç, acordà que'ls Consellers li escriguessen demanant-li mostra y preus de dits articles. — (*Deliberacions* de 1652, folis 163 a 165.v)

Die de Pasqua los s.[ra] Concellers anaren a la Seu.

DIUMENGE a XXXJ de dit die [de] pasqua de resurrectio.— En aquest die a la matinada los s.[rs] concellers ab ses insignies consulars y masses altes se ajuntaren en casa la ciutat ab sa promenia per causa de la pluja y ajuntats que foren anaren ab cotxes en la Iglesia de la Seu y arribats que foren entraren per lo portal major de dita Iglesia y passant per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la epistola y passant a la part del Euangeli segueren ab los banchs de vallut carmesi y al cap de un poquet tenint entes que lo s.[r] Gouernador era entrat en dita Iglesia lo isqueren a rebrer al portal del presbiteri y despres se assentaren ço es lo s.[r] Gouernador a ma dreta del s.[r] Conceller en cap y los demes s.[rs] concellers cada [hu] ab sos promens al costat y axi assentats ohiren lo offici lo qual acabat acompanyaren dit s.[r] Gouernador fins alla haont lo hauien rebut y despres sen tornaren en casa la ciutat haont se disgregaren.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

[ABRIL]

Consell de cent.

DIJOUS a IIIJ de dit.—En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en aquell son de ueurer (*).

Se canta Te Deum laudamus en la Seu de B[arcelon][a] per gratiesde hauer cessat lo contagi.

DILLUNS a VIIJ de dit. — En aquest die que se celebra la festa de nostra s.[ra] los s.[rs] concellers a la matinada se ajuntaren en casa la ciutat lo s.[r] conceller quart absent per estar desganat y ajuntats que foren anaren a la seu ab ses gramalles y uerguers deuant y arribats que foren en dita Iglesia pujaren al presbiteri y passaren a la part del Euangeli y segueren ab los banchs de vallut haont assentats hoiren lo offici lo qual acabat se feu una professo dins dita Iglesia rodant lo claustro en la qual assisti lo s.[r] Gouernador qui arriba fentse ja dita professo ys canta en ella lo Tedeum laudamus en agiment de gratias a Deu nostre s.[r] y a Maria Sanctissima de la conceptio de la merce y gratia hauie feta a esta Ciutat en que aquella estaue deslliurada del mal contagios de pesta per hauer alguns dies que en ella no si troba malalt ni

(*) Se tractà, en ell, de l'administració dels forments; de certs incidents ocorreguts entre'l mestre de camp i oficials del terci del Portal de Sant Antoni, amb la companya dels taverners, estant aquesta de guarda en dit Portal; y, finalment, de la cancel·lació de l'acte d'arrendament de la neu, sol·licitada pels assentistes.—(*Deliberacions* de 1652, folis 170 a 173.v)

encontrat algu de dit mal y acabada dita professo lo s.[r] Gouernador sen ana y despres dits s.[rs] Concellers ab la matexa forma eran vinguts.

Festa de s.[t] Fran.[co] de Paula.

DIMARS a VIIIJ de dit die [de] la festiuitat de s.[t] Fran.[co] de Paula.—En aquest die los s.[rs] concellers quart absent ab ses insignies consulars anaren en lo monestir de dit Glorios s.[t] y a la que foren en lo portal major de dita Iglesia los isqueren a rebrer los pares de dit monestir acompanyantlos fins al presbiteri haont segueren dits s.[rs] concellers ab los banchs de vallut per estar nostre S.[r] patent y al cap de una stona se comensa lo offici lo qual dits s.[rs] concellers hoyren y a la ques dona la Pau lo diaca la porta al s.[r] conceller en cap y lo s.[r] conceller en cap la dona al segon y axi los demes per son orde y axi acabat dit offici los s.[rs] concellers sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts.

Has de aduertir que lo present die se hauie de fer professo la qual hauie de partir de la Seu ab promenia anant a dita Iglesia per deliberatio del saui consell de cent y lo present any nos feu per causa de hauer pochs dies que lo mal hauie cessat y perque ab la comunicatio de la matexa gent no hi hagues haguda alguna nouedat: vulla nostre s.[r] guardar pera sempre de dit mal a esta ciutat.

Entrada de barcas.

DIJOUS a XJ de dit.—En aquest die entraren algunes barcas grossas portant prouisio de farina vi y oli a la present Ciutat.

Entrada de barcas.

DIUENDRES a XIJ de dit a la tarda entra una barca grossa carregada de farina passant per lo mig de la armada del enemich a la qual li tiraren molts cops de artilleria y tambe en la nit entra altra portant tambe differents prouisions.

Consell de cent.

DIUMENGE a XIIIJ de dit.—En aquest die a la tarda se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

DILLUNS a XV. de dit.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

(*) Fou resolt: 1.er Acceptar als arrendataris de la neu, l'oferta de proveir d'aquest article a la ciutat fins el dia derrer de Desembre del mateix any, venent-lo a 4 diners la lliura.

2.[ón] Seguir donant els socors i raccions a les tropes reials franceses de guarnició a Barcelona, durant deu jorns més, comprensius del 16 al 25 del propri Abril, en igual forma que l'adoptada en Consistori del dia 4, fent a saber a tota diligencia aquesta resolució al Lloctinent Mariscal de La Motte, i que'ls Consellers, amb intervenció de la 24.[a] de Guerra, li escriguessen, manifestant-li «lo quant exausta està la present ciutat», pregant-li, a la vegada, «sie seruit lo mes prest sie possible aconsolarnos ab sa presentia»; i que la resposta que s'obtingués del Lloctinent, fos sotsmesa a la deliberació del Concell. Del precedent acord se decidí donar-ne compte als senyors Marquès d'Aguilar i Comte d'Illa «suplicantlos sien seruits considerar lo quant esta ciutat esta atreballada y exausta y lo poch temps que pot subsistir a no estar sucorreguda.» — (*Deliberacions* de 1652, fols. 192 a 195.)

Consell de cent.

DIMARS a XVJ de dit. — En aquest [die] a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell son de ueurer (*).

Entrada del s.r de Lamotte [e]n la present Ciutat.

DILLUNS a XXIJ de dit. — En aquest die hauent precehit ja differents juntas de guerra tingudas per los Ex.ims s.rs don Joseph de Biure y Margarit Gouernador de Cat[aluny].a don Joseph de Ardena y Darnius General de la caualleria cathalana don Fran.co Caluo mariscal de Camp y lo s.r Marques de Marselin mariscal de camp y altres francesos y cathalans gent de puesto no oluidantme de la assitentia del s.r m[estr].e de Camp Fran.co de Mostaros gouernador de Monjuich ab les quals juntes se miraren y llegiren differents ordes y auisos del Ex.im s.r de la Motte virrey y capita general escrits en son quartel del Hospitalet se resolgue que per dit die se fes exir com de fet isque tota la gent de guerra tant de caualleria com de infanteria era en la present Ciutat pera unirse ab la gent que dit s.r de Lamotte disposarie pera engroxir nostres tropes y poder ab tota saluatat pussar al enemich per les parts haont conuingues Y perço ab tot secret y quietut perque no vingues a hoida del enemich se posa en orde tota la dita gent

---

(*) Heus aquí'ls acords presos pel Concell:

Girar, del compte de pèrdua de monedes, al Clavari municipal, 40,000 i 20,000 ₶, respectivament, en compte de les lleves de 700 i 2,000 soldats.

Donar plens poders als Consellers, per a traure de l'erari de la Taula — amb vot i parer de la Vuitena de Forments — «la quantitat de diner axi ab or ho plata com tambe or y plata a la balansa pera pagar lo preu y valor de les deu mil corteras de blat que los S.ors Consellers ab vot y parer de la dita vuytena han deliberat comprar fora regne ademes del blat que la present ciutat te comprat y pagat.»

Adherir-se i prestar consentiment a la concordia proposada entre'ls Administradors de l'Hospital General, d'una part, i els Obrers i delegats del Concell general de l'Obra de l'Iglesia parroquial de Santa María de la Mar, en virtut de qual conveni aquests derrers s'avenien a renunciar a tots llurs drets en l'hisenda d'En Pau Ferràn, fundador de la Convalescencia, mitjançant que aquesta institució benéfica's portés a cap «y en ella sian regalats los pobres» i a dita Obra i parroquians de S.ta María se'ls donàs la quantitat de deu mil lliures. A l'esmentat objecte'l Consistori ordenà, que'ls Consellers vinguessen obligats cascun any, el dia de Sant Marc, — 25 d'Abril, — a «fer relatio al present Consell del estat en que esta dita conualesentia y ab lo modo aquella va gouernada y si los malalts conualesents tenen lo sustento necessari»; ordenant, aiximateix, al Síndic de la ciutat, tingués particular cura i vigilancia «en veurer si la obra de dita conualesentia se fa attes dita obra es apartada del hospital fentne relatio als S.ors Consellers pera que dit die de S.t March puguen reffarir com se fa dita obra y sis continue aquella y en lo estat que a les hores se trobara» etc.

Socorrer al propri Hospital, per via de bestreta, amb 150 quarteres de blat.

Subvenir, per igual concepte, amb 20 quarteres de blat i 10 quarteres d'ordi, a l'Hospital dels Infants Orfens.

Atesa «la necessitat tant gran te la present ciutat de fabricar los reals de plata», ordenar als Administradors i demés oficials de la Taula a qui corresponguès, que traguessen de l'erari d'ella i lliurassen al Caixer de la mateixa per a fer-ne entrega al Mestre de la Seca, per la fàbrica de dita moneda, «alguns doscents marchs de plata del S.or compte de Illa deposats en compte de johia en nom de la S.ora Maria Riba viuda del quondam Joseph Riba mercader la qual te empanyada per uns cambis de dit S.or Compte de Illa». — (*Deliberacions* de 1652, folis 195.v a 199.)

de armes a las set ores de la nit que consistia ab lo tercio de caualleria Cathalana gouernat per lo s.r don Joseph de Ardena lo tercio de Margarit gouernat per lo s.r don Gaspar de Biure y Margarit fill de dit s.r Gouernador lo tercio de la caualleria francesa gouernat per lo s.r marques de Marselin y lo tercio del s.r don Joseph de Pinos gouernat per lo s.r Capita Font que tots junts deuian ser de sinch a sis cents caualls forts de pelea y ben muntats sens molts altres de voluntaris que aquexos nos posan en numero. La Infanteria consistia ab los tercios de la ciutat pagats y monitionats gouernat[s] per dit s.r m[estr].e de Camp Mostaros lo tercio de suissos y differents tercios de francesos comandats per sos m[estr].es de Camps y sargentos majors que tots eran en numero de mes de mil y sinch cents Infants y molts miquelets que per dit effecte isqueren tots los quals se esquadronaren y posaren en forma de Batalla a la rambla de hont isqueren per lo portal de la drassana ab tota cautela que per no ser sentits posaren molta palla al pont del portal per lo trepig de la caualleria de hont sen pujaren a la montanya de Monjuich de hont foren destacats alguns infants los quals pussaren deues lo fort de s.t Farriol y S.ta Madrona pera posar en arma al enemich y diuertirlo del socorro podien donar a la factio se hauie de fer, la major part de la demes caualleria y Infanteria cathalana se auansa deues la torra den Alfonso per un nou cami que los nostres hauien ubert de s.t Bertran a dita Torra den Alfonso, la caualleria francesa auansa en un pla serca nostra s.ra del port per detenir la caualleria del enemich, y axi ordenats a las dotze oras de la nit lo exercit del s.r virrey o, alguns comendats donaren armá al enemich al quartel de Sants pera diuertirlo per dita part estant ja en arma com dit es en s.ta Madrona y s.t Farriol y en lo mateix punt lo s.r de La Motte per la plana de nostra s.ra del port ab nou cents o mil caualls auansa sas tropas enues la torra den Alfonso haont los nostres ja estauen aprotxats pera ueurer si la porien rendir y arribat dit s.r de La Motte en dit Puesto mana que dexassen dita Torra y marxassen ab tot lo poder unit deues lo fort de Monjuich haont dit s.r de la Motte arriba a las tres ores de la matinada del die de vint y tres del present sens trobar ninguna resistentia del enemich sino fou quatre tropas que eran prop la dita torra den Alfonso y las canonadas que dispa-[ra]ren tot lo dit temps que pelearen tres galeras que estauen amorrades a terra E despres que dit s.r de La Motte fou arribat

en dita montanya despres de hauer descansat a les quatre ores de matinada deualla de dita montanya y entra en la present Ciutat ab molt gran contento de totom y sa caualleria y Infanteria refrescaren de la fatiga passada.

Jurament del s.r virrey.

DIMARS a XXIIJ de dit. — En aquest die a les nou ores de matinada los s.rs concellers quart absent se ajuntaren en casa la ciutat y de alli ab los uerguers deuant anaren en la seu per assistir al jurament del s.r Virrey y a la que foren en dita Iglesia pujaren al presbiteri y segueren a la part del Euangeli ab los banchs de uallut y al cap de un poquet arriba lo s.r virrey acompanyat dels s.rs d.ors del Real consell al qual dits s.rs concellers isqueren a rebrer al portal major de dita Iglesia y despres pujaren al presbiteri y feren oratio al altar major e, alsats que foren dit s.r Virrey presta lo solit jurament ab asistentia de dits s.rs del Real consell y moltes altres persones de compte y molt altre concurs de gent prestat lo qual jurament dits s.rs consellers y s.r Virrey baxaren a oir missa a la capella de s.ta Eularia y despres de hauer hoida dita missa dit s.r virrey sen ana acompanyantlo dits s.rs concellers al portal major de dita seu y despres sen tornaren a casa la ciutat de hont se disgregaren.

En aquest die puja lo s.r virrey a Monjuich.

DIMECRAS a XXIIIJ de dit. — En aquest die hauent ja lo s.r m[estr].e de Camp Mostaros auensades tres pessas de artilleria y feta ja una bataria y fortificatio per guarda de ditas pessas a mig tir de mosquet del fort dels Reys en la culina dels esteuans qui mira enues nostra s.ra del port a punta de alba comensa a tirar dita bataria y als primers trets descaualcaren la pessa tenia lo enemich en dit fort dels Reys y asso fou en temps que ja dit s.r Virrey era en dita montanya ab tota la caualleria y infanteria diuidintla ab differents puestos perque acas que lo enemich intentas fer alguna factio no pogues reatxar y la caualleria sustentas las tropas de peons: a las onse ores de mig die passa de la part del quartel de s.t Marti y del quartel de nostra s.ra de gratia moltas tropas de caualleria y Infanteria auansant deues la falda de Monjuich segons se judicaue per pujar en ella si be may intentaren tal cosa y despres los del fortin de Sans auansaren dos pessas a la torra de m.r Llauger tirant moltas canonadas a la nostra caualleria pero Deu fou seruit de que no feren ningun dany si be se succehi ques posa foch a tres barrils de poluora dels nostres y acertant un suis lo alsa tant alt ques perdia de uista y lo llansa a la arena baix a mar y despres puja tot nu sens tenir

ningun dany y altres moltes coses dignes de saber que per cosa llarga se dexa e, despres enues vuyt ores de la nit tota la gent de guerra y lo s.r Virrey baxa en la present Ciutat retirant p[rime].r las pessas en [lo] fort de Monjuich.

Visita al s.r Virrey.

DIJOUS a XXV de dit.—En aquest die a la tarda los s.rs concellers ab ses insignies consulars anaren a donar la benuinguda al s.r virrey en la casa del s.r Gouernador haont posaue y arribats que foren alla dit s.r virrey los isque a reber a una sala gran antes de entrar en la instantia haont dit s.r virrey estaue y despres entrats en dita instantia los s.rs concellers segueren a modo de cor tres a cada part y en lo cap estaue assentat lo s.r virrey y axi assentats tractaren cosas conuenients a la prouincia y concervatio de la present ciutat y despres dits s.rs concellers sen tornaren ab la matexa forma eran uinguts.

Consell de cent.

Dit die y despres de ser tornats dits s.rs concellers se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

Gent d'armes de la ciutat: eixida a Montjuhich.

DISSAPTE a XXVIJ de dit. — En aquest die a la tarda ja nit closa lo Ex.im s.r mariscal de la Motte mana a tots los cabos majors y menors axi de Caualleria com de Infanteria cathalans y de nations tinguessen preuinguda sa gent de armes y aquella squadronada en la rambla com de fet ho feren ab molta puntualitat y despres isqueren per lo portal de la drassana marxant deues la montanya de Monjuich.

Emboscada dels castellans: lo Virrey La Motte ferit.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit a la una ora de la matinada hauent dit s.r de la Motte diuidida tota sa gent axi de caualleria com de Infanteria per differents puestos de la montanya de Monjuich y altres pera fer alguna bona factio dit s.r de la Motte marxa ab alguns squadrons de caualleria deues nostra S.ra de port per regonexer lo enemich y enuestirlo a las lineas te fetes deues lo quartel de Sants y a la que fou al stany entre nostra s.ra del port y mar troba emboscats alguns squadrons de caualleria los quals isqueren y donaren la carrega als nostres que la resistiren ab

(*) Acabant dit die'l terme fins al qual deliberà'l Concell donar les raccions de pa, ordi i civada o segó a les tropes de cavallería i infantería, s'acordà prosseguir dit servei durant tot el mes d'Abril, fent-lo extensiu a les forces que entraren a Barcelona amb el Virrey La Motte, en la matinada del dia 23.

Exposada la fonda crisi monetaria que patía la ciutat, s'adoptaren pel Consistori diferents mides per a remeiar-la.

Finalment, se feu extracció de Cònsols de la Llotja, Jutge d'Apells, Cònsol del Pont, pesador de la llenya, credencer del dret nou, receptor del Cabeçatge i de varies vacants de Jurats del Concell de Cent. — (*Deliberacions* de 1652, fols. 203.v a 206.v)

molt gran valor pussant lo enemich de manera quel feren retirar a tota pressa deues son quartel de Sants en temps que los nostres se ocupauen en posar un pont en lo stany peraque lo Ex.^im^ s.^r^ marques de s.^t^ Andre tinent general de la armada qui esta de part de alla de las lineas deues Sants pogues entrar son gros per ajudar y donar calor a nostra armada pero fou nostre s.^r^ seruit de que en dit temps se mesclaren y los enemichs donaren la carrega als nostres y nafraren a dit Ex.^im^ s.^r^ marischal de la Motte de un cop de pistola en la cuxa y tambe al s.^r^ marques de Partellan de altre cop de pistola al bras junctament ab altres francesos de compte que anauen deuant en companya de dit s.^r^ mariscal per la qual causa los nostres dexaren la factio y se retiraren pera ueurer lo dany que dit s.^r^ de la Motte tenía cosa que dona molt gran desconsolatio a tot lo poble axi per ser ferit dit s.^r^ Virrey com encara per perderse una ocasio tant bona que segons se judicaue lo enemich estaue posat en darrota: sie nostre s.^r^ alabat en tot.

Entrada del s.^r^ virrey nafrat.

Dit die y a les quatre ores de la matinada dit s.^r^ Virrey fonch aportat en la present Ciutat y posat en lo llit en lo palatio del s.^r^ Gouernador que es en les cases que eren del marques de Aytona en lo carrer dit les casas de Montserrat y encontinent fonch visitat y assistit de molts doctors y chirurgians pera curarlo y vista la nafra los aparague que no tenia cuydado per quant noy hauie ningun os romput nis podia judicar en lo estat present tocas ningun tendo ni altra cosa de cuydado.

Los s.^rs^ concellers enuiaren lo sindich a visitar lo s.^r^ virrey.

Dit die a les nou ores de demati entenent los Ill.^es^ s.^rs^ Concellers que dit s.^r^ Virrey estaue nafrat enuiaren lo sindich de la Ciutat pera uisitarlo conforme se acostuma per malalties dels s.^rs^ Virreys y tornat feu relatio que segons se podia judicar en lo estat present no era cosa que donas molt cuydado cosa que alegra a dits s.^rs^ Concellers y axi mateix quant saberen semblant noua per medi de dit sindich que la ferida de dit s.^r^ Compte Partellan no era tampoch cosa de cuydado per seri anat dit sindich a visitarlo per part de dits s.^rs^ Concellers.

Visita feta per lo sindich de la Ciutat al s.^r^ virrey y compte de Partellan.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit lo dit sindich de la ciutat fou tornat a visitar a dit s.^r^ virrey pera saber lo estat de sa malaltia y ueurer si sa Ex.ª estaue en dispositio de poderlo dits s.^rs^ concellers anarlo a visitar y offerirse per part de la ciutat en tot lo que hagues menester y tornant resposta a dits s.^rs^ concellers digue que lo s.^r^ Gouernador li hauie dit que confiauen ab lo fauor de

Deu que dins breus dies sa Ex.ª estarie bo de la ferida segons podian judicar los d.^{ors} y chirurgians pero en lo que tocaue anarlo a uisitar ses senyories fossen seruits de suspendrerho per alguns dies fins sa Ex.ª estigues desuspitat per lo themor se podie tenir no li sobreuinguessen nous accidens axi per la passio tenia de no podernos traurer auiat de la opressio en que estam del enemich com tambe per lo tractar molts y differents negocis que dit s.^{r} te en lo estat present.

E tambe dit sindich torna resposta a dits s.^{rs} Concellers en orde a la desgana de dit s.^{r} compte de Partellan que dit s.^{r} estaue millor y que confiauen ab lo fauor de Deu no seria sa ferida cosa de cuydado.

Visita al s.^{r} Virrey y compte de Partellan per part dels s.^{rs} Concellers.

DIMARS a XXX de dit dit Sindich torna a visitar dit virrey y compte de Partellan dels quals porta relatio a dits s.^{rs} concellers que sas nafras anauen molt be sens innouarse cosa que alegra molt a dits s.^{rs} concellers.

Minva de la peste.

NOTA que desdel die ensa que se ha parlat en materia de cosas tocants al mal contagios se ha trobat haueri en la Ciutat molt grandissima millora axi que passauen molts dies sens encontrarsi ningu y si acas sen encontraue era hu a tart ocasionat dels rendits uenien del enemich y dels presoners se feyan per quant ha molts dies se sap y se te per cert que en lo quartel de s.^{t} Marti haont esta aquartelat lo enemich hi ha hagut ja grandissima pesta uehentse cadaldia cremar barracas de encontrats perque no empestiferian los que estan sans: nostre S.^{r} nos vulle treurer del tot de tants treballs en que estam posats per intercessio de Maria Santissima.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

[MAIG]

Visita per lo sindich de la Ciutat als s.^{rs} Virrey y Partellan.

DIMECRAS al p[rime].^{r} de Maig MDCLIJ. — En aquest die dit sindich de la present Ciutat torna a visitar dits s.^{rs} Virrey y compte de Partellan fent relatio a dits s.^{rs} concellers de la millora de dits s.^{rs} sens innouarse cosa lo qual causa molta alegria a dits s.^{rs} concellers.

Consell de Cent.

DIJOUS a IJ de dit.—En aquest die se tingue consell de Cent

en lo qual se llegiren algunes cartes vingudes de Paris (*) y se tracta en materia de donar ractions al soldats y caualls eran entrats ab lo s.^{r} Virrey y tambe se feu sindicat al s.^{r} clauari pera manlleuar a censal fins en 300000 ℔ ♁ com en dit consell llargament se conte.

Festa de s.^{ta} creu los s.^{rs} concellers anaren a la seu.

DIUENDRES a IIJ de dit die de la festiuitat de la creu de Christo nostre redemptor los s.^{rs} concellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.^{t} Jau[m].^{e} en forma de promenia y de alli anaren a la seu ab las trompetas deuant sens menestrils ni tabalicos per serse morts los quey hauie en la present Ciutat entraren per lo portal major passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y saludant al altar major sen passaren a [la] part del Euangeli haont oiren lo offici lo qual acabat sen tornaren a s.^{t} Jau[m].^{e} haont se disgregaren.

Los s.^{rs} concellers enuiaren lo sindich a saber de la malaltia del s.^{r} Virrey y compte de Partellan.

Dit die los s.^{rs} concellers enuiaren lo sindich de la present Ciutat a visitar dits s.^{rs} Virrey y compte de Partellan y tornant resposta a dits s.^{rs} Concellers digue que dits s.^{rs} estauen ja molt millor de las faridas no hauentsi innouat ninguna cosa.

Jurament de consols de llotja.

DISSAPTE a IIIJ de dit. — En aquest die juraren los s.^{rs} Joseph Jouer militar y Hyeronim Mercer mercader extrets consols de la llotja y perço a la matinada dits s.^{rs} vingueren en casa la ciutat aportant los s.^{rs} consols uells a ma dreta y acompanyats de molts cauallers y mercaders y arribats en dita casa se asentaren ço es lo s.^{r} Miquel Puiguentos m[ilita].^{r} tinent de Consol militar en lloch del s.^{r} don Joseph Marles absent y lo s.^{r} Agusti Nouell consol vell mercader a la part dreta dels s.^{rs} concellers y los s.^{rs} consols nous a la part esquerra y los demes ques seguian los ciutedans y militars a la part dreta y los mercaders a la esquerra y despres se feu la agraduatio per los s.^{rs} obrers assistinthi lo s.^{r} Conceller ters un ciuteda y un militar la qual fonch assentada per lo scriua de les obres en un llibre que per dit effecte aporta feta la qual dits s.^{rs} concellers y promens sen anaren ab dits s.^{rs} consols vells y nous a la ballia haont trobaren lo s.^{r} Balle assentat ab sa cadira en forma tribunal y los s.^{rs} concellers se assentaren cap a ma dreta ters a ma esquerra per no seri lo segon y axi consequatiuament los demes y despres los s.^{rs} consols nous prestaren lo solit jurament en poder de dit s.^{r} Balle y li feren sagrament y homenatge com es acostumat y despres se assenta-

(*) En l'acta corresponent a dit Concell, no's parla d'aitals cartes.

ren a la part dreta passantsen los vells a la part esquerra prestat lo qual jurament sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts excepto que los s.^{rs} consols nous se posaren al extrem dels bordons dels s.^{rs} concellers quint y sise que al anar anauen los vells en casa la ciutat haont prestaren lo acostumat jurament y despres ab la dita forma sen anaren a la llotja haont se assentaren dits s.^{rs} concellers conforme a casa la ciutat alla haont eran los tribunals y los s.^{rs} consols nous a la part dreta los vells a la part esquerra y alla tingueren un uerbal en senyal de pocessio y despres donaren remallets de flors y tòtom se disgrega anantsen dits s.^{rs} concellers a llurs casas.

Cridas de moneda.

Dit die attenent y considerant lo ex.^{im} s.^{r} Virrey y s.^{rs} d.^{ors} del Real Consell son en la present Ciutat los grans danys causauen la alteratio de la moneda per pujarsen cada dia las doblas pessas de vuyt y moneda de plata per quant se ueu demanarse vint lliuras de una dobla y sinquanta reals de una pessa de vuyt maxicana y quoranta reals de una misturada feren perço unas cridas per tota la present Ciutat ab so de trompetas ab la forma acostumada posant graues penas pera que nos pogues demanar mes de 16 ₶ ♁ de una dobla 4 ₶ ♁ una pessa de vuyt maxicana y 3 ₶ ♁ una de misturada com en dites crides llargament se conte.

NOTA que per causa y occasio del present siti y dels grans gastos que la Ciutat tenia axi per les compres dels blats y carns com encara per los ports de hauerlos de passar per la armada del Enemich per hauerlos de entrar en ciutat y tambe per las pagas dels soldats que la present Ciutat ha un any te fets per les guardes dels presidis y differents enprestichs de consideratio sens molts pertrets de guerra qui sempre ha hagut de comprar y va comprant dita Ciutat se es trobada tant [e]xausta de diners pera pagar a sos ciutedans que es estat forsos per no haueri moneda de ballo a causa de no trobarse carbo per fabricarla de fer uns pichs a las pessas de sinch reals ço es tres pichs a cada una aumentant aquella a vint reals y axi mateix la pessa de sinch sous a deu reals y semblantment foren fets uns reals nous a tall de molinet a la una part ab la effigies del cap del Rey nostre s.^{r} que Deu Guarde rodat de un retol que diu *Ludouicus XIIIJ Dei Gratiæ Rex Franciæ comes Barci[no].^{næ} 1652* y [a] la altra part una

creu ab les armes de la ciutat en lo mig y en los quatre quadros de dita creu los pans y fogassas rodat ab un lletrero que diu *Barchino ciuitas obsessa any 1652* los quals reals foren aualuats a deu reals a quiscu.

Dit die lo dit sindich de la Ciutat porta noua a dits s.rs concellers com lo s.r mariscal de la Motte estaue molt millor de sa desgana y axi mateix lo s.r compte de Partellan. Visita per lo sindich al s.r virrey y compte de Partellan.

DIUMENGE a V. de dit, dit sindich torna a ueurer a dit s.r virrey y s.r Compte de Partellan de part de dits s.rs concellers pera saber del estat de sa desgana de la qual feu relatio era molt millor gloria al s.r Altra visita al s.r virrey y Partellan per dit sindich.

DILLUNS a VJ de dit. — En aquest die se comensaren les professons de las lledanias que quiscun any se acostuma fer la qual professo ana a la Iglesia de s.t Pau a dir lo offici acostumat en la qual assistien los s.rs concellers com quiscun any es de ueurer. Professo de lledanies.

Dit die lo sindich de la present Ciutat torna a visitar dit s.r Virrey y compte Partellan de part dels s.rs concellers y feu relatio a dits s.rs que anauen millorant las nafras de dits s.rs del qual dits s.rs concellers se alegraren molt. Visita per lo sindich al s.r Virrey y s.r compte Partellan.

DIMARS a VIJ de dit se feu altra professo de lledanias en la qual assistiren dits s.rs Concellers y anaren en la Iglesia de s.t Pera a celebrar lo offici com quiscun any se acostuma. Professo de lledanias.

Dit die dit sin[di]ch de la present Ciutat torna a visitar a dits s.rs Virrey y compte Partellan y feu relatio de com la nafra del s.r Virrey anaue del tot be y lo s.r Compte Partellan estaue del tot bo y hauie de exir de casa lo die de dema. Altra visita per lo sindich al s.r Virrey y marques (sic) de Partellan.

DIMECRAS a VIIJ de dit se feu altra professo de lledanias assistinthi dits s.rs concellers y anaren a celebrar lo offici a s.t Miquel. Professo de lledanias.

Dit die lo dit sindich torna a visitar a dit s.r Virrey y feu relatio que la cura de dit s.r Virrey estaue del tot bona y que dema hauie de pendrer la purga. Visita per lo sindich al s.r Virrey.

DIJOUS a VIIIJ de dit die de la Assentio de nostre senyor a la matinada los s.rs concellers quart y segon absents ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.t Jau[m].e en forma de Promenia y de alli anaren ab las trompetas deuant a la seu per los llochs acostumats y entraren per lo portal major de dita Iglesia passaren per dintra lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a Die de ascentio anaren a la seu.

la part del Euangeli haont se assentaren ab los banchs de vallut y axi assentats hoiren lo offici lo qual acabat sen tornaren a dita plassa de s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Exida de tota la gent de guerra.

DILLUNS a XIIJ de dit. — En aquest die al vespre que eran nou oras de nit tota la gent de guerra axi de caualleria com de Infanteria cathalans y de nacions se esquadrona en la rambla pera fer sortida gouernant en dita surtida lo s.r Don Joseph de Ardena la caualleria cathalana y tota la demes gent axi de Peu com de cauall lo s.r compte de Merenuila y despres de ser esquadronada isqueren per lo portal de[l] Angel tant la caualleria com la Infanteria ab algunas carregas que aportauen de monitions y pertexos de guerra essent tambe comandats alguns cathalans en la montanya de Monjuich pera que ab lo tercio del s.r m[estr].e de Camp Mostaros gouernador de Monjuich y ab sa assistentia obrassen algun effecte y a la matinada entre una y dos oras lo dit s.r m[estr].e de Camp Mostaros ab tota sa gent de Monjuich enuesti fortament lo fort que los castellans tenen de s.t Ferriol entrantsen al fosso rompent dos stacadas o, rastillos y arrimant scalas pera pujar en dit fort com de fet ni pujaren quatre o, sinch officials pero fou Nostre s.r seruit que a la que se peleaue en dita scalada foren nafrats lo dit s.r m[estr].e de camp Mostaros lo s.r capita Nicolas de dit tercio lo Capita Pastor lo capita Dionis Boxo tots de dit tercio y lo s.r Rafel Mostaros germa de dit s.r m[estr].e [de] camp seruint voluntariament en dit tercio per lo qual dita factio nos pogue passar auant sino que los nostres se retiraren en lo fort de Monjuich.

Notitia dels officials foren nafrats lo die de air.

DIMARS a XIIIJ a la matinada se tingue noua en la present ciutat de las faridas de dits s.rs officials y de altres alferes y sargentos de dit tercio y tambe que foren aportats en la present Ciutat pera curar tornant a entrar tota la caualleria y Infanteria era exida fora.

Nouas de la malaltia del s.r de la Motte.

DIMECRAS a XV de dit.—En aquest die seberen los s.rs concellers que lo ex.im s.r de la Motte estaue algun tant embarasat de sa farida hauentsi posat febra alguns dias ha y los d.ors y chirurgians tingueren una controuersia entre ells ço es los cathalans ab alguns francesos sobre de que se deya li hauien mal curada la nafra per lo qual se era enfabrat.

Lo sindich de la ciutat ana a visitar lo s.r Virrey.

DIJOUS a XVJ de dit lo sindich de la present Ciutat ana a visitar a dit s.r Virrey pera saber nouas del estat de sa desgana fent relatio a dits s.rs concellers que dit s.r estaue molt cansat y

la nafra no anaue be tementse no lay haguessen de obrir de nou per quant se li grangranaue la carn.

DIUENDRES a XVIJ de dit, dit sindich torna a ueurer dit s.r Virrey y sabe que se hauie despedit alguns chirurgians francesos que curauen dit s.r per hauerli arrada la cura y dit dia se li cortoneja la nafra tallantli la carn dolenta quel afadiga molt tementse nol haguessen de combregar pero fou nostre s.r seruit que a la tarda lo trobaren algun tant aliuiat estant sa farida ab bon estat per lo qual suspengueren lo combregarlo per aquell dia per viatich.

En aquest die se cortoneja la nafra del s.r Virrey.

DISSAPTE a XVIIJ de dit.—En aquest die se sabe nouas que lo s.r Virrey estaue de sa farida un tant aliuiat y se tenia esperansas que prest curaria.

Nouas de la farida del s.r de la Motte que anaue be.

DIUMENGE a XVIIIJ de dit die de Pasqua del Sperit Sanct.—En aquest die attenent y considerant los s.rs concellers y junta de morbo que per la misericordia de Deu en la present Ciutat lo mal estaua apassiguat hauent molt temps que no continuaue ans be estaue en molta part extinct y encara que en dies atras se hauien encontradas algunas personas y haguda relatio dels Doctors en medicina de que lo serse encontrats era la causa per occasio de comunicarse ab alguns randits y exir fora la present Ciutat y tambe lo robar en la present Ciutat algunas casas que encara no estan descontagiadas pero que tots o, la major part curauan de hont se judicaua que lo mal estaue en declinatio y no tenia forsa determinaren perço en dies passats de consultar ab lo molt Ill.e capitol sils aparexia que fessan un te Deum laudamus exint fora la Iglesia de la Seu ab professo conforme se feu lo any 1599 per semblant cas y confaridas ditas materias per lo s.r Fran.h Puigjaner donzell y lo s.r Joseph Miquel Quintana ciuteda elets per part de la ciutat ab dit Ill.e capitol fonch determinat ferse dit Te Deum laudamus lo die present attes que los s.rs concellers y promens per semblant jornada acostuman de anar en dita Iglesia Perço a las vuit oras de matinada se ajuntaren a la plassa de s.t Jau[m].e ab sos promens en forma de promenia y axi ajuntats sen anaren ab los tabalicos y trompetas deuant per los llochs acostumats a la Seu y arribats que foren en dita Iglesia entraren per lo portal major y passaren per lo cor pujant al presbiteri per la part de la Epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del Euangeli y alli segueren ab los banchs de vallut y al cap de una stona antes de comensar

Die de Pasqua del s.t Sperit anaren a la seu y se feu Te Deum per lo mal.

lo offici comensaren dita professo anant per darrera la Seu fora anant los s.[rs] concellers y promens darrera lo gramial ab la forma acostumada e, tornada dita professo y arribats al altar mayor tragueren lo santissim Sagrament patent per causa y occasio de suplicar a Deu nostre s.[r] fos seruit usarnos de misericordia en nostres treballs y en particular en millorar lo s.[r] Virrey de sa farida de la qual estaue molt desganat y despres comensaren lo offici no hauenthi Sermo acabat lo qual dits s.[rs] concellers y promens sen tornaren a s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren anantsen quiscu a sas casas.

NOTA que per causa y occasio de hauer de treurer lo santissim Sagrament patent se feu dita professo de gratias antes de comensar lo offici acostumantse fer despres lo offici per quant quan nostre S.[r] esta patent no ix professo de la seu.

Los s.[rs] concellers anaren a la Seu.

Dit die a la tarda dits s.[rs] concellers ab ses gramalles consulars uerguers y masses altas tornaren en dita Iglesia de la Seu y pujats al altar major feren oratio un bon rato y despres assistiren a la reserua y a la que fou reseruat sen tornaren a casa la ciutat.

DILLUNS a XX de dit se tingue nostre s.[r] Patent en s.[ta] Maria de la mar.

Los s.[rs] concellers anaren a la Seu.

DIMARS a XXJ de dit.— En aquest die a la tarda los s.[rs] concellers ab ses insignies consulars anaren en la Iglesia de la Seu per assistir a las uespres de uius y matinas de morts que en dita seu y totes les demes Iglesies de la present Ciutat se celebrauen per les animes dels diffunts del contagi.

Nostre s.[r] Patent en lo Pi.

DIMECRAS a XXIJ de dit. — Dit die se tingue nostre s.[r] Patent en la Iglesia del Pi per la salut del s.[r] Virrey del qual se sabe nouas que anaue molt de millora que causa gran alegria a tot lo poble.

Aniuersari per totas las Iglesias.

DIJOUS a XXIIJ de dit. — En aquest die per totas las Iglesias de la present Ciutat se digue un aniuersari general per les animes dels diffuncts morts en lo contagi y perço los s.[rs] concellers a la matinada anaren a la seu y pujats en lo presbiteri oiren dit aniuersari acabat lo qual se feren las absoltas anant los s.[rs] concellers darrera lo gramial comensant a ferles al cor y despres rodaren la Iglesia per dintra darrera lo altar major y despres per les claustres y despres isquen fora per lo portal de sota lo orga in feren per darrera dita Iglesia tornant a entrar per lo

portal major y en hauer acabat dits s.[rs] concellers feren oratio al altar major y despres sen tornaren.

Dit die estigue nostre s.[r] Patent en la Iglesia de s.[t] Just per la salut del s.[r] Virrey que per la bondat de Deu se tenia per certa sa millora no innouantse cosa noua.

Lo s.[im] Sagrament estigue patent a s.[t] Just.

NOTA que en los aniuersaris se digueren lo die present per totas las Iglesias nos toca ninguna campana perque ab lo soroll de aquelles no fessen mal de cap al s.[r] Virrey causantli algun nou accident.

Aniuersaris: supresió dels tochs de campanes.

DIUENDRES a XXIIIJ de dit se tingue nostre s.[r] Patent en la Iglesia de s.[t] Pere per la salut del s.[r] Virrey que ja anaue millor.

Lo s.[im] Sagrament fou patent a s.[t] Pere.

DISSAPTE a XXV de dit se tingue patent lo sanctissim Sagrament en la Iglesia de s.[t] Miquel per la salut del s.[r] Virrey que gratias a nostre senyor anaue millorant del tot.

Se tingue lo Santissim patent a s.[t] Miquel.

DIUMENGE a XXVJ de dit se tingue patent lo sanctissim Sagrament en s.[t] Jau[m].[e] per la salut del s.[r] Virrey que ja per la bondat de Deu estaue desospitat del tot.

Se tingue lo Santissim patent a s.[t] Jau[m].[e]

DILLUNS a XXVIJ de dit se acostumaue quiscun any de fer lo ensaig de la aguila en casa la ciutat per la festa del corpus y los s.[rs] concellers manaren prolongaro per causa que lo die present hi hauie de hauer consell de cent.

Ensaig de la aguila prorrogat.

Dit die a la tarda se tingue consell de cent en lo qual entre altres coses fonch deliberat que se emprestasen al s.[r] de la Motte sexanta milia lliures per subuenir a las pagas dels soldats francesos tenia en la present ciutat y fora de ella com en dit consell es de ueurer (*).

Consell de cent.

DIMARS a XXVIIJ de dit. — En aquest die se feu lo ensaig de la aguila en casa la ciutat com quiscun any se acostuma.

Ensaig de la aguila.

(*) Per a facilitar dit servei al rei i acudir «a nostra major conseruasio», s'acordà a la vegada enviar una embaixada al Governador de Catalunya, demanant-li se servís afavorir a la ciutat «ab la plata que tingue pera poder fabricar que de aquella procurara la present ciutat satisferlon ab la forma que a sa Ex.[a] li aparexera de las que la present ciutat te ja deliberadas pera la plata de dita fabrica»; que'ls Consellers prosseguissen «la petitio de plata y or a las personas que consideraran poderse demanar», i que aiximateix, «attes tant urgent necessitat y que aquesta no pateix dilatio sien seruits manar scriurer cartas a las ciutats de Gerona, Vich, Manresa, Solsona, Urgell y ha altres uniuersitats a qui als s.[ors] Concellers aparexera pera que sien seruits en socorrer ha esta ciutat en la quantitat de or y plata quels sie possible procurant axi de sos comuns com de sos particulars del valor de la qual promet esta ciutat satisfer firmantlosne acte de censal o, lletras de cambi o, altrament fentlos credit en la taula de la present ciutat per esser esta la ocasio qui tots uniformament deuem obrar y pera que lo ja deliberat tingue son degut effecte acerca del procurar or y plata y de la venda de aquella los s.[ors] Concellers sien seruits suplicar a sa Ex.[a] sie seruit manar que les Cridas publicadas per dit effecte sien inuiolablement obseruadas mananthi posar totas las diligentias possibles.» — (*Deliberacions* de 1652, fols. 250 v i 252.)

Vigilia de corpus.

DIMECRAS a XXVIIIJ de dit. — En aquest die a la tarda vigilia de la festiuitat del Corpus los s.rs concellers per son orde ço es primer lo sise y despres lo quint y axi consequatiuament vingueren a la plassa de s.t Jau[m].e acompanyats quiscu de ells ab molts cauallers no hauenthi personas titulars ni ecclesiasticas sino fou lo noble s.r don Joseph de Pinos mariscal de Camp y axi sen pujaren alt al porxo de s.t Jau[m].e assentantse quiscu ab son prom als padrissos deues la font ab la forma acostumada y a la que foren tots arriba lo s.r conceller en cap acompanyat ab son prom y alguns altres cauallers y assentats tots ab la forma acostumada arribaren los s.rs consols de la llotja en forma de consulat assistits de molts mercaders y se assentaren en uns banchs deuant dits s.rs concellers conforme se acostuma y al cap de una stona comensaren las tres embaxades que se acostuman fer per lo mestra de serimonias de la seu ab dos altres s.rs capellans ab sobrapellissos donant raho del estat ab que estauen las matinas se deyan y en ser la ultima embaxada lo s.r conceller segon assistit de dos s.rs cauallers ço es un ciuteda y un militar sen entra dins la Iglesia de s.t Jau[m].e y a la taula de la obra haont eran los s.rs obrers y scriua de las obras feren la agraduatio de les personas hauian de anar ab los s.rs concellers la qual agraduatio esta continuada en lo llibre de agraduations que per dit effecte aporta lo scriua de las obras aporta (sic) feta la qual agraduatio dit s.r conceller segon sen torna a exir defora alsantse los demes per anarsen a la seu los quals partiren ab los tabalicos y trompetas deuant y despres los verguers del consulat de la llotja deuant y despres las massas de la ciutat aportant en lo mig una massa de la deputatio per trobarse oidor lo s.r conceller segon anant per los llochs acostumats a la Seu entraren per lo portal major passaren per dintra lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent los deguts acatament[s] sen passaren a la part del Euangeli y se assentaren ab los banchs de vallut y axi assentats acabaren les matinas les quals acabades sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts anantsen p[rime].r a fer oratio a la capella del cos precios y de alli a s.t Jau[m].e haont se assentaren a la troneta del fossar de s.t Jau[m].e y despres arriba lo scriua rational ab la aguila la qual feu tres dansas com se acostuma y despres arribaren los s.rs obrers ab molts menestrals aportant moltas bassinas de plata plenas de rams de or barbari bandaretas y molts rams de flors ab aygua almescada pujaren a dits

s.[rs] concellers pera donarlos las ditas bassinas si be es la ueritat que no ni arribaren sino es dos o tres perque lo pobla se agafa ab totas las demes com se acostuma. E donada dita collatio dits s.[rs] concellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Die de corpus. Los s.[rs] concellers anaren a la Seu.

DIJOUS a XXX de dit die de Corpus. — En aquest die a la matinada los s.[rs] Concellers ab sos promens se ajuntaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] y de alli anaren ab los tabalicos y trompetes deuant a la seu per los llochs acostumats entraren per lo portal major y passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y fent los deguts acataments al altar major sen passaren a la part del Euangeli haont se assentaren y al cap de un poquet hisque lo offici lo qual oiren los s.[rs] concellers y lo sermo lo qual qual acabat sen tornaren a la plassa de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren.

Professo de Corpus.

Dit dia a la tarda dits s.[rs] concellers ab sos promens se tornaren a ajuntar al porxo de s.[t] Jau[m].[e] y de alli ab los tabalicos y trompetas deuant no hauenthi menestrils per essersi morts per causa de las occurrents malaltias y despres los uerguers deuant junctament ab un uerguer de la deputatio portant una massa per ser lo s.[r] conceller segon oidor y axi per los llochs acostumats anaren a la seu entrant per lo portal major y passaren per lo cor pujaren al presbiteri per la part de la Epistola y sen passaren a la part del Euangeli segueren ab los banchs de uallut carmesi E axi assentats arriba la aguila al presbiteri y alli dansa com se acostuma y despres se comensa la professo ab la forma acostumada y los s.[rs] concellers aportaren las varas del talam y los s.[rs] promens anauen deuant la custodia y axi se feu dita professo per los llochs acostumats fins al tornar en dita Iglesia de la Seu haont se acaba dita professo pujant dits s.[rs] concellers al presbiteri y despres sen tornaren al porxo de s.[t] Jau[m].[e] haont se disgregaren.

Professo a s.[t] Jau[m].[e]

DIUENDRES XXXJ de dit se feu la professo en la Iglesia de s.[t] Jau[m].[e] haont assistiren los s.[rs] Concellers aportant las varas del talam com se acostuma.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

[JUNY]

Los s.rs concellers anaren a s.ta Maria de la mar.

DIUMENGE a IJ de dit. — En aquest die a la matinada los s.rs concellers ab ses insignies consulars y masses altes anaren en la Iglesia de s.ta Maria de la mar y arribats que foren en dita Iglesia pujaren al presbiteri y segueren ab los banchs de vallut per estar patent lo Sanctissim sagrament y axi assentats hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen tornaren.

Professo a s.ta Maria de la mar.

Dit dia a la tarda dits s.rs concellers anaren en dita Iglesia de s.ta Maria pera anar en la professo del corpus que en dita iglesia se feya en la qual dits s.rs concellers aportaren las varas del talam com quiscun any se acostuma.

Concell de cent.

DILLUNS a IIJ de dit a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se feren [les] propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

Professo a s.t Sebestia.

Dit dia a la tarda dits s.rs concellers anaren en la Iglesia del glorios s.t Sebestia pera asistir a la professo de corpus en la qual dits s.rs concellers aportaren las varas del talam con quiscun any se acostuma.

Professo a s.t Miquel.

DIMECRAS a V. de dit.—En aquest die los s.rs concellers ab ses insignies consulars y massas altas anaren a les onze ores de mig dia en la Iglesia de s.t Miquel per assistir a la professo en dita Iglesia se feya en la qual professo los s.rs concellers aportaren las varas del talem com quiscun any se acostuma.

Professo a la seu die de cap de octaua.

DIJOUS a VJ. de dit.—En aquest die a la tarda d[i]e de Cap de octaua los s.rs concellers se ajuntaren ab sos promens al porxo de s.t Jau[m].e y de alli anaren en la Iglesia de la seu entrant per lo portal major de dita Iglesia passaren per lo cor y pujaren al presbiteri per la part de la epistola y fent acatament al altar major sen passaren a la part del presbiteri (evangeli) y alli segueren ab los banchs de vallut y al cap de un poquet se comensa la professo que per semblant die se acostuma fer aportant los s.rs concellers las varas del talam y los s.rs promens anauen deuant la

---

(*) Fou resolt: 1.er Que se seguís donant fins al 15 de la mateixa mesada de Juny, «las subsistencies de pa, ciuada o, ordi y al respecte sego aixi a la caualleria com a la infanter[ia] de sa Mag.t ab lo modo y forma fins assi se es acostumat...»

2.on Subvenir amb 140 quarteres de blat o farina, «per vía de emprèstich», a les necessitats representades pels Administradors de l'Hospital general.

Se nomenà, per extracció, a Rafel Coma, apotecari, per al ofici de credencer del dret nou. — (*Deliberacions* de 1652, fols. 257.v i 258.)

custodia ab varas y tornada dita professo dits s.^{rs} concellers sen tornaren a casa la ciutat haont se disgregaren.

Nouas del succes de la ciutat de Vich.

DIUENDRES a VIJ de dit. — En aquest die se tingue noua certa de la victoria se hauie alcansada a las parts de Vich haont eran anats algun numero de miquelets catalans ab molts cabos cauallers per part del enemich comboyats de Caualleria pera subpendrer la ciutat de Vich y altres viles circunuehines tots los quals foren desbaratats y presos per lo s.^{r} baro de Les conforme ab la present relatio assi cusida (*) llargament se conte.

Mort del s.^{r} m[estr].^{e} de Camp Mostaros.

DISSAPTE a VIIJ de dit. — En aquest die a la matinada se sabe que lo s.^{r} m[estr].^{e} de Camp Fran.^{co} de Mostaros Gouernador de la plassa de Monjuich era passat de aquesta vida en laltra lo que causa gran sentiment a tots los ciutedans per la molta voluntat y afficio aportaue a la present Ciutat sa patria.

Vintyquatrena de guerra.

Dit dia attenent y considerant los s.^{rs} concellers la mort del dit s.^{r} m[estr].^{e} de Camp Mostaros y los bons serueys que aquell hauie fet a la present Ciutat ajuntaren perço la vintyquatrena de guerra a la qual donaren raho de ditas cosas y de com dit s.^{r} hauie disposat en son testament ser enterrat sens ninguna pompa suplicant als s.^{rs} concellers fossen seruits de ferli fer uns aniuersaris per salut y repos de sa anima per raho de tot lo qual dita junta prengue la resolutio seguent, Que los s.^{rs} concellers sien seruits manar mirar les obsequies que la present Ciutat te acostumat fer fer als m[estr].^{es} de camp dels tercios de la ciutat que se son morts los quals sien seruits manar se fassen aquelles de la mateixa manera y ab major solempnitat sis pora per lo dit m[estr].^{e} de Camp Fran.^{h} de Mostaros y que per quant dit m[estr].^{e} de camp Mostaros ab son testament que feu y firma en poder de Fran.^{h} Joseph Fontana notari de Bar[celo].^{na} als 3. del corrent prega als molt Ill.^{es} s.^{rs} concellers sien seruits per amor de Deu y ab senyal del que ha desitjat seruir a la present Ciutat sa patria sien seruits ferlo celebrar en totas las Iglesies axi en la seu de B[arcelon].^{a} com en les parrochies y monestirs de Religiosos y religiosas un aniuersari y que perço los s.^{rs} concellers sien seruits en donar orde se digan en ditas Iglesias dits aniuersaris y que los s.^{rs} concellers sien seruits nomenar dos personas de la present junta los quals se conferescan ab los marmessors del testament de dit s.^{r} m[estr].^{e} de Camp Mostaros y uejen com

(*) No hi és.

y de quina manera se haura de enterrar lo cadauer y si per cars dits marmessors no poran gastar per hauer fet segons se diu hereu de tots sos bens al hospital general les hores les dos personas per dits s.[rs] concellers anomenadores tracten de fer la sepultura ab dits marmessors segons la qualitat y conditio de dit s.[r] m[estr].[e] [de] Camp y que pera dita sepultura y celebratio de aniuersaris tingan los s.[rs] concellers facultat de poder gastar tot lo que conuinga tenint la attendentia lo quant dit s.[r] m[estre].[e] de Camp Fran.[co] de Mostaros ha seruit a esta ciutat sa patria y la sanch que ha derramada y la vida ha perduda per deffensa de esta ciutat.

En uirtut de la qual deliberatio los s.[rs] concellers cometeren dit fet al s.[r] miser Simon Campana ciuteda y Lluis Claresualls m[ercade].[r] los quals anaren a casa de dit s.[r] m[estr].[e] de camp Mostaros y donaren lo pesame de sa mort al s.[r] Rafel de Mostaros son germa notifficantli la deliberatio que la vintyquatrena hauie feta acerca de la sepultura y suffragis per sa anima offerint lo modo de fer aquella conforme auall se dira.

Enterro del s.[r] m.[e] de camp Fran.[co] de Mostaros.

DIUMENGE a VIIIJ de dit. — En aquest die fou la sepultura de dit s.[r] m[estr].[e] de camp Mostaros lo qual fonch enterrat en lo monestir del Glorios pare s.[t] Francesch y en lo vas dels pares de dit monestir haont dit s.[r] se era dexat la qual sepultura se feu ab la forma seguent ço es que primerament anauen tres capitans del tercio de Monjuich ab soldats dels tercios de la present Ciutat ab las caxas cubertas de vayeta que la present Ciutat paga y darrera de la Infanteria anauen tres senyors capitans dels tercios de la present Ciutat y despres vint couens y la professo consequatiuament dels capellans de s.[t] Jau[m].[e] que era sa parrochia y frares de s.[t] Fran.[h] aportant a la fi della lo cadauer de dit s.[r] alt en un tumol tot endolat de vayeta rodat ab unas armas de la ciutat y de dit s.[r] m[estr].[e] de camp Mostaros y sobre la caxa aportaue vint palms de drap pardo setzè y quoranta pals ranissos ab les insignies de m[estr].[e] de camp y per lo rededor de dit tumol quoranta atxas de sera blanca totas ab las armas de la ciutat per pagar aquella la sepultura y darrera dit cos anaue lo excellentissim s.[r] Don Joseph de Ardena y Darnius compte de Illa junctament ab molt numero de cauallers y personas de puesto en la guerra anant ultimament vintysinch ploradors de dol negre ab la forma acostumada.

Aniuersari del s.[r] m.[e]

DIUENDRES a XIIIJ de dit. — En aquest die entre las nou y

deu hores de la matinada se feu en la seu de esta ciutat un solempne aniuersari ab tochs de campanas ab la tomasa comensant ja a tocar lo die de ayr a mig die y los demes tochs ordinaris per la anima del s.r mestre de Camp Fran.co de Mostaros Gouernador de la plassa de Monjuich que estos dies passats mori en esta ciutat del die del combat de s.t Ferriol que fou ferit en dita montanya lo qual aniuersari fonch fet en la forma seguent Ço es que deuant lo cor y deuant la capella de s.ta Eularia fonch fet y posat un tumol ab dos gradas tot cubert de vayeta y dalt sobre dell altre tumol cubert de un drap de vallut negre ab les armes de la ciutat brodades y celada spasa y basto de general que aportaue lo dit s.r y per tot lo rededor de les grades y del altar major foren posats cent ciris y sinquanta atxas tot de cera groga ab les armes de la ciutat y del dit s.r m[estr].e de Camp Mostaros per lo rededor de dit tumol pagat tot axi la dita cera com lo pintar las armas vayeta que estaue per lo rededor de ditas gradas y tumol tochs de campanas y distributio del clero de dita seu de diners de la present Ciutat en consideratio de esser mort lo dit s.r mestre de Camp Mostaros seruint lo dit carrech en lo qual aniuersari assistiren y foren presents los s.rs concellers lo s.r conceller en cap absent ab ses gramalles de dol estant assentats dalt en lo altar major en los banchs de vallut de la ciutat a la part del euangeli lo qual aniuersari digue y celebra lo s.r Dega Pau del Rosso diputat ecclesiastich del present Principat de Ca-t[aluny].a y canonge de dita Seu y noy hague offertori ni ma besada y has de aduertir que acabat dit aniuersari la ciutat cobra totes les atxes y ciris acceptades deu atxes y vuyt ciris que de gratia se dexaren y donaren a la segrestia de la seu y tambe se cobra per la ciutat tota la vayeta que estaue en dit tumol y lo dit drap de morts de vallut que la ciutat te per dit effecte per concert axi fet y pactat ab los s.rs canonjes y sagristans de dita Iglesia y semblant se celebraren per totes les Iglesies de la present Ciutat un aniuersari per la anima de dit s.r m[estr].e de Camp. de Camp Fran.co de Mostaros.

DISSAPTE a XV. de dit. — En aquest die a la matinada se tingue concell de cent en lo qual arriba lo noble s.r don Joseph Galseran de Pinos mariscal de Camp de sa Mag.t que Deu Guarde y entrat en dit consell se assenta despres dels dos s.rs p[rime].rs promens y despres dret digue y referi la embaxada per ell feta a dita sa mag.t xpa. que Deu Guarde com a Consell de cent.

Embaxador de la ciutat y en tot lo temps que hauie assistit a la cort fent relatio del estat en que estauan las cosas de la cort per lo qual dona un paper al s.r conceller en cap pera que fos llegit en lo present Consell lo qual es del thenor seguent «Molt Il.e S.r Fins vuy he differit fer relatio a VS.a del estat en que dexi las cosas de França per esperar lo succes de la armada de mar pero vehent que las necessitats de esta ciutat se apretauan de cadal dia no me ha permes lo effecte de fill della dilatar lo representar a VS.a les coses seguents. En primer lloch puch assegurar a VS.a que tractant ab sa mag.t y los ministres de las affections y treballs VS a y esta Ciutat patian per occasio de un siti tant porfiat me manifestaren grandissim sentiment de no poderlos asistir y socorrer ab las veras que desitjauen y que farian quant los serie possible per consuelo de VS.a y socorro de esta plassa pero hauent vist lo estat de las guerras ciuils de França y la impossibilitat de secundar sa mag.t ab ses bones intentions crech no te VS.a (en lo estat present y durant ditas guerras ciuils) que esperar als socorros que los de la armada naual de la qual a judici de tots nos pot VS.a prometrer fassa alsar lo siti de esta Ciutat sino sols introduirnos viurers que encara que nos donaran a menjar per algun temps nos (no'ns) deslliurara de la ruhina ncs amenasa lo enemich. En segon lloch representare a VS.a que lo unich remey per euitar la perditio de esta plassa y ab ella la de tota la prouincia es fer un ultim y generos esfors per fer uenir tropas de França ab les quals puga VS.a assegurarse que unidas las que vuy son en esta Prouincia traguen los enemichs de las fortifications y trinxeras tenen fetes y los obligan a alsar lo siti lo que probablament se judica infalible de alcansar venint estas tropas de França y altrament impossible pus si nols obliga VS a ab la forsa es cert perseueraran sempre en sa danyada intentio de conquistarnos. Los medis com poder fer uenir estas tropas de França encaraque aparexan difficils si VS.a mana examinaro experimentara que los que se proposaran son molt mes facils del ques pot immaginar y quant algu tinga difficultat es necessari en lo estat present procurar allenarla per tots los medis possibles pus certament de esta deliberatio depenja no sols la llibertat de esta Ciutat pero encara pot esperar de la bondat y clementia del Rey nostre s.r tots los priuilegis y gratias que sabra desitjar y continuara lo gran nom que en totes eres y edats los cathalans han tingut de llibertadors de sa patria y conquistadors de agenas Pro-

uincias y en fi de restar del tot lliberts y gloriosos o del tot aniquilats y esclaus se ueu be la differentia pus la experientia ha ensenyat ser politica castellana offerir perdons y gratias fins a reduhir una Prouincia a sa obedientia tirana y en poderla subjectar se conuertexen en castichs y crueltats de que estan plenas las Istorias antiguas y los exemples moderns de Arago Portugal y Napols y en tot cas VS.ª sap hauem refusat les offertes del Rey catholich en temps que las armas del Rey nostre s.ʳ estauen victoriosas ara que ab justa raho porian pretender som conquistats quant mes cert podem esperar tot rigor y estrago ab que espero VS.ª oira ab gust los medis proposare com lo mes apassionat y zelos fill de esta Ciutat per la conseruatio crehent ser los unichs per nostra llibertat y sens ells nostra ruhina inabitable.»

Legit lo qual paper dit s.ʳ Don Joseph sen ana y encontinent dit s.ʳ Conceller en cap dona dit paper per propositio per lo qual se prengue la deliberatio seguent «Que los s.ʳˢ Concellers sien seruits hu o, dos de sas senyorias conferirse ab sa ex ª s.ʳ Mariscal de la Motte Duch de Cardona nostron Virrey y Capita General suplicantlo en nom de tot lo saui consell de cent que attes un paper reportat per lo Ill.ᵉ s.ʳ don Joseph de Pinos mariscal de camp sa ex.ª voler anomenar personas axi del Real consell com de altres cathalans o, que interessan en los effers de la conseruatio de Catt[aluny].ª que per part dels molt Ill.ᵉˢ consistoris dels s.ʳˢ deputats y concellers seran anomenades altres ab igual numero les quals personas tingan facultat dits s.ʳˢ deputats y concellers elegir y anomenar ara sien del Consell de cent ara de altres com sien ciutedans y habitants de esta ciutat pera que tots junts proposant y considerant entre si tots los medis possibles per la conceruatio de esta Prouincia y principalment de esta Ciutat pera poder ser deslliurada del siti del qual vuy esta posada los que aparexeran vuy mes promptes y mes factibles sien posats en un paper y aquells si aparexera als s.ʳˢ deputats y concellers reportarlos en p[rime].ᵗ lioch a les persones de 24.ª de guerra pugan fero pera que praticats en dita junta sien proposats en lo present Consell y quant aparegues pera abreuiar als s.ʳˢ Deputats y Concellers sens consultar aquells a la dita 24.ª ho proposen al present Concell pera que oits aquells puga deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu nostre s.ʳ del Rey y conceruatio de esta ciutat y prouincia assegurant al s.ʳ Virrey de la entera fe y voluntat de esta ciutat en la conseruatio de nostre Rey y s.ʳ y

que la present deliberatio sien seruits los s.[rs] Concellers antes de ueurerse ab lo S.[r] Virrey ferla a saber y entendrer als molt Ill.[es] s.[rs] deputats per un ciuteda y un militar pera que vullen seruirse obrar en conformitat de la present Ciutat com se te ben experimentat de sa S.[ria]»

E, mes dit die fonch deliberat donar pa de munitio als soldats siuada y ordi als caualls de la present Ciutat com en dit consell ditas y altras cosas llargament son de ueurer (*).

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL CONSELLER EN CAP.

Conferentia a la deputatio.

DILLUNS a XVIJ de dit.—En aquest [die] los molt Ill.[es] s.[rs] concellers ab ses insignies consulars uerguers y masses altas anaren a la deputatio haont tingueren conferentia en uirtut de la deliberatio per lo saui consell de cent lo die de despusahir feta en la qual assistiren los Ex.[ims] S.[rs] don Joseph Biure y de Margarit gouernador don Joseph de Ardena y Darnius compte de Hylla don Joseph de Pinos y marques de Marcelin mariscals de Camp personas eletas per part del s.[r] Virrey pera tractar las materias corrents de la guerra lo s.[r] Deputat dega Pau del Rosso, lo s.[r] don Joseph Soler ardiaca y canonge de la seu de B[arcelon].[a] don Honofre de Alantorn y lo s.[r] Emanuel Guiamet ciuteda personas eletas per part de la deputatio junctament ab lo d.[r] Sagrista Pere Morell canonge de dita seu absent dits s.[rs] Concellers junctament ab lo s.[r] Fran.[h] Puigjaner militar m.[r] Simon Campana Ciuteda Pau Ferrer y Fran.[h] Rocha m[ercade].[rs] personas eletas per part de la ciutat tots los quals tractaren y conferiren la sobredita materia de guerra com millor los aparague conuenir.

Conferentia a casa la ciutat.

DIMARS a XVIIJ de dit se tingue conferentia en casa la present Ciutat per les personas matexas alt anomenadas.

Conferentia a la deputatio.

DIJOUS a XX de dit los s.[rs] concellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab dits s.[rs] alt anomenats.

Consell de cent.

DIUENDRES a XXJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual se tractaren differents materias tocants a nos-

---

(*) L'esmentat socors a les tropes, se resolgué continuar-lo durant tota la segona quinzena de Juny.

Del compte de pèrdua de monedes i per forniment dels devall escrits, foren acordades girar al Clavari les següents quantitats:

Al de guerra i fortificacions, 100,000 ₶. — Al extraordinari, 100,000 ₶.—Al de la lleva de dos mil soldats, 50,000 ₶. — Al de la lleva de setcents soldats, 50,000 ₶. — *(Deliberacions de 1652, fol. 268.)*

tra llibertat per occasio de la present guerra y tot lo que se hauie tractat en las conferentias tingudas llegintse los papers de las resolutions presas en ditas juntas los quals estan continuats en dit consell per raho de tot lo qual se prengue la resolutio seguent «Que los s.^{rs} Concellers dilluns proxim vinent fassen fer dir un offici solempne en la capella de la Immaculada conceptio de nostra S.^{ra} construhida en les claustres de la Seu de B[arcelon].^{a} en lo qual offici assistescan los s.^{rs} Concellers consistorialment y les persones de consell de cent quey voldran anar y axi los s.^{rs} Concellers com los demes que per deuocio voldran anar y axi los s.^{rs} Concellers com los demes que per deuotio voldran combregar combreguen en dit offici pregant a nostra s.^{ra} Santissima de la conceptio vulla concedir ab son preciosissim fill se apiade de nosaltres y remedie nostres treballs com pot y que dels papers llegits al present Consell incertats en la propositio per ara no sen parle per no trobarse la present Ciutat ab possibilitat de poder donar raho tant en la lleua dels soldats de França com de fer las prouisions de grans necessaris pera sa conseruatio y que tant solament se procure y tracte de fer entrar blats en la present Ciutat per lo qual effecte los s.^{rs} Concellers vestits ab les insignies consulars sien seruits fer entendrer a sa Ex.ª la present deliberatio y aximateix ferli a saber lo estat en ques troba la present ciutat axi de uiurers com del demes y lo quant exausta esta de diner suplicant a sa ex.^{a} sie seruit fer que lo s.^{r} Canceller, Regent o, altres s.^{rs} del Real consell acuden a la costa de mar pera assistir a la persona que la present Ciutat tindra en dites parts pera les compres de blats y pera ferlos entrar en la present Ciutat per trobarse la present Ciutat tant exausta de dits blats tant per lo sustento dels habitants de ella com dels soldats que a no diligentiarse ab tota breuedat la present Ciutat se trobarie ab notabilissim perill de una desditxa y com desija sa conseruatio no reparant per ex effecte en tot allo que conuindra gastar pero es impossible poderse alcansar aqueix fi si sa Ex.ª ab tota puntualitat no fa se assistesca en dita costa ab tota puntualitat y que en conformitat dels dos Ill.^{es} Consistoris sie seruit scriurer a sa Mag.^{t} (Que Deu G.^{de}) lo estat tant desditxat ab ques troba esta Ciutat y que totas nostras esperansas consistexan en las prouisions que han de entrar al que hi poria succehir alguna desditxa lo que Deu nou permete y que axi mateix se li suplique a sa Ex.ª sie seruit vista la necessitat tant precisa de la falta de grans fassa fer la rabaxa se

pugue del pa de munitio pera que de aquexa manera ni haje per mes dies fins y a tant hi haje congrua prouisio y al die ques tindra la prouisio pera sis mesos y las cosas de França no estiguessen en millor estat que vuy estan los s.rs Concellers sien seruits tornar a proposaro al present Consell pera que se puga pendrer la resolutio que millor conuindra al seruey de Deu del Rey y conseruatio de esta Ciutat y prouincia y quant acas Christofol Sangenis persona anomenada per los s.rs Concellers pera les compres de blats en les parts de la costa de lleuant y pera fer entrar aquells en la present Ciutat no estigues en estat de poder continuar son exercici per raho de sa desgana sien seruits los s.rs Concellers anomenar altra persona pera dit effecte la qual nominatio hajen dits s.rs Concellers fer en lo consell de Cent lo qual se seruiran los s.rs Concellers manarlo juntar diumenge proxim y per lo que se considera promptament sercar modo com poder repellir lo enemich a lo menos de algunas parts del siti te posat ab la confiança se te per cert de la armada de mar que se espera uenir en nostron fauor los s.rs Concellers sien seruits suplicar a sa Ex.a mane consultar axi ab sas ex.as s.rs Gouernador compte de Hylla mariscals de Camp y altres personas de guerra sis podria ab lo auxili dels prouincials satisfentlos ab son sou posar en ex[ecuci].o lo sobre dit pera romprer de las fortifications en alguna manera lo enemich o, altre medi mes prompte que aparega millor a sa ex.a pera entrar viurers y prouisions en la present Ciutat.

Visita al s.r Virrey.

DISSAPTE a XXIJ de dit. — En aquest die los s.rs Concellers segon absent en forma de ciutat anaren a palatio y arribats en dit Palatio que es al carrer ample a las casas de dit s.r Virrey que son del ducat de Cardona haont dit s.r pochs dies hauie se era mudat conualessent de sa malaltia pujaren dalt y entraren en un aposento pintat a la part del ort haont estaue dit s.r Virrey assentat ab sa cadira tenint lo peu alt ab dos cuxins per no ser acabat encara de curar per lo qual effecte nos pogue alsar dits s.rs concellers se assentaren en unas cadiras de una part y altra cap a ma dreta ters a ma esquerra quart a ma dreta y axi los demes y assentats tancaren las portas restant dits s.rs Concellers ab dit s.r Virrey tractant materias de gouern de la present Ciutat y al cap de una stona dits s.rs concellers se despediren de sa Ex.a y sen anaren.

Continuatio del mal en lo exercit del enemich.

DIUMENGE a XXIIJ de dit se tingue notitia que en los fortins y lineas que lo enemich tenia fora la present Ciutat per lo siti y

entre la gent la habitaue continuaue molt la pestilentia que molts dies hauie la tenian de la qual Deu ne deslliure a tot christia y a nosaltres nos trague dels treballs en que estam per sa infinita misericordia y bondat.

DILLUNS a XXIIIJ de dit.—En aquest die los s.rs Concellers a la matinada inseguint la deliberatio per lo saui consell de cent feta lo die de 21 del present tots sis ab ses gramalles anaren a la Iglesia de la Seu y a la capella de nostra s.ra Santissima de la Conceptio haont arribats despres de hauer feta oratio a Maria santissima Senyora y protectora nostra en estos treballs se assentaren en los banchs de vallut a la part del euangeli pera aguardar les persones de concell de cent voldrien assistir en lo present Acte que foren molts los quals segueren en uns escons baix les escales de dita Capella a, una part y altra a la desfilada sens haueri ninguna agraduatio tant al uenir com al seurer pera euitar precedentia y ser acte voluntari de deuocio y despres se comensa lo offici en dita capella a cant de orga quel digue lo s.r Ardiaca major don Joseph Soler lo qual hoiren dits s.rs Concellers y demes persones de consell ab molta deuocio suplicant a Maria santissima nos tragues dels treballs estam posats y a la que se ague sumit la hostia lo celebrant se gira ab la custodia de donar a combregar posantse dos capellans hu a cada part ab dos calis per donar a beurer dits s.rs Concellers combregaren ço es cap y segon primer y despres ters, quart, y quint sent lo sise absent y despres los s.rs de concell de cent de dos en dos com se uenia sens ninguna agraduatio y despres lo scriua rational y uerguers y a la que hagueren combregat dit offici se acaba y despres cantaren una lletania a Maria Santissima a cant de orga la qual acabada dits s.rs Concellers sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Los s.r concellers anaren a la seu a la capella de nostra s.ra de la Concep[ci].o

DIMARS a XXV de dit.—En aquest die a la matinada se tingue consell de cent en lo qual se llegi un paper per lo s.r Virrey fet en resposta de la deliberatio per lo saui consell de cent presa lo die de 21 del present mes lo qual paper esta en dit consell llargament continuat (*) y junctament ab la propositio per dits

Consell de Cent.

(*) Se troba transcrit en el registre de *Deliberacions* de l'any 1652, fols. 281.v a 282.v, i son text és com segueix: — « Responent sa Ex.a a la deliberatio per lo Saui consell de cent feta als vintyhu del corrent mes diu, que continuant las noticias te donades a sa Mag.t (Deu g.de) del estat desta Ciutat y dels continuos serueys esta fent ab tant gran gasto com suporta, y axi mateix del estat de la Prouincia escriura en conformitat dels dos molt Ill.es concistoris les presents afflictions y treballs ab que se troba y grans gastos suporta conforme V. S. representa ab dita deliberatio. = Entretant tarda lo remey de estas diligentias se considera per lo mes precis y unic la exactio prompta de la prudent resolutio que V. S. te presa en diligen-

s.^{rs} Concellers feta a tot lo qual se feu la deliberatio seguent «Que los s.^{rs} Concellers sien seruits continuar les pregaries y rogatiues de la protectio de Maria San.^{ma} de la conceptio pera que nos alcançe de son preciosissim fill la consolatio y Remey de nostra llibertat es de parer que tots los dies y fins a tant que lo siti posat per lo enemich sie alsat se celebren tres misses es a saber una en lo altar de la Immaculada conceptio de nostra s.^{ra} en les claustres de la Seu de Ba[rcelon].^{a} y las dos en lo altar de la gloriosa Sta Eularia celebrant la missa de uerges ab les commemorations ço es en la una de la verge s.^{ta} Eularia y en laltra de la gloriosa s.^{ta} Madrona donant de charitat per la ce[le]bratio de quiscuna missa deu sous y que acerca del paper que per part de sa Ex.ª es estat llegit en lo present Consell sie aquell remes a la junta (attes sa Ex.ª offereix asistir en ella) de la conferentia que ja es estada anomenada per altre paper que en altre consell es estat llegit per part de sa Ex.ª cometent als s.^{rs} Concellers y a les persones de dita junta aquell pera que representen a sa ex.^{a} y junta lo estat de la impossibilitat que esta Ciutat te pera poder subsistir en tot lo que en ell se significa donant demostratio dels de-

---

ciar y ab tot effecte fer entrar les majors prouisions de blats sens reparo a gasto y treball algu al que offereix sa Ex.ª obrar en tot lo que per V. S. trobara aproposit conuenir y a mes dels hordens dies ha te donats al mag.^{c} Joseph Orlau del real consell y altres li te enuiats ab les reals crides mana publicar a esta Ciutat pera que se publiquen per aquellas parts de lleuant y ahont menester sie ordena als mag.^{chs} Jaume Bru Regent la Real thesoreria y d.^{r} Feliciano Graells del real consell acuden promptament a conferirse ab dit Mag.^{c} Joseph de Orlau pera que tots donen la acistencia y fauor à Christofol Sangenis, ho persona que V. S. tindra en aquelles parts que aparexera conuenir per conseguir lo effecte de fer entrar dits blats y altres prouisions necessaries. = Lo fi ha obligat a sa Ex.ª auenturar sa vida per entrar en esta Ciutat es estat mogut del amor y desitg ha tingut de librarla de la afflictio ab que se troba com ho speraua del fauor de nostre senyor ha no hauer tingut lo succes fou seruit donarli confiant se seruira aumentarli la salut que cada dia va cobrant pera continuar ab lo mateix amor y cuydado diligenciar per tots los medis trobara possibles romprer lo enemich pera que V. S. reste ab lo aliuio y libertat desija. = Lo sobredit nos pot alcançar sens asistencia de las tropas y subsistencia dellas les quals no es possible subsistir ni conseruarse ab lo sol pa de munitio ab que serueix V. S. a sa Mag.^{t} ni de detenirles que desesperades del patir se experimenta la diminutio de ellas enflaquintse nostres forçes y aumentarse las del Enemich y axi desijant com desija la conseruatio de esta Ciutat y de ditas tropas per no trobarse asistit de sa Mag.^{t} ab lo diner necessari de molts mesos à esta part esta obligat y es forsos representar a V. S. esta necessitat per esser precisa que es a la infanteria y caualleria se trobara en esta Ciutat a mes del pa de munitio se done a la infanteria quiscun die un real à quiscun soldat y dos reals à cada soldat de cauall que ab tot y los officials se judica podria fer de gasto quiscun mes de deu à dotse mil lliures y aquelles pagarse de deu en deu dies ho de quinse en quinse dies y immediadament se fara una exacta reuista de la rebaxa del pa ab que guanyara molta part del gasto sobredit, esta resolutio se diu à V. S. esser de total conuenientia y per la conseruatio de dites tropas y quietut de aquelles y que de ella tingan noticia promptament y que la executio se puga fer lo primer de Juliol deu V. S. confiar de nostre s.^{r} que donara cami pera traurer prest à V. S. de tants treballs y afflictions y continuar ab tot feruor lo diligenciar tots los medis trobara aproposit y possible pera sercar y fer lo fons per acudir als gastos necessaris de la present Ciutat fins que sa Mag.^{t} acude ab sas reals asistencias com se espera de son amor y clementia. Y si à V. S. li apar continuar la junta offerint sa Ex.ª teni-la deuant sa presentia pus sa salut li permet poderho fer.»

sitgs de esta ciutat Pero que per ser medi de la impossibilitat no li es possible acudir com voldrie y axi que sien conferits y meditats procurant los medis mes ajustats pera ques pugue acudir a la consolatio dels officials y soldats tant cathalans com francesos que es cert que en la occasio present voldria la present ciutat poderlos acontentar tots esperant que ab lo fauor que Sa Ex.ª promet com se te per cert se creu se trobara medi pera que tot reste ajustat al major seruey de Deu del Rey y benefici de esta Ciutat y que feta resolutio del que aparexera esser mes conuenient se pose en un paper y aquell se reporte en lo present Consell pera que hoit aquell se puga pendrer la resolutio mes conuenient y que la present deliberatio per un ciuteda y un militar sie feta a saber a sa ex.ª»

La qual deliberatio per dit saui consell de cent feta fonch notificada a dit s.r Virrey per lo s.r Fran.h Puigjaner donzell y m.r Pere Pineda y Reart per part de dits s.rs concellers per dit effecte anomenats.

DIMECRAS a XXVJ de dit.—En aquest die los s.rs Concellers en forma de Ciutat anaren al palatio del s.r Virrey al carrer ample al qual trobaren en lo llit que no se era lleuat per causa de sa farida en la cama y alla tingueren conferentia ab dit s.r Virrey deputat ecclesiastich y demes s.rs de la junta alt mentionats tractant differents materias acerca de la conceruatio de la present Ciutat. Visita al s.r Virrey.

DIJOUS a XXVIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de Cent en lo qual se digue y referi tot lo ques tracta y debate en la conferentia ab sa ex.ª del s.r Virrey lo die de ayr tinguda ab assistentia dels dos consistoris y demes persones reportant en un paper tot lo que acerca de dites coses se hauie tractat y conferit lo qual fonch llegit en dit Consell junctament ab la offerta de algunas quantitats que ditas personas de la junta offeriren emprestar a la present Ciutat per subuentio de ses necessitats tot lo qual esta llargament en dit consell continuat junctament ab la propositio per dits s.rs Concellers feta a tot lo qual se prengue la resolutio seguent Consell de cent.

«Que la present Ciutat seruesca a sa Mag.t per via de emprestich com sa ex.ª del s.r Virrey en nom de sa mag.t ho demana ab les dotze milia lliures son menester per lo sustento de la caualleria y Infanteria del Rey nostre s.r per tot lo mes de Juliol com sa ex.ª ho diu y ho assenyala ab lo paper que sa Ex.ª

es estat seruit donar als s.[rs] Concellers legit en lo present Consell y incertat en la propositio attes las quantitats offertas dexar a censal o, cambi de les personas son en lo memorial legit ja en lo present Consell esperant que sa ex.[a] sera seruit fer la rebaxa de las ractions se donan a dits soldats com ho ha offert ferho y se te confiança ho fara y que los s.[rs] deputats y concellers y demes persones de la junta anomenadas per las materias corrents continuen las conferentias y en elles tracten lo que aparexera mes conuenient se deu fer per benefici y conseruatio de esta Ciutat y que les persones anomenades per la ciutat en dita junta no puguen resoldrer cosa ninguna sens darne raho p[rime].[r] al present Consell y que los s.[rs] Concellers (*) sien seruits lliurar dites dotse milia lliures ab las partidas a sas senyorias ben vistas y de la manera que la present Ciutat pora, y que procuren per los medis los aparexera mes conuenients que en la taula de la present Ciutat entre plata y or aixi dels Ciutedans de esta Ciutat y habitants en ella com dels que son fora y de las Ciutats y vilas populosas del present Principat de Cathalunya y Comptats pera que la present Ciutat pugue acudir aixi en pagar sos debits com las demes obligations ordinaries deu pagar y sie posat en ex[ecuci].[o] tot lo demes contengut en lo paper donat per sa Ex.[a] llegit en lo present consell, y que los s.[rs] Consellers sien seruits fer una llista de les persones que son dins la present Ciutat abtes pera pendrer les armes es asaber de catorse anys en amunt fins en sexanta anys y feta aquella lo reporten al s.[r] virrey peraque segons ella puga disposar y ordenar ab quin modo y ab quina forma se pora traurer lo Enemich dels puestos prenentli los fortins que te ocupats y que la present Ciutat offeresca com ara de present offereix donar a les persones qui pendran y rendiran los fortins de Sancts de nostra sra. de Gracia y de s.[t] Marti per quiscun fortin vintysinch milia lliures y per quiscu dels demes deu milia lliures moneda corrent, y que la present deliberatio per un Ciuteda y militar sie feta asaber a sa Ex.[a]»

La qual deliberatio fonch notificada a dit s.[r] Virrey per lo s.[r] Joseph Miquel Quintana ciuteda y Pau Amat militar embaxadors per part de la ciutat a dit s.[r] Virrey enuiats.

(*) Aquí resta truncada la transcripció d'aquest acord, apareixent un espai de tres quarts de plana en blanc. La part complementaria s'és extreta del registre de *Deliberacions*, any 1652, folis 286.[v] i 287.

DISSAPTE a XXVIIIJ de dit.—En aquest die en la nit entraren a la present Ciutat dos Caros venint de la part de ponent y passant per la armada enemiga essent tres caros de conserua dels quals ne agafaren un y perço penjaren lo patro de dit caro ab los altros mariners que entre tots eran set en la entena de una galera tirant una pessa per quiscu quant lo penjauen y despres la dita galera se passeja per prop del moll pera que uessen la sententia hauien feta del qual lo s.r Virrey tingue gran sentiment y perço ordena que penjassen altres tants dels presoners hi hauie en la present Ciutat del exercit del enemich.

Entrada de dos caros en la present Ciutat.

DIUMENGE a XXX de dit dita galera ab los penjats se passeja per deuant lo moll y entraren en la present Ciutat dos pasatges anauen ab dit caro rendit y un minyo que aportaue lo dogal al coll y li hauien aguda misericordia que nol penjassen com als demes per ser de poca edat.

Una galera del enemich vingue prop lo moll.

[JULIOL]

DILLUNS al p[rime].r de Juliol MDCLIJ a la tarda en ex[ecuci].º del que per lo Ex.im s.r mariscal de la Motte nostron virrey fonch ordenat tragueren sis presoners castellans y de nations dels quey hauie en la Drassana y aquell[s] aportaren al cap del moll haont foren penjats en unas forcas que per dit effecte hauien fetes pera que los enemichs uessen lo sentiment que sa ex.a hauie fet de semblants cosas: nostre s.r per sa diuina misericordia nos vulle deslliurar dels treballs ab que estam posats.

Penjaren sis persones (sic) del enemich.

DIMARS a IJ de dit. — En aquest die se tingue notitia certa que en lo exercit dels enemichs continuaue ab gran furia lo mal contagios del que Deu preserue a tot christia.

Notitia del mal del exercit del enemich.

DISSAPTE a VJ. de dit.—En aquest die arriba en la present Ciutat a les quatre oras de la tarda un propri despedit del s.r marques de S.t Andre enbruno al ex.im s.r de la Motte nostron virrey y capita General lo qual passa per las trinxeras del enemich aportant noua a dit s.r Virrey de com la armada naual del Rey christianissim (Que Deu G.de) era partida de Marcella pera venirnos a socorrer del que dit s.r Virrey tingue grandissima alegria y contento y no res menys los ciutedans de la present Ciutat se alegraren summament.

Arriba un correu per terra.

DIUMENGE a VIJ. de dit.—En aquest die a la matinada los

Los vaxells del enemich feren vela.

vaxells del enemich que tenen assitiada la present Ciutat feren vela deues alta mar vehentse de la present Ciutat com las galeras y barcas anauen carregant ab molta diligentia differents cosas posantlas a la armada lo que certifica ser segur la noua de air perque lo enemich se preuingue alsant los ferros pera que nostra armada nol trobas al reues de les quals cosas los ciutedans de la present Ciutat tingueren gran contento confiant ab Deu nostre s.r nos traura dels treballs ab que estam que realment son molts puix en la present Ciutat se comensa ja a trobar molta penuria de las cosas en tant que lo vi va a deu lliures lo corter lo oli a 15 ℔ ₰ lo cortà las gallines a 14 ℔ ₰ lo parell y a mes preu lo[s] ous a 10 ₰ lo parell que es llastima per lo que podan patir los pobras en semblants desditxas pero ab tantas tribulations no falta lo valor de la natio cathalana prenent ab molt gran conort semblans treballs ab uerdaderas confiansas que Deu nos deslliurara de ells per intercessio de Maria Santissima patrona nostra.

Entrada de una faluga.

DILLUNS a VIIJ. de dit a la matinada entra en la present Ciutat una faluga de aquelles que la ciutat hauie enuiadas la qual aporta noua com nostra armada era partida del port de Marcella pera uenir a entrar socorro en la present Ciutat a 28 del proxim passat mes de Juny la qual armada constaue segons los auisos se tenia de vint vaxells, quatre burlots, y deu Galeras, sens lo numero de las barcas carregades de munitions, pertrets de guerra y viurers que ab ella entrarian: nostre s.r nos fasse gratia sie ab tota breuedat.

Conferentia a casa lo s.r Virrey.

Dit die los molt Ill.es s.rs Concellers ab ses insignies consulars uerguers y masses altes anaren a palatio enuiats a sercar del ex.im s.r mariscal de la Motte nostron virrey y capita general al qual trobaren assentat en una cadira a la cambra pintada que trau finestras al ort ab la cama alta ab cuxins per raho de sa farida y despres entra lo s.r Deputat Ecclesiastich lo s.r Gouernador lo s.r don Joseph de Ardena lo s.r Marques de Marselin lo s.r don Joseph de Pinos y les quatre persones eletes per part de la ciutat y les quatre persones eletas per part de la Deputatio y a la que se volian assentar tots sen anaren lo s.r Gouernador y lo s.r don Joseph de Ardena restant tots los demes y axi se assentaren ço es lo s.r Virrey al cap ab sa cadira com estaua lo s.r conceller en cap a sa ma dreta ab una cadira lo s.r deputat ecclesiastich a ma esquerra lo s.r marques de Marselin a, ma dreta y despres del s.r conceller en cap lo s.r don Joseph de Pinos a, ma esquerra y

despres del s.[r] Deputat ecclesiastich y los demes s.[rs] concellers a ma dreta per orde despres de dit s.[r] marques Marselin despres dels quals se seguie los s.[rs] de la junta de la ciutat y a ma esquerra despres de dit s.[r] don Joseph de Pinos los s.[rs] de la junta de la deputatio y axi assentats tencaren las portas y tingueren conferentia tractant differents materias per lo benefici y augment de la present ciutat y en hauer acabat sen anaren.

NOTA que en las demes conferentias tingudas fins lo die de vuy nos continua com seyan perque assistint lo s.[r] Virrey Gouernador y don Joseph de Ardena los dits dos s.[rs] pretenian precehir a la ciutat y diputatio per ser tinents generals axi que se hauien de donar tres precedentias juntas lo que la ciutat no permet sino donarne una y axi per ditas rahons no assistiren d[it]. die.

Dit die se tingue noua certa en la present Ciutat per medi del s.[r] m.[r] Joan Bat.[a] de Monjo que vingue en dita casa de la gran sententia se hauie feta en la ciutat de Vich de les personas presas hauien cohoperat en la conspiratio que en dies passats y hague en la Montanya de Monseny lloch de Taradell y Viladrau la qual sententia esta cusida en lo present dietari (*) y les persones que arribaren lo suplici de garrot en dita plassa publica de Vich son los deuall scrits y seguents *Sententia en Vich de alguns caualers.*

Don Diego Çarriera Don Miquel Çarriera } . .	de Gerona
Joseph Fontanellas . . .	de Roda
Honofre Rexach menor . .	de Vich
Anthoni Baranera. . . .	de Gurb
Fran.[h] Mas Jaume Mas } germans . .	de s.[t] Quirse
Fran.[h] Angelats alias Stallut.	de Vich
Fran.[h] Vadruna donzell. .	de Gerona
Miquel Vilosa	de la vila de Corsa
Joseph Jofra	de Granollers
Fran.[h] Callar donzell. . .	de Berga

Animæ eorum requiescant in pace, Amen.

Dit die a la tarda los s.[rs] Concellers anaren a la deputatio a tenir conferentia ab los s.[rs] Deputats sens assistir [a] dita confe- *Conferentia a la deputatio.*

(*) V. l'*Apèndix XLIV.*

rentia sino tant solament les persones eletas de la junta de la ciutat y deputatio.

Conferentia a casa la ciutat.

DIJOUS a XJ de dit. — En aquest die lo s.r Deputat Ecclesiastich en forma de consistori vingue a casa la ciutat a tenir conferentia ab los s.rs Concellers y tambe vingue lo s.r Gouernador s.r Marques de Marselin y don Joseph de Pinos Mariscals de Camp la qual conferentia se tingue en la sala de Consell de Cent estant assentats ço es lo s.r Gouernador en lo mig los s.rs Concellers a sa ma esquerra de filera y lo s.r deputat ecclesiastich a, ma dreta y despres de dit S.r Deputat ecclesiastich se assenta lo s.r Marques de Marselin despres del qual venian los s.rs de la Quatreta de dita junta nomenats per part de la Deputatio, E despres de dit s.r Conceller en Cap se assenta dit s.r don Joseph de Pinos despres del qual se seguian tots los demes s.rs Concellers y despres immediadament los s.rs de la junta anomenats per part de la Ciutat e, axi assentats tingueren sa conferentia tractant differents materias secretas acabada la qual sen anaren acompanyantlos dits s.rs Concellers fins alla haont los hauien rebuts que fou fins a la porta de la escala principal.

Visita al s.r Virrey.

DIUENDRES a XIJ de dit.—En aquest die los s.rs Concellers ab ses insignies consulars y masses altas anaren en casa lo s.r Virrey haont lo trobaren en una sala pintada que trau finestras al ort assegut ab sa cadira y arribats alli se asentaren a modo de cor ço es tres a cada part y dit s.r Virrey al cap ab sa cadira y axi assentats tractaren differents materias conuenients a la present Ciutat y despres al cap de una stona sen anaren ab la matexa forma eran vinguts.

Consell de Cent.

DILLUNS a XV. de dit. — En aquest die a la tarda hi hague consell de cent en lo qual die se tracta en materia de donar las ractions de socorros als soldats que la ciutat acostuma donar (1) y altras cosas tocants en materia de la Guerra y de las personas se eran allistadas a la present Ciutat de setze anys fins en sinquanta pera exir lo die que a sa Ex.a aparexeria conuenir (2) a tot lo qual lo dit consell feu deliberatio y conclusio com en aquell

(1) S'acordà aprovar les donades pels Consellers durant els primers quinze dies de Juliol i que's continuassen fins al 20 del mateix.—(*Deliberacions* de 1652, fol. 302.v)

(2) Fou resolt «... en lo que toca ha fer la llista de las personas de la present Ciutat abtes pera pendrer les armes desde setse anys fins a sinquanta se fasse de la manera que sa Ex.a demana cometent de fer la executio de dita llista y tot lo que en raho de aquella se aura de fer ab tots sos dependents y emergents ...»—«... als s.rs Consellers y 24.a de guerra ab plenitut de poder y sens refferiment algu.»—(Ibidem, fol. 302.v)

llargament es de ueurer y assenyaladament que los s.rs Concellers dimecras proxim vajan consistorialment ab ses insignies consulars a la Iglesia de s.ta Catharina martir de la present Ciutat y alli fassen dir y celebrar en la capella y altar de s.t Ramon de Penyafort patro nostre un offici solempne suplicant a dit Beneuenturat sanct que per son medi y intercessio Deu nostre s.r se apiade de nosaltres y nos vulle remediar en los treballs que estam (*).

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL
CONSELLER EN CAP.

DIMARS a XVJ de dit.—En aquest die los s.rs [Consellers] ab ses insignies consulars y masses altes anaren en casa lo s.r Virrey pera ferli a saber la resolutio hauie presa lo die de air lo consell de cent y despres sen anaren. Visita a casa lo s.r virrey.

DIMECRAS a XVIJ de dit.—En aquest die a las duas oras de matinada lo s.r don Joseph de Pinos mariscal de camp comendat per lo Ex.im s.r de la Motta nostron virrey y capita general isque de la present Ciutat ab sis cents infants y sinch cents caualls que isqueran per lo portal de la Drassana ab las metjas amagadas y lôs cauallers a peu portant los caualls per las rendas molt a pler per no ser sentits del enemich y desta manera sen entraren al fort de Monjuich estant amagats en dit fort. E, tota la demes gent de armas de la present Ciutat axi cathalana com de nations gent de cauall y de Peu estigue esquadronada en la rambla sperant lo orde del que se hauie de fer: dit s.r don Joseph de Pinos se estigue en dit fort mirant molt be lo que lo enemich feya que a la matinada ana tota la caualleria a fer ferratge y a las vuyt ores del migdia torna tota retirantse a sos quartels E, a la que a dit s.r don Joseph de Pinos conegue que dita caualleria estaue desmuntada la torra de Monjuich tira una pessa de artilleria y feu una fumada vista la qual per los nostres tota la gent de guerra tant de peu com de cauall que estaue a la rambla a tota diligentia auansa deues lo fort de Monjuich pera ocupar los puestos conuenients per sustentar la gent comendada por lo assalt y en lo entretant dit s.r don Joseph de Pinos isque de dit fort ab Presa del fort dels Reys al enemich.

(*) També 's prengué l'acord de subvenir, en concepte de préstec, a l' Hospital general, ab 50 quarteres de gra, i que'ls Consellers pregassen al Capítol de la Seu i demés parroquies «vullan afauorir a dit hospital attesa la necessitat tant gran pateixen los pobres malalts.» —(Ibidem, fol. 303 i v.º)

tota la gent de cauall y de Peu y la caualleria auansa deues la torra de miser Llauger que es [en] la montanya de Monjuich a la part de ponent pera que no muntas socorro del enemich y dit s.r don Joseph de Pinos ab lo valor acostumat y ab la infanteria per dit effecte comendada auansa deues lo fort dit dels Reys que los enemichs hauien fet en la dita montanya de Monjuich en la culina dita dels esteuans qui deualla al estany al qual aprotxaren fortament puſant ab scalas en dit fort que per dit effecte se aportauen essent lo primer qui puja dit s.r don Joseph de Pinos ab molts altres cabos de valor quil seguiren no reparant de entrar per las balas ni forsa de gent hi hauie en dit fort e despres volent nostre s.r que los nostres foren senyors de dit fort fonch socorregut de gent entrant per gouernador lo s.r marques de Camarasa Caualler de Strinch frances los s.rs don Joseph Planella, don Miquel Quintana, Ramon Cerda, Jau[m].e Damians, capitans catalans ab molts altres capitans y soldats francesos y suissos y tambe soldats cathalans que eran en numero de quatre cents, E, a la que la gornitio nostra fou en dit fort lo enemich puja en la montanya tot squadronat axi la Infanteria com caualleria per la part de Sants abrigat del cami cubert tenian per pujar al fort de s.ta Madrona y S.t Ferriol y pujats se plantaren ab tot lo gros axi de caualleria com de Infanteria en un[s] Camps que son entre lo fort de Monjuich al fort dels Reys y de aqui a la tarda enuestiren dit fort ab molt gran valor per tres uegades que per los nostres foren rehetxats ab molt gran perdua del enemich que segons se judica entre morts y farits eran en numero de vuytcents o mil: dels nostres foren morts lo s.r marques de Camarasa gouernador de dit fort y lo s.r don Miquel Quintana capita y farit lo s.r don Joseph Planella vist lo qual per los enemichs sen tornaren a dit cos auansant haont se fortificauen y a la que deuian ser sis ores de la tarda lo s.r virrey puja en lo fort de Monjuich pera donar orde del que se hauie de fer lo qual puja ab una cadira aportada per homens per no poder pujar a cauall per causa de sa farida y a la que foren en dit fort feu portar en dit fort dels Reys un poch de socorro de munitions y uiurers fenthi entrar lo capita de sa guarda per gouernar dit fort en lloch de dit s.r marques de Camarasa mort. E despres aparexent a dit s.r Virrey y demes que gouernauen que per aquella nit no se hauie de obrar ninguna cosa procuraren a guarnir los puestos conuenients de la gent necessaria y despres feren baxar la demes

caualleria y Infanteria pera descansar de la fatiga hauien tinguda.

E lo mateix dia a les deu ores de la matinada los s.rs Concellers segon absent inseguint la deliberatio per lo saui consell de cent feta a quinze del present anaren ab ses insignies consulars verguers y masses altes anaren en la Iglesia de s.ta Catharina martir de la present Ciutat y a la Capella del Glorios pare s.t Ramon patro y aduocat de esta Ciutat pera celebrar en dita Capella un offici suplicant a dit Glorios S.t que vulla intercedir en companya de Maria S.ma de la Conceptio protectora de esta Ciutat a Deu nostre S.r sie seruit de emparar esta Ciutat y traurernos dels treballs ab que estam posats, Y a la que estauen en dita capella hoint dit offici tingueren noua que los nostres hauien guanyat dit fort dels Reys de la qual noua dits s.rs Concellers y demes persones estauen en dita Capella tingueren gran alegria si be nou pogueren creurer fins tingueren noua mes certa E, acabat dit offici dits s.rs Concellers sen anaren a nostra s.ra Santissima del Roser haont agenollats hoiren dos salues una que digueren los pares de dit monestir y altra los cantors a cant de orga y a la que se deya dita salua arriba lo s.r Don Joseph de Biure y de Margarit y agenollat al costat del s.r Conceller en cap li dona la noua certa de la presa de dit fort dels Reys del que dits s.rs Concellers y demes personas donaren las degudas gratias a Maria santissima y despres sen tornaren a, casa la ciutat pera poder donar orde en lo que se hauie de fer.

Ofici y salves de pregaries en Sta. Caterina.

DIJOUS a XVIIJ de dit. — En aquest die los enemichs mantingueran son gros de exercit en dit puesto haont se eran posats lo die antes y se atrinxeraren auansant dos pessas de batrer en dit puesto de hont dit (sic) batian dit fort ab tota diligentia.

Fort dels Reys: atacat per lo enemich.

E dit dia a la tarda a set horas de nit se volgue socorrer dit fort dels Rey's y perço molts miquelets aportaren molts sachs de pa y altres viurers y pertrets de guerra y prouaren per moltes vegades lo entrar dit socorro y no obstant que pelearen molt no fou possible entrar dit socorro en dit fort per lo qual se retiraren en lo fort de Monjuich.

Id.: tentativa frustrada de socors.

DIUENDRES a XVIIIJ de dit. — En aquest die a la matinada tota la gent de guerra de cauall y Infants se posa en orde pera poder pujar socorro al fort dels Reys y perço se feu una crida de part del s.r Virrey y senyors concellers pera que tots los Ciutedans de catorse anys en amunt fins a sinquanta fossen a la rambla pena de la vida pera que de aqui los puguessen comen-

Id.: rendiment honrós.— Succés tràgich.

dar alla haont conuingues y a la que se estaue ordenant dit socorro arriba noua que sinquanta o, sexanta cauall nostres eran entrats de socorro en dit fort ab algunas monitions que per dit effecte sels hauie entregat y dits s.[rs] Concellers per poder mes diligentiar lo que se hauie de fer no anaren al offici que hauien de assistir en nostra s.[ra] de la conceptio en virtut de deliberatio per lo saui consell de cent feta a 17 de Juliol *1651* pera fer vuy un any que era estat vuy lo die que los s.[rs] Concellers y consell de cent entrega las claus de la ciutat a Maria Santissima de la conceptio pera que nos guardas del enemich y nos tragues dels treballs en que estauam y estam sino lo s.[r] conceller en cap ab la mangala de coronel en cos y ab lo verguer deuant ab massa y sols ab lo capiro sens gramalla y lo s.[r] Fran.[h] Puigjaner a son costat ana en dita capella de nostra s.[ra] santissima haont hoi dit offici acabat lo qual sen torna en casa la ciutat y al cap de una stona estant junts los s.[rs] Concellers arriba la lamentosa noua de que los enemichs hauien pres lo fort del Reys si be de principi nos podia saber ab certesa com era estada tal desditxa que totom resta tant confus y suspes que no se acertaue en ninguna cosa y totom anaue per Bar[celo].[na] mig desesperat empero dits s.[rs] Concellers lo Ex.[im] s.[r] de la Motte nostron virrey y la demes del gouern procuraren ab sa capacitat y maduresa aconsolar la gent y medicar algunas alterations se veyan en lo pobla, E despres per medi de alguns soldats que eran exits de dit fortin se sabe que lo socorro de sinquanta caualls ques deya eran entrats de socorro en dit fort foren fortament batuts y destrosats per lo enemich sens poder entrar ninguna cosa dintra y vehent los de dit fort no era pogut entrar lo dit socorro y hauent prop de un dia que no tenian que menjar ni beurer acabantsels tambe las munitions feran pactas ab los castellans que foran que isquessan de dit fort ab bala en boca y metja encesa ab tot honor venint en esta Ciutat ab orde de guerra lo que se posa en obra exint los nostres de dit fort y a la que foran fora los feren esquadronar ço es los francesos que aportauen la vanguardia los suissos lo cos de guarda y los cathalans la retraguarda. E a la que los nostres estigueren esquadronats en la forma alt dita y los castellans entraren en dit fort volgue la desditxa segons digueren alguns algun soldat posa un cap de metja en una mina que en dit fort hi hauie y posantse foch en la poluora vola un tros de dit fortin altres digueren que essent entrats los castellans prengueren la poluora

que trobaren en dit fortin y posaren foch en ella pera poder usar la crueltat que usaren y fou que encontinent digueren (Cuerpo de Cristo que aqui ay trahition mueran los cornudos que no tienen pactos) y en lo mateix punt tota la caualleria llur puja mesclantse ab nostra gent ab gran crueltat que causa terror sols lo immaginaro peraque a cops de spasa y pistolas feriran y mataran tots los que podian alcansar sino aquells que escaparen a mans de la fortuna dexantse anar per unas penyas per la part de mar cosas increiblas puix de aquexos ne arribaren alguns a la present Ciutat sols escalabrats que foren los que aportaren la noua de la llamentosa tragedia de aquest die pera que ab llagrimas de nostres ulls hauriem de plorar nostres tants pecats y fent penitentia de ells cridant S.r Ver Deu misericordia perque en tanta necessitat no permete muriam en semblants desditxas.

Dit dia a la tarda se tingue auis que lo enemich retiraue son gros hauent ja socorregut dit fort dels Reys tornantsen a sos quartels. Retirada del enemich a sos quarters.

Dilluns a XXIJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch fonch llegit uns apuntaments donats per part del Ex.im S.r Virrey als s.rs consellers y vintyquatrena de guerra acerca de reduhir lo pa dotze onzes donant aquell a tots los ciutedans y habitants de la present Ciutat axi soldats com paysans homens y donas donantne hu a quiscu y lleuar totes les taules que la ciutat y particulars tenen venent pa y enuiar una persona a tota diligentia a Marcella ab una cart[a] de crehensa per lo s.r de la Farriera a effecte de offerir a dit s.r per part de la ciutat 150000 ℔ ₰ Cathalanas de estrenas lo die que ab sa armada fara entrar en la present Ciutat tot lo blat que per part del Rey y de la ciutat se li posara baix son mando y tambe pera prouehir lo diner sera menester per los exorbitants gastos que la present Ciutat ha de suportar y suporta per occasio de la guerra y altres necessaris y finalment per enuiar una persona a la cort de sa mag.t (que Deu Guarde) pera representarli la extrema necessitat en ques troba esta ciutat suplicantli ab viu sentiment sie seruit de apiedarse de estos sos faels vassalls com dites coses en dit paper en dit consell buydat y altres de aquell resultants estan mes llargament contengudes. Concell de Cent.- Necessitat extrema de la ciutat.

Legit lo qual paper dits s.rs Concellers notifficaren a tot lo consell com lo ex.im s.r de la Motte nostron virrey y capita general volie venir en dit consell pera representar [a] aquell totes Vinguda del Virrey al Concell de Cent.

les coses contengudes en los sobredits apuntaments y tambe altre medi que a sa ex.[a] aparexia conuenient per la total conceruatio de esta Ciutat y prouincia y tenint notitia dits s.[rs] Concellers y persones de consell de cent que sa Ex.[a] ja arribaue lo isqueren a rebrer ço es les persones de consell de cent baix a la porta principal y al cap de la Escala anant dit s.[r] virrey dins una cadira per no poder anar a peu a, causa de sa farida y los s.[rs] Concellers lo isqueren a rebrer al cap de la escala acompanyantlo fins dintra la sala acomodant la cadira hont dit s.[r] estaue en lo puesto haont seu lo s.[r] conseller en cap quant hi ha consell de cent sota lo dossaret de fusta qui es enfront del portal quant hom entra y a la ma dreta tambe mirant quant entra un home posantse lo s.[r] conseller un poquet mes enlla assentat en dit banch y lo s.[r] conceller segon despres y axi consequatiuament los demes E, los mag.[hs] s.[rs] m.[r] Narcis Peralta y Benet Ginabreda d.[ors] del Real Consell qui venian ab dit s.[r] virrey foren assentats ço es lo s.[r] m.[r] Narcis Peralta despres del prom mes antich y despres lo prom segon y continuadament lo dit s.[r] miser Ginabreda seguint despres los demes s.[rs] proms ciutedans de dit Consell e, axi assentats dit s.[r] virrey digue algunes paraules en consell que per causa de sa desgana no pogueren ser moltas referintse en tot al que dits s.[rs] m.[r] Peralta y Ginabreda dirian acerca de sa vinguda y encontinent dit s.[r] m.[r] Peralta se alsa y saluda a Maria S.[ma] Patrona nostra y Consell de cent y despres se cubri y cubert y de peus digue y referí ab clara e, intelligibla veu lo quant utilos era a la present Ciutat reduhir lo pa a dotze onzes no donantne mes de un a quiscu de la present Ciutat per poder estaluiar lo blat se trobaue dintra fins que nostre s.[r] fos seruit vingues lo socorro de mar o, de terra traentnos dels treballs ab que estam posats censurant ab grans discursos las moltas utilitats y conuenientias que de ditas cosas ne resultarian y axi mateix referi que los soldats del regiment de Suissos y francesos hauie molt temps no estauen assistits de diner pera donarlos sas pagas ordinarias per lo que era causa que no podian tenir lo sustento ni los de cauall podian comprar la palla pera sustentar llurs caualls que hauien menester per lo qual sen passauan y fugian molts pera euitar las quals cosas se hauie de fer un fons de diner que la dita ciutat estaue exausta hauent la major part dels particulars de ella ja entregada tota la plata y or, y per dit effecte nos trobaue cami mes util que valerse de la plata es en las Iglesias de la pre-

Tropes suices y franceses: pagues enderrerides; desercions.

sent Ciutat fabricant de aquella la moneda necessaria la qual plata de las Iglesias se pendrá de part del Rey nostre s.[r] ab promesa de restituir lo valor de ella en hauernos nostre s.[r] trets dels treballs ab que estam per lo qual la present Ciutat haurie de prestar cautio a la Iglesia que dita plata se pendría seguint en tot lo modo y rito que ordenan differents auctors y los Sagrats canons se han de seruar en semblants casos com ditas y altras cosas mes llargament estan en un paper contengudes donat per dit s.[r] virrey y llegit en lo present Consell lo qual es del thenor seguent

Paper del Sr Virrey.

«Attenent lo Ex.[im] Mariscal de la Motte duch de Cardona virrey y Capita General en la present Prouincia de Cat[aluny].[a] per sa Mag.[t] Xpa. (Que Deu G.[de]) ab la vigilantia possible a la conseruatio de aquella y considerant los perills eminents a la present Ciutat de Ba[rcelon].[a] a occasio del prolixo siti de un any ab que la ha tinguda y te apretadissima majorment en la occasio present en que apar falta la esperansa dels socorros de mar y terra ques tenian per certs nos enuiaria lo Rey nostre s.[r] (Que Deu G.[de]) y per las turbations de la França no son arribats fins al estat present en que dita Ciutat per los molts gastos ha suportats se troba exausta de diner y manteniments y per conseguent es necessari no menos desuellarse la industria que juntarse las forsas pera repellir lo enemich de las Trinxeras y fortifications ab que la te circuhida ab acort y parer dels [Ex.[ims]] tinents Generals Mariscals de camp y demes persones de la Junta y Consell de guerra proposa y representa a VS.[a] lo medi unich y mes efficas que segons dit estat se es pogut trobar pera deslliurarla de dita opressio y es lo seguent

Que per quant los Regiments dels soldats suissos [(] que han seruit tot lo [dit] siti voluntaris per no tenir obligatio de fer lo seruey segons lo pacte tenen fet ab sa Mag.[t] que Deu G.[de] faltantlos la paga com los ha faltat tot lo dit temps [)] estan inquiets y resolts de anarsen tots junts si no sels dona un socorro competent y axi mateix y per la matexa causa los soldats francesos sen van passant de die en die pera seruir baix las banderas enemigas sens que sels puga impedir en manera alguna y de altra part en la matexa desesperatio se troban las tropas de caualleria tant de dins com de fora la present Ciutat per faltarlos no sols los socorros [ordinaris perals manteniments dels soldats;] pero encara las pallas [y] ciuades per als caualls per no tenir di-

ners pera comprarlas a mes de la penuria que [de] ditas cosas se troba dins de dita ciutat y a mes de tot lo sobre dit se haje judicat necessari pera conseguir lo effecte sobredit hauerse menester un numero competent de Infanteria de mil o, dos mil soldats exercitats en la militia que juntats ab las tropas de dins y fora la present Ciutat y ab la gent de las uniuersitats ques va conuocant puguen fer millor lo effecte desitjat hauenthi persona de puesto y calitat cathalana que ab una dilatio de temps molt breu se offereix ferla venir de parts no molt remotas de la França haont sap la trobara junta que reparan en entrar en la Prouincia per falta de diner.

Perço ab parer de dites persones ha resolt sa Ex.ª hauerse menester un fons competent de diner fins a ...... (1) y per quant com esta dit dita Ciutat esta exausta de diner y los particulars de ella per la major part hajen ja entregada llur plata y or, y la que pot restar la (2) judica euidentment no poder abastar de molt a fer dita quantitat ni ab la promptitut y prestesa que es menester segons lo apreto que esta dita ciutat y la necessitat requereix Per lo tant se ha resolt no poderse subuenir a la present necessitat ni poderse fer dit fons de diners sens valerse del or, y plata menos necessaria de las Iglesias.

Y peraque ab major acort y maduresa se procehis en un fet de tanta consideratio y pera millor assegurar sa concientia y la dels particulars y (3) en aquest ministeri haurien (4) de entreuenir ha manat sa Ex.ª se ajuntassen los [mag.chs] d.ors del Real Consell se troban en la present Ciutat peraque vista y examinada la urgentia de la necessitat present y prestada cautio de restituhir la ciutat y sos ciutedans a las Iglesias lo emprestich que en auant se dira y en confiansa que dita Ciutat fara dita cautio resolguessen si segons dita necessitat es urgent (5) lo cas en que es licit y permes valerse del or y plata menos necessaria de ditas Iglesies.

E los dits Mag.hs d.ors del Real Consell vista y examinada dita necessitat han resolt ab conformitat esser vingut lo cas de aquella necessitat per raho de la qual segons dispositio dels sagrats canons sententies y opinions del s.ts Pares y altres doctors

---

(1) En blanc.

(2) Diu *se* el document original, insertat a folis 309 i 310 de les *Deliberacions* de 1652, amb el que s'és cotejada i anotada la present transcripció obrant en *Dietari*.

(3) Diu *que* (id. id.).

(4) Diu *hauran* (id. id.).

(5) Diu *vingut* (id. id.).

y segons dispositions del dret ciuil es licit y permes valerse de la plata y tresor de las Iglesias ab la modificatio que per ditas lleys sagradas y profanas y per dits s.[ts] pares y altres d.[ors] esta disposat y scrit es a saber feta discutio p[rime].[r] ab los bens dels seculars segons lo lloch y temps que pot donar la urgentia de la occorrent necessitat y passant p[rime].[r] per la plata y or menos necessaria de ditas Iglesias, Y considerant dits mag.[hs] d.[ors] que la present necessitat no dona lloch ni sufra dilatio alguna de temps y que si la subuentio no es promptissima es manifesta la perdua y desolatio no sols de esta ciutat pero encara de tota la Prouincia han resolt dits Mag.[hs] d.[ors] del Real consell ab la matexa conformitat que encontinent se fasse una crida ab grauissimas penes que totas las personas seculars de qualseuol estat grau o, conditio sien que sien dins vintyquatre ores posen tot lo or y plata tindran en son poder o en poder de altra persona y en qualseuol lloch la tingan en la taula de la present Ciutat haont sels ne criara son credit y ques fasse rigurosa exequutio de ditas penas en las personas que se atreuiran a, contrafer a ditas cridas E, mes han resolt que passades [dites] vintyquatre ores se pot y es licit demanar ab auctoritat del Princep y en nom de sa ex.[a] emprestar lo or y plata de las Iglesias menos necessaria y no consagrada al culto Diuino fins a dita quantitat necessaria pera subuenir a dita necessitat y asso se fasse mediant dita cautio que la present Ciutat se ha de seruir fer obligantse en comu y tambe obligant a tots los particulars habitants y bens tenints en ella (com ho pot fer) a que cessant la present necessitat com se espera ab sa Diuina misericordia se integreran les dites Iglesies en lo pristino estat fins al menor dispendi.

Attesa la qual necessitat y estat de dita Ciutat y attes lo vot y parer de dita junta de guerra y dels mag.[hs] d.[ors] del Real consell representa sa ex.[a] esser aquest lo medi unich com esta dit pera la conseruatio de la present Ciutat y prouincia. Encarregant als molt Ill.[es] s.[rs] Concellers y saui consell de cent sien seruits manar proposar y resoldrer respectiuament la exequutio de dit medi peraque se entenga en tot temps hauerse fetes totas las diligentias degudas en seruey del Rey nostre s.[r] (Que Deu G.[de]) y de la present Ciutat y Prouincia Offerint axi mateix sa ex.[a] de sa part tot son cuydado sas forsas y la vida en benefici de la matexa Ciutat y Prouincia y donar indempnitat a la Ciutat per part de sa Mag.[t] (Que Deu G.[de]) posant en ma de aquella tots los bens

confiscats y ques confiscaran fins a la total reintegratio de dites iglesies y obligarse axi mateix sa ex.^{a} en nom propri.»

Dit tot lo qual contengut en dit paper per dit s.^{r} m.^{r} Peralta dit s.^{r} se assenta y dit s.^{r} m.^{r} Ginabreda se alsa y sobre del dit digue moltes coses en confirmatio de las utilitats podian redundar en fer lo contengut en dit paper y en hauer acabat dit s.^{r}-virrey y d.^{ors} del Real Consell sen anaren acompanyantlo dits s.^{rs} Concellers fins a la porta del cap de la escala y los de consell de cent fins baix a la porta principal.

E anats que sen foren dits s.^{r} Virrey y s.^{rs} del Real consell los s.^{rs} Concellers donaren per propositio tot lo contengut en dits papers per que dit consell delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que antes de votar sobre lo proposat los s.^{rs} Concellers sien seruits pendrer de jurament a totes les persones ques troban presents en consell jurant de no reuelar en raho de publicar los vots hauran fet cada hu en particular y lo que cada hu en particular dira axi votant com en conuersatio en lo tocant en las materias que en lo present Consell se tractaran y que axi mateix sien seruits los s.^{rs} Concellers enuiar a sercar lo Ill.^{e} y Molt R.^{nt} Sr Vicari General pera que publique sententia de excomunicatio contra los contra fahents.

En exequutio de la qual deliberatio juraren los s.^{rs} concellers en ma del s.^{r} Conceller en cap y apres totes les persones de consell de cent y scriua major en ma de dit s.^{r} conseller [en] cap conforme la deliberatio feta per lo dit consell de cent y apres fonch enuiat a sercar lo Molt R.^{nt} s.^{r} d.^{or} Pere Morell sagrista y canonje de la Seu de B[arcelon].^{a} y vicari General del molt Ill.^{e} y R.^{nt} Capitol de la seu de Bar[celon].^{a} sede uacant lo qual promulga sententia de excomunicatio als s.^{rs} Concellers y persones de Consell de cent.

Racció individual de pa: taxació.

E apres votant lo dit Consell sobre los capitols p[rime].^{r} segon ters y quart dels apuntaments de la reductio dels papers incertats en la propositio y assi cusits feu la deliberatio seguent Quant als Capitols p[rime].^{r} segon ters y quart dels apuntaments donats de part de sa ex.^{a} als s.^{rs} Concellers y 24.^{a} de guerra per los mag.^{chs} m.^{r} Narcis Peralta y m.^{r} Benet Ginabreda d.^{ors} del Real consell que tractan de donar lo pa a medida a, tots los ciutedans y habitants de la present Ciutat que no tindran blat o, altres grans pera pastar per son gasto per cada persona de cada casa un pa de pes de catorse onzes en pasta y dotze onses pa

cuyt cada dia valent cada pa dos sous y vuyt y als qui tindran blat en sas casas per sa prouisio sels deixa del blat que tindran en sa casa a r[ah].º de 3. cortans de blat per cada persona per cada mes ço es agost y setembre proxims vinents y al respecte se dexe a dits ciutedans si pastaran ordi y faues y tot lo blat ordi y faues sobrara lo entreguen a la present Ciutat pagantlos la Ciutat lo valor de aquell o, fentlos ho bo en la taula o, tornantlos dits grans en especie cometent la exequutio de dit fet y ab la forma se ha de disposar y exequutar als s.rs Consellers y dues persones de consell de cent anomenadores per dits s.rs Concellers les quals juntament ab les persones que sa ex.a sera seruit anomenar per dit effecte fassen y posen en ex[ecuci].º lo sobredit y que per un ciuteda y militar del present Consell anomenadores per los s.rs Concellers se fasse una embaxada al molt Ill.e capitol de la Seu donantlos notitia de la present deliberatio y suplicar a Sa S.a sien seruits mortificarse y tenir a be que retenintse lo blat hauran menester pera pastar per los Ill.es Capitulars y altres persones tenen obligatio donar pa per lo dit temps de dits dos mesos lo quels sobrara entregarlo a la present Ciutat pera subuenirse a la necessitat present pagant la present Ciutat lo valor de aquell en la taula o, tornantlos blat per blat quant la present Ciutat ne tinga y que los s.rs Concellers sien seruits manar lleuar totas las taulas de pa de les que los flaquers o, altres personas particulars pastan procurant que lo pa pastara la present Ciutat sie bo y ben cuyt y que los s.rs Concellers sien seruits suplicar a sa ex.a que attes los ciutedans de la present Ciutat se aderexen en pendrer lo pa a mida axi mateix sa ex.a sie seruit per los medis que li aparexera que los cabos y demes officials y soldats se aderescan en passar per lo que passan los ciutedans de la present Ciutat y que los s.rs Concellers sien seruits que lo pa que se haura de donar y distribuhir quiscun die per los ciutedans y habitants de la present Ciutat sie distribuhit aquell per quartos y que les persones que los s.rs Concellers seran seruits nomenar pera distribuhir dit pa sie sens salari ni estipendi algu attes la present Ciutat esta tant exausta y que lo p[rime].r del mes de agost proxim los s.rs Concellers sien seruits manar juntar lo present Consell y en aquell fer relatio del blat ordi y faues que la present Ciutat tindra y si ni haura bastantment per los dits dos mesos y que nos puga fer rebaxa del pa sens expressa deliberatio del saui consell de Cent y que los s.rs Concellers sien seruits

manar juntar lo saui consell de trenta sis y posant la uerdura a pes donant y posant los preus de dita verdura de la manera los aparexera comensant posar aquella a pes quant se donara lo pa a ractions.

E apres votant lo dit consell sobre los capitols sise y vuyte de dits apuntaments feu la deliberatio seguent

Oferta de 100 mil ₰ al S.r de la Ferriere, cap de la Armada, si aquesta vé a la ciutat ab provisions.

Que per part de esta ciutat se estima molt a sa ex.a la offerta fa ab dit paper de enuiar ab tota diligentia una persona de confiansa ciuteda de la present Ciutat ques troba vuy dins Bar[celo].na a la ciutat de Marcella ab cartas de crehensa per lo s.r de la Farriera puga la tal persona offerir a dit senyor per part de la present Ciutat que sempre y quant entrera o, fara entrar dins la present Ciutat ab sa armada tots los blats y altres grans que lo Rey nostre s.r te embarcats o, se embarcaran per socorro de esta Ciutat y tots los blats y altres grans eo la major part de aquells que la present Ciutat te comprats y aparcebits en la costa de mar de Cat[aluny].a pera sa prouisio y aquells seran entrats dins la present Ciutat la Ciutat li donara y pagara encontinent Cent milia lliures cathalanes la qual offerta fasse y puga fer la tal persona anira a dit s.r de la Farriera en qualseuol estat tropia la armada etiam encaraque aquella sie partida posantho axi a la Instructio se donara a la persona anira auisant promptament la tal persona anira del termini de dita armada peraque estigue sa ex.a y esta Ciutat ab la resolutio certa de sa vinguda y dir que pot venir diligentiant axi mateix lo auisar al embaxador Ximenis acas hi hagues alguna difficultat pera poder facilitar ab Sa Mag.t y ministres lo venir dita armada suplicant a sa Ex.a sie seruit guardar copia de la Instructio se donara a la persona anira firmada de la ma de la tal persona prometent la tal persona que no offerira per part de esta Ciutat a dit s.r de la Farriera mes de dites 100.000 ₰ ₰ y que asso se entengue essent socorreguda la present Ciutat per tot lo mes de Agost proxim o, vuyt dies apres scriuint junctament al s.r Ardiaca Xauari deixant lo fer ditas Instructions y cartas als s.rs Concellers y 24.a de guerra ab plenitut de poder y sens referiment algu.

Comissionat a la Cort pera representar la situació aflictiva de la ciutat.

E, apres votant lo dit Consell sobre lo noue capitol de dits apuntaments feu la deliberatio seguent Que los s.rs Concellers sien seruits conferirse ab los molt Ill.es s.rs Deputats suplicantlos vullan uniformament anomenar una persona no reparant ab lo estament ni esser ministre suplicantli vulle seruirse ab la diligen-

tia possible anar a la cort pera representar a sa Mag.^{t} lo infelis y apretat estat te esta Ciutat volent seruirse no reparar en lo gasto puix no ha de esser mes que pera dir a sas Mag.^{ts} lo ueurerse impossibilitada la present Ciutat de poder subsistir al siti li te posat lo enemich dexant lo scriurer a dits consistoris y a la 24.^{a} de guerra en quant a la ciutat suplicant a sa ex.^{a} vulle seruirse en conformitat scriurer lo mateix a sa Mag.^{t} donant demostratio a la persona qui fara dit seruey a dits consistoris de la molta estimatio se fara de dit seruey dexant axi mateix a dits consistoris y 24.^{a} de guerra scriurer a las uniuersitats de Cat[aluny].^{a} lo que aparexera conuenir ab que entenguen aparega axi conuenir a sa Ex.ª y que lo scriurer a la persona aparexera anomenar a dits consistoris sie per lo medi de la persona anomenara sa ex.^{a} per anar a la ciutat de Marcella.

E apres votant lo dit Consell sobre lo fet proposat contengut al segon paper donat per sa ex.^{a}

E anant contant tots los vots de consell se publica haueri dos vots en peritat y votant los sis senyors concellers sobre dita peritat foren tres s.^{rs} Concellers de la un vot y los altres tres del altre axi que restaren dits dos vots ab la matexa peritat torna a votar lo dit consell y feu la deliberatio seguent Que al paper donat per sa ex.^{a} sie respost que esta be se fassen edictes y crides pera que totas las personas habitants en la present Ciutat que no han subuingut a la present Ciutat en aportar plata o, or o, diner per las corrents necessitats degan dins vinty quatre ores aportar or, y plata o, diners en comptants segons las facultats que a cada hu de ells los es possible sots les penes que aparexera a sa ex.^{a} y real consell pera los tals renitents y que axi mateix se puga fer per dit real Consell y persones anomenadores per los s.^{rs} Concellers fins en n.^{o} de dotze per iguals estaments una tatxa a modo de subuentio entre los ciutedans de facultats segons judicaran podran fer aquells encara que sie de les persones hauran ja subuingut y emprestat a la ciutat prenentlosho la ciutat a censal o, canui o, darlosne credit en la taula com se ha fet en los demes ab que precehesca ab los tals dirlosho p[rime].^{r} per si acas voluntariament voldran acudir a dita subuentio ab quantitat considerable podent en cas de renitentia dit real consell procehir ab los tals segons los aparexera esser de justitia y feta dita primera crida sempre que sa ex.^{a} sera seruit dir als s.^{rs} Concellers que presten cautio axi en nom de la ciutat com dels ciutedants ha-

Crides ordenant als habitants de Barcelona la entrega de plata, or o diner.

Tatxa o subvenció entre los ciutadans de facultats.

bitants y absents y sdeuenidors fins en la quantitat de 800.000 ₶ ₰ Cathalanas degan dits s.^{rs} Concellers o, lo mag.^{h} clauari en nom de la present Ciutat y de dits sos ciutedans pero ab que la plata o, or sie entregada en la taula de la ciutat o, a la persona anomenaran dits s.^{rs} Concellers si es que sie or, o, plata fora la present Ciutat la qual quantitat de 800.000 ₶ ₰ dega seruir pera pagar los soldats suissos y francesos y tropas de Caualleria axi de dins com fora la present Ciutat y soldats y la demes gent de guerra te y paga esta ciutat ab que lo socorro se haura de donar a las tropas y demes soldats que paga sa Mag.^{t} sie referit en altre consell pera que puga modicament socorrer a totes les dites coses tocants a dits soldats y axi mateix a la paga de mil y sinch cents soldats fins en dos mil de nouas tropas se han de procurar de França ab expressa llicentia de sa Mag.^{t} per lo que se dona facultat per lo present Consell al s.^{rs} Concellers lo poder anomenar una persona de las parts y qualitat diu sa ex.^{a} en lo paper ha donat sempre que la ciutat tindra lo fons de la pla[ta] o, or que sa ex.^{a} offereix entrar en poder de la ciutat puix adereix la dita ciutat a la cautio ha demanada sa Ex.ª acceptant lo present Consell y en son nom los s.^{rs} Concellers y mag.^{ch} clauari en p[rime].^{r} lloch la indempnitat que sa ex.^{a} en nom de sa Mag.^{t} offereix de totas las hiziendas confiscadas y se confiscaran y la obligatio que sa ex.^{a} offereix fer en nom propri si y conforme en dit paper se conte y que axi mateix dita quantitat seruesca en part o, en tot per la offerta se ha feta lo die present a mosur de la Farriera per la vinguda dels socorros de la armada Naual se espera ha de uenir de França y que dema demati los s.^{rs} Concellers sien seruits manar ajuntar persones Theolechs axi religiosos com altres ecclesiastichs y entregarlos lo paper que sa ex.^{a} es estat seruit donar al present Consell y vist y ponderat aquell donen son parer en scrits firmat de llurs mans si la present Ciutat pot fer y firmar la cautio que sa ex.^{a} demana fasse la present Ciutat per les causes y rahons contengudes en dit paper y si fent la ciutat aquella y corrent los s.^{rs} Concellers y persones de Consell de cent en censures algunes segons los sagrats canons y aderintse dits teolechs y donant son vot que la ciutat pot sens scrupol algu de concientia de les persones han votat los s.^{rs} Concellers sien seruits posar en ex[ecuci].^{o} lo dit vot lo primer consell se tindra fer relatio y llegir dit vot y si acas se trobara alguna difficultat sien los s.^{rs} Concellers [seruits] encontinent manar ajuntar lo present

Consell y manar llegir en aquell dit vot pera que puga deliberar lo que mes conuindra y que per un ciuteda y un militar del present concell la present deliberatio y totes les demes fetes lo die present en raho de dit fet sien fetes a saber a sa ex.ª offerintseli per part de esta Ciutat en tot quant sie possible.

Caució de la ciutat, per la entrega dels vasos preciosos de les iglesies pera les necessitats del setge: vot de teòlechs.

DIMARS a XXIIJ de dit. — En aquest die se ajuntaren los theolechs y persones per los s.rs concellers anomenades en uirtut de la deliberatio per lo saui consell de cent feta lo die [de] air pera aconcellar lo ques podia fer acerca lo pendrer la plata de las iglesias los quals junts feren lo vot seguent firmat de sas proprias mans lo qual esta cusit en la ma corrent del present any

«Molt Ill.e S.r

Los d.ors Theolechs infrascrits prelats y religiosos ab assistentia del d.or Pere Morell sagrista y canonge de la Seu de la present Ciutat de B[arcelon].ª consultats per los molt Ill.es s.rs Concellers y saui consell de cent sobre si es licit a la present Ciutat de B[arcelon].ª fer cautio al Rey nostre s.r (Que Deu G.de) per los vasos preciosos que ab tota reuerentia demana a las Iglesias per la subuentio de las presents necessitats en que lo Rey de Castella nos te posada esta Ciutat en lo present siti o, utilitats poden resultar de socorrer la present Ciutat, Son de parer que feta la informatio coram episcopo et clero conforme los sagrats canons disposan y constant en ella de la necessitat o, utilitat per la ciutat de B[arcelon].ª fer la cautio axi com lo ex.im s.r marisriscal de la Motte nostron virrey y capita general en nom de sa Mag.t demana.

D.or Petrus Morell secrista major et canonicus.

D.or Agustinus Pi Rector s.ti Michaellis.

Lo d.or Pere Farrer sacerdot

Lo m.e fr. Marti Roma de nostra s.ra del carme

Lo m.e fra Gaspar Amaranto de la S.ma Trinitat.

Fra Barth.u del S.m Sag.t carmalita descals

Fra Rafel de s.t Miquel P.or de s.ta Monica

Fr. Josephus Simon S. P. N. Aug.i conuentus P.or m.r et d.or S. Theologie

Fr. Petrus Fragoso comisari dels frares menors de B[arcelon].ª

Fra Esteue de Clayra president dels frares caputxins de Monticaluari.

Fra Josephus Amaller m.r conuentus s.me Trinitatis et P.tus

Fra Pau Thalauera m.e en S.ta Theologia y calificador del s t offici del orde de la merce

Fr. Angelus Vidal lector S. Theologie in Con.tu s.ti Fran.ci

Fr. Hyeronim de la Assump.o prior dels descalsos carm.as

Fr. Hyeronimus Abrell vicari del collegi de s.t Angel del orde de nostra s.ra del carme
Lo P.e m.e fra Pere Pedriges P.or de la merce
Fra Ignasi de s.t Feliu G.a dels caputxins de s.ta Madrona
D.or Joannes Alias (Elias) Rector de Barbera
Ludouicus Vidal Rector collegij societatis Jhu.
Fr. Hyeronimus Oriol Prouincialis ordinis Seruorum B. M. V. Pro[vinci].e Cat[aloni].e
D.or Raphael Ribelles concionator Regis »

Recollida de blats.

DIMECRAS a XXIIIJ de dit. — En aquestos dies passats los s.rs Concellers diuidits per los quartos de la Ciutat anaren per tots los ciutedans cada hu per son quarto pera ueurer las personas hi hauie axi homens com dones y minyons y la gent que tenia prouisio de blat pera pastar dexantlos lo blat se hauie de menester a r[ah].o 12 onces per cada persona quiscun die per tot lo mes de agost y lo demes sen aportaren en las duanas pera pastar per lo comu, y axi mateix se feren differents cridas tant per orde de la ciutat com del Consell real pera que totom denuntias tot lo blat y demes grans tenian en la regia cort pera saber quant blat y hauie en la present Ciutat.

Repartiment de pa als ciutadans.

DIUENDRES a XXVJ de dit. — En aquest die se comensa a donar lo pa a tots los ciutedans ço es un pa de dotze onzes a quiscu cada dia lo qual pa estaue compost de blat, ordi, faues y mil, y de aquell ne pagauen dos sous y vuyt donantlo per quartos una persona que per cada quarto estaue feta per dit effecte pera donarne a las personas que no tenian blat pera pastar y axi mateix se priua a tots los flaquers y altras personas que no poguessen pastar en ninguna manera pera vendrer ni tenir taula publica de pa blanch ni pa moreno peraque totom passas per una matexa lley.

Concell de Cent. — Provehiment de blats.

DISSAPTE a XXVIJ de dit. — En aquest die hi hague consell de cent en lo qual se feren la propositio y deliberatio seguent que attes la falta de blats y demes grans [en] que la present Ciutat se troba al present y las diligentias que los s.rs Concellers fan en que entren en la present Ciutat enuiant los barcos y falugas a la costa de la mar y com los s.rs Concellers hajen tingut notitia per part de sa ex.a del s.r Virrey de que ell se sentia animo de trobar alguna partida considerable axi de blat com faues y ordi ab que les personas quel treyan venal volian lo diner comptant y ab moneda de plata o, or axi que los s.rs Concellers vista la apretura y necessitat de la present Ciutat lo die de air lliura-

ren una partida de diner a sa ex.ª y vuy una altra per la compra de dits blats y grans y com los s.rs Concellers y junta de forments tingan poder de comprar y pagar los preus dels blats y no tingan poder de traurer del *a*rari moneda de or ni plata amonedada ni en altra especie sens llicentia ni permis del saui consell de cent Per tant dits s.rs Concellers proposan al present Concell si dits s.rs Concellers y junta de forments continuaran en fer les compres de blats y demes grans los trauran vanals com tambe facultat de traurer del erari la moneda de or y plata amonedada o, en altra especie per pagar los preus de dits blats y demes grans.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent que los s.rs Concellers sien seruits per un ciuteda y militar fer una embaxada al molt Ill.e Capitol de la seu suplicant a sa s.ria sie seruit fer traurer lo San.im Sagrament a la Seu y ordenar que per las demes Iglesies se trague per torn com se acostuma y que los s.rs Concellers supliquen als demes conuents y Iglesies sien seruits fer lo mateix fentho ab la forma acostumada y que los s.rs Concellers sien seruits de conuocar quatre o, sis persones virtuoses pregantlos sien seruits aconcellar a dits s.rs Concellers quinas deuocions y rogatiues los aparexera se degan fer per la necessitat present y en lo que respecte a las compras dels blats y altres grans que sels son offerts vendrer lo present Concell llohe y aproue les compres y pagaments que dits s.rs Concellers ab vot y parer de la vuytena de forments han deliberat fer y que dits s.rs Concellers ab vot y parer de dita vuytena puguen fer les compres de blats y altres grans per la prouisio de la present Ciutat als preus modo y forma quels aparexera mes conuenir procurant sempre lo profit y benefici de la present Ciutat que sera possible y que axi mateix tingan facultat ab dit vot y parer de pagar los preus de dit blat ab la especie de moneda que conuindra podentla traurer com lo present Consell los dona facultat de traurerla del erari de la taula de la present Ciutat pera pagar ditas compras de blats y altres grans ab moneda amonedada de or y plata o, altre especie de or, o, plata procurant sempre que axi com se anira pagant lo preu y valor del blat aquell lo vajen rebent per compte de la present Ciutat y que esta nit los s.rs Concellers vajen personalment a, casa lo s.r Virrey y tancats ab sa Ex.ª li representen ab lo estat infelis que la present Ciutat de present se troba y junctament suplicarlo sie seruit en manar que las tropas que son fora per Ca-

t[aluny].ª com les de dins obren de la manera que aparexera esser conuenient a sa Ex.ª y la necessitat tant urgent demana y que del blat que sa Ex.ª en nom de la present Ciutat va comprant sen pose en un magatzem fins en quantitat de Mil y sinch centes quarteras de tot genero de grans y que dits grans estigan alli de refensa y de reten per lo que sera mes necessari per la present Ciutat y que sien seruits los s.rs Concellers dema manar juntar lo present Consell y en ell referir lo que lo dit s.r virrey aura respost y resolt peraque oide dita resolutio puga deliberar lo que mes conuindra Com dites y altres coses en dit consell estan mes llargament contengudes.

Pregaries fahedores per lo flagell del setge: consell donat per religiosos.

DIUMENGE a XXVIIJ de dit.—En aquest die los s.rs Concellers inseguint la deliberatio per lo saui consell de cent feta lo die de air feren conuidar en la casa de la present Ciutat los R.nts Pare Ignasi de S.t Feliu caputxi y guardia de s.ta Madrona fra Hyeronim de la Assumptio carmelita descals fra Joan de S.t Rafel tambe carmelita descals lo Pare m.e Roma carmelita calsat lo Pare m.e Presentat Mercer de la Merce y lo d.or Pere Ferrer p[rebe].re y beneficiat en la seu pera ueurer quines rogatiues se porian fer per part de la ciutat suplicant a nostre s.r y a Maria S.ma fos seruit traurernos dels treballs ab que estam posats los quals aconsellaren lo contengut en un paper del thenor seguent

«Molt. Ill.e S.r

Responent a V. S.ª y en lo que per part de la present Ciutat se es estat demanat en orde a les rogatiues se podian fer perque nostre s.r sie seruit aplacar sa ira y usar de misericordia en los treballs estam posats despres de hauer encomanats a nostre s.r Deu y Maria S.ma nos illuminassen peraque acertassen en lo que se haurie de fer en orde a ditas cosas diem a VS.ª lo seguent,

P[rim].º que lo dimecras diuendres y dissapte primer vinents per ser dies per moltas rahons misteriosos que en totas las Iglesias de B[arcelon].ª se tinga patent lo Santissim Sagrament y que se celebre en quiscu de dits dies una missa solempne cantada solempne lo dimecres del Santissim sagrament lo diuendres de la passio de nostre s.r Jesuchrist y lo dissapte de nostra S.ra San.ma y seria de grandissim exemple y utilitat spiritual que VS.ª tingues a be ab tot lo saui consell de cent que unanimes y concordes confessassen y combregassen en un de dits tres dies en lo altar de nostra S.ra de la conceptio fent dir alli un offici y sera en

extenctio s.ta de hauer VS.a offert a nostra S.ra les claus de la Ciutat.

2.º que VS.a se represente al molt Ill.e Capitol que uniuersalment se notifique a tot lo poble que confessen y combreguen en un dia de aquestos tres ys disposen pera suplicar a Deu vulle remediar nostres necessitats y aduertir que en totas las Iglesias se tinga particular oratio y attanent a pecats publichs particularment en lo jurar ques representas al Ill.e Capitol que posas algunes penes a tots aquells que juran y que fossen rigurosament exequutades. Quant als pecats contra puresa ques troban grandissims mals no sols representaro al Ill.e Capitol que pose efficas remey mes encara a sa Ex.a que donas a VS.a la ma pera recullir los escandalosos ab castichs que sempre durant aquestes deuocions y en particular en estos tres dies senyalats y temps de tants castichs cessassen de offendrer a Deu manant recullir les dones mes escandalosas.

3.º Per*e* mes obligar a Deu nostre s.r nos mire ab ulls de pietat en necessitat tant graue y anyadir ab un gran mal efficas medicina se suplica a VS.a se seruesca fer un estatut ordinatio o si judica conuenir vot de que la ciutat sie de assi al deuant singular protectora deffensora y amparo de la immunitat ecclesiastica de cuya violatio se creu piament que en gran part nos castiga la diuina Mag.t y tambe per lo poch respecte se te en los temples parlant indiferentment quant se diuen les misses y officis fent de la casa de oratio casa de negociatio punt que en particular se suplique a VS.a lo represente al molt Ill.e Capitol y que totas estas deuocions dels tres dies sobredits se rematen en un aniuersari per les beneytes animes de Purgatori.»

Partida del D.or Ginebreda a oferir al capità de la Armada les 100,000 lliures votades per la ciutat.

Dit dia a la tarda isque de la present Ciutat lo s.r m.r Benet Ginabreda d.or del Real Consell acompanyat de molts micalets cathalans que en la nit passaren per las trinxeras del enemich y dit s.r Ginabreda anaue deues Roses o, alla haont trobaria la nostra armada de mar pera suplicar a mosur de la Farriera fos seruit diligentiar sa vinguda y entrar viurers en la present Ciutat per quant se estaue en extrema necessitat offerintli les 100.000 ₶ de estrenas que lo concell hauie deliberades y axi mateix pagar tot lo que a la present Ciutat se entraria.

Concell de Cent per les ocorrents necessitats.

DILLUNS a XXVIIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual arriba lo Ill.e s.r don Joseph Galseran de Pinos y fonch assentat despres del p[rime].r prom y despres se

alsa y cubri y digue la embaxada aportaue de part del s.[r] Virrey que era en orde de les diligentias se hauien fetes pera ueurer los blats hi hauie en la present Ciutat los que se hauien menester per lo mes de Agost y blat quey faltaue offerint sa ex.[a] donar orde en trobarlo en la present Ciutat ab que se li donas diner per comprarlo y altres coses en orde a la ad[ministra].[tio] del pastim y altres coses per la conseruatio de la present Ciutat a tot lo qual lo dit consell feu les deliberations que en aquell llargament son de ueurer y en particular que [a] la vintyquatrena de guerra assistissen los molts Ill.[es] s.[rs] Deputats qui vuy se troban en B[arcelon].[a] y se aplicassen dotze persones mes que aparegues als s.[rs] concellers conuenir y de la capacitat interes y intelligentia que las ocurrents necessitats requirian y per ajuntarse dita 36.[a] de guerra hi hagues de hauer 24. persones a mes dels s.[rs] concellers y s.[rs] deputats.

Conferencia ab lo Virrey per lo mateix.

Dit dia y despres de ser exits de dit consell per quant en aquell se delibera que los s.[rs] Concellers conferissen ab sa ex.[a] lo que en orde a la ad[ministra].[tio] dels blats y altres cosas se hauien de fer anaren perço a Palàtio en forma de Ciutat y arribats alla trobaren a sa ex.[a] en la cambra pintada qui mira al ort y alla tancats consultaren lo que se hauie de obrar per la conseruatio de la present Ciutat estant molt gran rato que era molt tart y despres se despediren de sa ex.[a] y sen anaren.

Entrada de alugues ab provisions.

Dimars a XXX de dit. — En aquest die entraren en lo moll de la present Ciutat algunas falugas venints de la part de lleuant ab un poch de blat y altres prouisions, ab las quals falugas se sabe noua certa que la nostra armada hauie donat fons en s.[t] Feliu de Guixols esperant alla que nostre s.[r] li donas vent per entrar lo socorro en la present Ciutat: nostre s.[r] nos fasse gratia que axi sie.

Armada francesa en St Feliu de Guíxols.

Pregaries per la guerra: exposició del S.[im] Sagrament en la Seu.

Dimecras a XXXJ de dit despres de hauer los s.[rs] Concellers enuiat differents embaxades al molt Ill.[e] capitol en orde a fer las rogatiues a nostre s.[r] Deu peraque fos seruit treurens dels treballs en que estam notificàntlos las que per part de la present Ciutat se desitjauen fer y tractant los Ill.[es] capitulars lo quels aparexia conuenir tingueren perço lo San.[im] Sagrament patent en dita Iglesia tot lo die haont dits s.[rs] Concellers no pogueren assistir en lo reseruar conforme se acostuma per las moltas occupations de differents juntas y altras que continuament tenen en la casa de la present Ciutat.

Don Raphel Casamijana y de Erill
conseller en cap.

[AGOST]

DIJOUS al p[rime].[r] de Agost MDCLIJ.—En aquest die estigue patent lo Santissim sagrament en la Iglesia de S.[ta] Maria de la Mar de la present Ciutat y axi mateix totes les parrochies de la present Ciutat anaren ab professons a la Iglesia de la Seu en diferents ores compartides entre tot lo die fent quiscuna una ora de oratio en la capella de la Gloriosa s.[ta] Eularia patrona y aduocada nostra suplicant a la gloriosa S.[ta] fos seruida intercedir ab nostre s.[r] Deu Jesuchrist nos tragues dels treballs ab que estam posats les qual rogatiues se feren de orde del molt Ill.[e] Capitol. Segueixen les pregaries.

DIUENDRES a IJ de dit estigue lo santissim Sagrament patent en la Iglesia de nostra s.[ra] del Pi y axi mateix differents monestirs per son orde ab differents ores anaren ab professo de pregaries en dita Iglesia de la seu y alla feren oratio de una ora a la capella de s.[ta] Eularia patrona y aduocada nostra los quals monestirs foren conuidats per dit effecte de part dels s.[rs] Concellers y per lo sindich de la present ciutat. Id. id.

Dit dia y a la matinada los s.[rs] Concellers segon absent en forma de ciutat ab sos uerguers y masses altes anaren en dita Iglesia de la Seu y a la capella de nra. S.[ra] S.[ma] de la Conceptio haont en arribar despres de hauer fet oratio se assentaren en los banchs a la part del euangeli y moltes persones de consell de cent que per dit effecte foren conuidades arribats en dita capella segueren en uns banchs baix les grades y per lo claustro de dita Iglesia posats en front de dita capella com se trobaren sens haueri ninguna precedentia ni cerimonia y axi estant hoiren lo offici que per los s.[rs] Canonges fonch celebrat ab cant de orga y a la que foren al sumir lo sacerdot, lo s.[r] Ardiaca major Soler qui celebraua dit offici se gira y dona a combregar als s.[rs] Concellers anant de filera primerament cap y ters, y despres quart, quint, y sise, despres dels quals combregaren totes les persones de consell de cent y officials y despres los uerguers y encontinent acabaren lo offici lo qual acabat dits s.[rs] Concellers sen anaren a la Capella de s.[ta] Eularia haont se digue una Salue a cant de orga y fet que hagueren oratio sen tornaren. Id. id.—Ofici y comunió en la Seu.

Dit Die a la tarda plogue moltissim per lo qual alguns monestirs qui hauien de anar a la Seu ab professo dexaren de anari. Pluja.

Armada francesa: Montjuich la descobreix.

Dit dia poch antes de pondrerse lo sol per la atalaya de Monjuich fonch descuberta la nostra Armada que consistia ab vuyt vaxells grossos de guerra y quatre burlots ab molt gran numero de barcas que venian de la part de lleuant a la volta del port de la present Ciutat del qual se dona noua als molt Ill.es s.rs Concellers que tigueren moltissima alegria junctament ab tot lo poble.

Segueixen les pregaries.

DISSAPTE a IIJ de dit. — En aquest die estigue lo santissim Sagrament Patent en la Iglesia parrochial de s.t Just y s.t Pastor per les pregaries ordinaries.

Dit die alguns monestirs que per causa de la pluja de air no pogueren anar ab professo a dita Iglesia de la Seu anaren a fer les orations conforme los demes dies los altres hauien fet.

Armada enemiga: surt al encontre de la francesa.

Dit die la armada del enemich que estaue deuant lo port de la present Ciutat feu vela a la volta de alla haont se descubria la nostra armada dexant sols algunes galeras deuant lo fort de las trinxeras de mar y algunes barcas.

Entrada de naus ab provisions.

Dit die en la nit entraren en la present Ciutat vintytres caros ab un barganti molt gros que uenian de la part de lleuant carregats de blat y altres mercaderias per socorro de la present Ciutat y al entrar pelearen ab alguns barcos del enemich dels quals segons deyan ne hauien espallats dos.

Pregaries.

DIUMENGE a IIIJ de dit se tingue lo santissim sagrament patent en la Iglesia de s.t Pere per les pregaries ordinaries.

Moviment de les dues armades en alta mar.

Dit dia las dos armadas tant la nostra com la del enemich desaparegueren engolfades en alta mar anant la una en saga del altra.

Festa de la aparició de la Verge a Sant Pere Nolasch, en la Mercè.

Dit dia [a] la matinada los s.rs Concellers segon absent anaren al monestir de nostra S.ra de la merce per assistir a la festa se feya de quant Maria S.ma aparague a S.t Pere Nolasco en Bar[celo].na per la fundatio de dita religio y arribats en dita Iglesia despres de hauer fet oratio al altar major haont se assentaren ab los banchs de vallut al presbiteri y despres tragueren lo Santissim Sagrament ys digue lo offici ab la forma acostumada acabat lo qual se feu la professo que per semblant die se acostuma en la qual los s.rs Concellers aportaren las varas del talam y per faltari lo s.r conceller segon porta la una vara lo s.r Miquel Texidor ciuteda honrrat com a prom acabada la qual professo dits s.rs Concellers sen tornaren.

Professó de pregaries.

Dit dia a la tarda dits s.rs anaren a la Iglesia de la Seu haont estaue patent lo Santissim sagrament que sie alabat pera sempre

y despres de hauer feta oratio se comensa la professo de pregaries en la qual assistiren les confraries sens banderas las parrochies y monestirs y dits S.rs Concellers segon absent anaren darrera del gramial la qual professo feu la matexa ronda que lo die de corpus.

DILLUNS a V. de dit estigue lo Santissim Sagrament patent en la Iglesia de s.t Miquel per les pregaries ordinaries. Segueixen les pregaries.

Dit dia alguns vaxells del enemich tornaren a posarse deuant lo port de la present Ciutat haont antes estaue[n]. Tornada de vaixells enemichs devant lo port.

DIMARS a VJ de dit estigue nostre S.r Patent en la Iglesia de s.t Jau[m].e per les pregaries ordinaries. Pregaries.

Dit die a la matinada acabaren de arribar los vaxells del enemich deuant la present Ciutat y per no haueri molt vent las galeras los remolcaren alla haont antes estauen. Arriban los vaixells enemichs restants.

Dit dia a la tarda Monjuich assenyala la nostra armada alta mar deuant lo moll de la present Ciutat axi que a las sinch oras se ueyan molt be de las parts altas la dita nostra armada que per no tenir vent no pogueren intentar lo socorro. Armada francesa a les envistes.

Dit die los s.rs Concellers hauien ordenan (ordenat) ajuntar trentenari y tenint intelligenties que la nostra armada se ueya nol ajuntaren sino que anaren a la sala de las armas haont conuidaren les personas de la 36.a de guerra y junta de forments peraque acas que la armada entras a tota diligentia se pogues obrar lo que mes conuingues. 36.a de Guerra y Junta de forments.

DIMECRAS a VIJ de dit. — En aquest die estigue patent lo Santissim sagrament a S.t Cugat per les pregaries ordinaries. Pregaries.

Dit dia la atalaya de Monjuich assenyala la nostra armada a la part de lleuant que per no tenir uent nos pogue acostar. Armada francesa a la part de lleuant.

DIJOUS a VIIJ de dit se tingue patent lo s.m Sagrament a s.ta Catharina. Pregaries.

Dit dia uehent los s.rs Concellers que feya algun poch de vent anaren a la Sala de las armas haont feren conuidar les persones de la 36.a de guerra pera que si la armada entraue se pogues diligentiar lo conuenient y la dita armada nostra se anaue acostant enues lo port ques judicaue entraria lo socorro per lo qual se hauie posat entre la sala de armes y la llotja alguns retens de Caualleria y Infanteria en cas fos menester pero faltant lo uent y uehent que dita armada no entraue sels ordena que sen tornassen. La armada francesa no entra per falla de vent.

Pregaries.

DIUENDRES a VIIIJ de dit se tingue patent lo S.[m] Sagrament a S.[t] Fran.[h]

La armada francesa se retira deuers llevant.

Dit dia dits s.[rs] Concellers tornaren a la Sala de armes judicant que feya uent y la dita armada intentaria entrar lo socorro haont estigueren tota la tarda fins que ueren que la dita nostra armada sen anaue deues lleuant restant la del enemich haont sempre hauie estat.

Pregaries.

DISSAPTE a X de dit se tingue nostre Sr Patent a St Agusti.

Concell de Cent. — Entrega de joyes y diner a la ciutat pera subvenir a ses necessitats.

Dit die se tingue consell de cent en lo qual arriba una embaxada per part del molt Ill.[e] capitol de la seu de B[arcelon].[a] la qual aportà lo molt Reuerent senyor Doctor Pere Morell Sagrista, y Fransesch Valeri Canonges de dita Seu, los quals segueren, ço es dit senyor Sagrista Morell despres del primer prom seguintse despres lo segon Prom, y immediadament dit senyor Canonge Valleri, è aixi assentats reportaren dita sa Embaxada contenint en summa, que per ser tant urgent la necessitat aixi dels gastos de la guerra no hauenthi diner com de la fam se patia pera subuenir en aquella y las necessitats de tants pobres com hi ha en la present ciutat, hauian resolt deixar y entregar la plata y or los seria possible y menos util per ornato de la Catredal ab que la present ciutat se seruis rebrer aquella directament, de ma de dit Capitol, y obligarse à restituhirli las pessas de plata y or en la mateixa forma se li entregaran, reintegrant la Iglesia fins al menor dispendi en lo spay y termini de tres anys. La qual embaixada donada per dits senyors Canonges dits senyors Consellers la donaren per propositio juntament ab altras cosas en dit consell contengudas, à tot lo qual se feu la deliberatio seguent.

Primerament que la Present ciutat se adhereix que de part de sa Ex.[a] y son real Consell se fassan unas cridas publicas peraque totas las personas habitants en la present ciutat que no la han subuinguda en aportar or, ò plata, or, ò diners dins vint y quatre hòras, la aporten en dita Ciutat pera subuenir sas necessitats.

Item que se accepte la offerta que per part del molt Ill.[e] Capitol de la Seu à esta Ciutat es estada feta en subuenir à la necessitat ab la plata y or los sera possible, y ques trobara menos util per lo ornato de la Catredal de la present Ciutat tenint dits senyors Consellers y lo mag.[ch] Clauari facultat y potestat de obligarse à restituhir à dit capitol las pessas de or y plata se entregarà à esta Ciutat, y que abans de rebrer dita plata y ans de fer los actes y obligations acceptant la indemnitat que lo Ex.[m] Se-

nyor Mariscal de la Mota Virrey y Capita general en [lo] present Principat de Catalunya offereix donar à la present Ciutat per part de sa Mag.t que Deu guarde, se suplica à sa Ex.a sie seruit manar ques done y entregue à la present Ciutat un memorial extensament de totas las haziendas confiscadas com llargament, y mes specificadament ditas y altras cosas son de veurer.

Pregaries.

DIUMENGE à XJ de dit, Nostre Senyor estigue Patent en la Iglesia del monastir de nostra Senyora del Carme per las necessitats corrents.

Crides ordenant als ciutadans la entrega de plata o or a la Taula.

Dit die se feren publicas cridas per la present ciutat peraque tots los Ciutadans tenen plata en sas casas, ò, or la aporten en la taula sots la pena en ditas cridas contenguda.

Pregaries.

DILLUNS à XIJ de dit nostre Senyor estigue patent en la Iglesia del monastir de nostra Senyora de la merce, per las necessitats presents.

Festa de s.ta Clara.

Dit die per ferse la festiuitat de la gloriosa Sancta Clara los senyors Consellers anaren en lo monastir de las monjas de sancta Clara, ahont entrant dintre ohiren lo offici en la forma acostumada.

Trentasisena de Guerra.

DIMARS à XIIJ de dit. — En aquest die en la casa de la present ciutat se tingue trentasisena de guerra al demati y à la tarda per a tractar de la guarda y custodia de la present Ciutat.

Pregaries.

Dit die se tingue nostre Senyor patent en la Iglesia del monastir de la Sanctissima Trinitat per las corrents necessitats de la guerra.

Concell de Cent.

DIMECRES à XIIIJ de dit se tingue Consell de cent en lo qual en primer lloch arriba lo senyor m.r Narcis Peralta Doctor del real consell venint per part del Ex.m Senyor Mariscal de la Mota, lo qual donà un paper à dit consell de part de sa Ex.a ab lo qual sa Ex.a offeria manar fer tatxas als que per merces fetas per sa Mag.t que Deu guarde, ò sos lloctinents en lo present Principat gosan las haziendas foren confiscadas de contribuir tots anys la tercera part dels fruits los restan pagats y deduhits los mals y carrechs annuos, à la prestatio dels quals estan obligadas ditas haziendas, y dita contributio sie duradora fins sien reintegradas las Iglesias del valor de or y plata hauran emprestada a la Ciutat per subuencio de la corrent extrema necessitat, Y aixi mateix se llegí en dit Consell un memorial de las haziendas que sa Ex.a tenia notitia estauan en poder del mag.ch Regent la real Thesoreria, las quals prometè entregar a la present ciutat.

Hisendes confiscades: entrega a la Ciutat de les que posseeix lo Fisch reyal. — Contribució als particulars qui les disfruten per mercè del Rey.

A tot lo qual lo present Consell feu deliberatio que se accepte la preferta feta per dit mag.^{h} m.^{r} Peralta per part de sa Ex.ª de donar y entregar en ma y poder de la present ciutat las haziendas confiscadas ques troban en ma y poder de la Regia Cort, eo del magnifich Regent la real Thesoreria, y de las ques confiscaran de assi al deuant, y aixi mateix demanar fer tatxas als que per merces fetas per sa Mag.^{t} que Deu guarde, ò son lloctinent en lo present Principat gozan de haziendas confiscadas de contribuir tots anys la tercera part dels fruyts los restaran pagats y deduhits los mals sen dita contributio duradora fins sien reintegradas las Iglesias del valor de or y plata hauran emprestat, y que lo acte de dita obligatio sie fet y minutat per los magnifichs assessors de la present Casa y altres dos aduocats aplicats nomenadors per dits Senyors Consellers, essent dit acte consultat ab sa Ex.ª y magnifichs Doctors del real Consell, y llegit à la trentasisena, y que los senyors Consellers y clauari fassan las obligations conuenients al molt Ill.^{e} Capitol per la entrega de la plata de dita Iglesia de la Seu y als demes que la entregaran com ditas y altras cosas en dit consell llargament estan contengudas (*).

Pregaries.

Dit die estigue nostre Senyor patent en la Iglesia de Sanct Fransisco de Paula per las corrents necessitats de la guerra.

Festa de la Assumpció de N.^{ra} S.^{ora}

DIJOUS à XV. de dit die de nostra Senyora Sanctissima. — En aquest die los Senyors Consellers en forma de promenia anaren à la Iglesia de la Seu ahont ohiren lo offici y assistiren à la professo de nostra Senyora Sanctissima que per semblant die se acostuma fer quiscun any.

Pregaries per la guerra.

Dit die se tingue nostre Senyor Patent en la Iglesia dels pares del bon succes per las corrents necessitats de la guerra.

Barca enemiga a fons

Dit die hauenthi à la mar un poch de mal temps y volent una

(*) En dit Consistori'ls Consellers proposaren la representació següent: — «Molt Ill.^{e} S.^{r}= Molts doctors y studiants de totas facultats an aduertit als s.^{rs} Consellers que per benefici comu no sols es conuenient pero necessari que de la uniuersitat litteraria se elegesca cap; ço es Rector o, vice rector E com no sie praticable vuy en est estat elegirlo ab lo modo te V. S. statuit Perço ha aparegut als senyors Consellers proposar a V. S. que tinga a be per esta vegada tant solament deliberar modo ab que si puga prouehir elegint persona de las qualitats demana la ordinatio, que los s.^{rs} Consellers o, posaran en ex[ecuci].^{o}» — Y el Concell resolgué: — «Que los s.^{rs} Consellers tinguen facultat y potestat com lo present consell los dona de elegir y anomenar una persona de las parts y qualitat que volen les ordinations del studi general de la present Ciutat en vice Rector de dit studi per temps de dos anys qui han comensat al p[rime].^{r} del corrent y açο sie per aquesta vegada tant solament attesa la necessitat present y sens perjudici de les ordinations de dit studi ultimament fetes y aprouades per lo present Consell disposant lo fer y anomenar un rector de aquella restants aquellas sempre en sa forsa y valor.» — (*Deliberacions* de 1652, fol. 338.)

barca del enemich que aixia del quartel de S.t Marti y sen anaua deuers Tarragona passar per prop lo moll se li tiraren molts colps de canons dels baluarts de la present ciutat per lo que dita barca fonch posada a fons.

per los fochs dels baluarts.

DIUENDRES à XVJ de dit, die del glorios Sanct Roch attenent y considerant los Senyors Consellers que la Iglesia de dit glorios Sanct era fora lo portal nou de la present Ciutat y si hi anauan en forma de promenia conforme quiscun any acostumauan, poria ser que la Caualleria del enemich los donas algun desasossiego Disposaren perço de anar ab dita promenia à la Iglesia de Sancta Anna per ser los se[nyo].rs Canonges de dita Iglesia patrons de dita Iglesia de Sanct Roch, y aixi à las vuyt horas de la matinada anaren ab sos promens en dita Iglesia ab la forma acostumada ahont ohiren lo offici, acabat lo qual sen tornaren à sanct Jaume ahont se disgregaren.

Festa de Sant Roch.

Dit die se tingue nostre Senyor patent en la Iglesia dels Pares Carmelitas descalços per las corrents necessitats de la guerra.

Pregaries.

Dit die se tingue noua per medi de un soldat del tercio del Senyor Agusti Nouell conseller ters lo qual fonch pres per lo enemich lo die fou la derrota del fort dels Reys quis diu tal Vilella capser que lo senyor Baro de Lez ab doscents Caualls era anat à la casa ahont posaua y habitaua lo prebost del enemich junt a las trinxeras y hauia degollat à dit prebost, y à tots los demes soldats que en dita sa casa assistian, trahent y deslliurant de captiueri à mes de vuytanta soldats nostres que estauan presoners en dita casa de la presa de dit fort dels Reys, dels quals dit Vilella era, y vingue fugint de las trinxeras del enemich à tota pressa.

Deslliurament de soldats presoners.

DISSAPTE à XVIJ de dit estigue nostre Senyor patent en la Iglesia del pares de Sancta Monica per las corrents necessitats de la guerra.

Pregaries.

Dit die lo Ex.m Senyor mariscal de la Mota nostre Virrey y Capita general en nom del Rey nostre Senyor firmà acte à la ciutat ab lo qual li entrega las haziendas confiscadas per la tuitio y seguretat de la restitutio de la plata que las Iglesias entregarian, lo qual acte es en poder del Scriua major.

Entrega per lo Virrey, a la Ciutat, de les hisendes confiscades, en penyora de restitució de les joyes donadores per les iglesies.

DIUMENGE a XVIIJ de dit estigue nostre Senyor patent en la Iglesia de sancta Anna per las corrents necessitats de la guerra.

Pregaries.

Dit die los molt Ill.es Senyors Consellers y clauari de la present ciutat firmaren acte de obligatio al molt Ill.e Capitol de restituir y tornar la plata en la mateixa specie que dit Ill.e Capitol

Ferma del acte de obligació de restituhir al Capitol de la Seu la plata

que entregue.

entregaria à la present Ciutat, ab las obligations y promesas en dit acte contengudas lo qual es en poder del scriua major de la present Casa dit die.

Pregaries.

DILLUNS à XVIIIJ de dit estigue nostre Senyor patent en la Iglesia de sanct Pau per las corrents necessitats de la guerra.

Idem.

DIMARS à XX de dit estigue Nostre Sen[y]or patent en la Iglesia del Palau de la Comtessa per las corrents necessitats de la guerra.

Entrega de la plata de la Seu, a la Taula.

Dit die lo molt Ill.e Capitol entrega en ma y poder del argenter de la taula de la present Ciutat y Caixer de aquella la plata per la qual la Ciutat li hauia fet obligatio en dit acte designada.

Pregaries.

DIMECRES à XXJ de dit estigue nostre Senyor patent en la Iglesia de sanct Sebastia per las corrents necessitats de la guerra.

Idem.

DIJOUS à XXIJ de dit estigue nostre Senyor patent en lo hospital general de Sancta Creu per las corrents necessitats de la guerra.

Idem.

DIUENDRES à XXIIJ de dit nostre s.r estigue patent en la Iglesia del collegi de Bellem dels pares de la Companya per les corrents necessitats de la guerra.

Açots a dones confidents y alcavotes del enemich.

Dit dia foren assotadas tres donas ditas Margarida Corts viuda Elisabet Vilamara y Catharina Jaumar les quals anauen de la present Ciutat a las trinxeras del enemich haont aportauen algunes cartes robes y fadrines per fer mal de son cos.

Pregaries.

DISSAPTE a XXIIIJ de dit estigue nostre s.r Patent a la capella den Marcus per les necessitats cor[r]ents de la guerra.

Idem.

DIUMENGE a XXV de dit estigue nostre s.r Patent en lo monestir de les monjes de s.t Pere.

Festa de Sant Lluís.

Dit die per ser la festiuitat del Glorios s.t Lluis los s.rs concellers ab sas gramallas y en forma de promenia anaren en la Iglesia de la Seu haont hoiren lo offici que en dita Iglesia se digue ab la forma acostumada acabat lo qual sen tornaren ab la matexa forma eran vinguts a s.t Jau[m].e haont se disgregaren.

Pregaries.

DILLUNS a XXVJ de dit estigue nostre s.r Patent en lo monestir de las monjes de Junqueres per las matexas necessitats.

Idem.

DIMARS a XXVIJ de dit estigue nostre s.r Patent en les monjes del monestir de s.ta Clara.

Porxe de la plaça del Oli: enderrocat pera fer carbó.

Dit dia de orde dels molt Ill.es s.rs Concellers se desfeu un porxo quey hauie en la plassa dita del oli deuant de las casas que foren de t. Serra llogater de mulas en una reconada en la qual estaua una figura del Saluador del Mon ab lo San.im Sagra-

ment pintat que era per la confraria del Santissim cos precios de Jesuchrist y antigament sota dit porxo era lo puesto haont se mesuraua y venia oli en dita Ciutat lo qual fou desfet perque de las bigas estauen en la taulada sen pogues fer carbo per la fabrica de la moneda que tant se necessita.

Pregaries.

DIMECRAS a XXVIIJ de dit se tingue nostre s.r Patent en lo monestir de las monjas Hyeronimas per las corrents necessitats.

Festa de S.t Agusti.

Dit dia per ser la festiuitat del Glorios s.t Agusti los s.rs concellers anaren a la Iglesia dels pares de dit conuent haont hoiren lo offici assentats a la part del Euangeli ab los banchs per estar lo San.im Sagrament descubert acabat lo qual sen anaren.

Desfeta del porxe de la plaça del Angel, per a fer carbó.

Dit dia de orde de dits molt Ill.es S.rs Concellers se desfeu lo porxo que estaua en la plassa dita del angel deuant de las finestras de las casas de la confraria dels sastres y deuant la piramida es en dita plassa al cap de la qual hi ha un angel que fou lo puesto haont posaren la gloriosa s.ta Eularia quant la transladaren de s.ta Maria a la Seu en lo qual porxo antigament se uenia blat y de mes poch temps hi hauie carniseria pera uendrer ouella lo qual porxo axi mateix fou desfet peraque de la fusta de aquell sen pogues fer carbo pera fer moneda.

Pregaries.

DIJOUS a XXVIIIJ de dit se tingue nostre s.r Patent al monestir de les monjes de Montision per les corrents necessitats.

Concell de Cent.

Dit dia se tingue consell de Cent en lo qual entre altres coses foren dexades [38.000 ₶] al Ex.im s.r mariscal de la Motte nostron Virrey y capita general per les causes en dit consell contengudes (*).

Pregaries.

DIUENDRES a XXX de dit se tingue nostre s.r Patent a las monjes del monestir de Hyerusalem per les corrents necessitats.

Idem.

DISSAPTE a XXXJ de dit se tingue nostre s.r Patent en lo monestir dels angels per les occurrents necessitats.

Porxe del Pès de la llenya: enderrocat pera fer carbó.

Dit dia de orde dels Molt Ill.es s.rs concellers fonch desfet y espallat un porxo o, caseta tenia la present Ciutat a las murallas vellas del Raual en la rambla deuant lo carrer de s.t Pau y a la reconada de la torra del portal de la bocaria ques deya lo pes de la llenya haont se pesaue la llenya aportauen los forasters pera

---

(*) L'objecte a que devía esmerçar-se dita quantitat, l'explica'l mateix Virrei en el següent bitllet, qual original obra per inserta a fol. 353 del registre de *Deliberacions* de 1652:

«Los s.rs Concellers seran seruits de fer un fons de trenta vuyt milia lliuras, de la plata que enprestan las Iglesias per emplearlas tant per acabar de pagar totas las tropas per tot lo mes de Agost com per comprar espasas per los soldats y altres gastos que son necessaris de fer en la ocasio present. Fet a Ba[rcelon].a a 26 de Agost 1652. = LE DUC DE CARDONNE.»

uendrer a la present Ciutat lo qual porxo axi mateix fou desfet pera fer carbo de la llenya per la fabrica de la moneda y altrament pera courer lo pa.

Fochs a las montanyas de Collcerola.

Dit dia al enfosquir se ueren molts fochs a las montanyas de Collcerola ques judica era la gent que lo noble s.[r] don Joseph de Pinos hauie allistada fent lleuas per tot lo principat de Catt[aluny].[a] pera socorrer la present Ciutat.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL
CONSELLER EN CAP.

[SETEMBRE]

Pregaries.

DIUMENGE al p[rime].[r] de Setembre MDCLIJ se tingue nostre Sr Patent en lo monestir de las monjes de las madalenas per las corrents necessitats.

Entrada de naus aportant blat.

Guerra civil de França: concert.

DILLUNS a IJ de dit entraren en lo port de la present Ciutat dos o, tres barcos venints de la part de lleuant que aportauen un poch de blat y aportaren noua com estaue fet lo concert entre lo Rey nostre s.[r] y los princeps de las guerras ciuils hauie molt temps se tenian en França: nostre s.[r] nos vulle remediar de tants treballs per sa infinita bondat y misericordia.

Pregaries.

Dit dia se tingue nostre s.[r] Patent en lo monestir de las monjas de s.[ta] Elisabet.

Mort del general Pinto dels vaixells enemichs.

Dit dia los vaxells del enemich tirauen de quant en quant una pessa de artilleria ara un vaxell ara altre y procurantse a saber la causa se digue era per ser mort un general de dits vaxells dit Pinto acostumant en semblants casos de tirar de la manera dita.

Pregaries.

DIMARS a IIJ de dit.—En aquest die estigue nostre s.[r] Patent en la Iglesia del monestir de las monjes descalsas per las corrents necessitats.

Sortida de la gent de armes de la ciutat per afavorir la entrada de socors.

Dit dia tenint entes lo Ex.[im] s.[r] Mariscal de la Motte nostron Virrey y capita general per certs auisos tingue del noble s.[r] don Joseph de Pinos que dit s.[r] estaua ab tota la gent hauie conuocada de Catt[aluny].[a] las tropas del s.[r] de St Andre Manbruno y Baro de Les alguna part de Infanteria francesa a la montanya de Collcerola pera donar al enemich y entrarnos un gros socorro de uiurers que tant necessitam disposa perço dit s.[r] Virrey de fer exir tota la gent de armas se trobarian en la present Ciutat axi de cauall com de Peu pera que se pogues treurer una grossa sor-

tida donant de esta part a las trinxeras del enemich per poderse ajuntar ab los de la altra part y entrar lo socorro a esta Ciutat y perço se feu un bandol ab atambors pera que totas las personas que eran assenyaladas per part dels collegis y confrarias de la present Ciutat que en dies passats foren manats treurer o, anar voluntariament de tres hu acudissen a sos tercios peraque de alla fossen comandats en lo que se hauria de fer y despres se ordena a les personas que no estauan baix de bandera de las quals se hauien fet quatre companyas que acudissen a sos capitans per anar al puesto sels assenyalaria y despres tota la caualleria cathalana y francesa fonch esquadronada en la rambla que deuien ser en numero de quatra a sinch cents caualls y axi mateix lo tercio de suissos francesos y cathalans foren esquadronats en dit lloch haont deualla lo tercio que estaue de guarnitio en la fortalesa de Monjuich guarnint dit fort la companya dels adroguers y altra gent allistada de differents collegis y confrarias junctament ab alguns s.[rs] mercaders que foren comandats. E a la que foren deu o, onze ores de la nit ab molt gran quietut isqueren de la present Ciutat tota la dita caualleria y Infanteria que eran en numero entre tots de dos mil homens los quals se esquadronaren prop del monestir de Valldonzella haont estigueren tota la nit fins sels dona orde del que hauien de fer. Los s.[rs] Concellers se estigueren en sos puestos ja dedicats cuydant cada hu del que tenia son carrech assistintne hu en la casa [de] la present Ciutat ab algunas personas de vintyquatrena de guerra haont tenian son cos de guarda la companya dels not[aris] pub[lichs]. de Bar[celon].[a] E lo s.[r] Gouernador y d.[ors] del Real consell anauen rodant la present Ciutat ço es dit s.[r] Gouernador per las murallas donant los ordes conuenients y los s.[rs] Doctors del Real Consell per los carrers peraque totom tingues quietut. Les quatre companyes se eran formades dels voluntaris estauen repartidas ab quatre differents puestos de la ciutat pera que en un cas de necessitat acudissen a socorrer lo que fos menester.

DIMECRAS a IIIJ de dit a les tres oras de la matinada tenint orde los s.[rs] Compte de Illa don Joseph de Ardena y compte de Merenuila Marques de Marselin y don Joseph Caluo mariscals de camp de donar a las trinxeras del enemich per la part de Sarria feran marxar tota la gent de guerra ab tres formats batallons molt ben abrigats de la caualleria tocant caxas y trompetas deues las trinxeras del enemich haont enuestiren fortament pera

Atach, rebutjat, a les trinxeres enemigues

donarse la ma ab los de la altra part del noble s.r don Joseph de Pinos del qual se tenia senyal que tambe enuestia: pelearen mes de dos oras tirant infinitas pessas de artilleria mosquetadas y espingarts de una part y altra que causaue terror lo ueurero essent los nostres tant bellicosos que desferen un tros de trinxera pera entrar dintre y passar a la altra part, Pero fou nostre s.r seruit que los enemichs carregaren en tanta manera en dit Puesto que obligaren als nostres per dos vegades a retirarse sens may poder fortificarse ni ferse forts en ditas trinxeras y uehent que lo enemich anaue de victoria y dels nostres ni hauie molts de nafrats y morts fou forsos retirarse a la present Ciutat de la millor manera se pogue uehent que los de part de don Joseph de Pinos no acudian nis veyan del ques temia hauer succehit algun sinistre succes E, entrats en la present Ciutat se troba haueri dels nostres entre cathalans francessos y suissos de caualls y infants entre morts presos y nafrats alguns tres cents poch mes o, manco: que nostre s.r sen tinga per content de tants treballs.

Pregaries.

Dit die se tingue nostre s.r Patent a las maras caputxinas per las corrents necessitats.

Idem.

DIJOUS a V de dit se tingue nostre s.r Patent en lo monestir de las monjas minimas.

Crides oferint preus pel blat y altres grans.

Dit dia se feren publicas cridas per la present Ciutat de Bar[celon].a notificantse a tothom generalment que qui traurie blat ordi o, faues pera uendrer se lin donaria ço es del blat a 50 ℔ ₰ la quartera del ordi a 35 ℔ ₰ la q[uarter].a de las fauas a 25 ℔ ₰ la q[uarter].a

Montjuich assenyala vaixells enemichs.

Dit dia la atalaya de Monjuich assenyala quatre vaxells venints de la part de ponent que foren del enemich los quals se ajuntaren ab los demes que estauen deuant lo port de la present Ciutat.

Pregaries per peste, fam y guerra.

DIUMENGE a VIIJ de dit die de nostra s.ra Santissima.—En aquest die se tingue lo santissim Sagrament patent en la Iglesia de la Seu haont se tornaue a, comensar lo torn per les tres corrents necessitats de Pesta, fam, y guerra hi hauie en la present Ciutat y perço los s.rs concellers segon absent anaren en dita Iglesia haont hoiren lo offici ab la forma acostumada y despres a la tarda tornaren en dita Iglesia pera assistir al reseruar haont estigueren ab molt gran deuocio.

Idem

DILLUNS a VIIIJ de dit se tingue nostre s.r Patent en Sancta Maria per les corrents necessitats tornant a comensar lo torn que per no ser llarch se dexara dient ques seguira com lo torn passat.

DIMARS a X de dit die del Glorios St Nicolau los s.^{rs} Concellers segon absent ab ses gramalles anaren a la Iglesia dels pares de s.^{t} Agusti haont se feya la festa de dit Glorios s.^{t} y assentats al presbiteri a la part del euangeli ab los banchs per estar lo San.^{im} Sagrament patent hoiren lo offici y sermo lo qual acabat sen anaren.

Festa de St Nicolau en St Agustí.

Dit die se posaren uns edictes per las Iglesies y assenyaladament en la seu de part del molt R.^{t} s.^{r} Vicari General peraque totes les persones entrarian en ditas Iglesies tinguessen la ueneratio ques deu no conuersant ni fent cosas desonestas a pena de escomunicatio.

Edictes manant guardar la deguda veneració en los temples.

DIMECRAS a XJ de dit per part del R.^{nt} s.^{r} Vicari General y Ill.^{e} Capitol foren auisades totas las parrochies y per part de la ciutat tots los monestirs peraque anassen quiscun dia per son torn a la tarda en professo a tenir una ora de oratio a la Seu suplicant a Maria santissima de la Conceptio s.^{ta} Eularia y s.^{ta} Madrona y tots los demes sants patrons y aduocats nostres intersedescan ab Deu nostre s.^{r} de traurernos dels treballs ab que estam posats.

Pregaries.

DIJOUS a XIJ de dit la parrochia de s.^{ta} Maria del Mar ana ab professo del clero de dita Iglesia a la Seu pera tenir una ora de oratio conforme se hauie disposat.

Idem.

Dit die a les nou ores de la nit lo exercit dels castellans en forma de batalla se aprotxa a les muralles de la present Ciutat y a la part del portal de s.^{t} Anthoni enuestint fortament lo monestir de Valldonzella lo qual estaue fortificat y ab gornitio dels nostres essenthi per cabo lo capita Cella que resisti al enemich de la manera li fou possible pero com carrega tot lo gros se hague de rendir exint ab pactes honrrosos passant per las trinxeras del enemich comboyant a ell y a tota sa gent fins a la Rocha.

Envestida dels castellans; rendició del fort de Valldonzella.

DISSAPTE a XIIIJ de dit die de s.^{ta} creu los s.^{rs} Concellers ab ses gramalles anaren a la Iglesia de la Seu haont oiren lo offici conforme quiscun any se acostuma acabat lo qual sen tornaren.

Dia de Santa Creu: ofici en la Sèu.

DIUMENGE a XV de dit.

DON RAPHEL CASAMIJANA Y DE ERILL
CONSELLER EN CAP.

DILLUNS a XVJ de dit se tingue consell de cent en lo qual se feren les propositions y deliberations que en dit consell llargament son de ueurer (*).

Concell de Cent.

(*) V. l'*Apèndix XLV*.

Pestilentia
Guerra
Fam

Nota.

Dijous a XVIIIJ de dit. —Ja per la gratia de Deu se experimentan lo die present en esta Ciutat los tres rigurosissims castichs ab los quals aparague a sa Diuina Mag.t affligir lo poble de Farao que son Pesta, Guerra, y fam, enemichs capitals del Genero huma en tant summo grau que apar que quiscu de ells ab tot effecte y vigor procura obrar cosas quisa no vistes ni immaginadas perque ab competentia lo vencedor se lleua la gloria de la ruhina de esta Ciutat, que a no estar baix auxili y patrocini de Maria Santissima de la conceptio se poria temer sinistre succes; Y com particularment cada dia succehescan tantas particularitats, y cosas dignas de memoria y perpetua recordatio que hauriem menester molts y continuats Ingenis a scriuiro per menut, quant y mes lo tosco y rudo de ma capacitat que no pora designar lo que mon affecte voldria. Dich que per lo que en los mesos y dies passats se pora hauer faltat en la recordatio de algunas cosas dignas de memoria y perque aquellas en lo esdeuenidor a nostres descendents sien patents y manifestes en aquest lamentable die se continuara lo present Epilogo y recordatio de las cosas passadas y que de present tenim en nostres ulls peraque nos seruescan de fre en nostres apetits ja que no per amor de sa diuina Mag.t (que es la primera causa) alomenos per themor dels castichs sens amanasa, y axi en lo que te respecte al mal de contagi o, pestilentia se refrescara la memoria en llegir lo Epilogo fet en jornada 5 del mes de Juny 1651. y molts dies antes haont trobara morts subitanas, desastras, afflictions, penas, angustias, y torments tant horribles y espantables que solament immaginats apar que causan orror quant y mes al passar per ells y a be que es la veritat que ha permes sa Diuina Mag.t per intercessio de la Purissima Verge de la Conceptio mare sua medicarnos estos treballs desde 19 de Juliol prop passat fins vuy, Pero no que dit Mal sie cessat del tot antes be en alguns particulars dies y assenyaladament en los girans y plens de las llunas se han vist y veuen alguns nous accidents de algunas personas se son encontradas y encontran a be que no moltas, inferintse la causa (despres de la primera, en ser nosaltres tant pecadors y obstinats ab nostres vicis) lo no hauer pogut natejar la ciutat ço es las casas haont hi hauie hagut encontrats per causa del siti nos te posat lo enemich, entrant a robar en ditas casas alguns soldats y particulars y occasionant dits nous accidents en la comunicatio de la roba. En lo que te respecte a la guerra ab justa causa se

porie una persona llamentar de las morts subitanas, desastradas, y horrendas succehidas fins lo die de vuy ja de balas de Artilleria, de Mosquet, espingart y altrament a tall de espasa en las occasions se ha donat combat com en los dies atras es de ueurer y assenyaladament lo desditxat prodigi succehit lo die que prengueren lo fort dels Reys haont los nostres foren rendits ab pactes honrrosos y quant pensauen tornar en sas casas per reposar de la fatiga desditxadament foren morts a tall de espasa per los enemichs, Esta la present Ciutat en lo die de vuy circumuolada per lo enemich tenint un quartel en lo territori del lloch de s.t Marti de Prohensals a la vora del Mar ab una fortificatio en lo cap a la part del Mar fet a modo de estela y altre triangular en lo altre cap de dit Quartel estant dit Quartel clos de sa trinxera feta ab puntes a modo de diamant ab son fosso empalissada y estrada encuberta del dit quartel per la falda de la montanya se tira una linea o, trinxera que mira a la part de dita Montanya ab son fosso fins a la falda de la montanya de nostra S.ra del Coll y en lo lloch dit nostra Senyora de Gratia haont los pares carmelitas descalsos tenen un monestir en dit puesto se ueu un forti ab totas las deffensas immaginablas del qual forti per la falda de la montanya de P*a*dralbas y Sarria continua la matexa linea o, t[r]inxera ab son fosso per la part de dita Montanya fins al lloch de Sants haont esta un altro Quartel Real ab sos reductos, forts, fossos, empalissadas y demes deffensas per la guarda de aquell, a mes dels quals tres Quartels Reals per las cimas de las Montanyas haont dita linea o, trinxera passa y en differents altres puestos se ueuen molts y differents fortins per la custodia y guarda de ditas trinxeras. E, del quartel anomenat de S[an].ts fins per demunt la hermita de nostra S.ra del Port al peu de la Montanya de Monjuich enues ponent se tira la matexa linea o, trinxera ab lo mateix fosso com dalt esta dit arribant al cap del estany que es prop dita capella y al capdemunt de dit estany en lo lloch dit la torra den Alfonso cerca de la torra que antes era del cap del Riu que per los enemichs fonch volada a 12 de Agost *1651* y a la vora del Mar un fort fet a pedra y a cals ab son fosso, estacada, y tot lo demes per sa deffensa necessari. De dita Torra den Alfonso y quartel de Sants per la part deues ciutat se tiran uns camins cuberts per no ser offesos de la ciutat que pujan a la montanya de Monjuich haont tenen fets ço es casi al cap de dita montanya y a la part qui mira a, nostra Senyora del Port

deues ponent passat lo fort de dita cima de Monjuich lo qual es nostre, un altre fortin dit lo fuerte de St Juan de los Reyes ab son fosso empalissada y tot lo demes necessari y despres a la altra part qui mira a la Ciutat de Bar[celon].[a] y en lo lloch haont estaue lo monestir de la Gloriosa s.[ta] Madrona y part demunt en la hermita de s.[t] Julia que alguns diuen s.[t] Ferriol se ueuen dos forts molt*s* alts y ben acabats ab sos fossos, empalissadas, pons lleuadissos, y tot lo demes necessari per sa deffensa haont en lo octubre y noembre proppassats tingueren plantada una bateria de sis canons ab los quals continuament estauen affligint esta desditxada Ciutat y peraque ja de la ruhina de dita Bateria y cosas particulars succehidas se ha fet particular Epilogo en lo setembre prop passat per no ser llarch me referire en aquell continuant de nou la segona circumuolatio o, linea feta despres ensa per la part de dintre enues la present Ciutat peraque las sortidas que de dita ciutat exirian nols poguessen offendrer. En lo Mar estauen desdel quartel de s.[t] Marti fins a dita Torra den Alfonso posats vaxells grossos de trast en trast tenint circumuolada dita mar y cenyit lo port de la present Ciutat peraque no poguessen entrar barcas ni altras fustas, las galeras del enemich que eran en numero de catorse fins en vintyduas estauen arrimades al fort de s.[t] Marti abrigades de la artilleria cosejant algunes de ellas tota la costa de la part de lleuant de hont nos uenen los uiurers cremant totes les fustes podan trobar y saquejant los llochs poden saquejar sens resistentia en las nits, ditas galeras acudan a posarse ab molt grandissim numero de barcas, bargantins, caros y altras fustas entre los vaxells fent la matexa circumuolatio y atacant lo port peraque si entraua ninguna fusta pugan donarli desobra y agafarla, de la qual presa que per nostres pecats se es experimentada set o, vuyt vegadas ne resulta penjar en las entenas de sas galeras los pobres patrons y mariners de ditas barcas presas axi que tant de la part de terra com de la part de mar apar que ab tota uehementia los homens procuran ser destructors dels homens y axi com en altre temps se anauen per las montanyas y boschs casant indomitas feras y innocens ocells, ara se van casant homens cristians que solament causa horror lo immaginar se destrueix la fe catholica y peraque continuaro tot per menut fora gran prolixitat sens may acabar *se cus en lo present llibre la planta del siti* (*) *peraque lo curios ab ella veja las*

(*) V. sa reproducció en la taula adjunta.

PLANTA DELA CIUTAT DE BARCELONA Y CIRC
25
Pedralbes
Las Corts
24

DEL ENEMICH
1 Barcelona. 2 baluart de S.ta Madrona. 3. baluart de S.ta Eularia. 4. Torra de las puças. 5. baluart de S.t Frāch 6 baluart de S.t Ramon. 7. Portal de mar. 8. baluart de mixdia. 9. Reuali. 10. baluart de leuant. 11. Torra de S.t Ioā 12. Portal de S.t Daniel. 13. Reuali. 14. Portal nou. 15. Reuali 16. Reuali. 17. Portal del Angel. 18. Rauali. 19. Portal de S.t Antoni. 20. Torra de S.t Pau. 21. Reuali. 22. Portal de S.t Bartrā. 23 Torra de Damians. 24 Mō Iuich. 25 S.t Pera Martir. 26. Vall donzella. 27. Conuēt de Iesus. 28. los Caputxins
Quartels y forts del Enemich
a Fort de Phelip. b. Fort de Mortara: c. Quartel de S.t Marti. d. macguinardo. e. Forts de la llinea f. N.a S.ra de gratia. g. Quartel y fort de Sants. h. fort de S.t Franch. i. Fort de S.t Ioā dels Reys. K. Fort de S.ta Isabela la marina de S.ta Madrona m. S.t Iulia. a. contravallacio del enemich
A F
600

afflictions de esta ciutat y axi mateix en dies passats trobara continuades algunes particularitats de dit siti. Pensaras ja o, lector que estos dos treballs de pesta y guerra en lo die de vuy experimentats y que ha dos anys se experimentan dintra esta ciutat tindran ja postrada y acabada la natio cathalana estant tant debil de forsas ques sentira incapas de passar per ells, (Com de fet es de creurer) Pero has de aduertir que Deu nostre s.r dona tant gran fauor y auxili que encontinent es passat lo perill eminent nons recordam de ell; Los pares mares y mullers de las personas que en gran numero son mortes en dita Guerra si dir se pot nos recordan de ells sino de la consolatio tenen que hajen empleada sa vida en deffensa de llur patria y cada hu voldria tenir[ne] moltes pera sacrificar aquellas a la quietut dels esdeuenidors sols los sentiments dels homens esta[n] de continuo en una memoria fixa del tercer assumpto que lo present Epilogo ha de ser compost que es la fam se pateix lo die de vuy y molts dies ha tenint a esta per major treball y afflictio que totas las demes puix es cert que sens donar al cos sa quotidiana ractio es forsos han de ser debils y flacas las forsas y faltant ellas falta lo aliento sens lo qual nos pot resistir a las continuas fadigas de la guerra ni lo rigorosissim treball del mal del contagi fent los homens mes sentiment de hauer de morir postrats sens forsas que vigorosos a bellicas mans de un enemich y com de la fam se ha patida y se pateix se ha feta poca mentio a be que ja sen ha parlat alguna cosa sera be ser un tant llarch en esta materia puix es arribada aquesta ciutat en tant infelis y desditxat termini que despres de ser acabat lo sustento dels caualls y bestias essent la major part casi morts es forsos ara de present hauer de matar los pochs que restan peraque aquells sien past y aliment del genero huma y axi los ciutedans en lo die de vuy fan saborosissim menjar de la carn del cauall, asa, gats, ratas, y altres immundos animals que sols en la immaginatio causan asco, La gent pobra de esta Ciutat fonch compellida o, ab molt amor y voluntat dona fins a las marfegas tenian en las casas per lo descans del cos huma peraque de la palla sustentassen los caualls y ara de present han de descansar lo poch temps los resta de la fadiga en la dura terra no menjant mes que un pa de rectio de sis onses y encara aquest nos dona cada dia sino un dia part altro y tal uegada se esta dos dies a donarse axi que lo mes ue a ser a raho tres onzes cada dia y encara que es la ueritat se pesca algun poch de peix y se cullan

algunas ortalissas, pero com se uengan en un preu tant exorbitant y fora de llimit esli impossible al pobre poder comprarne y alimentarse de dites cosas y encara tambe al que en altre temps se tenia per rich o, que passaua puix ab las passadas y presents afflictions ha gastat tot son patrimoni no restantli mes que la desditxada vida empenyos de sa familia y memorias del temps present pera major pena sua; Lo blat fonch cridat ab publica crida que totom quil volgues vendrer sen donaria Sinquanta lliures la quartera de las faues a trenta y sinch lliures y del ordi a vintysinch lliures que essent un preu tant g[r]an y exorbitant nos trobà quin venes essent cert com casi se creu lo no hauerni axi que si dins breus dies a no socorrens nostre s.r se poria temer algun sinistre succes. De vi no sen troba y si acas es algun corter a vinty quatre y a vinty sinch lliures lo quarter, Lo oli tambe se es venut a vintysinch lliures lo cortà los ous a vuyt y a deu reals lo parell las gallines a trenta dues lliures lo parell, los pollastres a sis y a set lliures lo parell, de la ortalissa de las alberginias a diuuyt reals la dotzena y encara no grosses las carabasses a sinch o, sis reals la pessa lo enciam que antes se donaue per un diner un raue y herbas vuy costa diuuyt diners y un real hauenthi de tot tanta penuria y falta ques pot dir costa mes lo trobarne pera comprar que lo sercar lo diner pera pagaro y lo que major admiratio causa que essent tant consumits y acabats los patrimonis dels particulars y comu se ha de sercar diner sens saber de hont ferne y per dit effecte, O bondat infinita voldria al estat present reuentar primer ab viuas llagrimas que no tingues occasio de scriurer y llamentar lo mes desditxat prodigi que entre los christians dir y comptarse puga pero Deu nostre s.r sap y te penetrats intrinsecament los cors dels homens vehent molt be ab quin animo obran las cosas dic[h]o a fi que essent acabat lo patrimoni de la ciutat y considerant se hauie de mantenir lo ciuteda ab lo pa no tenint lo diner se hauie menester per la compra de aquell y molts altres gastos se ha hagut de recorrer a la plata dedicada al culto diuino que ab molt gran amor y voluntat fins lo die de vuy han entregat los s.rs ecclesiastichs y de las llantias de las Iglesias creus y demes plata no encara la consegrada sino aquella quels ha aparegut menos utilosa y de poch seruey se ha fabricat moneda pera pagar lo poch blat entra per lo mar, las pagas dels soldats y altres cosas forsosas y que nos podan escusar puix nostre s.r es seruit que per causa y occasio de las ciuils guerras se

tenen en França esta Ciutat no es estada assistida en ningun diner ni encara gent y mes de tres anys ha ques pot dir ab molta ueritat que la ciutat de B[arcelon].ª fa la guerra ab son diner y gent contra un monarca tant gran com es lo Rey de Espanya. Durant lo present Siti y al principi de ell vingue per tinent general ab alguna caualleria y infanteria francesa lo s.r de Marsin y a la que en ell teniam fundadas nostras esperansas despres de dexarli diner per la paga de sas tropas nos dexa y sen ana en França en ajuda del princep Conde qui feya guerra contra lo Rey nostre s.r (Que Deu Guarde) restant nosaltres ab lo desconsuelo se pot immaginar. Lo s.r de la Motte nostron Virrey y capita general que Deu Guarde acudi per nostron socorro y hauent fet lo major esfors se podia de la gent cathalana per traurer lo enemich de las trinxeras sols li fou possible entrar en la present ciutat ab alguns caualls y infants sens viurers y al cap de alguns dies fonch entrat tingue una escaramussa o, pelea ab lo enemich de la qual resta ferit ab perill de sa vida quens causa major afflictio que la passada. Lo S.r de la Farriera capita de alguns vaxells francesos de cos al qual per lo Rey nostre s.r se li fou manat socorregues esta ciutat ab vuyt grossos vaxells y quatre burlots aportaue fent entrar algunas barcas dintre lo port aparegue alta mar ab dit socorro y tornantsen deues la costa sen ana ab sa armada que esta ha causat mitja desesperatio, Ultimament lo s.r de S.t Andre Menbruno qui estaua ab un gros de caualleria y infanteria per tinent general en lo Valles pera socorrer esta ciutat trobantse a la enuestida que dit s.r y lo noble s.r don Joseph de Pinos feren ab sa gent a las trinxeras del enemich per entrar un gros de socorro segons se diu no volgue dit s.r S.t Andre que sa caualleria enuestis donant calor als nostres per lo que foren batuts y destrosats com a tres y a quatre del present mes es de ueurer y fentli carrega de ditas cosas quexantse los paysans ab sa caualleria y infanteria tambe sen es tornat a França que del tot ha acabadas las forsas a la natio cathalana, y finalment tantes son estades y son las aduersitats continuades en lo termini de dos anys ques pot dir no som alimentats sino de desditxats (sic) y treballs pero si diu lo prouerbi que lo contento y alegria te per vigilia los treballs angustias y afflictions sent tant grans y innumerables los que hauem passats porem prometrens de sa diuina Mag.t detindra la ma del castich obrant nosaltres per nostra part ab un perpetuo dolor de nostras culpas y uerdader proposit de la

Professo dels pares de s.ta Catharina y confrares del Roser.

esmena de ellas. Per lo que en lo die de vuy ab molt madur acordi los pares del monestir de s.ta Catharina y confrares de la Sacratissima uerge del Roser a la matinada prengueren la comunio general ab molt grandissima deuocio y despres a la tarda acudiren tots en la Iglesia de dit monestir de s.ta Catharina haont hi hauie gran numero de gent y alla digueren la primera part del s.t Rosari aplicantla pera suplicar a Deu nostre s.r y a Maria santissima nos traguessen dels treballs de la guerra que ab si aporta las demes afflictions, y despres en forma de professo ab un s.t Xpo. molts confrares ab atxes y ciris y aportant la Reyna San.ma dels angels ab sa siuera tota endolada y ab llamentos trage baix de talam negra anaren a la seu haont ab molt gran deuocio se digue la segona part del Rosari suplicant a Deu nostre s.r nos tragues dels treballs tants grans estam posats en lo mal del contagi y ab la matexa professo anaren a la Iglesia de S.ta Maria de la mar haont ab la matexa deuocio digueren la tercera part del Rosari suplicant al s.r nos tragues de la afflictio en que estam posats en la fam se pateix en esta ciutat ab la qual deuocio per dits pares de s.ta Catharina confrares del Roser y demes ciutedans fetes se te per cert que las nouas que de present se diuen que las guerras ciuils de França estan concordes y ve grandissim numero de gent y de diner pera socorrens tindran lo degut effecte tenint nosaltres ditxosos fins ja que llamentables principis cantant y alabant al s.r en nostres felicitats y prosperitats y nostras factions y hasanyas seran continuatio de las de nostres passats, perpetua recordatio dels esdeuenidors, timbre y blaso de nostras armas, y trompeta sonant per tot lo mon de la natio cathalana affligida per la conseruatio de sos priuilegis y llibertats.

Reu de lesa magestat: garrot.

DIUENDRES a XX de dit.—En aquest die se dona garrot en la plassa publica dels traydors a Jau[m].e Clauaria biarnes adelat y inculpat de hauer comes lo crim de leza mag.t en p[rime].r cap.

Professó de pregaries.

DIUMENGE a XXIJ de dit. — En aquest die se feu solempne professo per los pares del monestir del Glorios s.t Agusti en la qual aportaren lo bulto del Glorios s.t Nicolau y dita professo ana a la seu ab moltes atxes deuant y alla feren una ora de oratio perque nostre s.r fos seruit de apiadarse de nostres treballs.

Idem.

Dit die se feu semblant professo per los pares del monestir del Carme y confrares de nostra s.ra en la qual se aportaue nos-

tra s.^{ra} s.^{ma} ab siuera baix de talem tota endolada y axi mateix anaren a la seu haont se feu una ora de oratio com les demes professons.

DILLUNS a XXIIJ de dit los pares del monestir del Glorios s.^{t} Fran.^{h} feren semblant professo anant a la seu conforme los demes monestirs. Idem.

DIMARS a XXIIIJ de dit Mes de Setembre. — En aquest die se feren crides publicas per la present Ciutat ab les quals se dona facultat y potestat a tots los ciutedans que tindrian blat en llurs casas poguessen pastar y uendrer lo pa de la manera y per lo preu voldrian. Pa: llibertat de pastarne y vèndren.

Dit dia los molt Ill.^{es} s.^{rs} concellers anaren per tots los quartos de la present Ciutat pregant a totes les persones que encara pastauen en ses casas que eran molt pocas volguessen donar lo poch o, molt blat porian pera poder sustentar los pobres y pastar per aquells attes hauie dos dies no se hauie pastat sino que viuian de herbas y ab dita diligentia nos troba sino molt poch blat per quant no ni hauie. Pa pels pobres: los Consellers demanen blat per ferne.

DIMECRAS a XXV de dit. — En lo die de vuy la ciutat no pogue pastar pa per los ciutedans perque no tenia blat sino sols un poch pera pastar pa de munitio per los soldats peraque no fugissan. Pa: no se'n pasta sino pels soldats.

DIJOUS a XXVJ de dit. — En aquest die los s.^{rs} concellers tenint comisio per dites coses de la vintyquatrena de guerra suplicaren als pares presidents dels monestirs de s.^{ta} Catharina, s.^{t} Fran.^{h} lo Carme St Agusti y s.^{t} Fran.^{co} de Paula tinguessen a be de fer una olla cada dia de carn de cauall o, ase y herbas o, tot lo que los aparagues y aquella axi com tocarian las dotze oras del mig dia donassen en sos monestirs als pobres acudirian pera sustentarlos de la grandissima afflictio patian de la fam com de fet dits pares ho feren per lo que dits s.^{rs} concellers ordenaren donar a quiscun monestir dels dits quinze lliures cadal dia y semblantment se ordena fer una olla als pobres presos de la preso cada dia per lo que se donaue de costa sinch lliures cada dia. Olla per als pobres y presos.

DIUENDRES a XXVIJ de dit se tingue consell de cent en lo qual arriba una Embaxada reportada per lo Mag.^{h} m.^{r} Narcis Peralta d.^{or} del Real consell de part del s.^{r} virrey contenint en effecte que com lo monestir de s.^{ta} Catharina Martir y conuent de s.^{t} Agusti de la present Ciutat fins vuy han recusat entregar la plata de dits conuents menos util al culto diuino com ho han Concell de Cent. Monastirs que recusan entregar llurs joyes.

fet las demes Iglesias parrochies monestirs y conuents de la present Ciutat precehint les degudes deligenties de be a be de ueurer si voluntariament volian entregar aquella a sa Ex.ª no es estat possible de alcansar dita entrega antes be han recusat y recusan posant dilations lo que vist per lo s.r virrey dita recusatio y la necessitat tant gran te la present Ciutat de dita plata per la conseruatio en lo estat present ques ueu tant apretada de falta de blats y diners pera poderne comprar ni acudir en la paga dels nolits tant grans paga dels pochs blats li entran delibera pochs dies ha de anar en persona al dit conuent de S.ta Catharina per fer aprehentio de dita plata menos utilosa al culto diuino y per dit effecte demana als s.rs concellers li fessan assistentia en dit acte per medi del Ex.im s.r Marques de Aguilar gouernador de Catt[aluny].ª al que dits s.rs concellers li digueren que sas senyorias estauen molt attents al seruey de sa Mag.t (Que Deu G.de) y sa ex.ª del s.r Virrey empero que consultarian dit fet ab alguna de las juntas de la present Casa com en effecte dits s.rs concellers la consultaren ab la trentasisena la qual delibera que dits s.rs concellers proposasen al present Consell per lo qual effecte dit s.r Virrey hauie ordenat a dit s.r Peralta vingues en dit consell pera representar la justa causa que tenen dits s.rs concellers de fer dita assistentia fundantho ab moltes doctrines de differents doctors com en dit consell llargament es de ueurer.

Estat aflictiu de la ciutat: acorts del Concell.

E despres de sersen anat dit s.r m.r Peralta dits s.rs concellers representaren lo desditxat estat ab ques trobaue la present Ciutat en raho dels viurers y prouisions y lo poch sustento que en aquella se donaue lo die de vuy donant tant solament als soldats un pa de sinch onzes dexant de donarne als ciutedans ja hauie quatre dies com en dit consell llargament se conte lo qual prengue la deliberatio seguent: Que per medi dels s.rs concellers sens gramalles se represente a sa Ex.ª sie seruit considerar lo estat infelis de las armas de Sa Mag.t y lo estat pot tenir esta ciutat puix les del contrari estan ab fortuna major de voler attendrer en lo que puga ser de conuenientia pera que esta ciutat nos ues ab una total desditxa que acostuma de causar lo infelis estat de la guerra puix sa Ex.ª te ben preuist las finesas que ha fetas y fa en la conseruatio del Rey christianissim y de sas armas gouernadas per sa Ex.ª esperant que com a pare uniuersal mirara per tots los ciutedans y perrogatiues de la ciutat ques te per ben cert ho tindra sa Ex.ª ben representat y escrit a sa Mag.t esperant

axi mateix fara entendrer a sa Mag.^{t} semblant deliberatio peraque reste enterat sa mag.^{t} ab lo modo proceheix sa Ex.ª axi en lo real seruey com mirar y entendrer al que pot conuenir a esta ciutat Y axi mateix que dit consell fos porrogat per dema dematí a la hora acostumada sens tocar la campana sino dematí a les vuyt ores peraque dit consell puga entendrer la voluntat de sa Ex.ª y que axi mateix dita deliberatio sie feta a saber y tambe lo estat en que està esta ciutat de uiurers als molts Ill.^{es} s.^{rs} deputats y oidors per si acas los aperexera conuenir vulgan representar a sa ex.^{a} lo que la present Ciutat los suplica y axi mateix sie fet a saber al molt Ill.^{e} capitol suplicantli vullen seruirse fer nouas rogatiuas y manar a las parrochias fassan lo mateix pera que se encomanen a Deu nostre S.^{r} las corrents necessitats Que axi mateix los s.^{rs} concellers degan desdel die present en auant gastar sinquanta lliures tots los dies per sufragi de les animes de purgatori com en dit consell llargament se conte.

E en lo que te respecte a la embaxada donada per part de dit m.^{r} Narcis Peralta aserca de la asistencia hauian de fer los s.^{rs} Consellers per pendrer la plata de s.^{ta} Catharina fou dexat per altre consell com ditas y altras cosas en dit consell estan llargament contengudes (*).

Consell de Cent sobre'ls afers del dia abans.

DISAPTE a XXVIII de dit se torna a tenir consell de cent en lo qual foren llegides les respostes fetes per lo Ex.^{m} s.^{r} de la Motte Duch de Cardonne y per los s.^{rs} Deputats aserca de la embaxada que lo die de ahir sels fonch feta inseguint la deliberatio del Saui consell de cent, y per las causas y raons en dit consell contengudes les quals respostas estan continuades y cusides originalment en la ma corrent lo die present las quals son del tenor seguent.

Resposta dels Diputats.

«Molt Illustre Senyor

A la deliberatio del Saui consell de cent celebrat a 27 de setembre reportant embaixada los Mag.^{chs} s.^{rs} Joan Carreras y m.^{r} Joan Sola donsells. Responen S. S.^{as} los Molt Illustres Senyors Deputats del General de Cathalunya que de la mateixa manera que sas s.^{as} son entrats a seruir à son Rey christianissim

(*) Dit Consistori acordà també lloar i aprovar l'ampra de 5,100 ℔ feta pels Consellers al Virrei, per a la paga dels suiços i les raccions manades donar per dits Magistrats a les tropes de peu i de cavall, autoritzant-los per a seguir repartint-les durant el setge, «...y que dits s.^{rs} Consellers tingan facultat y potestat del compte de la plata de les iglesies manar girar a sa Ex.ª fins en la quantitat de deu milia lliures en les quals sien compreses dites sinch mil y cent lliures...» — (*Deliberacions* de 1652, fol. 373.^{v})

(que Deu guarde) a la Prouincia y a la present Ciutat estan promptes y apparellats en fer de aqui al deuant, y al que te respecte en narrar las necessitats te la present Ciutat que sa Ex.ª lo s.r Mariscal de la Motte es lo alter nos las quals ja sas senyorias conferintse ab ell las hi han narrades y tornaran à narrar com diu dita deliberatio y que en tot se submeten al que sa Ex.ª disposara com à Virrey y Capita general en seruey de sa Mag.t xpma. (que Deu guarde) benefici del Principat y conseruatio de la present Ciutat.»

Resposta del Virrey.

«Molt Ill.e s.r

A la Embaxada per part de V. S. reportada als vintyset del corrent mes de setembre per los molt Ill.es Consellers ab incerta de la deliberatio feta dit die en lo Saui consell de cent diu sa Ex.ª sa intencio ser estada sempre y ser de emplear sa vida y de tots sos officials y soldats pera la deffensa desta Ciutat sa llibertat y conseruacio de tot lo Principat com de tot donen testimonis ses obres y affecte ab lo qual ha amostrat a costa de sa salut y perill de sa vida procurar la conseruatio de dita Ciutat y Principat Quant a la prouisio del pa se han fet les diligencies possibles pera que no faltas mes per ara sols ni ha pera las tropas confrarias artilles y demes que fan la guarda com millor los senyors Consellers y V. S. saben y a be que la necessitat es considerable son moltas las plassas ahont se ha patit mes y ab la paciencia y constancia han conseruada sa llibertat y lograda la gloria de sas fatigas y necessitats sens tenir la ocasio de un mar y temps que ab tanta facilitat pot fauorablement produhir la resta desta fosca un socorro considerable de viures a mes de les prouisions de peix, herbas, hortalissas y altres coses de menjar se troban encara.

Los remeys poden tenir estas necessitats son ,o, quey entren viures de la costa per mar ,o, tropas de França per terra a fi de repellir lo Enemich de les trinxeras. Y per desenganarse si estos socorros poden esperarse dins breu temps desitja sa Ex.ª y ab totas veras demana que V. S. elegesca y enuie una persona del major puesto autoritat y confiança en las parts de la costa promptament lo qual vege si es possible per la fi desta fosca fer entrar algunes quantitats de blats y de prompte ne auise a V. S. donantli orde que per mar y terra despatxe propris de la esperança pot tenir de aqueix socorro ,o, desengany de que no pot venir y en cas puga fer entrar estos socorros de mar despatxe a

tota diligencia a las fronteras de França a fi de saber (ademes de la diligencia se ha fet per don Joseph de Pinos fent partir al Baro de Monclar lo die de 17 del corrent mes de setembre desde Gerona pera sa Mag.t en posta per pressar lo socorro de las tropas que se aguarda resposta dins deu ,o, dotse dies) ab tota certesa si alli hi ha tropas pera nostre socorro y si estan en marxa y dins quants dies poden esser deuant les lineas dels Enemichs a fi de que tenint noticia certa dins quants dies poden tenir assi lo socorro, numero y qualitat de ell se puga desliberar lo que mes conuinga en seruey de n.e s.r y del Rey y conseruacio desta Ciutat. Y en cas que ni per mar ni terra dins breus dies no pugam tenir certesa destos socorros se puga tractar de aquells medis a que semblants necessitats obligan assegurant a V. S. que lo retardament proposat no danyara al que se hage de fer.

Ultimament nos pot dexar de recordar a V. S. lo gran inconuenient es no executar ab los conuents renitents la entrega de la plata, puix sens ella si nostre s.r ere seruit de enuiarnos alguns comboys de barques com se espera penso se trobarian impossibilitats V. S. pera satisfer los nolits y demes gastos sens donarli un nosciu retardament ademes que en la ocasio present es menester socorrer las tropas com ja se es representat a V. S. esperant de las finesas ha obrat V. S. en seruey de sa Mag.t y propria conseruacio (com de tot ne te donada noticia sa Ex.a y donara del que per auant obrara V. S. al Rey n.e s.r) continuara V. S. al deuant acomulant las glorias que ha alcansada esta Ciutat de sufrida en sos treballs, constant en la[s] afflictions y victoriosa en sos fins.

LE DUCH DE CARDONNE.»

Y llegides dites embaxades dits s.rs Consellers feren relatio en lo dit consell com lo Molt Ill.e Capitol a la embaxada a ell donada hauia respost per medi del molt Ill.e s.r Don Joseph Soler ardiaca y Canonge de dita Seu llastimantse de las desditxas desta Ciutat y que dit Capitol estaria attent en lo que se offeriria en seruey de aquella per la qual ocasio auia ordenat tenir nostre s.r patent lo present die en la Cathredal y aixi mateix en totes les parrochies de la present Ciutat tot lo qual dits s.rs Consellers donaren per propositio en dit consell peraque sobre dites coses deliberas lo que mes conuingues al qual se feu la deliberatio deuall scrita y seguent. Que los s.rs Consellers sien seruits de

Resposta del Capitol de la Seu.

Comissionat a les costes de llevant, per a informarse del estat de les viles y de la possibilitat de provehir de blats: nominació.

anomenar una persona ara sie Ciuteda militar ,o, mercader del present consell la qual votada per lo present consell per scrutini ab capses y botons blanchs y negres y habilitada vage lo mes prest sie possible per mar o, per terra deixantho al que la tal persona li aparexera mes aproposit a las costas de Cathalunya de la part de lleuant a fi y effecte de veurer y saber ab tota certitut lo estat de las vilas de dita costa com esta y los blats te la present Ciutat en dita costa y en quinas vilas son y quant y hagues blats si es possible poderne fer venir quantitat considerable per lo socorro desta Ciutat y ab lo breu temps poden auenturar a venir scriuint per lo cami mes possible del si ,o, de no de dits blats y del poder venir aquells pera que la Ciutat puga promptament dir a sa Ex.ª lo estat de dites prouisions y suplicarli lo que millor apparexera conuenir aserca de las apretadas necessitats en ques troba y que aixi mateix sie ordenat a la tal persona que anira acars hi hagues ocasio de fer entrar blats no mourers del puesto li aparexera conuenir per seguretat de sa persona pera que se li puga scriurer lo que aparexera conuenir y que de las respostas fara la tal persona los s.^rs Consellers sien seruits donarne promptament raho al saui consell de cent tenint facultat los s.^rs Consellers del comte mes despedit gastar tot lo conuenient y aixi mateix en lo demes contengut en la propositio sie prorrogat pera dema demati a les vuyt hores sens que la campana assenyale sino tant solament lo prego de la trompeta encarregant als s.^rs Consellers si hi haura cosa de nouedat degan proposaro al present consell y que la present deliberatio sie feta a saber a sa Ex.ª per lo s.^r conseller en cap suplicantli sempre vulla considerar les necessitats pateixen y han de patir sos Ciutedans y lo que lo estat de las cosas corrents demane, E que dita deliberatio aixi mateix per un Ciuteda y militar sie feta asaber als Molt Ill.^es s.^rs Deputats y Ill.^e Capitol estimantlos la uniformitat tenen offert a esta Ciutat y que tindran en molta estimacio continuen en manar aduertir als s.^rs Consellers lo que aparexera conuenir per la conseruatio de ella.

En virtut de la qual deliberatio se feu electio de la persona per anar fora per los effectes demunt dits de Jaume Cortada mercader.

Concell de Cent.

DIUMENGE a XXVIIIJ de dit.—En aquest die se torna à tenir consell de cent en lo qual los s.^rs Consellers explicaren com lo s.^r Conseller en cap lo die de ahir ana ab embaxada al

Ex.m s.r Virrey al qual dona copia de la deliberatio per lo present consell lo di[e] de ahir feta y aixi mateix li explica de paraula les grans necessitats patia lo poble per hauer quatre o sinch dies nos donaue pa no tenintne la present Ciutat per los Ciutedans ni per los soldats suplicant a sa Ex.a fos seruit mirar per esta pobre Ciutat que no arribassen à una total desditxa com en dit consell llargament se conte en lo qual se llegiren una carta del s.r Regent Fontanella altra del s.r Joseph Ximenis embaxador en Paris enuiada a dit s.r Regent y altra carta de Fran.c Oller mercader llargament en dit consell continuades (*) sobre lo qual se prengue la deliberatio seguent Que attesos los auisos te del estat de las cosas de la costa de mar y dels grans te alli la Ciutat y la poca certitut y ha de poder venir aquells promptament y ser en aquelles parts lo s.r comte Regent y Fran.c Oller qui cuydan per comte de la Ciutat à semblants afers del quals es mes que cert fan y faran totas apretadas diligencias se suspenga la anada de dit Jaume Cortada y que los s.rs Consellers sens gramalles fassen una embaxada a sa Ex.a suplicantlo attes lo estat en ques troba la present Ciutat tant apretat de viures y los auisos legits en lo present consell del estat de las prouisions poden venir de la costa de mar y la tardança se considera tant gran en la entrada de las tropas y dels pochs viures y ha per la terra per llur sustento y del ques diu se van rendint a las armas del Rey Catholich molts llochs de dintre la terra en lo Valles particularment nos fasse merse de aconsolarnos per aquells camins que disposan las cosas de guerra com millor a sa Ex.a aparexera conuenir conforme ja ab altra embaxada per dits senyors Consellers li es estat suplicat a vinty set del corrent ab las majors veras y encariments com la necessitat de la cosa demana y que lo present consell sie prorogat pera dema a les vuyt hores sens assenyalar la campana sino sols lo prego de la trompeta en lo qual seran seruits los s.rs Consellers refferir la resposta de sa Ex.a que a bon segur sera tal qual los serueys te fets esta Ciutat a n.e Rey christianissim y en son nom a sa Ex.a ne esperan. Y que per dos cauallers del present consell ço es un militar y un Ciuteda se fasse una embaxada als molts Ill.es s.rs Deputats y molt Ill.e Capitol de la iglesia major de la present Ciutat y bras militar suplicantlos en conformitat della de obrar lo mateix ab

Cartes del Regent Fontanella, del Embaixador Ximenis y del mercader Oller.

Comissionat a la costa de llevant: suspensió de sa anada. Situació desesperada de Barcelona: embaixada al Virrey.

Rendiment de pobles del Vallès al Rey Catòlich.

Embaixades als s.rs Diputats, Capitol de la Seu y Braç militar.

(*) V. llur transcripció en l'*Apèndix XLVI*.

sa Ex.ª com ho spera de sa senyoria donantlos copia de la present deliberacio pera que tinguen noticia della y que los s.rs Consellers respongan a las cartas llegidas en lo present consell com millor aparexera a sa senyoria conuenir.

Inseguint la qual deliberatio se foren fetas las embaxadas per dit consell de cent deliberades fer al[s] molt Ill.es s.rs Deputats, y molt Ill.es Capitol y bras militar per un s.r Ciuteda y militar per los s.rs Consellers anomenats ab la forma acostumada.

Crits de fam.

NOTA que estant juntes les persones de consell de cent deuant las cases de la present Ciutat y dins lo pati de aquella acudiren moltes dones minyons y homens pobres cridant via fos a fam per quant auia mes de vuyt dies que nos daua pa per no tenirna la Ciutat y la gent estaua del tot acabada patint los treballs se poden immaginar en semblant desditxa que Deu per sa misericordia nos ne preseruia pero fou n.e s.r seruit que nos mogue ningun tumultu ni aualot ans be algunes persones ben intencionades procuraren euitarlo aconsolant la gent del modo podian puix se tractaua del remey ab tota solicitut y cuydado.

Concell de Cent.

DILLUNS a XXX de dit. — En aquest die se torna a tenir consell de cent en lo qual fonch arribada una embaxada per lo Ill.e bras militar feta en resposta de la embaxada que per la present Ciutat se li feu la qual embaxada en dit consell fonch reportada per lo noble s.r don Jacyntho Vilanoua Hieronym Çaconomina militar y t. Monfar menor la qual es del tenor seguent.

Embaixada del Braç militar.

«Molt Ill.e S.r

Lo Molt Ill.e Bras militar ab junta tinguda a 30 de setembre 1652. ha resolt que encontinent se done raho als molt Ill.es s.rs Consellers de la resolucio ha pres dit bras entregantlos copia de aquella ço es que se fasse la embaxada a sa Ex.ª conforme la Ciutat demana com sempre te acostumat asistirli y que per ser materias tant graues las ques tractan y tenen de tractarse apar ser conueniencia fer altra embaxada als molt Ill.es s.rs Deputats com a quils toca directament lo amparar la prouincia suplicantlos sien seruits conferirse ab Juntas o, altrament com mellor aparega peraque pugan tenir las materias ques tractan lo millor exit al seruey de Deu n.e s.r y a la Prouincia.»

Pregaries.

Sobre la qual propositio se feu la deliberatio seguent Que en raho del fet proposat la present Ciutat continue en fer fer les de-

uocions que actualment va fent y que en raho de ferne de noues y altres coses alli expressades se deixe a major deliberatio.

E Apres en segon lloch dit s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi com los s.rs Consellers lo die ahir en executio de la deliberatio feta per dit consell de cent lo die de ahir anaren à reportar la embaxada à sa Ex.a donantli copia de la deliberatio del saui consell de cent lo qual es estat seruit lo die de vuy de respondrer a dita embaxada en scrits en un paper firmat de sa ma que fonch llegit del tenor seguent

Resposta del Virrey.

«Molt Ill.e S.r

Sa Ex.a respon a la embaxada reportada per los molt Ill.es s.rs Consellers als 29 del present mes de setembre ab incerta de la deliberatio per lo Saui consell de cent feta dit die que apar no hauerse succehit accident per lo qual V. S. dega apartarse de la resolucio presa als vinty vuyt de dit mes ans be de las noticias que sa Ex.a te de la cort y V. S. de la carta del embaxador es en la cort del Rey n.e s.r (que Deu g.de) com de la carta del s.r comte Regent se pot esperar dins breu temps saber ab certitut la marxa de las tropas que sa Mag.t enuia per lo socorro y entretant poden entrar los viures que en s.t Feliu de Guixols y altres parts estan embarcats. Ab tot com sa Ex.a desija manifestar lo gran desitg te de assegurar la present Ciutat y tota la Prouincia diu que conuindria que lo Saui consell de cent tingues a be de anomenar personas que ab las que anomenara sa Ex.a se pugan conferir y tractar tot lo que conuindra tant al que te respecte a la guerra com als viures de la present Ciutat.

LE DUCH DE CARDONNE.»

Nominació de comissionats pera demanar al Virrey tracte l'ajustament de pactes ab lo General del exèrcit del Rey Catòlich.

Sobre la qual propositio se feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers anomenen quatre persones ço es dos Ciutedans y dos militars votats per scrutini en la forma acostumada als quals sels done facultat com lo present Consell lals dona peraque supliquen a sa Ex.ia sia seruit honrrar y fer merce a esta Ciutat de voler tractar ab conformitat de la Ciutat lo ajustament de pactes y conditions que lo stil de la guerra vol y permet ab lo general del Exercit de las armas del Rey Catholic com te per cert fara semblant merce à esta Ciutat attes que los viures de ahir à vuy no han pres millora alguna antes del tot se van consumint suposat no entra ninguna prouisio de grans. Y que si per accident

sa Ex.ª voldra dir alguna cosa del que te respecte a la guerra com als viures de la present Ciutat ho pugan parlar a modo de conferiment y no per modo de resolucio deixantho en lo modo de dirho à sa Ex.ª de la millor manera que es ben cert les tals persones nomenadores sabran diro y que de tot lo que restara conferit y tractat sie reportat al present consell lo qual nos pugue disgregar fins obtinga la resposta obtindran de sa Ex.ª les quatre persones per lo present consell anomenadores pera reportar dita embaxada peraque segons ella se puga pendrer final resolucio de tot lo que sera mes conuenient al seruey de Deu n.ᵉ s.ʳ y conseruatio de la present Ciutat.

E Apres en executio de dita deliberatio los senyors Consellers nomenaren les quatre persones seguents

Francesch Puiggener donsell

M.ʳ Honofre Vila Ciuteda

Don Honofre de Alentorn

Joseph Miquel Quintana Ciuteda

Los quals votats per dit consell la hu apres laltre per scrutini ab capses y botons blanchs y negres y forma acostumada foren habilitats.

Embaixada de dits delegats al Virrey.

Y Apres de votats tots quatre sen anaren à reportar la Embaxada à sa Ex.ª ab lo qual conferiren llargament la materia contenguda ab dita embaxada y apres de moltes rahons li donaren copia de la deliberacio del dit consell, y apres de hauer offert a la Ciutat de paraula lo desitg que tenia de donar gust a la present Ciutat y de ajustarse al deliberat per la Ciutat dona la resposta de dita embaxada en scrits en un paper firmat de sa ma lo qual es del tenor seguent.

Resposta del Virrey.

«Molt Ill.ᵉ S.ʳ

Sa Ex.ⁱᵃ ab las veras possibles y major cuydado attenent al major benefici de la present Ciutat representat a V. S. los medis ha judicat mes aproposit; mes suposat V. S. ab la deliberacio feta lo die present li apar esser de total conueniencia tractar ab conformitat de la Ciutat lo ajustament de pactes y conditions que lo estil de la guerra vol y permet ab lo general del exercit de las armas del Rey Catolic com esta contengut. Perço sa Ex.ª (no obstant sent en si no conuenir per encara lo tractar de pactes per las rahons que ab altres scriptures te representades) se offereix ab dita conformitat saluada tota reputacio de las armas de sa mag.ᵗ tractar de dits pactes proposant los que aparexeran

mes conuenir a la present Ciutat y Prouincia obrant ab la conformitat V. S. diu en la delib[eraci].º

LE DUCH DE CARDONNE.»

Lo qual paper de dita embaxada llegit fonch donat per propositio al dit consell sobre lo qual dit consell delibera lo seguent Que las mateixas quatre personas que auuy han conferit ab sa Ex.ª vajan dema ans de mitg dia a ferli les degudes gracies de part del Saui consell de cent per la merse fa à esta Ciutat en voler obrar y cohoperar en conformitat della en tot lo conuenient segons lo estat present demana Y tambe conferescan ab sa Ex.ª lo modo se aura de tenir en la cohoperatio de aquest negoci y restant de tot lo que aserca de asso apareixera de acordi ab sa Ex.ª los s.rs Consellers ne donen raho al present consell lo mateix die de dema a les dos hores despres dinar porrogantlo lo present consell per dits die y hora no assenyalant aquell ab la campana sino sols ab lo prego de la trompeta peraque feta en aquell dita relacio puga deliberar lo que aparexera mes conuenir y que de las deliberacions fetas per lo present consell lo die de vuy y de las respostas fetas per sa Ex.ª ne donen noticia los s.rs Consellers als Molt Ill.es s.rs Deputats Capitol de la iglesia major y Bras militar per un Ciuteda y un militar del present consell per sa s.ª nomenadors donantlos copias de dites scriptures. Deliberació.

En virtut de la qual deliberacio se feren las embaxadas que dit Saui consell de cent ordena fer reportadas per differents cauallers per part dels Molt Ill.es s.rs Consellers y Ciutat de Bar[celon].ª

[OCTUBRE]

DIMARS al primer de octubre M DC LIJ les quatre persones anomenades per part de la Ciutat y per lo Saui consell de cent lo die de ahir qui son Fran.c Puiggener donsell m.r Honofre Vila Ciuteda Don Honofre de Alentorn y Joseph Miquel Quintana Ciuteda anaren per part de la Ciutat al Ex.m s.r Mariscal de la Motte al qual donaren gracies de la resposta per sa Ex.ia feta del desitg tenia de tractar los negocis de la present Ciutat a tota utilitat y conuenientia de aquella supplicantli fos seruit de tenir à be en disposar lo modo se hauia de tenir pera comensar à tractar la Embaixada al Virrey sobre l'afer dels pactes.

materia del ajustament que la present Ciutat ho estimaria de sa Ex.ª com es just.

Id. al Capitol y al Braç Militar, per lo mateix.

E Aixi mateix los s.^{rs} Sebastia de Miralles militar y Joseph Miquel Quintana Ciuteda anaren ab embaxada als molt Ill.^{e} y Reuerent Capitol y Ill.^{e} Bras militar ahont donaren noticia de la deliberatio del Saui consell de cent supplicant per part de la Ciutat fossen seruits de obrar uniformament en lo que conuingues.

Id. als Deputats, per id.

E Aixi mateix lo s.^{r} Don Francisco Vila y Dimas Çaffont y Malla Ciuteda anaren als molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats als quals donaren noticia de dita deliberacio lo die de ahir presa suplicant à sas s.^{as} que uniformament ab la dita Ciutat vullen obrar lo que conuingues a las materias corrents.

Festa del Angel Custodi.

Dit dia los s.^{rs} Consellers ab sos promens se ajuntaren en forma de promenia a les vuyt hores en s.^{t} Jaume per ser die del Angel custodi de hont anaren a la seu ab la forma acostumada assentatse al presbiteri a la part del euangeli de hont ohiren lo offici lo qual acabat sen tornaren à s.^{t} Jaume ahont se disgregaren.

Pactes de la entrega de la ciutat: junta d'advocats.

Dit die los Mag.^{chs} Aduocats de la present casa se ajuntaren pera comensar à tractar de fer los pactes de la entrega de la present Ciutat com de fet los comensaren.

Id.: nominació de parlamentaris del Virrey y de la ciutat.

Dit dia se tingue consell de cent en lo qual les quatre persones anomenades per lo present consell lo die de ahir feren relatio de la embaxada feta à sa Ex.ª ab la qual li donaren copia de dita deliberacio tornant per resposta y dient que sa Ex.ª estaua disposat en fer tot lo que per part de la present Ciutat se li suplicaue en voler entendrer en tractar de ajustar los pactes fahedors entre lo Ex.^{m} General de las armas del Rey Catholic sa Ex.ª y la present Ciutat offerint dit s.^{r} de la Motte estar tant attent en materia de mirar tant los pactes que tocaran y tindran mira al interes de la present Ciutat com als que atindran y tocaran al interes de sa Mag.^{t} christianissima en tant que no ajustantse los de la present Ciutat no permetra sa Ex.ª se ajusten los de sa Mag.^{t} confiant que la present Ciutat en la mateixa conformitat obrara per sa part lo mateix y que per aquest effecte entenia anomenar una persona per part de sa Ex.ª y que la Ciutat ne anomene altre per sa part pera poder tractar de dits pactes y que sempre que la Ciutat estiga prompte y apunt de enuiar los pactes que sa Ex.ª donara orde de enuiar ditas dos personas al Exercit del Rey Catholich pera posar en executio lo ajustament de aquells y

que per sa part fara sabidora la present Ciutat dels pactes demanara per part de sa Mag.t y de la carta scriura al general del Rey Catholich y altrament en raho de dit fet no obrara cosa sa Ex.a que no sie ab conformitat de la present Ciutat: tot lo qual fet fonch donat per los Consellers per propositio al dit consell peraque delibere lo fahedor al seruey de Deu n.e s.r benefici y conseruacio desta Ciutat y Prouincia.

Sobre lo qual fet dit consell feu la deliberatio seguent Que per lo effecte contengut en la propositio vaje la persona del s.r Francesch Puiggener lo qual dega anar ab la persona que sa Ex.a sera seruit nomenar per conferir y tractar los pactes y demes apuntaments fara la Ciutat per sa part ab la conformitat dels apuntaments y pactes demanara sa ex.a per sa part y que los s.rs Concellers sien seruits anomenar setze persones de iguals estaments del present Consell votades per scrutini ab capses y botons blanchs y negres y forma acostumada peraque continuadament juntament ab assistentia dels s.rs Concellers si voldran assistiri y los aduocats de la present Casa y dos altres de major opinio de la plassa aplicats per sa senyoria anomenadors posen en un memorial tot quant aparexera conuenir y demanar per dits pactes y ajustaments ab la atentio y maduresa requereix negoci que tant importa ajustantse esta nit per fer negoci y que los s.rs Concellers supliquen als s.rs deputats y oidors vullen anomenar tres persones dels estaments per tractar uniformament ab los anomenats per la ciutat y particularment lo que los aparexera conuenir per llur obligatio y conseruatio de la casa de la Deputatio y constitutions priuilegis y usos de la generalitat y axi mateix sie suplicat al molt Ill.e Capitol y bras militar vullen anomenar cada hu de ells una persona respectiue per dit effecte Y que en estar apunt dits apuntaments o, la major part de aquells ho reporten lo mes prest sie possible al present Consell peraque se puga pendrer final deliberatio y que la present deliberatio sie feta a saber per un ciuteda y militar als molt Ill.es s.rs deputats Capitol y Bras militar y que lo present Consell sie porrogat per dema a les vuyt ores demati sens tocar la campana sino sols ab lo prego de la trompeta per lo que pot succehir hauerse de tractar.

Id.: nominació de 16.a consistorial.

E antes de passar auant en la nominatio de les setze persones lo s.r Conceller segon se alsa y de llicentia dels demes s.rs Concellers sos companys digue y referi en dit consell com sa senyoria demanaue llicentia y permis al present Consell de po-

Renunciació del Conseller segon.

dersen anar de la present Ciutat per considerar en si no estar segura sa persona concloentse y ajustantse los pactes que lo s.[r] Virrey y la present Ciutat han deliberat de ajustar y tractar ab sa Mag.[t] Catholica y que ja a sa senyoria lay ha donada y concedida sa Ex.[a] y axi suplica al present Consell sie seruit donar y concedirli dita llicentia y permis que ja com a oidor del General de Catt[aluny].[a] antes de anarsen fara la nominatio de les persones que lo consistori dels s.[rs] deputats han de anomenar en conformitat y per lleuar totes difficultats se porian considerar en raho de poderli donar lo present Concell dita llicentia y permis trobantse conseller dit s.[r] Conseller segon digue en dit Consell com ell renuntiaue com en effecte remuntia lo carrech consular per lo restant temps de dos mesos que li restan de sa concellaria entenent dita renuntiatio fer y tenir lloch sempre que dit s.[r] Conceller sera fora de la present Ciutat en auant y no altrament y axi nunc pro tunch fa dita renuntiatio lo qual fet los s.[rs] concellers donaren per propositio al dit consell pera que delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent que sie admesa la renuntiatio feta per lo Ill.[e] S.[r] Vicens Ferriol conceller segon de la present Ciutat de la gramalla y offici consular ab la forma que se ha feta en lo present Consell per les causes y materies per dit s.[r] conceller de paraula expressades ab que la present deliberatio en ningun temps sie treta en consequentia.

Setzena dels pactes.

E apres en exequutio de la primera deliberatio los s.[rs] Concellers anomenaren les setze persones auall scrites de tots estaments del present Consell per lo effecte contengut en dita deliberatio

Don Honofre de Alentorn
Joseph Miquel Quintana Ciuteda
Sebestia de Miralles
M.[r] Honofre Vila ciuteda

MERCADERS

Pau Ferrer mercader
Fran.[h] Rocha mercader
Jau[m].[e] Cortada mercader
Miquel Farran y Llado mercader

Artistes

Joan Salines not[ari] de Bar[celon].a
Fran.h Reuerter not[ari] de B[arcelon].a
Anthoni Llopart adroguer
Jau[m].e Vidal apot[ecari]

Menestrals

Anthoni Nin Batifuller
Narcis Torres sabater
Fran.h Soler pellisser
Miquel Parets assahonador.

Minuta dels pactes de capitulació de la Ciutat: presentació al Virrey, Mariscal de la Motte.

Dimecras a IJ de dit.—En aquest die los s.rs Joseph Miquel Quintana y don Honofre Alentorn embaxadors de la present Ciutat a las sis oras de la tarda anaren en lo palacio del s.r Mariscal de la Motte deuant la plassa de s.t Fran.h al qual trobaren en la sala gran de dit palatio y alla per Joseph Forcada notari real seruint lo offici de subsindich de la present Ciutat y en presentia de dits s.rs Embaxadors foren llegits a dit s.r de la Motta los pactes o, capitulations que la present Ciutat te intent fer ab la Mag.t del Rey catholich acerca de la Entrega de la present Ciutat las quals foren fetes per les persones ab lo ultim consell de cent nomenades per part de la ciutat y altres anomenades per part del consistori dels molts Ill.es s.rs deputats molt Ill.e capitol y Ill.e Bras militar llegides les quals dits s.rs Embaxadors despres de hauerlos dit, dit s.r de la Motte que ell respondria a dites coses sen anaren.

Id. id.: se llegeix en Concell de Cent.

Dit dia se tingue consell de cent en lo qual se llegiren los dits pactes per dites persones fets les intructions per anar lo s.r Fran.h Puigjaner per part de la present Ciutat en lloch de Rena en lo camp del Rey de Espanya altra instructio feta per lo s.r de Merenuile per anar de Rene en dit camp ab dit s.r Puigjaner y la Relatio de la Embaxada que dits s.rs Quintana y don Honofre Alentorn feren a dit s.r de la Motte tots los quals papers axi de pactes com altres estan llargament descrits y continuats en dit consell que per excusar prolixitat se dexan assi de continuar refferintme en tot y per tot a dit consell (*).

(*) V. l'*Apèndix XLVII.*

Partida del Gouernador Biure y de Margarit, del ex-Conseller 2.on Ferriol y molts altres catalans, per negarse a prestar obediencia a Felip IV.

DIJOUS a IIJ de dit. — En aquest die a les vuyt o, nou ores de la nit sen anaren de la present Ciutat lo s.r Don Joseph de Biure y de Margarit gouernador de la present Ciutat de B[arcelon].a per lo Rey Christianissim de França, Vicens Ferriol qui era conceller segon y renuntia dit carrech de conceller en dies passats y molts altres cauallers y gent ordinaria per mar ab una barca per la part de lleuant deues Mataro per no voler estar en la present Ciutat en obedientia de las armas de Felip quart Rey de Espanya desconfiant de sa benignitat y clementia que segons se espera los que restan tenen confiansa la usara conforme de un Rey tant christia y catholich sperarse pot.

Embaixada per pactar lo rendiment ab D. Joan de Austria.

DIUENDRES a IIIJ de dit. — En aquest die a les nou ores de demati isqueren a cauall de la present Ciutat per lo portal de mar lo s.r Compte de Merenuila y lo s.r Fran.h Puigjaner donzell acompanyats del s.r de Marcelin don Fran.co Caluo y de altres cauallers francesos y cathalans pera tractar los pactes del rendiment de la present Ciutat al Rey catholich (que Deu G.de) lo qual tenia assitiada la present Ciutat per spay de de catorse mesos ço es lo dit s.r de Merenuila per part de sa Ex.a lo s.r Phelip de la Motte virrey y capita general del present Principat de Catt[aluny].a y dit s.r Puigjaner per part de la present ciutat y arribaren dits s.rs fins a la creu de s.t Fran.co qui va als molins del Clot y a la que foren alli trobaren los s.rs Don Gaspar de la Cueua y Don Joseph de Villalpando acompanyats de molts cauallers spanyols haont se feren las cortesias degudas y despres de hauer estat ab dites cortesies algun rato se disgregaren y dits s.rs Compte de Merenuila y Puigjaner ab sos criats y ab lo acompanyament que dits s.rs don Gaspar de la Cueua y don Joseph Villalpando aportauen prengueren lo cami vers la torra de Bellafilla que es sobre los molins del Clot haont era lo serenissim s.r don Joan de Austria. Y los dits s.rs don Gaspar de la Cueua y don Joseph Villalpando ab lo acompanyament que dits s.rs de Merenuila y Puigjaner eran exits de la present Ciutat sen vingueren en la present Ciutat per Renes de dits pactes entrant per lo dit portal de mar y sen anaren en casa de dit s.r Virrey qui estaue en las casas del duch de Cardona en lo pla de s.t Fran.h y feren visita a dit s.r Virrey y despres de feta dita visita sen vingueren apeats per lo carrer ample fins a la casa de don Xpofol. Icart la qual la present Ciutat tenia aperallada per dits s.rs assistint en dita casa per part de dita ciutat Jo Joseph Soldeuila scriua rational pera cuydar

Resenes dels castellans.

del regalo y gouern de dits S.[rs] conforme axi lo saui Consell de Cent ho hauie deliberat.

Concell de Cent: convocatoria.

Dit dia y a la tarda se toca a consell de cent y per no poderse ajuntar no sen tingue.

Lletres del resena per la ciutat en lo camp castellà.

DISSAPTE a V. de dit a la tarda un poch antes de enfoscarse entra en la present Ciutat un trompeta qui venia del camp de Spanya aportant lletres per los s.[rs] concellers de dit s.[r] Fran.[h] Puigjaner Rena per part de la ciutat acerca del tractar y concloure los pactes del Rendiment.

Concell de Cent.—Afers del rendiment.

DIUMENGE a VJ de dit.—En aquest die se tingue consell de cent en lo qual foren llegides les cartes que lo s.[r] Fran.[h] Puigjaner hauie enuiades a la ciutat per medi del trompeta lo die de air les quals foren una carta de dit s.[r] Puigjaner als s.[rs] Concellers y saui consell de cent altra feta per lo s.[r] Princep Don Juan en resposta de la embaxada que dit s.[r] Puigjaner li feu las quals cartas estan cusidas en dit consell y continuades en aquell com llargament son de ueurer juntament ab las propositions y deliberations que acerca de dit fet llargament en dit consell son de ueurer juntament ab una embaxada que per part de dit consell se feu al s.[r] de la Motte virrey enuiantli copia de las cartas que dit s.[r] Puigjaner hauie enuiades (*).

Plata de les iglesies y comunitats: acort de restitució.

DIMARS a VIIJ de dit. — En aquest die se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch se feu una deliberatio de la qual se pot esperar y prometrer tota felicitat ditxa y contento y que Deu nostre s.[r] se apiadara de nostres treballs la qual fou la deuall scrita y seguent Que attes nostre S.[r] es estat seruit que tinga lo die de vuy la present Ciutat la summa y quantitat de plata que importa la que per orde y manament de sa Ex.[a] del s.[r] Mariscal de la Motte es vinguda a la taula de la present Ciutat de las Iglesias capellas comunitats y comuns de dita Ciutat per fabricar moneda de plata per sustento de la ocurrent guerra en raho de la qual plata y per tuitio de dits comuns Iglesies y particulars ha firmat la ciutat acte de obligatiò de restituirla en tot temps li fos possible que perço la plata que en esta raho es vinguda en poder de la Ciutat la restituesca aquella a las Iglesias comunitats Capellas conuents y demes parts de hont es estada treta pes per pes lo que pesara aquella separadament per quiscuna de dites Iglesies comuns confraries y llochs y que de la restitutio de aquella

(*) V. l'*Apèndix XLVIII.*

sie rebut acte per lo scriua major de la present casa Prometent al peu de dit acte de que la ciutat pagara las manifaturas de ferse consemblants pesses quals foren las que trobaren lo die que vingueren a la present Ciutat peraque sien subrrogades dites llanties y vasos en lloch de las que foren apreses peraque se seguesca la voluntat dels diffuncts o, persones les donaren y offeriren a dits temples y llochs pios encarregant als Capitulars o, persones a dits temples o, Iglesies per qui correra lo pendrer dita plata y ferla fabricar ne donen notitia als s.rs Concellers peraque puguen concertar en raho del gasto de fabricar dits vasos y llantias al major benefici ques puga de la present Ciutat com ditas y altras cosas en dit consell estan mes llargament contengudas (1).

Lletres de Don Joan d'Austria.

DIMECRAS a VIIIJ de dit.—En aquest die entra en la present Ciutat un trompeta venint de las trinxeras lo qual aporta cartas per los s.rs Concellers del Serenissim S.r Don Joan de Austria.

Concell de Cent.—Negociacions y acorts per la entrega de la Ciutat.

Dit dia se tingue consell de cent en lo qual en primer lloch se llegiren les cartes que dit correu havie aportades que la una era de dit s.r Don Joan de Austria altra del ex.m s.r Duch de Tursis altra del ex.m s.r Duch de Alburquerque y altra del Ex.m s.r baro de Sabach y altra del s.r Fran.h Puigjaner rena de la present Ciutat ab la qual carta donaua dit s.r Puigjaner auis als s.rs concellers de tot lo que hauie fet y diligentiat en orde al assiento de nostra quietut y repos y entrega de la present Ciutat com llargament en dita carta se conte descrita y continuada en dit consell juntament ab las demes y altra per dit s.r Fran.h Puigjaner enuiada al s.r de la Motte (2) Sobre lo qual se prengue la deliberatio seguent Que sien fets dos papers ço es aquell que ha de reportar lo s.r conceller en cap al serenissim Princep don Joan contenint en ell la submissio y obsequi deu fer esta Ciutat a sa Alteza en nom de sa Mag.t demanant postrat a sos Reals Peus perdo general de tots los errors comesos desdel any 1640. per

---

(1) En dit Concell, el Comte d'Illa, acompanyat del noble D. Francisco Calvó, reportà una embaixada de part del Virrei, demanant «.. que sien emprestades a sa Ex.a vinty sinch milia lliures y una quantitat competent per recompensar tots los dias lo pa a quiscun soldat ab que podran las tropas subsistir continuar lo seruey y guardas y obligar als espanyols al ajustament dels Capitols y condicions que de part de V. S. se han proposat.» — El Consistori deliberà: «Que los s.rs Consellers ab les persones y officials a qui toca examinar y ajustar los comptes dels gastos fa la present Ciutat ajusten tots aquells que concerneixen lo hauer seruit a sa Mag.t ab les quantitats contengudes en dits comptes pera que posades aquellas en bona forma y stil puga sa Ex.ia lo s.r de la Motte firmarlos Y que a sa Ex.ia lo seruesca la present Ciutat ab sinch milia lliures pera poder ab aquelles socorrer y subuenir a sos soldats attes no li es a la Ciutat possible en ninguna manera seruirlo en major quantitat per ara y que perço sien despedides les Cauteles oportunes.»—*(Deliberacions* de 1652, fols. 412 i 413.)

(2) V. dites lletres i les resolucions adoptades, en l'*Apèndix XLIX.*

esta Ciutat y particulars ab demostratio de viu pesar y sentiment de aquells occasionats de una commotio de poble juntament ab la demanda y suplica de que sie seruit sa Alteza posar la guarnitio espanyola que li aparexeria ser conuenient en lo fort de Monjuich y muralles de la present Ciutat stipendiada dita guarnitio per sa Mag.ᵗ mentres durara la guerra de Catt[aluny].ª y Perpinya sie seruit sa Alteza fer gratia y merce a esta ciutat de restituhirla en raho de sos priuilegis del modo y manera se trobaue antes del any 1640. y lo altre contenint en ell la suplica y petitio de gratias y merces de conseruatio de priuilegis y tot lo demes aparexera als mag.^{hs} aduocats de la present Casa y demes aplicats conuenir conforme las intelligentias se tenen de sa Alteza ab sa Real carta y cartas de m.º Fran.^{h} Puigjaner y altres llegits en lo present Consell y que se escrigue a dit. m.º Fran.^{h} Puigjaner per la trompeta donantli notitia de esta deliberatio suplicant la permissio y llicentia per anar dit s.^{r} conceller a besar la ma a sa Alteza de part de la present Ciutat y que dema demati los s.^{rs} Concellers en forma de ciutat assistescan a un offici fent celebrar aquell en la capella de nostra S.^{ra} de la conceptio en los claustros de la seu haont tambe se poran trobar les persones de consell de cent suplicant a Maria san.^{ma} vulle intercedir ab nostre s.^{r} Deu nos vulla fer gratia en lo fet present y en nostres actions de donarlos lo succes qual conue a honrra y gloria sua y en benefici de esta ciutat y que lo present consell sie porrogat pera dema demati despres del offici peraque en aquell se pugan llegir los papers que dits mag.^{hs} aduocats hauran minutats.

Ofici de pregaries a N.ª S.^{ra} de la Concepció, per lo bon ajustament de la capitulació de la ciutat.

DIJOUS a X. de dit. — En aquest die los s.^{rs} Consellers segon absent per hauer renuntiat son carrech inseguint la deliberatio per lo saui consell de cent feta lo die de air anant ab sas insignies consulars verguers y masses altes anaren a la Iglesia de la Seu acompanyats de moltes persones de consell de cent y officials de la present Casa y a la que foren al claustro de dita Iglesia sen entraren a la capella de nostra s.^{ra} santissima de la conceptio y alla se assentaren dits s.^{rs} Concellers en uns banchs de vallut posats dins dita capella y a la part del Euangeli y las demes persones de consell de cent y officials se assentaren en uns banchs fora dita Capella sens ninguna precedentia y axi assentats ab molta deuocio oiren un offici a cant de orga que en dita capella se celebra Suplicant a Maria s.^{ma} fos seruida intercedir ab lo seu fill tingues bon ajustament les capitulations y materies fahedores

ab lo Rey catholich (Que Deu G.[de]) per quietut y sosiego de la present Ciutat de B[arcelon].[a] y Principat de Catt[aluny].[a] E, acabat dit offici dits s.[rs] concellers feren oratio y sen anaren ab la matexa forma eran vinguts a casa la ciutat haont se disgregaren.

Concell de Cent per afers de la capitulació.

Dit dia y a la tarda se tingue consell de Cent en lo qual se llegiren los papers que los mag.[hs] aduocats de la present casa y altres aplicats hauien fets pera portarsen lo s.[r] Conceller en cap a prestar la obedientia al serenissim s.[r] Don Joan de Austria en nom de sa Mag.[t] (Que Deu G.[de]) los quals son del thenor seguent

Primer paper.

«Serenissim Senyor

Lo conceller en cap de la ciutat de Bar[celo].[na] en nom de dita Ciutat ab la reuerentia submissio y obsequi degut a la grandesa de V. A., humilment se postra a sos peus Reals pera explicar lo llur pesar y gran arrepentiment te dita ciutat dels accessos y errors occasionats de una commosio popular comesos en deseruey de la S. C. R. Mag.[t] del Rey nostre s.[r] que Deu g.[de] dels quals esta molt apeserada y sentidissima. Perço de la millor manera que pot y deu ab la deguda humilitat y respecte suplica a sa Mag.[t] (Que Deu g.[de]) y en son nom a V. A., sie de son Real seruey benignitat y clementia mirar ab piadosos vulls los effectes de voluntat y cordial amor ab que desitja esta ciutat reduhirse y tornar ab tota fidelitat a la antiga obedientia de sa Mag.[t] posantse com a fills y bons vassalls en los brassos paternals de son Rey y s.[r] natural y com a tal lo suplica sie de son Real Seruey dignarse de admetrer a la sua gratia dita ciutat y sos ciutedans y de perdonar tots los dits excessos en aquest intermedi de temps ço es del any 1640. inclusiue fins a la present jornada comesos y Placia a V. A., atorgar y concedir a dita ciutat y a tots sos ciutedans perdo remissio y abolitio general de tots y qualseuols accessos y delictes comesos en lo curs de dit temps encara que sien crims de leza Mag.[t] en p[rime].[r] o, segon cap o, altre genero de delictes posant a la present Ciutat y sos ciutedans en lo estat en ques trobauen en lo principi del any 1640. y abans manant que en forma legal sien fets los actes necessaris y que de aquells quant conuinga sie lliurada copia auctentica francha de sagell y drets de cancellaria. Y considerant ha de ser gran seruey de sa Mag.[t] y de la cosa publica Suplica axi mateix dita ciutat a V. A., sie de son Real seruey per la defensa y seguretat de esta Ciutat durant la guerra de Catt[aluny].[a] contra lo christia-

nissim Rey de Fransa fins a tant sien cobradas las plassas de Roses y Perpinya posar la guarnitio necessaria de espanyols pagats per sa Mag.[t] en los murs de aquesta Ciutat y forts de Monjuich de tal manera que no entre exercit ni major numero de soldats del que sien menester per dita guarnitio y que no pugan dits soldats y officials alguns de guerra esser alotjats en las casas dels ciutedans y habitants de B[arcelon].[a] ni puga impedir la libera entrada y exida dels Portals de la ciutat en los quals hajen de residir com sempre han acostumat los portalers y altres officials pera cobrar los drets de la ciutat Generalitat y Imperiatge de la Llotja de la mar y que sie tambe del seruey de V. A., concedir que tota la gent de guerra que esta vuy en lo fort de Monjuich y dins la present Ciutat pugan exir dels puestos que ocupan ab ses armes y onors militars venint los de Monjuich de dit fort recta via a la present Ciutat y gosar de la remissio y benefici dels demes ciutedans. Tot lo que espera y confia dita ciutat y ciutedans alcansar del molt generos pit de V. A., en virtut de la plenipotentia a V. S. donada per Sa Mag.[t] (Que Deu G.[de]) submetentse empero en tot a la voluntat y gust de V. A., de qui espera rebrer estas y altras merces regonexentse per las ja rebudes perpetuament obligada.»

«Serenissim Senyor

Segon paper.

La Ciutat de Ba[rcelo].[na] estant sots la obedientia de sa Mag.[t] del Rey catholich pare de V. A. y s.[r] nostre suplica humilment a sa Mag.[t] postrada a sos reals peus y a V. A., sie de son Real seruey en virtut de la plenipotentia que de dita Real Mag.[t] te concedirli y atorgarli les coses seguents.

P[ri].[mo] que totas las cosas drets priuilegis y perrogatiues axi de dita ciutat com de tota la prouincia sien restituhides y posades en lo estat estauen abans del any 1640.

Item confirmar o de nou atorgar la creatio de conceller sise ques feu despres de dit any.

Item la dita ciutat restitueix a sa Mag.[t] la Ballia general suplicant a V. A. sie seruit concedir li que sa Mag.[t] en satisfacio de tot lo ques prengue de las adrassanas y de sos reals magatsems qualseuol genero de cosas fossen prenga en tot al descarrech la quantitat per la qual la ciutat tenie obligada dita ballia general ab acte rebut en lo any 1632. fent compensatio de les sobredites coses y imposant silensi perpetuo al fisch Real acerca las ditas cosas ab totas las clausulas necessarias conuenients y en

semblants actes posar acostumades ab que nos puga repetir lo que ha rebut lo receptor de las rendas de dita Ballia attes que ha pagats los mals y carrechs de aquella.

Item manar y ordenar que nos puga demanar los fruits de las haziendas confiscadas des del any 1640. fins vuy.

Item sie de son seruey concedir un any de temps o lo que sie necessari pera disposar de la moneda fabricada desdel any 1641. fins vuy si abans nos trobaue expedient o forma de despedirla y consumirla sens prejudici de dita Ciutat.

Totas las quals cosas confia la dita ciutat que V. A. li ha de fer merce y gratia concedir ara de present per sa Real clementia y en esdeuenidor de moltas altras y que ha de ser medi que de Sa Real Mag.[t] semblantment alcance las que aparran conuenir en benefici de dita Ciutat segons la voluntat que en V. A. regoneix y en cas que per ara aparagues a V. A. dexar de atorgar alguna de les coses sobredites lo que de la magnanimitat de V. A. no pot esta ciutat creurer Suplica que en lo interim que V. A. o, sa Mag.[t] (que Deu g.[de]) se seruira pendrer resolutio se continue lo gouern ciuil y politich de la matexa manera que solia axi per lo consuelo de la ciutat com per escusar la confusio y difficultats ques podrian offerir per los matexos actes que se han de seguir en confirmatio de la obedientia prestada que en asso rebra singular gratia y merce de V. A.»

Los quals llegits dits s.[rs] concellers donaren per propositio aquells en dit consell peraque delibere lo fahedor.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que les scriptures llegidas en lo present Consell y incertades en la propositio sien lloades y aprouades y que de aquellas lo s.[r] Conseller en cap done copia a sa A. com lo present Consell las lloha y approua y axi ho delibera (*).

Sotsmissio de Barcelona al Rey catòlich.

DIUENDRES a XJ dit y a las nou oras de matinada essent la ora que lo Serenissim s.[r] don Joan de Austria fill del Rey nostre s.[r] (Que Deu G.[de]) hauie donada al s.[r] don Raphel Casamitjana conceller en cap de la present Ciutat de Ba[rcelo].[na] pera que en nom de ella anas a presentarse deuant de sa A. a prestarli fidelitat y obsequi rendint la ciutat baix sa protectio y amparo de-

(*) En l'acta de dit Concell obren per inserta'ls pactes de capitulació estipulats entre D. Joan d'Austria i el Mariscal de La Motte, sobre l'eixida, de Barcelona, de les tropes i persones estrangeres, tant eclesiàstiques com seculars, canvi de presoners i entrega de pertrets de guerra. V. l'*Apèndix L.*

manant perdo dels errors passats pera que Sa Mag.^{t} (Que Deu Guarde) nos ampare y patrocine conforme de sa Real clementia se pot esperar y confia Parti perço dit s.^{r} Conceller de la casa de la present Ciutat a cauall ab son cauall vestit ab sa Insignia consular ab dos verguers deuant ab sas massas altas y una trompeta o, clarí acompanyat de molts cauallers cathalans qui assistien a dit s.^{r} Isqueren per lo portal del angel y a la que foren cerca dels caputxins se troba un gran numero de caualleria espanyola esquadronada y de dit monestir isqueren a rebrer dit s.^{r} conceller molts s.^{rs} de titol cauallers y officials espanyols entre los quals hi era lo ex.^{im} s.^{r} Condestable de Castella lo ex.^{im} s.^{r} Duch de Tursis lo ex.^{im} s.^{r} Duch de Alburquerque lo s.^{r} marques de la Motta y molts altres anants ab sos caualls y lusidissimas galas los quals a la que foren cerca de dit s.^{r} conceller li feren grandissimas cortesias donantli la benuinguda ab demostratio de molt gran contento y alegria offerintse tots en procurar y diligentiar axi ab sa Mag.^{t} (Que Deu g.^{de}) com encara ab sa A. la quietut y sossiego de la present Ciutat de Ba[rcelon].^{a} als quals dit s.^{r} Conceller feu las caritias y cortesias degudas posantse a la ma esquerra de dits s.^{rs} y axi anaren marxant assi[sti]nt en tot lo s.^{r} Fran.^{h} Puigjaner rena per part de la present Ciutat qui era exit de las trinxeras pera rebrer dit s.^{r} Conceller y a la que foren a la trinxera o, circumuolatio feta deues la present Ciutat entraren per una porta o, rastillo casi deuant de dit monestir dels caputxins haont tots los soldats y per tot alla haont dit s.^{r} Conceller passa estauen en ala ab sos mosquets a las forquillas y picas altas cosa que segons dit s.^{r} duch de Alburquerque referi a dit s.^{r} conceller nos fa sino per personas reals o, de grandissim titol y estimatio demostrant en asso Sa Alteza lo gran effecte ab que desijaue los honors y preheminentias de la present Ciutat. E, entrats en ditas trinxeras se prengue per ma dreta deues lo cami de s.^{t} Andreu de Palomar y a la que se hague caminat un bon rrato se arriba en la torra haont sa A. habitaue que es cerca del mas dit Guinardo en una eminentia la qual torra vuy es dels .... (1) y abans era de .... (2) e, arribats en dita torra dit s.^{r} conceller y tots los demes de sa companya deuallaren de cauall y sen pujaren per una escaleta petita entrant en una saleta molt xica la

(1) En blanc.
(2) Id.

qual era tota plena de s.[rs] titulars officials de guerra y cauallers qui assistien a sa A. y despres dit s.[r] conceller ab los verguers sen entra en una cambra petita haont estaue sa A. deuallant los verguers las massas que aportauen al coll al punt que veren dita sa Alteza lo qual estaue de peus sens capa ni sombrero casi arrimat en una finestra de dita cambra que mira en la campanya assistintli dits s.[rs] duch de Tursis Condestable de Castella duch de Alburquerque Baro de Sabach y altres y a la que dit s.[r] conceller arriba se postra als Peus de sa Alteza y li volgue pendrer la ma pera besarlay a be que sa A. la retira y li assenyala y digue se alsas y encontinent dit s.[r] conceller fentli las reuerentias y cortesias degudas li referi còm uenia per part de la present Ciutat de Ba[rcelon].[a] a postrarse a sos reals peus suplicantli en nom de ella fos seruit de aconsolar esta pobre ciutat de las angustias y treballs que hauie patides posantla baix la protectio y amparo de Sa Mag.[t] (Que Deu G.[de]) confirmantli sos priuilegis y donantli las llibertats y franquesas que antes gosaue y de la lliberal ma de sa Mag.[t] se podian prometrer conforme y axi ho suplicaue donant y entregantli los papers que lo consell de cent per dit effecte hauie deliberat se li donassen en full atras llargament continuats los quals sa A. prengue y respongue que ell usant de la plenipotentia que lo Rey nostre s.[r] que Deu G.[de] son pare li hauie donada perdonaue tots los errors y accesos y delictes comesos desdel any 1640 que comensaren las desditxas en Catt[aluny].[a] fins lo die de vuy sens acceptuasio de persona ni delicte de qualseuol genero que fos ab que en ell no fos compres la persona de don Joseph Margarit com a principal causa de dits danys y per la obstinatio hauie tinguda concedint axi mateix a la ciutat que en orde a tot lo demes suplicaue enuias una o, dos personas a la cort de sa Mag.[t] pera suplicarli fos seruit concedir a la dita ciutat lo que en dits papers estaue contengut que ell per sa part ab tot effecte diligentiarie ab los medis possibles que sa Mag.[t] usant de sa Real clementia tingues a be condecendir a la petitio de dita Ciutat. E fet dit rahonament dit s.[r] Conceller en cap se retira casi darrera de sa Alteza pera donar lloch als demes li volian besar la ma y encontinent tots los s.[rs] cauallers venian acompanyant dit s.[r] conceller de hu en hu basaren la ma a sa Alteza y despres molta gent era exida de la present Ciutat homens minyons y de tot genero en tant que hauenthi molt concurs aparexia no donar lloch a que entrassen mes y Sa A. digue «que les

dexasen entrar todos» y als minyons que li besauen la ma deya «ninyos acordaos de esto para quando seays grandes» y fou tant gran lo jubilo y contento que en aquest die se tingue que aparexia ja nons recordauem dels treballs passats sino dels contentos presents y sa Alteza estaue tant content y alegra que aparexia que desitjaue ab tot effecte aconsolar y amostrar lo contento tenia a tot lo poble e, en hauer acabat de besar la ma a sa A. tots los ques trobaren en dit puesto lo s.r Conceller en cap li feu los deguts acataments ys despedi volentli besar altra vegada sa real ma y sen ana per la escala haont era pujat y pujant a cauall sen torna acompanyantlo dits s.rs grandes y molts altres fins a dit monestir dels caputxins haont se despediren de dit s.r conceller lo qual sen torna en Ba[rcelon].a per lo mateix portal haont era exit.

Y has de aduertir que quant dit s.r conceller isque fou tanta la multitut del poble que volia exir que fou forsos posar guardas pera que no isquessen y no podent exir estauen a la muralla haont se acostauen molts cathalans eran a las trinxeras y castellans aconsolantse los uns ab los altres. Lo poble ix a les muralles.

Dit dia a la tarda se tingue consell de Cent en lo qual lo s.r conceller en cap referi la anada hauie feta a besar la ma a sa A. y las onrras y merces que sa A. y demes grandes li hauien fet y axi mateix va donar lo perdo general que sa A. li hauie donat que esta continuat en dit consell y es del thenor seguent Concell de Cent.

«DON JOAN DE AUSTRIA Perdó general atorgat per don Joan d'Austria.

Por quanto la ciudad de Ba[rcelon].a postrandose a los Reales pies del Rey nuestro s.r con tota la reuerentia summission y obsequio deuido a su grandesa y mostrando el grande arrepentimiento que tiene de los excessos y hierros cometidos en deseruicio de su Mag.t se ha puesto a su obedientia pidiendo perdon dellos y suplicandonos que tengamos por bien de admitirla en la gratia de su Mag.t concediendo perdon de todos los dichos hierros Por tanto en virtud de la plenipotentia que tenemos de su Mag.t dada en Madrid a 24.o de Junio deste presente anyo de 1652 referendada de don Fernando Ruiz de Contreras del consejo de Indias de su Mag.t y su secretario de estado y usando de ella por el amor que tenemos a la ditxa ciudad de Ba[rcelon].a la admitimos en nombre de su Mag.t a su real seruicio y atorgamos el Perdon general que nos ha pedido en am-

plia forma de todos los excessos y delitos cometidos desdel anyo de Mil seis cientos y quarenta que comensaron las reuolutiones de este principado hasta el dia de hoy sin acceptuar persona ni delito de qualquier genero condition y calidad aunque sea de crimen de leza Mag.[t] si no es a Don Joseph de Margarit que como a principal causa de los danyos que se han padecido y por la obstination con que perseuera con su herror no es digno de gozar de este beneficio Y porque la ditxa ciudad de B[arcelon].[a] nos ha pedido assi mesmo en papel aparte que la concedamos ciertas gratias contenidas en el concedimos tambien que pueda nombrar una o, dos personas que vayan a ponerse a los pies de su Mag.[t] y offrecemos interponer nuestros officios paraque usando de su clementia se sirue de otorgar todo lo que se pide en el dicho papel prometiendonos de su grandeza que se ha de seruir de venir en ella Y porque assi mismo se nos ha representado que quedaria la ditxa ciudad de B[arcelon].[a] en confusion y con difficuldad de actuar aun los mismos actos que se han de seguir al de la obedientia que ha prestado a su Mag.[t] en la forma referida deseando complazerla hemos venido en que se continue el gouierno ciuil y politico de la misma forma y manera que solia hasta que su Mag.[t] disponga otra cosa en fe de la qual mandamos dar y dimos la presente firmada de nuestra mano sellada en el sello de nuestras armas y referendada del infrascrito secretario de su Mag.[t] y de estado y guerra de los negocios de nuestro cargo en el campo sobre Ba[rcelo].[na] a onze de octubre de Mil seiscientos sinquenta y dos anyos.

En lloch de Sag ✠ ell DON JOAN

Por mandado de su Alteza

Joan Bat.[a] Arespacochaga.»

Sobre lo qual paper dit consell de cent feu la deliberatio seguent Que per un ciuteda y un militar per sa senyoria anomenadors se fasse una embaxada a sa A. donantli las degudas gratias per la merce li ha feta en concedirli lo perdo y demes que es estat seruit sa A. que conte lo paper que sa A. enuia a la present ciutat llegit en lo present Consell significant a esta Ciutat interposarse ab lo Rey nostre s.[r] en que concedesca lo demes que conte lo paper y suplica per esta Ciutat a sa A. presentat y demes li voldra suplicar enuiant esta Ciutat per dit effecte un embaxador a sa Mag.[t] al qual acompanyara ab sas reals cartas y juntament se

li fasse gratia de la merce y honrra que ha feta a la persona del s.^{r} Conceller en cap que es anat a besarli la ma lo die de vuy y que estos matexos embaxadors visiten tambe als s.^{rs} condestable almirant duch de Alburquerque duch de Tursis y baro de Sabach y altres estimantlos y fentlos gratia de la merce y honrra han feta a la persona de dit s.^{r} conceller en acompanyarlo a sa A. ab los compliments que dits embaxadors sabran ben explicar y que en particular a dit s.^{r} condestable y s.^{r} Almirant per no hauerlos scrit esta ciutat com als demes s.^{rs} per no tenir notitia se trobassen en la cort de sa A. sels escriga una carta de cumpliment y satisfactio de no hauerlos scrit y que dits embaxadors en raho de la merce que sa A. ha signifficat fer a esta ciutat entrant en ella lo die de dema a honrrarla ab sa real presentia que li significan que estima esta ciutat tant gran fauor y que dits s.^{rs} embaxadors quant tornen donen raho de la resposta que obtindran de Sa A, en lo saui consell de cent y que per quant Sa A. esta signifficat com esta dit que esta ciutat enuia a la cort del Rey nostre s.^{r} un embaxador per lo effecte alt mentionat y m.^{o} Fran.^{h} Puigjaner donzell com a Embaxador de esta Ciutat per sa A, ha comensat a tractar estas materias y esta al cap de ellas perso continuant esta legatio vaje a la cort del Rey nostre s.^{r} ab lo salari y vestuari acostumat donant a sa Mag.^{t} la carta escriura la present Ciutat per est effecte y suplicantli lo que ab instructions se li ordenara la qual carta y instructions y cartas per los demes senyors que aparexera conuenir escrigan los s.^{rs} Concellers y setzena per est effecte anomenada ab referiment al present Consell lo qual seran seruits los s.^{rs} Concellers juntar encontinent Y que dits embaxadors que portaran la embaxada a sa A. juntament li fassen demostratio de quant desitjosa esta esta ciutat de ueurerse honrrada ab sa real presentia y tracten ab aquells s.^{rs} que residexen ab sa A. haont sera seruit apearse entrant en esta ciutat pera que los s.^{rs} concellers pugan encontinent anar a visitar y besar la ma a S. A. y tinguda esta intelligentia vajen los s.^{rs} concellers en forma de ciutat ab les insignies consulars a besar las mans a sa A. y ab paraules de compliment y cortesia donarli la benuinguda y signifficarli lo quant regoneguda esta esta ciutat a tant gran onrra y fauor y que las cartas pera sa Mag.^{t} (Que Deu G.^{de}) y instructions fahedoras prenent de unas y altras ja fetas lo que aparexera mes conuenient al benefici de la present Ciutat sia comes a dita setzena per est

effecte anomenada mag.[hs] aduocats de la present Casa y dos applicats lo fer aquelles sempre ajustantse al gust de sa A. puix fa tanta onrra y merce a esta Ciutat de affauorirlas y patrocinarlas y que per un ciuteda y un militar per Sa Senyoria anomenadors se fasse a saber al S.[r] Mariscal de la Motte la merce que han rebuda de Sa Alteza en hauerli concedit lo que li hauie suplicat y que no deu Sa Ex.[a] retardar à firmar las capitulations per occasio de la present Ciutat.

DISSAPTE a XIJ de dit los s.[rs] Con[s]ellers inseguint la deliberatio per lo saui consell feta lo die de air enuiaren una embaxada al s.[r] Princep don Joan conforme hauie deliberat dit consell donantli raho de tot lo que acerca dites coses se hauie deliberat com en dit consell llargament es de ueurer.

FINEIX EL DIETARI XXX.

APÈNDIXS AL VOLUM TRENTA

APÈNDIX I.

DIE XVIIJ MENSIS X.BRIS MDCXXXXVIIIJ.°

Consell de Cent aserca de enuiar un Embaxador extra ordinari a Paris.

Conuocat y congregat lo Saui Consell de cent Jurats en la Istantia gran de dit Consell en la forma acostumada en lo qual Consell lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos Companys lo quint malalt dona per propositio al dit Consell un paper lo qual fonch llegit en aquell del tenor seguent que comensa «Molt Ill.e s.r Los continuats clamors dels llochs y particulars personas de Cathalunya axi per los grans danys donats per la gent de Guerra, transits y hauer de assistir continuadament axi en diner com en prouisions de grans y pallas sens poder ser satisfets hauent ab tanta finesa acudit a la opositio de la entrada del Enemich hauia feta en Cathalunya han obligat als Molt Ill.es s.rs Deputats y Consellers tenir differents Juntas y conferensias pera veurer y considerar los remeys y medis mes efficassos per lo consuelo y aliuio dells y sperant per esta Estefeta tenir resposta certa de nostron Embaxador de la partensa del Serenissim Prinsep de Merchur (*) per Virrey ab la presentia del qual speram lo unich y total remey axi per lo consuelo de esta Ciutat de tota la Prouincia diner pera satisfer los emprestits te fets esta ciutat y totas las demes de Cathalunya prinsipalment ab tots los llochs de la Prouincia y no obstant las grandissimas diligencias y continuades solicituts del dit nostre Embaxador que son tant grans com a tots los dos consistoris consta y v. s.a te notitia se veu la poca esperansa y certitut se

(*) Mercœur.

te de la prompta partensa de sa Altesa com per la Carta de dit Embaxador la qual se llegira se llansa de veurer considerant tambe los designes pot fer lo Enemich vehent se dete la vinguda de Sa Altesa ha aparagut als s.rs Consellers hauentho primer conferit ab los s.rs Deputats si aparexeria a V. S.a per unich remey attes que las istantias de nostron Embaxador fentles tant grans com se ha dit deliberar un Embaxador extra ordinari en conformitat dels Molt Ill.es s.rs Deputats qui ab tota diligencia dins dos dies ab cami de mitija posta y sens detentio ninguna se partis pera la cort de sa Mag.t representantli los *pa*rills grans en que esta esta Prouincia per falta de la obediencia de la gent de guerra assistentia de diner lo que imposibilita del tot esta Prouincia y lo tenir arralla los designes del Enemich a aquell remey que mes prompte aparexera a V. S.a conuenir.» — Despres del qual paper llegit se llegi en dit Consell una Carta de m.o Joan Bap.ta Monfar y Sorts Embaxador desta Ciutat y Diputatio en la cort de Paris de 3 del present mes de Decembre auisant als s.rs Consellers de certes coses la qual es en plica peraque dit Consell aserca dit fet puga pendrer la deliberatio mes conuenient al seruey de Deu n.e s.r de sa Mag.t y benefisi de esta Ciutat y Prouincia.

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que la present Ciutat envie promptament un Embaxador pera representar al Rey nostre senyor lo que ab Instructions se li ordenara y per est effecte anomenen los s.rs Consellers una persona conuenient axi en parts com en Edat que puga passar per lo rigor del fret y cami votada per scrůtini ab Capsas y Botons blanchs y negres y forma acostumades y si no tindra las veus conuenients anomenen altre fins los tingue y que arribat *h*a Paris se conferesca ab m.o Joan Bap.ta Monfar y Sorts qui per las dos Casas es asaber desta Ciutat y de la Deputatio resideix alli peraque comunicat ab ell lo negoci perque vaje lo guie assistesca y ajude y que per un Ciuteda y un Militar del present Consell per sa s.a anomenadors se fassa una Embaxada als s.rs Deputats donantlos notitia de la present deliberatio y supplicantlos que per sa part sien seruits obrar lo mateix y per los matexos ho altres Embaxadors se fassa altre Embaxada al senyor Gouernador donantli axi mateix notitia de la present deliberatio y supplicantlo sie seruit manar ajuntar las tres Salas peraque per los matexos effectes vaja un s.r del Real Consell y que les Instructions de

Embaxador de la Ciutat les fassen los senyors Consellers y 24.ª de Guerra y li pague la present Ciutat lo salari acostumat y que partesca encontinent sens aguardar los altres Embaxadors com lo present Consell axi ho delibere.

En virtut de la qual deliberatio y en exsecutio de aquella los s.rs Consellers anomenaren per Embaxador extra ordinari per la Cort de Paris a Don Hyacintho Vilanoua lo qual votat per scrutini ab capses y botons blanchs y negres y forma acostumada fonch aquell habilitat.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 36.v a 38.)

APÈNDIX II.

Die VIIIJ Mensis Februarij MDCL

Conuocat y congregat lo Saui Consell de Cent Jurats en la Istantia gran de dit Consell en la forma acostumada en lo qual consell lo senyor Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys lo ters absent digue y refferi en dit Consell com los senyors Consellers dies atras tingueren una Conferensia ab los Molt Ill.es Senyors Deputats y senyor de Marca en la qual dit senyor de Marca en virtut de una carta de fe y crehensa de Sa Mag.t significa als senyors Consellers de que de orde de sa Mag.t se hauia de capturar la persona del s.r de Marchin y que axi per Part de Sa Magestat demanaue assistentia als senyors Consellers de que assistissen a la guarda y custodia de sa persona ab algunes companyes dels tercios de la present Ciutat fins y a tant fos fora de la present Ciutat y dits senyors Consellers donant raho a la 24.ª de guerra de dit fet feren assistir en custodia y guarda de la persona de dit s.r de Marchin algunes companyes dels tercios de la present Ciutat fins y a tant sel ne han aportat a Perpinya del qual fet dits s.rs Consellers donen raho a V. S.ª y tambe donen notitia a V. S.ª com han rebut los senyors Consellers Cartes de sa Magestat aserca de la captura de dit s.r de Marchin Y axi mateix altres Cartes de sa Mag.t del s.r Cardenal Mazerin y del s.r secretari Le Tellier aserca de la captura feta per sa Mag.t de les persones del s.r Prinsep de Conde, Prinsep de Conti, y Duch de Longauila les quals cartes foren llegides en lo present Consell del tenor seguent

«A nostres charissims y ben Amats
los Consellers de nostra bona y
fidelissima Ciutat de Bar[celon].ª

De Per lo Rey

Charissims y ben amats Nos hauem rebut la Carta que los Consellers vostres predecessors nos han escrita de 30 del mes de Noembre prop passat ab la qual vehem com Vosaltres sou estats elegits pera ocupar la plassa de Consellers de nostra bona y fidelissima Ciutat de Barcelona del que nos hauem volgut per lo aduis de la Reyna regenta nostra honorabilissima Dama y mare testificaruos quen hauem rebut grandissim contento, judicant que nos podia fer una electio de personas mes capases pera seruir be lo dit carrech que Vosaltres per las prouas que vosaltres haueu donat en totas las ocasions de una affectio entera pera nostron seruey y per al be de vostra patria, Prometentnos que (axi com vos es estat donat un empleo de aquesta importancia) Vosaltres nos ne donareu effectes de mes en mes, al que nos nous aduertim altra vegada, creyent que per vostros propris desitgs hi sereu bastantment disposats y asseguirantuos que los serueys que Vosaltres nos fareu y al publich en las functions y exersisi dels dits carrechs nos seran en particular consideratio Sobre de asso nosaltres pregam Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa sancta guarda Escrit a Paris a 21 de x.bre *1649*.

LOUIS

LE TELLIER»

«Messieurs
Messieurs los Consellers y Consell
de Cent de Bar[celon].ª

Messieurs Sas Mag.ts sent estats obligats per las rahons que Vosaltres podreu veurer dins la lletra escrita al Parlament, a fer capturar Mon.r lo Prinsep [de Condé], Mon.r lo Prinsep de Conti y Mon.r de Longauile; Vos despachan lo s.r de Launay pera donaruosne part no solament com de una cosa de la qual importa que los bons seruidor[s] del Rey sien informats, mes encara com de un succes que refermant la tranquilitat del realme, y preuenit molt de mals que haurian pogut alterarlo, facilita a sas Magestats los medis de donaruos assistentias mes proporsionadas als querinyos que sempre conseruan pera la Prouincia. Jo vos prego de creurer que yo continuare ab alegria a secundar en aquest punt llurs bonas intencions Asseguirantuos entre tant que encontinent que Mesieurs vostres Embaxadors hauran tingut la primera Audientia Mon.r de Mercoeur lo qual no hauia retardat son viatge sino per sperar llur vinguda partira sens dilatio Y remetentme del demes a la viua veu del dit s.r de Luanay yo resto

Messieurs

En Paris a 20 de
Janer *1650*.

Vostre afficionadissim a feruos seruey
LO CARDENAL MAZERINI»

«Senyors los Consellers de Bar[celon].a

Carta del s.r Secretari Le Tellier.

V. S.a veuran per la carta que lo Rey los escriu com sa Mag.t ha rebut grandissima alegria de la electio o, extractio que es estada feta de sas personas pera ocupar los carrechs de Consellers de Barcelona pera la conexensa que li es estada donada de llur bona reputacio affectio particular al seruey de sa Magestat y al be de llur Patria de V. S.a y de la directio de V. S.a de la qual dita sa Mag.t espera tot bon succes de las cosas que depenjaran dels cuydados y Administratio de V. S.a Pera mi jols asseguro que tots los dies sercare ab passio las ocasions de fer conexer a V. S.a per mos serueys en general y en particular que yo so enterament

Senyors.

a Paris a 23 de x bre *1649*. Humilissim y affectionadissim Seruidor de V. S.a

Le Tellier.»

«A nostres charissims y ben amats los Consellers y Consell de cent de n.a fidelissima Ciutat de Bar[celon].a

De Part del Rey

Charissims y ben amats Volent donaruos part de las justas rahons que nos hauem tingudas de assegurarnos de las personas de nostros cosins los Prinseps de Conde y de Conti y de nostre cusi lo Duch de Longueuille, y de tot lo que ha passat en aquesta occurrentia. Nos hauem donat carrech al senyor de Launay Mariscal de nostres Camps y Armadas, lo qual nos remetem a exas partidas, de informaruosne particularment, y nos lo acompanyam de aquesta lletra pera diruos de parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y mare que vosaltres hajau de donar una entera crehensia a tot lo quel dit s.r de Launay vos fara entendre de nostra part sobre aquest subiecte, recomenantuos de emplearuos ab vostra affectio acostumada per lo be de nostre seruey y lo de la Prouincia, de manera que totas cosas hi sien mantingudas en bon estat y rementntnos sobre del dit s.r de Launay del que nos podriam ajustar a esta lletra nos no la farem mes llarga sino per pregar Deu que ell vos tindra charissims y ben amats en sa s ta guarda Dada en Paris a xx de Janer MDCL.

LOUIS

Le Tellier»

«A nostres charissims y ben amats los Consellers de nostra bona y fidelissima Ciutat de Bar[celon].a

De Part lo Rey

Charissims y ben amats, trobantnos obligats per causas y considerations importantissimas a nostre estat a nostra Prouincia de Cathalunya y a nostre seruey, de assegurarnos de la persona del s.r de Marchin, que nos hauiam honrrat del carrech de nostre lloctinent general en nostra Armada que assisteix en dita Prouincia, en absentia de aquells quin tenian lo commando en cap. Nos dirigim nostres ordes al senyor Bisbe de Coscerans pera fer que la cosa sie exsequtada Y nos ordenam als Mariscals de Camp que seruexen en nostra

dita Armada de pendrer lo commando de nostras tropas encontinent apres la captura de la persona del dit de Marchin, pera exersirlo fins al arribo de nostre charissim y amantissim cusi lo Duch de Mercoeur nostre Virrey y lloctinent general en nostra dita Prouincia y Armada lo qual partira de prop nos al primer die sens mes remesa Lo que nos hauem be volgut feruos saber per esta lletra y diruos de parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y mare, que sobre de aquesta occurrensia Vosaltres hajau de continuar de obrar en tot lo que depenyara de vosaltres comforme vostres cuydados y vostra effectio acostumats peral be y auentatge de nostre seruey y de la Prouinsia Sobre del qual nos remetentnos al dit s.r Bisbe de tot lo que podriam ajustar a esta lletra Nos no vos la farem mes llarga sino per pregar Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa s.ta guarda Escrit en Paris a 18 de Janer *1650*.

LOUIS

LE TELLIER»

E despres fonch llegida altra Carta de sa Mag.t en raho del fet de Joseph Miquel Quintana y Joseph Quintana Pare y fill la qual es del tenor seguent.

«A nostres Charissims y ben Amats
los Consellers de nostra fidelissima
Ciutat de Barcelona

De Part del Rey

Charissims y ben amats hauent entes com vosaltres haueu fet detenir los s.rs Quintana Pare y fill a causa de que quant la Reyna de Espanya passa en las costas de Cathalunya, foren tirats per orde de son fill des de la torra del cap del Riu en lo qual lo Pare commanda alguns trets de Artilleria sobre de las galeras que acompanyeran la dita Reyna. Nos hauem molt aprobat lo que Vosaltres haueu fet en asso pera reprimir una actio, que contrauenia a nostre Passaport consedit a la dita Reyna Mes per lo que nos hauem considerat que lo dit Pare assegura que son fill no tenia pas notitia de nostre dit Passaport, y que ell a cregut fer be tirant sobre galeras que portauen las banderas de nostres Enemichs pera impedir que ellas no se acostassen masa prop de la dita torra, Y que de altra part lo llarch temps que ha estan priuats de llur llibertat pot ben bestar pera purgar llur falta, y seruir a la satisfactio que nos podriam voler donar a la dita Reyna per cortesia, que no es may impedida per la guerra Nos hauem be volgut feruos esta lletra de parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y mare pera diruos que nos serem ben gustosos que tan prest com vosaltres la haureu rebuda, fassau posar en plena y entera libertat als dits Quintana Pare y fill, aduertintlos de donar en lo sdeuenidor la deferencia ques deu a nostres Passaports, y la present no sent per altre fi, Nos no vos la farem mes llarga ni mes expressa, sino per pregar a Deu que ell vos tinga Charissims y ben amats en sa s.ta guarda Escrit en Paris a 29 de Decembre *1649*.

LOUIS

LE TELLIER»

Tot lo qual fet alt refferit dits s.[rs] Consellers donaren per propositio al present Consell peraque sie seruit deliberar lo que mes conuinga

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los senyors Consellers responguen a les Cartes de sa Magestat s.[rs] Cardenal y Le Tellier llegides al present Consell ab aquell compliment y demostracio de agrehiment y honor que aparexera conuenir Y en respecte de la persona de Joseph Miquel Quintana y de Joseph Quintana son fill sie dit Joseph Miquel Quintana restituit en son offici de Capita de la torre del cap del Riu y que la detentio de sa persona en los carcers comuns li seruesca de pena attesa la Real carta de Sa Magestat sobre esta materia scrita y que en raho de dits Pare y fill Quintanas sie lo negosi extinct y acabat com si fet no fos com lo present Consell axi ho delibere.

Obre[r]s de s.[t] Miquel y religiosos de la SS.[ma] Trinitat.

E Despres en segon lloch fonch llegida una Supplicatio de part de la R.[nt] Comunitat y obrers de la Iglesia Parrochial de sanct Miquel y de Part del R.[nt] Pare ministre y Conuent del monestir de la Sanctissima Trinitat de la present Ciutat que comensa «Molt Ill.[es] S.[rs] y Saui Consell de cent. Lo Reuerent Rector y Comunitat de Preueres de la Iglesia Parrochial de s.[t] Miquel y los obrers de aquella lo R.[nt] Ministre y Conuent de la sanctissima Trinitat han tingut notitia que per la fundatio de un nou monestir que certas personas particulars volen fer per educatio de Donselles filles de ciutat hauia donat y assenyalat lloch V. S.[a] ab deliberatio en aquest Saui Consell presa als 12 de Noembre *1645* lo Palau del Archabisbe per parexer lloch aproposit per acudir a ell ab igual commoditat las Donselles la qual fundatio ara se voldria posar per obra y exsecutarse la deliberatio de V. S.[a] Pero com dits comuns no fossen estats oyts per deduhir las rahons perque esta fundatio nos deu fer en dit puesto esperan de la prudencia de V. S.[a] que mirant mes attentament esta resolutio sera seruit deliberar se sobresegue en la exsecutio della com a mes ben informat dels prejudicis que causa axi al benefisi publich com tambe ha dites Communitat y Iglesies Esta fundatio ha de contenir uns amples edificis y espays per lo Institut de la fundatio perque y ha de hauer Iglesia Claustros y officinas per las monjas ort per al recreo de las Religiosas quartos apart per las donsellas pertionarias que alli pagaran pensio per son sustento aulas per las minyonas, casas per las seruidoras, y capella y Confessor Lo pati del Palau del Archabisbe te una estreta porta per

la entrada y dins de dit pati obran finestras moltas casas vehinas de manera que per lo dit edifici y monestir se han de pendrer no sols lo palau del Archabisbe, pero encara las casas del Mag.^{ch} m.^{r} Hieronym Astor, las de Casa de Gualba y Casa de Dalmau ab sa torra y posarse per terra per fer plassa la del Mag.^{ch} m.^{r} Fran.^{c} Camps y Gori, de Don Joan de Queralt y la de Don Alexandre Alentorn en que ultimament estaua m.^{r} Nadal de Prat per impedir estas casas la ample entrada y exida de dit Convent. —V. S.^{a} sera seruit considerar los grans edificis y lloch que ocupan en esta Ciutat vella las Iglesias y Casas communes que hi ha com son la Seu, Palau del Rey, Inquisitio, Sta Agata, la preso, lo Palau Episcopal Casa de la Deputatio Casa de la Ciutat Isglesias de s.^{t} Jaume St Miquel y s.^{t} Just y lo gran ambit del palau de la Comptesa y se veu quant pocas casas en ellas restan per la habitatio dels Ciutedans, que es la part que ha de estar mes habitada y forta per una necessitat (que Deu nostre senyor per sa Misericordia nos guarde) puix si se ajusta lo enderroch de tantas Casas en lo cor de la Ciutat restan sens commoditat de habitatio los Ciutedans prou gran dany de la conseruatio de la Republica Molts conuents de sinquanta anys ha esta part se son edificats dins las murallas de Barcelona y que los que antes j eran ampliats prenent casas y Carrers, y los nous han enderrocat moltes apropriantles y encorporantles ab los Conuents que importen gran numero y no haura vist V. s.^{a} que dins Ciutat se haja feta de fonament una casa gran que sie gran edifici, del que se segueix per (que) los lloguers de les cases se augmenten, los habitadors se diminuexen, los drets importan menos y los Ciutedans restan suportan majors carrechs puix los exemps dexan de pagar los drets y sobre esta diminutio de la Poblacio de la Ciutat ajustant en lo mitg della una fundatio que ha de lleuar deu o, dotse casas competens per la habitatio dels homens richs que ab sa familia pagan majors drets a la Ciutat, majors danys patira la Ciutat. La Iglesia y obra de sanct Miquel es pobrissima per esser lo numero dels Parrochians y per tenir tantas Iglesias prop en los dies de festa apenas y ha concurs de Parrochians, que apar sie una Iglesia de defora las charitats pocas y ni troban qui fasse los dies en la octaua del Corpus y si V. S.^{a} no donara Charitat per lo Predicador en la Quaresma no podrian tenirne. Lo Rector se sustenta de la funeraria y distribucions que son modicas y sis lleuan estas Casas sera grandissim lo dany que patira. Lo Con-

uent de la Sanctissima Trinitat tant antich no patira menos dany de una fundacio tant vehina que sols lo Carrer estara de per mitg dexant apart altres inconuenients que se dexen considerar. Per totas las quals y altres rahons que V. S.ª ponderara millor Supplican sie V. S.ª seruit ferlos merçe manar reueurer y repensar en la dita deliberatio de senyalar dit Palau del Archabisbe per dita fundatio com ha mes ben informat, no permetent en lo entretant se pose en exsequutio que de la rectitut y zel de V. S.ª al benefici publich esperan tota asertada resolutio al major seruey de Deu benefisi de la Ciutat y ho rebran a particular merçe. Officio &c. Altissimus &c. Tristany.»

E antes de votar lo dit Consell aserca del fet contengut en la Supplicatio alt insertada obtinguda primer llicentia del dit Consell entraren en aquell lo R.^{nt} Rector obrers de la dita Iglesia de s.^{t} Miquel lo R.^{nt} Pare Ministre del monestir de la Sanctissima Trinitat juntament ab lo Mag.^{ch} m.^{r} Aleix Tristany lo qual per part de dits Reuerents Rector y Communitat y obrers y R.^{nt} Pare ministre e, informa al dit Consell de paraula aserca de tot lo contengut en la Supplicatio alt insertada. E despres de hauer informat al dit Consell isqueren fora de dit Consell dits Rector obrers y Pare Ministre y los s.^{rs} Consellers donaren per propositio al dit Consell tot lo sobredit fet contengut en la alt insertada Supplicatio y informatio de paraula feta per dit m.^{r} Tristany peraque sobre aquell prengue la deliberatio mes conuenient al seruey de Deu n.^{e} s.^{r} y Benefici de la present Ciutat.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que en raho del fet proposat los s.^{rs} Consellers anomenen setse persones del present Consell es assaber quatre de cada stament les quals ab los senyors Consellers vejan les deliberations fetes per lo saui Consell de Cent en orde al monestir elegidor mensionat en la propositio y tambe la Supplicatio donada per part de la Iglesia de s.^{t} Miquel y Conuent de la Trinitat llegida al present Consell y tot lo demes que aparexera veurer y haguda consideratio a tot lo demes que aparexera conuenir posen en un paper lo que aparexera deu fer la present Ciutat en raho de dit fet y aquell manen llegir los senyors Consellers en altre Consell en lo qual se pendra la resolutio que aparexera mes conuenir al seruey de Deu nostre s.^{r} y Benefisi de la present Ciutat.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 97 a 103.^{v})

APÈNDIX III.

✠

A.) JESUS MARIA JOSEPH

En lo fet consultat per los Molt Ill.es senyors Consellers de la present Ciutat als Aduocats ordinaris y doctors applicats baix scrits aserca de la Pragmatica del Rey Pere ters dada en Monso a 11 de Mars *1368* collocada sots lo titol de offici de Consellers &c. en lo volumen segon [de] les constitutions de Catt[aluny].a ab la qual fonch estatuhit que los s.rs Consellers de Barcelona almenys quiscun Diuendres sien tinguts de anar a las presons de dita Ciutat ensemps ab lo Veguer o, son lloctinent E, aqui deura veurer hojen tots los prosessos e, encarserats per quina causa estiguen presos e, saber ab ells si la inquisitio es comensada en quin punt esta e, talment ho fassen que los dits presos en la preso no sien vexats o, en llur justitia sien expedits perque asso fassen e, obseruan los animos dels dits Consellers en quant pogue dit s.r Rey ne encarrega la obseruança de la qual Real Pragmatica inseguint lo tenor de aquella los dits senyors Consellers han jurat en lo ingres de son offici comforme sos antecessors han acostumat jurar ço es si te lloch en lo cas present en lo qual lo Molt Ill.e Portant veus de General Gouernador de Cathalunya es absent de la present Ciutat y Vegueria de Barcelona per esser com es anat a la Vila de Perpinya per certs negosis Y axi si per sa absentia ha de cessar y cessa lo exersisi de la Jurisdictio Criminal de la vice regia Vista dita Real pregmatica y vistes les constitutions 1. 2. 5. 7. collocades sots titol de Audientia y consell real y la constitutio unica de la Audientia de Gouernador y consti. 8. sots titol de offici de Gouernador Vist lo capitol de cort 56. del Any *1599* y altres aplicables. Attes y considerat que las ditas Constitutions 2.a et 7.a disposan clara y expressament que en lo cas que lo s.r Rey ho son primogenit partints de alguna Ciutat Vila o, lloch del Principat de Cathalunya hont se çelebrara sa Audientia per anar en altra Ciutat Vila o, lloch e fer aqui residentia ab sa cort ho puga continuar per son Canseller Vice Canceller ho en son cas Vice Canseller ho en son cas Re-

gent la Cancellaria per deu dies apres del jorn que ell sera exit de la Vegueria los quals deu dies ab la constitutio 7. foren alle[r]gats a 20 dies en lo qual cas estam ara perque no estam en cas de absentia de Primogenit ni del loctinent del s.r Rey ni en cas de transportatio de la Audientia de una part a, altra antes be la Audientia ara no pot ser treta de Barcelona en forsa del pacte primer dels jurats per lo s.r Mariscal de Bresse procurador general de la Magestat Christianissima de bona memoria ni vuy exersexen Canceller ni Regent y per conseguent no son aplicables dites constitutions segona ni setena al cas present antes be, se adapta millor lo cas present disposat en dita constitutio quinta de la Audientia y Consell Real ab la qual fonch statuhit que si lo loctinent general sen anaua de la Vegueria Ciutat Vila o, lloch hont esta la real audientia per perseguir y pendrer mal factors o, altrament puga aportarsen lo Regent la Cancellaria Aduocat fiscal y Jutges de cort ab los quals puga sentensiar y discidir las causas Criminals y encara aquesta constitutio no poria aplicarse al senyor Gouernador perque se ha de seruar la dita constitutio 8. sots titol de officis de Gouernador que disposa que lo Assessor de portant veus de Gouernador no puga fer actes alguns de Jurisdictio sino present lo portant veus de Gouernador en una matexa Ciutat Vila o, lloch ab lo dit Assessor y axi en aquest cas ha de cessar lo exersisi de la Jurisdictio de dit Assessor y si en cas de la absentia del lloctinent cessa lo exersisi de las causas Criminals en lo lloch de hont se es absentat com apar ab dita Constitutio quinta molt millor se ha de dir que cessa lo exersisi de la Jurisdictio Criminal en la vice regia absent lo Gouernador. Les quals y altres rahons ques porian ponderar attes los Aduocats ordinaris y Doctors aplicats baix scrits son de vot y parer que en lo cas present deuen dits senyors Consellers obseruar dita real Pragmatica que tenen jurada. Saluo ett.a

Mir Ad.tus Ciuitatis

Xammar Consulens *Boffill Consulens.*

✠

B.) Die veneris undecimo mensis Februarij anno a nat[ivitat].e Domini Millesimo sexcentesimo quinquagesimo.

Essent personalment constituhits los Ill.es senyors Geronim Romeu ciuteda honrat R[ege].nt la vegueria de Bar[celo].na &c.

Pere Pau Miquel doctor en medicina en cap, Francesch Puigjaner donzell segon, Lluis Bataller ciutada honrat de Bar[celon].ª ters, Pau Ferrer mercader quart, y Francesch Soler pellisser sise Consellers lo any present de la present ciutat de Bar[celon].ª juntament ab lo Ill.e s.r Francesch Serra chirurgia Conceller quint absent, los mag.chs Joseph Piella doctor en drets ciutada honrat de Bar[celon].ª lloct[inent]. de Prior de juristas, Narcis Mir en quiscun dret doctor advocat ordinari, Ramon Bofill doctor en drets en lloch del mag.ch Miquel Celles doctor en drets altre dels advocats ordinari[s] de casa la present ciutat per estar malalt, m.º Leandro Arbell procurador fiscal de las corts ordinarias de las Vegueria, y Ballia de Barcelona, m.º Joseph Soldevila not[ari]. publich de Bar[celon].ª y scriva del racional de dita casa juntament ab mi Francesch Poll notari, y hu dels scrivans jurats de dita cort de la vegueria de Bar[celon].ª y scriva de dit Ill.e R[ege].nt dita vegueria en una istancia de la obra nova dels carcers comuns de la present ciutat, que trau finestra a la plassa del Rey, y devallada de la preso ahont se acostuman de rebrer les deposicions del reos capturats en dits carcers, y tenir les visites, per causa de visitar los presos, que estan en dits carcers per orde de dit Ill.e R[ege].nt dita vegueria per ser fora la present ciutat, y vegueria estreta lo molt Ill.e senyor don Joseph de Biure, y de Margarit Portant veus de General Governador en lo present Principat de Cathalunya, lo qual per certs negocis parti de la present ciutat per a la vila de Perpinya dijous proppassat a tres del corrent, se ha feta visita, en la qual hisqueren Isidro Altabó jove fuster y Maria Rosas, la qual (feta primer relacio per lo dit mag.ch Joseph Piella del cas estava impetida) fonch feta conclusio en dita visita per ser cosa leve, que dita Maria Rosa fos extreta de dits carcers, la qual conclusio fonch encontinent de manament de dit Ill.e R[ege].nt dita vegueria posada en execucio, y per consegüent fet lo foras en lo llibre de la mesa per mi dit Francesch Poll notari, y scriva demunt dit. v.

In quorum fidem et testimonium premissorum ego Francis-cus Poll not[ari].us et scriba supra memoratus hic meum, quo utor, appono Si ✠ gnum. v.

APÈNDIX IV.

DICTO DIE [2 de Març de 1650.]

Concell de Cent.

Conuocat y congregat lo saui Consell de Cent Jurats en la sala gran de dit Consell en la forma acostumada en lo qual consell lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos companys digue y refferi en dit Consell com estos dies atras tenint una Conferensia ab los Molt Ill[es] s.[rs] Deputats lo s.[r] Abat Don Fransisco de Monpalau Embaxador extraordinari tremes per los dits Molt Ill.[es] senyors Deputats dona unes Cartes de sa Magestat y del senyor Duch de Orleans als senyors Consellers y tambe los digue que si los senyors Consellers y Saui Consell de Cent li donauen llicentia ell vindria en Consell y en ell donaria alguna intelligencia del aplauso que sa Magestat hauia rebut a ell y a m.[o] Fran.[c] Sangenis Embaxador extraordinari desta Ciutat trames a la matexa cort de Sa Magestat lo qual fet donaren dits s.[rs] Consellers per propositio al dit Consell peraque delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que vingue al present Consell lo s.[r] Don Fran.[co] Monpalau Abat de Banyoles per dir en ell lo que sera seruit.

En virtut de la qual deliberatio entra dit s.[r] Abat Monpalau y en ell de paraula digue y refferi llargament lo quant lo Rey n.[e] s.[r] estimaue a esta Ciutat y Prouincia per les grans demostracions de Amor y voluntat que sas Magestats regonexen los te esta Ciutat y Prouincia y despres dona dos cartes la una de sa Magestat que Deu guarde y la altra del s.[r] Prinsep de Orlians perals s.[rs] Consellers y saui Consell de Cent les quals foren llegides en dit Consell del tenor seguent.

«A nostres Charissims y ben Amats
los Consellers y Consell de Cent de
nostra fidelissima Ciutat de Bar[celon] [a]

De Part del Rey

Carta de sa Magestat.

Charissims y ben Amats, nos hauem rebut per Fran.[ch] Sangenis vostre Embaxador la lletra quens haueu scrita de xiiij del mes passat sobre lo estat present dels afers de nostra Prouincia de Catt[aluny].[a] y nos hauem de bonissima gana entes totas las cosas que ell

nos ha representades sobre aquest subiecte tant de viua veu com per un ample memorial sobre del qual nos li donarem nostras respostas tant prest com ell estara en estat de tornarsen Mentres tant com lo senyor Don Fran.co de Monpalau Abat de Banyoles sen torna aqui ab nostres resolutions sobre del quens ha representat, Nos hauem be volgut de parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y Mare acompanyarlo desta lletra pera confirmaruos las asseguransas de nostra satisfactio de tot vostre prosehir y de nostra singular affectio envers vosaltres com tambe que nosaltres hauem estat gustosissims del que vosaltres ab los Deputats del Prinsipat haueu elegit personas que nos son estadas tant agredables y que son tant capaces pera informarnos de las necessitats de totas las cosas concernents la dita Prouincia, hauenthi benissimament satisfet, y que noy ha cosa que Nos tingam mes a cor que de prouehiri y de donaruos tots los effectes que vosaltres podeu esperar de nostra protectio y bene volensia y remetentnos al dit s.r Abat de tot lo que nos podriam diruos sobre de aquest subiecte, en sperant la partida del dit s.r de Sangenis Nos no vos farem la present mes llarga sino per pregar Deu que ell vos tinga Charissims y ben amats en sa s.ta guarda Escrit en Paris a xxxj de Janer MDCL.—

LOUIS

LE TELLIER»

«A Messieurs los Consellers y Saui
Consell de Cent de la Ciutat de Bar[celon].a

Carta del s.r Duch de Orleans.

Messieurs, Sas Magestats tenen tanta de satisfactio del zel que la Cathalunya ha manifestat en totas las occasions per al be de llur seruey, que han cregut no poderuosne donar un testimoni y proua mes fauorable que enuiantuos a mon nabot Monsieur lo Duch de Mercour en qualitat de Virrey Vosaltres podeu veurer que aquest es lo effecte de las promesas que yo vos hauia fetes, com tambe la missio de dos centas mil lliures las quals son sens dubte, al present, aqui; y las quals seran seguidas dels diners que conuindra, de mes en mes pera la subsistencia de las tropas. Si vostres interessos son en una particular consideratio a sas Magestats com vos fan prou conexer per las fauorables respostas que han fet als Articles que los son estats presentats de vostra part Vosaltres no deueu gens duptar tambe que yo no contribuesca de tot mon poder al que mirara vostre auentatge y que yo no vos fassa veurer fins a qual punt Yo so

Messieurs

De Paris al derrer de Janer *1650*.

Vostre aficionadissim
Amich
GASTON»

E Despres en segon lloch lo s.r Conseller en cap de voluntat sua y del demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi en dit Consell com los s.rs Consellers en exsecutio de la deliberatio feta per lo saui Consell de Cent a [20] de febrer proppassat han

ajuntat per dos ho tres vegades la vuytena de carns per tractar en aquella lo assiento del tall de la carn de molto de la present Ciutat y anant tractant dits s.rs Consellers y Junta de carns ab Monsieur Antoni Porta y casi estant ajustats del preu a r[ah].º de 17 reals per cada deu lliures de carn ab moneda doble aportada la carn en los Escorxadors de Barçelona per part dels Arrendetaris del any passat se dona alguna intelligencia als senyors Consellers de que ells entendrian en Arrendar lo dit tall de la carn del molto ab moneda de Billo y que farian un paper dels pactes lo qual entregarian als senyors Consellers Y com los dits senyors Consellers y Junta tant per duptar del poder de no poder conclourer lo dit tracte ab dit Monsieur Porta com tambe per la noua offerta que dits Arrendetaris feren de Arrendar ab moneda de Billo los s.rs consellers y Junta deliberaren proposar lo dit fet al present Consell juntament ab lo paper dels pactes donats per los Arrendetaris lo qual fonch llegit en lo present Consell y aquell llegit donaren lo dit fet per propositio peraque aserca de aquell prenga la deliberatio mes conuenient al major benefici de la present Ciutat.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers anomenen dos persones del present Consell pera tractar y conferir tant ab les companyes dels francesos com altres que volen entendrer en lo assiento de les carns de molto la comoditat que cada una dellas voldra fer al major benefici de la present Ciutat ab refferiment al present Consell en lo qual se pendra la resolutio que mes conuindra en benefici de la present Ciutat.

En exsecutio de la qual deliberatio hisqueren fora de Consell Don Pedro Aymerich y Aloy Planes mercader pera conferir tant ab Thomas Olles droguer Arrendetari del Any prop passat com tambe ab Monsieur Antoni Porta franses y altres assentistes y despres de hauer sforsat ab ells si volien rebaxar los preus offerts tornaren eñ dit Consell y refferiren no ser estat possible rebaxar aquells de ninguna manera menys de 10 ₰ 9 la lliura que vol de la lliura de la carn del molto dit Thomas Olles ab moneda de Billo y dit Antoni Porta nos vol mourer de la offerta te feta dels 17 Reals per cada deu lliures de carn ab moneda doble sobre lo qual fet lo dit Consell feu la deliberatio seguent. Que entre en lo present Consell Monsieur Porta y ab la bestreta de sis mil dobles a r[ah].º vint y vuyt reals dobla o, ab pesas de vuyt a r[ah].º vuyt reals la pessa se effectue ab ell lo assiento de les carns del

molto a r[ah].º deset reals per cada deu lliures de Carn de molto posades als Escorxadors de la present Ciutat sens disgregarse lo present Consell ab los demes pactes que conuindran.

E Despres lo senyor Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys proposa en dit Consell a quin preu tallara la present Ciutat la lliura de la carn del molto lo any prop vinent.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que lo fet proposat sie prorrogat com lo present Consell lo porroga per altre ocasio y que en lo interim los s.rs Consellers y Junta de carn[s] sensuren y miren que a deset reals ab moneda bona per cada deu lliures de carn a com vindra la lliura pagada ab sisens ab refferiment en altre consell peraque posen la lliura de dita carn a la raho que aparexera conuenir.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 119.v a 122.v)

APÈNDIX V. (I)

Dicto Die [24 de Març de 1650.]

Consell de cent aserca de una Embaxada feta per los Administradors del hospital general.

Conuocat y congregat lo Saui Consell de Cent Jurats en la Instantia gran de dit Con[c]ell en lo qual consell lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys lo quint absent digue y refferi en dit Consell com los s.rs Administradors del hospital general eran fora de Consell y demanen llisentia al present Consell per entrar en ell y dir y representar algunes coses consernents y tocants al benefici y utilitat de aquella s.ta Casa y despres de hauer obtinguda dita diligencia entraren en dit Consell los Molt R.nts senyors Don Joseph Soler Ardiaca major y Canonge de la seu de Bar[celon].a lo noble Don Fran.co Sala lo Canonge Joseph Rouira y Boldo y Sagimon Damians mercader Administradors de dit Hospital los quals despres de hauer explicada llur embaxada de paraula donaren aquella en scrits en un paper lo qual fonch llegit en dit Consell del tenor seguent (*).

(*) Aquí s'indiquen amb xifres, per orde correlatiu, el dit paper i els altres sis documents que l'acompanyen, insertats en els fols. 141 a 159 del registre de *Deliberacions*.

✠

1.) «*Per als molt Ill.res Consellers y Saui consell de cent dels Administradors del Hospital g.l de S.ta Creu serca lo ques deu fer per rao de la dispositio de Pau Ferran Caualler.*

✠

Molt Ill.re Sor.

Lo quondam Pau Ferran Caualler en son ultim testament lo qual feu en poder de Fran.ch Reuerter not[ari] de B[arcelon].a als 10 de Juliol 1646 institui hereus als Pobres de Jesuchrist de la Conualescencia del Hospital g.l de S.ta Creu de Bar[celon].a uolent que tot lo proceit de sa heretat se esmerse ab censals en lloch tuto y segur, tot lo que ia noy consistiria y que dels fruyts se obre la Casa de la Conualescensia se esta uuy fabricant en dit Hospital g.l y acabat lo quarto en ell sian regalats y entretinguts dits Conualescents fins estigan perfetament bons, volent que axi dita obra sia feta, com dita Casa apres de feta sia administrada y regida per los Marmessors dexa en dit testament tant quant uiuran iuntament ab quatre Adm[inistrad].ors perpetuos anomena de dita Conualescencia y despres de la mort de dits Marmessors per los dits quatre Adm.ors independentment y sens podersi mesclar los Admi.ors del Hospital g.l y en cas no puga tenir lloch sa institucio ab dita forma, axi per Indult Apostolich com altrament fa hereus per dos iguals parts de sa uniuersal heretat al dit Hospital g.l y a la obra de S.ta Maria de la Mar de B[arcelon].a com dites y altres coses en dita clausula hereditaria se contenen copia de la qual se entrega a V. S. ab paper apart nombrat de lletra A (1).

Seguida la mort de dit Pau Ferran se conferiren ab los Adm.ors del Hospital g.l tres personas de las anomenadas per dit Pau Ferran en son nom y dels demes marmessors y adm.ors per ell anomenats demanant los dassen forma com executar la uoluntat de dit Ferran y auent conferit los Adm.ors del Hospital g.l particularment ab los mag.chs Aduocats de la casa per medi de un Adm.or enterantlos de la unio dels Hospitals units y ereccio del Hospital g.l de S.ta Creu ab la forma es uuy feta per lo R.sim Bisbe y molt Ill.re Capitol de la Seu de B[arcelon].a y molt Ill.re Ciutat y Saui concell de cent, donant tot lo ple poder a quatre administradors dos canonges per dit Bisbe y Capitol y dos ciutedans per la Ciutat per biennis anomenadors uolent sie per ells perpetuament administrat y regit sens coarcsio ni limitacio alguna podent fer tot lo que abans podian fer sos principals, etiam admetrer y repudiar erentias y lo quels sera llegat o, deixat segons los apareixaran utils y conuenients las condicions ab ques deixara, la qual unio es confirmada ab autoritat y Bulla Apostolica per la Santedat de Benet tretze en lo any 1401 (2) sup-

(1) Es el document de nombre 3.
(2) V. sa transcripció en el document 2.

plint los defectes qualseuols y agues en lo acte de la unio manant ser obseruada sots pena de incorrer en la indignacio de Deu omnipotent y benauenturats Apostols S.t Pere y S.t Pau (conforme la qual Bulla tot quant te dit Hospital g.l axi per Indults Apostolichs com per priuilegis reals es concedit al Hospital g.l de S.ta Creu y als quatre Adm.ors en la forma son uuy) Respongueren dits Aduocats cada hu de per si los feye molta difficultat poguessen admetrer dita herencia admetent altres Adm.ors en dit Hospital sino los quatre son uuy que uessen de be a be com ho podrian ajustar uehent sis trobaria cami com acomodaro que sempre conuingues publicarian son parer. Sobre del que auent refferit la difficultat als de la part de Pau Ferran, an tingut differents conferencies tres de la part de dit Ferran y dos dels Adm.ors del Hospital g.l ab commissio uns y altres dels demes ab supposisio dels Adm.ors del Hospital g.l que ningun fet acordassen entenian tenirlo per acordat que non donassen primer raho als Comuns sos principals ço es molt Ill.res Bisbe Capitol y Ciutat sens uolersel encarregar a soles ni poder ser culpats tant de commissio com de omissio.

En lo Janer prop passat uehent los Adm.ors del Hospital g.l que nos trobaue medi algu, y que lo admetrer dins lo Hospital g.l altres Adm.ors etiam que noy fos la Bulla de dita ereccio era impraticable reduit a obra: perque en un celler, en un graner, en un llenyer, y en un rebost, y axi de las demes officinas noy pot auer dos officials ab ui, gra y demes coses de Adm.ors difarents, ni hu mateix aportaro ab distincsio de dos amos que fora cahos de confusio sens euitaro encara que fessen las officinas y lloch per los quiu an de Administrar dins lo mateix quarto de la Conualescencia: perque mesclarse los uns ab los altres fora no auerhi respecte a uns Adm.ors ni altres lo ques tant conuenient en la casa. Majorment que estant la Bulla de la unio en deixar de ser Adm.ors los del Hospital g.l son uuy dexe de ser Hospital g.l y no si pot aplicar cosa de las rendas ni acaptas en dit nom de Hospital g.l fetas.

Considerant tambe dits Adm.ors que en cas donassen als Marmessors y Adm.ors nomenats per dit Ferran lo quarto de la Conualescencia tancant la porta es dins lo Hospital g.l y obrintlin al Carrer del Carme per obuiar lo cahos de confusio de dos Administracions dins un mateix Hospital lo que aconsellantlosho sos principals ab decret y autoritat Apostolica entenian poderho fer, no per axo millorarian en res dita Conualescencia ni als pobres conualescents della per raho del que abaix se dira per que en tal cas sels auia de prohibir ab expressas clausules irritants de sa Santedat que no poguessen tenir varedas per Cathalunya ni plats per B[arcelon].a perque acaptant en nom del Hospital g.l y de Conualescents del Hospital g.l es cert lo que mes ben librat ne axiria lo Hospital g.l fora partirli las caritats li donan uuy que ualen cerca de catorze milia lliures que perdentne la mitat se podria tancar dit Hospital g.l

Considerant tambe lo quanta mes casa aurian de fabricar los Adm.ors y marmessors de dit Ferran de la que uuy esta comensada, tant restant uberta la porta comuna de la Conualescencia al Hospital g.l es uuy com tancantla y obrintla a solas en lo carrer del Carme, perque ne aurian de fer per los sans per la Administracio y gouern y per totas las officinas comunas, com celler, graner, forns, paniceria, corral de gallinas, llenyer y altres y que per dit efecte

aurian de comprar altre tant pati a la altre part del carrer de les Egipsiaques perque nos pot obrar contra las cambrades de S.[ta] Maria ni de S.[t] Roch parets mitgeres de la Conualescencia que fora lleuar lo sol y ayre bo als malalts tancantlos las finestras, lo que tot cessa corrent per lo Hospital g.[1] pus seruirian las officinas comunas son uuy a la casa y los mateixos officials della.

Considerant tambe lo gasto aportarian los sans serian de menester per seruey de la Casa fentne altre Hospital adepart, que sempre ho seria comunicantse ab porta mitjera o, no ab lo Hospital g.[1] axi en salaris com de menjar y beurer y Robas de llit per officials y mossos, carretas y caualcaduras sens poder escusar metges y cirurgians iudicantho a la mitat del que fructuaria la renda de dit Ferran y que siu uolian estaluiar posanthi pochs officials y seruey, o auian de perdrer ab lo ques faria malbe per falta dell iudicant dita renda de quatre mil lliuras tots anys contantho al respecte del gasto fa lo Hospital g.[1] sens tenir la ajuda de costa te dit Hospital g.[1] perals Capellans serueixen que la entrada de la Iglesia arriba a cent lliuras per cada hu, que per no cansar a V. S. nos posa per menut lo que cessaria administrat per lo Hospital g.[1] que ab cent sinquanta lliuras cada un any repartissen als officials de la Casa, a mes y a manco estarian contents y sols aurian de posar de nou Pares y Cambrers a las Cambrades dels Conualescents, Mare y dos mosas a la cuyna ahont se aparellaria per dits conualescents. De ont resultaria que los pochs pobres de Jesuchrist que essent Hospital a depart podrian ser subuinguts en la Conualescencia serian molts los ques subuindrian si corria per lo Hospital g.[1] Perso que tota la renda ques consumiria en lo sustento y salaris dels oficials y ministres que serian menester per dit Hospital adepart seria tot en benefici y sustento de major numero de dits conualescents en lo Hospital g.[1]

Considerant tambe lo benefici particular resultaria a dit Hospital g.[1] restant la Conualescencia com esta uuy unida ab dit Hospital g.[1] ab mediana renda que seria exonerarlo de part dels malalts te en las Cambrades de ordinari; perque la quinta o, sisena part dels que sen uan despres de curats recauhen per falta de Conualescencia que podenthi entrar tots no recaurien y lo que se estaluiaria ab menos malalts o podria gastar ab la Conualescencia. Lo que cessa fentse dos Hospitals diuidits perque serian pochs los qui hi podrian admetrer, Auenthi sempre un continuo debat entre los dos Hospitals de quals malalts son los qui hi auran de entrar y si estan encara pera estar entre los malalts en lo g[enera].[1] y no per admetrels en lo de la Conualescencia: Com tambe sils ha ja sobreuingut algun accident que es raho tornarlos de la Conualescencia al g[enera].[1] lo ques molt de considerar y reparar.

Considerant tambe que en cas per raho de algun ajustament pogues pretendrer la obra de S.[ta] Maria de la Mar poder entrar en la successio de la mitat de la heretat com asso aura de ueures abans de executaro y als obrers los te de ser molt notori que de las causas o, llegats pios com aquest ne es absolut amo lo Pontifice podentho lleuar de una Causa pia y donarho a altre. Y que entre las causas pias sempre en la Sede Apostolica son estats preferits y tinguts en p[rime].[r] lloch los Hospitals: y que no auia de faltar fauor sent interes del Hospital g.[1] per sa Santedat axi dels Comuns com del Rey nostre Sor. de qui se iudica tant particular conueniencia per entrar en

lo Hospital g.^{l} a mes dels Pobres malalts de la Prouincia tants soldats de sas armadas uns y altres sos uasalls judicant que ab facilitat y moderat interes se ajustaria dita Obra y cediria per sa part.

Y considerant ultimament quels Adm.^{ors} y Marmessors per dit Pau Ferran anomenats los auia de pareixer lo que los Adm.^{ors} del Hospital g.^{l} los auian de proposar, no era interes dells, ans be en benefici dels Pobres de Jesuchrist y peraque major numero fossen subuinguts en la Conualescencia que fonch lo fi principal obliga al testador a disposar ab la sobredita forma (y mes senthi la Bulla de la unio quels impedia ferho) proposantlos medi com amostrar iuntament la estimacio feyen del diffunt fent immortal son nom en dit Hospital mesclantlos en quant podian (cosa fins uuy no feta) dantlos enterament la Administracio de la renda ab certa sobraintendencia de manera ques podian assegurar nos conuertiria iamay en altra cosa. Los proposaren despres de ditas de paraula les sobreditas y altres rahons lo medi o, apuntament seguent en escrits que per certa persona ben intencionada los era estat donat reseruantse lo consultarho ab V. S. abans.

Que los Marmessors del testament de Pau Ferran y Adm ^{ors} per ell anomenats fabricassen per son compte la casa de la Conualescencia esta uuy comensada segons la trassa los darian los Adm.^{ors} del Hospital g.^{l} uuy corrent com a unida y part de dit Hospital. Y acabada dita obra fessen la roba, llits, y demes alajas necessarias fins a estar moblada y a tot punt per posarhi los malalts conualescents, sens mesclarse dits Adm.^{ors} del Hospital g.^{l} en cosa ans be lo temps duraria dita fabrica y moblar la dita Casa tots anys gastassen los Adm.^{ors} del Hospital g.^{l} en dita obra y mobles lo que tenen de renda per dita Conualescensia queu judican a quatrecentas lliuras de renda poch mes o, manco.

Que en dita Conualescencia fessen un Arxiu en lo qual tinguessen dits marmessors y Adm.^{ors} les escripturas de totas las rendas y esmersos fets y fahedors de la heretat de Pau Ferran y que en cas de lluycions sels girassen a ells los preus, corrent per ells lo tornarlos a esmersar y axi mateix cobrar tots anys les pensions auent despres de cobrades de entregarles per tersas als Adm.^{ors} del Hospital g.^{l} o a son procurador a efecte de gastarlas en la Conualescencia com tambe robes, y aynes fetes per dita Conualescencia de principi.

Ques fes acte de Consert y aiustament del demunt dit entre ells y los Adm.^{ors} del Hospital g.^{l} en lo qual anomenarian per primer fundador de dita Casa de Conualescencia a Pau Ferran y se obligarian admetrer en ella tots los pobres axirian de las Cambrades del Hospital g.^{l} axi homens com dones abastas o no la renda de dit Ferran y la que uuy tenen a obs de la Conualescencia obligantse a suplir lo demes de les altres rendes y caritats del Hospital g.^{l} sens empero poderse posar dits marmessors y adm.^{ors} anomenats per Ferran en lo gouern de las cambrades de Conualescencia, sino per uia de aduertiment, com tampoch los del Hospital g.^{l} en lo gouern de la hazienda obligantse al demunt dit, com la renda procehira de la heretat de dit Ferran sia de quatre a sinch milia lliures. Dientlos expressament uegen sils aparexera posarhi alguns altres pactes.

Y ultimament que si algun any los aparexia ueurer si han gastat ab los Conualescents tota la renda de dit Ferran se obligassen los

Adm.[ors] del Hospital g.[l] ferlosho ueurer per major a arbitre de bon varo, y que los dits apuntaments fossen uists en cas agradassen per si donaue lloch a pretendrer la Obra de S.[ta] Maria y en tal cas uessen com se auria de ajustar, copia del qual paper conforme fonch donat se entrega a v. s. signat de lletra B (1).

Al sobredit paper respongueren los Marmessors y Adm.[ors] per dit Ferran nomenats ab altre paper en escrits als 3. de Febrer proppassat concloent en ell que tenen precissa obligacio de obseruar y guardar la uoluntat del testador y no contrauenir a aquella sens entrar en tracte ni discursos de major conueniencia y commoditat, que com pera remourer de rael la promiscuitat de malalts y conualescents en dit Hospital de Conualescencia age tinguda precipua uoluntat lo testador en lo separar las Administracions de dits Hospitals: Perso deyen y representauen que no poden apartarse de la uoluntat del testador lo qual no sols ha uolgut ferlos exactors de la hazienda consedintlos a soles la administracio y gouern de aquella en dit Hospital, sino que independentment los ha fet y anomenat Adm.[ors] de aquell uolent que tingan plena administracio de la Casa, Conualescents y demes: Perso attes lo fi principal es lo benefici dels Pobres esperan dels Adm.[ors] del Hospital g.[l] que aderintse a la uoluntat del testador qui ab tant pingue y oppulent patrimoni a feta tant singular obra pia no permetran ni occasionaran sia aquella frustrada contra la publica utilitat que si a ells los competia la facultat en orde a desistir de la Administracio que als Adm [ors] del Hospital g.[l], cedirian de molt bona gana, demanant los deixen posar ma a la obra y posar en execucio la uoluntat del diffunt conforme mes llarch en dit paper se conte copia del qual se entrega a V. S. nombrat de lletra C (2).

Vista per los Adm.[ors] del Hospital la resposta y resolucio a ells donada de no uoler entrar en tracte ni discursos de major conueniencia y commoditat sino sols de obseruar la uoluntat del difunt auent segons ella de administrarho tot y que per dit affecte se aderissen a la uoluntat del difunt que a ells nols tocaue desistir de la Administracio. Als sis de febrer proppassat iuntaren en lo Hospital quatre mag.[chs] Aduocats de la plassa y entre ells los Aduocats de dit Hospital, demanantlos despres de feta ostensio axi de la Bulla de la unio dels Hospitals y erecsio del g[enera].[l] de S.[ta] Creu confirmada ab autoritat Apostolica y demes papers necessaris, los aconsellassen y dassen son uot en escrits del que en dit fet podian y deuian fer serca la admisio o, repulsio de la heretat de dit Ferran: Los quals unanimes y conformes lo donaren firmat de sa ma, conclouhent que la forma per dit Pau Ferran donada en la dita Administracio de dita conualescencia ques part de la administracio de dit Hospital es directament contraria a la forma de Administracio en dita Bulla concedida, y que la admisio de dita herencia dits Adm.[ors] no la poden fer sens contrafaccio de dita Bulla apostolica, a la qual dits Adm.[ors] no poden contrauenir de sa propria autoritat. Perso que los doctors infra escrits eran de parer que la forma donada per Pau Ferran en la institucio de hereu dels Pobres de Jesuchrist conualescents del Hospital g.[l] de Sta Creu es directament contraria ab la forma ab

(1) Es el document de nombre 4.
(2) Es el document signat també de nombre 5.

dita Bulla donada, y que los Adm.ors segons la concordia en dita Bulla confirmada, *rebus ut nunc*, no poden acceptarla: Pero que antes de repudiarla per ser cosa de tant interes y ardua ne deuhen dar raho a sos principals conforme en dit uot mes llargament se conte Copia del qual se entrega a V. S. signat de lletra D (1).

Als 15. del febrer proppassat inseguint dit Vot tornaren resposta als nomenats per dit Pau Ferran, que la resolucio auian de pendrer tenia de correr per los molt Ill.res Vicari g.l en absensia del S.r Bisbe, y Capitol, Consellers y Saui Consell de la present Ciutat ab los quals ho conferirian lo mes prest los darian lloch que sols la tenian de las personas ab qui seren aconsellats, que per si a soles no podian admetrer dita fundacio, obstant la Bulla de la ereccio de dit Hospital confirmada ab autoritat Apostolica Copia del qual se entrega a V. S. signat de lletra E (2).

Per tant inseguint los Adm.ors del Hospital g.l lo designe que sempre han tingut y despres los es estat aconsellat per los mag.chs Aduocats representan a V. S. lo sobredit fet *peraque iuntament ab lo R.sim Bisbe y Capitol vista dita Bulla de la unio y demes papers uege y delibere lo faedor.* Dient expressament que si be sempre han tingut per la major conueniencia com ara tambe o, diuhen que o ab lo medi desobre proposat o, ab altre pogues trobar V. S. se ajustassen los marmessors y Adm.ors de dit Pau Ferran, ab los de dit Hospital g.l com nos diuidesca de dit Hospital la Conualescencia: corrent per dit Hospital g.l perque a les ores tot lo procehit de la heretat de Pau Ferran seria en benefici dels pobres conualescents sens auerse de gastar ab officials lo gouernen: y axi mateix tot lo que per manco malalts se estaluiaria en las cambradas del g[ener].al de manera que tots los malalts hi arribarian lleuant los debats si estan los malalts per estar a la Conualescencia o, a la Cambrada dels malalts y molts altres sen poden suscitar restant hu sol conforme ho es en Çaragossa, Siuilla y demes parts se te noticia y ha conualescencias de proposit. Y quant dit fet nos puga ajustar diuhen es sa intencio de acudir a V. S. *no sols per no poder admetrer dita herencia ab la forma disposa dit Pau Ferran, sino tambe pera suplicarli resolgue expressament sis deu o, nos deu admetrer ab dita forma.* que sentirian mol dits Adm.ors agues de correr per ells lo declarar que trobarian per mes conuenient al dit Hospital g.l y pobres de Jesuchrist conualescents acceptar dita heretat ab la forma la dexa tota per la Conualescensia Pau Ferran o, sols la meytat prenent laltra meytat la Obra de S.ta Maria de la Mar com los Adm.ors del Hospital g.l aplicassen dita mitat a la Conualescencia iuntament ab lo que estaluiarian a las Cambradas per menos malalts, que conforme dalt esta dit, quants mes arribarian a la Conualescencia al respecte, tants menos serian los malalts de las Cambradas (lo ques cert y clar o tindran en sa ma los Adm.ors) lo que entenen podra V. S. censurar sens entrar en discorrer las conueniencias tingueren los passats en unir molts Hospitals en hu, ni auerse may ubert cami per tocarhi, auent entrat a dit Hospital de la unio fins ara mes de valor de un milio de herencies y llegats. Ni auer de tractar si seria millor administracio la del Prior del Hospital g.l, Prior del Carme,

(1) Es el document de nombre 6.
(2) Es el document de nombre 7.

obrer ciuteda de S.ta Maria de la Mar iuntament ab lo Adm.or mercader seria del Hospital g.l perpetuos Administradors de la Conualescencia per dit Ferran anomenats (Attes que los nomenats ara de principi ab noms expressos han de acabar que sent conuenient ter Hospital a depart se auria de desitjar fossen immortals) o la dels quatre Adm.ors ab la forma son uuy de dit Hospital g.l tenint tant gran camp per elegirlos axi lo mol Ill.re Capitol com los S.rs Consellers y Saui Consell. Lo que diuhen ab esta claredad instigats de sa propria conciencia y segurs que nols poden dir los hi mou propri interes pus nol tenen ningu en la Administracio, sia molta o, poca ans be saben que quantas mes obligacions correran sobre ses espalles tant mes tindran de que dar compte a Deu nostre Sor. si noy cumplen. E axi desitjant satisfer a elles supplican a V. S. sia seruit pendrer la resolucio apareixera mes conuenient al seruey de Deu que ab ella restaran exonerats dits Adm.ors y ab lo madur parer de V. S. satisfetas las parts sens tenir que censurar los miradors. lo Hospital g.l y pobres de Jesuchrist conualescents lo que mes los conuindra. y dits Adm.ors de V. S. o tindran a singular gracia y merce &c.»

2.) «*Traslat Auctentich de las letras Apostolicas del S.t Para Papa Benet de Confirmatio de la unio dels Hospitals al Hospital General de S.ta Creu de Bar*[*celon*].*a* &c.

Hoc est exsemplum bene, et fideliter sumptum a quibusdam literis Apostolicis pargamenis Sanctissimi in Xpo. patris, et domini domini Benedicti Diuina prouidentia Sanctæ Romanæ ecclesiæ Summi pontificis Apostolorum Annulo in cera rubeæ in ceram Albam impresso in quibusdam filis serisi rubei croceique colorum pendenti munitis non viciatis nec cancellatis nec in aliqua sue parte suspectis sed omni vitio, et suspicione carentibus quarum quidem litterarum Thenor talis est BENEDICTUS episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam Iis, quæ pro utilitate rei publicæ ac pauperum, et peregrinorum sustentatione prouide facta, et ordinata existunt, ut illibata consistant libenter aducimus Apostolice muniminis firmitatem sane petitio pro parte venerabilis f[r]atris nostri Joannis episcopi Bar[cino].næ et dilectorum filiorum Capituli ecclesie Bar[cino].næ ac Consiliariorum ex Consilis nec non Ciuium Ciuitatis Bar[cino].næ nobis nuper exhibita continebat quod dudum ipsi certis ex causis vestris, et rationalibus ad hoc moti non nullæ sub episcopatu Bar[cino].næ pro tempore existentes, et Capituli necnon quedam aliæ hospitalia in dicta Ciuitate ab antiquo fundata sub Consiliariorum, et Consilij prædictorum Administratoribus seu regiminibus consistentia omnesque fructus reditus prouentus jura obuentione emolumenta terras domos, possessiones, et alia bona quecunque mobilia. et immobilia dictorum Hospitalium seu ad ipsa vel eorum aliquod quomodolibet pertinentiæ, et spectantiæ

seu ex ipsis prouenientia cuidam hospitali quod in eadem Ciuitate sub vocabulo domus S.[tæ] Crucis multum solemniter construitur maturis tractatibus et deliberationibus præhabitis applicarunt unierunt annexsuerunt, et etiam incorporarunt pro ut in quodam publico instrumento cuius thenor de verbo ad verbum presentibus inseri fecimus plenius continetur. Quare pro parte Joannis Episcopi Capituli Consiliariorum Consilij, et Ciuium prædictorum fuit nobis humiliter supplicatum, ut applicationi unioni annexioni, et incorporationi huiusmodi robur confirmationis aducere ac defectus siqui forçan in eisdem interuenerunt supplere de benignitate Apostolica dignaremur Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati applicationem unionem annexionem, et incorporationem prædictas aliaque omnia et singula in dicto instrumento contenta rata habentes, et grata illa Auctoritate Apostolica ex nostra certa scientia thenore presentium confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus supplentes omnes defectus siqui forsan interuenerint in eisdem Thenor vero dicti instrumenti talis est IN NOMINE Sancte, et indiuidue Trinitatis Patris, et filij, et Spiritus S.[ti] ac totius Curiæ supernorum Amen. Pateat uniuersis Quod cum in Consilio Centum Juratorum Ciuitatis Bar[cinon].[æ] celebrato in domo Comuni Consilij dictæ ciutatis die martis prima mensis Februarij Anno a natt[iuitat].[e] Domini Millesimo Quadringentesimo Primo fuisset oblata quedam supplicatio effectualiter continens quod pluribus videbatur esse decens, et infirmus pauperibus utile ac dictæ Ciuitati honorabile si diuersa hospitalia dictæ Ciuitatis corum aliqua sunt sub Administratione dominorum Episcopi et Capituli, et aliqua honorabilium Consiliariorum et Consilij dictæ Ciuitatis unirentur ac reducerentur in unum hospitale quod faciliter posset fieri multum notabile ac insigne, et poni in debita Administratione ut infirmi Pauperes, et alij qui bonis temporalibus destituti debe[n]t, et consuerunt in hospitalibus prædictæ ciuitatis refici, et sustentari valerent melius, et plenius refici, recolligi, et sustentari in uno solo notabili, et bene ordinato hospitali quam reficiantur pro nunc recolligantur, et sustententur in omnibus prædictis hospitalibus dictæ Ciuitatis eorum potissime in debita Administratione Attenta prædictumque Centum Juratorum Consilium commisisset honorabilibus Raymundo de Valle, Ferrario de Marimundo, Anthonio Buçoti, Michaeli Roura, et Ludouico de Gualbis Consiliarijs Anni presentis dictæ Ciuitatis ut cum certis probis hominibus de quolibet statu per eos eligendis dictæ, et alijs supplicationibus in dicto Consilio Centum Juratorum oblatis pro ut eis visum fuerit prouiderent Et postmodum præfatis honorabilibus Consiliarijs et diuersis probis hominibus dictæ Ciuitatis de quolibet statu numerum quindecim excedentibus, hac de causa per ipsos Consiliarios conuocatis visum fuerit contenta in dicta supplicatione debere executione deduci, et ob hoc ipsi honorabiles Consiliarij, et probi homines prouidendo dictæ suplicationi certos probos homines elegerint qui una cum ipsis honorabilibus Consiliarijs, et sine ipsis super unione fienda de omnibus prædictis hospitalibus et modo fidei (fiendi) tractarent, et concordarent cum dictis dominis Episcopo, et Capitulo, et alia omnia facerent qua ad exequtionem dictæ unionis, et eius perfectionis ac regiminis et Administrationis prædicti fiendi, et hordinandi hospitalis inueuerint facienda Et subsequenter habitis prius superijs di-

uersis tractatibus inter dictos honorabiles Consiliarios et probos homines ad hoc electos ex una parte, et R.um in Xpo. patrem dominum fratrem Joannem miseratione diuina Episcopum Bar[cinon].æ et aliquas notabiles personas de Capitulo dictæ ecclesiæ Bar[cinon].æ ex altera, et celebrato propterea Capitulo eiusdem ecclesie prefatis dominis Episcopo el Capitulo visum fuerit illud idem Tandem die martis quarta decima martis Anni prædicti millesimi quadringentesimi primi dicti honorabiles Consiliarii constituti personaliter in domo inferiori Consilij dictæ Ciuitatis vocata de Trenta presentibus, et consulentibus dictis electis, et alijs diuersis probis hominibus dictæ Ciuitatis de quolibet statu in præsentia mei Bonanati Egidij Auctoritate regia nott[arij]. publici, et scribæ honorabilis Consilij Bar[cinon].æ, et Testium videlicet venerabilium Bernardi de Ponte legum doctoris Bernardi Serra Berengarij de Cortilio Petri Çabadia, et Raymundi de Querio mercatorum Ciuium Bar[cinon].æ ex potestate, et Auctoritatæ prædictis ex una parte, et dicti R.dus dominos Episcopus, et eius honorabile Capitulum hac de causa conuocatum ad sonum campanæ, et alias per communem nuntium ut moris est, et congregatum in Camera majori episcopalis palatij Bar[cinon].æ in quo quidem Capitulo presentes fuerunt dictus dominus episcopus, et venerabilis Guilelmus de Fontibus decanus Franciscus Castanyerij v. i. d. Archidiaconus Vallensis Bartholomeus Ginerij Sacrista, Anthonius de Fornellis Bernardus de Thous Berengarius de Matamala Guillelmus Vallesicæ Franciscus Pineda Jacobus de Todonyano Petrus Folquerij Ferrarius de Podiolo Guilelmus Carbonelli, et Michael Formosij omnes canonici dictæ ecclesiæ Capitulantes, et Capitulum facientes, et representantes in presentia mei dicti et infrascripti nottarij, et Testium videlicet discretorum Petri Riera Bernardi Marqueti, et Anthonij Maioris presbiterorum Bar[cinon].æ domesticorum dicti domini episcopi ac Anthonij Laurentij Scriptoris Bar[cinon].æ, ex altera parte illis via modo, et forma quibus de jure melius valere, et tenere possit prædicta hospitalia pauperum infirmorum videlicet hospitale vocatum den Vilar alias de la Ciutat et hospitale vocatum den Mercus, que erat sub Administratione, et regimine dictorum honorabilium Consiliariorum et Consilij dictæ Ciuitatis et hospitale vocatum den Colom ac hospitale vocatum den Vilar que erat sub Administratione, et regimene dictorum dominorum Episcopi, et Capituli ac omnia, et singula eorum bona mobilia, et immobilia ac se mouentia juraque, et actiones quecunque sint, et ubicunque unierunt, et reduxerunt in unum hospitale seu domum quam vocare voluerunt, et decreuerunt hospitale seu domus Sanctæ Crucis fiendum et construendum seu fiendam vel construendam in loco ubi est nunc prædictum hospitale vocato den Colom situm in reuali dictæ Ciuitatis, et patuis coram vicinis solenniter, et abunda[n]ter pro ut est inter dictos dominos episcopum, et Capitulum ac dictos honorabiles Consiliarios, et probos homines condictum concordatum, et etiam ordinatum. In quoquidem hospitali seu domo Sanctæ Crucis omnes infirmi Pauperes, et alij qui in supradictæ, et alijs hospitalibus dictæ Ciuitatis hospitari refici, et alimentari consueuerunt poterunt Deo propicio utilius, et abundantius solito alimentari, et refici ac innecessarijs adiuuari Et voluerunt ac ordinarunt, et statuerunt dicti domini Episcopi, et Capitulum ac honorabiles Consiliarij Auctoritate, et ex potestate

prædictis quod regimen, et Administratio dicti hospitalis siue domus Sanctæ Crucæ sit perpetuo communis tam dictis dominis Episcopo, et Capitulo qui nunc sunt, et pro tempore fuerint, quam dictis honabilibus Consiliarijs, et Consilio dictæ Ciuitatis nunc, et pro tempore exhistentibus, *et quod regatur et Administretur per quator notabiles, et idoneas personas videlicet duos Canonicos eligendos per dictos dominos Episcopum et Capitulum, et duos ciues eligendos per dictos honorabiles Consiliarios, et Consilium*, et quod tempus regiminis dictarum quatuor personarum duret solummodo per duos Annos continuos. Ita quod quolibet Anno in crastinum S.tæ Crucis mensis madij fiat, et fieri habet noua electio, et mutatio de duobus ex dictis rectoribus seu Administratoribus videlicet de uno Cano nico et uno Ciue remanentibus alijs duobus eorum socijs, Et isto modo quolibet ex dictis quatuor rectoribus seu Administratoribus, cum electus fuerit remanebit in dicto regimine seu Administratione per dictos duos Annos exceptis duobus videlicet uno Canonico, et uno ciue ex quatuor primitus eligendos in Administratione jam dicta qui duo solum per unum Annum in Administratione ipsa poterunt remanere. Voluerunt etiam, et statuerunt ac ordinarunt prædicti domini episcopus, et Capitulum ac honorabiles Consiliarij eisdem potestate, et Auctoritate quod dicti quator rectores seu Administratores cum electi fuerint per totum tempus seu regiminis habeant illud regimen ac illam Administrationem præ[e]minentiam, et prærogatiuam in dicto hospitali seu domo Sanctæ Crucis, et omnibus eius bonis mobilibus, et immobilibus ac se mouentibus ac juribus, et actionibus quibuscunque quod, et quam dicti domini Episcopus, et Capitulum ac dicti honorabiles Consiliarij, et Consilium habebant in dictis hospitalibus suæ Administratione subiectis ante unionem, et reductionem presentes, *et absque arctatione aliqua dicti generalis* regiminis contulerunt ac dederunt ipsi dominus episcopus ac Capitulum ac honorabiles Consiliarij nominibus supradictis præfatis quatuor Rectoribus, et Administratoribus cum dicto modo electi seu creati fuerint potestatem plenariam, et speciale mandatum quod possent illico seu cum eis visum fuerit ad manus suas apprehendere, et accipere nomine, et ad opus dicti noui hospitalis seu domus S.tæ Crucis omnia [h]ospicia, et edificia, et patua dictorum quatuor hospitalium superius descriptorum et omnes eorum campos vineas hortos, et pocessiones alias census redditus morabatinos censualia obuentiones jura, et emolumenta quæcunque nec non lectos superlectilia utensilia, et alia quecunque bona mobilia, et immobilia ac se mouentia cuiusuis species seu conditionis fuerint et illa quæ ex dictis hospicijs edificijs, et patuis campis vineis hortis ac alijs bonis tam mobilibus quam immobilibus ac se mouentibus eis videbitur vendere aut stabilire seu in emphiteosim concedere ad certos an[n]uos census aut alias alienare illis modis, et formis ac personis, et pro illis pretijs seu intratis de quibus sibi visum fuerit, et proinde quecunque instrumenta cum omnibus obligationibus renuntiationibus securitatibus pactis juramentis clausulis, et cauthelis necesarijs, et utilibus facere, et firmare emptores seu adquisitores in possessionem corporalem inducere *quaslibet hereditates adire aut si eis videbitur respuere Et queuis legata si cum onere vel conditione ad eorum cognitionem damnosis aut nimium onerosis legata fuerint etiam respuere aut eis renuntiare*, et duo ex eis unus videli-

cet Canonicus, et alter Ciuis instrumentis venditionum, et aliarum alienationum faciendarum de proprietatibus, et possessionibus que pro dicto hospitali seu domo S.tæ Crucis tenentur aut tenebuntur subscribere, et firmare dominij ratione, fatichas dare seu concedere quascunque jurisdictiones ciuiles, et criminales altas, et baxias meraque et mixta imperia siquæ in futurum dicto hospitali seu domo S.tæ Crucis debebuntur aut pertinebuntur quibusuis causis seu titulis exercere regere, et gubernare seu ad ea regenda baiulos judices, et alios officiales creare ponere et ordinare, et ordinatos ac positos destituere, et reuocare ac alium seu alios eorum loco ponere, et constituere totiens quotiens eis videbitur nec non tam in judicio quam extra agere defendere, et experiri tran[s]igere et pacisci ac compromittere pro, et super quibusuis questionibus litibus, et demandis, Et ad prædicta omnia et eorum singula quotiens eis videbitur procuratorem, et procuratores sustituere, et ponere positos que reuocare, et destituere, et alium seu alios surrogare, et quilibet ex eis in casu necessitatis vel absentia ponere, et surrogare qui eandem habeat potestatem Et generaliter omnia alia facere ac plena execucioni deducere quæ ipsis quatuor Rectoribus seu Administratoribus dicto hospitali seu domui S.tæ Crucis utilia seu necessaria videbuntur Et que ipsi domini episcopus, et Capitulum ac ipsi honorabiles Consiliarij, et Consilium facere possent personaliter constituti etiam si majora grauiora, et duriora superius expressatis fuerint, et talia, quæ de jure vel consuetudine aut alias mandatum exhigerent speciale præfati enim domini Episcopus, et Capitulum ac honorabiles Consiliarij ex eisdem potestate, et aucthoritate commiserunt in, et super prædictis omnibus, et singulis cum incidentibus, et dependentibus ac emergentibus ex eisdem, et eis connexis dictis quatuor Rectoribus, et Administratoribus cum prædicto modo electi, et creati fuerint totum locum suum ac vices omnimodas cum libera, et generali Administratione ac promiserunt nominibus supradictis mihi dicto, et infrascripto nott[ari].° ut publicæ personæ nomine omnium, corum interest, et intererit ac interesse poterit in futurum stipulanti acceptanti, et legittime recipienti se, et sucessores suos super habere ratum gratum validum atque firmum totum, et quicquid per dictos quatuor Rectores, et Administratores modo prædicto eligendos, et substituendum ac substituendos ab eis actum dictum gestum, et administratum fuerit, et illud nullo tempore reuocare judicioque sisti, et judicatum solui cum suis clausulis uniuersis sub bonorum omnium dictorum olim quatuor hospitalium, et dicti etiam noui hospitalis seu domus Sanctæ Crucis ubique habitorum, et habendorum obligatione Cæterum prædicti domini Episcopus, et Capitulum ac honorabiles Consiliarij attendentes quod ex eo, qua dicti quatuor Rectores seu Administratores circa ordinarias et extra ordinarias receptiones reddituum pecuniarum legatorum obuentionum bonorum et jurium dicti noui hospitalis seu domus Sanctæ Crucis seu ei quomodolibet pertinentium, et quotidianas distributiones in ea fiendas, et alia ordinaria onera eidem nouo hospitali seu domui Sanctæ Crucis incumbentia non possint assidue vacare commode pro subleuando onere dictorum quatuor Rectorum seu Administratorum, et pro utiliori regimine, et gubernatione dicti noui hospitalis seu domus S.tæ Crucis ordinarunt, et statuerunt jam dictis nominibus quod huiusmodi redituum peccu-

niarum et bonorum receptio, et particularis Administratio, et regimen fiant, et fieri habeant per duas personas bonæ conditionis, et famæ, et si possibile fuerit in bonis temporalibus opulentas quarum una sit ecclesiastica eligenda quotiens locus affuerit per dictum dominum episcopum, et quator Canonicos dicti sui Capituli per eum eligendos, et altera sit secularis laica eligenda quotiens casus occurrerit per dictos honorabiles Consiliarios, et quatuor probos homines dictæ Ciuitatis per eos eligendos vel si dicti dominus episcopus, et quatuor Canonici per eum eligendi, et dicti honorabiles Consiliarij, et quatuor probi homines per eos etiam eligendi concordauerint per unam solam personam ecclesiasticam aut secularem laycam bonæ famæ, et conditionis, et si possibile ut predicitur fuerit in bonis temporalibus opulentam. Quibus quidem duabus personis in simul vel uni persone cum dicto modo electi fuerint seu electa fuerit præfati domini Episcopus, et Capitulum ac dicti honorabiles Consiliarij ex eisdem potestate, et Auctoritate super dictis reddituum pecuniarum et bonorum receptione, et Apocharum seu Albaranorum de receptis confectione, et super dictis particulari Administratione, et regimine ac super ponendo, et substituendo ad prædicta omnia et eorum singula unum, et plures procuratorem seu procuratores ac eos reuocando, et destituendo, et alium seu alios surrogando, et omnia alia faciendo et exercendo quæ ad hæc necessaria seu oportuna fuerint commiserunt, et dederunt prædictis duabus personis aut uni persone dicto modo eligendis seu eligendæ totum locum suum, et omnimodas vices suas. Intellecto tamen, et declarato expresse quod dictæ duæ personæ vel una persona in omnibus, et singulis dictam particularem Administrationem seu regimen tangentibus, subsint et subesse ac parere teneantur, et habeant dictis quatuor rectoribus seu Administratoribus, et ad eorum voluntatem, et beneplacitum in dictis receptione et particulari Administratione ac regimine stare et remanere habeant, et non ultra. Ordinarunt etiam, et statuerunt prædicti domini episcopus, et Capitulum ac dicti honorabiles Consiliarij ex potestate, et auctoritate prædictis quod dictæ duæ personæ vel una persona quibus vel cui dicto modo prædictæ receptio, et particularis Administratio siue regimen commutent teneantur et habeant seu teneatur, et habeat reddere quolibet Anno compotum. et rationem de receptis, gestis, et administratis per eas vel eam circa p[rædic].ta et reliqua rationum suis successoribus vel successori si dictam particularem Administrationem dimiserint vel in usus, et necessitates dicti hospitalis seu domus S.tæ Crucis si in dictis receptione, et particulari Administratione remanserint venerabilibus rationalibus dictæ Ciuitatis qui tunc fuerint, et duabus personis ecclesiasticis per dictos dominos Episcopum, et Capitulum quotiens casus efficerit elligendis que rationales simul cum dictis duabus personis ecclesiasticis prædicto modo eligendis jam dictæ computa recipere audire discutere examinare impugnare, et diffinire ac diffinitionum instrumenta firmare valeant pro ut eis per justitiam saluis juribus dicti hospitalis seu domus Sanctæ Crucis videbitur faciendum. *Postmodum vero die lune vigesima septima mensis Junij Anni prædicti* Millesimi quadringentesimi primi prefatus dominus episcopus ac eius honorabile Capitulum ac de causa conuocatum ad sonum campanæ et alias per communem nuntium ut est moris, ac congregatum in quodam

parua Camera dicti episcopalis palatij in qua idem dominus episcopus infirmitate podagræ tenebatur in quo quidem Capitulo presentes fuerunt dictus dominus episcopus, et venerabilis Dominicus Pontu archidiaconus major Bernardus de Thous Berengarius de Matamala Guilelmus Vallesij Franciscus Pineda Jacobus de Todonajano (*) Petrus Folquerij Ferrarius de Podiolo Guilelmus Carbonelli Miquael Formosij, et Berengarius Ollerij omnes Canonici dictæ ecclesiæ Bar[cinon].æ, Capitulantes, et Capitulum ut prædicitur facientes in presentia mei dicti, et infrascripti nott[arij]. et testium videlicet venerabilium Simonis de Marimundo Michaelis Roure et Guilelmi Columbi ac discreti Joannis Torroni nott[arij]. Ciuium Barc[cinon].æ Attendentes ut dixerunt in unione que ut expressatur superius facta fuit de dictis quatuor hospitalibus eorum fuisse intentionis, et voluntatis quod hospitale S.tæ Margarittæ dictum alias domus infirmorum siue dels mazells constructum in dicto reuali Bar[cinon].æ, cum omnibus eius redditus bonis, et juribus ac proprietatibus comprehenderetur in unione prædicta hocque per obliuionem, seu inaduertentiam fuisse ommissum prædictum hospitale S.tæ Margarittæ dictum alias domus infirmorum quod erat sub eorum Administratione, et regimine, et omnia eius hospitia, et edificia et bona mobilia, et immobilia ac se mouentia quæcunque sint, et ubicunque juraque et actiones sibi nunc vel in futurum spectantia, et spectantes unierunt dederunt, et assignarunt dicto nouo hospitali seu domui S.tæ Crucis ac eius rectoribus, et Administratoribus sub illis modis formis, et conditionibus quibus de dictis quatuor hospitalibus factum fuit Et voluerunt, et consenserunt expresse dicti domini episcopus, et Capitulum quod dicti rectores et Administratores jam dicti noui hospitalis seu domus sancte Crucis habeant, et habere debeant seu possint ex facultate plenaria quam eis presentis instrumenti serie contulerunt illam, et eandem potestatem Administrationem et regimen in omnibus, et singulis bonis mobilibus, et immobilibus juribusque et actionibus jam dicti hospitalis S.tæ Margarittæ seu domus infirmorum aut ad aliud qualitercunque spectantibus qualem, et quantam eis super aliis bonis dictorum unitorum hospitalium contullerunt. *Subsequenter autem die sabbati vigesima tertia mensis Julij Anni prædicti millesimi quadringentesimi primi venerabilis Bartholomeus Rubei Prior monasterij S.tæ Eulaliæ de Campo Bar[cinon].æ,* ordinis S.ti Augustini, et Conuentus dicti sui monasterij ac de causa conuocatus ut moris est, et congregatus in ecclesia dicti monasterij ubi alias pro communibus actibus præfati monasterij congregari consueuit in quo quidem Conuentu presentes fuerunt dictus venerabilis Prior Franciscus de Magarola hospitalerius Raymundus Serra Sacrista Guilelmus Lupeti infirmerius Joannes Basora, et Joannes Roig omnes Canonici dicti monasterij Conuentum facientes celebrantes, et representantes in presentia dicti Joannis Torroni nott[arij]. Bar[cinon].æ, hæc nomine mei dicti, et infrascripti Bonanati Egidij notarij et ut in ac parte a me substituti recipientis, et Testium videlicet discreti Bernardi de Monte malone presbiteri, et Asberti Thome Bar[cinon].æ commorantium pro exoneratione dicti sui monasterij cui ex infras-

---

(*) Aquest cognom, que en el meteix document apareix escrit *Todonyano,* en el *Libre Vert* (volum III), consta amb les dues formes de *Totayano* i *Todonyano.*

cripto hospitali nulla ipsi monasterio seu eius Conuentui prouenit utilitas de expressis licentia, et voluntate prefati domini Episcopi ac eius Auctoritate, et decreto in hijs interuenientibus hospitale vocatum de S.tæ Eulaliæ constructum extra muros dictæ Ciuitatis Bar[cinon].æ videlicet non longe ultra portale nouum dictæ Ciuitatis quod erat sub eorum Administratione et regimine ac omnia eius hospitia, et edificia, et bona, mobilia, et immobilia ac se mouentia quecunque sint et ubicunque juraque, et actiones sibi nunc vel in futurum aspectantia, et spectantes unierunt dederunt, et assignarunt ac realiter concesserunt dicto nouo hospitali seu domui S.tæ Crucis ac eius rectoribus, et Administratoribus sub illis modis formis, et conditionibus quibus de aliis superius expresis hospitalibus factum fuit quorum unio, et in unum hospitale reductio fuit per dictum Joannem Torroni ipsis Priori, et Conventui ut supra posita et specifice recitata. Et voluerunt ac concensserunt dicti venerabiles Prior, et Conventus quod supradicti rectores. et Administratores præfati noui hospitalis siue domus S.tæ Crucis habeant, et habere debeant ac possint ex plenaria facultate quam eis cum instrumento huiusmodi contullerunt illam, et eandem potestatem Administrationem, et regimen in omnibus, et singulis bonis mobilibus, et immobilibus, juribusque et actionibus prædicti hospitalis S.tæ Eulaliæ aut ad illud qualitercunque spectantibus qualis, et quanta eis super alijs bonis, et juribus dictorum unitorum hospitalium est supra attributa. Et ipsa etiam eadem die sabbati prædictus dominus Episcopus constitutus personaliter in quadam domo vocata la Torra den Viues sita extra portale vocatum dels orbs dictæ Ciuitatis in presentia dicti Joannis Torroni nott[arij]. ac nomine mei dicti, et infrascripti Bonanati Egidij nott[arij]. et ut in ac parte a me substituti recipientis, et Testium videlicet venerabilium Francisci Ortals legum doctoris, et Galserandi Armengaudi Ciuium Bar[cinon].æ confitens prædicta per dictos Priorem, et Conuentum facta de eius voluntate, et licentia processisse suam in hiis interposuit Aucthoritatem pariter, et decretum. Prædicta igitur omnia et singula supradicta ut superius expressa sunt tam dicti domini Episcopus, et Capitulum quam dicti honorabiles Consiliarij nomine dictæ Ciuitatis quam etiam dicti Prior, et Conuentus voluerunt ordinarunt fecerunt statuerunt et concensserunt in manu, et posse mei dicti Bonanati Egidij nott[arij]., et in posse dicti Joannis Torroni nott[arij] in eo nomine, et pro me recipientis pro ut expressum est superius ut publicæ personæ nomine omnium quorum interest et intererit ac interesse poterit in futurum stipulantis acceptantis, et legittime recipientis, et requisiuerunt tam dicti domini episcopus, et Capitulum quam dicti ho[no]rabiles Consiliarij de prædictis omnibus, et singulis fieri, et utrique parti ac etiam dictis rectoribus, et Administratoribus tradi per me dictum, et infrascriptum notarium tot publica consimilia instrumenta quod inde pro dictes partes vel earum alteram aut per dictos rectores, et Administratores fuerint requisita. Acta fuerunt hæc Bar[cinon].æ diebus locis mensibus, et Anno prædictis presentibus partim me dicto, et infrascripto Bonanato Egidij, et partim dicto Joanne Torroni notario, et in ac parte substituto meo, et Testibus superius nominatis. Signum mei Bonanati Egidij Auctoritatæ Regia nott[arij]. publici, et scribæ honorabilis Consilij Bar[cinon].æ qui hæc scribi feci, et clausi

cum raso et correcto in lineis xij inferiori Consilij dictæ Ciuitis vocata de Trenta, presentibus et lxxj aut ad illud, et lxxviiij.º expressis, Et cum supraposito in lineis vj. de Gualbis et lj. per dictum dominum Episcopum, etquatuor canonicos dicti sui Capituli per eum eligendos, et altera sit secularis laica eligenda quotiens casus occurrerit. Et quia post subtractionem bullæ nostræ Papalis nobis factam in dicta oppressione detenti bulla ipsa juxta morem Romanæ Curiæ non utimur hanc paginam Apostolorum Annulo in pendenti jusimus communiri cui ac si sub bulla nostra plumbea bullata fuisset plenam fidem volumus adhiberi *Nulli ergo omnino hominum* liceat hanc paginam nostram confirmationis supplectionis, et voluntatis infringeri vel ei ausij temerario contraire si quis autem hoc attentare presumserit indignationem omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datt[um]. Auinione nonas Septembris Pontificatus nostri Anno Septimo.

Si✠gnum Fran.[ci] Bartroli not[arii] pub[lici]. Bar[cinon].[æ] testis

Si✠gnum Joannis Codony auctoritatibus Ap[ostoli].[ca] et Regia not[arii] publici B[arcinon].[e] testis

Sig✠num Geruasij Verdera Apostolica atque Regia auctoritatibus notarij publici Bar[cinon].[e] qui hujusmodi exemplum a suo vero originali sumptum et cum eodem veraciter comprobatum testificatumque ut supra patet in his octo papyri foliis scribere feci et clausi rogatus ac requisitus.»

3.) «*Transumpto de la clausula hereditaria del testament de Pau Ferran caualler* N.[e] A.

✠

Hoc est exemplum bene et fideliter Bar[cino].[ne] sumptum a Clausula uniuersalis herentiæ posita descripta et contenta in publico et auctentico testamento mag.[ci] Pauli Farran militis Bar[cino].[ne] populati in papiro scripto Bar[cino].[ne] acto die decima mensis Julij anno a nat[ivitat].[e] Domini millessimo sexcentessimo quadragessimo sexto receptoque et testificato ac clauso siue subsignato per discretum Franciscum Reuerter notarium publicum Bar[cino].[ne] cuiusquidem clausulæ thenor talis est Tots los altres empero bens meus mobles y immobles haguts y per auer drets ueus noms forses y actions mies qualseuols y ahont seuulla que sian y que a mis pertanyen y pertanyer pugan ara ,o, en lo sdeuenidor en qualseuols parts del mon per qualseuols rahons, y causas que dir y pensar se pugan Deix y atorc per induit de pietat y per amor de Deu e en remissio de mas culpas, y peccats y de les quondam mas mullers y de mos pares fills y persones que jo en qualseuol manera tinga obligatio als pobres Conualecents de Jesuchrist del hospital general de sancta Creu de la present Ciutat instituhint aquells a mi hereus uniuersals volent y ordenant que encontinent mon obit seguit los sobredits Senyors marmessors meus y Administradors per mi auall anomenadors prengan a sa ma ab benefici de Inuentari tots mos bens los que en diner comptant o en censals no consistiran vengan

en lo encant publich al mes donant y tot lo net procehit de dites uendas juntament ab lo diner ques trobara comptant lo die de ma fi tenir jo en ma casa e axi be tot lo diner que procehira de la lluytio dels cambis que lo dia de ma fi se trobaran en lo cos de ma heretat (tots los quals vull se quiten lo mes prest sia possible) ho depositen en la taula o banch de la present Ciutat en nom de Administradors de la Casa de dits pobres Conualecents del hospital general de S.ta Creu de la present Ciutat de hont (pagats primer tots los gastos de ma sepultura misses institutions y llegats axi pios com proffans per mi desobre fets y tot lo demes que jo pore deurer) exir no puga sino per via de smerç en lloch tuto, y segur a coneguda de dits senyors mos administradors deuall scrits concebent los actes ab clausulá de resmerç per en tot cas de lluytio a obs de dita administratio, E, Per quant es ma intentio y voluntat que la Casa de la Conualecentia de dits pobres comensada en dit hospital sia del tot acabada y los malalts Conualecents en ella sian aconsolats a total conexensa de dits mos marmessors y dels administradors deuall scrits y que aquella sia gouernada y administrada y ab una bona forma y de la manera que jo desijo Per tant vull orden y man que encontinent mon obit seguit y lo mes prest sia possible per dits S.rs mos marmessors y administradors y major part de aquells sia erigida y fundada dita Casa de pobres Conualecents la qual com es dit avuy esta comensada en dit hospital fent los statuts y ordinations que aparexera mes conuenir per lo bon Gouern y administratio de aquella attes ma hasienda es tant pingue que jo entench que en cas lo die de vuy jo faltas passara de vuytanta milia lliures lo que restara net pera dita fundatio y erectio de dita Casa de Conualecents la qual asienda vull sia assignada y consignada per dits mos marmessors y Administradors a la dita Casa de Pobres Conualecents de dit hospital y als administradors perpetuos de aquella per al sustento y regalo dels pobres declinants en aquell perpetuament y vull tambe que los dits mos marmessors y administradors lo mes prest pugan fassan posar ma en la dita fabrica de dita Casa de Conualecents passant aquella auant fins a tant sia del tot perfeta y acabada gastant en ella los fruyts de ma heretat tant solament y no conuertintlos en altra cosa y acabada que dita obra que sia seruesca dit us de fruit de ma heretat pera regalar y aconsolar a dits pobres Conualecents fins a tant aparexera a dits administradors e a la major part de aquells estaran bons pera despedir los E si acas sera que algun temps axi per indult apostolich com altrament se intentaua en tot ,o, en part mudar esta mia dispositio en tal cas fas hereus a saber es per la meytat al dit hospital General de Sancta creu de dita present Ciutat y per la altra meytat a la obra de dita Iglesia de S.ta Maria de la mar de dita present Ciutat a obs de conuertir la renda de dita ma uniuersal heretat cada un any en los gastos de dits hospital y obra E pos en administradors y generals gouernadors de dita ma asienda y Administratio de dita casa de Conualecents al R.t prior de dit hospital general y al administrador mercader de aquell al Pare prior del monastir de nostra S.ra del Carme de la present Ciutat que vuy son y per auant ad impe[rpe]tuum respectiue seran al mag.c senyor Joseph Berart caualler en Bar[celo].na populat y seguida la mort de dit Berart vull que en son lloch sia posat en administrador lo obrer Ciuteda que a les hores, y perpetuament sera de la obra de dita

Iglesia de santa Maria de la mar de dita present Ciutat y axi be als sobre anomenats mos marmessors tan quant ells y lo sobreuiuent de ells viuran sens auersen de subrogar algu als quals tots y a la major part de ells ara y en tot temps dono y conferesch ple y bastant poder ab libera y general administratio E uull y declaro que lo notari del present meu testament sia escriua de dita Administratio de dita Casa de Conualecents y en son cas en quant a dita ma hasienda de dits hospital y obra de S.[ta] Maria y apres son obit ho sia lo fill seu que regira ses scriptures y sera not[ari]. publich de Bar[celo].[na] com sia de bon nom vida y fama com acostuman serho los not[aris]. publichs de Bar[celo].[na] a coneguda de dits s.[rs] Administradors meus ententho dir en quant a sa bondat y legalitat y seguit son obit vull ho sia lo notari del Collegi dels notaris pub[lichs]. de Bar[celo].[na] qui en tot temps se trobara ab salari condecent a coneguda de dits S.[rs] Ad[ministrad].[ors] y tambe vull que dits S.[rs] Ad.[ors] pugan anomenar les persones per lo gouern de dits pobres Conualecents quel[s] aparexera y ab lo salari que assenyalarlos voldran. Pau Farran. Reuocant cassant &c.

Si✠gnum Joannis Baptistæ Vidal not[arii] pub[li].[ci] Bar[cinon].[e] testis

Sig✠num Bartholomei Plea regia auctoritate not[arii] publici B[arcino].[ne] testis

Sig✠num Geruasij Verdera Apostolica atque Regia auctoritatibus notarij publici Bar[cinon].[e] Qui hujusmodi exemplum a suo vero originali sumptum et cum eodem veraciter comprobatum testificatumque ut supra patet in his duobus papyri folijs scribere feci et clausi rogatus ac requisitus.»

4.) «*Medi proposat per los Ad.[ors] del Hospital g.[al] als marmessors y ad.[ors] nomenats per Pau Ferran en Janer 1650.* N.[e] B.

✠

Medi o apuntament segons lo qual apar se podria executar la uoluntat del quondam Pau Ferran Caualler cerca la fundacio de la Conualescensia en lo Hospital g.[l] de S.[ta] Creu de B[arcelon].[a]

Primo que los marmessors del testament del quondam Pau Ferran y Adm.[ors] de la Conualescensia per ell anomenats (despres de ajustats de la trassa de la obra de la Conualescencia ab los Adm.[ors] del Hospital g.[l]) passen auant dita obra comprant les cases seran menester per fer pati y passar les Cambrades per alli ahont son ellas fins estiga a tot son punt sens mesclarsi ni saberhi res los Adm.[ors] del Hospital General.

2.° que los Adm.[ors] del Hospital g.[l] gasten cada un any en dita obra lo temps durara la renda tenen uuy per dita Conualescencia segons la mateixa trassa, corrent per dits Adm.[ors] quant a dita quantitat sens que si mesclen los de Pau Ferran.

3.° que en dita obra se fasse un Arxiu en lo qual los Adm.[ors] y marmessors de Pau Ferran tingan les escripturas de totas las rendas de dita Conualescencia procehidas de la heretat del quondam Pau

Ferran tenint les claus y corrent per ells la custodia de dit Arxiu, corrent per ells lo esmersar la renda, cobrar aquella y reesmersar totora y quant se seguiran luycions de dita renda auentse de fer las lluycions en taula a ells mateixos segons la disposisio de dit Ferran.

4.° que acabada la obra la renda annual la gasten los mateixos Marmessors y Adm.ors de Pau Ferran en prouehir las cambrades de dita Conualescencia de llits, matalasos, roba blanca, flasadas, aynes de cuyna necessaries fins estigan a son punt per posarhi los malalts Conualescents.

5.° que per lo mateix agen de gastar los Adm.ors del Hospital g.l la renda tenen a obs de dita Conualescencia y mes si mes los ne aura entrat, a obs de moblar dita Conualescencia fins estiga a son punt.

6.° que en lo acte de ajustament faedor entre los marmessors y Adm.ors de dit Ferran ab los Adm.ors del Hospital g.l a mes dels sobredits pactes los Adm.ors de dit Ferran agen de entregar als del Hospital g.l tota la roba feta per dita Conualescencia y aynes de cuyna y obligarse tots anys entregar per tersas anticipades tot lo que muntara dita renda a dits Adm.ors o, a son procurador comensant a executaro quant tindran alguna cantitat considerable cobrada obligantse los Adm.ors de dit Hospital arribant la renda de quatre a sinch milia lliures tots anys a fer y nomenar per primer fundador de la Conualescencia a dit Pau Ferran y a posar en dita Conuales-[cen]cia tots los malalts y malaltes axiran de las Cambrades de dit Hospital sustentantlos y regalantlos en ella fins aparega als d[octo].rs de dit Hospital estan pera despedirlos, a conseruar y renouar tota la roba de ditas Cambrades posant en ellas y per son gouern tots los oficials necessaris abaste, o no abaste la renda de dit Ferran y la que uuy tenen per dita Conualescencia, obligantse a suplir lo demes de les altres rendes de dit Hospital, corrent per los Adm.ors de dit Hospital lo que es gouern de las cambrades, sino fos per uia de aduertiment per los Adm.ors de Pau Ferran lo gouern de la hazienda fins a entregarla cadany en lo qual acte si poden affegir si alguns pactes parexeran conuenients.

7.° que si algun any parexera ueurer als Adm.ors de Pau Ferran si en dita Conualescencia han gastat los Adm.ors del Hospital g.l lo proceit de la renda de Pau Ferran tingan obligacio de ferlosho ueurer per major, arbitrio boni viri, si be creuhen los qui an fet lo apuntament an de supplir los del Hospital g.l molts milanars cadany.

8.° que los dits apuntaments sian uists en cas se ajusten ans de fer acte si donan lloch a que pogues pretendrer la obra de S.ta Maria part de la hazienda, segons la disposisio de Ferran y en tal cas si conuindra ajustarse assi ab la obra o, acudir a Roma.»

✠

5.) *«Resposta donada per los marmessors y ad.ors nomenats per Pau Ferran als Ad.ors del Hospital g.al als 3 de fabrer 1650.* N.e C.

Los marmessors del testament y Adm.ors del Hospital de la conualescensia anomenats per lo quondam Pau Ferran attentament

an considerat los capitols apuntats per V.s M.s y se aderirian a aquells si en lo contengut en lo Capitol 6. no aduertissen expressa contrauencio a la disposisio del dit quondam Pau Ferran, lo qual expresament disposa lo seguent. *Y los malalts conualescents en ella sian aconsolats a total conexensa de mos marmessors y dels Adm.ors deuallescrits y que aquella sia gouernada ab una bona forma y de la manera que jo desitjo.* Mes abaix. *fent los estatuts y ordinacions quels aparexera mes conuenir.* Mes baix *la qual hazienda null sia assignada y consignada per dits mos marmessors y Adm.ors a la dita casa de Pobres Conualescents de dit Hospital y als Adm.ors perpetuos de aquella etc.* expressant dit testador altres clausules, de les quals resulta que elegi les personas que anomena en Adm.ors perpetuos y llur industria separats dels Adm.ors del Hospital g.l tenint entera noticia de llurs obligacions per auer alguns anys exercit lo carrech de Adm or del Hospital g.l expressant uoler esser sa uoluntat tant inuiolablement obseruada, que en cas de inobseruansa de uoluntat y contrauencio de aquesta a uolgut y disposat que sa uoluntat se commutas com en efecte o ha commutat del que se collegeix que dits marmessors y Adm.ors tenen a precissa obligacio de obseruar y guardar la voluntat de dit testador y no contrauenir a aquella, *sens entrar en tracte ni discursos de major conueniencia y commoditats.*

E com pera remourer de rael la promiscuitat de malalts y conualescents en dit Hospital de Conualescencia age tinguda lo testador precissa uoluntat en lo separar las Administracions de dits Hospitals: Perso los Adm.ors sobredits diuhen y representan que no poden apartarse de la uoluntat del testador, lo qual no sols a uolgut ferlos exactors de la hazienda consedintlos a soles la Administracio y gouern de aquella en dit Hospital, sino que independentment los ha fet [y] anomenat Administradors de aquell uolent que tinguessen plena administracio de la Casa, Conualescents y del demes: Per lo que attes que lo benefici dels Pobres es lo fi principal esperam de la pietat, legalitat y rectitut de V.s M.s que aderintse a la uoluntat de dit testador qui ab tant pingue y opulent patrimoni a feta tant singular obra pia no permetran ni originaran esser aquella frustrada contra la publica utilitat, que si a dits Adm.ors los competia en orde a desistir de la Administracio sobredita, la facultat que a V.s M.s regonexent uentatges de Administracio cedirien de gran uoluntat a la forma donada. Suplicant perso los donen lloch pera comensar la obra y posar en execucio la voluntat del testador com ab tota uoluntat desitgen posarhi ma fins a reduirho a total efecte y cumpliment.»

✠

6.) *«Vot de quatre doctors consultats per los Ad.ors del Hospital g.al als 6 de fabrer 1650.* — N.e D.

✠

En lo fet consultat per los S.rs Adm.ors del Hospital g.l de S.ta Creu de B[arcelon].a acerca del que deuhen ses merses fer en

respecte de la execucio de la voluntat ultima del quondam Pau Ferran Caualler vist lo testament del dit Pau Ferran rebut y testificat en poder de Fran.^{ch} Reuerter not[ari] pub[lich]. de B[arcelon].^{a} a 10 de Juliol 1646. Vista la Bulla de Benedicto tretze que es la erecsio del Hospital g.^{l} de Sta Creu ab la unio de sis Hospitals y auia en Bar[celon].^{a} dada en Auinyo a ... [nonas] de Setembre 1401.

Attes que lo dit Pau Ferran en son testament institueix hereus seus uniuersals als pobres Conualescents de Jesuchrist del Hospital g.^{l} de Sta Creu de la present Ciutat uolent que a costas de sa hazienda la casa de la Conualescencia ques comensada dins los ambits de dit Hospital sia ab tot efecte acabada, y que de dita Conualescencia y de sa renda sia acabada nomenant per Adm.^{ors} los que ell en son testament deputa y per mort de aquells nomena per Adm.^{ors} perpetuos lo Prior del Hospital, lo Prior del Carme, lo Adm.^{or} mercader de dit Hospital y lo obrer ciuteda de Sta Maria, uolent que si ab esta forma esta sa ultima disposisio nos pot obseruar en tal cas de sa hazienda sien fetes dos parts, la una per al dit Hospital, laltra per la obra de Sta Maria, com en dit testament llargament se conte, que attes que en la erecsio del Hospital g.^{l} de Sta Creu se uniren Hospitals que estauen fundats y eregits en la present Ciutat uns baix proteccio de la Ciutat altres baix proteccio del R.^{sim} Bisbe y molt Ill.^{re} Capitol, y altres baix altre proteccio de altres Comuns Ill.^{res} consentint en que tots fossen units en un Hospital g.^{l} sots nom de Sta Creu, del qual fossen Adm.^{ors} dos Srs Canonges y dos Srs Ciutedans los quals tinguessen plenitut de poder per administrar dit Hospital independentment de Bisbe, Capitol y Ciutat, lo que se es axi obseruat puix fins uuy dits quatre Adm.^{ors} an administrat plenament dit Hospital y dita obseruansa y administracio de dit Hospital ab esta forma esta ab dita Bulla autoritate Apostolica confirmada, del tenor de la qual dits Adm.^{ors} no sen poden apartar, y considerant que la forma per dit Pau Ferran donada en la dita administracio de dita Conualescencia (que es part de la Administracio de dit Hospital) es directament contraria a la forma de Administracio en dita Bulla concedida y que la admisio de dita herencia dits Srs Adm.^{ors} no la poden fer sens contrafaccio de dita Bulla Apostolica a la qual dits Srs Adm.^{ors} no poden contrauenir de sa propria autoritat. Perso los d.^{rs} infrascrits son de parer que la forma donada per Pau Ferran en la institucio de hereu dels Pobres de Jesuchrist Conualescents del Hospital g.^{l} de Sta Creu, es directament contraria a la forma ab dita Bulla donada y que los Srs Adm.^{ors} segons la Concordia en dita Bulla confirmada, *rebus ut nunc,* no poden acceptarla. Però qué antes de repudiarla per esser cosa tan ardua y de tant gran interes ne deuhen donar raho dits Srs Adm.^{ors} a sos principals ço es los Srs Canonges al R.^{sim} Bisbe o a son Vicari g.^{l} y al molt Ill.^{re} Capitol y los Srs Adm.^{ors} seculars a la Ciutat: peraque ab la conforme resolucio de tots se puga millor acertar al major seruey de Deu y benefici dels Pobres Conualescents de Jesuchrist Saluo etc.

Tristany
Sola
Balet
Xammar.»

✠

7.) «*Resposta donada per los Ad.ors del Hospital g.al als anomenats per Pau Ferran a 15 de fabrer 1650.* — N. E.

Responent los Adm.ors del Hospital g.l de S.ta Creu al paper a ells donat als 3. del corrent per los Marmessors del testament del quondam Pau Ferran Caualler y Adm.ors de la Conualescencia per ell nomenats ab lo qual (no obstant los son estades representades diuerses uegades de paraula la difficultat tenia la execucio de la voluntat de dit Ferran ab la forma disposa, y conueniencia fora per als pobres de Jesuchrist sercar medi o, expedient com acordaro) Conclouen que sens entrar ab tracte ni discursos de major conueniencia y commoditat pera remourer de rael la promiscuitat dels malalts y conualescents en lo Hospital de la conualescencia separant las Administracions que no poden apartarse un punt de la voluntat del testador demanant lloch pera posarse a obrar en la Casa de la Conualescencia. Ab que uehentse dits Adm.ors fora tot tracte y obligats a respondrer clarament sils conuenia o no admetrer dita fundacio. ab la forma ordena lo diffunt. En p[rime].r lloch an uolgut ser cerciorats de son poder y sils obstaue la Bulla de la erecsio dels Hospitals units y erecsio del Hospital g.l es uuy confirmada per la Santedat de Benet tretze lo any 1401. Perso iuntaren bastant numero de doctors, axi los Aduocats de la casa com altres de opinio; per los quals es estat resolt obstaue dita Bulla y que, *rebus ut nunc*, no podien admetrer dita fundacio encaraque uolguessen, que era fet del R.im y molt Ill.re bisbe y Capitol y molt Ill.res S.rs Concellers y saui consell de cent de la present Ciutat. Pero que sent negossi de tant pes, ans de renunciarla aconsellauen ne donassen raho a sos principals. Inseguint lo qual uot y resolucio an sempre tinguda, y mes uehent que en cas iudicassen conue admetrer la fundacio, no esta en sa ma, ofereixen executarho ab tota breuedat, esperant que dits molt Ill.res Bisbe y Capitol y Ciutat resoldran lo de major benefici del Hospital g.l seruey de Deu y benefici publich que es en tot lo interes major de dits Adm.ors»

E despres de llegida dita Supplicatio hisqueren de Consell dits Administradors y los s.rs Consellers donaren dit fet per propositio ha dit Consell peraque sobre aquell delibere lo fahedor

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que la materia proposada es de la grauedat y qualitat ques dexa considerar y lo bon acert della requereix premeditada y assentada discussio Que Perço los S.rs Consellers anomenan dos persones del present Consell les quals se conferescan ab lo Molt Ill.e Capitol de la Cathredal de la present Ciutat y Vicari general de aquella ,o, ab les persones que anomenaran aquells s.rs peraque conferida ex-

tensament la materia proposada y vists y attentament llegits y considerats los papers entregats al present Consell per los Administradors del hospital general de la present Ciutat signats de n.° 1. fins a n.° 7. y ohides las dos parts dins quinse dies proxims referescan al present Consell lo quels aparexera deu fer y obrar la present Ciutat peraque en dit fet pugue deliberar lo que aparexera mes conuenir al seruey de Deu n.e s.r y benefici de dit Hospital y de aquesta deliberatio donen notitia los s.rs Consellers al dit Molt Ill.e Capitol per lo medi sien seruits.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 140.v a 160.)

(II.)

(CONCELL DE CENT del dia 9 d'abril de 1650.)

. . . .

E Despres lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos companys digue y refferi que com lo present Consell hauia ja entesa la relatio que lo noble Don Pedro Aymerich y mossen Dimas Çafont hauian feta en lo present Consell a serca de la Comissio per lo saui Consell donada als s.rs Consellers y dos persones en lo ultim Consell de Cent tingut y celebrat als 23. de Mars prop passat aserca de la differensia tenen los Administradors del hospital General y los Marmessors y Administradors del testament de mossen Pau Ferran y tambe lo paper donat per dits Senyors Don Pedro y Dimas Çafont y de las dos persones anomenades per lo Illustre Capitol de la seu llegit al present consell del tenor seguent n.° 8 «Molt Ill.e s.r Las Personas per V. S.a anomenades se han conferit ab les anomenades per lo molt Illustre Capitol y despres de hauer attentament llegit los papers donats per los Administradors del hospital general y ohits los Marmessors y Administradors del quondam Pau Ferran comferint ab ells varios medis no se han volgut ajustar a ningu, ans be nos han respost no volerse apartar un punt del disposat per dit quondam Ferran, ni venir be tasite ni expressament en acudir a sa Santedat de comu consentiment pera que ab seguretat de consiensia poguessen concordar y consertar las difficultats proposadas Per lo que inseguint la deliberatio per V. S.a feta en lo ultim consell ordenant nos diguessem que deuia

fer y obrar, Sentim pot V. S.ª acudir a sa Santedat valentse dels medis de sa Magestat, de sa Altesa y demes Ministres Reals axi de la Cort com desta Ciutat, del Embaxador de Sa Magestat en Roma y supplicar al Molt Illustre Vicari General y capitol obren en aquesta conformitat (com V. S.ª acostuma en totas las ocasions ha conuingut per lo benefici del hospital) Perque tots junts pugan conseguir la commutacio de la voluntat del quondam Pau Ferran en quant a no admetrer altres Administradors ni Administracio de la concedida per Bullas Apostolicas al hospital general, puix de la diuersitat de Administracions judicam grans inconuenients y confusions y aparexent be a V. S.ª lo sobre dit se pot seruir donar comissio als Molt Ill.es s.rs Consellers pera scriurer a las personas los aparexera conuenir per alcansar esta grasia de sa Santedat. Representam en particular a V. S.ª la major difficultat que tenim es lo interes de la obra de Sancta Maria puix lo quondam Pau Ferran disposa en cas nos puga tenir lloch lo disposat en son testament se diuidesca sa hazienda per meytat entre lo hospital general y dita obra, y com las personas per VS.ª anomenades no tenen comissio de tractar ab la Parrochia pera veurer si voldrien sedir en tot o, ab part y condecendir a la petitio per V. S.ª fahedora a sa Santedat: V. S.ª se seruesca deliberar lo que li aparega mes conuenir.

En cas empero que V. S.ª no li aparega conuenir acudir a sa Santedat per la commutacio de la voluntat del quondam Pau Ferran en quant a la Administracio o, que no se pogues alcansar de sa Santedat la dita commutacio de dita Administracio, Antes que V. S.ª permeta se administre lo hospital de la conuelecensia per los Administradors anomenats per Pau Ferran, tant en lo hospital de Conuelesensia ya comensat, com en cas volguessen edificarlo nouament en altra part judicam ser de major conueniencia perals pobres de Jesu Christ que V. S.ª accepte la meytat de la hazienda de dit quondam Pau Ferran per los pobres del hospital general dexant la altra meytat per la obra de Sancta Maria, dexanto tot a millor censura de V. S.ª»

Y no res menys hauent ohit a m.º Joseph Berart Caualler y a m.r Pere Antoni Serra Doctor en lleys com a Marmessors del testament y ultima voluntat de dit m.º Pau Ferran y la pretentensio de aquells explicada de paraula al present Consell y axi mateix lo paper per ells donat llegit al present Consell que es del tenor seguent «Molt Ill.e s.r Considerant lo Ill.e q[u]ondam Pau

Ferran Caualler en Barcelona populat la necessitat de Conuelesensia per los malalts del hospital general de Sancta Creu de la present Ciutat en son ultim y valido testament debaix la dispositio del qual es mort, ha instituit hereu seu uniuersal Nostre Senyor Deu Jesu Christ la sua anima y lo hospital de Conuelesensia comensat en lo ambit de dit hospital general encarregant als Marmessors de dit son testament nomenats que de la renda de sos bens continuen la obra de dit hospital de Conuelesensia y posen a tot punt per estar ab tota comoditat los malalts que exiran conualasents del hospital general y en aquell sien alimentats y regalats per los dits marmessors y Administradors per ell nomenats, differents Administradors del hospital general, de la renda de sos bens que son de valor de Cent mil lliures poch mes o, manco ab lo modo y forma que millor aparexera a dits marmessors y Administradors per ell nomenats los quals cobren las rendes y paguen de la manera que millor conuindra ab expresa declaratio que si nos complia sa dispositio (encara que ab procurada commutatio de sa voluntat feta per lo Sanctissim Pare) que la meytat de sos bens sien del hospital general y la altra meytat sie de la obra de la Iglesia de s.ta Maria de la Mar de la present Ciutat com mes llargament es de veurer en dit testament al qual se fa relatio Per exsecutar la dita fundacio de hospital de Conuelesensia demanaren llisentia dits Marmessors y Administradors, als Administradors del hospital general per comensar la continuacio de la obra de dit Hospital de Conuelesensia ja comensada per los Administradors del hospital general, de las rendas y Almoynas fins assi fetas per alguns benefectors y per concedir aquella respongueren dits Administradors ab los medis resultants de vuyt capitols en una scriptura als quals facilment hauian aderit los dits Marmessors, y Administradors si nols hagues obstat la contrarietat y apositio a la dispositio de dit testador que dits medis contenen en particular lo capitol .6. de aquells y axi en altra scriptura respongueren dits Marmessors y Administradors, que no podien ni deuien acceptar los medis proposats per que estauen precissament obligats a exsecutar y complir la dispositio del testador: sens estar en tracte ni discursos de major conueniensia y comoditat los quals lo testador hauia preuingudas com a molt expert en la Administracio del hospital general per esser estat Administrador alguns Anys y li hauia aparagut de sos bens propris liberament disposar en la dita forma

que no podien ni poden alterar ni mudar y axi que fossen seruits donar la llicentia de obrar demanada.

Aduertint la raho de dits Marmessors y Administradors juntaren y consultaren los Administradors del hospital general dos Aduocats del hospital general ordinaris y dos consulens los quals resolgueren que obstaua la Bulla de unio de hospitals a la erectio del hospital general concedida per lo Sanctissim Papa Benet tretse any *1401* y que *rebus ut nunc* no podien admetrer dita fundacio encara que volguessen y que per la importansia del negosi ans de renunsiarla aconsellaren que ne donasen raho a V. S.ª y Molt Ill.ᵉ capitol de la seu com la han donada ab moltes rahons de conueniensia. Lo tractar aquest debat fonch comes per V. S.ª ab dos persones y per lo Molt Ill.ᵉ Capitol ha altres dos, perque ohissen una part y altra y refferissen respectiuament lo que tractarien.

Encara que de paraula hajen tractat los dos de dits Marmessors y Administradors ab orde dels demes ab los dits quatre comissaris empero per major intelligencia del fet a paragut donar en scrits esta relatio, y resolutio que es la refferida de que segons obligacio de llur carrech de marmessors y Administradors no poden ni deuen consentir ha exsecutar se lo Testament del quondam Pau Ferran en altra forma modo ni manera sino es segons la forma ab que vol y disposa en dit son testament y que en cas de encontre ab dita Bulla difficultat de acceptacio de dita fundatio de hospital de Conuelesensia y tant gran heretat a que se admete y nos dexe perdre Y aixi Supplican a V. S.ª que sie seruit manar concedir la llicentia que sels retarda per dits Administradors del hospital general que a mes de la obra tant pia y sancta ho rebran dits Marmessors a singular gracia y merçe Lo offici &c.

Altissimus &c.
Boffill
Par»

Que Per tant veja lo present Consell lo que en raho de dit fet sera seruit deliberar que los senyors consellers ho posaran en exsecutio.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que les persones ja anomenades per la present Ciutat per lo fet de dit Pau Ferran se conferescan ab les persones nomenades per lo mateix effecte per lo Molt Illustre Capitol y que per part de aquesta Ciutat se

digue a dites persones nomenades per dit Molt Ill.e Capitol qu lo saui Consell de cent inclina a ques posse en exsecutio la dispositio y ultima voluntat de dit Pau Ferran en orde al hospital de Conuelesensia del modo y manera y en la forma que dit Pau Ferran te disposat y ordenat ab dit son testament pero lo dit consell no ha volgut pendrer resolutio alguna en dit fet que no donas raho primer a dit Molt Ill.e capitol del que en dita raho li aparexera se deu fer y de la resposta ques fara per part de dit Molt Ill.e capitol sien seruits los senyors Consellers donarne raho al present Consell pera que puga deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu y benefici de dit hospital de Conuelesensia Y que per quant los Administradors del hospital general difficulten en dita fundatio y Administracio pera ob[s]tarlosho alguna Bulla Apostolica que perço si manester sera se scrigue a sa Sanctedat pera que sie seruit dispensar en dita noua Administracio no obstant qualseuol concessions Apostolicas fetas en dita raho en dit hospital per los Summos Pontifices en quant encontra ha dita Administracio de dit hospital general.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 177.v a 180.v)

(III.)

(CONCELL DE CENT del dia 19 de Maig de 1650.)

. . . .

Embaxada del Ill.e Capitol de la seu de Bar[celon].a

E Apres entra un Verguer en consell y dona auis als senyors Consellers com fora de Consell y hauia una Embaxada de part del Ill.e Capitol de la seu de Barcelona y obtinguda primer llisentia del present Consell entraren en ell lo Molt R.nt s.r ..... (*) Morell Sagrista y Canonge de dita seu y lo Molt R.nt s.r Ramon de Boxados tambe Canonge de dita seu los quals despres de hauer explicada llur Embaxada de paraula donaren en scrits aquella la qual fonch llegida en dit Consell juntament ab un paper dels medis proposan per la concordia entre los Administradors del Hospital general y los Marmessors y Administradors del quondam Pau Ferran Caualler del tenor seguent

(*) En blanc. S'anomenava Pere.

«Molt Ill.e senyor Los capitulars anomenats comissaris per concordar lo disposat per lo quondam Pau Ferran feren relatio auian attentament llegits los papers donats per los Administradors del hospital y ohit en la Junta las rahons dels Administradors de Pau Ferran, Refferiren tambe que V. S.a desitijos del major beneffici dels pobres en lo ultim consell manifesta tenir alguna inclinatio a que lo disposat per dit Ferran se posas en exsecutio Pero com los inconuenients refferiren dits Comissaris si la voluntat de dit Ferran se exsecutaua sens algun genero de concordia aparagueran algun tant relleuants resolgue lo capitol proposarlos a V. S.a juntament ab alguns medis pera poder exsecutar la concordia sens contrauenir a la Bulla ni a la voluntat del testador ni poder la obra de s.ta Maria pretendrer cosa alguna en la hazienda dę dit Ferran ni menos hauer de acudir a Roma.

Presuposen en primer lloch no poderi hauer hospital general sens la interuensio dels quatre Administradors segons la dispositio de la Bulla de la erectio de dit Hospital.

Presuposen tambe que dit Ferran disposa sa hazienda seruesca per acabar la obra de la Conuelasensia vuy esta comensada dins lo hospital y per regalar los pobres conuelesents del Hospital de s.ta Creu, y axi apar necessari no poderse seperar las Administracions.

A mes de que seperantse la Conualesensia es necessari ferse mes officines comunes y sustentar molt mes offisials que importara gran suma ni se podran sustentar de la hazienda de Pau Ferran tots los conualesents. Y que a titol de Hospital de Conualesensia poden procurar veredas per Cathalunya y Almoynes dins Barcelona ab que incomodaran lo Hospital del mes necessari y en particular de la Roba blanca; incomodaran tambe dit hospital si los Administradors de dit Ferran fabriquen contra las parets mitijeras de les cambrades de s.t Roch y s.ta Maria que lleuantlos lo ayre resten inutils y separant ditas Administracions se exposen a perdrer cerca de quatre centes lliures tenen de renda perals conualesents Pues Lucresia de Gualbes vol sien Administrades per los Administradors del Hospital ab cominatio que no seruint per la conualesensia vol sien de la Parrochia de s.t Jaume.

Si empero les Administracions no se separen ab molt menos temps seran regalats los conualesents pues no se hauran de fabricar tantes officines y tots los malalts exiran del hospital seran consolats per no hauer de gastar tant ab salaris de officials y emplearse en la Conualesensia no sols la hazienda de dit Ferran pero encara las quatre centes lliures tenen los Administradors, y quant se haje de suplir del Hospital a la Conualesensia no sera ab detriment del Hospital pues la experiensia ensenya, la quinta part dels malalts, tornen a recaurer y ab lo que escuseran de gastar dels malalts recauen, podran suplir lo que faltara a la Conualesensia y ab molt menos.

Per lo que hauent dits Comissaris representat un medi ho consert proposat per los Administradors del hospital general a les quatre persones de la Junta a dos del corrent y aparexent si se podra conclourer dit consert se escusaria anar a Roma pues no se oposa a la Bulla de la erectio; ni menos se opose a la voluntat del testador, ni la obra de s.ta Maria podra pretendrer cosa alguna en la pia Institutio de Pau Ferran per estas rahons resolgue lo capitol proposarlo a V. S.a y juntament Supplicarli se seruesca manarlo llegir y veurer

si aparexera aproposit y conuenient y en cas a V. S.ª no li aparega ser de utilitat per als pobres de Jesu Christ Supp[li].ca a V. S.ª se seruesca manar anomenar una Junta gran ab interesentia dels s.rs Consellers que al respecte ne anomenera altre lo Capitol ab interuensio del Vicari general conferint de un altre Junta per medi de dos persones ab refferiment al present Consell y capitol respectiuament a fi de resoldrer ab breuedat lo que aparega mes conuenir al seruey de Deu nostre senyor consolatio y regalo dels pobres y animar als demes dexen llegats pios pera tant sancta y deuota Institutio.»

✠

«n.º 3. Jesus Maria.

«Molt Ill.re S.or

Desitiant amostrar los Adm.ors del Hospital G.l que son desig es sempre estat concordar ab los marmessors del testament y Administradors de la Conualescensia anomenats per lo quondam Pau Ferran Caualler y que no auerlos admesos llisament es obstarlos la Bulla Apostolica de la ereccio de dit Hospital G.l ans be desitjantse periudicar en tot lo possible proposan a V. S lo medi o, concert seguent, ab lo qual sens deixar de administrar los de Pau Farran, ni contrauenir a la uoluntat del testador, ni hauer de anar a Roma per confirmacio alguna entenan y poden entreuenir los del Hospital G.l y gozar tots los Pobres conualescents axiran del dit Hospital del Benefici de la conualescencia, ques lo fi quels hi mou, puix sens ser part de dit Hospital la Conualescencia, es uuy impraticable, y lleuar iuntament debats se poden suscitar y en particular de la renda tenen per dita Conualescencia los Adm.ors del Hospital G.l de Lucrecia de Gualba que no administrantla ells y aplicantley ue a certa parroquial per celebracio de missas. La qual concordia podria ser del tenor seguent.

Primo que los marmessors del testament del quondam Pau Farran y Adm.ors de la Conualescencia per ell anomenats (despres de ajustats de la trassa de la obra de la Conualescensia ab los Administradors del Hospital G.l) passen auant dita obra comprant les cases seran menester per fer pati y passar las cambrades per alli ont son uuy ditas casas fins estiga a tot punt sens mesclarsi ni saberhi res los Adm.ors del Hospital G.l

2.º que los Adm.ors del Hospital G.l gasten cada un any en dita obra, lo temps durara, la renda tenen uuy per dita Conualescencia segons la mateixa trassa corrent per dits Adm.ors quant a dita quantitat sens que si mesclen los de Pau Farran.

3.º que en dita obra se fasse un arxiu en lo qual los marmessors y Adm.ors de Pau Ferran tingan les escripturas de totas las rendas de dita Conualescencia proseides de la heretat del quondam Pau Ferran corrent per ells la custodia de dit Arxiu, lo esmersar la renda, cobrar aquella, y reesmersar totora y quant se seguiran lluycions de dita renda auentse de fer las lluycions en taula a ells mateixos segons la disposisio de dit Ferran.

4.º que acabada la obra la renda annual la gasten los mateixos marmessors y Adm.ors de Pau Ferran en prouehir las cambrades de dita Conualescencia de llits, mata[la]ssos, roba blanca, y demes ne-

cessari per ellas y las Aynas de cuyna necessaries fins estiga tot a son punt per posarhi los malalts.

5.° que per lo mateix agen de gastar los Adm.ors del Hospital G.l la renda tenen a obs de dita Conualescencia y mes si mes los ne aura entrat cada un any a obs de moblar dita Conualescensia fins estiga a tot son punt.

6.° que los Adm.ors y marmessors de Pau Ferran y Adm.ors del Hospital G.l se agen de ajustar de la manera que los Pobres conualescents an de ser regalats y seruits en la Conualescencia en la quantitat sels aura de donar cada dia, de pa, vi, carn, ous, (perals que no poran menjar) gallina, y regalos per a tots (los dies que no tindran quin done de fora casa) y aximateix del gouern y modo ab que se auran de seruir les cambrades per los cambrers y officials de la Conualescencia y com se aura de administrar la cuyna de dita Conualescencia. Los dias la semmana los auran de uisitar los metges y Cirurgians majors (sens empero limitacio que hage de ser totora y quant la necessitat demanara) y que sels age de donar los usuals, tauletas seruicials y demes ordenaran los doctors y cirurgians majors. Y fins a quant dits Conualescents an de estar en ditas Cambrades deixantho als metges y Cirurgians majors al respecte dels mals auran tingut y per qui aura corregut la cura fent los iurar expressament sobre dit fet de portarse be y segons Deu y sa conciencia. Fent acte adapart de dit ajustament a modo de ordinacions ara de present, o quant tindran les Cambrades a punt. *Corrent apres com ha part* del Hospital G.l per los Adm.ors de dit Hospital ab que dits Adm.ors del Hospital G.l ordenen y deliberen se execute y gouernen les cambrades ab la dita forma y ajustament admetent en ellas tots los malalts y malaltes conualescents axiran del Hospital G.l abaste o, no abaste la renda de dit Pau Ferran y la que a obs de dita Conualescencia uuy tenen y per auant podran tenir suplint lo demes de les altres rendes y caritats de la casa. Y aximateix se obliguen a renouar y fer de nou los llits y demes roba necessaria per las Cambradas y aynes de la cuyna sempre que se spalle la noua auran feta, la qual iuntament ab les aynes de la cuyna ab inuentari agen de entregar los Adm.ors de Pau Ferran als Adm.ors del Hospital G.l de las quals no sen pugan ualer ni aplicar a altre cambrada sino sols per dita Conualescencia.

7 ° que los Adm.ors del Hospital G.l no pugan apartarse en lo gouern de dita Conualescencia ni alterar cosa del ajustat ab los marmessors y Adm.ors de Pau Ferran sino es donantlosne abans raho y que ells y consenten y uinguen be, encara que conste lo Hospital G.l gaste en dita Conualescencia gran suma tots anys de son diner, sino que qualseuol cosa se hage de alterar tinga de ser ab ajustament de ditas parts. Ans be tingan obligacio los Adm.ors del Hospital G.l totora y quant constas que nos gasta tota la renda de Pau Ferran en dita Conualescencia tots anys executar tot allo que per los marmessors y Adm.ors de dit Ferran los sera demanat en benefici y regalo de dits Conualescents fins a ques uinga a gastar tota la renda de dit Ferran.

8.° que los Adm.ors del Hospital G.l degan posar un Para ab sos cambrers ab dos fadrins majors per seruir una, o dos cambrades y aura de Conualescents, una mare ab sas Cambreras y dos Cambreras majors per seruir una o, dos cambradas y aura de Conualescen-

tas segons lo numero y multitut se trobaran iunts de dits Conualescents. Una Mare ab dos mossas a la Cuyna de la Conualescencia, y aximateix un Capella posantley de nou ab nom de sobraintendent, o majordom de la Conualescencia ab un salari competent y donantli entrada ab los demes Capellans a la Comunitat de la Iglesia de dit Hospital G.[1] lo qual Capella aporte un llibra ahont continue tots los Conualescents la iornada entraran y la iornada que sen aniran peraque dell conste lo temps y son estats y fent lo compte del que cada malalt gasta per dia se puga saber y entendrer lo que en dita Conualescencia se gastara quant als Conualescents, (que lo gasto de medicines y dels officials se auran de menester per dita Conualescencia facilment se trobara) lo qual Capella age de seguir los metges y Cirurgians per fer executar lo que per ells sera ordenat, y aximateix asistir a les ores de menjar los Conualescents per fer que sian ben seruits y sels done lo que sels deu donar contantlos cadaldia per demanar al respecte la carn sels aura de dar, y iuntament guarde una cantitat de la roba de la Conualescencia (a mes de la que tindran ab inuentari lo Pare y Mare de las cambrades y Mare de la Cuyna) per una necessitat y occasio prompta, aportant copia dels Inuentaris del Pare y Mares, que la demes roba la tindran tancada los Adm.ors. del Hospital G.[1] fent Guarda roba particular per dit afecta en lo mateix quarto de la Conualescencia, y los demes officis necessaris a dita Cambrada los fassen seruir los Adm.ors del Hospital G.[1] per los demes officials de dit Hospital ualentse de las oficinas comunas de aquell ab superioritat en tot del Prior de dit Hospital com a part de aquell.

9.° que los Adm ors y Marmessors de Pau Ferran tingan facultat de ueurer, mirar y entreuenir en ditas Cambradas de Conualescents y ordenar se execute lo ordenat per los Adm.ors del Hospital G.[1] segons lo ajustat ab ells, y ueurer lo llibre aportara lo Capella de las entrades y exidas dels Conualescents entraran y axiran ab sas iornadas y lo demes dins dita Conualescencia com si fossen los mateixos Adm.ors del Hospital G.[1] ab facultat expressa que totora y quant trobaran cambres cambreras o, mossas de la Cuyna que no cumplen y fan sa obligacio, o fan cosa mal feta los pugan traurer y despedir de casa dient al Prior del Hospital G.[1] o fasse lo qual o dega executar encontinent y si acas sera Pare Mare o lo Capella sobraintendent o, majordom, o degan fer dir als Adm.ors del Hospital g.[1] los quals en ser resolucio de la major part dels marmessors y Adm.ors de dit Pau Ferran o, agen de executar encontinent y posarni altre en son lloch.

10.° que de dits apuntaments (si seran conuenients) se fasse acte de Concordia entre dits Adm.ors del Hospital G.[1] y Marmessors y Adm.ors de Pau Ferran nomenant en ell a Pau Ferran per primer fundador de dita Conualescencia y que sian posadas sas armas axi en la obra faedora de dita Conualescencia com en la ja feta ahont aparexera a dits sos Marmessors y Administradors reseruant facultat als del Hospital G.[1] per posar en la obra feta las armas de la quondam Lucrecia de Gualba ates de renda sua se es feta casi la major part della y aximateix retenir les armes del Hospital g.[1] conforme uuy y son. Obligantse los Adm.ors del Hospital G.[1] a cumplir tot lo sobredit ab que los Marmessors y Adm.ors de Pau Ferran los donen ab quatre tersas anticipadas lo que proceira de la renda de dit

Pau Ferran cadany (acabada la obra de la Conualescencia y prouehit lo necessari per cambrades y cuyna) peraque ab mes commoditat pugan beneficiar la prouisio del que sera menester per dita Conualescencia sens ques pugan entremetrer com dit es de ninguna manera en com lan administrada y distribuida los de Pau Ferran. Y los marmessors y Administradors de dit Pau Ferran se agen de obligar en donar cadany la dita renda ab las sobre ditas tersas als Adm.^{ors} del Hospital G.^{l} eo a son llegitim procurador dient lo que iudican sera poch mes o, manco ab que per part de dits Adm.^{ors} del Hospital G.^{l} se cumple lo contengut en la sobre dita Concordia y sempre y quant falten los Adm.^{ors} del Hospital G.^{l} a qualseuol dels sobre dits pactes se pugan retenir las ditas tersas dits Marmessors y adm.^{ors} de Pau Ferran fins a tant tornen a posar en execusio tot lo que se aura dit y ajustat en dita Concordia.

A la sobredita Concordia se poden ajustar los marmessors y Adm.^{ors} de dit Ferran attes que lo dit Ferran en son testament fa hereu seu uniuersal als Pobres Conualescents de Jesuchrist del Hospital G.^{l} y uol sia continuada y acabada a tot punt la casa de la Conualescensia es ia comensada dins dit Hospital G.^{l} y per conseguent uol sia part de dit Hospital y goze dels beneficis de aquell, y que noy pot auer Hospital G.^{l} sino es entreueninthi los quatre Adm.^{ors} anomenats per sa Santedat en la Bulla de la erecsio de dit Hospital. y que no obstant dit Pau Ferran uol dita Casa de Conualescencia sia gouernada y administrada y los pobres conualescents regalats per dits sos marmessors y administradors perpetuos, nos dexara de cumplir y afectuar totora y quant lo que los Adm.^{ors} del Hospital G.^{l} gouernaran y administraran sia ab las ordinacions y parer dels marmessors y administradors de dit Ferran, y mes deixantlos la total administracio de la hazienda, y en las Cambradas gouernadas per los del Hospital G.^{l} ab son parer, la sobraintendencia per ferho executar que es obrarho tot encara que part per ma agena.

E aximateix entenen si poden ajustar los Adm.^{ors} del Hospital G.^{l} attes que la Santedat de Benet tretze en las Bullas Apostolicas de la extincsio dels Hospitals units y erecsio del Hospital G.^{l} de Sta Creu uol sia administrat per dos Canonges y dos Ciutedans ab tot ple poder y expressament ab poder per pendrer y repudiar qualseuols herencies o, llegats los seran estats fets segons los pactes y condicions ab que seran instituits hereus ols auran llegat los parexeran onerosos. Y que la herencia de dit Pau Ferran es tant en benefici dels Pobres Conualescents de Jesuchrist de dit Hospital que no se a de occasionar ques diuidesca en poch ni molt per ser tant pingue que arribara a cerca de ..... (*) y que sens ella en tenir quarto ahont posar dits Conualescents los hi deuian posar y entretenir fins a estar bons. Axi que no obstant los pactes y condicions ab quels institueix sien onerosos ab tot com no sian repellits dits Adm.^{ors} (ques essencial per esser Hospital G.^{l}) encara que en lo que gouernan se lliguen al ordenat y ajustat ab los Adm.^{ors} de dit Pau Ferran presehint consentiment y aprobacio del molt Ill.^{re} Vicari G.^{l} en absensia del Sr Bisbe y Capitol de la Seu de Bar[celon]^{a} y dels molt Ill.^{res} Srs Concellers y saui Consell de la dita

(*) En blanc.

Ciutat de B[arcelon].[a] se ajustaran en ferho y passarhi de bona gana sobmetentse en tot a sa sensura y al quey uoldran tocar y mudar com no sia contra la dita Bulla Apostolica tenint sempre en p[rime].[r] lloch la mira al seruey de Deu y benefici dels Pobres Conualescents.»

La qual supplicatio llegida juntament ab lo dit paper de dits medis assi cusits donaren dits s.[rs] Consellers a dit consell per propositio pera que sobre dit fet deliber lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los Senyors Consellers anomenen 12 personas del present Consell ab igual numero de estaments les quals conferescan la materia proposada ab les persones anomenades per lo Molt Ill.[e] Capitol y ohits y cridats los marmessors del quondam Pau Ferran Caualler y batent la materia proposada si se succehiran algunas difficultats que aparexera hauerne de fer sabidor lo saui Consell de Cent y en tot cas la final resolutio en lo negosi la proposen los senyors Consellers en lo Saui Consell en lo qual se pendra la deliberatio que mes conuindra al seruey de Deu y benefisi del hospital general de la present Ciutat y que la present deliberatio sie feta a saber al molt Ill.[e] Capitol.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 209 a 215.)

APÈNDIX VI.

DICTO DIE. [30 de Maig de 1650.]

Concell de cent.

Conuocat y congregat lo Saui Concell de cent &c. Lo s.[r] Conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] Consellers sos Companys digue y explica al dit Consell que los senyors Consellers per medi del s.[r] de Marca han tingut intelligentcas que lo s.[r] Rey de Castella ha ajuntat y va ajuntant en Napols y altres parts una Armada de gran numero de Infanteria y Caualleria y ab gran prouisio de munitions y pertrets de guerra y molts canons de Artilleria y prouehida de monitions de boca per molt spay de temps y tot ab designe de venir a las costas de Cathalunya y intentar en ella alguna empresa en dany de aquesta Prouincia y que los s.[rs] Consellers hauent tingut estas notitias han scrit sobre ellas al Serenissim senyor Lloctinent de sa Mag.[t] Christianissima y lo die de vuy ho ha representat tot lo sobredit a la 24.[a] de Guerra y en

ella han reportat dits s.rs Consellers un paper de aduertiments de las fortifications que necessitan ferse ara promptament pera poderse posar la present Ciutat en deffensa conuenient y tambe representa al dit consell que per estar la present Ciutat molt exausta es manester veurer y tractar de hont traura la dita Ciutat diners axi pera prouehir la dita Ciutat de monicions y pertrets de guerra y demes coses necessarias per la deffensa de ella com tambe fer ditas fortifications per lo qual es manester gran quantitat de diner com en dita vint y quatrena es estat refferit per dits s.rs Consellers y llegit tambe al present Consell lo dit paper de dits Aduertiments que es del tenor seguent.

«*Aduertiments necessaris que se deuen promptament reparar en las fortifacations dels Baluarts y muralles de la Ciutat y en la mitija lluna del Portal de la Drassana y en lo cap del moll y torras mirat y aduertit per un Enginyer de sa Altesa que lo s.r de Marca nos digue hauia enuiat sa Altesa juntament mirat en companyia del conseller en cap y dos persones Catalanes praticas.*

P.° En la mitija lluna del Portal de la Drassana importa pera la deffensa lo seguent Primerament se ha de fer una Empalisada dins del fosso a la part que mira a s.t Pau. y altra a la part de la Mar al Baluart. E mes se ha de netejar lo fosso que mira a la montanya y pentinarli la cara. E mes dins la mitija lluna se ha de posar molta terra que falta a las Banquetas y prop dellas y fer estos terraplens ab fexina y terra ab quatre pujadors de manera que dits terraplens se han de crexer a la emplaria de set palms: Crexer y pentinar lo parapeto peraque se puga defensar. E mes pera deffensar la cara de la mitija lluna se ha de fer una plataforma dalt dins la muralla des de la qual se puga natejar y defensar dit fosso. E mes dins lo Reuelli se ha de fer un cos de guarda per la nit en temps de necessitat fenthi una Barracha per la nit.

Al Baluart de s.ta Madrona se ha de acomodar lo seguent

P.° en la Plassa alta del Baluart se han de fer las Banquetes de fusta y posarles: E mes passar auant la trinxereta comensada fins a la Escala y acabar de enllossar la dita Plassa.

A la Plassa baixa se ha de fer tambe altre trinxera com la de la comensada des de la guerita fins a mitg lloch del llens mira al Baluart de s.ta Eularia y tambe se ha de enllossar.

Al Baluart de s.ta Eularia se ha de lleuar tota la terra y se ha de fer ab tapiades quatre troneras per la Artilleria y tambe una tapiada no tant grossa com la quey es que mira al foso de la Drassana la qual se ha de desfer per ser impediment de defensar lo fosso tant per no hauerla feta en la dita part com per la gruxa que te — E mes y tota la terra llansarla en los buyts del Baluart per terraplenarlo be.

En lo Baluart de s.t Ramon tambe se ha de fer tapiadas ab sas

troneras y defora se li ha de fer un fosso perque la Arena lo impedeix y Perço es necessari per no acostarse a las parets de dit Baluart fer dit fosso.

Al Portal de mar se ha de lleuar la frissa per ser posada en la forma eleuada y se ha de abaxar ho se hauria de pujar la paret del reuellí: E mes se ha de lleuar del fosso del dit reuelli las parets estan enderrocadas y afondir mes lo dit fosso y fer pujadors per lo dit reuelli de la part de dins que sien mes facils.

Al Cap del moll se te per conueniensia la defensa per la Bateria de Artillerias de ferro. E mes fer una Empalisada al embocador de la primera escala del cap del moll ab sa porta peraque en la ocasio los soldats de guarnisio estaran des del ultim restillo ahont estara la Artilleria ab ses troneras pugan per la riba tenir socorro los dits soldats que en dit Puesto estaran pugan estar abrigats sels deu fer una tapia de la part de lleuant la qual se ha de fer tant en la llargaria com amplaria a coneguda del cabo artiller de dit puesto.

Al Baluart de Mitijorn se ha de fer lo parapeto en les cortinas de dit Baluart ab sos terraplens y troneras per lo jugar la Artilleria.

En la cortina del Baluart de Mitgjorn fins al Baluart de lleuant se son considerades dos conueniensias La P.ª es tirar una estrada encuberta del Baluart de mitijorn fins al Baluart de lleuant y en lo mitg de aquesta estacada fer una mitija lluna de terra y fexina y passada la occasio se li pot donar una camissa y perficionarse segons se trassara.

Al Baluart de lleuant posar las fortifications de les casas matas en estat de poder seruir tant la una com la altre. E mes continuar la resolutio pressa de la muralla que es del Baluart de lleuant fins a la torra de S.ᵗ Joan. E mes en la plassa se continuen los parapetos y troneras y fer major plassa.

En la torra de s.ᵗ Joan se ha de fer una abrigada fins a la torra segons se es aduertit y era ja comensada ab sas troneras. E mes axamplar la terra E mes dins axemplar las troneras que mira a s.ᵗᵃ Taresa y enderrocar las torras intermedis que son de la torra de s.ᵗ Joan a la torra de s.ᵗᵃ Taresa. La torra de s.ᵗᵃ Tharesa ho enderrocarla fins en lo mitg lloch o, terraplenarla despres de posar terra al empit de la muralla prop la Bateria.»

Y com lo dit fet sie estat proposat lo die de vuy en dita 24.ª de Guerra y en ella es estat deliberat que dits s.ʳˢ Consellers proposen tot lo dit fet al present Consell Perço se proposa al dit Consell tot lo sobre dit pera que lo dit Consell delibere lo que millor aparega conuenir en raho de tot lo fet proposat.

E lo dit Consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que vajen fent y continuant les obres y fortifications necessaries ja comensades y altres necessaries que de prompte se deuen fer y que los s.ʳˢ Consellers anomenen vuyt persones ab igual numero destaments del present Consell juntament ab los quals vejen miren y censuren de hont pora traurer la present Ciutat diner per lo gasto de dites fortifications ara sie ab talls o, tatxes ho de al-

tra manera que millor los aparexera conuenir y de tot fassen un paper y aquell los senyors Consellers sien seruits proposarlo al saui consell de cent lo qual se seruiran manarlo ajuntar Dijous o, Diuendres proxim pera que dit Consell ohit aquell puga deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu y benefisi de la present Ciutat.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 231 a 233.)

DICTO DIE [3 de Juny de 1650.] A.)

Conuocat y congregat lo saui Consell de cent Jurats en la sala gran de dit Consell en la forma acostumada lo s.r Conseller ters per absentia del s.r Conseller en cap de voluntat dels demes s.rs Consellers sos companys lo segon absent digue y refferi en dit Consell com los s.rs Consellers y vuyt persones del present Consell en virtut de la comissio per lo saui Consell de cent donada a dits s.rs Consellers y vuyt persones als 30 de Maig prop passat han fet un paper de Arbitres los ha aparaguts ser conuenients pera subuenir de prompte la necessitat te la present Ciutat lo qual fonch llegit en dit Consell del tenor seguent Concell de cent.

«Molt Ill.e s.r Los s.rs consellers cuydadosos com sempre de asertar a la major conueniensia y benefici de la present Ciutat y posar en exsecutio las deliberations de V. S.a pera lo que fou seruit fer a 30 de Maig prop passat feren nominatio de vuyt persones del present Consell ab igual numero de estaments per los quals diligentment censurada y premeditada la materia alli disposada y lo que aparagues mes conuenir se obras promptament posaren en aquest paper les coses seguents peraque ab lo bon asert de V. S.a se effectuen.

Primerament que tots los Estaments axi Ecclesiastichs com lo Real consell Consistoris y Magistrats y estaments de la present Ciutat exseptats los que estan obligats a anar a las guardes prenguen a son carrech y gasto per trats com sels assenyalara natejar y pentinar los fossos de la present Ciutat posant la terra ques traura dells al lloch ahont sels assenyalara ho sie per fer de ella estrada encuberta ,o, altrament.

Item apar seria conuenient repartir per Bollati entre tots los Ciutadans Dos Milia quarteras de Blat ho mes si aparexera conuenir rahonada cada quartera de Blat a r[ah].o 20 ₶ ₰ no podent ser lo major tall sino de una quartera y mitija y los demes talls a una quartera, y mitija quartera del que apar vindria esser subuinguda la present Ciutat ab algunes trenta milia lliures o, ab fer una tatxa entre tots los Ciutedans de quantitat de trenta Milia lliures repartidores ab tres maneras de talls no podent ser lo major mes de la quan-

titat de 30 ℔ ϑ per cada hu y als demes segon y terçer tall al respecte. Altres modos de poder subuenir de prompte la present Ciutat no se han trobat per dits senyors Consellers y Junta de major expedient y promptitut dexant a la millor censura y mes acertada resolutio a la que V. S.ª sera seruit manar pendrer.»

Lo qual paper de Albitres donaren per propositio los senyors Consellers al present Consell pera que pugue deliberar lo quels aparexera tant en raho dels dits Albitres proposats en dit paper com en raho de altres que aparega al present Consell donar en benefici de la present Ciutat.

Deslib[eraci].º de concell de cent, sobre comprar aram los ss.rs Concelles y ques fasan fortificasions.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Ques fassen les fortifications contengudes en lo p[rime].r capitol y que los s.rs Consellers cuiden de comprar lo Aram los sie possible axi dels particulars de la present Ciutat com fora della pera conuertirlo en la fabrica de Bello y que en lo mes de setembre primer vinent proposen en la saui Consell de cent lo estat de la present Ciutat pera que segons ell delibere lo que mes conuindra y que la carn del Bou se venga a sinch sous la lliura.

(*Deliberacions* de 1650, fol. 239.)

APÈNDIX VII.

Crida en orde a la prohibitio de la entrada de Robas forasteras (*).

ARA Ojats tothom generalment, queus notifican, y fan à saber de part del Serenissim senyor Luis de Vandosme, Duch de Marcoeur, Par de França de la Sacra Christianissima, y Real Magestat, Conseller, Llොctinent, y Capità General en lo Principat de Cathalunya, y Comtats de Rosselló y Cerdanya. Que com per informatio rebuda en la Regia Cort, y altrament conste a sa Altesa lo gran dany que se ha experimentat, y experimenta cada dia, ha causat y causa al present Principat y Comtats, la entrada de las robas, y mercaderias forasteras, eo fetas, y fabricadas fora de dits Principat y Comtats, perço que augmentantse cada dia lo valor extrinsech de las monedas, tant de or, com de plata, que los Mercaders, Negociants, y de-

(*) Amb aquest epígraf, de lletra manuscrita, s'encapsala'l text del document, estampat en quatre planes in-fol.º

mes persones dels dits Principat y Comtats, compren aquellas fora dits Principat y Comtats, à efecte de fer portarles en ells per vendrerlas, y fer llur negociacio, y altrament aixi mateix arriban en dits Principat y Comtats dites robes, y mercaderies, per lo que es necessari que dits Negociants agauellen la moneda de or y plata, y aquella paguen à qualseuol preu ab moneda de ballò, ab que es forçòs hisque dita moneda de or y plata dels dits Principat y Comtats, y que de cadal dia se augmenta lo preu y valor de aquella, y conseguentment lo preu y valor de totas las demes cosas, en grandissim dany de la cosa publica, y de tal manera, que los Principat y Comtats, y los particulars y habitants en aquells estan en gran necessitat, y euident perill de acabarse, y perdrerse per aqueix cami. Attenent tambe sa Altesa, que totas las sobreditas cosas, y altres se li son representades per los Consellers de la present Ciutat de Barcelona, à efecte que sa Altesa manàs prouehir de remey oportu, proposantne entre altres lo prohibir la entrada de las robas, y cosas contengudes en la deliberacio feta en lo Saui Consell de Cent à vint y hu del mes de Agost del any mil sis cents quaranta nou, en aquest present Principat y Comtats: Perço desitjant sa Altesa prouehir à tant gran dany, inseguint la conclusio en lo Sacre Real Consell feta à deset del mes de Iuny del any mil sis cents sinquanta. Ab thenor y veu de la present publica crida, prohibeix y veda la entrada en los present Principat y Comtats, de totes les robes, mercaderies, y cosas especificadas en lo memorial que al peu de les presents crides se continuaran, que sien, y vinguen de fora los present Principat y Comtats: de manera, que no sia licit, ni permes à persona alguna de qualseuol grau, estament, ò condicio sie, desta hora en auant entrar, ni fer entrar, portar, ni permetrer porten, ni fer portar, ni rebrer per si, ni interposadas persònas, directa, ni indirectament, ningun genero de robes, ni mercaderies, contengudes en dit memorial, tant per mar, com per terra, sots pena de que ditas mercaderias, y coses, sien encontinent perdudes, y confiscades, y tambe los animals qui les portaran per terra, ò vaxells qui les portaran per mar, sien perduts, y tot sie confiscat, y aplicat als Cofres Reals de sa Magestat, y los amos de ellas, y los Patrons dels vaxells, Traginers, y demes, que per si, ò per altres las entraran, ò faran entrar, portaran, ò faran portar, ò las rebran, per si, ò per interposadas personas, punits y castigats; si seran persones militars, ò gaudint

de priuilegi militar, en pena de relegacio à vna fortalesa anomenadora per sa Magestat per temps de sinch anys, y los plebeos en pena de seruir remant en las galeras de sa Magestat per lo mateix temps, y altres penas majors, ò menors à arbitre de sa Altesa, y Real Consell.

Item, mana sa Altesa, inseguint la mateixa conclusio, que totas y qualseuol persones del present Principat y Comtats, ò habitants en aquells de qualseuol grau, estament, ò condicio sien, que tindran en ses cases, botigues, magatsems, ò qualseuol altres parts, robes, y mercaderies, y demes coses que estan especificades en lo memorial insertat en lo peu de la present crida, tinguen obligacio de manifestar aquellas en la present Ciutat al magnifich Regent la Real Thesoreria; y fora dita present Ciutat à sos Ordinaris de quiscuna Ciutat, vila, y lloch, dins termini de quinse dias, comptadors del dia de la publicacio de la present crida en auant, y que los Ordinaris dins altres quinse dias proxims, remetan al Veguer en cada cap de Vegueria los dits manifests; y als dits Veguers respectiuè, mana sa Altesa tambe dins altres quinse dias proxims immediadament seguents, enuiar los dits manifests al dit magnifich Regent la Real Thesoreria, sots pena que los dits particulars que tindran mercaderias, ò robas de dita especie, ò qualitat, passat dit termini no les auran denunciades, sien hagudes per perdudes y confiscades, no sols las que no seran denunciades, pero encara tota la roba, mercaderia, ò altres coses que tindran en sa botiga, magatsem, ò altre part, y los amos dellas punits y castigats en las penas a sa Altesa, y Real Consell ben vistas, conforme la qualitat de la persona, y lo cas requerrà; en la qual pena insidescan tambe los que hauran denunciat mes robas ò mercaderias de las contengudas en dit memorial, de las que efectiuament tindran dins lo present Principat y Comtats: y als Ordinaris que dintra dit temps prefigit no entraran, ni entregaran dits manifests als Veguers respectiuè de sas Veguerias, y los Veguers à dit magnifich Regent la Thesoreria, seran castigats en pena de priuacio, ò suspensio de sos oficis, ò altres majors, ò menors à arbitre de sa Altesa y Real Consell, conforme lo fet requerrà. Y declara sa Altesa que dits Ordinaris, y Veguers, ni sos Notaris, ò escriuans, tinguen obligacio de rebrer, ò fer rebrer ditas denunciacions, sens rebrer per ellas salari algu, ni per ells, ni per interposadas personas, sots las mateixas penas.

Item, per quant en lo present Principat y Comtats hi haje mercaderias, robas, y demes coses especificadas en lo dit memorial, y prohibides en las presents crides. Desitjant sa Altesa que las personas tenen aquellas, puguen vendrer, y esbaltir ditas robas y mercaderies, y demes coses, y juntament euitar los fraus ques porien cometrer contra lo disposat en las presents crides: Perço ordena y mana que totas y qualseuol persones de qualseuol estament grau, ò condicio sien, que tindran dita sort de mercaderia, ò robes, y demes coses, continuades en dit memorial, hajen de vendrer, y esbaltir aquellas dins espay y temps de vuyt mesos, comptadors del dia de la publicacio de la present crida, passat lo qual termini, ditas mercaderias, y demes coses, declara sa Altesa ser perdudes, y confiscades.

Item, perque hi hage major comoditat de poder fabricar las robas, y mercaderias que son menester dins la Prouincia, estiga prouehida de pesca, que sen pren ab abundancia dins lo present Principat y Comtats: Perço inseguint la mateixa conclusio, prohibeix, veda, y mana, que ninguna persona de qualseuol grau, estament, ò condicio sie, gose, ni presumesca traurer, ò fer traurer del dit Principat y Comtats ninguna sort de llanes, sens obrar, ni pesca salada, sots pena de perdrer la llana, ò pesca que auran tret, ò fet traurer, ò lo valor, si seran conuensuts de hauerne extret, ò fet extraurer, y perdrer los animals y vexells respectiuè, ab que seran extre[t]s, y que à mes de la sobredita pena, los que auran tret, ò fet traurer llanes, ò pesca, ò los que seran conuensuts, y los Traginers, Patrons, ò altres quey hauran obrat, ò ajudat à obrar, insidescan si seran personas militars, ò gaudint de priuilegi militar en pena de relegacio en vna fortalesa anomenadora per sa Magestat per temps de sinch anys, y los plebeos en pena de seruir remant en las galeras de sa Magestat per lo mateix temps, y altres penas majors, ò menors, à arbitre de sa Altesa, y Real Consell.

Item, per quant sa Altesa desitja sumament las cosas disposades en les presents crides, sien ab tota puntualitat guardades y obseruades per ser de tant gran benefici del be comu, y conseruacio del present Principat y Comtats, diu, y en sa bona fè y paraula Real promet a totas, y qualseuol personas, encara que sien Oficials Reals, ò de Barò, que descubriran y denunciaran les persones que hauran contrafet al disposat en las presents cridas, los manarà donar la tercera part de las mercaderias, ò robas, lla-

nas, ò pescas, ò lo just valor de aquellas ques trobaran hauer caygut en delicte, y seran confiscades. E perque les dites coses sien à tothom notories mana sa Altesa ser feta, y publicada la present publica crida per los llochs acostumats de la present Ciutat de Barcelona, y altres Ciutats, viles, y llochs de dit Principat y Comtats, hont conuingue y menester sie.

MEMORIAL DE LAS ROBES,
y mercaderias que sa Altesa y Real Consell prohibeix la entrada en lo present Principat y Comtats.

PRimò, tota sort de roba[s] de seda texidas, com son brocats de or y plata, de seda, sens or, ni plata, spolin, y llama, axi en or y plata fi, com fals, totas, y qualseuol altres robas de seda obrades.

Item, totas sorts de robas de seda, com son domassos, espolins, sens or, ni plata, satins de seda y fil, ni ab altres mesclas, y generalment qualseuol altres robes.

Item, totas sorts de robas de llana obradas, com son draps, escots, sargetas, cadissos, y altres qualseuol robas de llana, ab qualseuol altra mescla.

Item, tota sort de mantellades, com son de escumilla, de estam, y seda, y de tot estam, axi en mantellades, com en pessa.

Item, totas sorts de robas de estam, y seda, ò altres mesclas, com son enafayas, herbatges, telas de sabolla, y totas altras mesclas, etiam las lligaduras de totas sorts.

Item, totas sorts de fustani, bombosins, com son de qualseuol altres sorts.

Item, totas sorts de mitjas de seda, com de filosello, estam, fil, com de altra cosa.

Item, totas sorts de puntas, axi de or y plata fi, com fals, y de seda, y de fil.

Item, totas sorts de passamans, y de galons de or y plata fi, com fals, y axi mateix de seda.

Item, totas sorts de ribans, axi en or y plata fi, com fals, y axi mateix de seda, sens or, ni plata.

Item, totas sorts de sedas tortas, axi cruas, com tenyidas.

Item, totas sorts de telas cruas, axi primas, com grossas.

Item, totas sorts de agullas, y fil, saluo fil de crema, y salò.

Item, totas sorts de robas, ò cosas obradas, fetas à tot punt, ò per acabar, de qualseuol estament, ò ofici, exceptat armes militars.

Item, tota sort de esparteria obrada.

Item, totas sorts de capes de pastor, ò de altre qualseuol genero, ò especia.

Item, totas sorts de tabaco, axi en corda, fulla, com en pols.

Item, tot genero de pesca, seca y salada, excepto lo bacallar, y tonyina.

LOUIS DE VANDOSME.

Vt. Vicecomes Regens.

Vt. Bru Regens Thesaur.

Vt. Vidal Fisci Aduoc.

Vt. De Copons & Tamarit.

Ioannes Pi.

Regist. In firmar. & obligat. primò.

fol. ccxv.

Fonch feta y publicada la present publica crida per los llochs acostumats de la present Ciutat de Barcelona, ab veu de dos trompetas per mi Iacinto Ianer Corredor de Coll y Trompeta Real à 23. de Iuny 1650.

Iacinto Ianer Corredor de Coll, y Trompeta Real.

(Deliberacions de 1650, fols. 247 y 248.)

DIE XV FEBRUARIJ MDCLJ. A)

Concell de cent per materia de Robes forasteras.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs Concellers sos companys digue y refferi en dit concell com per part dels botiguers de teles y altres persones que tenen robes forasteras se ha representat als s.rs Concellers y Juncta de la prohibitio de las robas forasteras fossen seruits interposarse ab lo s.r Gouernador y concell Real peraque fos seruit de porrogarlos lo temps prefigit ab crides reals publicades als 23 de Juny proppassat prohibint dites robes per poder acabar de esbaltir aquelles y tractant dits s.rs Concellers dit fet ab dita juncta se prengue deliberacio lo die de ahir de que dit fet pujas en lo Saui concell de cent com mes llargament dit fet esta contengut en una supplicatio llegida en lo present concell del tenor seguent

Sup[lica-ci].º dels Adroguers.

«Molt Ill.e s.r Los dies passats se publicaren crides Reals que ara nouament son estades confirmades per lo molt Ill.e s.r Gouernador y Real concell vice Regia procehint ab les quals es estada prohibida la entrada de Robes forasteras en dites crides especificades y per esbaltir las que al temps de dita publicatio se trobauen en la present Ciutat y Prouincia se donaren vuyt mesos de temps los quals passats fossen dites robes perdudes y com lo dit termini finesca a 23 de febrer proxim vinent y los Botiguers y demes persones que tenien dites robes lo dia de dita publicatio no hajen pogut acabar de despedir aquelles fins vuy y no sie possible acabarles de despedir ab lo poch temps que resta de dit termini no per llur culpa sino per falta de compradors que ha ocasionat la calamitat del temps y contagi y ha en Cathalunya a que ha causat lo poch comers y ha agut en particular en lo bisbat de Gerona y no sie just que no hauenthi falta per llur part ni hauer delinquit aguessen de patir una pena y dany tant notable com sie perdrer llurs asiendas cases y families per tant suplican a V. S. que com a pare y emparo que es de sos ciutadans y a qui toca mirar per llur conseruacio sie seruit interposar sa auctoritat peraque sels done altre major y competent dilacio per lo efecte de vendre y beneficiar dites robes y mercaderias oferint de nou donar manifest de aquellas que restan peraque desta manera se asegure lo efecte de acabarse de vendre las que restan que a mes de esser tant conforme a raho lo ques demana ho rebran dits Botiguers y demes interessats de V. S. a singular gracia y merce officio &c. Altissimus &c. Pro Tristany, Sola.» y aixi mateix per part del collegi dels adroguers se ha donada als s.rs Concellers altra supplicatio aserca de poder esbaltir lo tabaco tenen la qual fonch llegida en dit concell del tenor seguent «Molt Illustres Senyors En la Crida manada publicar a 23 de Juny proppassat per sa Altesa entre altres coses fonch prohibida la entrada del tabaco la qual prohibitio ha tingut mira a que de esta manera los naturals del present Principat procurassen ab industria fer de manera que sen cullis sens que fos necessari entrarne de foraster y per conseguent no isques la moneda de or y plata de la Prouincia y aixi mateix en ditas cridas se mana que dins vuyt mesos fossen esbaltidas totas las mercaderias y drogas prohibidas, y si be en respecte del tabaco nos podia concíderar ningun prejudici per raho de las monedas, per quant ab lo tabaco que se enuiaua en pols fora regne se adquiria mes moneda, que no ixia per la

Sup[lica-ci].º dels Botiguers.

entrada del tabaco en fulla ab tot es cert que en quant al tabaco que es ja entrat y pagat nos pot conciderar ningun dany majorment que seria restar sens ell sens hauerse pogut encara sembrar ni cullir Perço representant les sobredites coses a V. S. lo collegi dels Adroguers suplica a V. S. sia de son seruey intercedir ab lo S.r Gouernador y real concell peraque tingue a be de permetrer se pugue esbaltir lo tabaco que es ja entrat no obstant sian passats los vuyt mesos que a mes es cosa justa y no prejudicial a la Prouincia dits Suplicants ho rebran a singular merce de V. S. Lo offici &c. Altissimus &c. Janer.» y tambe referi dit s.r Conceller en cap com lo die de ahir Pere Fises mercader frances supplica als s.rs Concellers fossen seruits donarli llicentia y permis de poder traurer fora de la present Ciutat dos cents quintars de congre que te per no hauer pogut vendrer aquell per acabarse lo termini prefigit per sa Altesa y concell real ab dites crides y aparexent als s.rs Concellers no donarli tal llicentia per ser lo congre manteniment de boca dits s.rs Concellers donan al present concell per propositio tant lo fet contengut en dites dos suppliques dels botiguers y droguers com lo fet de dit Pere Fises pera que dit concell delibere lo fahedor y anant ja votant lo dit concell aserca del dit fet proposat lo s.r conceller en cap digue y referi en dit concell com fora de concell era lo mag.ch m.r Joseph Vidal y Roca aduocat de la confraria dels velluters de la present Ciutat lo qual per part de dita confraria demanaua llicentia per entrar en dit concell per informar dit concell Lo qual obtinguda llicentia de dit concell entra en aquell y llargament informa ha dit concell de la pretencio de dita confraria dels velluters contra la pretencio dels botiguers y demes persones tenen robes forasteras y ohit aquell hisque del concell.

E lo dit concell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Concellers sien seruits fer una embaxada al S.r Gouernador per un ciuteda y militar del present concell dient a sa s.a que la present Ciutat te necessitat de tractar y conferir algunes coses conuenients al benefici y conseruacio desta Ciutat y Prouincia y que se suplica a sa S.a sie seruit nomenar quatre d.rs de la Real Audientia los quals junctament ab altres quatre persones que dits S.rs Concellers per dit effecte seran seruits nomenar se representa a sa s.a y persones anomenades les supliques donades per part del Collegi dels droguers y confraria dels merces y lo que per part de Pere Fises se es suplicat mirant com y ab quina forma

se poran esbaltir les robes forasteras prohibides que vuy estan en manifest y no se son pogudes vendrer dins lo temps prefigit y que sie ab lo menor dany ques puga dels amos de aquella seruant en tot la auctoritat Real y la desta Ciutat y crides sobre dita materia fetes y publicades.

(Deliberacions de 1651, fols. 124 a 126.)

APÈNDIX VIII.

DIE VIIJ OCTOBRIS = MDCL.

«Conuocat y congregat lo saui concell de cent, etc.......... lo s.^{r} conceller en cap en veu sua y demes S.^{rs} concellers dona per propositio al dit concell un paper lo qual fou llegit al dit concell y es del thenor seguent «Los Srs Concellers ab parer de las vuit personas anomenades en ex[ecuci].^{o} de la Dellliberatio feta per V. S.^{a} al Primer del corrent en raho de las 50,000 Ꝉ ₰ se an de emprestar al s.^{r} virey en nom de sa mag.^{t} *per pagar als Paisans de tota Cathalunya* per compte del quels es degut dels diners tenen bestrets per los alojaments de la gent de guerra ab carta particular an donat auis a sa altesa de la sobre dita delliberati[o] suplicantli fos seruit conciderar tindria conuenientia la present Ciutat se poguesen pagar en esta matexa Ciutat y que tenint axo per dificultos sie seruit manar auisar en quins llochs de Catt[aluny].^{a} se aura de acudir ab lo diner y pagar als Sindichs lo que sels daura y juntament suplican a sa altesa sia seruit scriurar a sa mag.^{t} sia de son real seruey assignar y consignar sobre lo Thesorer del Llenguadoch dels donatius se fan a sa mag.^{t} en dita prouintia les dites sinquanta milia lliuras y les tres mil dobles se resten deuent a la present Ciutat del Emprestich ultim se feu lo any prop passat o, sobre altra part o, de la millor manera podrian facilicitarse ditas cobranças que de las demes quantitats se deuan a VS.^{a} per ara no ha paregut esser ocasio de solicitarho axi mateix se ha scrit a sa altesa sia seruit representar a sa mag.^{t} quanta gran conuenientia es que las Assiendas confiscadas donadas fins vuy que importan cada any cerca o mes de 300,000 Ꝉ ₰ de renda fosan restituidas a son real Patrimoni per poder satisfer y pagar las assistentias de la Justitia lo salari dels alter nos y pagar lo ques deu als Paisans y satisfer las moltas

quantita[t]s se deuan a esta Ciutat y que aximateix se diga a sa mag.[t] que no estant assistit aquest principat de gent de guerra y de diners afectiuament per pagarlos es imposible pugue ferse opositio al[s] designes determinats te lo enemich de inuadirnos en ocasio en particular que los comuns y particulars estan tan exau[s]ts y acabats important en gran manera lo tenir en las Plaças gouernadors Cathalans lo que es segons los Pactes fets ab lo n[ostr].[e] Rey defunct puix clarament se veu los mals effectes y inconuenients a causat lo esser estat gouernador mosiur S.[a] Coloma de la Plaça de Flix y que lo que fan los demes gouernadors de las altras Plaças es pendrer y tirar los profits que poden dels Paysans lo que causa y pot causar los desordes y desditxas auem vistas de la Plaça de Flix y juntament se sup[lic].[a] a sa altesa mane fer los alotjaments ab la major moderatio que conue y assistir als soldats ab las pagas per lo que es imposible poderlos sustentar los paisans.

De altra part se ha donat carta a sa mag.[t] a don Joseph de Ardena compte de Illa ab la qual se sup[lic].[a] sia de son real seruey manar aconsolar a tot aquest Principat axi en manar enuiar la gent de guerra necessaria y dine[r]s per pagarla y vulla seruirse manar ferse la Assignatio y concignatio sobre dita axi per la cobrança de las 50,000 ₶ ♃ se li an de prestar com tambe per las tres mil doblas del ultim emprestich y particularment sia de son seruey mane aduertir de quant gran conuenientia es sien restituides a son real Patrimoni las assiendas confiscadas y axi mateix las cobranças de las robas presas en Tolo las quals son de Ciutadans de aquesta ciutat Suplicantli axi mateix tot lo que se a scrit a sa Altesa y juntament se ha scrit al s.[r] Cardenal ab la matexa puntualitat.

Tambe se a scrit al Embaxador de v. S.[a] Narcis Ramon March uniformament ab los Ill.[es] Diputats peraque sup[liqu].[e] a sa mag.[t] tot lo sobredit ab memorial expres se li a enuiat per dit effecte.

E axi los S.[rs] concellers y personas anomenadas diuan a VS.[a] que son sentir es que la Ciutat continue y solicite recobrar lo Emprestich deslliberat per v. S.[a] de 50,000 ₶ ♃ ab lo modo y manera sobre dit que se ha de sperar de sa mag.[t] sera de son real seruey fer merce a v. S.[a] y que per ara no an pogut trobar medi mes aproposit y que en cas no puga tenir effecta lo que se ha sup[lica].[t] a sa mag.[t] en senblant ocasio se podra pensar en altra millor manera de podersa recobrar.

En lo modo de posar en ex[ecuci].º la deslib[eraci].º de las 50,000 ℔ se an de bestreurer per pagar als paysans.

Y que en lo que te respecte al lloch y modo se aura de tenir per pagar lo ques deu als Paysans, tinguda la resposta de sa Altesa los SS.^rs^ Concelles y Junta podran censurar lo que millor aparexera.—Los Srs Concellers proposan a V. S.ª tot lo dit fet per que ab son acostumat acert sia ceruit delliberar lo que millor conuinga y aparega a V. S.ª»

E lo present concell feu la delliberatio y conclusio seguent que lo paper llegit al present concell sia posat en Ex[ecuci].º com en aquell se conte.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 349 a 351.)

APÈNDIX IX.

Carta del Rey

Carissims y ben amats l*e* Sr Narcis Ramon March vostre Embaxador essent arribat en nostra Cort li auem donada una fauorable audientia y resposta sobre tots los Artigles y propostas contengudas en la carta y memorial que de vostra part nos a donada axi com estan decretadas en lo marge de dit memorial artigle per artigle y com ell nos ha donat de vostra part nouas seguretats de vostra fidelitat obedientia y affitio nosaltres tenim grandissim desitg y voluntat de remediar vostres aflictions y treballs y de proueir dits a (sic) uostres treballs y continuar nostra protectio y assistentia per la seguretat y conseruatio de la Prouintia lo quens sera mes facil ara que tenim reduits los de Bordeus a nostra obedientia auent acceptat lo perdo y las gratias que es estat de nostre real seruey ferlos tenim ja enuiats dine[r]s en lo Llenguadoch per comprar Blats y ciuadas ab orde expres de aportarho ab tota diligentia a Catt[aluny].ª per la subsistentia de nostras tropas y Exercit y per la prouisio de totas las Plasas lo que se solicitara ab tot cuidado auem ordenat al superintendent de fina[n]sas de fer un fons lo mes gran sie possible per pagar la gent de guerra y satisfer als Paisans de aquexa Prouintia lo que tenen bestret com nostra intentio sie de alienar a tots los paisans auem stranyat la mala dispositio dels que se son atreuits de pendrer Contributions per llur Profit particular y lo auer tingut mal tracte ab los paisans fent que los soldats usasen insolitas contra

dells per ço volem ques continuen rebrer informations contra dells pera que los culpables sien castigats ab tota seueritat per que creiem que aqueix desorde a donat ocassio de la ultima inquietut y reuolutio dels paisans los quals tornant a fer son deure rebran y tindran millor tractament y per demostrar majorment la afitio que aportat (aportam) enues los paisans y comuns volem que lo mariscal dels alotjamen[t]s fasa dits alotjaments ab la assistentia de un ofitial Cathala obrant los dos igualment y per aquest effecte eligireu vosaltres una persona qual conuinga y que sia de contento de nostre Cusi qui li donam tot poder per dit effecte informan[t]se de la posibilitat dels llochs per poderse fer dits alotjaments ab tota igualtat y axi mateix sera donat altre orde general que nos puga impedir per ninguna persona la treta de Bestiar de llana y demes del Llenguadoch per la prouisio y viures de aquexa nostra Catt[aluny].[a]

Y en quant a la demanda de las dos galeras per la custodia de las costas de aquexos mars donarem ordas de ferse armar y acomodarlas y proueirlas ab las conditions que vosaltres dias ha nos teniu proposades entes empero per (que) vosaltres donareu y pagareu lo gasto de la una dellas y per nostra part sera prouehida laltra Finalment auem ordenat la restitutio de la tartana o, barca ab las mercaderias que aportaua que era de interes dels mercaders cathalans la qual fonch presa en los mars de Tolon volent que la llibertat sia conceruada als cathalans plenament del comers dins nostres armes sens ningun impediment.

E quant al artigle de la confirmatio de las robas forasteras prohibidas per nostre ben amat cosi lo Duch de Mercuri de tal manera que no sien aportadas en Bar[celon].[a] ni en Catt[aluny].[a] per lo molt dany ne reb y te la Prouintia per la gran treta del diner se fa de aquella auem manat a dit n[ostr].[e] cusi y al s.[r] de Marcha Bisbe de Coserans n[ostr].[e] visitador General en Catt[aluny].[a] de nos informar del profit o perjuditi pot causar dita prohibitio a fi de que pugam confirmar dita prohibitio ab tota plenitut de conexensa de causa per donaruos tota la satisfatio pugau desitjar y quant al que demanau de queus sia restablit lorde de lleuar lo dret del patrimoni Real y per lo pagament de las rendas que son asignades sobre dit Patrimoni manam a dit nostre cusi de ferho obseruar si trobara que no sia perjuditi a n[ostr].[e] seruey volentuos acordar totas las cosas y altras posadas en raho de las quals acomanam la executio.

Y com nons acontentem pas solament de remediar a vostres quexes y judicam importa[n]t per vostra quietut y repos de assistiruos y defensaruos contra los effectas de vostros comuns Enemichs manam enuiaruos promptament dos mil y sinch cents infants de socorro per ajuntarse ab nostra Armada per ara no judicam ser necessari enuiaruos Caualleria per no carregar demasiadament los paisans ab los alotjaments y puix los negosis de Bordeus estan ajustats nostra major aplicatio y solicitut sera de pensar ab uostres interesos los quals tenim per mes conciderables que les demes Prouinties de n[ostr].e regne.

Los Spanyols usant de son acostumat artifici an publicat voler la Pau y lo archeduch Cleopoldo a fet entendrer per las cartas a nostre car cusi y ben amat oncle lo Duch de Orleans de uoler tractar ab ell apareix clarament que no es altra cosa sino una pura ostentatio spanyola perque auent designat lloch per tractar de dita Pau que ere entre Retel y Rems aont se troban alojades sas tropas y que de altra part lo mariscal de Turena en lo mateix temps ha fet llançar papers persuadint a n[ostr].e pobla que nosaltres no uoliem condecendir a les bones intentions del arquiduch lo qual nos oferia lo tractat de la pau volent de aquesta manera causar una rancor y odi contra nosaltres y nostra corona mes quant ells veuran las nostras tropas que teniam ocupadas en nostra Prouintia de Bordeus tornar en las Parts de Flandes sera posible que lo Enemich voldra la pau que ell a, proposada no obstant la poca gana y voluntat que ell te de ques fasa en tal ocasio nos podeu tenir per serts y segurs farem a saber a vostres ministres qui an de tractar de ditas Paus que no tenim cosa mes cara a n[ostr].e veurer ques lo mirar per vostre interes y axi mateix los manarem de apoyar fortament dits vostres interesos no abrasant ningun pacte ni conditio que pogues ser causa que no fos de tota satisfactio per vosaltres y per tota Catt[aluny].a y per renouarnos la memoria de las cosas que son de vostra concideratio sera aproposit que informeu y *doneu memorial al s.r regent Fontanella al qual auem ordenat que vinga a nostra Cort judicant esser la ocasio* bona per venir per informarnos.

Sabem que los Spanyols an fet lo ultim esfors a esta ultima campanya ab tot a[n] mostrat no tenir moltes forces puix los fruits y ganantias a fetas no son de concideratio en un temps que los mouiments de Bordeus nos tenian impedits de oposar nos ab nostres forces las quals auem agut de incidir, de manera y (que)

sols an pres dos Castells que son lo Cathalet (*) y la Capella los quals son mes dins llur pais per descubrir y tenir intelligentia del ques fa que esser places de concideratio per la frontera de la França y sens dubta que sins ueuen retornar ab nostra armada a bon segur se retiraran encontinent de nostra Prouintia de Xampanya dins la qual fou entrat per fer algunas corregudas de manera sostentanse los negosis fins a la Primauera confiam reduir lo Enemich y posarla solament en defensa.

Nosaltres nos asseguram que vosaltres de vostra part no faltareu a totas forsas animo y valor per manteniruos dins vostra Primera Resolutio puix que ja tota aparentia que sobrepujarem a nostres enemichs ab la forsa de armas o, que stablirem n[ostr].[e] repos y lo vostre ab la Pau lo que entendreu ab lo demes vos dira de n[ostr].[a] part vostre embaxador lo qual nos ha donat plena y bastant satisfatio per son bon modo de procehir al qual auem encarregat expresament uos fasa entendrer nostras bonas dispositions en procuraruos tots auentatjes com ell vos dira mes particularment y en lo entretant pregam a Deu que ell vos tinga Charissims y ben amats en sa Santa guarda de Burch sobre la mar a 26 de setembra *1650*.

LOUIS.

De Lomenie secretari de stat.

Carta del S.[r] Cardenal

Mesiurs

Jo dexo a vostre Embaxador de donaruos testimoni del bon aculliment que se li ha fet per sas mag.[ts] vosaltres conexereu be com jo stich cert per la prompta despiditio que se li es estada donada y la plena satisfatio que ell te de to[t]s los caps y apuntaments de llur embaxada; com la affitio y voluntat de sas Mag.[ts] en ves vosaltres es sempra en lo aument que podeu pensar, lo que ho experimentareu ab major auantatje ab los socorros que os enuiam promptament. Los de Bordeus restan desanganyats dels artifitis y trases aportaue lo enemich y axi fan lo possible per raparar y donar satisfatio del que fins vuy auian obrat: Per las moltas demostrations que donan ab la obedientia respecta y zel que regonexen deurar a sas mag.[ts] lo que per part de sa mag.[t]

(*) Es *le Catelet*, com així diu en la lletra original, obrant a fol. 112 del registre de *Cartes Reals Originals*, *1647. fins 1652.*

se ha sentit es no auerse pogut enuiar mes promptament dits socorros per la causa dels mouiments de algunas Prouintias de la França y com vuy noy aja persona poderosa que puga fomentar las ditas danyadas intentions o, mouiments: sas mag.ts restan aconsolats redoblant los cuidados de assistiruos en tot quant vos conuinga restant assegurats que vosaltres tindreu a tota vostra conuenientia seus enuian no sols per defensaruos del Enemich pero encara per traurerlo de aquexa prouintia y posar en tot respecta las armas de sa mag.t Vosaltres aueu donat totas bonas demostrations de vostron zel y afitio en totas ocasions se an ofert que nos pot posar dubte que de vostra part no se fase lo posible per continuadament ajudar y assistir ab vostre poder en la ocasio present que tant importa per aquexa Prouintia y. quietut vostre y axi jo no so mes llarch en solicitar vos solament asseguran tuos que per ma part fare quant pore en que siau assistits com empero ne donara bon testimoni vostre Embaxador al qual ne donareu tota crehensa restant jo sempre vostre affitionat en quant vos sia de conuenientia de Burch a 25 de Setembra *1650.*

Vostre affitionat en seruiruos
LO CARDENAL MASERIN.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 372.v a 376)

APÈNDIX X.

DIE XXV OCTOBRIS = MDCL.

Conuocat y congregat lo Saui Concell de Cent jurats &c...

E apres los S.rs concellers per orgue del S.r conceller en cap donaren al dit concell per propositio uns apuntaments fets per los S.rs Concellers y Junta de morbo lo qual fonch llegit al dit concell y es del thenor seguent

«Molt Il.e S.r

Inseguint la delliberatio per V. S. feta als vuyt del corrent los concellers y Junta de morbo desijant acertar en un fet tan graue com es la custodia y guarda de la present ciutat y conceruar la salut della ha ajuntada la Junta de morbo una y moltes vegades a fi y effecte de trobar expedient per la guarda dels dos portals de S.t Antoni y portal nou y despres de auer conferida una y moltas vegadas aquella

ha paregut se porian guardar dits Portals en lo modo y forma que se representa a VS. ab los apuntaments seguents

P.º Se diu a V. S. que lo molt Ill.e capitol continuara lo guardar hu dels portals de la present ciutat ab la matexa vigilantia y cuidado fa vui en guardar lo portal del Angel conforme per lo molt Ill.e capitol es estat representat als S.rs concellers per dos Canonges.

Item per la guarda dels dos portals se han de obrir axi com vuy lo Ill.re bras militar guarda a un portal ne guardara dos ab lasistentia dels demes staments com se acostuma y obserua vuy dia present.

Item per lo altre portal los s.rs Juristes y d.rs en medicina assistits dels demes staments guardaran com se acostuma fer la guarda de manera que lo dia que entrara de guarda lo s.r d.r en lleys no entrara d.r en medicina y lo dia sera de guarda d.r en medicina no sera de guarda d.r en lleys.

Item y perque la guarda dels portals se fase ab la assistentia ques deu fer ha aparegut als S.rs concellers y Junta representar a V. S. seria be delliberas VS. que a les persones quels tocara guardar auisats aquell[s] per lo offitial del morbo un dia abans de auer de anar a la assistentia del portal los sera assenyalat ab la forma acostumada dexant en la casa de la tal persona un bitllet stampat ab lo nom y cognom y diada y feta relatio als S.rs Concellers primer de la persona o personas no auran acudit a fer dita guarda y assistentia Personal que ademes de las penas imposadas incorregan pena de tres lliuras per cada persona que dexara de acudir a dita guarda sino tindra aquell just impediment representat aquells al[s] S.rs concellers i tenint llicentia de sa S.a Exe[c]utadora dita pena y repertidora conforme se fa quant se executan les personas de concell de Cent quant no acuden a ell.

E com los S.rs concellers y Junta de morbo no ajan trobat altros medis mes dels referits per la custodia y guarda per dits portals de la present Ciutat sotmeten[t]se al assert parer de V. S. no an volgut posar ninguna cosa en ex[ecuci].º que Primer no sia deslliberat per VS. com sempre es lo mes acertat.» Morbo

E lo dit Concell feu la delliberatio seguent que los capitols llegits al present concell sien posats en executio com en aquell[s] se conte y que la pena sia de tres lliuras aplicadoras ab la forma que se apliquen las penas de no acudir al saui concell de cent las persona[s] que son de aquell en la qual incorrega cada una de las personas que no acudiran a fer dita guarda sino tindran just impediment representat aquell als S.rs concellers y tindran llicentia de sa S.a com lo present concell axi ho dellibera.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 377 a 378.)

APÈNDIX XI.

(CONCELL DE CENT del dia 30 d'Octubre de 1650.)

... E apres fonch llegida en dit consell una carta de sa Magestat dirigida a mosiur Balibau comandant de las galeras de dita sa Mag.t en orde a les dos galeres fa m[erc].e sa Mag.t a esta ciutat y juntament lo decret fet per sa Magestat en raho de dites galeres del thenor seguent

N.º 3.

Carta de sa Magestat.

«Monsur de Balibau lo s.r Narcis Ramon March Embaxador del Principat de Cathalunya me ha fet in[s]tantia que yo li acordas dos de mas galeras a fi de vellar a la guarda y conseruatio de llur costa y tenir la mar neta de cossaris. Jo li he ben voluntariament acordat lo fet de sa justa demanda a la conditio que ells mateixos han desitjat que llur pais fara la despesa y nodrira y entretindra la una de las dos galeras y sobre asso Jo vos escrich la present per lauis de la Reyna Regenta madama ma mare per vos dir que vos aiau per aquest effecte a fer armar y posar a punt lo mes promptament ques podra la galera del S.r de Boyer y triar per fer lo mateix seruey una de aquellas de la esquadra de Monech la quem sie en millor estat. Sobre asso yo prech a Deu que vos sie monsur de Balibau en sa s.ta Guarda: escrit a Bohing (1) sobre mar a 25 de 7.bre *1650*.

Firmat LOUIS

Lo sobre escrit: a Mons.r de Balibau comendant mas galeras.

Y mes baix: Dolmonye (2).»

N.º 4.

Decret.

Decret de sa Magestat en lo que te respecte a las dos galeras se li demanan a nostre Rey y *S.r per nostre Embaxador.*

«Que sera scrit al General de las galeras de Fransa de enuiar dos galeras de sa Mag.t ben armadas y tot a punt per guarda de las costas de Cathalunya y segons las conditions que son estades proposades per los Cathalans que ells subuindran al entreteniment y al sustento de una dellas.»

. . . .

E lo dit consell feu la deliberatio seguent. Que lo enuiar la carta a mosur Belibau general de las galeras de Fransa llegida

(1) Bourg.
(2) De Lomenie.

en lo present consell y insertada en la propositio y lo que acerca tambe de alguns apuntaments y altres coses que se han de attendrer ab tots sos dependents y emergents sie comes com lo present consell ho comet als S.rs consellers y setsena de galeras per dit effecte ja anomenada posant en un paper dits apuntaments lo qual manaran dits S.rs consellers llegir aquell en altre consell peraque ohit pugue deliberar lo fahedor...

(*Deliberacions* de 1650, fols. 383.v a 384.v)

APÈNDIX XII.

DIE IIJ MENSIS NOUEMBRIS ANNO A NATT[IVITATE] DOMINI M.D.C.L.

Conuocat y congregat lo saui Consell de cent Jurats &c. en lo qual consell lo S.r Conseller en cap en veu sua y dels demes S.rs consellers sos companys digue y referi en dit consell com lo die de Tots S.ts proppassat dits S.rs Consellers reberen un recado de part del S.r Gouernador dient que de part de sa Altesa tenie que tractar de certes coses concernents a la conseruatio desta Prouintia y axi lo die dels morts a la tarde estant los S.rs consellers en concistori arribaren de part del Real Consell don Pere Juan Rossell y m.r Narcis Peralta y referiren dits S.rs del Consell Real a dits S.rs consellers com hauien rebuda una carta de sa Alteza en quels representaue la necessitat que tenie de gent per lo socorro de Tortosa y axi que ells hauien deliberat pagar cent soldats en aiuda de costa dels que la present ciutat fara per dit socorro per temps de un mes y per mes si conuindra y poch apres arriba dit S.r Gouernador de part de sa Altesa explica la carta de fe y crehensa tenie de sa Alteza yls digue que sa Alteza necessitaue de un esfors numeros de gent per lo socorro de Tortosa y que hauie de ser ab tota diligentia y que axi esta ciutat se hauie de esforsar en fer una lleua numerosa lo que ha de seruir per exemple de les demes ciutats viles y llochs de Cathalunya y no res menys dits S.rs Consellers enuiats a cercar per sa Altesa son estats esta tarde a son Palatio y conferint ab dita sa Altesa moltes coses los digue de que ell necessitaue de una lleua numerosa de soldats per lo socorro de Tortosa y aquella haurie de ser ab tota prestesa peraque sa Altesa

Concell de cent.

confiaue en lo fauor de Deu que ab lo sfors que faria esta ciutat y Prouintia y del socorro que spera de la gent de Fransa, que ve marxant donar socorro a la Ciutat de Tortosa y axi mateix digue a dits S.rs Consellers de que sa Alteza necessitaue de que esta ciutat li dexas per via de emprestich los pertrets de guerra seguents

Pertretxos de guerra demana Sa Alteza.

P.º quatre fusos de canons fets o fusta pera ferlos.

Plom cent quintars.

Dotse pedrers de ferro per lo vexell o spingarts.

Trenta quintars de metxa.

Sinch o sis pessas de ferro per posar al vaxell sinch centes pesses entre palas picons y sapas y altres coses utils per trinxeras.

Tot lo qual fet dits S.rs consellers donaren per propositio al present consell peraque delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Ques fasse lo seruey al Rey nostre S.r de la lleua de mil homens que no sien de ninguna manera aggregats al batallo y sie duradora dita lleua per temps de dos mesos y seruesca tambe la present ciutat a sa Altesa ab los pertrets de guerra que demana manantlos restituir finida la ocasio Pero que esta mateixa nit y abans que nos fasse altre procehiment algu en raho de dita lleua manan los S.rs consellers aiuntar la vint y quatrena de guerra pera deliberar de hont se han de traurer los dines per acudir a les pagas dels soldats y als demes gastos se offeriran en dita lleua y lo modo ab que promptament se podra trobar dit diner ab refferiment al present consell al qual die sie lo present consell prorogat com lo present consell lo prorogue peraque delibere lo que mes conuindra al seruey de sa Mag.t y de sa Alteza y benefici de la present ciutat y Prouintia.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 387 a 388.v)

A.) DICTO DIE [4 de Novembre de 1650.]

Concell de cent.

Conuocat y congregat lo saui consell de cent Jurats &c. en lo qual consell lo S.r conseller en cap en veu sua y dels demes S.rs consellers sos companys digue y refferi en dit consell com los S.rs consellers y Junta de guerra en executio de la deliberatio feta lo die de air per lo saui consell de cent han fet un paper lo

qual fonch llegit en dit consell del thenor seguent «Molt Ill.re S.r Los S.rs Consellers y vint y quatrena de guerra inseguint en asso la deliberatio feta per V. S. lo die de air y en executio de aquella se son aiuntats y exactament premeditada la materia los es estada comesa a part a dits S.rs consellers y Junta deu V. S. ser seruit deliberar les coses seguents.

En primer lloch ser V. S. seruit enuiar a cercar lo Protector del Illustre bras militar consol de la llotja de la mar, Prior de Juristas Dega del collegi de medicina Priors del collegi de notaris de Bar[celon].a y notaris collegiats de la Sala y consols y Promens dels demes collegis y confraries de la present ciutat y altres que conuindra a effecte de representar y notificar anaquells la deliberatio feta per lo saui Concell de cent lo die de air ab la qual ha deliberat ab tota diligentia fer lleua de mil soldats per lo socorro de la ciutat de Tortosa y que a la ciutat no li es possible acudir al gasto de dita lleua encarregantlos que la offerta sie ab la maior breuedat se pug[u]e.

En segon lloch se ha de seruir V. S. deliberar—Que los dits S.rs consellers y Junta de guerra puguen anomenar quatre persones a effecte que aquelles fassen memorial de totas las personas forasteras son en la present ciutat tant Cathalans com de nations estranyas y per los medis que dits S.rs consellers y quatre personas millor los apareixera veurer quinas quantitats poran alcansar de las tals personas per lo gasto de dita lleua saluo &c. Y axi mateix refferi dit S.r conseller en cap com vuy son vinguts en casa de la present ciutat lo S.r Abat don Fran.co Monpalau President de la Religio del Pare S.t Benet y d.r fra Andreu Pont dient y offerint als S.rs consellers de que dita religio hauie deliberat pagar lo gasto de sexanta soldats per lo socorro de la ciutat de Tortosa y que aggregarien aquells a la lleua dels soldats ha deliberat fer la present ciutat pagant dita religio a dits sexanta soldats axi lo sou com la entrada offerira donar la present ciutat a la lleua fahedora deposantho en la taula cada principi de mes dit y scrit al mag.c clauari de la present ciutat en compte de dita leua y axi dits S.rs consellers donaren al dit consell axi un fet com altre per propositio perque delibere lo fahedor.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Ques pose promptament en executio lo contengut en lo paper fet per los Sors. consellers y vint y quatrena de guerra lo die de air llegit en lo present consell y insertat ab la propositio com en aquella

Lleua de soldats pera Tortosa.

se conte y ques digue al protector del bras militar y demes mentionats en dit paper quina cantitat de diner volran donar a la ciutat voluntariament y no por via de tatxa per lo gasto de dita lleua y que cada hu dells done un memorial als S.rs consellers de les persones que offeriran voluntariament per dit effecte y lo que cada hu de dites persones offerira y dimarç proxim sien seruits los S.rs consellers juntar lo present consell y en ell manar llegir los dits memorials peraque ohit aquells puga deliberar lo que mes conuindra y que de prompte se arboren banderas y se toquen caxes y se fassen les crides conuenients offerint donar a cada soldat per entrada Quaranta reals es a saber vint reals axi com assentaran plassa y los altres vint reals en ser en campanya y a cada soldat per son sou se li done quatre reals cada die compres en ells lo pa de monitio quę la ciutat los donara y que entretant ques tardara a cobrar lo dit diner que se offerira donar voluntariament la ciutat vage bestrahent la quantitat de diner conuindra peraque dita lleua se fasse mes promptament y la necessitat present requereix cometent com lo present consell comet tot lo que en raho de tot lo fet proposat y de tot lo demes que en raho de dita lleua y gasto de aquella y dependents y emergents de aquella se haura de fer als S.rs consellers y vint y quatrena de guerra ab plenitut de poder y sens refferiment algu y que se accepte la offerta fan los d.rs del Real consell en pagar cent homens dels que la present ciutat allistara y axi mateix la offerta que lo die present per part de la Religio de S.t Benet han fet als S.rs consellers los S.rs Abats don Francesch Monpalau y Andreu Pont en pagar sexanta soldats dels mil que la present ciutat ha deliberat fer pagantlos no sols lo sou que la present ciutat los assenyalara per son socorro cada die pero encara la entrada que la present ciutat los offerira donar a cadahu dels soldats fara pagant dit gasto cada principi de mes a la ciutat lo que pujara y que la present deliberatio y la de air sie feta a saber a sa Alteza per un ciuteda y militar.

Offerta fan los d.rs del Real Consell.

Offerta feta per la Religio de S.t Benet.

(*Deliberacions* de 1650, fols. 388.v a 390.v)

APÈNDIX XIII.

DIE XVIIIJ DESEMBRIS MDCL.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo S.r conceller en cap en veu sua y dels demes senyors concellers sos companys digue y referi com en les conferencies tingudes entre los molt Ill.es S.rs Deputats ministres del Real concell Senyors Concellers y persones anomenades per los dos concistoris de la Deputatio y present Ciutat despres de hauer tingudes moltes conferencies aserca de la conseruacio desta ciutat y Prouincia cometeren lo dit fet a deu persones ab asistencia de dos presidents de cada concistori. Los quals han fet uns apuntaments los quals foren llegits en dit concell del tenor seguent Concell de cent.

✠

Als 18. de Dezembre 1650.

Molt Ill.e Senyor

La Junta de las deu personas ab assistencia de un President per v. s. nomenadas, despres de hauer tractat, y conferit lo die de ayr, que era als 17. de Dezembre 1650. molts, y diuersos punts concernents la conseruacio del Principat de Catalunya, y Ciutat de Bar[celo].na En primer lloch proposa a v. S. las seguents cosas, com a mes necessarias, y precisas pera dit effecte, y que no pateixen dilacio.

1 Primerament, attes que en las cartas escritas a sas Mag.ts que Deu Guarde, y Senyors superiors Ministres de parer de V. S., per lo Correu que fonch despatxat als .9. del corrent mes de Dezembre, se han suplicat los socorros necessaris de diner, y tropas ab tota breuedat, qual la necessitat requereix, representant breument los apretos, y desdichas en que vuy se troba esta Prouincia, remetentse à la explicacio, que mes extensament despres sen fara a sas mag.ts; despres de la partida del qual Correu las infelicitats van augmentantse de dia en dia y ajustantse a ellas la falta de Virrey, que es no manco considerable; per lo que apar empenyo forçós, y necessitat precisa lo enuiar promptament un Embaixador a la Cort pera fer la sobredita explicacio a sa Mag.t solicitar, y donar calor à la concessio, y breu execucio dels socorros necessaris: y encaraque se tingue per cert que sas Mag.ts y s.rs superiors Ministres tenen noticia cumplida de tot lo que dit Embaixador podra explicar, ab tot com en las demes ocasions manco apretadas que la present, la Cort ha experimentat encontinent la presencia de un Embaixador, la falta de ell podria fer concebir a la Cort que las necessitats, y perills desta Prouincia no son tant urgents y graues com son no donant per conse-

guent la prestesa necessaria als socorros; a mes de que per esser las ocupacions de la Cort tant grans hy ha necessitat precisa de que una Persona de auctoritat y parts solicite continuament y diligencie los dits socorros necessaris y la assistencia de virrey. Perço la dita junta proposa a V. S. que precehint ab la prestesa posible la deliberacio necessaria del Saui Concell de Cent, los molt Ill.es Concistoris sian seruits encontinent fer nominacio de Embaixador en Persona de la qualitat y parts conuenients, lo qual partesca encontinent en posta, per demanarho axi la necessitat urgent, que en lo entretant se tractara de fer dita nominacio, la Junta treballara ab tot cuidado en apuntar los Capitols que apareixeran mes conuenients peraque qualificats ab lo parer de V. S. sien continuats en las Instructions que per los molt Ill.es Concistoris se donaran al Embaixador.

2 Item Considerant que en la necessitat present dels blats tant apretada la Ciutat de Barcelona espera fer tota la prouisio necessaria per mar y que lo enemich pera impedir axi la dita prouisio de blats com de altros manteniments va costejant estos Mars ab set Galeras, y que si conseguia son intent (com li es ben facil no trobant per mar resistencia alguna) seria la total ruina desta Ciutat y per conseguent de tota la Prouincia. Perço attes aquest tant gran y imminent perill que es lo que de mes cerca amenaça, la dita Junta proposa que a mes del Capitol expres que acerca de aquest punt se haura de posar en las Instruccions del Embaixador, per la primera estafeta tant lo molt R.nt S.r Canceller y Real Concell com los molt Ill.es Concistoris escrigan apretadament a sas Mag.ts y s.ors Superiors Ministres representant lo demunt dit, y supplicant lo enuiar a estos Mars ab tota diligencia algunas Galeras pera poder opposarse a las del enemich, a fi de que conseguint son designe en impedir las prouisions de la Ciutat de Barcelona no vinga per aquest cami tant facil a subjugar una tant lleal Prouincia de la França en la conseruacio de la qual interessa tant la Real Corona de sa Mag.t

3 Item tenint attendencia a la sobre mencionada necessitat, y sterilitat de blats, y altres grans per tota la Prouincia la dita Junta proposa per ara que en lo que toca a la Ciutat de Bar[celo].na conuindria molt que los molt Ill.es Senyors Concellers juntant promptament la Junta de forments ab parer de aquella fossen seruits proposar en lo primer Concell de Cent, ques tindra per la nominacio de Embaixador, la gran conueniencia hi ha de que per personas de tota confiança nomenadoras per dits S.rs Concellers se fassa promptament ressenya ocular de tots los blats hy ha dins las casas dels particulars de Bar[celo].na obligant à tots los que tindran mes blat del que sera necessari per la despesa de llurs casas, y familias fins a la cullita a que tragan encontinent lo residuo a vendrer en la Plaça publica del blat; y obligant als Particulars quels faltara blat per sa despesa, y de llur familia fins a la cullita, y probablement se veura a coneguda de ditas personas que tenen possibilitat de comprar lo blat quels faltara, à quel prengan de la Ciutat de Bar[celo].na sempre que sels entregara per ma de ditas personas, à las quals assistiran dos Jutjes de Cort a fi de que al mateix temps entregaran lo blat als dits particulars, paguen aquells encontinent, y sens dilacio alguna lo just preu ab la moneda que voldran o, ab prendas equiualents de or o, plata, encarregant molt a les ditas personas que ab tota cortesia y ab las veras possibles induescan als dits Particulars que en poch

o, molt paguen part del preu en moneda de or, ò plata; prohibint a tots los Particulars que tenen, y als que despres tindran blat sufficient fins a la cullita que de aquell punt en auant per si o, per interposada persona pugan comprar pa posant en llista los noms, y casas de tots los dits Particulars. Y peraque tot lo demunt dit tinga la execucio que conue; sien imposades ab publicas cridas als contrafahents en no manifestar tots los blats, no traurer a la Plaça los quels sobran, no pendrer, y no pagar los quels faltan o, comprar pa estant prouehits, penas grauissimas pecuniarias distribuidoras en la forma ordinaria, y a mes de ellas de esser desinseculats de totas las Bossas en que estan de casa de la Ciutat, y remoguts de tots los officis hy ocupan y los altres fets inhabils pera sempre de entrar en ditas Bossas, y de ocupar officis alguns de dita Ciutat. En quant empero als blats, y demes grans que son per tota Catalunya fora la Ciutat de Barcelona la Junta proposa que conuindria molt que a peticio de V. S. lo Real Concell ab lo modo, forma, y penas a si ben vistas manas fer encontinent una manifestacio general de tots los blats, y altres grans que son dins lo Principat taxantlos proporcionadament segons los llochs ahont son, y obligant a tots los qui tindran blats o, altres grans sobrats a que los tragan a vendrer al preu respectiuament taxat en las Plaças publicas a ells mes vehinas.

4 Item per quant las monedas de or, y plata de dia en dia se van augmentant en lo preu, y estimacio ab exces notable, y se ha experimentat que taxant aquellas solament, los negociants pujan ab major exces los preus de totas las mercaderias del qual exces y del de la estimacio de las ditas monedas se poden seguir consequencias tant prejudicials com se consideran. Perço pera donar per ara algun remey al demunt dit mentres se tractan y disposan altres remeys mes efficaces, la dita Junta proposa que conuindria que a peticio de V. S. lo Real Concell ab lo modo, forma, y penas, a si ben vistas manas taxar los preus, y estimacio de totas las monedas de or, y plata, y a la proporcio de dita taxa manas axi mateix taxar totas las mercaderias.

5 Finalment encaraque la Junta te tota certesa del particular cuydado y vigilancia que los molt Ill.es Senyors Concellers tenen tant en orde a totas las prouisions de boca, y de Guerra necessarias per la Ciutat de Barcelona com de tot lo demes concernent la conseruacio del Principat ab tot apar conuenient, y necessari aduertir que com lo enemich amanaça siti a la dita Ciutat, lo qual nos creu, y Deu no permeta, à major cautela importa precisament lo cuidar de la prouisio necessaria de ciuadas que com ni ha molt pocas en la Prouincia y axi han de venir de fora Regne es menester molt en temps preuenirho.

V. S. se seruira en tots los articles dalt expressats, y en los demes que a V. S. aparega manar pendrer la resolucio mes conuenient al seruey de Deu, del Rey, y de la Patria.»

«Lo present Paper essent estat llegit, ponderat, y discutit en la gran Junta, aquella se ajusta en tot y per tot al contengut en dit Paper.»

Lo qual Paper llegit dits S.rs concellers donaren per propositio al present concell peraque aserca de aquell delibere lo fahedor

E lo dit concell votant sobre lo primer cap de dits apuntaments feu la deliberatio seguent Que se enuie promptament embaxador conforme esta disposat en lo paper llegit al present concell nomenador per los dos concistoris lo qual vage a gastos de las dos casas ab lo salari vestuari y forma acostumats com se feu la ultima vegada se enuia Embaxador y que las cartas y instructions y demes papers se entregaran al dit Embaxador se lligen primer en lo saui concell de cent peraque en aquells se puga ajustar ,o, lleuar lo que aparexera mes conuenir y que de aquesta deliberatio donen noticia los sors. Concellers al S.[r] Canceller [y] S.[rs] Deputats per medi de las personas sien seruits suplicantlos tingan a be la present deliberatio

E lo dit concell votant sobre lo segon cap de dits apuntaments feu la deliberatio seguent Que los S.[rs] Concellers y junta de forments fassan las compras y assientos de blats conuenients y que ,o, sie per mar ,o, per terra la vinguda dells empero la quantitat de or ,o, plata que per pagar lo preu de aquells se aura de traurer del Erari sia proposant aquella los S.[rs] Concellers al present concell peraque en esta raho puga deliberar lo que mes conuindra en benefici de la present Ciutat y que se scriga a sas Magestats lo que conte lo capitol segon per materia de galeras

E lo dit concell votant sobre lo tercer cap de dits apuntaments feu la deliberacio seguent = Quant al primer cap de dit cap que parla de blats de Bar[celon].[a] obren los senyors concellers ab la Juncta de forments lo que aparexera mes conuenir y quant als blats de defora ques suplique al S.[r] Gouernador ab embaxada fahedora per un Ciuteda y un militar del present concell per sa Senyoria anomenadors mane obrar lo que mes conuindra

E lo dit concell votant sobre lo quart cap de dits caps feu la deliberatio seguent Ques fasse com se conte en dit capitol y que lo Sr Gouernador y senyors del Real concell sien seruits tenir la ma a que se exequute totalment lo que se aura deliberat.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 29 a 33.)

A) DICTO DIE XXIIIJ PRÆDICTORUM [Desembre 1650.]

Concell de cent.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo S.[r] conceller en cap en veu sua y dels demes Srs Concellers sos companys digue y referi com los Srs Concellers en exequutio de la deliberatio feta per lo saui concell de

cent a 19 del corrent se son ajuntats una y moltas vegadas ab los molt Ill.[es] Srs Deputats y persones anomenades per los dos concistoris y han tingut moltes conferencies y Juntes aserca de la materia los era estada comesa los quals han minutades les Instructions que lo noble don Joseph de Pinos com à Embaxador desta Ciutat y casa de la generalitat sen ha de aportar en la cort de sa Magestat junctament ab lo memorial se ha de donar a sa Magestat las quals Instructions y Memorial foren llegits en lo present concell del tenor seguent

«*Instructions manades despatxar per los Molt Ill.[es] Deputats del General de Cathalunya y Concellers y Concell de cent de la Ciutat de Bar[celon].[a] per lo Noble don Joseph de Pinos Embaxador per sas Senyorias nomenat per la Mag.[t] christianissima del Rey nostre Senyor que Deu g.[de]*

Primo arribat que sia a la cort de Paris auent obtinguda audiencia de sa Mag.[t] donara lo memorial que se li entrega que comensa *Señor Los muchos y concidera bles progressos &c.* y acaba *en seruicio de V. Mag.[d]* (*), y de paraula explicara lo que ha obligat als Deputats del General de Cathalunya y Concellers y Concell de cent de la ciutat de Bar[celon].[a] á deliberar la sua anada alli a tota diligencia que es estat representar a sa Mag.[t] lo estat tant infelis en que se troba aquesta Prouincia y Ciutat per estar oprimida de la peste que ocupa molts llochs della, de la fam que generalment en tota ella se experimenta ocasionada de la sterilitat de la cullita passada que es estada la mes tenua de quantes desde que duran las guerras en la present Prouincia y ha agut y del Enemich que sen va entrant en ella sens que apenas li reste plassa alguna que ocupar que li puga resistir per arribar a Barcelona trobantse aquell glorios per hauer fet alçar en lo principi de la Campanya lo siti de Castell Leo, y despres ocupat en manco de dos mesos las Plaças de Flix, Mirauet y Tortosa (sens hauerse intentat lo socorro de alguna dellas) hauent lograt aquestas sorts per ell tant venturosas ab un exercit que en sa major exaltatio, segons conformes auisos no ha passat de vuyt mil homens entre Caualleria y Infanteria, numero que pera intentar solament sitiarlas no se hauria judicat equiualent a no hauer ell tingut certas intelligencias de quant poch prouehides estauen y del descontento que los Paysans circunuehins dellas tenian dels Gouernadors de aquellas originat de las vecsations y contributions contra las generals constitutions ab que los tenian oprimits á ocasio de las quals vecsations y de altres fetes per alguns officials del Exercit de sa Magestat va lo enemich posant a sa deuocio tots los Pobles uberts. Representara perço a sa Magestat de quanta importancia es per son Real seruey que los Gouernadors de las plaças y demes officials de son exercit se abstinguen de semblants vecxacions contenintse en lo que est iust y que se procure aixi mateix que las Plaças estigan proueidas de

(*) És lo document que s'inserta integre després d'aquestes *Instruccions.*

las municions de guerra y de Boca necessaries, puix la experiençia à mostrat que per falta dellas ha vingut á obtenir casi totas las plassas que en la Prouincia ocupa lo Enemich las quals ell proueheix despres ab tal cuydado, que hauentlas rendidas ab poquissim temps venen esser per nosaltres incontrastables per ser ellas per son siti y fortifications fortissimas.

2.º Aixi mateix representera à sa Mag.t lo seruey que lo General de Cathalunya no obstant estiga tant exaust a fet enuiant un concistorial per assistir al llòctinent y Capita general de sa Magestat y les moltes y conciderables lleuas y esforsos que a sos propris gastos han fet esta ciutat y las demes uniuersitats de tota esta Prouincia per lo socorro de Tortosa encaraque se troban ab las miserias y aflictions en lo capitol de dalt referides, ab ques pot veurer que fa y ha fet esta Prouincia y Ciutat tot quant li es possible pera expellir lo enemich y conseruarse en la obediencia de França.

3.º Ponderara que a mes dels treballs dalt dits ne patexen las uniuersitats y singulars desta Prouincia altre que vuy per sa summa pobresa va a ser ja insuportable per hauer casi dos anys que van sustentant las tropas del Exercit de sa Magestat enprestantlos lo necessari pera son viurer sens hauersels fins ara satisfet apenas cosa alguna y aixi suplicara a sa Mag.t sie de son Real seruey manar enuiar alguna quantitat conciderable de diner pera satisfer ditas uniuersitats y particulars (com differentas vegadas se ha supplicat) y axi mateix manar assistir ab diner a las tropas tindra assi perque essent assistides no sien molestas als Paysans contentantse quels donen lo que tenen obligacio conforme las generals constitutions.

4.º Donera raho a sa Magestat de que affectant esta Ciutat conseruarse en sa Real obediencia y tement per las intelligencias que baix se diran esser sitiada del Enemich, trobantse desprouehida de blats va fent assientos per la prouisio necessaria pera poder mantenirse; Pero que lo Enemich preuenint asso te en Tarragona y Sitges set Galeras, las quals costejant estos mars van impedint las ditas prouisions municionant per aquest cami sas plassas a costa de sa Mag.t y nostra Supplicara Perço a sa Magestat que sie de son Real seruey prouehir promptament per lo reparo de aquestos danys la oppositio necessaria a ditas Galeras y que pera facilitar ditas prouisions pugan los que faran assientos per la prouisio de aquesta ciutat comprar los Blats y demes grans necessaris en qualseuol part del[s] Regnes de sa Magestat sens que per la treta sels puga fer embarch ,o, impediment algu.

5.º Explicara aixi mateix a sa Magestat lo perjudici gran que resulta als poblats en la Prouincia y lo molt que se encarexan las prouisions necessarias per comprar los assentistes de sa Magestat los blats en la Prouincia que si en lo corrent any se donaua lloch en asso seria acabarla de tot suplicara perço que sia del Real seruey de sa Mag.t manar que los blats y siuadas que seran manaster per la subsistencia de las Armas de sa Magestat vinguen effectiuament de fora la Prouincia.

6.º Per quant en las armadas de sa Mag.t los thesorers pagan moltes coses ab moneda de Bello, com son ports de grans de municions y altras cosas ques fan en la matexa Prouincia representara a sa mag.t y suplicara que sia de son Real Seruey manar que del diner que sa Mag.t remetra per la paga de son exercit sen depose efec-

tiuament ab moneda de or o, plata la part que sa Mag.[t] sera seruit en la taula dels comuns deposits de la Ciutat de Bar[celon].[a] a effecte que donantne alli credit als tesorers pugan gastar lo que dit diner importara ab moneda corrent per tota la Prouincia per los effectes dalt dits y ab dit diner que se deposara podra acudir esta ciutat a la prouisio de las carns y Blats que forçosament se li han de venir de la França.

7.º Representara a sa Mag.[t] que publicament se diu que en Lleyda an parada casa per lo Rey catholich, y que en Napols y altres parts de Italia se esta preparant a tota diligencia una poderosisima armada Naual pera assitiar a un mateix temps y molt prest ab armada de mar y exercit de terra aquesta Ciutat que es lo blanch de las intencions del Enemich perduda la qual restaria ell absolut S.[r] de Cathalunya.

8.º y aixi ab las paraulas mes efficaces que podra significar a sa Mag.[t] los serueys que fins ara ha fets a sa Mag.[t] aquesta Prouincia y Ciutat y la dispositio que tenim de perdrer nostras vidas y asiendas en son Real Seruey no crehent que sa Mag [t] permeta que vassalls que tots sos interessos an voluntariament posats en sas reals mans vingan a esser miserables victimas de la crueltat del Enemich confiant que [e]ssent estat seruit sa Mag.[t] en totas ocasions (y particularment en lo despatg del ultim embaxador) asegurarnos (que puix los negocis de Bordeus estauen ajustats sa major aplicatio seria de pensar ab nostros interessos los quals tenia per mes considerables que las demes Prouincias de son Regne) En esta tant apretada ocasio calificaran las obras aquestos fauors enuiantnos com suplicam ab la prestesa que tant urgent necessitat demana un Lloctinent y Capita general de las parts y calitats que sa Mag.[t] judicara conuenir ab asistencia de armada de mar y exercit per terra que pera repellir lo enemich seran necessaries y lo diner municions y viures que sera menester tenint per cert que quant la recuperacio de altras plaças de la corona an ocasionat semblants esforços nols desmerexera esta Prouincia y Ciutat que tant zelosa se es mostrada a son Real Seruey.

9.º Donara auis del que anira obrant y del que en lo discurs de sa Embaxada li ocorrera depatxant correus sempre que li apparexera conuenient y ho demanara la necessitat y no se partira de la cort sens tenir llicentia dels concistoris de la Deputatio y Ciutat.

Lo demes se dexa a sa prudencia esperant que ab ella ho guiara tot de la manera mes conuenient al seruey de Deu nostre S.[r] y de sa mag.[t] que ell Guarde y benefici y conseruacio desta Prouincia y Ciutat.»

«Señor

Los muchos y conciderables progressos del Enemigo en Cathalunya en esta sola campanya hauiendo hecho leuantar el sitio de Castel Leon y rendido las plaças de Flix Mirauete y Tortosa tomando el socorro de mar que para esta ultima plaça fue embiado de Bar[celon].[a] las insuportables vexaciones que los soldados por no ser asistidos de su sueldo y los excessos mas crecidos que algunos Gouernadores de las plaças y otros officiales franceses han hecho en el Pays assi en dicha campanya como en los alotjamientos y transitos passados, reduciendo los Paysanos a una necessidad ex- *Memorial al Rey.*

trema sin experimentar por otra parte satisfacion alguna de lo mucho que ha auansado por cuenta de V. Mag.[t] para sustento de las tropas antes bien sufriendo toda suerte de desconsuelos y entre otros el ver mal logrados y sin efeto alguno los muchos esfuerços que el General de Cathalunya y la Ciudad de Ba[rcelon].[a] y las demas uniuersidades excediendo por su fidelidad a sus fuerças han hecho para el socorro de Tortosa; y asi mismo el verse muchos dellos sin recompensa de los seruicios por la mala distribution de las gratias. Las calamidades y trabajos que padece todo el Principado por la ambre uniuersal ocasionada de la esterilidad de la cosecha; los stragos notables que ha hecho la Peste esparsida en la ciudad de Gerona y muchas villas y lugares; la falta de virrey subseguida á tantas miserias quando con su presentia podrian alcançar algun aliuio, a mas de ser tan necessaria por la buena administracion de la Justicia; el infestar el enemigo con siete galeras estos mares, con la seguridad de no hallar en ellos resistencia, para impedir las prouisiones de trigo y otros mantenimientos de la Ciudad de Bar[celon].[a] que se halla muy necessitada dellos. Finalmente las noticias ciertas de que el enemigo glorioso de los progressos passados (con pocas fuerças adquiridos) y attento a los aprietos en que se halla Cathalunya, prepara con toda diligencia los esfuerços necessarios para subjugar por la fuerza de la hambre y de las armas esta Ciudad de Bar[celon].[a] y lo que queda de la Prouincia: La tienen redusida al mas deplorable e, infelis estado que se puede imaginar conciderando que por momentos se le amenaça su total ruyna si se difieren los remedios eficaçes para preseruarla della. Los concistorios del Principado de Cathalunya y Ciudad de Bar[celon].[a] representando a V. Mag.[t] las muchas y conciderables conueniencias que tiene su Real corona en la conseruacion desta Prouincia y que ella no la desmereçe quando con tanta fidelidad y seruicios tantos bien notorios la ha siempre diligenciado: y teniendo viuas speranças de que V. Mag.[t] por su Real clemencia no permitira que una Prouincia tan fiel y que voluntariamente à puesto sus majores interesses en las reales manos de V. Mag.[t] venga a ser lamentable victima de la tirarania del Enemigo quando su major odio contra Cathalunya se ha originado de verla rehunida a la corona de V. Mag.[t] con esta seguridad apoiada de los Reales fauores que V. Mag.[t] à siempre reiterado assegurando a la Prouincia las assistencias necessarias por su defença quales experimentan otras Prouincias de su Real corona, Postrados a los Reales pies de V. Mag.[d] por medio de su Embaxador con toda humildad supplican sea de su Real Seruicio mandar asistir promptamente a esta Prouincia con la necessaria presencia de virrey y socorros necessarios de dineros y tropas hasiendo auansar algunas dellas con toda diligencia a los confines desta Prouincia paraque pueda ser a su tiempo defendida y con la mesma diligencia embiar la opposicion de mar necessaria p*er*a impedir el designio que las galeras del Enemigo tienen contra la ciudad de Bar[celon].[a]

Y assi mismo suplican sea de su Real seruicio mandar deponer en la tabla de la Ciudad de Bar[celon].[a] en specia alguna cantidad conciderable para satisfaser algo a los paysanos de lo mucho que se les deue (siendo el contentamiento de los paysanos uno de los puntos mas conciderables por la conseruacion de Cathalunya) y que de las demas conductas de V. Mag.[d] se deponga en la dicha tabbla al-

guna cantidad de moneda de oro o plata paraque dandose credito della a los intendentes de finanças paguen con moneda corriente los gastos se ofrecen por municiones y otras cosas de la misma Prouincia necessarias a la armada.

Finalmente suplican a V. Mag.^d que sea de su Real seruitio mandar a los prouehidores de los exercitos Reales en esta Prouincia que prouean de fuera della el trigo seuadas y demas vestimientos necessarios para la subsistencia de las Reales Armadas por no acrecentar hasiendo lo contrario la hambre que uniuersalmente en ella se padece, y mandar poner en execution los demas reales decretos que V. Mag.^d se ha seruido haser a las petitiones de otros embaxadores en seruitio de V. Mag.^d y beneficio de la Prouincia con que remediados los urgentissimos aprietos que la tienen tan afligida y casi en los ultimos alientos ella los recobr*e*ra y *ca*dara muy cierta de triunfar de las armas enemigas y todos los cathalanes perderan alentada y gloriosamente sus vidas como lo offrecen en seruicio de V. Mag.^d»

Les quals Instructions y Memorial llegits los Srs Concellers donaren aquells per propositio al present concell peraque delibere lo fahedor

E lo dit concell feu la deliberatio seguent Que les instructions fetas per los molt Ill.^es Srs Deputats y concellers pera entregar al noble don Joseph de Pinos Embaxador anomenat per dits concistoris pera anar a la cort del Rey nostre Senyor y lo memorial fet per dits concistoris pera donar a sa Magestat (que Deu guarde) tot llegit en lo present concell se entregue a dit don Joseph de Pinos de la manera que en aquells se conte partint lo mes prest sie possible Supplicant Perço als molt Ill.^es Srs Deputats sien seruits manar despatxar promptament y ab tota diligencia lo dit embaxador procurant dits Ill.^es concistoris cartes del Sr Canceller, real concell Sr de Marca Sr Gouernador y demes persones que conuinga en conformitat del que per part dels dits concistoris se represente y suplique a sa Magestat ab dites instructions y memorial y que aixi mateix dits Ill.^es Concistoris scriguen a la Reyna nostra Sra. Duch de Orleans Cardenal Mazarin Sor. Le Tillier y demes Senyors y ministres que aparexera conuenir les cartas conuenients en raho de dita Embaxada y que los Srs Concellers y Deputats vagen continuant les conferenties ab les persones anomenades per dits concistoris scriuint a dit Embaxador lo quels aparexera deu representar y suplicar a sa Magestat en benefici defensa y conseruacio desta Ciutat y Prouincia representant a sa Magestat lo estat infelis y miserable en que està esta Prouincia y que aixi mateix dits Senyors Conce-

llers ab les persones per sa S.ª per dit effecte anomenades y ab los S.rs Deputats si a sa S.ª aparexera fassen un memorial de tots los serueys que esta ciutat ha fets de alguns anys a esta part a sa Magestat ab emprestich de diners armes munitions y altres coses continuant y posant en dit memorial per menor dits Serueys peraque sa Magestat ne tinga noticia y tambe quant exausta està esta ciutat de Blats suplicant a sa Magestat sie de son real seruey en paga de dits Emprestichs enuiar a esta ciutat alguna quantitat conciderable de blats del Llenguadoch per sustento y prouisio desta Ciutat y fet y diligenciat dit memorial de vuy a vuyt dies se seruiran los senyors concellers proposarho al present concell peraque puga deliberar lo fahedor y que la present deliberatio sie feta asaber a dits S.rs Deputats per un Ciuteda y militar del present concell anomenadors per sa Senyoria.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 38.v a 42.v)

APÈNDIX XIV.

DICTO DIE XX DESEMBRIS M.DC.L.

Concell de cent.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo S.r conceller en cap en veu sua y dels demes sors. concellers sos companys digue y referi en dit concell que com la present Ciutat tinga en los remats de moltons de mil a mil y vuytcents moltons magras y flachs no obstant es carn sana y taulera los quals te la present ciutat a la Granota y com en raho de sbaltir dits moltons Diego Artes comprador de las carns del molto de la present ciutat sia de parer de que la present ciutat tallas dits mil y vuyt cents moltons al preu de la ouella per despedir aquells ques a.º (a raho) sis sous la lliura y Joan Pere Bigorda sia de different opinio es asaber que la present Ciutat no talle aquells al dit preu de la ouella sino que se aporten aquells en lo prat que si be es veritat que sen moran alguns ab tot se te confiança reexira dit partit millor a la present ciutat tot lo qual fet fonch per los Senyors concellers proposat a la juncta de carns y aparexent a la dita juncta no pendrer deliberatio en dit fet dits S.rs concellers proposan lo dit fet al present concell peraque delibere lo fahedor

E lo dit concell feu la deliberatio seguent Que la censura y

exequutio del fet proposat dependents y emergents de aquell sia comes com lo present Consell ho comet als S.rs Concellers y Juncta de carns peraque diligentment batuda la materia en aquella Juncta ho disposen com millor aparexera conuenir al major benefici de la present ciutat sens refferiment algu.

E Apres en segon lloch lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes S.rs Concellers sos companys diguè y referi en dit concell com lo molt Ill.e y R.nt S.r Canceller pochs dies ha dona als molt Ill.es S.rs Concellers un paper lo qual fonch llegit en dit concell lo qual es del tenor seguent «Molt Ill.es S.rs Despres de serse partit sa Altesa pera Paris lo s.r Marques de S.t Magrin Lloctinent general per sa Magestat en las armas de Cathalunya ha solicitat tenir noticia de com restauan las plaças de las fronteras aixi en lo numero de las guarnicions com en las monicions de guerra y de boca pera poder prouehir lo necessari pera la conseruatio dellas aixi be ha procurat ab tot cuydado y diligencia los medis possibles pera poder preuenir los desordes y inconuenients se originan dels alotjaments auent tractat en concell de guerra que las tropas de cauallaria se alotjassen en tant petit numero que no poguessen donar dany ni fastidi en los llochs ahont estarian alotjades e, per las tropas de infanteria se ha resolt posarlas dintra dels presidis y plaças fronteras del Enemich procucurant ajustar ab los monicioners de sa Magestat que acuden ab lo pa de municio de ahont ha de resultar una gran seguretat de ditas plaças y aliuio pera la Prouincia no auent de suportar estos alotjaments. Pero com dit S.r Marques Loctinent general sie restat sens tenir fondo ni ara de present ab credit pera poderlo fer que no tinga resposta de un correu que per est effecte despachara dema a la cort y concidere ser imposible que la infanteria se sustente en las plaças sens tenir altra socorro sino lo pa de monicio ni poderlashi posar sens diner en executio de ques partira dema sa Ex.a ha determinat acudir a V. S.a com al unich y sol amparo en ocasio tant apretada y de tanta conueniencia representant a V. S.a que aixi com V. S. fou seruit deliberar de prestar a sa Mag.t sinquanta milia lliures a effecte de que ellas seruissen pera satisfer als paysans alguna part del que sels deu dels alotjaments y essent aixi que lo pensament era acudir a pagar en primer lloch en la ribera de Ebro y en lo camp de Tarragona ahont auuy no seria de profit la exequutio de tal designe si V. S.a era seruit auuy conmutar las ditas sinquanta milia lliures en esta forma que las

vinty sinch mil las volgues V. S. emplear en socorro de dita infanteria y guarnicio de dites plaçes que apar serian bastantes per aguardar sa Ex.ª la resposta del correu que enuiara dema y las altres vinty sinch milia lliures poria V. S. emplear en socorrer los paysans que auuy de present tenen los alotjaments que son en lo Panades, Valles, Vich, y parts de Gerona de ques donara memorial a V. S.ª de tots los quartels ahont son dits alotjaments ab que se vindria [a] alcançar lo principal fi que V. S.ª tingue quant delibera seruir a sa Magestat ab est emprestamo que fou mirar per las tropas de sa Magestat y sa conseruacio dellas junctament ab la de sos vassalls catalans com mes llargament ho conciderara V. S.ª de qui tant continuadament experimenta sa Magestat finesas tant grans &c.»

Lo qual llegit dits S.rs Concellers donaren aquell per propositio al present concell peraque delibere lo fahedor

E lo dit concell feu la deliberatio seguent En raho del fet proposat que se estiga en tot y per tot a la deliberacio sobre esta materia en lo any passat feta com lo present concell esta y perseuera en aquella.

E Apres en tercer lloch dit S.r conceller en cap en veu sua y dels demes Senyors concellers sos companys digue y referi que com en la sala dita de las armas fins assi no se haje aportat compte ni raho de les armes ni demes monitions de guerra son en ella com son de la metxa y bales dels Arcabussos y Mosquets y haje aparegut als S.rs concellers y 24.ª de guerra sen hauria de aportar compte y raho de assi en auant posant dites Armes y monicions per Inuentari en un llibre apart. Per tant los S.rs Concellers donan lo dit fet per propositio al present concell peraque delibere lo fahedor

E lo dit concell feu la deliberatio seguent. Que los Senyors Concellers y 24.ª de guerra tinguen facultat y potestat y agen y degan fer posar ab Inuentari totes les armes y monitions de la present ciutat en la sala de las armas y aquellas encomanarlas á Pere Pau Siuit guarda de aquella casa ab acte publich rebedor per lo scriua major de la present ciutat peraque en tot temps se tinga noticia dellas, com lo present concell aixi ho delibera.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 34.v a 36.v)

APÈNDIX XV.

DIE DUODECIMA JANUARIJ M.DCLj.

Concell de cent per materia de morbo.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent jurats &c. en lo qual concell lo S.r Conceller en cap en veu sua y dels demes S.rs Concellers sos companys dona al dit concell per propositio un paper lo qual fonch llegit en dit Concell del thenor seguent «Molt Ill.e S.r A noticia dels S.rs Concellers arribà dilluns proppassat a las vuyt horas de la matinada com en lo carrer nou en la casa de t. Bonora escudeller y de present pesador de Mostasaf eran morts una fadrina un minyo y una dona y duptant que ditas morts fossen ocasionades de contagi cridaren als d.rs Joan Argila y Joan Marti y a mestre Joan Matas chirurgia yls encarregarem ques conferissen en dita casa y que visurassen ab tot cuydado lo cadauer de la muller de dit Bonora y à ell ya malalt y que justes sas conc[i]enties fessen relacio del que trobarien y essentse conferits alli nos feren relacio que ditas desganas eran ocasionadas de febra maligna y contagiosa y que aixi deuian los s.rs Concellers estar vigilants y posar tot cuydado pera preseruarse dels mals effectes que dellas se podian seguir, oyda la qual relacio junctarem encontinent la juncta de morbo y alli ferem relacio de tot lo sobredit en la qual se determina fessen los Senyors Concellers las diligencias conuenients y com lo atallar estos danys en los principis sie lo remey mes sa y segur que se procuras que dits malalts fossen trets de la present Ciutat en part ahont sels acudis ab lo necessari y se pogues veurer en que pararien y que los demes que se trobaria hauer comunicat ab ells encaraque estiguessen sans fossen portats en las torras de S.t Pau peraque fent purga se pogues atendrer al que succehiria y aixi en exequutio de dita deliberatio los Senyors Concellers tragueren los dits malalts y tambe duas donas ques tingue noticia que estauen malaltas y ab lo mateix perill en altras parts de la Ciutat, y tots foren portats als Angels vells, y las demes persones que hauian comunicat ab ells encara que estiguessen sanes, son estadas aportadas a S.t Bertran y a las torras de Sanct Pau y de Sanct Seuer y aixi mateix tingueren noticia lo die de ahir los S.rs Concellers que a la tarda entre las dos y las tres en la uni-

uersitat un estudiant en la ocasio que alli hi hauia molt concurs, per burlarse y atemoritsar als altres se fingi esser encontrat dient ab uns grans crits que estaua encontrat y que se cremaua y que ja hauia fet testament lo que conmogue molt aquesta Ciutat y al punt ho saberem cridarem un Aguatzil y li encarregarem que ab tota diligencia capturas al dit studiant com en effecte poch despres tinguerem relacio que estaua capturat y precehint visura de aquell hauent trobat que no tenia cosa alguna lo ferem portar en les presons reals en las quals esta detingut. Ha aparegut als S.rs Concellers, inseguint la deliberatio lo die de ahir presa en la Juncta de morbo suplicar a V. S. fos seruit iuntarse y donarli raho de tot lo sobredit peraque sie seruit deliberar lo fahedor offerintse los Senyors Concellers promptas pera posaro en deguda ex[ecuci] o sens perdonar a treball algu no reparant à exposar sas vidas a qualseuol perill pus ya de molt temps y ara de nou las sacrifican al seruey de V. S.

Tambe donam raho a V. S. que algunas personas habitants en aquesta Ciutat han acudit als S.rs Concellers demanantlos llicentia pera anarsen y traurer caxas y bauls y prouisions pera viurer y hauentho tractat ab la dotsena de morbo ha aparegut a la dita Juncta no fero sens precehir deliberacio de V. S. y com hajam tingut noticia que no obstant no sels haja donada permissio per ocasio de la poca guarda dels portals no han dubtat exir della hauem determinat posari per ara alguns moscaters y proposan a VS. perque sie seruit deliberar lo fahedor que sera sens dubte lo mes acertat.

Y tambe referim a V. S. com algunes uniuersitats de Granollers Sabadell y Tarrassa han scrit à esta Ciutat algunes cartes pera saber dels Senyors Concellers lo mouiment y hauia en esta ciutat en materia de mal contagios del que dites uuiuersitats tenen alguna noticia anticipantse dites viles en enuiar a esta Ciutat metges y chirurgians pera veurer si en esta Ciutat y hauia mal contagios: tot lo qual fet tocant en materia de morbo donaren dits Senyors Concellers al present Concell per propositio peraque pugue deliberar aserca del dit fet proposat y en tot lo demes que al present concell aparega dir y deliberar en materia de morbo que los Senyors Concellers ho posaran en executio.»

E lo dit Concell feu la deliberatio seguent Que per ara y fins altra cosa sie ordenada per lo present Concell los S.rs Concellers donen orde en que no dexen exir per los portals personas algu-

nas naturals y habitants en la present Ciutat ni robes ni mobles ni altres coses y que los Senyors Concellers sien seruits de ordenar que aixi com se diuhen dos misses cada dia en la Capella de nostra Senyora del Pilar de la Iglesia de St Jaume de la present Ciutat per los pares caputxins que sen digan de aquesta ora en auant dues misses mes per dits pares caputxins que sien quatre cada dia y que aixi mateix tingan facultat y potestat los s.^{rs} Concellers com lo present concell los done de fer dir y celebrar algunes misses en les iglesies y altars que a sa Senyoria aparexera per Remey y repos de les animes de purgatori y que totes les dites misses se offerescan a Deu nostre senyor Supplicant a sa diuina Magestat que per medi de sa mare Sanctissima y de dits sufragis de dites misses sie seruit per sa diuina misericordia y bondat deslliurar y preseruar aquesta Ciutat del mal contagios de pesta y alla hont es lo vulla remediar y que los Srs Concellers sien seruits fer cremar en la dita Capella de nostra Senyora del pilar un siri de nit y de dia continuament del modo forma y manera que es lo ques creme en la capella de Sancta Eularia y aço sie durador tant quant aparexera als Srs Concellers y dotsena de morbo y en lo que te respecte a la actio que ahir lo studiant feu en la uniuersitat dient que estaua ferit de mal contagios trobantse apres que era fixio y estaue bo com ho diu y ho narre la dita propositio los Srs Concellers vegen per medi dels aduocats de la present casa quin poder te la present Ciutat per poder castigar dit studiant y demes persones que conuingue en materia de morbo y tot allo que los aduocats aconcellaran se posse en exequutio y tot lo demes que en raho del fet proposat ab tots sos dependents y emergents sie comes com lo present concell ho comet als Senyors Concellers y dotsena de morbo ab plenitut de poder y sens refferiment algu al present concell y aixi mateix tinguen facultat y potestat dits Senyors Concellers com lo present concell los dona que ab vot y parer de dita dotsena de morbo de gastar tot lo que aixi en raho del fet proposat com en raho del morbo se aura de gastar.

Siris de Sta. Eularia y de nra. S.^{a} del Pilar.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 67 a 69.^{v})

APÈNDIX XVI.

DICTO DIE. [17 de Janer de 1651.]

Conuocat y congregat lo saui concell de cent jurats &c. en lo qual concell lo S.r conceller en cap en veu sua y dels demes Senyors Concellers sos companys digue y refferi en dit concell com sa S.a hauian trobat en lo calaix de la taula del concistori un vot fet per los mag.chs Assessors de la present casa junctament ab altres papers cusits ab dit vot aserca de la fundacio de les monges Jesuytes se vol fer en les cases del Palau del R.m S.r Archabisba de Bar[celon].a tots los quals vot y paper foren llegits al present concell del tenor seguent

✠

Monjas de la ensenyansa.

Vot dels Aduocats de la ‖ ciutat del monestir ‖ q.e se ha de erigir de Monjas ‖ en lo Palau del Arcabisbe (*).

✠

Jhs.

Lo D.r Joseph Queralt del Real Consell per los serueys fets a la mensa Archiepiscopal de Tarragona y a son Archebisbe que en moltes ocasions lo posaren a perills euidents de sa vida en temps del Ill.im Don Joan de Moncada de bona memoria Archibisbe de Tarrag[on].a durant per temps cerca de deu anys lo exercici de Assessor general del Camp de Tarrag[on].a y de Aduocat fiscal de la Curia Eclesiastica, dels quals perills regoneix al Senyor esser estat lliurat per intercessio de la gloriosa S.ta Tecla Patrona de la S.ta Iglesia de Tarrag[on] a obtingue concessio remuneratoria de la casa cituada en Bar[celon] a dita lo Palau del Archibisbe la qual li concedi lo Ill.m Don Anthon Perez le[s]hores Archibisbe de dita S.ta Iglesia, saluo assensu sedis Apostolicæ, a titol de emphitheosi perpetua per dit Queralt y per als seus, y per qui ell voldrie ab cens de sinquanta lliures annuals irredemibles.

La Santedat de Urbano octau decreta la gracia del assentiment, cometent a dos dignitats de la S.ta Iglesia de Bar[celon].a la verificacio de la narratiua y execucio de la gracia en lo any 1636. la qual fonc executada precehint visura y proces, y prouisio; y apres ha possehit dit D.r Queralt pacificament com posseeix fins vuy.

Empero persones zeloses de la honrra de Deu y del benefici publich, proposaren fabricar un Conuent de Religioses ab lo institut tan important que vuy es lo lustre de Fransa, amparat per la Reyna

(*) Aquest epígraf és al dors del 4.rt i darrer full, en blanc, del document.

S.ra nostra, que tenint dell noticia qual seuol persona christiana se commou a pietat, y es.

Que ha de tenir tres parts prinsipals aquesta Institucio. La Primera pera rebrer Religioses pera professar la Religio, vots, y clausura. La segona pera tenir y guardar castament les dones de qualseuol estament que alli vullen recollirse pera siquiera temporaneament alli recollides alabar a Deu y apendrer de viurer pera ser perfectes en lo estament que voldran elegir. La tersera pera mostrar de virtut y treballar aixi de cosir, fusells, brodar y tota operacio necessaria per al segle a les dones que seran de edat infantil. De manera que les portara cada dia de mati y apres dinar a certes hores una Persona de gran virtut al s.t Conuent y si sos Pares voldran, acompanyades de criats ,o, criades de ses cases deixantles alli tancades fins a la hora de dinar y apres a les sinc ,o, sis hores, baix clausura.

Y la comoditat es tan gran que lo dot que portaran de casa de sos Pares o deutes, apres de mortes lo cobraran los Pares, sino es aquelles que tindran libre disposicio, y no tindran Pares, ni mares, ni vincles; les quals librement si voldran, poran deixar al Conuent lo quels pareixerá, puix no faran agraui a persona, y lo mateix sera de les encomanades que no voldran professar, les quals en lo ingres donaran certa suma, la qual, apres quant sen eixiran la cobraran; cosa verdaderament digna de executarse, y ab que los pobres Pares poran fer esforsos, puix tindran esperansa de cobrar, y que la casa nos menyscabara puix tornará lo dot a la casa y los patrimonis per als majorasgos se pora conseruar.

De aquesta pia institucio, deixant apart les demes coses ponderoses, se doná noticia al S.r Bisbe de Cosserans; y conferintse per les persones zeloses la effectuacio, mirant los llochs mes aptes, antes de elegirne algu, donaren noticia de tot als molt Ill.es S.rs Consellers y Saui Consell de cent desta Ciutat a 20 de Setembre 1645. y ab prudencial deliberacio fonc resolt que los S.rs Consellers nomenassen vuit persones que conferissen la fundacio y vessen en quina part de la present Ciutat se poria fer la edificacio, y que ab la breuedat possible se fes la diligencia, y que apres los S.rs Consellers fessen relacio al saui Concell de Cent.

Apres als 3 de noembre 1645. los S.rs Consellers ohida la relacio de la Vuytena feren la relacio al saui Consell de Cent y fonc que la fundacio ere tan pia y S.ta y que redundaue en benefici publich; y perço deliberá lo Saui Consell de Cent ques concedis com concedi licencia per fundar dit monestir de Monges, y que primer se donas noticia, ans de executar la edificacio, als s.rs Consellers, y ses senyories al saui Consell de Cent del lloch que voldrien elegir pera edificar.

En virtut desta licencia sercaren puestos les persones que soliciten la fundacio, y aparegue ser lloch apte lo Palau del Archibisbe, y casa vuy del dit D.r Queralt, al qual parlaren de les qualitats referides de la fundacio y altres de molta pietat.

Conferi en son cor dit D.r Queralt, y en sa memoria les grans misericordies que S.ta Tecla li hauie impetrades de nostre s.or que per ser de deuocio nos diuulguen, y conciderá que esta casa fonc concedida segons alguna relacio que ha tingut per Urbano segon Romano Pont[ifex] al glorios S.t Aulaguer com a administrador de

la dignitat Archiepiscopal de Tarrag[on].ª, y se li mogue deuocio particular de donar la casa per effecte de dita fundacio ab que fos primer ab consentiment aplauso y licencia dels S.rs Consellers desta Ciutat y Saui Consell de Cent.

No consenti ni consent ques parlas de preu, perque expressament digue que no la venie, sino que per pietat la concedie, y que li sercassen un altre lloch ahont poder fer una casa habitable segons sa qualitat, y tenint mira a la petita casa del D.r Francesch Marti, y tenint esperansa de ampliarse a costa de son patrimoni, se acontenta de la casa de micer Jaume Marti a la qual apres ajustá la casa de Boera comprada ab sos diners y obrada en part, y va obrant ab gasto grandissim que sens la casa de dit Marti li coste ya vuy quatre mil ducats.

Referintse lo sobredit ab la certitut y veritat que resulte dels actes rebuts en poder, part de m.º Fontana, y part de m.º Paissa, y de lo que pot resultar dels mestres qui obren, y altres certissimament pera ques vege que a dit D.r Queralt nol ha mogut interes, sino deuocio especial concedint una casa que tan be li estaua conseruarla, per una casa ruynosa, apuntalada, perillosa com de fet fonc així, perque sen derrocá gran part, y vuy encara altra part esta apuntalada que a no hauer part obrat en ella, vuy estarie del tot enderrocada, costantli gastos inmensos a dit Queralt de sos diners y Patrimoni.

Digue tambe y exprimí en la paraula que doná, que no la donaue pera fundar monestir de Religiosos, sino lo Conuent de dites Religioses.

Y expressament digue que attes que la gracia Apostolica lo obligaue a renouar de trenta en trenta anys la gracia per obediencia y regoneixensa del domini directe de la Iglesia, que li pareixie se acudis a Roma, com aixi se feu, y alli los pratichs de Roma digueren que no ere menester, que tot ere a la libre disposicio de dit Queralt.

Pactá dit Queralt que no prometie euictio, perque era concessio graciosa per pura deuocio, sino sols prometia en tot cas que la concessio no tingues effecte, restituir lo que se haurie pagat de la casa de micer Marti.

Tenint paraula de dit D.r Queralt, anaren los deuots que insten la fundatio als S.rs Consellers y al saui Consell de Cent; y als 12 de Noembre 1645. lloha y aproua la eleccio del lloch de la casa de dit D.r Queralt dita lo Palau del Archibisbe ab pacte que si esta fundacio no pogues tenir lloch, nol puguen habitar ni transferir a ninguna altra persona, ni religio, com de tot conste ab ses deliberations autentiques.

Aquest es lo fet per lo qual conste de les paraules y empenyo del saui Consell de Cent desta Ciutat y de dit D.r Queralt lo qual se offereix prompte a seruar lo promes perque sia Deu alabat y venerat en sa casa que fonc de la Santa.

A mes que per tot lo damunt dit, les dites persones pies anomenaren al D.r Joan Bapt[ist].ª Burniach pera que en son nom compras y pagas la casa damunt dita del D.r Marti com de fet la comprá per lo preu de Dos mil cent y vint lliures pagadores ço es, mil contants, les restants se encarregá, censos y censals, y tambe promete al dit D.r Queralt encarregarse lo cens de sinquanta lliures fa a la mensa Archiepiscopal. tot conste en poder dė dit Fontana, a

mes que ha fet molts gastos dels diners de la causa pia, en Roma, Fransa, y altres empenyos, als quals sols obligá lo atendrer a la mayor gloria del s.r y seruey de V. S.

No obste lo que calumniosament se opose pera retardar la execucio de la concessio y paraula donada per los s.rs Consellers y Saui Consell de Cent, allegant que esta Religio fonc extinguida per la santedat de Urbano octau de feliz memoria.

Perque la calumnia es euident perço que se valen de una reuocacio que dit Sacro Pontifice feu de una Secta de dones que sens Apostolica concessio, propria auctoritate, fent congregacions se hauien usurpat lo nom de Jesuitisses eregint cases y Collegis no obseruant clausura, ans be anant ab libertat, ingerintse en coses y negocis superants son geni y sa professio ab escandol y en dany de sos proxims: y per estes y altres causes sa Santedat anulla dita secta, cases, collegis, y Congregacions; abollintles, com a pernicioses, ab les clausules solites, y de inuocacio de bras secular.

Emperó esta S.ta Institucio es feta ab auctoritat Apostolica, com resulte de la Bulla del S.m Paulo quint de felis recordacio, la copia de la qual se offereix y fonc la primera concessio a peticio del Eminentissim Card[enal]. del tit. de S.t Clement Archibisbe de Bordeus, la inuocacio de la qual es de nostra Senyora ab les condicions de clausura perpetua no sols ab los modos que dispose lo sacro Concili Tridentino, pero encara que no puga entrar metge ni cirurgia sens companya del confessor senyalat per lo ordinari.

Fonc agregada a la s.ta Religio del Patriarca S.t Benet ab indult especial de gosar de tots sos priuilegis. De hont se veu la diferencia de aquesta S.ta Religio y fundacio pia a la dita Secta abullida per ser distinctes nomine, et re. Y veuse per demonstracio clara, perque dita Secta ha molts anys que fonc extinguida, y com a tal han cessat ses congregacions.

Aquesta empero S.ta y pia Religio esta florint en lo Regne de Fransa vuy en dia a continuacio de tants progressos y aumenta de santedat y del culto Diuino y profit que al be publich cause son institut; que a mes se fan noues fundacions de Cases religioses della, que passen de coranta en Fransa, la Reyna S.a nostra la ampare, y tota Fransa la blasone, regoneix per santa, y per exemple de religio y virtuts. Del que poden testificar lo Ill.m S.r Bisbe de Cosserans, lo Degá Paulo del Rosso, Don Gaspar de Margarit, y altres queu han vist y ho saben.

Aixi que apar que no sols sera, admetrer esta pia Institucio, fer a Deu un gran seruey, y al be publich gran benefici; pero encara procurar lo que deuem a la imitacio de Fransa y aplauso de sos pios instituts de que han de restar molt seruits lo Rey y Reyna S.rs nostres.

JESUS CUM MARIA SINE LABE PECCATI CONCEPTA

10 Augusti *1650*. En lo fet consultat per los molt Ill.es Senyors Concellers y vuyt persones en lo dit fet nomenades als Aduocats de Casa de la Ciutat baix scrits en orde a la oppositio feta per los Rectors y obrers de les parrochias de Sanct Miquel y Sanct Jaume de la present Ciutat y del P.e Ministre y Conuent de la S.ma Trinitat de la matexa Ciutat a la executio de la deliberatio per lo Saui Con-

cell de Cent feta a 12 de noembre *1645* Vista la dita deliberatio Vistas altres dos deliberations per lo Saui Concell de Cent fetes a 20 de Setembre y a 3 de noembre del dit any *1645* Vist lo paper donat per part dels dits opposants dalt insertat vista la resposta al dit paper feta per part de les persones deuotes qui instan la fundatio de ques tracta Vist lo que se auie de veurer y attes lo que se auie de attendrer y ohides les dites parts en les informations que han fetes als dits Senyors Concellers y vuyt persones Los Doctors baix scrits son del vot y parer seguent

Y particularment attes y conciderat que a 12 de noembre 1645 quant se feu la deliberatio en lo Saui Concell de Cent dit die celebrat no eren estats ohits los dits Rectors y obrers ni dit P.[e] ministre y Conuent de la S.[ma] Trinitat en les rahons que allegan en lo paper donat als dits molt Ill.[es] Senyors Consellers y que deuen esser ohits en les rahons que allegan en lo dit memorial per sa part donat Perço y altrament los Doctors bax firmats son de vot y parer que los molt Ill.[es] Senyors Concellers deuen proposar en lo Saui Concell de Cent la oppositio per dits Rectors y obrers de St Miquel y Sant Jaume y Conuent de la S.[ma] Trinitat llegint lo dalt dit paper per ells donat en lo dit Saui Concell de Cent y la resposta al dit paper feta per part de les persones que instan la executio a effecte que en dit Saui Concell de Cent se pugue pendrer resolutio si no obstant la dita oppositio se posara en executio o no la dita deliberatio feta a dit die de 12 de Noembre *1645* Et hec saluo etc.

Cellers ad.[tus] ciuitatis
Mir aduocatus Ciu.[tis]

✠

Discurs en lo qual se ponderan los periudicis de la pretesa y noua fundacio de monjas Jesuitas en lo Palau del Archebisbe de la present Ciutat de Bar[celon].[a]

A Peticio de algunas personas se proposà a V. S. fos seruit asenyalar lo Palau del Archebisbe de la present Ciutat pera construir y edificar de nou lo sobre dit monastir per ser puesto mes conuenient a la intencio dels solicitadors y pera major comoditat de las donzellas que diuen an de ser educadas y ensenyadas en aquell.

Despres V. S. y lo Saui Concell de Cent ab deliberacio feta a 12 de 9.bre *1645* concenti a dita peticio y eleccio de puesto lloantla y aprobantla ab que no puguessen transferir ditas monjas lo lloch a altra persona sens expres concentiment de V. S.

Esta resolucio prengue V. S. sens hoir las personas, Parroquias, Religions intereçadas als quals es perjudicial dita noua fundacio y axi sens ponderar lo que despres de publicada dita deliberacio se ha aduertit per lo qual las R.[nts] Comunitats de S.[t] Miquel y S.[t] Jaume los R.[nts] Rectors de las Parroquias de S.[t] Miquel y S.[t] Jaume lo R.[nt] ministre y Con[ven]t. de la SS.[ma] Trinitat y los magnifichs Obrers de ditas Parroquias de S.[t] Miquel y S.[t] Jaume representan a V. S. las rahons y causas seguents per las quals y altrement no se pot donar llicencia ni concentiment se fassa dita noua fundacio en particular en lo dit lloch del Palau del archebisbe.

P.ª Perque ab Priuilegi del Rey don Pere dat als 25. de Juliol *1670* (*) attenent que la defensa y saluacio de una ciutat y ofensa dels henemichs concistex principalment en la multitut de persones que habiten y poblen la Ciutat, la qual poblacio, y habitacio, per la constructio de nous monastirs y ampliacio dels antichs ue a faltar y disminuirse, per ço concedi a V. S. que dins las murallas vellas y nouas de la present Ciutat no pogues edificarse nou Con[ven].t ni crexer o, ampliar los antichs per ningun modo donant facultat a V. S. y als Obrers de la Ciutat de poder andarrocar, y llençar a terra los edificis, la qual causa final y inpulsiua de dit priuilegi es en lo estat present de las guerras ocurrents urgentissima de manera que si fou suficient para que se alcanças un Priuilegi de que gosan tan pocas Ciutats præconciderantla lo Rey, es ben cert que a de ser mes suficient pera conceruar lo Priuilegi.

Confirmas esta raho perque la ampliacio dels monestirs de la present Ciutat ha destruidas y posades en terra moltissimas casas de las quals se te notable falta com es de ueurèr en los monastirs, de S.t Domingo, de S.t Fran.co de Paula, de nostra S.ra del Bonsucces, de la SS.ma Trinitat, de nostra S.ra de la Merce, de S.t Augusti y demes Conuents de religiosos, y religiosas los quals Con[vent].s y monestirs per les grans Iglesias, Claustros, dormidors, horts, y altres oficines y hedificis, y per las plaças grans de que gusten tenir deuant llurs conuents, han molt disminuida la habitacio y poblacio y axi ve lo numero de gent y habitans de la present ciutat en gran dany publich.

Depres se confirma la sobre dita raho perque los antessesors de V. S. y lo Saui Concell de cent son estats molt zelants de la conseruacio de dit Priuilegi, de tal manera que dins las muralles uellas de la present Ciutat nunca an permes se edificas un monestir de frares, ni monjas no obstant que moltes Religions y fundadors per sa comoditat ho an tentat y expresament demanat de haont se veu que no tant facilment se ha de permetre ques fassa noua fundacio en lo dit Palau del Archebisbe.

2.ª Perque no es necessari a la pietat y al culto diuino la constructio de nou monastir perque dins de las muralles de la Ciutat uella son construidas dins un petit circol las Iglesias del Palau de la Conteza y de S.ta Agatha, y en[c]ara las Capellas de las Casas de la Ciutat, y Deputacio haont podan los.fels acudir pera frequentar Sacraments, hoir missas y pera las demes deuocions de persones pias sens que sia necessaria noua Iglesia y monestir suposat que sobran las edificadas dins ditas murallas uellas sens conciderar las moltas Parroquias, Con[ven].ts de frares y monjas y demes Capellas que hi ha per la misericordia de Deu en la present Ciutat.

3.ª Perque dins la dita Ciutat vella se troban construits molts hedificis publichs com son los Pal[a]us de la Inquisicio, del Rey, de la Conteça, y del Archebisbe. las Casas de la present Ciutat y Deputacio, a mes de las tres plaças de S.t Jaume, del Rey, y del Regomi, y a mes de las Parroquias y Iglesias ja referidas per lo qual los ciutadans qui segons sos negocis deuen a[c]udir en ditas Casas ni los demes qui per la oportunitat dels negocis deuen habitar en lo mitx de la Ciutat poden trobar Casas sino es ab gran lloguer y en-

(*) Fou en l'any 1370.

comoditat per lo que es euident periudici publich y particular donar lloch a que sendarroquen ni puguen endarrocar mes cases dins la ciutat uella.

4.ª Perque segons la fabrica que los solicitadors demonstran uoler fer un monestir de monjas ab sos claustros, Iglesia, dormidors, quartos per las pencionarias, y Aulas per las minyonas que an de ser ensenyades majorment uolent tenir una gran plasa y hort com acostuman los demes Conuents de religiosos y religiosas no pot construirse en un siti tan petit y casa tan incomodada com es lo palau del Archebisbe lo qual tan solament pot habitar una familia y ab gran incomoditat y axi be es forços que o, per la part de la deuallada de S.t Miquel ,o, per la deuallada del Call ,o, lo que fora pijor per totas dos parts senderroquen las casas de tanta utilitat com se dexa conciderar per lo benefici publich dels ciutadans de Bar[celon].ª

5.ª Per que lo puesto del Palau del Archebisbe no es lloch molt decent pera la edificacio de monestir de monjas, perque essent en part tan eminent y prop del mes poblat de la Ciutat es forços que las religioses vejan y sien vistas y estigan ab alguna relaxssacio lo que no deu permetre V. S. a qui tanbe toca lo mirar per lo aument y decencia de las religions.

6.ª Per que la pretesa fundacio en lo dit Palau del Archebisbe es expresament contra los decrets Canonichs, y Bullas Pontificias, ab los quals esta disposat que no puga construirse Iglesia, ni monestir en lloch que perjudica a les demes Iglesias ja construidas. *Cap. Quecumque et Cap. ecclesia 16. quest. 1. Cap. 2. de ecclesiis edificandis* axi matex esta disposat per lo Sagrat Concili de Trento *sesio 25. Capi. 3. in fine* que no pugan edificarse nous monestirs si no es obtinguda primer llicencia del Bisbe en diossesi del qual se preten elegir nou con[ven].t la qual doctrina y disposicio te lloch tanbe en la constructio de monestirs de monjas segons aportat Barbosa en las collectaneas de dit Cap. num. 29. Despres Clement 8. ab una bulla que comença: *Quoniam ad institutam* disposa que los ordinaris no poguessen donar llicencia sino es cridats y hoits los Priors, Procuradors, y altres interesats dels Conuents o, Parroquias y que causa cognita no constas poderse edificar dits Conuents sens dany ni detriment dels altres. Lo matex disposá Gregori 13. ab una bulla que comença *Cum aliis felicis recordationibus* ajustant que nos puga fer noua fundacio si no es cridats, y hoyts los qui poden teniri interes y tenen edificats los conuents y Perroquias al circuit per espay de quatre mil passos, y de concentiment de aquells, y que nos puga edificar, sino podentsi sustentar dotse religiosos. Lo matex disposá finalment Urbano 8. en una Constitucio que comença: *Romanus Pontifex* y axi per conseguent no auentse obseruada la forma de dits decrets antes be auenti expresa contradictio de molts interessats es cert que no pòt ni deu donarse lloch a dita noua fundacio de monjas Jesuitas com no tingan llicencia del ordinari ni los demes riquisits.

Ni poria obstar dir que estos decrets no son obseruats ans be se a abusat dells com per experiencia se ueu. Perque se respon que lo abus no pot aprofitar y que los decrets canonics son en obseruança sempre que no se acontenten los interesats, de que se fassa lo contrari, ay iencara (sic) en molts exemples se trobaria, que los ordinaris no an uolgut donar la llicencia si no obseruan lo rigor de dits

decrets com es de justicia y axi se disputa vuy deuant lo ordinari dest diocessi sobre esta fundacio de Jesuitas.

7.ª Perque en esta noua fundacio ques suposa fer no se sap lo fundador ni la institucio en la practica ni com se ha de obseruar ni se pot collegir de altres parts com tan solament se troba en Burdeus un con[ven].t de semblants monjas y es cert que ni en tota França, Italia, Espanya, nos troba altra fundacio y axi te gran incertitut y dubietat que puga reexir dita fundacio, majorment si en particular se concidera les dificultats en la practica y exercici de la ensenyança de minyones y los inconuenients tan grans com pot causar lo concurs de aquestas escolas com se pot ben concideran per la fragilitat de las dones y ocasions grans de desecatos. Quant y mes que Urbano 8. ab una bulla dada en Roma als 13 de Janer 1630 aduertint los inconuenients que de la ensenya[n]sa destas monjas Jesuitas podian resultar despres de auero consultat ab los cardenals de la S.ta Iglesia ab los Generals, Prelats, y persones doctes y pies de moltas religions ab madura consultacio de concell y concentiment unanim y concorda anulla y subprimi las ditas monjas Jesuitas donantlos facultat para casarse, y pera entrar en altres religions inposant graues penas y sensures als contrafehents com es de ueure llargament en dita bulla.

Donchs si a Sa Sanctadat y als majors Consultors de la Iglesia Sancta ha paragut inutil la dita Congregacio de monjas extingu[i]ntse tots los Con[ven].ts en las pars de Italia, y Alemanya en excecucio de dita bulla restant per particular priuilegi sols lo de Burdeus es cert que la Ciutat de Bar[celon].a no judicara conuenient dita noua fundacio ni uoldra singularizarse ni menos permetrer cosa que aparega contra decrets canonics, o pontificios.

8.ª Perque ames dels sobre dits perjudicis publichs y comuns en particular lo perjudici de les Parroquies de S.t Miquel, y S.t Jaume, y S.t Just, dels Rectors de ditas Parroquias, dels obrers de les Iglesias de ditas Parroquias, y del monestir y Con[ven].t de la SS.ma Trinitat tant per disminuirse lo concurs del poble en ditas Iglesias, com per disminuirse los drets Parroquials, funerarias, acaptes, y altres funchcions ecclesiasticas y per altres rahons particulars ques podrian ponderar

Ni pot obstar que la Ciutat de Bar[celon].a y Saui Concell de cent haja donat ja son concentiment en 12 de 9.bre *1645* y axi que no pot recedir de aquell majorment auent ja los solicitadors gastat alguna summa en la compra de dit Palau del Archebisbe: perque se respon que en los tribunals supremos noy a cosa mes ordinaria que admetrer suplicacions, recursos, rahons, doctrinas, o deductions y a uegades per las matexas ja deduidas pugan reuocarse y en millors commutarse ditas deliberacions o, resolucions y en lo Saui Concell de Cent molt souint se experimentan semblants reuocacions lo qual per la matexa raho ue a calificarse de saui: *juxta illud sapientiam mutare concilium.* ni lo auer gastat alguna summa es perjudici irraparable que ab molta facilitat se pot recobrar per los solicitadors lo que se ha gastat.

Ni menos podia pretendre que per dita deliberacio estigues la Ciutat obligada a ninguna cosa com si per culpa sua se agues gastat perque del nudo concentiment y permis de la Ciutat no pot naxer obligacio alguna majorment hauent alcançat dit permis y concenti-

ment sens tenir ni llicencia del ordinari ni del Pontifice la qual primer auian de tenir y ab cautela y fraudelencia callant los periudicis, y uolent fer causa inpulsiua al ordinari del concentiment de la Ciutat com si la fundacio se instas a petitio della, y axi ab engany uoler alcançar son intent de la noua fundacio.

Per las quals rahons y altres que V. S. sabra millor ponderar los sobre[dits] Rectors, Obrers, Comunitats, y Conuent suplican a V. S. sie seruit reuocar la sobradita deliberacio y permis ,o, concentiment de dita noua fundacio de monjas Jesuitas ,o, de altre titol alomenos en dit Palau del Archebisbe com axi sia just contradient formiter a dita fundacio axi com ho contradiuen deuant lo ordinari. Salua sempre la millor sensura de V. S. que sera la mes asertada.»

Los quals dits Srs Concellers donaren per propositio al present concell peraque delibere lo fahedor. E antes de pendrer deliberatio lo dit concell en raho del dit fet proposat de la part de la R.^{nt} Communitat de Sta Maria de la mar de la Iglesia parroquial de St Miquel y St Jaume y pare Ministre de la Sanctissima Trinitat demanaren licencia per entrar en lo present Concell pera informar lo present Concell y obtinguda dita llicentia entraren en dit concell los R.^{nts} procuradors de Herenties de Sta Maria de la mar lo R.^{nt} Rector de St Miquel y pare ministre de la Sanctissima Trinitat junctament ab los mag.^{chs} m.^{r} Aleix Tristany y m.^{r} Fran.^{ch} Vidal y Roca aduocats de dites communitats y conuent los quals breument informaren de paraula al dit concell fent contrari a la dita fundatio y suplicant al saui concell de cent sie seruit manar reuocar la dita deliberatio feta per lo saui concell de cent als 12 de noembre *1645* ab la qual concedia licentia a dites monges Jesuites de fundar en dit palau del Sr Archabisba y despres de hauer informat lo dit concell hisqueren fora de aquell

E lo dit concell ohits dits vot y demes papers contenguts en la propositio y ohits los dits aduocats feu la deliberatio seguent Que attes y conciderat los molts monestirs àixi de religiosos com religiosas son vuy fundats en la present Ciutat de B[arcelon].^{a} per raho dels quals y per unirse en aquells se han enderrocades y demolides moltes cases lo que es en gran dany y periudici de la present Ciutat de Bar[celon].^{a} y attes y conciderat lo Priuilegi del Rey en Pere mencionat en lo vot fet per los mag.^{chs} assessors de la present casa nos poden enderrocar casas pera unirse a monestirs y attes tambe lo gran dany y perjudici quen tindrien las parrochias de St Miquel de St Just y St Jaume y lo conuent de la SS.^{ma} Trinitat y atteses tambe y conciderades totes les coses aduertides y posades en lo memorial donat per dites parro-

chies y conuent llegit en lo present Concell Perço la deliberatio feta per lo saui concell de cent celebrat als 12 de noembre *1645* en lo qual se dona licentia de fer noua fundacio de monestir en la casa y palau del archabisbe de Tarragona que possoheix lo D.r Joseph Queralt del Real concell sie reuocada com lo present concell la reuoca attes que dites parrochias, y conuent interessats no foren oits quant se feu dita deliberatio y que dites monges no puguen fundar monestirs dins la present Ciutat de Bar-[celon].a ni en la casa del palau del Archabisbe ni en altra part de dita Ciutat.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 76 a 82.)

APÈNDIX XVII

(Concell de Cent del dia 23 de Janer de 1651.) — «... E Anant votant lo dit concell sobre lo dit fet proposat entra un verguer en dit concell y digue als S.rs Concellers com fora de concell era arribat lo S.r de Marcá lo qual venia pera explicar als Senyors Concellers y saui concell algunes coses conuenients al seruey de sa mag.t que Deu g.de y benefici de esta Ciutat y Prouincia lo qual obtinguda primer llicentia de dit concell entra en aquell y explicada per dit S.r de Marca primer dita sa embaxada de paraula al dit concell dona dita sa embaxada en un paper en scrits lo qual fonch llegit en dit concell y es aqui cusida de n.o 3. del tenor seguent

✠

«Aguardant los bons effectes dels grans socorros de diner y gent que sa Mag.t Deu lo guarde ha determinat enuiar per subuenir a las necessitats desta Prouincia com V. S. esta informat hiu sera prest mes largament ab lo correu que se espera per momentos. Es just que en lo entretant los negocis publichs se sustenten ab lo amor y socorro dels vassalls quals son los desta fidelissima Ciutat.

Per lo que nos deu callar a V. S. lo mal estat a ques troban reduhidas las plaças y nostras tropas per falta dels munitioners, hauentlos sa Mag.t pagats adelantadament ab grans profits per ells, pero no obstant aço se son abatuts, de manera que no tenen blat per la munitio que estauan obligats de donar per tot lo mes de febrer, sino fins lo ultim del corrent: ab que ve a faltar per tot lo sobredit mes de Febrer; y no obstant que tenim presos a dos dells no es medi pera quen pugam esperar diner ni blat, ni podernos valer fins al principi de Mars de las vint y sinch mil quarteras que de blat y al-

tras tantas de siuada se estan comprant en Lenguadoch per compte del Rey; Y axi es força que tot se perda si no se acut ab diligentia al sustento de las tropas y plaças per lo dit mes de Febrer.

Per est effecte son necessarias tres mil quarteras de blat es assaber dos mil per la frontera y mil per estas parts y del Ampurda de ques troban impossibilitats los ministres de sa Mag.[t] poder comprar per no trobarse ab diner, ni regonexer possibilitat ab los particulars pera bestraurer las quantitats necessarias per eix effecte.

Del sobredit y representat veura V. S. que noy ha qui puga fer lo seruey que la mes exausta de diner que de fidelitat com es la fidelissima ciutat de Barcelona.

Estam acorreguts de cansarla pero ho seriem mes y ab tota culpa sis perdía la Prouincia per no atreuirnos a parlar y descubrir los segrets a qui los pot remediar la necessitat.

Y axi demanam en nom de sa Mag.[t] que V. S. sie seruit emprestarnos diner ,o, darnos credit perque los ministres baix firmats pugam ab aquell comprar dos mil quarteras de blat en la frontera, que los enemichs pretenen seruirse dell y sustentar sas tropas de nostra sanch: y mil quarteras per la part de la marina: ,o, sino que V. S. fassa la compra de dits blats en ditas parts y nos entregue aquell per distribuhir ab las tropas y plaças.

Per la restitutio del diner ,o, blat obligam nostra paraula y hazienda los baix infrascrits y firmats que del primer blat que vindra en Cathalunya per lo exercit, sie del Rey ,o, dels munitioners, se entregara y restituhira a V. S. en espesie y a sa satisfactio, la mateixa quantitat de tres mil quarteras: si no es que se estime mes que aquell se li pague del primer diner que arribara per compte de sa Mag.[t] sobre de que se seruira V. S. pendrer la resolutio mes conuenient per al seruei de sa Mag.[t] ab que lo diner o blat que V. S. resoldra emprestar, sie entregat antes de la fi de aquest mes: que altrament seria forços que las tropas se retirassen ,o, alborotassen la terra fentse donar lo pa que necessitan per son sustento =

S.[T] Megrin Marca E. de Couserans.

Lo Marques de Aguilar» (Rubricat)

E, Apres de hauer explicada dita Embaxada y llegida aquella en scrits hisque dit Sr de Marcà de concell etc....

E Apres los Srs Concellers donaren per propositio al dit concell lo dit fet per dit Sr de Marcà referit tant de paraula com en scrits ab dita sa Embaxada peraque sobre aquell delibere lo fahedor

E, lo dit concell feu la deliberatio y conclusio seguent Ques pose en ex[ecuci].[o] lo contengut en lo paper que lo Sr de Marca ha entregat als Srs Concellers firmat de ma del Sr de St Magrin y del S.[r] de Marca y S.[r] Marques de Aguilar legit en lo present concell y incertat en la propositio atteses les necessitats representadas per dits S.[r] de S.[t] Magrin S.[r] de Marca y Marques de Aguilar en dit paper per part de sa Mag.[t] y que los s.[rs] Conce-

llers sien seruits nomenar setse persones del present concell ab igual numero de estaments junctament ab las quals vegen miren y censuren com y ab quina forma pora fer la present Ciutat fer dit seruey a sa Mag.^{t} ab quina seguretat y tuytio pora fer aquell acautelantse lo millor ques puga en beneffici de la present Ciutat y del que hauran tractat y mirat ab quina seguretat pora la present Ciutat fer dit seruey ho posen en scrits en un paper lo qual manaran dits Srs Concellers legir aquell lo die del Apostol St Pau proxim pera que oit aquell pugue lo present concell deliberar lo que mes conuindra al seruey de Deu n.^{e} S.^{r} de sa Mag.^{t} y benefici desta Ciutat y Prouincia y que la present deliberacio per un ciuteda y militar del present concell anomenadors per sa S.^{a} sie feta asaber a dits Srs de St Magrin de Marca y Marques de Aguilar.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 89 a 93.)

A.) Dicto die [25 de Janer de 1651.]

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo s.^{r} conceller en cap en veu sua y dels demes Srs Concellers sos companys digue y referi en dit concell com en ex[ecuci].^{o} de la deliberatio feta per lo Saui concell de cent als 23. del corrent los Srs Concellers han ajuntadas las setse persones aserca de veurer y censurar la materia los era estada comesa y batuda dita materia en dita Juncta feren un paper lo qual ab enbaxada per medi de un ciuteda y militar fonch reportat al s.^{r} de Marcá Sr de St Magrin y Sr Gouernador de Cathalunya a la qual Embaxada per dits Srs de Marcá de St Magrin y Sr Gouernador fonch respost ab un paper firmat de llurs proprias mans lo qual fonch llegit en dit concell del tenor seguent

✠

«Responent los baix firmats al paper que VS se ha seruit ferlos donar per Don Pedro de Aimerich y Fran.^{ch} Sangenis als 23 del present a la nit ques del thenor seguent

«Die vigesima tertia mensis Januarij anno a natt[ivita].^{te} Domini millesimo Sex[centesi].^{mo} quinquagesimo primo

Los Srs Concellers ab vot y parer de la setsena per est affecte nomenada aiuntats etc.; en exequutio de la deliberatio feta per lo

saui Concell de Cent lo die present, deliberan que per medi de un ciuteda y un militar de la present junta se supplique al S.r de Sant Magrin S.r Bisbe de Cosserans y al s.r Marques de Aguilar sien seruits procurar se done Cautio idonea a la Ciutat per la quantitat que fara bona en la taula per la compra de las tres mil quarteras de blat pagadora tot lo mes de Mars proxim perque altrament se temeria caurer ab una queixa uniuersal de que la Ciutat prestas sens aquesta solempnitat, y precautio a temps que per sas moltas necessitats no pot acudir al credit de la taula y banch; A que responen y diuen que de nou representan a VS trobarse las plaças y tropas de peu y Cauall que sa Mag.t Deu lo guarde te en la Prouincia en lo miserable y apretat estat que de paraula y ab un paper es estat representat a V. S. per lo Ill.im s.r Bisbe de Cosserans de manera que no alcansant lo remey ab la promptitut que esta representat es necessari y forços que aquellas se perdan y per desuiarho, y poder obtenir lo proposat desijarian poder donar a V. S. la cautio y seguretat que demana lo quels es impossible per no trobar persona qui la vulla fer offerintse empero ferla a VS los tres baix firmats ab lo modo y manera que VS gustara disposar de sas personas y bens com en lo consignarlos diner ,o, blat del primer que arribara dels munitioners ,o, de sa Mag.t, y si gusta V. S. que lo Marques de Aguilar qui ha donat ja tot lo blat que ha tingut de sas rendas sens ningun diner obligue sos bens axi los de son antich patrimoni de sa casa com los que sa Mag.t se ha seruit ferli merçe en recompensa y esmena dels que los enemichs li tenen ocupats offereix posar en mans y poder de V. S. per la cautio que demana los lochs ,o, vilas que gustara, y farian a VS la mateixa offerta lo dit s.r Bisbe de Cosserans y s.r Marques de S.t Magrin si tenian proprietats en Cathalunya com son major animo y interes sie alcansar ab lo ques demana lo seruey de sa Mag.t ab la conseruatio de sas plaças y tropas y ab ellas las de la Prouincia y que V. S. sie integrament satisfet del primer blat ,o, diner que vindra ab las formas proposadas ,o, ab lo modo que trobara VS mes aproposit per sa quietut y seguretat.

Lo Marques de S.t
Megrin S.T MEGRIN MARCA
E. de Couserans.
LO MARQUES DE AGUILAR.» (Rubricat)

Lo qual paper llegit dits S.rs Concellers donaren aquell per propositio al present concell peraque delibere lo fahedor

E lo dit concell feu la deliberatio seguent Que la censura del fet proposat sie comesa com lo present concell la comet als Senyors Concellers y a la mateixa juncta per esta materia anomenada pera ques veja de quina manera se pora millor acautelar la present Ciutat ab referiment al present concell en lo qual se pendra la deliberacio que aparexera mes conuenir al seruey de sa Mag.t y benefici de la present Ciutat.»

(Deliberacions de 1651, fols. 95.v, 96 i 97.v)

B.) *(Concell de Cent del 28 de Febrer de 1651.)* — «... E anant votant lo dit concell sobre lo dit fet de la Aygua de font entra un verguer en dit concell y digue als s.^{rs} Concellers com fora de concell eran ja arribats los mag.^{chs} m.^{r} Narcis Peralta y m.^{r} Joan Baptista de Monjo pera refferir llur embaxada los quals despres de hauer obtinguda llicentia de dit concell entraren en aquell y despres de hauer explicada primer dita llur embaxada de paraula en dit concell donaren aquella en scrits en un paper junctament ab un memorial los quals foren llegits en lo present concell del tenor seguent—«Molt Ill.^{e} s.^{r} Lo hauer en lo mes de Janer proppassat fallit los assentistas pagats per sa mag.^{t} anticipadament per la prouisio de la municio de las tropas te en esta Prouincia sobre la miseria della posa en tal cuydado als ministres de sa Mag.^{t} que cuidan destas materias que despres de hauer solicitat a la cort la noua prouisio de dita municio manlleuaren sobre la plata del Ex.^{m} s.^{r} de St Magrin Ill.^{es} Gouernador de Cathalunya y Bisbe de Cosserans y de Monsiur de Cler y Francesch Sangenis trenta milia lliures a Joan Martin y doscentes y trenta quarteras de blat al s.^{r} Marques de Marcili que empresta ab lo qual han viscut las tropas part de Janer y tot lo fabrer aiudades de altres trenta milia lliures que entretant sa Mag.^{t} ha prouehit: Pero vuy no obstant se te noticia certa que sa Mag.^{t} te fet ja nou assiento y que se aguarda molt prest lo assentista que ha de comensar a prouehir desdel primer de Març las tropas tant en los quartels com en las plaças se troban no sols sens siuadas pero lo que es pitjor sens pa de monicio necessitat tant perillosa que ha ultimament obligat al Ill.^{e} Gouernador de Cathalunya de representarla al concell real peraque li aconsellas lo ques podria fer per assistir a ditas tropas ab la municio del mes de Mars que pot ser lo mes llarch temps que tardara à venir dit assentista y hauent paregut al real concell bon medi que de las personas que tenian gracias de sa Magestat se tragues la quantitat de sinquanta milia lliures rata-per quantitat que correspon a dita necessitat se ha resolt de posarlo en ex[ecuci].^{o} pero com est arbitre requereix temps trobantse en particular moltas de ditas personas fora la present Ciutat ha resolt dit concell real aixi per lo apreto del temps com per donar exemple de distribuirse entre los D.^{rs} de dit real concell aquella quantitat que de prompte en diner o, en prendas correspongues a sas forças com apar ab memorial apart la qual distributio feta summa la quantitat de deu mil y noucentes

Embaxada en scrits per part dels ministres de sa Mag.^{t}

lliures que ajustada a la quantitat de sis milia lliures que Balthasar Riba presta y mil lliures Pau Bouer de Aguilo summa deset mil y noucentes lliures y que los D.rs Narcis Peralta y Baptista Ramon de Monjo en nom de dit Ill.e Gouernador y concell real anassen a offerir deposar en poder de VS dita quantitat de decet mil y noucentes lliures en diner y prendas com se conte en dit memorial peraque la tingues en son poder y que a ella se aiuntas lo ques podra traurer ab tota la autoritat y breuedat de las personas que tenen gracies de sa Mag.t y que ab esta offerta se suplicas a VS fos seruit de suplir fins a la sobredita quantitat que faltara offerintse dit s.r Gouernador y concell real de no cobrar sos emprestichs ni prendas fins que VS sie satisfeta del present credit ques pagara del primer diner de sa Mag.t que vindra y aixi mateix ques supplicas a VS fos seruit nomenar una persona de sa confiança qui distribuis de sa ma lo pa de monitio blats y siuadas entre los soldats segons las listas ques entregaran perque ab major satisfactio y affecta se acuda a tant precissa necessitat assegurant a VS que aquest es lo unich medi ques ha pogut trobar pera no frustrar los progressos que se esperan lo present any de la assistencia que sa Mag.t es estat seruit offerir à esta Prouincia y que sera hu dels majors serueys que VS ha fet a sa Mag.t concideradas las circunstancias del temps.»

Prendas y diners offerexen posar en ma dels s.rs Concellers per seguretat del emprestich ques demana.

«*Memorial dels diners comptants y prendas que offerexen posar en mans dels Molt Ill.es s.rs Consellers lo s.r Gouernador y doctors del Real concell*

P.o Lo s.r Gouernador en diner comptant mil y doscentas lliuras	MCC	ll-ß
Lo s.r Queralt ab prendas	D	ll-ß
Lo s.r Vidal ab prendas	DC	ll-ß
Lo s.r Orlau ab prendas	D	ll-ß
Lo s.r don Pere Joan Rossell ab diner comptant.	D	ll-ß
Lo s.r don Pheliph de Copons ab prendas . .	DC	ll-ß
Lo s.r Canonge Roca ab prendas	CCC	ll-ß
Lo s.r Pallares ab prendas	CC	ll-ß
Lo s.r Peralta ab prendas	D	ll-ß
Lo s.r Monfort en comtants.	C	ll-ß
Lo s.r Sagarra comtants	C	ll-ß
Lo s.r Camps comptants.	C	ll-ß

Lo s.r Monjo ab prendas	DC	₶-₰
Lo s.r Fabrega ab prendas	DC	₶-₰
Lo s.r Tapias ab prendas	DC	₶-₰
Lo s.r Graell ab prendas.	D	₶-₰
Lo s r Ginebreda ab prendas	D	₶-₰
Lo s.r Francesch Marti pare y fill ab prendas .	D	₶-₰
Lo s.r Canceller ab prendas.	DCCC	₶-₰
Lo s.r Regent ab prendas	DCCC	₶-₰
Lo s.r Thesorer ab prendas	DCCC	₶-₰»

. . . .

E, Apres dits s.rs Concellers en segon lloch donaren per propositio al dit concell la dita embaxada feta per dits D.or Peralta y dit D.r Monjo contenguda en lo paper alt incertat y aixi mateix foren llegits dos papers en dit concell la hu de part del s.r de S.t Magrin y S.r de Marca y laltre de part dels molt Ill.es s.rs Deputats y concellers en resposta de aquell los quals son del tenor seguent (*).

. . . .

Que tot lo proposat sie comes als S.rs Concellers y 24.a de guerra pera ques prenga la resolucio conuenient.

E lo dit concell feu la deliberatio seguent Que tot lo fet proposat sie comes com lo present concell ho comet als s.rs Concellers y vinty quatrena de guerra peraque vegen miren y censuren tots los papers llegits en lo present concell incertats en la propositio aixi del S.r Marques de S.t Magri S.r de Marca bisbe de Cosserans y del S.r Gouernador de Cathalunya com tambe los memorials del que offereixen dits s.rs Gouernador y mag.chs D.rs del real concell y altres persones posar en mans de la present Ciutat eo dels s.rs Concellers aixi diners comptants com prendes y vist y censurats aquells y tot lo que en raho de aquells se aura de veurer y conciderar vegen tracten y premediten de hont poran exir mes diner[s] de les persones tenen asiendas confiscades a mes de les deset mil y nou centes lliures que contenen dits memorial y paper tractant dit fet de aqui que la estafeta primera arribe ques confie sera disapte proxim confiant que ab ella sera aconsolada esta Ciutat ab carta de sa Mag.t (que Deu g.de) ab prouisions y diners y dit die de disapte los s.rs Concellers sien seruits juntar lo present concell proposant en aquell les cartes que dit dia de disapte seran arribades de Paris peraque puga la Ciutat saber la quantitat se aura cobrat de aqui a les ho-

(*) S'omiteix, per ociosa, la transcripció de dits dos documents, car ja venen respectivament continuats dins el text del *Dietari*, en les anteriors jornades de 26 i 27 de Febrer.

res per dits s.[rs] aixi de les persones tindran las asiendas confiscades com altres y que entretant la Ciutat rebe las prendas ab or y plata y no en altres en la taula de la present Ciutat fentne entrada en aquella per lo credençer y pesades per lo argenter ab lo just valor de elles ordenant com ab lo present se ordena als mag.[chs] Taulers y officials de la taula que aquelles reben en compte de Joia regonegudes primer per lo argenter de la taula peraque quant les vullan cobrar pugan cobrar aquelles y que aquelles sien recondides en lo arrari (sic) de dita taula de hont no puguen exir fins que la present Ciutat sie integrament pagada y satisfeta en tot allo que arribada dita estafeta aparexera al present concell deu la present ciutat seruir a sa Mag.[t] en la ocasio present per via de emprestich com ho demanen dits s.[rs] Marques de S.[t] Magrin Bisbe de Cosserans y gouernador y que esta nit per la estafeta se escrigue una carta a don Joseph de Pinos embaxador de esta Ciutat en la cort de Paris donantli noticia del estat en que esta Prouincia y ciutat de Bar[celon].[a] se troba enuiantli copia del memorial que lo S.[r] de S.[t] Magrin ha donat als S.[rs] Concellers firmat de sa ma y del s.[r] de Marca llegit en lo present Concell y que la present deliberacio sie feta asaber a dits S.[r] Marques de S.[t] Magri S.[r] de Marca y s.[r] Gouernador per un Ciuteda y militar del present concell anomenadors per los s.[rs] Concellers.

E Apres de hauer votat lo present concell sobre lo dit fet proposat y publicat lo vot se troba hauerse rebut alguna equiuocatio en dit vot y aixi antes de disgregarse dit concell lo s.[r] Conceller en cap de voluntat dels demes s.[rs] Concellers sos companys proposaren si les persones contengudes en lo memorial alt incertat que deposaran les prendes de or ,o, plata en la taula si la present ciutat donara lloch a que se puga gastar la quantitat del valor de aquelles o, no y axi dit consell delibere lo fahedor

E lo dit concell declarant y explicant la sobredita deliberatio per lo present concell lo die present feta feu la deliberacio seguent Que sie ordenat com ab lo present se ordena als mag.[chs] taulers y officials de la taula a qui toca que dexen gastar en la taula de la present Ciutat lo valor de les prendes que seran aportades per les persones mencionades en la sobredita deliberacio y altres y entregades a dita taula y posades dins lo *a*rari de aquella en compta de Joia no obstant qualseuols ordinacions de la dita taula disposants lo contrari les quals per en aço y per lo effecte

dalt dit sien derogades com lo present concell les deroga per esta vegada tant solament restant de assi al deuant aquelles en sa força y valor restant la sobredita deliberacio feta per lo present concell lo die present en sa força y valor y que aixi mateix la present deliberacio sie feta asaber als sobredits S.rs per un ciuteda y militar del present concell anomenadors per dits senyors Concellers.»

(Deliberacions de 1651, fols. 137.v a 139, 143 a 144.v)

C.) *(Concell de Cent del dia 2 de Març de 1651.)*—«... E Apres dit s.r conceller en cap de voluntat de sos companys digue y refferi en dit concell com lo die de ahir arribaren en lo concistori dels s.rs Concellers los mag.chs m.r Narcis Peralta y m.r Joan Batista de Monjo doctor del real concell de part del S.r Gouernador los quals tenint alguna intelligencia de la deliberatio presa per lo saui concell de cent als 28 de febrer proppassat digueren y representaren als s.rs Concellers quatre coses la primera la forma en qui se ha de girar lo diner.

Apuntaments donats per los s.rs D.rs del Real concell.

Segonament que en nom de prendas si comprengan tapisserias colgadures y altres coses precioses.

Tercerament que la dilacio es danyosa y que perço se seruesca la ciutat deliberar lo compliment de diner faltara fins a la quantitat de sinquanta milia lliures peraque se pugan fer las compras necessarias de blat per tenir certitut que vuy sen troba y si encontinent nos compraue seria molt cert seria ja venut y seria molt difficil de trobarne per prouehir les plasses.

En quart lloch facilitar se admeten los albarans dels Doctors del concell perque pugan gastar.

Los quals quatre caps dits s.rs Concellers proposaren dit die de ahir a la juncta de guerra en la qual fonch deliberat que los s.rs Concellers lo die de vuy proposassen dit fet en lo present concell y tambe refferi dit s.r conceller en cap com lo die de auuy los s.rs Concellers hauian rebut un recado de part del s.r Gouernador demanant llicentia peraque poguessen aquells los mag.chs Narcis Peralta y Batista Ramon de Monjo doctors del Real concell venir a representar al present concell certa embaxada y sabut aço foren per un verguer dels s.rs Concellers auisats dits D.rs Peralta y de Monjo de que ja tenian llicentia pera venir al present concell y poch apres entraren en aquell y apres de ha-

uer explicada sa embaxada llargament de paraula contenguda ab los quatre caps ,o, capitols alt incertats sen anaren de concell y dits s.rs Concellers encontinent donaren tot lo sobredit fet per propositio al dit concell peraque delibere lo fahedor al major seruey de Deu n.e S.r de sa Mag.t y benefici de la present Ciutat.

Que se empresten al Rey n.e s.r 10.000 ₶.

E lo dit Concell feu la deliberatio seguent Que per ara y attesa la necessitat tant urgent representada al present concell per los mag.chs m.r Narcis Peralta y m.r Batista Ramon de Monjo D.rs del real concell per part del S.r Gouernador y del Real concell ceruesca la present Ciutat al Rey n.e s.r per lo socorro de les necessitats presents y representadas ab deu milia lliures pera emprestich girant aquelles lo mag.ch Clauari de compte de perdua de monedas al Ex.m s.r marques de s.t Magrin tinent general de las armadas de sa Mag.t en Cathalunya s.r de Marca bisbe de Cosserans y s.r don Joseph de Biure y Margarit Marques de Aguilar y gouernador de Cathalunya peraque aquelles dits s.rs conuertescan per lo socorro de les necessitats mes precisses y que perço sie despedida la cautela oport[un].a ———— M X - ₶

Y que en lo que te respecte á nomenar la present Ciutat persona a qui sie girat lo diner a la taula pera distribuir aquells conforme se demana se concideran alguns inconuenients que perço sien seruits dits s.rs Marques de S.t Magri S.r de Marca y s.r Gouernador nomenar la persona quels aparexera mes conuenient al qual se poran girar en dita taula los diners que dits s.rs Gouernador y D.rs del real concell y altres particulars han offert deixar per la necessitat corrent y aixi mateix los diners procehiran de les prendes ques posaran en ma de la present Ciutat ab que aquellas sien ab or o, plata, y no en altra specia y que dites deu milia lliures no sian giradas per dit mag.ch Clauari a dits senyors que primer no sien entregades a la present Ciutat les prendes de or y plata y demes quantitats de diners que han offert deposar comptants y aixi mateix firmada primer obligacio per dits s.rs guarintigiada y que en tot lo demes se estigue a la deliberatio per lo concell de cent feta als 28 de febrer proxim passat restant sempre aquella en sa força y valor y que la present deliberatio sie feta a saber a dit s.r Gouernador per un ciuteda y militar del present concell anomenadors per sa senyoria.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 146 i 147.)

D.) Die iiij Martij MDCLj.

Concell de cent pera veurer sis deixaran gastar las 10.000 ℔ ⅌ del emprestich fet a sa mag.^{t} lo ultim concell.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo s.^{r} conceller en cap en veu sua y dels demes s.^{rs} Concellers sos companys digue y refferi en dit concell de que com en lo ultim concell celebrat als dos del corrent fonch seruit deliberar emprestar al Rey n.^{e} s.^{r} deu milia lliures per socorrer les necessitats representades per part dels ministres de sa Magestat dit die de dos del corrent y dites deu milia lliures nos puguessen girar ni traurer de la taula de la present Ciutat que primer los ministres de sa magestat y altres persones que han offert seruir a sa Magestat ab desset milia y nou centes lliures no haguessen deposades les prendes de or y plata y diners comptants en dita taula fins al cumpliment de dites decet milia y nou centes lliures y com dits s.^{rs} Concellers hajen entes de que dits s.^{rs} ministres de sa Mag.^{t} no entenen deposar les prendes que offerien per no tenir prendas de or y plata si no es en diner effectiu Per tant veja lo present concell si deixaran gastar les dites deu milia lliures deliberades emprestar a sa Mag.^{t} attesa la noua offerta fan dits s.^{rs} ministres de deposar lo que ells han offert ab diner effectiu y no ab prendas donant lo dit fet per propositio al present concell pera que sobre de aquell delibere lo fahedor.

Peritat en lo vot.

E, Apres de hauer acabat de votar totes les persones de concell se publica que dos vots estauen en peritat y votant tots los s.^{rs} sis concellers sobre dita peritat com en semblant cars se acostuma tres de aquells se ajustaren en hu dels dits dos vots de paritat y altres senyors Concellers se ajustaren en laltre vot de peritat y aixi restaren los matexos dos vots en la mateixa peritat quant es per lleuar la qual paritat dits s.^{rs} Concellers tornaren a proposar al dit concell quin dels dos vots hauia de preualer y tornant a votar dit dit concell sobre quins dels dits dos vots hauia de preualer feu la deliberacio seguent

Que sien girades al s.^{r} de s.^{t} Magrin y altres les deu milia lliures empresta la present Ciutat al Rey n.^{e} s.^{r} sempre

E lo dit concell feu la deliberatio seguent Que les deu milia lliures de les quals lo saui concell de cent celebrat als dos del corrent delibera fer seruey a sa mag.^{t} per via de emprestich per les necessitats urgents y en dit concell representades se girassen al s.^{r} marques de s.^{t} Magrin s.^{r} de Marca y s.^{r} Gouernador sien

que seran deposades en la taula 17000 ℔ 𝔰 hauian promes deposar.

a dits s.rs girades dites deu milia lliures sempre y quant seran entrades y girades a la persona o, personas a qui se auran de girar en la taula o, banch de la present Ciutat les decet mil y nou centes lliures que lo s.r Gouernador mag.chs D.rs del Real concell y altres persones particulars han offert emprestar per dita necessitat y no altrament ni en altra manera attes dit[s] s.rs de s.t Magrin s.r de Marca y s.r Gouernador han fet y fermat en poder del Scriua major de la present casa de la Ciutat la obligacio a dita ciutat que dit concell vol se fassa y que ans de girar aquelles los dits mag.chs D.rs del real concell ço es aquells qui presents se trobaran en la present Ciutat se agen aixi mateix de obligar a la present Ciutat ab totes obligacions guarintigiades y ab lo modo forma y manera estan obligats los dits s.rs Marques de s.t Magri s.r de Marca y s.r Gouernador y que la present deliberacio sie feta a saber a dit s.r Gouernador per un Ciuteda y militar del present concell anomenadors per dits s.rs Concellers.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 148 i 149.)

APÈNDIX XVIII.

DIE IJ FEBRUARIJ MDCLj.

Morbo

Los s.rs Concellers lo terç absent ajuntats &c. ab vot y parer de la dotsena de morbo deliberan sien girades a Joseph Soldeuila scriua rational de la present casa quatre milia lliures pera conuertir aquelles en gasto de morbo gastantles en la forma acostumada y perço extra[ordinari] ——— $\overset{M}{IIIj}$ ℔ 𝔰

Item ab dit vot y parer deliberan que Joseph Soldeuila Scriua racional de la present casa done y pague al D.r Bernat Mas D.r en medicina per los treballs ha presos en raho de les malalties corrents asistint en tot y per tot al costat dels S.rs Concellers Sinquanta lliures y aixi mateix al D.r Marti altres Sinquanta lliures y aixi mateix se done y pague en satisfactio de dits treballs a mestre Joan Mates chirurgia.

Morbo. deliberan pagar.

Item aixi mateix ab dit vot y parer deliberan que dit Joseph Soldeuila done y pague dels diners te en son poder de compte de morbo als D.rs en medicina Jordi Carrera, Francesch Sunyer, Christophol Veger y Joseph Cariteu mestres chirurgians a bon compte del salari sels ha assenyalat a quiscu de ells cent Sinquanta lliures.

Item ab dit vot y parer deliberan que los apuntaments llegits en la present Juncta sien posats ad unguem en ex[ecuci].º los quals son del tenor seguent

«*Forma y dispositio ab ques disposa lo conuent y monestir de Jesus tant per la habitacio dels malalts y conualescents com tambe per los religiosos, doctor, chirurgians, y assistents han de seruir per dit effecte, feta per lo molt Ill.e S.r Francesch Mateu conceller segon de la present Ciutat de Bar-[celon].a*

P.º se pren la casa del s.r don Guillem Armengol ahont de present habita lo s.r Canceller pera tenit tot genero de prouisio sera menester tant per los malalts com per los sans aduertint que en dita casa ha de habitar m.º Clascar y aquest merament se ha de dir dispenser ,o, distribuydor per dit effecte.

2.º en Ciutat y ha de hauer una persona que tinga nom de prouehidor ,o, comprador per totes les coses seran menester per lo sustento de dit Conuent.

3.º que en Jesus per ser lo lloch tant capas no necessita de moltes guardes com en los angels vells y aixi basta sols dos guardas y estes que estiguen ab huna barraca de fusta que ya sels fa posada y cituada a la vora dels tres graons com qui entra a Jesus per lo cami real Lo offici destos ha de ser que estiguen vigilants y cuydadosos en no deixar pujar persona alguna dels tres escalons en amunt E, mes dites guardes tinguen obligacio partintse los dos de estar sempre desuetllada.

4.º son menester dos moços com de present vuy son lo un dels quals dega y hage de tenir sols cuydado de aportar les medicines de casa del apotecari tantes quantes vegades y a la hora sera menester sia de dia o, de nit la altre dega y hage aportar tot genero de prouisio en dit Conuent de manera sie un si[e] lo altre que lo que aportaran o, dexen als padrissos o baranas, y ha al costat de aquellas bolas ,o, truchs rodons y ha antes de arribar a la Iglesia.

5.º Que lo cambrer ,o, cambrers que han de exir a pendrer les medicines o, altres coses en dites baranes ,o, padrissos no passen de aqueix limit ells ni altres sots pena de que pugan les dos guardes tirarlos.

6.º posats los malalts dins de Jesus posaran los malalts al claustro de dalt que per dit effecte esta ja adobat y alli se procurara sien seruits ab amor caritat y pietat pensant cada hu dels que seruiran a dits malalts ser los malalts sos fills y exits de sas entranyas proprias.

7.º Los conualescents estaran al claustro de baix y los dies que seran clars sels donara un poquet de esbarjo a un dels dos orts que per dit effecte estan destinats.

8.º Lo D.r y chirurgians despres de hauer exercit cada un en son genero sa functio se posaran en part distant dels malalts que per dit effecte hi ha ja una sala molt gran y aposento molt bo, la obligacio precissa es visitar dos vegadas cada dia los malalts lo S.r D.r y lo chirurgia aixi mateix curarlos dos vegades y mes si apareixera se-

gons la necessitat y encara que lo s.r D.r no necessita de aduertiment per ser tant christia y pio lo supliquen los s.rs Concellers totes les vegades tindra algun malalt alguna necessitat li asistesca y aconsole suplicant lo mateix al S.r chirurgia y encara que dels fadrins chirurgians tenim confiança totauia supplicam al mestre nos fasse obra alguna sens sa presencia.

9.º Los dos religiosos de missa tindran cuydado de confessarlos reconciliarlos y que reben los sagraments, y asso sens dilacio perque aqueixas desganas solen portar pressa y seria gran desditxa que en sa presencia se moris algun malalt sens sagraments als quals religiosos suplicam los s.rs concellers quant encaridament podem que als pobres malalts los donen lo consol lo aliuio que se espera de sa gran pietat y christiandat.

10. Lo offici dels tres llechs sera lo seguent que lo un que sera lo chirurgia mane y ordene que a les hores dira lo s.r D.r y chirurgia se done lo aliment conuenient als malalts y que aquest sols tingue nom de infermer y dega manar a tots los cambrers lo que han de fer cada hu en son offici Dit infirmer fara mes y menos segons lo apetit mes y menos dels malalts que per ser ell ja tant pratich y tenir llarga experiencia no necessita de aduertiment.

11. Lo segon llech tindra cuydado de la cuyna en mirar que los caldos se faran per los malalts sien bons diuidints aquells en tres maneras ço es caldo de molto y gallina per los extremunciats y per aquells que no mengen gens Lo segon caldo ha de ser de molto bo, y aquest ha de seruir per los que mastegan ja alguna coseta Lo tercer caldo ha de ser media y aquest ha de seruir per la gent que vaja de millora y cobrant y aquest llech ha menester forçosament un fadri que li ajude y aixi pendra aquell que li aparexera ser mes conuenient.

12. Lo tercer llech ha de tenir cuydado de netejar y limpiar la roba y per dit effecte pendra un o, dos segons la abundancia tindra de netejar dita roba y aquest se dira propriament guarda roba.

13. Dels Cambrers ni ha de hauer un que tingue nom de cambrer major y lo offici de aquest ha de ser tenir cuydado de ques done demati la medicina, de ques fassan los llits als malalts de ques netejen tots los aposentos y cambradas aquest sera nomenat per lo Infermer.

14. Los demes cambrers faran los demes officis cada un en son genero ço es limpiar los seruicials cada nit a mitja nit rentant les escudelles a qui tocara partintso per dies y vellar cada nit partintso de tres en tres hores de manera que de quant en quant regonega los malalts si acas ni ha algun que tinga necessitat si ni ha algu que estiga en lo seruicial y necessita de tornar al llit si ni ha algun de descubert quel cubre y si acas algun patira algun dasmay lo socorrie ab un poch de cordial y per dit effecte sera be que lo s.r D.r ne tingue ya alli un de receptat.

15. Los fossers que han de entrar a Ciutat a aquestos sels donara lloch destinat y estos quant entraran dins ara sia per aportar malalts a Jesus ara per aportar algun mort que sempre de lluny a lluny los vage seguint algu dels dos Capdeguaytes del morbo y los morts que aportaran en dit conuent se enterraran en un camp de don Guillem Armengol per ocasio del que se obrira una porta çerca del Çafareix gran aduertint que dit camp ya esta tot tancat ab tapia

sera be que los fossers tingan molta prouisio de cals viua y que tingan molts sots auançats si sera menester peraque encontinent sie mort lo malalt puguen aqui mateix enterrarlo, posant demunt del cadauer molta cals viua y desta manera no sera perillos de contaminar la casa ni contaminarse los fossers y pera que tot asso se pose en deguda exequutio es menester y hage sis fossers ço es quatre per entrar en Ciutat si sera menester y dos continuo dintre sens mourerse.

16. Los fossers cambrers y religiosos es menester que tinguen tots la habitacio distants perque com es varia la functio lo perill tambe es vario.

17. Los demes religiosos que estaran en Jesus ya estan totalment separats y aixi los pregam ab moltas veras que sempre que n.e S.r permetes se enmalaltis o, moris algun dels religiosos assistents que en tal cas nos facen caritat de suplir lo deffecte, lo que segons la offerta del Pare Prouincial no te necessitat de peticio.

18. Lo Pare ortela fugira de comunicarse ab ningu dels malalts o, siruents dells perque ya per dit effecte se li fa un tros de tapia y se li obre un altre portal ahont ha aparegut be y ya dins del ort per sa habitacio se li fa una barraca de fusta a qui pregam obehesca als mandatos del Pare Prouincial, lo qual nos ha offert donara tota la verdura sera menester tant per los malalts com per los conualescents y sans.

19. Tambe nos ha offert lo pare Prouincial quens dexara la carreta en Jesus ab pacte que cada senmana se done una quartera de ordi per lo matxo y que dit Carreter hage y dega aportar quiscun dia una carretada de llenya per seruey de las officinas tant dels malalts com dels religiosos sans que romanan de reten pagant empero la ciutat lo preu de dita llenya que segons me apar â dit ser vintysinch sous.

Ultimo. Roman una porta gran al pati de Jesus la qual seruira per exirse à esbarjar los religiosos sans que nos communican y tambe per poder entrar y exir la carreta.»

Item ab dit vot y parer llohan y approuan tot lo que Joseph Soldeuila scriua racional de la present casa per llur orde ha gastat y pagat en scrits fins a la present jornada en lo negoci tocant a materia de morbo.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 104 a 107.)

APÈNDIX XIX.

Lo Molt Ill.e S.r Gouernador de Cathalunya fou seruit lo die de ahir demanar una conferencia als S.rs Deputats y concellers junctament ab los s.rs D.rs del real concell y personas nomenadas per los dos concistoris ab la qual ab son acostumat zel al Real seruey y benefici de aquesta Ciutat y Prouincia desitjant

Paper donat per lo S.r gouernador demanant entrassen 1500 omens.

preuenir lo necessari per sa defensa y conciderant que per ocasio de las malaltias contagiosas faltaua molt gran numero dels habitants en esta Ciutat y que se tenia intelligencia certa que lo enemich hauia entrat en Tarragona quatre cents caualls y per oras estaua aguardant mil y sinch cents infants sens la guarnicio ordinaria cosa que demanaua tota precautio y cuydado pus se podia temer que lo enemich no faltantli intelligencias de tot asso per lo veynat tant proxim de Tarragona podia intentar alguna soppresa ab la qual restassem primer perduts que cerciorats dels perills proxims per lo que hauentse conferit sobre la dita propositio y intelligencias en aquella referidas ha aparegut a la dita conferencia que pera euadir los perills tant imminents de dita soppresa y supplir la falta que las ditas personas que se ausentan podria fer ere forços que se suplicas al Ex.m S.r de S.t Magrin tinent general de las armas de sa Magestat y al S.r gouernador de Cathalunya que sien seruits fer merce a esta Ciutat de enuiar en ella mil y sinch cents soldats ab sos officials peraque posats dins esta Ciutat en lo modo y forma que V. S. disposara asistescan a ella y supplissen la falta que la absencia dels que sen son anats fora podria fer a las guardas ordinarias pera euitar la soppresa y que perço los S.rs Concellers fossen seruits pro[po]sar aço en la vinty quatrena de guerra per que ab son concell se prenga sobre tot la resolucio mes conuenient a la defensa y seguretat de aquesta Ciutat de parer de la qual Juncta de guerra fonch comes la censura de dit paper als officials majors de guerra dels tercios de la present Ciutat y a quatre persones de la dita Juncta de guerra los quals feren altre paper lo qual fonch reportat a la dita Juncta de guerra lo qual fonch llegit en dit concell del tenor seguent

Paper fet per los officials majors de guerra aserca dels soldats tenir demana lo S.r Gouernador entren a la present Ciutat.

«Les quatre persones per VS. anomenades junctament ab los officials majors de guerra de aquesta Ciutat despres de hauer vista y ponderada la deliberatio de VS. presa lo die del primer de febrer en la qual fonch deliberat per les causes y raons contengudes en lo paper que fonch proposat a VS.a que era conuenient y util pera la custodia y conseruacio de la present Ciutat que se entras en ella un gros de infanteria fins en numero de mil y sinch cents infants, apar a dites quatre persones y officials ques deu entrar dins de la present Ciutat dit numero de Infants y que aquella se deu acomodar en los puestos seguents

En la Adrassana en lo studi nou y a las parts de Sanct Agusti

Esta gent ha de estar als ordes del coronel tant los simples soldats com los officials.»

Sobre lo qual paper y parer de dits officials y quatre persones la dita Juncta de guerra lo die de ahir feu la deliberatio seguent Que los Srs Concellers sien seruits dema demati juntar lo saui concell de cent y en aquell representar lo que per lo s.^{r} Gouernador ministres reals y molt Ill.^{es} Srs Deputats sels es representat y que en la Juncta de guerra ha aparegut seria de conueniencia de que la present Ciutat allistas fins en numero de sis cents homens dels tercios de la present Ciutat peraque tant de nits com de die seruescan a la present ciutat aixi en los baluarts com en los portals y alla ahont per lo Sr Coronel los sera ordenat donant a quiscu de aquells quiscun die un pa de real que fa la present Ciutat y quatre sous ab diners y que se suplique al Sr Gouernador sie seruit manar entrar en las Adrassanas de la present Ciutat los infants li aparexera conuenients per la custodia de ditas adrassanas com en altras ocasions ha acostumat y junctament fer venir fins en numero de sexanta caualls pera batrer la estrada en la nit en las parts de ponent y lleuant en la ribera de la mar y que per medi de un Ciuteda y un militar se fasse a saber al Sr Gouernador lo apuntament de la present Juncta de la qual deliberacio los s.^{rs} Concellers ne donaren noticia a dit s.^{r} Gouernador Lo qual en resposta de aquella es estat seruit donar als Srs Concellers un paper lo qual dits Srs Concellers lo die de auuy lo han proposat en la dita Juncta de guerra y de parer de dita Juncta se es reportat al present concell lo qual fonch llegit en aquell del tenor seguent—«Molt Ill.^{e} Sr Posant en ex[ecuci].^{o} lo conceller en cap desta Ciutat la deliberacio que vs. fou seruit pendre en la 24.^{a} de guerra la nit passada se conferi en casa del Sr Gouernador y li dona noticia del que se era deliberat en dita 24.^{a} donantli copia de dita deliberacio al que fou sa S.^{a} seruit de respondrer que no hauia de ser jutjador de la Ciutat si volia la ciutat fer gent pagada peraque se fes lo ques deya ab dita deliberacio pero que sols sa S.^{a} demanaua que ultra de la poca gent que de present se troba dins la present Ciutat y que se tem que que dins breus dies apenas se ni trobara entrassen los soldats que demanaua perque en tot cas sempre serie lo numero major y aixi be bastant pera poder resistir a qualseuol subpresa majorment ab lo nou auis que hauia tingut que en la plassa de Tarragona hauian entrats passats de tres mil soldats y

quatre o, sinch cents cavalls lo que de nou lo obligaua en hauer de instar a la Ciutat tingues a be en que entras lo dit numero de soldats de mil y sinch cents peraque en cas de una desditxa la qual la tenia per certa constas de sas degudas diligencias y aixi be no poder ser carregat en lo esdeuenidor per sa Mag.t y que si la Ciutat reparaua si la gent que hauia de entrar estaria als ordes del coronel desta Ciutat que sa S.a asseguraua que estarian los soldats y cabos als ordes de dit coronel y que aço ho daria firmat de sa ma y dels demes ministres que volgues la Ciutat y que no hauia de fer difficultat alguna lo hauer de entrar de guarda en cas conuingues ab la gent dels quatre tercios desta ciutat perque prometia que sempre que conuingues entrar se faria per lo official que entraria dels tercios de la Ciutat seria de major puesto y aixi vindria sempre a gouernar à uns y à altres soldats ab que cessa tota difficultat en tant que si vingues cas ques trobassen alguns mariscals de camp aquells estarian à ordes del coronell o, de altre qualseuol Senyor Conceller y aixi mateix digue dit Senyor Gouernador que sa Mag.t sustentaria la gent que entraria a son gasto sens enfadar a persona alguna dexant en facultat a la Ciutat sis volia valer de dita gent per las fortifications de ferlos treballar en aquellas y que en lo any mil siscents coranta nou se era compost desta manera com ho dira Francesch Sangenis qui fou mediener en lo sobredit concert tot lo que fou seruit dit s.r Gouernador representaro de paraula als S.rs Concellers trobats en casa del Senyor conceller segon ab las majors veras li fou possible a las onse de la nit lo que ha obligat als s.rs Concellers tornarho a proposar a V. S. peraque allanades les sobredites difficultats delibere V. S. lo fahedor.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 108.v a 110.v)

APÈNDIX XX.

Carta de sa Mag.t Xp.a

«A nostres carissims y ben amats los concellers de la ciutat de Bar[celon].a De part del Rey. Charissims y ben amats nos hauem vist per vostres lletres de 9 y 20 del passat lo que vosaltres nos representau sobre les perduas que nos hauem fetes en nostra Prouintia de Cathalunya sobre les necessitats que ella patex y lo apreto urgent que te de ser acitiada y nos hauem encara estat mes particularment informats de totes les coses per nostre

charissim y molt amat cusi lo duch Mercour Virrey y nostre lloctinent general en nostra dita prouintia lo qual es arribat pochs dies fa prop de nos ab lo qual hauem examinat encontinent los medis de remediar exos mals y encara que noy haja persona que puga duptar de nostres sentiments sobre exas perduas a les quals nos tenim la millor part y qui no judique prou qual es la causa de tots exos inconuenients y quant ne estam apesarats ab tot axo nos hauem ben volgut asseguraruos per esta lletra lo disgust sensible que nos tenim de veurer que los enemichs de esta corona hauent per llurs artificis y llurs offertas fomentats los mouiments exitats en Guiena nos hajam estats obligats pera apassiguarlos de empleari y retenir algun temps molt mes llarch que no hauiam pensat las tropas que estauan destinades per lo socorro de la Cathalunya y que quant aquell mouiment ha cessat y que nos esperauem poder enuiar un confort considerable nos hauem vist les tropas tant fatigades que elles foren estades inutils per della y tanbe se foren dissipades en la marxa y antes de passar les montanyes ningun cabo no hauent pogut assegurar lo enemich la campanya si no es donantli un temps notable dins los quartels pera refrescarse lo que no podia acomodarse ab lo socors de Tortosa puix que en lo matex temps tinguerem auis que noy hauia viures dins la plassa sino per tres semmanes de manera que es estat necessari que nos nos siam acontentats de esperar lo que podrian fer nostres forses que eren ja dins la prouintia y las demes ab que se podian ajuntar en que nos no sabian prou loarnos dels cuydados que nosaltres hauem tinguts y dels sfors que hauem fets pera socorrer la dita plassa ab tots nostres seruidors y bons subdits de la Prouintia esperant de mes a mes que noy ha cosa que puga intibiar vostra affitio envers nostra Corona y nos. de que nos restam tant satisfets com mereix una conduyta tant fel y generosa y perque las ditas tropas qui eran en Guiena estan en lo quartel de iuern molt temps ha podran tambe molt prest estar juntas pera seruirnos fins estat de ferlas entrar en Cathalunya tant prest com la saho o, podra permetrer y feri encaminar totes les quey seran necessaries com tanbe prouehir lo fons necessari per llur entreteniment y al dels altres que estaran entretant en la dita prouincia no desitjant res mes que fer de manera que elles no se incomoden: Nos prouehirem tanbe a la seguretat de la mar sens mes dilatio y esperam que Deu quens ha tant visiblament ajudats en la cessatio dels trobles qui eren estats

exhitats en nostre Regne y en la victoria que nouament nos ha donada sobre nostres enemichs y sobre los rebeldes que seran ajuntats ab ells nos continuara la acistentia per la conceruatio de nostres estats y solajament de nostres pobles entre los quals no hi ha algu que nos conciderem mes que nostres fels subdits de nostra Prouintia de Cathalunya En lo restant nos volem be diruos que tenim per cosa molt agradable lo zel que nos feu parexer representantnos totas las cosas que judicau necessaries per lo be publich Pero com es a proposit de conferirne sobre lo lloch ab nostres Principals seruidors y que nos tenim una perfeta confiança en lo Senyor de Marca bisbe de Cosseran del qual la prudentia la capassitat y intelligentia en los negocis y la affitio al be de nostre seruey y al de nostra dita Prouintia no vos son menos coneguts que a nos nostra intentio es tanbe com en differents ocasions nos la haueu fet conexer y en temps de la ausentia de nostres virreys que vosaltres conferiau ab ell totes les coses concernents a nostre seruey y a nostra dita prouintia y remetentnos a ell per feruos mes particularment entendrer nostres resolutions y los preparatius que nos fem per la Cathalunya no ajustarem res a esta lletra sino es pregar a Deu queus tinga charissims y ben amats en sa santa guarda. Scrita en Paris a 3 de Janer 1651.

LOUIS

LE TILLER.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 116.v a 118.)

APÈNDIX XXI.

12.a de morbo.

Que lo paper llegit en la present Juncta sie posat en ex[ecuci].o

(Dia 4 de Març de 1651.)—«Los s.rs Concellers tots sis ajuntats &c. ab vot y parer de la dotsena de morbo deliberan que lo paper fet per lo s.r Conseller segon llegit en la present Juncta sie posat en ex[ecuci].o com en ell se conte y que que sia incertat assi lo qual es del tenor seguent.

«Vuy a quatre de Mars mil siscents sinquanta hu he conduhits per compte de la present Ciutat y Juncta de morbo al D.r en medicina T. Ferrer y m.o Gibert y attesos los treballs han de tenir de visitar tant los malalts de la present Ciutat com los del hospital dos vegadas cada dia ço es los que estaran recondits en los Brassols de s.t Pere y en les estubes de les dones y peraque lo sobredit se exequute ab puntualitat sels ordena lo seguent fahedor y per dits treballs sels assenyala dotse lliures cada dia a cada hu comprenentse ab

asso son menjar beurer y seruey de les persones hauran menester acceptat lo gasto de un fadri ha menester m.º Gibert al qual se donara quiscun mes de salari deu lliures lo menjar empero de dit fadri li pagara dit Gibert de son salari.

Obligacions del d.r Ferrer

P.º Lo D.r Ferrer ha de visitar tots los malalts se trobaran en la present Ciutat de qui se tindra suspitio y estos ab la caritat aficio y amor esperam de sa xpiandat (christiandat).

2.º se li aduerteix que no prengue diner xich ni gran dels malalts que visitara.

3.º visitara dits malalts dos vegadas cada dia y estos ab la prudencia y cordura se espera de ses bones parts y doctrina y si es possible que lo veynat no se adone ni de ells ni tampoch que entenga que en la casa y ha malalt de suspicio.

4.º que si acas arriba ab alguna casa de gent pobra y menesterosa y en la dita casa noy ha capacitat ni lloch pera poderse curar en tal cas si lo malalt o, malalta sera de malaltia ordinaria sia aportada en lo hospital y en cas tingues suspicio de contagi en tal cas sie aportat en Jesus donant lo orde al batlle del morbo peraque *h*a ora cautelosa en la nit ho pose en deguda executio.

5.º que si acas visitarà alguna gent pobre y necessitada y la dita tindra casa capas pera poderse curar y no gustara de anar al hospital ,o, en Jesus en tal cas mane auisar als s.rs Concellers peraque attesa sa relacio pugan subuenir a la dita necessitat.

6.º anira dos vegadas cada dia al hospital y visitara los malalts recondits y aquells que aparexera patir malalties ordinaries manara se tornen a las cambradas y aquells que judicara poderse curar en dit lloch los visitara y los demes que justa sa conciencia apareixera portar en Jesus los hi manara aportar ab la cautela esta ja referida precehint lo orde al Batlle del Morbo.

Obligacions de m.º Gibert

P.º ha de anar sempre ab companya del d.r Ferrer per totes les cases sera menester y tambe al hospital general.

2.º ha de fer les operacions manuals se offeriran y per ditas sercara los instruments seran menester.

3.º en les cases ahont y haura suspicio de contagi les descontiagera ab companya del seu fadri manant a dites cases li compren lo que sera menester si ya no fos alguna casa pobre que en tal cas auisantnos los s.rs Concellers hi prouehirem de remey.

4.º Li pregan los s.rs Concellers tingan unio y conformitat ab lo D.r Farrer perque mediant ella puguen los malalts tenir lo remey tots desijam queu esperam de la germandat gran hi haura entre los dos.

Obligacions del Pare confessor

P.º Lo Pare confessor anira *h*a confessar tots los malalts li aduertira lo s.r d.r donant als dits lo consol aliento y aliuio se espera de sa caritat y prudencia.

2.º se donara al dit confessor cada dia per son plat sis reals.

3.º se donara al conuent la Caritat de la missa tot lo temps estara en seruey de la Ciutat dit Confessor.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 149.v a 150.v)

APÈNDIX XXII.

12.ª de morbo.

(*Dia 14 de Març de 1651.*) — «Los s.rs Concellers tots sis ajuntats &c. ab vot y parer de la dotsena de morbo deliberan ques conduesca altre aguatsil de morbo aquell que aparexera als s.rs Concellers y que aixi lo ques conductara de nou com lo que es extret sels done quiscun die per tots treballs y drets porian pretendrer a quiscu quiscun die y nit aixi de captures com aportar malalts a Jesus lo que lo s.r Conceller segon ab dits aguatsils del morbo se pora concertar tenint per ben fet lo que lo s.r Conceller segon ab dits aguatsils se pora concertar.

Ques conductia altre aguatsil del morbo.

E lo s.r Conceller segon inseguint la sobre dita deliberatio y en virtut de la sobre dita commissio a ell feta per la 12.ª de morbo ha disposat un paper lo qual es del tenor seguent.

Paper fet per lo s.r Conceller segon de las obligacions del balle de morbo.

Obligacions del fadri chirurgia

Vuy a catorse de mars *1651* per commissio feta per part dels molt Ill.es s.rs Concellers y dotsena de Morbo al molt Ill.e s.r Conceller segon disposa lo present fahedor

Primo que attes lo cafer gran te lo d.r Ferrer y m.º Gibern en curar y visitar los malalts per patir ells algun detriment se dona als dits un Joue chirurgia anomenat Francesch Lleonart la obligacio del qual sie sangrar tots los malalts li ordenaran dits senyors.

2.º que dega y hage dit Lleonart quant executara alguna sangria principalment en desganes suspitoses de contagi que ut plurimum han de fer de peu demanar al D.r y chirurgia a quin malalt van a visitar perque ell feta la sangria hi acudesca y alli execute lo que li dexaran ordenat aquells s.rs y aixi mateix consequenter en les demes cases.

3.º que no prenga diner xich ni gran de ningun malalt sino que al dit seruesca ab molta caritat y amor conforme tinch experiencia de ell lo temps me serui de fadri en lo hospital general de Bar[celon].ª

4.º Que attesas las moltas barbas feya sangrias, curas, y lo perill ab que se exposa he concertat donarli cada mes dos centes lliures ab pacte y conditio que tingue obligacio de tenir llançetas bonas y aquellas façe apuntar a son gasto.

Balle y ajudants de morbo

P.° vista la poca salut possoheix m.° Coll se ha disposat seruis son carrech Matia Nogues botiguer de teles son nebot al qual se li ha ajustat un ajudant ques diu Jaume Biscompte Pintor ab los quals he concordat darlos cada dia y nit a quiscu dotse reals no mes comprenentse en asso totes y qualseuols captures hagen de fer assistencia dels fadrins y qualseuol altres diligencies de manera que entre die y nit no puguen exigir sino sols dits dotse reals a quiscu.

2.° tinga obligacio dit Macia de conuidar las personas hauran de guardar en lo portal nou y de mar.

3.° hage de fer portar tots los malalts que li dira lo s.r D.r en Jesus.

4.° Que fasse enterrar los morts dels quals se tindra suspita ser morts de contagi y estos o, en Jesus ,o, en algun sementiri aduertint que se enterren molt fondos.

5.° que tinga obligacio de veurerse dos vegadas cada dia ab lo d.r y chirurgia y que se informe dels malalts que tenen y com ho passan y que del dit fet ne façe relacio al s.r Conceller Segon.

Obligacio del ajudant de Balle || de morbo
qui es Jaume Biscompte || pintor.

P.° conuidara les persones que han de guardar al portal de s.t Antoni.

2.° auisara dos vegadas cada dia al hospital y veura si ha ningun malalt apartat en la conualescencia y que aquell si apareixera be al d.r y chirurgia sie aportat en Jesus.

3.° que tingue obligacio cada nit à toch de oracio de anar a casa del s.r Conceller segon a fer relacio de tots los malalts hauran visitats.

4.° Ques vege dos vegadas cada dia ab lo d.r y chirurgia pera veurer si se ha de executar res.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 157 i 158.)

APÈNDIX XXIII.

✠

Relacio de la anatomia feta per lo D.r
Bernat Mas per orde dels molt Ill.s S.rs
Concellers, y junta de morbo.
Assistintli lo D.r Joan Pau March, y Jalpi.
y regonexent los dos las parts en lo modo seguent.

Als 19 de mars *1651* á 10 horas de matinada en lo pati de la conualescencia del Hospital general de B[arcelon].a lo D.r Joan

Pau March y Jalpi, y lo D.r Bernat Mas en presencia del D.r Jau[m].e Ferrer, y del Chirurgiá son company, lo D.r Joseph Albanell praticant en medicina, Joan Matas studiant en dita facultat, m.o Jau[m].e Sancts Chirurgia de B[arcelon].a, m.o Sancts fadri major de la chirurgia de dit Hospital, y altres tres fadrins chirurgians de dit Hospital an feta anatomia de una dona de edat de 25 anys fins als 30. poch mes ,o, menos, la qual tenia la disposició del cos molt bona, y corpulent, tenint un bubó en lo angonal, y auia 2 dias era en dit Hospital. Posat lo subjecta sobre una taula, oberta la cauitat natural y cauitat vital se es trobat lo seguent.

P.o obert en rodo lo cor, se á trobat en lo uentrell dret de dit cor, que estaua tot ple de sanch negra, crassa, á comparació de pega fusa, y oberta la uena caua fins al cepto transuers, tambe se ueu plena de sanch negrissima, crassa, y cremada. En la uena arterial, que ix de dit uentrell dret, y aporta la sanch uenal preparada en dit uentrell al pulmo ,o, frexura tambe y auia de dita sanch presa, que tenia figura rodona á modo de una candela ,o, llimach de color groch.

En lo uentrell esquerra del cor, lo qual es mes petit, ahont se elabora la sanch arterial, y sperits uitals tambe se es uist tot ple de sanch cohagulada, negra, adusta, com á pega, y en lo exorto de la arteria magna que ix de dit uentrell esquerra, y aporta la dita sanch arterial y sperits uitals, auem trobat dins de ella una substancia blanca, rodona, y presa á modo de una candela de cera molt molla; la qual tenia tres branchas encaminadas per la dita distribució del ram de dita arteria magna deorsum descendent, y de la arteria anexillar, que ua al bras esquerra, y de la arteria magna assendent essent la substancia la matexa sanch arterial, la qual ab lo adurent calor la auia cremada, y donada dita forma rodona.

Acabada la inspecció de dita cauitat uital auem feta anat[omi].a de la cauitat natural, en la qual auem obseruat.

Primerament lo fetge adust, y la uesica del fel tota plena de bile porracea. Tret lo uentrell deffora lo auem obert, y dins ell auem trobat quantitat de una escudella y mitja de bile porracea, y uerda, y llançada dita bile sens aueri altra cosa en dita cauitat, auem conciderada la tunica interna del uentrell, y en dita tunica auem uist, que hi auia unas eminencias, las quals de primera inspecció aparexian uns cuchs, y ben mirat no eran cuchs, sino

las matexas uenas del uentrell, que estauan com unas verissas plenas de dita bile crassa, que no era poguda resuar al uentrell á modo de color entre groch, y uert.

Acabada dita diseccio: en lo pati de dit Hospital deuant lo portal de dita conualescencia assentats los dits D.rs, y los demes dalt escrits auem consultat á cerca de la malaltia de la qual era morta dita dona; conclohent y resolent en dita consulta, que la malaltia principal era en lo cor, lo qual patint á tota substancia uenenata, acudint la sanch de tot lo cos en los uentrells de dit cor oprimintlo, corrompentse, y ab lo calor adurent cremantlo, li destrueix la uirtut uital, y com lo cor te tant consentiment ab lo uentrell, se irritan las uenas, y llançan dita bile en dit uentrell, la qual flueix de las uenas, y se engendra en ellas ab lo calor adurent communicat del cor.

Lo D.r Joan Pau March y Jalpi
Lo D.r Bernat Mas
Lo D.r Jau[m].e Ferrer
Lo D.r Joseph Albanell

Jaume Sans Chirurgia ‖ de Barselona.
Geronim Sans
Jaume Moralló ‖ fadri major de ‖ esta S.at (sic) *Casa*
Jauma Gibern ‖ chillurgus

✠

Relacio de la Segona anatomia feta per lo D.r Bernat Mas assistintli lo D.r Joan Pau March y Jalpi, per orde dels S.rs Consellers, y junta de morbo; regonexent los dos las parts en lo modo baix escrit.

Als 20. de mars *1651* á 10 horas de la matinada. lo D.r Bernat Mas discecá un cadauer de un home, al qual assisti lo D.r Joan Pau March, y Jalpi, lo D.r Joseph Albanell, lo D.r Narcis Jonch Bachiller del Hospital, Joan Baxeras, y Fr.ch Reig praticants en medicina, y Joan Matas studiant en dita facultat; Jau[m].e Sancts m[estr].e chirurgia de B[arcelon].a, Hieronim Sancts, y altre fadri chirurgia, junct ab Jau[m].e Moralló fadri major de la chirurgia de dita s.ta Casa.

An feta una anat[omi].a de un cadauer, mort en lo carrer de la Sgrima de edat de 30. anys, bona disp[osici].o de cos, y cor-

pulent, tenint un bubó en lo ingle dret, y moltas pigas per sa persona. Oberta la cauitat uital dins lo pericardion no hi auia aygua, y obert lo cor en rodo, en lo uentrell dret auem trobat que estaua tot ple sens altre cosa de sanch negra, crassa, grumosa, adusta; y la uena caua ascendent del fetje al cor tota plena de la matexa sanch. En lo uentrell esquerre del cor, tambe auem trobat estaua tot ple de la matexa sanch, y era tanta, que essent lo uentrell esquerre naturalment molt mes xich que lo dret, en aquest subjecta la abundancia de dita sanch lo auia tant umplert, que era tant gran com lo dret, y la arteria magna per lo mateix estaua plena de dita sanch, tenint los matexos caramells de sanch rodons comforme en lo p[rime].r subjecta de la dona.

En la cauitat natural, lo fetje tot cremat, la uesica del fel no era tant plena com del p[rime].r subjecta; tambe obert lo uentrell y auia humor sens ningun aliment, lo qual humor tenia lo color uert, no tant intens com lo p[rime].r subjecta: y lo que es digna de obseruacio es, que en la tunica interna del uentrell hi auia esculpidas segons longitut del uentrell deu ,o, dotze uenas plenas de dita bile, y ditas uenas eran grossas com una ploma de escriurer major que las ordinarias.

Acabada la disceccio tinguerem consulta los sobre dits, de la qual se resolgue sert mort lo dit home de la matexa malaltia del altre subjecta discecat lo dia antes.

Lo D.r Joan Pau March y Jalpi
Lo D.r Bernat Mas
Lo D.r Joseph Albanell.

Jaume Sans Chirurgia de Barselona
Jaume Moralló || *fadri major del ospital de S.at* (sic) *Creu.*

(*Deliberacions* de 1651, fols. 160 a 162.)

APÈNDIX XXIV.

D. D. [29 de Març de 1651.]

Concell de cent per materia de com hauia de restar la present Ciutat guarnida en cas lo s.r

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en lo qual concell lo s.r Conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs Concellers sos companys digue y refferi en dit concell Que com en lo ultim concell en lo tocant en cars que lo s.r Gouerna-

dor y Concell real y lo concistori dels molt Ill.es s.rs Deputats se haguessen de absentar desta Ciutat per ocasio de les malalties presents se troban en la present Ciutat com y de quina manera hauia de restar esta Ciutat de Bar[celon].a fonch comes dit fet als s.rs Concellers y 24.a de guerra pera que censurat lo que deuia fer y obrar esta Ciutat posassen son parer en un paper y aquell fos reportat en lo present concell y com estant lo die de ahir juncts los s.rs Concellers vingue lo s.r de s.t Magri Loctinent general de les armades de sa Mag.t en Cathalunya lo qual dona a dits s.rs Concellers un paper y aduertiments del modo y forma que esta Ciutat se ha de preuenir en cas de inuasio dels enemichs y vist y llegit dits s.rs Concellers dit paper en la 24.a de guerra delibera dita juncta que dit paper de dit s.r de s.t Magrin junctament ab lo paper fet per los officials majors dels tercios de la present Ciutat cusit en la ma de guerra en jornada de 31 de desembre proppassat y altre paper fet per dits officials majors de guerra en resposta del paper fet per lo s.r de s.t Magrin los s.rs Concellers fossen seruits proposarlos en lo saui concell de cent lo die de uuy y aixi mateix lo die de auuy dits s.rs Concellers han rebut altre paper de dit s.r de s.t Magrin tots los quals papers foren llegits en lo present concell del tenor seguent n.o 1. 2. 3. consuantur.

Gouernador Concell real y s.rs Deputats se absentassen della.

✠

1. *Memoria de las cosas que apar necessitar prebenir la Ciutat de Barcelona, per la defensa dels Enemichs.*

Primerament

Se judica tenir necessitat de quatre Mil soldats efectius de peu ademes dels naturals que son dins la Ciutat, y Mil Caualls; y que per impedir que dits soldats no tingan comunicatio dins la Ciutat axi per no inquietarla, com pera que se preseruen de totes Malalties per restar en estat de seruir, se judica que los dits sian allotjats en diferents endrets prop de la muralla, de manera que en ningun endret ahont seran destinats no y puga auer que dos cens homens junts.

A sauer que en la ocasio que se veura conbenir tenir déntrar dins la Ciutat; y que entre tant estigan allotjats per los llochs circonbehins, pera que pugan entrar dintre ab la prestessa que demanara la necessitat; y entre tant es necessari separar los dos Regimens que son dintre la Dressana que en tot faran sis cens homens; que sian allotjats en tres diferents endrets, a sauer los dos cens homens dins la mateixa Dressana, y los quatre cens restans, a s.t Pau, Nasaret, los estudys, orts de la Fusina ,o, ahont se trobara

mes apropos com no sia dins la Ciutat; y perque los dits no sian oçiosos y que ocasionats de la oçiositat no entren dins la Ciutat seria conbenient se ocupassen ab algun exerçiçy de trauallar ,o, en la guarda.

Y que entre tant se prebingues un bon Magasy de pallas y siuades per lo sustento de la Caualleria, pus altrement no seria en estat de seruir.

Representas tambe a vs.ª la necessitat que y a de prebenir que en cas que algun official ,o, soldat se encontras; ahont deuhen ser curats, y que per los oficials y agues algun lloch desent per llurs personas.

Tambe se representa a vs.ª se mire ahont se deuhen acomodar las caualgaduras y Caualls de dits officials per que ells se pugan sustentar, que ara no troban palla ni ferratge dins las vilas circonbehinas ahont son allotjats, ahont nols volen ya rebrer quan van y venen desta ciutat en dits llochs oferint dits oficials pagar lo ferratge quant ni aura pero entre tant es necessari sian asistits de la palla necessari.

Mes se representa a vs.ª de presisa necessitat de prebenir totas munitio[n]s de poluora, mecha, y balas si acas la Ciutat no tindra las necessarias.

Axi mateix se representa a v. s.ª ser necessari prebenir Magranes, Bombas, y enbensions de foch de Artificy, y si acas no y a personas praticques, seria necessari sercarne ab temps.

Axi mateix se representa a v. s.ª ser necessari prebenir quatre Mil pichs y palas, y vint y cinch mil fexinas, y tres ,o, quatre cens çestons.

Axi mateix se representa a v.s.ª ser necessari deu mil estaques mitat de vuit palms de halt, y mitat de quatre palms.

Axi mateix se aduerteix a vs.ª prebenir Molins de sang per fer tres centas quarteras de farina cadaldia.

Las diferents nobas que tinch de que los enemichs fan tots los esforços posibles pera venir a sitiar aquesta Ciutat me obliga a representar a V. s.ª lo sobre dit com dir tambe a vs.ª que considerant que quant los enemichs seran deuant no sera posible poder entendrer ni ocuparse en fer las obras de defença necessarias, y que perço seria la mayor conbeniensia prebenirlas ab temps pera que aquellas se pugan fer ab alguna comoditat y ab lo asert necessari, y com se considera per lo mes necessari fer promptement lo Cami cubert y enpalissar aquell, com asso no puga ferse si no ab molt temps se judica seria molt conbenient si comensas a trauallar promptement, y ques fessan prebentions de pals.

Per las prebentions de boca no se aduerteix a v. s.ª ninguna cosa pus me consta las diligentias y fa V. S.ª

Y apres de auer representat a vs.ª lo sobre dit dire que ma persona estara disposada pera tot allo que la judicara v. s.ª per lo mayor beneficy de dita Ciutat a que me oferesch per tot lo que trobara vs.ª apropos;

Y entretant he resolt de fer lo quartel general a Granolles pera impedir los inconbenients que y a ab los officials que venen de diferents quartels pera tractar de llurs afers y no volerlos rebrer quant tornan a llurs quartels com tambe per donar raho a les tropas que sesperan entrar dins pochs dies y acudir a la opositio dels enemichs

en cas volguesen ent[r]ependrer alguna cosa tenint per molt conbenient se donas tota la presa posible en fer portar tots los Canons se troban a Seruera pera que nos pugam seruir de aquells en la ocasio ni aja necessitat, y tambe com jo tinch necessitat de valermė de las pocas tropas que tinch; de retirar alguna part de las que son dins dita vila de Seruera ab que dits Canons restarian ab gran perill, es de presisa necessitat retirarlos.

Mes se representa a v. s.ª que seria molt important se fes aconduhir alguna quantitat de blat a s.ta Coloma de Queralt per al sustento del tercio de Mosteros, y altres del Batallo, y de ally se donaria orde per portarlo a Prades, Altrement perillam de perdrer aquella vila

Axi mateix se representa a vs.ª que lo modo de guarda se fa en la present Ciutat me apar essent aquexa fixa per uns matexos soldats se troba ser perillosisima pux dependeix de un cap de squadra a tenir inteligentia ab lo enemich y donarly lo nom y la entrada la nit que vol com vs.ª podra considerar; y que per considerarho axi en totes les parts del mon y nations ques fassa guarda nos trobara exemple ques fassa de aquexa manera, per auer ensenyat la experientia los grans danys y traisions que se han seguit en diuerses parts, ques lo que me obliga a representar a vs.ª la estimatio que fas de la present Ciutat, que seria facil reparar est dany en las guardes ab la forma se fan unibersalment per totas las plassas ahont y a guarnisio ques tirant cada nit quant se te de mudar la guarda un billet del puesto que les Compan[y]ias han de ocupar aquex dia y nit fins que las altres las relleuen.

✠

2. Los auisos que he tinguts despres ensa que he representat a vs. ab un paper algunas aduertencias per la seguretat y costodia de la present Ciutat de que en Tarregona se estan aguardant algun numero considerable de galeras enemigas cargades de ynfanteria me obligan a donar a vs. la present noticia y representarli de nou no sie ab animo de voler intentar alguna antrepresa quantra esta Ciutat considerantla tant falta de gent com saben se troba per lo que se judica aproposit que los soldats fransesos ques trouan dins ella se ocupasen *h*a fer guarda a las fortifications fora las murallas y al cap del moll mesclats ab catalans o, sols, com vs. ho trouara aproposit com tambe ques disposas en cas de una alarma haont tindrian de acudir dits soldats fransesos y oficials per seruei de la ciutat perque noi agues confusio en lo tems quel enemich aniria apretant sos designes y sels pogues fer per los naturals y fransesos la deguda opositio ab lo esfors y unio deguda com millor v. s. trobara aproposit.

Tambe se representa que seria aproposit se disposas una o dos petitas barques pera que en la nit anasen de la torra del cap del riu a Besos per descubrir lo que poria venir per la mar per lo que ofareix posar en ditas barcas los soldats franses[os] que vs.ª tindra nessesitat.

Y per quant tinch presissa nececitat de acudir a Granolles per donar rao a las cossas de la frontera y allargarme *h*a ella y demes parts necesaries suplich a vs. sia seruit ferme sabidor anit ho dema

de gran mati de las resolutions ques seruira pendrer y de tot lo que regoneixera aproposit que ma persona puga obrar en seruey de vs. a que estare sempre ab tota dispositio.

3. LOS OFFICIALS MAJORS DE GUERRA DELS QUATRE TERTIOS DE LA PRESENT CIUTAT DE BARSELONA.

Responent al paper donat a V. s.^{ia} lo titol del qual es, *Memoria de las cosas que apar necessita preuenir la Ciutat de Bar*[*celo*].^{na} *per la defensa dels enemichs;* Diuen que per sa part ha dies, donaren a V. s.^{ia} un paper intitulat *Aduertiments proposats per los officials Majors de guerra;* En lo qual molt extensament han aduertit lo que los aparegue que conuenie per la custodia y guarda desta Ciutat: al qual se refereixen.

Solament per satisfer a las ultimas lineas del paper dalt anomenat, en ques diu ser cosa perillosissima fer la guarda fixa per uns mateixos soldats que dependeis de un Cap de squadra lo tenir inteligentia ab lo enemich y lo donarli lo nom y la entrada la nit que voldra. Diuen primerament que la suppositio de ser la guarda fixa no pateix la falta se diu, pus los soldats cada nit entren de guarda en puesto different: y que ningun official, com son Alferes, Sargentos, ni Caps de Squadres saben lo puesto cert los toca la nit que entran de guarda; ab que se lleua tota suspitio de poder donar intelligentia del nom, ni entrada al Enemich: per ahont resta segura esta plassa de las trahitions se poden cometrer: lo que tenen preuist dits officials majors seguint lo que insinua lo paper de sortejar los puestos han de occupar los officials son de guarda:

Y en quant al ques diu que dependeix de un Cap de squadra lo poder donar la entrada al Enemich se respon, que en ningun puesto se troba un cap de squadra que comanda: que sempre ahont ell se troba hia altro official major que ell Que en quant a tenir lo nom los Caps de squadras es cosa tan platicada, que no es menester cansar a V. S. en la resposta.

Y en quant a tenir los quartels mestres ,o, abrigadas, es tan fresca la memoria del citi de Lleida, que qualseuol sabra molt be, que auenthi un tan gran soldat com lo s.^{r} Princep de Haucourt se feie la guarda per abrigada com vui se fa en Barselona, y en totes parts ahont hia circumualatio. Y aixi pot V. s.^{ia} en aquest cap estar sens recel algu, y en particular sent la guarda tota de officials de esta Ciutat de qui ha tant temps te V. s. llarga experientia de sa fidelitat; quant y mes, que si a V. S. li appareis ques fassa la guarda ab altro modo los officials majors estaran molt gustosos de ques fassa la dita guarda de la manera sia gust ds V. S. y major seguretat desta plassa.

Y desijosos de acertar al major seruei de V. S. estam aparellats a seruir a la present Ciutat ab lo feruor, que fins vui V. S. experimenta; y ab major y mes apretat seruei si iudica que conue; pero entretant Supplican a V. S. sia seruit considerar que atesos los gastos exorbitants que per sustento de dits regiments V. S. suporta deu V. S. fer una de dos cosas: so es cassar y desfer dits regiments ,o,

procurar medis peraque sens tan gran dispendi de la Ciutat pugan aquells sustentarse: y que aixi en primer lloch se deu proposar al saui Consell de Cent ,o, vintiquatrena de guerra si es util y conuenient per nostra conseruacio y defensa ques sustenten los dits Regiments.

En segon lloch en cas ques trobe ser utils dits Regiments ques procuren los medis pera sustentarlos: y com aien presentit que V. S. voldria reduir dits regiments a menor numero, diuen que quant aparega util a V. S. conseruar gent pagada, no solament deu V. S. reduirla a menor numero del que es vui; pero encara es forsos que V.S. augmente lo numero fins a doscents homens per quiscun tertio: que a mes que sempre hoan aixi demanat dits officials majors deu V. S. ferho en un cas tan apretat, com lo que vui te en esta Ciutat entre mans: que per los temors si poden dirse solament temors, los mals del pestifero contagi, y amenasses del enemich lo que occasiona que los mes apasionats de las cosas desta Ciutat veuen dits officials majors la deixen a las inclemencias que li poden suxehir.

En lo que toca per conseruar los regiments ab la salud que conue per la custodia y guarda de la plassa tant important ha de ser lo sol hi unich medi recullir tota la gent en los quatre quartels mestres, ia assenyalats fent en ells les barraques conuindran: prouehint llenyes y las demes coses aproposit per conseruarse absolut; y conseruar los portals y baluarts sens communicarse ab los demes de la Ciutat: perque de la communicatio entre los Ciutadans tenen feta experientia sobrada sels es morta alguna gent en los dits regiments lo que porie ser de pessimes y malignes consequenties si nos preuenie ab temps:

Y tambe deu assenyalarse en lo mateis hospital ,o, ahont millor aparega un quarto quis diga hospital per los soldats ahont pugan y degan recullirse los que cauran malalts als dits regiments.

Supposat que retirantse en los quartels mestres los soldats, es forsa se an de retirar los officials majors; y com los gastos en semblant[s] occasions se requereixen ser tan grans; sia V. S. seruit acentar lo sou deu donar cada mes als officials majors: perque no es just, que gasten ells ses asiendes quant los demes deixen esta Ciutat: ni es possible que ningu crega, que lo sacrifici que de ses vides fan en seruei desta Ciutat vulla V. S. no satisferlo ab sou cert quant tots los officials que a V. S. serueixen tenen lo sou cert: Que a mes que esta es cosa justissima, sera animar a dits officials majors, y sera eixirse V. S. de la molestia forsosa, que per part de dits officials majors tindrie: Ademes de queu tindran a singular gratia y merce. Deu V. S. g.de y done las felicitats y prosperitats, que dits officials majors li desigen: que son, y seran sempre de V. S.

Aficionadissims Seruidors

Los officials majors de Guerra
dels quatre Tertios de la present
Ciutat de Bar[celo].na —

Tot lo qual fet donaren dits s.rs Concellers per propositio peraque de[li]bere lo fahedor

Lo dit concell feu la deliberacio seguent Que per un Ciuteda

y militar del present concell anomenadors per los s.^{rs} Concellers se respongue al Ex.^{m} s.^{r} Marques de sant Magri lo viu sentiment te esta Ciutat de no poder condecendir a la peticio que sa Ex.ª ab los papers llegits en lo present concell demana per trobarse moltes difficultats y inconuenients y estar esta Ciutat tant exausta com esta y que los s.^{rs} Concellers per un correu ab tota diligencia scriguen una carta a sa Mag.^{t} (que Deu guarde) enuiantli copia de dits papers y aduertiments per dit s.^{r} de s.^{t} Magri donats y llegits en lo present Concell y aixi mateix se li enuie copia de les cartes ha scrites a la present Ciutat Ipolit Mestre de les compres dels blats que per esta Ciutat hauia fetas en las parts de Llenguadoch peraque Sa Mag.^{t} vists dits papers sie de son real seruey manar ordenar que los blats que dit Ipolit Mestre ha comprats en ditas Parts de Llenguadoch pera la prouisio desta Ciutat no sien detinguts y tambe vulla aconsolar a esta Ciutat ab virrey, soldats, diner, y prouisions com se li es suplicat y que se digue a dit s.^{r} de s.^{t} Magri que ja la present Ciutat ho fa a saber a sa mag.^{t} per un correu.

E Apres dits s.^{rs} Concellers donaren al dit concell per propositio aixi la dita embaxada feta per part dels molt Ill.^{es} Srs Deputats com tambe lo que aparexera deliberar lo present concell aserca del fet del arrendament de la neu de la present Ciutat del qual se entenen apartar los arrendataris pero casi tant de la falta de la gent se es absentada de la present Ciutat com per raho del comers que les viles y llochs an lleuat a esta Ciutat lo qual fet los s.^{rs} Concellers han comes als mag.^{chs} assessors de la present casa peraque fassen relacio del que deu fer esta Ciutat en dita raho peraque sobre un fet y altre delibere lo present Consell lo fahedor.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 175 a 179.)

A.) (*Concell de Cent del dia 31 de Març de 1651.*)— «... E, volent votar lo dit concell sobre lo fet proposat digue y referi dit s.^{r} conceller segon com fora de concell era lo s.^{r} Capita Caramany lo qual hauia fet sabidor als s.^{rs} Concellers de que venia pera reportar una embaxada en scrits de part del s.^{r} Marques de s.^{t} Magrin lo qual despres de hauer obtingut llicentia de dit concell entra dit s.^{r} Capita Caramany en ell y dona dita sa embaxada en un paper en mans del s.^{r} Conceller segon lo qual entrega al secretari del concell y per aquell llegit del tenor seguent

✠

Efectes del zelos cuidado de la conseruatio desta çiutat considerantla tant falta de jent com se troua son los atuertiments que conte[nen] los papers a vs. donat[s] per ma part y de la obligacio que com a lloch tinent de las Reals armas de sa Mag.^t que Deu g.^de dech preuenti*d*ament representar a vs. pera quant la nececitat obligas a la defensa en cas sutceis lo que las enemigas armas am*a*nassen de acitiar per mar y terra a esta ciutat, segons les preuentions de galeras y altres de ques te auis: y afectes son de la enteresa de ma voluntat ab que promet acudir a la defensa y expossar ma vida a qualseuol perill y unirse de tal manera ab vs. que sos atuertiments sa voluntat y sa dispossitio sian com a primer venerats y en tot lo posible opseruats.

Ab esta atençio de la qual resulta lo mayor seruey de Sa Mag.^t y conseruatio desta ciutat y per conseguent de tota la prouincia atuerti a vs. judicaua nacecitar de quatre mil soldats y mil caualls, sens pensar que vs. aye de gastar cossa per ells, puix sa Mag.^t dona lo pa de munitio siuadas sou ordi y monitions de guerra y altre sentit no se li a de donar a son paper, ni creu que vs. pense altre cossa.

Ni son sentir fonch, ni es, questa yent de armes age ni tingue de entrar dins Barcelona no sutceint lo cas de nececitat ans be fou son yntent etuertir que en lo entretant seria aproposit disposas vs. lo alojament en los llochs sirconueins ab poch numero a cada hu pera que se fes ab los menos danys dels naturals y del pays.

Enpero apar ser just tenir ab tems preuengut los llochs dins y fora de ciutat perque en tems que los centits no estan ocupats en engustias de defensa se dispossa ab sosiego y prudençia las cossas neceçaries per la seperatio dels regiments, designatio de puestos per sos sentenars a la Infanteria y Cauallaria, com magasens de pallas y altres cossas neceçaries pera poder seruirse en dit cas ab la promptitut que podan demanar las nececitats, com narran mos papers, en los quals expresament se atuerteix que los oficials pagaran sens obligar la ciutat a tal carrech.

Poluora balas magranes corda y molins de sanch estaques y lo demes neceçari atuertit es just preuenirse.

Lo anarmen a Granolles no es per deixar a vs. sino per disposar alli lo açiento per las personas dels pagadors, monitioners y altres, pera que dende alli puguen acudir a les parts haont los ordenare y estar sas personas ab alguna seguretat, sens tenir jent de guarnitio ab animo de acistir jo en las parts de las fronteras haont conuindra vigilant la opossitio que lo enemich obligara ab sas actions com de estar ab continuo cuidado de acistir en tot y per tot en quant conuinga a vs.

Los apuntaments de conduir blat a s.^ta Coloma no es per pensar voler obligar a vs. ho fasse de son diner sino pera que essent esta ciutat com ho es, protectora del Batallo, ab los Senyors deputats sian seruits preuenir de diners del batello una suma de blat bastant peral menester y conseruatio de aquell: y quant del diner del batello nos puga pagar se dona preuentiua forma com se puga conseruar aquell, ho suplicar a sa Mag.^t sia seruit per sa clementia donar la entretant ques millora lo estat de la uniuersal penuria quei a de Blat en la prouintia.

Atuertir que la guarda de la Ciutat no sia fitxsa per uns mateixos soldats es pressisa obseruausa en militar diciplina y del contrari se han experimentat diuersas entrepresas y repentins incursos.

Lo de las dos barcas peraque en la nit vajen de la torra del cap del riu a Besos, se troba y judica per molt conuenient y perque no sia ab tant gasto de la Ciutat e ofert a vs. los soldats nececitara.

Aquestas atuertentias se han fet a vs ab intenso desix de assertar al major seruey de sa Mag.^{t} que tant interessa en la conseruatio de vs. y en lo benefici desta Ciutat assigurant a vs. que tindre perticular gust que qualseuol resolutio de vs. sia la mes acertada oferint a vs. quant troue a proposit de que se escrigue a sa Mag.^{t} firmar los papers y atuertiments que de conformitat de tot se poran fer peraque tot tingue mes prompta efecta en la resolutio de la cort y si trouara vs. aproposit que dits papers y lletras vajen per un correu despadesch a la cort per demanar vinguen ab diligentia tropas, ofaresch ferlo detenir fins tinga tots sos despachos y lletres a punt, enpero entre tant que tardera es justa preuentio del zel de VS. acudir a obrar resolent las cossas que dependeixan de la mera voluntat de vs. com lo diligentiar las guardas de las Barcas y fortifications de fora las muralles pera preuenir en lo entre tant los designes que los enemichs podrian intentar y preuenir lo consuelo que demanan los soldats en cas se enmaleltisen de les malalties corrents com lo seperarlos ab alguns difarents puestos, a fi de que trouantse tant junts com estan en la dresana no sia *h*ocasio de enmaleltirse esperant que de la resolutio que sobre asso y demes se seruira donarme auis del que sobre dites materias trouara aproposit pera preuenir sa defensa pera que de ma part puga obrar en conformidat lo que mes conuingue pera seruir molt a vs. lo que li sara molt agradable.

Lo retirar los canons de Ceruera com tinch atuertit se judica aixi mateix ser de molta conuenientia ques retiren ab la major diligentia perque no sent aquella vila fortificada ni poder acistirla ab molta jent per tenirla ocupada en seruey desta Ciutat seria dificultos poderla conseruar en cas los enemichs la ataqassen ab alguna forsa antes que las tropas se esperan de Fransa no fossen arriuades promete[te]nt del zel de vs. se seruira donar la diligentia neceçaria.»

. . . .

E Apres dit s.^{r} Conceller segon en veu sua y dels demes s.^{rs} Concellers sos companys donaren per propositio al dit concell lo paper reportat per part del s.^{r} de Sanct Magrin alt incertat pera que dit concell delibere lo fahedor

E lo dit concell feu la deliberacio seguent Que los s.^{rs} Concellers sien seruits per medi de un Ciuteda y militar del present concell fer una embaxada al Ex.^{m} s.^{r} de s.^{t} Magrin tinent general de les armes de sa magestat (que Deu g.^{de}) en lo present Principat y comptats dient a sa Ex.ª com la present Ciutat estima molt lo bon zel y cuydado que sa Ex.ª ab lo paper de part sua donat per lo Capita Caramany llegit en lo present concell de-

mostra tenir de la conseruacio desta Ciutat y Prouincia y que la present Ciutat te entes tot lo en ell contengut y tindra cuydado de fer tot lo que conuindra al seruey de Deu del Rey n.^{e} s.^{r} y benefici y conseruacio desta Ciutat y Prouincia y que tambe se li diga que lo correu que diu ab dit paper te detingut pera que si la present Ciutat volra scriurer pora scriurer se li estima molt la merce de dita offerta y que aixi sempre quel vulla enuiar lo correu puga enuiarlo y que nol detingue per esta Ciutat restant la deliberacio per lo present concell feta en raho de dit fet als vinty [nou del] corrent en sa força y valor.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 181.^{v} a 183 i 185.^{v} a 186.)

APÈNDIX XXV.

(*Concell de Cent del dia 13 d'Abril de 1651.*)—«... E, Apres en tercer lloch dit s.^{r} Conceller segon en veu sua y dels demes s.^{rs} Concellers sos companys lo cap deffunct y quart absent digue y refferi que com en lo ultim concell de cent celebrat als quatre del present y corrent mes fonch deliberat de que se reformassen y esborrassen la plassa a tres cents soldats dels set cents que la present Ciutat te allistats vuy dia present per sa custodia y guarda Y sabent y tenint noticia los mestres de camp y sargentos majors dels tercios de la present Ciutat de la tal deliberacio no obstant se posauan aquella sobre son cap digueren a dits s.^{rs} Concellers que ells de ninguna manera podian guardar de una subpresa dels Enemichs de la qual tem esta Ciutat ab lo numero de quatrecents homens tant solament y que aixi ells quant a ses personas seruirian y perdrian sas vidas per deffença de esta ciutat Empero que no volian que corregues la custodia y guarda de aquella per compte de ells com à mestres de camp y sargentos majors del qual fet dits s.^{rs} Concellers ne donaren raho a la vintyquatrena de guerra la qual delibera de que se suspengues lo reformar y borrar la plassa a dits tres cents soldats Enuiant orde dits s.^{rs} Concellers a Aloy Planes mercader rational de la present casa lo qual actualment estaua ja exequutant la deliberacio de dit saui concell aborrant las plassas a dits soldats y despres consultant los s.^{rs} Concellers lo dit fet ab altra vintyquatrena de guerra pera tractar ab ella com y de quina manera y quin arbitre se poria trobar pera poder sustentar lo dit tercio de dits set cents homens

y dits s.^{rs} Concellers y Juncta despres de hauer consultat y procurat sercar molts y diuersos medis no han trobat arbitre algu pera poder sustentar dits set cents homens sino que dits s.^{rs} Concellers fossen seruits tornar à proposar lo sobredit fet en lo present concell Per tant dits s.^{rs} Concellers donan dit fet [per] propositio peraque delibere lo fahedor

E, Antes de votar lo present concell sobre lo dit fet proposat dit s.^{r} conceller segon digue com fora de concell eran los dits mestres de camp y sargentos majors, los quals supplicauan a dits s.^{rs} Concellers fossen seruits darlos llicentia pera entrar en aquell pera dir de paraula algunas cosas tocants aserca de la custodia y guarda de la present Ciutat y del demuntdit fet proposat los quals apres de hauer obtinguda llicencia de dits s.^{rs} Concellers entraren en aquell m.^{o} Fran.^{co} Vila Hieronym Nouell Ciutedans honrrats don Ramon Çalba Ramon Castello donsell Joseph Miralles Ciuteda honrrat Fran.^{co} Granollachs y de Millas mestres de camp y sargentos majors dels tercios de la present Ciutat, los quals lo hu apres del altre digueren y referiren llargament las causas per las qualls no podian seruir a la present Ciutat ab lo n.^{o} de 400 homens a soles per la gran circumuelacio que esta Ciutat te sino es ab molt gran derreputacio de ses personas y que ells se oferian a seruir a la present Ciutat com à particulars y no com á cabos y dit m.^{o} Fran.^{co} Vila tambe digue que en manera alguna volia seruir de m[estr].^{e} de camp per lo que tenia entes que algunas personas no hauian dexat de calumpniarlo a ell per raho de son carrech y que aixi los s.^{rs} Concellers y saui concell li hauian de donar llicentia de renunciar lo dit carrech de mestre de camp lo qual carrech renunciaue en ma y poder de dits s.^{rs} Concellers y saui concell y apres de hauer dits officials majors [referit?] tot lo sobredit isqueren de concell y fora que foren de aquell dit s.^{r} Conceller segon en veu sua y dels demes s.^{rs} Concellers sos companys lo quart absent digue y refferi en dit concell com lo disapte s.^{t} proppassat los s.^{rs} Concellers junctaren la juncta de morbo pera darlos plena noticia de la mutacio tant gran hauian rebut les desganes corrents, que era anar molt condit auer pres augment tenir complicatio de majors accidents com se deixaua veurer tant per las morts repentinas, com per las desganas corrents y ser lo numero dels malalts en Jesus de manera que obliga als s.^{rs} Concellers y Juncta manar fer unas barracas per tot lo rededor del hort gran en Jesus peraque los malalts tinguessen la

comoditat en lo jaurer era menester sens reparar gasto xich ni gran.

Delibera dita juncta attesa la sobredita relacio ques tingues una conferencia ab lo s.r Gouernador s.rs del real concell y s.rs Deputats, com de fet se tingue lo dia de Pasqua y per ser lo numero dels s.rs del real concell poch sols se deliberaren dos cosas la primera ques despatxas un correu a tota diligencia a la cort a sa mag.t (que Deu g.de) offerint los s.rs Deputats enuiarlo a sas costas lo que no es estat perque ditas cartas son anades per estafeta no sabent los s.rs Concellers la causa, ditas cartas contenian lo estat tant miserable en ques troba la Ciutat y Prouincia y que precisament necessitauem de un virrey qual conuenia per la Prouincia y estat desdichat en ques troba ab les petitions ia moltas vegadas repetidas y que eran asistencias de gent, diner, blats, galeras, y demes cosas conuenients perque sens ell y ellas era impossible poder y defençarse tant la Ciutat com lo Principat y aço ab llagrimas y postrats a sos reals peus y ab la claredat pot V.S. pensar.

Segonament se delibera que dita conferencia se dilatas fins a la tercera festa de Pasqua oferint lo s.r Gouernador manar enuiar à sercar los s.rs del real concell que estauan en sas torras, o, llochs circunuehins y com dit dia succehis lo hauer agut de arribar lo s.r Gouernador fins à Moncada a veurerse y tractar materias conuenients per la Prouincia ab lo s.r de s.t Magrin no fou posible tenir aqueix la conferencia y axi se commuta fins lo endema que fou lo dimecres en lo qual dia reberen los s.rs Concellers un recado dels s.rs Deputats reportat per lo sindich de dita casa dient que los s.rs Deputats no podian acudir a la conferencia tant per hauerhi ja algu dells fora com tambe per estar lo s.r Deputat real malalt y lo s.r oydor real ab dol y poch apres arriba en casa de la present Ciutat lo s.r m.r Sanou per part del s.r Gouernador dient hauer rebut lo mateix dels s.rs Deputats: y que aixi si los s.rs Concellers gustauan tenir la conferencia sa s.a estaua a punt pera las dos de la tarda, ahont los s.rs Concellers ab la puntualitat acostumada acudiren trobant lo s.r Gouernador molt mohino per la falta li hauian fet los s.rs del real concell auia manat enuiar a sercar y no obstant la falta y poch numero dells se tingue la conferencia fent y repetint los s.rs Concellers la mateixa proposicio referida dalt lo disapte proppassat en la Juncta de morbo y discorrent moltas y varias cosas se resolgue que los

s.rs Concellers per part de sa s.a y real concell representassen a V.S. seria be pera que pugam tenir nostras conciencias tutas y seguras scriurer à totas las uniuersitats de Cathalunya referintlos lo estat de les desganes corrents y tambe que seria be que si a V.S. aparexia destinar lloch pera la subuencio de la Ciutat com era per part de ponent la carniceria ,o, hostal de Sans y per part de lleuant lo pont de les bigues ,o, altres puestos a V.S. ben vistos.

Lo segon punt desta ultima conferencia fou tractar en cas ques elegissen puestos com hauia de restar la Ciutat custodida y guardada supposat que tants la abondonauan ys creia ja la abondonarian mes ab la anada dels s.rs Deputats. A ques respongue que en tal cars se hauian de fer dos cosas la primera la administracio de la Justicia recta, y presa ocasio los s.rs Concellers suplicarem quant encaridament puguerem al s.r Gouernador y real concell tinguessen a be restarse en la present Ciutat representantlos que ja que teniam desconsol dels s.rs Deputats per sa anada no meresquessem tenirlo de sa s.a y real concell à ques satisfeu dient que ells y lo s.r Gouernador tenian sacrificadas sas vidas y hasiendas en seruey de la Ciutat y que nos mourian de ninguna manera si ja no es que lo Rey n.e s.r los ho manas y offeri lo s.r Gouernador enuiar als s.rs Deputats tinguessen a be no mourerse per quant a mes de las desganas corrents teniam la amenaça de un siti del Enemich y en tal cas lo que Deu no vulla si se oferian consultar materias ahont y com las podrian consultar la qual diligencia ja ab temps hauian fet los s.rs Concellers.

E Aixi mateix en dita conferentia se tracta que si acas lo Enemich venia a sitiar la Ciutat ves la Ciutat que podia obrar de sa part que ell asseguraua encara que sabes abandonar totas las plassas y la gent de guerra quey hauia en Cathalunya a mes de la que te la Ciutat no era bastant faria entrar altras tropas pera defença de dita y que en tal cas seria be tenir la Ciutat puestos y llochs destinats pera ditas tropas asségurant a la Ciutat que serian pagadas municionadas y alimentadas per part del Rey y que los puestos ells nols volian saber sino sols que la Ciutat los tingues destinats.—T[r]actas tambe seria de conueniencia que V. S. elegis persones conforma se hauia fet altras vegadas y Principalment lo any *1649* peraque en cas de siti nos hagues de tenir cada punt lo saui concell de cent y que aquestos ab la 24.a de guerra obrassen lo que seria conuenient.

Mes auant seria menester tenir una o, dos barcas ab soldats de la Ciutat o, del Rey pagats y alimentats o, la gent aparexera a V.S.

Tambe lo s.r Don Honofre Alentorn nos refferi no voldria ser carregat per ningun temps en fernos sabidors que los s.rs Deputats sen anauan y que ell no sabia com hauia de restar lo batallo.

Y per hauer donat en lo ultim concell los s.rs Concellers la propositio ampla y la conseruacio del Tercio sia cosa annexa ab lo referit tambe se proposa a V. S. la conseruacio de dit, la paga, la reclusio dels soldats y tambe que se ha de fer tant dels officials de la Ciutat que sen son anats com de las demes personas y principalment de aquellas que tenen prouisions forçosas pera la cura y conseruacio desta Ciutat y generalment de totas de qualseuol facultat sien.

E, lo dit concell feu la deliberacio seguent Que en lo que te respecte a la quexa referida per lo mestre de camp Fran.co Vila en lo present concell los s.rs Concellers sien seruits per medi de un Ciuteda y un militar del present concell anomenadors per sa s.a fer una embaxada al s.r Gouernador representantli lo viu sentiment que esta Ciutat te del que se ha calumpniat de la persona de dit mestre de Camp Francisco Vila suplicant a sa s.a sie seruit manar rebrer informacio contra los calumpniadors en dit fet y manar castigar aquells conforme de Justicia sera trobat fahedor y que lo Sindich de la present Ciutat fasse instancia y part formada contra dits calumpniadors gastant per dit effecte tot lo que conuindra y que los s.rs Concellers aixi mateix sien seruits (sempre y quant se fara alguna quexa contra los demes officials majors calumpniant aquells de la manera han calumpniat dit mestre de camp Francisco Vila) de exir a la defença fent lo Sindich de la present Ciutat instancia y part formada contra los tals calumpniadors y que los s.rs Concellers sien seruits pregar a dits officials de guerra vagen continuant lo seruey fan a dita Ciutat com fins assi han fet y lo demes tocant a dita propositio attes la materia proposada es de tant gran concideracio y essent hora tant tarda com es los s.rs Concellers sien seruits manar junctar lo concell de cent disapte demati proxim y en aquell tornar a proposar lo contengut en dita propositio peraque lo concell puga pendrer la resolucio mes conuenient al seruey de Deu nostre Senyor del Rey benefici y conseruacio desta Ciutat y Prouiucia.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 198 a 200.)

APÈNDIX XXVI.

D. D. [*15 d'Abril de 1651.*]

Consell de cent.

Conuocat y congregat lo saui consell de cent Jurats en la forma acostumada lo s.[r] conseller en cap en veu sua y dels demes s.[rs] consellers sos companys lo ters y quart absents digue y refferi en dit consell la difficultat gran se te de ajuntar lo present consell per la ocasio de las personas del present consell ques troban fora la present ciutat per causa de las desganas que de present se troban existir en la present ciutat y si lo numero de las personas de dit consell nos redueix a menor numero se veuhen impossibilitats los senyors consellers de poder ajuntar aquell, Per tant proposan lo sobredit fet pera que dit consell delibere lo fahedor

E lo dit consell feu la deliberatio y conclusio seguent Que per quant lo saui Consell de cent per raho de las malaltias corrents contagiosas nos pot ajuntar que perço los senyors consellers sien seruits de enuiar a cercar lo molt Illtre. S.[r] official y vicari General pera que dit S.[r] Vicari General suspenga las censuras per raho del jurament tenen prestat pera que alçadas ditas censuras puga deliberar lo fahedor.

En executio de la qual deliberatio fonch enuiat a cercar lo molt Rnt. S.[r] Fran.[c] Valeri pr.[e] y canonge de la seu de B[arcelon].[a] official de monsenyor R.[im] Bisbe de B[arcelon].[a] lo qual present en dit consell alçà y sospengue totas las censuras y penas attesa la necessitat se te de ajuntar lo present Consell.

E apres suspesas y alçadas ditas censuras per dit senyor official dits senyors consellers tornaren de nou a proposar si lo numero de las personas de consell de cent se reduhiria a menor o no attesa la difficultat se te de ajuntar aquell per causa de las personas absents de la present ciutat.

E lo dit consell votant sobre lo dit fet feu la deliberatio seguent

Que attes per raho de las malaltias corrents contagiosas per raho de las quals sen son anadas y absentadas de la present Ciutat moltas personas de consell de cent y de cada die se van absentant per raho de la qual absentia lo present consell nos pot

ajuntar ni en aquell pendrer resolutio alguna, Que perço durant ditas malaltias corrents contagiosas y fins altra cosa apareixera als senyors consellers dits senyors consellers pugan ajuntar lo consell de cent sempre y quant se trobara en numero a dita Junta quaranta una persona hauent ni empero de tots estaments lo qual consell essent en dit numero de 41. persona pugan los senyors consellers proposar y dit consell deliberar tot lo que conuindra al seruey de Deu y benefici de la present ciutat com si tot lo numero de consell de cent fos present E apres lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors consellers sos companys lo quart absent feu la propositio seguent

Dissapte s.t proppassat los senyors consellers juntaren la Junta de morbo pera darlos plena notitia de la mutatio tant gran hauian rebut las desganas corrents, etc. (*).

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que en lo tocant als soldats que la present ciutat te allistats pera sa custodia y guarda y lo numero de aquells sie comes com lo present consell ho comet als senyors consellers y vint y quatrena de guerra peraque se seruescan fer un paper contenint lo modo se ha de tenir pera guardar la present ciutat lo numero dels soldats y en los puestos que dits soldats han de estar alojats y abarracats si conue lo qual paper los senyors consellers se seruiran proposarho en altre consell pera que puga deliberar lo fahedor *y en lo que tè respecte a la materia tocant a las cridas pera fer tornar los doctors en medicina chirurgians y apothecaris sie comes* com lo present consell ho comet a dits senyors consellers y Junta de morbo pera que juntament ab los Mag.cs Aduocats de la present casa vegen y miren lo priuilegi del morbo te esta Ciutat ordinations y deliberations de la present casa del any *1589.* mirant lo que pot y deu fer la present ciutat contra los tals doctors chirurgians y apothecaris posantho axi mateix en un paper lo qual manaran axi mateix dits senyors consellers llegir en lo present consell peraque oyt aquell puga deliberar lo fahedor, *y al que te respecte* als officials de la present casa y altres officials de la present ciutat que se son absentats della sels notifique la falta fan en sos officis donantlos un temps competent peraque tornen a fer sa residentia en llurs officis, altrament passat aquell lo present consell

Que en lo tocant als soldats de la present Ciutat se comet a la 24.a de guerra.

Per materia de fer tornar los D.rs en medicina y chirurgians.

Que als officials de la present casa sels notifique dins un breu termini tornen a la present Ciutat per seruir sos officis.

(*) Com dita proposició, sustancialment i literal és la mateixa que formulà'l Conceller segón en el Concell de Cent Jurats del dia 13 d'igual mes d'Abril, que ja vé transcrita en el precedent *Apèndix XXV*, omitim aquí, per ociosa, sa repetició.

Y en lo que te respecte en los Soldats lo s.r Gouernador à offert entrar sie comes als s.rs Concellers y Juncta de guerra.

prouehira lo que se trobara esser de dret fahedor *y en lo que te respecte als soldats* que lo S.r Gouernador offereix entrar per la custodia y guarda de la present ciutat sie comes axi mateix [com] ho cometen a dits s.rs consellers y Junta de guerra pera que vejan miren y censuren ditas cosas y vejan hont dits soldats poran estar no alotjant aquells dins la present ciutat sino fora y de tot se seruiran dits s.rs consellers ferho posar en scrits y proposarho al present consell pera que axi mateix puga deliberar lo fahedor y axi mateix se seruiran dits senyors consellers manar juntar los mag.chs A[d]uocats de la present casa y proposar en aquells lo modo forma y manera se deuhen castigar las personas que reuelen los secrets y vots se fan y diuhen axi en lo present consell com encara en las Juntas y que aximateix vejan dits Mag.cs aduocats com y de quina manera qualseuol persona de consell de cent axi en dit consell com ab Juntas puga parlar clar y liberament dir ab son vot son sentir posant axi mateix dits Mag.cs aduocats lo parer en scrits lo qual los senyors consellers se seruiran manar legir aquell lo primer consell se tindra pera que oyt aquell puga pendrer la resolutio conuenient al seruey de Deu Benefici del Rey y desta ciutat y Prouincia.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 203 a 204 i 206.v a 207.v)

A.) D. D. [*19 d'Abril de 1651.*]

Consell de Cent.

Conuocat y congregat lo saui concell de cent Jurats &c. en la forma acostumada lo s.r Conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs Concellers sos companys lo quart absent digue y refferi en dit concell com en ex[ecuci].o de la delib[eraci].o feta per lo saui concell de cent tingut y celebrat als quinse del present y corrent mes los s.rs Concellers y dotsena de morbo junctament ab los magnifichs aduocats de la present casa y altres aplicats hajan fet un vot en scrits y minutadas las cridas per materia de morbo lo qual vot y crides foren llegits en lo present Concell del tenor seguent.

✠

«JHS. CUM MARIA.

Die 19. mensis Aprillis 1651.

Vot fet per los assessors de la pre-

En lo fet consultat per los molt Ill.es Senyors Concellers als aduocats ordinaris de la present Ciutat y altres aplicats abaix firmats

sobre los casos expressats en la deliberatio feta en lo Saui Concell de Cent selebrat als 15. del dit mes de Abril, Vista la dita deliberatio y los caps en aquella contenguts que baix se indiuiduaran Vist lo priuilegi del morbo a esta Ciutat concedit y diferents ordinations deliberations y Crides de la present Ciutat fetas en lo Any 1589 en lo qual temps en la dita Ciutat hi auie morbo contegios de pesta (del qual nos desliure Deu per sa diuina Clementia) Vist lo que se auia de veurer y attes lo que se auia de atendrer Venint sigillatim als Capitols sobre los quals recau la present Consultatio segons la dita deliberatio del dit Saui Concell de Cent feta dit dia de 15. de abril

sent Casa per raho de D.rs en medicina chirurgians y apothecaris.

Lo primer Capitol diu que lo que te respecte a la materia tocant a las Crides pera fer tornar los doctors en medecina chirurgians y apothecaris ques vejen y miren lo priuilegi del morbo te esta Ciutat, ordinations, y deliberations te la present Casa del any 1589 mirant lo que pot y deu fer la present Ciutat contra los tals doctors chirurgians y apothecaris y attes y considerat que ha constat y consta que la present Ciutat ha estat y esta en consuetut y possessio de compellir als d.ors en medicina y Chirurgians de assistir en la present Ciutat en temps de necessitat pera curar los malalts y en cas de absensia de aquells ha ferlos tornar en la dita Ciutat y per aquest effecte fer y pubblicar crides en conseruatio de la dita consuetut, segons resulta de les crides pubblicades al p[rime].r de abril *1558.* de part del mag.ch R[ege].nt la Vegueria de Bar[celon].a en virtut de prouisio per lo Prior de sa Cort feta, y per la desliberatio feta en la Junta del morbo a 23. de Juliol *1588.* y per altre desliberatio feta als 4. de octubre del mateix any per los molt Ill.es Senyors Concellers y Vuytena de morbo y per les crides pubblicades de part de dits molt Ill.es S.rs Concellers y Vuytena de morbo als 16. de agost *1589.* en los quals y altres actes esta fundat lo dret de possessio y consuetut que te la Ciutat en la materia subjecta lo qual dret esta corroborat ab Reals priuilegis, y altres dispositions de dret mentionats en les dites crides fetes al p[rime].r de abril del dit any *1558.* c.o (*) mestre Cosma Amiguet y m[estr].e Joan Bayllo, y attes que ha constat y consta de la euident necessitat que te vuy la Ciutat de la assistensia en ella dels Doctors en medicina, y Chirurgians pera curar los malalts que son en ella Perço y altrament los D.rs baix firmats son de vot y parer, que los molt Ill.es Senyors Consellers, y Junta del morbo poden prouehir y manar pubblicar crides manant als metges y Chirurgians, que habitauen en la present Ciutat y se son absentats de aquella, que dins un termini competent tornen a la dita present Ciutat, y comparegan deuant los molt Ill.es Senyors Concellers en Casa de la Ciutat y Junta de morbo sots pena de esser desensiculats, y trets de les bosses dels offisis de la Ciutat, y los que no seran insiculats de ser inabils dels offisis y beneffisis de la dita Ciutat.

Lo 2. Capitol de la dita conclusio conte que los Senyors Concellers manen ajuntar los assessors de la present Casa, y proposar a ells lo modo, forma, y manera se deuen castigar les persones que reuelan los secrets, y vots se fan y diuen axi en lo dit saui Concell de sent, com encara en les juntes, y attes y conciderat, que lo principal requisit que es menester en un ajuntament y saui Concell es

(*) contra.

lo secret del que en aquell se tracta, y dels vots particulars que en aquell se fan, y que nos propale ni pubblique qui son les persones que an fets los vots, en tant ques troba, que contra los tals reuelants lo secret se ha imposat pena de priuatio de officis, de incorrer en perjuri, y infamia, y falsedad, y molts doctors an volgut que lo tal qui reuelara y manifestara lo secret, y vots particulars del Concell incorrega en pena de mort, y tots los doctors que tractan desta materia encarregan molt la conueniensia del secret, com *h*a cosa en que consisteix la major utilitat de la bona directio, gouern, y administratio de la Ciutat; de hont y altrament los matexos Doctors baix firmats son de vot y parer que los molt Ill.es S.rs Concellers y saui Concell de cent porien fer un statut imposant pena contra aquells qui reuelaran, y manifestaran lo que sera tractat en lo dit Saui Concell de sent, Trentenari y Juntes de la present Casa, y vots particulars en dits Concells, y Juntes fets, de priuatio dels offisis y beneffisis de la dita Ciutat, perpetuament, a mes del perjuri, infamia, y falsedat, y de desterro de la dita Ciutat Termens y Territori de aquella per temps de deu anys saluat en tot y per tot la censura del dit saui Concell de cent.

Lo 3. y ultim Capitol de la dita desliberatio conte que dits aduocats digan com y de quina manera qualseuol persona de concell de sent axi en dit Concell com en Juntes puga parlar clar, y liberament dir ab son vot son sentir, y attes y conciderat, que totes les persones que assistexen en los Concells, y Juntes de Casa de la Ciutat tant en virtut del jurament, que tenen prestat, exoneratio de ses conscienties, y dispositio de dret estan restrets, y obbligats en dir ab claredad y liberament dexats apart tots respectes humans sols attenent al seruey de Deu, del Rey n e S.r y beneffisi de la Ciutat son vot y parer en la materia de ques tracta, que altrament no satisfa a sa consciensia, ni a sa obbligatio, de manera que per ninguns respectes deu dexar de dir liberament, y ab tota claredad lo que la consciensia li dicta, y no sie posat en raho que les tals persones que diuen son vot liberament, y satisfan a son offisi reban dany algu, ni prejudici directe ni indirectament tractant del beneffisi de la Ciutat y pubblich: Perço y altrament los d.rs baix firmats son de vot y de parer que los moltI ll.es Concellers, y Saui Concell de cent fassan statut particular disposant, que les persones que assistiran en dits Concells y Juntes a pena de perjuri y altres de dret imposades digan son vot, y parer liberament, y ab tota claredat sobre les materies, y coses ques tractaran en los Concells, y Juntes en que assistiran, y per que ab major seguretat y sens temor algu pugan acudir al compliment y obseruança del que sels ordena ab dit statut, sels promete en lo mateix statut indempnitat, prometent relleuarlos indempnes *h*a gastos de la Ciutat de tots los danys y molesties que sustindran directament ,o, indirectament per ocasio del vot auran fet, y del demes que auran dit, y tractat en dits Concells y Juntes fent *a*xir lo Syndich a la deffensa de la dita persona et hæc, Saluo semper etc.

Cellers ad.tus ciuitatis
Mir ad.tus Ciuitatis
Jorba Consulens.»

Cridas per materia de morbo.

«Ara ojats tothom generalment queus notifican y fan asaber de part dels molt Ill.es s.rs Concellers de la Ciutat de Bar[celon].a y

dotsena de morbo tenint per aquestas cosas poder y facultat del saui concell de cent que com en la present Ciutat de present y haja algunas malaltias de mala especia y apegadissas y si no se prouehia al remey de aquellas sen podria seguir molt gran deseruey al Rey n.^{e} s.^{r} y dany a la present Ciutat y sos habitants Perço sa s.^{a} inseguint reals Priuilegis a la present Ciutat concedits ha statuydes y ordenades les coses seguents.

Primerament se exorta a totom generalment que netejen ses conciencies de vicis y pecats fent una bona y s.^{ta} confessio y posantse en gracia de Deu, al qual suplicaran sie seruit per sa infinita misericordia apiadarse de esta Ciutat y alçar la ma del castich ab que nos amenaça.

Item per quant pot sdeuenir que anantsen algunas personas de la present ciutat se poden encontrar per lo cami y tement que en las parts hahont van no las vullan rebrer tornarsen a la present ciutat Perço ordenan sas s.^{as} que qualseuol persona de qualseuol estament grau o condicio que sie que sen anira de la present ciutat ab animo de transferir sa habitatio en altra part no puga entrar en la present ciutat sens que primer sie visurat per lo doctor y chirurgia que per est effecte nomenara la Ciutat sots pena de la vida per al que contrafara y entrara estant infecte y per los que no ho estaran de cent assots si no sera[n] militars o gaudiran de priuilegi militar y si seran militars de dos cents ducats o altra major o menor a arbitre de sa S.^{ria}

Item que ninguna persona ara sie de la present Ciutat ara forastera ques trobe encontrada gose ni presumesca entrar en la present ciutat sots pena de la vida.

Item per quant algunas personas poch tements a Deu y a la Justitia temporal que han tingut en sas casas malaltias per temor de perdrer sas mercaderias o robas no dubtan escalarse per las murallas de la present ciutat y llançar per aquellas ditas robas y mercaderias del que sen podria seguir molt dany a tota la Prouincia. Perço statueixen y ordenan que ningu gose ni presumesca escalar las murallas de la present ciutat ni llançar robas algunas o mercaderias per ellas palesa ni amagadament sots pena pera tots lo[s] quis trobaran escalant ditas murallas o llançant ditas robas y mercaderias o, sels prouara hauerho fet de mort natural sens remissio alguna executadora encara que no se prouas que las ditas robas y mercaderias fossen tretas de part infecte.

Item per quant en aquest temps es util y conuenient tenir la Ciutat neta y preseruada de mals olors ordenan y manan que tothom generalment escombren o escombrar fassan quiscun mati los carrers de la present ciutat quiscu en son enfront tenint net aquells de totas immundicias sens regar aquells si no es per apagar la pols sots pena de 3 ℔ ß per quiscuna vegada ques trobara esser contrafet a la present crida.

Item per lo mal olor y corruptio que resulta dels cuchs de seda se prohibeix a tothom generalment que lo present any no pugan fer seda sots pena de 50 ℔ ß aplicadoras lo ters al acusador la altra part al official executant y la altra part a la present ciutat per gastos del morbo.

Item que ningun pescador ni altra persona gose tenir en ciutat ni en barracas de mar, esquer de peix que puda ni budells ni altras

bruticias pera fer cordas de violas que donen pudor alguna sots pena de deu lliuras per quiscu y quiscuna vegada que sera trobat hauer contrafet a la present crida.

Item statueixen y ordenan que ningun ortola ni altra persona gose ni presumesca regar ningun genero de ortalissa ab ayguas brutas en las quals se sien rentadas bugadas sino que las hajan de regar ab ayguas claras y netas sots pena de 10 ℔ ß per quiscu y per quiscuna vegada sera trobat contrafer en ditas cosas y de perdrer y llansarli las ditas ortalissas que seran trobadas esser regadas ab ditas ayguas brutas en que sien estadas rentadas bugadas de la qual pena lo ters sie del acusador lo altre del acusador lo altre del official executant y lo altre per la ciutat per los gastos del morbo.

Item desitjant remediar alguns danys que als poblats en la present ciutat podrian sdeuenir si no si prouehia de remey per causa de las bugaderas y rentadoras de bugadas que van fent bugadas axi en casas netas com empestiferadas y prenen roba pera fer ditas bugadas en sas casas de personas netas y tambe de empestadas. Per tant desitjant prouehir dits danys e inconuenients statueixen y ordenan que no sie licit ni permes a ninguna bugadera ni rentadora de bugadas fer ni rentar ningunas bugadas axi de casas sanas com empestadas ni pendrer roba de aquellas pera ferne en sas casas sens tenir licentia del conseller o persona que tindra lo carrech o superintendentia de la salut dels carrers hahont estaran situadas ditas casas sots pena per las que lo contrari faran de 25 ℔ ß per quiscuna vegada que seran trobadas hauer contrafet de las quals las dos parts sien del acusador y la altra del official executant y si sera persona que no puga pagar las ditas 25 ℔ ß cayga en pena de cent assots o altra a arbitre de sa s.ª y en aquest cas tinga obligatio de pagar la ciutat la part tocant al acusador.

Item per quant en aquest temps es molt conuenient que la ciutat estiga prouehida de las vituallas y prouisions necessarias per lo sustento de la vida humana com son vi oli tunyina sal adrogas y altras cosas y vuy se experimente falta de aquellas per causa que los mercaders y altras personas que acostumauan vendrer als poblats de la present Ciutat totas las ditas cosas han tancadas llurs casas y botigas hahont tenian ditas prouisions per temor de las malaltias corrents y sen son anats fora la present Ciutat del que redunda gran dany y detriment a la present ciutat y poblats de aquella. Perço volent los molt Illtres. Senyors consellers y dotsena de morbo prouehir lo degut remey ab tenor de la present publica crida diuhen notifican y fan a saber y manan a qualseuol persona de qualseuol stat o condicio sie que tindra de ditas vituallas y prouisions y han acostumat vendrer aquellas als poblats de la present ciutat encara que sien absents, Que dins sis dies apres de la publicatio de la present obren ditas casas y botigas hahont tenen recondidas ditas Prouisions y aquellas vengan al just preu als poblats de la present ciutat ab la seguretat lo temps requereix ço es posant una barra trauessera a la porta pera que ninguna persona entre en llurs casas y botigas guardant quiscu de ells la salut y de sa familia com es just y raho altrament passats aquells sels obriran ditas casas y botigas hahont se entendra estaran ditas prouisions recondidas ab clau de comte y per dits molt Illtres. S.rs consellers seran posadas personas en ditas casas y botigas peraque vengan ditas vituallas y prouisions als po-

blats de la present ciutat pagant las tals personas a costas y despesas dels amos de las mercaderias.

Item per los grans danys que se segueixen en lo temps corrent de comunicarse los sans ab los infectes o malalts, y de transferirse mobles roba o alajas de unas casas a altras. Perço statueixen y ordenan que ninguna persona de qualseuol grau o condicio sie gose entrar en casa alguna en la qual hi hage malalts suspectes de contagi ni transferirse de una casa a altra encara que no fos la dita casa suspitosa de contagi mobles alguns robas ni alajas si no es que fos ab licentia del conseller o persona que tindra la superintendentia de la salut en lo quarto hont estara la dita casa sots pena de la vida perals qui contrafaran irremisiblement executadora.

Item per quant en aquest temps son molt danyosos los concursos y ajusts de personas de differents barris perço prohibeixen sas s.as als mestres de escolas y mestras de costuras lo tenir en sas casas minyons y minyonas pera ensenyarlos fins altra cosa sie ordenada per sas s.as sots pena de 25 ₶ ℔ per quiscu y per quiscuna vegada que seran trobats contrafer a la present crida lo ters de las quals se apliquel (sic) acusador y laltre al official executant y la altra a la present ciutat per los gastos del morbo.

Item statueixen y ordenen ques prohibesca com ab la present se prohibeix a qualseuols corredors o ropauellers lo poder vendrer fins altra cosa sie ordenat per sas senyorias qualseuols vestits ni roba de seda ni llana usada y axi mateix se mana a tots los sastres que no pugan fer vestits alguns de ditas cosas usadas si no es que las robas fossen proprias del qui las fara fer no en manera alguna compradas sots pena perals qui contrafaran de 50 ₶ ℔ diuididoras per ters, ab lo acusador, official executant y la present ciutat per gastos del morbo. y quant la persona que contrafara no tinga pera pagar dita pena cayga en pena de cent assots y en dit cas la ciutat pague la part al acusador.

Item se mana a tothom generalment a pena de 10 ₶ ℔ que maten los gats y gossos que tindran en sas casas exceptats aquells que tindran lligats dins de sas casas y si sen veu anar algu per los carrers dona la ciutat de premi deu sous per quiscu a quil matara.

Item per los grans danys que se poden seguir de que alguns poch tements a Deu y a la Justitia temporal no dubtan ubrir y traurer roba o altras cosas de las casas que per hauerhi hagut malaltias sospitosas de contagi estan fetas tancar per la present ciutat. Perço statueixen y ordenan que ninguna persona gose ni presumesca no solament traurer cosa alguna de ditas casas pero encara ni ubrir aquellas sens expressa licentia del conseller o persona que tindra la superintendentia de la salut en lo quarto hont dita casa estara situada sots pena perals qui contrafaran de la vida irremisiblement executadora y ab la present se promet per part de la present ciutat que qualseuol persona que posara en ma dels molt Illtres. senyors consellers alguna persona que haja contrafet al present capitol y donara plena proua de dit delicte que encontinent del diner que te girat la Ciutat al scriua rational per gastos de morbo li seran donadas y pagadas cent lliuras y aço tantas y quantas vegadas entregaran persona als senyors consellers y donaran plena proua hauran contrafet al present capitol.

Item per los molts danys que se seguexen axi al comu de la pre-

sent ciutat y als mateixos particulars que estan malalts de contagi de dissimular son mal Perço statueixen y ordenan que qualseuol persona de qualseuol stament grau o condicio que sien que se sentira febra ab dolor de cap y vomits que solen esser prenuncis de peste dega y tinga obligatio a pena de la vida de denuntiarho al vintener a qui tocara la casa hont dit malalt habitara lo qual dega estar reclos en ella sens mourerse de alli ni comunicarse ab altras personas fins que per lo vintener se haje prouehit lo fahedor y aueriguada la conditio de la malaltia sots pena de la vida si lo contrari se sera trobat fer.

Item per quant algunas personas que tenen en sas casas malalts de contagi no dubtan exir de aquellas y comunicar ab las personas sanas de ciutat del que se poden originar molts y graues danys Perço statueixen y ordenan que de la casa hont hi haura algun malalt de contagi no gose ni presumesca exir fora de dita casa sots pena de la vida si no es que haja fet purga dins dita casa per los dies apareixeran necessaris passats los quals constant que estan sans y sens suspita alguna de contagi per lo conseller o persona que tindra la superintendentia de la salut en lo quarto que sera la dita casa se li podra donar licentia per anar per ciutat.

Item per los danys ques podan seguir de comunicarse los confessors metges cirurgians apothecaris y altras personas que estan deputadas pera portar los malalts als hospitals ab las personas que estaran sanas y perque aquestas se pugan apartar de ells quant los trobaran per los carrers de ciutat anant a visitar los malalts perço statueixen y ordenan que los confessors y altres sacerdots quant exiran de las casas hahont estaran reclosos pera fer sos ministeris tingan obligatio de aportar en las mans una vara o bastonet ab una creu en la cima de aquell y los metges cirurgians y fossers un altre sényal ço es los metges y chirurgians un llisto de tafeta blanch en los pits, los fossers hajan de portar una bena de bocaram o tela groga que sels veja per deuant y per las espatllas y que no pugan anar dits fossers sino de die o de nit officiant y no altrament sots pena perals que seran trobats contrafer al present capitol en los quals tindra jurisdictio la Ciutat ço es per als metges y chirurgians de perdrer lo salari los deura la ciutat y hauer de fer la purga sens rebrer salari ni ajuda de costa de la Ciutat y altras a arbitre dels S.rs consellers y Junta de morbo y perals fossers si seran trobats de die sens portar dit senyal de 25. ducats las dos parts aplicadoras al acusador y la tercera al official y si sera persona que nols puga pagar de cent assots y si sera trobat anar de nit no offician per la present ciutat axi ab senyal com sens senyal caygan en pena de ser penjats per lo coll.

Item per los molts danys que se originan de que los fossers o personas que te assenyaladas la ciutat pera neteja y desacontagiar las casas quant entran pera traurer dits malalts o netejar aquellas no dubtan pendrer de ditas casas algunas cosas y aportarselasne ab si ab detriment de sos amos y perill de la salut publica, Perço statueixen y ordenan que qualseuol persona de las sobreditas que sera trobada hauer robat o furtat alguna cosa de las casas hahont fent son ministeri sera entrat encara que dita cosa sie minima o de poch valor incorrega en pena de la vida irremisiblement executadora y promet la present ciutat ab la present publica crida que sempre y quant

per algu sera entregat en ma dels senyors consellers alguna persona que haja contrafet al present capitol donant plena proua del delicte li seran fetas donar y pagar encontinent del diner que lo scriua rational te en son poder per gastos del morbo 100 ₶ ȿ y aço se fara tantas y quantas vegadas se entregara persona que al present capitol haja contrafet.

Item statueixen y ordenan que ningun official com son metges cirurgians fossers Aguzils del morbo y qualseuols altres que reban salari de la ciutat per ocasio del morbo no pugan pendrer salari algu ni paga alguna encara que se diga sels done gratiosament ni per estrenas sots pena per los que seran trobats contrafer al present capitol sots pena los metges y chirurgians de perdre son salari y als demes de cent assots y altras majors y menors a arbitre dels senyors consellers y Junta de morbo.

Item per lo gran dany que se podria seguir a tota la prouincia statueixen y ordenan que ninguna persona que sie estada o de present sie y seruesca de fosser no gose anarsen fora de la present ciutat en ninguna part de Cathalunya que primer no estiga 40. dies purgant en lo lloch se li assenyalara sots pena de la vida.

Item per los molt[s] danys que se podrian seguir dels abusos que fan alguns llansant robas y draps per los carrers statueixen y ordenan que ningu gose llansar roba alguna ni draps per los carrers sots pena de cent açots perals que sera aplicable y perals demes de 50 ₶ ȿ y altras majors o menors a arbitre del senyors consellers y Junta de morbo.

E perque las sobreditas cosas vingan a notitia de tots manan &c.»

E apres de hauer legit dit vot y crides dits senyors consellers refferiren en dit consell com sa s.ª per las grans ocupations hauian tingut no hauian pogut auisar als officials de la present ciutat y per la gran falta fan per raho de no exercir aquells sos officis veja lo present consell lo ques deu fer tot lo qual fet proposat donaren dits s.rs consellers per propositio al dit consell pera que delibere lo fahedor en benefici de la present ciutat.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que tot lo fet proposat contengut tant en lo vot en scrits fet per los Mag.cs Assessors de la present casa y Mag.c Aduocat aplicat legit en lo present consell insertat en la propositio com tambe tot lo disposat en las cridas fetas y minutadas per los senyors consellers y Junta de morbo legidas en lo present consell insertadas axi mateix en la propositio sien en tot y per tot posat y posadas en executio com en dit vot y cridas respectiuament se conte, ab que lo capitol de ditas cridas que diu que a pena de la vida se hajan de denuntiar totas las personas que tindran febra y mal de cap ab vomits sie lleuat de ditas cridas y sie aquell moderat y en lloch de aquell fet y posat altre capitol que millor apareixera conue- Que tot lo proposat sie posat en ex[ecuci].º

Ques notifique als officials que dins sis dies tornen.

nir, *y en lo que te respecte al tocant* al compellir y fer tornar a la present ciutat tots los officials de la present casa tant dins com fora della y que tingan officis axi de vida com temporals y officials de la batllia general que se son absentats de la present ciutat que los S rs consellers sien seruits per los medis que millor apareixera a sa s.a conuenir notificarlos que dins sis dies tornen a la present ciutat personalment pera exercir quiscu dells sos officis respectiue sots pena de ser priuats de dits sos officis y trets aquells de las bossas hahont se trobaran ser insiculats.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 209 a 218.v)

APÈNDIX XXVII.

DICTO DIE. [16 de Maig de 1651.]

Concell de cent per materia de metges chirurgians y apothecaris.

CONUOCAT y congregat lo saui concell de cent &c. en la forma acostumada lo s.r conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys dona per propositio un paper lo qual fonch llegit en lo present Concell y es del tenor seguent «Molt Ill.e s.r Desijant los s.rs Concellers y Junta de morbo poder socorrer de metges y chirurgians la Morberia y Conualescentia de Jesus com tambe los malalts son en esta Ciutat despres de hauerse tingudas moltes junctes pera remediar dita necessitat hauent recorregut (inseguint la deliberatio [feta?] per V.S.) al s.r Gouernador perque fos seruit manar fer venir y tornar a esta Ciutat los metges y chirurgians de les parts de Cathalunya que sien bastants per la curatio de dits malalts donant a dit s.r Gouernador un memorial de tots los doctors y chirurgians se son absentats desta Ciutat assenyalant los llochs ahont aquells habitan, dit s.r Gouernador no sols ho scrigue als s.rs del Real Concell pero encara ananthi sa senyoria en persona à representarlos la gran necessitat tenia esta Ciutat de dits metges y chirurgians y tenint resposta dit s.r Gouernador del Real concell dient volian ajuntar lo collegi de medicina y que per aço se hauian de menester vuyt dies sols pera juntarlos y vehent los s.rs Concellers que la necessitat es tant gran com se concidera majorment essentse morts dos doctors dels pochs son en esta Ciutat y constant als s.rs Concellers que en Jesus han estat vuyt o nou dies los ma-

lalts sens tenir consolacio de veurer un doctor y conciderant que la dilacio es molt danyosa als pobres malalts han deliberat scriurer à totes les ciutats viles y poblacions grans de Cathalunya peraque sien seruits enuiar doctors y chirurgians a esta Ciutat pera poder acudir a la curatio de aquells y com teman que ni ab la dita diligencia se alcançe lo fi desijen que conste que per sa part no han faltat en quant a Deu ni al mon a fer diligencia que per sa part hajan pogut aplicar perço han deliberat donar noticia de dit fet à V. S. peraque en cosa de tanta importancia y de tant urgent necessitat delibere lo fahedor.»

E, Apres digue y refferi a dit concell Que per quant dits s.[rs] Consellers estan ab inmens treball y quefer aixi per raho dels negocis de la present Ciutat, morberia de Jesus com altres per la preseruacio de aquesta Ciutat y no res manco per hauer de assistir sempre y de ordinari y casi cadaldia algu ,o, alguns de sas senyorias en lo lloch te destinat aquesta Ciutat pera aportar las prouisions y manteniments a ella necessaris pera dar resposta als sindichs de las Ciutats vilas y llochs de Cathalunya venen a saber lo estat de las malaltias de la present Ciutat per lo que en manera alguna a dits s.[rs] Consellers no es possible poder asistir á tot anant a peu aixi per la ocurrentia del temps com tambe per la inmensitat dels negocis tenen sas senyorias y quiscu dells en particular.

E, tambe digue y refferi com de pochs dies en aquesta part se son absentats molts apothecaris de la present Ciutat lo que si no se obuiaua redundaria en gran dany del be comu y publich per quant aquesta Ciutat restaria sens medicinas y medicaments humans per lo curatio dels malalts Perço dit s.[r] conseller en veu sua y dels demes s.[rs] Consellers sos companys dona tot lo sobredit per propositio peraque lo present consell delibere lo que millor apareixera conuenir al seruey de Deu y benefici y utilitat de la present Ciutat. Apothecaris.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.[rs] Consellers sien seruits de scriurer a sa Mag.[t] (que Deu g.[de]) lo estat de las malaltias son en esta Ciutat y lo que esta Ciutat obra y va obrant ab tanta inmensitat de gastos suporta, les moltes diligencies fa per la conseruacio de aquella y que lo vot fet per los Mag.[chs] assessors de la present casa y altre aplicat incertat en la deliberacio per lo present Consell feta a denou de Abril proppassat los senyors Consellers sien seruits per medi de las perso- Que se scrigue a sa Mag.[t] lo stat de las malaltias y lo que obra y gasta esta Ciutat.

nas los aparexera conuenir fer presentar aquell als Mag.^{chs} D.^{rs} del Real concell peraque sien seruits promptament manar posar en executio lo deliberat per la present Ciutat contra dels Metges y chirurgians que se son absentats de la present Ciutat y que se fassa una embaxada al s.^{r} Gouernador supplicantlo sie seruit de sa part y ab las veras possibles fer se execute la dita deliberatio feta per lo present concell contra dits Metges y chirurgians y per quant se te entes que molts apothecaris se absenten de la present Ciutat tancant sas portas en gran dany de la cosa publica y en particular en la ocasio present Que per tant los s.^{rs} Consellers sien seruits consultar ab los mag.^{chs} Assessors de la present casa y altres aplicats si aparexera, peraque vejan de justicia lo que deu y pot fer esta Ciutat contra dits apothecaris donant son vot en scrits lo qual lo[s] s.^{rs} Concellers posen en deguda exequutio ab que als adroguers, apothecaris y altres persones que trauhen drogues y medicines desta Ciutat sels sie priuat de part dels s.^{rs} Concellers y Juncta de Morbo ab graues penas a coneguda de dits s.^{rs} Concellers y Juncta no puguen traurer aquelles y que a quiscu dels s.^{rs} Consellers la present Ciutat de compte de Morbo los done y pague tres centes lliures per comprarse quiscu dells un cauall y per lo gasto y sustento de aquells necessitan dits sen[y]ors Concellers per no ser possible anant a peu poder acudir aquells a la meytat de las obligacions tenen per raho de llur carrech consular. Y que de part dels s.^{rs} Consellers y concell de cent se fassen y publiquen crides per los llochs acostumats de la present Ciutat offerint en aquelles que als primers doctors que vindran voluntariament en la present Ciutat fins en numero de vuyt y aixi mateix fins en numero de vuyt chirurgians y dotse fadrins chirurgians pera curar los malalts en los llochs y puestos sels sera ordenat per los s.^{rs} Concellers y Juncta de Morbo ademes del salari que la present Ciutat dona als demes doctors que vuy te conduhits los donara a quiscun doctor en medicina una cadena de or de valor de tres centes lliures en specia y à quiscun chirurgia que aixi mateix vindra a curar en la present Ciutat ademes de son salari acostumat donar per la Ciutat als que te vuy conduhits los donara una cadena de or de valor de doscentes lliures en specie y als fadrins a quiscu dells altra cadena de or de valor de cent lliures ademes de sos salaris acostuma de pagar la present Ciutat als fadrins que vuy te conduhits, y que desta deliberacio los s.^{rs} Concellers per propris la fassen asaber à totes

Ques publiquen crides per la present Ciutat prometent donar certs premis als metges y chirurgians.

les Ciutats viles y poblacions grans de Cathalunya com lo present consell aixi ho delibera.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 245.v a 247.v)

Die xxx. Maij MDCLj. A.)

Conuocat y congregat lo saui consell de cent Jurats dins la sala gran de dit consell en la forma acostumada lo senyor conseller segon en veu sua y dels demes S.rs consellers lo cap y sise absents digue y refferi en dit consell. Que com en lo ultim consell tingut a 27. del corrent entre altras cosas que en aquell se tractaren se delibera se ordenas per los Mag.chs Aduocats de la present casa una supp[licaci].o a modo de requesta acerca de que lo real consell compellis ab totas las forças possibles en fer tornar dins la present ciutat los metges chirurgians y apothecaris se son absentats de aquella en ocasio que tant precisament dita ciutat los ha menester per la curatio de sos ciutadans a effecte de curar los malalts de contagi son axi dins dita ciutat com fora de aquella en la morbaria de Jesus, lo numero dels quals malalts es excessiu y se moran gran numero de malalts quiscun die sens remeys alguns per la falta te dita ciutat de dits doctors en med[ecin].a chirurgians y apothecaris. La qual despres de ordenada se presentas ab tota breuedat als senyors del Real consell y al molt Illtre. S.r Gouernador per lo sindich de la present ciutat. La qual scriptura ordenada que fonch dit Sindich ne feu fer quatre copias, dos de las quals entrega en mans de Joan Salines not[ari]. de Bar[celo].na a effecte que aquella fes presentar a dit molt Illtre. S.r Gouernador la resposta del qual dit Sindic no la pot dir per no hauer entreuingut en lo acte de la presentatio de dita scriptura a dit molt Illtre. S.r Gouernador feta y las altras dos copias se retingue vers si dit Sindich pera presentar a dits S.rs del Real consell com [en] effecte lo die de ayr a 29 los la presenta en la Torra dita la Pallaresa la qual es del tenor seguent.

«Molt Illtres. S.rs La Ciutat de Bar[celo].na de molts dies a esta part ha estat y al present esta constituida en extrema necessitat y treballs immensos per ocasio del mal de la peste que esta ences en ella y la te affligida de manera que son molts los malalts y cadal die se moran moltas personas del dit mal los quals treballs succeheixen per la falta de metges chirurgians y apothecaris y altras personas

expertas en la art de medicina que sols en dita Ciutat essent tant numerosa se troban de present dos metges voluntaris y un altre que es estat compellit y capturat per lo Illtre. s.[r] conseller segon quel capturà fora y prop lo pal de St Marti de Prouensals y dos o tres mestres chirurgians De manera que estant repartida la ciutat en quatre parts y en cada una dellas de ordinari hi ha mes de siscents malalts y en lo quarto de Sta Maria mes de vuyt cents malalts se veu euidentment que nos pot acudir a la curatio de ells y que molts centenars moran sense remey y ultra destos malalts que son dins la ciutat en la morbaria ques te en lo monestir de Jesus son de ordinari los malalts dos mil y sinch cents, als quals assisteix tant solament un metge joue y dos jouens chirurgians que no podan bastar a curar lo delme de dits malalts y axi venen a patir moltissim y a morirse sens remey y si be las preditas cosas ab cartas missiuas embaxadas y altrament son estadas representadas a V. S. y D.D. del real consell y assenyaladament ab la scriptura que sels presentà a 20. del corrent mes de maig no han pogut obtenir lo remey ques desitja antes be ab la dilatio del temps se han mortas passadas de sis mil personas ,o, mes essent un dany irreparable y que no consent dilatio com se repararia si los metges chirurgians y demes del art ques son absentats de la ciutat y estan cerca della a tres y a quatre lleguas fossen estats compellits per V. S. y reals ministres a acudir a socorrer tant gran necessitat venint personalment a la curatio de tants malalts pagats y satisfets en son just stipendi y fins vuy la ciutat no ha tingut ningun socorro ni aliuiò en aço, de V. S. y demes reals ministres. De hont y altrament lo sindich de la d[it].[a] Ciutat de Bar[celo].[na] segona vegada ab estos scrits omni meliori modo &c. Sup[li] [ca] y ab la deguda reuerencia requereix a V. S. y reals ministres que sens mora ni dilatio alguna sien seruits compellir als dits metges chirurgians y apothecaris que sen son anats de la dita ciutat que tornen en ella pera curar los dits malalts satisfets en son salari condecent. Altrament ab la mateixa reuerentia a mes de la oneratio de las concientias de V S. y ministres reals lo dit sindich procehira y procehir instara per la reparatio de las preditas cosas com millor de justitia li sera licit y permes Lo offici &c. et licet &c. requirens not.

Altissimus &c.

Cellers Ad.[tus] ciuitatis
Mir Ad.[tus] ciuitatis.»

Y dits Senyors del Real consell en resposta de dita scriptura a sa S.[ria] presentada respongueren lo seguent

«Responen que dita scriptura sera insertada en lo proces de la euocata causa del morbo y que de aquella se haura la deguda raho per tots los medis possibles de justitia y per major satisfactio entregan una carta closa y sagèllada del real consell criminal dirigida als molt Illtres s.[rs] consellers y Saui consell de cent, al sindich de dita ciutat la qual apres de legida en lo saui consell de cent requereixen dits doctors del Real consell sie insertada al peu de la dita supp[licaci].[o] y que nos done copia de d[it].[a] supp.[o] sens inserta de dita carta requirens vos not. &c.»

La qual carta de dits senyors D.[rs] del real consell fonch desclosa y llegida en lo present consell de cent y juntament los papers ab aquella inclusos, la qual carta es del tenor seguent.

«Molt Illtres. S.[rs] Encara que lo zel exercitat per lo Real consell en spay de deu anys al seruey del Rey nostre senyor (que Deu g.[de]) y benefici de aqueixa Illustre ciutat en que tant interessa tinga merescuda tota bona presumptio de assistirli en tant apretada necessitat com la present. Ab tot per satisfer a las suplicas per V. S. donadas en orde a compellir los metges y chirurgians que la han desemparada, com per que V. S. tinga entera notitia de tot ha aparegut refferir ab esta; Que molt antes de partirse dits doctors y chirurgians de dita Ciutat fou representat a VS. en una conferentia per part de dit consell real que deuian los Senyors consellers prouehir de remey com dits doctors y chirurgians no la desemparassen apretant lo morbo. Al que nos prouehí en ninguna manera donant per constant no lin faltarian y si hauria ja en temps donat orde per dit real consell si sols lo hauer ordenat a dits doctors li fessen relatio del stat del morbo no hague ja paregut usurpatiu de las Perrogatiuas de V. S. conforme explica lo S.[r] conseller diffunct ab encaridas admirations De que se ha seguit lo ausentarse dits Metges y chirurgians o pera assegurar sas vidas ,o, (com nos han refferit) perque no sols nos seguia lo parer de son collegi com se acostuma en semblants casos, Antes sels digue per un senyor conseller no pararia lo morbo que no haguessen penjat dos dotsenas de ells. Lo consell real no obstant lo perill de sas vidas persistí en eixa ciutat fins que apretant lo morbo se judica mes util a ella y a tota la Prouincia en aquest puesto de que dona auis als Senyors consellers per lo mag.[c] Doctor Ramon Batista Demonjo a qui respongueren ho sentian en la mateixa conformitat y hauent tingut *h*auis del expectable portant veus de Gouernador de Cathalunya que v., s. se trobaua en necessitat de dits doctors y chirurgians despatxar correus encontinent ordenantlos que per los 25. del present mes se juntassen en S.[ta] Coloma de Gramanet no podent ser mes breu lo termini per las distantias hahont se trobauen ni aparexer a un consell obligat a procehir per directe que la compulsio precehis al ohirlos, antes mes utils a la curatio los doctors persuadits y voluntaris que los violentats qui per tants camins se poden fer inutils y en tot cas no era facil lo capturarlos apoyats dels Pobles que en aquest temps los agazajan, y quant per fortuna sen fossen capturats dos o tres de vehins ab aquest exemplar se feya casi impossible en lo sdeuenidor lo remey quant lo morbo perseueras en eixa ciutat Axi que pareixent mes ajustat a nostres lleys y a la utilitat de d[it].[a] Ciutat la Junta de dits doctors per ditas rahons pera que sen seguis major fruyt dona intentio dit real consell als Illtres. senyors consellers per lo S.[r] Gouernador que li aparexia molt util assistis en dita Junta algu o alguns de dits Senyors consellers, no obstant lo qual no hauent aparegut als S.[rs] consellers fer dita assistentia que lo consell real estimaua de gran fruyt se tingue dita Junta en la qual persuadint dit real consell a dits doctors y chirurgians lo entrar en Barcelona per la curatio de sos ciutadans nos foren respostas (ultra la sobredita desestimatio y ultaix de son collegi y personas) tres cosas La pri-

mera que dins dita Ciutat se trobauen vius setse doctors en medicina y dotse mestres chirurgians sens sos fadrins ques ligen ab los memorials entregats y inclusos ab esta numero que estimauen proporcionat a la curatio de ella y que si la Justitia demanaua que ells fossen necessitats a retornar en dita ciutat ab major raho los que si trobauen deuian ser compellits a la curatio y que ab tot nos executaua. Segonament nos offeriren tenian ajustat (per lo auis antecedent los hauiam donat) que tres chirurgians de Mataro entrarian a eixa ciutat per dit effecte pareixent be a V. S. lo que demanan ab lo paper que va inclus. Y tercerament offeriren que tres doctors collegiats y dos mestres chirurgians residirien en un puesto vehi de Barcelona pera consultar continuament ab V. S. y los doctors y chirurgians y ab los demes ausents lo modo de la curatio com se ha acostumat en altras ciutats affligidas de morbo, conclohent sperauan (despres del fauor de Deu) conseguir per aquest medi en breu temps la extirpatio total de ditas malaltias de eixa ciutat y que ultra de aixo farian particulars diligentias entrassen nous doctors y chirurgians voluntaris en dita ciutat. Finida la Junta en que V. S. veu quant viuament se cuydaua del remey de eixa ciutat y restant en consequentia guiats pera tornar sen los que eran estats cridats per un consell real fou capturat de orde del S.r conseller segon un doctor de d[it].a Junta fora de Bar[celo].na lo endema mateix y en territori de altra y tentada per un batlle de morbo la captura del doctor Enueja altre de dita Junta y que per orde del consell y commissio de dits doctors restaua pera disposar lo paper que V. S. veura inclus. Y ultra de aço se estaua cercant per capturarlo al doctor Dalmunt qui sol actualment estaua visitant en sas desganas als senyors Regent Queralt y mag.ch Batista Ramon Demonjo y constituit en lo mateix guiatge que los demes; Procehiments que no trobantlos apoyats de priuilegis de V S. y sen prejudicials a las regalias de sa Mag.t y tant contra la publica utilitat de eixa ciutat no podem persuadirnos sien de la deliberatio de VS. y han fet tal effecte en los animos de dits doctors y chirurgians que ab lo temor han concebut se ha difficultat molt mes lo cumpliment del vehement desig tenim de remediar una ciutat que amam tant cordialment. Ab tot lo consell real sempre attent a la administratio de la justitia y benefici de eixa Illustre ciutat ha prouehit que la supplica de V. S sie insertada en lo proces y resta sempre ab animo de treballar lo que puga perque sie assistida de remey supplicant juntament a N e S r sen seruesca per sa infinita misericordia y a V. S. g.de De la Torra Pallaresa y maig als 29. de *1651*.

De V. S.

Afficionadissims y zelosissims seruidors.

Lo Real Consell criminal de Cathalunya.»

Lo memorial dels D.rs en medicina y chirurgians es del tenor seguent

«Los D.rs en medicina que vuy als 25. de maig se te notitia se troban dins la Ciutat de Bar[celo].na

P.o Lo s.r D.r Matheu conseller segon

Lo Dr March Anthoni Roig dega del collegi
Lo Dr Pere Pau Miquel
Lo Dr Fran.^{c} Gimbert major
Lo Dr Hiacyntho Ballester
Lo Dr Luis Brossa
Lo Dr Jordi Carreres
Lo Dr Joan Marti
Lo Dr T. Ferrer
Lo Dr Lluch Cabeça
Lo Dr Joseph Andreu
Lo Dr Roca
Lo Dr Tannyon frances
Lo Dr Fran.^{c} Gimbert Joue
Lo Dr Albanell
Lo Dr Ventallo.»

«Los mestres chirurgians ques te vuy als 25. de maig notitia son dins Bar[celo].^{na}

P.^{o} m.^{e} Joan Mates
Me Anthoni Carreres
Me Luis Alberich
Me Molas lo major
Me Molas menor
Me Vall major
Me Carreras Joue
Me Hierony Alias
Me Viger
Me Roig
Me Cumbet
Me Dufrou.»

Lo paper del que demanan a la present Ciutat los tres chirurgians es del tenor seguent

«Lo que los chirurgians auall firmats demanan als S.^{rs} consellers de la ciutat de B[arcelon].^{a} en virtut de una carta scrigueren als Jurats de la vila de Mataro es lo seguent

P.^{o} Demanan 400 ℔ ⅌ lo mes ab que las ditas las hagen de bestraurer cada principi de mes y lo primer mes ans de exir de nostras casas per deixar lo que sera necessari a nostras mullers y familia.

Item la cadena de or la qual assenyalauen V. S. ab la carta han scrita a dita vila de 200 ℔ ⅌ en specie ademes del salari per quiscu.

Item supplican a Sa S.^{ria} que lo die que lo mal sera cessat ferlos mestres chirurgians de aqueixa ciutat ab los mateixos priuilegis y Perrogatiuas tenen los demes mestres de Bar[celo].^{na}

Item supplican tambe los assenyalen lo lloch hahont hauran de anar a curar los malalts.

Item lo die hauran acabat de seruir donarlos la purga o quarentena alla hont voldran anar.

Supplican a V. S. no fassan contrari al sobredit y prometen anar

a la ciutat de Bar[celo].ⁿᵃ lo die sels sera assenyalat desitjant seruir ab tota puntualitat.

Joseph Dorrius chirurgia
Fran.ᶜ Roig y Sala chirurgia
Joan Nebot chirurgia»

La deliberatio de la conferentia tingueren los senyors del Real consell ab los doctors en medicina y chirurgians en lo lloch de S.ᵗᵃ Coloma de Gramanet a 25. del corrent es del tenor seguent

«Vuy als 25. de maig *1651*. en la Par[roqui].ᵃ de S.ᵗᵃ Coloma de Gramanet se son ajuntats per orde del Real consell los D.ʳˢ collegiats y agregats, y chirurgians seguents Lo D.ʳ Joan Argila, Dimas Vileta, Joan Pau March y Jalpi, Miquel Vilanera, Bernat Enueja, Joan Batista Borrell, Miquel Dalmunts, Joan Maresch, Anthoni Morell, Boneu menor y Fran.ᶜ Maresma, Jau[m].ᵉ Texidor chirurgia y Francesch Monsaluo, als quals per veu del Senyor Regent Queralt ab assistentia dels demes Senyors del Real consell sels fou representada la necessitat tant gran en que lo die de vuy se troba la ciutat de Bar[celo].ⁿᵃ per la falta de doctors en medicina y chirurgians per occorrer y ajudar als habitants de ella en las malaltias que de present la affligen y van grassant en dita Ciutat axi que era necessari fos socorreguda y assistida entrant en ella alguns doctors y chirurgians pera curar y aconsolar los malalts de aquella. La qual Propositio attesa per dits D.ʳˢ y chirurgians se prengue entre ells la resolutio seguent No obstant que entre dits doctors y chirurgians se te certa noticia que dins la ciutat de Bar[celo].ⁿᵃ lo die de vuy se troban quinse o setse doctors en medicina, dotse mestres chirurgians y molts jouens de dita facultat tenint axi mateix attendentia y considerant que hauent estat molta part dels doctors y chirurgians que vuy son absents de dita ciutat fins la primera semmana passada la Pasqua sens que per part dels molt Illtres. senyors consellers y dotzena de morbo sels donas demostratio de tenir la ciutat ganas de emplearlos en cosa alguna de son seruey puix en spay de quaranta dies continuos no sels hauia donat notitia ni raho de cosa ninguna ni se obraua cosa per consell del collegi conforme en altras ocasions se hauia acostumat, consideraren acceptar lo consell que sa facultat donà per remey unich en las constitutions pestelencials que es apartarse del lloch contagios y no temptar a Deu com diu S.ᵗ Agusti persistint en dit lloch, principalment no essent sa assistentia de utilitat alguna a la ciutat. Per tant se apartaren en lloch segur per llur conseruatio dexant notitia a molts particulars dels treballs veyan se hauia de trobar la ciutat en particular dels 21. de mars en auant conforme lo die de vuy experimentan y moltas altras causas obligatorias tant comunas com particulars que tingueren y vuy tenen de hauerse de retirar de d[it].ᵃ ciutat.

No obstant las justificadas causas tenint solament attendentia al seruey de Deu n.ᵉ S.ʳ y al amor que tenen a Bar[celo].ⁿᵃ llur Patria offereixen de present al Real consell lo mes conuenient pera dita ciutat de Bar[celo].ⁿᵃ en lo temps present, y es que lo dit collegi tindra tres doctors dels collegiats y aggregats perits y de molta sa-

tisfactio y dos m[estr].es chirurgians de la mateixa satisfactio pera consellar als Senyors consellers y dotzena de morbo com tambe als doctors jouens y chirurgians que curan dins la ciutat lo que sera mes conuenient tant per la necessaria precautio y curatio de las malaltias presents com tambe pera diligentiar entre dits lo que se haura de fer peraque ab breuedat y seguretat se puga limpiar Bar[celo].na de la infectio que al present te. Entenent empero que dits doctors no han de entrar ni habitar dins la ciutat sino fora de ella en una Torra y lloch tuto y segur tant per tractar ab las personas quels hauran de donar notitia del stat en ques troba la ciutat De manera que llur comunicatio nols puga ser impediment de conferirse y tractar ab las personas de defora ans be tingan sempre tota seguretat de sas personas y fentho desta manera te per cert la dita Junta que Deu N.e S.r fara merce a dita ciutat si executa lo que per ells se ordenara com confian se aliuiara Barcelona dels grans treballs y afflictions que vuy pateix.»

La qual supp[licaci].o presentada a dits S.rs del Real consell, carta de dits S.rs en resposta de aquella y papers inclusos en d[it].a carta sobre insertats legits al present consell, dit Senyor conseller segon en veu sua y dels demes S.rs consellers sos companys dona tots los sobredits papers per propositio al dit consell peraque aquell delibere sobre lo contengut en aquells respectiue lo mes conuenient al seruey de Deu n.e S.r benefici y conseruatio de la present Ciutat

E lo dit consell feu la deliber[aci].o seguent. que tot lo fet proposat ab tots sos dependents y emergents sie comes com lo present consell ho comet als s.rs consellers y vuyt personas del present consell ço es dos de cada estament nomenadors per dits s.rs consellers las quals ab los mag.chs Aduocats de la present casa scrigan a Sa Mag.t (que Deu g.de) ab la major diligentia possible donantli raho molt llargament de tots los procehiments que fins assi se son fets per part de la present ciutat tant ab lo s.r Gouernador com en lo consell real y criminal enuiant dits procehiments per duplicat y axi mateix sien seruits respondrer als papers y scripturas que per part de dit consell Real criminal lo die present se son legidas en lo present consell del millor modo y manera los aparexera conuenir, lloant y aprouant com lo present consell lloha y aproua tots los procehiments fets en dies atras per lo s.r conseller segon y demes personas y officials del morbo li assistiren en orde de la captura per sa S.ria feta de la persona del D.r Morell y altres attes lo poder te esta ciutat en materia de morbo y attes la urgent precisa y present necessitat y que se estime al s.r Gouernador la merce fa a esta ciutat y que se li supli-

que que puix te poder y es Senyor vulla apoyar la pretentio desta ciutat y en conformitat scriurer a sa Mag.^{t} (que Deu g.^{de}) y que pera que millor ho puga fer se li done copia de tots los dits procehiments donantlos per dit effecte llarch y bastant poder sens refferiment algu.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 270 a 276.^{v})

APÈNDIX XXVIII.

(Concell de Cent del dia 22 de Maig de 1651.) — «... E, Apres lo s.^{r} Conceller en cap en veu sua y dels demes s.^{rs} Concellers sos companys dona per propositio al present Concell tres cartas vingudas de Paris sots jornada de sinch del corrent llegidas al present Concell la una de las quals es de don Joseph de Pinos embaxador de la present Ciutat altre del s.^{r} vescomte regent y altre del s.^{r} d.^{r} Siuilla las quals son del tenor seguent

Carta de Don Joseph de Pinos.

«Molt Ill.^{es} s.^{rs} — Hè dilatat fins ara lo scriurer a V. S. perque despres que so arribat assi a la cort ha estada tant ocupada en ajustar tantas mudanças com ha succehit que noy ha agut lloch de tractar de proposit de las materias que de part de la Ciutat y Prouincia ha sempre continuat en representar a sa Mag.^{t} y Ministres fins ara ultimament que a força de instancias obtingui la nominacio de Virrey en la persona del Mareschal de Ouquinqurt lo qual ha estat molts dias irresolut en si acceptaria o, no per parexerli que no se li donaua la asistencia que era menester: en tot aquest temps lo compte lo vescomte Regent y jo hauem fet totas las diligencias possibles pera facilitar sa anada tant en procurar ab los ministres fos satisfet de sas pretencions com en pregar als officials del exercit ques troban assi que se acontentassen del diner que lo Rey los destinaua per sas recruas del que lo Mareschal ha mostrat restar molt agrahit y molt apasionat per las cosas de la Ciutat y Prouincia pero lo disapte passat ana a portar a la Reyna sa ultima resolucio de no acceptar per sa poca salut y altres consideracions que no publica, La Reyna junta lo concell lo endema y vent que lo cercar un virrey despres de hauerho refusat lo Marischal de Ouquinqurt hauia de tenir gran dilacio cosa que lo estat en que esta la Ciutat y Prouincia no podia aguardar resolgueren enuiar al s.^{r} de Marchin no en calitat de virrey sino de Capita General ab las tropas y diner que estaran destinadas peral Mareschal de Ouquinqurt y en lo entretant sa Mag.^{t} ha dit pendra resolucio molt prest de nomenar virrey lo s.^{r} de Marcin se disposa ab molta diligencia a partir y jo crech sera sa partida dins la semmana que ve: lo compte de Illa partira antes y va per ser tinent general junctament ab companya del comte de Obijú creatura dels s.^{r} Duch de Orleans, Las tropas que van ara de prompte son sis regiments de infanteria molt bons à demes dels sis

que ja son entrats y sinquanta cornetas de Cauallaria: lo diner no sera molt pero sera ab tota seguretat pagat cada mes ab que V. S. pot pendrer aliento de que los Enemichs trobaran sas esperanças burladas y ses amenaças sens ningun effecte Quant V. S. rebra esta jo confio seran ya arribades al moll las dos galeras que son enuiadas[s] A Ipolit Mestre tinch enuiat tres estafetas continuadas apretats ordes del Rey y del Duch de Orleans per la treta dels blats Jo espero que hauran fet lo effecte que desijo, en estar desembaraçats estos s.rs ministres de la expeditio de las cosas de la armada tornare a apretar los particulars que V. S. me ha ordenat ab sas cartas y particularment que sa Mag.t sia seruit subuenir la Ciutat ab alguna suma de diners a comte del que la Ciutat ha bestret en differents ocasions per sas tropas y suplico a V. S. no se admire si fins ara ma Embaxada ha fet tant pochs effectes perque las inquietuts desta cort son estades de tal manera tot aquest iuern que es estat molt conseguir lo que se a alcançat pero ara ja gracias à Deu esta tot ab gran pau y sossiego y sens ningun resel de ques puga trobar (*) ab que podem esperar no sols remey à nostras desdichas pero millorar molt de fortuna pues es cert que sa Mag.t nos ama y la Reyna mateixa ha confessat que durant las turbulencias de França ninguns vassalls hauian mostrat major finesa que los Catalans: lo Compte de Illa portara sas cartas pera V. S. ahont veuran confirmada esta veritat Jo continuare en solicitar la nominacio de virrey y en executar ab las veras que dech los ordes que V. S. sera seruit enuiarme y suplico a n.e s.r los done la salut y prosperitats que desijo: de Paris a sinch de Maig *1651* De V. S. son major y mes apasionat Seruidor *Don Joseph Galceran de Pinos* »

«Molt Ill.es s.rs Los treballs de aqueixa Ciutat me tenen affligidissim com scrigui à V. S. y al saui concell de cent la estafeta passada n.e s.r vulla apiadarse de nosaltres donantnos lo remey que necessitam que jam apar ha començat donant la sort de Conceller en cap al s.r Francisco Vila, persona qual las necessitats presents demanauen de que dono a V. S. lo parabien. Carta del s.r vescomte Regent.

Al s.r don Joseph de Pinos he assistit en tot lo que he sabut y valgut si be lo hauer refusat lo s.r Mariscal de Houquincourt lo empleo parexia que hauia de retardar nostras assistencias per lo temps era menester per anomenar virrey y ferlo partir la resolucio que sa Mag.t ha presa de enuiar entretant lo s.r de Marcin Capita general las ha molt auançadas puix ab sinch o, sis dias que ha es nomenat veix totas las cosas posadas en cami Lo s.r Compte de Illa qui es nomenat Lloctinent General partira dins dos ,o, tres dies y lo s.r de Marchin dins sinch o sis lo mes llarch y a sa arribada veuran V. S. los effectes del que assi se ha treballat Jo tambe penso partirme dins tres o, quatre dies ahont se vulla que sia me tindran V. S. tot a son seruey: n.e S.r a V. S. g.de Paris y Maig 5 de *1651*. Humilissim y obedientissim Seruidor *Don Joseph Fontanella.*»

«Molt Ill.e s.r Encaraque scrigui a V. S. tres dies ha per lo s.r Abat Foget ab tot per no dexar passar la posta sens carta dire ab esta que Carta del d.r Siuilla.

(*) *turbar* se llegeix en el document original, senyalat de fols. 136 i 137 en el registre de *Cartes Comunes Originals,* corresponent a l'any 1651.

nom trobo dies ha ab cartes de V. S. mes ab les que he rebudes de aqui resto absort y fora de mi per las afflictions dexa fidelissima Ciutat y Prouincia dich a V. S. que no trobo altra consolacio que quant uns y altres se son excusats de anari per virrey ja per conciderar nostres treballs ja per no trobar competents las asistencias, que lo s.r de Marchin aje acceptat de prompte resolt de partirse pera exercir lo carrech de Capita general ell se promet millor fortuna que lo any passat y de restablirse en son Gouernament de Tortosa que si Deu li assisteix sera en nostres auantatjes, axi fasse la diuina Mag.t com li supplico y hauem menester. Paris y Maig 5. de 1651 De V. S. sempre *Lo D.r Magi Siuilla Abat elct de Banyolas.*»

Totas las quals cartas dits s.rs Concellers donaren aquellas per propositio peraque dit Concell sobre lo contengut en aquellas prenga la deliberacio aparexera mes conuenir al seruey de Deu del Rey n.e s.r benefici y conseruacio de la present Ciutat y Prouincia.

Al fet proposat que no si prenga delib[eraci].o

E lo dit Concell feu la deliberatio seguent Que aserca del fet proposat per ara no si prenga deliberacio antes be se dexe pera quant los s.rs Concellers hajen rebudes les cartes que se speran rebrer de Paris en dita raho y se hajan vistas aquellas.»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 258 a 259.v)

APÈNDIX XXIX.

DICTO DIE. [*15 de Juny de 1651.*]

Concell de cent.

CONUOCAT Y CONGREGAT lo saui concell de cent Jurats dins la sala gran de dit concell en la forma acostumada lo s.r Conceller en cap en veu sua y dels demes s.rs Concellers sos companys lo quart malalt digue y refferi al present concell que ab la conferentia tingueren dits s.rs Consellers lo die de tretse del corrent mes de Juny en la parochia de S.ta Coloma de Gramanet del bisbat de B[arcelon].a ab los Molt Ill.es s.rs Portant veus de General Gouernador, Deputats y oidors de comtes del General de Cathalunya concell Real de sa Mag.t y s.r de Marca se tractaren en aquella quatre caps principals *lo primer dels quals fou* que dits s.rs Concellers notificaren y feren asaber a dits s.rs del Concell Real de sa Magestat la falta tant gran precisa y urgent en que esta posada la present Ciutat de falta de doctors en medicina chirurgians y apothecaris per la curatio dels malalts infectes de

Conferenties tingudes entre los s.rs Consellers s.rs Deputats y s.rs del Real Consell.

dita Ciutat y Morberia de Jesus qui per dita falta de die en die
sens remeys humans alguns van declinant y morint (cosa per cert
de grandissima llastima y compassio) representant a dits s.^{rs} del
concell Real que nunca cessarian dits s.^{rs} Concellers de instarlos
fins a tant hajan obtingut de dits s.^{rs} lo consuelo y remey tant
desijat per esta Ciutat de dits doctors en medecina chirurgians
y apothecaris E tambe referiren á dits s.^{rs} que de tot lo sobredit
ne donarán particular auis a sa Mag.^{t} (que Deu g.^{de}) conforme
per lo Saui concell de cent ha molts dies estaue ja deliberat En
lo qual fet dits s.^{rs} del Real consell responguerèn que hauian fetas
per sa part totas las diligencias possibles y que nols es estat pos-
sible hauerho pogut alcançar y digueren que la falta era per estar
dits s.^{rs} en una torra y no ser asistits de sos officials y ministres
y per conseguent no tenirne per poder enuiar alli ahont es me-
nester y que los pochs que tenen estan purgant y la causa major
era per esserse retirats y escampats dits D.^{rs} en medicina per Ca-
thalunya y molt lluny lo un del altre pero que ab tot y per tot
offerien que sempre estan promptes y apparellats en donar tot
fauor y ajuda a la present Ciutat acabada la qual resposta lo
s.^{r} don Felip Copons dona y entrega à dits s.^{rs} Consellers una
carta la qual en effecte contenia*n* que un doctor de França home
de gran fama y reputacio se offereix curar no sols lo mal de la
present Ciutat de B[arcelon].^{a} pero encara de tot lo Principat
donant las medicinas necessarias per dita curatio y faria venir
aixi mateix son fill lo major juntament ab un doctor peraque
aquells pugan aplicar los remeys necessaris de sa ma als malalts
encontrats y tambe se offeri dit doctor fer un tractat de la cura-
tio del mal contigios per poderse curar los uns malalts als altres
sens asistiri metges la persona del qual doctor abona molt de
ueras dit s.^{r} de Marcà offerint dit D.^{r} per sos treballs pendrer allo
2 que la present Ciutat li aparexera donar. *En lo segon* cap repre-
sentaren dits s.^{rs} Concellers a dits molt Ill.^{es} s.^{rs} respectiue lo mi-
serable y desditxat estat en que de present se troba aquesta Ciu-
tat per la gran falta te de gent de guerra y que apenas se troban
dins dita Ciutat per sa custodia sis cents homens bons per poder
pendrer las armes en cas que lo Enemich (de quens deslliure
Deu n.^{e} S.^{r}) la volgues ocupar y que de aquells en manera al-
guna se podian refiar per encontrarsen y morirsen molts quiscun
die per la qual causa los protestaren que per ninguna via, ni cami
no culparan a la present Ciutat attes los notificauen y manifes-

tauen la flaquesa de gent en ques troba dita Ciutat al que respongueren dits molt Ill.^{es} s.^{rs} y particularment lo s.^{r} de Marca que lo Rey nostre senyor hauia fet venir per custodia y abrigo de la present Ciutat dos mil y sinch cents infants y sinch cents caualls los quals eran ja entrats y que estiguessen certs y sens dubte algu que tota la gent de guerra que esta allotjada en la present Prouintia sempre y quant conuinga estara prompte y ap-
3 parellada al seruey y deffensa de aquesta Ciutat. *En lo tercer de dits caps* representaren dits s.^{rs} Concellers a dits molt Ill.^{es} s.^{rs} lo quant conuenia per la curatio de aquesta Prouincia y present Ciutat supplicar ab totas veras a sa Mag.^{t} Xpma. (que Deu g.^{de}) la nominacio de virrey encarintlos summament la urgent y extrema necessitat te dita Prouincia de nominatio de Virrey y particularment en aquest temps qúe en Cathalunya y ha tant poca obediencia al qual cap respongueren dits s.^{rs} Deputats que estaran sempre promptes y aparellats en ajustarse al que lo Saui concell de cent deliberara sobre dit cap, y tambe dits s.^{rs} del Real Consell digueren que ja hauian scrit a la cort de sa Mag.^{t} y que sempre que la Ciutat scriura sobre dita nominacio de virrey que dits s.^{rs} scriurian en conformitat de aquella. En lo quart y ultim de dits caps dits s.^{rs} Consellers feren petitio y demanda a dits s.^{rs} del Real Consell fessen asistir a la present Ciutat ab tots los remeys possibles en manteniments volataria carbo llenya y particularment lo de la neu dientlos expressament era aqueix remey de la neu no sols la saluatio dels malalts pero encara la preseruatio dels qui gosan salut entera y que seria la consolacio de la present Ciutat al que respongueren que ab totas veras possibles asistirien y farian asistir a la present Ciutat en fer aportar los manteniments de viures carbo y llenya en dita Ciutat y particularment en lo que te respecte a la neu per la qual causa de la neu dits s.^{rs} del Real Consell feren auisar à Francesch Roca y à Francesch Oller mercaders arrendadors de la neu ques trobassen presents en dita conferencia pera tractar dit negoci los quals asistiren en aquella y alli tractaren dit negoci y aserca de aquell romangueren y restaren de acordi ques faria tot lo ques poria fer aserca de fer venir la neu a la present Ciutat. E tambe referiren dits s.^{rs} Consellers a dits molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats concell Real y s.^{r} de Marca fossen sas senyorias seruits scriurer en conformitat de la present Ciutat lo demanar y suplicar a sa Magestat (que Deu g.^{de}) lo perdo general de las personas aixi Ecclesiasticas com

seculars que à titol ,o, nom de mal affectas son estats trets de sas casas y desterrats y confiscadas no res manco las hasiendas de aquellas conforme ja V. S. ho te deliberat y scrit a sa Mag.t anal qual capitol respongueren que no si podian aderir ni ajustar en manera alguna per moltes exceptions y causes opposaren y deduhiren que per la molta prolixitat de aquellas se dexen assi de refferir, E, tambe dit s.r Conseller en cap dona per propositio las cartas baix mencionades y insertades es asaber tres cartas de don Joseph Galceran de Pinos embaxador de la Diputatio y present Casa en las quals entre altres coses suplica a V. S. li vulla concedir llicentia pera podersen tornar a la present Prouincia las quals son del tenor seguent

«Molt Ill.es s.rs; Esta estafeta me trobo sens cartas de V. S. ni dels s.rs Diputats quem te ab notable desconsuelo per lo que he suplicat al s.r comte de Illa que es portador desta facilite ab los pobles de Llenguadoch dexen passar las cartas perque tinch entes que esta semmana los de Monpeller han tornat enuiar aqui totas las que venian de Cathalunya ab la estafeta. V. S. se deurian seruir feri alguna diligencia per sa part destinant alguna persona en Rossello que tingue cuydado de encaminarlas per una via ,o, altra perque altrament ha de causar grans inconuenients lo [cessar?] del tot la correspondencia. La semmana passada scrigui llargament a VS. y al saui concell de cent com lo s.r Marischal de Ouquinqurt no era volgut anar per virrey y que la Reyna n.a s.a veent la necessitat tant urgent hauia resolt anas lo s.r de Marcin pera gouernar lo exercit entre tant se anomenara Virrey y per ser lo portador lo comte de Illa que informara á VS. del estat de totas las materias no repetire ab esta lo que scrigui la semmana passada. Sols suplicare a VS. sien seruits donarme llicentia pera tornarmen suposat que los negocis quem resten que solicitar de part de V.S. se reduexen a dos que son la nominacio de virrey y procurar ab sa Mag.t sie seruit subuenir a las necessitats en que la Ciutat se troba ab alguna summa de diner: per la una cosa y per laltra importa que V. S. continuament me enuien cartes peral Rey n.e s.r y ministres perque mas instancias tingan major affecte: conseguits estos dos punts yo suplico a V. S. ab totas veras sien seruits permetrer men puga tornar perque me apar que ma estada de assi me acusa mon honor en temps que ma patria esta tant apretada de guerra y altres desdichas y aixi ab totas veras quem es possible torno a supplicar á V. S. que alcançats aquests dos punts puga tornarmen sens mes dilacio que si V. S. resolen de tenir assi alguna persona de continuo poden fer Electio de algun Ecclesiastich ,o, de persona de altra professio que la mia Jo confio en la bondat de V. S. ques seruiran conciderar las justas causas que tinch pera esta demanda y que quant mon honor nom ha demanat a la guerra Jo no he perdonat a treball ni a gasto per seruir a la Ciutat y lo que Jo demano ara en satisfacio de asso no es sino pera sercar nouas y mes apretadas ocasions de seruirla pues sempre aqui o, en qualseuol

part estare molt prompte al que V. S. seran seruits manarme a qui n.e S.r g.de com desijo: de Paris a 11 de Maig *1651*.

De V. S.
son major y mes apasionat seruidor
Don Joseph Galceran de Pinos»

«Molt Ill.e S.r
La estafeta passada no rebi ninguna carta de Cathalunya pero esta semmana son arribades junctes las de la passada y desta y ab dos que tinch de V. S. veix la continuatio del contagi quem te ab la pena ques pot creurer de qui es tant interessat en la felicitat de la Ciutat com jo: Deu vulla apiadarsen per sa infinita bondat. Per lo s.r comte de Illa tinch scrit à V. S. llargament de tot y aixi ab esta sols tinch que ajustar que lo s.r de Marçin partira dins tres dies: sa dilacio fins ara es estat aguardar lo diner que sen ha de aportar per los gastos extraordinaris de la armada: asso te ocupat al surintendent y nóm dona lloch de poder apretar la demanda tinch feta molts dies ha de que lo Rey socorra a la Ciutat ab alguna summa de diner considerable en desquite del que la Ciutat ha prestat a sas tropas en differents ocasions y per aquest effecte tinch a punt los comtes de diner y municions que lo Rey deu pera ferlos veurer als Princeps y ministres y V. S. se aseguren me empleare en solicitaro ab totas las veras possibles si be la falta de diner es gran. Diumenge passat parti de assi mensiur de Merenuila pera fer merxar sis tercios de infanteria y sinquanta companyas de Caualleria: yo penso que quant V. S. rebran esta ya las ditas tropas seran comensadas de entrar en Rossello ab que lo exercit sera rahonablement fort y segons las intelligencias se tenen assi de Italia la armada dels Enemichs no estara tant prest a punt y no sera en ninguna manera tant forta com han amenassat perque en Napols y ha alguns rumors que impedeixen nos puga traurer la gent y los alemanys que eran en lo estat de Mila se son reduits a molt poch numero y aquexos refusan lo voler passar en Espanya ab que podem confiar que lo s.r de Marchin sera igual o, superior de forças als enemichs y de sa prudençia y valor nos podem prometrer successos molt fauorables.

Ab altra tinch supplicat à V. S. sien seruits donarme llicentia pera tornarmen pues no es just reste jo assi en lo temps de la campanya y particularment que de assi al deuant la mia asistencia de assi no seruira sino de gastar pues totas las prouisions ques estat possible alcançar per aquest any estan ja posades en ex[ecuci].o sols falta veurer sis pot traurer la suma del diner que demano per la Ciutat y quant jo tinga resposta desta de V. S. segurament aquest negoci sera fet ,o. desesperat y quant V. S. me fassan merce de donarme la permissio de tornarmen y fos necessari detenirme per aqueix effecte un mes ni dos poden ben assegurarse que mi restaria tot lo temps fos menester. V. S. me faran fauor considerar estas rahons que espero alcançare està gracia pues no la solicito sino per sercar majors ocasions de seruir a la Ciutat y a V. S. a qui g.de nostre Senyor com desijo: de Paris a 19 de Maig *1651*.

De V. S.
Son major y mes apassionat seruidor
Don Joseph Galceran de Pinos»

«Molt Ill.es S.rs

Carta de don Joseph de Pinos.

En lo punt he rebut la carta de V. S. desta estafeta so anat a donar las que V. S. me han enuiat pera sas Mag.ts y s.rs Princeps y despres me so vist ab lo s.r de Teller pera representarli lo que V. S. me ordenan seguint la deliberatio de sinch del present mes presa per lo saui consell de cent sobre lo perdo de las personas estauan presas o, desterradas ab titol de mal affectas y particularment los Ecclesiastichs: à asso me ha dit lo s.r de Teller que la Reyna donaria gust a V. S. si be seria ab alguna exceptio y en lo de demanar lo Jutje de breu a sa sanctedat me ha ofert lo mateix: yo procurare traurer los despaigs de una cosa y altra pera poderlos remetrer a V. S. [la] semana que ve Lo s.r de Marchin partira sens falta dilluns qui ve la sua tardansa es estada per no voler partir sens un[s] pochs de diners que en esta materia assi sempre y à moltas allargas pero ara partira sens falta lo die que tinch dit a v. s. Per las intelligencias he tingudas de que la armada naual dels enemichs estaua a punt per passar en Cathalunya ab la persona de Don Joan de Austria y que no sols embarcaran en ella infanteria napolitana pero tambe la del estat de Mila ab que las armas del Rey n.e s.r estaran desocupadas en aquellas parts me ha aparegut representar als s.rs ministres fossen seruits ordenar a las tropas (que per lo temor que los Enemichs volian sitiar à Casal) eran estadas enuiadas alli que son molt bonas y molt considerables fossen enuiades a Cathalunya y per aquest effecte e, donat un memorial vuy en consell de guerra la copia del qual enuio à V. S. Jo tinch confiança segons lo que monsur de Teller me ha dit que ditas tropas seran enuiadas en socorro de la Prouincia ab que los enemichs no tindran lloch de cumplir sas amenassas antes be nos porem permetrer de recuperar alguna cosa del perdut: tambe demano ab lo memorial com V. S. veuran ab la copia se fassa un magatsim de blat dins la Ciutat per lo que pot succehir de un siti y de cas asso no succehesca com ho confio se pora distribuir ,o, en las tropas o, en las plassas y V. S. se aseguren que en tot lo que judicare del seruey de la Ciutat noy faltare un punt sols suplico à V. S. sien seruits donarme la llicentia que ab altras los tinch suplicat de tornarmen assegurantlos sobre la fe de home de honor que no la executare mentres iudicare ser necessaria ma asistencia en la cort sols la desijo tenir peraque quant tinga efectuadas totas estas expeditions me puga portar ab mes prestesa aqui pera tenir majors ocasions de seruir a la Ciutat y a V. S. a qui g.de n.e S.r molts anys com desijo: de Paris à 26 de Maig *1651*.

De V. S.
Son major y mes apassionat seruidor
Don Joseph Galceran de Pinos»

Item un memorial fet per lo mateix don Joseph Galceran de Pinos embaxador de la present Ciutat presentat a sa Magestat lo qual es del tenor seguent

«SENYOR

Son tantes las desdichas que padece y tantos los peligros que amenassan al Principado de Cathalunya y Ciudad de Bar[celon].a

que con rason se puede temer la total destruction de aquella Prouincia: dentro la Ciudad de B[arcelon].ª esta tan encendida la peste que apenas queda persona, toda la Prouincia la Ciudad de B[arcelon].ª y demas plaças sin prouision de trigo las pocas tropas pobres y desnudas por hauer tanto tiempo no han recibido dinero y sin pan por no hauer permitido los de Lenguadoque sacar el trigo que la Ciudad de B[arcelon].ª y los municioneros hauian comprado ni los paysanos estan con posibilidad [de] darle por no tenerle para ellos ni sus familias.

A mas desto las nueuas (que llegan de todas partes) son que el enemigo quiere este anyo haser el ultimo esfuerço contra Cathalunya y assi junta las tropas que tenia esparsidas en todos sus Reynos tiene la armada de mar juncta en Napoles donde se han de embarcar y se han ja embarcado Don Joan de Austria y quatro mil Napolitanos y en el final se han de embarcar tres mil hombres del estado de Milan en las fronteras de Cathalunya tenint (sic) ja juntos sinco o, seis mil infantes y dos mil cauallos sin otras tropas que aguarda y el ultimo correo que ha llegado trahe el auiso de que con estas tropas ha sitiado Balaguer y es cierto que si no se le hase oposision considerable continuara sos progressos hasta sitiar la Ciudad de Bar[celon].ª que es la mas odiosa del Enemigo por ser la que mas se ha senyalado en el seruitio de V. Mag.ᵗ y por acabar con ella la conquista de todo el Principado. Recurre pues el Principado de Cathalunya al amparo y protection de V. Mag.ᵗ peraque como à padre les ampare como a su Rey y senyor les defienda y no permita que el Enemigo exequute sus venganças en tan fieles vassallos de V. Mag.ᵗ En Italia S.ʳ no seran necessarias las tropas que V. Mag.ᵗ hauia destinado porque imbiando el Enemigo las suias à Cathalunya nada podra emprender en aquellas partes y en nuestra Prouincia serian su total remedio y assi Senyor, Don Joseph de Pinos Embaxador del Principado de Cathalunya y Ciudad de B[arcelon].ª postrado a los Reales pies de V. Mag ᵗ le suplica sea seruido mandar que dichas tropas de Italia marxen luego para Cathalunya estableciendo el fons (sic) necessario para entretenellas y pera remediar a la falta de trigo suplica assi mesmo à V. Mag.ᵗ mande haser un magasen de trigo dentro la Ciudad de B[arcelon].ª para valerse del en caso sea sitiada y offrece a V. Mag.ᵗ en nombre de aquella Prouincia y Ciudad de B[arcelon].ª que en medio destos peligros no faltaran por su parte a obrar lo que les sera possible y daran liberales hasta la ultima gota de sangre para conseruar en la obediencia de V. Mag.ᵗ que es [su] maior deseo.»

Item una carta de sa Magestat enuiada a la present Ciutat la qual es del tenor seguent

Carta del Rey

«A nostres charissims y ben amats los Consellers de nostra fidelissima Ciutat de Barcelona.

De part del Rey

Charissims y ben amats nos hauem rebut las lletras que vosaltres nos haueu escritas dels 14 y 28 de Mars .9. y 18 de Abril ul-

tims per las quals vos nos informau de la continuatio y aumentacio del mal contigios de la falta de viures y de las altras necessitats extremas de nostra Prouincia de Cathalunya y de nostra bona y fidelissima Ciutat de B[arcelon].ª en particular y nos feu instancia de enuiarhi un virrey gent de guerra viures Galeras pera la seguretat de la costa y diner peral sustento de las tropas sobre del qual hauents considerat tot lo quens representau, Nos vos direm Primerament de Parer de la Reyna regenta nostra honorabilissima Senyora y Mare que nos prenem grandissima part de la afflictio y trepalls (sic) de nostres fidels subdits de la dita Prouincia y que no podem experimentaruos lo dolor sensible quen tenim del qual res nons podria aconsolar si no confiauam de la potencia Diuina la qual permet que tots aquestos mals li arriben, los donara la constancia y las forças necessarias pera no subcombirhi Que com nos vehem que nostres Principals officials y los mes considerables de nostra dita Ciutat apres de hauer contribuit de llurs bens y de tot lo que ha estat en llur poder peral manteniment de totas cosas en la necessitat present exposan llur propria vida al perill de una malaltia que no exceptua personas a fi de guardar dita nostra Ciutat y la Prouincia de llur perdua y de la inuasio dels Enemichs aixi nos tenim una entera regonexensa dels serueys importants y recomendables que ells nos ne fan y a esta corona y estam resolts de fer los ultims esforços pera asistirlos en un tant apretat menester y perque nos no hauem pogut encara determinar la Electio de un virrey per las difficultats que si troban las quals son prou sabudas Nos hauem estimat que pera suplirhi y no differir un momento de temps la asistencia necessaria a nostra dita Prouincia conuenia enuiarhi una persona que tingues tota auctoritat sobre las armas perço que del ultim empleo que sen fara depenja al present tota la seguretat y restabliment de la tranquilitat de la Prouincia.

Per aquest effecte nos hauem donat a nostre charissim y ben amat lo s.r de Marchin lo carrech de Capita general en Cathalunya y de nostre loctinent general en nostras armadas quey seruiran no solament per que nos hauem experimentat que ell te totas las grans y recomendables qualitats necessarias pera resexir en un empleo desta consequencia, mes perque ell nos ha dignissimament seruit y a la satisfactio del publich com a la nostra en lo Gouern que ell ha tingut en nostra armada de Cathalunya spay de molts anys sots la auctoritat de aquells qui la han gouernada en cap y en llur absencia del qual vosaltres nos haueu donat diuersos testimonis en son auantatje asseguranthuos que nos vos enuiarem un virrey lo mes prest ques podra.

No vos direm tambe que ultra lo cos de tropas que es arribat nouament en Cathalunya lo qual es prou considerable en la difficultat present de ferni passar y de ferlashi durar nos y enuiam presentament un refors de caualleria demes de coranta cornetas de nostras millors tropas y tambe moltas recruas.

Que per los viures ultra que nos hauem fet capitular en nostre nom dins nostre consell pera la prouisio de la armada y hauem fet assegurar lo fons del pagament del municioner, Nos hauem reiterat los ordres que nos hauiam ja donats en nostras Prouincias de Llenguadoch y de Prouença y en nostras Ciutats de Narbona y Arles pera dexarne exir ab tota llibertat y seguretat los blats quey son es-

tats y seran comprats per nostres subdits de nostra Prouincia de Cathalunya y per los mercaders y altres qui voldran comprar.

Que nos hauem donats tots los ordres necessaris pera la missio de dos galeras en la dita Prouincia de manera que nos estimam que ellas al present y seran ja.

Que en respecte de diner nos fem enuiar un fons presentament pera subuenir als gastos mes necessaris y fer que la subsistencia de las tropas no puga faltar essent ben disgustats del que los mouiments y las diuersas ocurrentias succehidas dins nostre Realme que son prou publicas han resultat y impedit los medis per los quals nos hauriam pogut aixi com ho desijauem donar a la dita Prouincia la mateixa asistencia que per lo passat. Mes com gracias a Deu totas cosas son al present calmades per assi nos esperam ab molt de fonament que ben prest nos tindrem la mateixa facilitat que abans de socorrerla poderosament conforme nostre desitg, y son menester del qual vosaltres deueu fer un estat assegurat, aixi com de nostra Beneuolencia entera enuers lo comu y los particulars de nostra fidelissima Ciutat de Barcelona Pregants Deu que ell vos tinga, charissims y ben amats en sa s.[ta] Guarda. Escrit en Paris a 9 dies del mes de Maig 1651.

LOUIS

LE TELLIER »

Item altra carta del s.[r] de Conde escrita a la present Ciutat la qual es del tenor seguent

«A Messierurs (sic) Messieurs los Consellers de Bar[celon].[a]

S.[r] Princep Conde

Messieurs Jo no dubto gens que vosaltres no siau ben gustosos de entendrer que lo Rey ha honrat a Monsiur de Marchin del Gouern general de sas armas, en Cathalunya Pus que los serueys que ell haja fets vos hauran dexada una perfeta noticia del que ell val y que estimantlo en lo punt que fas vosaltres deueu estar benissimament persuadits que si per lo passat Jo he pres cuydado dels interessos de vostra Prouincia Jon tindre encara un mes particular quant la consideratio que Jo fas del dit s.[r] de Marchin qui es hu de mos millors amichs se trobara juncta al desitg que Jo he sempre tingut de feruos parexer que Jo so verdaderament. de Paris a 11 de maig *1651*

Messieurs
Vostre afficionadissim Seruidor
LOUIS DE BOURBON»

Item altra carta del s.[r] de Marchin enuiada a la present Ciutat la qual es del tenor seguent

«A Messieurs Messieurs los Consellers de Bar[celon].[a]

Messieurs

Del s.[r] de Marchin

Monsieur lo comte de Illa tornantsen ell vos dira com sa Mag.[t] ha resolt de socorrer y mantenir la Prouincia de Cathalunya y com

Jo so estat nomenat pera anarhi commandar sas armas Jo estich tot prest per partir y fare tota diligencia pera transportarme aqui pregantuos de creure que Jo no obmetre res y fare tot lo possible pera cumplir al carrech que al Rey ha plagut donarme Entretant remetentme al dit s.r Comte de Illa pera feruos relacio de totas las particularitats Jo resto de Paris 11 de Maig *1651*

Messieurs
Vostre humilissim seruidor
De Marchin»

Item altra carta del s.r Le Tellier scrita a la present Ciutat la qual es del tenor seguent

«A Messieurs Messieurs los Consellers de la Ciutat de Bar[celon].a

Messieurs

Si Jo he dexat passar un prou llarch temps sens respondre a las cartas que vos ha plagut escriurem asso es estat primerament perque vosaltres teniu assi un embaxador qui no haura pas faltat de informaruos de quina manera es estat rebut assi tot lo que es vingut de vostra part y com no se ha obmes alguna diligencia pera posarhi orde y en segon lloch perque fins al present noy ha hagut res de molt considerable que scriureus: vosaltres veureu per lo despaig que sa Mag.t me ha manat dirigiruos lo que ha resolt pera Cathalunya sie per lo cap que deu gouernar sas armadas mentres que elegesca un virrey, sie per las tropas, los viures, la seguretat del commers y fons de diner destinat per la dita Prouincia podentuos dir messieurs, ab veritat que en aquest temps asso no es pas sens esforços extraordinaris lo procehir aixi à totas estas cosas Mes la tranquilitat present de tot lo Realme y la proximitat a la majoritat del Rey deuen fer sperar que sa Mag.t sera en estat de asistir sos fidels subdits de la dita Prouincia tant poderosament com ells merexen y com es menester pera assegurar per ja mes llur repos sots la obediencia de aquesta corona Essent cert que sas Mag.ts no tenen res tant en lo cor com de conseruarla y se prometen be que per lo socorro present y sobre tot per vostre exemple y per los cuydados que vosaltres continuareu de pendre del seruey de sa Mag.t y del be de la Prouincia los enemichs noy podran fer alguna empresa que los resisca tenints una gratitut particular del que haueu obrat y feu cadaldie per un effecte tant legitim y tant loable per mi Messieurs Jo desijo ab gran passio que plasia a Deu deslliuraruos del mal contigios y de totas las penas y treballs en las quals estau presentament y que Jo tinga ocasio de manifestaruos per mos serueys quant verdaderament so. (En Paris a 9 de Maig *1651)* Messieurs vostre humilissim y afficionadissim Seruidor

Le Tellier»

Del s.r Le Tillier

Totas las quals demunt ditas cartas foren llegidas en dit concell donant tant los caps proposats resultants de las conferencias tingudas per los s.rs Concellers ab los molt Ill.es S.rs Deputats y

Propositio ampla

s.^{rs} del Real Consell com tambe las sobreinsertades cartas peraque sobre ditas cosas se prenga la deliberatio mes conuenient al seruey de Deu del Rey n.^{e} s.^{r} conseruatio y utilitat de la present Ciutat y Prouincia donant dits s.^{rs} Consellers dita propositio amplament peraque sobre della [deliberen lo que] los aparega mes conuenir

E, lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que attes Don Joseph Galceran de Pinos embaxador desta Ciutat en la cort de Paris ab sa carta scrita als molts Ill.^{es} s.^{rs} Consellers llegida en lo present Consell incertada en la propositio demana llicentia y permis al present Consell de podersen tornar. Per tant los s.^{rs} Consellers sien seruits de part del present Consell scriurer a dit don Joseph de Pinos que attesas las causas per ell deduhides ab sa carta tinga facultat com lo present Consell li dona de podersen tornar sempre que li aparega y que en lo entretant trigara à despedirse de sa Mag.^{t} continue la instancia de nominacio de Virrey no obstant la nominatio feta per sa Mag.^{t} en Capita general de la persona del s.^{r} de Marchin per tenir major auctoritat la de un virrey y aixi mateix continue las demes instancies que fins assi ha solicitades ab sa Magestat per part desta Ciutat y que los papers te en son poder per part desta Ciutat los entregue y encomane al d.^{r} Magi Siuilla agent desta Ciutat en dita cort encarregantli la solicitut de las cosas preten esta Ciutat alcansar de sa Mag.^{t} y que la present deliberatio los s.^{rs} Consellers ne donen noticia als molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats attes es estat trames per embaxador per les dos cases y que aixi mateix los s.^{rs} Consellers y Juncta de Morbo continuen las diligencias per sa S.^{a} referidas en la propositio aserca de fer venir lo d.^{r} Fabre de França y medicaments y en lo que te respecte als soldats dels tercios desta Ciutat sie comes com lo present consell ho comet a dits s.^{rs} Consellers y *24.^{a}* de guerra peraque tracten tot lo que la present Ciutat pot y deu fer en dita raho y en altre consell ho referescan en lo qual se pendra la deliberatio mes conuenient al major benefici de la present Ciutat y que los s.^{rs} Consellers sien seruits respondrer a las cartas de sa Mag.^{t} Princep Conde y altres. Y finalment en lo que te respecte en raho de instar lo perdo general los s.^{rs} Consellers sien seruits de continuar dita petitio ab sa Mag.^{t} que Deu g.^{de} com ja esta deliberat ab altra deliberatio.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 291.^{v} a 299.^{v})

APÈNDIX XXX.

DJE VIIJ JULIJ MDCLj

Consell de cent per materia de venir lo enemich a la present Ciutat.

CONUOCAT Y CONGREGAT lo saui consell de cent jurats en la sala gran de dit consell en la forma acostumada lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi que las nouas se te del Enemich es que aquell vol inuadir la present Ciutat y lo numero del exercit te dit Enemich es ço es vuyt mil infants y tres mil cavalls las quals nouas se son verificadas ab certa persona se conferi ab lo s.r Marques de Aguilar qui li refferi llargament los designes del Enemich verificantli que lo n.o de la gent es la mateixa que ab las nouas tenim sabem y no res menys se saben ditas nouas per moltas y differents cartes de differents parts scrites à differents persones y per altres medis, y que lo estat desta Ciutat es miserable axi per las afflictions tenim del contagi com tambe per esta inuasio que vol fer lo Enemich blasonant voler triunfar de la llibertat y llealtat desta Ciutat, y tambe lo present Consell vol corroborar lo determinat per los s.rs Consellers y juncta de morbo lo die de ahir y altres dies y sils aparexera anyadir ,o, lleuar de dita deliberatio feta lo die de ahir y altres, donant per propositio tot lo sobredit peraque dit consell delibere lo mes conuenient al seruey de Deu n.e S.r y Rey n.e s.r benefici utilitat y conseruatio desta Ciutat y Prouincia donant per dit effecte la propositio ampla peraque millor dit consell puga deliberar lo fahedor y quiscu dir lo que millor li aparega conuenir

E lo dit Consell feu la delib[eraci].o seguent Que los s.rs Consellers sien seruits fer resenya de totes les deliberations fins ara fetas tant en materia de guerra com de morbo y repartirse lo cuydado de la executio de aquellas entra sas s.as fent memoria del que tocara à quiscu perque aixi se exequutara tot y ab mes descans dels s.rs Consellers y per lo demes tocant a la guerra delibera que los s.rs Consellers sien seruits scriurer als Molt Ill.es s.rs Deputats y al Consell Real Gouernador de Rossello s.r vescomte de Canet, y als Capitols Ciutats y uniuersitats de Cathalunya y sos comptats les intelligenties ques tenen dels designes del Enemich supplicantlos sien seruits fer un esforç de lleuas de

gent pera juntar aquellas ab las tropas de sa Mag.[t] per fer oppositio al Enemich y que se suplique aixi mateix als s.[rs] Deputats y consell Real que à gastos de la deputatiò y consell Real sien seruits fer algunas lleuas considerables conforme en altras ocasions de no major perill son estats seruits fero y tambe que se supplique a dits s.[rs] Deputats que per alentar als Prouincials hisque en campanya hu ,o, mes concistorials y aximateix se supplique als s.[rs] del Real Consell que repartintse la Prouincia com en altras ocasions, isquen à solicitar las leuas y conseruar los paysans ab bona intelligencia ab nosaltres persuadintlos nos deixen enganyar dels alagos y promesas dels Enemichs, y perque continue esta Ciutat com sempre en ser la primera en obrar fasse la present Ciutat una leua de dos mil infants pera seruir en esta ocasio ab lo sou modo y forma que aparexera als s.[rs] Consellers y vint y quatrena de guerra disposar dita leua als quals s.[rs] Consellers y juncta de guerra sie comes tot lo dit fet com tambe tot lo que conuindra fer per lo siti y deffensa desta Ciutat ab plenitut de poder y sens refferiment algu y en quant al que te respecte aserca del fet tocant en materia de morbo los s.[rs] Consellers y Juncta de Morbo sien seruits posar en ex[ecuci].[o] lo deliberat per sa s.[a] y Juncta als sis del corrent aserca de pendrer los monestirs de s.[t] Agusti y de s.[t] Francisco de Paula per retirar tots los malalts desta Ciutat y tot lo demes deliberat per dits s.[rs] Consellers y Juncta no obstant qualseuols contraris hi poguessen succehir axi y de tal manera que deliberat una cosa per dits s.[rs] Consellers y juncta nos pugue licentiar antes be se pose en ex[ecuci].[o] ab tota rigor y seueritat com a cosa que tant conue per benefici desta Ciutat y perque es molt conuenient que los grans son dessa los Rius se retiren delibera perço ques publiquen crides offerint a tothom quels deixaran entrar qualseuols specias de grans y viures sens pagar dret sino dels ques gastaran dins Ciutat y que per mes facilitar aço se pose una persona per part desta Ciutat en lo lloch aparexera mes conuenient y se offeresca que tot lo blat y grans que a esta persona se entregara, si lo quel entregara lo volrra vendrer se li pagara promptament y si nol volrra vendrer se li rebra en deposit offerintse la Ciutat a tornarli altre tant dels mateixos grans sempre queu demanara y que promptament se despatxe un correu al Ex.[im] s.[r] de Marsin donantli raho de les intelligenties que te esta Ciutat del enemich y del que se va obrant supplicant a sa Ex.[a] sie seruit arribar assi

ab tota diligentia pera fer al enemich la oppositio necessaria y que de tot lo sobredit y del demes que per auant se anira obrant sien seruits los s.[rs] Consellers totes les stafetes donarne raho al Rey n.[e] s.[r] (que Deu g.[de]) y que los s.[rs] Consellers sien seruits fer nominatio de vuyt persones del present consell ab igual numero de staments les quals junctament ab un Ill.[e] s.[r] Conseller ab asistencia del Magnifich veguer ans de disgregarse lo present consell se conferescan en la companya de Jesus y alli capturen la persona del Mestre de la seca a effecte de que entregue a la present Ciutat tot lo necessari concernent a la fabrica de la moneda de la seca de la present Ciutat per poder passar auant aquella attesa la necessitat present *y per quant es cosa justa* que aquells que se sustentan del salaris y emoluments de la Ciutat no es just que estigan ausents de sa patria quant esta ab perill de inuasio del Enemich delibera aixi mateix que sian manadas publicar cridas, que tots los officials de la present Ciutat dins sis dies comtadors del die de dema tornen a residir sos officis cadahu altrament passat aquell sian los s.[rs] Consellers seruits lo die despres seguent fer relatio en lo present Consell dels que seran vinguts a residir peraque dels renitents se puga posar en ex[ecuci].[o] la deliberatio feta en lo mes de Abril proppassat. Officials de la Ciutat.

. . . .

E en ex[ecuci].[o] de la primera deliberatio desobre feta lo die present anomenaren la dotsena de tots staments diu dita delib[eraci].[o] la qual junctament ab lo s.[r] Conseller segon se conferiren en lo monestir y conuent de la companya de Jesus per lo effecte contengut en la demunt dita delib[eraci].[o]

(*Deliberacions* de 1651, fols. 316 a 317.[v])

APÈNDIX XXXI.

(Concell de Cent del dia 15 de Juliol de 1651.)...

«Als Molt Ill.[es] s.[rs] Consellers y saby concell de cent de la Ciutat de B[arcelon].[a] Carta del s.[r] de Marsin.

No he volgut deixar de fer asauer à V. S. com lo Rey n.[e] s.[r] me ha embiat en aquesta Prouincia pera comandar sas armadas y emplearme per conseruatio desta Prouincia y en particular de aqueixa Ciutat lo que me obliga dir à V. S. que estare sempre desuellat pera impedir los designes dels Enemichs que porian tenir sobre dita Ciu-

tat assegurant á V. S. que Jo ordenare a totas las tropas tant de Caualleria y Infanteria esten a totas horas a punt pera deffensarle y Jo en mon particular que desijo ab totas veras satisfent a la voluntat del Rey de guardar y deffensar dita Ciutat, Assegurant á V. S. que sabent los intents dels Enemichs entrare en persona a dita Ciutat ab ditas tropas y tindre a be de auenturar la vida per llurs conseruations del que poden restar segurs y acars la Ciutat fos assitiada poden V. S. estar ab bon animo de la bona noua quels dono à V. S. y es que lo Serenissim Princep de Conde ha de venir a pendrer possessio de la gouernatio de Gasconya dins pochs dies lo qual me promete que en cas que dita Ciutat fos assitiada vindria en persona y sens perdrer temps ab deu mil homens pera socorrerla. Jo asseguro à V. S. de part de sa Mag.t y de part de dit serenissim Princep aquest consuelo Mentres tant Jo me ocupare a tot lo que sera mes necessari per consuelo y conseruatio de tot lo be publich y no deixare de donar auis à V. S. del que vindra à ma noticia de llur part se seruiran V. S. no perdrer ocasio en ferme asaber de las cosas se innouaran y del que conexeran ser conuenient affi y effecte que tots viscam ab las intelligencias degudas. N.e S.r a V. S. g de Granollers y Juliol a 14 de *1651*.

De V. S.
Molt affectat seruidor qui S. M. B.
De Marchin»

La carta del[s] s.rs Deputats es del tenor seguent

«Molt Ill.es S.rs

Inseguint la deliberatio presa en nostre concistori es ja partit lo s.r oydor Valencia per les Ciutats de Manrresa, Vich, y altres parts de Cathalunya a la ligera perque ab tota prestesa se fessen las leuas per acudir a exa Ciutat que es lo blanch de nostres ulls, y ab la mateixa conformitat parteix en est punt lo s.r oydor Real per lo Valles fent la mateixa diligentia y ab las que ajustara y las que li seran remesas per lo s.r oydor militar se conferira cercà deixa Ciutat conforme ordenara lo s.r de Marsin lo qual esta nit ha de arribar assi en esta vila per hauernos ho aixi scrit de Granollers al qual representarem ab totas veras la necessitat tenim del que V. S. nos scriu assegurantli que de nostra part de dia ni de nit pararem un punt en seruey deixa Ciutat y benefici de la Prouincia y perque V. S. estiga mes assegurat de la marxa del Enemich enuiam la inclusa ultima de auis del s.r c[om].te de Illa. Deu à V. S. g.de Tarrasa y Juliol xiii de MDCLj.

Lo dega y Canonge Pau del Rosso
Molt Illustre Senyor
B. L. M. de V.S.
sos majors seruidors
Los Deputats del General del Principat de Catthalunya y sos comptats»

La carta del s.r c[om].te de Illa es del tenor seguent

«Molt Ill.e s.r

Ab la que V. S. es estat seruit scriurem en lo die de vuy he vist la tant asertada com zelosa resolutio que V. S. pren de fer anar dos de sos concistorials pera diligenciar y recullir las leuas que en esta ocasio tant apretada son de menester y podra ser que eixa diligentia effectuada y altres desenganys es menester conegan los enemichs los obligaran de mudar sa resolutio en quant al siti de Bar[celon].a que tant desijan y amenaçan los Enemichs ab la gana tenen de nostra total perditio lo que no crech ab lantanesa (*) diligencias y socorros de V. S. a qui asseguro campa esta nit lo Exercit Enemich à Çarreal ab que despres dema sera en Valls y de allí segons lo partit o, resolutio pendran donare auis à V. S. supplicantli tinga en memoria la cobrança luego de Bar[celon].a de que tenim una extrema y urgent necessitat y Deu V. S. g.de y prospere: de Igualada 12 de Juliol *1651*.

De V. S. lo major seruidor
Don Joseph de Ardena
y Dernius»

Y tambe digue y refferi que inseguint la delib[eraci].o feta per lo present Consell a 8 del corrent aserca de la leua dels dos mil infants delibera la present Ciutat fer en las parts de Cathhalunya per la necessitat present y en dita Prouincia se tem dits dos mil homens [no] se puguen fer per estar molt acabada si aparexeria al present Consell fer part de dita leua en las parts de França, y que los pals la present Ciutat te pera que los Prouintials aportassen las prouisions en ells seria de gran conuenientia se lleuassen per lo benefici publich.

Y tambe digue y refferi com de present vaca lo offici de Ensajador de las monedas se fabrican en la seca Real de la present Ciutat per mort de Miquel Oliueres Argenter que lo present consell fos seruit donar llicentia als s.rs Consellers puguessen scriurer a sa Mag.t y personas seran conuenients en la cort de Paris a effecte de que dit offici de Ensajador de las ditas monedas obtinga lo Ill.e s.r Miquel Llargues argenter lo any present conseller sise de la present Ciutat Totas las quals cosas dit s.r Conseller dona per propositio a dit Consell peraque aquell delibere lo mes conuenient al seruey de Deu y benefici de la present Ciutat

E lo dit Consell feu la delib[eraci].o seguent Que los s.rs Consellers sien seruits de continuar y fer totes les diligencies los seran possibles en que esta Ciutat estiga ben abastida de tots

(*) *lantreresa* se llegeix en la lletra autògrafa, obrant a fol. 222 del registre de *Cartes Comunes Originals* de 1651.

manteniments y pertrets de guerra necessaris per la deffensa y conseruatio de aquella si y conforme ja esta deliberat en lo ultim consell Y que los s.^{rs} Consellers sien seruits de scriurer al Ex.^{im} s.^{r} de Marchin en resposta de la que sa Ex.ª es estat seruit scriurer a esta Ciutat legida en lo present Consell Estimant molt a sa Ex.^{ia} lo quant esta agrahida esta Ciutat de la offerta li fa y altres paraules destimacio y cortesia que aparexera als s.^{rs} Consellers. y aixi mateix sien seruits los s.^{rs} Consellers fer un propri al serenissim s.^{r} Princep de Conde quant se tinga noticia sie en la Guascunya scriuint a sa Altesa la gran estimacio fa esta Ciutat de la offerta que lo s.^{r} de Marsin en nom de sa Altesa ha feta a esta Ciutat offerint en cas de siti della venir en persona ab deu mil infants de socorro y que no menos confia esta ciutat de sa generositat y grandesa y que los s.^{rs} Consellers sien seruits fer nominatio de tantes quatretes de persones de tots staments del Saui consell de cent mentres ni haura y quant no de altres persones que aparexera a sa s.^{a} quantes seran menester per tot lo que se offerira y sera necessari per prouisio desta Ciutat en esta ocasio de la guerra peraque ab major cuydado estiga esta Ciutat prouehida y abastida de tot lo necessari peraque quiscun s.^{r} Conseller ab sa quatreta cuyde del que li tocara repartintse entre sas s.^{as} lo treball de las materias corrents de guerra y morbo y que lo numero de la vinty quatrena de guerra sie fornit en lloch dels morts anomenantne de altres y que dita Juncta de Guerra nos puga junctar ni aquella pendrer delib[eraci].^{o} alguna desta hora en auant si no es que sien en n[umer].^{o} de nou persones de tots staments y que los s.^{rs} Consellers tingan llicentia y permis com lo present Consell los dona de poder scriurer a sa Mag.^{t} y demes persones de la cort de Paris que conuinga aserca de la pretencio te lo Ill.^{e} s.^{r} Conseller Miquel Largues conseller sise de la present Ciutat per raho del offici de Ensajador de las monedas se fabrican en la Seca Real de Bar[celon].^{a} lo qual vaga per mort de Miquel Oliueres argenter no obstant la prohibitio feta per lo Saui consell de cent celebrat als ... (*) de ... (*) any lo qual per esta vegada suspen lo present consell restant en lo sdeuenidor aquella en sa força y valor y per quant se te noticia certa que lo tenir puestos y pals destinats en esta ocasio del contagi ve à redundar en gran dany desta Ciutat y dels habitants perque no aportan los

---

(*) En blanc

forasters les prouisions a dits llochs que aportarian si nols y hauia maixime considerant dits pals ser danyosos en lo estat present de la guerra en lo qual ha de estar esta Ciutat prouehida de tots manteniments. Per tant del dia present en auant los s.rs Consellers sien seruits lleuar dits districtes y pals com lo present Consell aixi ho delibera y per quant se te noticia certa que lo Enemich vol sitiar per mar y terra a esta Ciutat y sie just que tots los Ciutedans desta Ciutat que per raho del mal de contagi se son absentats acuden a la deffensa della en la ocasio dels majors apretos Que per tant los s.rs Consellers sien seruits de manar publicar cridas publicas ab les quals se diga y mane à tots los Ciutedans de Bar[celon].a que se son absentats per dita ocasio del morbo acuden personalment a ella per asistir a la deffensa de dita Ciutat altrament los que deixaran de acudir seran priuats de tots los officis y beneficis de casa de la Ciutat y de ser desinsiculats de les bosses de aquella y seran inhabils tant los que seran insiculats com los que nou seran de poder ser insiculats en dites bosses.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 319.v a 321.v)

APÈNDIX XXXII.

DIE XVIJ JULIJ MDCLj.

CONUOCAT Y CONGREGAT lo saui consell de cent jurats en la istancia gran de dit consell en la forma acostumada lo s.r Conseller segon en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys lo en cap absent y quart malalt dona per propositio una carta del s.r de Marca ab dos cartas ,o, copias de sa Mag.t que Deu g.de scritas a dit s.r de Marca las quals tres cartas son del tenor seguent

«Muy Ill.e s.r

Hauiendome su Mag.t que Dios g.de honrrado con el cargo de su visitador general en este Principado paraque mirasse principalmente todo lo que tocaua al gouierno politico y aiudasse con mis auisos los buenos deseos de los ministros Regios y de los concistorios con orden special de quedar en Barcelona para tener cuydado en absentia de los senyores virreyes de lo que seria conueniente por el bien publico y de informar su Mag.d y los s.res virreies sobre todas las materias del gouierno. tengo confiança fundada sobre mis actiones passadas que no he faltado en haser mi officio de que hasen

fe las cartas con que su Mag.[t] me ha honrrado declarando la singular satisfaction que tenia de mis seruitios como en varias ocasiones lo ha tambien hecho entender a V. S. con sus cartas y para cumplimiento de mis desseos V. S. ha hecho demostracion de darse por satisfecho de mis cuydados sea de viua vos dentro del concistorio ,o, con embaxadas estas satisfactiones y la fidelidad y el zelo con que todo el Principado sirue [a] su Mag.[d] me han empenyado a un seruitio de siete anyos y mas aguardando la ocasion de salir del con la quietut deseada de una buena pas general Mas viendo que la Guerra continuaua y que los negocios de mi Diocesis y de mi casa me obligaua[n] à retirarme he empeçado a pedir mi licentia despues dos anyos sin hauer podido impetrarla de su Mag.[d] y ultimamente con su carta real del vuyt de majo dandome auiso de la Election que hauia hecho de la persona del Exmo s.[r] de Marsin por Capitan general me dio orden special de continuar mis seruitios explicando la satisfaction que tenia de todos los que le hauian hecho en este Principado como V. S. podra ser enterado con la copia de la dicha carta juncta esta.

Respondiendo, despues auer alabado la election del s.[r] de Marsin supplique a su Mag.[t] se siruiese conciderar que la enfermedad de Bar[celon].[a] hauia puesto tal confusion en el Gouierno politico que los concistorios siendo separados y la vice regia sin auctoridad yo no podia ni quedar en la Ciudad segun mis primeros ordenes ni seruir segun la intencion de su Mag.[t] supplicandole mui de ueras me diesse licentia para boluer en mi diocesi adonde se deuia haser la juncta de los estados de Comenge de los quales jo soy presidente su Mag.[t] para gratificarme en esto me ha concedido la licentia de salir del Principado con declaration de la satisfaction que tiene de mis seruitios como consta con la copia de la carta iunta à esta Parece superflua esta relacion para V. S. tant enterada de mis acciones si algunos mal informados no se huuiessen atreuido a desir que su Mag.[t] me hasia salir por la mala satisfaction que tenia de mi persona.

Pero aunque tuuiese mi licentia, no he querido salir antes que llegasse el ex [mo] s.[r] de Marsin para no dar lugar a las quexas de muchos que su Mag.[t] los abandonaua pues me daua licentia de retirarme Deuo assigurar a V. S. que la protection Real no les faltara y que mi salida no sera danyosa a los negocios pues jo pienso llegar á Paris al tiempo de la declaration de la mejoridad de su Mag.[t] y representar de viua vos la fidelidad del Principado los socorros de que necessita la Prouincia y los seruitios de V. S. de quien jo sere siempre. Ostalrrich a 14 de Julio *1651*.

Afficionadissimo Seruidor
Marca E. de Couserans»

«Monsieur lo Bisbe de Couserans Jo he rebut per los frequents despatxs que vos haueu fets al s.[r] Le Tellier secretari de estat lo mal estat y la necessitat de totes coses succehides en Cathalunya ab lo augment del mal contigios que seria capeble de fer preterir la Prouincia ab la vila Capital si Deu no ere seruit de posarhi la ma lo que jo spero de sa bondat.

Entretant a fi de prouehir a estos mals y necessitats tant com se pot humanament y vehent que noy ha lloch per lo present de fer

Electio de un virrey y que noy ha res de mes important y mes apretat que impedir que los Enemichs no prenguen auentatje de la desolatio de la Prouintia y del abandonament de la Ciutat de Bar[celon].ª per los habitants qui sercant à saluar llur vida sen son allunyats Jo he estimat per lo *h*auis de la Reyna regenta mi S.ª mare que ere menester enuiar promtament a la dita Prouintia un home de comandament que tingues lausteritat sobre les armes ab las bonas calitats de credit y reputatio necessaria pera resexir y auent considerat que totas estas cosas concorren en la persona del s.r de Marsin Jo li he donat lo carrech de mon lloctinent general en mas armadas de Cathalunya y de Capità general dins la dita Prouincia ab mos ordres y coses necessaries pera partir lo mes prest y arribarhi encontinent y a fi de que res nos perde entretant que ell tarda a arribar Jo ordeno al s.r de S.t Magrin al qual he donat llicentia pera venir per dessa de no partirse a fins que lo dit s.r de Marsin sera dins la Prouincia y perque Jo tinch molta consideratio y afflictio per lo que toca lo s.r Marques de Aguilar y que he sabut per son segon fill com tambe per lo d.r Magi Siuilla que la electio del dit s.r de Marsin junt a la tornada de Cathalunya del compte de Illa y del Regent li podrian causar disgust Jo los he fet entendrer a tots y particularment al dit s.r de Marsin de tal manera ma voluntat sobre lo que concerneix lo dit s.r Marques de Aguilar com sobre lo queus toca a vos que jo no dubto en manera alguna que ells no si conformen y que vos y lo dit Marques noy tingau contentament corresponenthi de vostre costat com jo me asseguro que lo dit Marques fara del seu lo que jo vos encomano molt particularment a fi que de vostra part y per lo credit que vos teniu enuers dit Marques vos hi fassau tot lo que deu ser sperant de vostra prudentia y de vostre zel per lo be publich y mon seruey y sobre un subjet que Jo desijo molt no solament per la quietut y contentament de mos principals y mes afficionats seruidors en la dita prouincia pero perque Jo se quant esta correspondentia mutua es important y necessaria a fi que cadahu conspire a la conseruatio de la Prouincia y al bon succes de totes les coses

Vos sabreu tambe que per affauorir lo dit Marques de Aguilar y compte de Illa conseruant totauia al primer la preferentia que li es deguda per sa antiguedad Jo he donat a cada hu de ells lo carrech de mon lloctinent general en ma armada de Cathalunya pera exercirla en la absentia del dit s.r de Marsin y baix sa auctoritat en sa presentia y Jo enuio lo poder al dit Marques de Aguilar per son dit fill que jo he judicat aproposit de despacharlo à Cathalunya sobre esta ocurrentia y sperant la nominatio de un virrey per la qual nos perdra un moment de temps los negocis de la Ciutat de Bar[celon].ª y de la Prouincia seran conduits per lo dit Marques en qualitat de Gouernador conforme son estat fins al present de manera que per asso res nos podra perdrerse volent que de vostra part vos treballeu en tots los negocis y ocurrentias aixi com vos feu molt dignament y ultimament quant als ordes que Jo he donats per lo socorro de la Prouincia Jo vos dire que a mes del renfort que acaba de passarhi jo enuio moltas tropas que passan de coranta cornetas de Caualleria y differents corps y reseruas de Infanteria que a mes de la conclusio del tractat y la asseguransa del fons de la fornitura del pa de monitio de la armada Jo he donat orde tant à Nar-

bona com altres parts dins lo Lenguadoch y la Prouença per lo passatje libre de tots los blats quen voldran traurer per la Cathalunya y a fi de assegurarhi lo trafit jo he donat mos ordes tant expressos pera ferhi anar dos galeras que jo penso que elles y seran al present Que Jo enuio un fons de diners y en lo mateix temps lo s.r Dandilli en qualitat de Intendent de la Justicia policia y finances en la armada y se ha donat ordre pera fer que de temps en temps lo socorro necessari per los gastos de la armada y de las tropas y sie enuiat essent infinitament apeserat de totes les dilations que rencontren en estes materies pero que son per lo present inuinçibles sent ab tot asso veritat que conforme les coses se passan al present en tot lo regne y ma cort y ha tot subjet de ben sperar per los negocis de defora com tambe per los de dins: asso es lo que jous dire per esta carta y que jo desitjo que vos fassau valer ab los concistoris y demes particulars seruidors della asseguranttuos que nos pot ajustar cosa a la satisfactio que jo tinch de vostre conducte y als serueys que vos me feu en estes ocurrenties tant difficils y importants en la dita Prouincia y que Jo desitjo singularment ques offeresca ocasio de regonexer vos conforme vos merexeu Pregant a Deu queus tinga Monsiur lo Bisbe de Coserans en sa sancta guarda Escrit à Paris a vuyt de Maig *1651*. Louis y mes baix — *Le Tellier.*»

«Monsiur lo Bisbe de Couserans sabent que sera auentatjos a mon seruey que vos vos tropiau en la juncta dels estats de mon pays de Comenge la qual ha de ser tinguda dins poch de temps Jo he ben volgut vos fer esta carta pera diruos per lo auis de la Reyna Regenta mi s.a Mare que ma intencio es que vos vos ne aneu lo mes prest que poreu al dit Pays pera fer present als estats y donarli vostre bon auis sobre lo que sera proposat per lo be de mon seruey y del pays asseguranttuos que com jo regonech molt be que vostra sabia conducta vostra vigilancia vostres cuydados y serueys son estats molt recomendables y utils a mos negocis a tota la Prouincia de Cathalunya en totes les ocasions importants que se son presentades despres que vos sou en la dita Prouincia. Tambe jo desijo singularment de regonexeruosho y de monstraruosho la satisfactio que men resta en tot lo que se offerira per vostra auentatje y dels vostres Pregant a Deu queus tinga Monsiur lo bisbe de Couserans en sa s.ta guarda scrita Paris 2 de Juny de *1651*. Louis y mes baix *Le Tellier.*»

Totas las quals cartas dits s.rs Consellers donaren per propositio al present Consell peraque aquell delibere lo fahedor

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers sien seruits de respondrer a la carta del s.r de Marcà llegida en lo present Consell incertada en la propositio dient ab ella lo sentiment te gran esta Ciutat de hauer sabut de que sa S.a Ill.ma sen torne en França despres de tants anys que sa s.a Ill.ma ha fet merse en aquest Principat y en particular à esta Ciutat en la residentia del carrech de visitador general de sa Mag.t en lo qual temps confessa esta Ciutat estar tant satisfeta de sa s.a Ill.ma de tots

los procehiments per sa s.ª fets y obrats tocant a son carrech sens queixa alguna y que esta Ciutat no sab ab quines paraules de sentiment pot significar lo pesar te de sa anada empero com tinga entes es per seruey de sa Mag.t resta un tant aconsolada del desconsuelo li resta de sa anada y que esta relatio fara asaber esta Ciutat a sa Mag.t que Deu g.de ab carta particular y que dits s.rs Consellers sien seruits scriurer a sa Mag.t en orde a dit fet lo que aparexera conuenir en abono de dit s.r de Marcà conforme se delibera scriurer a sa s.ª Ill.ma

(Deliberacions de 1651, fols. 323 a 326.)

APÈNDIX XXXIII.

DIE XJ SEPTEMBRIS M.DC.L.j.

CONUOCAT Y CONGREGAT lo saui consell de cent en la sala gran de dit consell en la forma acostumada lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys explica y refferi al dit consell com dits s.rs Consellers en ex[ecuci].º de la deliberatio feta per lo saui consell de cent tingut á 4 del corrent scrigueren cartas als s.rs Deputats y ohidors del general de Cathalunya residint en la Ciutat de Manrresa y als Consellers de Manrresa suplicantlos lo contengut en dita deliberatio las quals son continuades en lo registre de la present casa y foren legidas en lo present consell a las quals cartas y en resposta dellas los dits s.rs Deputats y ohidors han enuiat cartas a dits senyors consellers y una en nom del concistori de dits s.rs Deputats una dels consellers de Manrresa y una carta del ohidor Luys Valentia feta en Mataro a set del corrent las quals cartas foren llegidas en lo present consell, las quals son assi cusidas n.º 1. 2. 3. 4. 5. 6.

✠

«N.º 1.

Molt Ill.re S.r

Ab la carta que V. S. es estat seruit scriurerme no puch respondrer altra cosa, que penso en lo desig en son cars y lloch ab les obres ningun altre de mon estament me poria auansar en la afficio y voluntat que tinch de donar gust a V. S. y acudir ab tota puntualitat a las obligacions de mon offici, y mes en particular les que redundan en beneffici de aqueixa ciutat. pero com las causas y rahons que

largament estan continuades en la carta que lo consistori scriu a V. S. y altrament ab altres se ha donat raho al Ex.^{im} Senyor de Marzin al s.^{r} Gouernador de Cathalunya, y lo que V. S. demana en sa carta no tinga dependencia de alguna actio mia libera sino que per cumplir a les de mon carrech me sie forsos hauer de estar a les deliberacions de dit consistori a qui en esta occasio ha aparegut lo contrari, de aqui es que en aquest estat no es possible acudir al que altrament donant lo temps lloch y aparexent axi be à dit consistori acudire ab molt gran gust, a qui su[pli] ^{co} me tinga sempre a sa disposicio, Deu a V. S. g.^{de} Manresa y setembre a 7. de *1651.*

Molt Ill.^{re} S.^{r}
B. L. M.^{s} de V. S.
son major seruidor.
Juan Pau de Llosellas,
deputat militar.»

✠

«N.º 2.

Molt Ill.^{e} Senyor

La ocasio de serse transferit lo consistori dels Sors. Deputats en la vila de Tarrassa y despres en esta Ciutat de Manresa fou per lo contagi que cundi en exa Ciutat de Barcelona y despres de ser ab gran augment dilatant sa exida, y exposantse ab gran perill los consistorials sols per no perdrer lo costat y consolacio de V. S. y mon desig es tornar ab la prestesa ques pot imaginar a gosar de aqueix fauor, pero nom es possible per ara obstant la resolucio presa en nostre consistori conforme la carta remesa a V. S. en nom dell ab les rahons que en ella llargament se narran, Certifficant a V. S. que en tenir ocasio y permissio del consistori acudirę ab gran gust a seruir a V. S. en tot lo que sie de son seruey. Nostre senyor a V. S. guarde Manresa y setembre 7. de *1651.*

Molt Ill.^{e} Senyor
B. l. mans de V. S.
son major seruidor
Bernat Ferrer de Viladomat
Deputat Real.»

✠

«N.º 3.

Molt Ill.^{e} senyor

Ab molt gran gust aniria a exa Ciutat de Barcelona majorment en ocasio de ser assitiada per lo enemich sino mo impedia lo que se ha deliberat en nostre consistori conforme la carta en nom dell scrita a V. S. per les rahons y causes en ella expressades a la qual me referesch. Supplicant a V. S. me tinga per legitimament escusat, per ara, Assegurant a V. S. me pesa en extrem no poder gosar del fauor y presencia de V. S. y que donantme lloch lo temps y tenint permissio del consistori acudire a seruir a V. S. ab molta voluntat.

Supplicantlo me mane moltes coses del gust de V. S. a qui nostre s.r guarde. Manresa y setembre 7. de *1651*.

Molt Ill.re senyor
B. l. m. de V. S.
son maior seruidor
Lo Can[*on*]*g*[*e*]. *Hyacinto Sansa»*

✠

«N.º 4

Als molt Ill.res Senyors Consellers de la ciutat de Barcelona.

✠

Molt Ill.e Senyor.

Vuy die present a la matinada en occasio estaue junt nostre Concistori han rebudas los concistorials tres cartas de V. S. ab les quals en effecte los demanen que attes lo mal de la pestilencia segons se diu en ellas ha cessat en aqueixa Ciutat y que las conueniencias de la guerra y siti dels enemichs persuadeixen que la assistencia de nostre Concistori en dita Ciutat prengam resolucio de tornar aqui a fer nostra residencia lo que verdaderament ha causat admiracio de que V. S. una cosa tant particular y de tanta concideracio com pondera en las cartas de dits Concistorials no haja volgut scriurer en concistori y en comu ahont se deuen pendrer las desliberacions sino a cada hu en particular perque V. S. be veu que aquesta resolucio es propria del Concistori en comu y no dels Concistorials en particular; y axi ha aparagut scriurer esta dient a V. S. que aquest Concistori desitja com sempre acudir a la major necessitat del Principat de Cath[aluny].a y sos Comptats y particularment al de aqueixa Ciutat de qui sempre es estat afficionadissim comforme les obligacions de aquest Concistori lo qual ja en dies passats donà raho a V. S. de com era arribat en esta Ciutat y que dit Concistori legitimament juntat sera ubert en aquesta Ciutat referint las causas y rahons quens hauian mogut venir a ella particularment los auisos que V. S. hauia donats peraque isquessem de la vila de Tarrassa per lo perill dels enemichs per quant en aquesta occasio se ha judicat forçosa y necessaria y de grandissima utilitat y conueniencia per la deffensa de aqueixa Ciutat lo assistir en la Campanya lo s.r ohidor militar, Tambe se ha feta declaracio ab parer de nostres assessors y aduocat fiscal y d.rs aplicats que los tres Concistorials que son restats en esta Ciutat poden tenir Concistori en lo interim que tardara hu dels senyors oydors inseguint en asso la consuetut de que en casos de menos necessitat y menor conueniencia es estat axi declarat y obseruat, Al que VS. scriu en ditas cartas particulars, de que en aqueixa Ciutat per la misericordia de Deu hauria cessat la pestilencia, responem que verdaderament es la noua de major contento quens podian donar y tots restam molt obligats a fer unas grans gracias a Deu nostre S.r de una misericordia tant gran, pero en quant al hauer de anar aquest Consistori en dita Ciutat no apar que sia aqueixa causa

segura perque pochs dies hà que V. S. sols scrigue aserca del Contagi que anaue de millora y com sia lo mal de tant terrible specie que no ab pochs dies se puga tenir per segur lo remey particularment en una Ciutat de tant gran concurs y ahont ha fet tant gran strago sino que segons la comuna obseruança de les demes parts que han patit tal specie de malaltia se han de passar molts dies y a lo menos alguna Corantena sens que se sperimente effecte algu de dit Contagi que vuy en die no hauem tingut altra noticia sino lo que V. S. scriu a dits Concistorials y es cosa molt fresca y la primera noua que sen ha sabut per part de V. S. y no sabem que las demes Ciutats viles y llochs de dit Principat y comtats hajan ubert Commers ab exa Ciutat; y encaraque apar que ab ditas cartas judica V. S. de grandissima conueniencia nostra residencia en Bar[celon].[a] per occasio de la guerra que aquest Concistori per raho del que V. S. representa del estat de la guerra hauria de atropellar algunas difficultats en quant al Contagi de dita Ciutat pero aquest Concistori ja dies ha que ha deliberat y tingut per cert concideradas moltas causas y rahons que era de major benefici y conueniencia de aqueixa Ciutat y del be publich de dit Principat y comtats lo residir fora en esta occasio que no dins ella per quant residint fora tenia llibertat de poder enuiar concistorials y sos officials a la assistencia de lleuas y de la Campanya sens que poguessen aquells ser repellits per occasio de dit Contagi: y axi mateix perque restant enclos aquest Consistori dins de dita Ciutat y hauenthi en ella suspicio de contagi no es possible poder obrar cosa alguna ni en raho de las Cobransas del dret de la generalitat y en occasio que se offerexen tants grans gastos sent cosa certa que sens lo diner nos pot obrar cosa quant y mes que lo que V. S. ja en altras cartas nos ha tant encomanat de que trabellassem y ajudassem perals socorros dels viurers de aqueixa Ciutat, Treballarem ja alguna cosa en Tarrassa y ab la uniuersitat de dita vila y ara actualment per aquest effecte hauem enuiat a sercar a m.[o] Fran.[ch] de Carmona al qual se ha donat orde que veja quins expedients se trobaran pera comprar blats y fer farinas y enuiar en aqueixa Ciutat lo qual ha aduertit que primer se ves si V. S. te Comprador en las parts de Martorell perque no sencontrassen per un mateix effecte y axi V. S. pora auisar a Martorell ahont se trobara dit Carmona y es impossible poderho fer estant en dita Ciutat y menos posar en ex[ecuci].[o] altras cosas que de cada die se van offerint tant en raho del socorro de dita Ciutat com del consuelo de les demes Ciutats y Pobles de dits Principat y comtats; lo que es en tant veritat que ara nouament es arribat en la Ciutat lo sindich de la vila de Perpinya proposant nos la causa de una Contencio molt graue suscitada entre lo Gouernador de dits Comtats y lo S.[r] de Noallas Gouernador del Castell de dita vila sobre lo voler excercir dit s.[r] de Noallas la jurisdictio ab los particulars de dita vila y comtats y contrafer expressament ab altros procehiments al capitol 47. de las Corts del any *1599.* lo que ha occasionat en dits Comtats tant gran alteratio que es estat misericordia de Deu no hauer succehit una gran desgratia; Destas y moltas altres rahons per las quals ha judicat aquest Concistori ser forsos y de major Conueniencia lo residir en esta occasio fora que no dins Bar[celon].[a] ne ha donat raho als sors. de Marsin y Gouernador de Cath[aluny].[a] y verdaderament en aquesta necessitat tan gran de la Ciutat de Bar[celon].[a]

sempre hauem judicat que lo reparo della concistia en tenir gent de guerra, y viures y que lo tenir aquest Concistori facultat de poder acudir y ferse diligencias una cosa y altra ha fet que preferissen aquesta facultat al querinyo o, consuelo que V. S. podia tenir de nostra residencia en aqueixa Ciutat judicant que per materias de guerra ja te V. S. qui te la intelligencia y valor ques menester en la qual ni es menester ni molt aplicable la residencia de nostre Concistori quant en particular las rahons sobreditas y moltas altras ques dexen ben conciderar nos persuadeixen lo contrari podent assegurar a V. S. que en donarnos lloch lo temps acudirem a donar gust a V. S. y estarem promptes en tot lo que entendrem ser del seruey de sa Mag.t de V S. y benefici de aqueixa Ciutat: nostre S.r a V. S. G.de Manresa y febrer 7. de *1651*.

Joan Pau de
Llosellas,

{Dni. Deputati int. dnis. aud. comp. ma.t mihi Sebastiano Costa s. m. G. C.}

Molt Ill.e Senyor
B. l. mans de V. S.
sos maio[r]s seruidors
Los deputats del general del
Principat de Cath[*aluny*].*a y sos comtats*

In R.o Comuni 2.o fol. xxviij.o»

✠

«N.o 5.

Molt Ill.e Senyor.

Encontinent havem rebut la de V. S.a de .5. del corrent, per medi de dos embaixadors havem representat als molt Il.es s.rs Deputats, lo que VS.a nos significa, del consuelo rebrie transferissen en esta ocasio son Concistori en aqueixa Ciutat, puis ja estave remediat lo contagi, y quant convenient judicave V. S.a ere, aixi peral servey del Rey C[hristianissi].m nostre s.r (que Deu g.e) com per lo benefici de la Provincia: ajustant à asso, tot lo que nos ha aparegut al proposit, peraque se conseguis (en quant fos possible) aquest effecte: al que se han servit respondrernos, que la ocasio per la qual havie exit son Concistori de aqueixa Ciutat ere lo contagi, y que encara que aquell estigues vuy molt aplacat, per la misericordia de Deu, no estave extinguit, com devie estar; per lo que moltas Universitats no donaven pratica als que exien della; sobre lo que los aparexie important, que per lo present estigues son Concistori en part exempta de dit contagi, pera aconsolar los Syndics quels acudian; judicant tambe, que en esta ocasio estant fora de aqueixa Ciutat, se podien millor disposar pera tot lo que fos de major servey del Rey n.e s.r, y consuelo de V. S.a, procurant dirigir, y encaminar las llevas, y socorros convenients. En quant al que nos ordena V. S.a enviem la gent ab tota brevedat, diem, que ja la tenim a punt, y estam aguardant lo effecte dels ordens V. S.a nos ha fet merçe alcansarnos del s.r de Marchin, peraque las Companyias tenim de guarnicio en Cervera vingan à ajustarse ab la demes gent, que tenim previngut peral socorro de V. S.a; a qui asseguram no

faltarem en esta ocasio particularment, en cumplir a nostra obligacio, y en totas en donar gust y servir à V. S.ª en tot lo que se offerira: Nostre S.ʳ à V. S.ª g.ᵉ Manresa setembre 6. de *1651.*

Molt Ill.ᵉ senyor
Afficionadissims servidors de V. S.ª
qui sas mans besan.
Los Concellers de la Ciutat de Manresa.

S.ʳˢ Concellers de Barcelona.»

«N.º 5. [bis.]

✠

Als molt Ill.ᵉˢ Senyors consellers de la Ciutat de Barcelona ett.

✠

Molt Ill.ᵉ Senyor

En lo que V. S. nos significa ab sa carta de 29. del passat que te permissio del s.ʳ de Marsin peraque los soldats te esta ciutat en la plassa de Ceruera se poguessen traurer de alli, nosaltres ho hauem representat als s.ʳˢ consellers desta ciutat, y nos han dit que fins ara no tenen carta del sor. de Marsin de hauer ordenat al cabo ques troba en Ceruera los dexe tornar assi, que en tenirla encontinent los faran marxar per lo socorro dexa Ciutat, y encara ab major numero sils es possible, y axi se seruira V. S. prouehir ab lo sor. de Marchin vinga dit orde peral cabo de Ceruera que en lo punt se enuiara; assegurant a V. S. que estam fent totes les diligencies possibles en que les lleues y altres socorros vajan ab lo maior numero, y breuedat que la necessitat demana, y juntament hauem resolt scriurer a totes les persones militars de totes les veguerias del Principat, y comtats, que fassan tot lo esfors possible per ocasio tan urgent com ho confiam dells y farem tot lo demes que considerarem esser necessari per consolacio dexa ciutat: nostre S.ʳ a V. S. guarde com ley supplicam Manresa, y Setembre v. de M.DC.Lj.

Joan Pau de Llosellas.»

✠

«N.º 6.

Als Molt Illes. Senyors los Concellers de
La Ciutat de Bar[celon].ª que Deu g.ᵉ

✠

Molt Ille. Senyor

Per medi del fill del Molt Ille. S.ʳ Conceller terç dexa Ciutat escrigui a V. S. la occasio perque despres de hauer treballat inces-

santment ab las leuas estaua detingut en la Ciutat de Manresa axi que en ella no sols fiu mes del que deuia peraque los concistorials que alli se troban nom impedissan cumplir a ma obligatio pero encara treballi lo possible pera que ells cumplissen ab la sua com los papers o requestas hi intreuingueren a mes del que tot lo mon ne pot testifficar justiffican mon procehir per lo que ne doni auis a V. S. peraque entengues quant estich disposat al seruey de V. S. y conceruatio dexa Ciutat y axi mateix per supplicarlo com de present hi torno me signifique lo que podre obrar per dit respecte. Auuy me trobo en la vila de Mataro perque com hauent arribat a la de Granollers trobi lo molt Ill.e S.r oydor real lo qual despres de hauerme fet relatio del que passaue per estas parts me conferi en lo punt en esta vila y a mes del que casi esta ja en bon estat auuy he ordenat als naturals anassen a treballar a una fortifficatio que lo s.r Baro de Ales te comensada a la torra del port Axi matex vehent que las lleuas arribauen assi sens monitio y conciderant de altra part las pocas que si troban he donat orde pera comprar sinquanta quintars de poluora y a proportio balas y metja Jo entench lo General ho pagara pus los diners de la Generalitat no son per altra cosa que pera deffensar nostras llibertats honrras vidas y hiziendas y quant no lo poch que tinch de patrimoni hi empleare. V. S. me mane auisar del que judicara poder jo obrar per assí que si lo enteniment me falta per exequutar ho suppliran la sobra de la voluntat. Deu a VS.a g.e Mataro y setembre als 7 de *1651*.

Molt Ille. Senyor
B. L. M. de V. s. son major seruidor
Luis Valentia oydor militar »

Totas las quals cartas dits s.rs Consellers donaren per propositio al present consell peraque deliberas lo mes conuenient al seruey de Deu y benefici desta Ciutat y Prouincia.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers sien seruits de scriurer al s.r ohidor militar Luys Valentia ques troba en las parts de Mataro estimant a sa s.a los bons officis ha fets y obrats en beneffici de la present Ciutat y altres paraules de encariment y cortesia que aparexera als s.rs Consellers en resposta de la carta es estat seruit scriure a dits s.rs Consellers. Y aixi mateix se scrigue altra carta a dit s.r ohidor militar y s.r ohidor Real Vicens Ferriol dient en ella sien seruits venir en la present Ciutat en la qual los s.rs Consellers tenen que tractar ab sa s.a y conferir algunas materias concernents y tocants a la conseruatio desta Prouincia y de la present Ciutat y vinguts sien dits dos s.rs ohidors los s.rs consellers sien seruits conferir ab ells y ab lo s.r Deputat Ecclesiastich Pau del Rosso ques troba en esta Ciutat quina forma se poria tenir y trobar per obligar als demes s.rs Concistorials de la deputatio que vuy se troban en la

Ciutat de Manrresa vingan à residir a la present Ciutat y apparexent als s.rs Consellers que sens altre medi poden ajustar dit fet lo procuren ajustar del millor modo y manera los apparexera y quant los aparega que de fet necessita de consulta manen ajuntar los magnifichs assessors de la present casa y altres dos aplicats quels aparexera, y si molt conue ab dita juncta sien cridats dos D.rs del Real Consell los quals juncts vejen miren y censuren tot lo que en raho de dit fet se pot obrar y en cas los aparega ferne sabidor lo present consell del que se haura tractat y conferit ho fassen tenint attendentia los s.rs Consellers si es possible de no empenyar la present Ciutat ab lo consistori de dits molt Ill.es s.rs Deputats sino que medien tot lo que pugan aixi ab uns concistorials com altres pera ajustar las materias contengudas en la propositio, y que per part desta Ciutat se suplique al s.r Gouernador de Cathalunya sie seruit en conformitat desta Ciutat scriurer als dits s.rs ohidors, y que los s.rs Consellers sien seruits antes de scriurer als s.rs Consellers de Manrresa en resposta de la carta llegida al present consell suplicar al s.r de Marchin los done permis y gust de poder traurer de la vila de Ceruera la gent te feta dita Ciutat de Manrresa per ajuntarse ab la demes gent te allistada per socorro desta Ciutat estimantlos aixi mateix la merse han feta a la present Ciutat en diligentiar y procurar que los concistorials de la deputatio ques troban en Manrresa vingan à residir en la present Ciutat com tambe la estimacio fa la present Ciutat de la leua de dita gent han feta per deffensa desta Ciutat la qual estara sempre prompta en lo que sia del seruey de dita Ciutat de Manrresa.

E Apres los s.rs Consellers per orgue del s.r conseller en cap lo quart absent explicaren y refferiren al dit consell com en ex[ecuci].o de la deliberatio feta per lo dit consell tingut a 9 del corrent en orde de desinsicular las personas mencionadas en dita deliberatio dit die junctaren las dotse personas nomenadas per dit effecte y comensaren a posar en ex[ecuci].o dita deliberatio y no la continuaren perque ab los de la dotsena si insurgí y mogue alguna difficultat la qual los s.rs Consellers y juncta la cometeren als mag.chs assessors de la present casa de la Ciutat y demes aplicats peraque donassen son parer en scrits lo que deu fer sobre dita difficultat proposada y lo die de ahir dits s.rs Consellers manaren juntar dita dotsena per continuar dit acte y faltaren dos personas de la juncta y nos pogue passar auant dit acte y volent

dits s.^{rs} Consellers en virtut de la facultat a sa s.^{a} donada per lo Saui consell de cent nomenar altras semblants personas algunas de la juncta digueren que si los dos de la juncta no venian que ells tampoch no vindrian y aixi la juncta se disgrega y nos pogue passar auant ni continuar dit acte y aixi dits s.^{rs} Consellers donaren al dit consell per propositio tot lo dit fet peraque deliberas lo ques deu fer que los s.^{rs} consellers ho posaran en ex[ecuci].º

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que en tot y per tot sie posada en ex[ecuci].º la deliberatio feta per lo present consell als 9 del corrent, y per quant apres de dita deliberatio se han donats alguns papers y supliques als s.^{rs} Consellers de las quals segons dita deliberatio de 9 del corrent los mag.^{chs} assessors y aduocats dubtan no poden de dret conexer de aquelles. Perço declarant aquella y en quant menester sie aquella ampliant tingan facultat dits mag.^{chs} assessors y aduocats aplicats de dir de dret y conexer de totes les demes scriptures y supplications donades despres ensa de dita deliberatio y sobre aquellas poder votar dits s.^{rs} Consellers y juncta com en dita deliberatio primera de 9 del corrent se conte y que dits mag.^{chs} assessors y aduocats aplicats y persones de dita juncta aixi mateix hajen raho de totes les demes persones que de dret y per sa edat son scusades y que dit acte de desinsiculatio se continue y haje aquell de ser clos dins vuyt dies proxims y en cas algunes persona o, persones de dita dotsena recusaran de asistir *h*a dit acte los s.^{rs} Consellers sien seruits encontinent ajuntar lo present consell peraque en ell se puga pendrer la deliberatio aserca del ques deu fer contra aquells.

E Apres fonch proseguit en fer extractio de la bossa de consol de llotja en lloch de m.^{r} Joseph Masso per no ser vingut dins lo termini y fonch extret Joseph Olmera y Altarriba militar lo qual fonch suffocat per esser absent y no esser vingut en virtut de las cridas per hauer posat lo subsindich la exceptio y en son lloch fou extret Joan Baptista Monfar y Sorts y per no hauer un any que ha renuntiat lo offici de obrer y fou extret m.^{r} Gabriel Antoni Mostaros y per ser religios de la companya fonch suffocat y en son lloch extret

M.º Joseph de Marles donsell. Consol de Lotja militar.

E de la Bossa de credenser en lloch de Joseph Loreda droguer faller del dret de la farina fonch feta extractio de dit offici de faller de la farina offici de vida y fonch extret

Faller de la farina: Payssa.

Pau Payssa adroguer

E de la Bossa de ajudant de scriua major fonch extret en fiscal de la ballia general ofici triennal y fonch extret en lloch y per mort de Joan Payssa notari real collegiat

Fiscal de la ballia: Reuerter.

Francesch Reuerter not[ari] de Bar[celon].[a]

(Deliberacions de 1651, fols. 386.v a 397.)

APÈNDIX XXXIV.

Die viij. mensis octobris MDCLj

Conuocat y congregat lo Saui Consell de Cent en la Sala gran de dit Consell en la forma acostumada lo s.r Conseller segon en veu sua y dels demes S.rs Consellers sos Companys lo cap absent dona per propositio al dit Consell un paper lo qual es del tenor seguent. «Hauent fet las diligensias que V. S.a desliberaren axi en orde als tres Consistorials que estan en la Ciutat de Manrresa, com en orde al oydor Valencia per obligarlos a venir a esta Ciutat y obrar en conformitat per sa deffensa, estas diligensias no han fet effecte algu puix vehem que lo oydor Valencia no es entrat hauentli fet dos propris y al darrer nons ha respost, y los tres consistorials se estan encara en la Ciutat de Manressa tenint Consistori los dos sols que lo s.r Deputat real per sa desgana noy pot asistir y se fan girar alli les pecunias del general conuertint aquelles en los usos quels àpar, deuent seruir en primer lloch per deffensa desta Ciutat y Prouincia en la qual consisteix la de la generalitat y de sos drets y com de dia en dia vaja crexent la necessitat que tenim de la asistensia de la Casa de la Deputasio, tornam a proposar a V. S. est negoci per que ordenen lo ques deu fer y si seria bo demanar al S.r Deputat ecclesiastich y oydor real lo qual enuiarem a sercar y se troba en la present Ciutat se juntasen y tinguesen consistori en casa de la deputatio, que es lo propi puesto hont se deu tenir y obrassen o, ab las personas dels tres staments o, com los aparagues lo que conuindria en benefici desta Ciutat y Prouincia, estantlos la ciutat de euictio en cas los ne fessen carrega en visita, E per quant lo Enemich te sitiada esta Ciutat per totas parts y fa los progressos que tots saben y necessita de prompte remey, Perço veja lo present Consell lo que li apareixera se deu fer.» Y tambe dits

S.rs Consellers donaren per prepositio al dit consell dos cartas dels S.rs deputats enuiades als S.rs Consellers fetes en Manrresa la una a 2. y laltra a 5. del corrent y juntament ab una copia de una carta dels consolls de la Ciutat de Urgell enuiada a dits S.rs Deputats feta en Urgell a 30. de Setembre proppassat les quals foren llegides en dit consell y son del tenor seguent

Carta dels s.rs Deputats.

«Molt Ill.e S.r

En aquest punt que son las nou de la nit ha arribat un propri despatxat per los Consols de la Ciutat de Urgell ab carta pera nostre concistori ab la qual nos dona auis com lo senyor de Marchin sen seria passat en França per las valls de Andorra copia de la qual carta remetem á V. S. A nosaltres nos ha aparegut que no cumpliriam a nostra obligatio si no donauem auis à V. S. per propri perque sie seruit ordenarnos lo que aparexera degam obrar en raho de dit fet que acudirem ab tota puntualitat peral major seruey del Rey nostre Senyor (que Deu guarde) y beneffici del Principat y deixa Ciutat de Barçelona y manarnos moltas cosas del gust de V. S. a qui Deu guarde com desijam Manrresa y octubre als 2 de *1651*.

Joan Pau de Llosellas
Molt Ill.e s.r
B. L. M. de V. S.
sos majors seruidors
Los Deputats del general
del Principat de Cathalunya y sos
comptats

In R.o comuni 2.o fol. XLVIJ.o»

Carta dels s.rs deputats.

«Molt Ill.e s.r

Dilluns al vespre a las deu horas de la nit per propri auisarem a V. S. y al Senyor Marques de Aguilar de com teniam noticia per carta dels consols de la Ciutat de Urgell com lo senyor de Marchin ab algunas tropas de caualleria y infanteria per les valls de Andorra se retiraua en França: Dit propri es tornat sens hauer pogut entrar a exa ciutat ocasionat de que lo Enemich (segons diu) hauia ocupat les parts del Hospitalet y sanct Feliu per las quals altrament se podia passar Per lo que fem dos propris ab duplicata de las mateixes cartes que lo primer supplicant à V. S. nos mane fer aduertir lo que particularment sobre dit fet podrem obrar y si se judica necessari enuiarne correu particular a sa Mag.t que Deu g.de nos manara enuiar les cartes perque ab conformitat se puga demanar y obrar lo que sera mes conuenient al Real seruey benefici del Principat y conseruatio deixa Ciutat que per nostra part sempre estarem disposats per dits fets Deu à V. S. guarde Manrresa y octubre sinch de mil sinchcents (sic) sinquantahu.

Joan Pau de Llosellas
Molt Ill.e s.r
B. L. M. de V. S.
sos majors seruidors
Los Deputats del general de Cathalunya
y sos comptats.»

Copia de una carta enuiada per los Consols de Urgell als s.rs deputats.

«Molt Ill.es s.rs Deputats

Vuy dissapte als trenta de setembre a las sis horas de la matinada per propris de la vila de Organya y del coll del lloch de Nargo hauem entes que lo s.r de Marchin estaua allotjat en lo lloch del coll de Nargo la nit y que hauian donat orde a dita vila que pera las sis horas de la matinada tinguessen aparelladas quatre quarteras de blat en pa y quatre carregues de vi y que aixi pensauen pujarie en esta ciutat de Urgell y tenint nosaltres estas nouas tement que lo enemich prenent lo nom de musur de Marchin volgues fer algun progres y damnificar à esta ciutat y montanyas se es posada tota la Ciutat en armas; y procurant ab totas diligentias saber si era veritat fos lo s.r de Marchin ab sa gent de guerra se ha trobat esser ell mateix y encontinent se son uberts los portals y se ha tret un refresch perals soldats; es passat dit s.r de Marchin y sen es anat en França per las valls de Andorra Donam a V. S. auis del que ha passat perque pugan preuenir y determinar lo fahedor Lo Altissim a V. S. g.de y prospere: de la Ciutat de Urgell als 30 de setembre *1651*.

Molt Ill es s.rs
B. L. M. de V. S.as
Los consols de la Ciutat de Urgell.»

Totas les quals cosas dits S.rs Consellers donaren per propositio a dit consell perque sobre totes elles delibere lo que millor li aparexera conuenir al seruey de Deu del Rey nostre S.r y benefici desta Ciutat y Prouincia. E, antes de votar sobre la dita propositio se digue que lo marques de Marcellin era fora Consell que volia entrar y obtinguda licentia del consell entrà y se assenta entre lo S.r Conseller ters y quart y apres estant de peus representà al dit consell moltes coses contengudes en un paper que offerí lo enuiarie lo qual apres *h*ans de disgregarse dit consell lo enuia que es del tenor seguent. «Molt Ill.e S.r Las tropas del Rey nostre S.r que Deu G.de que asistexan a la deffensa de la present Ciutat a vuit dies que se sustentan rebent tant solament mija ractio de pa sens donarlos diner ni altra cosa alguna pera sustentarse lo que es causa de estar molt atreballadas y ab euident perill de arribar a malissim estat resultant de aqui los inconuenients ques dexan considerar en notable perill desta Ciutat particularment aguda consideracio a que hauent sen anat dias ha lo S.r de Marchin ab lo diner que per la subsistensia de ditas tropas era vingut de França es imposible poderse donar de asi al deuant als soldats dita mitja ractio ni altre socorro algu que a be que en Hostalrrich y ha una quantitat de diner considerable que sa mag.t enuia no enpero se pot sperar que entre tant prompta-

ment per lo inconuenient de estar lo enemich deuant esta Ciutat y se remedien los inconuenients apuntats. Perço representa a V. S.ª lo marques de Marcellin que lo millor remey de tants mals es que V. S.ª se seruesca sumirse lo donar lo pa de munitio a las ditas tropas en la forma que millor aparexera conuenir offerint dit Marques ab paraula que te tambe del s.r marques de Aguilar Gouernador de Cathalunya de que de dit diner que ha de entrar se pagara a la Ciutat tot lo que per raho de esta subuentio haura de cobrar y axi apar que lo millor spedient ques pot trobar per conseruasio dels soldats y conueniensia de V. S.ª es que V. S.ª se seruesca pendrer a son carrech lo donar dit pa de munitio de son propi blat que importa setanta tres quarteras de blat cada dia offerintse dit marques de Aguilar y Marselli que dit diner se pagara a V. S.ª per cada quartera de blat lo mateix que lo Rey nostre S.r ha de pagar a son intendant *h*o munitioner ço es a raho de quinse lliures sis sous y vuit moneda francesa per quartera ques mes que diuuit lliures Barceloneses. Aduertint a V. S.ª que no totas las ditas setanta tres quarteras de blat se han de donar en pa en specia sino cosa de sinquanta quarteras y las demes se rebran en esta forma que en lloch de cada rectio comptantlas a.º (a raho) de vuitanta ractions per quartera com se acostuma donara V. S.ª dos sous y mitx moneda Barcelonesa lo ques forsos ferse perque dita suma la rebran los capitans y officials ab diner per poderse sustentar y estas ractions son aquellas que lo Rey nostre S.r los fa bones als officials per plassas mortas y vuy no sels poden disminuir per no tenir altra cosa ab que sustentarse y sempre V. S.ª cobrara enterament per cada quartera de las ditas setanta tres lo dit preu de dites deuuit lliures per cortera poch mes o manco. Y quant a V. S.ª no li aparagues lo sobredit spedient podra seruirse donar las ditas setantatres quarteras de blat en specia cada dia las quals a V. S.ª se pagaran de dit diner al preu que a V. S.ª costara. Y quant no represénta a V. S.ª que seruintse V. S.ª de donar las ditas setanta tres quarteras de blat cada dia se trobaran mercaders que pagaran a V. S.ª lo blat a raho de deu lliures la Cortera o, lo preu que costaue lo blat que aporta lo vaxell de Farret donant lo diner de comptants a V. S.ª y los mercaders sen pendran lo fer lo pa de munitio y prouehir las tropas de sa Mag.t Y sempre que V. S.ª emprenga lo fer lo pa de munisio lo marques de Marcelli se ofereix donar a V. S.ª siscentes corteres de blat que te en Igualada y V. S.ª

podra seruirse del preu sen haura fins que vinga lo diner de sa Mag.[t] del qual ell ho recobrara y quant no V. S.[a] resoldra lo que millor li aparexera conuenient al seruey del rey nostre S.[r] benefici y conseruasio de la Ciutat.»

E lo dit Consell votant sobre la primera propositio feu la deliberasio seguent que sie scrit als S.[rs] deputats que vuy se troban en la Ciutat de Manrressa a quiscu en particular en resposta de la ultima rebuda de Sa S.[ria] y legida en lo present Consell y en la propositio incertada estimant lo auis los ha donat en raho de la retirada del S.[r] de Marchin y de la merce espera esta Ciutat de la asistensia de sa S.[a] en la ocasio tant apretada y tantes vegades repetida a Sa S.[ria] y en particular sobre la retirada de dit Sr de Marchin capita general. Per lo que ha deliberat lo Saui Consell de Cent com ara ho delibera sia despatxat un Correu a tota diligensia, donant auis a sa mag.[t] del apreto gran està esta Ciutat sitiada ab circunuelacio de las dos parts de la terra y per lo mar pus lo enemich esta ab galeras y vaxells sens tenir oppositio ninguna y juntament se li suplique sie seruit manar fernos asistir promptament de un virrey y alter nos y de prouisions de boca y guerra y diners y gent conforme nos podem promettrer nos honrrara Sa Mag.[t] en occasio tant precissa y forçosa, E, que axi mateix se scriga als dits S.[rs] deputats que esta Ciutat no pot persu[a]dirse de que Sa S.[ria] promptament no vinga a asistirnos perque uniformament pugan esta Ciutat y Sa S.[ria] deliberar lo mes conuenient per la defensa desta Ciutat de la qual penja lo ser de tota Cathalunya y que Sa S.[ria] pot tenir una o, dos de les persones de dit consistori peraque obren en los llochs de Cathalunya per la asistensia desta Ciutat y del socorro ha menester y fer alguna lleua de considerasio a gastos de la generalitat lo que sera donar calor a tota Cathalunya peraque obre ab las veras lo cas requereix y juntament se diu a sa S.[ria] que lo consell de Cent ha deliberat com ara de present delibera consultar lo fet de la asistensia deu fer lo consistori de Sa S.[ria] en esta Ciutat particularment en occasio tant necessaria que los S.[rs] concellers sien seruits anomenar vuit persones del present Consell ab igual numero de staments nomenadores per dits S.[rs] consellers los quals junts ab los mag.[chs] Aduocats de la present Casa y altres aplicats y si conue *h*ils aparexera aplicar alguns D.[rs] del Consell real los quals junts vejan, miran y censuren axi les cartes de dits molt Ill.[es] deputats enuiades als S.[rs] consellers llegides en lo present Consell

com tambe lo que pot y deu fer la present Ciutat en orde a veurer si los dits dos S.rs Consistorials que vuy se troban presents en la present Ciutat poden tenir consistori en ella per absensia dels demes se troban fora della y pera poder obrar los S.rs Consellers en conformitat de les dos cases en raho de les materias corrents de la guerra mirant los Capitols de Cort sils obligan a hauer de residir en la present Ciutat en temps de guerra y en la occasio present que lo enemich la te citiada y axi mateix vejan tot lo que en raho de dit fet se deu veurer y mirar donant son parer en scrits y aquell los S.rs Consellers sien seruits reportarlo en altre Consell peraque se puga pendrer la deliberasio mes conuenient en benefici de la present Ciutat y que la present deliberacio en tot sia feta a saber als dos S.rs consistorials que vuy se troban en la present ciutat peraque sils aparexera sien seruits per sa part nomenar alguns mag.chs d.rs pera asistir a la sobredita Junta y fer las diligensias los aparegan mes conuenir en benefici del deliberat per esta Ciutat. E que lo despaitx per sa mag.t sia remes a m.o Joseph Ximenis y de Monrrodon Embaxador desta ciutat en la Cort de sa Mag.t perque lo don a sa Mag.t y li representa lo estat apretat que te esta Ciutat y que lo despaix sia fet per los S.rs consellers y vint y quatrena de guerra y despatxat per tot lo die present y que se diga al S.r Gouernador vulle scriurer a Sa Mag.t lo stat tant apretat te esta Ciutat fentli a saber lo propri se despatxa a tota diligensia ab que lo plech que lo Correu sen aportara vaja remes a m.o Joseph Ximenis y de Monrrodon a soles peraque done les Cartes a Ses Mag.ts y demes persones.

E, apres foren legides en dit consell tres cartes del Rey nostre S.r les quals son del tenor seguent «A, nostres cars y ben Amats los consellers de nostra fidelissima ciutat de Bar[celon].a De Part del Rey. Charissims y ben Amats, apres una llarga minoritat de la qual los primers anys son estats acompanyats de molta gloria y de molts progressos conciderables contra los enemichs declarats de aquesta Corona ab una tranquilitat uniuersal de nostre realme y dels quals los ultims encaraque plens de dificultats y de trauesas no han pas dexat de mostrar la prudensia y la forsa ab les quals la reyna nostra honarabilissima senyora y mare ha gouernat aquest estat durant sa regentia nostres armes son estades sempre superiors a les dels enemichs de defora y las turbasions de dedins no hauent causat alterasio ni preiudici no-

tables al estat hauent plagut a Deu fernos peruenir a la majoritat en la qual conforme las lleys de nostre realme nos deuem pendrer la administracio del estat y dels pobles que Deu ha submesos a nostra obediensia, nos hauem primerament fet les gracias publicas a la diuina bondat en tenint lo die de vuy tribunal de Justitia en nostra Cort de parlament de Paris de totas las benedictions que ella ha destribuides tant abundantment sobre nostra persona y sobre nostron regne, nos hauem tambe agrahit publicament a la reyna nostra dita S.ra y mare la sua bondat gloriosa y util Administratio y pera demostrar tant quant podem humanament lo molt que desitjam fer honrrar la diuina Mag.t [en] dit nostre realme y impedir que no sia offesa nos hauem fet llegir en nostra presensia una declarasio pera reyterar las prohibisions y aggrauar las penas ordenades per los reys nostres Predecessors contra los blasfemadors del S.t nom de Deu y un edicta contenint las mes seueres prohibitions y las mes exactas precausions que se han pogut aduertir en nostre consell y per lo parer de molts gentils homens zelosos de la conseruasio de la noblesa que nos es carissima contra de aquells qui se batran en duel, rencontra o, altrament en preiudici de nostras ordenansas, nos hauem fet tambe coneixer com tots nostres pensaments y inclinasions son de regnar ab pietat y justisia y a praticar en totas ocasions tota la clemensia de la qual un bon Rey pot ser capas hauent declarat per la boca de m.r lo Canceller que nos oluidam totes les coses passades de les quals nos podem ser estats offesos y no cobditiam res mes que la unio de tots nostres subdits sots nostra obediensia y de mantenir y fer perfeta la de nostra casa real estant ben disgustat que nostre charissim y amantissim cusi lo Princep de Conde sie estat absent de una cerimonia tant conciderable y tant celebre y a fi de no dexarli algun subiecta de restar allunyat de nos nos hauem fet llegir en nostra presensia nostras lletras petents per las quals nos lo declaram innocent. Apres del qual nos, nos promettem que ell se reposara enterament dins son deuer y que nos tindrem tota occasio de tractarlo tant be y fauorablament com per lo passat, sobre del qual nos hauem be volgut feruos saber nostres intensions per esta lletra, a fi que vosaltres contribuhiau lo que depeniara de vosaltres pera ferlas resixir, lo que promettentnos de vostre ben procehir nos no vos farem la present mes llarga sino per pregar a Deu que ell uos tinga charissims y ben Amats en sa S.ta guarda. Scrita en Paris

a 7. de Setembre *1651*. LOUIS.—*De Lomenia* (*)» — «A nostres charissims y ben Amats los consellers de nostra fidelissima Ciutat de Ba[rcelo].na De Part del Rey. Charissims y ben amats aquesta lletra es pera diruos que nos hauem vist de bonissima gana en la vostra de deset de Juliol ultim lo pesar que vosaltres nos demostrau del exir lo S.r de Marcha bisbe de Coserans de nostra Prouincia de Cathalunya y que nos hauem tingut lo mateix disgust que vosaltres podeu hauer rebut de veurer nostra dita Prouincia priuada de un official Principal, lo qual te tantas notisias de totas cosas una tant gran experiensia y sauiesa y una fidelitat tant prouada ab una effectio molt censera al be publich y singularment al de nostre seruey que han par*a*gut en totas ocasions en nostra dita Prouincia tambe nos ne resta un perfet contentament del procehir que ell hi ha tingut y dels serueys recomendables que ell nos hi ha fets durant molts anys, y es veritat que nos no li hauem permes sino ab molta pena lo partirne pera rebrer en altra part sos serueys utils y prouehir a la recompensa de un antich seruidor de esta qualitat y a son stabiliment ab la satisfactio que ell mereix: asso es lo que nos vos direm per esta lletra pregant Deu que ell vos tingue charissims y ben amats en sa S.ta guarda. Scrita en Paris a 7. de setembre *1651*. LOUIS. *De Lomenia.*» — «A nostres cars y ben amats los consellers de nostra fidelissima Ciutat de Bar[celon].a De Part del Rey. Charissims y ben amats: nos hauem entes ab un desplaher molt censible de vostres cartes y encara per las de nostres ministres y officials que estan aqui y tambe de vostron Embaxador prop de nos lo estat de les coses de Cathalunya y com los enemichs tenen nostra carissima y fidelissima Ciutat de Bar[celon].a com a sitiada sens ab tot axo ques puga encara judicar precissament qual es llur designe mes sia qualseuol vehent quantes de hostilitats y de mals llur entrada dins la Prouincia y llur marxa prop de nostra dita Ciutat vos causa y a tots nostres bons y fidels subdits de nostra dita Prouincia, nos ne sentim un dolor que no podem prou explicarnos y be que no judicam prou que apres de hauer estat tant poderosament asistits com o, sou estat per lo passat de nostres forçes y de nostres tesors y de tot quant ha depenjat de nos y encara en extremitats tant grans o, majors que aquesta de les quals sou ditxosament exits ab la asistensia diuina, vosaltres no

(*) Loménie, comte de Brienne.

tingau tota confiansa en nostra protectio y socorro no res menys nos hauem be volgut apres de hauer nos manifestat nostre sentiment sobre de vostres treballs presents asseguraruos que nostre primer y principal cuydado apres de nostra Entrada en nostra major edat de la qual vos donam auis per nostra altra lletra es de prouehir a la subsistensia de nostras tropas y a altros gastos los mes urgents de aqui que per aquest effecte nos enuiam presentament per aquest correu una summa conciderable y hauem donat orde expres a nostre charissim y ben Amat lo marques de la Vieuuile sobreintendent de nostra hazienda de aplicarse per preferensia a fer los fondz necessaris per la Cathalunya nos prouehim a mes de axo que pase desde Prouence a Cathalunya un soccorro de Infanteria y noy ha sfors algu que nos no fassam pera socorreruos promettentnos del bon orde que nos desijam stabilir en nostres Consells y en totas nostras cosas que res no faltara a las que son de aquesta importansia mes lo quens dona major speransa en respecte de las de Cathalunya, es Primerament que vosaltres haueu rebut y rebeu continuament senyals visibles de la asistensia diuina y particularment des del arribo dels enemichs en Cathalunya y ultra que vostros coratjes se sien fortificats y que vostra fidelitat envers nos se sia feta inuencible despres lo aprotxe de nostres Enemichs comuns y que nostros officials ab nostras tropas estigan dins una forta resolusio de fer ab vosaltres tota la deffensa necessaria contra los ataques dels enemichs lo que fa que nos creuriem superfluo de exortaruos a fer tot deuer de fidels subdits y de Ciutedans generosos en una occasio tant apretada y nos nous ne direm pas mes sino pera confirmaruos que noy ha res que tingam mes en lo cor que de conseruaruos sempre ab tota nostra prouincia de Cathalunya sots nostra obediensia y de donaruos totas maneras de demostracions de nostra bona voluntat pregant a Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa S.ta guarda. Scrita en Paris a 12. de Setembre *1651.* LOUIS. *Delomenie.*» —Y tambe foren llegides en dit Consell dos cartas remesas als S.rs Consellers fetes en Paris a 11. de Setembre *1651.* una de don Joseph de Pinos y altra de m.o Joseph Ximenis y de Monrrodon embaxador desta Ciutat en la Cort de Paris, les quals son assi insertades y cusides (*). Donant los s.rs Consellers per propositio les cartes de sa Mag.t de don Jo-

---

(*) No hi apareixen.

seph de Pinos de m.º Joseph Ximenis y Monrrodon dalt incertades y legides en lo present Consell y lo paper dalt incertat del marques de Marcelli tambe llegit en lo present Consell y tambe referiren dits S.[rs] Consellers com en los comptes de la lleua de setcents soldats y dels dos mil infants y al compte extraordinari per gastos del morbo faltan dines.

E, lo dit Consell feu la deliberasio seg[uen].[t] que lo respondrer a les Cartes de sa mag.[t] legides en lo present consell incertades en la propositio sie comes com lo present consell ho comet als S.[rs] consellers peraque sa S.[ria] sia seruit minutar ditas cartas com tambe las que se han descriurer als demes senyors. que m.º Joseph Ximenis y Monrrodon embaxador desta Ciutat ab sa carta hà significat se deu scriurer per ser entrats en lo nou gouern donant lo p*e*rabe a sa mag.[t] que Deu guarde de sa major edat y tambe dits S.[rs] dels nous carrechs lo[s] ha fet merce sa mag.[t] suplicantli nos vulla fer merce de ampararnos y valernos com esta Ciutat confia en esta occasio tant apretada y necessitada en ques troba y dits S.[rs] nos vullan fer merce en afauorir nostre petitio ab sa mag.[t] y ab altres paraules de encariment aparexera a dits S.[rs] Consellers Y en lo tocant al fet proposat que lo S.[r] Marques de Marcellin demana en nom de sa mag.[t] en son paper llegit en lo present consell incertat en la propositio tot lo dit fet ab tots sos dependents y emergents sia comes com lo present Consell ho comet als S.[rs] Consellers y Vinty quatrena de guerra peraque dits S.[rs] consellers y Junta vejan miren premediten molt exactament lo dit partit dels contenguts en aquell estara millor a la present ciutat tenint attendensia a las poquas forsas de aquella y lo que pora fer en dita raho ab refferiment al present Consell quant a sà S.[ria] li aparexera pera [que] puga pendrer mes acertada deliberasio.

(*Deliberacions* de 1651, fols. 434 a 442.[v])

APÈNDIX XXXV.

JESUS MARIA JOSEPH.

DIE VENERIS 13. OCTOBRIS 1651.

En lo fet consultat per los molt Ill.[es] s.[rs] consellers de la Ciutat de Bar[celon].[a] inseguint la deliberatio per lo Saui consell de Vot fet per los assessors de la present casa

quatre d.rs del real consell y quatre doctors altres aserca de obrir lo concistori de la deputatio.

cent feta als vuyt del corrent mes de octubre *1651* en la qual fonch deliberat que se scrigue als s.rs Deputats que estan en la Ciutat de Manrresa que esta Ciutat no pot persuadirse que sa s.a promptament no vinga à asistirnos peraque uniformament puguen esta Ciutat y sa s.a deliberar lo mes conuenient pera la deffensa de esta Ciutat de la qual depenja lo ser de tota Cathalunya y que sa senyoria podria tenir una o, dos de las personas de dit concistori peraque obre en los llochs de Cathalunya pera la asistencia de esta Ciutat y socorro ha menester y fer alguna leua de conciderati0 a gastos de la generalitat lo que fora donar calor a tota Cathalunya peraque obre ab veres lo que lo cas requereix y junctament se diu a sa s.a que lo consell de cent ha deliberat com ara de present delibera consultar lo fet de la asistencia deu fer lo concistori de sa s.a en esta Ciutat particularment en ocasio tant necessaria y que los s.rs Consellers sien seruits nomenar vuyt persones del present consell ab igual numero de estaments nomenadores per dits s.rs Consellers los quals juncts ab los mag.chs Aduocats de la present casa y altres aplicats y si conue y los aparexera applicar alguns Mag.chs Doctors del Real Consell los quals juncts vejen miren y censuren aixi les cartes dels molt Ill.es s.rs Deputats enuiades als senyors Consellers y llegides en lo present consell com tambe lo que pot y deu fer la present Ciutat en orde à veurer si los dos s.rs concistorials que vuy se troban en la present Ciutat, poden tenir concistori en ella per absentia dels demes se troben fora de ella per poder obrar los s.rs Consellers en conformitat de les dos cases en raho de les materies corrents de la guerra mirant los capitols de cort sils obliguen *h*a hauer de residir en la present Ciutat en temps de guerra y en la ocasio present que lo Enemich la te asitiada: y aixi mateix vejen tot lo que en raho de dit fet se deu veurer, y mirar, donant son parer en scrits y aquell los senyors consellers sien seruits reportarlo en altre consell peraque se puga pendrer la deliberatio mes conuenient en benefici desta ciutat y que esta deliberatio, se fassa asaber als dos s.rs concistorials que vuy se troban en la present ciutat; peraque sils aparexera sien seruits per sa part anomenar alguns mag.chs D.rs pera asistir a la sobredita juncta y fer les diligenties los apareguen mes conuenir en benefici del deliberat per esta ciutat com en dita deliberatio se conte a la qual se ha relatio.

Lo Egregi Don Joseph Fontanella comte de Peralada y ves-

compte de Canet regent la Real cancellaria los Ill.es Don Pere Joan Rossell M.r Narcis Peralta M.r Benet Ginebreda Doctors de la Real Audientia los Aduocats ordinaris de la casa de la ciutat, y los doctors applicats baix firmats Vista la dita delib[eraci].o y vist lo capitol primer de les corts celebrades en lo any *1413.* y lo capitol segon, deu, y altres fets en dites corts y los dubtes y respostes als dubtes que hauian resultat de algunes paraules del dit capitol deu, los quals capitols se lligen en lo llibre dels quatre senyals; vist molt altres capitols de cort fets en altres corts y los capitols de cort del any *1599:* vist lo Exemplar referit per Antoni Llombart scriua major del General en son llibre en fol 29, vista la declaratio feta per les deuuyt persones dels tres estaments diuendres a 20 de Maig *1588* ques llig en lo llibre de les deliberations trienni *1587.* fol 419. vistes les relations fetes mitjensant jurament per los curats de les iglesies parrochials de la present Ciutat deuant lo Molt Reuerent d.r Pere Morell sagrista y canonge de la seu de Bar[celon].a official y vicari general per lo molt Ill.e Capitol sede vacant; vista la informatio rebuda deuant lo Noble Regent la assessoria del Ex.im s.r Portant veus de general Gouernador de Cathalunya: vista la deliberatio feta per los s.rs Consellers y juncta de morbo a 27 de setembre proppassat: vist lo demes que se hauia de veurer. Attenent y conciderant que ab lo titol primer de les corts celebrades en lo any 1413. foren elegits tres Deputats o procuradors generals ço es un de cascun bras, y fonch expressament disposat que tots los tres Deputats hajen e, sien tinguts fer residentia continua e, personal en la Ciutat de Bar[celon].a ,o, en altra ciutat o, vila del Principat de Cathalunya segons que per la dita cort ara ,o, per auant ,o, per los dits Deputats tots tres concordats per urgent necessitat sera acordat ab la qual dispositio volgue la sort que los Deputats precisa y necessariament tinguessen obligatio de fer personal y continua residentia en la present Ciutat de Bar[celon].a en tot temps si no es en cas que per urgent necessitat no podent estar en ella haguessen de transferir lo concistori en altra part; y en tal cas se hagues de fer la translatio de dit concistori en alguna Ciutat ,o, vila Real que de comu concentiment acordarien los dits tres Deputats y la raho final ques tingue en dita dispositio, fonch que essent com es la Ciutat de Ba[rcelon].a lo cap de la Prouincia y la Patria comuna de tots los Prouinçials y residint en dita Ciutat lo Ex.im s.r Lloctinent y Capita general y real consell la Ballia

general y demes tribunals conuenie que lo concistori de la Deputatio estigues continuament, en dita ciutat, pera poder mes facil y commodament fer los affers de la generalitat y acudir a la deffensa de la Prouincia y Prouincials de aquella los quals solen acudir a la dita Ciutat; y tambe, peraque essent dites coses, de la Ciutat, y concistori de la Deputatio, les columnes mes fortes de la Prouincia, es conuenient, que estigan en una mateixa Ciutat pera obrar en los casos que conue ab molta conformitat, y darse las mans per la deffensa de dita ciutat y de la Prouincia: Perque ben cert es que perdentse lo cap reste destruit lo cos y que estant apartats dits dos concistoris y estant lo concistori de la Deputatio fora de Bar[celon].ª nos porien ajudar ni podrien obrar ab la conformitat y esfors que obren y solen obrar, estant tots en dita ciutat, y perço en lo discurs de doscents trenta vuyt anys que han discorregut desde ditas corts, que foren closes en 23 de Agost 1413 fins vuy, may se ha vist ni entes à dir nis trobe exemplar algu que lo concistori de la Deputatio sia exit de Bar[celon].ª per altra causa sino es tant solament per causa de peste ni que en ocasio de guerra haja deixat de residir en Bar[celon].ª com en nostres temps se es vist, y experimentat en lo any 1599 quant Alfonso Corso vingue sobre de Perpinya y en lo any 1639 en la guerra de Salses y apres des del any *1640* fins al present any *1651* en les demes guerras de Cathalunya y particularment en lo any *1641* quant vingue sobre de ella ab gran exercit lo Marques de los Veles y arriba fins à Montjuich y en lo any *1649* quant lo exercit Enemich vingue marxant enuers Bar[celon].ª pera asitiarla: *h*ans be sempre dit concistori ha residit en la Ciutat de Bar[celon].ª y los concistorials, ques son trobats fora quant se ha temuts sen son entrats com ho feren en lo any *1641* lo Deputat Tamerit y lo ohidor Ferran despres de la rotta de Martorell: la qual obseruantia inconcussament subseguida per lo temps de doscents trenta vuyt anys continuos es bastant pera lleuar tot dubte perque lo millor interprete de les lleys y statuts es la obseruantia: majorment quant es centenaria y aixi han entes dit capitol los predecessors en los casos que per los senyors Reys y virreys han intentat traurer de la present Ciutat lo dit concistori perque sempre se ha replicat que axo era contra del dit capitol de cort e, aixi fonch obseruat a 6. de Juny del any 1481 ab deliberatio feta per lo concistori de la Deputatio ab la qual fonch deliberat de consell dels Aduocats y Doctors aplicats

que fos respost al s.[r] Rey don Fernando lo qual hauia scrit als Deputats e, oydors que per gran seruey sen anassen à Lleyda que fos seruit reuocar lo dit orde perço que per capitol de cort e, per dispositions altres scrites en lo llibre vulgarment appellat *Llibre de anima del General* los Deputats no poden mudar llur concistori de la Ciutat de Bar[celon].[a] nen poden esser forçats ne trets encara que sien requerits per lo s.[r] Rey; y aixi ho refffereix dit Llombart en lo alt refferit llibre pag. 29. y aquesta mateixa intelligentia donaren à dit Capitol primer les deuuyt persones dels tres estaments ab la declaratio que feren a 20 de Maig 1588. ab la qual declararen que per hauerse absentat y exit de Bar[celon].[a] tres concistorials ço es lo Abat de Poblet Deputat Ecclesiastich Don Joan Dança y Ballera Deputat militar y Valenti Vilanoua ohidor militar los quals tenint obligatio de residir personalment en Bar[celon].[a] y feyen gran falta per los affers del General foren extrets un Deputat militar y un ohidor militar com en effecte foren extrets Francesch Grimau donsell Deputat militar y m.[r] Pere Aymerich donsell en la Ciutat de Manrresa domiciliat en oydor militar; los quals prestaren lo jurament y foren posats en possessio com apar en dit llibre de deliberations trienni 1587. fol. 426. y verdaderament aquest sentir es molt conforme a la dispositio de dret conciderada la naturalesa de aquella disjunctiua *ho* que separa y diuersifica la dispositio del un cas al altre y aquelles paraules per urgent necessitat serien frustatories y no obrarian res, si en qualseuol temps y sens necessitat poguessen los Deputats de comu concentiment traurer lo concistori de Bar[celon].[a] y transferirlo en altra Ciutat o, vila Real y noy hauia pera que fer tal capitol si los s.[rs] Deputats *ad libitum* poguessen exir de Bar[celon].[a]

Confirmen a mes del sobredit aquesta intelligentia de dit capitol tanta multitut de capitols de cort en differents temps fets que expressament disposan lo que han de fer los s.[rs] Deputats y ohidors visitadors y officials de la Deputatio y del General tant dins la casa de la Deputatio que tenen dins Bar[celon].[a] com en los aposentos que lo rational notari y officials tenen en la dita casa de la Deputacio tots los quals capitols fan expressa mencio de la Ciutat de Ba[rcelon].[a] ab presuposit que lo concistori de la Deputatio ha de estar fixo en ella sens poderne exir si no es en cas de urgent necessitat com ho diu dit capitol y la obseruança subseguida ha declarat, que lo cas de urgent necessitat es la peste

ço es quan aquella va grassant y esta vigorosa de manera que obligue à la Real Audientia y als altres concistoris à exir de la present Ciutat y no altrament. Y cert que seria estada cosa superflua gastar un millo en fabricar una cosa tant sumptuosa com es la Deputatio de Bar[celon].ª si los Deputats podien traurer lo concistori quant los aparegues de dita ciutat: Y aixi attes que per las raons sobreditas y altres lo concistori de la Deputatio deu estar necessariament en Bar[celon].ª y no en altra part y attes mes auant que ab las relations fetas per los curats de les iglesies parrochials de la present Ciutat y per la informatio rebuda deuant lo noble Regent la assessoria del Ex.^{im} Gouernador y altrament consta que ha cessat la urgentia de la pesta per causa de la qual fonch transferit lo concistori de la deputatio de la present Ciutat à la vila de Tarrassa en lo mes de Abril proppassat y aixi cesse la urgent necessitat que dona lloch a tal transportatio de concistori y attes majorment que per la noua causa que ha sobreuingut per raho del siti que te posat lo Exercit enemich sobre la present Ciutat tenint circuhida aquella hi ha necessitat summa y urgentissima de que promptament se obre y tingue concistori en la casa de la Deputatio de la present Ciutat a fi y effecte que los dos concistoris puguen resiprocament valerse y ajudarse, obrant ab conformitat tenint conferenties y ajudant a pagar los gastos de la guerra necessaris per la deffensa y conseruatio de esta ciutat y per conseguent de tota la Prouinçia com se es feta des del any *1640* fins al de *1650.* y tambe per conseruatio dels drets de la generalitat que tots se perdrien si la present Ciutat se perdie y essent imminent y euident lo perill de tota la Prouinçia que necessita de prompte remey en que obrara molt la presentia y asistencia que han y deuhen fer los s.^{rs} Concistorials del concistori de la Deputatio en la present Ciutat de Bar[celon].ª a la qual per dit effecte han vingut y acudit molts Ciutedans y Prouinçials y tambe lo consell Real sens rezel del duendi del contagi que vuy esta extinguit y es cert e indubitat en dret que en los casos de extrema necessitat en los quals se tracta de la salut de tot lo poble y deffensa de tota una Prouinçia quant altre nos pot fer; dos concistorials sols ques troban en la present Ciutat poden obrir y tenir concistori en dita Deputatio per falta del qual vindria á faltar una gran assistencia y fauor a la present Ciutat la qual per falta de dita ajuda y asistencia de dit concistori vindrie a periclitar y a posarse en contingentia de perdres

y lo dany de dita Ciutat com à cap se estendria per tots los membres del cos de dita Prouincia y per conseguent deixantse de obrir dit concistori y de fer dita asistençia vindrien a faltar a la major obligatio de llur offici que concisteix en la deffensa de tota la Prouincia y dels drets de la generalitat la qual dependeix de la deffensa del cap de aquella que es aquesta Ciutat. Totes les quals coses y rahons y altres ques poden attendrer y conciderar atteses y conciderades los sobredits y baix firmats consulents son de vot y parer.

Que los dits senyors Deputat Ecclesiastich y ohidor real que vuy se troban en la present ciutat de Bar[celon].ª promptament y sens mes dilatio poden y tenen obligatio de tenir concistori en la present Ciutat pera fer deliberations e, ordenar y obrar tot lo que conuinga al be comu y uniuersal de la present Ciutat y Prouincia y per deffensa y conseruatio de la llibertat de aquella y dels drets de la generalitat com si lo concistori estigues ple no obstant la absentia dels altres concistorials que recusen venir deixant de acudir a una obligatio tant precissa de son offici y fer tots los actes per aquest effecte necessaris contribuint de pecunies de la Generalitat als gastos de la guerra com se feu en lo any *1641* y altres anys y ocasions de guerra y que per lo interes gran que en asso te la present Ciutat que per part de aquella se supplique als s.rs Concistorials que auuy se troban en Bar[celon].ª qués seruescan promptament tenir concistori, y obren lo que conuinga per benefici deffensa y llibertat de la Ciutat y Prouinçia y dits senyors concistorials apres que tingan ubert y constituit lo concistori, podran aconsellarse del que deuhen fer pera obligar als altres concistorials y officials de la Deputatio absents, peraque tornen a la residentia y exercisis de sos officis y lo demes que aparega conuenir aço dient saluo &c.

Comes Regens consulens
Peralta consulens
Mir Aduocatus Ciuitatis
Lauger consulens
Bosser consulens
Nobilis Rossell consulens
Ginebreda consulens
Campana Ad.tus Ciuitatis
Jorba Consulens
Sola consulens

(*Deliberacions* de 1651, fols. 450.v a 454.v)

APÈNDIX XXXVI.

Ob[lata]. per fisci procuratorem
Generalis Catt[aloni].ᵉ

✠

Molt Ill.ᵉ S.ʳ

Per los nottaris de la Taula y banch de la present Ciutat es estat firmat dupte deuant los molt Ill.ᵉˢ Concellers de dita Ciutat acerca de alguns albarans fets en dita Taula y Banch ab la sola firma dels molt Ill.ᵉˢ Deputat Ecclesiastich y Ohidor Real los demes Concistorials absents de la present Ciutat auent de ser segons se dupte dits albarans firmats segons dispositio dels capitols de Cort y senyaladament del capitol 57. de les corts del any 1599. de dos deputats y un ohidor de comptes ,o, de un deputat y dos ohidors y com la declaratio de dit dupte segons la dispositio del capitol 39. de les matexes Corts toque y expecte *h*a V.ª S.ª per tant y altrament firmant dit dupte suplica lo procurador fiscal sie dit dupte declarat segons sera de justitia, y la declaratio de aquell comesa als mag.ᶜʰˢ assessors de la present Casa los drets del fisch sempre saluos lo offici &c. que licet &c.

Altissimus &c.

Jorba fisci ad[voca].ᵗᵘˢ

Ob[lata]. die XXV. 8.ᵇʳⁱˢ *1651* In concistorio &c. et domini deputati Bar[cinon].ᵉ residentes comiserunt hujusmodi dubium mag.ᶜⁱˢ Assessoribus ordinarijs generalis qui una cum suis dominationibus illud videant descidant declarent & concludent seruata forma Capituli Curiæ.

Fontana s. m. G. C.

Los deputats y oidors de comptes del General de Catt[aluny].ª y assessors ordinaris de dit General vista la supp[licaci].ᵒ presentada per lo procurador fiscal del General als 25 de octubre y lo dupte en dita supplicatio contengut vist lo que se ha de veurer y attes y considerat que encaraque per lo capitol 57. de cort del any 1599. esta disposat que de las horas *h*auant los albarans ,o, scedulas que seran firmats per mans de un deputat y dos

oidors ,o, dos deputats y un oidor com y aja entre ells hu de cada estament encaraque disenten los dos altres dos de Concistori lo tal albara aja y dega esser admes de manera que tinga deguda exequtio tant si com fos fermat de ma de tres diputats ab lo qual se veu auer de esser firmats dits Albarans y scedulas almenys de ma de dos deputats y un oidor ,o, un oidor y dos deputats com y aja entre ells hu de cada estament ab tot per quant del vot fet y firmat per los mag.[chs] doctors de la real Audientia aduocats ordinaris de la Casa de la ciutat y altres aplicats consta llargament que no obstant en lo dia present se troben en la present ciutat sols los molt Ill.[es] Senyors diputat Ecclesiastich y oidor Real los demes concistorials absents podan y deuen tenir Concistori en la present Ciutat per las causas y rahons justificadas en dit vot contengudas si y de tal manera com si tots los concistorials se trobauen junts en la present ciutat en conformitat del qual vot y deliberacions dels brassos e, instancia del saui Concell de Cent de la present Ciutat ses posat en exequtio obrint dit concistori per lo que auenti Concistori ab dits senyors deputat Ecclesiastich y oidor Real se deixa veürer poderse tambe gastar las pecunias de la Generalitat ab sa deliberacio sola com si tots y fossen y juntament fer qualseuols affers en los quals la major part del concistori era necessaria Perço y altrament prouehejan y declaran no tenir lloch lo dit dupte sino que basta la firma dels molt Ill.[es] Senyors deputat Ecclesiastich y oidor real en dits albarans y scedulas pro nunch urgentissima necessitate en lo dit vot conciderada suadente.

Lo dega y Can[ong].[e]
Pau del Rosso.
Vicent Farriol.
Lauger Ass[ess].[or] *Bosser Ass[ess].[or]*

✠

Præmissis a suo originali extractis fidem facit Franciscus Josephus Fontana not[arius] publ[ic].[us] Ba[rcinon].[e] scriba major generalis Cathaloniæ, hæc propria subscribens manu cum impressione sigilli ejusdem generalis.

(Lloc del segell.)

APÈNDIX XXXVII.

«A nostres charissims y ben Amats los Consellers y Consell de cent de nostra fidelissima ciutat de Bar[celon].[a]

De part del Rey

Charissims y ben amats Nos hauem rebut per aquest correu las lletras de las quals nos hauem sçabut ab certitut lo qual rumor comu nos feya recelar anticipadament de la deffectio de Marchin lo qual desconexent las gratias que nos li hauiam fetas y abusant dels carrechs de la confiança de la qual vosaltres lo hauiau honrrat ha desemparat no sols nostra armada y nostra Prouincia de Cathalunya pero encara una plassa tant important que es nostra fidelissima ciutat de Bar[celon].[a] pera la deffensa de la qual ell es obligat de tot exposar quant encara no hagues tingut altre motiu que lo de sa propria honrra y que sa fe y nostres beneficis no lay haguessen pogut acompanyar per una obligacio que no pot esser comparada à ningun altre vincle Nos vehem tambe per los auisos que nos son donats de Cathalunya que ell ha presos los nostres diners enuiats ab [tant?] de treball trets del fons de nostra tesoreria y de la substancia de nostres pobles y encara los que eran destinats peral pagament de nostras tropas y pera llur pa cotidia fentlos patir una necessitat extrema y en un mot ell ha comesos tant de crims differents que no sen pot parlar sino ab horror y que pera saberne la veritat y ferne lo castich que mereix, Nos volem que sia presa informatio en Bar[celon].[a] de tot lo procehir de dit Marchin antes que ell sen anas y en lo temps de sa retreta, de sa marxa y de sa estada y asso per la diligentia de nostres officials a qui tocara, y que la informatio nos ne sie enuiada, pero despay perque al present no es lo cas de tals procehiments Nostre disgust es extrem de veurer que sa retreta es causa de que sien doblats vostres treballs y que los Enemichs sabent que ell vos ha enfiaquits de tropas vos han çircuhits de totas parts sobre del qual res no podia aliuiar nostre dolor sino lo regonexer com nos fem que enlloch de que aquest estat podia causar algun espant a gent menos generosa que vos-

altres ell ha afferuorit vostres coratges y ha aumentat vostre zel per nostre seruey y pera la conseruatio de vostra Patria sots nostra obedientia del qual nos tenim y fem tota la estimatio possible. y nos vos asseguram que presentament se treballe incessantment en enuiaruos ab tota diligentia un socorro effectiu de homens de viures y de munitions una bona summa de diners peral pagament de las tropas alguna prouisio de blats y siuades peral sustento y un virrey pera gouernar dins la Prouincia y lo qual ho sapia y puga fer tant utilment y dignament y sens altres pensaments ni interessos que los de nostre seruey y del benefici publich confiant que encara que hom proue de totas parts en donaruos queffers treballosissims de dins y deffora nostre realme que nos obligan a portarnos personalment à estas partidas pera extinguiri lo foch del solleuament que hom hi vol encendrer. No res menys ab la asistencia diuina nos prouehirem a tot y singularment al que te respecte a la conseruatio de la capital de nostra Prouincia de Cathalunya affi de remediar deseguida al restant sobre del qual nos no vos ne direm pas mes per lo present pregant Deu que ell vos fortifique y secundia vostres bones resolutions y vos tinga en sa sancta guarda: escrit en Burges a 24 de octubre de *1651*.

LOUIS
De Lomenie»

«A Messieurs Messieurs los Consellers y Consell de cent de la Ciutat de Bar[celon].ª

Messieurs

Jo no fas aquestas lineas sino per acompanyar la lletra del Rey y asseguraruos que no si perdra un sol momento de temps pera donaruos la asistencia de la qual se veu prou que teniu apretadissima necessitat y que sas Mag.ts son de una part tocadas de un extrem sentiment de dolor de la perfida retirada del s.r de Marchin y de vostres treballs y de altra part que sas mag.ts tenen una perfeta regonexensa de vostre sel apasionat pera llur seruey y de que vosaltres hy animau per vostre exemple y per vostras exhortations y cuydados tota la Prouincia Continuau (senyors) en ferhi vostre possible conforme se pot sperar de gent de be de honrra y de valor com vosaltres sou y cregau que de ma part Jo

fare tot lo que deu per vostre seruey un home que creu ques tracta y se fa lo major seruey ques puga fer al Rey y qui es verdaderament messieurs. En Burges a 24 de octubre *1651*

vostre humilissim y afficionadissim seruidor

De Lomenie Brienne»

«A Messieurs Messieurs los Consellers de la Ciutat de Bar[celon].[a]

Illustres senyors

Carta del s.[r] compte de Miranuille.

Jo vos he ben volgut donar auis com lo Rey me ha elegit pera anar seruir en Cathalunya y que los despaigs de sa Mag.[t] son partits pera fer una compra de blat considerable en Narbona pera ferlos embarcar mentres y arribe un mes gran socorro ab un bon numero de vaxells que se preparan en Prouensa Lo Rey resta infinitament satisfet del zel y de la afficio que vosaltres demostrau pera son seruey y vostra conseruatio jo fare tambe embarcar infanteria y prego à V.S. Ill.[mas] de creurer que jo no perdre punt de ocasio de seruiruos ab molt de gust jo seguire encara la cort vuyt ,o, sis dies pera obtenir les coses que jo iudicare ser necessaries. jo scrich a monsiur lo marques de Aguilar de enuiarme a Narbona perals quinse ,o, vint de noembre un official ben informat de las cosas de las quals vosaltres podeu tenir mes de necessitat peraque si remedie tant com se podra si plau V. S. Ill.[mas] de fermo sçaber de llur part jo hy obrare de la mia ab tots mos cuydados y so de V. S. Illma afficionadissim seruidor a Burges 25 de octubre *1651*

Lo compte de Miranuille (*) *y de Rieux*»

(*Deliberacions* de 1651, fols. 476.[v] a 478.)

APÈNDIX XXXVIII.

«A nostres charissims y ben amats los consellers y consell de cent de nostra bona y fidelissima Ciutat de Bar[celon].[a]

(*) Merinville.

De Part del Rey

Charissims y ben amats, Nos vos auem fet asaber per nostre despaig de 24 del mes ultim, com nos hauem resolt lo socorro de nostra bona y fidelissima Ciutat de Bar[celon].[a] y com fem preparar totas las cosas per aquest effecte y que nos prouehiriem ben prest al carrech de virrey y nostre lloctinent general en nostra Prouintia de Cathalunya. Ara nos vos donam auis de la Electio que nos hauem fet peral dit carrech de nostre charissim y ben amat cusi lo s.[r] de la Motte Houdencourt Duch de Cardona Mariscal de França, y nos vos asseguram que nos apretam la sua partida tant com se pot y que nos li donarem medi no solament de assegurar lo dit socorro mes de restablir per nostras forças y per sa bona administratio las cosas de la Prouinçia que han rebut molt de perjudici per la poca estada dels virreys en ella y sobre tot per la deffectio de aquell al qual nos hauiam confiat lo commando general de nostras armas y al qual nos feyam aquesta honrra que de exaltarlo al dit carrech si ell hagues procehit com deuia Y entretant Nos no dubtam pas que en sperant la vinguda de nostre dit cusi vosaltres no continueu ab tots nostres fidels subdits de nostra dita Prouincia en comportaruos ab lo mateix coratge y fidelitat en nostre seruey que vosaltres haueu fet conexer al present per vostra conseruatio sots nostra obedientia Nos no vos ne direm pas mes sino pera confirmaruos sempre nostra bona voluntat y afficio Pregant Deu que ell vos tinga charissims y ben amats en sa s.[ta] guarda: escrit en Poitiers a 10 de nouembre *1651*.

LOUIS
De Lomenie»

«A Messieurs Messieurs los Consellers y Consell de cent de la Ciutat de Bar[celon].[a]

Messieurs

Vosaltres sereu informats per la lletra que lo Rey vos scriu de la Electio que sa Mag.[t] ha fet de Musiur lo Mariscal de la Motte Houdencourt per lo Carrech de virrey y Lloctinent general per sa Mag.[t] en Cathalunya y com no se pert algun momento

de temps pera donaruos los socorros que vos seran necessaris, y pera posar en mans del dit s.r Mariscal los medis de resexir en un empleo desta consequentia Ell se prepara incessantment pera partir com vosaltres ho podreu saber mes particularment de vostres embaxadors que son en Paris y qui solicitan utilissimament totas las cosas necessarias pera vostra seguretat per la qual jo vos asseguro que noy ha esforç algun que hom no vulla fer y com ja sas Mag.ts han donat ordre a M. lo archebisbe de Narbona y a M. de Bretheuil Intendant de Lenguadoch de fer incessantment passar a Barçelona Blats siuadas y altras prouisions sens estaluiarhi res ara sia per medi de barcas armadas ara sia per la de merkaders. Jo spero que vosaltres ne rebreu al mes prest effectes y presentament sas Mag.ts despachan M. lo compte de Miranuile pera emplearsi de sa part com una persona que te molt de credit dins lo Lenguedoch y qui a mes del manament que sas Mag.ts li han fet de obrarhi ab tot lo cuydado possible a demostrat una afficio particular per lo bon succes de aquest designe no solament per los auantatges que ell sab que lo seruey del Rey ne rebra mes perço que ell deu tornar aqui en la Prouincia pera seruirhi sots los ordres del dit s.r Mariscal asso es lo que jo vos dire per la ocasio de aquest portador qui sen retorna de musur de Audilly supplicant de creurem, En Poitiers a 10 de noembre *1651*.

Messieurs vostre humilissim seruidor

De Lomenie Brienne»

«A Messieurs Messieurs los Consellers y consell de cent de la Ciutat de Barçelona.

Messieurs.

Com musiur lo compte de Brienne fa cuydadosament resposta a las lletras que vosaltres li scriuiu no resta sino asseguraruos que jo pendre de ma part tot lo cuydado que jo dech del seruey del Rey en la conseruatio de la Ciutat capital y de la Prouinçia de Cathalunya per la qual jo tindria ma vida encara per ben empleada: apres de asso senyors jo no tinch sino agrahiruos com jo fas de la part que vosaltres me aueu volgut donar de las cosas de aqui de las quals jo he donat compte als senyors Minisnistres y jo continuare de tot mon cor a fer tot lo que me sera possible pera auansar lo socorro que sas Mag.ts fan preparar per

la Ciutat y la Prouintia y sere tota ma vida ab una estima particular de vostra fidelitat inuiolable y de vostre generos procehir. En Poitiers a 2 de nouembre *1651.*

Messieurs vostre humilissim
y afficionadissim seruidor
J. Le Roy»

(*Deliberacions* de 1652, fols. 7.^{v} a 8.^{v})

APÈNDIX XXXIX.

(*Concell de Cent del dia 2 de Janer de 1652.*)—«... E Apres en segon lloch lo s.^{r} conseller en cap digue y refferi com lo die de ahir los senyors Consellers reberen cartas de m.^{o} Joseph Ximenes y de Monrredon embaxador de la present Ciutat en la cort del Rey n.^{e} s.^{r} donant auis als s.^{rs} Consellers del que ha passat aserca de la pretencio de la Ciutat y de que lo s.^{r} conseller en cap deu donar lo nom y de les diligenties que ell ha fetes pera que sa Mag.^{t} estigue informat de la Justicia de la present Ciutat les quals cartes junctament ab dos altres del s.^{r} Mariscal de Schomberch y Intendant de finansas foren llegides en dit consell del tenor seguent les quals son assi cusidas sots n.º 1. 2. 3. 4. 5. 6 donant aquelles per propositio peraque delibere lo fahedor

Carta del embaxador del primer de x.^{bre}

1. ✠

Molt Ill.^{e} Sor.

Ab lo major cuydado ques puga pensar estich de las cosas de aquexa Ciutat per no tenirne carta alguna desde 25 de Octubre que es la data de la ultima que rebi fins ara, y hauer dos estafetas que de Cathalunya ni Rossello nom ha vinguda carta alguna, si be jo crec que ab las cartas mias que despres de dita jornada per lo correu despatxi y alguns extraordinaris y per totas las estafetas haura rebut VS. se seran alentats ab la certesa dels socorros asseguraua los effectes dels quals tinch per cert haura VS. experimentat quant rebra esta, vulla Nostre Senyor sien tant felices com jo desijo, y tots hauem menester. Jo he anat fins ara donant sempre çalor a estos Senyors Ministres perque los apressurassen tot lo possible, y hauent tingut noticia que los Estats del Llenguadoch hauian fet un donatiu extraordinari de sexanta mil franchs a Sa Magestat per ajudar al socorro de aquexa Ciutat, he representat a estos Senyors Ministres

quant atreballada estaua aquexa Ciutat y quant exhausta de moneda bona pera comprar blats, dels quals no estaua prouehida, y quant ne hauia gastat per donar pa de municio a las tropas de Sa Mag.t suplicantlos fossen seruits donar orde que dit diner se conuertis en comprar blats en lo Llenguadoch y se enuias a VS. assegurantlos que despres de hauer enuiat aqui Sa. Mag.t tropas pera llançar lo enemich era aquest hu dels majors socorros y aliuio se podia donar a VS. Fins ara los Ministres ab qui ho he parlat no ho han llançat lluny y me han demanat lo compte del que importaua, lo qual ab differents cartas he suplicat a VS. me enuias volento preuenir y may lo he rebut, ab tot he respost que quant lo Sor. de Marchin sen anà se deuian a VS. deu milia lliures per compte de la municio y despres ensa tenia auis de alguns particulars de que donaua VS. als soldats de Sa Mag.t set mil ractions de pa quiscun die. Jo anire diligenciant asso tot lo possible sens detenirme assi per dit effecte poch ni molt, obeint los ordes de VS. per que en tenir auis de que aquexa Ciutat està socorreguda demanere llicencia a sa Mag.t pera tornarmen, VS. me podra fer merce de enuiarme lo dit compte perque si estos Sors. mel demanen lo puga donar, y seria tambe conuenient que lo Sor. de la Motte escrigues a sa Mag.t y demes Ministres quant conuenient es que Sa Mag.t fes a VS. aquesta merce y enuiarmo tot per la primera ocasio asseguranse que per ma part fare tot lo possible en diligenciaro y en seruir a VS. en lo demes se offerra a qui g.de Nostre Sor. Paris y Dezembre al Primer de 1651.

De VS
Humilissim y afficionadissim seruidor
Joseph Ximenez
y de Monrodon

Molt Ill.es Sors. Consellers de Bar[celon].a»

«*Carta del Embaxador de 6 de x.bre*

2. ✠

Molt Ill.e Sor.

Per hauerme enuiat a dir en aquest punt mi Senyora la Mariscala de la Motte que despachaua un propri al Sor. Mariscal he posat encontinent ma a la ploma per auisar a VS. de que en est punt que son las tres de la tarda he rebut una carta de VS. escrita per duplicat de 28 de Octubre enuiada per Don Fran.co Caluo ab la qual me auisa VS. de la contencio suscitada entre los Sors. Gouernador y Comte de Illa sobre pretendre donar lo nom en exa Ciutat contra lo que VS. preten li specta com a tenint encomanada la custodia y guarda de la Ciutat y murs, baluarts y fortificacions dells conforme los priuilegis concedits a aquexa Ciutat ordenantme informe de asso a Sa Mag.t y procure no se innoue cosa. Acerca del que dic a VS. que ha ja molts dies que lo d.r Çiuilla agent de VS me vingue mostrantme una carta de Don Fran.co Caluo escrita desde la Cort ab que li deya li cobràs alguna libransa que se li hauia feta, dient que la causa de sa vinguda ja la deuia saber per los plechs hauia remesos

per la posta dientme que estaua ab cuydado de que no hagues rebut dits plechs, VS. pot estar cert que jo mateix ani a parlar ab lo comis de la posta pera saber dells y veure si trobaria cami de poderlos tenir y may ne he sabut cosa fins vuy que dit Doctor Çiuilla mels ha enuiats, dic asso, perque si acas arriban aqui alguns despaigs de la Cort conferents aquesta materia, no atribuesca VS. a descuit meu ni a falta en seguir sos ordes, ans be tinga per cert que jo non he sabut cosa y que Sa Mag.^{t} no es estat informat de la pretencio de VS. com lo hauria informat jo, encara que fos saber anar a la Cort sols per axo; y axi encontinent per un Correu anaua a la Cort he escrit a Monssiur Ruè (*) secretari de estat la carta copia de la qual va ab esta, per saber lo que en asso se haura fet y quant no estiga fet suspendrero, y en tenir los papers que me diu VS. me enuiara arribare a la Cort y informare llargament de la justicia de la pretencio de VS. y en tot seguire los ordes que VS. me donara asseguran tse que en mi trobara sempre una puntual obediencia a sos manaments fora de tota parcialitat ni respectes de complacencias.

Diumenge passat rebi per Monssiur Ruè que me las remetè las cartas de VS. de 17 del passat enuiadas per lo correu que VS. despedi a la Cort, ja me auisa Monssiur Ruè que hauia presas las de Sa Mag.^{t} y dels Ministres que eran alli, las demes doni jo assi de ma propria y los trobi en concell ahont me feren entrar, y los digui quant importaua se apressurassen los socorros que jo sabia ja eran per lo cami y antes de disgregarse lo concell despatxaren per los vexells, conforme mo digue lo endema demati lo Sor. Mariscal de Schamberg que vingue a visitarme. VS. estiga assegu[rat] que fins sabre que aquexa Ciutat estiga socorreguda no perdre punt en solicitar lo necessari y despres passare a algunas altres cosas no poc conuenients al seruey de VS. despedintme juntament de la Cort pera tornarmen aqui ahont y en qualseuol part me tindra VS. tot a sa disposicio a qui g.^{de} Nostre Sor. Paris y Dezembre 6 de 1651.

De VS.

Humilissim y afficionadissim seruidor

Joseph Ximenez
y de Monrodon

Molt Ill.^{es} Sors. Consellers de Bar[celon].^{a}»

«*Carta del Embaxador de 8 de x.^{bre}*

3. ✠

Molt Ill.^{e} Sor.

Per un gentil home que despatxa despus air mi Senyora la Mariscala de la Motte escrigui a VS. llargament lo que ha passat acerca de las cartas que VS. encomanà a Don Fran.^{co} Caluo, perque si alguns ordes de sa Mag.^{t} arriban aqui contraris al que VS. preten sapia VS. que sa Mag.^{t} no estaua informat del dret de VS. tambe auisaua a VS. de la diligencia que promptament fiu ab Monssiur Ruè,

(*) Le Roy.

y que estaua esperant los papers que me diu VS. que me enuiaria per dit effecte, los quals fins ara nols he rebuts y axi VS. se seruira enuiarlos y ordenarme lo fahedor.

Vuy me ha enuiat un gentil home lo Embaxador de Portugal fentme a saber que tenia auis que lo Princep de Portugal ab tota la nobleza se era posat en campanya per entrar a Castella y diuertirla de aqui, y que asso era principi del demes que esperaua que faria ab la anada de Don Joseph de Pinos, y segons la ultima carta que sa merce me escrigue jo penso ja deu esser alli y que prest ne veura VS. los effectes. Acerca dels socorros hauian de anar aqui ja ha molt estan donats tots los ordes jo penso lo deu ja tenir VS aqui, o molt prop: vulla Nostre Senyor donarlos lo succes que jo desijo. Lo Sor. Mariscal de Scamberg me ha enuiada la inclusa ab que respon a la que jo li doni que me enuia VS. ab lo ultim correu. G.de Deu a VS. com li suplico y he menester. Paris y Dezembre a 8 de 1651.

De VS.
Humilissim y afficionadissim seruidor
Joseph Ximenez
y de Monredon

Molt Ill.es Sors. Consellers de Bar[celon].a»

«*Copia de la Carta escrita á Monsieur le Roy.*

4. ✠

Molt Ill.e s.r

Hoy me a lleuado el s.r d.r Ciuilla unas cartas que la Ciudad hauia entregado a don Fran.co Caluo quando vino a esta Corte, en que me auisan de las difficultades se hauian sucitado entre los s.res Gouernador de Catalunya y Conde de Illa, sobre dar el nombre en la Ciudad de Bar[celon].a y que lo s.r Gouernador acudia ahí para que Su Mag.d fuesse seruido declararlo, y como las pretençiones de uno y otro se oponen directam[en].te a los Priuilegios concedidos por los Serenissimos Reyes predeçessores de su Mag.d a la Ciudad de Bar[celon].a la qual segun ellos tiene encomendada la custodia y guardia de los Muros, Baluartes, y sus fortificationes, en las quales nunca los vissoreyes ni otros officiales Reales se an entremetido, y solo el Vissorey que es alter nos es quien puede dar el nombre, por esso me ordenan que jo informe a Su Mag.d de la justicia de la Ciudad, y suplique que sea de su Real seruicio mandar suspender la declar*e*tion de este punto hasta que su Real animo este informado del derecho de las partes, y *h*aun que tengo por indubitado qûe Su Mag.d no abra prouehido en esto cosa contra los Priuilegios de la Ciudad sin oyrla, todavia no he querido escusar escriuir a VS.a estos ringlones suplicandole me aga fauor de procurar que en esto no se innoue cosa, pues a mas de que siendo cosa tocante a interpretacion de Reales priuilegios no se puede azer conforme nuestras leyes, si no es judicialmente por medio del Real Consejo. Espero que su Mag.d en ocasion que aquella Ciudad con tanta fidelidad y amor le

ha seruido no querra prejudicarla en sus Priuilegios y perrogatiuas, y quando a peticion del s.r Gouernador Su Mag.d haya despachado algun orden que sea contrario al que aora se platicaua reciuire merced de que sea medio para que su Mag.d escriua a los dichos Gouernador y Conde de Illa, que esten como aora, que da el nombre el Consejero en Cap, mandando VS.a embiarme dichas Cartas que jo las embiare por Correo, quedando esperando que la Ciudad me embie los Papeles y Priuilegios que para esto son necessarios los quales segun me escriuen se estan aparejando a toda priessa y se me rimitiran a toda diligencia y en tenerlos acudire aqui a informar a Su Mag.d y a VS.a a quien suplico se asigure me preciare siempre de ser

De VS.a
Humilissimo y aficionad[isi].mo seruidor
Joseph Ximenez y de Monrredon Embax[ad].or de la Ciudad de Bar[celon].a

Paris y Dez e á 6. de *1651.*»

✠

«*Carta del sor. Mariscal de Xamberch*

n.º 5. Messieurs

Quant m.r lo embaxador me ha donat vostron despaix ab la Carta que los sors. Deputats an escrita a sa Mag.t m.r lo mariscal de la Mota era ja partit y totas las cosas necessarias per uostron socorro estauen enterament ben disposades. Pero axo no ha pas inpedit que jo no aja enuiada la dita Carta a sa Mag.t afi que si y mancaue alguna cosa que fos en son poder fos seruit donari orde ab tota la diligentia posible. y jo no dubto gens m.rs que ell no aie fets sos esforsos que lo mal que apreta y vostra fidelitat y affissio a son seruey exhigesen de sa bondat, Mes jo he passat encara mes auant y me persuadesch que al present los Enemichs son estats obligats a, retirarse ab perdua no podent fer cara a m.r lo virrey qui esta en possesio de batrells Jo no enu*a*jare en ninguna manera sa gloria ni vosaltros tindreu ja mes tanta ventura com jo vos hi desitjo mes jo voldria ser prou venturos per contribuir alguna cosa, afi de merexer la continuatio de vostras bonas voluntats y de donaruos prouas de la passio que jo tinch de ser tota ma vida

Vostre hum[ilissi].m seruidor
Sc[h]omberch

Messieurs

Jo he entes lo gran auantatje que vosaltres aueu reportat sobre los Enemichs sobre Moniuich de que me alegro infinitament
Messieurs
à Paris 6 X.bre *1651.*»

✠

«*Carta del s.*[r] *Sur Intandant de finansas*

6. Messieurs

Quant la obsesio dins la qual vosaltres estau despres de quatre mesos la necesitat y la miseria que vosaltros sufriu per la guerra per la fam y lo contagi, nom tocasen pas lo cor, los ordes expressos del Rey de furnir a tots los gastos necessaris per socorrer la Ciutat de Bar[celon].[a] y guardarla de caurer en las mans de vostres enemichs y nostres ab la consideratio de vostres serueys y lo amor que vosaltres aueu fet aparexer per la Fransa me obligarian a fer tots mos esforsos per socorreruos promptament. Jo no he pas aguardada vostra Carta per asso puix jo he fet donar bona summa de diners per armar dins las Costas de Prouensa y Llenguadoch, vaxells de guerra y barcas per portaruos viures mentres aguardau lo poderos soccorro de homens que m.[r] lo mariscal de la Mota vos manara ben prest per posaruos en plena llibertat y trehent los enemichs desliuraruos de tots los mals que vos apretan. Asso es lo que vosaltres deueu aguardar del poder y de la bondat de sa Mag.[t] qui no te manco passio per vostra conser[u]atio que per sos bons y fells vassalls y seruidors. Vosaltros veureu dins poch temps los effectes del un y del altre. Per mi jo he executat y executare sempre ab alegria lo que me sera manat per un negoci tant important y sere ben content que vosaltros conegau que jo so

Messieurs

V. ben humil y mes aff.[t] seruidor

La Vieuuelle

Paris 8 X.[bre] 1651.»

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.[rs] Consellers responguen a les cartes aixi del embaxador com a les demes llegides al present consell estimant a les persones que solicitan lo remey y socorro desta Çiutat y prouincia estimantlos la merse fan a esta Ciutat y *que se procure obtenir una fe del s.*[r] *Gouernador* del que esta Ciutat ha gastat y va gastant aixi per lo pa de munitio com encara en lo que ha emprestat ab diner y gastat aixi en grans com en altras cosas pera lo sustento aixi de la Caualleria com de infanteria y que tot se enuie a m.[o] Joseph Ximenez y de Monrredon embaxador de la present Ciutat ab la promptitut possible peraque sa Mag.[t] y los ministres superiors de la cort tinguen noticia del que la present Ciutat fa y ha fet y gasta y va gastant per seruey de sa Mag.[t] y de (que) a dit m.[o] Joseph Ximenes se li scrigue lo estat en que esta Ciutat està

y que vage continuant en suplicar a sa Mag.^{t} sie de son Real seruey en donar orde que los socorros en que sa Mag.^{t} es estat seruit ordenar vinguessen *h*a esta ciutat vinguen promptament per esser molt necessari y conuenient y que aixi mateix continue en solicitar la justitia y pretentio te esta Ciutat de que lo conseller en cap de ella en absentia del Lloctinent general de sa Mag.^{t} done lo nom conforme fins assi ho ha acostumat enuiant aixi mateix a dit embaxador promptament los papers conuenients pera poder informar de la Justitia de la present Ciutat y que se scrigue una carta al Ex.^{im} s.^{r} Mariscal de la Motta Loctinent de sa Mag.^{t} sie seruit sa Ex.ª suplicar a sa Mag.^{t} sie de son Real seruey ordenar y manar de que la present Ciutat sie pagada del que se li deu y deura en raho del sustento de la infanteria y caualleria aixi de pa de munitio diners grans y demes coses ha socorregut y va socorrent cada dia a dita infanteria y caualleria per estar esta ciutat molt exausta y tenir molta necessitat y que los s.^{rs} Consellers sien seruits en altre consell quant a sa s.^{a} apareixera tenirlo proposar agent de la present Ciutat en la cort de Paris y que totes les cartes se scriuran vagen remesas a dit m.^{o} Joseph Ximenes y que se li done noticia de la present deliberatio.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 42.^{v} a 51.)

APÈNDIX XL.

DIE V. JANUARIJ MDC.Lij.

Consell de cent per referir m.^{r} Gabriel Antoni Bosser una embaxada al s.^{r} de la Mottè al qual era estat trames per los s.^{rs} Consellers.

CONUOCAT y congregat lo saui consell de cent jurats &c. en lo qual consell digue [y] refferi lo s.^{r} conseller en cap en veu sua y dels demes s.^{rs} Consellers sos companys Hauent deliberat la 24.^{a} de guerra que se enuias una persona de confiança al Ex.^{im} s.^{r} Mariscal de la Motte pera representarli les necessitats y estat de esta Ciutat y posant dits s.^{rs} Consellers dita deliberatio en ex[ecuci].^{o} ne feren sabidors als molt Ill.^{es} s.^{rs} Deputats peraque ab la mateixa conformitat scriguessen com se acostuma y hauent supplicat los dits dos concistoris al doctor Gabriel Antoni Bosser prengues la pena de anar à representar ditas necessitats *h*a dit s.^{r} de la Motte y si sie ja conferit ab dit s.^{r} ab unes instructions fetes per les dos cases com se llegiran à V. S. y con-

siderant dits dos concistoris ser estas cosas lo total aliuio y remey desta Ciutat ho representan los s.rs Consellers à V. S. peraque veje les cartes de dit s.r de la Motte les quals se llegiran à V. S. y aixi mateix haje al dit Doctor Gabriel Anthoni Bosser attes dit s.r de la Motte scriu se li done tota fe y crehensa ab sas cartas.

E Apres se llegiren en dit consell dos cartes del s.r de la Motte del tenor seguent

«A Messieurs Messieurs los Consellers de Bar[celon].a

Messieurs

Carta del s.r de la Motte.

Jo he rebut la lletra que vosaltres me haueu escrita de vint y set per resposta a la qual jo comensare a demostraruos que jo approuo de bonissima gana que vosaltres hajau fet restar lo comte de Illa y pus que vosaltres judicau que es util dins la Ciutat y encara si vosaltres teniu necessitat de altres homens jo vos ne enuiare encara, volent satisferuos en tot lo que voldreu quant al que es del socorro de Bar[celon].a jo hi fas totas las diligentias possibles y noy perdo gens un sol momento aixi com vos podra assegurar m. Antoni Bosser al qual jo me remeto supplicantuos de pendre crehentia en tot lo que ell vos dira de ma part Jo so

Hostalrich als 30. x.bre *1651.* Messieurs

vostre humilissim y afficionadissim seruidor

Lo Mariscal de la Motte»

«A Messieurs Messieurs los Consellers de Bar[celon].a

Messieurs

Carta del s.r de la Motte.

Lo s.r Antoni Bosser vos dira com jo fas totas las diligentias possibles per lo socorro de Bar[celon] a y que jo espero mitgensant la graçia de Deu de traureus ben prest de la oppressio y entretant jo vos prego de fer donar palla y siuada a la caualleria peraque puga trobarse en bon estat lo die del combat y hauerne lo seruey que se espera de ella asseguranteme que vosaltres considerareu aquesta importancia y que jo vos hi prouehire so

En Hostalrich a 30 de x.bre 1651 Messieurs

vostre humilissim y afficionadissim seruidor

Lo Duch de Cardona»

Llegides les quals y obtinguda llicentia de dit consell entra en ella (sic) lo D.r m.r Gabriel Ant[oni]. Bosser lo qual per part dels dos concistoris dels molt Ill.es s.rs Deputats y de la present Ciutat fonch trames al s.r Mariscal de la Motte virrey y capita

general del present Principat y comptats pera fer a saber a sa Ex.ª lo infelis estat en que esta Ciutat se troba sercada del Enemich corrent sis mesos y les speranses que esta Ciutat te que ab sa bona vinguda la deslliurara de la oppressio en que esta. Lo qual apres de ser entrat y apres de hauer aquell feta llarga y bastant relatio de paraula de tota sa embaxada segons les instructions donades per la Ciutat y del desig ab que lo s.r virrey ve pera socorrer a esta Ciutat sen ana de consell y apres en aquell se llegiren les dites Instructions y junctament les respostes fetes per sa Ex.ª del tenor seguent les quals son assi cusides n.° 3. n.° 4. n.° 5.

✠

3. «*Instructions manades despatxar per los Molt Ill.es s.rs Consellers de la present Ciutat de Bar[celon].a les quals ha de seguir lo orde en ellas contengut m.o Gabriel Antoni Bosser donsell elegit per los dits s.rs Consellers pera reportar una carta al Excelentissim s.r Mariscal de la Motte*

P.° se conferira en la vila de Perpinya o, a la vila o, lloch a hont lo ex.m s or mariscal se trobara y representara a sa ex.ª lo contento universal causa en aquesta Ciutat y en tota la prouinsia la nominatio que sa mag.t (Deu lo G.de) feu de la persona de sa ex.ª per nostre virey y Capita general, y la confiansa que te esta Ciutat de que ab lo valor de sa ex.ª se veura molt prest llibre del Enemich.

2.° Offerira a sa ex.ª que esta Ciutat encaraque tant fatigada per auer sufert sinch mesos de siti despres de auer passat per los riguros (sic) de un contagi desitja tant restar baix lo domini de Fransa que fara tots los esforsos inmaginables de resistir al enemich y sos Ciutadans estan ab resolutio de arribar al ultim extrem fins a perdrer gloriosament sas vidas en seruey de sa Mag.t abans de rendirse.

3.° Representara a sa ex.ª que ha molts dies que lo blat de la Ciutat es acabat y se val del dels particulars ques troba ab molta dificultat per volerlo totom guardar, uns per a viurer, altres per *h*a sembrar y altres per a sas negosiations, y que axi lo ques pot trobar se judica durara molt poch temps.

4.° Que las llenias per courer lo pa son acabades que avuy se seruexen dels arbrers dels orts per no aueri altra cosa que cremar en los forns.

5.° Que las carns tambe son acabades, que encaraque esta falta en una plassa de guerra no seria gran, en una Ciutat populosa, ha hont y a molts malalts, axi del contagi que encara dura com altrament es considerable.

6.° Que los demes mentiments (sic) que venian per mar ab petitas barcas tambe faltan que per auerne los enemichs presas sinch o, sis en dies passats ab sos barcos llongos, y peniats alguns patrons, y posats en galera los demes, noi ha ningu en la costa se atreuesca a veniri.

7.° Que la Poluora y monisions de guerra se van acabant per les moltes que sen han gastades y se van gastant cada die ab los molts canons quei ha a esta Ciutat.

8.º Que los Soldats se son molt disminuits per auersen pasat molts en lo Enemich y auersen morts molts del contagi que encara dura, a mes dels regiments enters que sen anaren ab m.r de Marsin, y los pochs que tenim estan despullats, los mes sens espases que se las han venudes per sas nesesitats y estan reduhits al ultim extrem de miseria que si no fos per los naturals desta Ciutat y la Caualleria perillariam de una gran desditxa.

9.º Que esta Ciutat ha sustentat sempre las tropas donantlos pa per los soldats, y siuada palla y sego per los caualls, en que ha gastat grandissims ducats, ha tambe molt gastat ab las fortifications, y altres gastos que li occasiona la pesta y despres lo siti y se troba tant exausta que es imposible o, puga continuar.

10 Que lo durar tant lo siti desta Ciutat, a mes del perill en que la te y ha tota la prouinsia, causa malisimas consequensias en deseruey de sa mag.t y dany uniuersal desta prouinsia, per quant lo Enemich ab las guarnitions de sas plassas, encaraque petitas, ha presos los Castells de Siurana y Arbeca, y se va apoderant de tota frontera, de tal manera que si lo siti se differeix mes restará esta Ciutat frontera exposada a, auer de sufrir un siti cada any y esta tant arruhinada ab lo de aquest any que de molt temps no tindra forsas per poderne sufrir altre.

11 Que lo remei de totes estas nesesitats lo esperam del valor de sa ex.a a qui suplicara ab lo major encariment fasse merse a, esta Ciutat de auensar lo socorro tot lo que sie posible, Puix es aqueix sol lo remey que esta afligida Ciutat pot tenir, y quens fasse merse de auisar lo temps en que lo podem esperar perque segons ell pugam disposar las cosas de la Ciutat.

12 Que en cas que per retardament de las tropas lo socorro se agues de differir, suplicara a sa ex.a nos fasse merse ab tota prestesa fernos entrar per terra o, per mar segons judicara mes apreposit, las prouisions posibles segons las nesesitats li representam y una partida de diner per los offisials y soldats, dexant lo demes a la discretio de dit m.º Gabriel Antoni Bosser. Y obtinguda resposta de sa ex.a sen tornara a la present Ciutat. Datta en Bar[celon].a a xvij dies del mes de desembre any de la nattiuitat de nostre Senyor Deu Jesuchrist MDCLj.

De manament de sa Senyoria
(Lloc del segell.) *Jau*[*m*] e *Rondo* notari de B[arcelon].a
Sacretari.»

n.º 4.

(*) «RESPOSTES DE SA EXCEL.A A CADA CAPITOL

(P.º) Fa sa Excel.a tota estimatio de la confiança fa la Ciutat y Principat de sa Excel.a

(*) Seguidament, a fols. 57 i 58, ve intercalada la representació que de part dels dos Consistoris, i complint la comanda especificada en les *Instruccions* transcrites, presentà'l D.or Gabriel Antoni Bosser, signada de sa ma, al Virrei Mariscal de La Motte. Com en dit memorial se concretà aquell a copiar textualment el contengut de les esmentades *Instruccions*, a fi d'estalviar repeticions ocioses, havem cregut del cas deixar de reproduir-lo aquí, i continuar tan sols les respostes donades pel Lloctinent a cascún dels dotze capítols a ell representats, permetent-nos, en gracia a la claretat, la llicencia de senyalar-les amb el nombre que correlativament els correspòn.

(2.º) La experientia te del valor ab que se es defensada la Ciutat del Enemich sinc mesos, li donen bastant seguretat de sa constantia bax la obedientia de sa mag.t y que aquexa es estada la que la obligat venir a esta Prouincia.
(3.º) Que sa Excel.a a manat enbarcar quatre mil corteres de farina en Adde (*), y axi matex en la costa de Lenguadoch moltas barcas carregades de blat que passan de vint mil corteres, las quals estan ja en cami, y ab lo comboi dels vexells, que sa mag.t enuie assegura la entrada de elles en Barc[elon].a
(4.º) Faltant les lenyes y apretada la necessitat de elles, sa Excel.a offereix las fustas dels sostres y portes que son en sa casa, com tambe tota la fusta se trobe dins la atrassana.
(5.º) Que dins pochs dies spere essent deuant Barc[elon].a sa Excel.a ferni entrar ab abundantia.
(6.º) Sa Excel.a dins dos o tres dies enuiara un trompeta al Marques de Mortara dienthi que si penja los Paisans vassalls de sa Mag.t y nols done lo quartel que als soldats, sa Excel.a fara penjar los presoners que te encara que sien officials, ab que spere no passara auant lo Enemich en fer semblants hostilitats.
(7.º) Segons lo auis te sa Excel.a dels munitioners de sa mag.t te dins exa Ciutat quoranta millers de poluora que son 400. quintars de la qual offerex sa Excel.a quant menester sie.
(8.º) Que ja te enuiadas letres de camui pera Barc[elon].a y orde peraque de elles se socorren les tropes y los officials de elles; y que axi la Ciutat ni los Deputats no auran de gastar mes en dit socorro, ab que enten estara remediada la necessitat se representa.
(9.º) Que estima molt Sa Excel.a lo que la Ciutat y los Deputats an fet y gastat per las tropas, y lo que vui gastan en seruei de sa mag.t
(10.º) Que spere en Deu sa Excel.a no sols traurer lo Enemich de Barc[elon].a pero encara de recobrar les places de la frontera que lo Enemich te preses.
(11.º) La resposta a ex capitol tindran ja los Concistoris ab las cartes de 14. aporta mosiur la Cerra a exa Ciutat, y mes largament la sabran de paraula ab tota fe y creensa del S.r Gabriel Anthoni Bosser.
(12.º) Dins breus dies sa Excel.a posara en executio ex cuidado aplicanti tots los medis possibles, perque en lo entretant vinguen los vexells, y barques, y puguen entrar les prouisions possibles.

LE DUC DE CARDONNE»

n.º 5. «*Tropas que vienent por el soccorro de Catalunia.*

Infanteria

El Tercio de Normandie de	30	companias
El de Bretagna de	30	
Aiguebonna	20	
Angoulesme	15	
Vendosme	20	
Caualiero Dostreing	10	
Mereinuilla	20	

(*) Agde.

Caualleria

La Compania de gents de armas del Senor principe Thomas	1	
Compania de cauals legers de Pienne	1	
La de Varsy	1	
La de Cuirassiers de Villa	1	
La de Monty	1	
Lo Tercio de Boissac	8	Companias
Lo de S.t Andre Monbrun	7	
Lo del principe Mauricio	6	
Lo de Feron	7	
Lo de Ternes	5	
Lo de Pardaillan	4	
Lo de Moret	2	
Lo Daligre	3	
Lo de S.t Germain Dachon	4	Companias
Lo de Rochelidou	4	
Lo de la Ferti Senneterre	4	
Las guardias de su excellencia	1	
La del principe Thomas	1	
La de S.t Andre Monbrun	1	

Echo en Poictiers lo tres de deciembre 1651 firmado Louis y mas bacho por el secretario de estado, *De Lomenie*.

Tres tercios de Infanteria que vienen sin los sobre dichos

Champaigna	30 Comp.
Lorrena	30
Aubernia	30»

Tot lo qual fet dits s.rs Consellers donaren per propositio al present consell peraque delibere lo fahedor.

Ques fasse dir un offici de gracies á n.a s.a y algunes missas per las animas.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que los senyors Consellers sien seruits en actio de gracies de las bonas nouas que m.o Gabriel Anthoni Bosser ha aportades del s.r de la Motte Loctinent de sa Mag.t y virrey desta Prouintia llegides en lo present consell incertades en la propositio, fassen dir vuy una salua a sancta Eularia en la qual asistescan los senyors Consellers y aixi mateix lo mes prest sie possible fassen dir un offici solempna en la capella de la inmaculada conceptio de nostra senyora en les claustres de la seu assistint en dit offici dits s.rs Consellers y tambe fassen dir y celebrar algunes misses per les animes de purgatori y altres deuocions que a sa s.a los aparexera conuenir peraque Deu nostre senyor per medi de Maria ss.ma y dites deuotions sie seruit donar bon succes a nostras armas y victoria

contra nostros Enemichs y traurer esta Ciutat de la oppressio y treballs en que esta posada y li vulla donar salut quietut y bon succes en totes ses coses com se confia de sa diuina Mag.t que per sa infinita bondat y misericordia nos vulle perdonar nostres culpas y pecats y remediar nostres treballs y que per tot lo sobredit tinguen facultat y potestat dits senyors Consellers com lo present consell los done de gastar tot lo que conuindra.»

(*Deliberacions* de 1652, fols. 54 v.º a 61.)

APÈNDIX XLI.

DICTO DIE (16 de Janer de 1652.)

Consell de cent pera la exida del s.r conseller en cap coronel de la present Ciutat, en campanya.

CONUOCAT Y CONGREGAT lo saui consell de cent jurats &c. en lo qual consell lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos companys lo quint malalt digue y refferi que hauent lo s.r virrey ab differents cartas scrit a la present Ciutat que apresuraue lo socorro, los Molt Ill.es s.rs Consellers ajuntaren la 24.a de guerra pera veurer lo que hauia de obrar esta ciutat dit die y hauent dita juncta deliberat lo paper ques llegira a V. S. del tenor seguent

Apuntaments fets en raho del que se ha de obrar lo die del combat.

«Lo s.r conseller segon y les quatre persones per V. S. nomenades despres de hauer conferit lo ques deu preuenir peral die del socorro y lo ques deu fer lo mateix dia fan á V. S. la relatio seguent

1 P.º perque hi haja persones que tingan cuydado de retirar los nefrats y de curarlos, podran los senyors Consellers enuiar à sercar los prelats de las religions y demanarlos un cert numero de Religiosos segons la possibilitat de cada conuent pera retirar los nefrats, y pera curarlos se podran destinar alguns chirurgians y aduertir als administradors del hospital que ab tot cuydado y diligentia acapten, y preuinguen draps, ous, vi, y tot lo que judicaran necessari per la cura dels nafrats.

2 SECUNDO perque no falten personas pera confessar los que seran mal ferits porian aixi mateix los senyors Consellers demanar per socos als prelats de las religions alguns sacerdots y religiosos que isquessen ab las tropas que lo dia de la ocasio exiran de esta Ciutat que no tinguen altre cuydado sino de confessar a tots lo[s] que voldrian confessarse.

3 TERTIO perque no falten las munitions de guerra podrian los s.rs Consellers enuiar a sercar les persones que tenen cuydado dels puestos ahont estan les munitions per saber las quey ha en cada puesto y prouehirne los que no estaran ben prouehits perque a la ocasio no se hajan de entretenir à anarne a sercar als magatsems

principals y ordenar que tot lo temps que la gent que exira desta Ciutat estara fora ditas personas y sos ajudants estigan cada hun en son puesto peraque en arribarlos orde puguen entregar lo que sera menester y perque ab diligentia sien aportades ahont conuingue podrian los s.^{rs} Consellers nomenar quatre persones una per cada puesto per tenir cuydado de ferlas aportar prenent lo carruatge del puesto mes vehi ahont ni aura segons se dira en altre capitol.

4 QUARTO per quant si los catalans que exiran desta ciutat han de estar algun temps fora sels haura de donar algun refresch podrian los s.^{rs} Consellers fer auansar alguns dies abans algunas fornadas a la duana y preuenir algunes carregues de vi destinant les persones que hauran de fer aportar aquest reffresch prenent lo carruatge del puesto mes vehi ahont ni haura.

5 QUINTO perque en la ocasio se trobe lo carruatge sera menester pera aportar les prouisions lo refresch y lo demes podrien los senyors Consellers manar fer promptament unas cridas manant sots graues penas que totes les persones que tindran caualcadures, de qualseuol genero que sien acceptats caualls de que ja sen han fet altres las denunçien dins un breu termini expressant si son caualcadures de tiro ,o, bast ,o, çella y aixi mateix ques denuntien totes las carretas y carrossas y despres segons lo puesto se haura de fer la surtida lo die de la ocasio se podran fer nouas cridas ordenant lo puesto ,o, puestos ahont los hauran de aportar dels quals nols ne pugan traurer ni per donarlos à menjar fins que passada la ocasio sien licenciats.

6 SEXTO per quant la present Ciutat en lo mes riguros del contagi y ab las amenaças del siti encomana las claus dels portals a nostra senyora de la conceptio y la elegi per patrona de la qual actio se veu en orde del contagi un effecte miraculos podrian los s.^{rs} Consellers un die o, dos abans del socorro fer dir un offici solemne en la capella de nostra senyora dels claustres de la seu asistinthi los senyors Consellers perque ab son exemple se disposen los officials de guerra soldats y ciutedans per la ocasio.

7 SEPTIMO podrian los s.^{rs} Consellers encomanar al Molt Ill.^{e} Capitol Curats de las parrochials y prelats dels conuents fessen tots estos dies pregaries y deuotions perque sa diuina mag.^{t} vulla donar victoria a las armas de sa Mag.^{t} y deslliurarnos del siti y tambe podrian los s.^{rs} Consellers tractar ab ells en la forma que hauran de estar las iglesias lo dia de la ocasio ço es si estaran tancades ,o, ubertas y si estara patent lo santissim sagrament.

8 OCTAUO los s.^{rs} Consellers per lo die del socorro apar se podrian diuidir en esta forma Que lo s.^{r} coronel isques a la sortida ab la gent que à de eixir de la ciutat y per asistir a sa s.^{a} se podria fer nominatio de un gouernador de las armas que fos home pratich de guerra y de valor donantli titol de gouernador de las armas de la Ciutat, que apar podria ser lo mestre de camp Francisco de Mostaros. En casa la Ciutat podria estar un dels s.^{rs} consellers ab la vinty quatrena de guerra pera cosas conuenients y si per aqueixa causa faltas numero que lo s.^{r} conseller ab los ques trobaran de la 24.^{a} puguen ordenar tot lo que importara y los s.^{rs} Consellers podrian encarregar molt als s.^{rs} de la 24.^{a} asistescan tots en la casa de la Ciutat tant com la ocasio durara los demes s.^{rs} consellers podrian estar per les muralles diuidintlas en quatre parts lo un desdel portal de s.^{ta} Madrona

inclusiue fins al portal de s.t Anthoni exclusiue lo altre desde dit portal inclusiue fins a las torras de s.t Seuer exclusiue lo altre de dites torres de s.t Seuer inclusiue fins al portal nou exclusiue y altre desde dit portal fins al baluart de lleuant inclusiue y que los s.rs Consellers que asistiran en los baluarts de lleuant y sancta Madrona tingan tambe cuydado de la part de mar y estos s.rs consellers podran tenir persones destinades de les que asistiran per anar a donar raho al s.r conseller y vinty quatrena de guerra que estaran à casa la Ciutat de tot lo que passara y del quels aparexera conue fer y enuiar los ordes que lo s.r Mariscal enuiara y perque lo que conuindra se puga executar promtament judicam conuenient que los s.rs Consellers que estaran per les muralles tinga cada un las claus de son portal y lo s.r conseller qui estara al baluart de lleuant podria tenir las del portal de mar.

9 Nono Per quant los s.rs del Real consell ques troban en la present Ciutat han offert a la ciutat de asistir y seruir en lo que la Ciutat judicas a proposit sels podra fer una embaxada agrahintlos la offerta han feta y pregantlos que quatre dells se seruescan asistir a les muralles, un en cada hun dels quatre districtes ahont asistiran los senyors Consellers y que los demes s.rs del consell ronden per la Ciutat per impedir nos fassen robos y fer anar a la muralla las persones abtes pera las armas que trobaran per la Ciutat.

10 Decimo Per quant las donas y altras personas inutils no podrian fer sino embrassar a la muralla se podria encarregar als senyors Consellers y s.rs del consell no las hi permetan y als s.rs del consell que aniran per Ciutat que las fassen retirar en sas cases o, en las iglesies en cas estiguen ubertes precehint primer cridas de part de la Ciutat.

11 Undecimo, Se podria ordenar a las personas militars y que gosan de priuilegi militar asistescan al s.r coronel y en quant a la demes gent que no estan baix bandera no apar sels dega permetrer exir de la Ciutat si no es agregats a alguna companya de las quals eixiran a coneguda dels s.rs que disposaran la sortida.

12 Duodecimo En quant a las portas de la Ciutat quinas auran de estar ubertas pera traurer lo que sera menester y rebrer los ferits y demes coses conuindran y aixi mateix la gent que haura de exir y la que haura de restar no si pot pendrer resolutio que primer nos sapia lo designe y orde de sa Excelentia.»

Y lo ser arribat lo die de ahir un alferes de les guardes de dit s.r virrey ab carta pera V. S. la qual es del tenor seguent

«A Messieurs Messieurs los Consellers de Bar[celon].a

Messieurs

Jo enuio aquest portador alferes de mas guardas pera assegurar-uos que jo fas totas las diligentias que se poden, y que jo spero que mitgentsant la gracia diuina que vosaltres me veureu al primer die acompanyat de una bella armada deuant la Ciutat ahont jo spero fer

pagar als Enemichs los gastos de las inquietuts que ells vos han donat sobre dita seguretat jo finire en asseguraruos que jo so

En Hostalrich
a 13 de Janer
1652

Messieurs
vostre humilissim seruidor
LO MARISCHAL DE LA MOTTE»

y de paraula haja dit que gustaria sa ex.ª fos ab ell un s.r conseller empero que ja veu lo perill y ha per mar y que no porie ser possible y que lo die de la ocasio si vol exir hu ab la sortida ho stimara y aixi mateix ho deixa tot lo que voldran fer a dispositio de la Ciutat.

Y hauent los s.rs Consellers lo die de ahir ajuntat la vinty quatrena de guerra per poder tornar resposta a dit s.r virrey haja dita junta deliberat que tot fos representat al saui consell de cent dits s.rs Consellers ho representan a V. S. peraque delibere lo fahedor.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que los Capitols y apuntaments fets per los s.rs consellers y 24.ª de guerra als onse del corrent mencionats y incertats en la propositio y llegits en lo present consell sian lloats y approuats com lo present consell lloha y approua aquells per esser aquells molt ben disposats y ordenats segons lo stat present y que sien posats en ex[ecuci].° com en aquells se conte y que lo molt Ill.e s.r conseller en cap coronel isque en campanya com *h*a coronel comendant y gouernant la gent de guerra eixira desta Ciutat lo die que conuindra exir pera combatrer los enemichs acompanyant y asistint a sa s.ª com *h*a gouernador de las armas lo s.r Francisco de Mostaros mestre de camp dels tercios del batallo qui gouerna vuy la plassa de Montjuich y asistint tambe à dit s.r conseller en dita jornada les persones militars y que gaudeixan de priuilegi militar que conuindra y tot lo que en dita raho axi de asistiment que ha de tenir dit s.r conseller en cap coronel en dita sortida com de la manera y ab la forma que dit s.r conseller ha de añar y tot lo que en dita raho se aura de fer ab tots sos dependents y emergents y gasto que dit s.r conseller coronel aura de fer sie comes com lo present consell ho comet al s.rs consellers y 24.ª de guerra ab plenitut de poder y sens refferiment algu. y que dits s.rs Consellers responguen a la carta de sa Ex.ª llegida en lo present Consell y incertada en la propositio donantli noticia aixi del que ja la present Ciutat ha disposat en orde de eixir dit s.r conseller com de la present deliberatio.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 69 a 71.v)

APÈNDIX XLII.

DICTO DIE. (8 de Febrer de 1652.)

CONUOCAT Y CONGREGAT lo saui consell de cent Jurats &c. en lo qual consell lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys lo segon absent digue y refferi en dit consell com los senyors Consellers ab vot y parer de la 24.a [de] guerra attenent y considerant lo die de dimars proxim passat los molt Ill.es s.rs Deputats y Consellers hauent considerat la obligatio de sos carrechs y los innumerables treballs pateixen dits concistoris per no poder acudir a consolar sos ciutedans per causa de la prolongatio del siti y altres treballs que be se deixen considerar hauent tinguda conferentia ab los Ex.ims s.rs Marques de Aguilar gouernador de Cathalunya y comte de Illa Lloctinents de las armas de sa Mag.t en la present Ciutat representantlos lo stat en que esta Ciutat esta puix de present se troba tant exausta y impossibilitada de poder contribuir en tants grans y inmensos gastos com los que fins vuy ha suportat y suporta ab un siti de set mesos prouehint no sols als soldats del batallo tant de cauall com de peu pero encara als de sa Mag.t (que Deu g.de) tant de pa de munitio siuadas y pallas y altres coses necessaries y no res menys conferiren ab dits senyors los grans danys que esta Ciutat y sos ciutedans pateixen y suportan per ocasio dels robos que cada dia fan los soldats robant les cases dels Ciutedans ab titol de sercar palles y moltas altras cosas que dits soldats fan spallant y enderrocant les cases per fer llenya sens que de dits danys ne age proseguit castich algu dits molt Ill.es s.rs Deputats y Consellers supplicaren a sas Ex.as com ja moltes vegades per embaxadas sels era ja representat fossen seruits remediar aquells al que respongueren sas Ex.as que al primer cap que ells ja sabian los grans gastos que la present Ciutat reportaua en la ocasio present en lo sustento de ditas tropas y que ho scriurian al s.r Mariscal de la Mottè fos seruit apresurar lo socorro y traurer lo Enemich del siti te posat a esta Ciutat y que judicauan que dins deu o, dotse dies seria lo mes llarch nostre remey, y en lo tocant lo castigar los robos ques feyan en la present Ciutat digue dit s.r Gouernador que dits Ill.es concistoris li diguessen lo que en dita raho

Consell de cent.

volian que fes que ell faria tot lo que li aconsellarian y hauent lo die de ahir dita vinty quatrena de guerra deliberat que en lo donar la present ciutat quiscun die lo socorro axi a dits soldats del batallo com als de sa Mag.^{t} (que Deu g.^{de}) axi en lo tocant à pa pallas siuadas y ordis per los caualls que ve a importar al que dona quiscun die als soldats de sa Mag.^{t} cent corteras de siuada o, ordi poch mes o, manco y sinch mil ractions entre pa y diners Perço dits s.^{rs} Consellers donan al present consell totes les sobredites coses per propositio peraque aserca de aquelles delibere lo fahedor.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que la persona que los dos concistoris de parer de la 24.^{a} de guerra han deliberat vage per part de dits dos concistoris a sa ex.^{a} s.^{r} Mariscal de la Mottè y particularment li representia lo estat apretat en que esta Ciutat en raho de blats pera lo sustento de sos ciutedans y soldats del Rey nostre s.^{r} y siuadas ordis y pallas pera la caualleria està y axi mateix trobantse tant exausta de falta de diner pera prouehir munitions y pertrets de guerra que ocasionats de un siti tant llarch se son consumidas y que axi sempre attenent a la conseruatio de esta ciutat y al seruey del Rey nostre s.^{r} (que Deu g.^{de}) fent lo ultim esfors y sperant de sa Ex.ª que ab la mateixa conformitat procurara ab la diligentia possible socorrerla com ab sa carta de la data de quatre del corrent ho te offert *ha deliberat com ab la present delibera continuar* en donar dits socorros tant de ractions de pa com de ordi y siuada pera la caualleria com fins assi ha fet fins als quinse del corrent supplicant a sa Ex.ª sia seruit ordenar en lo entretant se embarquen blats ordis y siuadas de sa Mag.^{t} pera la prouisio dels soldats y caualls si ni aura en alguns magatsems de la costa de Cathalunya pera que les aporten a la present Ciutat y axi mateix tenint intelligentia que la armada naual que se espera acas toque en dita costa y ab ella vinguen com se spera de sa Mag.^{t} algunes quantitats de farines, blats, ordis y siuadas las auansen pera socorrer esta Ciutat com sa Mag.^{t} ab sa real carta nos te offert sperant de sa Ex.ª esta honrra y que los s.^{rs} Consellers sien seruits per medi de un Ciuteda y un militar del present consell fer fer una embaxada a sas Ex.^{as} s.^{rs} Gouernador y Compte de Illa supplicantlos sien seruits sas Ex.^{as} manar de prompte y ordenar sots las penas a sas Ex.^{as} ben vistas que ningun soldat gose ni presumesca poder vendrer dins la present Ciutat llenya ni aportarla per la present Ciu-

tat pera vendrer que fentse esta priuasio se remediaran los danys representats en la propositio y se preuindra que no sen succehescan altres.

(Deliberacions de 1652, fols. 98.v a 100.)

A.) *(Concell de Cent del día 15 de Febrer de 1652.)*—«...E Apres lo s r Conseller en cap en veu sua y del demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi en dit consell com per V. S. sie deliberat lo donar sino fins a quinse del corrent que es lo die present la subsistentia a las tropas dits molt Ill.es s.rs Consellers proposan si se donara per auant ,o, no llegint a V. S. la carta scrita per lo d.r Gabriel Anthoni Bosser y la resposta ha feta lo s.r Mariscal de la Motta a las instructions sen aporta dit doctor Gabriel Anthoni Bosser les quals carta de dit d.r Bosser Instructions y respostas foren llegides en dit consell del tenor seguent consuantur hic sub n.o 1. 2. 3.

1. «Molt Ill.e Senyor

Ab esta dono a VS.a auis de mon arribo en S.t Boy, ahont despres de esserme confferit ab lo S.r Mariscal he restat ab notable alegria de veurerlo ab tant grans desitgs de socorrer prest eixa Ciutat, dientme aguardaua sols pera exequtarho li acabassen de venir totas las tropas de infanteria, dellas te certas nouas venen ya marchant per Cath[aluny].a com tambe de la armada de mar; En lo entretant ha amostrat grans affectes, en satisfer ab effectes lo que VS.a me ha manat li representàs ab sas instructions, com de las respostas a cada capitol dellas, podra VS.a veurer ab los papers inclusos, yo restare sollicitant la exequtio que es lo que conuè.

Lo que yo puch assegurar a VS.a es que passan de dos mil caualls los que te ya en sa armada lo S r Mariscal y gran numero de infanteria catalana, y axi que acabant de arribar la francesa, que confio sera dins tres ò quatre dias, se veura lo S.r Mariscal ab la perfeta dispositio pera exequtar sos designes, y los desitgs de VS.a doneli Deu la dicha que hauem menester.

Ham comunicat las bonas nouas te de nostre socorro de Portugual, y entre altres que lo fill del Rey de Portugal, ab alguns gentilshomens se era embarcat en la armada pera venir a socorrer a Bar[celon].a Y no menos alegres son las que ab esta ultima estafeta ha tingut de Paris lo S.r Mariscal, que lo S.r Comte de Harcut (*) ha derrotada la armada del S.r Princep de Condè y que li ha mort mil y sinccents infants, y quatracents caualls, y noucents caualls presos, y ferit de mort Mussur de Marssin, y Balthasar pres, y que los Parlaments hauian reuocats tots los arrests presos contra lo Cardenal, y que lo Rey lo ha pres baix sa protectio.

Jo no deixare passar ocasio de auizar mes llargament a VS.a del

(*) Harcourt.

estat de nostra armada quant ne tindrè mes legitima informacio per menut, y axi mateix de estar continuament sollicitant, y fent viuas instancias, peraque se posen en exequtio los articles, que VS.ª me mana en sas instructions, assegurantlo que despres de ma saluacio no desitjo cosa mes que acertar a seruir a VS.ª de qui sere sempre

S.t Boy y Son Humilissim Seruidor
Febrer als 11. 1652. *Lo d.r Gabriel Antoni Bosser*»

✠

2. «*Instructions per lo s.r d.r Gabriel Anthoni Bosser donsell donadas per los Concistoris dels Molt Ill.es s.rs Consellers de la Ciutat de Bar[celona].a y Deputats del General de Cathalunya*

P.º se conferira en la vila de s.t Boy o, a la vila o, loch ahont lo Ex.im s.r Mariscal de la Motte Duch de Cardona Loctinent y Capita general en lo present Principat y comtats se trobara y representara a sa Ex.ª de part dels dos concistoris lo miserable estat en que esta ciutat se troba falta de tot per serse consumit ab tant temps de contagi y mes de sis mesos de siti hauent ja mes de tres mesos que la present Ciutat se sustenta y sustenta las armadas de sa Mag.t axi del blat dels particulars ciutedans son dins de ella com dels demes grans per subuenir a la caualleria y que encaraque en sos Ciutedans no falta lo valor per deffensarse com las forças se van del tot acabant tant apressa ja casi la Ciutat se va del tot impossibilitant puix li van faltant tot genero de prouisions com tambe per faltarli lo diner en cas que li fos possible comprar fora de la Ciutat per poderse subuenir.

2º Que las llenyas se son del tot consumides de tal manera que ha molt temps ha subuingut lo reparo dellas dels pochs arbres y demes fustas y hauia dins la Ciutat.

3.º Que las demes prouisions son poquissimas y tant caras que los ciutedans no tenen possibilitat pera comprarles.

4º Quey ha dins la Ciutat poquissima poluora corda y demes pertrets de guerra per lo molt que sen ha gastat ab lo molt cano quey ha en la Ciutat y en munitionar los soldats axi dels desta Ciutat com de las armadas de sa Mag.t

5º Representara a sa Ex.ia que los soldats que estan alotjats dins desta Ciutat fan grandissims danys obrint las portas de las casas inhabitades que per ocasio del contagi son moltas, y robant tota la roba sens reparar en que es roba empestada ab que a mes del dany fan a sos amos conseruan la peste dins la ciutat que tots los dies se han de aportar molts soldats empestats a la morberia ocasionat tot dels robos fan y si asso continua fins al equinocsio diuhen los doctors y chirurgians se perilla molt que lo contagi nos torne a ensendrer de la mateixa manera que lo any passat.

6.º Que no contents de aixo los soldats enderrocan las casas y venen publicament per la Ciutat la fusta teula y rajolas ab gran desconsuelo dels habitants.

7º Que los soldats ab scusa de anar à regoneixer si y ha palla entran

per las casas y roban lo quels apar y de nits mentres los Ciutedans van a les guardes roban llurs cases.

8.º Que hauent representat estos excessos per moltes vegades als senyors Loctinents Generals may han pogut tenir remey en que los soldats sien estats castigats.

9.º Com differintse la diada del socorro van sempre creixent los mals en raho dels quals los ciutedans y habitants de esta Ciutat perdan lo valeros animo tenen y lo verdader remey de tots concistesque en ell suplicara a sa Ex.ª ab moltas veras mane apresurarlo tot lo que sie possible y si acas se hauia de differir que sia de son Real seruey fer entrar prouisions tant de boca com de guerra y donar orde que los danys dels soldats sien remediats conforme las necessitats presents demanen com ja altra vegada li representa lo mateix D.r Gabriel Anthoni Bosser y tornara à representar los demes capitols de las altras instructions les quals sen aportara.

10 Fara sabidor a sa Ex.ª de que la present Ciutat attenent al major seruey de sa Mag.t que es la conseruatio de esta Ciutat no obstant la impossibilitat gran te lo die present de poder acudir a las ractions de pa pera lo sustento dels soldats y a la prouisio de ordis y altres grans y pallas per lo sustento dels caualls fent en aço lo ultim esforç en lo saui consell de cent se delibera lo die de vuyt del corrent ques continuas en donar dites ractions de pa y demes manteniments pera la caualleria ab lo mateix modo y forma que fins vuy se hauia fet, fins als quinse del corrent mes inclusiue y ques fes asaber a sa Ex.ª suplicantlo junctament sie seruit ordenar que tant blats com farinas, ordis, y siuadas, que de comte del Rey nostre senyor se troban en los magatsems de las vilas de la costa de la mar attesa dita necessitat y penuria los mane embarcar pera aportarlos a la present Ciutat pera lo sustento dels soldats y caualls socorrentnos ab ditas prouisions y si acars tindra noticia com se spera del que nos te promes sa Mag.t ab sa Real carta que hauia donat orde de fer venir unas summas grans de farines y blats y altres grans los quals hauia manat embarcar pera socorrer esta Ciutat que aixi mateix sie seruit manarlos auansar.

11 Aixi mateix per part de dits dos concistoris suplicara a sa Ex.ª sia de son seruey tenir en memoria moltes persones tant de guerra com altres que han asistit en la present Ciutat en ocasions tant apretadas com son las de una peste y siti no hauent desemparat dita Ciutat, de ferlos merse quant a sa Ex.ª li aparexera de les asiendas confiscades y de les que per auant se confiscaran que dits concistoris ho rebran a merse.

12.º Hauent representat dit d.r Gabriel Anthoni Bosser a sa Ex.ª tot lo sobredit enuiara la resposta per propri a dits Molt Ill.es concistoris y restara serca de la persona de sa Ex.ª fins a tant li aparexera no esser necessaria sa asistencia pera continuar ab sa Ex.ª les instancies del contengut en les presents Instructions y pera fer executaro continuant los auisos del que se anira obrant per tots los medis li sien possibles Data en Barcelona als 10 dies del mes de febrer del any *1652*.

Don Rafel Casamijana y de Erill
Conseller en cap

Lo dega y Canonge
Paulo del Rosso»

3. *Jhs.*

Resposta al primer article

Nos tenim tres o quatre mil sestiers de Blat en Blanes que si volen se posaran en mans del s.r S.t Genis pera desinteressar Messieurs de Bar[celon].a de las avansas que ells han fetas en sustentar las tropas del Rey dins la Ciutat, nos las reservam pera ferlas entrar ab larmada naval, pero sin estan apretats lo dit Sangenis las fara passar dins de petitas barcas.

Al .2.

Per lo que toca a la llenya qui los falta, que se enderroque ma casa y la Dressana que es del Rey pera subvenir a la necessitat dels soldats.

Al .3.

En una plassa assitiada may se ha de fer taxa perque si la taxa es mediocre, fa que los mercaders se retirian.

Al .4.

A mesura que la polvora y la metxa se consum dins una plassa assitiada, sen ha de fer tots los dies, y lo Commandant de l'Artillería la deu estalviar, no tirant pas per hu ni dos cavalls, y que sen han de fer los Magazins en differents llochs de porque alguns traydors noy posen foch.

Al .5.

Jo escrich als lloctinents generals tocant los robos dels soldats pera que ells hy posen la ma, lo quels sera facil de fer, y que no si pillia ni robe mes asseguirantme que ells hy posaran ordre.

Al .6.

Aquest Article y lo precedent son per una mateixa cosa y aixi no necessita de altra resposta.

Al .7.

Jo escrich als lloctinents generals de tenir la ma a que los soldats no entren dins las casas lo quels sera facil per las Patrullas.

Al .8.

Los officials no deuen pas trobar excusas si ells no castigan los soldats, encara que no sien gens pagats, ells nols deuen pas permetre de robar.

Al .9.

Per lo que toca al socorro, no se perdra pas un momento de temps de la hora que larmada naval y la Infanteria que nos speram sera arribada, y que en lo entretant si la occasio se presenta, se fara.

Al .10.

Per lo que es de la resolucio que lo Savi Consell de Cent ha pres de no provehir de viures sino fins al quinze inclusivement, Jo los prego de voler continuar attes lo perill quey hauria de perdre totas las tropas, offerint posar blat en gran quantitat en mans del s.r Sangenis aixi com he respost al primer article o sino de ferlo llansar dins la ciutat per petitas Barcas. Y per lordre que se ha de tenir per saber en una Ciutat citiada los Blats, sivadas, y altras grans quey son, se han de fer commissaris pera regonexer totas las casas sens exceptio ni favor de alguna, comensant per las dels lloctinents generals, del Consell Real, y las casas de tots los Ecclesiastichs, de hont se haura de fer un Memorial o Inventari de la quantitat, de hont en consequencia se fara la distribucio a proporcio ab asseguransa de que sels restituira en diner o en gra, Sera fet altre semblant Memorial per lo Commandant de l'Artilleria de las municions de guerra que se trobaran en cada casa, que son las cosas que se han acostumat de fer en una plassa assitiada, Jo escrich als lloctinents generals de passar mostras ben exactas affi de donar lo pa y civada sino als effectius.

Al .11.

Es just y rahonable de satisfer los qui han ben servit tant durant la Pesta com de la Guerra, de donarlos bens confiscats comforme los serveys que hauran fets, Desde que fuy en Hostalrich Jo vaitg pagar a M.r de Sangenis la summa de nou centas doblas tant per la lletra de cambi com diner que ell havia donat per los francesos a pregaria mia, Jo ne he fet veurer lapocha al senyor Bosser.

Per lo que es de la Instructio particular donada al Senyor Bosser, sera donat ordre lo llarg de la costa de Mar a totas cosas.

Com Jo fas fer Mostra a las tropas y que sels disminueix lo Pa, es necessari donarlos diners, y no volentvos carregar de aquest gasto Jo vos prego de fer donar quatre Mil lliuras Catelanas a Messieurs los lloctinents generals pera ferlas distribuhir als soldats, prometentvos que Jo las tornare al dit S.r Sangenis o a qui be vos aparexera.

En lo Camp de S.t Boy
lo onze de febrer *1652*. Lo Mariscal de la Motte»

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que tot lo fet proposat ab tots sos dependents y emergents sie comes com lo present consell ho comet als senyors Consellers y vintyquatrena de guerra y en lo que te respecte en continuar donar las rections als soldats axi de peu com de cauall y al pa de munitio sien socorreguts dits soldats com fins assi ha acostumat socorrerlos la present Ciutat de assi lo ultim die del present y corrent mes y que los s.rs Consellers y 24.a de guerra sien seruits estar attents al numero dels soldats auran de prouehir no prouehint sino als soldats que actualment se trobaran esser als tercios no donant socorro a

Ractions als soldats.

ninguna plassa morta com sa Ex.ª senyor Mariscal de la Motte tè significat per las respostas ha fetas a les instructions per part dels dos concistoris donades a m.r Gabriel Anthoni Bosser per dits dos concistoris a sa Ex.ª trames *y que axi mateix* tinguen attendentia de cobrar los blats que sa Ex.ª offereix entregar à Christofol Sangenis per comte de la present Ciutat y que los s.rs Consellers y 24.ª de guerra tinguen facultat y potestat com lo present consell los dona si li aparexera conuenir de poder enuiar a sa Mag.t un correu a tota diligentia pera fer sabidor a sa Mag.t del estat miserable esta y de tot lo demes que conuindra remetent las cartes al s.r Joseph Ximenes y de Monrrodon embaxador desta Ciutat peraque postrat a sos reals peus suplique a sa Mag.t vulla aconsolar esta Ciutat y a estos sos fidelissims vassalls lo que per part desta Ciutat se li supplica.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 106 a 111.)

APÈNDIX XLIII.

✠

Molt Ill.e Sors. Consellers y saui concell de cent.

Als Senyors Consellers he anat en totas las ocasions donant auis de tot lo que me ha passat en lo discurs de ma embaxada no dexant passar ordinari algu sens escriurer tenint per cert que sa Senyoria comunicaria a aqueix saui concell tot lo que iudicaria conuenient; pero en esta ocasio, que puch alegrar a V. S. ab las nouas asseguradas de las assistencias que faltauan aqui, y de la disposicio que en Sa Mag.t y la Reyna Nostra Senyora he trobada per affauorir en tot cas a aquexa Ciutat, no la dexare passar sens donar raho a V. S. per menor de tot lo que he anat obrant.

Als 24 de Janer pensant trobar per lo cami lo auis de que aquexa Ciutat seria socorreguda vent que lo Superintendant de finanças y los demes Senyors del concell, per solicitar als quals me era restat en Paris, sen eran anats a la Cort, prengui lo cami de Poytiers portantmen ab ma companyia al doctor Çiuilla

Agent de V. S. que en tot me ha assistit ab las veras y cuydado pot creure V. S. de son bon zel y afficio, pensant acabar de negociar alli lo que V. S. seria seruit ordenarme y poder tornar aqui, y arribat alli al Primer del corrent trobi que Sa Mag.[t] (obligat de las reuolucions que per fer la part de Monssiur Princep hauia mogut en Angers, ahont se era fet fort, lo Duch de Roañ Gouernador de la Prouincia de Anjou) hauià deliberat partir per anar a la Ciutat de Saumur que es en la dita Prouincia per donar calor desde alli al siti que sa Mag.[t] hauia manat posar contra la dita Ciutat de Angers; y axi als 3 del corrent parti sa Mag.[t] y jo ab acort del Senyor Le Tellier men ani a Tours distant una jornada y mitja de Saumur, ahont eran los concells, fins a tenir auis del lloch ahont fària assiento la Cort. Y estant en dita Ciutat als 24 del corrent tingui noticia de que en la Cort hauia arribat un correu del Sor. Mariscal de la Motte demanant a sa Mag.[t] la armada de mar y altres assistencias de diner y gent y que en lo entretant se dilataua lo socorro de aquexa Ciutat, y encara que lo dit correu no me portas carta alguna de VS. (quem causà no poca admiracio y cuydado per hauer mes de dos mesos que no tinch carta alguna de aqui) totauia desijant guanyar los instants y facilitar per tots camins lo dit socorro parti encontinent de Tours y me so conferit assi en Saumur, aont air tingui audiencia del Senyor Le Tellier y vuy la he tinguda de Sa Mag.[t] y de la Reyna Nostra Senyora, als quals he explicat ab las paraulas mes significatiuas que he pogut la necessitat tenia VS. y los serueys tenia fets donantlos lo memorial, copia del qual enuio a VS. La Reyna Nostra Senyora es estada seruida respondrerme en nom de Sa Mag.[t] que podia estar molt assegurat que lo Rey Nostre Senyor tenia la satisfactio de VS. que sos serueys merexian, y que en esta conformitat hauia manat donar orde perque anassen sis vexells de guerra ab dos burlots, y que en lo demes que faltaua per lo socorro se donaua orde ab tota diligencia, y que en tot cas no se dexaria de fer cosa que fos necessaria per lo socorro de aquexa Ciutat y sos Ciutadans que tant estimaua sa Mag.[t] Fiu a sa Mag.[t] las degudas gracias y estimacio del fauor, y despedintme, encontinent cridà la Reyna Nostra Senyora al Senyor Le Tellier y li digue que los ordes se hauian de fer y tot lo demes se despedis encontinent. Representant air lo mateix que a sa Mag.[t] al Sor. Le Tellier me digue, que quant sa Ex.[ia] no tingues la passio tant particular que ha tingut sempre al ser-

uey y conseruacio de aquexa Ciutat y Prouincia y esta nol obligas a diligenciar lo socorro, los ordes que tenia de sa Mag.ᵗ y de la Reyna Nostra Senyora per asso eran tant apretats ques tindria per infel y deslleal a sas Mag.ᵗˢ si en asso no posaua tot calor, y me feu veure que actualment estaua treballant per los despaigs per lo segon correu ques enuia dema a Tolo per que partescan promptament dits uexells dientme que per asseguraro y lleuar totas difficultats los proueheix sa Mag.ᵗ de diner que tenia alli de comptants preferint la necessitat de aquexa Ciutat a totas las demes de la Monarchia. Dema tindre audiencia del Sor. Cardenal y anyadire nou calor a las instancias ab que VS. podra estar cert del socorro, assegurantse que per aquexa Ciutat en esta ocasio, considerant lo estat present de la Cort, que ab quant se hauia fet fins assi; pero VS. ho ha sabut merexer ab sa constancia fidelitat y valor de manera que en la sala ahont he donat la embaxada a sas Mag.ᵗˢ tots los Senyors a una veu deyan que noy hauia hagut vassalls que tant be haguessen sabut obligar com los de aquexa Ciutat.

Yo anire seguint la Cort, que per esser ya rendit Angers y posat baix la obediencia a merce del Rey Nostre Sor., partira dins dos dies de esta Ciutat y anire donant calor a tot lo necessari fins tinga auis està exa Ciutat fora perill sens reparar en los de ma salut que en camins tant llarchs y incomoditats no son pochs tenintо tot per ben empleat, encara que fos perdent la vida, sols sia en seruey de VS. a qui suplico que lo mes prest que sie possible me mane auisar del que sera seruit que diligencie per mon retorn que tant desijo asségurant a VS. ho fare ab las veras y puntualitat que dec restant suplicant a Nostre Senyor obre lo demes y a V.S. G.ᵈᵉ com desijo y he menester. De Saumur y Febrer als 29 de 1652.

Molt Ill.ᵉ Sor.
De VS. Humilissim y afficionadissim seruidor que sas mans besa
Joseph Ximenez
y de Monrodon

Molt Ill.ᵉˢ Sors. Consellers y saui concell de
cent de la Ciutat de Barcelona.

✠

Copia del memorial fet per donar a Sa Mag.t que Deu G.de

Señor

Quando por horas esperaua las nueuas del socorro de Barcelona las he tenido de que el Mariscal de La Motte se halla delante de la dicha Ciudad sin tener lo necessario para socorrerla, por hauerle faltado la armada de mar, y ser las tropas que tiene menos numerosas de lo que esperaua, lo que me trae a los pies de V. Mag.d para suplicar a V. Mag.d con lagrimas en los ojos salidas de lo intimo del coraçon, que sea del Real seruicio de V. Mag.d apiadarse de aquellos sus fidelissimos vassallos affligidos con ocho meses de peste, y despues della con un sitio de mar y tierra que ha ya siete que dura, hauiendo gastado en este tiempo la Ciudad assi en la curacion y sustento de sus Ciudadanos, como en las assistencias de viueres, municiones y dineros que ha dado a las tropas de V. Mag.d que alli han estado, lo que excede casi los terminos de lo creible; con que su *h*erario y las haziendas de sus particulares quedan tan exhaustas, que no les queda que perder sino las vidas que de mucho tiempo aca tienen sacrificadas al Real seruicio de V. Mag.d Sea pues V. Mag.d seruido no permitir que dellas triunfe el enemigo, y que perescan hechos miserables victimas de su crueldad vassallos que tan assigurados han tenido siempre el Real patrocinio y fauores. Mande V. Mag.d por merced considerar lo que padescerian tantas Iglesias, Religiosas, huerfanos, y generalmente todos, quando al entrar el exercito enemigo no perdonò a ellas su rabia, la qual sin duda se ha aumentado con la resistencia que se le ha hecho. El remedio consiste en que V. Mag.d sea seruido boluer los ojos a aquella Ciudad, pues la Christiandad y sangre de V. Mag.d assigura que boluiendolos se apiadara della, y apiadandose mandara socorrerla con la presteza que la necessidad requiere, como postrado a los Reales pies de V. Mag.d lo suplico y a Nuestro Senyor que guarde la vida de V. Mag.d con los felices sucessos que la Christiandad y sus vassallos necessitan.

Humilissimo y fidelissimo vassallo y criado de
V. Mag.d que sus Reales manos besa
Joseph Ximenez y de Monrodon
Embaxador de la Ciudad de Barcelona.

(*Cartes Comunes Originals* de 1652, fols. 50 a 52.)

APÈNDIX XLIV.

✠

Hoc est Exemplum bene et fideliter Bar[cinon].e sumptum a quadam Regia criminalis sententia in papiro scripta thenoris sequentis Xpi. nomine inuocato Mag.ci D. D. Baltazar Tapias et Nobilis Philippus de Copons et Tamarit Auditores Generales exercitus suæ mag.tis Visa epistola ipsis scripta ab Ex.mo Mariscallo de la Motte locumtenenti et capitaneo Generali suæ Mag.tis in ciuitate Bar[cinon].e obcessa degenti sub die septima currentis mensis qua illis injunxit quatenus de omnibus conspiratis contra suam mag.tem et illius Exercitum in carceribus presentis Ciuitatis existentibus promptam exequeruntur Iustitiam pro ut Belli status ex postulat et in dicta Epistola ad quam fit relatio latius continetur, Attendentes occasione conspirationis quorundam malefactorum nouique belli per eos cepti in locis de Taradell et Viladrau necessarium fuisse ab exercitu suæ Mag.tis insistente continue succursuri ciuitatis Bar.næ copias dismembrare quo debilior factus exercitus succursus dictæ ciuitatis dilatus fuit, Nec non et quod uniuersitatis vicine presentis ciuitatis militibus peccunijs et alias juuantes exercitum sue Mag.tis quo ciuitas Bar.næ ab occidione liberaretur Bello predicto repentino et viciniori perterrite a, solitis auxilijs destitere Et quod ad presens pro custodia tot et tam grauissimorum reorum milites etiam intus carceres fuere introducti quo cautius agatur Attendentes etiam similes conspirationes et bella fuisse etiam pro consimiles celeratos pauci sunt dies tentata in partibus de Empurda et Podij Ceritaniæ ex quibus et ex presenti facinerosi quamplures qui Justitiæ manus euassere per Prouinciam latitant moliendo continuo contra statum suæ Mag.tis et illius exercitum quibus non perterritis sociorum exemplari punitione timendum est ne noua in dies excitentur Bella exercitusque suæ Mag.tis pluribus intentus minor sit ad singula census in grauissimum periculum nedum exercitus sed status et totius Principatus et omnium legum constitutionum et Priuilegiorum abulationem idcirco et alias prædicti d. d. et Auditores exercitus suæ mag tis Viso Processu et signanter inquisi[ti]one formata aduersus et contra Nobilem Didacum Çarriera delatum et inculpatum ex crimine leze mag.tis in Primo capite eo quod cum esset originarius et habitator presentis Principatus et pres-

titerit juramentum et homagium fidelitatis suæ Regiæ mag.tis non dubitauit recipere domi suæ scienter excubias siue espias Regis catholici et eas comunicare et similiter complures homines euntes et venientes ab exercitu inimicorum obsidente ciuitatem Bar[cino].næ ipsisque fauorem Prestitisse et consilia licet ageretur de transmitendis copijs militaribus a dicto exercitu ad Castrum de Oris pro ut conspiratos petere sciebat, Nec non et recipere epistolam Marquionis de Mortara ducis dicti exercitus et quingentas libras Regis Catholici sibi missas in monete hispaniæ, Nec non etiam operari ut conspirati ex partibus de Empurda justitiæ manus euaderent pro quo excubiæ fuerant missæ a dicto Marquione de Mortara cum ipsisque conspiratis de Empurda comunicasse eundo ad illorum domos et illos hospitando in propriam: Et tandem non dubitauerit litteris conuocare eius vassallos ut ei assisterent et se coadunare armatus cum plurimis alijs armatis et facinerosis hominibus pascim euntibus et redeuntibus a dicto inimicorum exercitu: Et denique aduenientibus hostibus et inimicis suæ Regiæ Mag.tis ad montem de Monseny et loca de Taradell et Viladrau ut nouum Bellum in dictis partibus conspirationesque excitarent contra Regiam Mag.tem suumque exercitum et principatum non dubitauit armatus cum præ[dic].tis et coadunatus assossiare se cum pædictis hostibus et inimicis suæ Regiæ Mag.tis prebendo illis consilium auxilium et fauorem contra Regia præconia et alias. Visa etiam inquisitione formata aduersus et contra Nobilem Michaellem Çarriera delatum et inculpatum de crimine leze Mag.tis in primo capite eo quod eum esset originarius et habitator presentis Principatus et consequenter vassallus suæ Regiæ mag.tis non dubitauit comunicare cum excubijs siue spias Regis catolici prebereque consilium et fauorem ut comunicarent cum alijs vassallis Regis xpmi. domini nostri licet siret quod agebatur de Rebellione coeunda deque mitendis copijs militum ab exercitu inimicorum ad castrum de Oris et de euasione conspiratorum partium de Empurda a, manu justitiæ, Nec similiter dubitauerit conuocare vassallos nobilis Didaci Çarriera eius fratris ut ei assisterent reluctantibus ipsis in vim mandati in contrarium sibi facti nomine suæ Regiæ mag.tis Et denique non dubitauerit per longum tempus se assossiare cum plurimis hominibus armatis et coadonatis euntibus et redeuntibus ab exercitu Regis Catholici ciuitatem Bar.næ obcidente. Et tandem non dubitauerit armatus et coadunatus cum prædictis et

eius fratre assossiare se et coadonare cum hostibus et inimicis suæ Regiæ Mag.^{tis} preuentis a dicto exercitu ad montem de Monseny et loca de Taradell et Viladrau ut nouum Bellum in dictis partibus et vicinis mouerent conspirationes quæ inter vassallos suæ Mag.^{tis} excitarent contra illius statum et presentem Principatum prebendo dictis hostibus et inimicis consilium auxilium et fauorem contra Regia præconia et alias. Viso etiam processu et inquisi[ti]one formata aduersus et contra Honofrium Rexach minorem ciuitatis Vicensis, Josephum Fontanellas, loci de Roda et Anthonium Baranera termini de Gurb delatos et inculpatos de crimine leze Mag.^{tis} in primo capite eo quod cum essent originarij et habitatores presentis Principatus sicque vassalli suæ Regiæ Mag.^{tis} non dubitarunt ire et redire ab exercitu Regis catholici ciuitatem Bar.^{næ} obcidente et armati se coadunare cum pluribus armatis et coadunatis hominibus Et tandem cum ipsis coadunati et armati se assossiare cum ostibus et inimicis suæ Regiæ magestatis peruentis ad montem de Monseny et loca de Taradell et Viladrau ut nouum Bellum suæ magestati et Principatui nouasque suorum vassallorum conspirationes et Rebelliones in dictis partibus ut vicinis mouerent prebendo dictis hostibus et inimicis consilium auxilium et fauorem contra Regia Preconia et alias, Viso etiam processu et inquisi[ti]one formata aduersus et contra Fran[cis].^{cum} Mas et Jacobum Mas fratres loci s.^{ti} Quirici et Franciscum Angelats alias Estallut ciuitatis Vicensis famulos nobilis Didaci Çarriera delatos et inculpatos de crimine leze Mag.^{tis} in primo capite eo quod cum essent originarij et habitatores presentis Principatus et sic vassalli Regis xmi. domini nostri non dubitarunt armati et coadunati cum pluribus alijs se assossiare cum hostibus et inimicis suæ Regiæ mag.^{tis} peruentis ab exercitu Regis catholici obcidente ciuitatem Bar.^{næ} ad montem de Monseny loca de Taradell et Viladrau ut in dictis partibus et vicinis nouum Bellum nouasque conspirationes et rebelliones inter vassallos domini nostri Regis excitarent contra suam Regiam Mag.^{tem} presentem Principatum et illius estatum prebendo dictis hostibus et inimicis consilium auxilium et fauorem contra Regia preconia et alias. Viso etiam processu et inquisitione formata aduersus et contra Fran[cis].^{cum} Vadruna domicellum Gerundæ Michaellem Vilossa villæ de Corsa et Josephum Jofre villæ Granullariorum delatos et inculpatos de crimine leze Mag.^{tis} in primo capite eo quod cum essent originarij presentis

Principatus et sic vassalli suæ Regiæ Mag.^{tis} in suisque cohortibus militassent non dubitarunt transfugere ad hostes et inimicos suæ Regiæ mag.^{tis} inibique in seruire Regem Catholicum signanter in obcidione presentis Ciuitatis Bar.^{næ} et a dicto exercitu obsidente venire armati et coadonati cum pluribus alijs ad montem de Monseny et loca de Taradell et Viladrau ut nouum Bellum nouasque conspirationes et Rebelliones in dictis partibus et vicinis concitarent prebendo conspiratis et rebellibus in dictis locis inuentis et hostibus suæ Regiæ Mag.^{tis} consilium auxilium et fauorem aduersus suam Mag.^{tem} presentem Principatum et illus estatum contra Regia preconia et alias. Viso etiam Processu et inquisitione formata contra Fran[cis].^{cum} Callar Domicellum Villæ de Berga delatum et inculpatum de crimine leze Mag.^{tis} in primo capite eo quod cum esset originarius et habitator presentis Principatus sicque vassallus Regis xmi. domini nostri non dubitauit transfugere ad hostes et inimicos suæ Regiæ Mag.^{tis} ibique armagerere contra suam Regiam Magestatem presentem Principatum et illius statum et signanter in presenti obcidione Bar.^{næ} indeque venire cum pluribus armatis et coadonatis Rebellibus ad montem de Monseny et loca de Taradell et Viladrau ibique se assossiare cum pluribus conspiratis et Rebellibus ut noum Bellum nouasque conspirationes et Rebelliones in dictis partibus et vicinis consitarent aduersus suam Regiam Mag.^{tem} presentem Principatum et illius estatum contra Regia preconia et alias. Visis denique inquisitionibus contra prædictos firmatis et ipsorum ac testium dictis et depositionibus, Visa inquisitionis publicatione cum licentia aduocati et procuratoris et termino deffenctionum, Visa deffentionum publicatione et assignatione facta ad relationem, Visa assignatione ad sententiam ad presentem diem et horam ad quam denuo ad cauthelam assignamus Sacro Sanctis Euangelijs coram positis et illis reuerenter in spectis sententiamus pronuntiamus et declaramus in modum sequentem ATTENTO meritis presentis processus et inquisitionum legitime costant de fisci procuratoris intentione contra Nobilem Didacum Çarriera, Nobilem Michaellem Çarriera, Josephum Fontanellas, Anthonium Baranera, Honofrium Rexach minorem, Franciscum Mas, Jacobum Mas, Fran[cis].^{cum} Angelats alias Stallut, Franciscum Vadruna, Michaellem Vilossa, Josephum Jofre, et Fran[cis].^{cum} Callar, idcirco et alias sententiamus pronuntiamus et declaramus quod dicti fratres Çarrieras, Fonta-

nellas, Baranera, Rexach, Massos, Angelats, Vedruna, Vilossa, Callar, et Jofre, sunt Rei mortis eosdemque condempnamus quod strangulentur laqueo retorto per collum siue garrot taliter quod naturaliter moriantur et anima illico ab eorum corpore separetur et quod ante exequutionem sententiæ torqueantur in caput sociorum dictæ conspirationis et Rebellionis et aliorum de quibus diffamati existunt ut eis cedat in penam ceteris vero in exemplum. V.^{t} Tapias, V.^{t} de Copons et Tamarit. LATA et promulgata fuit hujusmodi Sententia siue prouisio per mag.^{cos} dominos Balthazarem Tapias et Nobilem Dompnum Philippum de Copons et Tamarit Auditores Generales Exercitus suæ Mag.^{tis} sedentes pro tribunali more judicis recte judicantis in singulis cathredis chorascis positis in quodam cubiculo vulgo dicto la Cambra dels Torments dictorum Carcerum presentis Ciuitatis Vici et lecta per me Joannem Vernis Apostolica et Regia auctoritatibus not[arium] pub[licum]. ciuem vicensem et scribam in his assumptum de mandato dictorum dominorum auditorum die vig[esi].^{ma} prima mensis Junij millesimo sex[centesi].^{mo} quinquagesimo secundo inter nonam et decimam horas ante meridiem ejusdem diei presente instante et dictam sententiam siue declarationem fieri postulante et petente Jacobo Raymundo Corco procuratore fiscali presentibus pro testibus Josepho Batet escarsallerio dictorum Carcerum et Dominico Mezes chirurgo ciuibus vicensibus ad hæc vocatis atque rogatis, Quæ quidem sententia et prouisio fuit intimata &c. Copia hujusmodi in his quatuor papiri foleis hujus formæ comunis presenti comprehensa mihi propria manu fideliter scripta sumpta et extracta ab ejus originali sententiæ lata et promulgata in originali processu conjurationis de predictis facta per me Joannem Vernis apostolica et Regia auctoritatibus not[arium] pub[licum]. Vicensem et scribam in his electum quare ut dictæ copiæ tanquam suo proprio originali collationate et concordantem inueni in juditio et extra ab omnibus ubique fides plenaria tribuatur, Ego idem Joannes Vernis not[arius] præ[dic].^{tus} hic me subscribo et solitum quo utor appono Sig✠num Die xxv, Junij MDCLij.

Si✠gnum Jacobi Rondo auctoritatibus ap[ostoli].^{ca} et regia not[arii] pub[lici] Ba[rcinon].^{e} testis.

Sig✠num Joannis Salines not[arii] pub[li].^{ci} B[arcinon].^{e} testis.

Si✠gnum meum Josephi Soldeuila not[arii] pub[lici]. Bar[cinon].[e] qui huiusmodi exemplum a suo originali predicto fideliter sumptum et cum eodem veridice de verbo ad verbum comprobatum testifficatumque ut supra patet scribere feci et clausi rogatus et requisitus die viiij mensis Julij anno a nat[ivitat].[e] Domini M DC Lij.

APÈNDIX XLV.

Dicto Die [16 de Setembre de 1652.]

Conuocat y congregat lo Saui consell de cent jurats &c. en lo qual consell lo s.[r] conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos companys lo terç absent Digue y refferi en dit consell com fora de aquell ere arribat lo Magnifich m.[r] Narcis Peralta Doctor del Real consell lo qual de paraula deya que desijaue entrar en dit consell per explicar en aquell algunes coses de part de sa Ex.[a] del s.[r] virrey conuenients al benefici de sa Mag.[t] y conseruatio de la present Ciutat lo qual apres de hauer obtinguda licentia del present consell entra en aquell y assentat al costat del primer prom digue y refferi en dit consell de paraula la reusatio que alguns conuents desta Ciutat feyan en entregar la plata a la present Ciutat la qual per sa Ex.[a] del s.[r] virrey vista y censurada ere estat resolt per sa Ex.[a] y Real Consell attesa la present y urgent necessitat apendrer dita plata de dits renitents per una o, dos persones per orde de dita sa Ex.[a] nomenadores y que feta dita aprehentio de plata per sa Ex.[a] volie entregar aquella a la taula de la present Ciutat a fi y effecte de fabricar moneda y que perço fossen seruits los senyors Consellers y saui consell de cent assistissen lo Secretari de la present Ciutat y lo argenter de la taula de aquella a effecte de que dit Secretari designas la plata que per part de sa Ex.[a] se entregaria y dit argenter pesas aquella y no res menys dit Secretari lleuas acte de promesa y obligatio que la present Ciutat feya de restituir dita plata ab las mateixes specie y figura que aquella se trobaue o, trobera la ocasio de dita apprehentio feta de aquella per sa Ex.[a] y entregada a la present Ciutat de dita plata tot lo que per sa Ex.[a] li ere estat manat per ell fos refferit en lo present consell.

E poch apres de ser exit dit mag.c m.r Narcis Peralta fora del present Consell dit s.r conseller en cap dona per propositio en dit consell lo sobredit fet Y junctament fos seruit lo present consell deliberar de que los s.rs Consellers tingan facultat de poderse valer de la plata y or que vuy se troba en la taula de la present Ciutat en compte de Joya y la que per auant se deposara de qualseuols conuents o, persones sie a effecte de fabricar moneda de aquella attesa la necessitat urgent pateix la present Ciutat peraque aquell delibere aixi en un fet com altre lo que mes conuinga.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers sien seruits manar posar en ex[ecuci].o lo que lo mag.c m.r Narcis Peralta d.r del Real Consell lo die present ha refferit per part de sa Ex.a al present consell ordenant al argenter de la taula que asistesca en las parts hont sa Ex.a ordenara peraque fasse designa y pese la plata y or que per orde de sa Ex.a se li manara designar y pesar y aixi mateix se ordene al Scriua major de la present casa que asistesca en los mateixos llochs a effecte que en nom de la present Ciutat pugue lleuar los actes conuenients pera la restitutio de la plata y or se entregara a la present Ciutat per part de sa Ex.a *h*a effecte de restituir aquella fins al menor dispendi dins lo termini y conforme esta estipulat en los actes fets y fermats en fauor de les iglesies y conuents que voluntariament la han emprestada a la present Ciutat y que dits senyors Consellers y Mag.c Clauari tingan facultat y potestat com lo present consell los done de firmar dits actes pera la plata y or que de nou per part de sa Ex.a sels entregara com altrament tinguen aixi mateix dits senyors Consellers facultat attesa la necessitat en que vuy se troba la present Ciutat en la compra de forments que fa pera la subuentio dels habitants de la present Ciutat en lo present Siti y que pera fer ditas compras se puguen valer dels deposits de Joyas que se son fetes y se faran en lo erari de la taula de la present Ciutat per qualseuols personas aixi Ecclesiasticas com seculars aixi en diners effectius moneda de or y plata o plata y or a la balança fent la seguretat a ditas personas de restituir y tornar la mateixa cosa en specie sels pendra y per dit effecte tingan facultat dits senyors Consellers de fer les ordinations y deliberations conuenients per lo descarrech dels officials de la taula y que la present deliberatio per un Ciuteda y militar del present consell sie feta a saber a sa Excelentia.

E Apres en segon lloch lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi com los gastos sien tant immensos que la present Ciutat no pot acudir a las compras de blats y altras cosas necessarias y los s.rs Consellers no voldrian lo any que ve restas sens prouisio de grans auent scrit ab algunas parts de Cathalunya per ferne compras attesa la anyada Deu y ha donat se haja respost que dits grans nos poden comprar ab la moneda de Deu reals fa V. S. per no estimarla los forasters a mes de deu sous y en lo Empurda y Rossello hont es lo demes blat nols prengan aixi que es impossible poder fer ditas compras sino ab moneda grossa o, ab sisens, y com la present Ciutat no se tropia ab ells y per fabricar los sisens no tinga carbo y lo poch aram te lo tinga a Mataro, no trobant altre medi los senyors Consellers per fer ditas compras y pagar los nolits dels blats entren y altres coses, que fabricar sisens fora de la present Ciutat Per tant proposan a V. S. lo ques deu fer aserca de aqueix particular que los s.rs Consellers ho posaran en executio.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que tot lo fet proposat ab tots sos dependents y emergents sie comes com lo present Consell ho comet als senyors Consellers y Setsena de Seca los quals vegen miren y censuren com y ab quina forma pora la present Ciutat fer fabricar sisens fora della y en quina part los pora fer fabricar y la conuenientia y inconuenientia si pora trobar per part de la present Ciutat y de tot se seruiran ferne un paper lo qual los s.rs Consellers se seruiran manar llegir en altre consell quant als senyors Consellers los aparexera pera que oit aquell se puga pendrer la resolutio conuenient.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 365.v a 367.)

APÈNDIX XLVI.

Molt Ill.e S.r

V. S. ja hauran sabut la presa de Mataro y com los demes llochs de la costa fins à Blanes han prestada la obediencia y lo major mal es que las fragatas que ultimament son eixidas de aqueixa Ciutat son totas en poder dels Enemichs per gran culpa dels patrons: jo sabi la noua en Gerona ahont era anat per con- Carta del s.r Regent Fontanella.

ferir algunas cosas ab don Joseph de Pinos y de alli men so vingut a esta vila ab un jurat y lo Somatent de la Ciutat per assegurar las barcas que estan al port carregades y vaig diligenciant de fer anar las fragatas que eran per la costa: es negoci que te alguna difficultat aixi per lo poch animo dels mariners com per lo gran preu que demànan que no hi ha ningu que vulla anar menos de doscentes lliures per cada un y la despesa ab tot confio las fare anar que ho tinch molt auansat: per ara va lo berganti de Cortada que se es trobat carregat y he despatxat per totas las vilas de la costa per fer venir las quey son y fare totas las diligencias possibles per fer entrar totes les que podre que hauent fet lo cami aqueix de Cortada las demes se animaran y tota la difficultat sera en lo preu mes finalment se haura de fer lo que los mariners voldran: jom dono tota la diligencia possible mes com noy hauia cosa preuinguda que ni les barcas son assi ni la gent esta concertada es menester temps a mes de axo las barcas que son assi carregadas de blat de V. S. estan a punt per partir la primera lleuantada, y lo temps se posa de manera que los patrons y mariners nos donan confianças que mudara molt prest: del Enemich no puch dar a V. S. nouas certas que las que arriban assi son tant differents que no se a quinas creurer: auuy he enuiat un home a Blanes per sabero ab certitut. Abans de rebrer las de V. S. per Caramany ja desde Gerona hauiam enuiat lo baro de Monclar a solicitar la marcha de las tropas del s.r comte de Harcourt y ha ja vuyt o, deu dies es partit y ara me ha dit de nou lo s.r Intendant que per esta ultima estafeta li han escrit que de la cort li *h*eran anats nous ordes perque las tropas marchauan ab diligencia: tots scriuim esta estafeta ab lo calor que nostra necessitat demana: yo no faltare may en treballar per lo socorro de aqueixa Ciutat y espero ab nostre Senyor la veure libre dels Enemichs que ho mereix la constancia y valor de V. S. y de tots los Ciutedans: jo men vaig en est punt à veurerme ab lo baro de Alez que es assi cerca y aixi no puch ser mes llarch: guarde nostre Senyor à V. S. S.t Feliu de Guixols y setembre a 27 de *1652*.

En est punt rebo aqueixa Carta del Embaixador.

De V. S.
lo mes humil y obedient seruidor
Don Joseph Fontanella

Molt Ill.e S.r

Carta del Embaxador Ximenez enuiada al s.r Regent Fontanella.

No obstant que ha molt temps que no he tingut carta de V. S. he continuat totas las estafetas de donarli auis del que assi teniam ab esta sols dire que he anat continuament solicitant los socorros que me hauian offert enuiar desde Guiena y que he vist una carta de un commissari de guerra de las tropas de monsiur Plesis Belebre feta deuant Broage al p[rime].r del corrent ab que diu partian aquell dia pera Guiena a pendrer algunas tropas mes per anar aqui: jo confio que ab los sometents se aura obrat y quant no arribat est socorro se podra fer alguna cosa y si tot asso no bastaua sols Barcelona puga esperar aniran majors socorros pus las cosas de assi se van ajustant y a les hores no sols tindrem socorro pero exercit. Ab carta del Abad de Banyoles he sabut lo modo de prosehir tant interessat del Cauallier de la Farriera del que ja tenia moltas experiencias: veig que es menester mortificarse pus tambe ho ha de fer. lo Rey no essent obeits sos ordes: si Deu nos fa merse que estas guerras sien ajustades y nosaltres fora perill se podra hauer raho de tot si be lo dit Caualler es tant preuingut que me ha dit quil ha vist que hauia enuiat assi un paper com un manifest donant las causas de no hauer socorregut culpant als Catalans, jo nol he vist pero procuro hauerlo y penso lo tindre prest y ne enuiare copia à V. S. perque vist aquell y lo que haura passat aqui sapia lo ques deu respondrer. Lo que assi tenim de nou es que disapte arriba lo Duch de Lorena ab sas tropas y lo Duch de Vitemberg, Lo de Lorena diu que no vol pelear sino esser medi per que se fasse la pau. Lo venir lo de Vitemberg creuhen tots que es estat mes per entretenir los socorros que hauian de anar a Dunquerque que esta molt apretat que per altra cosa. Los Exercits del Rey y Princeps se miran y no fan fins ara res. Lo Gran Canchiller isque estos dies de assi disfressat y sen es anat a la cort y tornat en gracia de sa Mag.t Lo Cardenal de Retz ab los Deputats del Clero y desta vila es a la cort per suplicar a sa Mag.t vinga: estam esperant lo que fara que si lo Rey tornaua y se feya amo de Paris ,o, lo demes se acomodaria o, duraria poch. Deu ho encamine y guarde à V. S. a qui lo s.r Romeu y jo besam las mans. Paris y Setembre a 13 de *1652.*

De V. S.

Son major y mes afficionat Seruidor

Joseph Ximenis y de Monrrodon

Molt Illustre Senyor

Carta de Fran.^{c} Oller mercader.

Ja V. S. aura sabut la desditxa hauem tinguda de hauer lo enemich pres la vila de Mataro y per conseguent hauerli prestad la obediencia totas las vilas y llochs de la costa fins a la de Blanes que vuy encara esta per nosaltres y no se lo que sera y auentme conferit ab lo s.^{r} comte Regent que lo ani a trobar a Gerona auem vinguts en esta vila ahont estam preuenint algunas fragatas las quals son pocas las ques trobaran que las mes seran quatre sense lo berganti del s.^{r} Cortada qui auem diligenciat sen anas y per anarsen suposat venia de Armentera a punt de marxar es estat forsos hauer de donar doscentes lliures a cada mariner si ab las falugas nos apar es una temeritat perque no aportan cada una coranta corteras de blat y faran quatre mil lliures de gasto poch menos: en fin pot V. S. assegurarse no si pert punt y a la derreria aurem de fer tot lo que los mariners voldran quant tingam las fragatas y gent auem enuiat à cercar. Air tenim carregadas unas quatra mil quarteras de blat que si nostre Senyor nos feya gracia de donarnos uns bons llauants aqui no se reparara ab cosa alguna perque vajan que del demes no sen cal rafiar gayra perque los Enemichs nos han presas las fragatas aixi las que son exidas de Bar[celon].^{a} com las demes eran per los llochs que an prestada la obediencia que nos han desbaratat un gran comboy de aquesta fosca que aurian pogut aguardar los lleuants per lo gros socorro: sia tot per amor del Senyor. De las fragatas que ultimament son axidas de Bar[celon].^{a} tant la dorada la den Vilareny com las demes non he rebut ningùna carta ni tampoch ningun diner Jo no se los patrons ahont son ni que ne an fet Jo procurare recobraro si es possible. A V. S. he tret a pagar dos mil cent y vint lliures dich 2120 ₶ ℔ a Jaume Guitart mercader de Gerona per valor de dos milia lliures me ha donades comtants com las restants 120 ₶ ℔ son per los interessos a.^{o} (a rahó) sis per cent: aquestas prengui per pagar gastos y beneficiar una partida de blat y ha assi ques pert y sen ha de fer farinas y no tinch sachs los quals me fara V. S. mersé enuiarme perque acas que ne ajan enuiats ultimament se seran perduts tot per auis. Per no hauer rebudas cartas dé V. S. y hauer seguit lo enquantra referit estich suspes del que se aura de fer lo que se seruira V. S. ordenar Los blats se son perduts en Mataro Arenys y Canet seran serca de tres mil quarteras compresas unas pocas de

fauas y ordi quey hauia Los blats y ha vuy de V. S. son en Blanes mil tres centes quarteras y dos mil quarteras ordi, assi en S.t Feliu unas dos mil set centas quarteras blat y set centes quarteras de gastat y lo ordi del s.r Conseller sise que per ser picat y no haueri haguda ocasio de embarcarlo no ses rebut ab los fauolins que son bons que si venen lleuants tot anira junt ab duas barcas de blat de particulars si be a no auerse assegurat de las barcas tant de son comta com del blat de V. S. ja serian en França com ja sen ana una ab un poch de blat y no sent per mes Deu à V. S. g.de De S.t Feliu de Guixols y setembre a *27 1652.*

Francesch Oller mercader

(*Deliberacions* de 1652, fols. 380.v a 382.v)

APÈNDIX XLVII.

Dicto Die [2 d'Octubre de 1652.]

Consell de cent per materia de pactejar la present Ciutat ab lo Rey Catholich.

CONUOCAT y congregat lo Saui consell de cent jurats &c. en lo qual Consell lo s.r conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos Companys lo segon absent digue y refferi en dit consell com en exequutio de la deliberatio feta per lo present Consell lo die de ahir los s.rs Consellers y setse persones anomenades junct ab los Mag.chs Aduocats de la present casa y dos altres aplicats y ab interuencio de les persones nomenades tant per part del Concistori dels Molt Ill.es s.rs Deputats del General de Cathalunya com del Molt Ill.e Capitol y Ill.e Bras militar han fets y ordenats los Capitols y pactes se han de fermar per la Catholica y Real Magestat del Rey de Spanya o, lo Ex.im general de sas armas y la present Ciutat los quals foren llegits en lo present Consell del thenor seguent

«Senyor

Pactes que la Ciutat de Bar[celon].a demana al Rey Catholich per lo Rendiment della.

La fidelissima Ciutat de Barcelona ocasionada y attreballada dels desordes y rigors que la gent de guerra de V. Mag.t feya en los bens y personas dels Prouincials rompent y violant los Priuilegis y llibertats lleys y drets de la patria y del present Principat de Cathalunya y Comptats de Rossello y Cerdanya, en los anys 1639. 1640. y 1641 los quals passaren tant auant y las amenassas que feyan y publicauen los soldats que hauian de perdrer y desolar tot lo present

Principat y Comptats ques tingue just y grandissim temor de que ditas amenassas y los effectes comensats arribarian a la total ruyna del Principat y Comptats, de totas las quals cosas per medi de Embaxadors tant de la present Ciutat com del General de Cathalunya se dona noticia a V. Mag.t suplicantli fos seruit manar posar remey en ditas cosas y encara que V. M. tingues gust y ordenas ques remediassen no deixaren los officials y soldats del Exercit de continuar y proseguir los desordes que hauian comensat a fer de tal manera que posaren en cert modo en estat de desesperatio als Prouincials los quals per deslliurarse de tant grans danys y perills quens amenassauan foren forsats a pendrer les armes y valerse de la deffensa natural, y com las forças proprias no fossen poderosas per dita sa deffensa natural se hagueren de valer de armes auxiliars y finalment vehent sobre de esta Ciutat de Bar[celon].a en lo principi del any 1641. un exercit de vinty sinch mil homens fonch forsos posarse baix la obedientia del christianissim Rey de França pera que ab ses reals armes nos deslliuras dels grans mals quens amenassauen lo qual ab exercit y armades ha asistit a la present Ciutat Principat y Comptats y gouernat aquells per medi de sos lloctinents y Capitans generals fins a la present jornada que la Ciutat apres de hauer sustingut un siti de catorse mesos continuos de las armadas de V. Mag.t y no hauent pogut esser socorreguda y hauent arribat à un gran extrem de fam per falta de blats y altres manteniments necessaris a la vida humana ha deliberat esta Ciutat confiada de la clementia benignitat y generositat de un Rey tant Catholich y piados reduirse y tornar a la antiga obedientia de V. Mag.t confiant que seran benignament rebuts y admesos y que resultara de asso la pau, quietut, y tranquilitat de la present Ciutat y Prouincia al major seruey de V. Mag.t benefici, y utilitat de la cosa publica, y ab esta confiança Supplica dita Ciutat de Bar[celon].a com à cap de la Prouincia humilment postrada als peus de V. Mag.t sia de son Real seruey concedir, y atorgarli les coses contengudes en los Capitols seguents.

1. PRIMO Supplica que attesas las rahons sobreditas y que per conseruatio de sas lleys y drets de la patria, Priuilegis y llibertats de la present Ciutat y Prouincia foren fets tots los procehiments, actes, y anantaments desdel dit any 1640. inclusiue fins assi subseguits que placia à V. Mag.t declarar los dits actes y procehiments fets per esta Ciutat y per los Prouincials no esser estats prejudicials o, derogants en alguna manera a la fidelitat Cathalana tant dels desta Ciutat com dels Prouincials ans be los poblats en dita Ciutat y present Prouincia ço es los que han prestat y prestaran voluntaria o, altrament la obediencia à V. Mag.t (que Deu guarde) esser haguts per bons, leals, y faels vassalls à V. Mag.t y que V. Mag.t los te y reputa per tals ,y, que placia à V. Mag.t fer publicar esta declaratio per tots los regnes de sa monarchia peraque tots tinguen y reputen als catalans per bons leals y faels vassalls de V. Mag.t

2.o ITEM Supplica la dita Ciutat que per causa o, ocasio dels dits actes fets desdel any 1640. inclusiue fins a la present jornada de qualseuol specia sian subseguits fins assi no puga esser per V. Mag.t o, per sos Successors ,o, per qualseuols altres officials presents o, sdeuenidors inquirit ni procehit o, enantat siuilment o, criminalment o, esser feta demanda alguna o admesa alguna acusatio o, damnatio a instancia del fisch o, de part priuada o, per qualseuol altra manera

directa o, indirectament contra la dita Ciutat ciutadans ,o, habitadors de aquella aixi presents com absents ni contra las Ciutats vilas o, llochs que han prestat o, prestaran dita obedientia à V. Mag.t y los poblats y singulars de aquells de qualseuol estament grau ,o, conditio sien tant Ecclesiastichs militars y reals com plebeos y bens de aquells o, algu de aquells generalment ,o, particular. Y si alguns processos o, enquestes eren estats contra los demuntdits o, algu de aquells comensats ,o, fets ,o, altres qualseuols procehiments o, enantaments, apprehentions de bens, confiscations y annotations de bens, sententias o, condemnations aixi en personas com en bens, bandejaments o, acuydaments o, altres qualseuol enantaments, y actes de qualseuol qualitat preheminencia o, regalia sian encara que fos crim de leze Magestat en lo primer y segon Cap o, de qualseuol altre crim y delicte que dir y cogitar se puga que aquells y encara qualseuols crides que sien estades fetes en qualseuols parts dels Regnes de V. Mag.t sien haguts y hagudes per nullas cassadas y annuladas y aquells y aquelles sie del seruey de V. Mag.t fer merce de manar cassar y annullar com ara de present casse reuoque y annulle aquells y aquelles ab decret de nullitat y à major cautela placia a V. M. fer y atorgar a la dita Ciutat Ciutedans y habitants de aquella aixi presents com encara absents y a tota la dita Prouincia y als singulars y habitadors y poblats en aquella aixi Ecclesiastichs militars y reals com encara qualseuols altres persones de qualseuol estament ,o, conditio sien, de qualseuols altres Regnes y terras aixi de V. M. com de altres y han seguit la part y opinio desta Ciutat y Prouincia remissio absolutio relaxatio diffinitio y abulitio general llarga y bastant ab solempne jurament y altres clausules necessaries francha de sagell y de totas altras missions y despesas.

3.º Item Supplica la dita Ciutat Que placia à V. M. jurar, loar, aprouar, y confirmar tots los usatges de Bar[celon].a constitutions Capitols y actes de cort y tot altre dret municipal concordias pregmaticas y qualseuol altres dispositions ques troben en lo volumen de las constitutions incertades prometent y jurant que no fara ni fer permetra altres pregmatiques ni obseruar alguna de las fetas que no estiga en dit volumen ni ab motiu de qualseuol necessitat ni per qualseuol causa o, raho per urgent que sia sino ab concentiment dels brassos y corts generals, y aixi mateix V. Mag.t obseruara y confirmara los Priuilegis llibertats, usos, costums, exemptions perrogatiuas preheminentias gracias y consuetuts tant generals com particulars attorgats aixi a la dita Ciutat com a les altres Ciutats, Vilas llochs y uniuersitats y estament mercantiuol de aquella com tambe als estaments Ecclesiastich, militar, y Real tant en general com en particular, y la obseruança dels contractes de censals que la dita Ciutat reb sobre la ballia general de Cathalunya volent que aquells romanguen en sa forsa y valor y que de aquells aixi dita Ciutat com altres Ciutats y uniuersitats estiguen, romanguen his conseruen en aquell ple dret y possessio seu quasi preheminencias, llibertats facultat y exemtio en los quals eren y son estats abans y apres dels dits actes subseguits Y tambe sie seruit V. M. confirmar com de present confirma los Priuilegis concedits a la present Ciutat, al estament militar o, qualseuol altre estament collegis o, confrarias y los Priuilegis de honor quals son Priuilegis de noble, priuilegis militar y priuilegis de Ciutedans honrrats y burgesos concedits a

diuerses persones per lo Christianissim S.r Rey de França ,o, sos Loctinents.

4 Item com per causa dels dits actes se hajan hagut de manlleuar diuersas quantitats aixi per vendas de censals, com altrament y per hauer aquellas se son fetas impositions aixi per los Deputats del general de Cathalunya y Consell llur entreuenint y concentint la dita Ciutat com encara per la dita Ciutat en virtut de Priuilegis y altrament que placia a V. Mag.t llohar y aprouar los imposits de dits drets y los censals y totes obligations fetes de aquells y qualseuol altres contractes de censals y obligations de aquells fetes aixi per los Deputats y llur consell com per la dita Ciutat y encara qualseuols obligations y seguretats à qualseuols personas fetas de qualseuol quantitats sobre la subuencio dels censals a fi que aquells a qui es degut sien pagats e, satisfets.

5 Item Que placia a V. M. encontinent donar orde que la dita Ciutat cobre y sia restituida en sa plena possessio y domini de las vilas y llochs de Flix la Palma, baronia de Moncada y llochs adjecents y tambe de la baronia de Monbuy y dels llochs enclosos en dita baronia, y del lloch de Caldes de Starach ab les jurisdictions termens y territoris de ditas baronias y llochs respectiuament y del castell de Mongat per esser de dita ciutat del modo forma y manera quels tenia y possehia la dita Ciutat en lo any 1640. y abans.

6 Item que placia à V. Mag.t que tots y qualseuols habitants y Ciutedans de dita Ciutat aixi presents com absents y los hereus y successors de aquells qui morts seran, y encara totas y qualseuols personas de qualseuol estament grau o, conditio que sien de altres Ciutats vilas y llochs parrochias uniuersitats y poblats sobredits aixi Ecclesiastichs militars y Reals y altres qualseuol persones de qualseuol regnes y terras cobren y hajen de cobrar integrament y plena y paçifica possessio y sens contradictio ni despeses algunes tots y qualseuols Castells, Vilas, llochs, baronias, termens, jurisdictions proprietats possessions Casas y terras mesias molins censals censos delmes Castellatges rendes drets, y bens mobles e, immobles si empero dits mobles en esser seran o, alienats no seran de qualseuol specia o, naturalesa sien, que sien ,e, se reben en qualseuols parts dels Regnes de V. Mag.t y per lo semblant cobren qualseuols altres bens quels pertanyeran o, los seran peruinguts aixi per via de heretaments ,o, donacions en qualseuol temps fets o fetes o, per via de institutions substitutions, vincles ,o, llegats aixi ab intestat com ab testament ,o, altrament tant abans del any 1641. com apres los quals los sien estats lleuats, embargats ,o, confiscats per V. Mag.t y que placia à V. Mag.t los mane restituir aquells encara que dells sen hagues fet algunas donacions concessions o, gracias vendes o, altres alienations ,o, empenyoraments per qualseuol causa titol o, raho a qualseuol prelats, Comptes, Barons, Cauallers o, altres qualseuols personas de qualseuol conditions sien aixi dels bens que posseheixen com de altres que totes sien cassades nullas inualidas irreuocadas (sic) y hagudes per no fetes ab decret de nullitat ara per les hores y a les hores per ara y que aquelles en res no obstant lo demuntdit cobren les demuntdites coses integrament sens missio ni despeses, de salaris y processos ,o, litigis com desobre esta dit ab sola ostencio del present Capitol y si prouisions ne apran de traurer sien francas de sagell.

7. Item Placia a V. Mag.[t] Que lo general del Principat de Cathalunya y los Deputats y ohidors de comtes de aquell sien y resten ab tota aquella amplissima potestat jurisdictio perrogatiues y preheminencies les quals los son atorgades per constitutions Capitols y actes de cort usos praticas y costums de la casa del General y que si dupta algu se suscitara aserca de la jurisdictio del general perques negue la qualitat de generalitat o, altrament toca la conexensa al concistori dels Deputats.

8 Item Que tots los presoners de guerra ,o, de estat aixi Catalans com estrangers que sien estats presos per causa de la guerra y los qui son en las galeras com en altras parts sien encontinent soltats y deslliurats sens pagar rescat ni altres despesas ni missions.

9 Item Placia à V. Mag.[t] Que los Ciutedans de Bar[celon].[a] y altres qualseuol persones aixi Ecclesiastiques com Seculars que estan fora la obedientia de V. Mag.[t] encara que sien ministres y officials reals his voldran reduir y tornar a la obedientia de V. Mag.[t] los qui son presents en la Prouincia pugan reduirse a la dita obedientia dins sis mesos y los que seran fora regne dins un any, y que V. Mag.[t] se seruesca admetrels en sa gracia hils fasse restituir sos bens en la forma sobredita, y los que no voldran reduirse puguen per si o, per sos procuradors ço es los ques trobaran dins dita Prouincia dins sis mesos y los absents de aquella dins un any vendrer tots sos bens mobles e, inmobles e, aportarsen aquells liberament sens empaig ni contradictio alguna pagant primerament los debits als acreadors.

10 Item que lo embaxador que es en Paris per la Ciutat de Bar[celon].[a] qui es m.[o] Joseph Ximenez y de Monrredon Ciuteda honrrat de Bar[celon].[a] totas las personas de sa familia y companya y bens llurs sien entesos y compresos en la present Capitulacio y que pugan venir salua y segurament ab tota llur roba y bens.

11.º Item que totas las barcas y fustas ques troban carregadas de forment y vitualles per prouisio de la Ciutat pugan venir ab seguretat de llur[s] personas y bens y placia à V. Mag.[t] manar que sien tornats a esta Ciutat los forments y altres grans que foren presos en las vilas y llochs de la costa del mar per las armadas de V. Mag.[t] los quals grans eran propris desta Ciutat.

12.º Item Que tots los processos juditialment fets tocants interessos de part a part aixi en la Real Audientia com de la Gouernatio com de qualseuol cort de veguer balle consulat, y altres officials, y sententias sobre aquell[s] donades e qualseuol executions per vigor de aquelles fetes romanguen fermes y valides en llur força y valor y las causas pendents se hajan de proseguir prenentles en lo estat ques troban.

13.º Item Que lo Veguer balle y altres officials triennals resten en llurs officis y cumplesquen llur trienni.

14.º Item Placia à V. Mag.[t] donar llicentia à qualseuols personas de qualseuol estament grau o, conditio que sien de podersen anar saluament dins spay de un any en qualseuol part del mon sino voldran restar en la obedientia de V. Mag.[t] y que sen pugan aportar los diners or, y argent y altres coses propries E, dins lo dit temps puguen vendrer y alienar qualseuols proprietats censals y altres bens mobles e inmobles que tingan tant en Bar[celon].[a] com dins la Prouincia sens contradictio alguna pagant empero y satisfent primer llurs debits y altres qualseuols obligations en que tinguts sien.

15.º Item Placia à V. Mag.[t] remetrer absoldrer y diffinir a la present Ciutat y al General de Cathalunya y a totes y altres qualseuols personas totas y qualseuol cosas que sen hajan aportades y preses de la drassana y de qualseuols altres magatsems de V. Mag.[t] tant de armes municions pertrets de guerra galeras barcos fustas llenyas robas y qualseuols altras cosas de qualseuol specia que sian y lo mateix se entenga dels ponts ,o, passadisos que eran construits en diuersos puestos de la present ciutat.

16.º Item Placia à V. Mag.[t] que lo dia que la present Ciutat prestara la obedientia y donara actual possessio a V. Mag.[t] de la dita Ciutat sia seruit manar retirar de la vegueria estreta y ampla de Bar[celon].[a] tota la soldadesca de infanteria y tropas de caualleria del exercit Real de V. Mag.[t] de tal manera que ni aquell die ni en temps algu entre dit ni altre exercit en Bar[celon].[a]

17.º Item Placia à V. Mag.[t] que encontinent que estiga concertada y acordada la present Capitulatio sie de son Real Seruey donar lloch y ordenar que entren liberament vitualles en la present Ciutat de Bar[celon].[a] a fi y effecte que los Ciutedans puguen comprar y mantenirse.

18.º Item Placia à V. Mag.[t] concedir que qualseuol official tant major com menor y soldats dels tercios tant de la present Ciutat y Montjuich com del tercio ,o, tercios del batallo tant de infanteria caualleria com de la artilleria tingan patent del Rey Christianissim o no la tingan que sen vulla anar de la present Ciutat y seguir lo partit de França puga exir ab las tropas del Rey liberament ab ses armes y bagatges y ab los mateixos pactes y conditions que ditas tropas exiran y aixi mateix los sien seruats tots los pactes que parlan dels Ciutedans de Bar[celon].[a] y Prouincials.

19.º Item Placia à V. Mag.[t] concedir que los Ecclesiastichs que per merse de la Mag.[t] Christianissima han obtingut bullas de sa Santedat de alguna dignitat o prebenda Ecclesiastica sien conseruats en la possessio ,o, quasi sens ferlos molestia ni inquietut alguna y que aquells que seran prouehits y no auran obtingut bullas apostolicas y per orde de la Mag[t] xma. han gosat los fruyts de aquellas dignitats se supplica sie seruit V. Mag.[t] conuenir ab los qui seran prouehits de ditas dignitats o, prebendas que remeten dits fruyts en la forma acostumada ab lo acentiment apostolich.

20. Item Placia à V. Mag.[t] manar seruar y guardar ab tota puntualitat totas las llibertats y immunitats Ecclesiasticas tant en persona com en bens de tal manera que qualseuol bens mobles or y plata y pecunia ques trobara depositada y encomanada o, altrament posada dins qualseuol iglesia monestir o, conuent o, altre qualseuol lloch sagrat o, religios encara que ditas cosas sian de qualseuol persona layca y encara que hagues seguit y seguesca lo partit de França estigan segurs en dita iglesia y tingan salua guarda real aixi com la tenen y deuhen tenir los bens de la mateixa Iglesia y que no puga V. Mag.[t] usar en temps algu de Jurisdictio Economica ,o, politica contra personas y bens de Ecclesiastichs ni altrament.

21.º Item Placia à V. Mag.[t] que ninguna persona de qualseuol estat grau o, conditio sie que aura tingut gracia de la Mag.[t] xma. o, de sos llloctinents de asiendas confiscades puga ni dega esser molestada ni inquietada en Juy ni fora de ell per via directa ni indirecta per lo que haura rebut y cobrat de les rendes y fruyts annuals y no

tinga obligatio sino de restituir la proprietat integra si y conforme estaue quant la rebe y de pagar los mals del temps aura possehit hagut respecte al que haura possehit.

22.º ITEM Placia à V. Mag.[t] Que ningun debitor en Juy ni fora dell per via directa ni indirecta puga ni dega esser molestat per los amos de las hasiendas que han estat segrestades o, confiscades en quant als pagaments de deutes volants o, purs que aura fet al Segrestador o, agressiat de ditas hasiendas.

23.º ITEM Per quant la Ciutat de Bar[celon].[a] en força de Priuilegis Reals y Consuetuts antiquissimes e immemorials ha tingut sempre lo domini custodia y gouern de ses muralles torres y baluarts ab sa artilleria portals y port de mar de la present Ciutat y exemptio de alojaments Sup[lic].[a] a V. Mag.[t] sia de son Real Seruey conseruarla en aqueixa possessio y dret que ha tingut sempre y te de custodir y gouernar les dites muralles torres y baluarts ab sa artilleria portals y port de la present Ciutat fent les fortifications que be li apar presidiant y guarnint dites muralles torres y baluarts ab sa artilleria portals y port de la present Ciutat ab los soldats dels collegis y Confrarias de dita Ciutat los quals sens stipendi algu fan lo seruey gouernats per lo Coronel qui es lo Conseller en cap de la present Ciutat lo qual sol fer tots los officis y functions en lo presidi de dites muralles baluarts ab sa artilleria portals y port y dona lo nomo(nom) ,o, senya exceptat empero en lo temps que lo s.[r] Rey o, son Loctinent general se troba present en la present Ciutat en lo qual temps dit s.[r] Rey o, son lloctinent general dona lo dit nom o, senya; las quals custodia y fortifications ha fet y fa la Ciutat ab sos propris gastos ab sa propria artilleria armes munitions y demes pertrets de guerra y per aquest effecte ha tingut y te en virtut de Priuilegis Reals la sala de les armes que sempre esta molt ben fornida de armes. Y sie tambe seruit V. Mag.[t] conseruar a la dita Ciutat la possessio ,o, quasi en que sempre ha estat y esta de la exemptio de alotjaments de soldats en dita Ciutat arreual y en son territori y terme.

24. ITEM Placia à V. M. approuar llohar y confirmar la erectio y creatio que feu la present Ciutat en lo fi del any 1641 de conseller sise menestral de tal manera que com abans eran sinch Consellers ara son sis lo ques feu pera lleuar los debats quey solia hauer entre artistas y menestrals.

25. ITEM Placia a V. M. permetrer a la present Ciutat que tant la moneda de Bello com de plata que des del any 1641. fins lo die present ses fabricada en la Seca Real per compte de la present ciutat correga tant dins la present Ciutat com per la Prouincia ab lo valor extrinsech se ha donat à aquella per lo temps de un any affi y effecte de que la present Ciutat pugue tenir temps bastant de retirar aquella y fabricarne de noua concedintli facultat de poder fabricar moneda de plata ab la lliga dels reals Castellans conforme li fonch concedit per lo Rey Christianissim en lo corrent any *1652* y si acas dins dit termini se trobaue altre medi pera poder extinguir aquella se puga executar sens precehir noua concessio.

26. ITEM Placia à V. Mag[t] prometrer ab jurament tant per si com per sos Successors que no pretendra deman*e*ra exigira ni manara exigir en ningun temps de la Ciutat de Bar[celon].[a] ni de les demes Ciutats vilas y llochs ni uniuersitats de la present Prouincia qual-

seuols que aquells sien reals o, de baro quinta o, altra part ab qualseuol nom se anomene dels vectigals y impositions que sobre lo pa vi carns y altres coses y mercaderias imposan y han acostumat de exhigir comunment y fins lo die present y per auant imposaran ditas Ciutat de Bar[celon].ª y demes uniuersitats sobre si y tambe sobre qualseuols forasters per subuenir les necessitats de ditas uniuersitats etiam ni de aquellas uniuersitats que son estades condemnades a pagar lo quint ni de aquelles que per pacte lo hauian promes ni de aquellas que hauian obtingut Priuilegi ab reseruatio de quint y generalment de totes les uniuersitats de qualseuol manera que pogues pretendrer que estauen obligades a pagar quint. E aixi mateix que no demanara ni pretendra en manera alguna cobrar de las ditas Uniuersitats y altres qualseuols lo que per raho de impositions hauian fins assi exhigit sens priuilegi encara que sien estades condemnades o, altrament hajan promes y sien concertades de hauero de restituir y pagar de qualseuol manera que sie sino de voluntat dels habitants en aquellas. Concentint ara per les hores que ab auctoritat sua Real en virtut de aquest pacte tenint força de Priuilegi perpetuo pugan ditas uniuersitats dits vectigals e impositions posar y exigir a ses voluntats y los posats y imposades augmentar de la manera quels aparexera segons les necessitats de les mateixes uniuersitats y tot lo que procehira de dits vectigals y impositions pugan y los sia licit y permes a dites uniuersitats en propris y comuns usos de ditas uniuersitats conuertir y gastar de la manera que ses acostumat integrament y sens diminutio alguna, y tambe que no exigira la quinta o, altra part de aquellas que se solian imposar y exigir per priuilegis reals consuetuts o, altrament per los magistrats de la llotja de mar de Bar[celon].ª y altres barons y personas particulars collegis y confrarias prometent ab lo mateix jurament que ni sa mag.ᵗ ni sos Successors aserca del demuntdit fara demanda a ditas uniuersitats ni molestia alguna ni ab pretextu de coneixer si ditas uniuersitats, Magistrats barons ó, personas particulars collegis y Confrarias ditas impositions conuerteixen en sos usos ni ab pretextu de que dé ditas impositions donen compte y raho a sos ministres reals: car tot aço prohibeix en virtut de est pacte si no fos que en lo sobredit se cometes frau o, dol en la exactio y administratio que en dit cas per raho del delicte se reserua sa Mag.ᵗ lo dret de castigar mediant Justicia los delinquents.

27. Item Placia à V. Mag.ᵗ conseruar la preheminencia o, perrogatiua als Consellers de la Ciutat de Barce[lon].ª de cubrirse deuant de V. M. y qualseuols pérsonas reals com han acostumat y en quant sie necessarï de nou los concedesca dita perrogatiua E aixi mateix conseruara a la mateixa Ciutat de Bar[celon].ª la perrogatiua que te y han tingut sempre sos Consellers de anar per Cathalunya y altres terres de V. Mag.ᵗ y a la cort Real ab las mateixas insignias consulars ab sos verguers y massas com acostuman usar en la dita Ciutat, perque ho usan tambe en la cort y terras de V. Mag.ᵗ Y aixi mateix conseruar les demes perrogatiues que en les entrades reals te la dita Ciutat y altrament.

28. Item Placia à V. Mag.ᵗ que los alojaments dels soldats se fassen per los Consols ,o, jurats de las uniuersitats de la manera que disposan les generals dispositions de Cathalunya y que los particulars no sien obligats nis pugue exigir dells ni de les uniuersitats per los

capitans soldats tant de cauall com de peu y altre gent y officials de guerra sino sal vinagre foch, llit, seruey y palla la qual haje de donar lo patro quen tindra per los Caualls que seran alotjats en sa casa tant solament y que si voldran altra cosa hajan de pagaro y que si los soldats no voldran pagaro y usaran per aço alguna violencia los fara castigar ab rigor y manara sa Mag.t que dits alotjaments se fassen ab tota suauitat y ab lo manco dany de la Prouincia y particulars della no carregant als llochs de excessiu numero de soldats hagut respecte al numero dels habitants y altrament yque ab lo present Capitol nos fasse prejudici a la Ciutat de Bar[celon].a y a son territori y Ciutedans della ni a les demes Ciutats y uniuersitats y persones que per priuilegi consuetut o, altrament no tenen obligatio de alotjar.

29. Item Placia à V. Mag.t que encontinent que V. Mag.t o, son lloctinent entrara en la present Ciutat sian demolidas totas las fortifications fetes per una part y altra fora la present Ciutat terme y territori de aquella durant la present guerra desdel any *1640.* inclusiue fins ara a gastos de la part qui las ha fetas y que sie del Real Seruey de V. Mag.t prometrer per si y per sos Successors no fer fortificatio alguna dins ni fora de la present Ciutat en prejudici de dita Ciutat y de sos priuilegis.

30. Item Placia à V. Mag.t prometrer y jurar que seruara tots los sobredits Capitols no obstant qualseuol lley estil costum ,o, exemplar que en contrari se pugues allegar.

31. Item Supplica dita Ciutat humilment à V. M. sia de son Real seruey lo die que sera assenyalat per la entrada honrrar y aconsolar la present Ciutat ab sa real presencia y en cas occorregues algun impediment sie seruit V. Mag.t donar permissio que ab tota diligentia un embaxador de part de la Ciutat vaja als Reals peus de V. M perque sia de son Real Seruey ratificar y jurar los pactes que se li enuiaran ja ajustats per lo general o lloctinent de V. Mag.t

32. Item Placia à V. Mag.t que si dubtes alguns se moguessen per causa de la present Capitulacio sien elegides quatre persones les dos per part de V. Mag.t y les altres dos per part de dita Ciutat las quals hajan poder de desidir determinar y declarar simple y sumariament y de pla sens ningun strepit ni figura de Juy solament attes lo fet de la veritat y Justicia y en cars los dits fossen en peritat nomene la primera vegada V. Mag.t un tercer y laltre vegada la Ciutat alternatiuament.

33. Item Placia a V. Mag t atorgar a dita Ciutat que tothora y quant voldra en forma publica los presents Capitols se li haja de lliurar francha de sagell salaris y altres despeses.

34. Item que si altres Capitols apparexera conuenir que se an de anyadir se puguen aquells de nou enuiar al embaxador qui va de part de la Ciutat fins a tant que los pactes seran ajustats y firmats.»

E Apres foren llegides en dit consell les Instructions que m.o Francesch Puigjaner embaxador desta Ciutat sen ha de aportar ab si aserca dels sobredits capitols y pactes sobredits les quals instructions foren llegides en dit Consell del thenor seguent

Instructions per la persona ha de anar à pactejar al camp del Rey de Espanya.

«Instructions fetas y despedidas de orde dels Molt Illustres s.rs Consellers y Saui consell de cent a la persona de m.° Francesch Puigjaner donsell a fi y effecte de conferirse en lo Camp del Rey de Span[y]a lo qual camp te asitiat la present Ciutat y en aquell tractar y ajustar los capitols contenguts en lo memorial que apart se li dona si y conforme en aquell esta contengut.

P.° anira y partira de la present Ciutat a la hora que al Ex.im s.r Mariscal de la Motte li aparexera en companya del Ex.im s.r Compte de Miranuile qui per part de dit s.r Mariscal de la Motta va enuiat per lo mateix effecte pera ajustar los pactes se han de tractar y consertar ab lo Ex.im s.r General del dit Exercit y procehira ab la conformitat ques deu ab dit Ex.im s.r comte de Miranuile fent ostencio per part y en nom desta Ciutat a dit Ex.im s.r General de les capitulacions o, pactes expressats en lo memorial que se li ha donat y del que anira obrant y ajustant en tot o, en part anira donantne auis a la present Ciutat ab la major breuedat y diligencia que pugue de tal manera que no concedintli tot lo pretes per part de esta Ciutat en dit memorial y lo que ab la mateixa conformitat sera demanat per part del dit Ex.im s.r de la Motta ne donara aixi mateix auis anant y seguint en tot la conformitat ab dit s.r comte de Miranuile.

Item si per part de dit Ex.im s.r general del exercit de Spanya restara ajustat en tot lo contengut en los pactes suplicara li sie concedida llicentia que la Ciutat pugue enuiar embaxadas a sa Mag.t pera suplicarlo sia de son Real seruey dignarse de honrrar y aconsolar *h*a esta Ciutat ab sa Real presencia pera jurar dits pactes y rebrer lo jurament de fidelitat li aura de prestar esta Ciutat y en cars que no pugue venir jure sa Mag.t y firme los dits pactes alla hont se trobera.

Item arribat que sia en dit camp y a son temps procurara alcansar del Ex.im General pasaport pera poder entrar a la present Ciutat y passar per las lineas del Exercit de Espanya lo Molt Ill.e s.r Don Vincentio Candiotto collector apostolich lo qual passaport enuiara als Molt Ill.es s.rs Consellers peraque puguen obtenirlo del s.r Mariscal de la Motta a fi y effecte de enuiar persona pera suplicar a dit senyor Collector arribe a esta Ciutat. Datta en Bar[celon].a a dos de octubre mil siscents sinquantados.»

Los quals capitols y pactes com tambe les dites Instructions dits s.rs Consellers donaren per propositio al dit consell peraque delibere lo fahedor.

Ques veja quina quantitat se girara al embaxador va al camp del Rey Catholich.

Ȩ Antes de votar lo dit Consell sobre lo fet proposat dit s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys digue y refferi en dit Consell que com m.° Francesch Puigjaner donsell lo qual per part del present consell es estat nomenat per anar á tractar lo ajustament dels pactes entre la present Ciutat y lo Ex.im s.r General de les armes del Rey Catholich

y per dita ocasio sen ha de aportar diners per son gasto tant de ell y dels criats sen aportara per tant veja lo present Consell quina quantitat se li donara per dit gasto de ell y sos Criats donant lo dit fet per propositio peraque delibere lo que aparega.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que los s.rs Consellers tingan facultat com lo present Consell lals dona de donar y entregar a m.º Francesch Puigjaner donsell qui per part de la present Ciutat se ha de conferir en lo Exercit del Rey Catholich pera tractar los pactes que apart se li lliuraran entre la present. Ciutat y lo Ex.im s.r general del exercit del Rey Catholich a bon comte de la anada y gasto ha de fer en dit viatge cent dobles en or efectiuas que apres dient dit m.º Puigjaner lo que ha gastat se puga deliberar lo que apareixera al present Consell se deu fer deixant lo gasto a sa deliberatio del qual se pot tenir plena confiança.

Ques done a bon c[omp].tte cent dobles al embaxador Puigjaner.

E Apres foren tramesos m.º Joseph Miquel Quintana ciuteda y don Honofre de Alentorn a sa Ex.a pera reportarli los pactes y capitulacions com tambe les instructions fetes y ordenades per part de la present Ciutat les quals foren llegides a sa Ex.a y tornats que foren de dita embaxada feren relatio al present consell de alguns dubtes y difficultats que sa Ex.a hauia trobats en los capitols y pactes per part de la present Ciutat fets los quals tenia per prejudicials al interes de son Rey com era compendre en ells los comptats de Rossello y Cerdanya y de altres vilas y llochs que vuy estauan en obediencia del Rey Christianissim, y que aixi sa Ex.a no si podia ajustar com tambe algunes altres aduerteneties que sa Ex.a hauia donades en un cap de paper que foren llegides en dit consell y refferides de paraula per dits embaxadors y aixi mateix digueren y refferirien com sa Ex.ia los hauia donat copia dels pactes y capitulations que entenia enuiar al general del exercit del Rey Catholich per medi del s.r comte de Rius (*) per part de son Rey pera que la present Ciutat ne tingues noticia los quals foren llegits en dit consell del tenor seguent

Embaxada feta per part de la present Ciutat al s.r virrey.

relatio de la demunt dita embaxada.

✠

«Instructio per la redditio desta Plaça

1 art. Lo S.r de Meronuille Comte de Rius (*) per nosaltres nomenat per conclourer los articles obrara conformement ab Fran.c Puigianer

Assi son cusits los pactes que sa

(*) Rieux.

Ex.ª per sa part demana al Rey catolich. donsell tambe nomenat del saui consell de Cent, sens apartarse en manera alguna de totes ses demandes, antes al contrari las apoyara ab la fermesa que conue segons nostres intencions que son de morir antes tots assi que la ciutat dexe de rebrer la satisfactio de sas demandes.

2 art. Quant al S.r mariscal de La Motte senyors Loctinents generals tant francesos com Cathalans mariscals de camp senyors del consell real y Audientia real senyors de la Cancellaria y Inquisitio y altres officials reals exiran ab totas las tropas tant francesas com cathalanes suyssos alamanys y altres nacions ab llurs armas y bagatges sens esser regoneguts ni visitats, ço es la Infanteria tambor batent banderes desplegades bala en boca metxa ensesa per dos caps y amenaran lo cano ques del Rey conduhit per Fran.co Fontanella Cathala Comandant nostra artilleria y sos officials ab munitions necessaries es a saber dos milles de poluora altre tant plom y quatre milles de metxa Y los soldats que podran hauer pres partit o se auran rendit de un costat o dè altre restaran sens que se pugan repetir de qualseuol natio que sien.

3 art. Quant a las tropas de Caualleria exiran a cauall trompetas y timbalas sonant corneta desplegada ab llurs armas y bagatges y monitions de guerra com tambe tots los caualls que seran estat presos tant a la guerra com rendits no podran esser demanats.

4. art. Sera permes als S.rs de la Audientia real officials reals y altres Cathalans tant gent de guerra habitants burgesos nobles canonges dignitats curats preueres religiosos y altres seguir los francesos ab llurs armas y bagatges sens que sels puga ser fet algun agraui y podran gosar de llurs bens y heretats durant un any tant aquells que sen aniran com los que restaran y durant lo dit temps de un any los sera permes de vendrer o fer vendrer per procura tots lurs bens mobles e inmobles tant en B[arcelon].ª com dins la Prouincia, despres de que ells tindran la libertat de retirarse Y per est efecte los sera donat bon passaport.

5. art. Tots los presoners de una part y altra generalment seran tornats sens rescat.

6. art. Las barcas que seran dins lo port que seran de francesos y las de Cathalans que voldran seguir tindran saluo conducto per anarsen en Fransa sens quels sie fet algun agraui o dany ni al bagatge que podran portarsen com a tocant a nosaltres ,o, als cathalans.

7. art. Quant lo S.r mariscal de La Motte y los s.rs Loctinents generals tant francesos com Cathalans mariscals de camp senyors de la Audientia Real officials reals sobre nomenats y totas las tropas tant francesas com cathalanes suyssos alamanys y altres nacions exiran de B[arcelon].ª aniran a dormir a Mollet lo segon die seguent a Cardadeu lo terser a s.t Celoni, lo quart die a Hostalrich lo quint a les Mallorquines lo sise a Quart y Sal prop de Gerona lo sete a Seruiat lo vuyte a Fortiach lo noue a Castello de Empuries y a mes dels dits nou dies de cami se faran dos dies de repos durant lo qual cami y repos los s.rs Espanyols forniran lo pa a dites tropas y siuada per los caualls y sera donada escolta suficient per conduhirles fins al primer lloch tocant a nosaltres hont hi haura guarnicio francesa.

8. art. Que nos podra en manera alguna detenir algun Official ni soldat de les sobredites tropes per deutes ni altrament.

9. art. Se prouehiran carretes mulas matxos o caualls per conduhir los

canons bagatges y nafrats y los nafrats que podran restar dins la Ciutat seran enuiats despres de estar bons sens cambi ni rescat.

10. art. Lo S.r mariscal de La Motte acompanyat dels S.rs Loctinents generals sobre nomenats mariscals de Camp S.rs de la audientia real y altres officials reals y totes les sobredites tropes y altres gents de qualseuol conditio sien eixiran per lo portal nou prenent lo cami de s.t Andreu mentres que la armada de Espanya sera en batalla enues lo portal de S.t Antoni per les rahons que lo s.r C[om].te de Meronuille de Rius (*) dira.

11. art. Seran donats rehenes sufficients que sen aportaran a Roses fins que los articles sobre specificats sien exequutats de la manera que esta dit, despres de que se enuiaran les dites rehenes ab tota manera de seguretat.

Concordat cum suo originali
JOSEPHUS FITA»

Y que la carta que entenia enuiar per lo trompeta lo die de dema seria pera notificar al general del Rey Catholich com sa Ex.a en conformitat de la present Ciutat hauian deliberat ententendrer apactar y capitular sobre lo rendiment de la present plassa y que per dit effecte han nomenat ço es sa Ex.a dit s.r comte de Rius (*) y la present Ciutat m.o Francesch Puigjaner à effecte de tractar y capitular dits pactes y pera demanar al General del Rey Catholich dos persones per reenes les quals hauia de enuiar a la present Ciutat tant quant lo ajustament de dits pactes trigaran de ajustarse per les quals dos reenes la present Ciutat los ha de aposentarlos en una casa y donarlos à menjar a gastos de la present Ciutat y ademes de tot lo refferit per dites persones dit s.r Conseller en cap digue y refferi que attes la present Ciutat hauia deliberat de ajustar pactes ab lo general del Rey Catholich aserca del Rendiment desta plassa y la present Ciutat te erigits y creats sinch tercios de infanteria per sos presidis compres lo de Montjuich ab sos officials majors y menors que aparexeria que aquells fossen extints ara y pera quant sien ajustats dits pactes tot lo qual fet referit com tambe tot lo demes contengut en lo primer fet proposat dits s.rs Consellers donaren per propositio al dit consell pera que delibere lo fahedor

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que la present Ciutat extinguesca y tinga per extincts ara y pera quant los pactes fahedors entre lo Ex.im general del Exercit del Rey Catholich y la present Ciutat seran firmats com de present nunc pro tunc lo

Deliberatio

Que la present Ciutat extinguesca los sinch tercios te fets y artillers.

(*) Rieux.

present Consell extingueix tots los sinch tercios compres lo de Montjuich y artillers que fins vuy te la present Ciutat stipendiats tenint facultat los s.rs Consellers de fer retenir dits tercios fins lo die de la entrega Y que los pactes fets per part de la present Ciutat reportats a sa Ex.a del s.r virrey sien aquells remirats per los mag.chs aduocats de la present Casa y los dos aplicats y corregits aquells de ab lo modo y forma que sa Ex.ia ha donat intelligencia a les persones li han reportada la embaxada attes no si considera dany per la present Ciutat y que corregits aquells ne sien tretes esta nit les copies conuenients junct ab les instructions pera lliurar aquelles tant a m.o Francesch Puigjaner com als Ill.es s.rs Deputats Capitols y Bras militar gastant per dit effecte los s.rs Consellers lo conuenient Y en lo tocant a preuenir la casa que han de habitar las rehenes que han de venir del Exercit del Rey Catholich a la present Ciutat com lo gasto que faran dites rehenes per raho de aliments los aura de prestar la present Ciutat tot lo temps estaran en ella sie comes com lo present consell ho comet als s.rs Consellers pera que sa senyoria dispose y gaste del comte mes despedit tot lo que sie necessari y conuindra aserca de dit fet ab plenitut de poder y sens refferiment algu al present consell y que lo present Consell sie porrogat pera dema a les dos hores sens assenyalar campana sino sols ab lo prego de la trompeta.

Que los pactes fets per la present Ciutat sien remirats y ne sien fetes les copies conuenients.

Que lo aposentar las renes y lo gasto han de fer sie comes als s.rs Consellers.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 391 a 402.)

APÈNDIX XLVIII.

DICTO DIE sexta Mensis octobris
anno a natt[ivitat].e Domini MDCLij.

Consell de Cent per las materias corrents de pactes.

CONUOCAT y congregat lo Saui consell de cent jurats &c. en lo qual consell lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes s.rs Consellers sos companys lo segon que ha renunciat lo Carrech consular y lo quint malalt digue y refferi en dit Consell com esta nit per medi de un trompeta del camp del Rey Catholich reberen los s.rs Consellers una carta de m.o Francesch Puigjaner donsell trames per part desta Ciutat com à embaxador al Exercit del Rey Catholic pera tractar ab lo Ex.im General de dit exercit lo ajustament dels pactes aserca del Rendiment desta plassa y aixi

mateix la resposta feta per lo Serenissim Princep Don Joan a la demanda feta per dit m.° Francesch Puigjaner per part desta Ciutat la qual carta y Resposta foren llegides en dit consell del tenor seguent

✠

«Molt Ill.es SS.rs Concellers y Saui Concell de Cent.

Carta enuiada per lo s.r Puigjaner.

Ab la conformitat y asistencia del s.r mariscal de Miranuila antes de apearnos en la casa sens ha asenyalada, donantnos la taula lo s.r baro de Sabach (*) mestre de Camp general de la armada del s.r Rey Catolich, fentnos onra y merce de comboyarnos los SS.rs duch de Alburquerque duch de Tursis y lo dit baro de Sabach (*) y moltas personas de lustre, besaram la ma a S. A. y per no tenir lo mariscal de Miranuila acomodat son memorial, a la tarda retornarem a besar la ma a sa Altesa, que lo s.r marques de Mortara esta ausent procurí donarli lo memorial per part de V. S. ab lo mayor respecte y humilitat posible dient la uoluntat de V. S. en tornar a la antiga obediencia de la mag.t Catolica sperant de sa mag.t y del fauor de sa altesa tot amor y que sera seruit mirar aquexa Ciutat y demes de la Prouincia ab los affectes y entranyas de Pare y senyor, fonch seruit sa altesa dirme que manaria veurer lo memorial y que sem donaria la resposta y que estigues V. S. asegurat de la benignitat y clemencia de sa mag.t procehint V. S. en lo demanar ab la umilitat y rendiment de Vasalls auentlos tinguts sempre sa mag.t com a tals, y quens voldra y amara a tots los Prouincials ab demonstracions de fauors y gracias.

Esta tarda estant retornant la visita lo s.r mariscal y jo als SS.rs duch de Alburquerque y duch de Tursis sa altesa per medi de son secretari nos ha donat la resposta la qual ua ab la present dientnos que auia ordenat y manat donar dos trompetas la huna al s.r de Miranuila pera lo s.r de la Mota y laltra per mon despaig a V. S. y axi no scric a dit s.r puix ja te lo mateix auis. V. S. premedite lo que importa en seruir a sa mag.t y conseruacio de aquexa Ciutat y prouincia, perque sa altesa y estos SS.rs nos diuan que tota la Costa de la mar esta rendida y moltissims llochs dins de la terra estan prestant la obediencia, V. S. tracta de sa conseruacio y axi uulla conciderar en gran manera lo conuenient en la resposta que sa altesa en tota manera enten que lo procehir de V. S. a de esser tot rendiment y demanar clemencia y benignitat a sa mag.t la resposta e poguda fer ab tota breuedad. V. S. en lo de son seruey com a son obedient me mane sempre y g[uar].t n.e S.r del Camp serca Bar[celon].a, a 5. de octubre. *1652*

Seruidor y humil criat de
V. S.
Franc.h Puiggener» (signat)

(*) Seebach.

✠

Resposta feta per lo s.[r] Don Joan de Austria a Fran.[c] Puigjaner embaxador de la Ciutat de B[arcelon].[a]

«Hauiendo salido de la Ciudad de Barcelona Mosieur el Conde de Merenuille y de Rieux y Francisco Ruginer (sic) Donçell, el primero por parte de Mosieur el Mariscal de la Motte a tratar de los intereses y Capitulos de la guarniçion para salir de la Plaza y el otro por parte de la Ciudad a proponer diuersas suplicas, y entregado cada uno un papel al serenisimo Señor el s.[or] Don Juan Responde S. A. que esta dispuesto á abrazar y desear que se ajusten las cosas en la mejor y mas reciproca correspondencia. Pero siendo el primer paso que se deue dar en este negocio conforme a toda razon, exemplares i estilos de la guerra sauer los bastimentos que ai dentro de la Plaza para poder segun ellos regular el ajustamiento de las condiçiones que se piden por Mosieur el Mariscal de la Motte, y asi mismo las suplicas de la Ciudad, es neçesario que antes de llegar á examinar lo contenido en los dichos dos papeles se muestren los almagacenes y otros quales quier lugares donde estuvieren los granos y demas Viueres conque al presente se halla la Ciudad a Don Gaspar de la Cueua y Dn Joseph de Villalpando, que son las Personas que se han dado por rehenes, permitiendo asi mismo que entre en la Ciudad otra que S. A. nombrara para que tambien interbenga a este reconocimiento y pueda boluer a dar razon de las cantidades efectiuas que se hallaren, porque si no huuiere las suficientes para dar raçion entera *40* dias a toda la gente de guerra y Ciudadanos (como diuersas veces ha hecho S. A. preuenir por cartas del señor Marq[ue].[s] de Mortara) ha de tener diferente consideracion todo lo que se pide, y por si se quisiere decir que siendo Barcelona ciudad maritima no deue pasar por esta regla se responde que hauiendo tenido su Mag.[d] desde que se puso el sitio a esta Plaza delante della tan creçido numero de fuerzas de mar y tan superiores a las enemigas como los efectos lo han mostrado en las occasiones que las del Rey christianisimo han intentado socorrerla, no ai razon ni causa que la pueda escusar de sitiada realmente por Mar y Tierra y por el consiguiente dejar de sujetarla a tales leyes. En quanto al ajustamiento de las Capitulaçiones militares, pero en quanto a la Çiudad poniendose en manos de S. M.[d] no se entiende esto, sino que aunque no aia que comer mas que para un dia sera admitida benignamente En el campo s[ob].[re] Barz[elo].[na] a *5* de octu.[e] *1652*.»

Les quals llegides dits s.[rs] Consellers donaren per propositio al dit Consell pera que delibere lo que mes conuinga al seruey de Deu nostre Senyor y benefici y conseruatio de la present Ciutat.

Que lo fet proposat sie comes a la juncta per est effecte anomenada.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que tot lo fet proposat dependents y emergents de aquell sie comes com lo present Consell ho comet a la mateixa juncta per est effecte anomenada pera que dispose lo fahedor de la manera apareixera mes conuenir al major seruey de sa Mag.[t] Catholica y benefici

de la present Ciutat y Prouincia ab refferiment del que auran obrat al present consell no disgregantse ell fins sie despatxat lo negoci.

E, en executio de la demunt dita deliberatio la dita junta se conuoca apart pera fer y minutar la carta se hauia de enuiar al serenissim s.r Don Joan de Austria (la qual es de veurer en lo Registre de la present Casa sots la present jornada) (1) la qual carta fonch llegida en lo present consell despres de esser feta y donada per propositio peraque delibere lo fahedor y tambe dits senyors Consellers digueren y refferiren al present consell si aparexeria conuenir scriurer al s.r Duch de Alburquerque Duch de Tursis baro de Sabach (2) y don Gabriel de Llupia estimantlos la merce fan a esta Ciutat y aixi suplicarlos sien seruits suplicar a sa altesa vulla concedirnos lo per nosaltres demanat donant tot lo dit fet per propositio al present consell peraque deliber lo fahedor

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent

Que la carta minutada legida al present consell pera sa Altesa se enuie a m.o Francesch Puigjaner embaxador desta Ciutat peraque de sas mans la done a S. A. his responga tambe a la

Que la carta llegida al present consell se enuie a sa A. y que se scrigue a

(1) Heus aquí son contingut: — «Al S.r don Joan de Austria. = Serenissim Senyor. = Aquesta Ciutat estima summament a v. Al.sa la honrra y merce es estat seruit ferli en la resposta nos ha enuiada en lo que suplicam a sa mag.t (que Deu guarde) per medi de Fran.h Puig Janer nostre embaxador y la voluntat que v. Al.sa te en que les coses se aiusten com conue al seruey de Deu y de sa magestat y benefici desta ciutat lo que confiam alcansar ab lo medi de v. Al.a com ho suplica de quins prometem tota honrra y fauor. En lo tocant als viures te esta ciutat pot v. Al.sa estar cert no ha tingut ninguna carta desta preuentio del ex.m Marques de Mortara y tambe que no ha estat en ma desta Ciutat diligensiar abans lo que ara fa perque estas cosas era forsos correguessen per ma del qui tenia lo gouern per lo Rey christianissim y en effecte com la Ciutat es gran les matexes cases de particulars son magatsems que cada hu a procurat tenir les prouisions per sa casa necessaries y encara ab auantatje per no saber lo temps que estes coses podrian tardar a tenir fi y axi quant a v. Al.sa aparega se fes aquesta regonexensa a esta Ciutat li esta be se fassa y dar gust a v. A.a en tot lo que sia de son seruey empero com sia sert que se an de trobar en ella viures per molts dies mes del que v. A.a es seruit dir se acontenta tingan los ciutedans apar que asso no ha de seruir sino de dilacio la qual voldria euitar aquesta Ciutat desitjant summament tornar sots la obediensia antiga de sa Mag.t catholica, y axi de nou sup[lic].a humilment aquesta Ciutat sia v. A.a seruit manar veurer lo que per part della se suplicá a sa Mag.t confiant que sa Mag.t nos ha de fer merce y honra en tot mirantnos com a pare y Senyor que en tot estarem molt attents al que sera de son major seruey com tenim obligacio y a no tenir per cosa que requereix demasiada dilacio suplicariam a V. Al.a nos donas licensia per enuiar embaxador a sa Mag.t lo qual postrat a sos Reals peus lo suplicas que usant ab nosaltres de sa real clemencia y benignitat fos de son Real seruey concedirnos lo que tenim suplicat Pero confiam que sens fer esta diligensia nos aconsolara en aquest particular V. Al.a sperant de sa Ma esta y majors merces a qui nostre S.or Guarde y en sa grandesa augmente Bar[celon].a y octubre als ,6, de *1652*.=Ser.m [S.or]= de V. Al.a Humilissims seruidors = qui ses mans besan = Los Consellers de Bar[celon].a »— (Registre de *Lletres closes* de 1652 a 1656, fol. 56.)

(2) Seebach.

Fran.c Puigjaner y altres persones.

carta de dit Embaxador (1) enuiantli aixi mateix copia de la que se scriu a sa Altesa per sa instructio Y aixi mateix manen los s.rs Consellers scriurer a las personas y titols nomenades en la Propositio lo die de vuy feta y altres si aparexera conuenir donantlos gracias de la honrra y merce han feta a esta Ciutat en persona de dit Puigjaner (2) donant lo plech al trompeta qui es estat trames per la Ciutat y que per un Ciuteda y un militar del present consell per sa senyoria nomenadors se done noticia a sa Ex.a del s.r de la Motte del que esta Ciutat escriu a sa Altesa y demes persones al[t] refferides perque en una conformitat y en negoci tant graue se obtinga lo fi ques desija.

Ques done noticia a sa Ex.a de las cartas la present Ciutat scriu a sa A. y demes persones.

Propositio sobre de emprestar certa quantitat que demana lo s.r de la Motte.

E Apres dit s.r Conseller en cap de voluntat dels demes demuntdits s.rs Consellers sos Companys digue y refferi en dit consell com sa Ex.a del s.r Virrey una y moltes vegades los hauia dit y suplicat a dits s.rs Consellers fossen seruits proposar al present consell que ell estaua sens diners pera podersen tornar (sempre y quant fossen ajustats los pactes entre la present Ciutat sa Ex.a y lo Ex.im General de las armas del Rey Catholich) y pera poder pagar al soldats tant de infanteria com cauallaria alguna cosa y que perço fos seruit lo present Consell emprestarli lo compliment y fins en la quantitat de vinty quatre mil y cent lliures que seria ab lo que te rebut lo cumpliment de cent milia lliures Que ell prometia fer a la present Ciutat totes les obligacions con-

(1) Diu així la resposta: — «A m.o Fran.h Puigjaner=Lo Paper donat per part de sa Altesa en resposta de la Embaxada per v. m.e reportada hauem legit en lo Saui consell de Cent y lo contengut ab sa Carta, y com hajam vist que lo gust de sa altesa es voler saber antes de acordar cosa si esta Ciutat tenia en sos magatsems los blats que diuhen esser necessaris segons reglas militars pera viurer quaranta dies es estat forsos sabent com v. m.e sab molt be que may se ha tingut magatsem en tot lo present siti respondrer ab la generalitat que veura ab la de sa altesa posant totas nostras confiansas als peus de sa mag.t ab interuencio del fauor y amparo de sa altesa y demes Senyors ques troban aqui van dirigidas las cartas inclusas pera que trobant v. m.e esser ben rebudas nostras rahons se puga passar auant en suplicar de nou sens concedesca las merces qne demanam en lo primer memorial a imitatio del que feu lo S.r Rey don Joan en lo any *1472* de manera que al manco restassem com estauam en lo principi del any *1640* dexant los altres capitols que concernexen interessos particulars pera las corts ,o, al manco lo concedirli temps competent pera poder acudir als peus de sa Mag.t Y si bens diu que sa altesa auia fet donar una trompeta pera aportarnos las cartas, lo cert es que aquella nons es vinguda a nosaltres directament sino al S.r Mariscal y en quant als viurers quant fos forsos lo ferse la regonexensa en las casas dels particulars que son los magatsems quey ha haguts en esta Ciutat tenim confiansa y probabilitat se ni trobaran per molts dies per que ningu esta sense tenir un tant de que passar y qualseuol que te diner fins ara no li a faltat pa y despres ensa que v. m.e es fora y ha algunas taulas publicas en les quals se ven pa y lo de la ortalissa y peix sab v. m.e que es de una gran consideracio y la molta valoteria (sic) y no obstant tot lo sobre dit restam sempre subordinats en aiustar las materias de la millor manera ques podra y judicara conuenir al seruey de sa mag.t que Deu G.de y benefici desta Ciutat. Guarde Deu a v. m.e Bar[celon].a y octubre .6. de *1652*.=Los Consellers de Bar[celo]na.» — (*Lletres closes* de 1652 a 1656, fol. 58.)

(2) En l'esmentat Registre de *Lletres closes*, a fol. 57, se troben les minutes de dites cartes.

uenients y que tambe prometra aquellas tornarlas a la present Ciutat, en la Ciutat de Narbona, o alli ahont aparexerà al present consell Totes les quals coses dits s.rs Consellers donaren per propositio al present Consell peraque delibere lo mes conuenient al benefici de la present Ciutat.

Ques deixe a major deliberatio.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que lo fet proposat sie deixat com lo present Consell lo deixa a major deliberatio.

Fet de emprestar al hospital general blat y diners.

E Apres fonch proposat per dits s.rs Consellers que attes los administradors del hospital General vingueren lo die de ahir a representar a dits s.rs Consellers com los pobres de aquella casa patian summament de fam pera no tenir pa pera menjar y que aixi fossen los s.rs Consellers seruits emprestarlos sinchcentes lliures pera comprar blats a la qual petitio dits s.rs Consellers deliberaren sinchcentes lliures a Rafel Guinart mercader caixer de la taula a effecte de entregar aquelles a Anthoni Tarrassa procurador de dit hospital a fi y effecte de comprar blats, y que aixi mateix lo present consell fos seruit deliberar y llohar lo que los s.rs Consellers han deliberat tant en raho de dites sinc centes lliures com encara en las quantitats de blats sels han emprestat que seran cent quarteras poch mes o, manco y que aixi matex veja lo present consell sis giraran altras sinch centes lliures a dits Ad[ministrado].rs de dit hospital per la subuentio de las necessitats se pateixen en aquella casa Tot lo qual fet dits s.rs Consellers donaren per propositio al dit consell peraque delibere lo que millor aparexera conuenir.

Loar y aprouar lo blat los s.rs Consellers hauian donat al hospital general y 500 ℔ ₰ los hauian donades y girarlosne altras 500 ℔ ₰.

E lo dit consell feu la deliberatio seguent Que attesa la urgent necessitat que los dies passats fins vuy te lo hospital general de la present Ciutat de blat peral sustento de aquella casa referida en la propositio loant y aprouant lo present Consell la quantitat de Blat que los s.rs Consellers han manat donar a aquella casa o, sien cent quarteras o, no arribe la quantitat a aquelles, y les sinchcentes lliures que ahir delibera sa s.a fossen lliurades a dit Tarrassa procurador de aquella casa tot per via de emprestich sien donades als ad[ministrado].rs de dit hospital general per dit effecte de compras de blats y altras sinchcentes lliures y perço sien despedidas las Cautelas oportunas en la forma acostumada ———————————————— D ℔ ₰

E Apres fonch llegida en dit consell una suplicatio donada y reportada per part del Molt Ill.re s.r Deputat Ecclesiastich la qual fonch llegida en lo present consell del thenor seguent

Suplicatio del molt Ill.e s.r Deputat Ecclesiastich.

«Dijous als tres de octubre MDC Lij.

En aquest die en la matinada lo Molt Ill.e s.r Deputat Ecclesiastich junta la nouena de les persones dels tres estaments en son concistori a la qual ha feta la prepositio seguent la qual en alta veu es estada llegida en dita nouena per lo Scriua major del dit general.

«Molt Ill.e S.r

A instancia de la present Ciutat de Bar[celon].a feta als tretse de octubre 1651. inseguint lo vot fet per alguns mag.chs doctors de la Real Audientia aduocats de la Ciutat y altres doctors aplicats inseguint en tot las resolutions presas per lo saui consell de cent tingut als 8. y 14 de dit mes y any obriren concistori en la present Casa los Illustres Deputat Ecclesiastich y oydor Real los demes Illustres concistorials absents per la necessitat urgent quey hauia en la present Ciutat de dit concistori los quals vot y resolutions posaren en executio ab molt gust attenent al benefici de sa Mag.t Christianissima conseruatio de la present Ciutat drets de la generalitat y de tot lo Principat acudint ab tota puntualitat en obrar lo que per part de dit concistori es estat possible de tot lo qual te V. S. plena noticia Y com de present no sols dura [dita] urgent necessitat pero encara sie mes apretada com es publich y notori y lo poder tenir concistori residesca en dits s.rs Deputat Ecclesiastich y oydor Real assoles y de present se tinga noticia certa que lo dit s.r oydor Real ses absentat de la present Ciutat y per conseguent dit s.r Deputat Ecclesiastich reste sol lo qual per raho de la absentia de dit s.r oydor dubte poder tenir concistori y obrar cosa alguna aixi en benefici de dita Ciutat y del present Principat. Perço representa a V. S. ditas cosas peraque se seruescan aconsellarli lo que deu fer y obrar en aquest cas tant apretat considerada la urgentissima necessitat de tota la Prouincia en las materias corrents en las quals va la total destructio de tot lo Principat ,o, conseruatio de aquell y drets de la Generalitat offerint en tot posar en executio lo que V. S. sera seruit aconsellarli restant ab molta certitut que ab la bona censura y consell de V. S. aniran totas las cosas dirigidas al major seruey de Deu nostre s.r conseruatio de dita Ciutat drets de la generalitat y benefici comu de tot lo Principat.»

E la dita nouena apres de hauer ohida dita propositio y aquella molt ponderada aconsellaren al Molt Ill.e s.r Deputat Ecclesiastich ques fes Embaixada als Molt Ill.es s.rs Consellers suplicantlos fossen seruits en cas tant apretat com lo corrent aconsellar lo que sera mes conuenient per lo major util del Principat y Comptats que del madur Consell de V. S. espera tots los aserts en lo present cars y que la present propositio y resolutio sia reportada per un militar y un Ciuteda.»

La qual suplicatio llegida dits senyors Consellers donaren aquella per propositio al present Consell pera que delibere lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que lo fet proposat sie comes com lo present Consell ho comet als s.rs Consellers y a vuyt persones del present consell ab igual numero de estaments per sa s.a nomenadors y dels mag.chs Aduocats de la present Casa pera que diligentment batuda y conferida la materia premedite aquella junta lo que apareixera se deu fer en lo fet proposat aduertint las aduertentias que al s.r Deputat Ecclesiastich apareixera donar per la bona directio del negoci y apareixent a dita juncta que de la resolutio que allis pendra ne deguen fer sabidor al present Consell los s.rs Consellers peraque puga pendrer la deliberatio que mes conuindra y que de aquesta deliberatio ne fassen sabidors los s.rs Consellers a dit s.r Deputat Ecclesiastich per medi de las personas que apareixera a sa senyoria.

Que lo fet proposat sie comes als s.rs Consellers vuyt persones y mag.chs Aduocats ab relatio al present consell.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 404 a 410.v)

APÈNDIX XLIX.

DICTO DIE. [9 d'Octubre de 1652.]

CONUOCAT y congregat lo Saui consell de cent jurats &c. en lo qual consell lo s.r Conseller en cap en veu sua y dels demes senyors Consellers sos companys lo segon que ha renuntiat lo offici consular, digue y refferi com sa senyoria per medi de un trompeta del Exercit del Rey Catholich hauia rebudes cartes del Serenissim Princep don Joan dels Ex.ims don Carlos Doria, Duch de Alburquerque Baro de Seebach y dos de m.o Francesch Puigjaner embaixador desta Ciutat la una scrita als s.rs Consellers y Saui consell de cent y laltra al s.r mariscal de la Motte les quals foren legides en lo present Consell del thenor seguent

«Muy agradable me ha sido la carta que me han escrito los Consellers de la Ciudad de Barçelona que me ha dado Francisco Puigjaner por la confiança que muestran de las veras conque deseo encaminar las materias en la forma que mas combenga al seruicio de Dios de su Mag.d y al major beneficio de la Ciudad por que con esso me prometo acreditar mi voluntad disponiendolas de manera que todos reconoscan el beneficio con satisfacion publica Y para prueua desta verdad me redusgo à creher todo lo que me dize la Ciudad en orden al punto de los viueres porque aunque pudiera responder lo que se me ofrecia en este particular como mi intento no

Carta de sa Altesa.

se aparta de la Real mente del Rey nuestro Senyor y esta se reduçe à abraçar y admitir con amor de Padre a sus vassallos arrepentidos y pesarosos de los *h*ierros cometidos no deseo difficultar nada, sino antes bien procurar que la Ciudad de Barçelona tenga muchos meritos que poner a sus Reales pies paraque tanto mas facilmente consiga de su clemencia las graçias y combeniençias que puede desear. Y pues muestra la Ciudad querer caminar con breuedad a la conclusion deste negocio y jo procuro verla quanto antes libre de los trabajos que padeçe y restituida a la ouediencia de S. Mag.[d] y a su antiguo lustre, facilmente parece que se podra conseguir el deseo de todos pues poniendose la Ciudad enteramente en manos de s. Mag.[d] pidiendo perdon de los *h*ierros passados y admitiendo (luego que salgan los franceses) guarnicion dentro della y en Monjuich cuio sustento ha de correr por quenta de s. Mag.[d]; offresco perdon general de todos los excessos y delitos cometidos desde el año *1640*. hasta aora a toda satisfacion en virtut de la plenipotencia que tengo de s. Mag.[d] exceptuando solo a Don Joseph Margarit que como principal causa de todas las desdichas que ha padecido este Principado no es digno de goçar deste beneficio. Y tambien prometo *h*echarme a los pies de su Mag.[d] para que usando de su Real grandeça conçeda todo lo que se suplicare por parte de la Ciudad sin poner duda en conseguirlo, deuiendose creer de su prudencia que no excedera en nada de lo que pidiere de los limites de la raçon y del obsequio y reuerentia que deue a su Rey. Pero si la Ciudad no haze este acto de confiança y repara en admitir la gente de guerra, cosa que no puede ni deue escusarse asi porque siendo frontera de las plaças que ocupa el christianissimo seria dejarla expuesta a euidente riesgo de ser imbadida de sus armas como porque es el unico medio de asegurar la quietud y reposo comun y de euitar comoçiones populares que originan de nueuo los daños que se han experimentado en el discurso de doçe años que es el solo fin que se lleua y lo que deue desear y solicitar la Ciudad para no llegar à ver otra ves tanta sangre inocente de sus hijos derramada injustamente tanta noblesa desterrada de su patria tanta opression y miserias del pueblo, tantas honrras manchadas; Y finalmente tantos thesoros desperdiciados Digo hablando con toda ingenuidad que no sera possible que se luzgan mis dezeos encaminados sin duda al major bien quietud y seguridad de la Ciudad, ni ella podra acreditar de otra manera el efeto que muestra al seruicio de S. Mag.[d] y a su propria combeniencia. Nuestro Señor &c. Campo sobre Barçelona *8* de octubre *1652*.

DON JUAN.»

Carta del Ex.[im] s.[r] Duch de Tursis.

«Reziuo la Carta de V. S. con toda la estimacion que merece la justa confiança que de mi haze essa Ciudad como hijo de mis padres y heredero de sus obligaciones puede creer V. S. la voluntad y afecto que aplicarè a su seruicio deseando su major descanso y combeniencias y cumpliendo con esta circunstançia y con las atenciones de reconoçido a los fauores que en tantas ocasiones los de mi Casa han rezeuido de V. S. deuo assiguralle que la Real grandeça del Rey nuestro Señor (que Dios guarde) y la summa benignidad del s.[r] Don Juan no necessitan de ninguna interposicion de oficios para que la Ciudad alcançe postrandose a los pies de S. Mag.[d] en la

forma que deue todo lo que puede desear y assi no dude dello V. S. y este cierta que siendo este el medio mas siguro S. A. procurara que se experimente su amparo y protection dando à la Ciudad muchos motiuos de agr*e*decimiento y que los Criados de su Mag.t nos hemos de holgar de vella con la quietud y descanso que todos deseamos. Dios g.de a V. S. muchos anyos del Campo a 7. de octobre *1652*.

B. L. M. a V. S.
Su mayor Seruidor
D. Carlos Doria Carretto»

Carta del Ex.im s.r Duch de Alburquerque.

«No solo hago estimaçion de la carta de V. S. sino de que tenga tan presentes las memorias de mi Padre a quien procuro ymitar en la voluntad y afecto que mostro siempre á V. S. y aun para excedelle me acompanyan majores requisitos pues es fúersa que me tire el ser Cathalan por sangre y naturalesa por ella estoy obligado a solicitar las combeniencias y quietud de V. S. y el Rey nuestro Senyor (que Dios guarde) las desea tanto siendo S. A. intercessor y medianero dellas que bienen á sobrar mis diligencias y ruegos pero no por esso desistire de hazellos muy particulares y como hijo que soy de V. S. le aconsejo se arroje a los pies de su Mag.d y de s. A. que es el mejor camino de alcansar toda la gracia que V. S. puede desear y crea lo que le digo como Catalan y como Cauallero que el poner su Mag.d guarnicion dentro de sus murallas no es paraque V. S. las sustente la pague ni la aloje sino solo paraque viua V. S. con major seguridad y defensa sin que por estar las puertas ocupadas por soldados de su Mag.d aya V. S. de perder derechos que le huuieren tocado siempre de las entradas y salidas que todo eso se quedara en su primera firmesa y en fin V. S. tome el dispidiente de admitir guarnicion para alcanzar mucho que buenos procuradores tiene en su Mag.d y en su Altesa y bien puede satisfaçerse de que jo no la desajudo. G.de Dios a V. S. como deseo. Campo à 7 de octobre *1652*.

B. L. M. su major Seruidor
El duque de Alburquerque.»

Carta del Ex.im s.r Baro de Seebach.

«Su Carta de V. S. he reçeuido y estimado la merced que en ella me haçe: pudiendo assegurar a V. S. es muy justa la confiança que muestra tener de mi; porque me hallara con la buena disposicion que he tenido siempre en quanto tocare a V. S. con la atencion de mis obligaçiones; y siempre que V. S. se *h*eche a los reales pies de su Mag.d (Dios le guarde) no puede dudar de su grandeza y de la venignidad del s.r Don Juan hallara V. S. entera satisfaction en sus particulares Yo lo representare assi al Rey nuestro Señor y lo solicitare con s. A. y procurare que essa Ciudad quede certificada desta verdad Suplico a V. S. le de el lugar que se le deue y a mi no me tenga ocioso en lo que pueda seruir à V. S. que guarde Dios como deseo. Campo sobre Bar[celon].a 8. de 8.bre *1652*.

Seruidor de V. S. que sus manos besa
Juan Jorge Baron de Seebach.»

Carta de m.º Fran.c Puigjaner scrita a la present Ciutat.

«Mòlt Illustres s.rs Consellers de la Ciutat de B[arcelon].a

La resposta y cartes per estos senyors que fonch seruit V. S. enuiarme per la ultima trompeta sem foren donades diumenge passat a deu horas de la nit per un oficial del s.r baro de Sebach Lo dilluns seguent doni las dels s.rs Duchs de Alburquerque y de Tursis y baro de Sebach (que la de Don Gabriel de Llupia per estar fora ab lo s.r Marques de Mortara no a pogut ser) suplicant los ab las veras pot creurer V. S. se interposassen ab sa altesa volgues onrar y fer merse a la Ciutat en lo que se suplicaue a sa Mag.t que jo ja tenia intelligencia no acontentaua de ninguna manera lo modo que la Ciutat demanaue si be sa Altesa y estos senyors y tota la cort sempre me han dit y assegurat volia sa Mag.t fer gracias y merses a la Ciutat en gran manera.

Lo mateix dia antes de mitx die doni ab companya del s.r Mariscal de Miranuila la que V. S. me tenia enuiada a sa Altesa y postrat a sos peus ab lo effecte pot V. S. creurer li supliqui fes gracia y merse a la Ciutat segons lo memorial li auia donat, sempre sa Altesa ab la demostracio de volernos ab lo major agrado se pot pensar me digue que faria tot quant seria possible y que se arrodillaria als peus de sa Mag.t catolica pera que nos done lo que deuem demanarli pero que quant ab lo modo se hauia demanat no tenia cami, que se hauia de supplicar a sa Mag.t de different manera. En conclusio s.r no es estat posible ni veig medi pera tal cosa puix estos senyors tots diuhen que sa Mag.t no pot aderir al modo que la Ciutat à demanat.

Air dimars solicitant ab companya del s.r mariscal Miranuila la resposta de sa Altesa fonch seruit dirme que me la enuiaria per son Secretari com aixi fonch seruit enuiarmela a las vuyt de la nit en casa del s.r Baro de Sabach dientme de paraula lo que contenia, y es que sa Altesa ab la resposta li à fet V. S. en raho dels magatsems y grans se dona per satisfet y que quant majors quantitats de grans se trobaran en casa dels particulars sera major seruey de sa Mag.t puix coneixera que en temps que la Ciutat tenia de viurers auia suplicat volgues seruirse volerla y retornarla en sa obediencia pero que quant al memorial li tenian donat que no era demanar ab lo respecte degut a sa Mag.t y que sa Altesa nol fara entendrer de ninguna manera a sa Mag.t puix no podria sino danyar que sa Altesa sab be lo quant vol sa Magestat fer gracias y merces a la Ciutat y Prouincia sens acceptio de persona ninguna sino es la de Don Joseph Margarit y que per tenir la gracia de sa Magestat y volernos y amarnos lo unich y precis medi es que la Ciutat enterament se pose en las mans de sa Magestat dient que confia mes de sa clementia y benignitat que del [que] podria merexer ni alcansar per qualseuols altres medis com qui arrodillat a sos peus li demana perdo del passat causat de un poble desatinat y continuat per mals consells que fet esta demanda encontinent sa Altesa en nom de sa Mag.t per son orde expres perdonara a tots de qualseuols excessos y delictes sens acceptio de persones sino es la de Don Joseph Margarit restituintlos las asiendas y aso diu sa Altesa en sa real paraula o, firmara ab los actes aparexera necessaris a satisfactio de V. S. y que ajustat aquesta demanda de confiança que sa Altesa sab de quant gran seruey sera de sa Mag.t que per alcansar tota clementia se demane per

V. S. que en exir de la plassa la gent y tropas del christianissim mane sa Altesa fer entrar en nom de sa Mag.t dins de la Ciutat y de Montjuich la guarnicio que aparexera conuenir a sa Altesa. com asso es tant different del que V. S. demana en son memorial, considerant lo que ha de tenir de difficultat arrodillat a sos peus no sols ara pero dende que he tingut intelligencia deya sa Altesa que aquest era lo unich y precis medi y que no podia ser de altra manera li he suplicat volgues onrar y fer merse a la Ciutat de ques prengues different resolutio y asso he instat ab estos senyors estos dias y no e pogut reuencero per ningun modo La raho diu sa Altesa que hauenthi en Cathalunya y Rossello tropas del christianissim y tenint plassas de guarnicio no pot sa Mag.t Catholica deixar la Ciutat de altra manera y que tambe es lo medi per assegurar tota quietut en la Ciutat y Prouincia y que la Justicia estiga ab tot respecte V. S. considerara lo quant conue tenir la gracia de sa Mag.t que lo temps tot ,o, remedia y ademes que assi se diu les obedienties estan prestant los llochs de la Prouincia y lo estat de la Ciutat que asseguro a V. S. me trobo affligit en gran manera no hauer pogut reuenser aquesta demanda La veritat es que sa Altesa dona grandissima demostracio de amor y que si la guerra es fora Cathalunya y Rossello que sa Mag.t aconsolara la Ciutat asegurant à V. S. que las guarnicions han de esser pagadas y asistidas per sa Magestat y que no se han de alotjar sino que estaran en la drassana y altres parts communes com estan vuy las del christianissim si be los cabos y officials estaran en las casas ques podran acomodar que estaran buydas sens que la Ciutat ni particulars hajan de gastar cosa.

Si per cas V. S. se ajusta al dit podra V. S. donar memorial del que sia conueniencia de la Ciutat que sa Altesa diu que es ben cert sa Mag.t fara tota onra y merse a la Ciutat com sia cosa que dega demanarse e, volgut assenyalar la cobertura y e, conegut de sa Altesa que per ara no sen parle V. S. considere millor lo que conue Jo spero que si V. S. ,o, demana a sa Altesa o, concedira ,o, o permetra fins que sa Mag.t o, concedesca y si V. S. te per conuenient enuiar persona o, personas a sa Mag.t despres de hauer fet las primeras demandas a sa Altesa arrodillantse a sos reals peus que sa Altesa acompanyara ab cartas lo demanaro a sa Mag.t aixi com V. S. pot suplicarley.

E procurat lo passaport per lo s.r Collector per dos vegades me ha dit lo s.r Duch de Alburquerque que prenga paciencia per ara sobre teniro en la instructio y desijaro no e pogut fer altra diligencia puix sa Ex.a es lo primer medi per sa Altesa en tenir ocasio jo la pendre.

Dire à V. S. que lo confessor de sa Altesa me a dit y tots estos senyors que lo major seruey se pot fer a sa Mag.t Catolica de que estigam certs encaraque agen seruit en aquest temps y asistit a las cosas de la Prouincia y de la Ciutat a de volernos y abrassarnos com de abans: vulle nostre s.r Maria ss.ma de la conceptio Sancta Eularia y demes sancts patrons asistir al que à de deliberar lo Saui consell de cent, que quant V. S. aura tractat ab la junta y communicat ab sa Ex.a lo que li aparexera que Jo ja scric a sa Ex.a que V. S. li dira nostres negocis, llegira en lo consell en tot o, en part lo que scric que çapia de paraula lo que sa Altesa me à dit per major asert me referesch a la carta de sa Altesa.

Lo ques demana per part del s.r Virrey esta molt auensat segons auisara lo s.r mariscal de Miranuila a sa Ex.a per lo que te offert sa Ex.a a V. S. antes de restar ajustat vulle nostre Senyor que la deliberacio pendra lo Saui consell de cent sia al seruey de Deu del Rey Ciutat y Prouincia y guart à V. S. del camp serca Bar[celon].a octubre a 9 de *1652.*

Humil Seruidor de V. S.
Francesch Puiggener.»

Carta enuiada per m.o Fran.c Puigganer a sa Ex.a del s.r Virrey.

«Excellentissim Senyor

No scrigui a V. Ex.a per la ultima trompeta per lo que sols demanaue sa Altesa los grans que hauia en los magatsems y puix musiur de Merenuila daua noticia a V. Ex.a y la Ciutat la auia de donarsela tambe no auria ocasio de ninguna cosa.

Ab esta entendra V. Ex.a per musiur de Merenuila lo auansat ab lo tractat per V. Ex.a y per la gent de la guerra y demes aniran seguint las tropas que segons lo caminat no aporta la difficultat que la Ciutat pot tenir y te en son negoci puix en lo memorial que doni a sa Altesa no si vol atendrer La Ciutat te lo intent de sa Altesa y es segons me ha dit resolutio que a de ser y no altra segons la resposta se me ha donat ab la carta va per la Ciutat closa si be se me a dit de paraula sa intencio la entendra V. Ex.a de la Ciutat: vulla Nostre senyor asistir a la deliberatio se ha de pendrer en lo consell de cent y nos done sa diuina gracia y à V. Ex.a guarde y li done la entera salut: del Camp deuant de Bar[celon].a a 9 de octubre *1652.*

Humilissim seruidor de V. Ex.a
Franc[e]sch Puiggener.»

Les quals llegides dits s.rs Consellers donaren aquellas per propositio pera que dit Consell delibere lo fahedor al seruey de Deu nostre Senyor de sa Mag.t y benefici de la present Ciutat.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que tot lo fet proposat dependents y emergents de aquell sie comes com lo present Consell ho comet als s.rs Consellers y a la junta per esta materia nomenada y les persones anomenades per los Molt Illustres senyors Deputats Capitol y Bras militar y aduocats de la Ciutat y aplicats pera que mirant y aduertint las cosas que apareixeran mes conuenir posen en un paper lo que deu fer la present Ciutat referintlo los s.rs Consellers al present Consell lo qual nos disgregue fins sie reportat dit fet en ell y presa deliberatio sobre de aquell al major seruey de Deu nostre Senyor de sa Mag.t Deu lo guarde y benefici de la present Ciutat.

E, Apres en executio de dita deliberatio foren llegits en dit consell tant lo parer fet per los s.rs Consellers y juncta als quals

es estat comes per lo present Consell com tambe la suplica minutada per los mag.[chs] aduocats de la present casa y altres aplicats lo qual parer y Suplica son del tenor seguent.

«A la juncta a qui V. S. ha comes lo censurar lo ques deu fer aserca del que se ha proposat en lo present consell, li apar que sera cosa acertada que V. S. delibere que vaja lo s.[r] Conseller en cap acompanyat de tres persones anomenadores per los senyors Consellers a S. A. a fer la Submissio que s. A. diu en sa carta y explicarli com la Ciutat se ajusta en tot y per tot al gust y voluntat de S. A. estimantli com es just la merse li fa en lo de fer la remissio general en lo modo que la offereix fer y tambe la offerta li fa de intercedir ab sa Mag.[t] lo que conuindra per benefici desta Ciutat de tot lo que li fa la Ciutat les gracies li son possibles segons semblants gracies honres y merses fetas per ma de S. A. se deuhen estimar y agrair y confiant ab la clementia voluntat y amor que ab S. A. regoneix la Ciutat de nou humilment postrada a sos reals peus li suplica que en virtut de la plenipotencia que te de sa Mag.[t] aixi com li concedeix la remissio dels delictes del any 1640. fins assi fets sia tambe de son Real Seruey concedir a esta Ciutat y a tota la Prouincia que les coses sien restituidas en lo estat que estauen abans de dit any 1640. y si altres cosas aparexera posar en la suplicatio ques ordenara per los aduocats de la casa ys llegira en dit consell pera ques presente a s. A. lo que tindra esta Ciutat a singular gracia y merse la qual merse se li suplica no apartantse del rendiment sobredit de estar subordinada a la voluntat y gust de S. A. y que dema los s.[rs] Consellers en forma de Ciutat acistescan a un offici fent celebrar aquell en la Capella de nostra Senyora de la conceptio en les claustres de la seu ahont tambe se podran trobar les persones de consell de cent suplicant à Maria Sanctissima vulla intersedir ab Deu nostre Senyor nos vulla fer gracia en lo fet present y en nostres actions de donarnos lo succes qual conue à honrra y gloria sua y en benefici desta Ciutat »

La suplica reportadora al ss.[m] s.[r] Don Joan de Austria llegida en lo present Consell desobre mencionada es assi cusida sub n.º 8. (*) Inseratur, peraque dit consell delibere aserca del contengut en aquell y aquella lo fahedor.

E lo dit Consell feu la deliberatio seguent Que sien fets dos papers ço es aquell que ha de reportar lo s.[r] conseller en cap al Serenissim Princep Don Joan contenint en ell la submissio y obsequi deu fer esta Ciutat a sa Altesa en nom de sa Mag.[t] demanant postrat a sos Reals peus perdo general de tots los errors comesos desdel any 1640. per esta Ciutat y particulars ab demostracio de viu pesar y sentiment de aquells ocasionats de una

Ques fassen dos papers lo hu per lo s.[r] Conseller en cap pera presentar al s.[r] don Joan y laltre tambe per lo effecte contengut en la present delib[eraci].º

(*) No hi és.

commotio de poble juntament ab la demanda y suplica de que sie seruit sa Altesa posar la guarnicio espanyola que li apareixera ser conuenient, en lo fort de Montjuich y muralles de la present Ciutat stipendiada dita guarnicio per sa Mag.t mentres durara la guerra en Cathalunya y Perpinya sia seruit sa altesa fer gracia y merse a esta Ciutat de restituhirla en raho de sos Priuilegis del modo y manera se trobaua antes del any *1640.* y lo altre contenint en ell la suplica y petitio de gracies y merses de conseruatio de Priuilegis y tot lo demes apareixera als mag.chs aduocats de la present casa y demes aplicats conuenir conforme las intelligencias se tenen de sa Altesa ab sa Real Carta y Cartes de m.o Francesch Puiggener y altres llegits en lo present consell y que se scrigue a dit m.o Francesch Puigganer per la trompeta donantli noticia desta deliberacio suplicant la permissio y llicentia per anar dit s.r Conseller a besar la ma a sa Altesa de part de la present Ciutat y que dema demati los s.rs Consellers en forma de Ciutat asistescan a un offici fent celebrar aquell en la Capella de nostra senyora de Conceptio en los claustros de la Seu ahont tambe se poran trobar las personas de consell de cent suplicant a Maria Santissima vulle intersedir ab nostre Senyor Deu nos vulla fer gracia en lo fet present y en nostres actions de donarnos lo succes qual conue a honra y gloria sua y en benefici desta Ciutat y que lo present Consell sie porrogat per dema demati despres del offici pera que en aquell se puguen legir los papers que dits Mag.chs aduocats auran minutats.

Que dema los s.rs Consellers asistescan a un offici &c.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 413.v a 419.v)

APÈNDIX L.

✠

P.r art. CAPITULACIO ab la qual la Altesa Serenissima del S.r don Joan de Austria ha concordat ab lo Ex.m mariscal de la Motta general de la Armada del christianissim Rey de França en Cathalunya, lo exit de qualseuol qualitats de personas de qualseuol natiuitat, nacio y condicio que sien.

2. art. Sa Altesa Concedeix que lo Ex.m mariscal de La Motta general de la Armada del Rey christianissim ab los s.rs llochtinents generals mariscals de camp, o, officials cauallers, y soldats ab

totas altres personas de qualseuol natiuitat condicio y nacio que sien las quals voldran seguir voluntariament la dita guarnisio ab lurs armes y bagatjes exiran sens esser visitats ni scorcollats ço es la Infantaria a la modo de la guerra y sen aportaran sis pesas de artillaria ço es tres grosses y tres petitas de las que pertanyen al Rey christianissim conduhidas per los officials de la artillaria de la dita guarnisio de qualseuol qualitat que sian ab les municions de guerra es a saber tres milles de poluora ab tant de plom y quatre milles de metja. Y los soldats de peu o, de cauall que podran hauer pres partit o, se seran rendits de una part o, altra restaran saluos sens poder ser demanats.

3.° art. Quant a las tropas de Caualllaria ellas exiran tambe comforme lo costum de la guerra ab llurs armes y bagatjes, monicions de guerra com tambe tots los caualls mulas y matxos que seran estats presos tant a la picoreya com rendits no seran demanats si no es que fossen estats presos vintyquatre horas abans de la present capitulasio.

4.° art. Sera permes a tota sort de personas de qualseuol natiuitat, condicio y nacio que sien ecclesiastichs o, seculars de exir ab la dita guarnisio fent la matexa marxa ab llurs fardos, mobles y bagatjes sens que pugan ser visitats detinguts, ni scorcollats ni ques puga res demanar dels dons, mobles, y confiscasions y altres presas que poden esser fetas fins a las ultimas vint y quatre horas apres la firma de la present Capitulasio. Y per los mobles y bagatjes que no sen podran portar ab ells, e dexeran procura als qui volran pera poderlos vendrer durant lo termini de sis mesos, apres del qual se donara passaport suficient en la seguretat del diner per ser enuiat en França o, altres llochs ahont seran los interessats, com tambe ells podran cobrar los diners que tindran en lo banch y taula de Bar[celo].[na] y altres llochs, deutes de diners quels tingan en comu o, en particular durant lo terme de sis mesos. Y que lo Ex.[m] mariscal de la Motta vint y quatre horas abans de exir fara fer una crida publica que ningu no sen porte alguns mobles que no sian seus o, de aquells que sen van ab las tropas o, que son ja exits de Bar[celon].[a] y en cas quey hagues frau o, que si hagues contravingut podran ser repetits o, demanats durant los dits sis mesos e aquells quels tindran seran obligats a tornarlos. Que los habitants de tota la Prouincia de qualseuol condicio que sien que voldran retirarse en França gosaran del mateix tractat quels de Bar[celon].[a]

5. art. Que tots los Presoners generalment de una part y altra fets desdel principi de la guerra de Cathalunya seran respectiuament tornats sens ningun rescat, ço es los qui se trobaran en Cathalunya Rossello y Serdanya.

6. art. Sa Altesa concedeix que las barcas que seran dins lo port de B[arcelon].ª pertanyents a françesos y altres axiran a la vela quant lo temps aparexera bo als patrons de aquellas pera anarsen en França sens quel[s] sia fet ningun tort ni engany ab condicio que ellas no embarcaran algunas pessas de artillaria ni municions de guerra sino lo que alt esta concedit.

Que la guarnicio podra fer embarcar o, fer anar per terra, les quals en dit cas seran desembarcades en França y per las sis pessas de artillaria armes y bagatjes pertanyents a dites barcas seran tambe aportades en tota seguretat com tambe las ditas barcas sen podran aportar los mobles caualls fardos, bagatjes, malalts y nafrats lo tot pertanyent a qualseuol nacio que sian que voldran exir de Bar[celo].ⁿª per anarsen en França, y sa altesa nomenara los qui be li aparexera pera tenir compte que las ditas barchas no sen aporten sino lo que esta concedit Y de ditas barcas ni haura sis carregades solament dels mobles y fardos de la guarnisio y los qui la volran seguir de qualseuol qualitat o, condicio que sian los quals descarregaran en Rossello ab seguretat axi tambe com las altres que van en França, las quals barcas abans de exir del port seran visitades, a fi que ellas no embarquian ninguna gent de guerra ni pessas de artillaria ni municions altres que lo que pertany a les ditas barcas y los sera donat pasaport per sa Altesa.

7.º art. Que quant lo Ex.ᵐ mariscal de la Motta los S.ʳˢ Lloctinents generals, mariscals de camp y totas altres personas de qualseuol natiuitat condicio, qualitat y nacio que sian axiran ab las tropas de la guarnisio de Bar[celon].ª tant françesas com altres nacions ells exiran per lo portal de S.ᵗ Antoni y marxaran Cauallaria y Infantaria bagatjes y municions de guerra y artillarias sens poder ser visitats, detinguts ni escorcollats sens alguna excepcio aniran a dormir lo mateix die a S.ᵗ Feliu, lo segon a Martorell, lo terçer a Piera ahont ells reposaran un dia, lo quint a Igualada, lo sise a Copons y sos vehins, lo sete a Calaf, lo vuit a Çanahuja, lo nou a Pons ahont reposaran, lo onse a Falques Monmagastre y Culi, lo dotse a Conques, lo tretse a la Pobla, lo catorse a Sort lo quinse a Llaburçi lo setse a Sterridaneo ahont ells re-

posaran lo diuuit a Frous, lo dinou pasaran lo port de Salau o, de pedras blancas per anar en França. Y en cas que nos pugues passar, a causa de las neus, mal temps o, plujas aquell qui conduhira lo comboy de Sa Mag.[t] Catholica en la marxa de la dita guarnisio sera obligat de fer obrir los pasatjes per anar en França a gastos y despesas de sa dita Mag.[t] y en cas que los dits Ports de pedras blancas y Salau no sien en estat per lo pasatje de las ditas tropas y bagatjes sera licit sercarne de altres dins Cathalunya y depenjara de aquell qui gouernara las tropas de la dita guarnisio si ell vol fer en la marxa major[s] jornadas y menos dies de repos los sera donat comboy fins a la ralla de França es asaber de un comisari general ab cent soldats de cauall. Sa Altesa promet de fer prouehir y donar los viures y pa a la infantaria y cauallaria que exira de Bar[celon].[a] axi com lo diner y çiuada durant la marxa.

8.° art. Que no podran esser detinguts ninguns officials soldats de cauall ni de peu de las sobreditas tropas per deutes ni altrament.

9.° art. Seran prouehides carretas mulas y caualls pera portar las pessas de artillaria malalts y nafrats moniçions y bagatjes y los nafrats que restaran dins de Ciutat o, altre lloch de Cathalunya apres de ser gurits seran remessos a França y los sera donat passaport y comboy si sera necessari que las timbalas estandarts y altres coses ques trobaran dins la Prouincia de Cathalunya y sos comptats seran tornats y enuiats.

10.° art. Lo Sr Mariscal de La Motta, los Srs Lloct[inent].[s] generals mariscals de Camp ab les altres personas de qualseuol natiuitat qualitat condisio y nacio que sian exiran de Ba[rcelon].[a] ab la dita guarnitio, armes y bagatjes y monicions per lo portal de S.[t] Antoni y lo exercit de Spanya se posara en batalla per la part del portal del Angel y la tarda antes de la sortida de la dita guarnisio ne sera donat auis a sa Altesa y los Renes per la seguretat de fe publica seran enuiats a Rosses y entregats al Gouernador o, al qui hi gouerna en sa ausensia los quals ell guardara fins a tant ell reba lletra de aquell qui gouernara la guarnisio de B[arcelon].[a] en la qual li significara que ell es arribat en França ab les tropas ab tota seguretat y del arribo de dits renes a Roses lo gouernador o, aquell qui gouernara scriura anaquell qui comendara la dita guarnisio y li notara que ell te las ditas Renes, es a saber don Carlos de Arago un capita de Cauallaria y dos de Infantaria, Y pera los Renes de la guarnisio apres la exe-

cusio de la present Capitulasio seran enuiats en França per lo cami real qui va a Rossello ab passaport y comboy sens ninguna excepsio y que tots los Presoners que te lo Rey Catholich en la Prouincia de Cathalunya seran enuiats per lo mateix cami pera juntarse a la guarnisio y los sera donat lo pa y alotjament per sa dita Mag.t fins en França axi com a la dita guarnisio, Quant tocant la guarnisio del castell y vila de Cardona ella vindra aplegarse ab la guarnisio de Ba[rcelo].na a Calaf o, Sanahuja si se troban algunas tropas del Rey de França ellas podran aplegarse ab la dita guarnisio per anarsen en França y los sera donat lo mateix socorro.

11.° art. Apres que la present capitulasio sera firmada se[ra] donat un pa de monicio a las tropas tot lo temps que ella estara dins la Ciutat com si marxaua y exiran dema a mitx die a 12 de octubre a una hora apres mitx die si dins lo dit temp[s] entrauen viurers dins la plassa per mar o, per terra ab tot la capitulasio no dexara de tenir efecte si no es que fos vn socorro Real de una quantitat de deu mil quarteras de blat.

12.° art. Que no seran tretas dels magatsems de guerra ningunas moniçions y que lo S.r mariscal de la Motta fara entregar a fra don Joan de Palauezino Capita general de la Artillaria de Espanya totas las muniçions de guerra, armas y artillaria que se trobaran dins la dita plassa Moniuich y altres llochs pertanyents al Rey christianissim acceptat la artillaria y moniçions sobreditas consedidas a la dita guarnisio.

13.° art. Y Sa Altesa y S.r mariscal de la Motta Prometten cada qual en quant li specta obseruar y fer obseruar los articles sobredits atorgats sense reserua ninguna.

(*Deliberacions* de 1652, fols. 425 a 427.)

FI DEL VOLUM XXX Y QUINZÈ DE LA PRESENT EDICIÓ

INDEX

(VOLUM XXX)

	Planes
M DC.XLIX (Desembre)	1
M.DC.L	8
M.DC.LI	88
M DC.LII	227
Apèndix I	347
— II	349
— III	356
— IV	359
— V (I)	362
— V (II)	384
— V (III)	388
— VI	394
— VII	398
— VIII	406
— IX	408
— X	412
— XI	414
— XII	415
— XIII	419
— XIV	428
— XV	431
— XVI	434
— XVII	443
— XVIII	454
— XIX	457
— XX	460
— XXI	462
— XXII	464
Apèndix XXIII	465
— XXIV	468
— XXV	477
— XXVI	482
— XXVII	492
— XXVIII	502
— XXIX	504
— XXX	515
— XXXI	517
— XXXII	521
— XXXIII	525
— XXXIV	534
— XXXV	543
— XXXVI	550
— XXXVII	552
— XXXVIII	554
— XXXIX	557
— XL	563
— XLI	569
— XLII	573
— XLIII	580
— XLIV	584
— XLV	589
— XLVI	591
— XLVII	595
— XLVIII	608
— XLIX	615
— L	622

CORRIGENDA

Plana 23, ratlla 5.ª *Diu:* M.CDL. *Ha de dir:* M.DCL.

INDEX ALFABÈTIC ANALÍTIC

DEL VOLUM QUINZE

A

Planes

Administradors. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Advocats de Casa la Ciutat. (V. *Id. id.*)
Agent de la ciutat a París. (Dr. Magí Sevilla.) — Correspondencia.... 503
Aigua. Pregaries. (V. *Pluja.*)
— de les fonts. Minva en sa conducció: mides per a remeiar-la.................................. 114 (nota 2)
Ajudants. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Albaraners (V. *Id. id.*)
Alburquerque (Duc d'). Correspondencia 336, 615, 617
Allotjament de soldats. Privilegi d'exempció a favor de l'administrador dels béns del lloctinent de Batlle general de Catalunya, en Mataró 33
— Extorsions als paisans de la Ribera d'Ebre, 50 55. — Préstec al Virrei per a indemnitzar-los, 65, 66, 406, 429
— Vexacions en tot el Principat: queixa al Rei, providencies, etc. 78 a 80, 85, 178, 347, 407 a 409, 423 a 425, 429
— d'oficials francesos dins Barcelona, demanat pel Governador: negativa del Concell de Cent 177
Amnistía de mal-afectes exilats: súplica al Governador i al Rei. 132, 133, 136, 162, 506, 509
— general del Rei de Castella als catalans, per la guerra de separació, 342, 343, 616. — Embaixada de gracies a D. Joan d'Austria 344, 346
Anatomía de cadavres d'empestats....................... 118 (notes 1 i 2), 465, 467
Angels i Peu de la Creu. (V. *Monastirs.*)
Angels Vells. (V. Idem.)
Angers (Ciutat). Setge i rendició al Rei de França............ 581, 582
Animals domèstics. Gats i gossos: orde de matar-los en temps de peste. 489
Aniversaris per les ànimes del Purgatori, en els jorns de Carnestoltes. (Vot de la Ciutat) 22, 23, 107, 237, 238
Any bixest 239
Apotecaris. Absentats durant la peste: mides comminatories per llur retorn, 139, 141, 144, 155 (nota), 483 a 485, 492 a 496, 504. — Indult als retornats 213, 214

Planes

Apotecaris. Prohibició d'absentar-se en època epidèmica: jurament 214
Arbeca (Castell d'). Près per les tropes castellanes.................. 566
Ardena i de Darnius, Comte d'Illa (D. Josep d'). Mestre de camp general de la cavallería catalana. Correspondencia. 90 (nota), 518, 519
— Nominació de tinent general 523
— Competencia de comandament amb el Governador de Catalunya 212, 220, 558, 560
Argenters. (V. *Confraríes.*)
Armades navals. (V. *Naus.*)
Armes. Ensenyança. (V. *Escola militar.*)
Armes heràldiques. (V. *Heràldica.*)
Armes i monicions de la ciutat. Inventari i custodia 430
— Minva pel setge, 565, 574, 576. — Oferiment de polvora, pel Virrei, 567. — Prevencions del mateix, 578. — Requisa domiciliaria 579
Artillería. Ampra de peces i pertrets al Virrei, per al socors de Tortosa, assetjada pels castellans.......................... 70, 72
— Retirada de la de Cervera per a la defensa de Barcelona.. 471, 476
Arxivers de la Taula. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Austria (D. Joan d'). (V. *Príncep.*)

B

Bacallar i altra pesca. Exportació: llicencia als forasters importadors de manteniments 92
Banc de la ciutat. Administrador i oficials. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Barcelona. Fortificació i defensa. (V. *Fortificacions* i *Guerra.*)
— Govern i afers: conferencies, acords, etc., 46, 47, 78, 120, 125, 127, 136, 140, 160, 164, 236, 240 (i nota), 250, 270, 278, 504
— Despoblació amb motiu de la peste, 99, 510.—Imposició de tatxa als fugitius 100
— Penuria de subsistencies. (V. aquesta veu.)
— Setge. (V. *Guerra.*)
— Extrema necessitat a causa del setge: representacions al Rei, Virrei i als Diputats; mides, etc., 240 (nota), 246 (nota), 320 a 322, 324 a 326, 562, 565, 566, 576
Id. Junta de defensa: conferencies i resolucions. 267 a 269, 273, 276 a 278
Id. Comissionat a la Cort de París 290
— Capitulació: negociacions, 327 a 340 (i nota), 346, 595 (*Apèndix XLVII*), 608 (*Apèndix XLVIII*), 615 (*Apèndix XLIX*). — Acte de rendiment i fidelitat al Rei de Castella, pel Conseller en cap 340
— Concessió de gracies i confirmació de privilegis demanades a dit monarca 339, 342, 344

Baronía de la Batlloria. Llegada a l'Hospital general de la Santa Creu. 68 (nota 1)
Batalló provincial. (V. *Exèrcit de Catalunya.*)
Batlle de la ciutat. Extracció .... 97 (i nota 2)
— Jurament 99
Batllia general de Catalunya. Receptor: extracció. 126 (nota), 185, 219 (nota)
— Absenció dels oficials durant la peste: disposicions ordenant-los tornar, 129. — Súplica d'excepció de l'assessor Monfar 143
— Residencia obligatoria en temps de contagi 153
— Escrivà de registre: extracció .... 206 (nota)
— Fiscal: extracció 534
— Restituida per la ciutat al Rei 339
Batlloria. (V. *Baronía.*)
Benedictins (Orde de PP.). Ofereix mantenir 60 places de soldats en la lleva per al socors de Tortosa 417
Béns confiscats. (V. *Hisendes.*)
Bestiar. (V. *Carns.*)
Bethlem. (V. *Monastirs.*)
Bisbe d'Orange. Autorització pontificia per a exercir el bisbat de Barcelona 91
Biure i de Margarit (D. Josep de). (V. *Governador de Catalunya.*)
— Exclòs del perdó general atorgat pel Rei de Castella als catalans, per la guerra de separació... 342, 344, 616, 618
Blasfemadors. Penes imposades per Lluís XIV 540
Blats i grans. Fretura en la plaça de Barcelona. 47, 83, 319, 420, 421, 424, 426, 428, 565, 574
— Idem en Catalunya: mala anyada. 58, 66, 423, 426, 475
— Provehiment de la ciutat: manca de diner.. 52 (nota), 591
Id. Pagaments, crèdits. 54 (nota), 101 (nota), 119 (nota 2), 219 (nota), 228 (nota), 236 (nota), 239 (nota), 247 (nota), 254, 294, 295, 425, 590, 594
Id. Importació de Llenguadoc, etc. 74 (nota), 428, 444, 474, 503, 510, 511, 524, 554, 556, 558, 567, 574, 577
Id. Noliejament de nau per a Liorna, 122 (nota 2). — Segurs, 123 (nota), 130 (nota), 238 (nota). — Pregaries per son salvament .... 133, 238 (nota)
Id. Mides, 172 (nota 1), 179 (nota), 243 (nota 2), 269, 271 (nota), 272 (nota), 283, 290, 295, 298, 308, 322, 324, 325, 422, 516, 528, 578, 580, 592, 594.—Depòsit de reserva 296
— Provehiment de les places militars, etc. 74 (i nota), 83, 108, 112, 114, 120, 408, 443, 471, 475
— Préstecs a l'Hospital general, 118 (nota 3), 179 (nota), 207 (nota), 262 (nota), 279 (nota), 613
— Id. a l'Hospital de Misericordia .... 118 (nota 3)
— Magatzem a Barcelona en cas de setge 509, 510
— Existencies: aforament .... 179 (nota), 289
— Id. particulars: requisa i recollida... 289, 294, 298, 420, 579

Planes

Blats i grans. Consum diari .... 227 (nota)
— Id. id. de civada i ordi per la cavallería. 227 (nota), 262 (nota), 268 (nota)
— Ordi i favolins de Tuniç: oferta al Concell..... 244 (nota)
— Administració .... 245 (nota)
— Comprador a la costa de llevant.................. 270
— Crides oferint preus alçats per llur venda........ 310, 315
— Acapta, per pastar pa pels pobres 319
Bordeus (Ciutat). Setge per Lluís XIV, 63, 64. — Pactes: entrada del Rei, etc. 67, 68, 408, 410, 411
Bugaderes. Prescripcions higièniques............................ 488

C

Campaneta de les ànimes. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Canceller de Catalunya. Conferencies amb Consellers i Diputats..... 80
— Regent (D. Josep Fontanella). Correspondencia, 55, 90 (nota), 325, 503, 591. — Anada a París per les negociacions de les paus: credencial i instruccions.. 71, 72, 410
Candiotto (Mons. Vicens). (V. *Col·lector apostòlic.*)
Capella de Sant Roc. Tancada durant la peste.................... 177
Capella de Santa Eularia, en la Seu. Completes sabatines........ 100, 115
Capella o cantoria de la Seu. (V. *Musica.*)
Capità general de Catalunya. Nomenament del Sr. de Marchin. 171, 502, 503, 507, 511, 523
— Competencia de comandament amb el Governador de Catalunya 180
— Dinar en el baluart de llevant 182
— Defecció, 205, 317, 535, 536, 538. — Queixa de la ciutat al Rei 206
Capítol de la Seu. Oferiments als Consellers amb motiu de la peste .. 93
— Id. id. per les aficcions del setge 323, 324
Capitulació de Barcelona. (V. aquesta veu i *Guerra.*)
Captures. Del tinent general Sr. de Marchin............ 13, 349, 351, 352
— Pels miquelets aragonesos, del metge Dr. March i Jalpí i del cirurgià Mates, tramesos a Tortosa per a fer enquesta de l'estat sanitari, 22. — Negociacions de rescat, 27. — Id.: carta del Governador de Fraga. 28 (nota 2)
— De metges, cirurgians i apotecaris, absentats durant la peste...................... 155 (i nota), 496, 498, 501
— D'homeiers refugiats en sagrat 188
— Dels prínceps de Condé i Conti i del Duc de Longueville, a França .... 349 a 351
— Del mestre de la Seca.................................. 517
Caputxins. (V. *Monastirs.*)
Carbó. Fretura en Barcelona 162, 254, 591
— Enderrocament de porxes per a fer-ne 306, 307, 308

Carme (Ntra. Sra. del). (V. *Monastirs.*)
Carmelites calçats (PP.). (V. *Idem.*)
Carns. Administració. Balanç, 26 (nota). — Compte: transferencia per a son forniment .... 28 (nota 2)
— Corrals del bestiar: enderrocats en 1649 per temença d'ésser assetjada la ciutat; obres de reparació ... 26 (nota)
— Rastre: s'acorda continuar-lo .... 40 (nota 2)
— Compres fòra regne: fretura de diner .... 52 (nota), 425
— Agotades a causa del setge, 565. — El Virrei ofereix proveir-ne 567
— De moltó. Abastament: concert. 19 (nota), 23, 24, 361 (*Apèndix IV*)
Id. Preu de venda: taxació, 28 (nota 2), 107, 123 (nota), 219 (nota)
Id. Preu de les robes o menuts .... 28 (nota 2)
Id. Compres a França: lletres de cambi, 28 (nota 2), 165 (nota). — Lliure importació ordenada pel Rei.... 409
Id. Compres: crèdits, pagaments. 52 (nota), 54 (nota), 69 (nota), 118 (nota 3), 119 (nota 2), 120 (nota), 155 (nota), 165 (nota), 254
Id. Esbaltiment de bestiar flac 428
— Grosses: tall per administració .... 32 (nota), 47
Id.: proveïment, giros, etc. .... 32 (nota), 120 (nota)
Id.: preu de venda .... 40 (nota 2), 398
Casa de la Ciutat. Obres de restauració de la Sala del Concell de Cent: despeses .... 59 (nota)
Casa de la Convalescencia en l'Hospital general, fundada per Pau Ferràn. Dificultats sobre l'implantació del regiment administratiu autònom disposat pel fundador: debats, 26 (nota), 28 (nota 2), 362 (*Apèndix V*). — Bases de concordia, 37 (nota).—Concordia entre'ls Administradors de l'Hospital i els Obrers de Santa María de la Mar. 247 (nota)
Casa de les Repenedides. (V. *Monastirs.*)
Casa dels hereus de D. Jaume Llordat, junt a l'Hospital de Misericordia. — Llogada per a instal·lar-hi els malalts d'aquest Asil. 118 (nota 3)
Casa de Misericordia (V. *Hospital de Misericordia.*)
Castell-Lleó. Alçament del setge 423
Catalunya. Afers i govern: conferencies, 6, 7, 12, 30, 31, 34, 46, 47, 57, 58, 78, 80, 84, 105, 125, 136, 140, 250
— Commocions populars en la ribera d'Ebre 50, 55
— Estat crític originat pels allotjaments dels soldats i la indefensió en que la deixà el Govern de França: queixa al Rei, Junta magna d'autoritats, mides preventives, etcètera .... 78 a 82, 84 a 86, 95, 419, 423, 509, 510
— Socors per a la defensa: petició al Rei, 90 (nota), 91 (nota), 120, 123 (nota), 510. — Impossibilitat d'enviar-los a causa de les guerres civils de França, 266, 460, 512. — Mitjans proposats pel mariscal de camp Pinós, 266,

Planes

267. — Junta per a arbitrar-los: conferencies i resolucions .... 267 a 269
Catalunya. Privilegis i prerrogatives: confirmació demanada al Rei de Castella 339, 342
— Perdó general atorgat per dit sobirà als catalans, per la guerra de separació 342, 343
Cauquillador. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Causa-pia de Matías Vilar en l'Hospital de la Misericordia: extracció de donzella pobra 22
Cementiri de la morbería de Jesús.............................. 456
Ceremonial. Bancs: ús, 5, 7 a 9, 11, 14, 17, 18, 24, 25, 27, 30 a 32, 34, 36, 38 a 44, 49, 51, 53, 54, 56, 60, 61, 64, 75, 80, 81, 86, 89, 91, 92, 95, 98, 104, 107, 116, 121, 133, 135 a 137, 140, 167, 169, 174, 183, 213, 225, 227, 229 a 231, 233, 234, 237, 241, 243, 245, 246, 249, 256, 257, 260 a 262, 265, 271, 299, 300, 307, 311, 337
— Cadires, escons, tamborets: ús, 1, 2, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 18, 21, 23 a 25, 29 a 32, 34 a 36, 38, 44, 46, 47, 49 a 51, 55, 57, 58, 60, 62 a 64, 66, 68, 70, 77, 80, 82, 85 a 87, 89, 93 a 95, 98, 108, 115, 116, 137 a 139, 141, 153, 155, 217, 218, 219, 231, 270, 271, 276, 278
— Carroça del Virrei.................................. 41
— Cobertura dels Consellers davant del Virrei.... 22, 34, 70
Id. id. davant del Canceller 77
Id. dels Doctors del Real Concell en Concell de Cent. 83, 284
Id. del Sr. de Marcà en id. 89, 95
Id. del mariscal de camp Pinós en id. 298
— Coixins: ús, 4, 9, 10, 12, 13, 25, 29, 32, 34, 36, 38, 50, 51, 55, 57, 60, 62, 63, 66, 68, 80, 86, 87, 89, 93 a 95, 98, 108, 115, 219, 231
— Combregar dels Consellers el Dijous Sant, etc....... 29, 170
Id. del Conseller terç, malalt 53
— Cotxes: ús pels Consellers, etc. 2, 13, 18, 37, 41, 59, 245
— Docers: ús...................... 21, 23, 30, 46, 57, 58, 70
— Embaixada de benvinguda al príncep D. Joan d'Austria 345
— Enterrament del governador de Montjuic, Francesc de Mostarós 264
— Entrada i jurament del Virrei, Duc de Mercœur . 19 a 21
Id. id. del Virrei, mariscal de La Motte 247, 249, 317
— Estrades: ús 24, 25, 27, 31, 44, 46
— Honors al Conseller en cap per D. Joan d'Austria i les tropes castellanes, 341. — Embaixades d'agraïment. 344 a 346
— Maces: ús, 4, 6, 13, 14, 21, 22, 30, 42, 48, 54, 75, 80, 84, 89, 136, 217, 227, 229, 232, 234, 239, 240, 245, 258, 260 a 262, 268, 278, 282, 299, 337, 341, 342
— Precedencia en el seure . 1 a 4, 6, 9, 11 a 14, 21, 23, 24, 29 a 32, 34, 36, 39 a 43, 46, 48, 50, 52, 54 a 58, 63, 64, 67, 69, 70, 75 a 77, 79 a 83, 89, 91, 92, 95, 96, 98, 102,

104, 105, 108, 115, 116, 120, 121, 136, 138, 159, 165, 169, 186, 203, 213, 216, 217 a 219, 225, 227 a 229, 233, 234, 237, 245, 250, 253, 254, 265, 270, 276 a 278, 284, 297, 302, 536, 589

Ceremonial. Precedencia en el seure: qüestió entre l'abat Alentorn i els comanadors de Sant Joan 42
Id.: id. entre'ls Consellers i el Governador i el tinent general D. Josep d'Ardena 276, 277
— Precedencia o graduació en els acompanyaments, professons, etc. 1, 3 a 6, 9, 11, 12, 18 a 20, 24, 25, 30 a 32, 34, 43, 44, 56, 59, 60, 75, 77, 91, 108, 121, 138, 140, 165, 169, 216, 217, 219, 253, 254, 260, 299, 341
— Rebuda i comiat del Lloctinent en la Seu, etc. 21, 24, 25, 27, 31, 44 a 46, 249, 284, 288
Id. id. del Governador en la Seu, Casa de la Ciutat, etc. 4, 8, 9, 12, 50, 54 a 56, 60, 69, 91, 98, 104, 105, 116, 117, 134, 136, 140, 159, 164, 167, 169, 177, 202, 213, 219, 225 a 227, 229, 233, 234, 237, 245
Id. id. del Canceller en Casa de la Ciutat 81
Id. id. dels Diputats en id. 6, 12, 81
Id. id. id. en casa del Governador 6
Id. id. del Sr. de Marcà en Casa de la Ciutat. 3, 12, 54, 63, 89, 95
Id. id. dels Consellers a casa el Virrei 250
Id. id. id. a casa el Governador 2, 6, 138, 218
Id. id. id. a casa el Canceller 3, 76, 77, 80, 81
Id. id. id. en la Diputació 6
Id. id. id. en les ïglesies i monastirs. 4, 24, 25, 27, 49 a 52, 60, 80, 107, 108, 218, 229, 230, 233, 246
Id. i comiat de l'Abadessa i monges de Pedralbes en el monastir de Sant Francesc 18
Id. id. del comte d'Illa en Casa de la Ciutat 64, 65
Id. id. del tinent general Mr. de Saint-Megrin en id. 85, 105, 108, 110, 121
Id. id. del Bisbe d'Orange en id. 91
— Saluts d'artillería per la mort d'un general de l'armada naval de Castella 308
— Vares del tàlem en les professons: portants... 9 a 12, 16, 25, 30, 32, 36 a 38, 45, 46, 53, 64, 67, 68, 81, 89, 94, 104, 115, 117, 124, 134, 243, 244, 261, 262, 300
— Visita d'enhorabona del Sr. de Marcà als Consellers nous 3
Id. id. dels Consellers sortints als entrants 75, 216
— Visites de benvinguda dels Consellers al Virrei, Duc de Mercœur 21, 50, 57, 70
Id. id. id. al Virrei, mariscal de La Motte 250
Id. dels Consellers a les autoritats al començar la consellería 2, 76, 217, 218
Id. id. a l'Estudi general 6

Planes

Ceremonial. Visita dels Consellers a la Casa-monastir de les Repenedides, 23, 108
Id. anyal dels Consellers a les quatre Ordes mendicants. 10, 93, 98, 226, 240
Id. id. al monastir de Pedralbes 37
Id. al monastir de Santa Clara 52
Id. del tinent general francès Mr. de Saint-Megrin als Consellers 85
— Visites del Síndic de la Ciutat al Virrei La Motte, ferit, 251 a 253
Cervera (Vila). Commoció popular i malvestats..................... 50
— Setge, pels castellans 167
— Artillería per a la defensa de Barcelona 471, 476
Cirurgians. Examen públic en Casa de la Ciutat.................. 63
— Absentats en època epidèmica: mides compel·lint-los a tornar, 129, 135, 141, 145, 153 (i nota 1), 156, 483 a 485, 492 a 498, 500, 504.— Inhabilitació per als oficis municipals, 137.—Captura, 155 (nota)—Indult als retornats, 214
— Falta d'ells a Barcelona per a les atencions epidèmiques: gestions per a fer-ne venir d'altres parts de Catalunya, 139, 161. — Oferta de tres cirurgians de Mataró... 498, 499
— Prohibició d'absentar-se en temps d'epidemia: jurament. 214
— Llista dels residents a Barcelona durant la peste.... 499
Cirurgians francesos. Ineptitut en la curació d'una ferida del Virrei La Motte 257
Ciurana (Castell de). Près per les tropes de Castella................ 566
Ciutadans emigrats per la peste i el setge. Imposició de tatxa, aplicadora a les despeses de la guerra 100
— Retorn, per a la defensa de la ciutat, assetjada per l'exèrcit de Castella; ordes comminatories, 175, 177, 178, 521. — Llista dels renitents, 183. — Excusacions, 183, 184, 187. — Pena d'inhabilitació per als oficis municipals, 184, 187, 214. — Desinsaculació.... 189, 207, 214, 532
Ciutadans honrats. Matrícula 134
Clavari. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Cobertura (Prerrogativa). (V. *Ceremonial.*)
Col·lector apostòlic (Mons. Vicens Candiotto). Passaport.......... 604, 619
Col·legi d'adroguers. Venda de tabac: suplicació 404
Col·legi de Bethlem. (V. *Monastirs.*)
Col·legi de doctors en medecina. Parer tècnic sobre'l caràcter de la peste en Barcelona 101
— Junta per a informar de l'estat sanitari de Barcelona a un metge de Vich 112
— Ofereix doctors i cirurgians per a assessorar la Junta de Morbo, durant la peste 500
Col·legi de notaris. Festa de Santa Agata, en el monastir d'aquest nom. 86
Comerç. Robes i mercaderíes forasteres: prohibició de llur entrada, 33, 106, 403, 409. — Crides reials: publicació, 46, 398 (*Apèndix VII*). — Permís als botiguers de teles per a vendre les depositades en la Llotja.......... 179 (nota), 403, 404

Planes

Comerç. Suspensió de relacions dels pobles de Catalunya amb Barcelona, pel mal estat sanitari d'aquesta, ... 103, 105, 111, 112
— Represa de id. amb Girona per haver-se restablert en ella la salut pública.................... 105 (i nota), 106
— Segurs de blats, etc., comprats per la ciutat: suprimits durant el setge .... 238 (nota)
— Aprehensió, en Toulon, d'una barca amb mercaderíes de ciutadans de Barcelona: restitució............ 407, 409
— català a França: llibertat concedida pel Rei........ 409
Companya de Jesús. (V. *Bethlem*, en la veu *Monastirs*.)
Concell de Cent. Consistoris: celebració, 3, 5, 7, 8, 14, 17, 18, 23, 24, 26, 28, 32, 37, 40, 41, 47, 48, 50, 52, 54, 58, 59, 63, 64, 66 a 68, 70 a 73, 78, 82 a 86, 89, 92, 93, 95, 97, 99, 101, 106, 107, 114, 118 a 120, 122, 125, 127, 128, 130, 131, 134, 136, 137, 139, 153, 155, 156, 162 a 168, 170 a 174, 177, 179, 183, 186 a 189, 201, 205, 207, 208, 210, 213, 215, 216, 218 a 220, 224, 227, 228, 231, 236 a 240, 242, 244 a 247, 250, 252, 259, 262, 265, 268, 271, 273, 278, 283, 294, 297, 302, 303, 307, 311, 319, 321, 324, 326, 335, 336, 338, 343, 347, 349, 359, 362, 384, 388, 394, 397, 406, 412, 414 a 416, 419, 422, 428, 431, 434, 443, 445, 447, 451, 453, 468, 474, 477, 482, 484, 492, 495, 502, 504, 515, 517, 521, 525, 534, 557, 563, 569, 572, 575, 589, 595, 608, 615
Id.: assistencia del Virrei, mariscal de La Motte. 283, 284
Id.: id. del mariscal marquès de Marcelin 536
— Jurats: extracció, 66 (nota), 83 (nota), 106 (nota 2), 114 (nota 4), 123 (nota), 132 (nota), 166 (nota), 168 (nota 1), 206 (nota), 220 (nota), 228 (nota), 250 (nota)
Id.: jurament.............................. 3, 218, 288
Id.: absenció per la peste; reducció del nombre hàbil per a pendre acords 156, 164, 482
Id.: mort .... 168 (nota 1)
Id.: irrenunciabilitat del càrrec; sanció contra els declinants .... 239 (nota)
Id.: indemnitat per la lliure emissió dels vots en consistori, 486
— Secret de ses deliberacions: penes contra els reveladors.................................... 485, 486
Concell de Trenta-sis. Consistoris: celebració, 72, 215. — Convocació suspesa 301
— Nombre hàbil per a pendre acords: reducció eventual, durant la peste 156, 164
Concell reial. Canvi de residencia amb motiu de la peste, 136, 479, 497. — Queixa dels Consellers de la ciutat; exculpació del Concell criminal, 172 (nota 1). — Tornada d'alguns doctors, 175. — Noves queixes dels Consellers........ 178
— Ofereix pagar cent soldats per al socors de Tortosa . 418
— Ofertes patriòtiques al Concell de Cent, per raó del setge de la ciutat............................. 186, 571

Planes

Concell reial. Caució per un prèstec demanat a la ciutat 448
— Correspondencia 497
— Conferencia en Santa Coloma de Gramanet, sobre afers sanitaris de la ciutat 500
Concepció (Nostra Senyora de la). Patronat: butlletó concedint-lo; festes. 120
— Ofrena votiva de les claus de la ciutat, en ocasió de peste i guerra 168, 169, 183
— Ofici i professó perpetuus instituits per vot de la ciutat 172, 173
Condé (Lluís de Bourbon, Príncep de). Correspondencia 162, 512
— Captura 349
— Governador de la Gasconya: promet socórrer Barcelona en cas de setge, 518. — Agraïment dels Consellers 520
— Amnistía 540
Conferencies. Del Lloctinent amb Consellers i Diputats. 23, 30, 34, 46, 48, 50, 57, 58, 70, 84, 250, 270, 298
— Del Governador de Catalunya amb els Consellers i Diputats, etc. 6, 12, 49, 50, 69, 114, 119, 125, 133, 135, 140, 156, 163, 164, 166, 167, 171, 177, 205, 236, 278, 457, 479, 573
— Del Canceller amb Consellers i Diputats, etc. 80, 81
— Del Sr. de Marcà amb els Consellers, etc. 3, 12, 54, 63, 349
— Del Tinent general Mr. de Saint-Megrin amb els Consellers 105, 108, 121
— Del Governador de les armes De Marchin, amb els Consellers 167
— Dels Consellers nous amb els sortints 2, 76, 217
— Entre Consellers i Diputats. 5, 6, 8, 12, 13, 26, 33, 50, 51, 67, 78, 80, 85, 119, 230, 240, 278
— Extraordinaria d'autoritats en Santa Coloma de Gramanet, per afers sanitaris i urgencies de la guerra .. 160, 504
— Del Concell Reial, en dit lloc, sobre'l servei mèdic de la ciutat durant la peste 500
Confraríes. Argenters: festa de Sant Anastasi en el Monastir de la Mercè. 95
— Corredors d'orella: festa de Ntra. Sra. de l'Esperança en Sant Agustí 6, 84
— Nostra Senyora del Roser. Professó de pregaries 36
— Pellicers. Capella en Sant Agustí 55
Id. Festa patronal de Sant Bartomeu 55
— Teixidors de llana: domicili social en Sant Agustí 38
Congre. Exportació: demanda de permís 405
Consellers. Absolució *a censuris,* dels sortints 2, 76, 217
— Afers extraordinaris de guerra i morbo: repartiment, 515, 520
— Anada ordinaria a Montcada 48
— Cobertura davant del Rei, etc. (V. *Ceremonial.*)
— Combregar del terç 53
— Conferencies. (V. aquesta veu.)
— Cotxes: ús 2, 13, 18, 37, 41
— Enhorabona als novament extrets 3, 75

Planes

Consellers. Extracció, 74, 125, 126, 216.—Avís al Rei, 79.— Carta gratulatoria del Rei, 350. — Id. del secretari Le Tellier. 351
— Habilitadors en la Diputació: extracció del terç; precedencia en el seure 48
— Honors al en cap, per D. Joan d'Austria i les tropes castellanes 341
— Insaculació: eliminació dels mal-afectes, interessada pel Virrei, 73 (i nota). — Expurgació de Bosses..... 215, 216
— Insignies consulars, 2 a 6, 10, 12, 13, 21 a 24, 27, 29, 30, 46, 49, 56, 58, 76 a 78, 80, 82, 84, 95, 115, 117, 140, 141, 152, 156, 159, 165, 167 a 169, 171, 173, 174, 176, 179, 183, 217, 218, 227, 229, 232, 239, 240, 245, 246, 250, 258, 261, 268, 269, 276, 278, 337, 341, 345
— Jurament.............. 1, 5, 75, 77, 126, 216, 217, 288
— Jurisdicció criminal en materia sanitaria 129
— Malaltía del en cap.......................... 122, 124
Id. del segón 233, 234
Id. del terç 53, 57, 68, 70
Id. del quart 161, 162, 169, 245
Id. del quint 1, 3, 5, 608
— Medalla d'or donada a cascún d'ells per Lluís XIV.... 171
— Mort i enterrament de l'en cap, Jacinte Fàbregas.... 124
— Nòmina dels de l'any consular 1650-51 74
Id. id. id. id. id. 1651-52 216
— Renunciació del segón, Vicens Ferriol, per no prestar obediencia al Rei de Castella, 332. — Partida.......... 334
— Sentencia d'excomunicació als novament extrets. 2, 76, 127, 217
— Sisè: confirmació o nova creació del càrrec, demanada al Rei de Castella 339
— Vestuari. Capes i cotes......................... 157, 167
Id. Espases 162, 165, 167, 174, 176, 179, 183
Id. Gramalles, 26, 38, 48, 54, 66, 75, 162, 216, 233, 240, 242, 245, 258, 271, 306, 311, 320, 332. — Id. de dol................ 22, 23, 29, 38, 107, 125, 243, 244, 265
Id. Llobes negres 75
Id. Való i perpunt 162
Id. Valones planes.......... 162, 165, 174, 176, 179, 183
Id. Vestit militar 233
— Visita al dret nou, portal de mar, pallols, etc... 2, 77, 218
Id. a la Presó. (V. aquesta veu.).
— Visites de Ceremonial. (V. *Ceremonial.*)

Cònsol del Pont. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)

Cònsols de la Llotja. (V. *Id. id.*)

Conspiració a favor del Rei de Castella. Condempna de l'Oidor de la Generalitat, Domènec Negrell. Es assegurat pel Virrei si descobreix la conjura 47
— Pena de garrot al notari Costa, de Puigcerdà........ 51
— (En Mataró.) Els Jurats i el Concell acorden prestar-li obediencia, 201. — Pena de garrot a un còmplix..... 202

Conspiració a favor del Rei de Castella. (En el Montseny.) Garrot a varis conjurats, en Vich, 227. — Copia de la sentencia. 584 (*Apèndix XLIV*)
Conti (Príncep de). Captura .... 349 a 351
Corrals del bestiar. (V. *Carns.*)
Corredor de la ciutat. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Corredors d'orella. (V. *Confraríes.*)
Correus. Extraordinari dels Consellers i Diputats als Reis, en Bordeus 63, 64
— De la ciutat a París. tornada 214
— Interceptació, a França, de la correspondencia de Catalunya 507
Cossaris napolitans: sentencia 229
Cossos sants. (V. *Reliquies.*)
Costures i escoles. Tancament durant la peste 489
Cotxes. (V. *Ceremonial* i *Consellers.*)
Credencers. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Creu forana del Portal de Mar. Destruida per una bala enemiga durant el setge 215
Criminosos. Execució. (V. *Justicia.*)
Cucs de seda. Prohibició de son cultiu per raó de la peste 487

D

Dances i entremeses. Aguila, 16, 43, 44, 46, 104, 260, 261. — Ensaig, el dilluns abans de *Corpus* 42, 259
D'Elbœuf (Duc). Elet Virrei de Catalunya 171
Delinqüents. Cerca d'un en els baluarts: vènia dels Consellers al Governador per a practicar-la 127
Diputació de Catalunya. Embaixador a la Çoit de París: tornada 23
— Festa de Sant Jordi: suspesa en 1651 131
— Drets de la Generalitat: recaudació suspesa amb motiu del setge de Barcelona .... 214 (nota 1)
— Ampra: treta de 6,000 ₰ de la Taula .... 214 (nota 1)
— Edifici: cost 548
Diputats i Oidors de la Generalitat de Catalunya. Conferencies amb els Consellers, etc. (V. *Conferencies.*)
— Habilitadors: extracció; precedencia del Conseller terç de la ciutat 48
— Extracció 49
— Absenció a causa de la peste, 479, 480. — Translació del Consistori a Terrassa, 131, 526, 548. — Id. a Manresa, 188, 526. — Correspondencia, 168, 205, 518, 525 a 530, 535. — Tornada del Diputat eclesiàstic Pau del Rosso i de l'Oidor reial Vicens Ferriol, 175, 176. — El Concell de Cent insta el retorn dels absentats a defensar llur patria, 186, 188, 531, 534, 538, 539, 544. — Excusació, 525 a 529. — Desautorització dels absents 213

Planas

Diputats i Oidors de la Generalitat de Catalunya. Reobertura del Consistori amb els residents a Barcelona, 208, 534, 539, 543, 544, 549. — Absenció de l'Oidor reial................ 614
— Despeses: dubte sobre la legalitat d'ordenar-les els dos únics consistorials residents a Barcelona.... 210, 211, 550
Donzelles (Causa-pia Vilar). Extracció.............................. 22
Doria Carretto (Carles) Duc de Tursis. Correspondencia.......... 615, 616
Dreçana. El Virrei ofereix tota la fusta d'ella i son enderroc per suplir la fretura de llenyes.............................. 567, 578
Drets i imposicions. Credencers i receptors. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
— Dret nou: visita dels Consellers en l'introit del llur ofici, 2, 77, 218
— Id. del peix: id. id.......................... 2, 77, 218
— Arrendament .... 32 (nota), 37 (nota)
— Tatxa als habitants fugitius, aplicadora a les despeses de la guerra.. 100
— Vins i veremes: exempció eventual per raó del setge. 186 (nota)
— Exacció: suspesa per igual motiu .... 227 (nota)
Duana. Visita dels Consellers en l'introit del llur ofici................ 77
Duels. Prohibició i penes, per Lluis XIV.......................... 540

E

Eclesiàstics. Exilats: retorn.................................. 133, 134
— Provisió de prebendes vacants: demanada a Sa Santedat 134
— Jutge de breus, català: nomenament suplicat al Sant Pare. 134
— Mort i absencia de capellans i frares durant la peste: llicencia als residents per a celebrar dues misses diaries.. 156
— Rectors parroquials, morts o absentats per dita causa: suplerts per frares.............................. 158
Embaixades. Dels Consellers al Lloctinent........ 27, 33, 324, 325, 328, 329
— Id. id. al Governador.... 106, 132, 134, 213, 222, 223, 481
— Id. id. al Capítol de la Seu. 93, 289, 295, 323, 325, 326, 329, 330
— Id. id. al Comte d'Illa......................... 221 a 223
— Id. id. als Diputats 321, 325, 326, 329, 330
— Id. id. al Braç militar 325, 326, 329, 330
— Id. id. al Concell reial 571
— Del Braç militar als Consellers...................... 326
— Del Capítol de la Seu al Concell de Cent.............. 388
— Del Concell reial al id. 447, 451
— Dels Administradors de l'Hospital general al id. 362
Embaixadors (Ordinari). De la ciutat a la Cort de París (Joan Bta. Monfar i Sorts). — Tornada: relació verbal de sa legacía, al Concell de Cent; credencials laudatories del Rei i sos ministres, 28 nota 2). — Salari i abillament......... 52 (nota)
— (Extraordinari). Id. id. (Francesc Santgenís). Extracció, 7, 347 (*Apèndix I*). — Vestuari; paga, 8 (nota). — Re-

Planes

torn: relació verbal de son comès, al Concell de Cent; cartes lloatories del Rei i sos ministres..... 28 (nota 2), 359

Embaixadors (Extraordinari) Id. id. (Josep Ximenez i de Monrodón), 179. — Correspondencia, 228 (nota), 236 (nota), 243 (nota), 325, 542, 557 a 560, 580, 593. — Memorial al Rei..... 583

— (Id.) Del General de Catalunya a París (Abat Montpalau). Tornada, 23. — Entrega de cartes del Rei i del duc d'Orleans al Concell de Cent.............. 359 (*Apèndix IV*)

— De la ciutat i la Diputació al Rei (Narcís Ramón March). Elecció, 50, 51. — Salari i abillament, 52 (nota). — Instruccions, 407. — Tornada: relació de sa legacía, 67. — Lletres credencials del Rei i del Cardenal Mazarini 408, 411 (*Apèndix IX*)

— Id. id. id. (D. Josep Galceràn de Pinós). Elecció 85, 86, 419, 422. — Instruccions, 86, 420, 422, 423. — Memorials al Rei, 425, 509. — Correspondencia, 123 (nota), 502, 507 a 509, 542. — Llicenciament, 514. — Tornada: relació de sa comanda......................... 265, 266

— De la ciutat al nou Virrei La Motte a sa entrada en Catalunya 228

— De la ciutat i la Diputació al id. (Gabriel Antoni Bosser). — Nomenament, 237. — Correspondencia, 238, 239, 563 a 566, 575. — Instruccions, 565, 576. — Relació de sa missatgería 563

— De la ciutat a la Cort de Madrid (Francesc Puigjaner). Nomenament, 344, 345. — Salari i abillament 345

Escarceller major. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)

Escola militar. Mestre d'ensenyança de les armes; salari.......... 107 (nota)

Escoles i costures. Tancament durant la peste......................... 489

Escrivans del Concell. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)

Estandarts. De Sant Ramón de Penyafort.............................. 9

— De Sta. Eularia................................ 16, 104

Estrangers. Eixida llur de Barcelona al capitular aquesta amb el Rei de Castella .... 340 (nota)

Estudi general. Visita ordinaria dels Consellers als Catedràtics........ 6

— Cadires vacants: provisió, oposicions, 26, 27, 29, 66, 67; 69 (nota)

— Maig dels estudiants 39

— Vice-Rector: nomenament.................... 304 (nota)

— Burla d'un estudiant en temps de peste: captura.. 432, 433

Execució de criminosos. (V. *Justicia.*)

Exèrcit de Catalunya. Batalló provincial. Subvenció per la ciutat, 26 (nota), 114 (nota 3), 166 (nota), 573, 574

Id. Capitans: provisió de vacants..................... 34

Id. Junta: conferencia amb Consellers i Diputats, 34. — Provisió de vacants......................... 108 (nota)

Id. Proveïment de blat: fretura................. 471, 475

— Lleva per al socors de Tortosa, assetjada pels castellans: formació, 70, 71, 72, 415 (*Apèndix XII*). — Partida, 72.

Planes

— Llicencia de retorn demanada al Virrei, 84. — Tornada; pagues dels soldats, 88. — Transferencia de crèdit per a fornir son compte .... 97 (nota 1)
Exèrcit de Catalunya. Tercis o lleves per a la guarnició de Barcelona: creació 99, 170, 459
Id. Crèdit especial en la Taula; despeses, giros, 106 (nota 1), 119 (nota), 123 (nota), 130 (nota), 155 (nota), 170 (nota), 186 (nota), 206 (nota), 227 (nota), 228 (nota), 236 (nota), 239 (nota), 247 (nota), 254, 268 (nota), 292
Id. Reorganització, 123 (nota), 126, 130 (nota), 172 (nota 1), 473, 477
Id. Custodia de la ciutat durant la peste; abarracament, etc. .... 130 (nota), 473, 483, 484
Id. Oficials majors: salari, 136, 473. — Renuncia, 478. — Calumnies al mestre de camp Vila: informació .. 478, 481
Id. Prorrogació del servei .... 155 (nota)
Id. Baixes causades per l'epidemia, 161, 505, 566.—Desercions 566
Id. Pa de munició 163, 319, 320
— Id. Creació de nova lleva .... 170 (nota), 516
Id. Mostra general; pagament de sous enderrerits..... 230
Id. Alfèreç traidor: pena de garrot 236
Id. Incident entre els oficials del Portal de St. Antoni i la companya dels taverners .... 245 (nota)
Id. Extincció 607
— Governador general de les armes: nomenament del senyor de Marchin, 162. — Qüestió de competencia amb el Governador de Catalunya 180
— Competencia entre el Governador de Catalunya i el tinent general comte d'Illa, sobre donar lo nom (sant i senya) a les guardes, 212, 220, 558, 560. — Pretén donar-lo el Conseller en cap, en absencia del Lloctinent 563
— Mostra de la cavallería catalana i de les tropes franceses i suices 238
— Fretura d'infantería: proposta de recluta 286
— Lleves per al socors de Barcelona: abanderament en Catalunya, ... 308, 515, 516, 518, 519, 529, 530 a 532, 538, 544
— Quarter general en Granollers 470
— Servei de guarda, per brigada, en Barcelona: canvi de procediment interessat pel tinent general Saint-Megrin. 471, 472, 476
— Governador militar de Barcelona: nomenament de Mostarós 570, 572
— Tropes franceses. — Estat precari; vexacions als paisans en els allotjaments, 50, 64, 65, 78 a 80, 85, 177, 178, 347, 407, 408, 423 a 425, 429, 446, 447
Id. Manteniments, pertrets i armes: préstecs, etc., 108, 109, 112, 113, 114 (i nota 4), 123 (nota), 177, 179 (nota), 189, 207, 210 (i nota), 236 (nota), 239 (nota), 242 (nota 1),

244 (nota), 246 (nota), 250 (nota), 253, 262 (nota), 268 (i nota), 272 (nota), 273, 278 (i nota 1), 307 (nota), 319, 320, 321 (nota), 336 (nota 1), 443 a 454, 470, 471, 512, 523, 524, 536, 543, 553, 558, 562, 563, 566, 567, 573 a 579

Exèrcit de Catalunya. Tropes francesas. Guarnició de les Dreçanes, 100, 457 (*Apèndix XIX*), 469

Id. Cavallería per a batre l'estrada de Barcelona, 100, 459.— Allotjament; suministre de palles, etcètera. 106 (nota 2), 123 (nota)

Id. De socors, demanades al Rei: recluta, tramesa, etc., 120, 164, 172 (nota 1), 286, 292, 323, 407, 410, 419, 425, 426, 461, 474, 479, 502, 508, 510, 511, 523, 535, 542, 553, 554, 561, 562, 567, 575, 592

Id. Defecció del capità general De Marchin, 205, 317, 535, 536, 538

Id. Mostra 238

Id. Intendent de justicia, policía i finances: nominació . 524

Id. Oficials desertors: condemna 244

Id. Pagues: ampres i crèdits per a satisfer-les, 259, 292, 307 (i nota). — Enderreriment, ... 284, 285, 321 (nota)

Id. Plus proposat pel Virrei .... 272 (nota)

Id. Desercions 284, 285, 566

Id. Retirada del tinent general Saint-André a França .. 317

Id. Robos i extorsions en Barcelona 573, 576, 578

Id. Evacuació de Barcelona: pactes amb D. Joan d'Austria .... 340 (nota), 622 (*Apèndix L*)

Exilats. Perdó general demanat per Barcelona .. 132, 133, 136, 162, 506, 509

F

Fabre (Doctor francès). Ofereix sos serveis per al goriment de la peste en Catalunya 505, 514

Faller del pès de la farina. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)

Falset (Vila.) Rebel·lió del poble: setge pel Virrei Duc de Mercœur, 55. — Rendiment; perdó general 56

Fam a Barcelona a conseqüencia del setge. Pregaries, 61, 132, 136, 310, 318

— Nota epilogal del dietarista 312, 315

— Olla per als pobres i presos 319

— Clams del poble 326

Farines. Provehiment .... 172 (nota 1)

— Bestreta de 300 quarteres al Capità general, per servei de les tropes franceses .... 179 (nota)

— Segurs: suprimits durant el setge de la ciutat .... 238 (nota)

Festes civils i públiques. Onomàstic del Rei de França: saluts d'artillería 182, 183

Festes i actes religiosos. Circumcisió de Nostre Senyor (en Sta. María de la Mar) 8, 88, 227

Planes

Festes i actes religiosos. Reis d'Orient (en l'iglesia del Pi)........ 9, 88, 229
— St. Ramón de Penyafort.................... 9, 89, 229
— Del *Niño perdido* 10
— St. Antoni Abat 93
— St. Sebastià 11, 94, 231
— St. Anastasi 95
— St. Pau, apòstol 97
— St. Policarp, commemorativa de la batalla de Montjuic (26 Janer 1641)........................... 98, 232
— Nostra Senyora Candelera....................... 13, 236
— Sta. Eularia (en la Seu).............. 15, 16, 103, 104, 237
Id. Completes sabatines 100, 115, 118
— Carnestoltes: aniversaris per les ànimes del Purgatori (vot de la ciutat).................... 22, 23, 107, 237, 238
Id. Festa de María Santíssima (en Bethlem).......... 107
Id. Sant Rosari de María Santíssima (en Sta. Caterina). 107
— Quaresma. Dimecres de cendra, 23, 107, 238. — Absolucions: no's feren en 1650, per ésser any sant, 23. Id.: celebració, 107, 238. — Divendres: sermó i miserere en l'Hospital general.... 23, 25 a 28, 108, 114, 116, 117, 120
— Ofici en St. Agustí.......................... 240
— St. Tomàs d'Aquino 24, 116
— St. Pacià 24
— St. Gregori, papa 116
— Sta. Madrona.......................... 25, 117, 241
— St. Josep 25
— St. Matías 22, 239
— Anunciació de Nostra Senyora 26, 120, 243
— St. Francisco de Paula: patronat i festa votiva, amb motiu de peste.................. 119 a 122, 127, 128, 246
— Diumenge de Rams............................. 122
— Setmana Santa. Dijous, 29, 123, 243. Visita als monuments pels Consellers, 29, 123, 243. Professó de la Sang de Jesucrist i adoració en els monuments: suspeses per causa de peste, 123. — Divendres, 29, 123, 243. Professons, 30, 124, 244. Id. suspeses per peste i guerra, 124, 243. — Benedicció d'Olis: suspesa per no haver-hi Bisbe, 244. — Dissabte: ofici i benedicció de les Fonts. 30, 124, 244
— Pasqua de Resurrecció.................... 31, 124, 245
— St. Jordi 131
— St. Marc 32, 131
Lledanies majors............................... 131
— Sta. Creu 34, 135, 253
— Nostra Senyora 35, 245
— St. Isidre 36
— Lledanies............................. 39, 139, 255
— Ascensió de Nostre Senyor 39, 140, 255
— Pasqua de l'Esperit Sant.................. 41, 156, 257

Planes

Festes i actes religiosos. Corpus. — Ensaig de la musica i de l'àliga, 42, 259. —Vigilia, 42, 159, 260.—Diada; ofici i professó, 44, 159, 261. — Professons de les parroquies, 45, 261, 262. — Cap-vuitada 46, 262
— Ofici en la Mercè 165
— Translació de Sta. Eularia 167
— St. Cristòfol (en Sta. María de la Mar)........................ 167
— Ofrena votiva de les claus de la ciutat a Nostra Senyora de la Concepció, amb motiu de peste i guerra. 168, 169, 183, 282, 297
— Sta. Marguerida 49
— Sta. Magdalena 49
— St. Jaume........................ 49
— Sta. Martra 49, 170
— Fundació del monastir de la Mercè........................ 49
— St. Domènec 50, 51
— Aparició de la Verge a St. Pere Nolasc........................ 300
— Sta. Clara........................ 52, 303
— Assumpció de Nostra Senyora 53, 176, 304
— St. Roc, 53, 305. — Diferida per causa del setge...... 179
— St. Bartomeu 55, 182
— St. Lluís, rei de França........................ 56, 182, 183, 306
— St. Agustí 57, 307
— St. Llop 58
— Nativitat de Nostra Senyora (en la Llotja)........................ 60
Id. (en l'iglesia de la Companya)........................ 61
— St. Nicolau de Tolentí........................ 139, 311
— Exaltació de la Sta. Creu........................ 61, 311
— Jubileu de la Missió pels PP. de la Companya de Jesús. 62, 63, 66
— St. Miquel 64
— Angel custodi 64, 203, 330
— St. Francesc 66
— Translació de Sta. Eularia........................ 67
— Tots Sants 69, 212
— St. Andreu 73, 216
— St. Nicolau 4, 80, 213, 218
— Nostra Senyora de la Concepció (en la Seu)...... 5, 81, 219
Id. (a Bethlem)........................ 5
Id. Patronat........................ 120
Id. Ofici i professó anyals, instituits perpetuament per vot de la ciutat........................ 172, 173
— Sta. Llucia........................ 5, 224
— Nostra Senyora de l'Esperança (en St. Agustí), 6, 84. — Suspesa a causa de peste i guerra........................ 224
— St. Tomàs........................ 86
— Nadal 7, 86, 225
— St. Esteve, protomartre 8, 86, 226
— Sta. Agata 86

Planes

Festes i actes religiosos. St. Joan, apòstol i evangelista 8, 86, 226
— Sants Innocents 8, 87, 226
— *Te-Deum* per la retirada de l'enemic, de Vilafranca del Penedès a Tarragona.............................. 4, 5
— Pregaries per sanitat, 25, 26, 28, 35, 45, 52, 54, 56, 59, 61, 62, 116, 120, 121, 131 a 133, 136, 138 a 141, 152, 154, 155, 165, 318, 433. — *Te-Deum* per la millora sanitaria, 174, 245, 257. — Matines i aniversari general en sufragi de les víctimes del mal contagiós.................... 258
— Pregaries per pluja: professons, etc., 31, 32, 34 a 38, 52, 54, 56, 57, 59, 61, 62, 66, 67, 87, 88, 115. — *Te-Deum* de gracies, 13. — Professons de id.................. 67, 140
— Pregaries per la guerra i fam, 45, 54, 61, 62, 132, 136, 179, 232 a 234, 258, 269, 271, 272, 279, 281, 295, 296, 298 a 308, 310, 311, 318, 321, 323, 326, 568, 570, 621, 622
— Id. per la salut del Virrei La Motte, ferit en una acció a Montjuic 258, 259
— Id. pel bon ajustament de la capitulació de Barcelona.. 337
— *Te-Deum* per la victoria francesa en la vila de Réthel.. 90, 91
— Ofici de pregaries a Sta. Eularia pel salvament d'un vaixell trames a Liorna per carregar blat................ 133
— Ofici de gracies a la Seu per l'arribada de provisions per mar 230
Fets criminals. Alcavotería................................... 306
— Blasfemia 540
— Duels 540
— Espionatge................................ 244, 306
— Estafa 10
— Estupre 160
— Homeis 95, 98, 115, 188
— Lesa magestat .... 318, 584 a 587
— Raptes... 108
— Robos, 11, 50, 92, 93, 95, 129, 135, 138, 157, 159, 160, 177, 225, 226, 241
— Traició 236, 244, 277, 318
Fires. De Sta. Marguerida, en Montcada........................ 48
Flix (Vila.) Setge pels castellans.......................... 58, 59, 61
— Rendiment, 63, 64, 78, 423. — Representació dels Consellers i Diputats als Reis, 64.—Visita de condol dels Consellers al Virrei 82
Forasters. Vigilancia i expulsió............................... 100
— Cens 417
Forments. (V. *Blats.*)
Fortí o fort de Montjuic. (V. aquesta veu.)
Fortificacions de la ciutat. Visita d'inspecció pel Virrei Duc de Mercœur, 40, 41. — L'acompanya el Conseller en cap, coronel.... 59
— Obres: continuació i adobs, acords del Concell de Cent, 40 (nota 2), 41, 68 (nota 1), 395 a 398 (*Apèndix VI*). — Prestació personal, 397.—Eines: proveïment, 120 (nota).

Planes

— Despeses: crèdits, giros, 227 (nota), 236 (nota), 239 (nota), 268 (nota), 566
Fortificacions de la ciutat. Mides preventives proposades pel tinent general Saint-Megrin 470
— Custodia llur encomanada als Consellers i Concell d'ella, en virtut de privilegis reials 558, 560
França. Guerra civil. (V. aquesta veu.)

G

Girona (Ciutat). Peste: noves, etc. 41, 48, 58, 60, 62
Id. Comissió mèdica barcelonesa: informació, 51, 61.
—Despeses 61
Id. Restabliment sanitari .... 105 (i nota), 106
Govern polític de la ciutat. Redrés .... 93, 94 (nota 1)
Govern polític i civil de id. Confirmació, per D. Joan d'Austria 340, 344
Governador de Catalunya (D. Josep de Biure i de Margarit). Conferencies amb Consellers i Diputats. 6, 12, 49, 50, 69, 119, 125, 133, 135
— Préstecs particulars per a subvenir al manteniment de l'exèrcit .... 109, 446 a 448
— No's mou de Barcelona durant la peste 480
— Ratificació de poders i nomenament de tinent general. 523
— Competencia de comandament amb el capità general Sr. de Marchin 180
— Id. id. amb el tinent general comte d'Illa, 212, 220, 558, 560
— Partida de Barcelona per refusar la prestació d'obediencia al Rei de Castella 334
— Exclòs de l'amnistía atorgada per dit monarca als catalans, per la guerra de separació 342, 344, 616, 618
Governador dels comtats de Rosselló i Cerdanya. Competencia de jurisdicció amb el Governador del castell de Perpinyà 528
Governador general de les armes en Catalunya. Nomenament del tinent general Sr. de Marchin 162
— Correspondencia 167
Governador militar de Barcelona. Nominació del mestre de camp Francesc de Mostarós 570, 572
Gramalles. (V. *Consellers.* Vestuari.)
Guarnició espanyola en el fort de Montjuic i en les muralles de la ciutat. 622
Guerra. Campanya de Catalunya. Retirada de l'enemic, de Vilafranca del Penedès a Tarragona 4, 5
— Id. Organització d'armada castellana en Nàpols per a atacar Barcelona: avisos; fortificació i proveïment de la ciutat .... 40 (nota 2), 394, 425, 508 a 510
Id. Pregaries. 45, 54, 61, 62, 132, 136, 168, 169, 179, 183, 232 a 234, 269, 271, 272, 279, 281, 295, 298 a 308, 310, 311, 318, 321, 323, 326, 568, 570

Planes

Guerra. Campanya de Catalunya. Despeses: giros, 47 (nota 3), 97 (nota 1), 268 (nota). — Préstec al Virrei 65, 66, 406
Id. Commocions populars en Cervera i la ribera d'Ebre: anada del Virrei 50, 55
— Id. Rebel·lió de Falset: setge pel Virrei, 55.—Rendiment. 56
— Id. Places fronterices: regoneixement pel Virrei 57
— Id. Invasió castellana: setge de Flix, 58, 59, 61. — Rendiment, 63, 64, 78, 423. — Retirada del Virrei a la plana de Tarragona 63
— Id. Presa de barques i naus. (V. *Naus.*)
— Id. Vintiquatrena. (V. *Junta de Guerra.*)
— Id. Defensa del litoral de llevant: tramesa de tropes i artillería 61, 62
— Id. Rendiment de Miravet a l'enemic......... 67, 78, 423
— Id. Setge de Tortosa pels castellans 67, 69
Id. Id. Lleva de socors, per Barcelona, 70, 71, 415 (*Apèndix XII*). — Partida, 72. — Tornada................. 88
Id. Id. Ampra d'artillería i pertrets al Virrei .. 70, 72, 416
Id. Id. Presa dels vaixells amb municions i viures enviats per Barcelona .... 72, 74 (nota)
Id. Id. Rendiment............................... 78, 423
— Id. Galeres franceses per a guardar les costes de Catalunya. (V. *Naus.*)
— Id. Intents de l'enemic contra Cervera, Balaguer i Ager. 74 (nota), 78
— Id. Socors demanats al Rei. 90 (nota), 91 (nota), 120, 123 (nota), 164, 407, 410, 419, 425, 426, 460, 474, 479, 502, 510, 511, 538, 561 a 663, 567
— Places militars del Principat: proveïment, socors, etc. 95, 97 (nota 1), 423, 429
— Id. Concentració de forces enemigues a Tarragona. 458, 459
— Defensa i fortificació de Barcelona: prevencions, 40 (nota 2), 120 (nota), 122, 163, 166, 172 (nota 1), 468 (*Apèndix XXIV*). — Tercis per a sa custodia, guarnició de les Dreçanes, etc. (V. *Exèrcit.*)
— Id. Fretura de gent de guerra en Barcelona, 161, 505.— Oferta de soldats pel Governador 484
— Id. Setge de Cervera per l'enemic 167
— Id. Id. de Balaguer per id. 510
— Id. Sotsmissió dels Jurats de Mataró al Rei de Castella: guarnició de la vila amb gent catalana i francesa...... 210
— Defecció del capità general De Marchin, 205, 317, 535, 536, 538. — Queixa al Rei; petició de Lloctinent i socors 206, 207
— Id. Derrota castellana a Vich 263
— Id. Presa dels castells de Ciurana i Arbeca per l'enemic. 566
— Id. Retirada del tinent general Saint-André a França. 317
— Id. Rendiment de pobles del Vallès i de la costa al Rei Catòlic 325, 591, 594

Planes

Guerra. Setge de Barcelona. Intents de l'enemic; noves, prevencions, etc., 163, 166 (i nota) a 168, 171, 172, 471, 480, 515, 519, 520, 536.—Promesa de socors, pel príncep de Condé. 518, 520
Id. Acampament de l'exèrcit castellà a la vora del Llobregat 173, 535
Id. Rendiment i destrucció de la Torre del cap del riu. 174, 208
Id. Intent d'atac al fort de Montjuic; avenç de l'enemic vers Sarrià 174
Id. Acampament i fortificació de l'exèrcit castellà a Sant Martí de Provençals 175, 178, 179, 201, 203
Id. Concells de guerra i conferencies. 175, 177, 179, 204, 205, 236
Id. Ordes als caps dels miquelets 176
Id. Concentració de gent del Vallès i de la Marina a Montgat, per a oposar-se a l'enemic 176
Id. Moviments dels castellans 176
Id. Desembarc de pertrets en Sant Martí de Provençals. 177
Id. Manteniments i pertrets per a les tropes franceses, a càrrec de la ciutat 177
Id. Allotjament d'oficials francesos demanat pel Governador: negativa del Concell de Cent 177
Id. Robos i excessos comesos pels soldats als paisans, etcètera 177, 178, 573, 576, 578
Id. Oficials del Concell i ciutadans absentats. (V. dites veus.)
Id. Embaixador al Rei en demanda de socors militar i pecuniari, 179. — Promeses de la Cort, 215, 541, 542, 553, 555. — Tornada; impossibilitat d'enviar-los a causa de la guerra civil de França 267
Id. Manteniments. (V. *Subsistencies.*)
Id. Falses alarmes 183, 205
Id. Ofertes patriòtiques del Concell Reial al de Cent. 186, 571
Id. Malvestats de l'enemic; escaramuces, atacs, bombardeigs. 188, 205, 211 a 215, 218, 224, 225, 238, 305, 309, 310
Id. Convocació de gent catalana per al socors de la ciutat 202
Id. Moviment de l'exèrcit castellà a Sants i l'Hospitalet. 203
Id. Penalitats dels pagesos circunveïns; llur refugi dins la ciutat 203
Id. Tocs d'alarma: suspensió 205
Id. Rendiment d'un fort en construcció a Montjuic.. 207
Id. Consell superior: constitució, acords..... 208, 209, 285
Id. Tropes de socors: organització, etc., 209, 210 (nota), 225, 231, 239. — Entrada, 211. — Fretura d'infantería: proposta de recluta a França, 286, 292. — Enviat al Rei per activar la tramesa de socors 323
Id. Fortificació dels castellans a Santa Madrona, 209, 211. — Destrucció del monastir per l'artillería de la ciutat 209
Id. Vinguda de nou Virrei; socors pecuniaris i militars,

Planes

215, 218, 219, 224, 228, 243 (nota), 542, 562, 564, 567, 568, 571, 575, 578, 581, 583, 592, 593. — Socors de Portugal: noves 575

Guerra. Setge de Barcelona. Instruccions del Virrei La Motte per a facilitar sa vinguda, 231, 571, 572. — Avisos, 232, 233, 235. —Eixida de les forces de la plaça, 234, 235, 570. — Nomenament de Governador de les armes 570, 572

Id. Embaixador al Virrei interessant amb urgencia son socors: instruccions, etc., 237 a 239, 563 a 566, 575 a 577. — Resposta del Virrei 566, 578

Id. Desertors i rendits de l'exèrcit castellà 239

Id. Eixides nocturnes de la guarnició a Montjuic. 239, 250, 256

Id. Exposició al Rei sobre l'extrema necessitat de Barcelona, 240 (nota), 290. — Id. al Virrei. 246 (nota), 295

Id. Despeses extraordinaries per al proveïment i defensa: arbitris .... 240 (i nota), 283

Id. Combat del Virrei mariscal de La Motte a l'Hospitalet. 243

Id. Entrada del mateix a Barcelona: escaramuces. 247, 317

Id. Pujada del id. a Montjuic 249, 561

Id. Intent d'ofensiva: el Virrei és ferit...... 250, 251, 317

Id. Pertrets: compra, 254. — Fretura, 565, 574, 576, 578. — Oferiment de pòlvora pel Virrei.............. 567

Id. Assalt frustrat del fort de Sant Ferriol; ferits...... 256

Id. Mides defensives proposades pel mariscal de camp Pinós, 266, 267. — Junta per a arbitrar-les; conferencies i resolucions.............. 267 a 270, 273, 276 a 278, 285

Id. Allistament dels homes aptes per a les armes, de 14 a 50 anys .... 274, 278 (nota 2), 281

Id. Oferiment de premis per la presa dels forts enemics. 274

Id. Assalt i presa del fort dels Reis als castellans, 279. — Rendiment honrós als id.; succés tràgic, 281, 313. — Commocions populars, 282. — Retirada de l'enemic a sos quarters 283

Id. Deslliurança de soldats presoners................ 305

Id. Dònes confidents i alcavotes de l'enemic: pena d'açots. 306

Id. Intent frustrat d'entrada de socors...... 308, 309, 317

Id. Ofensiva dels castellans: presa del monastir de Valldonzella 311

Id. Nota epilogal del dietarista .... 312 a 318

Id. Estat aflictiu de la ciutat: representacions al Virrei, als Diputats, etc.; mides, 322, 324 a 326, 562, 573, 576, 578

Id. Capitulació: negociacions, 327 a 340 (i nota), 346, 595 *(Apèndix XLVII)*, 608 *(Apèndix XLVIII)*, 615 (*Apèndix XLIX*). — Parlamentaris o resenes del Virrei i de la ciutat: nominació, 330, 333, 607. Instruccions, 603 a 605. Despeses: crèdit, 604, 605. Partida al camp enemic, 334. Correspondencia, 335 a 337, 609, 615, 618, 620. — Comissió consistorial: nomenament, 331 a 333.— Minuta dels pactes, 333, 595 (*Apèndix XLVII*). — Re-

Planes

senes dels castellans: entrada a la ciutat, 334. Allotjament, 607, 608. — Lletres del Príncep D. Joan d'Austria, 336, 615. — Ofici de pregaries en la Seu, 621, 622.— Missatge d'obediencia: aprovació, 338, 340, 621. — Capitulació de l'exèrcit de França, 622 (*Apèndix L*). — Acte de rendiment i fidelitat al Rei Catòlic, 340. —Joia popular: confraternitat entre catalans i castellans 344
Guerra. Setge de Barcelona. Partida del Governador, del Conseller segón dimitent i altres catalans, per no prestar obediencia al Rei de Castella 334
Id. Perdó general als catalans, 342, 343, 616. — Embaixada de gracies a D. Joan d'Austria 344, 346
Guerra. Campanya exterior.—Rendiment de la plaça de Porto-Longone. 58
— Victoria francesa en Flandes .... 90 (nota)
— Proposicions de pau d'Espanya a França 410
— Presa dels castells Le Catelet i La Chapelle pels espanyols.. 411
— Setge de Casal.................................. 509
— Movilització portuguesa per a invadir Castella 560
Guerra civil a França. Captura dels prínceps de Condé i Conti i del duc de Longueville .... 349 a 351
— Setge de Bordeus per Lluís XIV, 63, 64. — Sotsmissió; entrada del Rei, etc.................... 67, 68, 408, 411
— Recuperació de Réthel en la Champagne i derrota del vescomte de Turenne, 89. — *Te-Deum* 90, 91
— Moviments en Guienne 461
— Victoria del príncep d'Harcourt contra el de Condé en La Rochelle.............................. 224, 575
— Setge i rendiment d'Angers.................... 581, 582
— Noves 593
— Concordia entre'l Rei i els prínceps rebel·les: noves. 308, 318

H

Habilitadors per a l'insaculació. (V. aquesta veu.)
Heràldica. Armes de Barcelona (gravat) 145
Id. id. en els reals nous 255
Higiene. Necessaries de les cases: llicencia gratuita per a l'extracció i neteja .... 106 (nota)
Hisenda municipal. Transferencies: del compte de perdua de monedes al de carns .... 28 (nota 2)
Id.: id. id. al de guerra i fortificacions. 47 (nota 3), 268 (nota)
Id.: id. id. al de la lleva de Tortosa .... 97 (nota 1)
Id.: id. id. al dels tercis per a la guarda de la ciutat, 106 (nota 1), 119 (nota), 123 (nota), 130 (nota), 155 (nota), 170 (nota), 186 (nota), 206 (nota), 228 (nota), 236 (nota), 239 (nota), 247 (nota), 268 (nota)

Planes

Hisenda municipal. Transferencies: del compte de perdua de monedes a l'extraordinari. 174 (nota), 206 (nota), 228 (nota), 268 (nota)
Id.: del compte extraordinari al de morbo. 106 (nota), 118 (nota 1)
— Situació precaria de l'erari. 52 (nota), 59, 70, 227 (nota), 254, 284, 285
Id. Arbitris per a son forniment .... 240 (i nota), 283
Id. Entrega de plata i or pels particulars. 284, 286, 287, 291, 303, 304
Id. Id. id. id. per les iglesies i monastirs, 284, 286, 287, 302, 304 a 306, 316, 319, 321, 323, 589, 590. — Caució de la ciutat: vot de teòlecs sobre la licitut de prestar-la, 292, 293. — Acord de restitució 335
Id. Tatxa o subvenció entre'ls ciutadans acabalats.... 291
Id. Contribució als posseidors d'hisendes confiscades. 303
— Manlleutes a censal per despeses extraordinaries. 54 (nota), 59, 63, 253
— Préstecs al Virrei per atencions de guerra. 65, 66, 307 (i nota), 321 (nota), 336 (nota 1), 406, 429
Id. al Rei per manteniment de ses tropes en Catalunya, 114, 273, 292, 321 (nota), 563. — Fiança dels ministres reials .... 114 (nota 4), 448, 452, 454
— Manlleutes a censal per proveïment i defensa de la ciutat en ocasió del setge, 241. — Lluició: disposicions. 242 (nota 1)
— Crisi monetaria: mides............... 250 (nota), 254, 421
Hisendes confiscades. Posseidors a títol de mercè: projecte d'impost per a subvenir al manteniment de les tropes franceses. 113, 449
Id. Contribució per a reintegrar la valor de les joies prestades per les iglesies 303, 304
— Hipotecades en fiança de l'incautació de la plata de les iglesies, 287, 288, 292, 303. — Entrega a la ciutat. 303 a 305
— Demanades al Virrei per a premiar serveis sanitaris i de guerra 577, 579
— Restitució al Patrimoni reial 406, 407, 409
Hortalices. Regat: prescripcions higièniques 488
Hospital d'En Pere dez Vilar. Festa de Sta. Marta.................. 49
Hospital de contagiats en el convent de Jesús. Servei mèdic.... 118 (nota 1)
— Reglamentació 455
— Cementiri 456
Hospital de la Misericordia. Causa-pia d'En Matías Vilar: extracció de donzella pobra 22, 239
— Festa de St. Matías 22, 239
— Festa de l'Anunciació de Ntra. Sra................ 26, 243
— Estat precari: subvencions i préstecs... 32 (nota), 118 (nota 3)
— Recullida de pobres; obres .... 94 (nota 1)
— Ampliació de lloc per a instalar els asilats malalts: lloguer de la casa dels hereus de D. Jaume Llordat. 118 (nota 3)
Hospital dels Infants òrfens. Subvenció de blat, etc. 129 (nota), 247 (nota)

Planes

Hospital general de Santa Creu. Sermó i miserere i visita dels Consellers als malalts............ 23, 25 a 28, 108, 114, 116, 117, 120
— Casa de la Convalescencia (fundada per Pau Ferràn). Administració autònoma; dificultats d'implantar-la; debats, 26 (nota), 28 (nota 2), 37 (nota), 362 a 394 (*Apèndix V*). — Concordia entre l'Hospital i els Obrers de Sta. María de la Mar, 247 (nota). — Clàusula hereditaria del testament de Pau Ferràn 377
— Professó de St. Marc 32
— Estat precari: subvencions i préstecs, 32 (nota), 118 (nota 3), 155 (nota), 179 (nota), 207 (nota), 228 (nota), 247 (nota), 262 (nota), 279 (nota), 613
— Festa de Nostra Senyora 35
— Adquisició de la Baronía de la Batlloria per títol de llegat: exempció de lluisme i amortització...... 68 (nota 1)
— Anatomía de cadavres d'empestats ....118 (nota 2)
— Béns universals de Francesc de Mostarós a son favor. 264
— Unió dels Hospitals de la ciutat al General de Santa Creu: lletres apostòliques del Papa Benet XIII confirmant-la i estatuint la forma de sa administració..... 369
— Administradors: regiment, elecció, atribucions........ 372
— Renda de Lucrecia de Gualbes per als convalescents. 389, 390, 392

I

Iglesies. Clausura nocturna, el Dijous sant, per l'estat epidèmic i en evitació d'abusos.................................. 123
— Mort i absencia de clergues durant la peste: llicencia als residents per a celebrar dues misses diaries..... 156
— Manca de rectors en les parroquies per igual causa: regencia interina per frares 158
— Irreverencies, 297. — Edictes 311
— i monastirs. Incautació de llur plata per les necessitats del setge, 284, 286 a 288, 292, 293, 302 a 306, 316, 319, 321. — Restitució 335
— Catedral. Entrega de joies a la ciutat, per les necessitats del setge .... 302, 304 a 306
— Nostra Senyora del Pi. Festa dels Reis d'Orient...... 9, 88
— Jubileu de la Missió pels PP. de la Companya de Jesús. 63
Id. Professó de la Santa Espina, el quart diumenge del mes 63
Id. Festa de St. Policarp, commemorativa de la batalla de Montjuic (26 Janer 1641) 98
Id. Festa de St. Gregori el Magne 116
Id. Professó de la Sang de Jesucrist, el Dijous Sant: suspesa per la peste................................ 123

Planes

Iglesies. Sant Miquel. Estat precari 354
— Sant Pere. Jubileu de la Missió pels PP. de la Companya de Jesús 66
Id. Robo en casa del fosser 129
— Santa María de la Mar. Festa de la Circumcisió de Nostre Senyor 8, 88, 227
Id. Professó de la Santa Espina, el terç diumenge del mes 36
Id. Jubileu de la Missió pels PP. de la Companya de Jesús 62
Id. Festa de Sant Cristòfol 167
Concordia amb l'Hospital general per l'institució de la Convalescencia i renuncia als béns del fundador Pau Ferràn .... 247 (nota)
— Sants Just i Pastor. Jubileu de la Missió, pels PP. de la Companya de Jesús 66
Id. Festa de Sant Pacià 116
— Seu de Vich: robo de plata per un estudiant 93
Illa (Comte d'). (V. *Ardena.*—Josep d')
Imatges. Sant Crist del Pi 37, 38
— Santa Verònica de Nostra Senyora 37
— María Santíssima del Cor 141
— Nostra Senyora de la Mercè 165
— María Santíssima de la Concepció 169, 173
— Salvador del Mon, en la Plaça de l'Oli 306
— Angel, en la Plaça d'aquest nom 307
— Reina Santíssima dels Angels 318
— Sant Nicolau 318
— Nostra Senyora del Carme 318, 319
Immunitat eclesiàstica. Sa defensa per la ciutat 297
Infants òrfens. (V. *Hospital.*)
Insaculació. Habilitadors: extracció, jurament 72, 215
— Habilitació 72
— Bosses de Consellers: eliminació dels mal-afectes, interessada pel Virrei, 73 (i nota). — Expurgació 215
— Desinsaculació dels ciutadans absentats durant la peste i el setge .... 184, 187, 189, 207, 231 (nota 2)
Intendent de Finances. Correspondencia .... 228 (nota), 256
Intendent de la justicia, policía i finances en l'exèrcit de Catalunya: nominació 524

J

Jerusalem (Monges de). (V. *Monastirs.*)
Jesuites de l'Ensenyança (Monges). (V. *Monastirs.*)
Jesuitisses. Secta de dònes amb dit nom. Anul·lació per Urbà VIII. 437, 441
Jesús (Monastir de). (V. aquesta veu.)

Joan d'Austria. (V. *Príncep.*)
Jonqueres (Convent de). (V. *Monastirs.*)
Jubileus. (V. *Festes i actes religiosos.*)
Juí de Consellers i Dotzena de Morbo. Sentencies. 129, 137, 138, 154, 157 a 160
Juí de prohomens. Extracció i sentencies. 10, 11, 92, 93, 95 a 98, 108, 115, 202, 203
Junta de forments. Convocació 301
Junta de Guerra (Vintiquatrena). Consistoris i acords, 61, 70, 71 (i nota 2), 88, 130 (nota), 220, 221, 263, 301, 303, 417, 451, 459, 477. — Assistencia dels Diputats .... 298.
— Vocals: mort; nova extracció, 168 (nota 1), 520. — Baixes produides per l'epidemia: reducció del nombre legal, 172 (nota 2), 520. — Augment fins a 36........ 298
Junta de la Seca. Consistoris: celebració .... 228 (nota)
Junta de Morbo. Consistoris: celebració, acords. 17, 26, 28, 31, 42, 52, 53, 61, 62, 96, 99, 102, 105 (i nota), 106 (i nota), 111, 115 a 118 (i notes 1 i 2), 119, 138, 153, 170, 202, 226, 431, 432, 454, 462, 478
— Assistencia de doctors del Concell Reial a la mateixa. 102
— Jurisdicció criminal, sentencias. 129, 137, 138, 154, 157 a 160
Junta del Batalló. Conferencia amb Consellers i Diputats 34
— Provisió de vacants .... 108 (nota)
Juntes d'autoritats per a arbitrar els mitjans de defensa de Catalunya i Barcelona. Conferencies i decisions. 78 a 82, 84 a 86, 267 a 269, 273, 276 a 278, 285
Jurats del Concell de Cent. (V. aquesta veu.)
Juristes. Extracció .... 97 (nota 2)
Justicia. Execució de criminosos (pena de forca). 97, 98, 160, 161, 241, 244
Id. (id. d'açots). 130, 135, 137, 138, 157 a 160, 225, 226, 241, 306
Id. (id. de garrot) 160, 236, 277, 318
— Jurisdicció criminal dels Consellers i Junta de Morbo, en materia sanitaria. (V. *Junta de Morbo.*)
— Detriments causats per l'absencia del Concell criminal. 178
— Captura, per vía de sometent, d'homeiers refugiats en sagrat 188
— Sentencia de cossaris napolitans 229
Jutge d'apells. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Jutge de breus. (V. *Eclesiàstics.*)
Jutges de taula. Extracció .... 97 (nota 2)

L

La Motte Houdencourt (Felip de). Nomenat Lloctinent. (V. aquesta veu.)
— Correspondencia .... 215 (i nota 3)
Le-Roy (J.). Secretari d'Estat de Lluís XIV. — Correspondencia...... 556
Le Tellier [Miquel]. Id. id. Correspondencia. 28 (nota 2), 349, 351, 353, 513

Loménie Brienne (Senyor de), Secretari de Lluís XIV. Correspondencia. 215, 553, 555
Longueville (Duc de). Captura .... 349 a 351

LL

Llenguadoc. Donatiu dels Estats al Rei, per a subvenir al socors de Barcelona 557
Llenya. Fretura en Barcelona.................... 162, 565, 567, 576, 578
— Venda pública pels soldats: prohibició 574
Lleves. (V. *Exèrcit.*)
Llibre de les Fonts de la ciutat, compost per mestre Socíes........ 59 (nota)
Lloctinent i Capità general. Lluís de Vendôme, Duc de Mercœur. — Vinguda: la insta el Concell de Cent al Rei, 7, 347 (*Apèndix I*). — Avisos, 350, 351 (*Apèndix II*), 360 (*Apèndix IV*).
Entrada a Barcelona: ceremonial 19
Jurament 21
Visites de benvinguda, etc., pels Consellers.. 21, 50, 57, 82
Conferencies amb els Consellers, etc. 23, 30, 34, 46, 48, 50, 57, 58, 70, 84
Visites d'inspecció a les fortificacions de la ciutat. 40, 41, 59
Eixida de Barcelona, 46. — Retorn,...... 46, 50, 57, 69, 82
Correspondencia 65, 73, 74
Visita de pèsam dels Consellers, per la pèrdua de Flix i Tortosa................................ 82
Visita de comiat dels Consellers...................... 84
Partida per a la Cort.............................. 84
— Interregne. Gestions per a la provisió del càrrec, 120, 162, 164, 207, 419, 420, 425, 426, 474, 479, 502, 503, 506, 507, 511, 514, 538, 553
— Duc d'Elbœuf. — Nomenament...................... 171
— Interinitat del Sr. de Marchin...................... 171
— Mariscal de La Motte. — Nominació......... 215, 218, 555
Correspondencia, 215 (i nota 3), 219, 228, 231, 242 (i nota 2), 564, 571
Jurament en Perpinyà, 224, 225. — Enhorabona dels Consellers de Barcelona........................... 565
Organitza les tropes per al socors de Barcelona. 225, 228, 231, 564
Arribada a St. Cugat amb son exèrcit................ 232
Id. a St. Jerònim de la Vall d'Ebrón................ 235
Aquarterament en St. Boi.......................... 237
La ciutat insta sa vinguda....................... 246 (nota)
Entrada a Barcelona 247, 317
Jurament 249
Visites dels Consellers 250, 279
Es ferit en una acció, a Montjuic. 250, 251, 317. — Visi-

tes del Síndic de la ciutat, 251 a 253, 255 a 257. — Recaiguda, 256. — Operació quirúrgica, 257. — Pregaries per son goriment, 258, 259.— Millora................ 259
Ampra de 60 mil ₤ per a les pagues dels soldats francesos 259
Conferencies amb els Consellers, etc. 270, 273, 278, 298
Assisteix a Concell de Cent.......................... 283
Demana diners a préstec per a tornar-se'n a França... 612
Llotja de la Mar. Cònsols i Jutge d'Apells. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
— Festa de Nostra Senyora.......................... 60

M

Maces. (V. *Ceremonial.*)
Mal-afectes a la patria. — Condemna de l'Oidor de la Generalitat, Domènec Negrell. 47
— Garrot a un conspirador.............................. 51
Mal-afectes a la patria. Excluits llurs noms de les bosses d'insaculació de Consellers................................. 73 (i nota)
— Perdó general: petició 132, 133, 136, 162, 506, 509
Manresa (Ciutat). Trasllació i residencia, en ella, dels Diputats de Catalunya, per haver-hi peste en Barcelona.............. 525
— (Consellers de). — Correspondencia............... 525, 529
Marcà (Pere de). Visitador general en Catalunya; bisbe de Couserans; — Enhorabona als nous Consellers 3
— Conferencies amb id........................ 3, 12, 54, 63
— Correspondencia.................................. 521
— Llicenciament, 522, 524, 541. — Sentiment de la ciutat; elogi de sa actuació.............................. 524
— Lletra del Rei al mateix sobre els afers de Catalunya.. 522
Marchin (Senyor De). Tinent general, sobreintendent de l'exèrcit francès en Catalunya. Captura i confinament al castell de Perpinyà 13, 349, 351, 352
— Correspondencia....................... 162, 167, 512, 517
— Nomenat Capità general de Catalunya. 162, 171, 502, 503, 507, 511, 514, 522, 523
— Competencia amb el Governador de Catalunya........ 180
— Dinar en el baluart de Llevant...................... 182
— Defecció, 205, 317, 535, 536, 538. — Queixa de la ciutat al Rei, 206. — Sentiment de la cort, 215, 552, 553. — Informació ordenada pel Rei......................... 552
— Ferit de mort a França............................. 575
Mataró (Vila). Canoneig per les galeres castellanes i presa del vaixell del capità Dardenya 167
— Sotsmissió dels Jurats al Rei de Castella, 201. — Pena de garrot a un còmplix.................................. 203
— Guarnició de la vila amb gent catalana i francesa...... 201

Planes

Mataró (Vila). Oferta de serveis d'uns cirurgians, en ocasió de la peste a Barcelona 498, 499
— Presa pels castellans 591, 594
Matrícula de ciutadans honrats. (V. aquesta veu.)
— de mercaders. (V. aquesta veu.)
Mazarini (Cardenal). Correspondencia.... 28 (nota 2), 68, 349, 350, 353, 411
— Els Parlaments de França revoquen llurs acords contra d'ell i el Rei el pren sots sa protecció........ 575
Mercader racional. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Mercaderíes forasteres. (V. *Comerç.*)
Mercaders. Matrícula........ 28
Mercœur (Duc de). (V. *Vendôme* i *Llocitnent.*)
Mérinville i de Rieux (Comte de). Correspondencia........ 215, 554
Mestre de les armes en l'Escola militar. (V. aquesta veu.)
Mestre de les Fonts. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Mestre portolà. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Metges. Absentats de la ciutat durant la peste: mides comminatories per a llur retorn, 127, 128, 135, 141, 145, 153 (i nota 1), 155, 156, 483 a 485, 492 a 498, 500, 504.—Inhabilitació per als oficis municipals, 137. — Captura, 155 (i nota), 496, 498, 501. — Indult als retornats........ 214
— Manca de personal per a les atencions del contagi: gestions per a fer-ne venir d'altres parts de Catalunya.. 139, 161
— i cirurgians francesos enviats per Lluís XIV........ 171
— Prohibició d'absentar-se en època epidèmica: jurament. 214
— Llista dels residents a Barcelona durant la peste........ 498
— Ofertes del doctor francès Fabre, per la cura del mal contagiós en Catalunya........ 505
Milicia. Companya dels taverners: incident amb els oficials del terci del Portal de St. Antoni........ 245 (nota)
— Escola militar. (V. aquesta veu.)
— Lleves i tercis. (V. *Exèrcit.*)
Mínimes (Monges.) (V. *Monastirs.*)
Miravet. Rendiment de la plaça als castellans........ 67, 78, 423
Moll. (V. *Port.*)
Monastirs. Angels i Peu de la Creu (Ntra. Sra. dels). — Festa del *Niño perdido*........ 10
— Id. Id. de St. Domènec........ 51
— Angels Vells.—S'habilita per a llatzaret d'empestats.. 91, 92
Id. Tràslladció dels malalts al monastir de Jesús.... 99, 100
— Bethlem (Col·legi de) de la Companya de Jesús.—Festa de la Concepció........ 5
Id. Conclusions........ 13
Id. Festa de María Santíssima........ 107
Id. Captura del mestre de la Seca........ 517
— Caputxines (M. M.).—Pobresa: subvencions. 101 (nota), 129 (nota)
Id. Ofici de pregaries per sanitat........ 154
— Caputxins de Mont-Calvari. — Subvenció diaria durant l'epidemia........ 129 (nota)

Planes

Monastirs. Carme (Ntra. Sra. del).—Visita anyal dels Consellers.. 10, 98, 240
Id. Professó de pregaries a la Capella de Ntra. Sra. del Port. 36
Id. Olla per als pobres: subvenció dels Consellers...... 319
— Carmelites calçats. — Captura de delinqüents que s'hi eren refugiats.............................. 188
— Jerusalem.—Ofici de pregaries per sanitat 140
Id. Préstec sobre uns candelers i reliquiaris depositats a la Taula.............................. 242 (nota 1)
— Jesuites de l'Ensenyança (Monges). — Projecte de Fundació en el Palau de l'Arquebisbe: oposició de les parroquies de St. Miquel i St. Jaume i del convent de la SSma. Trinitat, 93, 353 (*Apèndix II*), 434 (*Apèndix XVI*).— Revocació de llicencia pel Concell de Cent............ 442
Id. Sa institució a França........................... 437
— Jesús.—S'habilita per a hospital o morbería d'empestats. 99
— Jonqueres (Monges de). — Esmena de danys ocasionats per les obres de terraplenat de les muralles .... 68 (nota 1)
— Mercè. — Festa de sa fundació....................... 49
Id. Id. de St. Anastasi, per la Confraría dels Argenters. 95
Id. Absolucions del dimecres de cendra.............. 107
Id. Festa de l'aparició de la Verge a St. Pere Nolasc.. 300
— Mínimes.— Ofici de pregaries per sanitat.............. 155
— Montserrat (Nostra Senyora de). — Tresor, custodiat a Barcelona amb motiu de la guerra: s'acorda retornar-lo, 3 (nota)
— Mont-Sió (Monges de).— Ofici de pregaries per sanitat. 140
— Pedralbes.—Tornada de les monges al mateix 17
Id. Visita anyal dels Consellers....................... 37
Id. Favor i ajuda a les religioses, en ocasió del setge de la ciutat 186
Repenedides.—Visita ordinaria dels Consellers 23, 108
Id. Administració: despeses excessives; poders als Consellers per a reformar-la..................... 118 (nota 3)
St. Agustí.—Festa de Ntra. Sra. de l'Esperança pels corredors d'orella.................................. 6, 84
Id. Visita anyal dels Consellers.......... 10, 93, 226, 240
Id. Festa en honor del P. Sant Nicolau de Tolentí. 139, 311
Id. Olla per als pobres: subvenció dels Consellers...... 319
Id. Recusa entregar sa plata per a les necessitats del setge 319
Id. Habilitat per a Hospital.......................... 516
— St. Francesc. — Festa de St. Nicolau.......... 4, 80, 218
Id. Festa de St. Joan apòstol i evangelista............ 8, 86
Id. Visita de les monges de Pedralbes................ 17
Id. Ofici de pregaries per sanitat.................... 152
Id. Enterrament del governador de Montjuic, Francesc de Mostarós, en el vas dels PP...................... 264
Id. Olla per als pobres: subvenció dels Consellers...... 319
— St. Francisco de P.—Olla per als pobres: subvenció dels Consellers 319

Planes

Monastirs. St. Francisco de P.— Habilitat per a hospital 516
— St. Josep.—Festa patronímica 25
— Sta. Caterina (PP. Predicadors).—Festa de St. Esteve, protomartre 8, 86
Id. Id. de St. Ramón de Penyafort, a despeses de la ciutat.. 9, 89, 229
Id. Id. de St. Domènec 50
Id. Id. del St. Rosari de María Santíssima 107
Id. Id. de St. Thomàs d'Aquino. 116
Id. Pregaries pel setge de la ciutat............ 279, 281, 318
Id. Olla per als pobres: subvenció dels Consellers...... 319
Id. Recusa entregar sa plata per a les necessitats del setge 319, 321
— Sta. Clara.—Festa patronímica: visita dels Consellers. 52, 303
— Sta. Madrona.—Reliquies: hi són tornades en professó, 12, 117. — Portades a la Seu amb motiu del setge de la ciutat pels castellans.................................. 210
Id. S'hi fortifiquen els castellans 209, 211
Id. Enderrocat per l'artillería de la ciutat........ 209, 241
— Santíssima Trinitat.—Absolucions del dimecres de cendra. 107
— Valldonzella.—Eixida de les monges durant el setge de Barcelona 204
Id. Rendiment pels castellans 311
— Noves fundacions i ampliacions: privilegi de Pere III prohibint-les dins ciutat 439

Moneda. D'or i plata: mides per a evitar sa emigració de Catalunya.... 46
— Encunyació .... 47, 240 (nota), 247 (nota), 591
— Reials nous: tatxa de llur valor, 242 (nota 1), 255. — Descripció de l'encuny 254
— Crisi: mides per a remeiar-la........... 250 (nota), 254, 421
— Dobles i peces de vint mexicanes: tatxa de llur valor.. 254
— De billó: fretura, 254. — Compra d'aram............ 398
— Peces de 5 rals i de 5 sous: augment de llur valor 254
— De deu rals: depreciació.............................. 591
— Or i plata per a encunyar: se demana al Governador, als particulars i a les universitats de Catalunya, 259 (nota) —Orde d'entrega............. 284, 286, 287, 291, 302, 303
Id. id.: incautació de les joies de les iglesies i convents, 284, 285, 286, 302 a 306, 316, 319, 321, 323, 589, 590
— Caució de la ciutat: vot de teòlecs sobre la licitut de prestar-la, 292, 293. — Restitució 335
— Carbó per la fàbrica: fretura, enderrocament de porxes per a fer-ne............................ 306, 307, 308, 591

Monges. (V. *Monastirs.*)

Montcada (Vila). Festa i fira de Sta. Marguerida: anada del Conseller segón 48

Montjuic. Fort. — Obres: suspensió a causa d'uns enderrocs ocasionats per defectes de fàbrica; acabament de barraques. 18, 19 (nota)
— Governador Mostarós: ferit en l'assalt del fort de St. Fe-

rriol, 256. — Mort, 263. — Enterrament i funeraries, 264. — Deixa sos béns a l'Hospital general.......... 264
Montjuic. Fort. Guarnició espanyola.............................. 622
— Guaita: assenyala galeres. 51, 58, 61, 62, 162, 167, 179, 300, 310
Montserrat. (V. *Monastirs.*)
Mont-Sió (Monges de). (V. *Monastirs.*)
Mora d'Ebre. Alçament popular: malvestats......................... 50
Moral pública. Vicis i pecats: nominació de Junta per a extirpar-los, 58. — Ordinacions, 94 (nota 1). — Penes................ 297
— Id. Jubileu de la Missió pels PP. de la Companya. 62, 63, 66
Morbo. (V. *Sanitat.*)
Morts. De Pau Julià, *campaneta de les ànimes*.................. 19 (nota)
De Josep Galsem, sotsíndic de la ciutat......... 37 (nota)
De Joan Campins, Francesc Balell, Pau Sunyer i Pere Roca, portalers.............................. 47 (nota 1)
D'Enric Coll, notari, portant el llibre manual del Banc, i jurat del Concell de Cent...................... 66 (nota)
De Melcior Valat, credencer de les carns salades.. 66 (nota)
Del Dr. Joan Ferràn, canonge de Girona, catedràtic de Teología a l'Estudi general .... 69 (nota)
D'Amador Vilar i Gabriel Remisses, jurats del Concell de Cent. .... 106 (nota 2)
De Jacinte Fàbregues, ciutadà honrat, conseller en cap. 124
De Josep Llor, algutzir del morbo................... 125
Del fosser de l'iglesia de St. Pere..................... 129
De Francesc Aravitg, credencer dels forments i Cristòfol Parra, faller del pès de la farina............ 165 (nota)
D'Antoni Baneya, portaler. De la muller d'en Josep Torras, readora de la plaça del blat. De Francesc Estaper, reador id. id........................... 166 (nota)
D'Aleix Planes, mercader racional. De Miquel Oliveres, credencer. D'Antoni Casquer, id. De Gabriel Casquer, verguer. De Jaume Torras, jurat del Concell de Cent. De Felip Costeny, pesador de mostaçaf........ 168 (nota 1)
De Francesc Cathà, ajudant de mercader racional. 214 (nota 2)
De Francesc de Mostarós, mestre de camp, governador de Montjuic 263
Del marquès de Camarasa, governador del fort dels Reis. 280
Del general Pinto, de l'armada naval de Castella...... 308
De Miquel Oliveres, ensajador de les monedes en la Seca Reial 519, 520
De Joan Payssa, notari, fiscal de la Batllía general.... 534
Mostaçaf. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Muralles i fortificacions de la ciutat.— Terraplenat devant del convent de Jonqueres: esmena de danys a la Priora.... 68 (nota 1)
— Custodia llur encomanada als Consellers i Concell d'ella, en virtut de privilegis reials.................. 558, 560
— Guarnició espanyola. 622
Musica. De corda.. 42, 128

Planes

Musica de la ciutat. Assistencia a actes religiosos, etc., 7, 8, 9, 16, 17, 19, 20, 31, 34, 39, 41, 43, 44, 53, 56, 64, 69, 81, 86, 89, 103 a 105, 138 a 140, 154, 156, 213, 219, 225, 241, 253, 255, 257, 260, 261
— Menestrils: morts en la peste........... 213, 219, 253, 261
Musica religiosa. Salve i lletanía a cant d'orgue......... 93, 271, 281, 299
— Cantoria o capella de la Seu........... 128, 138, 140, 154

N

Naus. Armada de Castella: pas i moviments en aigues de Barcelona, 51, 58, 61, 62, 167, 176, 177, 179, 210, 275, 310, 420
Id. Presa de naus catalanes, 61, 62, 72, 74 (nota), 167, 229, 240, 275, 314, 565, 591. — Penes de forca i galera als tripulants; represalies................. 275, 565, 567
Id. Canoneja la vila de Mataró...................... 167
Id. Desembarc de pertrets a St. Martí de Provençals .. 117
Id. Surt a l'encontre de la francesa, 300. — Tornada.. 301
Id. Enfonzament d'una barca per l'artillería dels baluarts. 304
Id. Mort del general Pinto......................... 308
Id. Bloqueig del port; hostilitats i saqueigs en la costa. 314
— Armada de França. Tramesa de galeres per a guardar les costes de Catalunya. 68, 409, 414, 420, 424, 503, 511, 512, 524, 581, 582
Id. Avisos i espera de sa vinguda al socors de la ciutat, 242 (nota 2), 266, 270, 575.—Partida de Marsella, 275, 276. — Oferta d'estrenes a son comandant per l'entrada de blats, 283, 290, 292, 297.—Comissionat per a diligenciar sa vinguda: partida........................... 297
Id. Arribada a St. Feliu de Guixols................ 298
Id. Montjuic la descobreix; es perseguida per la de Castella, 300. — De nou Montjuic la senyala; intents infructuosos d'arribada, 301. — Retirada............... 302, 317
— Noliejament d'un vaixell per a carregar blats en Liorna, 122 (nota 2). — Seguretat, 123 (nota), 130 (nota). — Pregaries a Sta. Eularia per son salvament........... 123
— Entrada de llauts i barques amb viures. 219, 225, 228, 230 a 232, 235, 246, 275, 276, 298, 300, 308
— Presa d'una barca de Tarragona amb provisions per al enemic: sentencia de forca al patró................. 241
— Aprehensió d'una barca amb mercaderíes de Barcelona a Toulon: restitució 407, 409
— Barques per a la vigilancia nocturna, del Llobregat al Besòs 471, 476, 481
Necessaries o privades de les cases. (V. *Higiene.*)
Neu. Proveïment .... 107 (nota), 122 (notes 2 i 3), 246 (nota)
— Lloc de conduïment durant la peste............ 130 (nota)

Planes

Neu. Fretura 162, 506
— Arrendament: rescisió demanada pels assentistes. 245 (nota), 474
Notaris públics Examens 72
— Prior vell: extracció .... 83 (nota)
— Col·legi: Festa de Sta. Àgata, en el monastir d'aquest nom 86

O

Obrers del Concell. Extracció .... 37 (nota), 74
— Jurament 76
— Nòmina dels de l'any consular 1650-51 74
Id. id. id. id. 1651-52 216
Obres. Del fort de Montjuic: suspensió .... 18, 19 (nota)
— Adob dels corrals del bestiar enderrocats en 1649: autorització als Consellers .... 26 (nota)
— Fortificació de la ciutat...... 40 (nota 2), 41, 68 (nota 1), 395
— Restauració de la Sala del Concell de Cent: despeses. 59 (nota)
Oficis i oficials del Concell. Absentats durant la peste: providencies per llur retorn, 127, 129, 145, 153 (i nota 1), 481, 483, 491, 492, 517. — Súpliques de descàrrec: excepcions, 142, 183 a 185, 187. — Se'ls commina a tornar per defensa de la ciutat, 177, 178. — Llista dels renitents, 183. — Inhabilitació, 184, 187. — Substitucions 185, 186
— Id. durant el setge: desinsaculació .... 231 (nota 2)
— Administrador del Banc: extracció, 5 (nota), 186. — Jurament 11
— Administradors de Places: extracció, 5, 83 (nota), 166 (nota), 224. — Jurament 225, 236
— Administradors de la Taula: extracció, 94 (i nota 2), 119 (nota). — Jurament 224
— Advocats. Malaltía de micer Cellers 14
— Advocat fiscal de la Visita: extracció .... 106 (nota 2)
— Ajudant de Mercader racional: possessió, 37 (nota). — Nominació .... 214 (nota 2)
— Ajudant de municioner: extracció 186
— Albaraner del dret nou: extracció .... 206 (nota)
— Algutzirs del morbo: conduïment i obligacions, 116, 464. — Mort sobtada de Josep Llor 125
— Arxiver mercader de la Taula: extracció 185
— Bastaix del dret nou: extracció .... 132 (nota)
— Batlle del morbo: nominació i obligacions 117, 465
— Caixer de la Taula: extracció. 185, 214 (nota 2), 219 (nota)
— Campaneta de les Animes: extracció .... 19 (nota)
— Cauquillador: extracció .... 5 (nota)
— Clavari: extracció, 231 (i nota 2). — Jurament, 12, 236. — Presa de possessió dels portals 13, 236

Oficis i oficials del Concell. Cònsol del Pont: extracció. 32 (nota), 132 (nota), 250 (nota)
— Cònsols de la Llotja: extracció, 32 (nota), 131 (i nota), 185, 250 (nota), 533. — Jurament, 34, 253. — Possessió. 254
— Corredor de coll: extracció........ 206 (nota), 214 (nota 2)
— Credencers dels drets: extracció. 32 (nota), 83 (nota), 132 (nota), 250 (nota), 262 (nota)
Id. de les carns salades: extracció.. 66 (nota), 168 (nota 1)
Id. dels forments: extracció, 132 (nota), 165 (nota). — Possessió.................................. 174 (nota)
Id.. del pès de la farina: mort; extracció........ 168 (nota 1)
— Escarceller major: extracció.................... 32 (nota)
— Escrivà de registre: id.............................. 185
— Escrivà major: absentat per la peste; subrogació...... 160
— Escrivà racional: id. id.; subrogacions, 124, 160, 163. — Súplica de descàrrec per sa absenció, 143. — Tornada. 179
— Faller del pès de la farina: extracció. 165 (nota), 185, 533
— Inhabilitació, per a exercir-los, dels metges i cirurgians absentats en època epidèmica...................... 137
— Insaculació: habilitació........................... 72
— Jutge d'Apells: extracció. 32 (nota), 37 (nota), 132 (nota), 250 (nota)
— Mercader racional: mort de Planes; nova extracció. 168 (nota 1)
— Mestre de les Fonts: jornal vitalici a Socíes, per serveis meritoris i haver compost el *Llibre de les Fonts*.... 59 (nota)
— Mestre portolà: extracció de terna...... 5 (nota), 83 (nota)
— Metges i cirurgians del morbo: conduïment i obligacions, 115, 116, 119 (i nota 1), 462, 464.— Salari, 118 (i notes 1 i 2), 454
— Mostaçaf: extracció de terna, 5, 83, 224. — Jurament, 9, 85, 225
— Palloler: extracció......................... 132, 239 (nota)
— Pesadors de Mostaçaf: extracció. 5 (nota), 83 (nota), 94 (nota 2), 168 (nota 1), 250 (nota).— Mort..... 168 (nota 1)
— Portalers: extracció. 47 (nota 1), 94 (nota 2), 166 (nota), 186, 228 (nota), 231 (nota 2)
— Portant el llibre manual del Banc: extracció. 66 (nota), 68 (nota 1)
— Prebost de la salut: nomenament.................... 170
— Prior vell de notaris: extracció..................... 83 (nota)
— Prohibició d'eixir de la ciutat durant el setge 184
— Readors de la Plaça del blat: extracció. 5 (nota), 126 (nota), 166 (nota)
— Receptor de la Batllía general: extracció. 126 (nota), 228 (nota)
— Receptors dels drets: extracció. 5 (nota), 32 (nota), 94 (nota 2), 132 (nota), 239 (nota), 250 (nota)
Id. del pès de la farina: extracció.. 228 (nota), 231 (nota 2)
— Regints els llibres del Banc: extracció.. 114 (nota 4), 185
— Regoneixedors de monedes: id. 5 (nota), 83 (nota), 228 (nota)

Planes

Oficis i oficials del Concell. Residencia obligatoria en època epidèmica.. 153
— Romaner del dret del peix: extracció .... 5 (nota)
— Romaner del pès de la farina: id. .... 47 (nota 1)
— Sotsíndic: mort de Galsem; nova extracció ...... 37 (nota)
— Taulers. (V. Administradors de la Taula, en aquesta mateixa veu *Oficis.*)
— Trompeta major: extracció; jurament........ 214 (nota 2)
— Verguers: vestuari, 165, 167, 174, 176, 234. — Mort de Casquer: nova extracció .... 168 (nota 1)
Olla per als pobres i presos 319
Ordes monàstiques mendicants. Visita anyal dels Consellers.. 10, 93, 98, 240
Orleans (Gastón, Duc d'.) Correspondencia 359, 360

P

Pa. Consum diari a Barcelona: averiguació .... 179 (nota)
— Reducció de pès i supressió de taules, amb motiu del setge de la ciutat 283, 284, 289
— Racció individual: tatxa, 288.—Distribució diaria. 289, 294, 315
— Confecció i venda lliure 319
— per als pobres: acapta de blat 319
— Sols se'n pasta per als soldats 319, 320, 322
— Agotament, 325. — Id. de les llenyes per coure'l..... 565
Pa de munició per a les tropes franceses, 123 (nota), 207, 210 (i nota), 242 (nota 1), 250 (nota), 262 (nota), 268 (i nota), 270, 272 (nota), 283, 289, 319, 320, 429, 523, 537, 562, 563, 573, 574, 577, 579. — Agotament 325
Palau de l'Arquebisbe, en Barcelona. Cedit en enfiteusi perpetua al doctor Queralt 434
Palles. Fretura .... 106 (nota 2)
Palloler. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Pallols. Visita dels Consellers en l'introit de llur ofici............ 2, 77, 218
Partellan (Comte de). Ferit en una acció a Montjuic, 251. — Visites del Síndic de la ciutat, 251 a 253, 255. — Restabliment. 255
Pastim. Arrendament: rescisió per deficiencies dels flequers; servei per administració.......................... 52 (nota), 66 (nota)
Patronat i festa votiva de Sant Francisco de Paula. (V. aquesta veu i *Festes i actes religiosos.*)
— de l'Immaculada Concepció. (V. aquesta veu i *Festes i actes religiosos.*)
Pecats públics. (V. *Moral pública.*)
Pedralbes. (V. *Monastirs.*)
Penons. De Sant Ramón de Penyafort 9, 89
— De Santa Eularia 16, 17, 104, 105
Perdó general del Rei de Castella als catalans, per la guerra de separació, 342, 343, 616. — Embaixada de gracies a D. Joan d'Austria 344, 346

Planes

Perpinyà (Vila). Lleva el comerç a Barcelona per motiu de peste; tramesa d'un metge i cirurgià per a averiguar les causes del mal 112
— Competencia de jurisdicció entre'l Governador dels comtats de Rosselló i Cerdanya i el del castell de la vila. 528
Pesadors de Mostaçaf. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Peste. (V. *Sanitat.*)
Peu de la Creu. (V. *Angels*, en la veu *Monastirs.*)
Pluja 39, 67, 88, 117, 139, 140, 239, 245, 299
— Pregaries, 31, 32, 34 a 38, 52, 54 a 57, 59, 66, 67, 87, 88, 140. — *Te Deum* i professons de gracies 13, 140
Pobres. Recullida, 93, 94 (nota 1). — Obres en la Casa de Misericordia. 94 (nota 1)
— Olla pública en els monastirs 319
Policía urbana. Escombrat dels carrers 487
— Prohibició de llençar draps, etc., als id............ 491
Política castellana 267
Port. Obres: giro .... 37 (nota)
Portalers. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Portals de la ciutat. Visita dels Consellers al de Mar, en l'introit de llur ofici 2, 77
— Tancament i guarda per raons sanitaries, 53, 60, 68 (nota 1). — Reobertura dels de Sant Antoni i Nou, demanada pels hortolans .... 66 (nota), 68 (nota 1)
— Ofrena votiva de llurs claus a Nostra Senyora de la Concepció, amb motiu de peste i guerra 168, 169
Portugal. Movilització per a invadir Castella: noves 560
— Socors a Barcelona: noves 575
Prebost de la salut. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Presó. Visita pels Consellers..... 14, 39, 136, 242, 356, 357 (*Apèndix III*)
— Excarceració de detinguts 15
— Fugida de presos 157, 166
— Relaxació d'un pres 166
— Olla 319
Príncep Don Joan d'Austria. Arribada al quarter de Sant Martí de Provençals 210
— Correspondencia 336, 615
Prior vell de notaris. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Privilegis i gracies a favor de la ciutat, demanadors al Rei de França. — Nomenament de comissió consistorial .... 236 (nota)
— Demanats al Rei de Castella............... 339, 342, 344
Professons. De Sant Ramón de Penyafort 9, 89, 229
— Del *Niño perdido*, en el monastir dels Angels........ 10
— De Sant Sebastià, 11, 94.—Suspensió, per peste i guerra. 232
— Per tornar el cós de Santa Madrona a sa iglesia, en Montjuic... 12, 68
— De Santa Eularia, 16, 104. — Suspesa per peste i guerra. 237
— De Santa Madrona........................ 25, 117, 241
— De pregaries per sanitat. 25, 36 a 38, 131, 134, 165, 257, 311

Planes

Professons. De Sant Francisco de Paula (vot de la ciutat), 119, 128.— Suspesa per raons sanitaries........................ 246
— Dels Tercerols; suspesa per igual motiu.............. 123
— De Setmana Santa: de la Santa Espina, 30, 124, 244. — De la Sang de Jesucrist, 123. — Dels Estudiants, 124. — De la Soletat............................ 124
Id. suspeses per peste i guerra 124, 243
— De pregaries per pluja, 31, 32, 34 a 38, 66, 67, 87, 88, 115. — Id. general de gracies 67
— De Sant Marc, lledaníes majors................. 32, 131
— De les plagues 36, 37, 66, 67
— De les ermites 37, 38
— De la Santa Espina, el terç diumenge del mes, en Santa María de la Mar.................................. 36
Id. id., lo quart diumenge del mes, en l'iglesia del Pi.. 63
— De les lledaníes........................... 39, 139, 255
— De *Corpus*, 44 a 46, 261, 262. — Prorrogada amb motiu de la peste 159
— De l'Assumpció de Nostra Senyora............... 53, 304
— De pregaries pel setge de la ciutat .. 299 a 301, 311, 318
— De l'Angel Custodi 64
— De Sant Sever.................................... 213
— De Nostra Senyora de la Concepció 81, 219
Id. id., instituída perpetuament per vot de la ciutat. 172, 173

R

Readov. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
Receptors dels drets. (V. *Id. id. id.*)
Regoneixedors de monedes. (V. *Id. id. id.*)
Reis. Anna d'Austria (Regenta i governadora de França). Desgana. 90 (nota)
— Lluís XIV, de França. Correspondencia. 23, 28 (nota 2), 68, 89 (nota), 101 (nota), 162, 171, 206 (nota), 214, 215, 218, 220, 224, 349 a 353, 359, 408, 414, 460, 510, 522, 539, 541, 552, 554
Id. Préstecs demanats a Barcelona per a atencions de guerra. (V. *Hisenda.*)
Id. Auxili pecunari i facultatiu a Barcelona, per la peste 171
Id. Donatiu d'una medalla d'or als Consellers 171
Id. Promet favor i auxili a Barcelona. 215, 460, 541, 542, 553, 555
Id. Majoritat: primers actes de govern, 540. — Enhorabona de la ciutat 543
Reliquies. Còs de Sant Sever en la Seu: tret en professó, per pregaries. 38, 134, 135
— Còs de Sant Ramón de Penyafort en Santa Caterina: visita i pregaries per sanitat 138

Planes

Reliquies. Còs de Sant Olaguer, en la Seu 155
— Còs de Santa María del Socós, en la Mercè: tret en professó de pregaries 165
— D'un Sant Innoscent, en la Seu 8, 87
— De Santa Madrona.—Tornades en professó a sa iglesia (Montjuic) 12, 117
Id. Tretes en professó per pregaries d'aigua 32, 115
Id. Guardades en la Seu, amb motiu del setge de la ciutat 210
— Santa Espina 36
Repenedides (Casa o monastir de les). Visita dels Consellers 23
Rêthel (Castell i vila). Recobrats pel comte de Plessis-Perlin, mariscal de França.................................. 89, 90 (nota)
Robavellaires. Venda de robes usades: prohibida durant la peste....... 489
Robes forasteres. (V. *Comerç.*)
Romaners. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)

S

Saint-Megrin (Marquès de). Lloctinent general de l'exèrcit francès en Catalunya. Visita als Consellers 85
— Conferencies amb id............................. 105, 121
— Proposa mides preventives per la defensa de la ciutat. 469, 475
— Llicenciament... 523
Sala del Concell de Cent. (V. *Casa de la Ciutat.*)
Sanitat. Mal contagiós a Tortosa; noves, 17. — Anada d'una comissió mèdica per a estudiar-lo: és capturada pels miquelets aragonesos, 22. — Negociacions de rescat, 27, 28 (nota 2). — Partida de nous comissionats facultatius, 26. — Increment de l'epidemia: auxilis, 28, 31, 41. — Propagació del contagi a la ciutat i al camp de Tarragona, 28, 31. — Avisos a les viles i llocs de Catalunya...... 31
— Mides preventives a Barcelona, 17, 28, 31, 41, 48, 52, 60, 62. — Tancament i guarda dels Portals, 53, 60, 66 (nota). — Reglamentació...... 68 (nota 1), 412 (*Apèndix X*)
— Pregaries. 25, 26, 28, 35 a 38, 52, 54 a 56, 59, 61, 62, 116
— Propagació de l'epidemia a Girona; noves, 41, 48, 58, 60, 62, 426. — Comissió mèdica; informació, 51, 61. — Despeses, 61. — Restabliment sanitari...... 105 (i nota), 106
— Peste en Barcelona.—Primers casos: mides preventives, 91, 431. — Burla d'un estudiant en l'Universitat: captura....................................... 431 a 433
Id. Llatzaret en els *Angels Vells*.................. 91, 92
Id. Emigració dels habitants: permís, etc.92, 93, 432, 433, 523
Id. Disposicions: crides. 92, 96, 153, 154 (nota), 432, 433, 486
Id. Estat sanitari: informació demanada per algunes viles. 432
Id. Pregaries i devocions, 92, 120, 121, 131 a 133, 136,

Planes

138 a 141, 152, 154, 155, 165, 232, 310, 318, 433.— Festa votiva de les Claus, a Nostra Senyora de la Concepció 168, 169, 183

Sanitat. Peste en Barcelona. Oferiments del Capítol de la Seu 93

Id. Increment: mides. 96, 98, 115, 119, 127, 129, 156, 166 (i nota), 478

Id. Avís i petició d'auxilis a les ciutats i viles de Catalunya 98

— Id. Traslació dels malalts del monastir dels *Angels Vells* al de Jesús, 99, 100. — Habilitació d'aquest per a hospital epidèmic: reglament 455

Id. Junta magna de doctors per a l'estudi del caràcter i curs de l'epidemia.—Parer tècnic 101

Id. Ofertes d'un cirurgià per a la desinfecció de cases i pràctica d'altres mides profilàctiques 102

Id. Informació, als pobles de Catalunya, del bon estat sanitari de la ciutat, pregant-los restableixin la comunicació comercial........................... 103 (i nota)

Id. Disculpa i ofertes de la vila de Mataró per haver llevat el comerç a la ciutat sens plena noticia del caràcter de l'epidemia 105

Id. Despeses: aprovació, 106 (nota), 457. — Crèdit ilimitat, 433. — Id.; giros, etc.; 106 (nota), 118 (nota 1), 174 (nota), 454, 566. — Mides per a llur reducció. 174 (nota)

Id. Satisfaccions de Vich, per haver llevat el comerç a Barcelona; tramesa de comissió per a l'estudi de l'epidemia. 111

Id. Perpinyà lleva'l comerç a Barcelona i anuncia la vinguda d'una comissió facultativa 112

Id. Personal facultatiu: conduiment i obligacions, 115, 116, 119 (i nota 1), 462, 464. — Salari, 118 (i notes 1 i 2), 454. — Fretura de metges i cirurgians: gestions per a fer-ne venir d'altres parts de Catalunya, 139, 161. — Id. en la Morbería de Jesús; reglamentació, etc., 141, 455, 496, 505.—Tramesa de metges i cirurgians francesos, per Lluís XIV, 171. — Oferta de tres cirurgians de Mataró, 498, 499.— Id. del doctor francès Mr. Fabre, per a la cura de l'epidemia, 505, 514. — Reducció per minvar el mal .... 174 (nota), 202

— Id. Personal de la policía del morbo. Batlle i algutzirs: conduiment i obligacions, 116, 117, 464, 465. — Mort sobtada de l'algutzir Llor, 125. — Reducció, per la millora del mal............................ 174 (nota)

Id. Anatomía de còssos d'empestats. 118 (notes 1 i 2), 465, 467

Id. Higiene i assistencia domiciliaria: comissaris, 118 (nota). — Cirurgià............................ 119 (nota 1)

Id. Patronat i festa votiva de Sant Francisco de Paula: institució. (V. *Festes i actes religiosos.*)

Id. Absenció dels Diputats i Concell reial. (120 (i nota), 479 a 481

Planes

Sanitat. Peste en Barcelona. Petició d'auxilis al Rei ... 120, 479, 493, 511
Id. Avís del curs de l'epidemia als pobles de Catalunya. 120 (nota), 480
Id. Conferencies amb el Governador, etc. 125, 156, 163, 479
Id. Absenció de metges, cirurgians i apotecaris i oficials de la ciutat: mides comminatories per a llur retorn, 127, 128, 135, 139, 141, 144, 145, 153, 156, 483 a 485, 491 a 498, 500, 504, 517.— Inhabilitació per als oficis municipals, 137, 144. — Súpliques de descàrrec: excepcions, 142. — Captures, 155 (i nota), 496, 498, 501. — Llista dels residents a Barcelona 498, 499
Id. Transgressions sanitaries: penes 137, 154
Id. Purga o quarentena 137
Id. Robos, estupres, etc., en la Morbería de Jesús, Convalescencia de Sant Bertràn i llatzarets 138, 160, 225
Id. Estadística de malalts en la Morbería de Jesús, 141. — Id. en la ciutat, 496. — Id. de defuncions 496
Id. Robos en cases d'empestats. 157, 159, 226, 241, 257, 312, 489
Id. Hospital militar 473
Id. Morts i absenció de sacerdots 156, 158
Id. Descripció del quadre desolador de la ciutat 157
Id. Recollida dels cadavres d'empestats 157, 158
Id. Fossar dels id. en el camp dit el *Favar*, en el monastir de Jesús 158
Id. Combregars 158
Id. Pànic; abandó dels atacats 158
Id. Fretura de subsistencies. (V. aquesta veu.)
Id. Habilitació dels monastirs de Sant Agustí i Sant Francisco de Paula per a hospitals 516
Id. Millora .... 168, 171, 174 (nota)
Id. Malalts curables: incomunicació 170
Id. Prebost de la salut: nomenament 170
Id. Socors de 30,000 lliures pel Rei 171
Id. *Te Deum* per la millora sanitaria 174, 245, 257
Id. Retorn de persones absentades 175
Id. Fi de l'epidemia: reducció de personal en la morbería de Jesús 202
Id. Nou increment del contagi 218, 219, 220, 229
Id. Minva del id. 252
Id. Intensitat del mal en l'exèrcit enemic 252, 270, 275
Id. Matines i aniversari general en sufragi dels morts pel contagi 258
Id. Nota epilogal del dietarista 312
Sant Agustí. (V. *Monastirs.*)
Sant Francesc. (V. *Id.*)
Sant Francisco de Paula. Patronat i festa votiva amb motiu de peste: institució 119, 120, 127, 128
Sant Josep. (V. *Monastirs.*)

Planes

Sant Olaguer. Còs. (V. *Reliquies.*)
Sant Ramón de Penyafort. Penó o estandart........................ 9, 89
— Còs. (V. *Reliquies.*)
Sant Sever. Còs. (V. *Id.*)
Santa Caterina. (V. *Monastirs.*)
Santa Eularia. Penó 16, 17, 104, 105
— Piràmide commemorativa de sa traslació, en la Plaça de l'Angel 307
Santa Madrona. (V. *Monastirs.*)
— Còs. (V. *Reliquies.*)
Santa María del Socós. Còs. (V. *Id.*)
Santíssima Trinitat. (V. *Monastirs.*)
Sastres: Prohibició de fer vestits amb robes usades................. 489
Schomberg (Mariscal de). Correspondencia............ 228 (nota), 557, 561
Seca Reial. Mestre: reclama esmena d'unes partides de plata i moneda falsa, 69 (nota). — Captura 517
— Fabricació de moneda: insuficiencia............ 227 (nota)
— Id. de reials: entrega de plata de la Taula.... 247 (nota)
— Ensajador de les monedes: vagant del càrrec; recomanació al Rei a favor del Conseller sisè............. 519, 520
Seda. Cultiu dels cucs: prohibició eventual per raó de la peste...... 487
Seebach (Joan Jordi, Baró de). Correspondencia 336, 615, 617
Setge de Barcelona. (V. *Guerra.*)
Soldats. (V. *Exèrcit.*)
Sometent contra uns homeiers refugiats en el monastir de Carmelites calçats. 188
Subsistències. Forasters importadors: llicencia per a extraure de Barcelona bacallar i altra pesca 92
— Permís per a traure-les, als ciutadans que s'absenten amb motiu de la peste 100
— Llocs de conduïment durant la peste, 130 (nota). — Supressió 519, 520
— Botigues tancades en l'època epidèmica: reobertura i venda obligatoria 488
— Fretura en Barcelona a causa de la peste i del setge: proveïment. 74 (nota), 162, 179 (nota), 428, 444, 474, 503, 506, 509 a 511, 516, 524, 528, 554, 556, 558, 562, 565, 574, 576, 577
— Id. Entrada per mar. 219, 225, 228, 230 a 232, 235, 246, 275, 276, 298, 300, 308, 594
Id. Preus: puja, durant el setge........... 230, 276, 316
Id. Verdura a pès 290
Id. Agotament.................................. 325

T

Tabac. Importació prohibida 404
Tarragona (Ciutat). Mal contagiós 28, 31
— Concentració de forces enemigues........... 458, 459, 471

Planes

Tarragona. (Camp de). Mal contagiós; noves 41
Taula de la ciutat. Administradors o taulers. (V. *Oficis i oficials del Concell.*)
— Depòsits: no puguen ésser admesos sens orde dels Consellers .... 68 (nota 2)
— Suprema jurisdicció dels Consellers sobre'ls Administradors i oficials d'ella .... 69 (nota)
— Crèdits per a pagar compres de blat i atencions de guerra. 101 (nota), 119 (nota 2), 228 (nota), 236 (nota), 295, 590
— Erari: no's puga obrir sinó a presencia del Conseller segón, custodi de la clau d'un sobrepany........ 101 (nota)
— Ordinacions; redrés........................... 101 (nota)
— Compte especial per al manteniment d'un terci de 700 places per guarda de la ciutat: creació; giros... 106 (nota 1)
— Crèdit de 6,000 lliures als Diputats de Catalunya. 214 (nota 1)
— Depòsit d'uns candelers i reliquiaris del convent de Jerusalem .... 242 (nota 1)
— Plata per vendre a la ciutat: orde d'esclafar-la. 242 (nota 1)
— Entrega de plata i or per a fabricar moneda. 247 (nota), 590
— Ingrés d'or i plata per a fornir l'erari de la ciutat. 274, 287, 303, 306, 450
Teixidors de llana. (V. *Confraríes.*)
Torre del Cap del Riu. Capità Quintana: indult d'ell i son fill (qui feu canonejar les galeres de la reina d'Espanya) 352, 353
— Presa i enderroc per les tropes castellanes.......... 174
— Salari del capità i soldats que la guarníen..... 207 (nota)
Tortosa (Ciutat). Mal contagiós; petició d'auxilis als Consellers de Barcelona, 17. — Tramesa de comissió mèdica: es empresonada pels miquelets aragonesos, 22. — Negociacions de rescat, 27, 28 (nota 2). — Anada de nous comissionats facultatius, 26.—Increment de l'epidemia: auxilis, etc. 28, 31, 41
— Commoció popular i malvestats 50
— Setge pels castellans, 67, 69.—Lleva i pertrets de guerra per a son socors, 70, 72, 415 (*Apèndix XII*). —Transports de municions i queviures enviats per Barcelona: presos per les galeres enemigues, 72, 74 (nota).— Rendiment, 78, 423.—Visita de condol dels Consellers al Virrei. 82
Trentenari. (V. *Concell de Trenta-sis.*)
Tresor de Montserrat. (V. *Monastirs.*)
Tresorería Reial. Absenció del Regent durant la peste: tornada 175
Tropes franceses. (V. *Exèrcit.*)
Tursis (Duc de). Correspondencia, 315, 336, 616. (V. *Doria Carretto.*)

U

Universitat literaria. (V. *Estudi general.*)
Urgell (Cònsols d'). Avisen la retirada del Sr. De Marchin i ses tropes a França 535, 536

Planes

V

Vagabonds. Ordinacions.................................... 94 (nota 1)
Valldonzella (Monges de). (V. *Monastirs.*)
Vendôme, Duc de Mercœur (Lluís de). Elet virrei de Catalunya. (Vegi's *Lloctinent.*)
Vich (Ciutat). Robo de plata en l'iglesia de la Seu, per un estudiant. 93
— Comissió a Barcelona per a l'estudi de l'epidemia..... 111
— Intent de sorpresa pels castellans: derrota........... 263
— Conspiració en el Montseny: suplici de garrot a varis conjurats, 277. — Copia de la sentencia. 584 (*Apèndix XLIV*)
Vicis i pecats públics. (V. *Moral pública.*)
Vieuville (Marquès de la). Sobreintendent d'hisenda. Correspondencia. 228 (nota), 562
Vins i veremes. Drets d'entrada: exempció eventual per causa del setge. 186 (nota)
— Escassetat durant el setge: puja de preus.. 230, 276, 315
Visita ordinaria contra els Consellers i oficials del Concell: extracció d'advocat fiscal................................ 106 (nota 2)
Visites de ceremonial. (V. aquesta veu.)

TAULA ALFABÈTICA (*)

A

Abrell (Fr. Jerònim), vicari del Col·legi del Sant Angel de l'Orde de Nostra Senyora del Carme, 294.

Adrassanes. (V. *Dreçanes.*)

Adroguers (Col·legi dels), 404, 405.

— (Companya dels), 309.

Afflitti [Mateu], jurisconsult, 146.

Agde, 567.

Ager, 74 (i nota), 78.

Ager (Don Pau d'), comanador de l'hàbit de Sant Joan, 42.

Agramunt (Comte d'). (V. Gramont.)

Agramunt (Jaume), notari, escrivà major del Concell, 160, 211.

Aguilar (Marquès d'), 95, 97 (nota 1), 109, 163, 177, 178, 209, 210 (nota), 221, 222, 244 (nota), 246 (nota), 320, 444 a 446, 452, 515, 523, 535, 537, 554, 573. (V. Biure i de Margarit.—D. Josep de.)

Aguilò, 448.

Aguspí (Baltasar), ciutadà, municioner, 214 (nota 2).

Aiguebonne (Terci d'infantería d'), 567.

Ajar (D. Pau). (V. Ager.)

Alais (Baró d'), mariscal de camp, 202, 209, 263, 305, 308, 531, 592.

Albanell (Joan), apotecari, romaner del dret del peix, 5 (nota).

Albanell (Josep), doctor en medecina, 466 a 468, 499.

Alberich (Lluís), mestre cirurgià, 105, 499.

Albí (a) el *Manxol* (Francesc de l'), malfactor, 92.

Albià (Montserrat), passamaner, portaler, 94 (nota 2).

Alburquerque (Duc d'), 336, 341, 342, 345, 609, 611, 615, 617 a 619.

Aldabó (Isidre), fuster, 15.

Alemany (D. Joan Jerònim), mestre portolà, 5 (nota).

Alemany (Magí), teòlec, 69 (nota).

Alemanya, 441.

Alemanys, 508, 606.

Alentorn (...), abat, 42.

Alentorn (D. Alexandre), 354.

Alentorn (D. Onofre d'), jurat del Concell de Cent, 27, 73 (nota), 132, 268, 328, 329, 332, 333, 481, 605.

Alés. (V. Alais.)

Alexan..., jurisconsult, 146.

Alez. (V. Alais.)

Alfonso (Torre d'En), en Montjuic, 248, 313, 314.

Alías (Jerònim), mestre cirurgià, 499.

Aligre (Terci de cavallería d'), 568.

Alòs (Francesc), botiguer de teles credencer del dret nou, 83 (nota).

Alsina (Jerònim), passamaner, 198.

Altabó (Isidre), fuster, 358.

Amaller (Fr. Josep), trinitari, 293.

Amaranto (Mestre fr. Gaspar), trinitari, 293.

Amargós (Pacià), mercader, 5 (nota).

(*) Les lletres itàliques indican els noms de llòc i topogràfics.

Amat, menor (Pau), militar, escarceller major, 32 (nota).
Amat (Pau), militar, 274.
Amescua [¿Baltasar Gómez d'?], jurisconsult, 151.
Amigó (Joan), malfactor, 160.
Amiguet (Cosme), mestre cirurgià, 485.
Ample (Carrer), 20, 77, 80, 82, 165, 270, 273, 334.
Ampurdà. (V. *Empordà*.)
Andilly (Sr... d'), conseller d'Estat, intendent militar, 524.
Andorra (Valls d'), 205, 535, 536.
Andreu (Josep), doctor en medecina, 499.
Angel (Plaça de l'), 307.
— (Piràmide de la id.), 307.
Angel (Portal de l'), 26 (nota), 66 (nota), 160, 234, 256, 341, 413, 625.
Angel (Porxe de la Plaça de l'), 307.
Angelats (a) *Estallut* (Francesc), de Vich, 277, 586 a 588.
Angels (Imatge de la Reina Santíssima dels), 318.
Angels i Peu de la Creu (Monastir i iglesia de Nostra Senyora dels), 10, 51, 307.
Angels Vells (Antic monastir dels), 91, 99, 100, 431, 455.
Angers (Ciutat d'), 581, 582.
Anglês (Antoni), sastre, credencer del dret nou, 32 (nota).
Angoulême (Terci d'infantería d'), 567.
Anjou (Provincia d'), 581.
Aragó (Regne d'), 28 (nota 2), 29 (nota), 267.
Aragó (D. Carles), 625
Aravitg (Francesc), notari, credencer dels forments, 83 (nota), 132 (nota), 165 (nota).
Arbeca, 74 (i nota).
— (Castell d'), 566.
Arbell (Leandre), procurador fiscal de la Veguería i la Batllía de Barcelona, 358.
Ardena i de Darnius (D. Josep d'), comte d'Illa, mestre de camp, general de la cavallería catalana, 36, 48, 64, 90 (nota), 91 (nota), 179, 210 (nota) a 212, 220, 222, 234, 237, 247, 248, 256, 264, 268, 276, 277, 309, 407, 519.
Arenys (Vila de Sant Martí d'), 166, 202, 244 (nota), 594.
Arespacochaga (Joan Baptista), secretari del príncep D. Joan d'Austria, 344.
Argensola (D. Joan d'), militar, 189, 191 a 194, 196, 197.
Argenters (Confraría dels), 95.
Argila (Joan), doctor en medecina, 51, 61, 101, 431, 500.
Arles (Ciutat d'), 511.
Armengau (Galceràn), ciutadà, 376.
Armengol (Bartomeu), peraire, jurat del Concell de Cent, 166 (nota).
Armengol (D. Guillem), 455, 456.
[Armengol] (Joan), bisbe de Barcelona, 369 a 371.
Armentera, 594.
Arnau (Antoni), jurat de la vila de Mataró, 201.
Arnau (Onofre), 202.
Arnaudies (Jaume), mestre de cases, portaler, 228 (nota).
Arnet (P. Fr. Josep), domínic, 69 (nota).
Artés (Didac), comprador de carns, 32 (nota), 155 (nota), 165 (nota), 428.
Artés (Pau), llibreter, 154.
Arxiu Municipal, 59 (nota).
Assumpció (Fr. Jerònim de l'), prior dels carmelites descalços, 293, 296.
Astor (micer Jerònim), advocat, 354.
Atrassana. (V. *Dreçana*.)
Aubernia. (V. *Auvergne*.)
Aubijoux (Comte d'), 502.
Audiencia reial, 143, 356, 357, 548, 599. (V. Concell reial.)
Audiencia reial (Doctors o jutges de l'), 21, 127, 405, 545, 550, 606, 607 614.

Austria (D. Joan d'), príncep d'Espanya, 210, 334 a 336, 338, 340 (i nota), 343, 344, 346, 509, 510, 609 a 611 (i nota 1), 615, 616, 621, 622.
Austria (Leopold, arxiduc d'), 410.
Auvergne (Terci d'infantería d'), 568.
Avinyó, 377, 382.
Aymerich (Francesc), fuster, portaler, 59 (nota), 94 (nota 2).
Aymerich (Micer Pere), donzell, oidor militar de la Generalitat de Catalunya, 547.
Aymerich i Cruilles (D. Pere d'), 33, 189, 192, 193, 195, 197, 361, 384, 445.
Aytona (Marquès d'), 138, 156, 251.

B

Badalona, 61.
— (Parroquia de Santa María de), 153 (nota 1).
Badía (Josep), hortolà, 115.
Badía (Pere), manyà, 59 (nota).
Badía (Pere Ça), mercader, 371.
Bagà (Ramón), trompeta major, corredor de coll, 214 (nota).
Balaguer (Ciutat), 74 (i nota), 78.
Bal[do], jurisconsult, 146.
Balell (Francesc), sastre, portaler, 47 (nota 1).
Balet (.....), advocat, 382.
Balibau (Monsieur ...), comandant de les galeres de l'armada francesa, 68, 414.
Balle (Jaume), peraire, jurat del Concell de Cent, 132 (nota).
Ballester (Jacinte), doctor en medecina, 499.
Balthasar [¿Joan Balthazar?], militar, 575.
Baluart de Llevant, 20, 41, 127, 182, 201, 236, 396, 571.
Baluart de Migjorn, 41, 61, 62, 127, 141, 396.
Baluart de Sant Ramón, 395.
— *de Santa Eularia*, 41, 395.
— *de Santa Madrona*, 41, 395, 571.
Baluarts de la ciutat, 59, 182, 305, 395, 473, 558, 560, 601.
Banc de la ciutat, 5 (nota), 11, 185, 186, 211, 242 (nota 1), 378, 446, 550, 623.
Bandosme. (V. Vendôme.)
Baneya (Antoni), adroguer, portaler, 166 (nota).
Bannez. (V. Bañez.)
Banús (Antoni), adroguer, portaler, 94 (nota 2).
Banyoles (Abat de), 153 (nota 2), 359, 360, 593.
Bañez (P. Domènec), teòlec, 149, 150.
Baranera (Antoni) de Gurb, 277, 586 a 588.
Barberà (Rector de), 294.
«Barbiton» (N. N., alias el), malfactor, 95.
Barbosa (August), jurisconsult, 440.
Barceló (Montserrat), sastre, palloler, 239 (nota).
Barcelona, 1, 2, 13, 20, 22, 26, 31, 33, 40 (nota 2), 46, 48, 58, 59, 65 (nota), 72, 75, 78, 81, 83, 92, 93, 101 (nota), 103 (i nota), 108, 112, 119 (nota), 120 (nota), 123 (nota), 132, 133, 135, 137, 139, 141, 143, 145, 147 a 150, 153 (nota 1), 154, 155 (i nota), 157, 158, 160, 162, 172 (nota 1), 174 (nota), 179, 186 (i nota), 188, 201, 203, 204, 207, 214 (nota 2), 215 (nota 3), 223, 228 (nota), 236 (nota), 240 (nota), 242 (nota 2), 243 (nota), 246 (nota), 250 (nota), 255, 282, 285, 290, 291, 293, 296, 298, 300, 307 (nota), 310, 314, 317, 329, 334, 338 a 344, 350 a 352, 354, 356, 357, 359, 360, 363, 364, 369 a 371, 375 a 377, 381, 382, 386, 389, 394, 399, 402, 403, 409, 419 a 423, 425, 426, 434, 438, 440 a 444, 450, 455, 460, 465 a 469, 472, 473, 475, 486, 495 a 501, 509 a 513, 517, 519, 521 a 523, 526 a 528, 530, 535, 541, 543, 545, 546 a 550, 552 a 556, 558 a 562, 564 a 567, 571, 575 a 578, 582 a 587, 593 a 596, 599 a 604, 606, 609 a

611 (nota 1), 612 (nota 1), 614 a 617, 620, 623 a 626.
Barcelona (Batlle de), 97 (nota 2), 99, 253.
Barcelona (Batllía de), 253, 358.
— (Bisbat de), 91, 369, 504.
— (Bisbe de), 2, 127, 164, 363, 364, 368 a 373, 375, 377, 382, 383, 393, 482.
Barcelona (Ciutadans honrats de), 14, 71 (nota 2), 85, 124, 126, 137, 143, 161, 202, 300, 357, 358, 478, 597, 599.
Barcelona (Comte de), 254.
— (Consellers de). (V. en casi totes les planes del volum.)
Barcelona (Diòcesi de), 153 (nota 1).
— (Marca de), 10.
— (Notaris públics de), 1, 37 (nota), 72, 73 (nota), 124, 130, 143, 152, 153 (nota 1), 160, 163, 180, 185, 190, 191, 197, 241, 309, 333, 358, 363, 375, 377, 379, 382, 417, 495, 551, 588, 589.
Barcelona (Port de), 74 (nota), 624.
— (Seu de), 13, 60, 90 (nota), 127, 128, 136, 161, 167, 173, 208, 263, 268, 269, 272, 288, 293, 302, 362, 363, 369, 371, 375, 388, 393, 482, 545.
Barcelona (Síndic de), 21, 130, 141, 142, 153 (nota 1), 155 (nota), 160, 161, 247 (nota), 251 a 253, 256, 257, 299, 481, 495.
Barcelona (Sotsíndic de), 37 (nota), 152, 333.
Barcelona (Territori de), 129, 130.
— (Usatges de), 597.
— (Veguer i regent la Veguería de), 14, 15, 37 (nota), 39, 40, 54 (nota), 63, 72, 127, 128, 136, 137, 155 (nota), 166, 188, 356, 485, 517.
Barcelona (Veguería de), 14, 39, 356 a 358, 600.
Barnada (Jacinte), esparter, 59 (nota).
Bart[olo], jurisconsult, 146.
Bartra (Josep), corredor de coll, pesador de mostaçaf, 83 (nota).
Bartrolí (Francesc), notari, 377.
Bas (Jaume), notari reial, 192.
Basora (Joan), canonge del monastir de Santa Eularia del Camp, 375.
Bataller (Lluís), ciutadà honrat, conseller terç, mostaçaf, 48, 53, 184, 225, 358.
Batet (Josep), escarceller de la presó de Vich, 588.
Batllía general de Catalunya, 126 (nota), 129, 143, 153, 185, 196, 206 (nota), 219 (nota), 339, 340, 492, 534, 545, 597.
Batlloria (Baronía de la), 68 (nota 1).
Baxeres (Joan), practicant en medecina, 467.
Bayllo (Joan), mestre cirurgià, 485.
Becanus [¿Martí?], teòlec, 150.
Bellafilla (Torre de), en el Clot, 334.
Bellem. (V. *Bethlem.*)
Bellesguart (Torre de), 211.
Benedictins (Religió de PP.), 417, 418.
Benet XIII, papa, 363, 369, 382, 383, 387, 393.
Benzon... (Rutil...), jurisconsult, 149 a 152.
Berart (Josep), militar, 192 a 194, 196, 197, 378, 385.
Berga (Vila), 277, 587.
Berga (Francesc), mercader, Síndic de Vich, 111.
Bernada, d'Anglesola (Miquel), 10.
Bertràn (Josep), sastre, 198, 199.
— (Pau), arxiver mercader de la Taula, 185.
Bertràn (Pere Joan), sabater, 153 (nota 1).
Bescans (Esteve), peraire, 200, 201.
Beseyt (Vila), 28 (nota 2).
Besòs (Ríu), 161, 471, 476.
Bethlem (Col·legi de), 13, 107, 306.
— (Iglesia de), 5, 13, 107, 306.
— (Montanya de Nostra Senyora de), 211, 233.
Beaufort (Monsieur... de), 73, 74.
Beufort. (V. Beaufort.)
Bigorda (Joan Pere), 428.
Biscompte (Jaume), pintor, pagador

d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 465.
Bitulona. (V. *Badalona.*)
Biure i Margarit (D. Gaspar de), militar, 248.
Biure i de Margarit (D. Josep de), marquès d'Aguilar, governador de Catalunya, 13, 14, 49, 54, 60, 69, 95, 136, 138, 140, 152, 159, 180, 212, 220, 233, 247, 268, 281, 334, 342, 344, 358, 452, 616, 618.
Blanas i Centelles (D. Joan), 196.
Blanes (Vila), 243 (nota), 578, 591, 592, 594, 595.
Bocaría (Torre del Portal de la), 307.
Boer... o / Boher... } jurisconsult, 146, 149.
Boera (.....), 436.
Boffarull o Boffurull (Josep), mercader, jurat del Concell de Cent, receptor de les lliurances de la Seca, 114 (nota 4), 214 (nota 2).
Boffill (Ramón), (V. Boffill.— Rafel.)
— (Micer Rafel), advocat subrogat de Casa la Ciutat, 14, 357, 358, 387.
Boffill (Segimón), ciutadà, 190, 192, 195, 196.
Bohigues (Jaume), boter, palloler, 132 (nota).
Bohing. (V. *Bourg.*)
Boissac (Terci de cavallería de), 568.
Boixadors (Felip de), caváller, 17, 112, 190 a 197.
Boixadors i Cornet (Ramón), canonge de la Seu, protector del Convent de MM. Caputxines, 101, 388.
Boldó [Miquel Joan], canonge de la Seu, vicari general, 2.
Boleda (Josep), notari de Barcelona, escrivà de registre, 143, 185.
Bonacina [Martí], jurisconsult, 149, 150, 152.
Bondosme. (V. Vendôme.)
Bonet (Doctor Miquel), catedràtic de Teología, 69 (nota).
Boneu (Miquel), doctor en medecina, 105.
Boneu, menor (.....), doctor en medecina, 500.
Bonora (Miquel), escudeller, pesador de mostaçaf, 83 (nota), 431.
Bonora (T.), 91.
Bon-Succés (Iglesia dels Pares del), 304.
Bon-Succés (Monastir de Nostra Senyora del), 439.
Bordaríes (Lluís), fuster, 160.
Bordeus (Arquebisbe de), 437.
— (Ciutat de), 63, 67, 68, 408, 410, 411, 425, 441.
Bordeus (Provincia de), 410.
Boria (Carrer de la), 19, 53, 128, 165.
Boria (Doctor Bernat), 83 (nota).
Born (Plaça del), 20, 165.
Borràs (Josep), argenter, credencer de les carns salades, ajudant de municioner, albaraner del dret nou, 168 (nota 1), 186, 206 (nota).
Borrell (Joan Bta.), doctor en medecina, 500.
Borrell (Josep), mercader, conseller quart, 143, 216.
Bosch (Francesc), sabater, sota-administrador de places, 236.
Bosser (micer Gabriel Antoni), militar, advocat, 97 (nota 2), 228, 238, 239, 549, 551, 563 a 568, 575 a 577, 579, 580.
Boters (Carrer dels), 21.
Botiguers de teles, 403, 404.
Bouer (Pau), 448.
Bourbon (Lluís de), príncep de Condé, 512.
Bourg, 411, 412, 414.
Bourges, 553, 554.
Bovadilla, jurisconsult, 148.
Boxó (Dionís), capità, 256.
Boyer (Senyor de), capità d'una galera de França, 414.
Braç militar, 70, 325, 326, 329 a 331, 333, 413, 417, 418, 595, 608, 620.
Braçó (Antoni Joan), apotecari, jurat del Concell de Cent, 73 (nota).
Bravo (Jaume), tapiner, 198, 199.
Bressé. (V. Brézé.)

Bretagne (Terci d'infantería de), 567.
Bretheuil (Senyor de), intendent de Llenguadoc, 556.
Brézé (Mariscal de), ex-procurador general del rei de França a Catalunya, 357.
Brienne (Comte de), 541 (nota), 556. (V. Loménie.)
Broage. (V. *Brouage*.)
Brossa (Lluís), doctor en medecina, 499.
Brouage, 593.
Bru (Antoni), 193, 194, 196.
— (Jaume), regent la Reial Tresorería, 175, 272 (nota), 403.
Brun[o] (Albert), jurisconsult italià, 148.
Buçot (Antoni), conseller terç en 1401, 370.
Buf (Duc del), (V. D'Elbœuf.)
Buffurull (Pere), mercader, 28 (nota 1) 200, 201.
Buig (Francesc), argenter, 201.
Burch. (V. *Bourg*.)
Burges. (V. *Bourges*.)
Burniach (Doctor Joan B.ª), 436.
Busquets (Jaume), doctor en medecina, 97 (nota 2).

C

Cabeça (Lluc), doctor en medecina, ciutadà, jurat del Concell de Cent, 123 (nota), 499.
Cabrera (P. Emanuel), de la Companyà de Jesús, 128.
Cahors i de Soler (Galceràn), 193 a 195.
Calaf, 624, 626.
Caldes (Carrer d'En), 157.
Caldes de Starach, 598.
Caldes (Jerònim), 5 (nota).
Call (Devallada del), 440.
Callar i Sorribes (Francesc), militar, 196. (V. Descallar.)
Callar (Francesc), de Berga, donzell, 277, 587, 588.
Calmells (Lluís), mestre de cases, receptor del dret del vi, 5 (nota).
Calvó (D. Francisco de), mariscal de camp, 161, 247, 309, 334, 336 (nota 1), 558 a 560.
Camarasa (Marquès de), 280.
Cambrils, 74 (i nota).
Camí del Clot, 19.
Camí de Sant Andreu de Palomar, 341, 607.
Camp de Tarragona, 41, 72, 429.
Camp el «Favar» (en el monastir de Jesús), 158.
Campana (Micer Simón), ciutadà, advocat, mostaçaf, fiscal de la Visita, 5 (nota), 9, 105 (nota 2), 254, 258, 549.
Campins (Joan), assaonador, romaner del pès de la farina, 47 (nota 1).
Camps (...), doctor en medecina, de Vich, 111, 112.
Camps i Gori (Micer Francesc), advocat, doctor del Reial Concell, 354, 448.
Canc[er] [Jaume], jurisconsult, 148.
Candiotto (Mons. Vicens), col·lector apostòlic, 604.
Canet, 594.
Canet (Vescomte de), 90 (nota), 515, 545. (V. Fontanella. — D. Josep.)
Cànoves (Antoni), argenter, 201.
Canvis (Carrer dels), 20, 165.
Canyadó (Bartomeu), doctor en medecina, de la vila de Granollers, 143.
Capella (La). (V. *Chapelle*.)
Capella d'En Marcús, 19, 20, 53, 160, 306.
Capella d'En Marcús (Placeta de la), 161.
Capella de Casa la Ciutat, 5, 54, 77, 108, 121, 439.
Capella de la Diputació, 439.
Capella de la Confraría dels Pellicers, en Sant Agustí, 55.
Capella de la Llotja, 60.
— de l'Hospital de Misericordia, 22, 26, 239, 243.
Capella del Perdó, del Pare Sant Francesc, en el monastir d'aquest nom, 18.

Capella dels Sants Innoscents, en la Seu, 8, 87, 226.
Capella o altar de Nostra Senyora de la Concepció, en la Seu, 136, 168 a 170, 183, 230, 233, 234, 269, 271, 272, 282, 296, 299, 337, 568, 570, 621, 622.
Capella de Nostra Senyora de la Pietat, en el monastir de Sant Agustí, 132, 139.
Capella de Nostra Senyora de Montserrat, 141.
Capella de Nostra Senyora del Pilar, en Sant Jaume, 433.
Capella o ermita de Nostra Senyora del Port, 36, 248 a 250, 313.
Capella de Sant Nicolau de Tolentí, en Sant Agustí, 139.
Capella de Sant Olaguer, en la Seu, 155.
Capella de Sant Ramón de Penyafort, en Santa Caterina, 138, 279, 281.
Capella o iglesia de Sant Roc, 53, 176, 177.
Capella de Sant Sebastià, 177.
— de Santa Eularia, en la Seu, 1, 73, 75, 100, 103, 115 a 117, 133, 138, 216, 217, 234, 249, 265, 272, 299, 433.
Capella de Santa Marta, 171.
— del Còs preciós, en les claustres de la Seu, 43, 260.
Caputxines (Abadessa i convent de), 101 (nota), 129 (nota).
Caputxines (Iglesia i monastir de les Mares), 35, 45, 154, 310.
Caputxins (Monastir dels), 234, 341, 343.
Caputxins (Pares), 433.
Caputxins de Mont-Calvari, 129 (nota).
Caputxins de Santa Madrona (Pare guardià de), 294.
Caramany (...), capità, 474, 476, 592.
Carbonell (Guillem), canonge de la Seu, 371, 375.
Càrcers reials o comuns, 14, 15, 136, 166, 353, 358. (V. *Presó.*)
Cardedèu. 606.
Carders (Carrer dels), 19, 20, 53.
Cardona (Castell de), } 626.
— (Vila de) }
Cardona (Duc de), 23, 30, 46, 57, 58, 70, 82, 334.
Cardona (Duc de), Mr. de La Motte, 215, 218, 228, 267, 285, 307 (nota), 321, 323, 327, 329, 555, 564, 567, 576.
Cardona (Ducat de), 270.
Cariteu (Josep), mestre cirurgià, 454.
Carme (Carrer del), 364.
— (Iglesia de Nostra Senyora del), 10, 35, 98, 108, 240, 303.
Carme (Monastir de Nostra Senyora del), 10, 98, 303.
Carme (Confrares de Nostra Senyora del), 318.
Carme (Orde de Nostra Senyora del), 294.
Carme (Pares del), 36, 98, 318, 319.
— (Prior del), 368, 378, 382.
— (Provincial de l'Orde del), 69 (nota).
Carmelites calçats (Monastir dels Pares), 188.
Carmelites descalços (Iglesia dels Pares), 305.
Carmelites descalços (Monastir dels Pares), 313.
Carmelites descalços (Prior dels Pares), 293.
Carmona (Francesc de), 528.
Carrera, o } (Jordi), doctor en medecina, 454, 499.
Carreres }
Carreras (Bernat), hortolà, 160.
Carreras (Gaspar), botiguer de teles, 198, 199.
Carreras (Joan), militar, conseller terç, 74, 321.
Carreras (Micer Miquel), advocat, ciutadà honrat, 33, 132, 166 (nota).
Carreres (Antoni), mestre cirurgià, 499.
Carreres, jove (...), mestre cirurgià, 499.
Carreres (Joan), clavari de la ciutat, 12, 13.

Carreres (Jordi), doctor en medecina, 499.
Casa d'En Mans a Sarrià, 175.
— de Boera, 436.
— de Dalmau, 354.
— de D. Alexandre Alentorn, 354.
— de D. Cristòfol Icart, 334.
— de D. Guillem Armengol, 455.
— de D. Joan de Queralt, 354.
— de D. Josep d'Ardena, Comte d'Illa, 236.
Casa de Francesc Sala, 128.
— de Francesc Seguí, en Mataró, 33.
Casa de Gualba, 354.
— de Joan Carreres, clavari de la ciutat, 13.
Casa de Joan Serra, notari, 241.
— de Josep Vinyes, 161.
— *de la Ciutat*, 1, 2, 5, 8, 9, 11, 13 a 15, 17, 19 a 22, 26, 28, 42, 46, 49, 51, 54, 57, 59 (nota), 63, 66, 67, 68 (nota 2), 71 a 73, 75 a 78, 81, 85, 87, 91, 93, 95, 96, 102, 105, 111, 112, 115, 121, 124 a 126, 129, 130, 134 a 136, 140, 144, 154 (nota), 157, 159, 163 a 170, 172, 175 a 177, 179 a 181, 183, 188, 189, 202, 205, 209, 211, 216, 217, 220, 225, 226, 233, 236, 240 (nota), 243, 245, 249, 253, 254, 258, 259, 263, 268, 277, 278, 281, 296, 303, 309, 326, 337, 341, 348, 354, 370, 417, 437, 439, 454, 479, 485, 521, 545, 550, 571.
Casa de la Ciutat (Capella de), 5, 54, 77, 108, 121, 439.
Casa de la Ciutat (Pati de), 3, 5, 6, 63, 326.
Casa de la Ciutat (Plaça de la), 19.
Casa de la Ciutat (Porta de Consistori vella de), 6.
Casa de la Convalescencia en l'Hospital general, 26 (nota), 28 (nota 2), 37 (nota), 247 (nota), 363, 366, 378 a 383, 385, 386, 388 a 393.
Casa de la Diputació, 6, 13, 48 a 51, 135, 208, 238, 240 (nota), 331, 348, 354, 439, 534, 547, 548, 599.
Casa de la Misericordia, 94 (nota 1).
Casa de les Repenedides, 118 (nota 3).
Casa de micer Francesc Camps i Gori, 354.
Casa de micer Jaume Martí, 436.
— de micer Jerònim Astor, 354.
— del Canceller, 80, 84.
— del Conseller terç Lluís Bataller, 54.
— del Dr. Francesc Martí, 436.
— *del General*, 599. (V. *Casa de la Diputació.*)
Casa del Governador, 2, 6, 101, 114 119, 125, 138, 156, 171, 175, 180, 181, 205, 217, 218, 250, 251.
Casa o palau del Marquès d'Aytona, 138, 156, 251.
Casa del Virrei, 278, 279, 334 (V. *Palau* del Virrei.)
Casa dels hereus de D. Jaume Llordat, junt a l'Hospital de Misericordia, 118 (nota 3).
Casa dels Virreis vells, 165.
Casademunt (Josep), botiguer de teles, romaner del pès de la farina, 47 (nota 1).
Casal, 509.
Casamijana i d'Erill (D. Rafel), militar, conseller en cap, 216, 224, 226, 235, 238, 239, 241, 245, 246, 252, 261, 268, 279, 298, 308, 311, 340, 577.
Casamitjana (Jaume), peraire i baixador, pesador de mostaçaf, 5 (nota).
Casanovas (a) el *Castellanet* (Joan de), malfactor, 157.
Caseres (Pere Martre), jurat del Concell de Cent, 239 (nota).
Cases de la Confraría dels Sastres, 307.
Cases de Nostra Senyora de Montserrat (Carrer de les), 21, 138, 251.
Cases de T. Serra, 306.
— del Duc de Cardona, 82, 270, 334.
Casquer (Antoni), sastre, credencer de les carns salades, 66 (nota), 168 (nota 1).

Casquer (Gabriel), sastre, verguer dels Consellers, 168 (nota 1).
Castanyer (Francesc), doctor en lleis, ardiaca del Vallès, canonge de la Seu, 371.
Castell d'Orís, 585.
Castell de Ciurana, 566.
Castell de La Chapelle, 411.
Castell de Montgat, 598.
Castell de Perpinyà, 13.
Castell-Lleó, 423, 425.
Castella, 560.
Castella (Conestable de), 341, 342, 345.
Castella (Rei de), 40 (nota 2), 293, 394.
Castellans, 55, 207, 241, 250, 256, 275, 282, 311, 343.
Castelló d'Empuries, 606.
Castelló (Ramón), cavaller, 17, 478.
Castells (Miquel Domènec), notari reial, 73 (nota).
Castillo Sotomayor (Joan del), jurisconsult, 151.
Catalans, 21, 41, 50, 84, 90 (nota), 229, 234, 241, 244, 247, 250, 263, 266, 267, 273, 280, 282, 297, 309, 310, 334, 341, 343, 407, 409, 414, 417, 427, 430, 471, 503, 570, 593, 599, 606, 617.
Catalunya, 2, 9, 17, 31, 46, 58, 65 (nota), 67, 69 (nota), 74 (nota), 80, 84, 85, 90 (nota), 100, 103 (i nota), 106, 108, 113, 120 (nota), 132, 139, 162, 175, 176, 180, 182, 204, 212, 220, 223, 234, 267, 295, 296, 308, 337, 338, 342, 347, 360, 364, 389, 404, 406, 408 a 410, 415, 421, 425, 426, 429, 444, 446, 452, 461, 462, 469, 480, 491 a 493, 495, 498, 505 a 513, 518, 519, 522 a 524, 538, 541, 542, 544, 546, 552, 554, 555, 557, 567, 575, 591, 602, 619, 622, 624, 625.
Catalunya (Batlle general de), 33.
— (Batllía general de), 126 (nota), 597.
Catalunya (Canceller de), 42, 73 (nota), 545. (V. Concell Reial.)
Catalunya (Constitucions de), 356, 423.
Catalunya (Costes de), 40 (nota 2), 68, 290, 324, 352, 394, 414.
Catalunya (Fronteres de), 510.
— (Generalitat i Diputats de), 3 (nota), 4 a 8, 12, 13, 16, 20, 23, 24, 26, 34, 46 a 48, 51, 52 (nota), 54 a 56, 63, 67, 78 a 82, 84 a 86, 99, 103 (nota), 104, 106 (nota), 112, 114, 119, 120 (i nota), 122, 131, 136, 161, 162, 168, 173, 175, 176, 180, 186, 188, 202, 205, 206 (nota), 208 a 211, 213, 214 (i nota 1), 230, 236, 240 (i nota), 265, 267, 268, 276 a 278, 290, 298, 321, 324 a 326, 329 a 333, 347 a 349, 359, 360, 407, 419, 422 a 424, 426 a 428, 449, 457, 459, 469, 474, 475, 479 a 481, 504, 506, 507, 513 a 516, 518, 525, 529, 531, 532, 534 a 536, 538, 544 a 551, 561, 563, 567, 573, 576, 595, 596, 598 a 600, 608, 613 a 615, 620.
Catalunya (Governador de), 2, 4, 6, 8, 9, 11 a 14, 19, 39, 40, 41, 49-50, 54 a 56, 60, 69, 91 a 93, 95, 96, 98 a 101, 103 (nota), 104 a 106 (i notes), 108, 109, 113 a 117, 119, 120 (i nota), 122, 123 (nota), 125, 127, 128, 131 a 138, 140, 152, 153 (i nota 1), 154, 155 (nota), 156, 157, 159 a 167, 169 a 171, 173, 175, 177, 179 (nota) a 182, 202, 205, 209, 210 (nota) a 213, 217 a 223, 225 a 227, 229, 233, 234, 237, 241, 244 (nota), 245, 247 a 251, 259, 268, 270, 276 a 278, 309, 320, 334, 348, 356 a 358, 403 a 405, 415, 422, 427, 445, 447 a 454, 457 a 460, 468, 479 a 481, 484, 492, 495, 497, 501, 504, 526, 528, 532, 537, 545, 548, 558, 560 a 562, 573, 574.
Catalunya (Lloctinent o Virrei i Capità general de), 7, 9, 19 a 28 (nota 2), 30, 31, 33, 34, 40, 41, 44 a 48, 50, 54 a 60, 63 a 66, 68 (nota 1), 69, 70, 72, 73 (i nota), 74, 82 a 84, 90 (nota), 162, 171, 173, 176,

181, 215 (i nota 3), 217, 218, 220, 224, 225, 227 a 229, 231, 233, 237, 238, 240 (nota), 242, 244 (nota), 246 (nota), 247 a 259, 267, 268, 270, 271, 273 a 283, 285, 288, 293 a 295, 298, 303, 305, 307 (i nota), 308, 317, 319 a 322, 325, 334 a 336 (nota 1), 347, 352, 357, 360, 394, 398, 406, 461, 545, 553, 555, 560, 561, 563 a 566 (nota), 568, 571, 572, 584, 589, 608, 612, 620.

Catalunya (Principat de), 2, 7, 12 a 14, 19, 20, 22, 27, 31, 33, 34, 48, 50, 54 a 58, 61, 68, 69, 81, 82, 84, 85, 95, 98, 105, 108, 110, 112, 113, 118 (nota 2), 132, 134, 135, 162, 171, 180, 186, 202, 206, 209, 212, 213, 215, 218, 220, 224, 225, 227 a 229, 231, 233, 237, 238, 242, 265, 274, 303, 304, 308, 322, 334, 338, 344, 356, 358, 360, 398 a 402, 407, 414, 419, 421, 426, 476, 479, 505, 509, 510, 518, 521, 522, 524, 527 a 530, 535, 545, 565, 566, 576, 584 a 587, 595, 596, 599, 614.

Catalunya (Prior de), 42, 43.

— (Provincia de), 47, 65 (nota), 78, 81, 82, 90 (nota), 103 nota), 109, 136, 140, 167, 180, 188, 208, 266, 267, 271 (nota), 285 a 287, 294, 322, 326, 327, 329, 331, 347, 348, 351, 552, 359, 360, 366, 394, 401, 404, 405, 408, 409, 412, 415, 416, 419, 420, 423 a 427, 429, 443, 446, 448, 450, 457, 460 a 462, 475, 477, 479, 481, 484, 487, 497, 502, 504, 506, 507, 509 a 519, 522 a 524, 529, 531, 534, 536, 541, 542, 545, 546, 548, 549, 552, 553, 555 a 557, 566 a 568, 584, 596, 597, 599, 601, 606, 609, 611, 614, 619 a 621, 623, 625, 626.

Catalunya (Regent de), 210 (nota), 594. (V. Concell Reial.)

Catalunya (Universitats de), 515.

— (Vegueríes de), 213, 530.

— (Visitador general de), 108, 113.

Catedral (Iglesia), 131, 133, 135, 138, 155, 167, 168, 302, 323, 383. (Vegi's *Seu.*)

Catelet (*Le*), 211.

Cathà (Francesc), ajudant de mercader racional, 37 (nota), 214 (nota 2).

Cathalet. (V. *Catelet.*)

Cavedo (...), jurisconsult, 148.

Cayeta[no] [Tomàs], teòlec, 152.

Cella (...), capità, 311.

Cellers (Micer Miquel), advocat de Casa la Ciutat, 14, 68 (nota 2), 142, 144, 152, 358, 438, 486, 496.

Cerdà (Ramón), capità, 280.

Cerdanya (Comtat de), 398 a 402, 565, 595, 596, 605, 624.

Cervera (Vila), 50, 74 (i nota), 84, 167, 471, 476, 529, 530, 532.

Cerveró (Josep), mercader, 197.

Chacta... (...), teòlec?, 150.

Champagne (Provincia de), 90 (nota), 411.

Champagne (Terci d'infantería de), 568.

Chapelle (Castell de La), 411.

Chiavarí (...), ardiaca, 290.

Cícero [Marc Tulli], 146.

Cirera (Miquel), baixador, 160.

Cisteller (Micer Didac), advocat, clavari de la ciutat, 13, 191, 193, 195, 197.

Ciurana (Castell de), 566.

Civilla (Dr. [Magí]), 90 (nota). (Vegi's Sevilla.)

Claresvalls (Lluís), mercader, 264.

Clariana (D. Josep), militar, 192.

Claris (Micer Francesc), advocat, 5 (nota).

Clascar (Antic), teixidor de llana, pesador de mostaçaf, 83 (nota).

Clascar (Mossèn .....), dispenser de l'hospital o morbería de Jesús, 455.

Clavaría (Jaume), bearnès, 318.

Clayra (Fra Esteve de), president dels frares caputxins de Mont-Calvari, 293.

Cler, Clerí. } (V. Le Clert.)

Climent VIII, papa, 440.
Clot (Camí del), 19.
Clot (Molins del), 334.
Codony (Joan), notari, 377.
Col·legi d'adroguers, 404, 405.
Col·legi de doctors en medecina, 101 a 103 (nota), 105, 112, 142, 417, 492, 497, 499.
Col·legi de la Companya de Jesús, 13, 107, 306.
Col·legi de la Companya de Jesús (Rector del), 294.
Col·legi de notaris públics, 379, 417.
Col·legi de Sant Angel (Vicari del), 294.
Colom i Cros (Gaspar), mercader, 28 (nota 1).
Colom (Guillem), ciutadà, 375.
Colom (Hospital d'En), 371.
Colomer (Pere), daguer, 159 a 161.
Coll (Montanya de Nostra Senyora del), 313.
Coll de Nargó (Lloc), 536.
Coll (...), batlle del morbo, 465.
Coll (Enric), notari ,portant el llibre manual del banc, jurat del Concell de Cent, 66 (nota).
Coll (Jaume Pau), sastre, cauquillador, 5 (nota).
Coll i Puigvert (Micer Josep), advocat, 97 (nota 2).
Collcerola, 233.
— (Montanyes de), 308.
Coma (Rafel), apotecari, credencer del dret nou, 262 (nota).
Comas (Micer Antoni), advocat, 192.
Comenge (Estats de), 522, 524.
Comes (Onofre), mestre de cases, portaler, 94 (nota 2).
Company (Francesc), passamaner, 199.
Companya de Jesús (Col·legi de la), 13, 107, 306.
Companya de Jesús (Iglesia dels Pares de la), 61. (V. *Bethlem.*)
Companya de Jesús (Pares de la), 62, 97, 128, 306, 533.
Companya de Jesús (Rector del Col·legi de la), 294.
Compinsa (Josep), correu, 67.
Concell de Cent, 3, 4, 7, 8, 14, 17, 18, 23, 24, 26, 28, 32, 37, 40, 41, 47, 48, 50 a 52, 54 (i nota), 58, 59, 63 a 68, 70 a 74 (nota), 78, 80, 82 a 86, 89, 91 a 93, 95 a 97, 99, 101, 106, 107, 113, 114 (i notes 2 i 3), 118 (i nota 3), a 122, 125 a 129 (nota), 130 (i nota), 131, 132 (nota), 134, 136, 137, 139, 141, 142, 144, 153, 155, 156, 160, 162 a 174, 177 a 179, 181, 183 a 189, 191, 195, 197, 199 a 201, 205, 206 (nota), 207 a 211, 213 a 216, 218 a 223, 227, 228 (i nota), 231, 233, 236 a 238 (i nota), 239 (i nota), 240, 242, 244 (i nota) a 247, 250 (i nota), 252, 259, 262, 265, 267 a 269, 271 (i nota), 273, 278, 283, 284, 287 a 289, 293 a 297, 299, 302, 303, 307, 311, 319, 321, 322, 324, 326, 327, 329, 330, 333, 335 a 338, 343 a 347, 349, 353, 359, 360, 362, 363, 368 a 370, 372, 373, 376, 383, 384, 388, 393, 394, 397 a 399, 403, 406, 412, 414 a 417, 419, 420, 422, 423, 428 431, 434 a 439, 441, 443, 445 a 447, 451, 453, 459, 468, 473, 474, 477, 482, 483 (nota) a 487, 492, 495 a 497, 502 a 507, 509, 515, 517, 520, 521, 525, 533, 534, 538, 543, 544, 551, 553, 555 a 557, 563, 569, 572, 573, 575, 579, 580, 582, 589, 595, 604, 606, 608, 609, 612 (nota 1), 614, 615, 620 a 622.
Concell de Cent (Campana del), 121, 169, 170.
Concell de Cent (Escala del), 140.
Concell de Cent (Sala del), 59 (nota), 81, 126, 130, 136, 140, 164, 167, 169, 177, 188, 209, 278, 347, 349, 359, 362, 495, 504, 525, 534.
Concell de Cent (Secretari o escrivà major del), 127, 474, 589, 590.
Concell de Trenta-sis, 156, 215, 290, 486.
Concell de Trenta-sis (Sala del), 125, 129, 371. (V. *Trentenari.*)

Concell d'Indies, 343.
Concell Reial, 3 (nota), 20, 47, 73 (nota), 79, 80, 84 a 86, 99, 101 a 103 (i nota), 106 (nota), 113, 114, 120 (i nota), 122, 125, 127, 132 a 135, 153 (i nota 1), 161, 162, 172 (nota 1), 178, 179 (nota), 186, 213, 267, 269, 272 (nota), 291, 294, 302, 348, 356, 357, 397, 399 a 401, 403 a 405, 415, 420 a 422, 427, 447 a 449, 452, 469, 479, 480, 492, 495, 497, 498, 500, 501, 504 a 506, 514 a 516, 548, 560, 571, 589.
Concell Reial (Canceller), 2, 3, 42, 43, 73 (nota), 76, 77, 79 a 82, 84 a 86, 218, 269, 356, 357, 420, 422, 427, 455.
Concell Reial (Doctors del), 79, 80, 83, 100, 102, 119, 120, 131, 136, 141, 153 (nota 1), 155 (nota), 161, 162, 175, 180 a 182, 186, 208, 249, 254, 272 (nota), 284, 286 a 288, 297, 303, 304, 309, 319, 418, 419, 434, 443, 447, 451, 452, 454, 457, 494, 496, 497, 532, 538, 544, 589, 590, 606.
Concell Reial (Regent), 55, 79, 90 (nota), 91 (nota), 153 (nota 2), 210 (nota), 242 (nota 2), 269, 325, 356, 357, 410, 449, 523, 545, 594.
Concili de Trento, 437, 440.
Condal (Carrer), 128.
Condé ([Lluís de Bourbon] Príncep de), 162, 224, 317, 349 a 351, 512, 514, 518, 520, 540, 575.
Conques, 624.
Conti ([Armand de Bourbon] Príncep de), 349 a 351.
Copons, 624.
Copons i Tamarit (D. Felip de), doctor del Concell Reial, auditor general de l'exèrcit, 153 (nota 1), 403, 448, 505, 584, 588.
Corbera i Sant Climent (Joan Baptista), militar, 192 a 194.
Corcó (Jaume Ramón), procurador fiscal, 588.
Cormellas (Sebastià), mercader racional, 168 (nota 1), 184, 214 (nota 2).
Cornet i Sacirera (Jerònim), militar, 193, 194.
Cornet (Joan), ferrer, 199, 200.
Coromines (Micer Josep), advocat, 197.
Corrals del bestiar, fòra el Portal de l'Angel, 26 (nota).
Corredors d'orella, 6, 85.
Corsà (Vila), 277, 586.
Corso (Alfons), 546.
Cortada (Berganti d'En), 592, 594.
Cortada (Jaume), mercader, jurat del Concell de Cent, 123 (nota), 324, 325, 332.
Cortès (Joan), notari reial, 191.
Cortils (Berenguer de), mercader, 371.
Corts (Bernat), mercader, regoneixedor de monedes, 83 (nota).
Corts (Francesc), mercader, 28 (nota 1).
Corts (Marguerida), 306.
Cosarans. (V. *Couserans.*)
Cossarans. (V. *Couserans.*)
Cosserans. (V. *Couserans.*)
Costa (Cebrià), mercader, receptor de la Batllía general, 185.
Costa (Jerònim), sastre, portaler, 94 (nota 2).
Costa (Pere Martre), notari de Puigcerdà, 51.
Costa (Sebastià), notari reial, regint el segón llibre manual del Banc, escrivà major de la Generalitat, 185, 190, 191, 529.
Costans (Joan Pau Felip), estudiant, de Puigcerdà, 129, 130.
Costeny (Felip), boter, pesador de mostaçaf, 168 (nota 1).
Coturas (Salvador), manyà, 96, 97.
Couserans (Bisbe de), 63, 89, 108, 110, 113, 161, 351, 409, 435, 437, 444, 445, 447, 449, 450, 452, 462, 522, 524, 541. (V. Marcà.—Pere de.)
Creu Cuberta, 175.
Creu de Jesús, davant el portal de l'Angel, 160.

Creu de Sant Francisco de Paula (fòra el Portal Nou), 19, 205, 334.
Creu forana del Portal de Mar, 215.
Crist, 253, 369, 371, 584.
Crist de la Sang de Jesucrist, 97.
Crusats (Pere), sastre, 185.
Cueva (D. Gaspar de la), militar, 334, 610.
Culí, 624.
Cumbet (...), mestre cirurgià, 499.
Curia Romana, 377.

Ç

Çabadía (Pere), mercader, 371.
Çaconomina (Jerònim), militar, 326.
Çafont i Malla (Dimas), ciutadà, regoneixedor de monedes, administrador del Banc, 5 (nota), 186, 221, 223, 224, 330, 384.
Çalba (D. Ramón), mestre de camp, 166, 478.
Çarreal, 519.
Çarriera (D. Didac), de Girona, 277, 584 a 587.
Çarriera (D. Miquel), de Girona, 277, 585, 587.
Ça Vall (Ramón), conseller en cap en 1401, 370.
Çivilla. (V. Sevilla.)

D

Daligre. (V. Aligre.)
Dalmases (Pau), peraire, 191, 201.
Dalmau (Casa de), 354.
— (Pere), estudiant, 93.
Dalmunt (Miquel), doctor en medecina, 498, 500.
Damians (Jaume), capità, 280.
— (Josep), ciutadà, 192, 193, 195, 197.
Damians (Segimón), mercader, administrador de l'Hospital general, 362.
Damians (Torre de), en Montjuic, 236.
Dança i Ballera (D. Joan), diputat militar de Catalunya, 547.
Dandilly. (V. Andilly.)
Dardanya o Dardenya (Llorens), capità de nau, 119 (nota 2), 122 (nota 2), 123 (nota), 130 (nota), 133, 167.
Dardena. (V. Ardena.)
Darder (Josep), fuster, jurat del Concell de Cent, reador de la plaça del blat, 73 (nota), 166 (nota).
David, rei dels hebrèus, 147.
D'Elbœuf (Duc), Virrei, elet, de Catalunya, 171 (i nota).
Delmunt (Miquel), doctor en medecina, 155.
De Loménie, comte de Brienne (Senyor), secretari d'Estat de Lluís XIV, 411, 414, 541, 542, 553 a 556, 568.
Desbeus (Domènec), 244 (nota).
Descallar i Sorribes (Francesc), militar, 190, 194, 195, 196, 197.
Deu (Joan), notari reial, receptor del pès de la farina, 231 (nota 2).
Devallada de la Presó, 14, 19, 31, 39, 40, 53, 89, 136, 137, 157, 358.
Devallada de Sant Miquel, 440.
— *del Call*, 440.
Diana (P. [Antoni]), teòlec, 149, 152.
Diputació, 52 (nota), 80 a 82, 119, 260, 261, 268, 276 a 278, 348, 419, 425, 507, 516, 531, 532, 546 a 548.
Diputació (Capella de la), 439.
— (Casa de la), 6, 12, 13, 20, 33, 48 a 51, 78, 80, 81, 85, 128, 135, 170, 172, 208, 230, 238, 240, 268, 277, 331, 439, 534, 547, 548.
Diputació (Escrivà major de la), 545, 550, 614.
Diputació (Procurador fiscal de la), 550.
Diputació (Sala dels Reis, en la), 6.
Diputació (Síndic de la), 21, 479.
Doria Carretto (Çarles), duc de Tursis, 615, 617.
Dormidor de Sant Francesc (Carrer del), 21.
Dorrius (Josep), cirurgià de Mataró, 500.
Dostreing (Terci d'infantería), 567.

Dreçana, 275, 395, 458, 469, 567, 578.
— (Portal de la), 21, 248, 250, 279, 395.
Dreçanes, 100, 339, 459.
Dufrou (.....), mestre cirurgià, 499.
Dunquerque, 593.
Duràn (Antoni Pau), adroguer, credencer i receptor del dret nou, 132 (nota).
Duràn (Vicens), adroguer, jurat del Concell de Cent, 166 (nota).

E

Ebre (Riu), 22.
— (Ribera d'), 41, 50, 55, 64, 65, 67, 69, 429.
Egidius (Bonanat). (V. Gil.)
Egipiaques (Carrer de les), 365.
Elbœuf (Duc D'), Virrei, elet, de Catalunya, 171 (i nota).
Elías (Doctor Joan), rector de Barberà, 294.
Empordà, 155 (nota), 444, 584, 585, 591.
Enveja (Bernat), doctor en medecina, 101, 155, 214 (nota 2), 498, 500.
Ermita de Nostra Senyora del Port, 313. (V. *Capella*.)
Ermita de Sant Julià (o de Sant Ferriol) en Montjuic, 314.
Escaler (Miquel), fuster, portaler, 94 (nota 2).
Escola militar, 107 (nota).
Escorxadors de la ciutat, 361.
Esgrima (Carrer de l'), 467.
Espanya, 89, 90 (nota), 441, 508, 585, 607.
Espanya (Çamp del Rei d'), 335, 604.
— (Capità general de l'artillería d'), 626.
Espanya (Exèrcit d'), 604, 625.
— (Monarquía d'), 151.
— (Príncep d'), 210.
— (Rei d'), 151, 317, 333, 334, 595, 604.
Espanya (Reina d'), 352.
Espanyols, 336 (nota 1), 339, 341, 410, 606.
Espence (Claudi d'), teòlec francès, 149, 152.
Espencæus. (V. Espence.)
Espuny (Josep), 189, 192, 194 a 197.
— (Ramón), militar, 97 (nota 2), 193, 194, 197.
Estany de port, 250, 251, 280, 313.
Estaper (Francesc), reador de la plaça del blat, 166 (nota).
Estaper (Isidre), taverner, 157.
Esterri d'Aneo, 624.
Esteva (Jerònim), espaser, jurat del Concell de Cent, 166 (nota).
Estévens (Pujol dels), a Montjuic, 249, 280.
Estudi general, 6, 27, 29, 39, 66, 67, 69 (nota).
Estudi general (Ordinacions de l'), 304 (nota).
Estudi nou, 458.
Estudis, 469.
Eva (micer Josep), advocat, ciutadà, 191, 192, 194 a 197.
Expenceus. (V. Espencæus.)

F

Fabius, 146.
Fabre (Doctor), metge francès, 514.
Fàbrega (.....), doctor del Reial Concell, 449.
Fàbregues (micer Jacinte), advocat, ciutadà honrat, conseller en cap, 74, 77, 124, 126 (nota).
Falcó (D. Jaume), militar, 97 (nota 2).
Falguera (Jaume), mercader, 191, 196, 197.
Falguera (Josep), passamaner, sota-administrador de Places, 5 (nota).
Falqués, 624.
Falset (Vila), 55 a 57.
Faraó, 312.
Farin[acci] (Pròsper), jurisconsult, 147.
Farràn. (V. Ferràn.)
Farret (.....), 537.

Farriera. (V. La Férriere.)
Farriol (Vicens), (V. Ferriol.)
Fauge (.....), general, 90 (nota).
Favar (Camp el), en el monastir de Jesús, 158.
Febrer (Carles), mestre capcer, 153 (nota 1)
Felip III (IV de Castella), 201, 334.
Feliu (Narcís), mercader, caixer de la Taula, 214 (nota 2).
Feron (Terçi de cavallería de), 568.
Ferràn II, Rei d'Aragó (V de Castella), 547.
Ferràn [Jaume], Oidor eclesiàstic de la Generalitat, 546.
Ferràn (Doctor Joan), canonge de Girona, catedràtic de Teología a l'Estudi general, 69 (nota).
Ferràn (Josep), mercader, 193, 198.
Ferràn i Lladó (Miquel), mercader, cònsol de la Llotja, 32 (nota), 34, 332.
Ferràn (Mossèn Pau), cavaller, fundador de la Casa de Convalescencia en l'Hospital general de Santa Creu, 26 (nota), 247 (nota), 363 a 369, 377, 379 a 394.
Ferràn (Rafel), hortolà, 188.
Ferrer de Viladomar (Bernat), burgès de Perpinyà, diputat reial de la Generalitat de Catalunya, 49, 526.
Ferrer Caparó (Francesc), peraire, ajudant de municioner, 186.
Ferrer (Jaume), doctor en medecina, 115, 462 a 464, 466, 467, 499.
Ferrer (Joan Francesc), mercader, 185.
Ferrer (Pau), mercader, conseller quart, 108 (nota), 268, 332, 358.
Ferrer (a) *Mixarro* (Pere), malfactor, 98.
Ferrer (Doctor Pere), prevere beneficiat en la Seu, 293, 296.
Ferrer (Pere Pau), municioner d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2).
Ferrera (D. Josep de), militar, 190 a 194, 196.
Férriere. (V. La Férriere.)
Ferriol (Vicens), ciutadà honrat, oidor reial de la Generalitat de Catalunya, conseller segón, 49, 161, 175, 176, 202, 208, 211, 216, 332, 334, 531, 551.
Ferté Senneterre (Terci de cavallería de), 568.
Feu (Jerònim), mercader, jurat del Concell de Cent, 73, 200, 201.
Figueres (Vila), 228.
Figueres (Jaume), 11.
— (T.), soldat, 166.
Filiucio (.....), jurisconsult, 149.
Fises (Pere), mercader francès, 405.
Fita (Josep), [escrivà de manament], 607.
Fitor (Francesc), notari, sotsíndic de la ciutat, 37 (nota), 152.
Flandes, 90 (nota), 410.
Flaquer (Bernat), apotecari, obrer segón del Concell, 216.
Flix (Governador de), 29 (nota), 407.
— (Vila de), 58, 59, 61, 63, 64, 78, 82, 423, 425, 598.
Foget (Abat), 503.
Folquer (Pere), canonge de la Seu, 371, 375.
Fons (Francesc), ciutadà, jurat del Concell de Cent, 73 (nota), 196.
Font (.....), 241.
— (.....), capità, 248.
Font de Sant Jaume, 42, 260.
Fontana (Francesc Josep), notari, escrivà major de la Generalitat de Catalunya, 185, 263, 436, 550, 551.
Fontanella (Francisco), comandant de l'artillería, 606.
Fontanella [Joan Pere], jurisconsult, 148.
Fontanella (D. Josep de), comte de Perelada, vezcomte de Canet, regent la Cancellería reial, 55, 71, 72, 79, 90 (nota), 153 (nota 2), 166, 325, 410, 502, 503, 544, 591, 592.
Fontanellas (Josep), de Roda, 277, 586, 587.
Fontanilles (Jaume Josep), mercader, jurat del Concell de Cent, regoneixedor de monedes, 73 (nota).

Fonts (Guillem de), canonge, degà del Capítol de Barcelona, 371.
Fonts (Aigua de les), 114 (nota 2).
Forcada (Josep), estamper, 145.
— (Josep), notari reial, sotsíndic de la ciutat, 333.
Formós (Miquel), canonge de la Seu, 371, 375.
Forn del vidre, en la Vilanova de la Fussina, 135.
Fornells (Antoni de), canonge de la Seu, 371.
Fornés (Nicolau), 202.
Fort de Montjuic, 18 (nota), 19 (nota). 174, 182, 248, 250, 256, 279, 280, 281, 309, 314.
Fort de Sant Ferriol, en Montjuic, 248, 256, 265, 280.
Fort de Sant Joan dels Reis, en Montjuic, 249, 279 a 283, 305, 313, 314.
Fort de Santa Madrona, 280.
Fortí de Nostra Senyora de Gracia, 274.
Fortí de Sant Martí, 238, 274.
Fortí de Sants, 249, 274.
Fortí del Fossar dels Jueus, 236.
Fortiach, 606.
Fossar de Sant Jaume, 43, 96, 97, 260.
Fossar dels Jueus, 236.
Fraga, 29 (nota).
— (Governador de), 28 (nota 2).
Fragoso (Fr. Pere), comissari dels Frares menors de Barcelona, 293.
Francesos, 21, 29 (nota), 41, 50, 84, 135, 171, 176, 177, 225, 226, 234, 247, 248, 251, 273, 280, 282, 284, 285, 292, 309, 310, 317, 334, 361, 405, 471, 499, 606, 616, 624.
França, 28 (nota 2), 32 (nota), 64, 101 (nota), 165 (nota), 205, 206, 266, 269, 270, 285, 286, 292, 308, 317, 322, 412, 416, 420, 424, 425, 434, 437, 441, 476, 503, 505, 514, 519, 524, 535, 536, 562, 565, 595, 600, 606, 623 a 626.
França (Canceller de), 540.
— (Fronteres o ralla de), 323, 411, 625.
França (Galeres de), 414.
— (Mariscals de), 89, 90 (nota) 555.
França (Pars de), 215, 398.
— (Regne de), 437.
— (Rei de), 179, 182, 206 (i nota), 210 (nota), 243 (nota), 254, 334, 339, 596, 598, 622, 626.
Frares menors de Barcelona (Comissari dels), 293.
Frous, 625.
Fussina (Horts de la), 469.
— (Vilanova de la), 135.

G

Gail... [Andreu], jurisconsult, 146.
Galsem (Josep), notari, sotsíndic de la ciutat, 37 (nota).
Gamarra (D. Esteve de), militar, 90 (nota).
Garau (Josep), mariner, conseller sisè, 216.
García (Miquel), mercader, cònsol del Pont, 32 (nota).
Garrigosa (Pere Joan), trompeta major, 214 (nota 2).
Gasconya, 518, 520.
Gastón, duc d'Orleans, oncle de Lluís XIV, 360. (V. Orleans.)
Gaudens (Miquel), corredor de coll, 206 (nota), 214 (nota 2).
Gaver (D. Jerònim de), militar, obrer en cap del Concell, 64, 216.
Gener (Francesc), droguer, 199. (Vegi's Jener.)
Gerard... (...), jurisconsult, 146.
Gibern (Jaume), cirurgià, 115, 118 (nota 1), 119 (nota 1), 462 a 464, 467.
Gibert (Jaume). (V. Gibern.)
Gil (Bonanat), notari, escrivà del Concell, 371, 375, 376.
Gimbert (Francesc), doctor en medecina, 166 (nota), 184, 499.
Gimbert, jove (Francesc), doctor en medecina, 499.
Ginebreda (Micer Benet), advocat,

doctor del Concell Reial, 175, 190 a 182, 284, 288, 297, 449, 545, 549.
Giner (Bartomeu), canonge, sacrista de la Seu, 371.
Girona, 430.
Girona (Bisbat de), 404.
— (Canonges de), 69 (nota).
— (Ciutat), 41, 48, 51, 58, 60 a 62, 105 (i nota), 106, 225, 228, 259 (nota), 277, 323, 426, 591, 592, 594, 606.
Girona (Jurats de), 105 (nota).
Girvent (Miquel), de Moyà, 137.
Gort (Francesc), militar, 193, 195, 196.
Gostenchs (Felip), boter, pesador de mostaçaf, 83 (nota).
Gracia (Fortí de Nostra Senyora de), 274, 313.
Gracia (Lloc de Nostra Senyora de), 313.
Gracia (Quarter de Nostra Senyora de), 249.
Gracia (Joan Bta.), notari, jurat del Concell de Cent, 83 (nota), 190, 197.
Graells (Felicià), doctor del Concell Reial, 272 (nota), 449.
Gramont (Comte de), mariscal de França, 90 (nota).
Graner (Ramón), calsater, 200.
Granollachs i de Millàs (Francesc), donzell, sargent major d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 72, 88, 478.
Granollers (Vila), 143, 172 (nota 1), 277, 432, 470, 471, 475, 518, 531, 586.
Granota (La), lloc en Sant Martí de Provençals, 183, 201, 203, 428.
Gregori XIII, papa, 440.
Gregori (Jerònim), botiguer de teles, credencer del dret del cabeçatge, 83 (nota).
Gregori (Pere), jurisconsult, 147.
Grimau (Francesc), donzell, diputat militar de la Generalitat de Catalunya, 547.
Grimosachs (Micer Miquel), advocat, ciutadà, 195.
Gualba (Casa de), 354.
Gualbes (Francesc de), militar, 192.
Gualbes (Francesc Bonaventura de), militar, 190, 193 a 196.
Gualbes (Rafel Bonaventura de), militar, 190 a 196.
Gualbes o Gualba (Lucrecia de), 389, 390, 392.
Gualbes (Lluís de), conseller quint en 1401, 370.
Gualdo (Joan Francesc), mercader, cònsol de Llotja, 131 (nota).
Guiamet (Emanuel), ciutadà, 268.
Guiena. (V. *Guienne*.)
Guienne, 593.
— o *Guyenne* (Provincia de), 89 (nota), 461.
Guinardó (Mas), 341.
Guinart (Rafel), mercader, caixer de la Taula, 613.
Guitart (Jaume), mercader, 594.
Gurb, 277, 586.
Guri (Simeón), sombrerer, 198.

H

Harcourt (Comte d'), 90 (nota), 575, 592.
Harcourt (Príncep d'), 224, 472.
Haucourt. (V. Harcourt.)
Hierusalem. (V. *Jerusalem*.)
Hilla (Comte d'). (V. Illa.)
Homobon..., teòlec?, 149, 150.
Honorat, bisbe, 152.
Horaci, poeta líric, 147.
Horta, 235.
Hospital (Carrer de l'), 54.
Hospital d'En Colom, 371.
Hospital d'En Marcús, 371.
Hospital d'En Pere dez Vilar, 49.
Hospital d'En Vilar, alias de la Ciutat, 371.
Hospital d'En Vilar (d'administració eclesiàstica), 371.
Hospital de contagiats, 118 (nota 1). (V. *Jesús*.)

Hospital de la Convalescencia. (Vegi's *Casa de id.*)
Hospital de la Misericordia, 22, 26, 32 (nota), 118 (nota 3).
Hospital de la Misericordia (Administradors de l'), 32 (nota).
Hospital de la Misericordia (Capella de l'), 22, 26, 239, 243.
Hospital de Santa Eularia, 375.
Hospital de Santa Marguerida o dels Masells, 375.
Hospital dels Infants òrfens, 129 (nota), 247 (nota).
Hospital general de Santa Creu, 23, 25 a 28 (i nota), 32 (i nota), 37 (nota), 68 (nota 1), 114, 116 a 118 (nota 2), 120, 179 (nota), 207 (nota), 247 (nota), 264, 279 (nota), 306, 363 a 394, 462, 463, 465 a 468, 473.
Hospital general de Santa Creu (Administradors de l'), 23, 26 (nota), 32 (nota), 108 (nota), 118 (nota 3), 155 (nota), 179 (nota), 228 (nota), 247 (nota), 262 (nota), 362 a 364, 366 a 369, 372, 373, 375, 376, 378 a 384, 386 a 393, 613.
Hospital general de Santa Creu (Cambrades de Santa María i de Sant Roc en l'), 365, 389.
Hospital general de Santa Creu (Casa de Convalescencia en l'), 26 (nota), 28 (nota), 37 (nota), 247 (nota), 363, 366, 378 a 383, 385, 386, 388 a 393.
Hospital general de Santa Creu (Iglesia de l'), 26, 35, 36, 66, 108, 131, 365, 392.
Hospital general de Santa Creu (Pati de l'), 467.
Hospital general de Santa Creu (Pati de la Convalescencia de l'), 465.
Hospital general de Santa Creu (Portal de idem id.), 467.
Hospital general de Santa Creu (Prior de l'), 368, 378, 382, 392.
Hospital general de Santa Creu (Procurador de l'), 613.
Hospitalet, 72, 203, 204, 243, 247, 535.
Hostalrich (Vila), 210 (nota), 228, 522, 536, 564, 572, 579, 606.
Houquincourt (Mariscal de), 502, 503, 507.
Hylla (Comte d'). (V. Illa.)

I

Icart (D. Cristòfol), 334.
Iganill, o / Iguanill (Joan), 11.
Igualada, 519, 537, 624.
Illa (Comte d'), 36, 48, 64, 65 (i nota), 90 (nota), 163, 179, 209, 210 (nota) a 212, 220 a 224, 235, 237, 244 (nota), 246 (nota), 247 (nota), 264, 268, 270, 309, 336 (nota 1), 407, 502, 503, 507, 508, 512, 518, 523, 558, 560, 561, 564, 573, 574. (Vegi's Ardena.—Josep d')
Indies (Concell d'), 343.
Infants òrfens (Hospital dels), 129 (nota), 247 (nota).
Inquisició (Casa o palau de la), 169, 354, 439.
Inquisidors, 103 (nota), 606.
Italia, 425, 441, 508, 510.

J

Janer (...), advocat?, 405.
Janer (Jacinte), corredor de coll i trompeta reial, 403.
Jaumar (Caterina), 306.
Jener (Francesc), adroguer, 190, 199.
Jerònimes (Monastir de les Monges), 64, 307.
Jerusalem (Convent o monastir de Monges de), 36, 140, 242 (nota 1), 307.
Jerusalem (Iglesia de), 141.
Jerusalem (Religioses de), 141, 242 (nota 1).
Jesucrist, 31, 39, 54, 97, 296, 299, 363, 365 a 367, 369, 377, 382, 383, 385, 386, 390, 393.

Jesucrist (Confraria del Santíssim Còs preciós de), 307.
Jesuites de l'Ensenyança (Monges), 93, 434, 438, 440 a 442.
Jesús, 1, 142, 144, 146, 155, 356, 390, 437, 484, 543, 578.
Jesús (Col·legi de la Companya de), 13.
Jesús (Companya de), 128, 517.
Jesús (Monastir i convent de la Companya de), 517.
Jesús (Pares de la Companya de), 62, 97, 128.
Jesús (Creu de), davant del Portal de l'Angel, 160.
Jesús (Iglesia de), 158.
— (Monastir o convent dels Pares de), 99 a 101, 112, 114 (nota 2), 118 (nota 1), 137, 158, 455 a 457, 463 a 465, 478, 492, 496.
Jesús (Morbería de), 137, 138, 154, 157, 159, 160, 202, 225, 492, 493, 495, 496, 505.
Jesús (Pares del monastir de), 457.
Joan II, Rei d'Aragó, 612 (nota 1).
Joan [Armengol], bisbe de Barcelona, 369 a 371.
Joan d'Austria (Príncep de). (Vegi's Austria.)
Job, 204.
Jòc de la Pilota (Carrer del), 157.
Jofre (Josep) de Granollers, 277, 586 a 588.
Jonch (Narcís), doctor en medecina, batxiller de l'Hospital, 467.
Jonqueres (Convent o monastir de les Monges de), 35, 68 (nota 1), 306.
Jonqueres (Fortí de), 235.
— (Priora de), 68 (nota 1).
— (Voltes de), 128.
Jorba (Micer Gaspar), advocat, 83 (nota), 486, 549, 550.
Jover (Josep), militar, cònsol de la Llotja, 21, 184, 253.
Julià (Pau), ferrer, *campaneta de les ànimes*, 19 (nota).
Juliol (Joan), mercader, 184.

L

La Cerra. (V. La Serre.)
La Férriere (Senyor de), capità d'una armada naval francesa, 283, 290, 292, 297, 317, 593.
La Granota (Lloc en Sant Martí de Provençals), 183, 201, 203, 428.
La Motta (Marquès de), militar de l'exèrcit espanyol, 341 (¿serà Mortara?).
La Motte Houdencourt (Felip de), mariscal francès, virrei de Catalunya, 79, 90 (nota), 215 (i nota 3), 218, 219, 222 a 225, 228, 231 a 233, 235, 237 a 240 (nota), 242 a 244 (nota), 246 (nota) a 248, 250 (i nota), 251, 255, 256, 259, 267, 275, 276, 279, 282, 283, 285, 293, 303, 305, 307, 308, 317, 321, 322, 329, 330, 333 a 336 (i nota 1), 340 (nota), 346, 555, 558, 561 a 566, 568, 572 a 576, 579 a 581, 583, 584, 604, 606, 607, 609, 610, 612, 615, 622 a 626.
La Motte (Mariscala de), 558, 559.
Langa (Martí), 91.
La Palma (Lloc), 598.
La Pobla, 624.
La Rocha, 311.
Larrea (Joan Bta. de), jurisconsult, 147 a 149, 151, 152.
Lartet (...), secretari del Sr. de Marcà, 110.
La Serre [capità], 525, 567.
Lasus (P. Pere), de la Companya de Jesús, 62.
Lauger. (V. Llauger.)
Launay (Senyor de), mariscal de camp, 350, 351.
Layman... (...), teòlec, 149, 150.
Le Clert (Senyor de), intendent de l'exèrcit en Catalunya, 109, 447.
Leonardo, genovès, 96.
Leopòld, arxiduc d'Austria, 410.
Le Roy (J.), secretari d'Estat de Lluís XIV, 557, 559, 560.

Les o / Lez. } (V. Alais.)
Lesio (...), jurisconsult, 150.
Les Mallorquines, 606.
Le Teiller / Le Teller. } (V. Le Tellier.)
Le Tellier (Monsieur), secretari d'Estat de Lluís XIV, 28 (nota 2), 79, 90 (notes), 162, 349 a 353, 360, 427, 462, 509, 512, 513, 522, 524, 581.
Liorna, 119 (nota 2), 122 (nota 2), 123 (nota), 133.
Loménie, comte de Brienne (Senyor de), secretari d'Estat de Lluís XIV, 411, 414, 541, 542, 553 a 556, 568.
Longavila. (V. Longueville.)
Longueville (Duc de), 349 a 351.
Loreda. (V. Lloreda.)
Lorena. / *Lorrena.* } (V. *Lorraine.*)
Lorraine, 89, 90 (nota).
— (Duc de), 593.
— (Terci d'infantería de), 568.

LL

Llaborcí, 624.
Lladó (Antoni), mercader, 198.
Lladó (Josep), mercader, 191, 197.
Llampilles (Vicens), oller, jurat del Concell de Cent, 73 (nota).
Llana (Plaça de la), 19.
Llargués (Miquel), argenter, conseller sisè, 74, 519, 520.
Llauger (Micer [Francesc]), advocat, 207 a 209, 249, 280, 547, 551.
Llenguadoc, 74 (nota), 109, 406, 408, 409, 428, 444, 474, 507, 510, 511, 524, 556 a 558.
Llenguadoc (Costes de), 562, 567.
— (Intendent de), 556.
Llentiscla (Francesc), notari, escrivà de les obres, 37 (nota), portant el llibre manual del Banc, 66 (nota), 68 (nota 1).
Lleonart (Francesc), cirurgià, 464.
Lleyda, 57, 425, 472, 547.
Llibre de Cerimonies, 34.
Llibre verd, 11.
Llibretería (Carrer de la), 16, 19, 31, 43, 53, 89, 128, 165, 169.
Llinàs (Joan), mercader, 198.
Llobera (Jaume), passamaner, portaler, 94 (nota 2).
Llobet (Guillem), canonge infermer del monastir de Santa Eularia del Camp, 375.
Llobregat (Riu), 173, 174, 203.
Llobregat i Amell (Jaume), ciutadà, 21, 190, 192, 194, 196.
Llombart (Antoni), escrivà major del General de Catalunya, 545, 547.
Llopart (Antoni), droguer, 83 (nota), 185, 333.
Llor (Josep), algutzir del morbo, 125.
Llordat (D. Jaume), 118 (nota 3).
Lloreda (Josep), droguer, faller del pès de la farina, 185, 533.
Llorens (Antoni), escrivent, 371.
Llosellas (Joan Pau de), donzell, diputat militar del General de Catalunya, 49, 161, 526, 529, 530, 535.
Llotja (Plaça de) o dels Traidors, 51, 203.
Llotja de la Mar, 11, 60, 179 (nota), 236, 254, 339.
Llotja de la Mar (Capella de la), 60.
— (Cònsols de la), 19, 32 (nota), 34, 43, 60, 70, 131 (i nota), 159, 185, 192, 197, 200, 250 (nota), 253, 260, 417, 533, 602.
Llotja de la Mar (Macers de la), 19.
— (Sala de la), 179 (nota).
Lluís XIV, Rei de França, 90 (nota), 171 (nota), 254, 350 a 352, 360, 411, 414, 462, 512, 524, 541, 542, 553, 555, 568.
Llunell (Francesc), notari, regint el tercer llibre manual del Banc, 185.
Llunell (Josep), jurat de la vila de Mataró, 201.
Llunes (Micer Francesc), advocat, ciutadà, 192 a 195, 197.
Llupià (D. Gabriel de), 611, 618.

M

Macip (Pere Joan), cirurgià, 188.
— (Sebastià), argenter, 198, 201.
Madrid, 343.
Maduixer i Junyent (Miquel), militar, 190, 192 a 196.
Magarola (Francesc), canonge hospitaler del monastir de Santa Eularia del Camp, 375.
Magdalena T., 137.
Magdalenes (Monastir de les monges), 308.
Magdalenes (Plaça de les), 128.
Magon[io?] (Jerònim), jurisconsult, 148.
Major (Antoni), prevere, familiar del bisbe de Barcelona, 371.
Major (Jerònim), botiguer de teles, 199.
Mallorquines (Les), 606.
Manalt (Joan), ferrer, jurat del Concell de Cent, 166 (nota).
Manresa (Ciutat), 188, 259 (nota), 518, 525 a 527, 529 a 532, 534, 535, 538, 544, 547.
Manresa (Consellers de), 188, 525, 530, 532.
Mans (Casa d'En), a Sarrià, 175.
Many (Josep), argenter, faller del pès de la farina, 185, 191, 199.
Marcà (Pere de), Visitador general en Catalunya, bisbe de Couserans, president dels Estats de Comenge, 3, 12, 54, 63, 89, 95, 97 (nota 1), 108, 110, 113, 161, 162, 349, 394, 395, 409, 427, 443 a 445, 449, 450, 452 a 454, 462, 504 a 506, 521, 522, 524, 541.
Marcelin (Marquès de), mariscal de camp, 109, 163, 175, 209, 210 (nota), 247, 248, 268, 276 a 278, 309, 334, 447, 536, 537, 543.
Marcellí. (V. Marcelin.)
March (Francesc), candeler de cera, 199.
March i Jalpí (Joan Pau), doctor en medecina, 22, 27, 28 (nota 2), 101, 118 (i nota 2), 465 a 468, 500.
March (Narcís Ramón), donzell, embaixador dels Consellers i Diputats a Lluís XIV, 67, 407, 408, 414.
Marchin (Senyor De), sobreintendent de l'exèrcit de Catalunya, tinent general, governador o capità general del Principat, 13, 162, 167, 171, 175 a 177, 179 (i nota), 180 a 182, 188, 189, 205, 206, 215, 317, 349, 351, 352, 502 a 504, 507 a 509, 511 a 514, 516 a 518, 520, 522, 523, 526, 528 a 530, 532, 535, 536, 538, 552, 553, 558, 565, 575.
Marchinus (Filibert), jurisconsult, 149, 150, 152.
Marcili / Marcilli } (Marquès de). (V. Marcelin.)
Marcin. (V. Marchin.)
Marcús (Capella d'En), 19, 20, 160, 161, 306.
Marcús (Hospital d'En), 371.
Maresch (Joan), doctor en medecina, receptor de la Batllía general, 228 (nota), 500.
Maresma (Francesc), doctor en medecina, 500.
Margarit (D. Gaspar de), 437.
Margarit (D. Josep de). (V. Biure i de Margarit.)
Margarit (Terci de), 248.
Marí (Francesc), ciutadà honrat, capità d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 72, 176, 202.
María Rosa, 15, 358.
María Santíssima, 1, 142, 144, 146, 252, 276, 281, 284, 296, 300, 318, 337, 356, 390, 437, 484, 543, 568, 621, 622.
María Santíssima de la Concepció, 169, 170, 173, 183, 219, 245, 271, 272, 281, 282, 311, 312, 619.
María Santíssima de la Concepció (Imatge de), 173.
María Santíssima de Montserrat, 126.
— del Cor (Imatge de), 141.

Marimón (Ferrer de), conseller segón en 1401, 370.
Marimón (Simón), ciutadà, 375.
Marlés (D. Josep de), militar, cònsol de la Llotja, 253, 533.
Marquès (Jacinte), sastre, 198.
Marquès i Sorts (Rafel), sastre, 199.
Marquet (Bernat), prevere, familiar del bisbe de Barcelona, 371.
Marra (Gabriel), boter, portaler, 228 (nota).
Marselin. (V. Marcelin.)
Marsella, 123 (nota), 275, 283, 290, 291.
Marsella (Port de), 276.
Marsin. (V. Marchin.)
Martí (Doctor... [Joan?]), metge, 148, 454.
Martí (Francesc), advocat, doctor del Reial Concell, 436, 449.
Martí i Viladamor (Doctor Francesc), advocat, jurat del Concell de Cent, doctor del Concell Reial, 123 (nota), 449.
Martí (a) *Laucata* (Guillem), francès malfactor, 135.
Martí (Micer Jaume), advocat, 436.
— (Joan), doctor en medecina, 431, 499.
Martín (Joan), 447.
Martorell, 65 (nota), 528, 546, 624.
Mas (Bernat), doctor en medecina, 118 (i nota 2), 454, 465 a 468.
Mas (Francesc) } germans, de Sant Quirse, 277, 586 a 588.
Mas (Jaume) }
Mas (Pere Joan), mercer, 190, 199.
Mas Guinardó, 341.
Masdeu i Canyet (Josep), mercader, 200, 201.
Maserin. (V. Mazarini.)
Masiliis (Hipòlit de), jurisconsult, 147.
Massana (Miquel Joan), mercader, jurat del Concell de Cent, 123 (nota).
Massanès (Onofre), regoneixedor de monedes, 5 (nota), regint el llibre major tercer, del Banc, 114 (nota 4), 185.
Massó (Micer Josep), advocat, cònsol de Llotja, 97 (nota 2), 186, 533.
Matalí (Jerònim), mercader, cònsol del Pont, 132 (nota).
Matamala (Berenguer de), canonge de la Seu, 371, 375.
Mataró (Batlle i Jurats de), 33, 201, 499.
Mataró (Síndic de), 105.
— (Vila), 33, 105, 167, 188, 201 a 203, 229, 334, 498, 525, 531, 594.
Mataró (Antoni), fuster, portaler, 94 (nota 2).
Matas (Bartomeu), sabater, 202.
Materre (.....), secretari del marquès de Saint Megrin, 110.
Mates (Joan), mestre cirurgià, obrer del Concell, 22, 28 (nota 2), 37 (nota), 431, 454, 499.
Mates (Joan), estudiant en medecina, 466, 467.
Matheu (Doctor Francesc), metge, conseller segón, 74, regoneixedor de monedes, 83 (nota), 127, 160, ajudant de mercader racional, 214 (nota 2), 455, 498.
Matia (Magí), adroguer, 199.
Maurici (Francesc), droguer, conseller quint, 216.
Maurici (Terci de cavallería del Príncep), 568.
Maya (Hipòlit de), jurisconsult, 147.
Mazarini (Cardenal), 28 (nota 2), 68, 79, 90 (nota), 349, 350, 353, 407, 412, 427, 575, 582.
Melchior (Francesc), velluter, receptor del dret del vi, 132 (nota).
Melgar (Nicolau de), militar, jurat del Concell de Cent, 123 (nota).
Menalt (Josep), ferrer, 191, 201.
Mercè (Carrer de la), 165.
— (Iglesia de Nostra Senyora de la), 23, 35, 107, 165, 303.
Mercè (Imatge de Nostra Senyora de la), 165.
Mercè (Monastir de Nostra Senyora de la), 49, 95, 107, 165, 300, 303, 439.

Mercè (Orde de la), 293.
— (Pares de la), 49, 95, 107, 165, 296.
Mercè (Prior de la), 294.
Mercer (Cristòfol), mercader, caixer de la Taula, 185.
Mercer (Jerònim), mercader, cònsol de la Llotja, 253.
Mercer (Pare mestre ...), presentat de la Mercè, 296.
Mercers (Confraría dels), 405.
Mercœur (Duc de), Virrei de Catalunya, 7, 19, 40, 55, 57, 68 (nota 1), 69, 74, 82, 90 (notes), 347, 350, 352, 360, 398, 409, 461. (V. Vendôme.)
Mercuri. } (V. Mercœur.)
Merchur. }
Merenvile. (V. Mérinville.)
Mérinville i de Rieux (Comte de), mariscal, 215, 256, 309, 333, 334, 508, 554, 556, 604, 605, 607, 609, 610, 618, 620.
Mérinville (Terci d'infantería de), 567.
Mestre (Hipòlit), mercader, 101 (nota), 165 (nota), 474, 503.
Mestre (Marc), veler, 198.
— (Rafel), mercader, 28 (nota 1).
Mezes (Domènec), cirurgià, ciutadà de Vich, 588.
Milà (Estat de), 508 a 510.
Mínimes (Monastir de les monges), 155, 310.
Miquel (Pere Pau), doctor en medecina, conseller en cap, 6, 8, 10, 12, 18, 23, 25, 27, 30, 34, 36, 40, 44, 47 a 49, 53, 58, 59, 62, 64, 67, 68, 72, 73, 101, 358, 499.
Mir (Micer Narcís), doctor en drets, advocat ordinari de Casa de la Ciutat, 14, 40, 68 (nota 2), 129, 130, 136, 137, 142, 144, 152, 157, 357, 358, 438, 486, 496, 549.
Miralles (Josep), ciutadà honrat, 478.
— (Sebastià de), militar, 330, 332.
Miranvila. } (V. Mérinville).
Miranville. }
Miravet, 67, 78, 423, 425.
Misericordia (Casa de la). (V. aquesta veu.)
Misericordia (Hospital de la). (V. aquesta veu.)
Molas, major (.....), mestre cirurgià, 499.
Molas, menor (.....), mestre cirurgià, 499.
Molins de vent, en la Creu Cuberta, 175.
Molins del Clot, 334.
Moll, 37 (nota), 72, 230, 240, 275, 298, 301. (V. *Port.*)
Moll (Cap del), 58, 275, 395, 396, 471.
Mollet, 606.
Mònaco (Esquadra de), 414.
Monclar (Baró de), 323, 592.
— (Josep), mercader, batlle de Barcelona, 97 (nota 2), 99.
Mònech. (V. *Mònaco.*)
Moneta [¿Claudi-Aimon Monet?], jurisconsult, 151.
Monfar i Sorts (Micer Joan Bta.), advocat, ciutadà, embaixador ordinari de la ciutat a París, obrer en cap del Concell, 28 (nota 2), 52 (nota), 74, 143, 348, 533.
Monfar, menor (T.), 326.
Monfort (Micer Francesc), advocat, doctor del Concell Reial, 175.
Monges descalces (Monastir de les), 308.
Monjo (Micer Joan Bta. Ramón de), advocat, doctor del Consell Reial, 114, 153 (nota 1), 175, 277, 447 a 449, 451, 452; 497, 498.
Monjoich. (V. *Montjuic.*)
Monpeó (Jaume), mercader, 5 (nota).
Monsalvo (Francesc), 500.
Montanya de Nostra Senyora de Bethlem, 211, 233.
Montanya de Nostra Senyora del Coll, 313.
Montanya de Sant Jerònim, 233.
Montanyes de Collcerola, 308.
Montbuy (Baronía de), 598.
Mont-Calvari (Frares caputxins de), 129 (nota).
Mont-Calvari (President dels frares caputxins de), 293.

Montcada, 48, 479.
— (Baronía de), 598.
— (Carrer de), 20, 165.
Montcada (D. Joan de), arquebisbe de Tarragona, 434.
Montçó, 356.
Montfort (Micer.....), doctor del Reial Concell, 448.
Montgat, 176, 202,
— (Castell de), 598.
Monti (Bernat), 11.
Montjuic, 12, 25, 88, 98, 188, 207, 209, 213, 227 (nota), 236, 239, 241, 248, 250, 256, 280, 313, 546, 561, 600, 607, 608, 616, 619, 626.
Montjuic (Batalla de), 16, 98.
— (Falda de), 249.
— (Farell de), 167.
— (Fortí o fort de), 18 (nota), 19 (nota), 174, 182, 248, 250, 256, 279, 280, 281, 309, 314, 337, 339, 572, 622.
Montjuic (Governador de), 247, 256, 263, 265, 572.
Montjuic (Guaita o atalaia de), 51, 58, 61, 62, 162, 167, 179, 300, 301, 310.
Montjuic (Terci de), 264.
— (Torre de), 279.
Montmagastre, 624.
Montmajor, lloc del bisbat de Solsona, 108.
Montmaló (Bernat de), prevere, 375.
Montpalau [D. Francisco de], Abat de Banyoles, president de la religió benedictina, embaixador del General de Catalunya a París, 23, 42, 359, 360, 417, 418.
Montpeller, 507.
Montseny (Montanya de), 277, 585 a 587.
Montserrat (Abat de), 3 (nota).
— (Capella de Nostra Senyora de), 141.
Montserrat (Carrer de les Cases de Nostra Senyora de), 21, 138, 251.
Montserrat (Convent de), 3 (nota).
— (Iglesia de), 3 (nota).
Montserrat (Imatge de Nostra Senyora de), 3 (nota), 126.
Mont-Sió (Iglesia de), 67, 140.
— (Monastir de les monges de), 37, 140, 307.
Monty (Companyía de cavalls de), 568.
Mora, 50.
Mora (Lluís), doctor en medecina, 101.
— (Lluís), veler, portaler, 94 (nota 2).
Moralló (Jaume), fadrí major de la cirurgía de l'Hospital, 467, 468.
Morbería de Jesús, 137, 138, 157, 159, 160, 202.
Morell (Antoni), doctor en medecina, 155, 500.
Morell (Doctor Pere), vicari general, sacrista i canonge de la Seu de Barcelona, 217, 268, 288, 293, 302, 388, 545.
Moret (Terci de cavallería de), 568.
Mortara (Marquès de), general castellà, 201, 202, 567, 585, 609 a 611 (nota 1), 618.
Mostarós (Francesc de), mestre de camp, governador de Montjuic, id. de la plaça, 234, 247 a 249, 256, 263 a 265, 471, 570, 572.
Mostarós (Micer Gabriel Antoni), advocat, religiós de la Companya de Jesús, 533.
Mostarós (Rafel de), germà del mestre de camp, Francesc, 256, 264.
Moyà, 137.
Muralla de mar, 11, 21.
— dels Tallers, 135.
Muralles o *murs* de la ciutat, 41, 106 (nota 1), 160, 167, 178, 180, 183, 186, 188, 201, 204, 210, 309, 311, 337, 339, 343, 354, 395, 471, 476, 487, 558, 560, 571, 601, 622.
Muralles noves (s. XIV), 439.
Muralles velles, 439.
— del Raval, 307.

N

Nació catalana, 276, 315, 317, 318.
Nalvis (Josep), flequer, 135.
Napolitans, 229, 510.
Nàpols, 40 (nota 2), 267, 394, 425, 508, 510.
Narbona (Arquebisbe de), 556.
Narbona (Ciutat), 109, 165 (nota), 511, 523-524, 554, 613.
Nargó (*Coll de*), lloc, 536.
Natzaret (Iglesia de), 32, 87.
— (Monastir de), 469.
Navar[ro] [Pere de], jurisconsult, 151.
Nebot (Joan), cirurgià de Mataró, 500.
Negrell (Domènec), oidor de la Generalitat de Catalunya, 47.
Nicolàs (...), capità, 256.
Nin (Antoni), batifuller, 333.
Noailles [i Alèntorn (Comte de)], governador del castell de Perpinyà, 528.
Noalles. (V. Noailles.)
Nogués (Jaume), assaonador, receptor del dret del cabeçatge, 32 (nota).
Nogués (Macià), algutzir major del morbo, 161, 465.
Nonell (Pau), passamaner, portaler, 47 (nota 1).
Normandía (Terci d'infantería de), 567.
Notaris públics (Companya dels), 309.
Nou [*de Sant Francesc*] (Carrer), 91, 431.
Novell (Agustí), mercader, cònsol de la Llotja, 253.
Novell (Jerònim), ciutadà honrat, conseller terç, 216, 305, 478.

O

Obijú. (V. Aubijoux.)
Oli (Plaça de l'), 128, 306.
Oliba [Antoni], jurisconsult, 148.
Oliver (Josep), assaonador, portaler, 47 (nota 1).
Oliver (Miquel), notari, 153 (nota 1).
Oliveres (Miquel), argenter, credencer del pès de la farina, ensajador de les monedes en la Seca reial, 168 (nota 1), 519, 520.
Oller (Berenguer), canonge de la Seu, 375.
Oller (Francesc), mercader, arrendador de la neu, 191, 192, 197, 198, 200, 325, 506, 594, 595.
Olles (Tomàs), droguer, jurat del Concell de Cent, arrendatari de les carns, 73 (nota,) 361.
Olmera (D. Benet), 193, 196.
Olmera i Altarriba (Josep), militar, 190, 192 a 194, 196, 197, 533.
Orange (Bisbe d'), 29, 30, 91.
Oratius. (V. Horaci.)
Organyà (Vila), 536.
Oriol (Fr. Jerònim), provincial dels Servents de la Santa Verge María en Catalunya, 294.
Orís (Castell d'), 585.
Orlau (Josep), doctor del Concell Reial, 272 (nota), 448.
Orleans (Gaston, duc d'), 79, 359, 360, 410, 427, 502, 503.
Orrea. (V. Urrea.)
Orta. (V. *Horta*.)
Ortals (Francesc), doctor en lleis, 376.
Osasco (...), jurisconsult, 151.
Osona (Micer Domènec), advocat, 97 (nota 2), 195, 196.
Ouquinqurt. (V. Houquincourt.)

P

Pagas (Francesc), ferrer, jurat del Concell de Cent, 228 (nota).
Pagès (Francesc), daguer, 201.
Pahissa (Josep), notari reial, portant el manual primer del Banc, conseller quint, 68 (nota 1), 74, 86, 436.
Palau (Pere Pau), fuster, portaler, 94 (nota 2).
Palau de l'Arquebisbe de Tarragona,

en Barcelona, 93, 353 a 355, 434 a 436, 438 a 443.
Palau de l'Inquisició, 439.
Palau de la Comtessa, 354, 439.
— (Iglesia del), 306, 439.
Palau del Governador (en les cases del marquès d'Aytona), 251.
Palau del marquès d'Aytona, 156.
Palau del Rei, 16, 145, 354, 439.
Palau del Virrei, 21, 23, 30, 33, 34, 41, 46, 48, 50, 57 a 59, 70, 82, 270, 273, 276, 298, 333, 334, 415.
Palau episcopal, 128, 354, 371, 375.
Palavezino. (V. Palavicino.)
Palavicino (Fra D. Joan de), capità general de l'artillería d'Espanya, 626.
Paleottus [¿Gabriel Paleotti?], jurisconsult, 152.
Palma (*La*) lloc, 598.
Pallarès (...), doctor del Reial Concell, 448.
Pallaresa (Torre la), 141, 153 (nota), 161, 162, 495, 498.
Pallols, 2, 77, 218.
Papiol (Jerònim Tomàs), matalasser, portaler, 228 (nota).
Par (...), advocat, 387.
Pardaillan (Terci de cavallería de), 568.
Parets (Miquel), assaonador, 333.
París, 7, 23, 28 (nota 2), 52 (nota), 71, 90 (notes), 123 (nota), 153 (nota 2), 214, 215 (nota 3), 218, 236 (nota), 253, 325, 348, 350 a 352, 360, 429, 449, 462, 502 a 504, 508, 509, 512, 513, 522, 524, 540 a 542, 556, 559 a 562, 575, 580, 593, 599.
París (Cort de), 7, 8 (nota), 71, 214, 228 (nota), 348, 349, 423, 450, 519, 520, 540, 542, 563.
París (Parlament de), 540.
Parra (Cristòfol), apotecari, faller del pès de la farina, 165 (nota).
Partella (Antoni), rector de Mataró, 202.
Partellan (Comte de), 251 a 253, 255.
Pastor (...), capità, 256.
Pastor (Francesc), notari, regint el segón llibre manual del Banc, 185.
Pastor, de Lleyda (Micer Jerònim), ciutadà honrat, receptor de la Batllía general de Catalunya, 126 (nota), 190.
Paulo V, papa, 437.
Payssa (Pau), adroguer, faller de la farina, 533, 534.
Pedralbes (Abadessa y monges de), 17, 18, 126 (nota), 186, 204.
Pedralbes (Monastir de), 17, 37, 126 (nota), 186, 204.
Pedralbes (Montanyes de), 175, 313.
Pedres blanques (Port de), 625.
Pedriges (Pare mestre fra Pere), prior de la Mercè, 294.
Peguera (D. Antoni de), militar, 191, 193 a 196.
Peguera [Lluís de], jurisconsult, 147, 148.
Pellicers (Capella dels) en Sant Agustí, 55.
Pellicers (Confraría dels), 55.
Penedès, 430.
Penna (Lluc de), jurisconsult, 146.
Penyafort (Sant Ramón de), 9, 279.
Peó (Ramón), calçater, pesador de Mostaçaf, 5 (nota).
Peralta (Micer Narcís), advocat, doctor del Reial Concell, 79, 83, 84, 102, 103 (nota), 114, 175, 180 a 182, 186, 284, 288, 303, 304, 319 a 321, 415, 447 a 449, 451, 452, 545, 549, 589, 590.
Pere III (IV d'Aragó), 356, 439, 442.
Perelada (Comte de), regent de Catalunya, 210 (nota), 544, 549. (Vegi's Fontanella.—D. Josep.)
Perera (Climent), veler, 198, 199.
Pérez (D. Antoni), arquebisbe de Tarragona, 434.
Perpinyà (Castell de), 13, 528.
— (Síndic de), 528.
— (Vila), 49, 112, 224, 225, 337, 339, 349, 356, 358, 528, 546, 565, 622.

Pès de la llenya, 307.
Petit (Pere), mestre de les armes en l'Escola militar, 107 (nota).
Peu de la Creu (Monastir de Nostra Senyora dels Angels i), 10, 51.
Pi (Clero de la Parroquia de Nostra Senyora del), 124.
Pi (Iglesia parroquial de Nostra Senyora del), 4, 5, 9, 35, 37, 38, 45, 53, 54, 63, 88, 98, 116, 123, 229, 232, 233, 258, 299.
Pi (Obrers de l'iglesia parroquial del), 229, 233.
Pi (Dr. Agustí), rector de Sant Miquel, 293.
Pi (Jaume), mercader, jutge d'apells de la Llotja, 37 (nota), tauler, 94 (nota 2).
Pi (Joan) [escrivà de manament], 403.
Picó (Salvador), mercader, 198.
Piella (Micer Josep), doctor en lleis, ciutadà honrat, lloctinent de prior de juristes de la cort del Veguer de Barcelona, assessor del Governador, 14, 15, 40, 137, 358.
Pienne (Companyia de cavalls de), 568.
Piera, 624.
Piera (Miquel), vidrier, pesador de Mostaçaf, 5 (nota).
Pietat (Nostra Senyora de la), 93.
Pietat (Capella de Nostra Senyora de la) en el monastir de Sant Agustí, 132, 139.
Pietat (Portal de la) en la Seu, 170.
Pilar (Capella de Nostra Senyora del), en Sant Jaume, 433.
Pineda (Francesc), canonge de la Seu, 371, 375.
Pineda i Reart (Micer Pere), advocat, 192 a 194, 197, 273.
Pinós (D. Josep Galcerân de), noble, embaixador de Catalunya a París, mariscal de camp, 86, 123 (nota), 153 (nota 2), 162, 164, 221, 248, 260, 265, 267, 268, 276 a 280, 297, 308, 310, 317, 323, 423, 427, 450, 502, 503, 507 a 510, 514, 542, 543, 592.
Pinquer (P. Guerau), provincial de l'Orde de Nostra Senyora del Carme, 69 (nota).
Pinto (...), general de l'armada naval de Castella, 308.
Pinyana (Josep), mercader, jutge de apells, 132 (nota).
Pinyol (Francesc), sabater, portaler, 94 (nota 2).
Piquer (Onofre), mercer, portaler, 94 (nota 2), 186, 198 a 200.
Piràmide de la Plaça de l'Angel, 307.
Pla (Francesc), notari, 190, 191, 197.
Pla (Joan), adroguer, 191, 199.
Pla de Sant Francesc, 21, 33, 334.
Placeta de la Capella d'En Marcús, 161.
Plaça de l'Angel (Piràmide de la), 307.
Plaça de l'Angel (Porxe de la), 307.
Plaça de l'Òli, 128, 306.
Plaça de la Casa de la Ciutat, 19.
Plaça de la Llana, 19.
Plaça de les Magdalenes, 128.
Plaça de Llotja o dels Traidors, 51, 203.
Plaça de Sant Francesc, 333. (V. *Pla*.)
Plaça de Sant Jaume, 19, 42, 44, 64, 69, 81, 86, 89, 96 a 98, 128, 159, 169, 226, 237, 241, 256, 257, 260, 261, 439.
Plaça de Santa Anna, 128.
Plaça del Blat, 5 (nota).
Plaça del Regomir, 439.
Plaça del Rei, 14, 16, 31, 39, 89, 136, 169, 358, 439.
Plaça dels Traidors, 47, 51, 203, 236, 318. (V. *Plaça de Llotja*.)
Plaça Nova, 21, 128.
Planella (D. Josep), capità d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 72, 280.
Planella (Jaume), moço de mules, 188.
Planes (Aleix), mercader racional, 168 (nota 1).
Planes (Eloi), mercader racional, veedor d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 361, 477.
Planes (Jaume), sastre, portaler, 94 (nota 2).

Planes (Josep), esparter, reador de la plaça del blat, 5 (nota).
Platea (Joan de), jurisconsult, 146.
Plea (Bartomeu), notari, 379.
Plessis Belebre (¿Plessis-Bellière?), 593.
Plessis-Perlin (Comte de), mariscal de França, 89, 90 (nota).
Poal (Bartomeu), sabater, sota-administrador de places, 83 (nota).
Pobla (Dimas), militar, 108 (nota), 190, 192 a 195.
Poblet (Abat de), 547.
Poitiers, 555 a 557, 568, 580.
Poll (Francesc), notari, escrivà del Veguer de Barcelona, 15, 40, 358.
Pons, 624.
Pons (Jean), pellicer, credencer del pès de la farina, 168 (nota 1).
Pons (Ramón), vidrier, 96, 97.
Pont (Dr. Fra Andreu), benedictí, 417, 418.
Pont (Pere), mercader, 28 (nota 1).
Pont (Bernat dez), doctor en lleis, 371.
Pont (Domènec dez), canonge, ardiaca major de la Seu, 375.
Pont de les bigues, 480.
Pont de Sant Martí, 155.
Porcia (Jerònim), escudeller, verguer dels Consellers, 168 (nota 1).
Port de Barcelona, 61, 74 (nota), 230, 232, 235, 300, 301, 308, 310, 314, 601, 624.
Port (Capella o ermita de Nostra Senyora del), 36, 248 a 250, 313.
Port (Estany de), 250, 313.
Port de Pedres blanques, 625.
Port de Salau, 625.
Porta (Antoni), negociant en carns, 361.
Porta-ferriça (Carrer de la), 218.
Portal de l'Angel, 26 (nota), 66 (nota), 160, 234, 256, 341, 413, 625.
Portal de la Bocaría, 307.
Portal de la Dreçana, 21, 248, 250, 279, 395.
Portal de la Pietat, en la Seu, 170.
Portal de Mar, 2, 215, 218, 236, 238, 241, 334, 396, 465, 571.
Portal de Mar (Forques del), 244.
Portal de Sant Antoni, 12, 25, 32, 66 (nota), 68 (i nota 1), 115, 117, 175, 245 (nota), 311, 412, 465, 571, 607, 624, 625.
Portal de Santa Madrona, 570.
Portal dels Orbs, 376.
Portal dels Tallers, 20.
Portal major de la Seu, 16, 31, 34, 39, 41, 43 a 46, 53, 56, 64, 69, 81, 89, 104, 128, 169, 219, 225, 232, 237, 241, 245, 249, 253, 255, 257, 259, 260 a 262.
Portal Nou, 19, 20, 66 (nota), 68 (nota 1), 176, 205, 211, 305, 376, 412, 465, 571, 607.
Portal Nou (Carrer del), 53.
Portals de la ciutat, 68 (nota 1), 168 a 170, 183, 221, 235, 339, 432, 473, 570, 601.
Portell (Gaspar), prevere, 202.
Portell (Josep), mercader, 198.
Porto-Longone, 58.
Portolongon. (V. *Porto-Longone*.)
Portugal, 267, 575.
— (Embaixador de), 560.
— (Príncep de), 560, 575.
— (Rei de), 575.
Porxe de la Plaça de l'Angel, 307.
Porxe de la Plaça de l'Oli, 306, 307.
Porxe de Sant Jaume, 7 a 9, 15, 16, 31, 34, 39, 41, 42, 44, 46, 53, 56, 81, 86, 98, 103, 124, 128, 135, 140, 156, 212-213, 219, 225, 237, 241, 253, 255, 260 a 262.
Porxe del Pès de la llenya, 307.
Pous (Joan Miquel), mercader, 198.
Pous (Joan Miquel), pellicer, 198.
Poy (...), sombrerer, 115.
Pradas (Agustí), capità del Batalló, 208.
Prades, 471.
Prat (Micer Nadal de), advocat, 354.
Prats (Josep), notari de la visita, 143, 144.
Predicadors (Orde de), 8, 50, 86, 229.
Presidis o casernes de la ciutat, 106 (nota 1).

Presó, 11, 14, 39, 92, 93, 95, 96, 108, 115, 136, 202, 242, 354.
Presó (Devallada de la), 14, 19, 31, 39, 40, 53, 89, 136, 137, 157, 358.
Presó (Obra nova de la), 14, 39, 136, 202, 358.
Presó (Pujada de la), 128.
Presons reials, 157, 356, 432.
— (Abat de la cambra de l'Almoina de les), 15.
Preve (Joan), notari reial col·legiat, 168 (nota 1).
Provença, 511, 524, 542, 554.
— (Costes de), 562.
Puig dels Estévens, en Montjuic, 249, 280.
Puig (Antoni), notari, 202.
Puig (Lluís), fadrí cirurgià, 202.
Puigcerdà (Vila), 51, 129, 584.
Puigjaner (Francesc), donzell, conseller segón, parlamentari per al rendiment de la ciutat, embaixador a Madrid, 13, 134, 222, 223, 257, 268, 273, 282, 328, 329, 331, 333 a 337, 341, 345, 358, 603 a 605, 607 a 611 (i nota 1), 612 (i nota 1), 615, 618, 620, 622.
Puigjaner i Nicolau. (Francesc de) militar, administrador de places, 225.
Puigrubí (Pere), peraire, 198, 199.
Puigventós (Miquel), mercader, jurat del Concell de Cent, 73 (nota), 253.
Puigvert i Manresa (Pere Joan de), militar, 83 (nota), 190, 194 a 197.
Pujada de la Presó (Carrer de la), 128. (V. *Devallada de la Presó.*)
Pujol (Ferrer dez), canonge de la Seu, 371, 375.

Q

Quart, 606.
Quer (Ramón dez), mercader, 371.
Queralt (D. Joan de), 354.
— (Josep), doctor del Consell Reial, 153 (nota 1), 434 a 436, 443, 448, 498, 500.
Quintana (Josep), 352, 353.
Quintana (Josep Miquel), ciutadà, clavari, 222, 223, 231 (nota 2), 236, 257, 274, 328 a 330, 332, 333, 352, 353, 605.
Quintana (D. Miquel), capità, 280.

R

Raffart (Onofre), candeler de cera, 191, 199.
Ràffols (.....), patró, guarda de Montjuic, 162.
Rambla, 21, 221, 234, 235, 248, 250, 256, 279, 281, 307, 309.
Ramir[ez]. ([Pere] Calixte), jurisconsult, 151.
Ratel. (V. *Réthel.*)
Raval de la ciutat, 307, 371, 375.
Ràvena (Pere de), jurisconsult, 147.
Regàs (Josep de), ciutadà honrat, veguer de Barcelona, 127, 136.
Regomir (Carrer del), 20, 165.
— (Plaça del), 439.
Rei (Palau del), 16, 145, 354, 439.
Rei (Plaça del), 14, 16, 31, 39, 89, 136, 169, 358, 439.
Rei catòlic (Felip I, II de Castella), 180.
Rei catòlic (Felip III, IV de Castella), 201, 203, 267, 325, 327, 328, 330 a 334, 338 a 340, 343 a 345, 425, 585 a 587, 595, 604 a 611 (nota 1), 612, 615 a 619, 625, 626.
Rei cristianíssim (Lluis XIII de França), 357, 407, 596.
Rei cristianíssim (Lluis XIV de França), 7, 11, 13, 23, 28 (nota 2), 33, 50, 51, 56, 63, 65 (nota), 67, 68, 71, 74 (nota), 82, 84 a 86, 89, 90 (nota), 101 (nota), 108, 114 (i nota 4), 120, 123 (nota), 134, 136, 140, 162, 164, 171, 172, 176 a 178, 206, 207, 212, 214, 215 (i nota 3), 218, 220, 221, 224, 240 (nota), 244, 265 a 267, 270, 273, 275, 283, 285, 287, 290, 293, 308, 317, 320 a 323, 325, 327, 330, 334, 339, 348, 350 a 352, 359, 394, 398, 408, 414, 416, 423, 425, 427,

437, 444, 452, 453, 460, 477, 480, 481, 484, 497, 502 a 504, 506 a 509, 512 a 518, 529, 535 a 537, 539, 553 a 556, 574, 575, 577, 578, 581, 582, 585 a 587, 593, 598, 600, 601, 605, 610, 611 (nota 1), 614, 616, 619, 622, 626.

Reig (Francesc), practicant en medecina, 467.

Reims, 410.

Reina d'Espanya (Mariana d'Austria), 352.

Reina regenta de França (Anna d'Austria), 63, 67, 82, 90 (notes), 171, 350 a 352, 360, 414, 427, 434, 437, 502, 503, 507, 509, 511, 523, 524, 539, 540, 580 a 582.

Reis (Fort de Sant Joan dels), a Montjuic, 249, 279, 280 a 283, 305, 313, 314.

Reixach (Onofre), beneficiat, 137.

Remisses (Gabriel), sabater, jurat del Concell de Cent, 106 (nota 2).

Rems. (V. *Reims*.)

Repenedides (Casa o monastir de les), 23, 118 (nota 3).

Resplans (Jerònim), regint el segón llibre major del Banc, 114 (nota 4).

Retel. (V. *Rêthel*.)

Rêthel (Castell i vila de), 89, 90 (nota), 410.

Retz (Cardenal de), 593.

Reverter (Francesc), notari, regint el tercer llibre manual del Banc, fiscal de la Batllía general, 185, 333, 363, 377, 382, 534.

Rexach, menor (Onofre), de Vich, 277, 586 a 588.

Riambau (Salvador), notari reial, jurat del Concell de Cent, receptor del pès de la farina, 73 (nota), 132 (nota 2), 185.

Riba (Baltasar), mestre de la Seca, 69 (nota), 448.

Riba (Josep), mercader, 190, 197, 247 (nota).

Riba (María), viuda de l'anterior, 247 247 (nota).

Ribelles (Doctor Rafel), predicador del rei, 294.

Ribera d'Ebre, 41, 50, 55, 64, 65, 67, 69, 429.

Riera (Pere), prevere, familiar del bisbe de Barcelona, 371.

Riera (Rafel), candeler de cera, obrer segón del Concell, 74.

Riera (Ramón), candeler de cera, faller del pès de la farina, 165 (nota).

Riera de Sant Joan (Carrer de la), 128.

Rieux (Comte de), 605, 607. (V. Mérinville.)

Riminald[o] (Hipòlit), jurisconsult, 147.

Ripa. (V. Rippa.)

Rippa (Polidor), jurisconsult, 147, 151.

Ripoll (D. Acasi de), receptor de la Batllía general, 185.

Riu Besòs, 161, 471,

Riu Ebre, 22.

Riu Llobregat, 173, 174, 203.

— (Torre del Cap del), 174 176, 207, 313.

Roan (Duc de), (V. Rohan.)

Roca (.....), canonge, doctor del Reial Concell, 448.

Roca (.....), doctor en medecina, 499.

Roca (Andreu), teixidor de llí, 198, 199.

Roca (Francesc), mercader, arrendador de la neu, 506.

Roca (Pere), notari reial, 195.

Roca (Pere), sastre, portaler, 47 (nota 1).

Rocha (*La*), 311.

Rocha (Francesc), mercader, 268, 332.

Rochelidoux (Terci de cavallería de), 568.

Rochelle (*La*), 224.

Roda (Lloc de), 277, 586.

Rodrigo (Manuel), teòlec, 150, 152.

Roger (D. Felip), militar, 192, 195.

Roger (Josep), flaçader, credencer dels forments, 174 (nota).

Rohan (Duc de), governador de la provincia d'Anjou, 581.

Roig (.....), mestre cirurgià, 499.
Roig (Bartomeu), prior del monastir de Santa Eularia del Camp, 375.
Roig i Sala (Francesc), cirurgià de Mataró, 500.
Roig (Jaume), argenter, receptor del dret del peix, 5 (nota).
Roig (Joan), canonge del monastir de Santa Eularia del Camp, 375.
Roig (Marc Antoni), doctor en medecina, degà del col·legi, 101, 499.
Roig (Ramón), ciutadà, 97 (nota 2).
Rojas (Joan), sastre, 198.
Rolando del Valle (Bru), jurisconsult, 146, 148.
Roma, 380, 385, 389, 390, 436, 437, 441.
Roma (Mestre fr. Martí), carmelita calçat, 293, 296.
Romanyà (Francesc), capità d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 72.
Romeu (.....), 593.
— (Gregori), oller, portaler, 94 (nota 2).
Romeu (Jerònim), ciutadà honrat, regent la Veguería de Barcelona, 14, 357.
Rondó (Jaume), notari, oficial adverador d'àpoques, secretari del Concell, 143, 566, 588.
Ros (Bartomeu), sabater, jurat del Concell de Cent, 106 (nota 2).
Ros (Francesc), 194.
Roser (Nostra Senyora del), 36.
Roser (Confrares de Nostra Senyora del), 318.
Roses (Vila), 208, 297, 339, 607, 625.
Rosés (Jerònim), passamaner, reador de la plaça del blat, 166 (nota).
Rosés (Joan Pau), passamaner, rasora de la plaça del blat, 126 (nota).
Roset (Joan), mercer, pesador de mostaçaf, 168 (nota 1).
Rossell (Benet), mestre de cases, portaler, 94 (nota 2).
Rossell (Jaume), passamaner, 198, 199.
— (Joan), flequer, credencer del dret del peix, 83 (nota).
Rossell (Pau), mercader, jutge de Apells, 32 (nota), 190, 191, 195 a 198.
Rossell (D. Pere Joan), advocat, doctor del Reial Consell, 79, 102, 103 (nota), 175, 180 a 182, 415, 448, 545, 549.
Rosselló, 165 (nota), 507, 508, 557, 591, 619, 624, 626.
Rosselló (Comtat), 398 a 402, 565, 595, 596, 605.
Rosselló (Governador de), 515.
Rosselló (Marc), jurat de la vila de Mataró, 201.
Rossenthal [Enric], jurisconsult, 148.
Rosso (Pau del), degà i canonge de la Seu, diputat del General de Catalunya, 49, 161, 176, 180, 208, 265, 268, 437, 518, 531, 551, 577.
Roure (Miquel), ciutadà, conseller quart en 1401, 370, 375.
Roure (Rafel), arxiver mercader de la Taula, 185.
Rovira i Boldó (Josep), canonge, administrador de l'Hospital general, 362.
Roxela. (V. *Rochelle.*)
Rubió (Josep), mercader, conseller quart tauler, 74, 224.
Ruiz de Contreras (Fernando), del Consell d'Indies, secretari d'Estat, 343.

S

Sabach. (V. Seebach.)
Sabadell, 432.
Sabador (Miquel), candeler de cera, «campaneta de les ànimes», 19 (nota), 191, 198, 199.
Sabater (Gaspar), mercader, 83 (nota).
Sabater (Micer Joan), advocat, 97 (nota 2).
Sabater (Joan Bta.), mercader, 192.
Sagarra (Micer Francesc), advocat, doctor de la Reial Audiencia, 127, 128, 175, 448.
Saguí. (V. Seguí.)

Sahonès (Jaume), teixidor de lli, receptor del dret del vi, 239 (nota).
Saint-André-Montbrun (Marquès de), tinent general, 251, 275, 308, 317.
Saint-André-Montbrun (Terci de cavallería de), 568.
Saint-Etienne-à-Arnes (lloc de la Champagne), 90 (nota).
Saint-Germain Dachon (Terci de cavallería de), 568.
Saint-Megrin (Marquès de), tinent general de l'exèrcit francès en Catalunya, 85, 97 (nota 1), 99, 105, 108, 110, 112 a 114, 121, 429, 444 a 447, 449, 450, 452 a 454, 458, 469, 474, 476, 479, 523.
Sainte-Colombe (Monsieur), governador militar de Flix, 407.
Sal, 606.
Sala (Francesc), droguer, 128.
Sala (D. Francisco), administrador de l'Hospital general, 362.
Sala [i Berart (P. Fr. Gaspar], abat [de Sant Cugat del Vallès], 42.
Sala Jerònim), argenter, 137.
Sala (Jerònim), sabater, portaler, 186.
Sala de les Armes, 88, 301, 302, 430, 601.
Sala del Concell de Cent, 59 (nota), 81, 126, 130, 136, 140, 164, 167, 169, 177, 188, 209, 278, 347, 349, 359, 362, 495, 504, 525, 534.
Sala dels Reis, en la Diputació, 6.
Salas (P. Joan de), jesuita, 149, 150.
Salau (Port de), 625.
Salces, 546.
Salines (Antoni), peraire, pesador de mostaçaf, 94 (nota 2).
Salines (Joan), notari públic, escrivà racional, subrogat, jurat del Concell de Cent, 124, 160, 206 (nota), 333, 495, 588.
Sampsó (Pere), alfèreç, 236.
Sanahuja, 624, 626.
San Magrin. } (V. Saint-Megrin.)
Sanct Maigrin. } (V. Saint-Megrin.)
Sanchez (P. Tomàs), teòlec, 149, 150, 152.
Sanmenat. (V. Sentmenat.)
Sanou (Micer ...), 479.
Sans. (V. *Sants.*)
Sans (Josep), corder, 185.
Sansa (Dr. Jacinte), canonge de la Seu d'Urgell, oidor de la Generalitat de Catalunya, 49, 527.
Sant Adrià de Besòs, 155.
Sant Agustí, 152, 307, 500.
Sant Agustí (Iglesia dels Pares de), 6, 38, 55, 57, 88, 93, 139, 224, 302, 307, 311.
Sant Agustí (Monastir o convent de), 6, 10, 19, 20, 34, 53, 84, 85, 132, 139, 226, 240, 319, 439, 458, 516.
Sant Agustí (Orde de), 375.
— (Pares de l'Orde de), 55, 139, 318, 319.
Sant Agustí (Prior de l'Orde de), 293.
Sant Anastasi, 95.
Sant Andreu, apòstol, 73, 101 (nota), 216.
Sant Andreu de Palomar, 21, 98.
— (Camí de), 341, 607.
Sant Angel (Col·legi de), 294.
Sant Antoni abat, 93, 96.
Sant Antoni (Portal de), 12, 25, 32, 66 (nota), 68, 115, 117, 311, 412, 465, 571, 607, 624, 625.
Sant Aulaguer. (V. Sant Olaguer.)
Sant Bartomeu, 55.
Sant Benet (Religió del Pare), 417, 418, 437.
Sant Bertràn, en Montjuic, 248, 431.
— (Convalescencia de), 160.
Sant Boy [del Llobregat], 237, 238, 575, 576, 579.
Sant Carles Borromeu, 152.
Sant Celoni, 606.
Sant-Clement, cardenal, arquebisbe de Bordeus, 437.
Sant Cristòfol, martre, 167.
Sant Cugat [del Vallès], 232.
Sant Cugat [del Rec] (Iglesia de), 301.
Sant Domènec, 50, 51.
— (Orde de), 69 (nota).
Sant Domènec (Monastir de), 439. (V. *Santa Caterina.*)

Sant Domingo. (V. Sant Domènec.)
Sant Esteve, protomartre, 8, 86, 226.
Sant Esteve (lloc de la Champagne). (V. *Saint Etienne-à-Arnes.*)
Sant Felip, apòstol, 134.
Sant Feliu (Fra Ignasi de), guardià dels caputxins de Santa Madrona, 294, 296.
Sant Feliu de Guíxols, 298, 327, 592, 595.
Sant Feliu [del Llobregat], 535, 624.
Sant Ferriol (Fort de), en Montjuic, 248, 256, 265, 280.
Sant Ferriol (Ermita de), en Montjuic, 314.
Sant Francesc, 18, 66, 153.
Sant Francesc (Carrer del Dormidor de), 21.
Sant Francesc (Convent de), 8, 293.
— (Iglesia de), 17, 18, 36, 66, 80, 152, 302.
Sant Francesc (Monastir de), 4, 8, 17, 18, 66, 80, 152, 218, 226, 264.
Sant Francesc (Pares del monastir de), 4, 17, 18, 80, 152, 218, 264, 319.
Sant Francesc (Pla o Plaça de), 21, 33, 333, 334.
Sant Francisco de Paula, 27, 119 a 122, 127, 128, 246.
Sant Francisco de Paula (Creu de), fòra el Portal Nou, 19, 205, 334.
Sant Francisco de Paula (Iglesia de), 45, 119 a 121, 128, 304.
Sant Francisco de Paula (Monastir o convent de), 27, 119, 121, 128, 246, 439, 516.
Sant Francisco de Paula (Pares del monastir de), 27, 246, 319.
Sant Gregori el Magne, papa, 116.
Sant Innoscent (Reliquia d'un), 8.
Sant Isidre, 36.
Sant Jaume, apòstol, 49, 134.
Sant Jaume (Font de la Plaça de), 42, 260.
Sant Jaume (Fossar de), 43, 96, 97, 260.
— (Iglesia parroquial de), 9, 16, 17, 31, 34, 41, 43 a 46, 49, 64, 69, 96, 97, 104, 105, 213, 219, 253, 258 a 261, 264, 301, 305, 306, 330, 354, 433, 442.
Sant Jaume (Obrers de l'iglesia parroquial de), 437, 438, 441.
Sant Jaume (Parroquia de), 389, 441, 442.
Sant Jaume (Plaça de), 19, 42, 44, 64, 69, 81, 86, 89, 96 a 98, 128, 159, 169, 225, 237, 241, 256, 257, 260, 261.
Sant Jaume (Porxe de), 7 a 9, 15, 16, 31, 34, 39, 41, 42, 44, 46, 53, 56, 81, 86, 98, 103, 124, 128, 135, 140, 156, 212-213, 219, 225, 237, 241, 253, 255, 260 a 262.
Sant Jaume (Rector de), 437, 438, 441.
Sant Jerònim, 64.
Sant Jerònim (Montanya de), 233.
Sant Jerònim de la Vall d'Ebron (Monastir de), 235.
Sant Joan, apòstol i evangelista, 8, 86, 226.
Sant Joan (Comanadors de), 42.
Sant Joan (Hàbit de), 42.
Sant Joan (Macià de), donzell, 182.
Sant Joan (Torre de), 41, 396.
Sant Joan dels Reis (Fort), en Montjuic, 314.
Sant Jordi, martre, 131.
Sant Josep, 1, 25, 356, 543.
Sant Josep (Monastir de), 25.
— (Pares del monastir de), 25.
Sant Julià (Ermita de), en Montjuic, 314.
Sant Just, 51.
Sant Just i Sant Pastor (Iglesia parroquial de), 24, 45, 51, 66, 116, 259, 300, 354.
Sant Just i Sant Pastor (Obrers de la iglesia parroquial de), 24, 51, 441.
Sant Just i Sant Pastor (Parroquia de), 143, 441, 442.
Sant Just i Sant Pastor (Rector de), 441.
Sant Llop, 58.
Sant Lluís, rei de França, 56, 182, 183, 306.

Sant Magrí. (V. *Saint-Megrin.*)
Sant Marc, evangelista, 32, 131, 247 (nota).
Sant Martí d'Arenys (Vila), 166.
Sant Martí de Prohençals (Parroquia o lloc de), 167, 175 a 177, 182, 183, 201, 203, 205, 210, 313, 496.
Sant Martí de Prohençals (Fortí de), 238, 274, 314.
Sant Martí de Prohençals (Pont de), 155.
Sant Martí de Prohençals (Quarter de), 179, 188, 202, 205, 210, 249, 252, 305, 313, 314.
Sant-Martí i Creixell (Pere), mercader, 198.
Sant Matías, 22, 239.
Sant Matías (Iglesia dels Pares de), 22, 239.
Sant Miquel arcàngel, 64, 137.
Sant Miquel (Devallada de), 440.
Sant Miquel Arcàngel (Iglesia parroquial de), 39, 45, 64, 132, 137, 255, 259, 262, 301, 353 a 355, 442.
Sant Miquel Arcàngel (Obrers de la iglesia de), 137, 353, 355, 437, 438, 441.
Sant Miquel Arcàngel (Parroquia de), 441, 442.
Sant Miquel Arcàngel (Rector i comunitat de), 293, 353 a 355, 437, 438, 441, 442.
Sant Miquel (Fra Rafel de), prior de Santa Mònica, 293.
Sant Nicasi, bisbe i martre, 140.
Sant Nicolau, 4, 80, 218.
Sant Nicolau de Tolentí, 139, 311.
Sant Nicolau de Tolentí (Capella de), en Sant Agustí, 139.
Sant Nicolau de Tolentí (Imatge de), en Sant Agustí, 318.
Sant Olaguer, bisbe, 155, 435.
Sant Pacià, 24, 116.
Sant Pastor, 51.
Sant Pau, apòstol, 97, 364, 377, 445.
Sant Pau (Carrer de), 307.
Sant Pau (Iglesia de), 37, 39, 255, 306, 395.
Sant Pau (Monastir de), 469.
Sant Pau (Torres de), 431.
Sant Pere, apòstol, 364, 377.
Sant Pere (Bressols de), 462.
Sant Pere (Iglesia parroquial de), 37, 39, 66, 129, 255, 259, 300.
Sant Pere (Monastir de les monges de), 306.
Sant Pere Nolasc, 300.
Sant Policarp, 98, 232.
Sant Quirze (Lloc de), 277, 586.
Sant Rafel (Fra Joan de), carmelita descalç, 296.
Sant Ramón (Baluart de), 395.
Sant Ramón de Penyafort, 9, 89, 138, 229, 230.
Sant Ramón de Penyafort (Estandart o penó de), 9, 89.
Sant Ramón de Penyafort (Capella de), en Santa Caterina, 138, 279, 281.
Sant Roc, 53, 176, 305.
Sant Roc (Cambrada de), en l'Hospital general, 365, 389.
Sant Roc (Capella o iglesia de), 53, 176, 177, 305.
Sant Sebastià, martre, 11, 94, 119, 231.
Sant Sebastià (Iglesia de), capella de la ciutat, 11, 45, 94, 177, 231, 232, 262, 306.
Sant Sever, bisbe i martre, 38, 134, 135.
Sant Sever (Torres de), 431, 571.
Sant Steve (Lloc de la Champagne). (V. *Saint-Etienne-à-Arnes.*)
Sant Tomàs d'Aquino, 24, 86, 116, 149, 151.
Santa Agata, 86.
Santa Agata (Iglesia de), 354, 439.
Santa Anna (Canonges de), 305.
Santa Anna (Iglesia de), 305.
Santa Anna (Plaça de), 128.
Santa Caterina martre (Iglesia de), 9, 24, 36, 50, 89, 107, 116, 138, 226, 229, 279, 281, 301, 318.
Santa Caterina martre (Monastir o convent de), 8, 24, 86, 107, 116, 124, 229, 319 a 321.

Santa Caterina martre (Pares del monastir de), 24, 50, 107, 124, 230, 281, 318, 319.
Santa Clara, 52, 303.
Santa Clara (Abadessa i monges de), 52, 306.
Santa Clara (Iglesia i monastir de), 38, 49, 52, 303, 306.
Santa Coloma. (V. Sainte-Colombe.)
Santa Coloma de Gramanet (Lloc o parroquia de), 153 (nota 1), 497, 500, 504.
Santa Coloma de Gramanet (Terme de), 161.
Santa Coloma de Queralt, 471, 475.
Santa Creu (Hospital de). (Vegi's aquesta veu.)
Santa Elisabet (Monastir de les monges de), 308.
Santa Eularia, verge i martre, 15, 21, 103, 115, 116, 118, 130 (nota), 133, 167, 173, 237, 272, 307, 311, 568, 619.
Santa Eularia, (Penó o estandart de), 16, 104, 105.
Santa Eularia (Baluart de), 41, 395.
Santa Eularia (Capella de), en la Seu, 1, 73, 75, 100, 103, 115 a 117, 133, 138, 216, 217, 234, 249, 265, 272, 299, 433.
Santa Eularia (Hospital de), 376.
Santa Eularia del Camp (Iglesia i monastir de), 375.
Santa Llucia, 5, 9, 224.
Santa Madrona, verge i martre, 12, 25, 32, 68, 115, 117, 131, 140, 210, 241, 272, 311.
Santa Madrona (Caputxins de), 294.
Santa Madrona (Pares del monastir de), 210, 294, 296.
Santa Madrona (Reliquies o còs de), 12, 88, 115, 117, 131, 210.
Santa Madrona (Baluart de), 41, 395, 571.
Santa Madrona (Batería de), 211 a 215.
Santa Madrona (Fort de), 280.
— (Iglesia de), 12.
Santa Madrona (Monastir de), 12, 25, 32, 68, 115, 117, 131, 207, 209 a 211, 218, 241, 248, 314.
Santa Madrona (Portal de), 570.
Santa Magdalena, 49.
Santa Marguerida, 48.
Santa Marguerida (Hospital de) o dels Masells, 375.
Santa María (Cambrada de), en l'Hospital general, 365, 389.
Santa María de Badalona (Parroquia de), 153 (nota 1).
Santa María de la Mar (Iglesia parroquial de), 8, 9, 35, 36, 45, 62, 63, 88, 167, 227, 247 (nota), 258, 262, 299, 307, 310, 311, 318.
Santa María de la Mar (Clero de la iglesia parroquial de), 311.
Santa María de la Mar (Comunitat de l'iglesia parroquial de), 442.
Santa María de la Mar (Obra de la iglesia parroquial de), 363, 365, 367, 368, 378 a 380, 382, 385, 386, 389.
Santa María de la Mar (Obrers de la iglesia parroquial de), 247 (nota), 369, 378, 382.
Santa María de la Mar (Parroquia de), 385.
Santa María de la Mar (Portal de) als Sombrerers, 116.
Santa María de la Mar (Procuradors d'herencies de), 442.
Santa María de la Mar (Quarto o districte de), 496.
Santa María del Socós, 165.
Santa Martra, 49.
Santa Martra (Capella de), 171.
Santa Mònica (Iglesia dels PP. de), 305.
Santa Mònica (Prior de), 293.
Santa Tecla, patrona de l'Iglesia de Tarragona, 434, 435.
Santa Teresa (Torre de), 396.
Santgenís (Cristòfol), mercader, caixer de la Taula, 143, 185, 214 (i nota 2), 270, 272 (nota), 578 a 580.
Santgenís (Francesc), ciutadà, embaixador extraordinari de la ciutat

a París, 7, 8 (nota), 28 (nota 2), 83 (nota), 109, 359, 360, 445, 447, 460.
Santíssim Sagrament (Fr. Bartomeu del), carmelita descalç, 293.
Santjanís. (V. Santgenís,)
Sants (Vila o parroquia de), 188, 203, 204, 205, 210, 251, 280, 313.
Sants (Carnicería o hostal de), 480.
— (Fortí de), 249, 274.
— (Quarter de), 207, 248, 250, 251, 313.
Sants (Jaume), cirurgià, 63, 466 a 468.
Sants (Jerònim), fadrí major de la cirurgía de l'Hospital, 466.
Sants Innoscents, 8.
Sants Innoscents (Capella dels), en la Seu, 8, 87, 226.
Saragossa, 368.
Sarrià, 175, 204, 309, 313.
Sarvera. (V. *Cervera*.)
Sastres (Confraría dels), 307.
Laumur (Ciutat de), 243 (nota), 581, 582.
Saurina (Benet), velluter, 199.
Sayos (Jaume), notari, sotsíndic subrogat de la ciutat, 152, 163, 180.
Scaler. (V. Escaler.)
Scamberg. (V. Schomberg.)
Schomberg (Comte de), mariscal de França, 90 (nota), 228 (nota), 557, 559 a 561.
Seca reial, 227 (nota), 240 (nota), 519, 520.
Seca reial (Ensajador de les monedes de la), 519, 520.
Seca reial (Mestre de la), 69 (nota), 247 (nota), 517.
Seebach (Joan Jordi, Baró de), 336, 342, 345, 609, 611, 615, 617, 618.
Seguí i de Capella (Antoni), llòctinent de Batlle general en Catalunya, jurat del Concell de Cent, 33, 123 (nota).
Seguí (Francesc), 33.
Semide (lloc de la Champagne), 90 (nota).
Sentmenat (D. Aleix), 97 (nota 2).
Sentmenat y de la Nuça (D. Enric de), militar, 192 a 195, 197.
Serra (Bernat), mercader, 371.
Serra (Francesc), cirurgià, conseller quint, 358.
Serra (Joan), notari, jurat del Concell de Cent, escrivà de registre, 168 (nota 1), 185, 190, 191, 197, 241.
Serra (Joan), sastre, 198.
Serra (Josep), cirurgià, Conseller quint, 5, 168 (nota 1).
Serra (Josep), sastre, jurat del Concell de Cent, portaler, 73 (nota), 94 (nota 2).
Serra (Micer Pere Antoni), advocat, ciutadà, 194, 195, 385.
Serra (Ramón), canonge sacrista del monastir de Santa Eularia del Camp, 375.
Serra (T.), llogater de mules, 306.
Serrat (Pau), mercader, jurat del Concell de Cent, 73 (nota).
Serrauta (Josep de), militar, jurat del Concell de Cent, 73 (nota).
Servents de la Santa Verge María (Orde dels), 294.
Serviat, 606.
Seu (Ardiaca major de la), 268, 271, 323, 362.
Seu (Canonges de la), 9, 12, 21, 29, 30, 38, 60, 75, 87, 95, 115, 127, 128, 161, 164, 208, 265, 268, 288, 293, 299, 302, 323, 362, 363, 371, 372, 374, 375, 377, 382, 388, 393, 413, 482, 545.
Seu (Cantoria o capella de la), 128, 138 a 140, 154.
Seu (Capella del Còs preciós, en els claustres de la), 43, 260.
Seu (Capella de Santa Eularia en la), 1, 73, 75, 100, 103, 115, 116, 118, 234, 265, 272, 299.
Seu (Capella de Sant Olaguer), 155.
Seu (Capella o altar de Nostra Senyora de la Concepció), 136, 168 a 170, 183, 230, 233, 234, 267, 271, 272, 282, 296, 299, 621, 622.

Seu (Capella dels Sants Innoscents), 8, 87, 226.
Seu (Capítol de la), 37 (nota), 93, 103 (nota), 119, 120, 131, 133, 135, 139, 169, 173, 228 (nota), 257, 279 (nota), 288, 289, 295, 297 a 299, 302, 304 a 306, 311, 321, 323 a 326, 329 a 331, 363, 364, 368 a 377, 382 a 385, 387 a 390, 393, 394, 413, 545, 570, 595, 608, 620.
Seu (Claustres de la), 29, 43, 169, 230, 234, 241, 245, 258, 269, 272, 299, 337, 568, 570, 621, 622.
Seu (Clero i beneficiats de la), 11, 29, 30, 38, 119, 128, 131, 134, 173, 296.
Seu (Iglesia de la), 1, 5, 7 a 9, 12, 13, 15, 16, 20 a 23, 25, 26, 28 a 32, 34 a 39, 41, 43 a 46, 52 a 57, 59, 61, 62, 64, 66 a 69, 73, 75, 76, 81, 86 a 90 (nota), 91, 94, 95, 100, 103, 104, 107, 115 a 118, 123, 124, 128, 131, 133, 136, 139, 140, 155, 156, 159, 167 a 169, 173, 174, 176, 179, 183, 203, 205, 210, 211, 213, 217, 219, 225, 226, 229, 230, 232, 234, 237, 238, 241, 243 a 246, 249, 253, 255, 257, 258, 260 a 263, 265, 268, 269, 272, 288, 295, 298 a 300, 304, 306, 307, 310, 311, 318, 319, 330, 337, 354.
Seu (Mestre de ceremonies de la), 43, 260.
Seu (Sagrista de la), 268, 288, 293, 302, 545.
Seu d'Urgell, 49.
Seu de Vich (Iglesia de la), 93.
Sevilla, 368.
Sevilla (*) (Dr. Magí), abat elet de Banyoles, agent de la ciutat en París, 153 (nota 2), 502 a 504, 514, 523, 558 a 560, 580.

(*) Si bé en el text del present *Dietari*, aquest cognom està escrit constantment amb la forma ortogràfica *Sivilla*, dit personatge signava *Sevilla*. (V. en el registre *Cartes Comunes Originals* de l'any 1652.)

Sidós (Rafel), mercader, 28 (nota 1).
Silius Itàlic, orador i poeta hispànic, 146.
Simancas (...), jurisconsult, 151.
Simó (Miquel), boter, portaler, 94 (nota 2).
Simón (Fr. Josep), doctor en teología, prior del convent de Sant Agustí, 293.
Sitges, 243 (nota), 424.
Sitjes i Cabirol (Esteve), malfactor, 108.
Siurana. (V. *Ciurana*.)
Sivilla (Dr. Magí). (V. Sevilla.)
Sivit (Pere Pau), guarda de la Sala de les armes, 430.
Socarr[ats] [Joan], jurisconsult, 148.
Socíes (Francesc), mestre de cases, id. de les fonts de la ciutat, 59 (nota).
Solà (...), advocat, 382, 404, 549.
Solà (Micer Joan), donzell, 321.
Soldevila (Josep), notari, escrivà racional de Casa la Ciutat, 1, 16, 59 (nota), 73 (nota), 106 (nota), 118 (nota 1), 124, 143, 160, 163, 179, 180, 211, 334, 358, 454, 457, 589.
Soler (Antoni), barreter, receptor del pès de la farina, 228 (nota).
Soler (Micer Bartomeu), advocat, ciutadà, 190, 194, 196.
Soler (D. Carles), 225.
Soler (Micer Francesc), militar, administrador del Banc, 5 (nota), 11, 186, 190 a 197.
Soler (Francesc), pellicer, conseller sisè, 108 (nota), 185, 333, 358.
Soler (D. Josep), canonge i ardiaca major de la Seu de Barcelona, administrador de l'Hospital, 268, 271, 299, 323, 362.
Soler (Josep), capcer, pesador de mostaçaf, 5 (nota).
Soler (D. Pere), sargent major dels tercis de la ciutat, 61.
Solorz[ano Pereira?]. (D. [Joan de?], jurisconsult, 151.
Solsona (Bisbat de), 108.

Solsona (Ciutat de), 259 (nota).
Sombrerers (Carrer dels), 116.
Sort, 624.
Sosoy (Duc de), 29 (nota). (V. Totavilla.—Francisco.)
Spuny (Josep), 189, 192, 194 a 197.
Spuny (Ramón), militar, 97 (nota 2), 193, 194, 197.
Staper (Isidre), taverner, 157.
Sterridaneo. (V. *Esterri d'Aneo*.)
Strinch (... de), cavaller francès, 280.
Studi. (V. *Estudi*.)
Suàrez [Pare Francisco], jurisconsult, 149, 150, 152.
Suiços, 234, 282, 284, 285, 292, 309, 310, 321, 606.
Sunyer (Francesc), doctor en medecina, 454.
Sunyer (Pau), hortolà, portaler, 47 (nota 1).
Surdo [Joan Pere], jurisconsult, 146, 151.

T

Tagamanent, 143.
Talavera (Micer Jerònim), advocat, 182.
Tallers (Torre de la muralla dels), 135.
— (Torre del Portal dels), 20.
Tamarit [Francesc de], diputat militar de Catalunya, 546.
Tambur... (.....), teòlec?, 152.
Tannyon (.....), doctor en medecina, francés, 499.
Tapias (Baltasar), doctor del Reial Concell, auditor general de l'exèrcit, 449, 584, 588.
Taradell (Lloc de), 277, 584 a 587.
Tarragona, 4, 5, 28, 31, 57, 72, 74 (nota), 176, 177, 206, 241, 305, 424, 436, 458, 459, 471.
Tarragona (Arquebisbe de), 434, 443.
— (Camp de), 41, 72, 429, 434.
Tarragona (Mensa Arquebisbal de), 434, 436.
Tarragona (Plana de), 63.
Tarrassa. (V. *Terrassa*.)
Tarrassa (Antoni), procurador de l'Hospital general, 613.
Tarrer. (V. Terrer.)
Taula de comuns depòsits, 71 (nota 2), 106 (nota 1), 214 (nota 1), 227 (nota) 228 (nota), 242 (nota 1), 274, 287, 289, 291, 303, 335, 377, 425, 426, 446, 450, 452, 550, 623.
Taula (Administradors o taulers de la), 68 (nota 2), 69 (nota), 219 (nota), 242 (nota 1), 247 (nota), 450.
Taula (Argenter de la), 306, 450, 589, 590.
Taula (Caixer de la), 185, 214 (nota 2), 219 (nota), 247 (nota), 306, 613.
Taula (Erari de la), 101, 119 (nota 2), 239 (nota), 247 (nota), 295.
Taula (Oficials de la), 69 (nota), 211, 450.
Taula (Ordinacions de la), 69 (nota).
Tautalaya (Joan), esparter, portaler, 94 (nota 2).
Taverners (Companya dels), 245 (nota).
Taxidor. (V. Teixidor.)
Teixidor (Jaume), cirurgià, 51, 61, 500.
Teixidor (Miquel Jerònim), ciutadà honrat, mostaçaf de la ciutat, 83 (nota), 85, 300.
Teixidors de llana (Confraría dels), 38, 134.
Teller. }
Tellier. } (V. Le Tellier.)
Tillier. }
Tercerols, 123.
Ternes (Terci de cavallería de), 568.
Terrassa (Vila), 131, 432, 518, 526 a 528, 548.
Terrer (D. Bernat), militar, 93.
Thalavera (Joan Jerònim), prior vell de notaris, 83 (nota).
Thalavera (Fr. Pau), de l'orde de la Mercè, mestre en teología, calificador del Sant Ofici, 293.
Thesaur[o] (Gaspar Antoni), jurisconsult, 147.
Thimotheu, 149, 152.

Thomàs (Antoni), macip de ribera, bastaix del dret nou, 132 (nota).
Thomàs (Asbert), 375.
Thomàs (Companyía de gent d'armes del Príncep), 568.
Thous (Bernat de), canonge de la Seu, 371, 375.
Thusco (.....), cardenal, jurisconsult, 151.
Todonyà (Jaume de), canonge de la Seu, 371, 375.
Tolon. (V. *Toulon.*)
«Tomasa» (Campana), 159, 183, 207, 211, 265.
Torena. (V. Turenne.)
Torras (Jaume), notari, jurat del Concell de Cent, 66 (nota), 168 (nota 1).
Torras (Josep), hortolà, 166 (nota).
Torre d'En Alfonso, en Montjuic, 248, 313, 314.
Torre d'En Vives (fòra del Portal dels Orbs), 376.
Torre de Bellafilla, en el Clot, 334.
Torre de Bellesguart, 211.
Torre de Damians, en Montjuic, 236.
Torre de la muralla dels Tallers, 135.
Torre de micer Llauger, en Montjuic, 207 a 209, 249, 280.
Torre de Montjuic, 279.
Torre de Sant Joan, 41, 396.
Torre de Santa Teresa, 396.
Torre del Cap del Riu (Llobregat), 174, 176, 207, 313, 352, 353, 471, 476.
Torre del Portal de la Bocaría, 307.
Torre del Portal de Sant Antoni, 175.
Torre del Portal dels Tallers, 20.
Torre Pallaresa, 141, 153 (nota), 161, 162, 495, 498.
Torrents (Francesc), sastre, portaler, 166 (nota), 198.
Torres de la ciutat, 601.
Torres de Sant Pau, 431.
Torres de Sant Sever, 431, 571.
Torres (Narcís), sabater, portaler, credencer dels forments, 47 (nota 1), 165 (nota), 333.
Torró (Joan), notari, 375, 376.
Tortosa (Ciutat), 17, 22, 23, 25, 26, 28 (i nota 2), 31, 41, 50, 57, 67, 69, 70, 72 a 74 (nota), 78, 82, 88, 97 (nota 1), 415 a 417, 423 a 426, 461, 504.
Tortosa (Procuradors de), 17.
Totavilla (Francisco), duc de Sosoy, governador de Fraga, 29 (nota).
Toulon, 407, 409, 582.
Tours, 581.
Traidors (Plaça dels), 47, 51, 203, 236, 318. (V. *Plaça de Llotja.*)
Trentenari (Concell del), 486.
Trentenari (Porta del), 3, 12, 50, 105.
— (Sala del), 85, 125, 129.
Trento (Concili de), 440.
Tresorería reial (Regent la), 175, 272 (nota), 304, 400.
Trinitat (Convent de la Santíssima), 293, 353, 355, 437, 438, 441, 442.
Trinitat (Iglesia de la Santíssima), 23, 107, 238, 303.
Trinitat (Monastir de la Santíssima), 107, 303, 355, 439, 441.
Trinitat (Pare ministre de la Santíssima), 353, 355, 437, 438, 442.
Tristany (Micer Aleix), advocat, jurat del Concell de Cent, fiscal de la Visita, 73 (nota), 106 (nota 2), 192 a 197, 355, 382, 404, 442.
Tullius [Marc], jurisconsult, 150.
Tuniç, 244 (nota).
Turenne (Mariscal de), 410.
Turenne (Vescomte de), 89, 90 (nota).
Tursis (Duc de), 336, 341, 342, 345, 609, 611, 618. (V. Doria-Carretto.—Carles.)

U

Universitat literaria, 304 (nota), 431, 433.
Universitat (Rector de l'), 112, 304 (nota).
Universitat (Vice-Rector de l'), 304 (nota).
Urbà II, papa, 435.
Urbà VIII, papa, 434, 437, 440, 441.

Urgell (Ciutat), 205, 259 (nota), 535, 536.
Urgell (Cònsols d'), 205, 535, 536.
Urgell (Seu d'), 49.
Urrea (Josep d'), ciutadà, cònsol de la Llotja, 32 (nota), 189, 192 a 197.

V

Vadruna. (V. Vedruna.)
Vedruna (Francesc), donzell, de Girona, 277, 586 a 588.
Valasco. (V. Velasco.)
Valat (Melcior), tintorer, credencer de les carns salades, 66 (nota).
Valencià (Micer Lluís), donzell, doctor en drets, oidor militar de la Generalitat de Catalunya, 49, 161, 188, 518, 525, 531, 534.
Valenç[uela?] Velasco (Joan Bta.), jurisconsult, 150, 151.
Valeri o Valleri (Francesc), canonge de la Seu, oficial del bisbe de Barcelona, 127, 164, 302, 482.
Vall (Ramón Ça), conseller en cap en 1401, 370.
Vall d'Ebrón, 235.
Valldonzella (Monastir de), 204, 309, 311.
Valle (Ramón de). (V. Ça Vall.)
Valleri o Valeri (Francesc), canonge de la Seu, oficial del Bisbe de Barcelona, 127, 164, 302, 482.
Vallès, 176, 211, 317, 325, 430, 518.
— (Ardiaca del), 371.
Vallès (Pau), calceter, 198.
Vallesii (Guillem), canonge de la Seu, 375. (V. Vallseca.)
Vallmajor (.....), mestre cirurgià, 499.
Valls, 519.
Valls d'Andorra, 205, 535, 536.
Valls (Sor Prexedis), monja del monastir de Pedralbes, 126 (nota).
Vallseca (Guillem de), canonge de la Seu, 371, 375.
Vandosme. (V. Vendôme.)
Varsy (Companyía de cavalls de), 568.
Vàzquez (Pare [Gabriel?]), teòlec, 150, 152.
Veger o Viger (Cristòfol), mestre cirurgià, 454, 499.
Velasco (.....), jurisconsult, 151.
Vélez (Marqués de los), 546.
Vellès. (V. *Vallès*.)
Velluters (Confraría dels), 405.
Ventalló (.....), doctor en medecina, 499.
Vendôme (Lluis de), duc de Mercœur, Virrei de Catalunya, 55, 57, 65 (nota), 69, 74, 83, 398, 403.
Vendôme (Terci d'infantería de), 567.
Verdera (Gervasi), notari, 377, 379.
Vergés (Pere Pau), blanquer, receptor del dret del vi, 94 (nota).
Vernis (Joan), notari, ciutadà de Vich, 588.
Vicari general, 76, 77, 123, 156, 288, 311, 368, 382, 383, 385, 390, 393, 482, 545.
Vicens (Pere Joan), notari reial, portaler, 228 (nota).
Vich (Ciutat), 111, 112, 259 (nota), 263, 277, 430, 518, 586, 588.
Vich (Iglesia de la Seu de), 93.
— (Presons de), 584, 588.
— (Síndic de), 111, 112.
Vidal (Fr. Angel), lector de teología en el convent de Sant Francesc, 293.
Vidal (Antoni), mercader, 198.
— (Micer Francesc), advocat, doctor del Reial Concell, 153 (nota 1), 175, 403, 448.
Vidal i Roca (Micer Francesc), advocat, 442.
Vidal i Ros (micer Francesc), advocat, 189, 192, 194 a 196.
Vidal (Jaume), apotecari, 333.
— (P. Lluís), rector del col·legi de la Companya de Jesús, 294.
Vidal (Joan Bta.), notari de Barcelona, jurat del Concell de Cent, 73 (nota), 379.
Vidal i Roca (Micer Josep), advocat, 405.

Vieuville (Marquès de la), sobreintendent d'hizenda, 542, 562.
Viger (.....), mestre cirurgià, 499.
Vila (Francesc), 137.
Vila (Francisco), ciutadà honrat, conseller en cap, receptor de les lliurances de la Seca, mestre de camp, 93, 97 (nota 2), 122, 126, 134, 156, 163, 164, 172, 176, 186, 189, 203, 209, 212, 214 (nota 2), 215, 216, 221, 223, 224, 235, 330, 478, 481, 503.
Vila (Jacinte), corder, jurat del Concell de Cent, 73 (nota).
Vila (Jaume), notari reial, 192.
Vila (Onofre), ciutadà, tauler, 94 (nota 2), 328, 329, 332.
Vila (Pau), flequer, 160.
Viladrau (Lloc de), 277, 584 a 587.
Vilafranca del Penedès, 4.
Vilamara (Elisabet), 306.
Vilanera (Miquel), metge, 500.
Vilanova (D. Jacinte), 7, 326, 349.
Vilanova (Valentí), oidor militar de la Generalitat, 547.
Vilanova de la Fussina, 135.
Vilar (..... del), regent, jurisconsult, 147.
Vilar (Amador), droguer, jurat del Concell de Cent, 106 (nota 2).
Vilar (P. Fr. Tomàs), Vicari provincial de l'Orde de Sant Domènec en Catalunya, 69 (nota).
Vilar (Hospital d'En), 371.
Vilardaga (Damià), jutge d'apells de la Llotja, 37 (nota).
Vilareny (Fragata d'En), 594.
Vilarrubia (Joan), apotecari, jurat del Concell de Cent, 106 (nota 2).
Vilasseca (Didac), notari, síndic de la ciutat, escrivà racional subrogat, 33, 130, 141, 160, 163.
Vilasseca (Jaume), argenter, portaler, 231 (nota 2).
Vilella (.....), capcer, 305.
Vileta (Dimas), doctor en medecina, 26, 500.
Villa (Companyía de cuiracers de), 568.
Vilossa (Miquel), de la vila de Corsà, 277, 586 a 588.
Villalpando (D. Josep de), militar, 334, 610.
Vinyes (Josep), droguer, 160, 161, 199.
Vitemberg. (V. Wittenberg.)
Viver (Pere), capità, 182.
Vives (Torre d'En), fòra el Portal dels Orbs, 376.
Voltes de Jonqueres (Carrer de les), 128.

W

Wittenberg (Duc de), 593.

X

Xamberch. (V. Schomberg.)
Xammar (.....), donzell, capità d'un terci de Barcelona, 71 (nota 2), 72.
Xammar (Micer Joan Pau), jurisconsult, militar, cònsol de Llotja, 131 (nota), 147, 148, 185, 189, 192, 193, 195, 197, 357, 382.
Xavari. (V. Chiavarí.)
Xerris (.....), manyà, 96.
Ximenis. (V. Ximenez.)
Ximenez i de Monrodon (Josep), ciutadà, embaixador a París, 27, 112, 134, 290, 325, 539, 542, 543, 557 a 563, 580, 582, 583, 593, 599.
Xirau (Pere Joan), mercader, tauler, 119 (nota), 184.

DP
402
B2A2
v.15

Barcelona. Consell de
Cent Jurats
Manual de novells ardits
vulgarment appellat Dietary
del Antich Consell
Barceloní.
v.15

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY